

تفسير الكبير ٦٥

مواهب جهانداری غازی سلطان محمود خان
ابن السلطان غازی
عبدالحمید خان

* سبب طبع كتاب صحت نصاب اولدر كه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهرتلرين زيور صحايف
آثاريلك امور طبيعيه دن اولديغی كتب حكميه ده محرر و بتخصيص سلاطين ماضيه جعل الله تعالی ارواحهم
من ادعية اخلافهم راضيه حضراتنك خاتم پيروزه رنك فلكده ابقای نام نامی رسم سامئ ملوكانه لرندن ايدوكی
سرلوحه پيرای كتب تواريخ وسير درعلی الخصوص حالا ديباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتيب ساز
فصول وابواب خلافت شيرازه بند اوراق اقاليم و بلاد و مطلب اعلای مباحث عدل وداد داور اسكندر
ظفر دادآور اصحاب سير حامئ اهل سنت احمدی ماحئ دشمن دين محمدی الا وهو السلطان الاعظم
ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحميد خان
لازالت انهار عنايته جارية الی حياض بساتين اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی رياض
اساطين ارباب الفهوم افنديمز حضرتلرينك ايام عهد وسلطنتلری شجرهٔ اقلام علمايه هنكام وصل ورق
وهنكام مجد وشوكتلری مهرهٔ اعلام فضلايه ايام عرض سبق اولديغندن جلوس ميمنت مأنوس جهانبانيلرندن
بو اوان سعدت اقترانه دكين اسم محمدت رسم خلافتپناهيلرينه ترسيم كتابهٔ فلك معارف قيلنان مصنفات
صحت اثر اعداد كواكبدن افزون نثر اولوب هر بری محفوظ در سخانهٔ نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرتشكن
لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنمای كطی السجل للكتب اولنجيه دك نسخهٔ مدايح
كيتی ستايلری رحلهٔ كهكشان اوزره سبق نمای طلبهٔ سروشان وجای اعتنای خواجهٔ آسمان اولمشدر
بقای نامه كركدر جهانده بو يله اثر * عجبكه بيهده چالشدی سده اسكندر ** حقا كه خامهٔ دوات كرامت
ادوات هنرپيرالری نهال كلشن آمال علما اوله لی جيب ودامان فضلا مالامال ميوهٔ رفاه وغنا اولديغندن
باشقه حجره نشينان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحارير وفحوله دخی صدقهٔ جاريه لری باعث رحمت باری اولمق
نيت خيريه سيله زادهٔ طبع علمای پيشين لحاف سندس انصاف طبع وتمثيلده مستريح نشين اوله رق نيجه نسخ
نفيسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متواریٔ لحد نسيان اولمش جهانبدهٔ كرامك حيات ثانيلرينی مستتبع اولمغله
نام كرم ارتسام همايونلری شهرت مكرمت حاتمی باصدرديغی نمايان وداغرن نامهٔ اشتهار شهرياران اولديغی
كونشدن عيان اولمشدر ازان جمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عينتابی السيد محمد منيب افندی مرحومك
تعريف وتوصيفدن مستغنی ومطالعهٔ كتب سائره دن مغنی سير كبير ترجمه لری فوائد كثيرهٔ دينيه وعوائد وفيره
ملكيه بی كافل زينت دوش خدمهٔ دولت عليه اولمغه لايق برحمائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنه
دخی جوهری عالی وبهاسی غالی اولديغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغين اول مخطوبهٔ نازنينك مهر بجلی
تقليل وبجله پيرای نكارستان طبع وتمثيل قيلنمسی بو منعم نعم پادشاه جليل المناقب اليوم كركٔ امتعهٔ ومطبخ
عامرهٔ همايونلری امينی الحاج ابراهيم صائب قوللرينه امر وفرمان بيورلوب مأمور اداره سی اولديغی طبعخانهٔ
معموره لرنده ازسرنو تنقيح ادوات لازمه به صرف ما حصل مكنت وسواد ديدهٔ دقتی مداد صفحهٔ غيرت ايده رك
عمر همايونلرندن باعث استهلال اولمق اوزره بيك عدد نسخهٔ پربهان لطافت منسوج دستكاه اتمام ومعروض
جناب پادشاه دار اخدام قيلنمشدر هميشه قالب پرداز صحف زمين وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ
والنقصان حضرتلری ثوابت وسيارات مرقدهٔ قلم زرين ونقط پروين ايله جوهرافشان تزيين اولدقجه حرزجان
جهانيان وقوة الظهر اهل ايمان اولان كتاب نایاب وجود همايونلرين محفظهٔ
صمدانيتنده آرايش دار الكتب صحت وعافيت والی قيام الساعة مأخذ مسائل
دين ودولت ايليوب بو خدمت جليله لرندن رو حانيت حضرت سيد
المرسلينی خشنود وزمان ظفر نشان خديولرين فتوحات
عظيمه ايله عاقبت محمود ايليه آمين بحرمة
من جاهد لاعلاء كلمة الله المبين وامر به جنود
الموحدين عليه صلوات الله
وسلامه الی يوم
الدين

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول * ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

تمت الفهرست للجلد الاول

بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب *
والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

تمت الفهرست للمجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفرلنا
انك على كل شئ
قدير

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمتزا وشکر نعومت افزاکه هر حرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت حرفت غزا وهر کلمهٔ کرامت اعتزاسی تسویهٔ حسن کفایت واجتزاده مساوی مقاسات کلوم شهدا قلمتاغه سزادر اول ولی المؤمنین وموهن کید الکافرین اولان حضرت کریم غفار وجلیل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقیق وجدیردر که معسکر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ایلدیکی جیوش دریاجوش آتش خروشله ساحهٔ غبرای چرك شرکدن تطهیر وخانمان کفر وضلالی سوختهٔ قهر وتدمیر ایلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار یعلو خصومه * بوحدته ذا واحد یغلب الجمعا * هو المانع المعطی فلیس بقادر * سواه لان یملك ضرا ولا نفعا * وصلوات دربهٔ النظام * وتحیات مسکیهٔ الختام که هر سطری صف شکن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افکن قیود آلام در اول نبی السیف ورسول الملاحم وعین الجود وینبوع المراحم اولان سید المرسلین وقائد الغر المحجلین حضرتنه الیق واحرادرکه بازار کارزار ان الذین یبایعونك انما یبایعون الله ده تنفیل ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ایله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وکسب سرمایهٔ حیات جاودانه سوق واغرا ایلدی نظم لمؤلفه شهنشهیست که نه چرخ بارگاه ویست مسومین ملائك همه سپاه ویست هزار سنگدلا را بمشت ریك شکست بلی شکسته شود آنکه سنگ راه ویست واول مصدوقهٔ اشداء علی الکفار رحماء بینهم ومقصودهٔ اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین اولان آل واصحاب واهل بیت معالی استصحابنه ولاسیما محرمان سر وجهاری وسائران سیر سعادت اشتهاری اولان چهار یار خلافتمآبنه لایق وشایاندرکه میدان یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم ده دامن درمیان وپهنای هیجاده بر منطوق اذا لقیتم فئة فاثبتوا ماننـد بنیان راسخ الارکان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد سیف وسنان ایله جانبخش وجان ستان اولدیلر نظم لمؤلفه احمد مختار درسرخیل جمع اصفیا طالب اولدی امتدن اولمغه هب انبیا * آل پاکیدر کل آل زمین ابتهاج زمرهٔ اصحابیدر نجم سماء اهتدا * امابعد نزد عقلاده معقول بلکه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدرکه اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل تمیز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واکتساب اسباب فهوم در ومن بین العلوم علم الفقه والاحکام دخی بر دولت ابدیهٔ ثابتة الاقدام وبر سعادت سرمدیهٔ شامخة الاعلامدرکه نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعاد انك اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصولنه پیوسته اولمغله اول ملك لا ینبغی به مالك واول سلك عدیم الانحنابه سالك اولان مردقویم المسالك حدذاتنده

بعده

وعبد مملوك یاخود کدای صعلوك ایسه دخی ینه مرجع امور ممالك وملوك اوله جغی مجزوم وغیر مشکوکدر نظم * ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا لا علی الخصوص مسائل السیر والجهاد بر فن بعید السبر وبدیع الاجتهاددرکه هر ترکیبی تعدیل مزاج دین ودنیاده تریاق اکبر وهر ترتیبی تصحیح عیار ملك وملتده کبریت احمر اولمغله اول فن کثیر الافاده تحصیل تفنن واتقان واول حدیث وفیر الاستجاده تکمیل تمرن وایقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوك غزا اندیشه ووزرای وغا اندیشه وارکان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسکر بلکه آحاد لشکرك دخی علم حاللرندن معدود وعقاید لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء علیه ممالك ملکه اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفیع المعالی علی وجه التملك استنباط واستحضار ایلمك اهم والزم وقاصر قصارای اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخی بر مبتغای فاسئلوا اهل الذکر ان کنتم لا تعلمون لدی الحاجة بر عالم متقن وعارف متفنندن استفتا واستفسار ایلمك واجب ومحتمدر لکن مسائل مرقومه دن کتب فقهیه ده ضبط وتحریر وبسط وتقریر اولنسان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره درکه صدر غلیله تقریب اودیهٔ سقایدن قاصر وچشم علیله ترتیب ادویهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طلعة الملة الحنیفة البیضاء ومطهر شرعة الشریعة النقیة السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه ربه الاکرم حضرتلرینك تلمیذ درس تحقیق بلکه شریك مذهب انیقلری اولوب رأی صائب واجتهاد مصیب اوزره تصانیف وامالی وتلامیذ باهرة المعالی ایله مذهب حنیف حنفیه یی مشارق ومغاربده مثال کواکب سیاره سائر ومتلالی وماننـد مواکب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قیلوب اوائل ترجمه مزده قبل الخوض فی المقال اوصاف جمیله سی علی وجه الاجمال مانند عقد اللآل زیب گردن کتاب بدیع الجمال قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشیبانی رحمه الله تعالی حضرتلرینك معظمات تصنیفاتندن کتاب السیر الکبیر فضائل غزا ورباطی وعساکر وامراحقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع ومسلمیندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالك جائز وغیر جائز اولدیغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمینك اهل حربدن اخذ واستلاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینك احکام اقسامنی واهل حربك دخی مسلمیندن خطف وانتهاب ایلدکلری اموال واسرا واراضینك اقسام احکامنی حاوی وشجعان مجاهدینی غنائمدن بعض منافع زائده ایله تنفیل وتقدیمی وفرسان موحدینی مغانمدن سهام متزایده ایله رجال راجلین اوزره تفضیل وتکریمی محتوی واهل حربدن مؤمنین وامیر المؤمنینه ایصال اولنسان هدیه یی قبولك مقبول وغیر مقبوللی ومسلمیندن اهل حرب ایچون ارسال هدیه نك معقول وغیر معقوللی حاوی ومبادلهٔ اسراء مسلمین ومشرکینك صور جائزه وباطله سنه ومشرکینله مجانا یاخود اخذ مال یا اعطاء مال ایله عقد مسالمه نك انواع صحیحه وباطله سنه کافل وشروط مسالمه دن صحیح وغیر صحیحنی وطرق تحریر عهد نامه دن فصیح وغیر فصیحنی شارح ودار الحربده بولنسان مسلمیندن اعمال صالحه وفاسده یی ودار اسلامده بولنسان اهل حربله معاملات نافذه وکاسده یی موضح ومسلمینك اهل حربه اعدالری اولان اهل حرب آخرین اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمین اولان اهل حرب آخرین اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغیله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ایکی میان اهل بغیده یاخود مسلمیندن ایکی میان اهل حربده بولنوب یاخود صف مشرکینده مسلمینله قتال ایلین کمسنه لر ایله اقتتال وغیری احواللرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقیق وحیواناتدن اهل حربه بیعنده رخصت اولوب اولمیانلری ودار اسلامده اهل ذمت ایچون احداث کنائس واظهار خمر وخنزیرده اجازت اولنوب اولنمیانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مکثندن واستملاك عقار واراضیدن منع اولنمق مباحثنی واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتنده اندراجنك اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنسان رکاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه لرك حکم شرعیسنی ومسلم وذمی وحربیدن اخذ اولنسان زکوة وکمرك وجزیه وخراج ارض مثللو نسنه لرك طریق مرعیسنی مبین وحربی وذمی ومرتده دائر اولان جمیع احوال وکفارك وصبیان کفارك اسلاملریله حکمی موجب اولوب اولمیان مجموع اقوال وافعالی معین والحاصل بغاة مسلمینه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعیه یی شامل اولدیغندن بشقه تنظیر وتوضیح واستدلال ضمننده ابواب فقهیه دن هزاران هزار فوائد اصلیه

وفرعيه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بر كتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العد ن فيها
جميع ما * تشهت نفوس الكاملين بلامطل * فى كل باب منه ابواب حكمة * وفى كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتسابى مؤلف كرامت نصابك بالواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحر موج اندازغبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع فى المرام شمه
شيمهٔ مشكفام وعنبر آشامى مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابى سهل السرخسى نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسى جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحى بر بردن تمييز وافراز ايتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوز سكسن تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامى مكان صدرندن نيجه جواهر دخى ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كتن جيادا لخيل بوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * او الشمس كانت تضئ البدر عن كمد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتدن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخى عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ابا نورديدهٔ عشاق * كورن جمالكى مشتاق و كورمين مشتاق * مغزاسنجه باسرهم عاشق
دلفريب ووامق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفدن بوآوان ميمنت الفه كلنجه كرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايمبوب * نظم * معنى بى لفظ را ادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتركه باشد در نقاب مثالنه امتثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنالى منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همنكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامغله اول مصلحت صالحه بى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر * نظم لمؤلفه * قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر * فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
متناولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميننده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه بى كشف وايضاحده كنزك الطبى
ظله اهمال وتغافللرينى تفكر ايدر ايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنى اوزر عهده التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابى
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازى بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سنى
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سنى رفع ولوازم ضروريه سنى وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايدهرك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله ملحجهٔ عربيه * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمة ذا التركى من عجب * مصدا قى اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
بعداخرى فرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كبارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخى كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امرذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نحيا فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىء محكمه اوزره ابتداده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسيرات بينات وشرح احاديث وآثار وذكر مغازى وسير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايمبوب بلكه هر بابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيرى يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخى جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايتمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبيرز بان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادى اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخى مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث وآثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعباراتها كتب وتمنيق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخى بعباراتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سى بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومتحققدر وعبد فقيركبى
برضعيف بى تاب بو مثللو برآثار اثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كريه قند يكنكاه رغبتش در رنك خشك * در نظرها رشكبخش عقد لعل تر شود * ور بيابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پرداز زر احمر شود حقا كه بر شهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ بيغولهٔ نسيان قلمشدر
و برداد كار كرمور وتاجدار كرامت پروردركه بر لحظه ده ماننده ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صد حاتمى بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود النائلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طى راحته * وفى انامله سحبان مستتر * وبرار دشير شير صولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر اند يشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر وبر فريدون فلاطون
منش واسكندر ارسطو دانشدركه نور اشراق رأى وروشنيله مثال شب تار پرده داراستتار اولان امور مهمهٔ
مدلهمه بى مانند ودروشن پيشكاه اعين اعيان دولتنده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ اشكال اولان معظمات مصالح صالحه بى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايگاه تو كيوان نميرسد * درساحت تو كنبد كردان نميرسد
جايى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج و يقدمه السرير ويستبشر باسمه
المنابر ورسمه الضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين قائما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولا كان المكروه نحوك مطلب * ولا الصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانهم
هرنه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده درونى خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سى نام نامىٔ شاهى ووصف سامىٔ پادشاهى
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهرا يوان ملوكانه عرض وتقديمن لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراى

* البيتان لابراهيم الصابى
* القطعة لرشيد الدين الوطواط
* البيتان للبحترى

صدر والای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصرینك ابو علی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیه ده
امام منفرد صد افتکار دین ودولت و عارف اسرار ملك وملت خیر الخلف و بقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اساتید الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرتلرینك وحالا بحث انداز مقام وزارت عظمی وزینت
پرد از مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهر بی مدانی احاطهٔ انواع فضل وکمالده مرکز نشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نو آیینده نظامی اقدم وتنظیم اسعار
فوائدنده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابی العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عباد اکمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابو بکر پاشا حضرتلرینك ایادیٔ کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك
دستگاه خسروانه لرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدر که
بو تألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیر المبادی قیله
ومکارم شهریار کریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدر که اول کتاب سلاست اکتنابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وکتابخانهٔ ملوکانه لرینه وضعیله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولدن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریه لرینه ضم
والحاق بابنده اجرای احسان و عنایت قیله لر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا ببرکاته
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطه ده حرستا نام قریهٔ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشار الیه اول واسطه ایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرك امثالی کبار محدثینه
ملازمت واتما ایدوب بعده امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بعدا نیدن بنه علم
ابی حنیفه یی اخذ وتلقی ویر منطوق فعززنا بثالث بو ایکی حقیقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه لرنده حسب البشریه
ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسد ده غبرت علمیه بیدا واولوجهله بعض
منافسه ومنافسه هویدا اولمشدر که ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطهٔ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سبیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر * نظم * کشت پشت شریعت نبوی بنوی از مساعیٔ او قوی امام ابو حفص
کبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبد الله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداود بن رشید وبونلرك
امثالی نجباء ائمهٔ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بردوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم وبر کمسنه کورمدم که بر مسئلهٔ دقیقه کندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنك انفعال صورت یاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین کوردم که هر قنقی
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولور ایدی وبر رجل
سمین کورمدم که آنك کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدیرر
ایدی وتکلم ایتدیکچه قرآن کریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ
کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمعانیدن منقولدر که برکون امام محمدك پدر
والاکهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند ازجمندك
محمد بر غلام صاحب جمالدر خوف ایده رمکه مجلس علمده بولنان علمانك مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشتغال ایدر
مصلحت اولدر که سرخیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفیسهٔ جامهٔ کهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتمزیق ایده سین امید درکه حلق ودلق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والا نظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
بنه زیب جمالی وآلا ومثال آیینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسالرنده شیوخ
اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح درایدیکه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریك ایدك لکن حسن وجمال ایله برغلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله
رابر کتمکدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنور که امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منوره یه واروب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرینك مجالس شریفه لرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلر که بر جنب مسجدده
صویی کورسه وغیری محلده بولمسه نمازدخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالك جنب مسجده کیرهمز دیدی
امام محمد بر قاچ دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یا سن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلر که تیمم ایدر ومسجده کیروب صویی آلوب غسل ایدر امام مالك بو رأیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینهٔ
منوره دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بیلدیکك دخی چوقدر
دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کندکده بو امام محمد در دیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینه دنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بو دخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز
وعند البعض بیك عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی بر کتاب تصنیف ایتمزمیسز دیو رجا ایتدکلرنده
بوز کتاب تألیف ایتمك مراد ایتدیلر لکن عمر کرامیلری وفا ایتمیوب زهد وتقوایه دائر انجق بر کتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر ورحمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفهٔ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضی ایکن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید
الکیسانی روایت ایتمشدر جمله سی امام مشار الیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیه ده مثلا کذا فی الاصل
دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحسانله تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وکفرهٔ اهل کتابدن بر حکیم هذا کتاب محمد کم الاصغر فکیف کتاب محمد کم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزك کتابی بودر عجبا
سعادت وهذا کتاب محمد کم الاصغر فکیف کتاب محمد کم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزك کتابی بودر عجبا
محمد اکبر یکزك کتابی نیجه در دیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه یی قندن اخذ ایدر سین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمد بن حسنك
کتابلرندن اخذ ایده رم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن ابان دن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانه لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایکیر اولمغله
امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بنا بر ین اسمعیل بن ابی رجاء ایتمشدر که بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت والله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلر که
خداوند کریم بکا عفو وغفران والطاف واحسانله معاملهٔ تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن نیشو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا نار جحیم ایله عذاب ایتمك اراده علیه م تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیه مدن اولان علمی شریف صندوقهٔ صدرکده پنهان ایلمزایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنك درجه سی عالیدر ما بینمزده فی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قنده در
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیین واقصای علو ییننده در دیدیلر نقل ایدرلر که امام ابو یوسف حضرتلری
امیدایدرایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره بر کتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه رك مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبد الله یعنی امام محمد

بندن استماع ایتدکلر بن نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق الی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سردو بیان
ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطوردر امام علی القمی ذکر ایدر که امام ابو یوسف حضرتلری علوشانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده بر آن یانندن منفک ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب ایتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتک
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضایی آنک حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلر ایدی وامام
بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندر که امام کردرینک
کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیورر که
بر کیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهیرسعادتلری
اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمریکشبه کم کیر وزنده دار و محتسب
مضمونته اقتدا وقالقوب نک وتهاطاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری اداسنه ابتدار ایلدی حکمندن تعجب کان سؤال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشوقدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیر که بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر بالین
رقود وتا بسحر چشم بیخواب ودل پرتاب ایله سفرد روطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود ایتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نجه امرار ایتدک دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اوله مدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار بست وامام مشار الیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات رونمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادی امتیاز مجروح وعاطل برامر جلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام موی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب ایتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده
نظم * توله اول آهوکریزان اولسه ده شمدنکر وکیم طوتوب محکم خیالی دلده حبس ایتدم آنک مغزا سیجدا کراما
لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت آباد زندانده حیات وزندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وایندا برمدت رقه ده حکومت ایله قاضی بنام اولوب
بعده جناب خلافتمآب ایله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهٔ ری
قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر شراب جونسراب زندکانیدن ریان وسایهٔ رحمتوایهٔ اشجار
جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف واماللیسی ایله
بی حدوتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع یزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلایق
بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا قنجه الی انقراض الایام ذکر جمیلی ابقا واخلاد
وعامهٔ عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
از کینهٔ تست بیدادکری عادت دیرینهٔ تست ای خاک اکر سینهٔ تو بشکافند بس کوهر قیمتی که در سینهٔ تست
ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بریاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمر عزیزلری اللی سکز یاخود اللی یدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدر که صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدهٔ ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهٔ حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری بومامن الایام ماند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی بیانه ابتدا وبرکسنه علومک قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه
قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلر که جنابکزک علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدهٔ سهو اثناسنده بنه سهو ایتسه اوزرینه بردخی سجدهٔ سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته
بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلر که لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلر که برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملک آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لا یسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت قواربن تسجیل وامضا ایلمشدر
بوله کوکب سعدینک تحت الارض انخسافلری بدیداولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهٔ ریدن
کندو سقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم
ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بو خاک غمناکده دفن ایدوب
فقه وعربیه سز کیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعامدر که اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهٔ علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهٔ شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران واماثل اولمشدر زینب سلسلهٔ استادلری
بو وجهله ایراد اولنمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلرده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذموینیدن
آنلرده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری وبونلرک امثالی نیجه فقهای دین وامنای انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهربرندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمهٔ مجتهدین استفادهٔ انوار علم مبین ایتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردر که برکون جناب شمس تنویرلری
مجلس افاده لرنده نشر اشعهٔ تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه
آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وارایمش دیو ثنای حفظنه دمساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری
بیوردیلر که بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک
جزء منتهی واوچیوز جزء انک قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
واوهام ایتمکله * نظم * ذ ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والاارتبه اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واول بدر شمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانندده واقع برچاه عمیقده نهان
وفلاکت حال وشانی * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

يوما لحاجة تحبسنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضموننده نشان ايلدى بعد زمان تلاميذ بنه اذن سلطانى ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع ومانند ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقرير منورلرين استماع ايدرلر ايدى *نظم* هرچا هكه هست يوسفى د روى هست صاحب نظرى ايلك بهر
قافله نيست امام همام دخى زير چاهدن على طريق الاملا مانند زمزم حيات بخشا مسائل سعادت وسائل علميه بى
خارق العاده پسدن بالايه اجرا وتفجير وسائلين حضار دخى اول ينبوع حقايقدن نبوع ايدن كلمات لؤلؤ سماتى
كتب وتسطير ايدرلر ايدى املا اكادرلركه مشايخ معلوماتى ياخود شعرا منظوماتنى انشاد وروايت ومستمعين
انى قيد وكتابت ايدرلر حضرت امام دخى سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأيوس ورفيق غمكساردن تنها
وعندنده كتب علميه دن بر ورق دخى ناپيدا ايكن العلم فى الصدور لا فى السطور رمزنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش
جلد كبير ايله مضبوط ومبسوط سرخسى ديمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهيه نك مأخذ ومداريدر كتاب مرقومى
درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقين وطلبه سى كار مجسده استماعله تحرير وتدوين ايدلر حتى كتاب
مبسوطدن هر بابى اتمام ايتدكجه كيفيت حاللرين شرح واعلام ايدرلر ايدى مثلا شرح عباداتى اكمال ايتدكده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانى واوجز العبارات املاء المحبوس عن الجمع والجماعات تعبيرى ايله كشف
حال كذلك مسائل اقرارى استكمال ايتدكده انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانى على ماهو من الاسرار
املاء المحبوس فى موضع الاشرار حامد الله ومصليا على النبى المختار تعبيرى ايله اظهار حزن وملال ايلديلر
نظم اما فى نبى الله يوسف اسوة لمثلك محبوس على الظلم والافك وترجمه سنه شروع ايتدكجه شرح السير
الكبيرى دخى منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن على وجه الاملا
تلاميذينه القا ايدوب آنلر دخى اخذ واكتتاب ايلديلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسى ناميله معروف
كتاب مستطابى بنه محبسده دستور مذكور اوزره املا ايله مشغول ومشغوف ايكن *نظم* ولرب نازلة يضيق بها
الفتى ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنايت يزدانى ان مع العسر يسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوزكنددن جانب فرغانه يه روان اولوب صاحب فرغانه امير حسن انواع حسن
واحسان ايله قد وملرين اجلال وترحيب واجناس كرم واكرام ايله كندو سراينه انزال وتقريب ايلدى تلامذه سى
دخى * نظم * فالمنهل العذب كثير الزحام جانب فرغانه يه هجوم وازدحام ايدوب بقيهٔ كتابى سراى مرقومده
بنه على وجه الاملا اكمال واتمام ايلديلر بو قصهٔ پرغصه وبو قضيهٔ پرغصه دن علماى اولينك احياء دين ونشر علوم
سيد المرسلينه كيفيت جهد جهيدلرى وطاللرينك الحكمة ضالة المؤمن اينما وجدها اخذها تحصيل علوم وتكميل
فهومه كيفيت سعى اكيدلرى عيان وبيان اولوب وانما يرتفع العلم بارتفاع اهله مدلولنجه * نظم * ببين تفاوت ره
ازكجاست تابكجا عصرمزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غيرتلرى جهتيله اسلاف كرامه
مغايرت ومباينت بلكه ولو بطريق التباين عدم مناسبتلرى ظاهر ونمايان اولمشدر لكن ارباب بصائره مدار
تسلئ خاطر اولدركه بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده كلن ملوك ماضيه ايله سلاطين آل عثمان ايدهم الله تعالى
فى كل زمان ومكان حضراتنك دين پرور وعدالت كستر وشريعت نواز وعنايت پردازلق حسيله رجحان
وامتيازلرى آشكار وتصدر واعتلالرى پديداردركه شمس الائمة السرخسينك كتابلرينى فى الجمله فهم وتفهيمه
قادر اولان علماى عصره اصناف جود وانعاملرى بى حد وحصر اولديغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنى استماع
ايتمش وكلامندن حرف واحد ايله انتفاع ايتمش بمجرد طلبهٔ علوم لباسنى لابس وفهم ايدر ايتمز مجالس علمده
جالس اولان مبتديان ابجد خوانانه دخى لطف واحسانلرين مبذول قبلوب وجهامن الوجوه تكدير وتذليللرين
معقول كورمزلر ادام الله تعالى دولتهم واقام على اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمين بحرمة العلماء العاملين
وامام سرخسى حضرتلرينك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وايقانلرينه احسن براهين اولهجق مناقب غرابت
رهينلرندندركه صاحب فرغانه امير حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برين خدمهٔ احراردن بر بنده تزويج
وعلماى بلده نى كه هر برى مانند بيض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ايله بر علم مفرد ايديلر جمله سين
وليمه يه جمع ايله متاع اطف وهمين تزويج ايدوب آنلره باعث جميللرين افاده وتبيين ايتدكده جمله سى سرجنبان
تحسين * نظم * ذى المعالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلالا نشانديله سابلش وآفرين ايلديلر
انجق شمس الائمه ساق مخالفت اوزره قيام وهر بر خادمك بر منكوحهٔ حره سى واردر نكاح الامة على الحرة نك
عدم جوازى كالشمس فى وسط النهاردر ديو حضارى الزام ايلدى امير حسن چونكه حكم شريعت بويله در

بندخى جمله ام ولدلريمى اعتاق ايلدم سز دخى تجديد نكاحله هر برين صاحبلرينه الحاق ايدك ديو التماس
ايلدكده فقهاى حاضرين * نظم * كيمى معدوم ديدى كيمى ديدى جوهر فرد * دهن شكرى حلنده دخى قالدى
سوز * ستايشله يكزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه بنه تصويبلرين تخطئه يه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرينه انقضاى عدت اقتضا ايدر ديو حاضرينى افحام ايدوب كرك امير حسن وكرك علماى حضار
امام مشار اليهك *نظم* هو الشمس مالشمس فيبازى مثل* نشيده سيله فضل ورجحاننى اقرار ايلديلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسى حضرتلرى احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلريله معاصرين واخلافنه فائق بلكه متقدمين واسلافنه سابق ونسبتلرى نسبة الشمس الى الكواكب
ياخود نسبة الامير الى المواكب قبيلندندر ديمكله لايق وحقنده علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل مضمون
منيفى صادق راستاذ مفيض الحقايق ايدى نظم آه جور چرخ بجرودن هزاران آه آه شمسه كون كوستر ميوب
اخراكاويردى زوال اختلاف مورخين اوزره دورتيوز سكسن اوچ ياخود طقسان ياخود بشيوز حدودلرنده
اول مهر منير معارف * نظم * وقد حجبت فيه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زير خاك تيره ده
منكسف اولوب نجق تدريس واملا وتصانيف شتاسيله تا بمحشر مثال خورشيد انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالى
مابين الخافقين مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم * ذكر الفتى عمره الثانى وحاجته ماقاته وفضول العيش اشغال رحمة الله
تعالى عليه مترجم فقير السيد محمد منيب العينتابى ديركه تا الى هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللريله على
وجه الاجمال تفصيل واطناب ايلدك بعد هذا مقصد صغير وكبير اولان شرح السير الكبيرى افهام ناسه قريب تعبير
دلپسند ودلفريب ايله ترجمه يه آغاز وجناب قدير وهابدن تيسير واتمامن نيازايدرز ومن الله الهداية ومنه البداية واليه النهاية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين
قال الشيخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى رحمه الله تعالى
معلوم اوله كه كتاب السير الكبير امام محمد حضرتلرينك فقه شريفده آخر تصنيفيدر بنا برين امام ابو حفص
كبير كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانيفى آنك روايتى ايله منتشر اولمشدر بو كتابى امام محمددن
روايت ايده مدى زيرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصليسى اولان بخارايه عودت ايتمشيدى وآخر تأليفى
اولديغندن امام ابو يوسف حضرتلرينك اسمنى بو كتابك بر محلنده ذكر وتصريح ايتمدى زيرا آنك تصنيفى
ميانه لرنده نفرت ومباعدت مستحكم اولدقدن صكره ايدى وهر قچن امام ابو يوسف حضرتلرندن حديث
شريف روايتنه محتاج اولسه بر موثوق به كمسنه بو يله خبر ويردى ديوب اسملرينى ياد ايتمدى بو معنايه اولان
اخبرنى الثقة لفظنى هر قنده ذكر ايدرسه مرادى ابو يوسف حضرتلريدر وبو منافره لرينك اصل وسببى
بين العلماء جريان ايدن غيرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زيرا اول امامين همامينك ايكيسنك دخى تلميذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلى بن منصور الرازى حكايت ايلديكه ابو يوسف حضرتلرينك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرينك ذكرى جارى اولوب امام ابو يوسف مدح وثنا ايلدى بن ديدم كه نه عجب بركره ذم وقدح وبركره
ثنا ومدح ايدرسز اول وقتده انصاف ايدوب اول آدم ميانه مزده محسود در ديو اقرار واعتراف ايلدى وبنه
ايكيسنك دخى اصحاب كرام وتلاميذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروايت قيلديكه
امام ابو يوسف قاضى القضاة اولديغى زمانلرك اوائلنده كل يوم دابه سنه راكب ومجلس خليفه يه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ايتدكجه بونلر قنده كيدرلر ديو سؤال ايدوب امام محمدك مجلسنه كيدرلر ديو جواب
ويرلدكده محمدك قدرى مجلسنه طلبهٔ علوم كيدوب كلمكه بالغ اولديمى والله اكا رغما بغدادك حجاملرينى وبقاللرينى
آنك كبى فقيه ايدرم ديو يمين ودرس واملا ايچون بر مجلس عالى ترتيب وتزيين ايلدى اما شغل قضا ايله مشغول
اولمغله مداومت ايده ميوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ايلدى آخر حال ابو يوسف حضرتلرى
بنه اثناء راهده على الصباح نيجه مشاهير علما وجماهير فقهايه تصادف ايدوب قنده كيدرسز ديدكده امام محمدك
مجلس عاليسنه كيده رز ديديلر ابو يوسف حضرتلرى كيدك كيدك اول بكت ميانه مزده محسود دردى سبب مذكور
بين العلماء الاعلام جارى اولان غيرت اقران ديدكلرى بلاى عام در اما منافرت مرصوصه لرينك علت مخصوصه سى
اولدر كه امام محمد حضرتلرينك شهرتلرى آفاقگير اولوب ذكرى خليفهٔ عهد اولان هارون الرشيد حضرتلرينك
حضورلرنده جريان وجناب خليفه ثنا ومدحى ايله تحسين واحسان ايلدى ابو يوسف مبادا كه خليفه

امام محمدی محضر التفاته قريب وجاه وتقربمده بكا رقيب ايده دبو انديشه ايدوب امام محمدی خلوتنه دعوت
وقضای مصره رغبت ايدرسك سكا توجيه ايدهيم ديو اظهار سماحت ايلدی امام محمد بن طالب قضا دكل ايكن
بوندن مراديكز ندر ديدی امام ابو يوسف ديديكه غرضم اولدركه علميمز بغداد ونواحيسنده شايع اولدی استرمكه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد ديديكه اويله ايسه ملاحظه ومشاوره ايدهيم پس اصحاب واحبابی ايله
مشاوره ايدكده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خليفه دن تبعيد ايدوكی اقرب
احتمالدر ديه رك كشف حال ايلدكلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولديغی پيامی ايصال ايلدی بعده
خليفه زمان امام ابو يوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرينه احضار ايله فرمان ايدوب امام ابو يوسف غالبا
بيان واقعه ده راز مبالغه اوزره ديديكه يا امير المؤمنين آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خليفه يه صلاحيتی
يوقدر نه درديدكده سلس البولی واردر اكا دوام مجالست ممكن اولماز ديدی خليفه امر ايتديكه البته كتور
ومحتاج اولديغی وقتده قالقمغه طرفمدن اكا اذن ويربوندنصكره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ايدوب
ديديكه امير المؤمنين سنی استر لكن طول مجلسی سومز وتيزتيز اوصانمق عادتيدر مجلس سعادتلرنده تطويل
مكث ايتمه همان سكا اشارت ايتديكم كبی قالق بويله توصيه دنصكره مجلس خليفه يه ادخال ايلدی امام محمد
بديع الجمال ولذيذ المقال برذات عديم المثال اولمغله جناب خليفه حسن لقا وتكلمده لطف اداسنه تحسين ورغبت
واوزرينه اقبال وتوجه برله طرح كلفت وبربريله صحبت ومكالمه يه هنوز كرميت حاصل اولدقده همان امام
ابو يوسف قالق ديو رمز واشارت وامام محمد دخی كلامنی محل غير مناسبده قطع ومجلس خليفه دن چيقمغه
مسارعت ايلدی جناب خليفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بوعلت اوليدی مجالسمزده آنكله تجمل وتزين
ايدك ديو تحزن وتلهف ايلدی وامام محمده بويله وقت غير مناسبده نيچون چيقدك ديو سؤال ايلديلر
جوابنده البته اويله وقتده قالقمق لايق اولديغن بيلورم لكن امام ابو يوسف استاد مدر مخالفتی مناسب
كورمدم ديدی بعد زمان امام محمد حسب البشريه امام ابو يوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انكسار قلب ايله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنيا ما نسبنی اليه يعنی يارب دنيادن سبب خروجنی بكا اسناد
ايلديكی علت قيل ديو بددعا ايلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو يوسف بو علت ايله وفات ايلدی كه
آنك برقصه مشهوره سی واردر وامام ابو يوسف حضرتلری رحمة الله تعالی عليه هارون الرشيد خلافتنده
يوزسكسن ايكی سنه سی ربيع الاولينك بشنجی كوننده وفات ايدوب امام محمد حضرتلری جنازه سنه كتمدی
نقل اولنور كه ناس امام محمدك انكاری ايله فوت اولدی ديرلر ديو چاپندن چيقمدی زيرا امام ابو يوسف حضرتلرينك
جاريه لری جنازه لرينه بكا ايدكلرنده امام محمده تعريض ايدرلر ايدی حتی حكايه اولنور كه جاريه لری امام محمدك
قپوسی سمتندن مرور وعبور ايدكلرنده شو ايكی بيتی انشاد وقرائتله حاللرندن شكايت وامام محمد حضرتلرينه
اظهار شماتت ايدرلر ايدی * نظم * اليوم يرحمنا من كان يحسدنا اليوم نتبع من كانوا لنا تبعا اليوم تخضع
للاقوام كلهم اليوم نظهر منا الحزن والجزعا يعنی بو كونده فی الاصل بزه حسد ايدنلر بزه مرحمت ايدرلر
بو كونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ايدرز بو كونده بز جميع خلقه تذلل ايدرز بو كونده بز قلب
ولسانلر بزدن حزن وجزع اظهار ايده رز بو ايكی ركن دين ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وكرميت برودتلرينه انجق
اصل وسبب بودر كه ذكر اولندی بيان سبب تأليف السير الكبير حقايق سير علماء محققينده سيران ودقايق
اثر فضلاء مدققينده جولان مراد ايدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمايان اوله كه كتاب السير الكبير فی علم الفقه
بالاده توصيف قلنديغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشيبانی حضرتلرينك تصنيفلريدر لكن كرك
سير كبير وكرك امام مشار اليهك تصانيف سائره سی باعيانها زمانمزده مفقود انجق بين العلماء متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمين جمع وتدوين ايلدكلری شروحلرنده مؤلفين متأخرينك طرز
طراوت آميزلری اوزره متنی شرحندن بعض علامت ايله تميز ايتميوب همان كلام مؤلفی مقدار حاجت كشف وتفسير
وكندو كلاملريله كلام شخص واحد كبی ممزوج ايدرسردوتقرير واصل كتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن
تدبير ايدرلر تصانيف اقدمينك فقدان وضبوطنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشدر وسالف البيان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سير كبيری بو سياق دلپذير اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبيان ايتمكله اشبو كتاب مستطاب شرح السير الكبير ناميله شهرتياب اولمشدر شرح
مذكورك كيفيت تأليفی بالاده تحرير اولندی شمدی متنك روايت شارح اوزره سبب تصنيفنی ترجمه وتفسير

ايده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السير الصغير اسميله شهير وبالاده وصفی
كشيده سلك تقرير اولان كتاب كثير المقاديری تصنيف ايتدكده صيحه وشان اقطار ارضده شهرتكير اوله رق
عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرينك دست مطالعه سنه رسيده اولوب
بو تأليف كيمككدر ديو سؤال ايلدی امام محمد عراقيكدر ديديلر غضبناك اولوب اهل عراق ايله بو بابده تصنيفك
نه مناسبتی واردر آنلرك سير نبويه يه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی عليه وسلم علم واطلاعلری يوقدر واصحاب
رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ايدی اهل عراقدن دكل ايدی عراقك فتحی محدثدر بو علمی كيمدن اخذ
ايتديلر ديدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده كمال غيرتلرندن انلر دخی تهور ايدوب اشغال سائره سندن فراغ
وكتاب السير الكبيری هر مسئله نك ضمننده كتاب وسنتدن اصل ودليلی ذكر وتقرير اولنمق اوزره قالب ترصيفه
سبك وافراغ ايلدی حكايت اولنديكه امام اوزاعی السير الكبيره دخی نظر ايتدكده اكر بو كتابه درج وتضمين
ايتديكی احاديث شريفه اولمسه بو آدم مسائل علم دينی كندی عندندن وضع ايدر ديرايدم والله تعالی اصابت
جوابی آنك رأی صوابنه تخصيص وتعيين ايتمشدر صدق الله وفوق كل ذی علم عليم ديو مدح وتحسين ايلدی
بعده امام محمد كاتبلره امر ايلديكه كتاب مرقومی التمش جلده توزيع وتحرير وبرعربه يه تحميل ايله باب خلافتمآبه
سوق وتسيير ايده لر خليفه كامكاره امام محمد بر كتاب تصنيف وانشا ايلدی عربه ايله باب سعادتكزه عرض واهدا
ايده جك ديو اخبار اولندقده مسرور ومتندار اولوب محاسن ايام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف كراملری اوزره مايه افتخار در ديو ابتهاج واستبشار ايلدی بعد الوصول خليفه عالی نژاد كتاب مذكوری
مطالعه ايدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول كتاب عديم المثالی بالمشافهه امام محمد
حضرتلرندن قرائت واستماع ايتملر ايچون شهزادكان كراملرينك مجالس شريفلرينه ارسال ايلدی اسمعيل بن
توبة القزوينی كه شهزادكان كرامك استادی فضائلقرينی ايدی شهزادكانی ذهاب وايابده مالا يعنيدن محافظه
ملاحظه سيله حضور درسده معيت واستماع وقرائتده مشاركت ايلدی اتفاقيات غريبه دندركه بعد زمان كتاب
مذكوری قرائت وروايت ايدن ارباب رؤيت وروايتدن اسمعيل بن توبه ايله امام ابو سليمان الجوزجانيدن غيری
كمسنه قالميوب انجق اول ايكی ذات فضائل خصلت كتاب السير الكبيری اقطار آفاقه نشر وروايت ايلديلر
بيان سلسلة اسناد شارح السير الكبير شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشيبانی امام
شمس الائمة السرخسی حضرتلری ديديكه كتاب مذكوری الشيخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمد
عبد العزيز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ايتمكله بزه اخبار ايلدی امام حلوانی دخی ديديكه بزه كتاب مذكوری
القاضی الامام ابو علی حسين بن خضر بن محمد النسفی اخبار ايلدی حسين بن خضر دخی ديديكه بزه دخی الشيخ
الامام ابو بكر محمد بن فضل دخی ابو اسحق ابراهيم بن محمد بن حمدان الخطيب المهلبی اخبار ايلدی ابو بكر وابو اسحق
ايكيسی دخی ديديلر كه بزه دخی كتاب مذكوری عبد الله بن محمد بن يعقوب الحارثی خبر ويردی عبد الله ديديكه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحيم بن داود السمنانی خبر ويردی ابو محمد ديديكه بزه دخی ابو ابراهيم اسمعيل بن توبة القزوينی
تحديث ايلدی اسمعيل بن توبه دخی ديديكه كتاب مذكوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحديث ايلدی شارح الكتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانيدن اول دخی كندی
استادی سالف الذكر قاضی ابو عليدن روايت ايلديلر كه قاضی ابو علی ديديكه بزلر بو كتابی سابق الذكر امام ابو بكر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ايتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولديغمزده وفات ايلدی
بز دخی كتاب مرقومی مجددا سابق الذكر خطيب مهلبيدن قرائت ايتدك بو ابواب الامانه دكين روايتمز امام ابی بكر ايله
خطيب مهلبينك ايكيسندندر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الكتاب يالكز خطيبدندر بناء عليه شارح الكتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری كتاب مذكوره سند آخر سرد ايدوب ديديكه كتاب مذكوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسين السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ويردی اول دخی ديديكه بزه الحاكم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الكفنی وفی نسخة الكفينی خبر ويردی اول دخی ديديكه بزه الحاكم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ويردی اول دخی
ديديكه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ويردی اول دخی ديديكه بزه نصير بن يحيی خبر ويردی اول دخی ديديكه
بزه ابو سليمان الجوزجانی مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ويردی بناء
شارح الكتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای كتابده نقل وروايت
ايدوب بعده اكا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحكايت ايلديكی حديث شريفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

يارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آتى بى الشيخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب بر قرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركمسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون براى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هرنه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثللو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنموب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شرع يعنك توقيف وتعريفيدر وبو مدعايى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانته كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبر ويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر ويرديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيوررلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ما كان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق براى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناته يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابۀ كرامدن برينك حفظنده برحديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا روايه
معناى شريفى ايله افتا ايدر ايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آتلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه ديلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحراده بنا قلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اكرچه براى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آز وچوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالينك ايچنده التمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ايكن حديث اولده براى وبونده التمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت باعدون امن وخوفده تفاوت حسبيله در هرنه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتنده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلنده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيريده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردركه

قال

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايدرك ديار مسلمينك نهايتى برسرحدده شهر رمضانك غيريده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايدرك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمنى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چوريمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مكانى وحور عيندن زوجه سنى كورمدكجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب دير امتحان ايچون آلتونى آتشه ادخال ايتديكى وقتده وهم
لا يفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليللرى بوقبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر ديلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهركس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه بانورلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابۀ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازۀ تكبير ايدوب بقعۀ مباركۀ بقيع زلزله كبرا اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقديكه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطۀ قبردن بركمسنه نجات بولىدى البته بو عبد صالح نجات بولور ايدى لكن حضرت
عائشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردر كه حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها ضغطۀ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والدۀ مشفقه منزله سنده دركه رضاسنده اولان مبتلى اوغلى كندويه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى اول اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر اما منافقه كوره بر بيوك طاشك التنده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدركه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتورلور ييلورلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آج
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آجلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرتده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الهده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول اللهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه برحج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولدیغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و بر سبب دخی اولدرکه آخر ایام دنیایه دکین
کندویه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونك مداری اولدرکه آخر ایام
دنیایه دکین صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد
الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الا انبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس
فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لایؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبرویره یمی که لیلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بارخانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری
حفظ وحراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی
ایله حفظ وحراسته ترغیب عظیم واردرکه آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نکته سی اولدرکه مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه
سعی ایدر و بو معنی ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی
افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی بر ساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لایمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله
وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدرکه
فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدرکه خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدرکه فی سبیل الله مسلمینی حفظ
وحراست ایده رك کیجه لیه واره سابقده لعله لایؤب الی رحله قول شریفی دیمکدرکه اول توجهنده شهید اولوب
اهلنه رجوع ایتمك رجا ایدر بونده اشارت واردرکه ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کمسنه
کندویی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی به بیع ایتدیکی
نفسنی تسلیم ودرجهٔ شهادته عرض وتقدیم ایتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریرکه یزید بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر ویردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب
المجد لایفتر ولا یعرس یعنی اول کمسنه که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یورییوب وعادت عرب اوزره آخر لیلده
استراحت ایچون نزول ایتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لایعرس قول شریفی
لاینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع
ایتمکدر اکرچه جمیع طاعات سبیل اللهدر زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث
شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله
کوجدر اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر وجهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه
زبون ایتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دن طریق حجده مشی ایله صومی جمع
مکروهدر دیو روایت قیلنن حجده ناس ایله مجادله دن منع ایچوندر وامام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدرکه
بر کمسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیقی ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله
حرامدر اما بر کمسنه بو محذوردن مصون اولورسه اکا کوره افضلدر ومعلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی
اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه
نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام
یعنی اول کمسنه که طریق جهادده بر کون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده
علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدرکه فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون
نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن وسلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعد اولان امین اولمش اولور
وحدیثینك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت واختلاف نیت مجاهدده قوت اخلاص جهتیله
تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر وعادت
عربدرکه کثرتده مبالغه ایچون سبعین وخمسین ومائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة
فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنورکه اهل مکه یه ندا ایدوب دیرایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الاوان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل
مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آکاه اولوب جنود مرتبه وجیوش غازیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی
سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدك آکاه اولکز که سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه
ایچون آنلره و یریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبهٔ استنفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بو یله ایتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی
یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایده کلرنده آنلری
اغرا ایتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردرکه مکه ده مجاورنله ثواب عظیمه نائل اولنور
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه الاوان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله
بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی
تحصیله اغرا قیلدی تاکه آنلر جیران بیت الله وسکان حرم الله اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف ایتمیه لر
وحضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفی مثل الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله الآیة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر
اکرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده
فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی واحرادر سؤال اولنورسه که امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلردیو
روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب
اولدرکه امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره
مبنیدر بری بودرکه اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده
بی حرمت اولور ایکنجی بودرکه نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنه مبتلی اولور
قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کمسنه که حرم الهیده طریق حقدن
عدول وظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد واراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن
طاندیررز اما بو محذورلردن امین اولان کمسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر ومؤلف الکتاب
حدیث سابقدن صکره بینه حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت قیلدیکه بیوردیلر لا یزال هذه الامة علی شرعة
من الاسلام حسنة وفی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعدوهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم
یصبغوا الشعر ویلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان ینتصف
منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب وظاهر اوله جقلری
اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بویایوب وثوب
معصفر کیمك مثللو زینته و شعیه لر یاخود زراعتله مشغول اولوب کفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضیسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده کفاره مشارك اولمیه لر اما بونلری ایده کلرنده دشمنلری انلردن
انتقام ایتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردرکه بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر
آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر وینه بو حدیثدن
مستفاددرکه بو امت قچانکه دنیایه میل ولذات وشهوته اتباع وجهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه
دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر وحدیثده کانوا فیها قول شریفنك معناسی لایق وسزاوار
اولورلر دیمکدر واتباع شهواتدن لحیه لرینی بویامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب وزینت ونسوانی
کندویه رغبت ایتدرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر
قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده
تشبه ایتمه کز راوی دیرکه بو حدیثدن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرینی منبر نبوی
اوزره کوردمکه لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی وضمی ایله مر وید بر شجرهٔ
صغیرهٔ سریعة الاشتعالدرکه حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر وضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب ومصبوغ ایدی دیمکدر بناءً برین غزاتدن بر کمسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زیاده اولمق ایچون لحیه‌سین بویاسه ممدوح اولور اما تزغیب نسوان ایچون اتسه عامهٔ علما مکروه دیدیلر وبعضیلر جائز کوردیلر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن روایت اولندیکه نسوانک بکا قارشوزینتی بکا نه کونه خوش کلورایسه بنم دخی آنلره قرشوزینتم آنلره خوش کلورروینه ویلبسوا المعصفر قول شریفنده دلیل واردرکه ثوب احمر کیمک مقبول دکلدر وعبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن نقل اولنان حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم ثوب معصفر کیمکدن ورکوعده قرآن اوقومقدن نهی بیوردقلری وارد اولمشدر وقال علیه السلام ایاکم والحمرة فانها زی الشیطان یعنی ای امتم حمره‌یی کندوکزدن وکندوکزی حمره‌دن تبعید ایدیکز زیرا شیطان قیافتیدر وسعد رضی الله تعالی عنه حدیثنده دیمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بنی کوردیلرکه اوزرمده برقرمزی چارشب وار ایدی بندن یوزچویردیلر همان بند خی کیدوب اول چارشبی احراق ایتدم بعده بنی کوروب چارشبی نه‌یاپدک دیو سؤال بیوردیلر دیدمکه بنی کوروب اعراض ایتدیکیکزده احراق ایتدم بعض نسوانکه ویره‌ایدک دیو عتاب بیوردیلر وبراء بن عازب رضی الله تعالی عنهما بیوردیلر ما رأیت ذالمة فی حلة حمراء احسن من رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یعنی ایکی قات لباس احمر ایچنده برصاچ صاحبی کسنه کورمدمکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن احسن اوله بواثره‌آثوردن اکرچه ثوب احمرک اباحتی بلکه استحبابی فهم اولنور لکن بو ابتداء اسلامده ایدی صکره استعمالی رجاله مکروه قیلندی وامام شعبی کبی ذات بزرکوار ثوب معصفر تلبس ایدرایدی دیو روایت اولندیغنک حکمتی اولدرکه آنی منصب قضادن تخلص ایچون ایدرایدی زیرا آنی بالدفعات قاضی ایتمک مراد ایتدیلر آنلر ثوب معصفر کیوب وشطرنج اوینایوب وصبیان وفتیان ایله تماشای فیله چیقماغه باشلدی تاکه بو حاللرینی کوروب خفتنه حمل ایله آنی ترک ایلدیلر وحدیث سابقده اوبشارکوا الذین کفروا فی صغارهم قول شریفی دیمکدرکه یاخود خراج ارضی التزام ایدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ایده‌لر زراعتله اشتغالی مکروه کورنلر بولفظ شریفک ظاهری ایله استدلال ایدرلر وبردخی نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنورکه برقومک خانه‌لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه کوروب بیوردیلرکه بونسنه برقومک خانه‌لرینه کیرمز الاخوار وذلیل اولورلر لکن بزم عندمزده تأویلی اولدرکه دشمنلری اوزرلرینه هجوم ایدنجیه دکین جهاددن اعراضه مؤدی اولورسه مزارعه مکروه اولور بویله اولماز سه اشتغالده بأس یوقدر ونبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره‌یه قریب جرف نام محلده زراعت

مطلب الخراجیة جواز تملک الاراضی

ایتدرمشلردر واراضی خراجیه‌یه مالک اولوب خراج زمینی درعهده ایتمکده دخی ضرر یوقدر زیرا حقیقت ذل وصغار اهل ذمت کبی خراج رؤسده در خراج اراضیده دکلدر زیرا روایت اولندیکه ابن مسعود وحسن بن علی وابوهریره رضی الله تعالی عنهم حضراتنک سواد کوفه‌ده اراضی خراجیه‌لری وار ایدی وخراج زمینی صاحب ارضه ادا ایدرلرایدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی بعد حدیث عمر رضی الله تعالی عنه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه دن دخی روایت قیلدیلرکه اهل مدینه اوزره خطبه‌یه قیام ایدوب دیدیلر یا اهل المدینة خذوا بحظکم من الجهاد فی سبیل الله تعالی الا ترون الی اخوانکم من اهل الشام واهل مصر واهل عراق فوالله لیوم یعمله احدکم فی سبیل الله خیرله من الف یوم یعمله فی بیته صائما وقائما لا یفطر ولا یفتر یعنی یا اهل المدینه فی سبیل الله جهاده قیام ایله نصیبکزی اخذ واغتنام ایدیکز اهل شام واهل مصر واهل عراقدن دین قرنداشلریکزی کورمزمیسزکه آنلر جهاده نه کونه سعی ایدرلر والله سزک بریکزک جهاد فی سبیل الله ایله عمل ایتدیکی یوم واحد افطار ایتمیدرک وفتورکلمیه‌رک صائما وقائما خانه‌سنده عمل وعبادت ایتدیکی بیک کوندن کندوبه انفعدر یا اهل المدینه قول شریفی خطبیه قیام ایدوب اهل مدینه‌یه خطاب عام ایتمشدر بودخی اهل مدینه‌یی جهاده بعث وتسیار ایچون خطبهٔ استنفاردر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ذکری سبقت ایتدیکی وجه اوزره اهل مکه‌یه خطبه ایتدکاری کبی وبواثرده دلیل واردرکه انسان محتاج دکل ایسه‌ده صادقا یمین بالله ایتمکده ضرر یوقدر زیرا حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه مجاهد فی سبیل الله ایچون ذکر ایلدیکی وعد ثواب اوزره یمیندن مستغنی اولوب تکذیب ایدر یوغیکن یمین ایلدی بعده اهل مدینه‌یی جهاده ترغیب ایچون شام ومصر وعراق اهالیلرینی ذکر ایله غیرت ویردی زیرا اهالئ مذکورین جهادده تکاسل ایتمزلرایدی ووجه مذکور اوزره یوم واحدیک کوندن افضلدر قوللرینک معناسی سابقده بیان

مطلب الحلف بلاموجب

ایتدیکمز نکته‌درکه جهادده اعزاز دین وقهر مشرکین ودفع الشر عن المسلمین وار در بوفوائد

مدینهٔ

مدینهٔ منوره‌ده اهل وعیالی ایچنده اقامت اوزره عبادتده یوقدر ومؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بوندنصکره امام طاووس حضرتلرندن روایت ایدرکه قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله تعالی بعثنی بالسیف بین یدی الساعة وجعل رزقی تحت رمحی اوظل رمحی وجعل الذل والصغار علی من خالفنی ومن تشبه بقوم فهو منهم یعنی الله تعالی بنی قیام ساعته قریب سیف ایله بعث ایلدی ورزقیمی رمحیمک تحتنده یاخود شک راوی اوزره ظل رمحیمک تحتنده قیلدی وذل وحقارتی بکا مخالفت ایدنلر اوزره تسلیط ایلدی واول کسنه‌که رقومه تشبه ایده آنلردن عد اولنور بوحدیث شریفده بعثنی بالسیف قول شریفندن مرادلری جهاد فی سبیل الله‌در زیرا حدیث آخرده بیوردیلر امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله یعنی بن ناس ایله مقاتله‌یه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله کلمهٔ طیبه‌سین تکلم ایدنجیه دکین اول کلمهٔ مبارکه‌یی تکلم ایتدکلری وقتده نفوس واموالارینی بندن تخلیص ایدرلر مکر حق شرعی آنلره تعرض ایجاب ایده وحسابلری الله تعالی‌یه مفوضدر ونلرین تفتیش ایتمم ومرادلری جهاد فی سبیل الله اولدیغنه بروجه دخی اولدرکه قتال مشرکین سائر انبیاء عظام اوزره واجب دکل ایدی وجوبی ایچون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مخصوص قیلندی وتورات شریفده وصف جمیللری نبی الملحمة عیناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر یعنی محاربهٔ اعدا ایله مأمور برنبی مؤید ومنصوردرکه شدهٔ قتالدن ایکی دیدهٔ شجعا عتموتلری مانند ورداحمر سرخ کوندرو بوامتک وصف جمیللری اناجیلهم فی صدورهم وسیوفهم علی عواتقهم وارد اولمشدر یعنی بر امتدرکه کتابلری قلبلرنده محفوظ وقلیجلری اوموزلری اوزره معلقدر یاخود قلیجلری عریان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلری اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری السیوف اردیة الغزاة قول شریفلرنده بومعنایه اشارت بیوردیلر یعنی سیوف غازیلرک اثوابلریدرکه اوموزلرندن دور ایلمزلر وروایت اولنورکه سفیان بن عیینه حضرتلری دیدیلرکه الله تعالی رسولنی صلی الله تعالی علیه وسلم سیوف اربعه ایله بعث ایلدی بری قتال مشرکین ایچوندرکه بنفسه قتاله آنکله مباشرت ایلدیلر وبری قتال مرتدین ایچوندرکه تقاتلونهم او یسلمون آیت کریمه‌سنده مراد اولندرکه یعنی مرتدین اسلامی قبول ایدنجیه دکین انلر ایله قتال ایدرسز وبوسیف ایله حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بعد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اموال ظاهره‌نک زکاتنی ویرمیوب مرتد اولان عربان ایله قتال ایلدی وبری دخی قتال اهل کتاب وقتال مجوس ایچوندرکه الله تعالی قرآن عظیمنده بیورر قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی ای اهل اسلام سزلر اهل کتابدن شول کفره ایله قتال ایدیکزکه آنلر الله تعالی‌یه ویوم قیامته کما هو حقه ایمان کتورمزلر ودین حق ایله متدین اولمازلر تا آنلر حقیر وذلیل اولدقلری حالده اداء جزیه‌لرینه انقیاد ایدنجیه دکین وبوسیف ایله حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قتال ایلدی وبری دخی قتال خوارج ایچوندر وقرآن عظیمده بوآیت کریمه‌ده بیان اولندی فان بغت احدیهما علی الاخری الآیة یعنی مؤمنیندن برطائفه طائفهٔ آخری اوزرینه بغی وعدوان ایدر ایسه اول طائفهٔ باغیه ایله قتال ایدیکز تا الله تعالینک امر وفرماننه رجوع ایدنجیه دکین وبوسیف ایله حضرت علی کرم الله وجهه قتال ایلدی نته‌کیم بومعناده دیدی امرت بقتال المارقین والناکثین والقاسطین یعنی بن مارقین که دیندن خارج اولان خوارج ایله وناکثین که بعد البیعه نقض عهد ایدن اصحاب جمل ایله وقاسطین که ظلم وجوری عادت قیلان اهل شام ایله قتال ایتمکله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحدیث سابقده بین یدی الساعة قول شریفی قیام ساعتک قربنده دیمکدر قال الله تعالی اقتربت الساعة یعنی قیامت غایتله قریب اولدی حتی فیم انت من ذکراها نظم شریفنک معنای منیفنده دیدیلر فیم خبر مقدمدر مبتدأ مؤخرکه السؤال عن الساعة لفظیدر ماقبلی قرینه‌سیله محذوفدر وانت من ذکراها جملهٔ حالیه‌در قیامتدن سؤال نه‌نک ضمننده‌در حال آنکه حبیبم سن اشراط قیامتدنسین دیمکدر وجعل رزقی تحت رمحی اوظل رمحی قول شریفنده محدثین دیدیلرکه بوحکمک مشروعیتی ابتداء اسلامده ایدی شویله‌که برغازی اخشام وقتی برقومک خانه‌لری عندنده مزراغنی دیکدکده آنی مسافر ایدوب اطعام ایتمک اول قومک اوزرینه واجب اولورایدی واتمزلرایسه صباح اولدقده اول غازی آنلری تغریم ایدوب نفقه‌سنی اخذه قادر اولورایدی صکره لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه یعنی برشخص مسلمک مالی برکسنه‌یه حلال اولماز مکر آنک طیب خاطری ایله اوله حدیث شریفی ایله نسخ اولندی بعضیلر اندن مراد بعثت نبویه‌دن اقدم برکسنه‌یه حلال قیلنمامش ایکن غنائمک بوامته حلال

اولمسیدر دیدیلر بو حکمك بیانی فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا نظم جلیلنده در یعنی سز مال کفاردن اغتنام
ایدیککز نسنه دن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز و رسول الله صلی الله علیه وسلم خصصت
بخمس یعنی بن بش فضیلت ایله اسلاف انبیاء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضیلتك ایچنده حل غنایمی
دخی تعداد بیوردیلر وحدیث مذکورده لفظ ظل ایله حقیقت ظلی مراد اتیحوب بلکه امن وامان معناسنی اراده
بیوردیلر السلطان ظل الله فی الارض قول شریفی دخی بو معنایه در مراد امان الله دیمکدر وجعل الذل
والصغار علی من خالفنی قول شریفنده ذلك معناسی ذل شرکدر قرآن کریمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنین وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك مخالفین اوزره هجومنی بیان واردر وبعضیلر صغاردن
مراد جزیه در وقرآن عظیمده وهم صاغرون وارد اولمشدر دیدیلر وحدیث مذکورده ومن تشبه
قوما فهو منهم قول شریفنك معناسی دیمکدرکه اول کمسنه که مجاهدین ایله برابر چیقوب بعض
مصالحلرنده سعی ایده هیچ اولمازسه تکثیر سواد ایده اول کمسنه دخی دنیاده غنیمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهدیندن عد اولنور ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو معناده علما شاننده بیوردیلر هم القوم
لا یشقی جلیسهم یعنی جمیع ناس ایچنده انجق فرقهٔ علما واردرکه قوم لفظی اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ایله
مجالست ایدنلر شقی اولمیوب بلکه سعادتلرندن حصه یاب اولورلر امام مکحول رحمه الله تعالی دن مرویدرکه
عبدالله بن رواحه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك غزوهٔ موته ده شهادتی خبری کلدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه کان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وکان یصلی الصلوة لوقتها یعنی قتال اعدا ایچون صف
مجاهدیندن انفصال جهتیله اولیمز وقتالدن عودت جهتیله آخریمز ایدی بو بله ایکن اشغل قتال ایله اشتغالی مانع
اتخاذ ایتیوب نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی بو حدیث شریفده دلیل واردرکه میت اوزره کندوده موجود اولان
وصف ایله ثناده ضرر یوقدر مکروه اولان انجق کندوده بولنمیان محاسنی ذکر ایله حدی تجاوزدر اولنا فصولا
قول شریفی قتال اعدا ومبارزهٔ میدان غزا ایچون صف مجاهدیندن خروج وانفصال جهتیله اولیمز ایدی
دیمکدر وآخرنا قفولا قول شریفی قتالدن عودت وقفول جهتیله آخریمز ایدی دیمکدر جهاده شدت رغبتنی
بیان بیورمشلردر و بو خصلت فضیلت مقبوله در قال الله تعالی فاستبقوا الخیرات یعنی خیراته مسابقه ایدیکز
وقال الله تعالی سارعوا الی مغفرة من ربکم یعنی قوللرم ربکزدن عفو ومغفرته مسارعت ایدیکز عبدالله بن
رواحه حضرتلری قتالدن عودت جهتیله آخرلری اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرینی وقوت ثباتنی بیان
بیوردیلر بو صفت مادحه درکه قرآن عظیمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر یعنی ای اهل ایمان دینکزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ایدیکز وشدائد جهاد اوزره اعداکزك صبر وتحملرندن زیاده صبر وتحمل ایدوب غلبه یه
اقدام ایدیکز بعده بو صبر وثباتیله نمازینی وقتنده ادا ایدر ایدی دیو بیان بیوردیلر یعنی جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامی ینه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انی منع ایتمز ایدی و بو خصوص مجاهدینه غایت مشکلدر
وصفت مادحه در نته کیم کلام قدیمده حافظوا علی الصلوات وارد اولمشدر یعنی قوللرم صلوات خمسی مداومت
اوزره محافظه ایدیکز والا من اتخذ عند الرحمن عهدا آیت کریمه سنك تأویلنده اتخاذ عهدن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر دیو وارد اولدی و بو حدیث امام شافعینك خلافنه حجتدرکه سفرده
صلوتینی وقت واحده جمعی تجویز ایدر جهاد ایسه دائما مسافرنده اولور باوجود که عبدالله بن رواحه نك جهادده
ایکن وقتنده محافظهٔ صلوة ایدر ایدی دیو مدح بیوردیلر جمع بین الصلوتین جائز اولیدی مدح مذکور صحیح
اولماز ایدی ومعبد حضرتلرندن مرویدر بیوردیلرکه قچانکه بو امت زراعتله اشتغال ایدرلر آنلردن نصرت
الهیه نزع اولنوب درونلرینه رعب وهراس القا اولنور بوندن صکره محمد بن کعب القرظی حضرتلرندن روایت
اولندی بیوردیلرکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن سؤال ایلدیلرکه ان تطیعوا الذین کفروا یردوکم علی اعقابکم
فتنقلبوا خاسرین یعنی ای اهل ایمان اکر کفاره اطاعت ایدرسکز سزلری سمت ضلاله ازلریکز اوزره تحویل
ایدرلر همان سزلر دخی خیبت وخسران ایله متحول اولورسز آیت شریفه سنده تحویل وتحولدن مراد تعرب میدر
یعنی مجددا جماعت اسلامی ترك ایدوب صحرا نشین اولق میدر جوابنده بیوردیلرکه مراد تعرب دکلدر بلکه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حدیثین سابقینك تأویلی بیان ایتدیکمز معنادرکه بو امت بالکلیه جهاددن
اعراض ایده رك زراعتله اشتغال ایدرلر ایسه آنلردن نصرت الهیه نزع اولنور اما بعضیسی زراعتله وبعضیسی
جهاد ایله اشتغال ایدرلر ایسه اهل زراعتله مجاهدینه قوت کلمك ایله اشتغالده ضرر یوقدر و بو بله ایتمك

مطلب جواز الثناء علی المیت بما فیه

مطلب الجمع بین الصلوتین

کرکدرکه

کرکدرکه اهل زراعتك کسبی ایله مجاهدینه قوت ومجاهدینك سعی ایله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا امر مستحسندرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر المؤمنون کالبنیان یشد بعضهم بعضا
یعنی مؤمنلر بنایه بکزرلر بری برینی حفظ واحکام ایدرلر و بو معنی بر اصل صحیحدرکه جمیع مؤمنین جهاد ایله
اشتغال ایدوب کسب آخره میل ایدر اولمسه کندو مأکولاتلرینه ودوابلرینك علف ومهماتلرینه محتاج اولوب
بولمق حسبیله جهاددن عاجز قالورلر بو تقریب ایله مصلحت جهاد فوت اولور وآیت سابقه ده بعض
ناس ردوا انقلابدن مراد صحراده اقامت ایدوب ونیت جهاد ایله مدینهٔ منوره یه ایتدکلری هجرتی ترك ایتمك
معناسنه اولان تعرب بی فهم ایدوب سؤال ایلدیلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد کفرا ونفاقا نظم
شریفنك ظاهرینه نظر واعتماد ایلدیلر یعنی طائفهٔ اعرابکه بادیه نشین اولان عربادر کمال جهل ورعونتلری
حسبیله آنلرك کفر ونفاقلری بغایت شدیددر وحضرت علی کرم الله وجهه آنلره تفهیم ایلدیلرکه آیت
مذکوره ده مراد اولنسان زراعتله فرط اشتغال حسبیله امر جهادی بالکلیه ترك واهمال ایدر واشبو تأویلی
ان تطیعوا الذین کفروا نظم کریمنده اطاعت کفار قول شریفی مؤیددر زیرا کفار اهل ایمانی انجق
قتالدن اعراضه دعوت ایدرلر بو خصوصده زراعتله مؤمنینك انتفاعلری بالذات مقصودلری دکلدر بو معنی امر
ظاهردرکه کفاره اطاعت انجق بزدن طلبکار اولدقلری نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضی
طلب ایدرلر بو خصوصده نفس زراعتله انتفاعمزی استمزلر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی دیدیکه
وذکر عن الحسن البصری ان رجلا وضع قرنانه ای جعبة وقام یصلی فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
علم بقرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فقال لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه المسلم یعنی حسن
بصری رحمه الله تعالی حضرتلرندن روایت اولندیکه زمان سعادتده برکمسنه تیرکشنی بر محله وضع ایدوب نمازه طوردی
آخر برکمسنه دخی کلوب علی طریق اللطیفه اول تیرکشنی الوب کندی نمازدن فراغنده باقوب تیرکشنی کورمینجه
سرقه اولندی زعمی ایله خوفه ذاهب اولدی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بو خبر بالغ اولدقده بیوردیلرکه
لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه یعنی شخص مسلمه دینی قرنداشنی قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثین بو حدیث
شریفده اولان فاحتمل لفظنی فاحتل دیو روایت قیلدی یعنی تیرکشی حل ایتدی یعنی اغزینی چوزدیکه ایچنده بعض
سهامی چیقوب دوکوله و بعضیلری فاحتان دن حذف الف ایله مخففا فاختن دیو روایت قیلدیلر تیرکش مزبوره
حیله ایتدی دیمکدر لکن اصح اولان روایت اولی که فاحتمل در معناسی صاحبی بیلمیه رك اخذ ایدوب قالدردی
دیمکدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك لطیفه طریقی ایله اخذ ایدوب سرقه قصد ایتمدیکی
معلوملری اولمشیکن ینه حدیث سابق ایله نهی ایلدیلر زیرا اول کمسنه تیرکشنی کورمدکده سرقه اولندی
دیو خوفه تابع اولدی و آنکله لطیفه ایدن کمسنه آنی اخافه ایتمش اولدی بنابرین لا یحل لامرئ مسلم ان یروع
اخاه المسلم بیوردیلر ومفهوم حدیثده مؤمنینك عندالله کمال حرمتی ومجاهدینك علو منزلتی بیان واعلان
واردر و بو سیاقده آثار مشهورهٔ کثیره وارد اولمشدر وحسن بصری رحمه الله حضرتلرندن مرویدرکه برکمسنه
آخر کمسنه اوزرینه سل سیف ایدوب تخویفنه باشلدی بو خبر اشعری حضرتلرینه ابلاغ اولندقده بیوردیلرکه
لازالت الملائکة تلعنه حتی اغمده یعنی ملائکهٔ کرام علی الدوام اول کمسنه اوزرینه لعنت ایدرلر تا سیفنی
غلافنه وضع ایده نجیه دکین بعض علما دیدیلرکه بو کلامك قائلی اولان اشعریدن مراد ابو مالك الاشعریدر
و بعضیلر ابو موسی الاشعریدر دیدیلر بو قول اظهردر وقولی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرندن روایته مبنیدر ظن اولنور زیرا لعن ملائکه عقل وفکر ایله بیلنور امورلردن دکلدر بلکه سمعه
موقوفدر و بو خبرده برمسلم اوزره سلاح چکوب قصدی ضرب و جرح دکل ایسه دخی اول مسلمی تخویف
ایدن کمسنه نك کناهی غایتله عظیم اولدیغنه دلیل واردر وحدیثده وارددرکه من شهر سلاحا علی مسلم فقد
اطل دمه ای اهدره یعنی اول کمسنه که بر مسلم اوزره سلاح چکه اول کمسنه علی التحقیق کند وقتلی مباح ایلدی
وخبر سابقده مازالت الملائکة تلعنه قول شریفنده بو معنایه اشارت واردر زیرا ملائکه مؤمنلره
استغفار ایدرلر لعنت ایتملری انجق صفت ایمان تبدل ایتدیکی وقتده اولور لکن بو حدیث شریف قتل مسلمی
حلال اعتقادی اوزره یا خود مجرد مؤمندر دیو قتلنه قصد وتصدی اوزره تشهیر سلاح ایدنلره محمولدر
زیرا اول جهله تشهیر سلاح ایدن کافر اولوب قتلی مباح اولور وسلیمان بن بریده رضی الله تعالی عنه دن
مرویدر دیدیلرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر حرمة نساء المجاهدین علی القاعدین

مطلب لا یحل لامرئ مسلم ان یروع اخاه

لحرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك فى اهلك فخذ من عمله ما بدا لك فماظنكم يعنى مجاهد يندن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل يوقدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلوركه شو خائن اهلك خصوصنده سكا خيانت ايلدى اعمال خيرندن دلديكك مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسنزكه آنك اعمال خيرندن برنسنه يى كندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد حرمتى ازواجنك علو قدرينه تابعدر الله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بونكته يه اشارت بيوردبلر يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدر كذلك نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهرهٔ نبويه دن اعمال صالحه اتيان ايدنلره بز عظيم الشان اجرينى ايكى قات اعطا ايده رز وجه اشارت اولدركه ازواج طاهراته بوكرامتلر ايله تكريم اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايجوندر بوندنصكره بيلمك كركدركه مجاهده اهلى خصوصنده خيانت ايدن كمسنه هم دين قرنداشنك اماتنى وهم الله تعالينك اماتنى خصوصلرنده خائندر زيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعدينك يانده امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدى وخائن اولان كمسنه مجاهدينى غزا وجهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدر زيرا مجاهد كندودن صكره بيكانه لر اهلنه خيانت ايده جكلرين بلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بو صورتده من غير ضرورة خروجى دخى كندويه جائز اولماز زيرا محافظهٔ اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در بو تقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع وتفويته سعى ايتمش اولوب كويا بو خيانتله مشركينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده خروج ايتمش بولنسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل مقدور ايده مز بلكه بى هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبو مقوله امور چوق كره هزيمت موجبه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور دلديكى مقدارى اخذ ايدر بيوربلمشدر وحديث سابقده فماظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقديركلام اتظنون ان يبقى له شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده كمال احتياجى واريكن مجاهد اول خائنك اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر ديو ظن ايدرميسنز ديمكدر وبو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى عنه دن مروى اولان حديثده وارددركه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله أواه النار ولا يخرجه منها الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سز مجاهدينه اذا وجفا ايتميكز زيرا الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديكى كبى ومجاهدينك دعالرين مستجاب قيلر مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغى كبى واول كمسنه كه مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله جفا ايليه آنك مكانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن صكره شفاعت ايدر ايسه ومعاوية بن قره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هر امتده رهبانيت واردر امابو امتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالكليه تركدر وبو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب واقتدن افضل ايدى صكره رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت انجق جهاددر ديو بيان بيورديلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اوركجدر سنام الدين دينك ركن اعلامى معناسنه در وجهادده امر معروف ونهى منكر دخى واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبهٔ شهادته دخى عرض نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادى ذكر ايدوب اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدركه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسهٔ معلومه در وجهاد اكرچه فرضدر لكن فرض كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكددر وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق فرائض خمسه استثنا قيلمشدر راوى سابق ابى قتاده ديديكه اول وقتده بركمسنه آيغه قالقوب ديديكه يارسول الله اول كمسنه كه فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطايا سنه كفارت اولورمى بزه خبر وير راوى ديركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم برمقدار سكوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلركه نعم اذا قتل محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر وحسنات ايدرك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغى حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بو حديث شريفده شهدانك علو درجه لرينى بيان ورتبهٔ شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفر له جميع ذنوبه وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرهٔ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانيه مقابله سنده اكا حلهٔ كرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اكا حور عين ترويج اولنور وبو حديث بين المحدثين معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايديجيدر وشهدانك علو شانلرندندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا يعلمون ما نحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانكزدن شهيد قيلنانلرك روحلرينى براز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلرى وقتلرده ديرلركه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلره كونه لذت ونعمتده اولديغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده جد واجتهاد ايده لر ايدى اولوقتده الله تعالى بيوريركه سزك طرفكزدن احوالكزى آنلره ابلاغ ايده رم وبو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعدالهى اوزره جناب خدا احوال شهدايى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بو درجهٔ عاليه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول اولنلر ايچون حاضر اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايدرك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال ايله ظاهر اولور وبو حديثده مظالم عباده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون بويله درجهٔ رفيعه واريكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول شريفى ايله دخى عن وحى سويلدكلرين اشعار بيورديلرتاكه هركس بيله لركه طلب ارضاى خصوم امر شديد اللزومدر وبعض علما ديديلركه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالرى قليل واداى ديوندن عجزلرى نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بو سببدن رسول الله صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صكره من ترك مالا فلورثته ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولندى يعنى اول كمسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده وارثلرينكدر واول كمسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در وبو حديثك نظيرى باب الحجده دخى بو وجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن فضل وعنايتى ايله قضا ايدر ديو اخبار ايلدى وبو كرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولت داخل اولدى قولنك معناسى بودر وابو هريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدركه بركمسنه سؤال ايدوب ديديكه يارسول الله بركمسنه كه جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلركه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم فى الحج

مطلب لا بأس بتكرار السؤال للتفهيم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایده رز که جوابی فهم ایتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یا رسول الله برکمسنه که جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بو که متاع دنیادخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر دینه ینه بیوردیلر که اصلا اجری یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل فهم مسائل ایچون تکرار سؤال ایتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کمسنه یی تکرار سؤالدن منع ایتمیوب اصحاب کرام دخی تکرار ایله امر ایلمدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر و بو حدیثك تأویلنده ایکی وجه واردر بری بودر که جهاده چیقان کمسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوده اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدر که مجاهد اگرچه قصد جهاد ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر و بونلرك امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها او الی امرأة یتزوجها فهجرته الی ما هاجر الیه یعنی اول کمسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا بیوردیلر اعمالك دینارك فی الدنیا والاخرة یعنی دنیا واخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکمسنه نك اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن فضل ومنفعت نیاز ایتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولماز وابی خیثمه دن مرویدر دیدیلر که ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه حضورلرینه واروب دیدمکه برکمسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتی سن یا ابا الدرداء نه محله امر ایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اگر آنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعییندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کمسنه نك حالی بعد الشبع بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کمسنه نك حالی کیدر و بو خبر جلیلده موصی وصیتنه ثلث مالمی سن دیلدیکك محله یاخود فلان کمسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیل واردر کذلك فقرا مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل واردر زیرا بونده هم معنای تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع مسلمینه مالینك منافعن ایصال واردر بعده بو خبرده آیتدخی بیان واردر که وصیت مزبوره ده بودکلو منافع وار ایکن ینه وصیت ایدن کمسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق ایتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه نائل اوله مز زیرا حیاتنده ماله احتیاجی وار ایکن فی سبیل الله انفاق ایتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور و بو ماده نك نظیرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت الی هذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کذا لقد کان ذلك وان لم تقل یعنی افضل صدقه سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقر ایده رك مالکی حفظ وامساك ایدر ایکن تصدقدر یوخسه جان حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیرسین اول نسنه لر ایسه سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقه ك قالمدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلی الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بو خبر بالغ اولمشدر که اول کمسنه که جهاده کتمیه یاخود مجاهده اعانت ایتمیه یاخود مجاهده اهل وعیالنده خلف اولوب خدمت وصیانت ایتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کمسنه یه بر قارعه اصابت ایتسه کرکدر قارعه شول مصیبتدر که انسان نه اکا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفروا تصیبهم بما صنعوا قارعة الآیة یعنی کافر اولان کمسنه لر سوء صنعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر و بو حدیثده فضیلت

مطلب التجارة في الحج

مطلب يتعلق بالوصية

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرك استعظام وزر و وبالی بیان واردر و بو اوچ خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق ایتمیوب انجق انلری جمع ایدن کمسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدر که دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن او هو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته رجعته بما اصاب من اجر او غنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کمسنه که بنم رضامی طلب ایتدیکی ایچون سبیلده مجاهد اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخود شك راوی اوزره اول کمسنه بنم اوزریمه ضامن و واثق اولسونکه اگر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واگر وطننه اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بو حدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعد بیوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارهده توسع طریقی اوزره وعد عنایتی بیان ایچوندر یوغسه حقیقت حالده الله تعالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بو مثللو عباره ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر بنا برین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلك رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعد ارزاق ایلدی و وعده خلف ایلمز دیمکدر یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصد ایدرلر ینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه مسلمیندن برکمسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی و بنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه اویله ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل واخرقی یعنی امورنده عاجز ومتحیر اولان کمسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بو حدیثده مرابطك علو رتبه سنی بیان واردر که اول کمسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندوبی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهادده معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکلردر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کمسنه مرابط منزله سنده واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر که اذا تبایعتم بالعینة واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عینه کسر عین وسکون یا ایله جمع عینه در وعینه برنوع بیعدر که اهل ربادن بخیل کمسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کمسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه وجهادی ترك وموادعه ایتدیککز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترك ایتدیککزده دیمکدر وقریبا بیان ایلدك که امر مذکور اعدانك اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه سببدر اول جهتله مسلمین ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیب دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بو حدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بو عملی ایشلین کمسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم و بو حکم صحیحدر زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولمدقجه جهاده اشتغال ایده مز و بو صورتده مصلحتن بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بو جهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء علی ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری رکابمی طوتدی تأدب ایدوب ابا وامتناع ایتدم اولوقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمزمیسین

مطلب بيع العينة

على التحقيق حديثنده بزه باغ اولديكه دنياده مجاهدينك خادمى اهل سمانلرنده جبريل عليه السلام
منزله سنده در وتبيع كه كعبك ربيبى وخاتوننك اوغليدر كعبدن روايت ايدركه اذا وضع الرجل رجله فى السفينة
خرج من خطاياه كيوم ولدته امه المائد فيه كالمتشحط فى دمه فى سبيل الله تعالى والغريق له مثل اجر شهيدين
والصابر فيه كالملك على رأسه التاج يعنى بركمسنه اياغن سفينه يه باصسه يعنى ساعتده آنه سندن طوغديغى
كون كبى جميع ذنوبندن پاك اولور وسفينه ده صاغه وصوله تمايل ايدن كمسنه فى سبيل الله قانلر ايچنده يوارلنان
شهيد كبيدر وغريق ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر ومحن بحره تحمل ايدنلر جنتده پادشاه كبى باشنده تاج واردر
مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى دير كه بزلر بو قولى اخذ ايدوب غزو بحرده ضرر شرعى يوقدر وسائر
غزالردن افضلدر ديو حكم ايده رز و بو قولده اشارت واردر كه كعب حضرتلرينك ركوب سفينه دن مرادى
ركوب على قصد الجهاددر وكعب بو قولنى شر يعتر ده نسخى ظاهر اولميان كتب منزله دن اخذ ايتمشدر
ياخود رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت ايدن كمسنه دن استماع ايله سو يلمشدر و بوندن صكره معلوم اوله كه
ركوب السفينه على قصد الجهاد افضل اولديغى انجق خوف ومشقتى زياده اولديغندن دروآنده طلب رضاى
بارى ايچون تسليم نفس واردر اول سبب ايله تطهير ذنوبده درجهٔ شهيده نائل اولور المائد فيه قولى تلاطم
امواج وقتنده تمايل سفينه ايله مائل معناسنه در بو كمسنه اجر وثوابده فى سبيل الله شهيد اولدقدنصكره قان ايچنده
يوارلنان كمسنه مثللودر زيرا بو حالتدن سبب هلاكنى معاينه ايله نفسندن دأيوسدر وغزاء بحرده غريق اولان
كمسنه ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر زيرا بركره ركوب سفينه ده و بركره حين غرقنده نفسنى ايكى كره بذل
ايتمشدركه ايكيسى دخى طلب رضاء الهى ايچوندر والصابر فيه كالملك على رأسه التاج قولنده صبرانجق
اسباب غرقى معاينه ايله فعلنه ندامت كلمديكى وقتده ثابت اولوب آنده فى سبيل الله تسليم نفس متحقق اولور
پس اول كمسنه جنتده پادشاه كبيدر وپادشاهه تشبيهى انك ايچوندركه پادشاه دنياده سائر خلقدن زياده بعض
مشتهياتنه نائل اولور شهيد دخى جنتده جميع مشتهياتنه نائل اولور قال الله تعالى وفيها ماتشتهيه الانفس
وتلذ الاعين يعنى جنتده نفوسك جميع مشتهياتى وابصارك جميع مستلذاتى واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ايچون دنياده انجق بعض مشتهيات ومستلذات واردر مترجم فقيردير كه تقرير مشروح اوزره وجه تشبيه انجق
ناسدن زياده نيل مشتهياتدر ياخود تشبيه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بنا ايتمكدر زيرا ملوكى جميع
مشتهياته نائلدر ظن ايدرلر انتهى و بحث مذكوردن جهاد ايچون ركوب سفينه نك جوازى ظاهر اولدقده
حج شريف ايچون دخى جوازى بطريق الاولى ظاهر اولور زيرا فرضيت حج بطريق العين اولمغله جهاددن
اقوادر وكذلك على قصد التجارة دخى ركوب سفينه ده ضرر شرعى يوقدر اكر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحر ايله كسب مال حلال اولمغله فطره وزكاة كبى حق اللهلزومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرويدر ديديكه عبد الملك
بن مروان امير صائفه ايكن آنكله غزايه كتدم وصائفه صيفدن مأخوذدر شول جيش عظيمدر كه هنكام صيفده تجمع
ايدوب وقت حرب ده هوا معتدل اولدقده غزا ايدرلر آنلر ايله حصن سنانى محاصره ايتدك عسكر مرقوم
تضييق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ايلديلر و بركمسنه بو حالى كوروب ديديكه بن بركره رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرى ايله غزايه كتدم وناس بويله منازلى تضييق وقطع طريق ايلديلر درحال رسول الله
صلى الله عليه وسلم ناسه برمنادى بعث ايدوب ندا ايتدرديلركه هركيم تضييق منزل وقطع طريق ايدر ايسه انك ايچون
جهاد يوقدر وفقه نده كورده تضييق منزلك معناسى بركمسنه محل نزولنده دينى قرنداشنده دابه سنى ربط وطعامنى
طبخ وحاجتنى قضا ايده جك محل قالمياجق وجه اوزره مقر بنده نزول ايتمكدرو بو شرعا حرامدر زيرا هر منزله كه بر
انسان نزول ايده اول منزله غيريدن احقدر قال عليه السلام منى مناخ من سبق يعنى ارض منى مجاهدين هر كيم
ايلرى كلورسه انك اناخه يعنى ايده جك منزليدر وانسان منزلنده سكون واقامت ايتمكده انجق اطرافنده بولنان مصالحنى
رؤيت ايده جكى محللر ايله قادر اولور واول محللر حريم منزلى عد اولنور وآخر كمسنه آنى منزلندن ازعاج ايتمك
جائز اولمديغى كبى اوزرينه منزلنى تضييق ايله منافع ومرافقنى قطع ايتمك دخى جائز اولماز ووقعه مرقومه ده واقع
اولان قطع طريقك معناسى بركمسنه نك ممرى ياخود ممرينه قريب محله اول كمسنه نك متأذى اولديغى وجه
اوزره نزول ايتمكدر بو دخى حرامدر مرور وعبور ايدنلرمتأذى اولدقلرى وقتلرده طريق مسلمين اوزره جلوس
مثللودر و بو ايكى خصلتلردن منع ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم وعيد شديد جنسندن بيوردقلرى لاجهاد له
كلام دهشت انجامنى ذكر واعلام بيورديلر يعنى بو ايكى خصلتى ارتكاب ايلين كمسنه انلردن احتراز ايلين

مجاهدينك ثوابنه نائل اولهمز حكمتى اولدركه مجاهد اولان مسلميندن اذى وضررى دافع اولمق كركدر
زيرا جهاد انجق دفع الاذى عن المسلمين ايچون مشروع اولمشدر بو ايسه شديدن كندو فعلى ايله مسلمينه موذيدر
واصحاب معاذ بن جبل دن كلاعيندن بركمسنه دن روايت اولنديكه قال معاذ رضى الله عنه اياكم وهذه السرايا
فانهم يجبنون و يغلون وعليكم بفسطاط المؤمنين وجماعاتهم يعنى العساكر يعنى بو سريه لردن احتراز ايدوب
وانلر ايله جهاده كتمكز زيرا سريه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بربرلرينه خيانت ايدرلر وسزلر همان مؤمنينك
اوردولرينه وجماعات كثيره لرينه ملازمت ايديكز يعنى عساكر عظيمه يى التزام ايديكز وسريه شول عدد قليله
ديبور كه دار الحربه على قصد المحاربه كيررلر سرى دن مأخوذدر وسرى على وزن هدى تمام ايلده يوله كتمكدر
وآنلره سريه تسميه سى قلتلرندن ناشى كيجه لر كيدوب كوندزلرده اختفا ايتدكلرندندر ومعاذ بن جبل رضى الله
عنه آنلر ايله جهاده كتمكى مكروه كوروب وحكمتنى بيان قيلديكه آنلره برامر مخوف اصابت ايتدكده قلت
عددلرندن ناشى خوف وفرار ايدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرينه خيانت ايدرلر زيرا ايچلرنده امير مطاع
بولنمامغله حركتلرى استقامت اوزره اولهمز و بو معنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم جنابلرندن دخى مرويدر قال
عليه السلام لاتنزلن فى الخيل النفل فانهم ان يغنموا يغلوا وان يقاتلوا يفروا يعنى عسكر نفل ايله رفيق اولوب
ايچلرينه نزول ايتمكز زيرا آنلر غنائم اخذ ايدرلر ايسه خيانت ايدرلر وقتال ايدرلر ايسه فرار ايدرلر لفظ نفل
فتحتين ايله ونونك ضمى وفانك فتح وتشديدى ايله مرويدر ومراد اول عدد قليلدر كه امر اولى الامر يوغيكن كيزلو اوجه
چيقرلر وانط نفل فتحتين ايله بمعنى الغنيمه در و نفل نونك ضمى و فانك فتحه وتشديدى ايله جمع نافلدر
و بونلره بو اسم ايله تسميه مقصودلرى غنيمت اولديغندندر ياخود غزا اوزرلرينه واجب اولميوب نافله
كيتدكلرندندر زيرا خروج الى الجهاد انجق امر امام المسلمين ايله واجب اولور وفسطاط خيمهٔ عظيمه معناسنه در
وحديث معاذده مذكور اولان فسطاط ايله مراد جيش عظيمدر وآنلره عسكر اطلاقى كبى فسطاط دخى
اطلاق اولنديغى قتى چوق خيام عظيمه استصحاب ايتدكلرندندر و بو اثرده اهل غزا بويله عسكر ايله كتمك لايق اولوب
اصحاب سرايا ايله چيقماق جائز اولمديغنه دليل واردر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشلردركه
يدالله مع الجماعة فمن شذ شذ فى النار يعنى الله تعالينك عون وعنايتى جماعتله بيله در پس آنلردن مفارقت
ايدن كمسنه ناره مفارقت ايتمش اولور وشارح الكتاب دير كه مؤلف رحمه الله تعالى بوندنصكره رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن جهاد اوزره حث واغرا و بين الصفين مبارزه ايچون خروج ايدن شجعانك علودرجاتنى بيان
وابدا خصوصلرنده ايكى حديث دخى ايراد ايلدى و بز دخى بو بابده كفايت مقدارى فضائل ودلائلن تقديم
وتعداد ايلدك وابو هريره رضى الله عنه دن مرويدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم والذى نفسى بيده
لوددت ان اقاتل فى سبيل الله فاقتل ثم احيى فاقتل يعنى نفسم يد قدرتنده اولان الله تعالى يه
قسم ايده رم كه بن فى سبيل الله قتال ايدوب قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل
اولنمغى تمنى ايده رم و بو محلده بعض نسخده فكان ابو هريره يقول اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا عبارتى ثبت اولنمشدر
معناسى ابو هريره رضى الله عنه دير ايديكه اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنى البادرولام ايله باء بربرى
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به ديرلر يعنى بن الله تعالى يه يمين ايده رمكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
تمنى قتل خصوصنده فاقتل لفظنى تحرير اولنديغى اوزره اوچ كره تكلم بيورديلرو بعض نسخ صحيحه ده فكان
ابو هريره يقول ثلثا اشهد لله اى بالله عبارتى واقع اولمشدر معناسى ابو هريره حضرتلرى صحت حديثى تأكيد ايچون حين
روايتنده اوچ كره اشهد لله ديو يمين ايدر ايدى وحديث شريفده شهادتك رفعت درجه سنى بيان واردر كه رسول الله
صلى الله عليه وسلم رتبهٔ عاليهٔ رسالت وار ايكن نفس نفيسلرى ايچون شهادتى ومرة بعد اخرى تكرار شهادتى نياز
ورجا ايلديلر تا كه شهيد ايچون عند الله نه كونه درجات عاليه وار ايدوكى ظاهر وهويدا اوله ومعناى مذكور ابى امامة الباهلى
رضى الله عنه حضرتلرينك حديثنده بيان اولنمشدر كه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مامن احد يموت وله عند الله
خير فيتمنى الرجعة الى الدنيا وله الدنيا وما فيها الا الشهيد فانه يتمنى الرجوع ليستشهد ثانيا من اعظم ماينال من الدرجة يعنى
براحد يوقدر كه فوت اولوب عند الله خير وثوابى وار ايكن دنيا ومافيها كندونك اولمق شرطيله دنيايه عودتى تمنى
ايده انجق شهيد نائل اولديغى درجات عظيمه دن ناشى بردخى شهيد اولمق ايچون دنيايه عودتى تمنى ايدر
وكذلك حديث جابرده دخى بيان اولنمشدر كه جابر رضى الله تعالى عنه ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بنى محزون كوروب سبب حزنمدن سؤال بيورديلر ديديمكه يارسول الله پدرم شهيد اولوب بكا چوق ديون

وعيال ترك ايلدى بيورديلركه ياجابرسنى تبشيراتميه يعنى الله تعالى پدريكه بلا واسطه تكلم ايدوب يا عبدالله بندن نه ديلرسك ديله ديدى پدرك دخى فى سبيل الله بردخى قتال ايدوب قتل اولنمغيچون احيا قيلنمق ديلرم ديدى الله تعالى بيورديكه بندن قضا وقدر سبقت ايديكه موتى عالم دنيايه عودت ايلمزلر لكن تمنى ايتديكك نسنه يى نه كونه درجه ايچون تمنى قيلدى ايسك سنى اول درجه يه ابلاغ ايده رم وحسن بصرى بدن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم غزا ايچون برعسكر بعث بيورديلر وايچلرنده عبدالله بن رواحه رضى الله عنه واردى واول عسكر على الصباح حركت ايدوب ابن رواحه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله نمازه حاضر اولمغيچون كيرو قالدى بعد قضاء الصلوة انى كوروب يا ابن رواحه عسكر ايچنده دكلمى ايدك ديديلر ابن رواحه ديديكه بلى لكن معيت سعادتك ايله اداى صلوته رغبت قيلدم وعسكرك قوندقلرى محل معلوم در بعد العصر كيدوب آنلره واصل اولورم بيورديلركه والذى نفس محمد بيده لوانفقت ما فى الارض جميعا ما ادركت فضل غدوتهم يعنى نفس محمد يد قدرتنده اولان الله تعالى يه يمين ايدرمكه ارضده اولان جميع مالى انفاق ايلسك انلرك على الصباح حركتلرى ثوابنه واصل اوله مزسين وحديث شريفده خروج الى الجهاد ايچون تبكيراوزره حث وترغيب و جماعت ايله اداء صلوة ايچون عازم جهادر فيقلرندن كيروقالمقدن منع وزهب واردر وافضل صلوات معيت رسول الله صلى الله عليه وسلمده ادا قيلنان ايكن بنه ديدكلرى قول سابقى ديديلر وحديث انس رضى الله عنه ده كلمشدركه الا ترى ان النبى صلى الله عليه وسلم قال فى حق ابن رواحه ما قال مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل يعنى كورمزميسين كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ابن رواحه حقنده ديدكلرين ديديلر خلف رسول الله صلى الله عليه وسلمده اداء صلوة جمله دن افضل ايكن وبنه حديث انس رضى الله عنه ده وارددركه قال النبى صلى الله عليه وسلم غدوة او روحة فى سبيل الله خير من الدنيا وما فيها يعنى جهاد فى سبيل الله ده بركره صباح ياخود اخشام وقتى كيتمك دنيا وما فيهادن عندالله افضلدر و بو حديث دعوامزى مؤيددر وحسن بصريدن مرويدركه بركسنه امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى نامه خطابت ايدر ايكن كلوب يا خير الناس ديو نداقيلدى حضرت عمر رضى الله عنه كلامنى فهم ايتميوب نه ديورسين ديو سؤال ايلدى حضار مجلس سزه يا خير الناس ديور ديديلر بيورديلركه اويله ايسه خير الناس بن دكلم دكله سكا خير الناسى خبر ويره يم اول كسنه كيمدر يا امير المؤمنين ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه خير الناس اهل باديه دن اول كسنه دركه صرمه غنم صاحبى اولوب ابل ياخود غنمى بلاددن بلده يه كتوروب بيع ايده صكره آنى فى سبيل الله خرج ايدوب مسلمين ايله اعدالرى مباننده مسلحه اوله اشته اول كسنه خير الناسدر بو آثر اطبقده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنده در ومسلحه اندهء اسلحه وضع اولان سرحد ياخود حمل سلاح ايدن كسنه در و بوندن اخذ ايله پيشگاه سلاطينده حمل سلاح ايدن كسنه يه مسلحه تسميه قيلندى وحضرت عمر رضى الله عنه بن خير الناس دكلم قوللرى انجق اظهار تواضع ايچوندر زيرا بعد وفات الصديق ايام خلافتلرنده خير الناس ايديلر وقول مذكور حضرت ابى بكر رضى الله عنه دن روايت اولنان كلامك نظيريدركه حال خلافتنده اقيلونى فانى لست بخيركم ديرلرايدى يعنى بنى خلافتدن اقاله و بيعتمى خلع ايدبكز زيرا بن سزدن افضل دكلم آنلر ايسه قول رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بعد الانبياء والمرسلين خير الناس ايديلر وحضرت عمر رضى الله عنه ذكر اولنان صاحب الصرمه يه خير الناس اطلاق ايلمدى زيرا اول كسنه خير الناس من ينفع الناس مقتضاسى اوزره منفعت مسلمين ايچون نفسنى ومالنى بذل ايلمدى وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الناس رجل ممسك بعنان فرسه فى سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها يعنى خير الناس اول كسنه دركه فى سبيل الله آتنك دزكننى طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ايشدسه اول جانبه پرواز ايليه بعده اول كسنه ديديكه يا امير المؤمنين انى رجل من اهل البادية وانى اجفو عن اشياء من العلم فعلمنى مما علمك رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بن اهل باديه دن بركسنه يم و بن علوم دينيه دن چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلى الله عليه وسلم سكا تعليم قيلديغى علومدن بكا تعليم قيل حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت ايتمزميسين اول كسنه بلى شهادت ايدرم ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سن نمازيكى ادا وزكوتيكى اعطا و رمضانده صيام وحج بيت الحرام ايدرميسين بلى ايده رم ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه عليك بالعلانية واياك والسر عليك بكل عمل اذا اطلع عليه منك لم يشنك ولم يفضحك واياك وكل عمل اذا اطلع عليك منك شانك وفضحك يعنى علانيه يه

ملازم اولوب سردن اجتناب قيل من هر برعمل خيره ملازمت قيل كه آنك اوزرينه سندن مطلع اولورلر ايسه سكا عار وفضاحت عارض اولميه وهر برعمل شردن احتراز قيل كه مطلع اولورلر ايسه سكا عار وفضاحت عارض اوله واول كسنه نك اجفو عن اشياء قولى اجهل معناسنه در و بو معنادن اخذ ايله قرى وصحراده ساكن اولنلره اهل الجفا تسميه اولنور اوزرلرينه جهالت غالب اولديغيچون وحضرت عمر رضى الله عنه شخص مذكور جاهلم ديمش ايكن مضمون كلمهء شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر ديو ايضاح وبيان ايلدى وعلومدن بومقداريسير ايله اول شخصه عالم ديمكده شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولوا العلم نظم كريمنه اعتماد قيلدى يعنى الله تعالى شهادت قيلديكه كندودن غيرى معبود بالحق يوقدر وملائكه واصحاب علم دخى بويله شهادت ايلديلر اولوا العلم ايله مراد مؤمنوندر و بو نظم جايل حق ايمان ايله مؤمن اولان كسنه اهل علم ايدوكنه دليلدر وعليك بالعلانية قول شريفنك معناسى عقايد واعمالكده طريق جاده يه كه جماعت مسلمينك اجتماع ايلديكلرى مسلكه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب وعدول قيل ديمكدر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عليكم بد بن العجائز قول شريفى ايله مراد بو معنادر واياك والسر قولنده سرك معناسى اول عمل واعتقاددركه جماعت مسلمين اكا معترف اولميه لر و بعض علما ديديلركه قولين مذكورين ايله مراد ناس ايله معامله ده علانيه لرينه اتباع وظاهر حاللرى ايله اكتفا قيلوب سرائر احواللرين استكشاف واستقصا ايلمه ديمكدر وعليك بكل عمل الخ قولينك معناسى نفسك ايله معامله ده هر برعمل خيره ملازمت قيل كه سندن آنك اوزرينه ناس مطلع اولورلر ايسه سكا عار لاحق اولميه يعنى باطنك ظاهريكه مخالف اولميه يعنى ميان ناسده ناسدن حيا ايدوب مباشرتندن امتناع ايتديكك عملدن خلوتكده دخى الله تعالى دن حيا ايدوب امتناع قيل و بويله امتناع ايتميلرى الله تعالى مفتضح ورسواى قيلور ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى اشبو بابى ابو هريره رضى الله عنه دن روايت قيلنان حديث شريف ايله ختم ايلديكه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ومن مات مرابطا مات شهيدا يعنى اول كسنه كه سرحد كفره ده محافظ اولديغى حالده فوت اوله شهيد اولديغى حالده فوت اولور يعنى انكيچون ثواب شهيد واردر زيرا طلب رضاء الهى ايله ثمانى ايربشنجيه دكين مرابطه ومحافظه يه صبرايده رك نفسنى بذل ايلمشدر والله المعين واياه نستعين

باب وصايا الامراء فى الحرب * يعنى اولو الامر اولنلر عسكر وسرعسكرلر ينه امر حربده نه كونه تنبيه وتوصيه ايتمك كركدر آنى بيان بابيدر امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله تعالى روايتى ايله حبيب بن بريده والدلرى بريده دن روايت قيلديكه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم هرنه دمكه برجيش عظيم ياخود برسريه قليله بعث ايده رلر انلره اغزوا باسم الله ديو تنبيه بيوررلرايدى يعنى اسم الله ايله تيمن واستمداد ايده رك غزا ايدبكز وصاحب الكتاب امام محمد رحمه الله كتاب السير الصغيره بو حديث ايله ابتدا قيلوب بزدخى اول محلده فوائد حديثى بيان قيلدق و بو حديثك آخرنده كلن رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله فلا تعطوهم قول شريفلرى وارددر يعنى اكر مشركين ايله ميانه كزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله اولسونكه بوشرطه رعايت ايده رز و بو عهدك عهد سندن چيقمارز ديمك قولكزى ايسترلر ايسه مساعده ايتمكز بلكه بزلر بويله معاهده ايده رز ديو كندو نفسلريكزه نسبت ايديكز وجناب مؤلف حكم شريفين شو وجه اوزره بيان قيلديكه نهى مزبور على وجه التحريم دكلدر بلكه لدى الحاجة نقض عهد اللهدن احتراز ايچون كراهته محمولدر واما اوزاعى كفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز ديوب حديث مذكورك ظاهريله استدلال ونهى مطلق منهينك حرمتنى مقتضيدر قاعده سيله تأييد مقال ايلدى ولفظ مذكور حضرت على رضى الله عنه دن طريق اهل بيت ايله روايت قيلنان حديثده دخى ذكر اولنوب قال عليه السلام لا تعطوهم ذمة الله ولا ذمتى فذمتى ذمة الله يعنى كفار ايله معاهده كزده الله تعالى نك عهدينى و بنم عهديمى عهد الله اولسون ياخود عهد رسول الله اولسون ديه رك اعطا ايتمكز زيرا بنم عهدم دخى عهد الله كبيدر لكن بزم مذهبمزده مكروه كورلديكى اعطاء عهد اللهده موجب كراهت بر وصف تحققندن دكلدر بلكه باعث كراهت اولدركه احيانا مسلمين رأى ايتدكلرى مصلحت ايچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده كندو عهدلرينى نقض ايتملرى نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حديثده بو معنايه اشارت ايدوب ديمشدركه فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم خير من ان تخفروا ذمة الله يعنى زيرا سزلر كندو عهدلريكزى وآبا واجدادينكزك عهدلرينى نقض ايتمكز عهد اللهى نقض ايتمكزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنى العهددر قال الله تعالى لا يرقبون

فی مؤمن الاولاذمة انظ ال کسرهمزه وتشدید لام ایله یمین معناسنه وذمت عهد معناسنه در یعنی اهل شرك مؤمنین حقلرنده یمین وعهدلرینه رعایت ایدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ایله بنی آدمدن معاهدینه دخی ذمت تسمیه اولندی الزام عهده محل اولدقلری ایچون وکندو ذمتلری وآبا واجدادلری ذمتلرندن مراد شول مخالفه ومعاهده درکه زمان جاهلیتده ایدرلر ایدی واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثیدن خفروا دیرلر عاهدوا دیمکدر واقع الذین اخفروا دیرلر نقضوا العهد دیمکدر وهمزه سی ازاله ایچوندر وعند الحاجه بو عهدی نقض ایتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء یعنی یا محمد اکر بر قوم معاهدیندن بعض امارات ایله خیانتلرندن اندیشه ایدر ایسك مساوات اوزره عهدلرینی اوزرلرینه طرح ایله یعنی غدردن احتراز ایچون سز وآنلر نقض عهد ایده جکلر یکزی شبهه سزجه بیلمکده مساوات اوزره دیمکدر ودخی براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم کریمنده مدعامزه دلیل واردر یعنی اشبو رخصت نازله الله تعالى ورسولی جانبلرندن مقدما مشرکیندن معاهده ایلدیککز کمسنه لر جانبلرینه تبریدر ومشرکین محافظهٔ عهود ایتدکلرندن سزلك دخی بعد الیوم عهدلریکز نبذ اولنمشدر انتهی رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرینك ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال فی الجمله رجل اعطى بى ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شریفلری نهی مذکور على وجه التحريم دکلدر کلاممزی تأیید ایلدی یعنی اوج طائفه واردر که بن آنلره خصومت ایده رم وهر کمسنه که بن اکا خصومت ایده رم البته بن اکا غالب کلورم واول جمله یی تعداد ایتمکده دیدیلرکه بریسی اول کمسنه درکه خصمنه بنم عهدم ایله معاهده ایدوب صکره وفا قیلمیه و بری دخی اول کمسنه درکه حر صاتوب بهاسنی اکل ایده وبری دخی اول کمسنه درکه اجرت ایله بر کمسنه یی استخدام ایدوب واجرتی ویرمیه پس بو حدیثده اعطاء عهد رسول الله جائز ایدوکی بیان واردر لکن عدم وفا ایله غدر حرام اولور وامراء جیوش عهد الله وعهد رسول الله ایله امان ویررلر ایدی وحضرت ابو بکر وحضرت عمر رضی الله عنهما آنلری منع ایتمزلر ایدی بوندن صکره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضی الله عنهمادن بر حدیث شریف ذکر ایلدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بیوردیلرکه ابو بکر الصدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانی بر عسکر اوزره امیر نصب وغزایه بعث ایدوب حضرت ابی بکر اکا بعض وصایا توصیه ایده رك ماشیا برابر چیقدیلر یزید بن ابی سفیان دیدیکه یا خلیفهٔ رسول الله بن راکب وسن ماشی نیجه اولور سن راکب اول یاخود بن نازل اولایم حضرت ابی بکر رضی الله عنه بیوردیلرکه نه بن راکب اولورم ونه سن نازل اول زیرا فی سبیل الله خطوه لرم ایله ثواب قصد ایده رم و بونده دلیل واردرکه انسان هر نه اولور ایسه اولسون تشییع غزات ایچون مشیی غنیمت بیلمك کرکدر حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفهٔ رسول الله ایکن ایتدکلری کبی وحضرت صدیق رضی الله عنه دن مرویدر دیدیلرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوردیلر من اغبرت قدماه فی سبیل الله وجبت له الجنة یعنی اول کمسنه که فی سبیل الله قدمینی غبار آلوده اوله آنك ایچون جنت واجب اولور وحدیث انس رضی الله عنه ده واردرکه قال علیه السلام ما اجتمع غبار فی سبیل الله ودخان جهنم فی جوف مسلم یعنی جوف مسلمده فی سبیل الله غبار ایله دخان جهنم اجتماع ایلمز و بوندن صکره مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله ینه حدیث ابی بکری سند آخر ایله ذکر ایلدیکه حضرت ابی بکره رکوب ایچون دوه سین کتورد کلرنده دیدیکه راکب اولمزم بلکه ماشیا کیده رم پس کندو ماشیا کیدوب دوه سین آرد نجه چکدیلر وکیدر ایکن فی سبیل الله قدملرینه غبار اصابت ایتمك ایچون نعلینی چقاروب کندو ایکی پرمقلری ایله طوتدی وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرینه اقتدا قصد ایلدی زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلری معاذ بن جبل رضی الله عنه یمنه بعث ایتدکلرنده تشییع ایدوب وار یجه بر میل یاخود ایکی میل یاخود اوج میل ماشیا کتدیلر و بو قصه نك نظیری روایت اولنسان نسنه درکه حضرت حسن بن علی رضی الله عنهما طریق حجده ماشیا کیدوب جمالری یاننده چکیلور ایدی یا ابن رسول الله غنی مبین ایکن کرنده دیدیکه بغزم زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرین ایشتدمکه بیوردیلر من اغبرت قدماه فی سبیل الله لم تمسهما نار جهنم یعنی اول کمسنه که قدمینی فی سبیل الله پر غبار اوله اکا نار جهنم مس ایلمز وابو بکر رضی الله عنه فعلدی ایسه حاجی یاخود غزاتی تشییع ایدنلره دخی مندوب ومستحب اولان اولدر بعده ابو بکر صدیق رضی الله عنه یزید بن ابی سفیانه دیدیکه سکا اون خصلت ایله وصیت ایده رم آنلری از بر قیل بری اولدرکه سن بو سفر کده عن قریب کفره دن براز طائفه یه ملاقی اولور سنکه الصومعه لرنده کیروب

مطلب تشییع الحاج والغازی

زعملرنجه طاعة الله ایچون تفریغ نفس ایتمشلردر سن انلری تفریغ نفس ایلدکلری خصوص ایله ترك ایدوب تعرض قیلمه وامام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو کلام ایله استدلال ایدرلر وقول مذکور امام ابو حنیفه رحمه الله تعالیدن دخی روایتدر لکن امام ابو یوسفدن مرویدرکه قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنیفه یه سؤال ایتدم قتللرین مستحسن کوردیلر بعض علما دیدیلرکه جواز قتل اولو قتده درکه آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وکاه ناس انلره صعود ایدوب رأی وتدبیرلری مصدر قتال اوله اما درزرینه صومعه لرینك قپولرین قپارلر ایسه قتل اولنمازلر بالکلیه ترك قتال ایتدکلری ایچون وحدیث ابی بکر رضی الله عنه ایله مراد انجق بودر وکتمسی اولدرکه مبیح قتل اولان من حیث المحاربه دفع شرلریدر وآنلر قپولرین اغلاق ایتدکلرنده کرك مباشرت وکرك تسبب وجهی اوزره شرلری مندفع اولور اما امر حربده رأی وتدبیرلری اولوب کفار دخی تدبیرلرینه متابعت ایدرلر ایسه آنلر دخی تسبب وجهی اوزره مقاتللردر البته قتل اولنورلر وحضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه خصلت ثانیه ایله توصیه ده دیدیکه سن بو سفر کده قریبا بعض اقوامه ملاقی اولور سنکه آنلر باشلرینك اورطه لرین تراش ایتمشلر اول محللرینی سیف ایله قلع وشق ایدیکز و بو طائفه دن مرادی شماسلردرکه انلر بین النصاری میان مسلمینده علو به منزله سنده در وحضرت ابی بکر رضی الله عنه سند آخر ایله روایت اولنسان حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب وترکوا شعورا کالعصابة دیدی یعنی انلر باشه بغلنن چنبر کبی اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ایلدیلر و بعض علما دیدیلرکه انلر هارون علیه السلام اولادندن ایدیلر وناس امر حربده رأی وتدبیرلرینه تابع اولوب انلر دخی ناسی مسلمین ایله حرب وقتاله اغرا ایدرلر ایدی بناء على ذلك آنلر ائمة الکفردر غیری قتلدن انلری قتل اولى واحرادر وسند آخر ایله روایت اولنسان حدیثده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بو معنایه اشارت ایدوب فاضربوا مقاعد الشیطان منها بالسیوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الی من ان اقتل سبعین من غیرهم دیدی یعنی سز آنلرك رؤس محلوقه لرینك تا اورطه یرلرندن اماکن شیطان اولان محللرینی سیف ایله ضرب ایدیکز والله انلردن برینی قتل ایکا سائر کفاردن یتمش کمسنه قتلندن احبدر قال الله تعالی فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم یعنی اهل کفرك ائمه ورؤساری ایله قتال وانلری قتل ایله ازاحهٔ ضلال ایدیکز زیرا انلرك عهود ویمینلرینه رعایتلری یوقدر وکسر همزه ایله ایمان قرائتنه کوره اسلام وایمانلری یوقدر دیمکدر والله تعالی بناسی مشارکت بین الاثنین ایچون فقاتلوا کلمه سی ایله امر ایلمکده مضمون مذکوره اشارت واردر مترجم فقیردیرکه بو محلده بعض نسخ کتابده ومراده بمقاعد الشیطان شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس یعنی رأسده بربرینه واصل اولان قطعه لرك مجمعی در و بعض نسخده شؤن رؤسهم یرنده سوء همهم و بعضسنده شؤن رؤسهم ای سوء همهم واقع اولمشدر بو صورنده شؤن جمع الشأن بمعنی الحالدر بو ایکی نسخه صحتده اقرب وذیلنده وذلك یكون فی الرأس كما قال ابو بکر رضی الله عنه فی اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشیطان فی الرأس قوله انسبدر یعنی مقاعد الشیطان دیمکدن مرادی رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانیه ومؤمنین حقلرنده همم کاسدهٔ شیطانیه لریدر و بو احوال وهمم رأسده یعنی دماغده اولورنته کیم حضرت ابی بکر رضی الله عنه اقامت حدو قتنده محدودك باشنه اوریك زیرا شیطان باشنده در دیدی انتهی وخصلت ثالثه ده حضرت ابی بکر رضی الله عنه ولا تقتلن مولودا دیدی یعنی مولودی اصلا قتل ایتمه اکرچه صغیر وکبیر جمله ناس مولوددر لکن مرادی انجق صبیدر اکا مولود ایله تعبیر ایلدیکی ولادته قریب العهد اولدیغندندر ومرادی قتال ایتمین صبیانی قتل ایتمه دیمکدر وروایت اخراده ایضاح ایدوب لا تقتلن صغیرا ضرعا دیمشدر یعنی صبی ضعیف وذلیلی قتل ایتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة دیدی یعنی عورتلری دخی قتل ایتمه ومرادی قتال ایتمزسه قتل ایتمه دیمکدر زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ایدوب هاى بو قتال ایدر دکل ایدی وار خالده یتشوب سویله که صبی واجیر مقوله سنی قتل ایتمسون دیدیلر وخصلت خامسه ده ولا شیخا کبیرا وفی روایة فانیا دیدی یعنی شیخ کبیر فانی یی دخی قتل ایتمه مرادی اکر قتال ایتموب وامر قتالده صاحب رأی دکل ایسه دیمکدر اما اکر قتال یاخود قتالده رأی وتدبیر ایدر ایسه البته قتل اولنور زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم یوز یکرمی یاشنده ایکن درید بن الصمه یی قتل ایله امر ایلدیلر واهل سیر ایچون انده بر قصهٔ معروفه لری واردرکه کفاری یوم حنینده رأی وتدبیری ایله استعداد ایچون احضار ایلدیلر واول دخی فی الحقیقه امر حربده صاحب رأی ایدی بعده انلره بعد المشوره رأی واشارت قیلدیکه اولاد وعیاللرین بلادلرندن

جبال عالیه یه رفع ایدوب ورجاللری آنلر ینك ارقه لرنده سیوفلری ایله اعداری اولان مسلمینه ملاقی اوله لر لکن مخاذیل
کفار بورأیی قبول واختیار ایتمیوب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله رق قتاله ابتدار ایلدیلر و بو کیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشرکینه سبب هزیمت اولدی حتی دریدبن الصمة بوشعر فصاحتشعار ایله قصهٔ
مشروحه یی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستبینوا الرشد الاضحی الغد فلما عصونی
کنت منهم وقداری غوایتهم فی انی غیر مهتد مترجم فقیر دیرکه بیت ثانیده فی موضعنده واو ایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مکان میل وانعطاف معناسنه در ولوی رمل ملتوی در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطافی معناسنه در اکرچه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولنمامشدر لکن بنده مرادی
وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لکن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دکلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرین بیلوب طوردر ایکن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتا که بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرین بیلور ایکن آنلردن اولدم
حال آنکه بن دخی اول هنکام عجزده سمت رشاده مهتدی دکلم وشاعر مزبورك مدلول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسه ده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن کرما دیدی یعنی میوه سی ظاهر اولان شجرك باشنی کسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجرهٔ عنبی قطع ایتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه یی اشلمك حلال اولماز زیرا تخریب فساددر والله
تعالی فساده راضی اولماز دیو افاده حال وقرآن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم کریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی وارددرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذکوری ذکر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضر بکم کلدی یعنی سزکله قتال عدو بینده
حائل اولان شجری قطع ایدیکز وامام اوزاعی مقال مشروحه المآله حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیاسندن برینه وحی قیلدیکه هر کیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملکنه نظر قیلسون اول نبی دیدیکه یارب اکرچه آل داوده نه ایله اکرام ایتدی ایسك
اکا لایقلردر لکن اهل فارس مجوسیلر ایکن آنلر کیمدر که اویله ملك عظیم ایله اکرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیکه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر و بو ادله ایله عمار ارضه سعی ایلمك ممدوح ایدوکی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوکی متعین اولور ولکن بزلر که معاشر الحنفیه امام اوزاعی یه مقابله ده دیرزکه نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذکوره دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آنی قتل ایتمك جائز اولنجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن ما دون النفوسی اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذکوره بیان ودلیل وارددر یعنی اهل اسلام
بلاد کفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده کفاری تکدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف ایتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بر وجهله تحقیر وتذلیل ایتمزلر الا هر بری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسناتلرینه کتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنده امام محمد رحمه الله تعالی بوندنصکره اصل کتابده اشارت قیلمشدر که جناب صدیق
اول عسکری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیکه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
نه کیم بوندنصکره بیان اولنور ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب وافنا جمله یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه ده دیدیکه اعدانك اوکوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح ایتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله زیرا روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیریده

غیریده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر و بو حدیثده دلیل وارددر که دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأکول للاکل دخی بو قبیلدندر و بوندنصکره مؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوچ خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیر دیرکه مقتضای سوق اولدرکه حضرت امام خصال عشره نك انجق یدیسنی بر سند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سندن سباق مذکور اوزره روایت قیلمشدر وخصلت ثامنه ده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول ایتمه و بو قولده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنائمدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی کندو نفسی ایچون کیزلوجه اخذ ایتمکدر و بو حرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول کمسنه که غلول ایده اول غلول ایتدیکی نسنه یی یوم قیامتده
میدانه کتوروب ظهور خیانتی ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمدندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ ایتمك جهنم آتشنی آلمق کبیدر وخصلت تاسعه ده
ولا تجبن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت ایتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
کبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف ایتمکز زیرا اهل جهادك اظهار جبن ایتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشره ده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلر که معناسی سکا امر ایتدیکم نصیحتی ترك وافساد
ایله بکا عصیان ایتمه دیمکدر زیرا فائدهٔ وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور و بعضیلر دیدیلر که اکر الله تعالیدن
نصرت ایستر ایسك الله تعالی یه عاصی اولمه دیمکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدر که بر طائفه سنه شرحبیل
بن حسنه و بر طائفه سنه یزید بن ابی سفیان و بر طائفه سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتنی امیر وسر عسکر
ایدوب وجمله سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره یه اتی میل مسافه ده بنی شرحبیل قیولرنده که اول موضعك
اسمی یار بنی شرحبیل در دینلدی اجتماع قیلملریله امر ایلدی و بو کلامده دلیل وارددر که امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدکده خارج بلده ده موضع معینده اجتماعلری ایچون بر مجمع اتخاذ ایله آنلره امر ایتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله سی بردن حرکت ایلمك کندو خانه لرندن حرکتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله
عنه مجمعلرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیکه انکم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الکعبة دخلتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب کثیرة السباع الموذیة معناسنه دردیدیلر لکن روایت مذکوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه درکه ارض مخصبه در آنده شو یله کثرت نعم وارددر که انسان همان رؤیتی ایله شبعان
اولور معناسنه در یعنی سزلر ارض شامه کیده یورسز واول ارض شبعه در ورب الکعبة بن علی التحقیق اکا
کرار ومرارا داخل اولدم و بو یله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب کویا سزلر مدینه ده چکیلن
جوع وشدتدن اویله بر ارض مخصبه یه انتقال ایده یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت ویریجی در حتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لکن اولمیه که هوای نفسکز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله کیده سز زیرا الله تعالی هر شیئه عالم در وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کنوز کسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
کسری وقیصرك ملکنه غالب وخزائننه مالك اولورسز و بو حدیثدن ظاهر اولورکه حضرت صدیق
وصایای سابقه سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جغی
بلدیکندندر وعسکرین لعب ولهو قصدی ایله کیتمکدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دینیدر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیل که دینلرین لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه لری دین اتخاذ ایده لر بعده حضرت صدیق
دیدیکه وایاکم والاشر ورب الکعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبة نهی ایتدیکیم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندر که تحصیل غنی ایتدکلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رآه استغنی یعنی انسان کندو نفسنی غنی ومستغنی بیلمك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بنا برین حضرت

راوی مذکور امام حصیر نسخه سنده عبد الرحمن بن جبیر بن نفیر واقع اولوب وبروی نقیل ونفیر دیو نسخهٔ مرقومه دن نقل اولنمشدر *

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونهایتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه
بوندنصکره بن اشبو قامدن عود ایتدیکمده سزلر بکا فرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمک کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رك
صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرار نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکك
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمعیتمز دیوان باریدر و بو قولنك
تأویلی اولدرکه عسکری خانه لرینه رجوع اتمك نیتیله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك
انجق اول نیتیله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
وبعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیدر یعنی بنم امتمك
هلاکلری طعن وطاعون ایله در یوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اول وجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردرکه برکسنه آخر ایچون شهادت ایله
دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکورکندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی
اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا اخبار سال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن برقریهٔ صغیره
عراقده بر بلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه
عسکر اسلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت
وامداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللریله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بردخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلکاه
یانندهاولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تاکه ضمیر ونبه نام محله چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایرادده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب
صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویر ظن ایدرمکه مماتلریمز قریبدر و بزلر بیله میورز و بو شعرك
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی برکاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندو دخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
انفاقات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالد بن ولید حضرتلرینك عسکرندن
بربهادر مزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشتدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه برضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه و یزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلدهلردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندو دخی بلادر ومه کتدی و باهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو یانمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی برخیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشته
مشاوره یی نقض وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتوربر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
نامه تشهیر اتمیه رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تاکه جیوش مسلمین اعدانك قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر ورد اتملرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفهدن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکه قوم اولان قریشدن برطائفه امر حربده مشورت ایدهلر وبن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه
اختیاریکزك رأینه اعتبار یکز وارمیدرکه اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امراسزلرسز
وسز بیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده
بربیوك دپه کوزیورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه یی ارقه کزه
آلورسز وعکرمة بن ابی جهلی برمقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا ابن بیلورمکه عکرمه بو ایشك رجلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر برابر اوله رق چیقوب واول تیراندازان انلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلده دشمندن برحرکت اولورسه انلر الله تعالینك اذنی ایله متهیء بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانك بو تدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بو یله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعداً الهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تاکه سزه
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوی یه
عصیان ایلدیکز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانك بورأیی نصح
خیر ایدوکنه امراء جیوشك علم یقینلری محیط اولمغله رأیی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوهلری صداسنی ایشیدوب عربلر
قاچشلر زعمی ایله عبادید اولدقلری حالده یعنی بو صوبه عسکرقوما یوب ترتیب صفوف اتمیه رك بربرین
سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر ناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلر دخی کفار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعالی ایادیٔ مسلمین ایله براوجدن کفاری قتل ایلدی تاکه طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکری ایله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سرعسکر روم اولان باهان
امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکیم واردر دیو ارسال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك و پروا میدانه بروز وظهور ایلدی ومیانه لرنده
برترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد سزه عرض ایده جکیم برماده وار درآنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن الچکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلر یکزه دابه ویره لیم ونوقرلکم ظهورکم
یعنی دابه لریکزه امتعه یوکلده لیم ویرروانه ده ونوقرلکم طعاما وادما یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان
نسنه دروره لیم امار وایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بشر التون و بریکله امرایده لیم زیرا اپاورزکه
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول برارضده اولورسز وکلمکدن مقصود یکز انجق تحصیل منافعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلادیغك کبی دیار بمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلکه بزاونه جائزده اولان طوائف امم ایله قتال ایدوب جمله سنك قانلرینی ایچدك صکره طائفهٔ رومدن زیاده قانی
طتلی برقوم یوقدر دیو بزه خبرو یردیلر و برانجق سزك قانکزی ایچمکه کلدك طائفهٔ روم بو کلام هول انجامی ایشتدکده
بربرینه باقوب والله بونلر حقنده بزه خبرو یریلن سوز کرچك ایمش دیدیلر یعنی بونلر جزیه لرینی یاخود دینلرینی قبول
واطاعت وایسترایستمز انقیاد ومطاوعت اتمدکجه عودورجعت اتمزلر دیدکلری واقع ایمش دیدیلر ومؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بعد ذکر هذا المقال دارالحربده قطع نخیل وتخریب بیوت جائز اولدیغنه ماقطعتم
من لینة الآیة نظم جلیلی ایله استدلال ایلدی یعنی ای اصحاب رسول الله یهود بنی النضیرك لینه سندن هرقنقسین
قطع ایتدی ایسکز یاخود کوکی اوزره قائمة ترك ایدوب قطع اتمدی ایسکز ایکی صورت دخی الله تعالینك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهری قولی اوزره لینه خرمانك اعلاسی اولان عجوه دن غیری جمیع انواع نخیله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لینه عجوه کبی نخلهٔ کریمه وطیبة الثمر اولان شجرهٔ نخیه در وآیت مذکوره بنی النضیر
قصه سنده نازله اولمشدر زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلرایله طرف عاقلرینه اعانت واهانت
اتممك شرطی اوزره مصالحه بیورمشلرایدی بعده عمرو بن امیة الضمیرینك بنی کلابدن مشرکلردن ظنی ایله
خطأ قتل ایتدیکی ایکی کمسنه نك دیتلرین اداده عادت عرب اوزره بنی النضیر دخی برمقدار اقراض ایله
امداد ایلك مرادرسالتپناهی اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وحضرت عمر وحضرت علی
رضی الله عنهم اجمعین ایله بنی النضیرك منزللرینه واروب افادهٔ مرام بیوردقلرنده اظهار مطاوعت ایدوب
یا ابا القاسم برازمکث ایدك سزی اطعام ومرادایتدیکك مبلغی اعطا ایده لم دیدکلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بیوردیلر بعده رئیسلری حیی بن اخطب اول قوم یهود ایله خلوت ایدوب آنلره دیدیکه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدی قتله قادراوله مزسز بوفرصتی فوت اتمیه لیم آنلردخی بالاتفاق نعوذ بالله تعالی
قتللرینه عزیمت قیلدیلر درحال حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام ایتدکده همان اول مجلسدن قیام ومدینهٔ منوره یه توجه واعتزام ایلدیلر و بو بابده
اذ هم قوم ان یبسطوا الیکم ایدیهم فکف ایدیهم عنکم نظم کریمی نازل اولدی یعنی ای اهل ایمان برقوم
خیانتشعار سزلره سوء قصد ایله ال اوزادوب الله تعالی دخی کید ومکرلرین سزدن دفع ایتدیکی وقتلرده
جناب حقك نعمتلرینی تذکر ایدیکز بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم عسکر چکوب انلری محاصره ایلدیلر
وهرسنه کلوب میوه لریکزی کندولریکز قطع اتمك شرطی اوزره بنم جوارمدن چیقوب کیدیکز دیو امر ایلدیلر
بنی النضیر راضی اولمیز دیو اظهار عصیان ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری اون بش کیجه
محاصره بیوردیلر انلردخی صوقاقلرینك قپولرین قپایوب دیوارلری اردندن قتاله باشلدیلر کما قال الله تعالی
لایقاتلونکم جمیعا الا فی قری محصنة یعنی یهود معهود میدان مبارزه ده اجتماع ایده رك سزکله مردانه قتاله
قادراوله مزلر انجق نسوان کبی اماکن حصینه ده مقاتله ایدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذکور اوزره تحصن اتملری ایله
مسلمین دخی محاربه لرینه کسب قدرت ایچون خانه لرین طشره جانبندن هدم وتخریبه باشلدیلر ومسلمین
هرچند دخول ایچون طرف خارجندن نقب ایتدیلر یهود دخی فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ دیکره ولوج
ایچون کند وخانه لرین جانب داخلدن نقب ایلدیلر کما قال الله تعالی یخربون بیوتهم بایدیهم وایدی المؤمنین
یعنی خانه لرین کند واللری ایله ومؤمنلرك اللری ایله هدم وتخریب ایدرلر وقتا کم تقریر سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظیم لاحق اولوب ومدینه ده اولان منافقین دخی وان قوتلتم لننصرنکم نظم جلیلنده حکایت اولندیغی
منوال اوزره اکرقتال اولنورسکز سزه نصرت ایده رزدیو وعد اتمشلر ایکن امداددن عجزلری متحقق اولمغله
کلوب انلره ملتحق اوله میوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی نخیللرین قطع ایله اصحاب کرامه فرمان اتملریله
هر برشاخی اول قوم لئیمه برغلام وجاریه دن احب ایکن نخیللری قطع اولنوب میانه لرنده بالاضطرار استشاره
قیلدیلرکه زوال نخیلدن صکره بزه اقامت ونخیل تصور ونخیل اولنماز طرف رسالتپناهی یه ندا ایلدیلرکه
یا ابا القاسم ازقدیم فساددن جمله عبادی نهی ایدرایدك شمدی نخیلك جرمی ندرکه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولادیمز وحلقه دنکه سلاحدن غیری دوه یه تحمیل اوله جق امتعه مز اوزره امان و یرمبسین رسول الله
صلی الله علیه وسلم بلی و یریرم بیوردقلرنده ابواب حصونلرین کشاد ایلدکلرنده انلری شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بیوردیلر وروایت اخراده بورسم اوزره حکایت اولنمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
قطع نخیللری خدمتنه ابولیلی المازنی وعبدالله بن سلام رضی الله عنهما یی تعیین قیلدقلرنده ابولیلی اکرم نخیل

اولان عجوه یی قطع ایدوب عبدالله بن سلام اونکه جمع لینه دربعنی ادانی النخیلدرانلری قطع ایدرایدی ابولیلی یه
نیچون عجوه یی قطع ایتدك دیو سؤال اولندقده کفاره غیظ وکدری ازید اولدیغی ایچون دیدی وابن سلامه نیچون
لونی قطع ایدوب عجوه یی ترك ایتدك دیدیلر جوابنده بیلدمکه الله تعالی رسولنی اوزرلرینه غالب ومالرینی
اکا غنیمت قیله جقدر خیار اموالری اولمغین عجوه یی ابقا قیلدم دیدی وهر برینك رأی وفعلکن تصویب
وقبولده ماقطعتم من لینة آیت کریمه سی شرفبخش نزول اولمشدر وروایت اخراده وارددرکه یهود بنی النضیر
بالای حصونلرندن ندا ایدوب سزلر مسلملرز فساد اتمز زعم ایدر ایکن بنه نخیلی قطع ایدرسز والله تعالی
سزه بو یله امر اتمدی فریقیندن قنقمز غالب کلورسه نخلی انك ایچون ترك ایدیکز دیدیلر و بعض مسلمین کرچك
سویلدیلر ترك ایده لیم و بعضلر بلکه انلری تحقیر وتکدیر ایچون قطع ایده لیم دیدیلر والله تعالی قول فریقینه
اظهار رضا وماقطعتم من لینة نظم کریمین انزال ایله حجت طرفینی قبول وامضا ایلدی وصاحب الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی دعوای سابقه یه حدیث اسامة بن زید ایله دخی استدلال ایلدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهما یه ابنی نام محلی هنکام صبحده غارت بعده احراق ایله
امر ایلدیلر وروایت اخراده ابیات نام محل دیو وارد اولدی لفظ مذکور بر موضعك آدیدرکه والد
اسامه یعنی زید بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلی الله علیه وسلم قتلنه حزن شدید ایله محزون
اولمشلر ایدی بنا، علی هذا اسامه حضرتلرین اوچ بیك نفر عسکر ظفر رهبر اوزره امیر وانلرایله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرینه غارت وهجوم ودارودیارلرینی نار ایله احراق وسکان سکان
منشلرین نیارقهر وتبار ایله اغراق اتمکله مأمور قلنمشلرایدی لکن قبل خروج اسامه رسول الله صلی الله
علیه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جیش مذکوری حضرت ابی بکر رضی الله عنه فرمان نبی ذیشان اوزره
تجهیز وتنفیذه شتابان اولمشدر وامام زهریدن منقولدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری طائف
قصدی ایله کیدرایکن اوطاس نام موضعدن مرور ایتدکلرنده مالك بن عوف النضرینك قصری دیدهٔ
حقایق بینلرینه منظور اولدقده احراقی ایله فرمان ایلدیلر و بو بابده حضرت حسان اشبو بیت لطیف ایله اجاده
واحسان ایلمشدر *نظم* وهان علی سراة بنی لوی حریق بالبویرة مستطیر یعنی بویره نام موضعده حریق
عظیم منتشر اشراف بنی لوی اوزره سهولتله متمکن اولدی مترجم فقیردر که کتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظی موقعنده اغار واقع اولمشدر بو روایت اوزره بیان معنی ظاهر و باهردر امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه
اشته رسول الله صلی الله علیه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امیر جیش اولوب قصر منجنیق بوری فتح
ومحاصره یه مباشرت اتمشلر ایکن تحریق ایله امر ایلدیلر وامرشریفلری انجق صاحبنی تحقیر وتکدیر ایچوندر
بووجهله بزه ظاهر وهویدا اولمشدرکه بلاد کفارده قطع اشجار وتخریب دیارده بأس شرعی یوقدر راوی
دیرکه بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم طائفه واروب کرومرلرین قطع ایله مسلمینه امر ایلدیلر و بو بابده کتب
مغازیده مذکور برقصهٔ مشهوره واردرکه اهل طائف قطع کرومدن فریاد ایدوب بربرینه دیدیلرکه اشجار
عنب اون سنه یه دکین میوه و یرمزانك قطعندن صکره بزلرنه کونه تعیش ایده رز بعده ایچلرندن بعض کفار اظهار
جلادتله کرو میمزی قطع اتدی ایسکز آب وتراب وشمسده آنك خلقی واردرینه تدارك ایده رز دیو مسلمینه
ندا قیلدیلر ایچلرندن ینه بعضلری اکا جواب و یروب بوسوزك بعد الیوم اشبو دلکدن چیقمغه قادراولورسك
اوله جقدر دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم نخیل خیبری دخی قطع ایله فرمان ایلدیلر حتی حضرت عمر
رضی الله عنه قطع ایدنلره مروراید وب منعلرین مراد ایتدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بو یله امر ایلدیلر
دیو اعتذار قیلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنه حضور سعادتنه کلوب یارسول الله قطع نخیل ایله سن می
امر ایلدك دیوب بلی بن امر ایلدم بیوردقلرنده حضرت عمر رضی الله عنه دخی یارسول الله الله تعالی سکا فتح
خیبری وعد قیلمادیمی دیوب بلی اویله وعد قیلدی بیوردقلرنده حضرت عمر یا رسول الله بوصورتده کندو
نخیلکی واصحابکك نخیللرینی قطع اتدرمش اولورسن دیدی اولوقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم برمنادیه امر ایدوب
قطع نخیلدن نهی ایله ندا ایلدی راوی دیرکه نخیل نطاتده قاطعینك آثارسیوفنی کوروب ونخیل مذکوره
جناب رسالتك قطع ایله امر ایلدکلری اشجاردندر دیدکلرین ایشیدن کمسنه لر بکا بو یله جه کوروب ایشتدکلرینی
اخبار ایلدیلر نطاة حصون خیبردن برحصنك آدیدر واهل خیبرك التی عدد حصونلری وارایدی شق
نطاة قوص کتیبه سلالیم وطیحه در وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدرکه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی

عنه شامده اولان خليفه سنه نامه يازديكه انظرمن قبلك فرهم فلينعلوا وليحتفوا اثر مذكورده لفظ قبل
فتح قاف وسكون باايله اولديغى تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنلره نظر ايدوب آنلره امر قيل كه كاه
ايقلرينه نعلين كيوب يوريسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخى اعتياد قيلسونلر اما كسر قاف وفتح با ايله
اولورسه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذكورايله تنبيه قيل ديمكدر وروايت اخراده فلينتعلوا
كلدى معناسى واحددر ولفظى دخى بنا تفعل اوزره صحيحدر وبنا مذكور حديثده كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى فى تنعله وترجله ديو وارداولمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدايى سورلرايدى حتى تنعل وترجللرنده دخى وترجل ترجيل شعر يعنى صاچ
طرامق ياخود دابه‌دن نزول ايله ترجل ايدوب پياده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين
ايق ايله يوريسنلر ديو امر ايلديكى انجق مسلمينه شفقتلر ندندر كه دار الحربده برجهت ايله يالين اياق يوريمكه محتاج
اولورلر ايسه مشقت چكميه‌لر وقصه غارده حضرت ابى بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرين دم تقاطر ايدر كوردم زيرا حافى ماشى اتمكه معتاد دكللر ايدى
ولهذا استحبوا الاحتفاء فى المشى بين الغرضين يعنى نكته مذكوره‌يه بنا رمى سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك اياق يوريمكى فقهاء كرام مستحبدر ديو ذكر واعلام ايلديلر بعده
حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنه يازديغى نامه وليأتزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدى يعنى آنلره
امر قيل كه نمازه ياخود مجمع ناسه چيقدقلرنده ازار وردا ايله چيقوب ثوب واحد ايله چيقماسونلر اكرچه انسان
ثوب واحد ايله تستر وتوشح ايلسه نمازى جائز اولور لكن مستحب اولان ازار ورد ايله ادا ايلمكدر وناسه تلبس
ردا ايله امر ايلديكى انجق ردا لباس عرب اولديغندندر بعده وليلقوا الخيل يازدى مرادى رياضت خيل
وتعليم افراسدر كه حين حاجتده اداره سى آسان اوله ياخود مرادى اكر آنلرى اوركرايسه تأديب ايتسونلر
ديمكدر زيرا حديثده وارددر كه تضرب الدابة على النفار ولاتضرب على العثار يعنى دابه اوركك اوزره ضرب
اولنور سورجمك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورچمك راكبى دزكين طوتمغى بيلمكدن اولور اما اوركمك انجق
دابه نك سوء خلقندن اولور بنا برين تأديب اولنور بعده ولايقربنهم صليب يازدى يعنى انلره صليب قريب اولماسين
معناسى امصار مسلمينده صليبلرين آشكاره قيلمق واثناء طريقده صليب ايله كلوب كچمكه اهل ذمته رخصت
ويرمسونلر ديمكدر زيرا فعل مذكور استخفاف مسلمينه راجع اولور وبرلر ايسه انلره استخفاف مسلمين ايتسونلر ديو
اعطاء ذمت اتمدك بعده ولايجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدى يعنى انلره خنازير همجوار اولماسين معناسى
اهل ذمت خمور وخنازير مثللو امور باطله لرين امصار مسلمينده اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر
زيرا بونلر معصيتدر واهل ذمت اظهار معصيته تمكين اولنمازلر لكن اعمال مرقومه يى داخل
صلح اولان بيوت وكنايسلرنده ايشلمكدن منع اولنمازلر زيرا آنلرك شركلرى والله تعالينك غيرينه عبادتلرى
اعمال مذكوره دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادتلرينه تعرض اولنماز بعده ولايقعدون على مائدة يشرب
عليها الخمر يازدى يعنى اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفى نفس الامر مسلمه كوره بو مقوله
سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهى منكر وجهى اوزره شرب خمر ايدنلرى منع ايدر دكل ايسه
اول موضعدن تباعد ايدر زيرا شرب خمر ايدنلره لعنت نازله اولور نته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث
اشراط ساعتده يورمشلردر كه يدار الكأس على موائدهم واللعنة تنزل عليهم يعنى سفره لرى اوزره كاسه
خمور رادار اولنور ولعنت دخى اوزرلرينه نازله اولور بعده ولايدخلن الحمام الا بازار يازدى يعنى حمامه عريان
كيرميوب ازار ايله كيرسونلر زيرا ستر عورت فرضدر وحديثده من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلايدخل الحمام
الا بازار ولايدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعنى اول كمسنه كه الله تعالى يه ويوم قيامته ايمان كتوره
ازارسز حمامه كيرمسون وعورتنى حمامه ادخال ايلمسون بعده واياكم واخلاق الاعاجم يازدى يعنى اخلاق
اعاجمدن احتراز ايديكز مرادى ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده ياخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنينه
نامـلايم اولان اخلاق ذمايمده تقليد عجمدن اجتناب ايديكز ديمكدر وبو تفسيردن مستفاد در كه اخلاق مسلميندن
عدا اولنان عادات مشتركه دن منع ونهى مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسى رحمه الله
تعالى ديركه امام محمد رحمه الله تعالى دخى حديث مذكورى بعد النقل بزم بيانمز اوزره تفسير واعلان ايدوب اواخر
كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذكوره دن برنسنه يى اعلان مراد ايدرلر ايسه امصار مسلميندن خارج

برلده

برلده يعنى قراده ايشلسونلر زيرا امصار مواضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر
ومحذور معهود قراده ناموجود واهل قرى آنلرى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى وصف وتعريف
وبيان حاللرنده اهل الكفور هم اهل القبور مذمتى ايله توصيف بيوردقلرى مثللو لردر وكفور جمع الكفر
يعنى القرية در واهل الكفور اهل القبور عبارتى ايله اهل قرانك كمال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام
وغيرتلرينه اشارت بيوردبلر وشيخ امام شمس الائمة الحلوانى عليه رحمة الملك العلام ديركه بنم عندمده قول
صحيح اولدر كه قول مذكورده امام محمد حضرتلرينك مرادى كوفه قريه لريدر كه عامة اهاليسى اهل ذمت
وروافضدر اما بزم ديارمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذكوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلرى كبى
مساكن مسلمين اولان قريه لرده دخى زجر ودفع اولنور زيرا بزم ديارمزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصيحت ايدر بر واعظدن خالى اولماز وبونلر دخى شعائر دينندر وابى اسيد الساعديدن ذكر وروايت
اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده بيوردبلركه اذا اكثبوكم فارموهم ولاتسلوا السيف حتى
تغشوهم يعنى كفار سزلره ياقلشدقده رمى سهام ايله مقاتله ايديكز وتا كفارى احاطه اتمدكجه سل سيوف اتميكز
وحديث شريفده كثبوكم واكثبوكم روايت اولندى معناسى سزه قريب اولوب اوزريكزه هجوم وازدحام
ايتدكلرى وقتده ديمكدر وترتيب مذكور امر حربده بر ادب مستحسندر كه عند الحاجه رمى سهام ايله دشمنى
اوزرلرندن دفع اتملر ايله امر وتنبيه بيوردبلر وبو امر وتنبيهلرى اصحاب كرامى در جنك اول قتالدن نهى ايتدكلرى
وقلرده ايدى زيرا قصه بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كندولر ايچون بنا قيلنان عريشه
حضرت ابى بكر ايله برابر خوللرنده ناسى قتالدن نهى ايدوب كلام مذكورى تكلم بيورمشلردر ولاتسلوا السيوف
حتى تغشوهم قول شريفلرنده آنى افاده واردر كه غازينك دشمنه ضربى واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريب
اولمدقجه سل سيف ايتمسى مناسب اولماز اكرچه امر مرقومده كراهت شرعيه يوقدر بلكه مكايد حربيه دندر كه
لمعان سيوف ابتدا كوزينه كورندكده دشمنى اخافه اتمكله بعيد ايكن وقوع بولدقده فرار ايله قتل وهلاكدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجيهنده ديديلركه دشمنه قريب اولمقدن اقدم سل سيوف اتمك علامت
جبن وخوفدر بنا برين نهى اولندى قال الله تعالى ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم يعنى اهل ايمان رأى
وتدبيرده عدم اتفاق حسبيله نزاع وشقاق اتميكزكه تفرق كلمه سببيله دشمندن خوف ايدوب
دولت ونصرتكز زائل اولميه وبالله التوفيق وهو الهادى الى سواء الطريق

باب الامارة * امام المسلمين بر محله آز اكر چوق ارسال جيشه عازم اولدقده ايچلرندن برينى جمله نك اوزرينه
امير ورأى وتدبيرلرنده حاكم ومشير نصب اتمدكجه ارسال اتمك لازمدر ولزوم منه موجب وعلت انجق سنت
نبويه يه اقتدا ومتابعتدر زيرا رسول الله عليه السلام على الدوام بعث سرايا ايدوب هر دفعه ده نصب
امير الزام بيورمشلردر واكر جواز تركه احتمال اولئيدى تعليم الجواز بر دفعه ترك واهمال ايدرلر ايدى وشاهد عقلى
دخى بو مدعايى مؤيددر كه ارسال اولنان عسكر لامحاله اجتماع رأى وكلمه يه محتاج وبو معنى انجق ايچلرندن
بعضيسى امير اولدقده حاصل اولور كه آنلره برنسنه ايله امر ايتدكده جمله سى اطاعت ايدرلر وحرب خصوصنده
امرايه انقياد واطاعت كافه قتالدن نفع موجب مصلحتدر وآحاد عسكره دخى اطاعت امر لايق وسزاوار در كه
اطاعتسز نصب اميرده نفع وفائده پديدار اولماز قال عليه السلام من اطاعنى فليطع اميرى ومن عصى
اميرى فقد عصانى يعنى بكا اطاعت ايدن نصب ايتديكم اميره اطاعت ايلسون وانلر يمه عصيان ايدن
فى الحقيقه بكا عصيان ايلمشدر ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ذكر ايتديكمز قول اوزره حديث
عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فى سفر فليؤمهم
اكثرهم قرأنا وان كان اصغرهم يعنى برسفرده اوچ نفر اجتماع ايلسه لر قرآن عظيمى قنقيسى زياده بيلور ايسه
نه قدر اصغرلرى ايسه ده آنلره امامت قيلسون واعلملرينى تقديم بيوردقلرى جمله دن افضل اولديغندندر بعده
امام محمد رحمه الله ديديكه شخص مذكور امامـلرى اولدقده اميرلرى دخى اولور واول شخص برامير دركه آنى
رسول الله صلى الله عليه وسلم مقتضاى حديث مذكور نصب ايلمشلردر وبو مثللو برحديث دقائق ايله صحابه كرام
خلافت ابى بكر رضى الله عنه اوزره استدلال ايليوب ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى امر دينكز اولان
امامت صلوة ايچون اختيار بيورمشلر ايكن سزلر امر دنياكزده نيچه رضا واعتبار قيلمزسز وكذلك اهل سفر انجق ايكى
كسنه اولسه لر بينه افضلى اولدر كه احدهما اميروا خرى مأمور اوله زيرا ايله لرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب اتساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده اویاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر در عقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم استماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا بیوردیلر که ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدك یا رسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتما یعنی اکاه اولیکز که
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف لصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایلملری لایقدر که هر خصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر یوغیسه نصب امیر ایتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیر که امام المسلمین
اوزره واجبدر که ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
نابجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر ایتمکده در زیرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاچمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بر دخی ایرشمکه قادر اوله میه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناشی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدورینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عامللرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب ایتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه در که ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
وبراء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عند الله علو
منزلتن افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لایؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیجه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهن جامه وکسوت کسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمز میسین
اول حینده البراء قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سیوفمزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان یزاقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار وبی مجال وابیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بویله بر ذات عالیشان
وصحابیٔ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مآلات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیار دیکه برامکه نیك مقربی ایدی وابومسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنور که بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلر که سر عسکر اولان کسنه ده خصال بهایمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزول کورنمیان دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیر که
اکر بویله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کسنه یی اکا وزیر مشیر
تعیین ایتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
شدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بویله بر وزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادامرینه وارنجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ماهلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن برجماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیٔ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیر که بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت ایتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لایحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکلری وقتلرده بر منادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتنه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لایحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرشمیکن بنده اول کسنه حقنده بویله بیوردیلر تا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمادقجه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب مبعث السرایا ❁ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بیاندر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیوریرلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت ایتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر

ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیوریرلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصد در بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما ینال العلم
بیکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وبونه
دلیل واردر که امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت ایتمك کرکدر وعلما دیدیلر که یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار ایتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافریندن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث ایتمك مراد ایدر
اول کسنه یه سنی بو اکدن کیرو قویان نه در دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لاتحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وار کیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردر که غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد لباس زهد

ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکدنصکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بر وجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر ایتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعد الوجوب تغیر ایتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافرده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامیله منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلور سه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دلیلنده
لانها فریضة علیه دیر یعنی زیرا صلوة جمعه اول کمسنه اوزرینه فرضدر وتعلیل مذکور امام مشار الیهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنیدر وعندنده مقیم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلاف بزکتاب الصلوتده ایضاح ایلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غیر منقسمه اعتبار ایتموب انجق برمقدار دخی تأخیر اولنور ایسه وقتك اداء جمعه یه واسع اولمیه جغی مرتبه ده
حال تضیقنی اعتبار ایدر و بوقولی امام مشار الیهك کند واصل وقاعده سنه مبنیدر که سببیت و جوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه یه واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه درکه اداء جمعه یی آندن تأخیری
جائز اولماز و بوسببدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولمیوب بعد الطهر قضا ایدر
دیو حکم ایدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضیق اولنجه دکین مسافر مصرندن چیقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه شیخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی دیرایدیکه بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردرکه آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلرکبی مصلی یه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنموب انجق امام وجماعت
ایله ادا اولنور بوصورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولمیوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چیقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کورینور
جناب شارح جوابنده دیرکه شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زیرا امام مشار الیه وقتده
بالفعل ادایه قدرت وتمکن اعتبار ایدر اول جهتدن عندنده سببیت وجوب وقتك اول جزئنده متعین اولورکه
جزء مذکورده اهمال وتأخیر ایلسه مابعدی تضیق ایدوب ادایه واسع اولمازامابزم عندمزده سببیت اجزاء
وقتدن آن اخیرده متعین اولوب بویله سبب ایله متقرر الوجوب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل ادایه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر وبزم آخر وقتی اعتبار ایتمزه باعث بو معنا در بعد ازین جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومحمز اولان میدان مبحث السرایاده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدرکه
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة وخیر السرایا اربعمائة وخیر الجیوش اربعة آلاف
ولن یغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر وخیر السرایا درتیوزدر
وخیر الجیوش دورت بیکدر واون ایکی بیك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ایتدکده نصکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما دیدیلرکه خیر الاصحاب اربعة قول شریفلرینك معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابمك
افضلی دیمکدر بوتقدیر اوزره خلفاء اربعهٔ راشدین ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر و بعضیلر دیدیلرکه بلکه مراد ظاهر معناسیدرکه خیر رفقا
وخیر جماعت دیمکدر وحدیث مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما نك صلوة جمعه امامدن
غیری اوچ نفر ایله ادا اولنور قوللرینه دلیلدر زیرا خیر الاصحاب انلردرکه معا ونتلریله اداء فریضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کمسنه ایله اداء جمعه جائز اولور وحدیث مذکور دلالت ایدرکه سریه من جهة العدد
جیشدن اقلدر وعسکر قلتیله سرادن اخذ ایله سریه تسمیه سی قلت عدد لرندن ناشی تحفظ ایچون کیجه لرده
کیدوب کوندوزلرده درکین اولدقلرندندر وجیشه جیش ایله تسمیه اولنمق آنك ایچوندرکه عربیه ده
جیش فارسیه ده جوش مثللو تموج وغلیان معناسنه در وعسکر کبیر دخی کثرتلرندن بربری اوزرینه تموج
وغلیان اتمکله جیش ایله تسمیه اولندی وحدیثدن مراد شریفلری اول دکلدرکه دورتیوزدن اقله سریه اطلاق
اولنمیه بلکه مرادلری انجق اولدرکه دورتیوزه بالغ اولورلر ایسه ظاهر حاللری اولدرکه قبل نیل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن یغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شریفلری اکا دلیلدرکه غزات
مجاهدین عدد مذکوره بالغ اولدقدنصکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لر دخی انهزام ایله عودتلری
حلال اولماز زیرا مدلول لن یغلب اوزره مغلوب اولمیانلری البته غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اکرچه یوم حنین ده عدد مسلمین اون ایکی بیك ایکن ینه منهزم اوله رق یوز چویردیلر کما قال الله تعالی ثم ولیتم
مدبرین یعنی صکره ارقه ویردیکیکز حالده اعراض ایلدیکز لکن ایچلرنده منافقین واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولمیان کسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللر ایدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
روجهله فرار جائز اولماز زیرا آنلر اون ایکی بیك نفر اولمغله اوچ عسکر عدا اولنورکه دورت بیکی میمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة یصح بار بعة نفر

مطلب فضائل زید بن حارثه

خیر الجیوش آنلردر واول مقداری دخی میسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده در وجمع متفق علیهك
ادناسی اوچدر واکثرینه نهایت یوقدر وحکم شرعیده ادناسی اکثرینه مساویدر بو جهتله اشبو اوچ عسکرکه
مجموعی اون ایکی بیکدر جموع لاتحصی یه مساوی عدا اولنملریله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دن مرویدرکه بیوردیلر خیر امراء السرایا زید بن حارثة اقسمه بالسویة واعدله فی الرعیة
یعنی اکابر امراء جنوده نسبتله افضللری زید بن حارثه درکه علی السویه تقسیم غنائمده فائق وبین الرعیه اجراء
عدالتده متفوقدر وزید بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلم در فی الاصل ام المؤمنین
حضرت خدیجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتاق وکندولرینه
واد اتخاذ ایدوب جاهلیتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجه دکین حقنده حکم بنوتی اجرا بیورمشلردر و بعد النسخ
انجق معتقلریدر وقرآن عظیمده واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه نظم کریمی آنك شاننده نازل
اولمشدر یعنی الله عظیم الشانك انعام ایلدیکی وحبیبم سنك دخی انعام ایلدیکك ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
اولنان کلامی سویلدیکك وقتی تذکر قیل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلدی وحبیبم سن دخی اعتاق
ایله انعام ایلدك بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکز دفعه امیر عسکر قیلدی تاکه یوم موته ده شهید اولوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله تلطیف ایدوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
مذکورتینی تعیین بیوردیلر زیرا امیر عسکر خصلتین مذکورتینه محتاجدرکه بریسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار وبری دخی مراجعت ایتدکاری امورده بعضیك بعض آخردن حقنی
آلیویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر وامرین مذکورین انجق عهدهٔ امرایه تفویض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری اقسمه واعدله ضمیرلری امراء سرایایه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمیر جماعت ایله اقسمهم واعدلهم دینلمك اقتضا ایدر ایکن افراد ایله روایت قیلدیغنی بعض کسان تعییب
ایلدیلر لکن جوابلرنده دیرزکه امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری لفظ مزبور ایله اخذ وروایت
ایلدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ایدر وامثالنده باب تأویل واسع ومیان صغیر
وکبیرده شایعدر بنه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه امام المسلمین عهده سندن کلورکسنه بولنور ایسه سریه
نامنه یالکز برشخص یاخود ایکی یاخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زیرا روایت اولندیکنه نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ایامنده حذیفة بن الیمان حضرتلرینی یالکز وعبد الله بن انیس ودحیة الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هر برینی یالکز سریه نامنه ارسال بیوردیلر اکرچه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سریه دن نهی ایلدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدرکه
بر یاخود ایکی نفرك بعثی دینده مکروه اولمیه رق مجرد شفقت علی المسلمین وجهی اوزره نهی اولنه وبری دخی
اولدرکه سریه اوچ نفردن اقل چیقمامق افضل ایدوکنی بیان اوله تاکه اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
بریسی امامته تقدم ایدوب ایکیسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجیه
مذکور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شیطان والراکبان شیطانان
والثلثة رکب حدیث شریفنك مضمون منیفیدر یعنی راکب واحد شیطان واحددر وراکبان ایکی شیطاندر
واوچ راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجیه بطریق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدی ایدوب دیرزکه بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه کاه خبر اعدایی تجسس وعزیمت
ایتدکاری اسراری تفحص قصد اولنور بوصورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولمق
اوچ کسنه نك قدرت حلولندن اسهل ایدیکی ظاهردر وخصوص مرقومکاه شخص واحد ایله حاصل اولور
وکاهیجه بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولمق ایچون میان
اعدادهٔ مکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ایکی شخص ایله منصهٔ حصولده معروض اولور وکاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام یاخود ایچلرندن بعض مبارزین مشهورینی ناکهانی قتل واعدام واقع اولوب
بومقصود دخی اوچ یاخود زیاده جماعت ایله صورتپذیر وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبیر وابستهٔ
عهدهٔ امیردر که مسئلنه وقتی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ایدرایسه اول وجهله عمل وحرکت قیلر والله الموفق
* باب الرایات والالویة * یعنی جهاددار بابی رایات والویه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعیه بیانیدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی دیرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالری ابیض ورایه لری اسود اولمقدر ومنوال

مشروح اوزره اخبار نبويه وارده اولوب راشد بن سعيد رضى الله عنه دن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ولوالرى سفيد ايدى وعروة بن الزبير ديديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ايدى حضرت عايشه رضى الله تعالى عنهانك برده سندن مصنوع
ايدى اسمنه عقاب ديرلر ايدى وعقاب رايه لرينك اسميدر عمامه لرينك اسمى سحاب وفرسلرينك سكب
وبغله لرينك دلدل اولديغى كبى بوند نصكره معلوم ارباب علومدركه لفظ لوى ملوك وسلاطين واصحاب
جيوش پيشكاهنده چكيلن شقهٔ معتبره نك اسميدر ملوك آل عثمان ايدهم الله تعالى الى انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعادت نشان پيغمبر عاليشان ووزراء سامى مكانلرينه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلرى كبى اما لفظ رايه وجوه عسكردن هر برينه اعطا قيلنان شقه نك اسميدركه هر برينك
نفراتى تحتنده تجمع ايدرلر دوات عثمانيه ده اورطه لر وسوارى عسكرلرينك سر بلوكلرينه تعيين اولنان
بيراقلر كبى ورسول الله صلى الله عليه وسلمك قنقى غزوه ده اتخاذ رايه قيلدقلرنده اختلاف روايات واقع اولوب امام
زهرى رحمه الله تعالى يوم خيبره گلنجه رايه يوغيدى همان الويه وار ايدى ديدى لكن سائر محدثين ذكر
ايلديلركه غزوهٔ بدرده رايه وار ايدى وسياه ايدى بو بيان اوزره قبل يوم خيبر رايه اتخاذ اولنديغى مستبان
اولدى ورايانده لون سواد مستحب كوريلكده حكمت اولدركه رايات انجق اصحاب قتالك علاماتيدر وهر طائفه
كندو بيراقلرى آلتنده قتال ايدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدكده ينه بيراقلرى آلتنه عودته مقتدر
اولورلر ولون سواد ضوء نهارده وعلى الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ايدوكى آشكار واول
سببدن استحباب سواد ظاهر و بديداردر لكن من جهة الشرع بيراقلر ابيض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
يوقدر انجق لواده لون بياضى اختيار اتمه‌وز رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ان احب الثياب عند الله
البيض فليلبسها احياؤكم وكفنوا فيها موتاكم حديث جواهر نثارلرينه مبنيدر يعنى على التحقيق عند الله افضل
ثياب ابيض اولنلريدر بناء على ذلك حيوتده اولنلر بكز آنى كيسونلر وميتلر يكزى آنده تكفين ايديكز واوى
هر جيش عظيمده انجق بردانه اولوب آحاد عسكر صاحب الجيش اولان سلطان ياخود امير والاشانه عرض حاجت
ايتدكلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ايدرلر بو جهتله لواده لون بياضى اختيار ايلدك تا كه سائر سر بلوكلرك
رايهٔ سودالرندن امتياز ايله تانسك وجههٔ مقصودى آشكار اوله ومؤلف الكتاب رحمه الله سلمة بن الاكوع
رضى الله عنه دن روايت ايدوب سلمه حضرتلرى ديركه والله يوم خيبرده كندومى كوردمكه حضرت على رضى الله
عنهك اردنجه سرعت ايله رم قلعهٔ خيبره وارنجه دكين اكا ايرشه مدم فخرجت غادية اليهود سلمه حضرتلرينك
بو قولنده غاديه غين معجمه وعين مهمله ايله مرويدر روايت اولايه كوره معناسى زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حركت ايدن اهل عمل طشره چيقديلر ديمكدر وثانيه يه كوره اهل عدوانه يهودك مبارزان
ميدان جلادتلرى نمايان اولديلر ديمكدر خلاصهٔ كلام قلعهٔ خيبره وصولمزده يهودك غاديه ياخود عاديه لرى
چيقوب جانب مسلمينه متصل اولان باب قلعه يى كشاد ايلديلر وقلعهٔ مرقومه بر قلعه ايديكه عظماء يهود حصن
نطاته شبخون خوفيله ارقه سنده اوچ قات ديوار بنياد ايتمشلر ايدى وخيل اعدا اكا ظفر بوله مز ايدى يهود
خيبر اول قلعه دن وديوارلردن چيقوب قتال مسلمين سوداسيله صحرايه چيقديلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلرى
ميدان مبارزه ده امتياز و بو شعر ايله ارتجازه سرآغاز ايلدى * شعر * قد علمت خيبر انى مرحب شاكى السلاح بطل
مجرب * اضرب احيانا وحينا اضرب * اكنى اذا اشهد من يغيب معناسى تحقيق اهل خيبر بيلديلركه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم ميدان جنكده كاه مضروب وكاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصكره غائبلرك
منابنه نائب اولورم ديمكدر وآنى حضرت على رضى الله عنه قتل ايلدى و بو قصه كتب مغازيده معروفه
ومذكوردر وجناب مؤلف قصهٔ مذكوره يى روايتدن مقصودى همان آخر حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم
غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسكره توزيع رايات ايلدكلرين بيان ومقدما الويه استعمال ايدرلر ايكن يوم مذكورده
اتخاذ رايات ايلدكلرين افاده واعلامدر وامام محمد رحمه الله ديركه اهل جهاد جهاده خروج ايتدكلرنده هر طائفه
ميانه لرنده برنسنه يى شعار وعلامت اتخاذ ايتملرى لايقدر كه ايچلرندن بريسى رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرين
ياخود مكان ومقربن بوله مزسه شعارله ندا ايدوب سمت مقصوده ظفر بوله وكذلك هر اهل رايه ايچون دخى
بر شعار معروف اولمق مناسبدركه اول رايه اصحابندن بريسى رايه سندن جدا دوشرسه شعارى ايله ندا
ورفيقلرينه وصول ورجوعه قدرت وتمكن پيدا قيله وامر مذكور من حيث الديانه واجب ولازم دكلدر حتى

ترك

ترك ايدنلر عاصى وآثم اولمازلر لكن مصلحت حربه اقواى سبب اولمغله اتيانى افضل وانسب وموافق آثار
وارده يه اقربدر زيرا سنان بن وبرة الجهنى رضى الله عنه دن بو قول شريف مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايله غزوة المريسيع ده كه غزوة بنى المصطلق در برابر ايدك وبيمزده شعارمز يا منصور امت
كلمه سى ايدى معناسى دشمنه ظفر بولديك همان ديلديككى قتل واماته قيل ديمكدر وشعار نبوى يوم بدرده
دخى بو كلمه ايدى ويوم احدده امت امت كلمه سى ايدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم شعارمهاجرينى يا بنى عبد الرحمن وشعار خزرجى يا بنى عبد الله وشعار اوسى
يا بنى عبيد الله قيلديلر وغزوهٔ احزابده بر كيجه ديديلركه اكر كفاره شبخون ايدر ايسكز شعاريكز حم لا ينصرون
كلمه سى اولسون معناسى اعدا منصور اولميه جقلرين تأكيد ايچون حاميمه قسمدر ويوم حنينده شعارلرى
يا اصحاب سورة البقرة ايدى حتى اصحاب كرام اول وهله ده انهزام ايله حربدن نكول اقدام ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
عليه وسلم آنلره لفظ مذكور ايله ندا ايدوب يا اصحاب سورة البقرة الى انا عبد الله ورسوله سائر اليوم ديديلر يعنى
اى اصحاب سورة البقره بكا طوغرو عودت ايديكز بن الله تعالينك جميع ابامده قولى ورسوليم بو يله تكلم ودشمنك
صدرينه طوغرو اقدام وتقدم ايدرلر ايدى ومسلمين صوت رسول اللهى كوش ايتدكلرى آنده صوب سعادتلرينه
عود ورجعتله جوش وخروش ايلديلر وروايت اخراده يوم مزبورده شعارلرى حم لا ينصرون ايدى ومسلمين
جانب سعادتلرينه عودت ايتدكلرى ساعتده اهل شركك دوكردان هزيمت اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
انهزموا ورب الكعبة ديديلر يعنى يا سينه قسم ايدرمكه منهزم اولديلر ولفظ مذكور قسمدركه خبر هزيمتلرين تأكيد
ايلديلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنى وضع وتعيين وابستهٔ رأى امام المسلميندر لكن اول
بابده بطريق التفاؤل فوز وظفره دلالت ايدر بركلمه اختيار وتأمل ايتمك لايقدر زيرا رسول الله صلى الله
عليه وسلم فال حسنى سورلر واظهار سرور ايدرلر ايدى والله اعلم
باب الدعاء عند القتال يعنى غزا وجهاد اصحابى حين محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دينى قبل الحرب
دين اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعيه بابيدر عبد الله بن ابى اوفى رضى الله تعالى عنهما دن مرويدركه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اعداء دين ايله معركهٔ حربده ملاقات ايتدكلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت
استدعا ايله تضرع ومناجات ايدرلر ايدى اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصينا ونواصيهم بيدك اللهم اهزمهم
وانصرنا عليهم يعنى يا رب بزلر سنك قوللريكز وكفار دخى قوللريكدر بزم وآنلرك نواصى اختيارى بيد اقتداركده در
يا رب بزلر حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلرى مهزوم ومكسور و بزلرى اوزرلرينه مظفر ومنصور قيل
بونده دليل واردركه هر غازى عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتنه اقتدا ايتمك كركدر زيرا مؤمن
بركت دعا ايله رزق ونصرتى استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدايه كسب استبهال ايدر بناء على هذه الامور
هر خصوصده دعا وتضرع ايله امور اولمشدر قال الله تعالى فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى يعنى قوللرم
بكا رجاى اجابت قيلسونلر و بكا ايمان كتورسونلر وقال الله تعالى ادعوا ربكم تضرعا وخفية يعنى قوللرم
تذلل وناسدن اختفا ايله ربكزه دعا ايدك وانبيا ومرسلين صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين حضراتى
دخى اعدالرى اوزره بد دعا قيلدقلرى قرآن عظيمده اخبار وانها اولندى مثلا حضرت نوح عليه السلام
رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا ديو دعا قيلدقلرى اخبار واعلام اولندى يعنى يا رب ارض اوزره كافرلردن
برفردى ترك ايتميوب جمله سين اهلاك ايله وحضرت موسى وهارون وخليل عليهم الصلوات من الرب الجليل
دخى قهر اعدا ايله دعا ايلدكلرى آيات قرآنيه ده اظهار وابدا قيلندى جناب مؤلف ديركه مسلمين نيت حرب ايله
مشركينه مقابل اولدقلرنده ايكى صورت واردر برى اولدركه صيت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الى الآن
بالغ اولمامش اوله و برى دخى عكسيدر اكر بالغ اولمامش ايسه ابتدا آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه حرب وقتال
بر وجهله حلال اولماز لقوله تعالى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولا يعنى بز عظيم الشان كمسنه يه عذاب ايديجى
اولمادق حتى بعث رسول ايله الزام حجت ايدنجه يه دكين ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى امراء جيوشه بو يله
وصيت وابتدا كفارى شهادت توحيده دعوت ايدك ديو نصيحت بيوررلر ايدى ووجه آخرى دخى واردركه
كفار لئام بزم قتالمزى مجردماللرينى اغتنام وعيال واولادلرين سبى واقتسام قصدى ايله طمع خامه مبنيدر
ديو كاهيجه سوء ظنونه اقدام ايدرلر اكر قتالمز انجق احياء دين ايچون ايدوكين من اول الامر بيلسه لر من غير
حاجة الى القتال دعوت اسلامه اجابتلرى احتمالدر خصوصا عرض اسلامى تقديمده حكمت حسنه وموعظه

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتی تقویم واردر بنا برین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردر اکر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت اتمدکجه
آنلر ایله قتال اتمك کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه بویله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
اموردن بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام واردر بو سبیله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدهٔ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
یوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل اتمك شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته سی اولدر که نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی متقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار ونحو یه اقدام ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلادعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمده ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت اتمدکجه کفاردن بر قومه قتال اتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بنا برین اکثر کفار نه یه دعوت اتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بویله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که
بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولینی مذکوره نك وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
اتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدککده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
بر محله بعث ایدوب دیدیلرکیت وآرقه که باقمه یعنی امرمدن برشیئی ترك اتمه اول دخی یا رسول الله امر بکزنه در
وآنلره نه ایشلیه لیم دیدکده بیوردیلرکه ساحه لرینه واروب نازل اولدیغك وقتده آنلر سنکله قتال اتمدکجه سن
آنلر ایله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل اتمدکجه ینه سن قتال اتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال اتمه وبوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلرسه سن دیکه
مالکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلرسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله یا علی الله تعالی
سنك یدك ایله برقولنه هدایت قیلاق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهویدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتحبب در وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

مطلب دیهٔ اهل الحرب اذا قتلوا

صلی الله

صلی الله علیه وسلم بر محله عسکر بعث اتدکلرنده دیرلر ایدی که ناس ایله تألف وتقاتلده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره اتمکز زیرا ارض اوزره مدر ووبردن یعنی اهل بادیه وحضردن
بر اهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادو نسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل اتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدر ایدك وقول مذکور دلالت ایدرکه دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلادعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که
نبی ذیشان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطغانه بعث
ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدك ونسوان
وصبیانی قتل اتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیاننده دیدیکه وقتا که غطغاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزاره خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر اتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله اتدیکمده جمله کز حمله ایدك وطلبده امعان اتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کتمکز بویله دیوب هر ایکی کسنه یی بربرینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده اتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت اتمسون وبرکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بربرینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه اتدیك اول اثناده برکسنه یاحضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیوررلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفاردن بشدن سلامته ایرشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور اتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلرکه غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبر آخر کسنه یی
دخی ایشتدیلرکه غلامنه یا علوان دیو ندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد اتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشتغللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریهٔ بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله
تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر وبو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدر که کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر وبعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق
باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمایانلرندن
تفریقی متضمن بابدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل
فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بدنهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم
حدیث آخرده وارددر الخیل لثلاثة لرجل اجر وهو ان یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلی حفظ وامساك ایدوب هرقچان

ای بضم الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة *

اعداطرفندن برصوت هائل ایشتسه اکا قارشو پرواز اتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذکور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستعدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوکی ظاهر اولور زیرا برمالدرکه
اشرف جهات اولان جهاد ایله کسب اولنور بنا برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن کیسان
حضرتلرندن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی آتلرك افضلی اشقر اولنلر بدر
ووصف اشقریت افراسده یلبسی وقویر وغی ایله متبین اولور اکر بوایکی محلی یاخود بالکز بریسی احمرایسه
اشقردر واکر ایکیسی دخی سیاه اولورسه اکا کمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی کل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یکن فکمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدرکه جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واکر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آتك اسمیدر وارثم اول آتدرکه
شفهٔ علیاسینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدرکه اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدرکه صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه وبوارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذکور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کما کان ابقا وتقریر واعتقاد عوامی تصویب برله یمن وبرکت
صفت سابقه ده اولان افراسده در دیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهیه یازدیکه لاتخصین فرسا ولاتجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایکدش اتمه
یاخود آتدرمه وآتی ایکی میل مسافه دن زیاده قوشمه یاخود قوشدرمه وبعض ناس حدیث مذکورك ظاهرینه
تمسك واخصاء فرس مکروهدر دیوب کلاملرین انکله تأیید قیلدیلرکه حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدکده انما یفعل ذلك من لاخلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان کسنه لر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت کریمه سین دخی بونکله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیکه بنی آدمه البته امر ایده رم آنلر دخی خلق اللهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیکه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لکن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدرکه زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نکیر ولا منکر بین الانام متعارف ومشتهردر وایکد جك اشترا
ورکوبی ضرر شرعیدن عاری ایدوکنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بووصف اوزره برفرسلری دخی وارایدی اکر اخصاده کراهت اولیدی فعل مذکوردن ناسی زجر ایچون
شرا ورکوبی دخی مکروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلنی امام محمد
رحمه الله ذکر وتعلیل ایلمشدرکه صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر ایکن اخصا صهیلنی ازاله وتخفیف
ایدر بو جهتله مکروه کورلمشدر یوقسه دیمزده حرام اولدیغندن دکلدر ونهی ثانیدن که ولاتجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول کوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدرکه ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول سد کورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه کوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی کچدی دیمکدر وتشدیده کوره
معناسی سبق اوزره قوشو تعبیر اولنان صله واکرامی التزام ایلدی دیمکدر وافراسك تحملندن خارج مسافه یه
باغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر یوقدر منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلی نك
معناسی رأس دابه سی پیشکاهنده کیدن ذاتك صلاء دابه سی یعنی ذنبی عندنده اولان کسنه در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلم دن وارد اولمشدرکه قال لاتحضر الملائکة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائکهٔ کرام صورت ملاهیده اولان نسنه لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه در وحدیث ابی هریره ده وارددرکه ان النبی علیه السلام قال لاسبق
الا فی خف اونصل اوحافر یعنی خف ونصل وحافردن غیری نسنه لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصل دن رمیدر وحدیثده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضبا نام

مطلب اوصاف الخیل

مطلب فی خصاء الدواب

برناقه لری وارایدی قطعا آتی بردوه سبقت ایده مز ایدی براعرابی یاشی ایکی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بردوه سی اوزرنده کلوب عضبایی سبقت ایلدکده مسلمینه زیاده کران کلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الا وضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئی عالی قیلدی الا
عاقبتده انی سافل قیلدی وبونلر کبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ کرام
میانلرنده مسابقه آتلرده ودوه لرده واقدامرنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل اخر اولدرکه اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری کبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایکن طالب یاخود هارب اولاق
اقتضا اتسه سرعت حرکت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانلرنده برجعل که لسان ترکیده اوکدل وقوشو
دیدکلری نسنه یی شرط ایدرلر ایسه اکا نظر اولنور اکر جعل مشروط یالکز برطرفدن اولوب احدهما آخره اکر سن بنی
کچرسك بن سکا شو نسنه یی ویره یم اما بن سنی کچرسم سندن نسنه اخذ اتمیه یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا حدیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقه مخالف اولمدقجه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذکور
ایکی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مکر بینلرنده برمحلل اوله صورت محلل اولدرکه متسابقیندن
بشقه برشخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلرکه اکر اول شخص ایکیسنی بردن کچرسه اکا برنسنه ویره لر واکر
ایکیسی بردن آنی کچرلرسه نسنه سین المیه لر وبوایکی دخی بینلرنده شرط آخر ایده لرکه قنقیسی آخری کچرسه
برنسنه سین اخذ ایده اینسه بوصورت جائز وجوازی سعید ابن مسیب رحمه الله دن مرویدر لکن بشرط آنکه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی کچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بویله اولمدقجه آنی ادخالده فائده
بولنمیوب شرطلرینه قمار اولمقدن خارج اوله مز وبو محلده شارح الکتاب امام سرخسی دیرکه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیکه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایکی طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرینه قصد مراجعت اتدکلرنده احدهما آخره
اکر جواب استادیم قولم ایسه بن سکا شونی ویره یم واکر سنك قولك ایسه سن بکا نسنه ویرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واکر جانبیندن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدرکه مسابقهٔ افراس جائز کوریلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز کوریلور وصفوان بن
عمر والسکسکیدن منقولدرکه عمر بن عبد العزیز اصحاب سکسکیه رکض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی تخاسلرك یعنی جانبازلرك رکضیدر وآنلری دخی انجق بلاموجب دابه یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه نك خلافنه تکلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تعزیر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی رکض تلهی وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه سیله خیوله احسان
ایله برامأمور ایکن علی وجه التلهی رکضله اتعابلری جائز کلدر راوی مذکور دیرکه عمر بن عبد العزیزینه
برکسنه یی مهمیز ایله دابه یه رکوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومهمیزبعض جانبازلك اتدکلری کبی اول دمورلی
قمچیدرکه آنکله دابه یی قوشدیررلر وامر مذکور من غیر موجب جرح حیوانه بادی وبعضا هلاکنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وکذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده اتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقجه ناسی رکض الخیلدن نهی ایدرلر ایدی والله الموفق * باب کراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه لرینه چاك وچنقرق تعلیق اتملرینك کراهتی محل تحقیقیدر کعب رضی الله عنه دن مرویدرکه
مسلمیندن برحبش اخراج اولنماز الاحق جل وعلا برملك بعث ایدرکه دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه رك دعا ایدر یعنی یارب ارقه لرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور کبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بویله دعا المز وخالد بن معدان رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاکلی بردوه کوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبو دوه شیطان بنه جکیدر
ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم العیرالتی فیها الجرس لاتصحبها الملائکة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله که ایچنده چاك بولنه ملائکه آنلره رفیق اولماز وبعض علما آثار مذکوره نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مکروهدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبوکه تمائل اقدام
اطفال ایله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مکروهدر دیو ادعا وحضرت عائشه رضی الله عنها برخاتون کوردی

مطلب الحلال فی الجعل

مطلب رکض الخیل

باتنده اباغنده جلاجلی واربصبی وارایدی اول خاتون بوصیدن تنفیرملا تکه ایدن نسنه بی نزع ایله دیمکله
امرایلدی دیو اثبات مدعا ایلدیلر لکن بزم مذهبمزده آثار مذکوره نك تأویلی اولدرکه اتخاذ جرس غزاته کوره
دارالحربده مکروهدر زیرا دشمنه شبخون مراد اتسه لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله یه
ابتدار ایدرلر ومسلمین سریه قلیله ایسه اول صوتله دشمن محللرین بیلوب قتل واهلاك لرینه فرصت بولورلر
بو صورتلرده اتخاذ جرس مشرکینی جلب ودعوت ومسلمین اوزره سوق ودلالت اتمکله معروض حکم کراهتدر
اما دار اسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتی یوقدر یعنی جابجا مسلمین سفرلرنده
صوت جرسله انتفاع ایدوب مثلا انکله دیده لرندن دفع خواب ویول غائب ایدن آنکله ملاقات اصحاب ایدرلر وبعض
دواب دخی صوت جرسله کسب نشاط وسرعت سیر ایچون تحصیل انبساط ایدرلر ومؤمنین خوف اصوصدن
امین وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعین اولورلر ایسه اتخاذنده ضرر شرعی یوقدر واتخاذ جرس سوق جمال
ایچون حدی دیدکلری نغمه نك نظیریدر واول میان عربده معروفدر که اکا رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی
اذن ویرمشلردر حتی کیجه ایله سفرلرده کیتدکلرنده حادیلری حضور عالیلرنده حدی ایله نغمات ایدرلر ایدی بنابرین آنده
دخی ضرر اولمادیغی بزه مستبین اولدی واقدام صبیانده اولان جلاجل اگر منفعت مقصود ه ایچون اولمایوب مجرد
لهو ایچون ایسه محبوب ومستحب دکلدر واگر آنده بر منفعت مقصوده وار ایسه آنده دخی ضرر یوقدر والله اعلم

باب رفع الصوت * مؤلف الکتاب علیه رحمة الرحیم الوهاب دیرکه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدین مکروه
ومنکور دکل ایسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشکور دکلدر لکن آنده تحریض قتال مثللو فائده وار ایسه
بأس شرعی یوقدر یعنی مبارزین رفع صوت ایله گاهیجه اکتساب مزید نشاط وقوت وگاهیجه درون اعدایه القاء
رعب وخشیت اتمك کبی منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت یوقدر علی ما قال النبی صلی الله علیه وسلم
صوت ابی دجانة فی الحرب فئة یعنی هنگام حربده ابی دجانه نك صوتی بر جماعت عسکر مقامنه قائمدر وحسن
بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورلر ایدی
عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقیس بن عباد حضرتلرندن مرویدرکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه
وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورلر ایدی بری جنازه وبری قتال وبری ذکردر وذکر ایله مراد مجلس
وعظدر وبو ایکی حدیثدن سماع قرآن یاخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك کراهتی متبین ومتعین اولمشدر شارح
الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه بیان سابقدن مستبین اولمشدر که ادعای وجد ومحبت ایدنلرك فعل
وعادت واظهار حالتلری مکروهدرکه امردینده اساس واصلی وباب زهدده بحث وفصلی یوقدر وبنه متبین
اولورکه صوفیه نك عادتلری اولان عند السماع رفع صوت وتخریق ثیاب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلری
منع اتمك اولی الامر اوزره امر لازمدر زیرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مکروه ایکن صوفیه نك سماع
نغمات هنگامنده اتدکلرین نه ظن ایدرسین وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبکا اتمك واثوابنی یرتوب
یوزلرین طرملامقدرکه شرعا حرامدر یاخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهلیه بو یله ایدوب
حتی وقوعی رتبه محالده اولان اوصافله میتی توصیف ایدرلر ایدی قال صلی الله علیه وسلم من تعزی بعزاء الجاهلیة
فاعضوه بهن ابیه ولا تکنوا الله اعلم مراد شریفلری ولی میتی عزاء جاهلیه ایله تعزی وتسلیه دن منع ایدیکز
وزجر ایله میتی سوء ذکر ایله مذمت اتمکز دیمکدر مترجم فقیر دیرکه شراح حدیث بو خبراطیفك معنای متیقن وجه
آخر ایله دخی تعریف قیلدیلر لکن تحریرنده برحسن تعبیره ظفریاب اوله مدیغمدن تقریرندن اجتناب اولندی

باب العمائم فی دار الحرب * صاحب الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه وقت حربده وغیریده صارق صارنمق خصال
مسلمیندن بر خصلت حسنه در زیرا عمائم طائفه عربك تاج ابتهاجلریدر قال صلی الله علیه وسلم تعمموا تزدادوا حلما
یعنی باشکزه عمامه وضع ایدیکز تا که حلمکز مزداد اوله ورسول الله صلی الله علیه وسلم مکه یه یوم فتحنده
سر سعادت افسرلرنده دستار سیاه اولدیغی حالده دخول ایلدکلرندن بزه لایح اولدیکه لبس عمامه لاسیما
عمامه سودا بر خصلت حسنادر وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عبد الرحمن
بن عوف رضی الله عنهی دعوت ایدوب حاضر اولدقده سنی بر سریه یه سرعسکر ایدوب بعث ایده جکم دیدیلر وابن عمر
رضی الله عنهما حدیث مذکوری سرد وتفصیل ایدوب ختامنده تذییل برله دیدیکه عبد الرحمن بن عوف اوزرنده
برعمامه وار ایدیکه کندو باشنه صارمش ایدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دعوت وحضور عالیلرینه
اقعاد ایدوب ید بیضالریله عمامه مرقومه یی کورا بعد کور بوزوب نزد عنایتلرندن بر عمامه سودایی رأس شریفنده

تخصیص ایله تعمیم وبر طرفن بین الکتفین ارخا ایله حسن تنظیم بیوروب هکذا فاعتم یا ابن عوف دیدیلر
یعنی یا ابن عوف عمامه کی اشته بو یله تنظیم قیل وفعل مذکور ایله انجق سرعسکر میر ورلرینه قصدا اکرام
وبین الاصحاب کرامت مشروحه ایله انی ممتاز وبنام ایلدیلر وبو حدیثده فعل رسالتپناهیده واقع اولدیغی اوزره
ارخاء طرف العمامة بین الکتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلی بر شبر ایله
تقدیر وبعضیلر دخی وسط ظهره وبعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ایله تحریر ایلدیلر وبنه
حدیث سابقده دلیل آخر واردرکه لف عمامه سین تجدید ایدن کمسنه عمامه سین باشندن بردن رفع اتمك یاخود
قلنسوه دن بردن نزع اتمك لایق دکلدر بلکه لف ایتدیکی منوال اوزره تدریجله نقض اتمك سنت نبویه یه مطابقدر
زیرا رسول جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری عمامه ابن عوفی بو یله جه نقض وتحلیل ایلدیلر وصورت مذکوره
نشر طومار مطوی منزله سنده در بنابرین نشرتدریجی همان دفعة واحدة نشر ایدوب بره براقمقدن اولی وانسبدر

باب القتال فی الاشهر الحرم * مرویدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله دن اشهر حرمده که رجب وذوالقعده وذوالحجه
ومحرمدر مسلمین ایچون قتال مشرکین جائزمیدر دیو سؤال اولندقده نعم جائزدر دیدی وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز
لکن عطا حضرتلری فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین نظم کریمی ایله استدلال وجائز دکلدر دیو
قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولدقده مشرکینی بولدیغکز محلده قتل ایدیکز لکن بزلر دیرزکه
دلیل مذکور منسوخ العمل وناسخی وقاتلوا المشرکین کافة یعنی مشرکینه عموما قتال ایدیکز دخی وقاتلوهم
حتی لا تکون فتنة یعنی کفار ایله قتال ایدیکز تا اثر شرك مضمحل اولنجیه دکین نص اجللریدر وبعض علماء کرام
وجه آخر ایله التزام الزام ایدوب فاقتلوهم حیث وجدتموهم ذکر جلیلی هر زمان ومکانده اباحت قتل
مشرکینه ادل دلیلدر وعطا حضرتلرینك استدلال ایلدیکی فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شریفندن مراد
بعض کفار ایچون مدت معاهده تعیین اولنان زمانك انقضا وانتهاسیدر یوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بیان
وانتهاسی دکلدر دیو توجیه کلام ایلدیلر ونصین سابقیندن قطع نظر روایت صحیحه ایله مضبوط اهل
سیردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح طائف ایچون محرمدن آلتی کون مرورنده غزو وجهاد ونصب
منجنیق ایله تضییق ومحاصره یه اجتهاد ایدوب ماه صفرده فتح وتسخیر ایله مظفر اولدیلر وبونك کبی
بین الفحول تلقی بالقبول قیلنمش سنت مشهوره ایله جواز نسخ الکتاب مسلم ارباب الباب در والله اعلم بالصواب

باب هجرة الاعرابی * حسن بصری رحمه الله تعالی دیمشدرکه اعرابینك هجرتی انجق دفتر مجاهدین اسمنی
جمع وتدوین اتمکله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ایله مدینه منوره یه هجرت اتمك فرض ایدی
قال الله تعالی والذین امنوا ولم یهاجروا مالکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا یعنی اول کمسنه لرکه ایمانه کلوب
هجرت اتمیه لر آنلرك تولی امورلرندن سیزك ایچون بر نسنه یوقدر تا آنلر هجرت ایدنجیه دکین وقال علیه السلام
ثم ادعوهم الی التحول الی دار المهاجرین فان ابوا فاخبر وهم انهم کاعراب المسلمین یجری علیهم حکم الله الذی
یجری علی المسلمین ولیس لهم فی الفیء ولا فی الغنیمة نصیب یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلری طائفه
اعرابه ارسال ایلدکلری صحابه یه سعادتمآبلرینه امر ایلدیلرکه بعده آنلری دار مهاجرینه تحوله دعوت قیلك
اگر امتناع ایدرلر ایسه آنلره اعلام قیلك که اعراب مسلمین مثللو اولورلر سائر مسلمین اوزره جاری اولان احکام
شرعیه آنلرده دخی جاری اولوب فیء وغنیمتدن آنلره نصیب یوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالی اولدرکه فرضیت
هجرت نسخ اولنمادی واعرابدن اسلامه کلن کمسنه اوزرینه واجبدرکه نامنی دفتر اهل غزاده کتب اتدرمکله
شرف هجرتی کسب ایده وحسن رحمه الله جنابلرینك ذکر ایلدیکی وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدی
یوقسه دار الهجرته تحول وانتقال دکل ایدی اما اکثر علما قوللری اوزره فرضیت هجرت یوم فتح مکه ده نسخ
اولندی لقوله علیه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونیة یعنی فتح مکه دن صکره هجرت یوقدر انجق
آنك بدلی جهاد واخلاص نیتدر وقال علیه السلام المهاجر من امتی من هجر السوء اوقال ما نهی الله عنه
یعنی امتمدن مهاجر اول کمسنه درکه سوء اعمالی ترك ایده یاخود شك راوی اوزره الله تعالینك نهی ایلدیکی نسنه یی
ترك ایده وبو معنایه امام محمد رحمه الله اشارت ایدوب دیمشدرکه بر اعرابی امصار مسلمیندن بر مصری وطن
اتخاذ ایتدکده دیوان غزاته التحاق اتمسون اعرابیتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قیلنمق دخی انجق تعلم شعائر اسلامه کسب اقتدار ایچوندر اگر قبیله سی ایچنده ایکن تعلم
مذکوره علاج بولورسه انکیچون ترك دیار وتوطن امصاره احتیاج یوقدر همان لازم اولان علم حالنی تعلم

درجه سنه عارج اولد قده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالینک واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله
علی رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

باب صلة المشرك ✳ یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولدیغنه متعلق مبحث وسقامدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدرکه مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرزکه مسلم اولان کسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدرز پراسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیم بیننده برمس کنی حس ایدوب کیرو باقدیغمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در یا سلمه ام قرفهنک قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یا رسول الله دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خالری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرك واول قیز دخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملری یچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلمك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بزه نمایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالك ابو البرآء حال شرکنده مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابو سفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن جماد المجاشعی دخی پیشکاه سعادتلرینه هدیه کتوردکده یاعیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلمدیم دیدیکنده بیوردیلرکه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاج وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسی امید ایتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله و بری دخی اولدرکه بعض ناکسان هدیه سینك عوض ومقابلنده طامع اولوب بذل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بو معنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخرادة لا اقبل الهدیة الامن قریشی او ثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصد ایتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن هدیه قبول اتمم و توجیه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهدا ایلدیکه ایچندن برسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفاره دوشمش ایدی بنه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض و بمثلر ایکن دخی زیاده استمکده باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرف انه لنا ثم لا یرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلرکه کندو مالمیز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر بنه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوه دن بری دخی اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه بابا سی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بناءً بر رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول مکروهدر واکر آلورسه فیء مسلمین قیلمق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری دیدیلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهیدر زیرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتندن امین اولنماز حدیث شریفده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

وعداوتی کیدره رروبرز ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولمازاما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدر زیرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه ویریلر امیرك ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله درامامشرکین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لریالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرزیرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دکل بلکه بالعکس در قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ ایدر سکا ضرر ایرشدیرمز علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احیانده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختارکبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهیه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بو دکلو نسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی و بیلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بو هدیه لهیب ناردرکه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدر اکر سکا برنسنه ویریرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا ویردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا ویردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

باب المبارزة ✳ یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیادته سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می ایده یورسین دیدکده جوابنده مسلمین ایله مشارکت ایتدیکیم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان ایله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بو اثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکزجه تغنی اتمك جائز ایدوکنه دلیل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لو اقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسین اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار ایتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان برله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولمقدن توحش وتوهم ایدوب رای تسلی تغنی وترنم ایلدی بو جهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ما قال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدرکه مزمار شیطاندر و بری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایده رك رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدرکه براء بن مالك رضی الله عنه برء وعافیتله مرضی مرقومدن
نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

باب من قاتل فاصاب نفسه ✳ یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیر ایکن خطا ایدوب سلاحی کندو ایاغنه اصابت ومجروح دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یا رسول الله بو شهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر و بن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر بوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بو ایسه کند و فعلی ایله قتل اولندی
لکن عن قصد ولمامغله معذور در بناءً عن حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور
نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهالدن
فوت اولان شهیدو نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیرمنفصل اولوب
بکر وطی ایله وحامل وضعله تدمیه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر
بوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمداً قتل ایدن کمسنه نک نمازی قیلنورمی
اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفاً مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمداً نفسنی قتل ایلسه نمازی
قیلنماز خصوصا ابوهریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا
مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل
ایده نار جهنمده حدیده سی بدننده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب وجرحله تعذیب اولنور واول کمسنه که بر مکان
مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاک ایده اولدخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور واول کمسنه که شرب سم
ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه
شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر
لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلک لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر
وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم
فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین
ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدرکه نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو
نفسی اوزره باغی اولوب وباغی اوزره نماز قیلنمادیغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودی یی سیف ایله ضرب وایاغنی قطع اتدکدنصکره سیفی
کندو اوزرینه رجوع ونفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیمکه یا رسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
سنان بن الاکوع حقنده عملی حبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه کذب
من قال ذلک ان له لاجرین جاهد مجاهدوانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی حبط اولدی دیین کذب
ایلدی البته آنک ایچون ایکی قات اجر وثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول
غدیرما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجک نه کونه سباحت ایدرسه اول ایچنده سباحت ایدر وبزدخی بو قولی اخذ
ایدوب دیرزکه اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور وعملی اوزره مثاب ومأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه
المبالغه جاهد وسیفی کندو اوزره رجوع وجرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب وشدائد
اولمشدر بو جهتله جاهد صابر وصابرینه اجر وثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر
ان له لاجرین قول شریفنک معناسی مبنی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء
لیلده بر برینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکلردر دیو گمان راه همان مقاتله یه آغاز وطرفیندن یاخود
طرف واحددن بعض مقتول وقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسهلر کمسنه اوزرینه
دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریه
اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریه اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی
ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن برنسنه یی موجب اولماز وبو بابده اصل اصیل جابر بن
عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک
خندقدن ایکی طلیعهلری خروج ایدوب اثناء لیلده بر برینی بیلموب انجق دشمن اعتقاد ایدهرک ملاقات
ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول پدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بر برینی
بلوب ال چکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلرکه جراحاتکم فی سبیل الله من قتل
منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجور لرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن
مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرک ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرک
قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر وبونده اصل ودلیل
روایت قیلنان خبر جلیلدرکه یوم احدده حذیفه رضی الله عنهک پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده
حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی وبو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدرکه بو صورتده
مقتولک قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن
صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولی ده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت
نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز
* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
هر بر ذی رحم محرمنی ابتداءً امرده یعنی مشرک آنک قتلنه تعرض اتمکسزین دخی قتل اتمک جائزدر انجق مشرک
اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب وبعید باباسی کبیدر
مگر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا
معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل وبو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداک علی
ان تشرک بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر وبدایت بالقتل ایسه معامله احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی
مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه
اخر اولدرکه بابا ولدینک ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصدیله کندو نفسنی باباسنک اعدامنه سبب
قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل
اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدرکه مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نک سلاحی منزله سنده در یعنی اول
ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور وبو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
اما نفقه سی ایچون حبس اولنور زیرا ولدک نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر
وعمیر بن مالک رضی الله عنه دن مرویدرکه بر کمسنه یا رسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدم وآندن جناب
رسالتکزه حاشاسبی متضمن بر سوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اولبابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردرکه قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة
والسلام قاتل مرقومه برنسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدرکه مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجا وبشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین
اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد ومولودک
غیری ذی رحم محرمک اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیغی والله اعلم
باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم بنی عبد الاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسف کنان
لکن حمزة لا بواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان
خاتون دیدیکه در حال بزلر چیقوب جانب عائلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهیه بکا ایلدیک
ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانه سعادتلرنده ایدیلر حتی درون خانه ده نشیج بکالرین ایشتدیک بعده بزلره
اصابت واحسان ایلدیکز یشوردیوا ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لا بواکی له
بیورملری انجق آنک ایچوندرکه حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب
اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله
اکا ندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردرکه سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی
ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلک سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

ایلمدیلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب حضرت حمزه یه ندبه
و بکا ایلدیلر و حضرت رسالت دخی آنلرك بکالریله استیناس ایدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدینهٔ منوره ده
رسم بلده درکه ایچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایله ابتدا ایدرلر ورجال مدینه
بر برینه تعزیه ده نجق مات رسول الله دیرلر زیاده نسنه سویلمزلر بعده مؤلف الکتاب حدیث مذکوری ابن عمر
رضی الله عنهما یه متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم خوابدن بیدار اولدیلرکه نسوان مرقومه دخی بکا ایده یورلر بیوردیلرکه یاویحهن انهن لهینا منذ الیوم
فلیرجعن ولایبکین علی هالك بعد الیوم یعنی ای واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردر عودت ایلسونلر و بعد الیوم
رمیته بکا ایلسونلر بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب دیدیکه بکاء مذکوره یوم مزبورده رخصت
شرعیه وریلمشیدی صکره حدیث مذکور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علما متفقلردرکه منسوخ وغیر مرخص اولان
نوحه و بکا ایله رفع صوتدر زیرا مرویدرکه قال علیه السلام النایحة ومن حولها من مستمعیها علیهم لعنة الله
والملائکة والناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت ومستمعیدن اطرافنده اولانلره اوزره الله تعالینك وجمیع
ملائکه وانسانك لعنتلری نازله در یاخود نازله اولسون امامن غیر صوت بکاء ضرر شرعی یوقدر زیرا روایت
اولندیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات اتدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك
کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بزی بکادن نهی اتمدیکزمی
بیوردیلرکه انما نهیتکم عن صوتین احمقین فاجرین واما هذه رحمة یجعلها الله تعالی فی قلوب الرحماء العین تدمع
والقلب یحزن ولانقول ما یسخط الرب یعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتین احمقین
فاجریندن نهی ایلدم اما بو کوردیکك اثر مرحمتدرکه انی خدای متعال رحیم اولانلرك قلوبنه وضع ایدر کوز یاشه رر
وقلب محزون اولور لکن رضاء الله اولمیان کلامی سویلمزز و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه
بر عورت حضور نبویده ولدینه بکا ایدر ایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه دعها یا عمر فان القلب حزین والنفس مصابة والعهد قریب یعنی منع اتمه یا عمر زیرا قلبی
محزون ونفسی مصابه وفراقی قریب العهددر لکن علی کل حال صبر جمیل وترك بکا وعویل افضل واجملدر
قال الله تعالی الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون یعنی اول کمسنه لری مدح ایده رمکه آنلره
رمصیبت اصابت اتدکده بزلر جمیعا الله تعالینك ملکلری یز وعود ورجوعمز بنده امر و حکمنه در دیرلر ✱✱✱
باب حمل الرؤس الی الولاة ✱ یعنی والیلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولدیغنده دائر مسائلدر
عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدرکه حضرت ابی بکر رضی الله عنهك خلافتنده بناق نام بطریق
ناملك رأس مقطوعنی کتوردکلرنده منع وانکار وعدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجلس یا خلیفهٔ رسول الله کفار
زم مقتوللریمزك رؤسنی حضور ملوکلرینه عرض واحضار ایدرلر دیدکلرنده دیدیکه کفرهٔ روم واعجامك عادت
باطله لرینه تقلید میدر بعد الیوم بکا رأس کلسون همان مکتوب وخبر بکا کافیدر وروایت اخراده بغی وعدوان
وتجاوز حد ایله طغیان اتدیکز دیو عتاب فراوان ایلدی وروایت اخراده شامده اولان عماله بکا کلمه کوندرمکز
مکتوب وخبر کافیدر دیو کتب ورسائل ایلدی و بعض علما بو قولك ظاهریله استدلال وحمل الرؤس الی الولاة
غیر جائزدر زیرا جیفه در اماطه اذی ایچون دفندن ماعدایه سبیل یوقدر وهم تفریق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلی الله علیه وسلم ولو بالکلب العقور مثله دن نهی اتمشلردر علی الخصوص جناب صدیق عادت
جاهلیه در دیو تعبیر ایلدی و بز اهل جاهلیه یه تشبهدن منع اولنمشز دیو تأیید مقال ایلدیلر لکن اکثر مشایخمز
بو وجه اوزره قائللردرکه اکر حمل رؤسده کفاری تکدیر وتحقیر حاصل یاخود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یاخود
مشاهیر مبارزیندن اولوب رأسنی کورمکده مؤمنینه فراغ قلب واطمینان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا
بأس یوقدر کورمزمیسنکه عبدالله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدرده رأس ابی جهلی بدستکاه رسول الله صلی الله
علیه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهل کلام بشارت افزاسین اباوانها اتدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم الله اکبر هذا فرعونی وفرعون امتی وکان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته
مقال لؤلؤ منثور ایله اظهار شکر بیورمشلر یوربوب قطعا معامله منع وانکاری اجرا اتمدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونیدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسی علیه السلام وامتی اوزره شر وضررندن
اشد ایدی وقول مذکور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامك معناسیدرکه جناب رسالته یوم بدردن

غیریده رأس کتورلمدی وحضرت صدیقه کتورلدی رضا ویرمدی واول کندویه حمل رأس قیلنن
ابن الزبیردردیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالله بن انیس رضی الله عنهی سفیان بن عبد اللهی
قتل ایچون ارسال بیوردقلرنده عبدالله نقل ایلدیکه کیدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ و برجبله صعود وآنده
اختفا ایلدم تاکه بنی طلب ایدنلر یأسله عودت اتدکلرنده رأس مذکور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه کتوردم و بنه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدکلرنده اول دخی
رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه کتوردی و بونلری منع وانکار ایله خطارین
اظهار بیورمدیلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الکفار بعض احیانده جائز ایدوکی آشکاردر والله الموفق
باب السلاح والفروسیة ✱ یعنی استعمال سلاح وتعلیم افراسه متعلق اقوال صحت استیناسدر عتبة بن ابی حکیم
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرنده قوس ذکر اولنوب بیوردیلرکه ماسبقها
سلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعا بر سلاح جانب خیره سبقت اتمدی یعنی آلات جهادك اقواسیدر و بونده
اهل غزایی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر و بیان فضائلنده آثار کثیره واردر بریسی حدیث عقبة بن عامر
رضی الله عنه در دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم کریمنك تفسیرنده
اوچ کره الا ان القوة الرمی بیوردیلر معنای آیت سزلر محاربهٔ کفار ایچون قادر اولدیغکز قوتی تهیئه ایدیکز
دیمکدر ومعنای حدیث آکاه اولکز قوت انجق رمی سهامدر بنه حدیث عقبه ده وارددرکه ان الله تعالی یدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی یحتسب به ومنبله والرامی به یعنی الله تعالی براوق برکاتیله اوچ کمسنه یی
جنته ادخال ایدر بری احتساب وطلب ثواب ایده رك آنی وجوده کتورندر و بری اول اوقی یایه وضع ایدوب رامی یه
اعانت ایدندر و بری دخی آنی کفاره رمی ایدن کمسنه در وقال علیه السلام کل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأدیبه
فرسه وملاعبته اهله ورمیه عن قوسه یعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جمیع لعب ولهوی باطل وحرامدر
بریسی فرسنی تعلیم و بری اهلی ایله ملاعبه و بری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم فدا ایله
ابوینلرینك ایکیسنی بردن برکمسنه یه جمع اتمدیلر انجق یوم احدده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون
جمع ایلیوب ارم فداك ابی وامی بیوردیلر یعنی رمی سهام قیل پدر ومادرم سکا فدا اولسون وروایت اولندیکه
عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلریکزی کسمیوب توفیر ایدیکز زیرا سلاحدر دیو بعض محللره
نامه یازدی واکرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لکن توفیری دخی دار الحربده اهل جهاده امر مندوبدر
زیرا بدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلدکده جابجا طرنقلریله مدافعه یه مقتدر اولور وقص اظافیر
قص شوارب نظیردرکه اول دخی سنت ایکن غازی یه دار الحربده توفیر شارب مندوبدر تاکه عین اعداده غایتله مهیب
اولمغله ارهاب کفاره سبب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدرکه علموا اولادکم السباحة والفروسیة
ومروهم بالاحتفاء بین الاغراض یعنی اولادلریکزه صوده یوزمك وآت قوللنمق تعلیم ایدیکز وامر ایدیکزکه
مسابقه ایچون وضع اولنان نشانلر میاننده یالن ایاق یوریسونلر معنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مأثوردر
لکن حدیث نبویده بو یله درکه قال علیه السلام علموا اولادکم السباحة والرمی والمرأة المغزل یعنی اولادیکزه صوده
یوزمك واوق آتمق تعلیم ایدیکز وعورتلره دخی ایلك اشلیه جکلری مغزلی تعلیم ایدیکز وقال علیه السلام ارموا وارکبوا
وان ترموا احب الی من ان ترکبوا یعنی اوق آتکز وآته بینکز لکن اوق اتمکز بکا آته بینمکزدن سوکیلیدر والحاصل
مجاهدك جهادینه معین ومدار هرنه ایسه آنی تعلم وآنکله الفت واعتیاد مندوب وسزاواردر زیرا آنده اعزاز دین
وقهر مشرکین واردر وعبید بن عمیر رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
اصحاب کراملرینه افطروا فانه یوم قتال بیوردیلر یعنی صومی ترك ایدوب افطار ایدیکز زیرا یوم قتالدر و بو حدیث
شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولدیغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ایده جك اولدقده افطاری صیامندن
افضل ایدوکنه دلیل لطیف واردر زیرا اصیام کاهیجه بعض لوازم قتالدن ضعیف دوشوروب اول
ضعفله کلن خللی سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومی سائر ایام معدوده ده قضاسنه قادر اولور وصیام
موجب مشقت اولدقده مریض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقدنصکره مسافر مقاتل حقنده افضلیتی
بالطریق الاولی در وعون بن ابی جحیفه دن اول دخی والدی ابی جحیفه دن روایتله ابی جحیفه رضی الله عنه
دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سختیاندن بر قبهٔ حمرا ایچنده کوردم یعنی یوم فتح مکه ده
و بلالی دخی کوردمکه ماء وضوءلرین حضور عالیلرینه ادخال و بعد التوضی دوکمك ایچون اخراج ایلدی

وناسی دخی کوردکده اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ اید ه بیلن آنکله تبرکا تمسح ایدرلر
واخذ اید ه میین اخذاید نلرك رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد
رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرك ایدرلر ایدی
اکر طاهر اولماسه تبرك اتمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی
اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرك اصحاب جناب رسالته
بالغ اولدیغی نقل ایله عندیمزده صحت باب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالته بالغ
اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولوردی ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه
بعده بلالی کوردم بر عنزه چیقاروب بره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب
اول رمحه قارشو ناس ایله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکه عنزه نك وراسندن اوکلرندن
کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمك ایچون هر بار پیشگاه سعادتلرنده
کوتورلرلر ایدی وملوك وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذدر وحدیث مذکورده لبس
ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت
ایدوب جمیع جماعتك قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی به ستره
منزله سنده در وبونه دلیل واردرکه وراء ستره ده مرور دن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج
وبعید اولان کسنه لر اثکله مصلی بی بیلوب مصلی ایله ستره نك آره سندن کچممکده ستره مذکوره خارج ایله
مصلی میاننه بمنزلة الحائط حائل ومانع اولمقدر بناء برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب
دخی ستره طویل وغلیظ اولمدیقجه حاصل اوله من وبعض فقها طولنی برذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله
تقدیر ایدوب اول قولك صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری
یکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف
لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلمق ملایم ایدوکی اشبو بابده
مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجه دن
بر مقداری کذران اولدقده مالك بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی
واول وادی برچوقور دره درکه کبزلو یوللری وطار بوغازلری واردر ومالك عسکرین اول وادیده تفریق
وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالك مز بور یوم
حنینده کفار هوازنك صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالارین هنکام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله
تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمزسکز دخی باری عیال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی
وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالك حقنده اول قیون
چوبانیله تدبیر حربك نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرودوندره بیلورمی وبو کتوره جکیکز
عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولورسکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکر وحیله یی باز ایلدی
واکا بو صورتده رأی حسن نه دردیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیال واموالکزی بلاد یکزده اولان رؤس
جباله ایصال ورجال حرب یکز قلیجلریله آنلری ارقه سنده دشمنلر ایله قتال ایلمکدر بعده مالك رأینده اصرار وبن
تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزك وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین
وشو یوللرده وبوغازلرده درکین ایدرسکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب
اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالك بورأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین
اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره در سرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار
وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایده رك پیشگاه صفوف عسکرده کشت وکذار
ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه
مشروح اوزره طواف ایلمك لازمهٔ حالدندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

اثناسنده

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود
اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزام ایله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباع ایله بر برینه یاقیوب
هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنه اول حینده الا ان محمدا قد قتل فلیرجع
کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آکاه اولکزکه محمد قتل اولندی
هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکدنصکره
ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز وبعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل
اولدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینك قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل
اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلن ایشیدوب صفوان هنوز مشرك ایکن اول منافقه بفیك الاثلب لرب
من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقدنصکره
قریشدن برحاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینه راوی دیرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب بیغلرین عریان
وغلافنی مطروح ییابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی
نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقکز کلوب پیغمبریکز
اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رك دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت
هزیمتده حضرت رسالتك نزد سعادتلرنده انجق عمیلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسارلرنده عم
زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبدالمطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی
حاشا ثم حاشا قتی چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اکرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن
بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام
وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه یله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت
رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر
ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مباشرت اتمدین اعدایی سپرانداز وهزیمت اولدیلر
کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الآیة یعنی الله تعالی ملائکه دن سزلك کوزیکز
ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتل واسیر ایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه اللهدن
مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری
نقل ایلدیکنی جناب مرتضویدن ایشیدن کسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعه خانك فتح وضمی ودالك
سکونیله وخانك ضمی ودالك فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان بر خدعه دن عبارتدر
دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفؤ مقابلنه خدعه اتمك جائز اولوب غدر وخیانت
عدا اولنمادیغنه دلیل واردر وبعض علماء ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب
روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال
وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمآلی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور
بریسی ایکی خصمك میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه
حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه
ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر وبونك نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم
اجمعین کذب محضدن معصوملردر وحضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب
دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی
تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف بر کلامی
تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه
یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه من بنم میدانمه یالکز چیقوب کلمه دن
استنکاف اتمکه تعهد اتمدیکمی ایدی بناء علیه دعوت اتدیکك آدملر کیملردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده
کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بنکبی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکبی آرقه سنه باقدقده

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بین یدی المصلی

مطلب الحرب خدعة

مطلب الکذب فی بعض المواضع

همان جناب كرار ضربهٔ حيدرانه ايله مساقيننه ضرب ايدوب ايكى اياغنى بردن قطعله شجرهٔ خبيثهٔ وجودينى
نابايدار قيلدى ياخود مجاهد كندو رفقاسنه برنسنه تكلم ايدركه ايشيدن ضمننده فتح وظفر ياخود كندولره ايراث
قوت ايده جك حسن اثر واردر ديو توهم ايدر حقيقتده ايسه ايما ايتديكى نسنه لر يوقدر لكن شويله ايهام
وتلويح ايتمك كركدركه كلامى كذب صريح اوليه مثلا روايت اولنوركه حضرت على رضى الله عنه وقت
محاربه ده بركره ارضه باقوب بركره دخى راسنى سمايه رفع ايدوب ما كذبت ولا كذبت دير ايدى يعنى بن كذب
ايلمدم و بكا خبر ويرن ذات عالى سمات دخى كذب ايلمديلر وكلام مذكور صحيح وصادق قدركه حضرت
على رضى الله عنه كاذب دكلدر واكا تعليم علوم ايدن رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى كذبدن معصوملردر
لكن اول كلامله بطريق الايهام رسول الله صلى الله عليه وسلم كويا بو خصوصى بكا اخبار ايلدى واصحابه
امر ايلديكم نسنه يى امر ايله بكا تنبيه ايلدى مفهومنى افهام ايدر ايدى ومفهوم مرقومك فى نفس الامر وقوعى
محتمل ايسه ده عدم وقوعى دخى محتملدر لكن بو مقوله ايهام وتوريه ده ضرر شرعى يوقدر زيرا مرويدركه قال
عليه السلام ان الجنة لا تدخلها العجائز يعنى البته جنته عجائز كيرمز حتى حديث مذكورى بعض عجائز
ايشيدوب بكايه باشلدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابكارا عربا اترابا
مدلولى اوزره صفت اهل جنتى تبيين ايله خاطر عاجزانه سنى تسليت وتسكين بيورديلر ونوع مذكورك برصنفى
دخى اولدركه كلامنى جزم وتأكيد ايتميوب بلكه امبدر ومأمولدر مآلنى مفيد لعل وعسى ايله تقييد ايدر و بونلر دخى
ان شاء الله ديمك منزله سنده كلامى عزيمت قطعية المفاد اولمقدن اخراج وابعاد قبيلندندر بو معنانك بيان
مناسبتنده امام محمد رحمه الله ديركه بزه اسانيد اساتيذ ايله بالغ اولمشدركه يوم خندقده بركسنه نبى الانام عليه
السلام حضورلرينه كلدى واول كسنه نك اسمى مغازيده مذكور و نعيم بن مسعود الثقفى ديمكله مشهوردر
ديديكه يا محمد بنى قريظه سكا غدر وخيانت ايليوب ابوسفيان جانبنه بيعت ايلديلر رسول الله صلى الله عليه
وسلم بيورديلركه فلعلنا نحن امرناهم بهذا يعنى مأمولدركه بز آنلره بويله امر ايتمش اوله وقول مذكور محض صدق مقالدر
زيرا وقوع امر مذكور احتمال مأمول غير محالدر بعده شخص مرقوم ابى سفيانه عود واقتحام و محمد بنى قريظه نك
ابى سفيانه متابعت ومبايعتنى برامر ايتديك ديور ديیه رك فهم ناقصنه كوره اتمام پيام ايلدى ابوسفيان سن محمددن
بويله ايشتديكمى ديدى بلى ايشتدم ديدى ابوسفيان والله محمد كذب ايلمز ديدى وقصهٔ مزبوره نك تمامى مغازيده
ايكى وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدركه يهود بنى قريظه مقدما رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله صلح
ومعاهده اوزره ايكن احزاب مشركين محاربهٔ مسلمين قصديله كلدكده رئيس بنى النضير اولان حيى بن اخطب
دخى احزابله برابر كلوب حيى بى حيا كعب بن الاسدى وبنى قريظه يى اغرا واغوا ايلمكله آنلر دخى رسول الله
صلى الله عليه وسلم ايله معاهده لرين نقض وائتلاف وابوسفيانه بيعت ايدوب بونلر مدينه يه شبخون ايتمك وآنلر دخى
رسول الله صلى الله عليه وسلم واصحاب كراملريله قتال ايتمك شرطيله اتفاق وائتلاف ايلديلر وملل كفار بربريله
استظهار ايتمكله كار مسلمين دشوار اولدى كما قال الله تعالى اذ جاؤكم من فوقكم ومن اسفل منكم يعنى اى اهل
ايمان جنود كفار اوست طرفكز غربدن وآلت طرفكز شرقدن كلوب سزى احاطه ايتدكلرى وقتلرده ظهور ايدن
نعمت حقى ذكر ايديكز ونعيم بن مسعود اول اثناده دخى شرك اوزره زمرهٔ اشقيادن معدود ايكن كلوب اتفاق
واجتماعلرين اخبار واسماع ايلدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بيورديلر وعلى وجه الايهام بنى قريظه نك ابى سفيانه صورتا متابعتلرى بزيله معاهده وموافقتلرينه مبنيدركه
احزاب مشركينى هر طرفدن احاطه ووجود چركن آلودلرين محو وامحا ايتمك استرز مضمونى اشعار وافهام
بيورديلر ونعيم بن مسعود مجلس عاليلرندن چيقدقده حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه يا رسول الله نعيم
بو كلامكزى ظاهرينه حمل وايهام مرامكزدن غفلت وجهل ايله لسان كوهر افشانكزدن حاشا كلام كاذب
صدورى بين الناس منقول ومأثور اولمق محذور كبيردركه امر بنى قريظه اكا نسبتله شى يسيردر ديوب رسول الله
صلى الله عليه وسلم دخى الحرب خدعة يا عمر بيورديلر واول كلام خيرانجام مشركينه موجب تفرقهٔ كلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر ووجه ثانى اولدركه بنى قريظه بعد مبايعة ابى سفيان حيى بن اخطبه
ديديلركه بز قورقرزكه ايش اوزايوب واحزاب دخى بلا غلبه عود واياب ايدوب بز محمد ايله يالكز قالايز اولدخى
سكا وقومك بنى النضيره ايتديكى كبى بزه دخى محاصره وديارمزدن اخراج ايده حيى ديديكه بن دخى براى استحكام
احزاب ابناء كبارلرندن يتمش دانه سين قلعه كزه رهن ويرملرينى طلب وابرام ايده رم ونعيم بن مسعود دخى بو صحبتك

مطلب المزاح بالتعريض

مطلب تقييد الكلام بلعل وعسى يخرجه عن الكذب

جريانده بنى قريظه نك يانندهايدى آنلرى بو تدبيره تشويق ورأى صواب بودر ديو تصويب وتصديق ايلدى
بعده حضور سعادته كلوب ماجرايى اخبار ايتدكده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حكمت آثارى ايله نطقه زيب
كفتار اولديلر بعده نعيم بن مسعود ابوسفيانه كلوب طلب رهن ايچون كلن رسول بنى قريظه يى آنده بولدقده
ابوسفيانه ديديكه محمد قطعا كذب ايتديكنى بيلورميسين ابوسفيان بيلورم ديدى نعيم بن شمدى محمدى ايشتدم
شويله ديور و بونلرك طلب رهن ايتملرى محمد ايله اتفاقه مبنيدركه سزدن يتمش كسنه يى آلوب محمده ويروب
قتل ايتديره جكلردر اول دخى بونلرك برجناحلرين كسر ايتمش ايدى آنى اصلاح ايده جك يعنى بنى النضيرى
يننه دارلرينه نقل ايتديره جكدر ابوسفيان بو كلامى ايشيدوب لات وعزى حقيچون ايش بويله در ديدى و يوم
وقعه دخى يوم الجمعه ايدى ابوسفيان بنى قريظه يه ايش اوزادى معاهده مز اوزره يارين يوز بشه تمشيت ويرمك ايچون
حاضر اولكز ديو بعث سفير و بنى قريظه دخى يارين يوم السبتدر بز كسر سبت ايده مزز و بعد السبت دخى رهن
مطلوبى المادجه قلعه دن چيقمازز ديو كشف ضمير ايتدكلرنده ابوسفيان ايش نعيمك ديديكى كبيدر ديو سبابه
كزاى خذلان اولدى وحق جل وعلا قلوب پرفسونلرينه القاء رعب وخشيت ايتمكله همان اول كيجه روكردان
ادبار وهزيمت اولوب قهار ذو الجلال مؤمنينى محتاج مناولهٔ قتال ايتمدين مشركينى مبتلاى قهر ونكال ايلدى مؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه قصهٔ مذكوره وامثالى مكائد حربدندر آنده قطعا ضرر شرعى يوقدر والله الموفق
باب الفرار من الزحف * يعنى قتال كفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ديركه
مسلميندن قوت مقاومتى اولان بر رجل مشركيندن ايكى رجلدن فرارينى جائز كورمز لقوله تعالى ومن يولهم
يومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحيزا الى فئة فقد باء بغضب من الله ومأويه جهنم وبئس المصير يعنى اول كسنه كه
يوم ملاقات كفارده ارقه سين چويروب فرار ايده تحقيق اول غضب الهى ايله رجوع ايتمش اولدى وآنك
مكانى جهنم درونه خبيث مكان اولدى مكر كر بعد الفر قصد ايدوب اظهار هزيمتله دشمنى جلب وعسكره
اوزرينه هجوم ايچون منحرف ياخود مسلميندن كيروده بولنان عسكره التجا قصديله منصرف اوله وآيت
كريمه ده تقديم وتأخير واردر يعنى ظاهر تعبير وبئس المصير الا متحرفا تقدير اوزره موضع استثنا آخر آيتدر
وتحيز وانحياز توجه معناسنه در يقال تحوز وتحيز الى فلان اذا انضم اليه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل
تفسير آيت مذكوره ده اختلاف ايدوب امام قتاده وامام ضحاك ديديلركه حرمت فرار انجق يوم بدرده ايديكه
مسلمينك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن غيرى انحياز ايده جك پناهلرى يوغيدى وآنلر دخى ايچلرنده برابر ايدى
واكثر مفسرين ديديلركه حكم مذكور محكم غير منسوخدر وفرار من الزحف كبائردندر زيرا رسول الله صلى الله
عليه وسلم خمس من الكبائر لا كفارة فيهن بيوروب ايچلرنده فرار عن الزحفى دخى ذكر ايلديلر وقال عليه السلام
ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واكل مال اليتيم والتولى يوم القتال وقذف المحصنات يعنى شرك بالله واكل
مال اليتيم و يوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلرى زنا ايله ذكر وقذف البته اعاظم مهلكاتدندر بوندنصكره
معلوم اوله كه اكر عدد مسلمين نصف مشركين ايسه مسلمينه بروجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنين جهتيله حكم شرعى بويله ايديكه اكر مسلمين مشركينك عشرى مقدارى ايسه مسلمينه فرار وانحلال
بروجهله حلال اولمزايدى كما قال الله تعالى ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مائتين يعنى اى اهل ايمان
اكر سزلردن صبر وثبات ايديجى يكرمى مجاهد بولنسه ايكى يوز كافره غالب كلورلر واول طائفه كه الله تعالى
غالبيتلرين اخبار ايده آنلر ايچون مساغ فرار يوقدر بعده اهل اسلامه كثرت اعداد حاصل اولدقده
الله تعالى تخفيف تكاليف ايله امداد ايلدى قال الله تعالى الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا
فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين يعنى شمدى
الله تعالى سزدن تكليف مشقت رديفنى تخفيف قيلدى وسزده ضعف ابدان يا ضعف اذعان وايقان وار ايدوكى
ظاهر اولدى بو تقدير اوزره اكر سزدن يوز عدد مجاهد صابر بولنور ايسه ايكى يوز و بيك بولنورسه ايكى بيك كافره
باذن الله تعالى غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اكرم صابرين ايله همدم وهمقدمدر لكن حكم مذكور مشروط
سلاحلرى بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلرى اولمغله مشروطدر اما سلاحى اولميان مسلم مسلح اولان كافردن
كذلك آلت رمى بولنميان مسلم بولنان كافردن فرار موجب عصيان وعار دكلدر كورمزميسنكه مخرج اعدا
اولان باب قلعه دن ومرماى منجنيق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زيرا اويله محلدن فراردن انسان عاجزدر
بناء على هذا مسلم واحد مشركين ثلثه دن فرار ايتمك جائزدر انجق مسلمين اون ايكى بيك عدده واصل ومبالغلرنده

اكرچه بو محلده تقديم وتاخير
تعبير اولندى لكن كشافده وجه
اخر اظهر ايله تفسير اولنمشدر
ومعنالرنده تفاوت دخى يوقدر محلنه
مراجعت اولنسه *

اتفاق كلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هرنه قدر كثرت عدد ایله آنلردن قرق قات دخی ازید اولسه بنه فرار
وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا
عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایكی بیك عسكر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان كمسنه دخی فرار اتمك
جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده برسریه
بعث ایلدیلر وبن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص كوبان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صكره
مدینهیه قادم وبز فرارین اولدیق دیونادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العكارون
فی سبیل الله انا لكم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعكار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمكدر
یعنی سزلك عود تیكز فرار وهزیمت دكلدر بلكه بكا تحیز والتجادر بن دخی سزه قوت ومدار تقویتم
وعود وقفولكز مجدداً تعله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیر كه ابو عبید الثقفی كه
مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال كفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن
اباو تمنع ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه یرحم الله اباعبید لو انحاز الی كنت له فئة
یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بكا عودت ایدیدی بن اكا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان
بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر كه طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار
وانهزام وصبر ایله تثبت واقدام ایكیسی دخی جائزدر امابعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضهده
ثبات اقدام القاء النفس فی التهلكه در وحرامدر دیدیلر باآنكه صبر وثباتده رضاء الله بذل نفس نفیسی تحقیق
وتأسیس واردر وصحابهٔ كرامدن چوق كمسنهلر بوفضیلتی احراز ایلمشلردر كه بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه دركه
بعد الشهاده كفارك اهانتندن جسدینی زنابیر حمایت اتمكله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم دخی ثباتی مقابلنده اكا ثنا اتمشلردر وبو مقوله براهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق
باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا * یعنی دار الحربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ایلمین كسانك
احوالنی بیاندر اهل حربدن بركمسنه اسلامه كلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی برمسلم خطأ قتل ایلسه
اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق كفارت واجبهدر لكن ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن علی وجه الاملا روایت
اولنسدیكه كفارت دخی واجب اولماز زیرا وجوب كفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر بوقسه بالكز
حرمت قتله منوط دكلدر كورمزمیسنكه قتل نساء اهل حرب حرام ایكن ینه موجب كفارت دكلدر ومقومیت دم
انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذكوره خلافی اوزره وجوب كفارته دلیل وان كان من قوم
عدو لكم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اگر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم كافریندن
اولوب كندو مؤمن اولورسه آنك كفارتی قدرتی وار ایسه تحریر رقبهٔ مؤمنهدر بو آیت كریمهنك تفسیرنده عطا ومجاهد
رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیكه مقتولدن مراد اول رجلدر كه اسلامه كلوب دار مسلمینه كلمزدن
اقدم قتل اولنه وبعض مفسرین دیدیلركه نزول آیت مرداس نام بركمسنه حقندهدر ایدیكه اسلامه كلدی ودار
مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیهرك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه
كفارتی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدر كه كفارت حق الله اولمق اوزره واجبهدر
وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز كافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق
عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفدهدر وبحث مذكور سیر صغیرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون
باب دواء الجراحة * یعنی حكم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشروحدر ابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله
عنهدن مرویدر كه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظم رمیم ایله مداوات ایلدیلر
وصحیحدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد
انجدلری اوزره دم سیلان اتدكده كیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول
قوم نجه فلاح بولورلر كه پیغمبرلری آنلری الله دعوت ایدر ایكن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی كندو دمی ایله
مخضوب قیلدیلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفهسی نازله
اولدی یعنی یا محمد سنی آنلرك امورندن برشیئه مالك دكلسین بلكه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری
اهلاك ومنهزم ایدر یاخود اسلامه كلنلرینك توبهسین قبول ایدر یاخود ظلم وشر كلرینه بناء عذاب ایدر بعده
رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اكرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیكه برقطعهٔ حصیری احراق

وانكله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیكه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره
اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصهٔ مرقومهده جراحات ایچون مدا واتله اشتغال جائز اید وكنه
استدلال واردر لكن بعض ناس مدا واتدن نهیده وارد اولان آثاره استناد ایله كراهتیله حكم واعتقاد
ایلدیلر آثاردن بری اولدر كه قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن
یتمش بیك كمسنه بلاحساب جنته داخل اولورلر آنلر كیملردر یارسول الله دیدكلرنده بیوردیلر كه الذین لا یكتوون
ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوكلون یعنی اول كمسنهلردر كه داغ وافسون وتشاؤم ایلمزلر همان خالقلرینه
توكل ایدرلر اما جواز معالجهده بزم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان تداووا عباد الله
فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یا عباد الله تداوی ایدیكز
زیرا الله تعالی بر دردخلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موتله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی
ومخالفینك روایت اتدكلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدر كه یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه برسهم
طویل النصل ایله ضرب واكحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم كی ایله اكا معالجه اتمشلردر
واسعد بن زراره رضی الله عنهه دخی كی ایله علاج اتدكلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین
طریق توفیق اولدر كه علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دكلدر اما شافی
انجق الله تعالیدر وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اكا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله
جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مزاوزره موتله متنجس اولماز مگر عظم انسان
یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مكروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی كبیدر
بووجهله آنكله انتفاع جائز دكلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وكرامته بناء انسان
حینك اجزاسندن برنسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی كبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام
كسر عظم المیت ككسر عظم الحی یعنی انسان میتك كسر عظمی حرمتده حینك كسر عظمی كبیدر
وامام زهری رحمه اللهدن منقولدر دیمشدر كه مضت السنة ان لا یسترق كافر مسلما یعنی سنت نبویه كافر مسلمی
استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیر كه بزدخی بوقولی اخذ ایدرز حتی كافرك عبدی اسلامه كلسه
كافرانی استرقاق ایده رك ترك اولنموب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاقی ابتداء تملكه
حمل اتمیوب بلكه استدامهٔ ملكه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر
ودائمی اولان نسنهلرده استدامت ابتداء انشا كبیدر بووجهله استرقاق ابتداء تملكه اطلاق اولندیغی كبی استدامته
دخی اطلاقی صحیح اولور وبعض فقهاء دیدیلر كه مراد حر مسلمه ابتداء استرقاقدر زیرا كافر مسلمی سبی
واستعباد قیلسه كافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه
یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز وبو حدیث ایله مراد حكم اسلامی بیان وایراددر
بوقسه حس واستشعار ایلدیكه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دكلدر زیرا اخبار نبویهده
تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره
اظهار اعتلا ایدرلر لكن ینه حكم اسلام اعتلاء مقامدر بوندنصكره معلوم اوله كه مسلم شرعا اذلال كافردن
مصون ومالكینی مملوكینه تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وتذلیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بوسبب ایله
رق مسلمی بیع اوزره كافره جبر والجاء ایله كافر آنی اذلال اتمكدن صون وانجا قیلنور امارق مسلمه مجرد كافر مالك
اولمغله عتق لازم اولماز زیرا كافر ایسهده عقد ذمتهبناء مالیت رقیقی اتلاف او لنماز ومملوكك اسلامی ومالكك كفری
دخی مالك مملوكنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دكلدر اگر بركمسنه قرینه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور
زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الكتاب دیر كه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل
من الجنابة لان المشركین لا یغتسلون عن الجنابة ولا یدرون كیف الغسل عن ذلك یعنی برمشرك اسلامه
كلدكده غسل اتمك كركدر زیرا كفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشركین عرب كبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی كیفیت
غسلی بیلمزلر بو كلامدن مستفاددر كه صفت جنابت كافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث
منزلهسنده نازلدر لكن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر كفار فروع شریعت ایله مكلفلردر
دینلر حال كفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حكم ایلدیلر بووجهله حال كفرنده غسل ایلسه صحیحدر
بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ایله مكلف دكللردر دینلر دیدیلر كه بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنمق

اكا بنيدركه وصف جنابت امر ممتد دائمدر آنك بعد الاسلام دوامي مجدد انشا والتزامي كبيدر وقبل الاسلام
صحت اغتسالري سبب غسلك وجودندندر بو جهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب وصكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام واشتداد قبول ايتمز بنا برين
بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقةً وكرك حكماً سبب وجوب تحقق ايتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لا يدرون كيف الغسل قولينك معناسي مشركين غسل ايسه لر دخي مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آني اتيان ايلمزلر بنا برين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلر ووجوب اغتسال اوزره
ابو هريره رضي الله عنه دن روايت اولنان حديثله دخي استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفي اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضي الله عنهما دير كه ثمامه بعد الغسل ايكي ركعت
دخي نماز قيلدي ورسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قد حسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
ونقل اولنور كه كليب نام كمسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعر الكفر يعني باشكدن كفر صاچني تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخي تراش ايلدي امام محمد رحمه الله دير كه
بعد الاسلام حلق رأسي بز واجب كورمزز زيرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلمديلر وظن ايدرمكه همان كليبي صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب وپندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب وكبردن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسني ازاله ايله مزيد تطهيريني مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببي اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعني آلتون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكي بو بابده مشكوفدر عرفجه
بن اسعد رضي الله عنه دن مرويدر كه آنك انفي زمان جاهليه ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
برانف اتخاذ ايتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدي بناءً عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
آلتوندن برانف اتخاذي ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب آلتوندن اتخاذاني
جائز كوردي كذلك ديشي دوشدكده محلنه آلتوندن برديش الحاق ياخود آلتوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدر ديدي وقول مذكور ابراهيم نخعي رحمه الله دن دخي مأثوردر لكن ابو حنيفه رحمه الله تعالى آني مكروه
وكومشدن اتخاذيني جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبي انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدر ديدي وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلي اولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرفوعه يي عرفجه رضي الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلمديلر واصول ابي حنيفه
رحمه الله تعالى دندر كه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنا برين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يميلرينه ذهب ويسارلرينه حريري اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتي حل لاناثهم يعني شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حرامدر واناثلرينه حلالدرلر بيورديلر ديو عموم واطلاقي اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخي تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعني مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناءً اموال مشركيندن برنسنه اخذ ايتمك حلال اولماز مكر
طيب خاطرلر ايله اعطا قيله لر زيرا معاهده كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضي موجب اولمقده اسلاملري
منزله سنده در اموال مسلميندن بلا طيب خاطر نسنه اخذ ايتمك حلال اولمديغي كبي اموال معاهديندن دخي
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهودده وفاء
لا غدر فيه يعني عهده وفا لازمدر غدر جائز دكلدر بيوررلر ايدي وبوندن بشقه ابي ثعلبة الخشني رضي الله عنهك
حديثي ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
برجماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلريمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر همانده رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم
شيأ من اموال المعاهدين الا بحق يعني اموال معاهديندن بغير حق برنسنه يي سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا ايتدرديلر وامام زهريدن منقولدر كه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه ده دخي كافر ايكن مسجد نبوي يه كيرر ايدي
لكن مسجد حرامه ادخال مشركك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعني مشركين انجق عين نجسلردر بو سنه دنكه هجرتك طقوزنجي سنه سيدر صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه دن مراد يوم حديبيه ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحي مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعي واجتهاد ايدرلر ديو خوف
ايتملريله تجديد عهد ايچون ابو سفيان مدينه يه كلوب مسجد نبوي يه كيرمش ايدي ومادهٔ مذكوره نك قصهٔ مشهوره سي
واردر وروايت زهري بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدر كه امام مشار اليه مشركك مساجددن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر وبزم ايچون دليل آخر دخي مرتب ومقرردر كه وفد بني ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شيء ديديلر يعني ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز

مطلب دخول الكافر في المسجد

بوندن صكره امام شافعي رحمه الله حديث زهري ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره يه دخوللري مشروع
انجق آيت سابقه يه بناءً مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدي اما بزم عندمزده مسجد الحرامدن دخي منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربي وذمي برابردر وتأويل آيت جاهليه ده مألوف اولدقلري اوزره بيت مكرمي عريان
طواف ايتمكله تقربدن ياخود امور بيتي تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهي ايله تقربدن نهيدر
وبو معنايه بز دخي قائللرز كه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عاريا طوافلرينه قطعا رخصت ويريلمز

مطلب يجوز دخول المشرك في المسجد الحرام عندنا

ونقل اولنور كه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حمامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيري عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدي ونسا ايچون دخول حمامي مكروه كورنلر بو قولي اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها في غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخي استدلال ايدرلر يعني قنقي عورتكه جلبابني بيت زوجينك غيري محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى نك لعنتي وجمله ملائكه وانسانك لعنتلري آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عائشه
رضي الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلرمي سز ديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلري يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدي اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولي
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام بالتزيين اندام ايچوندر كه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندر كه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غير مقتدره در وذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج

مطلب دخول النساء في الحمام

خروجلرينه مصروفدر زيرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن في بيوتكن يعني اي
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه ده
حكمي على وجه العمومدر بناءً عليه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلي آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديثي بلا اشعار يدر
يعني سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدي ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخي مراد على قصد
التلهي ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر يوقسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاي اهل جهاد اربابندن اولوب ياخود زوجي ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلي آتلره بنمكده
ضرر يوقدر ينه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعني يهود ونصاري اكرلي آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملري ايچون قوشاق قوشانسونلر يعني اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب وپالان رسمنده ايرلر اوزره بنوب ايرقاشلرينه رمانه كبي برنسنه ياپسونلر زيرا اهل كتاب موجب عزت
اولان اموردن مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذلوهم ولا تظلموهم يعني اهل كتابي حقير وذليل كورديكز
لكن ظلم ايتمكز وعمر بن الخطاب رضي الله عنه دخي اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب عامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكز كه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه ايتمسونلر وبو فصلك تمام بياني ينه بو كتابده موضع شايانده كلور ان شاء الله تعالى والله الموفق

مطلب منع النساء واهل الكتاب من الركوب على السروج

باب الجعائل * يعني اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديمشدر كه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركمسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بر بريني مال ايله تقويت ايتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا في الله حق جهاده يعني في سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز وكمال جهاد نفس ومال

ایله اجتهاد اتمكدر واكر جهاده خروج ایدن كمسنه مالدار ایسه نفس وما لیله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده بركسنه دن اجرت المامق كركدر واكر فقیر ایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادر اوله
جق دكلو نسنه المق جائزدر كه كندو نفسی ایله وصاحب المال دخی ماليله جهاد اتمش اوله لر زیرا مرویدر كه
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان كمسنه یی متزوج اولان كمسنه یه تجهیز اتدیروب مجردی متزوجك یرینه
غزایه بعث ایدرایدی وقاعدك فرسنی آلوب غازی یه ویریرایدی وابن عباس رضی الله عنهما یه بو مسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویریرسه جائزدر دیدی وجهی اولدر كه صاحب
المال مالنی انجق اول كمسنه جهاده كسب قوت اتسون ایچون ویریركه كندی دخی مجاهد بالمال اوله بنابرین
اخذ ایدن كمسنه دخی اول مال الله جهاد كفاره استعانت اتمیوب نفسی ایچون آرتمق مكروهدر زیرا مرویدر كه
عبد الله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه بركسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صكره تصرف ایدهرك آلدیغندن اقل صرف ایلسه حكمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیكه اكر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخار دكل ایسه جائزدر و بعد الرجوع بنه آلدیغی محله رد ایدر بدلیت
اوزره حج ایدن مثللو دركه بعد الرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رد اتمك لازمدر وجهی اولدر كه فضله یی
رد اتمسه علی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذكور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اكر بیت المالده وسعت وار ایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واكر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحكم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظرا یمدر ونظر و نظارت حكم مذكورده اكل واتمدر
زیرا مرویدر كه حضرت معاویه رضی الله عنه اهل كوفه یه برمقدار عسكر تجهیز اتملرین تكلیف وایچلرندن
جریر ایله والدینه اظهار شفقت ایدوب تكلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف اتدكده آنلر دیدیلر كه بزلر بو امتیازی
قبول اتمیز بلكه مالمیزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریك وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدر كه قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی و یأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم كمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جكلری جعل واجرتی اخذ ایدن كمسنه لرك حاللری ام موسی علیه السلامك حالی كبیدر كه كندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانك اكرچه غزالری انجق كند و نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسكم یعنی قوللرم اكر احسان ایدرسكز انجق نفسكزه احسان ایدرسكز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لكن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره كسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته كیم ام موسی علیه السلام كندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی
ینه فرعوندن اجرتن آلوب ارضاعنه كسب قوت ایدر ایدی واكا حلال ایدی مؤلف الكتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئله اخرایه انتقال ایدوب دیركه برمسلم برشخص مشركه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اولدخی اسلامه كلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام مكه تصدیق واقرار در تحقق
اتمشدر وشرط جعلله اكا خلل كلمز وجعل مرقوم اكا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حكم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامنه منافی دكلدر اكراه صحت
اسلام مكرهه منافی اولمدیغی كبی وشرط جعل ایدن كمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمك دخی جائزدر لكن
ویرمك افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه كلن كمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجار
الاجرة علی الغیر انجق غیر ایچون عملنك مقابلیدر واسلامه كلن غیر ایچون عامل دكلدر كه اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلكه بارشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر
وبونلرك برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق اتمز حتی بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمكله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداد ایلسه مرتد اولور اكر بنه اسلامه عودت اتمزسه بو نی اور یلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول كمسنه كه دین اسلامنی كفره تبدیل ایده انی قتل ایدیكز اما مكره علی الاسلام بویله
دكلدر كه اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبر ایله باشی اوزرنده سیفك قیامی اقرار
ایلدیكی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بو صورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حكم قتل

مندفع اولور لكن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن قطان رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیكه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدك بر اختیار كمسنه كلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیكه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلر دیو بكا خبر ویردی یعنی بر رجل یوقدر كه برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذكورین اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده و بو حدیثده
دلیل واردر كه بدایت بالسلام افضل و بادی بالسلامك ثوابی اكثر واكملدر زیرا جواب سلام سلامك مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابك سببی واول احسانك مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان و بادینك مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیكه والدم جدمدن بكا شویله
خبر ویردیكه جدم كندو قومنه اسلامه كلملری شرطی اوزره یوز دوه جعل واجرت ویردی و والدیمی
بو خصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمیین رجا قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیكه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیك السلام
دیدیم علیك وعلیه السلام بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردر كه برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریكه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اكا احسان اتمشلردر و بو ایكی احسانه مجازات لازمه حال انساندر والدم دیدیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدیمكه والدم كندو قومنه اسلامه كلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلر دخی اسلامه كلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیكی یوز دوه یی كیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلر كه ان شاء
فان تموا علی اسلامهم فذاك والا بعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقدن صكره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه كوزل یوق اولمازلر ایسه آنلره عسكر بعث ایدرز و بو حدیثده دلیل واردر كه شرط معهود اوزره
ویریلن مال صله مستأنفه در یوقسه عوض اسلام دكلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر
وطریق مذكور ایله مشركینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر كورمزمیسنكه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوكی منصوص و مصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامه تألفلری ایچون وعند
البعض وعد ایمان اتدكلرندن صكره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذكورده
اكا دخی دلیل واردر كه شرط جعل اوزره اسلامه كلدكلرندن صكره مرتد اولسه لر قتل ایله تنكیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد اطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایدرز دیمكدر والدم دیركه بعده
یارسول الله والدم كندو ایچون قومینك عرافت وریاستنی سندن رجا اتمكله بكا امر ایلدی دیدم بیوردیلر كه
ان شاء ولكن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ اتمم دیلرسه اولسون لكن اكا خبر ویركه طلب ایلدیكی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون بر ضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اكثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتكبر ایدر وظالمین ومتكبرینك مكانی البته نار جهنمدر و بو حدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغی بیان واردر مؤلف الكتاب رحمه الله دیركه بر رجل مسلم مسلم آخره بر حربی كافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اولدخی قتل ایلسه بو معامله ده ایكیسنه ده ضرر شرعی یوقدر
وعندهده احب اولان وعدنه وفا واول موعودینی ایفا ایلمكدر لكن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یا نفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربك دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر بالكز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنك
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لكن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اكر اتمزسه حكم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیكه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه كلدكدنصكره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اكا ای یامین عمك اوغلی یی قتله عزیمت اتدیكنی كورمدیكمی بیوردیلر یامین دخی بن اكا كفایت ایده رم
یارسول الله دیدی در عقب عربدن بركسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اكا اون دینار وروایت اخرده بش
وسق كه كیل معروفدر خرما ویرمكی تعهد واقرار واول كمسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مسفور عمرو بن جحاش دیمكله مشهوردر وقصه مذكورده ماده مزبوره نك جوازنه دلیل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب تبلیغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبه

مطلب الجعل علی قتل الحربی

واردر زیرا جعل واجرت ویردیکی البته جناب رسالتك معلوملری در بنه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر بو مقوله اموردہ امام المسلمین بیت المالدن جعل واجرتی وعد وتعیین ایتمش ایسه وعدینه وفا ایتمك لازمدر زیرا مال بیت المال انجق مصالح مسلمین ایچون اعداد واستحصال قیلنمشدر و بو قاتل دخی آنفا ذکر اولندیغی اوزره برجهتله مسلمین ایچون ساعی وعاملدر بنا برین امام المسلمین مال بیت المالدن اعطاسنی وعد ایتدیکی نسنه یی بالتمام ادا ایلمك لازمدر والله الموفق

باب آنیة المشرکین و ذبایحهم وطعامهم * یعنی مشرکینك قابلرینی استعمال وطعام و ذبیحه لرین اکله متعلق مسائل ودلائلدر مشرکینك اوانیلرندن اکل وشرب اکرچه حلال لکن قبل الاستعمال غسل ایلمك احسن اعمالدر زیرا اوانی یه نجاست شرك لاحق اولمیوب انجق نجاست دینیه ملاصق اولور واولدخی غسل ایله زائل اولور وبو حکمده اوانی مسلمین ومشرکین برابردر انجق مشرکین غسل اوانی یه اهتمام ایتملری حسبیله مسلم بنفسه اعادۀ غسلنی التزام برله اول مصلحته مشرکی امین بیلوب استخدام ایتمك لابقدر اما غسل ایتیوب همان ظاهر حاله نظر قیلسه اول دخی لابأسدر زیرا اوانیده اصل اولان طهارتدر لکن اعادۀ غسلی احتیاط ونظافتدر زیرا مرویدرکه ابوثعلبة الخشنی رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله بز ارض مشرکینده واروب اوانیلرندن اکل ایده بورز جوابنده بیوردیلرکه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم کلوا فیها یعنی اکر عدم استعمالنه چاره بوله مز ایسه کز اولا سز غسل ایدوب بعده ایچنده اکل ایدیکز و تمام حدیثی کتاب الصیدده بیان ایلدیك وحسن بصری رحمه الله تعالی یه مجوسك قابلرندن وکاسه لرندن وچوملکلرندن سؤال وایچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزمیدر دیو عرض اشکال ایلدیلر جوابده اولا غسل و تطهیرینه اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قیل دیدی وابن سیرین رحمه الله دن منقولدرکه اصحاب کرام بلاد مشرکینه غلبه ایتدکلرنده اوانی مشرکینده اکل وشرب ایدرلر ایدی و حذیفه رضی الله عنه دن منقولدرکه اکا ایچنده شرب خمر اولنمش بر باطیه کتوردیلر غسل ایله امر ایدوب بعد الغسل ایچندن صو ایچدی و بو آثار مذکوره صحت دعوای مز بوره مزه دلیلدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه یهود ونصارانك ذبیحه و اطعمۀ سائره لرین تناول جائزدر لقوله تعالی وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم ومجوسك دخی جمیع طعاملری جائز الاکل در لکن ذبیحه لری مأکوله دکلدر لقوله علیه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الکتاب غیر ناکحی نسائهم ولا آکلی ذبایحهم یعنی معاملۀ مجوسده معاملۀ اهل کتاب طریقنه سلوك ایدیکز عورتلرینی نکاح ایتیوب ذبیحه لرین اکل ایتمدیکیکز حالده نکته‌سی اولدرکه مجوس الهین اثنین ادعا ایتملریله خلوص وخصوص اوزره تسمیة الله شرط حل ذبیحه ایکن آنلردن واقع اولماز اما اهل کتاب توحید لرنده اضمار شرك ایدرلر ایسه‌ده بنه اظهار توحید قیلرلر وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه‌دن منقولدرکه طعام مجوسده ذبیحه لرینك غیریده ضرر یوقدر دیمشدر وغلام سلمان اولان سویددن منقولدرکه حق جل وعلا اهل فارسی منهزم قیلدیغی کونده بر سبت بولدم که ایچنده اتمك و پینر و بچاق وار ایدی انی سلمان فارسی رضی الله عنهه کتوردیم اولدخی رفیقلرینه اتمکی توزیع و پینردن کسوب اکله باشلدیلر دیدی واهل فارس ایسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن مجوسك ذبیحه لرندن غیری طعاملرنده ضرر اولمدیغی بزه ظاهر و باهر اولدی وقصۀ مذکوره ده دلیل واردرکه مجاهدین غانمین قبل الاقتسام طعام غنیمتدن تناول والتقام ایتملری جائزدر وسعید بن جبیر رضی الله عنه‌دن منقولدرکه مجوسك یوغرت ویرخانه کبی نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به دیو جواب ویردی نکته‌سی اولدرکه بو مقوله نسنه لره ذبیحه لرندن برشیء مخالطه ایتمز و مجوس دخی ذبیحه لرندن ماعدا تدبیر اطعمه‌ده مسلمین کبیلردر وامام شعبی رحمه الله دن عادت مجوسدرکه عند الطعام زمزمه ایدرلر یعنی مریلدنرلر آنار بویله ایدرلر ایکن آنلر ایله برابر طعام ایتمك جائزمیدر دیو سؤال اولنوب جوابنده همان کل من طعام المجوس دیوب سائلك محل شبهه سنه تعرض ایلمدی ومعنای مذکور حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلنان اثر مأثوردرکه عماله یازوب امر ایلدیکه مجوسی عند الطعام زمزمه دن منع ایدهلر لکن اثر مذکور بر ارشاددر زیرا عقد ذمتدن ناشی شرب خمر واکل خنزیر مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرین ترك ایده رز بوجهتله امام شعبی رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا ایتیوب همان ماعدا الذبیحه جواز تناول طعاملریله افتا ایلدی وابراهیم رحمه الله دن مرویدرکه اصحاب سواد عراقی فتح ایتدکلرنده مشرکینك اتمکلرندن تناول ایلدیلر وامام واقدی مغازیده ذکر ایدرکه عسکر اسلام مطبخ کسری یه ظفریاب وطعام تجربه لرینه واقف اولدقلرنده الوان اطعمه یی کوروب آنی بعض اشبابو یامق ایچون الوان صبغ ظن ایدوب تجربه ایچون لحیه لرینه سورمکه

باشلدیلر صکره بونلر اطعمۀ مأکوله در دیو خبر ویردکلرنده اکل ایدوب علت تخمه یه اوغرادیلر دیدی لکن ظاهر حال اولدرکه کسرانك تجره لری ذبیحۀ مجوس اولان لحومدن البته خالی اولماز بنا برین روایت واقدی اکا محمولدرکه اطعمۀ مرقومه‌دن تناول ایدنلر احکام شرعیه یه واقف اولمیان جهلۀ اعراب اوله و انلرك فعلی ایله جواز اکله استدلال اولنمز و حضرت علی رضی الله عنه‌دن مرویدر که اهل حرب اولان نصارانك ذبایحلرندن سؤال اولندقده ضرر یوقدر دیوب تزوج نسالرین مکروه کوردی و آنك دخی کراهتی نسلی دار الحربده قالمق خوفندندر یوقسه اول دخی حرام دکلدر ومؤلف رحمه الله حل نکاح اهل کتابه حدیث علی رضی الله عنه ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مجوس هجره نامه یازوب آنلری اسلامه دعوت قیلدیلر ونامه ده بیوردیلرکه فمن اسلم قبل منه ومن لم یسلم ضربت علیهم الجزیة فی ان لایؤکل لهم ذبیحة ولا ینکح منهم امرأة یعنی اسلامه کلنلر بکرك اسلامی قبول اولنور وکلمینلرك اوزرینه جزیه وضع اولنور ذبیحه لری اکل اولنمیوب عورتلری نکاح اولنمامق شرطیله وحدیث مذکورده نکاح اهل کتاب منطوق دکل ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم عدم حل نکاحی مجوسه تخصیص بیورملری مفهومندن ظن ایده رمکه مؤلف رحمه الله نکاح نساء اهل کتابك جوازینه استدلال ایلدی زیرا بو کتابی مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده‌سنه بنا ایتمشدر وانك بیانی محلنده کلور ان شاء الله تعالی بعده مؤلف الکتاب رحمه الله بیان ایلدیکه نکاح ایله وطئ مجوسیه حلال اولمدیغی کبی ملك یمین ایله دخی حلال اولماز زیرا حل وطئ ملك متعه اوزره مبنیدر ومسلم ایچون مجوسیه اوزره ملك متعه کرك ملك یمین وکرك نکاح ایله ثابت اولماز اما طائفۀ صابئین عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی اکل ذبیحه ونکاح نسالری علی کراهة جائزدر وعند الامامین رحمهما الله تعالی مجوس حکمنده اولملریله جائز دکلدر واختلاف مرقوم صابئین کیملر ایدوکنده اختلافلرندن ناشیدر زیرا ابی حنیفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن برصنفدرکه زبوری اوقورلر واقعا آنلر ظاهرا اعتقادلرین بویله جه اظهار وروایت ایدرلر وعند الامامین آنلر عبدۀ کواکبدر وکواکبی آلهه اعتقاد ایدرلر و فی الواقع اعتقاددرونلری بودر لکن فرق اسلامیه دن عداولنان باطنیه کبی قطعا حقیقت اعتقادلرین اظهار ایتمکی تجویز ایتمزلر بوجهتدن ابو حنیفه رحمه الله تعالی ظاهر اعتقادلرینه واقف اولوب جوابی اکا بنا وامامین رحمهما الله تعالی ضمیرلرینه مطلع اولوب جوابلرین اکا ابتنا ایلدیلر وفی نفس الامر اعتقاددرونلرینه کوره آنلر بمنزلة المجوس بلکه دخی خبیث ومنحوسلردر والله الموفق

باب الاسلام * حسن بصری رضی الله عنه‌دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله یعنی مشرکین لا اله الا الله دینجیه دکین قتالریله مأمور اولدیم آنی دیدکلرنده بندن نفوس واموالرینی قورتاریرلر مکر زکوة وخراج زمین مثللو حق شرعی ایله اخذ اولنه واعتقاددرونلرینك حسابی الله تعالی یه مفوضدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الله تعالی یی توحید ایدوب بر یلمین عبدۀ اوثان ایله قتال ایدرلر ایدی طائفۀ مرقومه دن بریسی همان لا اله الا الله دیسه شرکدن عدول واسلامه دخولنه دلیل اولور ایدی ونقل مذکوردن بزه شو فائده حاصل اولدی درکه مشرکك کندودن معلوم اولان اعتقاد شرکك خلافی اولان توحیده اقرار ایتدیکی وقتده اسلامیله حکم اولنور زیرا حقیقت اعتقادینه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع ایتدیکمز اقراریله حسن اعتقادینه استدلال وازقدیم معلوم اولان اعتقاد باطلنك خلافنی تقریر ایتدکده تبدیل اعتقادی ایله حکمه استعجال ایده رز وعبدۀ اوثان فی الاصل وجود صانعی اقرار ایدرلر ایدی قال الله تعالی ولئن سألتهم من خلقهم لیقولن الله یعنی آنلره سزی کیم خلق ایلدی دیو سؤال ایلسك الله تعالی خلق ایلدی دیرلر لکن وحدانیتی انکار ایله اصناملرین شرکاء جناب پروردکار اعتقاد ایدرلر ایدی قال الله تعالی اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون یعنی عبدۀ اصنام کلمۀ توحیدی ایشتدکلرنده عناد واستکبار وکفرلرنده اصرار ایدرلر وقال الله تعالی فیما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب یعنی محمد بو نجه الهۀ کثیره یی اله واحدمی قیلدی بو امر عجیبدرکه کثیر واحد اولمق محالدر وقول مذکور مفهوم کلام مشرکیندرکه قرآنده آنلردن حکایه اولندی وطائفۀ مرقومه دن قنقیسی لا اله الا الله دیسه خلاف اعتقادینی اقرار ایتمش اولمغله حقنده دلیل ایمان اعتبار اولنور بنا برین ترك قتال قول مجرده تعلیق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله بیوریلدی وقیاس مذکور اوزره طائفۀ زنادقه مانویه که رأی عاطل ومذهب باطللرنده مانی حکیمه اتباع واعتماد ونور وظلمتدن هر برینی اله ازلی وصانع لم یزلدر دیو اعتقاد ایلدیلر کرك بونلر وکرك سائر الهین اثنین ادعا قیلان اهل ضلال

لا اله الا الله دیمه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهریلری حسبیله لا اله الا الله دیمکله
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونی اقرار واستسلامدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسنك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب ابا القاسم دیو اذن ورغبت ایدن ایدوب مریض دخی درحال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده‌رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول اللهه اولسونکه بنم سببمله برکسنه‌نك جاننی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری ادیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك

مطلب متی یحکم باسلام اهل الکتاب

امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اکرچه اوائل زماننده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لا اله الا الله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب انجق بلنده مرسل
الی العرب دیرلر یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرآندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسان در که
امت امیه‌یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بو تقدیر اوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مکر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویا لکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ما هو الحقه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده‌در دیو ادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمه‌ینجه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلامی ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر ومجددا داخل اولدیغی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف

مطلب متی یحکم باسلام المجوس

قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شتیمهٔ شنیعه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یا مسلم یا مسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالیدن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یا ابا سعید هندن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی یابانه آتیه‌یمی یوقسه غسل ونمازین قیله‌یمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافرة

سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بوقول
وجیه کافرهٔ صغیره حقنده‌دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یاننده برابر اولمسه
دار اسلامه دخولنده تبعا للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده‌جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنمز زیرا صلوة جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره‌یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامله
مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمز مبینکه والدی ابو طالب وفات اتمکله حضور نبوی‌یه کلوب ان عمك الضال قد مات دیدکده

مطلب اذا مات للمسلم قریب کافر

اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وار آنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بوقولی اخذ ایده‌رز اکرچه الکه‌نك کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری یوغیسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأموردر وآنلری

بعد

مطلب الاسیر اسلم ثم مات قبل ان یصلی

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلمك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
من جهة الدین متقاربی وار ایسه مسئله‌یه کوره اسیر اولان آنلره تسلیم قیلنغدر لکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولنورکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مکر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بو صورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله‌دن منقولدرکه براسیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی ادا اولنور دیدی وبزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایده‌رز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله‌دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله‌دن اسیر اوزره

مطلب اذا صلی المشرك بالجماعة یحکم باسلامه

صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولور دیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سزدخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده‌درکه اقرار اسلام اتدیکی ایشیدلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجالدن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واکر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالینك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله ما لنا وعلیه ما علینا
یعنی اول کسنه‌که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده کلمشدرکه اکر مناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالیدن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واکر مشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه‌که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولا تکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علمکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واکر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لا تکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر

مطلب مرتکب الکبیرة

اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی‌یه توبه
ایدیکزکه سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
بالفاسق قولیمزده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قول شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدیجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن يأس وحرمانلرين موجب اولماز وبومعناده ان الله تعالى يؤيد هذا الدين
بالرجل الفاجر حديث شريفى ابن مسعود رضى الله عنه دن بركره موقوفا وبركره مرفوعا بشارتبخش ورود
اولمشدر بعده امام مكحول رحمه الله تعالى ديديكه وخصلتان من رأيى لم اسمع فيهما من رسول الله شيئا على
بن ابى طالب وعثمان بن عفان لاتذكر وهما الا بخير تلك امة قد خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولا تسئلون عما
كانوا يعملون يعنى كندو رأيمدن ايكى خصلت واردركه آنلره دائر رسول الله صلى الله عليه وسلم دن نسنه
روايتنى ايشتمدم اول ايكى خصلت ايله دخى سزه وصيت ايدرم على بن ابى طالب وعثمان بن عفان رضى الله عنهما بى
انجق خير ايله ذكر وثنا ايديكز آنلر برامت ماضيه در وآنلرك اعمال صالحه لرى آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه كز سزه
نافعدر وآنلرك سيئات اعماللرندن سز مسئول اولمازسز امام مشار اليه على وجه الاقتباس بونظم جليلى مضمون وصيتنه
دليل قيلدى وصحابه كرام حقلرنده ثناء خيرك غيريدن كف لسان بابنده وارد اولان حديث نبوى مشهور عالميان دركه قال
عليه السلام الله الله فى اصحابى لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنى ومن آذاهم فقد آذانى يعنى بنم اصحابم
خصوصنده اللهدن خوف ايدك آنلرى سهام اعتراضه هدف اتمك زيرا آنلرى سون تحقيق همان
بنى سومشدر وآنلره جفا ايدن على التحقيق بكا جفا اتمشدر وامام مكحول رحمه الله رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينك بوايكى داماد فضائل نژادلرين وصيتنده ميان اصحابدن تخصيص بالذكر ايلديكى اكا مبنيدركه بعض اهل
شامدن بونلرك شانلرينه شايان اولميان كلام بى نظام استماع اتمش ايدى آنلرى دفع والزام ايچون مشار اليهما حضرتلرينك
ذكرى اوزره اقتصار وحضرت على رضى الله عنهك اسم عاليلرين تقديمه ابتدار ايلدى ومعناى مذكورى سياق
مزبور اوزره نوح بن مريم رحمه الله امام ابو حنيفه رضى الله عنه دن حكايت ايدوب ديمشدر كه مذهب اهل سنت
نه دردبو سؤال اتدم ابو حنيفه رضى الله عنه جوابده ديديكه ان تفضل ابابكر وعمر وتحب عليا وعثمان وترى المسح
على الخفين ولا تكفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولا تنطق فى الله بشئ يعنى مذهب اهل سنتك اصل
واساسى ابو بكر وعمر رضى الله عنهما حضرتلرين جميع اصحاب اوزره تفضيل وعلى وعثمان رضى الله عنهما جنابلرينه
محبت وتبجيل ومسح على الخفينك جوازينه اعتقاد وتقرير واهل قبله دن برفردى عدم تكفير وقضا وقدره ايمان
وذات اللهده برنسنه سويلميوب كف لسان اتمكدر وبعض ناس حضرت على قبل الخلافه حضرت عثماندن
افضل ايدى وبعد الخلافه حضرت عثمان اندن افضل اولدى ديديلر لكن عندمزده مذهب صحيح اولدركه
حضرت عثمان قبل الخلافه وبعدها حضرت على دن افضلدر زيرا جابر رضى الله عنه رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم دن روايت قيلديكه قال عليه السلام ابو بكر خليفتى بعدى فى امتى وعمر حبيبى وعثمان منى وعلى اخى
وصاحب لوائى يعنى ابو بكر بندنصكره امتم اوزره خليفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلى قرنداشم
وعلمدارمدر وحقيقت تفضيللرى ذكر نبويده واقع اولان ترتيب جليل اوزره در وابو حنيفه رحمه الله تعالى دخى
تقديم ذكرايله حضرت على بى حضرت عثمان اوزره تفضيل مراد اتميوب همان محبتلرى مذهب اهل سنتدندر
مسئله سنى ايراد قيلدى زيرا واو عطف عند ابى حنيفه موجب ترتيب دكلدر وامام مكحول رحمه الله دخى ذكر
على بى تقديمنه سبب قويم اولدركه امام موى اليه امام اهل الشام ايدى واول زمانده مبغض آل بيت اولان ملوك
بنى اميه نك استيلالرى سببيله اهل شام حضرت على رضى الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ايدرلر ايدى
بناء على ذلك تقديم ذكرايله انلرى منع وزجر ايلدى وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر ديمشدركه ابن عمر رضى الله
عنهمايه سؤال ايدوب جهاد حقنده نه دبرسين امراء بنى اميه نه يابدقلرينى بيلورسين آنلرايله غزايه كتمك جائز ميدر ديدم
جوابنده بنم رأيم آنلرايله غزانك جوازيدر وآنلرك احداث ايندكلرى فسق ومظالم سنك اوزريكه نه لازمدر ديدى
وروايت اولنديكه يزيد بن معاويه عليه ما يستحق ولايت عهد اوزره خلافتله بيعت اولندقده عبدالله بن عمر
رضى الله عنهما اگر خير ومنفعت ظهور ايدرسه شكر ايده رز واگر بلا ومصيبت ظهور ايدرسه صبر ايده رز يعنى
بهر حال اطاعت ايده رز ديوب فان تولوا فانما عليه ما حمل وعليكم ما حملتم نظم شريفنى قرائت ايلدى
وصحابه كرامدن برجماعت اعلام ديديلر كه سلطان عادل اولورسه رعيت اوزره شكرى واجب وسلطان ايچون
اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعيت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر ووبال متلازم اولور وآثار
مذكوره يى نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللرى سببيله معيتلرنده جهاددن اعراض ونكول لايق اولمديغنه
استشهاد در بنه مجاهد رحمه الله ديديكه ابن عمر رضى الله عنهما بعد السؤال والجواب حجان عازم غزا اولورسك
بولك بكا اوغراسين ديو بكا توجيه خطاب ايلدى بن دخى عزم غزا ايدوب مدينه منوره يه مرور وملاقاتيله

امثال

مطلب لابذكر الصحابة الا بخير

مطلب فى التفاضل بين عثمان وعلى رضى الله عنهما

امتثال مأمور اتديكمده بكا وغزوه وجهادكده كندى مالمدن برمقدار ايله اعانه وامداد اتمك استرم ديدى بن دخى
اويله ايسه بنم كثرت مال ووسعت حالم واردر قبول اتمم ديدم اول دخى سنك ثروتك سنك اولسون بن دخى
مالمدن برمقدارى اشبو وجه جهاده صرف ونثار اولنمسين استرم ديوب بعض احبابندن استقراض
ايچون حركتنه شتاب ايدوب قرض ويرركسنه يه ظفرياب اولميجه عجبا دينى ادا ايتمز ديو قورقمسز
ديه رك تلاش واضطراب ايلدى بعده شامده رؤيت اموريته قيام ايدن قيمته كتب وتحرير
وامر جهانده استعمالنى ايچون مجاهده شو قدر دينار تسليم ايده سين ديو تقرير ايلدى وبوآثر جليلده
اكا دليل واردركه بركسنه جهاد بالماله ميل ورغبت ايله حلالندن برمقدار بذل نوال ايتسه غازى اغنيادن ايسه
دخى اول عطيه يى قبولدن نكول ايلمك مناسب ومعقول دكلدر زيرا غازينك ابا وامتناعه تصديبى صاحب
عطيه يى اجر وثوابدن منعه مؤديدر ومناع للخير اولمق امر ممنوع وحرام غير مشروعدر بنه مجاهد رحمه الله
دركه بعده كيدوب جزائر بحرك برنده نيجه سنين واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ايلدم صكره خليفه عهد
بحسب الاقتضا اول جزيره يى تخريب وسكانى اخراج وتغريبله حكم واعطا ايتمكله بن دخى اهل وعياله عود
وقفول ايتديكمده كويانى اسير ايدوب كنوز مشلركبى محزون وملول اولدم وتقرير مشروحى اوزره باعث حزن
وملالى انجق اهلنه عودتده كنديدن ثواب مرابطينك انقطاع وزوالبدر واهل ايمان انقطاع ثوابه بوبله جه
تأسف ايتمك لايق وشاياندر وبوندنصكره جور امرا سببيله ترك جهاد برامرناروا اولديغنه الجهاد ماض
منذ بعثنى الله الى ان يقاتل آخر عصابة من امتى الدجال لا يصده جور جائر ولا عدل عادل حديث شريفيله
استدلال اولندى يعنى حكم جهاد باقيدر بنى الله تعالى نبى بعث ايتديكى كوندن تا امتمدن آخر جماعت دجالله
قتال ايده جكى زمانه دكين اكانه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودليل اخر دخى سليمان بن قيس دن
نقل اولنان اثردركه جابر رضى الله عنهه سؤال ايدوب اوزريمزه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انكله اهل شرك
وضلاله قتاله كتمك جائز ميدر ديديم اول دخى جوابده بلى جائزدر عليه ما حمل وعليكم ما حملتم وان تطيعوه
تهتدوا ديدى ودليل ثالث دخى انس بن مالك رضى الله عنه دن مروى اولان حديث نبويدركه قال عليه السلام
اصل الاسلام ثلثة الكف عمن قال لا اله الا الله ان تكفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض
منذ بعثنى الله حتى يقاتل آخر عصابة من امتى الدجال والايمان بالاقدار كلها يعنى اساس ايمان اوچ نسنه در
بريسى لا اله الا الله دين كسنه يى ذنوبى سببيله تكفيردن كف لسان وسوء عملى ايله اسلامدن خروجيله حكمدن
مهردهاندر وايكنجى امر جهاده بنى الله تعالى نبى بعث ايتديكى كوندن تا امتمدن آخر جماعت دجالله قتال
ايده جكى زمانه دكين باقى ايدوكنه اذعان واعتقاددر واوچنجى جميع قضا وقدره ايماندر وانس بن مالك
رضى الله عنه بو حديث شريفى حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
ما الايمان ديو سؤال ايتدكده جوابنده والقدر خيره وشره من الله تعالى قول شريفنه دكين وارد اولان
حديث مشهورده ذكر وروايت ايلمشدر وعمرو بن شعيب والدندن والدى دخى جدندن روايت ايتديكى حديثده
وارد در جدى ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم محضرلرنده جالسلر ايدك ناكاه ابو بكر وعمر رضى الله عنهما
توجه واقبال ايلديلركه هر برينك معيتنه ناسدن برجماعت قيام واتصال ايلمشلر كلوب رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه سلام ويردكلرنده رد سلام ايله اكرام بيورديلر بعده مانند ترجمان برمرد بليغ البيان ديديكه
يا رسول الله بونلر مسئله قدرده تكلم ايدوب ابو بكر حسنات الله تعالى دن وسيئات نفسمزدندر ديدى وعمر دخى
حسنات وسيئات بالجمله الله تعالى دندر ديدى وناسدن برطائفه ابو بكره وبرطائفه عمره تابع اولديلر رسول الله
صلى الله عليه وسلم بيورديلر كه بن شمدى سزك بينكزده اسرافيلك جبريل وميكائيل بينلرنده حكم ايتديكى قولله
حكم ايده رم زيرا جبريل يا عمر سنك كبى ديدى وميكائيل يا ابا بكر سنك كبى سويلدى بعده ديديلر كه بزلر بويله
اختلاف ايدنجه اهل سما اختلاف ايدرلر واهل سما اختلاف ايتدكده اهل ارض اختلاف ايدرلر واره ليم اسرافيله تحاكم
ايده ليم واسرافيل دخى خير وشر الله تعالى دندر ديو بينلرنده حكم ايلدى يا ابا بكر ميانه كزده بنم دخى حكمم
بودر اگر الله تعالى عدم عصيان عصاتى مراد ايديدى ابليسى خلق ايتمز ايدى واهل سنتك ايمان بالقدرده
اصل اصيلى بو خبر جليلدر قالديكه حضرت ميكائيل عليه السلام وحضرت ابى بكر رضى الله عنه تقدير
شرى الله تعالى دن نفى ايتملرنده انجق ظن خبر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زيرا اسناد لا لله طالب
مطلب صواب اولان كسنه نفى واثباتدن برطرفده رأيى قرار ايتمزدن اقدم فى سبيل الله حق جهاد ايله مجاهددر وهر بى

مطلب يتعلق بالقدر

بر منع علماء مراجعته حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشدر والله اعلم

باب من يحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغنی حل و بیان موضع ومحل ایدر مسائلدر عطاء رحمه الله تعالی دن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا تحل الصدقة لغني الا لخمسة الغازي في سبيل الله او العامل عليها او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار مسكين تصدق على المسكين فاهدى الى الغني یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره یی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویریلدکدنصکره اول فقیردن مالیله اشترا قیله یاخود بر جار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البين ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده تأویل حدیث اولدر که غازی اهل و بلدنده غنی ایکن بولندیغی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقداریی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب و بعید یاخود تحصیلی مقدوری اولیان ذمم نامده ثابت اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل و بو ایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما بر ینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دیندن مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بر وجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغني یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عملی ایله اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز وفقیردن اشترا قیلان کندو ویردیکی ثمنك عوضی اخذ ایتمش اولور بوقسه زکوتدن آلمش اولماز و مسکینك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور بوقسه زکوة آلمش اولماز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هي لها صدقة ولنا هدية یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر و بزه کوره هدیه در و براء بن عازب رضی الله عنهما دن نقل اولندیکه بر کیمسنه کوثك تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کمسنه میدر که ایکی عسکر بر یره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بو دکلدر بلکه اول کمسنه درکه کناه ایشلیوب توبه ایلیه ولا تلقوا بايديكم الى التهلكة نظم کریمنده دخی مراد بودر دیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزرینه یوا حمله قیلان نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولور ظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه یه اقبال ایدر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بو کیمسه رسوه صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعدا دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی وبعد حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نا لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو باده بیان مذهب صواب ایدوب درکه بر کیمسه قتلنه یاخود جراحت یاخود هزمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغین بیلسه دخی بالکلیه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول الله ده صحابه کرامدن چوق کمسنه لر یوم احدده بویله هجوم واقدام ایدوب مدح وثنائه مظهر بته ممدوح و بشام اولمشلردر و ابو هریره رضی الله عنهم دیدیلر که سعد بن هشام کورمدیکمزکه همان ایکی عسکر بر یره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدی دیدیکده بو دیمك بلکه سعد بن هشام كتاب الله دن ومن الناس من يشري نفسه ابتغاء مرضات الله آیتک مصداقی اول وبذل نفسله اول فضیلت وعودتی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بو وجهله حلال اولماز زیرا حمله سنده اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولیوب هر ان کندو قتل اولنمغله سواد مسلمین فی الجمله فلت و اصل اولور وقال الله تعالى ولا تقتلوا انفسكم یعنی کندو کندیکزه جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتل ارتکاب ایله قتل ایتمکز اما نهی منکر مسئله سی بو یه دکلدر که بر کمسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولیوب بلکه کندو یی قتل ایده جکلرین بیلور ایسه نهی منکره اقدام ایلسه جائزدر و صورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولوب فعللری حرام ایدوکن بیلورلر ایسه منکر انکاری سبیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولمدقلرینه غازیك وجه مشروع اوزره اتلاف نفسی قطعا مفید اولماز بناء علی ذلك غازیك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروطدر پس شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفقود اولمغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما يجب من طاعة الوالي ومالا يجب * یعنی امرا ایله اطاعت وامتثال واجب اولوب اولیان اموره متعلق فوائدلردر عسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امر مزبورده منفعت ظاهره وار ایسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطيعوا الرسول واولي الامر منكم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرين امرا وعند البعض علمادر واوامر عامله اطاعت واجب اولدیغی انجق امر دینده نافع اولان امور ایله امراه کلدکلرندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعیدر دکلیدر معلوملری اولماسه بنه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعیدر دکلیدر دیو رأی مترددلری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولور که ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حاله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجهله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء على ذلك مادام اکثر جماعتك اکثر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکی متضمن اولور وامر ایله امر ایتمدکچه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرلرینه لازمدر اما او ایله نسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق وحدیث علی رضی الله عنه ده وارد در که رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سریه بعث ایدوب برکیمسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر و بر خصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب بر عظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشه کیریکز دیدی ایچلرندن بعضیسی بعضیسنه کیره لم دیوب بعضیسی دخی بز زیرا اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر ویردکلرنده لو دخلوها ما خرجوا منها ابدا انما الطاعة في المعروف لا في المنكر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولسه لر ایدی ابدی ناردن چقمازلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول شریفنك معنایی نار دنیادن نار جهنمه نقل اولورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولیان مواددهاکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حال رؤیت منزله سنده در بنا برین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هلاك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیرلرین قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر ایدوکی واضح ومستبین اولور والله تعالى بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم كانوا قوما فاسقين بیورمشدر یعنی فرعون قومنك اطاعته خفت وشتابلرین طلب ایدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بو وجهله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلرکه کندیلرکی بر فاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب بر صنفی هلاکه بادی و بر صنفی فوز ونجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرنده تاثل اوم وعتابلرین استجلاب وطاعت واتفاقده قطع لسان حساد واردر بو وجهله ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك ایدوکی هر کسه ظاهر اوله زیرا موافق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن بنه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وانفصالدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددر که قال عليه السلام من اتاه من اميره ما يكره فليصبر فان من خالف المسلمين قيد شبر ثم مات مات ميتة جاهلية یعنی اول کمسنه که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمانلره برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره ده عدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره بنه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین راغوب مقابله یه اجتزا ایتدکلرین کورنجه مسلمانه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هر کس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمانه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ اليك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالدن سکا تبری

مطلب لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق

والتجا ایده‌رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی ارسال بیوروب خالد آنلرك قلیل وكثیر هر نه‌لرینه
تعرض ایتدی ایسه ضمان ودیتلرین آنلره ایصال ایلدی ایشته بو قصه‌ده مهاجرین وانصار خلاف رأی امرا اوزره
تخلیهٔ سبیل اسیرا ایتملریله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری مدح وثنا ایلمشلردر و بوندن ظاهر وآشكار اولدیكه
امر امیر معصیت كردكار یاخود وجه خطاسی بدیدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت یوقدر و بونلرك غیریده
انقیادی لازمدر كه جبن ونزاعه مؤدی اولمیه قال الله تعالی ولا تنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختلاف
كلمه ایله نزاع ایتمكز كه تفرق اهوا سببیله جبن وخوفه مبتلی اولمیه سز مؤلف الكتاب رحمه الله دیركه امام المسلمین
اوزره لازمدر كه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابیر حربیه‌یه واقف ومسلمینه رفق ورأفتله متصف بذات مكارم
سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده وباب الاماره‌ده بز بو مبحثی بیان ایلدك ینه دیركه صفات مذكوره ایله موصوف
اولان انسان البته ریاست عسكره شایاندر عربی اولسون یاخود موالی عربدن یاخود غیریلردن اولسون لقوله علیه
السلام اسمعوا واطیعوا ولو امّر علیكم عبد حبشی مجدع ما اقام فیكم كتاب الله یعنی امر امیری قبول واطاعت ایدیكز
مقطوع الاعضا بر عبد حبشی دخی اوزریكزه امیر قیلندی ایسه ده مادامكه ایچیكزده كتاب الهی اجرا قیله
وبو بابده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی واردر كه قال علیه السلام علیكم بالسمع والطاعة لكل من یؤمّر
علیكم ما لم یأمركم بالمنكر ففی المنكر لا سمع ولا طاعة یعنی اوزریكزه امیر نصب اولنان هر كیم ایسه سمع وطاعتی
لازمدر مادامكه منكر ایله امر ایتمیه اما منكرده سمع وطاعت یوقدر ینه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیركه طرف
امیردن فلان قائد عسكری ایله مقدمه‌ده وفلان دخی ساقه‌ده وفلان میمنه‌ده وفلان میسره‌ده اولسونلر دیو
ندا اولندقده هر بری مأمور اولدیغی محلی ترك واخلا جائز اولماز زیرا بونلر امر حربده حسن تدبیر وفائدهٔ تدبیر ایسه
انجق اطاعت ایله حصول پذیردر قالدیكه وجوه عسكردن بریسی عصیانه اقدام ایدر ایسه امیره دخی لایقدر كه
اكا تهدید ایله تقدم واعلام ایده یعنی مرهٔ اولاده عقاب وتنكیلنه تعجیل ایتمیه زیرا مرهٔ اولی عثره وزله عد اولنور
قال علیه السلام اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی شر ایله معروف وهیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیانلرك
قصورلرینی عفو ایدیكز لكن ابتدا قواد عسكره وبالجمله آحاد لشكره تقدم ایدوب هر قنغیكز بعد ذلك امریمه
مخالفت ایدر ایسه تأدیب ایده‌رم دیو تهدید واخبار ایدر كه مقدما انذار ایتمش اوله وقال علیه السلام قد اعذر
من انذر یعنی اول كمسنه كه مقدما انذار ایده ابلای عذر ایدوب اعتذاره محل ترك ایتمدی ومعنای مزبور
وقد قدمت الیكم بالوعید نظم كریمنده مبین ومذكوردر و بعد الانذار بونلر بریسی بلا عذر عصیان ومخالفته
اجتسار ایدر ایسه اولبابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدر كه هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب
اسائت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور زیرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشی اتقالری خوف
اللهدن ناشی اولان اتقالرندن اكثر ومعنای مذكورده ما یزع السلطان فوق ما یزع القرآن كلام گوهر
نظامی منقول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف ایله منع ایلدیكی معاصی قرآنك نصح ایله منع ایلدیكندن اكثردر
لكن اول عصیان ایدن كمسنه بر عذر مناسب ایله اعتذار وتصدیق مدعی ایچون یمین بالله دخی اجتسار ایدر ایسه
امیر ایچون آنی تكذیبه سبیل یوقدر زیرا محتمل الصدق اولان بر خبری اخبار ایدوب یمینی ایله دخی تأكید ایتمكله
امیر اوزره اول كمسنه‌دن كف ید وترك تشدید لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعیده یمینه قائل اولمازكه
آنك خصم منازعی واردر وشرع شریف خصوماتده یمینی جانب منكره تخصیص ایدوب مدعی‌یه تعمیم
ایتمشدر لكن صورت مفروضه‌ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یمینی ایله تصدیق اولنور وقتیكه بر ندای
چقوب طرف امیردن یاربنكه كون اهل كوفه دمدار عسكر اولسونلر دیو ندا وتعبیر ایتدكده اهل كوفه‌نك كرك
اهل دیواندن اولوب عسكر بسندن وكرك تطوعا جهاده كلنلرندن بر فردك تخلفی جائز اولماز مگر بو یله تذییلرده
یالكز اهل دیوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بو صورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده‌سی
اوزره اهل دیوانه مختص اولور اما اهل كوفه‌دن بر كمسنه دیوان بصره‌ده مسطور واسمی اسامی اهل بصره
ایله مذكور اولسه اول كمسنه اهل دیوانیه تابعدر اهل بلده سبیله مأمور اولماز زیرا امر جهادده اعتبار دیوانه‌در
بوقسه بلدانه دكلدر وامیرك بر طائفه‌یی مأمور ایتمكدن مرامی تناصر وتظاهر ایله بر برینه انضماملریدر واهل
دیوان انجق دیوانلریله استنصار واستظهار ایدرلر یوقسه اهل بلده‌لرینه مزید اعتبار ایتمزلر حتی اهل دیوان
دیوانه مربوط اولملریله شرع دخی عاقله‌لرینی بر برینه منوط قیلمشدر واگر ندای امیر یاربنكه كون اصحاب خیل
دمدار اولسون دیو تعبیر اولنسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساقی واحد اوزره خدمت معهوده‌ده همعنان

اولق

مطلب امر اهل الديوان

... المدعي باليمين فيما لا خصم له

اولمق لازمدر واصحاب براذین دخی اصحاب عراب ایله خدمت معهوده‌ده برابر بو اتفاق كركدر زیرا اسم خیل براذین
وعراب بینلرنده مشتركدر قال الله تعالی والخیل والبغال الآیة وقال ومن رباط الخیل الآیة وسعید بن المسیب
رحمه الله تعالی‌یه زكوة براذیندن سؤال ایتدكلرنده اوفی الخیل صدقة دیدی یعنی خیلده زكوة وارمیدر دیو
استفهام انكار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغن اشعار ایلدی مگر تعبیر مذكور ایله یالكز اصحاب عراب
قصد اولنمق میانه‌لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهربده سریع اولمغله اطلاق خیل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبیه انجق اصحاب عراب اوزره توجیه اولنور واگر ندای امیر یاربنكه كون
میمنهٔ عسكر اهل مصیصه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب كوفی الاصل بر كمسنه دخی بلدهٔ مصیصه‌ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالی ایكیدن خالی دكلدر اگر مصیصه‌یی منزل ووطن اتخاذ ایلدی ایسه ایچلرنده داخل اولور
لقوله علیه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها یعنی اول كمسنه كه بر بلده‌ده تأهل ایده اول بلده
اهالیسندندر وعرف عباد دخی اویله‌در كه بر بلده‌ده مقیم وساكن اولان اول بلده اهالیسندن تعداد اولنور
گورمزمیسنكه فقهاء كوفه‌یی تعداد ایتدكده امام نخعی وامام شعبی وامام ابو حنیفه رحمهم الله تعالی حضراتنی
دخی ایچلرنده ایراد ایده‌رز آنلر ایسه كوفی الاصل دكللردر بلكه صكره‌دن توطن ایتمشلردر واگر مصیصه‌یی وطن
ومسكن اتخاذ ایتمدیسه ندای مذكور اكا شامل دكلدر مگر دیوانده آنلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهل
مصیصه‌ده داخلدر وبعد ترتیب الجیوش اعداء دین مثلا ساقهٔ مسلمین اوزره حمله وخروش ایلسه هزیمت
ساقه‌دن خوف اولنور ایسه میمنه ومیسره آنلره امداد ایتمكده بأس یوقدر زیرا مواضع اصناف عسكر هر نه قدر
تباعد اوزره ایسه‌ده ینه محاربهٔ مشركین ایچون اجتماعلری بر برینه نصرتله تعهد وتواعد منزله‌سنده‌در
وغیره اعانت ایتمزلر ایسه غیر دخی وقت حاجتده اعانت ایتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدایی موجب وساقه اوزره غالب
اولملری اول طرفدن میمنه ومیسره اوزره هجوملرین مستوجبدر بناءً علیه ساقه‌ده اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
كندی نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرینه واجبدر اما ساقه‌یه امدادلری كندی مركزلرینه موجب اختلال اولور ایسه
اولوقتده غیره امدادلری حلال اولماز زیرا امام المسلمین آنلره محافظهٔ مكان معینلرین تفویض ایتمش ایكن
كندی مكانلرین اهمال وغیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغال اوزرلرینه حرامدر واگر امام المسلمین هر طائفه‌یه
مركزلرنده قرار ایله امر وتقریر وبر برینه اعانتدن نهی وتحذیر ایتدی ایسه بو صورتده بر طائفه هر نه قدر كندی
طرفلرندن امین اولوب طرف آخرك مغلوبیتندن خوف ایدرلر ایسه‌ده ینه حكم امامه مخالفت لایق دكلدر زیرا
طاعت امام دلیل قاطعله فرض مجزوم وخوف ایتدكلری مغلوبیت امر موهوم واكثر ما یخاف لا یكون
مثلی دخی مشهور ومعلومدر وبو مسئله‌ده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده رماة سهامه موضع معینده قیام ومركزلرندن عدم انفكاك ایله امر ایلدیلر آنلر دخی وهلهٔ اولاده هزیمت
مشركینی كوروب همان طلب غنیمت ایچون مركزلرندن حركت ایلدیلر واول طرفدن مسلمینه هزیمت واقع اولدی
كما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم من بعد ما اریكم ما تحبون یعنی حتی سزلر میل غنائمدن
نشئت ایدن جبن ایله جبان اولوب مركزلریمزده طوره‌لم یوق طورمیه‌لم دیو امریكزده تنازع ورسول الله صلی الله
علیه وسلم سزه آرزو ایتدیكیكز ظفر وغنیمتی گوستردكدنصكره امرینه عصیان ایتدیكیكز وقتده الله تعالی نصرتنی
سزدن صرف ایلدی لكن مشركیندن بریسی بین الصفین چقوب مبارزه‌یه دعوت ایلسه مسلمیندن بریسی
امام الموحدیندن استیذانه توقف ایتمیوب همان مبارزه‌یه تقدم ایتمك جائزدر زیرا ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
اذن امامه دالدر وطریق دلالتده حكم صراحت واردر مگر امام نهی صریح ایتمش اوله بو صورتده خروج
الی المبارزة بر فرده جائز اولماز زیرا خلافنه تصریح محله حكم دلالت ساقط اولور نظیری حضور ناسه سفرهٔ طعامی تقدیم
وبعده اكل وتناولدن ناسی صریحا نهی وتحریم صورتیدر ومقدما روایت ایلدیك كه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعض ایام خیبرده ناسی قتالدن نهی ایتدكلرندنصكره بر كمسنه قتال ایدوب قتل اولندقده لا تحل الجنة لعاص
بیوردیلر واگر امام بر شخصی بشخصه مبارزه‌دن نهی ایتمش ایسه انجق اكا جائز اولماز لكن غیر حقنده دلیل اذن
باقی اولمغله آخرك خروجی جائز اولور مسئلهٔ سابقه‌ده اصل اصیل شول روایت قیلنان خبر جلیلدر كه غزوهٔ بدرده
مشركیندن عتبة بن ربیعه وشیبة بن ربیعه وولید بن عتبه میدانه چقوب مسلمینی مبارزه‌لرینه دعوت ایتدكلرنده
فتیان انصاردن اوچ كمسنه بلا استیذان قارشولرینه چقدیلر مشركین مبارزین آنلره سزلر كیملرسز نسبكزی
بیان ایلك دیدكلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلر كه گرچه سزلر دخی اولاد قوم كرام سزلكن بزلر

مطلب الخروج الى المبارزة

مطلب النهي عن الاكل

میدانمزه قریب‌دن کفولر بمزی اصرز واروب مجمده سو بلیك بزه کفولر بمزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذکوره
مغازیده بو بلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه‌یه دلیل باهر الایدانددر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو خصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیورمشلردر لکن امام محمد رحمه الله
تعالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری
اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزة بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن
الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امر ایتدکلرنده انلر مبارزه‌یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فی ربهم ایت شریفه‌سی نازل اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وار ایسه مسلم
مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر
مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بو جهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه
دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشروعدر وغزوهٔ بدرده ظهور ایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردرکه
حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه‌یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله
شیبه بربرین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره
اعانت ایدوب ایکیسی شیبه‌یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره‌دن صورهٔ مزکوره‌نك جوازی بزه معلوم ومنساز اولدی
وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه وآلاتلریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه‌یه یعنی اوتلاغه
عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازه بناء جائزدر زیرا امیر عسکرك
علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدرکمسنه
بولمق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردرکه اعدایی
تکدیر وتذلیلی متضمن اولان اموره مسلمینی مأذون قلمشدر واراضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق
واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولمامغله کرکدرکه اعوان وانصار ایله خروجه
اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه‌لرده افتراق ایتمیه‌لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ایچلرندن برینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیندن
برطائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولنماز وخوف مذکوره بناء
برباخود ایکی کمسنه لدی الاقتضا عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه‌لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی
کبی جمعیتله چیقانلر دخی بربرینه اعانتلری ممکن اولمیه جق مرتبه‌ده تفرقلری حلال اولماز واکر منادی امیر
برکمسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولماز
زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونتیجه کره نهی مذکورده نامسه نفع کثیر حاصل اولور اکن
بوصورتده امیر اوزره لازمدرکه کندی طرفندن برقومی ارسال ونامك البته محتاج اولدقلری علفلرین
استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکمز صورتده در وامام المسلمین
اوزره لازمدرکه اوتلاغه کیدن جماعتك اتحاد کلمه‌لرینه مدار ولدی الاقتضا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار
اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده کذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکلرنده
اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدرکه جمله‌سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه‌دك ایچلرندن
برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر امورلرنده آنك رأییله حرکته اجماع ایلیه‌لر وباب الاماره‌ده روایت
ایتدیکمز حدیثده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما ابه خطابا هل
امر تمادیو سؤال بیوروب نعم لفظیله جواب ویردکلرنده الاقد رشدتما کلمهٔ حسن اشتمالیله احسان واستحسان
بیورملری مسئلهٔ مذکوره‌یه واضح السبرهاندر و بزینه باب الاماره‌ده مسافرین دخی اوزرلرینه برکمسنه‌یی امیر
قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن
اکثر ایدوکی اظهردر واکر امیر نامی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدکدنصکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود
دابه‌لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب
علف ایچون کیتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا
ما اضطررتم الیه واکر امیر جیش اوتلاغه ایجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایتسه شرط
مذکوره رعایت والتزام لازمدر ومتخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

علف ایچون حین حاجتده بربرینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افترافلری جائزدر واول هنکامده دشمن کلورسه
جمله‌سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واکر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن
برینی امیر یلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکه‌دن
احترازاتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه‌یه
القا ایتمکز ومخاطره‌دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره‌ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمکر
وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلومدرکه امیرك لا تخرجوا الا تحت لواء فلان دیمکدن مرادی
مجرد وقت خروجلری اولیوب بلکه تا عودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه برماده‌ده ذات
امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت
لواسنده کتسون دیوب آخر دورلو کتسون کتمسون دیو امر ونهی بولنماسه‌ینه قول مذکور آخر دورلو کتمکدن
نهی منزله سنده‌در زیرا باب آیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیرمفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر
اکرچه عندیمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب
مؤلف بو یله محللرده اکثر نامك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدرز یرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق
علومه وقوفلری اولماز وامیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی
ایتدیسه ده بنه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده
قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون
خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یالکز برمسلمك قریه‌یه دخولی مناسب کورم احتمالدرکه ایچنده
کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده‌لر بلکه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن وار ایسه
بربرلرینه وکیروده بولنانلره اعلام ایده‌لر لقوله تعالی خذوا حذرکم فانفروا ثبات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل
ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وجهاده یا فرقه فرقه یاخود مجتمعا
خروج ایدیکز واکر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه‌دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولماز
زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر ونهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش
نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایکن
خصال مزبوره‌دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واکر امیر برکمسنه ایچون نصب اولی ایدوب
بونکله ایجق اوچیوز کمسنه چقسون معناسنده لا یخرجن معه الا ثلثمائة دیسه امرینه اطاعت وبلا زیاده
ولا نقصان اوچیوز کمسنه خروجه مسارعت ایلمك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المستثنی‌نك
مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده‌دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق
تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنا ایله دخی نهینده حرام اولور وصورت مزبوره‌ده
خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کمسنه چیقوب برازغنائمه دخی ظفر بولسه‌لر غنائم مذکوره‌دن سائر عسکر ایله برابر
حصه‌مند اولوب مخالفتله اماثلری وار ایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین
الاهه قاصدلردر امرا میره مخالفتلری اوامر الهیه‌یه ارتکاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دکل ایکن
معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیهٔ الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز
نیجه اخراج ایدرکه نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهك غیرنده
اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه
امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه‌ده اکر امیر جیش اول اوچیوز کمسنه‌یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل
ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمامله دورتیوز کمسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیرك
خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه میز ثلثة ارباع
الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده‌نك ثلثة ارباعنی افراز وثلثه ارباعك ایچندن آنلره
نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بعض نسخده بو معنای مترجله تفسیر اولنان عبارتله
تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثة ارباعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك
ربعنی اعطا قیلرز برا بعد الخمس ایجق ربعی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

وخروج ایدنلر دورتبوز اولملریله او چیوزك نیل واصابت ایتدکلری انجق ثلثه ارباع غنیمت اولور مترجم
فقیردیرکه کلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظی ترك ایتدیکیدر
لکن خمس قیدی تنفیل امیرده مذکور اولمق قرینه سیله جواب مسئله ده ظهوری بنا ترکی معذور در بعده
فاعطی اولئك منها قولنده کلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیل امیر قرینه سیله بعض
ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوکی ظاهر وکلام مؤلف مقرون مجاز اولمغله برمقتضای الفضل للسابق قول شارح
اوزره رجحانی باهردر بنه شارح الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی بوندنصکره
محل آخرده ینه ذکر ایدوب جواب مسئله ده یقسم ماجاؤا به بینهم علی سهام الخیل والرجالة ثم ینظر الی
مااصاب السلطانة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم ممابقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده
دورتیوز نفرك کتوردکلری غنائم فارس وراجل سهمی اوزره اول دورتیوزك بیلرنده تقسیم اولنوب بعده اول
تسمیه وتعیین قیلنان اوچیوزك اصابت ایتدکلری غنائمه نظر اولنوب اولا بچندن خمسی اخراج بعده ما بقی دن
نفللرینی اعطا قیلر جناب مؤلف بو جوابنده علی سهام الخیل والرجاله قیدی ایله تخصیص وجواب سابقنده
فاعطی اولئك منها نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنان تنافیك توفیق
نافیسی اولدرکه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جمله سی فارس یاخود جمله سی راجل
بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه یی
موضع آخرده دخی ذکر ایدوب جوابنده یرفع الخمس من جمیع المصاب اولا ثم ینظر الی ثلثة ارباع مابقی
فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنائم مصابه دن خمسی النوب بعده ثلثهٔ ارباع ما بقی یه
نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شارح الکتاب رحمه الله دیرکه حاصل کلام امام محمد
رحمه الله بو مسئله یی بو کتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بزدخی
هر موضعه رسیده اولدقجه اولجوابك صواب وصحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذکر و تصریح ایده رز
انشاء الله تعالی مترجم فقیر دخی دیرکه اجوبهٔ مذکوره بالجمله صحیحة المبنی ومتحدة المعنی در لکن
جناب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئله نك جزء اهمنی اشراب و بعضسنده اطناب ایله تمام
مسئله دن اتمام جواب ایلمشدر وبزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی
تغلیط ایله جرح وتعدیلی بین افراط وتفریط برحسن نظام اوزره تنظیم وتسمیط ایده رز انشاء الله تعالی
ینه مؤلف الکتاب دیرکه ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الی مابقی من الثلثة الارباع فجعل
ذلك مع غنائم اهل العسکر یقسمها بینهم جمیعا علی قسمة الغنیمة یعنی بعده امیر جیش ربع باقی یه نظر
وخمسنی اخراج وباقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراجندنصکره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهل عسکره منضم
قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر وبعض نسخده لایخمس هذا الربع واقع اولمشدر
وقول مذکور اول مائهٔ عاصیین دار الحربده بلااذن الامام متلصصین منزله سنده در زعمنه مبنیدر ظن ایده رم
لکن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه
مأمور اولان اوچیوزه انضماملا اهل منعه اولمشلردر بناءً بر ین البته غنیملری تخمیس اولنور واکر امیرك خروجه
امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دکللر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه
نظر وخمسنی اخراج ایدر بعده تمام غنیملرندن بعد الخمس ربعی دورتیوزك بیلرنده نفللری اولمق اوزره
علی السویه تقسیم ایدرز زیرا تنفیل امیر ایله استحقاق اگرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لکن قوم مخصوصین
اولمدقلرندن بریرینه ترجیح اولنمیوب سبب استحقاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعده ربع باقینك
دخی خمسی اخراج وثلثه ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسکر بیلرنده حکم قسمت غنیمت
اوزره علی سهام الخیل والرجاله تقسیم اولنور واگر صورت اولی گبی مأمورین متعین ومائهٔ عصاة ممتاز ومتبین
اولوب امیر دخی لاجل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی
اوچیوز ایله اهل عسکره مقسوم واول عصاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز کورمین
برکسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتمیوب ابقا ایله حکم وامضا قیلرز زیرا اجتهادیله فصل مختلف فیهی
امضا ایتمك ایله حکم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عند بعض الفقها بو مقوله اهل عصیان آلدقلری
غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلرکه بردخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله وبو قولی قائلك بسبب الجنایة

حرمان میراثه قیاس ایلدیلر وبو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده کلور ان شاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده
قضا قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخالف ایسه ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده
حکمنی رد ایده مز وامر جهادده اطاعت امیر واجب اولدیغی گبی رضای ابوین دخی زیاده لازم ولازمدر
حتی ابوینی حیوتده اولان کسنه آنلردن اذنسز غزایه کتمك جائز دکلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسان اوزره
فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخل الجنة یعنی
حقوق ابوینه مراعی اولان نه کاه ایشلرسه ایشلسون رعایتی برکاتیله اکا توبه میسر یاخود عفو الهی یه مظهر
اولوب البته ناره کیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشلرسه ایشلسون البته جنته دخول اولین ایله داخل اولماز
یاخود حدیثدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقابن عقول ناسه تقریبدر
وقال علیه السلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول کسنه که والدینی کندودن
خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنته اچلمش ایکی قپو واردر بو جهتله بلا اذن خروجله
اول قپولری یوزینه سد ایلك لایق دکلدر حال آنکه خروجندن کندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعدم
حصولی دخی معلومی دکلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدرکه یا رسول الله بن جهاده کتمك ایسترم دیدی
والده لك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجل امك یعنی
والده کدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضاسنده در واصل مذکورك مسائلنی تفریع
بوندنصکره کله جك بابده توزیع قیلنمشدر اکا متعلق بعض کلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله
عنهمادن مرویدر دیدیکه جابر رضی الله عنه دن عبد بغیر اذن المولی جهاده کیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی
کیتمز دیدی وبزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملکی اولمغله قتاله اشتغالی سبیله تفویت
منافع ایدوب مولاسنی اضرار جائز اولماز مگر نفیر عام ایله حال ضرورتده اکا دخی محتاج اولنه بو صورتده خروجی
جائزدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که موضع ضرورت لزوم طاعتدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده
آنی منع ایتمك مشروع اولمدیغندن بشقه کندو اوزرینه دخی بالنفس والمال دفع شر مشرکین فرض
اولور بو جهتله عبدی خروجدن نهی ایلسه ده اطاعتی واجب اولماز و بویله حال ضرورتده والدین دخی
ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه لر ینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجالله برابر موضع حربه حضور ومحاربه یه شروعلری
مشروع وغیر مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه نسانك حربده رجالله برابر قتالنی
مناسب کورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه لری یوقدر نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم هاه ماکانت
هذه تقاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنایه اشارت بیورمشلردر
وکاه اولورکه قتال نسا کشف عورته بادی وسرور مشرکینه مؤدی اولور وکاه اولورکه مسلمین اوزره جرأت
مشرکینه باعث ومسلمین قتالمزده نسالریله استمدا ده محتاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلالریله اعظم
بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مباشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة
غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشرکین جائز بلکه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیان ایتدیکمز
قصهٔ حنین ایله استدلال اولندی زیرا اواخر قصه ده کلمشدرکه ام سلیم بنت ملحان یوم مزبورده بطنی اوزره
برثوب باغلدیغی حالده قتال ایدر ایدی دیدیکه یا رسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنده ترك ایدنلری
کوردیکمی الله تعالی سکا قدرت ویرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم
عافیة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعلانك عافیتی زیاده واسعدر هم قدرت کسب ایده رم وهم آنلری
عفو ایده رم وام سلیم اوچ کره بو قولی تکرار وجناب رسالت هر برنده عافیة الله اوسع قوللریله جواب
ویردیلر ومغازیده مذکوردرکه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشرکین ایله قتالمز گبی قتال وآنلری
قتل ایتمز میسین دیدکده عافیة الله اوسع بیوردیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
مشرکین ایچنده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدکلری حینده حاصل اولان احتیاجدن زیاده قتال نسایه
احتیاج اوله مز وحدیث مذکورده عند الضرورة جواز قتال نسایی بیان واردر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حالت مرقومه ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بو حالتك غیرینده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری
نقل اولنمادی ینه مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه نسواندن بعض عجائز کبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدرکه
خالد بن الولید رضی الله عنهک واصحابنک نسالری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن درمیان وارا جیز کوبان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتور یرلرایدی ومراد عجائزلریدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوه خیبرده
حاضره ایدی تدن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام وحرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبور نطانده صعب بن
معاذک حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدرکه ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلاشبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاددن جائز وواسع وبعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دک
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسع ومدعاسین فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سز دخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینک ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء وجوب قتال مشرکینی ادعا
وکتاب اللهدن یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدرز والحاصل امر قتال تدریجله ازال قیلنمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغک امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معامله صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری به انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتاله بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولنسدی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینک استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز وبیلکزکه الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرک کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهرکسک جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمیله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمه امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اگرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اول دخی مباشرت بعضله صورتیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتک غسل وتکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بو یله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدرکه جمیع مسلمین ترکی اوزره اجماع ایلسه لر وبالده مشترک اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنک اوزرینه واجبدرکه ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض على التدريج

مطلب الجهاد فرض على الكفاية

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدرکه
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبده اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبده اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لر در آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابک
عربی وغیر عربیسی حکم مذکورده مساوی ویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دک وبو بابده هر مسلم خلیفه رسول الله درور رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واگر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمک شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمک مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واگا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدرکه جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترک فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیز شرطیله طلب
موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مگر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینک شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینک قوتی ظاهر اولنجیه دک ترک قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اگر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قبل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروک ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دک موادعه ایله کندو قوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دک امهال
منزلنه انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اگر بجکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزریکزه وقت غناسنه دک امهال لازمدر واگر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه التزام ایتمک شرطیله بهر سال سزلره شوقدر مال اعطا مزاوزره موادعت ایده لم دیسه لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اگرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترک محاربه به انقیاد
واستسلاملری واردر معاهده معهوده ده ایسه بونلر ناموجوددر ووجه آخر دخی واردرکه اگر بو مسئوللری
مقبول اولسه گاه وبیگاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق مالکلرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن وگمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طمعی یوغیسه ده مالکلرینه رغبت اظهار ایتمک حلال اولماز
بو جهتلرین موادعه مشروحه مشروعه دکلدر مگر کفارک شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترک قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق گرکدر
واگر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیر عام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمک واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اما بری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفک حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واگر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب اذن الابوين للجهاد

مذكورده اصل قوی روایت اولنسان حدیث نبویدر که برکسنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه
کلوب یارسول الله معیتکده جهاد ایچون کلوب والدینی بکایده رك ترك ایلدم دیدکده اذهب فاضحکهما
کما ابکیتهما بیوردیلر یعنی کیرو کیت آنلری نیجه اغلتدی ایسك اویله جه کولدر ومعیت رسول الله صلی الله
علیه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ایکن رضاء والدین بولنمامقله رجوعه امر ایلدیلر ورسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه افضل اعمالدن سؤال ایتدکلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدین ثم الجهاد
فی سبیل الله بیوردیلری دخی بر والدین جهاد اوزره مرجح ایدوکنه نص مصرحدر و والدین دخی خروج
ولدلرندن مبتلای شدت مشقت اوله جقلرین بیلورلرسه انی منعه شرعا مأذون واولمایدهاثم وو بالدن مصونلردر زیرا
بونوع بقلریله ولدلرینی فرض عین اولان بر والدینه سوق وتشویق ایلشلردر وو جه مشروح دخی بلا اذن الوالدین
عدم جواز خروجنه باعث وضو حدر زیرا خروجی جائز اولیدی والدینی آنی ثوابدن منعله آثم اولورلر ایدی وآنلرك
منعله آثم اولملری ولدلرینك جواز خروجنه بادی اولورایدی بکه والدینیندن ابطال اثمه مؤدی اولهوا اکر والدینك
انجق بری حیوتده اولوب اولدخی مانع وحاجز اولورسه ینه خروجی جائز اولماز زیرا حیوتده اولانك حقنده موجب
بر واحسان کامل وفر اولاندر واکر والدینی کافرین یاخود بری مسلم وبری کافر اولوب ایکیسی بردن خروجنه مانع یاخود
مسلم راضی وکافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اکر ابوینندن کافر اولان برینك یاخود ایکیسنك عدم رضاسی
خروجی ایله ولدلرینه التحاق ایده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سی ایله ایسه بر وجهله خروجی
حلال اولماز زیرا وجوب بر واحسانده والدینك مسلم وکافری سیاندر قال الله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی
ای انسان والدینکه دنیاده معاملهٔ معروف واحسان قیل و بو آیتده مراد ابوین مشرکیندر وماقبلنده وان جاهداك
علی ان تشرك بی یعنی ابوینك سنی مشرك قیلمغه سعی ایدرلرسه آنلره اطاعت ایتمه نظم جلیلی مراد مشروحه
دلیلدر واکر عدم رضاسی وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولمیوب بلکه اهل دین باطلاریله قتالنه
بغض وکراهتلرندن ایسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قیلسون زیرا عدم رضاسنی شفقت ولادت
موجب اولمیوب انجق تعصب شرکی مستوجب اولمشدر و بومقوله امر ممنوعده اطاعتی غیر مشروعدر قالدیکه
عدم رضاسی ولدینه شفقت یاخود اهل شرکه محبتیدر انجق ظن غالب ایله فهم اولنور زیرا بومقوله معرفت
حقیقته طریق اطلاع بولنمیان اموردهاکبر رأیله حکم اولنور لکن صورت مفروضهده اکر خروجندنصکره
ابوینك تلف وضیاعندن خوف اولنورسه ینه خروجی حلال اولماز زیرا معسر اولوب مثلا خدمت والدینه
محتاج ایسه کافر ایسه ده آنك خدمتی ولدی اوزره فرض عیندر وفرض کفایه ایچون فرض عینی ترك ایتمك
امر صواب دکلدر وهم تضییع والدین بعدالوقوع تدارکی ممتنع اما جهادی وقت آخرده تدارك ممکندر واکر
مجاهده ابوینی رخصت ویروب اماجدین وجدتینی حیوتده اولملریله اجازت ایلمسهلر آنك خروجی جائزدر زیرا
ابوین حیوتده ایکن اجداد وجدات اجانب کبیلردر کورمزمیسنکه والدین حیوتده ایکن اجداد وجدات حکم
حضانه وارث وولایتده اجانب کبیلردر منع خروجده دخی امرنافذلری یوقدر واکر ابوین فوت اولوب جد صحیحکه
من قبل الاب جدی وجدهٔ صحیحه که من قبل الام جده سی خروج الی الجهاده رخصت ویروب جد فاسدکه
من قبل الام جدی وجدهٔ فاسده که من قبل الاب جده سی اجازت ایلمسهلر خروجنده ضرر ومعصیت یوقدر
زیرا اب الاب عند عدم الاب ولایت ولدکندویه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخی عند عدم الام
حق حضانه اکا تحویل اولنمغله منزلهٔ امده تنزیل اولنمشدر و بونلر موجود ایکن اخیران اجانبدن معدودلردر
اما اخیران اذن ویروب اولان ویرمسهلر خروجی جائز اولماز واکر بالکز اخیران موجود اولوب استیذان ایتدکده
آنلردن بری یاخود ایکیسی بردن ممانعت قیلسهلر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زیرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابده قرار ایتمکله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اکرچه حکم ولایتده اب کبی قیلنمامشدر
لکن حکم قصاصده وولد ایچون عدم مقبولیت شهادتده وحرمت وضع زکوة ولدده اب مثللو قیلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب مثابه نائب ومنع خروجده اطاعتی مناسب اولور واکر ام ایله من قبل الاب جدی بولنوب آنلرك
دخی بری مانع وبری مجیز اولسه ایکیسی بردن مجیز اولمدیقجه خروجی تجویز اولنماز زیرا اب الاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ایله ابوینی حیوتده اولمق صورتی حکم شرعیده مساویدر واکر امی اولمیوب
انجق جده من قبل الام ایله جده من قبل الاب بولنسهلر حق اذن انجق جده من قبل الامکدر
کورمزمیسنکه حق حضانهده اولی ثانیه اوزره تقدیم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولیدی جده

الاجداد والجدات عند قیام [illegible] بمنزلة الاجانب فی الحضانة والارث والولایة

من قبل الامه مزاحم اولوردی لکن قائمه اوله مزز یرا جد من قبل الاب ایچون عند عدم الاب ولایت ولد وار ایکن
جده من قبل الاب ایچون قطعا ولایت یوقدر و بو بابده خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام اولدرکه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره کاه بربری اوزرینه تقدیم وکاه تسویه ایله ایکیسی دخی حکم اذنده تحکیم اولنور امام
حیوتده ایکن حق حضانه کبی حق اذن دخی آنکدر جدانك بهره سی یوقدر کذلك اب حیوتده ایکن حق اذن
آنکدر اجدادك تعرضه زهره سی یوقدر واکر بالکز اب ایله ام الاب موجود اولسه ایکیسی بردن اجازت ایتمدکجه
خروج وحرکتی جائز اولماز زیرا ام الاب امهات سائره دن کسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر کورمزمیسنکه حق حضانه
اکا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالی بومسئلهده فقهادن بر مخالف وار ایدوکین اشعار ایدوب اول مخالف
کیمدر ومادهٔ مخالفتی نه در اظهار ایلمدی شارح الکتاب رحمه الله دیرکه ظن ایدرم قول مخالف شویله اولهکه ام الاب
ولده البته بواسطهٔ الاب نسبت وادلا اولنور و بواسطهٔ الاب نسبت وادلا قیلنسان جد عند وجود الاب معتبر
دکل ایکن ام الاب بالطریق الاولی غیر معتبره در ایکن قول مذکور اعتبار ادلاونسبته مستند اولمغله فاسددر زیرا
بالکز ام ایله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ایلسه شرعا خروجه رخصتی واردر بویله ایکن
اکرام الاب باعتبار الادلا کالاب یاخود کالجد اب الاب اولیدی خروجی آنکدخی اجازتنه توقف ایدرایدی
و برکسنه غیر ازجهاد تجارت یاحج یاعمره ایچون سفر مراد ایدوب ابوینی رضا ویرمسهلر وسفریله ابوینك ضیاع
وهلاکلرندن خوفی اولمسه خروجنده ضرر شرعی یوقدر زیرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوینه شدت مشقت حاصل اولماز زیرا حزن مفارقت امید مواصلت ظاهره ایله زائل اولور مکر رکوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بوصورتده خروج الی الجهاد حکمندهدرکه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفرکه
قصد تحصیل علومه مقرون اوله طریق سفری امین وکیده جکی محلده دخی امن وسلامت ظاهر ومستبین
اولدقدنصکره سفر تجارتدن دون اولمامق ایله بودخی اذن والدینه مرهون دکلدر بلکه سفر مزبور فلولا نفر
من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین نظم مبینی ایله امر مأموردر یعنی هر برجماعت کثیرهدن برجماعت قلیله
مسائل دینیهده تفقه و بعد الرجوع قومنه تعلیم ایچون بلاد سائره یه خروج وسفر ایتسهلر یا بناء علی هذا خروجنده
ضیاع ابویندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالریله دخی جواز واردر و برکسنه تجارت ایچون امانله
دار الحربه کتمك استیوب ابوینی منع ایتسهلر اکر اهل حرب وفا بالعهد ایله معروفلر ایسه جواز خروجی اجازتلرینه
موقوف دکلدر زیرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بر بلده یه سفر ایله برابر اولور واکرینه
تجارت ایچون دار الحربه عساکر مسلمین ایله برابر سفر ایدرسه اول صورتده نظر اولنور اکر معیت ایتدیکی
عسکر اثناء صیفده غزا ایله مأمورین اولان صائفه تعبیر اولنسان عسکر کبی جیش عظیم ایسه بلا اذنهما
خروجی جائزدر زیرا غالب احتمال سلامت حالدر زیرا تجارت ایچون کتمکله نفسنی قتاله عرض ایده جك
دکلدر واول جیش عظیم دخی هم کندی نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شر اعدایه قادرلردر اما سریه مثللو
جیش قلیل ایسهلر بلا اذنهما خروجی جائز اولماز زیرا قوت دافعهسی اولمیان قوم ایله سفرنده خطر هلاك
اظهردر و بومقوله جیشله خطر هلاك اولمغله بغیر اذنهما خروج للجهاد جائز اولمادیغی کبی خروج للتجارة دخی
غیر جائزدر واکر سفر جهادهاولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالی ممانعت ایدرلر ایسه خروجی ایله بونلرك
ضیاع وهلاکلرندن خوف ایتمیوب انجق حزن وجزعلرندن اندیشه قیلرسه بغیر اذنهم خروجی جائزدر زیرا
مانع خروج وجوب بر والدیندر ومذکورین وجوب بر واحسانده والدینه مساوی اولملریله منع خروجده دخی
مساوی اوله مزلر انجق بونلردن برینك هلاك وضیاعندن خوف اولنورسه فرض کفایه ایله عمل ایدوب اوزرینه
نفقهسی لازم اولان ذی مهملی براقق جائز اولماز زیرا صورت مفروضهده بونلری تعهد وانفاق اوزرینه فرض
عیندر قال علیه السلام کفی بالمرء اثما ان یضیع من یقوت یعنی قوت ونفقهسی اوزرینه لازم اولان کسنهیی
اضاعت انسانه اثم ووبال جهتندن کافی اولدی لکن حکم مذکور اولاد ذکورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلری
بولنمسه صغار وکبارنده وذی رحم محرملرندن حرفتی اولمیوب مزمن اولنلرده وزوجهلرندهدر زیرا بونلرك
نفقهلری اوزرینه شرعا واجبهدر اما اولاد ذکورك کبار واصحاسی ومزمن اولمیان قرنداشلری ایسه ضیاعلرندن
خوف ایدرسهده براغوب کتمك جائزدر زیرا کندی حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخی اولسهلر نفقهلری
اوزره اکا جبر اولنماز و بومحله کلنجه مجموع کلامن نفیر عام اولمدیغی هنکامدهدر اما نفیر عام اولوب بر بلده اهلنه
ایشنه دوشمان نفسکره یاخود اولاد واموالکزه سوء قصد ایله کلدی دیسهلر بوصورتده اذن والدین دخی لازم دکلدر

زیرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عین جمیع افراد در قال الله تعالی انفروا خفافا وثقالا یعنی
ای اهل ایمان سزلر نشاط ایله وفتور ایله یاخود قلیل العیال وکثیر العیال یاخود قلیل السلاح وتام السلاح یاخود صحیح
ومریض اولمغله خفیف وثقیل اولدقلریکز حالده یعنی هر حالده جهاده خروج ایدیکز و بو فرضی ترکله تفویت
ایدر ایسه صکره تدارکی ممکن اولماز امابغیر اذن الوالدین خروجله ترك ایتدیکی برواحسانلرین تطییب وارضالریله
تدارك ممکندر همان اهم ایله اشتغال لازمه حالدر وهم صورت مذکوره ده ضرر ترك خروج عام وجاریدرکه
کندیه ووالدینه وسائر مسلمینه ساریدر وهم بو خروجدن نهی ایتملری والدینه حرام اولمغله خروجی باعث
اسقاط آثاملریدر و والدینك موجب عصیانلری اوله جق احواللرنده امر ونهیلری واجب الامتثال دکلدر
کورمزمیسنکه برکسنه غیرك اخذ مالی یاخود قتل نفسی ایچون اوزرینه قطع طریق یاخود فجور ایچون
برعورتی اخذ وتضییق ایدوب اولمحلده منعه قادر برکسنه بولنسه اماوالدینی منعه راضی اولمسه لرهم والدینه
نهی منکردن منع ایتملری جائز اولماز وهم ولدلری آنلره بو خصوصده اطاعت ایتمك دخی جائز اولمیوب بلکه نهی منکره
اقدامی واجب اولور زیرا بو بابده نهی منکر اوزرینه فرض عیندر وطاعت والدین انجق ترك واتیانی موسع اولان
امورده واجب اولور یوقسه مباشرتی فرض عین اولان امورده والدین ایچون منعه رخصت یوقدر ومؤلف
رحمه الله آیتان فرض عینده رعایت اذن والدین امر قبیح اید وکین تفهیم وتوضیح قصدیله دیرکه کورمزمیسنکه
احد والدین اشبو فرض عین اولان اموردن برنسنه یه عزیمت ایدوب ولدی دخی اعانته نیت ایتدکده والد آخر
مجرد زحمت چکمسون دیو شفقت ورحمتدن ولدینی اعانتدن نهی ایلسه ولده لایقمیدرکه نهی ایدن والد ثانی یه
اطاعت ووالد اولك حرمتنی هتك ایله ترك اعانت قیله وعبد مملوك دخی نفیر عام اولمدقجه بغیر اذن المولی جهاده
اقدامی حرامدر امانفیر عامده خروجی واجبدر ومولاسی آنی منعه غیر قادردر زیرا فرضیت خروج عند النفیر العام
فرضیت صلوة وصیام کبیدر و بومقوله اموردخی مولانك عبد اوزره تملکندن خارجدر وعبد فی الحقیقه ملك
مولا ایکن نفیر عامده جواز خروجی متین اولدقده والدین ایله ولد حقلرنده بطریق الاولی متعین اولور وطائفه
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخی بویله درکه نفیر عام اولدقده بلا استیذان خروج غزایه شتابان اولسونلر و باب
سابقده ام سلیم رضی الله عنهانك غزوه حنینده وقوع بولان احوال شجاعت بنیانی ذکر و بیان ایلدیك
ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احدده لمقام نسیبة بنت کعب خیر من مقام فلان وفلان یعنی نسیبة
بنت کعبك مقام حربده قیامی فلان وفلانك وجود لرندن انفعدر بیوروب فرار ایدن رجالی تسمیه وتذکار ایلدیلر
ویوم احدده نفیر عام اولمغله قتال نسوانی استحسان ونسواندن فرار ایتملره حدیث مذکورلرنده مدح وثنا ایله
احسان بیوردیلر امانفیر عام دکل ایسه نسوان ایچون اشتغال قتال مناسب حال دکلدر وشایه اولان عورتلر کرك
صائفه تعبیر اولنان عساکر کبیره وکرك سرایای صغیره ده خروجلری غیر لایق زیرا خانه لرنده اقامتلری دفع
فتنه یه اقرب وموافقدر امانسوان عجائز عسکر صائفه ایله مداوات مجروحین ایچون کتمك جائزدر ام عطیه
رضی الله عنهادن نقل اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله یدی غزوه ده برابر ایدم اصحاب کرام ایچون
طبخ طعام ومداوات مجروحین وسقی ما ایدر ایدم مؤلف رحمه الله دیرکه نسانك مباشرت قتالی مناسب کورم
زیرا رجال قتال نسادن مغنیلردر مکر وقوع نفیر عام ایله ضرورت تحقق ایده اوصورتده نسوانك بغیر اذن
ابیها وزوجها شروع قتاللری مشروعدر و بوخصوصده شیوخمزدن روایتله بالغ اولمشدرکه عمه رسول الله صفیه بنت
عبد المطلب رضی الله عنها نسوان سائره ایله بولندقلری حصن اوزره بر یهودی صعود ایلدکده اول یهودی یی
قتل ایلدی ووقعه مرقومه غزوه خندقده واقع اولمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده نسایی
حصون مدینه دن بربیت رفیع حصینده جمع وتحصین بیورمشلر ایدی وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضی الله
عنه دخی نسوانله برابر قالمش ایدی ناکاه بنی قریظه دن بر یهودی جدار حصنه قصد صعود ایلدکده صفیه رضی الله
عنها حسان بن ثابت رضی الله عنه یه امر ایلدیکه قالقوب برحجر یاخود خشب ایله آنی قتل ایده حسان
برشاعر جبان ضعیف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم یوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دکلم دیدکده
صفیه رضی الله عنها بنفسها قیام واول یهودی یی قتل واعدام ایلدی و بوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفیه دن معامله مذکوره یی استحسان بیوردیلر وقصه مرقومه دن قتال نسا لدی الاقتضا جائز
اید وکی بزه ظاهر وهویدا اولدی وبالغ اولمیان غلمان دخی قادر قتال ایسه نفیر عامده بلا اذن الابوین
خروج واقتاللری جائزدر اما غیر نفیر عامده ابو یحیی طیب نفسله مجبر اولمدقجه خروجلری تجویز اولنماز

امام

امام محمد رحمه الله دیرکه شیوخمزدن روایتله بزه بالغ اولدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه معبث رسول الله
صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدی وطقوز یاشنده ایدی و برقتال واقع اولسه البته قتال ایدر ایدی ونقل
مذکور جواز قتال صبیانه مدار ظهوردر وحین اسلامده سن علی رضی الله عنه نه مقدار اولدیغنده روایات
مختلفه در کاردر امام محمدك رحمه الله بوکتابنده ذکر ایلدیکی طقوز یاخود اوندر و بر روایتده یدی یاشنده ایکن
و برروایتده بش یاشنده ایکن اسلامه کلدی دیو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختلاف روایاته مدار واساس
حین شهادتلرنده سنی نه مقدار اید وکنده اختلاف نادر امام جعفر بن محمد رضی الله عنهما اللی
سکز یاشنده ایکن وامام جاحظ التمش یاشنده ایکن وامام قتبی رحمه الله تعالی التمش اوچ یاشنده ایکن
قتل اولندی دیدیلر واول مبعث رسول الله صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدیکی بلاخلافدر و بعد
البعثه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مکه ده اون اوچ سنه ومدینه ده اون سنه اقامت بیورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله علیه السلام انجق اوتوز سنه درکه قتل علی رضی الله عنه ایله تمامه ایرمشدر بوتقدیر اوزره بعد الاسلام
عمر شریفی اللی اوچ سنه در وحین قتلنده اکر تمام سنی جعفر بن محمد قولی اوزره اللی سکز ایسه بش
یاشنده ایکن واکر قول جاحظ اوزره التمش ایسه یدی یاشنده ایکن واکر قول قتبی اوزره التمش اوچ ایسه
اون یاشنده ایکن اسلامه کلمشدر وحین اسلامده هنوز عدم بلوغی بلاخلاف ونظم لؤلؤ نظاملرندن سبقتکم
الی الاسلام طرا غلاما مابلغت اوان حلم یعنی بن جمله کزی اسلامه سبقت ایلدم زمان احتلامه بالغ اولممش
غلام ایکن بیت بلاغت انتظامی دعوای مذکوره یه دلیل بی اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبیده
مدار اعتماد اصحاب اولمغله صدددن خارج ایکن بعض مناسبتله بومرتبه تحقیقنده اطناب ایلدیك واکر
بعض کسان عسکر صائفه ایله اراده ذهاب ومعیتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ایچون بعض نسایی قصد
استصحاب قیلسه لر مستحب اولان قصد مذکوردن مجانبت ونسوانی حفظ وصیانتدر زیرا نسوان جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم علی وضم الا ماذب عنهن خبر بلاغت منطوقی اوزره مثلا قناره قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهی کبیلردرکه هرکس اخذ وتناولنه میل واشتها ایدرلر مکر محافظه جوانب
ایله منع اجانب اولنه وقتال ایچون خروج ایدن کسنه کاه اولورکه کندو نفسی ایله مشغول اولوب حفظ حریمه
مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوایجدن اولمیان مجامعت ایچون عرض حریمنی عرض مخاطره اضاعت
ایتمك لایق اولماز واستصحاب نسوانده انسانی اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غیری هجنت اولمسه کراهت
استصحابلرینه اول دخی کفایت ایدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ایسه باری حرائر اولمیوب جواری اولمق
احسن زیرا اختلاط رجال حق جواریده اخف واهوندر کورمزمیسنکه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزله المحرمدر و جواری بلا محرم سفر ایتمك مشروع اما حرائر زوجی یاغیری محرمی اولمدقجه خروج
الی السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت کبی مرامللر جواری ایله دخی تمام اولور لکن مع مافیه
اول کسنه که مسلمین مبتلای هزیمت اولدقلری تقدیر اوزره فوت نفسی یاخود معیتنده اولان حواشی
ومواشیسی ایله حفظ نساده خوف وتحاشیسی اولمیوب نسایی ینه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخلیص
اوله آنك حقنده استصحاب جواری وحرائر تجویز وترخیص اولنور زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم اراده غزا بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده قرعه ایدوب هر قنغیسنه اصابت ایدر ایسه آنی
استصحاب ایدرلر ایدی حضرت عائشه رضی الله عنها دیرکه اهل افك حقمده سو یلدکلری نسنه یی سویلدکلری
ایله بکا اصابت ایدن حزن عظیم اصابت ایتدیکی سفرده قرعه عزیمت بکا اصابت قیلمش ایدی واول غزوه
غزوه المریسیع درکه قبیله خزاعه دن بنی المصطلق اوزره غزا ایلمشلردر وشبهه یوقدرکه رسول الله علیه
السلام اعانت اصحاب کراملریله معیتلرنده اولان ازواج عصمت رهینلرین اضاعت واتلافدن امین اولورلر ایدی
وهرکیمکه امن مذکوره فائز اوله آنك حقنده دخی اخراج ازواج جائز کورلیلور وعدم جواز انجق آنلرك
حقنده درکه علی تقدیر الهزیمه اخراج حریمه اقتداری اولمیوب کندو باشی قیدینه کرفتار اولمقله حریمك اضاعت
واهدارینه باعث اوله زیرا حرمنی بویله عرضه اضاعت قیلمق شرعا حرامدر وکذلك ارض کفاره دخول
ایدنلر برسریه صغیره اولسه لر مداوات مجروحین ایچون استصحاب عجائز دخی ایتمك برفرده جائز اولماز زیرا
آنلر جرد آتلو اولملریله وقت شدتده کندو نفسلریله اشتغال ایدوب عجائز مرقومه تخلیص نفسلرندن عاجزه
ایکن عسکر دخی بالکلیه آنلری اهمال ایدرلر واخراج عجائز دخی انجق عساکر صائفه ده جائز اولورکه آنده ظن غالب

دشمنه مغلوب اولمیوب بلکه غالب وقاهر وکندو نفسلرندن بشقه عجزه عجازدن دخی دفع ضرره قادر اولملریدر
حاصل کلام بومقوله تخلیصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقیقت انجامی متعذر الوقوف اولان امور واحکام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ایله تمام اولنور وقرأت قرآن ایچون ارض کفاره ادخال مصاحف عساکر صوائف ایچنده
اولورسه جائز ومندوب واکر سریهٔ قلیله ده ایسه غیر محبوبدر زیرا کاه اولورکه غازی عن حفظ حسن قرائتـه
قادر اولمغله مصحفه احتیاجی ظاهر اولور یاخود حمل مصحف ایله یمن وبرکت یاخود فتح ونصرت رجا ایدر
زیرا قرآن مبین حبل الله المتین درکه آنکله تمسک واعتصام قیلن البته نجات وعصمت ایله کامبین اولور لکن آنی
استخفاف اعدایه عرض ایتمک حرامدر بو جهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قیلسه بیع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدرکه عسکر عظیم ایچنده قوتلرینه بناء خوف استخفاف اعدادن امین وسریه ده قلت عددلری جهتیله
خوف مذکوره قریبدر ومیان عسکرین بو وجهله فرق اولنور اکرچه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرآن ایله سفردن نهی ایلدکلری روایت اولندی لکن تأویلی وجه مزبوردرکه نهی نبوی
قوت وشوکتی اولمیان جرد آتلو ایله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دیرکه نهی مذکور اوائل اسلامه
مقصور ایدیکه مصاحف هنوز بین المسلمین تکثر ایتمش اولمغله ابادی کفاره دوشدکده نسیان مسلمین سبیله
بعض قرآن ضایع اولمق یاخود کفار ابادی مسلمینده مصحفلری قالمدیغندن خبردار اولملریله بعض قرآنه طرف
کفاردن تبدیل وتغییر واقع اولمقدن امین اولنمازایدی اما فی زماننا کثرت مصاحف ووفرت قراحسبیله محذور مذکور
وطرفدر وبنه امام طحاوی محذور استخفافدن جوانبی حاوی درکه مصحف شریف یدکفاره دوشسه دخی
استخفاف ایلمزلر زیرا کلام الله ایدوکنه اعتراف ایتمزلر ایسه ده بنه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره کلام افصح
بی مدانی اولدیغنی بیلوب کتب سائره یه ایدرلر ایسه ده مصحفی استخفاف ایلمزلر لکن قول محمد رحمه الله اصحدرکه
بیلسه لر دخی ینه تکدیر مسلمین ایچون استخفاف ایدرلر حتی طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعالی مکهٔ مکرمه یه
استیلا ایتدکلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ایله استنجایه باشلدیلر انجام کار جناب منتقم قهار کتب تواریخده
ذکر اولندیغی اوزره عرق خبیثلرین قطعله دین محمدیدن شرر شرلرین دفع ایلدی وبو جهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واکر شرا ایتمش بولنورسه عبد مسلمی بیعه جبر اولندیغی کبی مصحفی دخی بیعه جبر اولنور
واکر بر مسلم امانله دار الحربه کیرسه نظر اولنور اکر مشرکین وفاء عهود ایله معروفلر ایسه معبدنده ادخال
مصحف ایلمک جائزدر زیرا ظاهر حال یدنده اولان اشیا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واکر کاهیجه وفاء عهد
ایتمزلرسه ادخال مصحف مناسب اولماز واکر حربی یاخود ذمی بکا تعلیم قرآن ایله دیو بر مسلمه رجامند اولسه
اکا تعلیم نظم مبین وتفهیم فقه دین ایتمسی جائزدر لعل الله یقبل بقلبه یعنی امیددرکه الله تعالی قلبنه توجیه نظر قبله
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضر مشرکینده قرائت قرآن ایدرلر ایدی وانکله مأمور ایدیلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل الیک من ربک یعنی ای رسول سکا ربکدن انزال اولنان امری جمیعا تبلیغ قیل وقال تعالی
ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظة الحسنة یعنی یا محمد سبیل الهی اولان اسلامه دلائل محکمهٔ موضحه
ومواعظ حسنهٔ واضحه ایله امتک خواص وعوامنی دعوت قیل ومعلومدرکه دعوت مرقومهنک تمام وتکمیلی
انجق قرآن وقرآندن مستنبط اولان فقه جلیلهدرکه حکمت دخی اول علم شریفدن عبارتدر قال الله تعالی
ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا یعنی اول کمسنه که اکا حکمت اعطا قیلنوب معلوماتنی ایقان واعمالنی اتقان ایده
علی التحقیق اکا خیر کثیر اعطا قیلنمشدر واهل تفسیر بو حکمتی علم فقه ایله کشف وتحریر ایلدیلر وطریق
حکمت ایله دعوت انام انجق حکمتی ناسه تعلیم وافهامله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشرکین استجارک
فاجره حتی یسمع کلام الله یعنی یا محمد اکر مشرکین محاربیندن بریسی سندن امان وجوار طلب ایدر ایسه
سن آنی جار وامین قیل تاکه کلام الهی استماع وحقیقت دین حقه کسب اطلاع ایلیه وکاه اولورکه استماع وفهم
ایله محاسن شریعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفک سابقده لعل الله یقبل بقلوبهم فوائدن
مقصودی بو معنای معهوددر وحدیث عثمان رضی الله عنه ده وارددرکه قال علیه السلام خیر الناس من تعلم القرآن
وعلمه یعنی افضل ناس اول کمسنهدرکه قرآنی تعلم وتعلیم قیله وبو حدیث جلیلده تعلیم مسلمین وکافرینی فرق
وتفصیل اولنمامشدر وهنوز خطاب تکلیف ایله مخاطبین اولمیان صبیانه بعد الخطاب عمل ایتملری امیدی ایله
تعلیم قرآن مندوب اولنجه حالا مخاطبین اولان کفاره موجبیله عامل ومدلولیله هدایته واصل اولملری امیدی ایله
مستحب ومحبوب اولمق طریق اولی ایله واضح واجلیدر واکر مشرکین دار اسلامه دخول ومسلمینک اموال

واولاد ونسالرین آلدقلرندن صکره جماعت مسلمین خبردار ومقاومتلرینه دخی صاحب اقتدار اولسهلر هنوز
کفار دار اسلامده اولدقجه ارقهلرندن سرعت وتخلیصه همت مسلمین اوزره واجبدر وبوندن غیریه قطعا
رخصت یوقدر زیرا مسلمین دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ایله قادر اولورلر وترک تناصرده غلبهٔ اعدا
ظاهر وهویدادر بناءً علیه ترک تناصر بر وجهله حلال اولماز وهم اهل حربک فعل مشروحلری منکر قبیح
ونهی منکر مسلمین اوزره فرض صریحدر واموال وعیاللری اخذ اولنان کمسنهلر مظلومین وظالمک النی طوتوب
مظلومدن ظلمنی دفع ایتمک فریضهٔ ذمت مسلمیندر قال علیه السلام لا حتی تأخذوا علی یدی الظالم فتأطروه
علی الحق اطرا یعنی اوله دکلدر تاکه سزلر ظالمک ایکی اللرینی طوتوب بنم امری حق اوزره اماله ایتدیکم کبی
سز دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ایدنجه دک واکر مشرکین اخذ ایتدکلری اموال وعیالی دار الحربه ادخال
ایدرلرسه نظر اولنور اکر الدقلری مسلمینک عیال واولادلری ایسه بو صورتده مسلمین هنوز مشرکین قلعهلرینه
کرمدن ایریشوب تخلیصه قادر اوله جقلرین ظن ایدرلرسه ینه آرقهلرندن سرعت وتخلیصه غیرت اوزرلرینه
واجبدر زیرا مشرکین بمجرد دار الحربده احراز ایله ذراری مسلمینه مالک اولمازلر بلکه دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمین آنلرین انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعهلرینه کیرمدکجه
بحسب الظاهر حاصلدر اما قلعهلرینه کیرمشلر ایسه نظر اولنور اکر مسلمین واروب تاکه تخلیص ذراری ایچون
قتال ایدرلر ایسه فضیلت ایله عمل ایتمش اولورلر واکر ترک وتقاعد ایدرلرسه ظن ایدهرمکه اکا دخی رخصت
شرعیه واردر زیرا ظاهر حال اولدرکه کفار مأمنلرینه واصل وقلعهلرینه داخل اولدقلری وقتده مسلمین اللرندن
تخلیص ذراری یه نائل اولهمزلر مکر جهد بلیغ ونفوس واموالرین بذل ایدهلر اکر بویله ایدرلرسه عین عزیمتدر
واکر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ایچون علی حاله ترک ایدرلرسه آنده دخی رخصت واردر کورمزمیسنکه بلاد روم
وهندده ابادی کفارده اساراء مسلمین وار ایدوکی معلوملریمزایکن ینه آنلری اللرندن تخلیص ایچون قتاله کتمک
هر بریمزک اوزرینه واجب دکلدر واکر صورت مفروضهده مشرکینک آلدقلری اولاد وعیال اولمیوب انجق
مال ومنال ایسه نظر اولنور اکر دار الحربه ادخال ایلدیلر ایسه هنوز قلعهلرینه کیرمشلر ایسه دخی مسلمین
آرقهلرینه دوشمک جائز اولور واکر دوشمزلرسه افضل ایله عمل ایتمش اولورلر زیرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلریله زائل اولمغله کفار اکا مالک اولوب اموال سائرهلری سلکنه منسلک اولور ومسلمین کفارک
کندو مماللرینی اخذ ایچون آرقهلرینه دوشمکی ترک ایتمک جائزدر اما اعزاز دین وقهر مشرکین ایچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذکورک حکمی دخی بویلهدر واهل حرب اهل ذمتک اولاد وعیال یاخود مال ومناللرینه
استیلا ایتدکلرنده دخی حکم شرعی بنه وجه مشروح اوزرهدرزیرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ایتدکلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ایتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولندیلر کورمزمیسنکه عقد
ذمتله مال ونفسلرین احراز همان حکم ضمان وعقوبتده مسلم ایچون اولان احراز مثللودر بو جهتدن حکم
مشروحده دخی مساویلردر وصورت مذکورهده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بینلرنده وبعد الادخال
اموال ایله اولاد وعیال بینلرنده سابقهٔ تفصیل اوزره فرق وتفاوته دلیل اولدرکه کفار بعد الادخال اسلامه کلسهلر
اموال معهوده آنلره سالم اولوب یالکز رد ذراری ایله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه کلسهلر
جمیعا رد اموال وذراری ایله مأمور ومجبور اولورلر وحکم مقرر ده مسلم وذمی برابردر واکر صورت
مفروضهده تقریر مذکور مسلمینه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده کفار قلعهلرینه واموال خصوصنده
دار الحربه کیرنجیه دک آرقهلرینه دوشسهلر ایریشه میهجکلرینه ظن غالبلری تعلق ایدرسه امید ایدهرمکه
علی حاله ترک ایتملرینه رخصت شرعیه واردر زیرا بومثللو امورده ظاهر حاله بنا قیلمق جائزدر وفرض مذکوره کوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرینی اتعاب ایتملریدر اکرچه خصوص مذکوری هر بر استماع ایدن
مسلم اوزره آرقهلرینه دوشمک فرض عین اولور لکن فرضیت آنکله تحقق ایدرکه آرقهلرینه دوشدکده هم وصولنه
وهم منعهٔ مسلمین ایله اللرندن تخلیصه قوت وقدرتنه ظن غالبی تعلق ایده مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه
سرحدلرده محافظه ایچون ساکن اولان مسلمین کندو سرحدلری ایله ارض عدو میاننده مسلمینک ارضی اولیوب
ارض کفاره متصل ایسهده نساء وذراری اتخاذ ایتملری جائزدر زیرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ایچون نساء وذراری لازمدر زیرا طائفهٔ نسوان رجال ایچون سبب راحت واطمینان در وهم محل مرقومده نساء
وذراری ایله اقامت ایتملری مرور زمانله تکثر ایتملریله موضع مزبور امصار مسلمیندن بر مصر کبیر اولوب وراسنده

ارض اعـدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحـده آخر اتخاذ ایملرینه بادی اولور
لکن جواز مرقوم آنکله مشروطـدر که همان جیش دوشمن اوزرلرینـه نازل وصوت هجوملری واصـل اولدقده
کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه
مقتدر اوله‌لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بو یله سرحدلرده
اتخـاذ نساء عیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدرکه بو صورتده عیـال واولادلرین اضـاعت وصورت اولیده تأمین
وصیانت ایدرلر و بو تفصیل ینه بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفـه میانلرینی فرق ایتد یکمزك نظیر ومثیلیدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خـدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحـاب ایتمك مکروه
کور یلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقلرنده
مکروه کور یلمدی نکته‌سی اولدرکه اهـل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمیوب ایله
مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهـل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکاکله مأمور
اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کور یلدی
واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعـلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع
اعدا ایچون اطرافدن امداده محتـاجلر ایسه بو مقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بو صورتده
بالنفس دفع اعـدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهو مدر وامر موهوم اوزره بنـاء احکام
نامشروع علی الخصوص بو مقوله واجب الاحتیـاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمـداد
ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصـل واول
اهـل ثغوره اعانه قادر اولمیه جقلری مرتبه‌ده بر برلریله مشتغـل اولملری محتمل ومتوهم و بو تقدیرجه اول ثغرده
بولنان نساوذرارینك تلف وضیاعی امر مصممدر بو جهتـدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق
کندو قوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدرکه قال علیه السـلام من ترك
دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کسنه که محـل هلاکده دابه‌سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیا قیلن
کسنه‌نك ملکیدر و بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك واتخا ایدوب دیدیلرکه برغازی اثنـاء هزیمتده دابه‌سنی
ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سـلامته چیقرسه اول دابه‌یه صاحب اولندن احق اولور زیرا کامالك اولمسی
کندو یدنده حفظ واحرازی ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صبوده ملتحق اولمغله هرکیم اخـذ
واحیـا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بو قولی قبول ایتمزز که قول مذکور نسبب اهـل جاهلیه دندرکه بعض
حیوانلرینی محلنده تفصیل وبیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف
آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی ماجعـل الله من بحیرة ولاسائبة یعنی الله تعالی بحیره وسائبه‌یی مشروع
قیلـمادی عادت اهـل جاهلیه بو یله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقـهٔ
مزبوره‌نك قولاغنی شق وحلب ورکوبدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه بریسی
مثلا خسته اولسـه صحت بولورسم ناقهم سائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقـهٔ معهوده‌یه
بحیره کبی تکریم وآنکلـه دخی انتفـاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثالی بدع باطله‌یی نفی
وتحریم ایلدی وفی نفس الامر واب خصوصنده تسبیب ممالك عبید قصدنده اعتـاق مالك کبی دکلدر زیرا
اعتـاقله مملوکیت عبید زائل و یرینـه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغـله
مملوکیتی ابقـا اولنور و مملوکیتی ابقـا اولندقده ینه صاحب اولك مملوکی اولور وحرمت ملك انجق حرمت
مالك اعتباریله اولمغـله مجرد اخذ ایله اکا رکسنه مالك اوله مز واما م شعبی رحمه الله مسئـلهٔ مذکوره‌ده
صاحب اولی اخذ ایدر وجبفروب احیا ایدن کسنه کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسـه ده ینه نفقه‌سی لازم
کلمز دیو افتـا ایلدیکی منقولدرو بو بیانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبان اولمشدر
زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك
خلافنه افتـا ایلمز ایدی و بومثللو حدیث شاذ مخالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل
مال امرئ مسلم الابطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبوله اتفـاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور
و بوندنصکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جلیلی دخی صحت مقالمزه دلیلدر یعنی اول کسنه که
عین مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر و عمر بن عبد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه‌یی صاحبی آلور اما

منفق کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسه نفقه‌سنی و یریر ایدی لـکن امام شعبی رحمه الله بغـیر اذن انفاق
ایتمش ایسـه نسنه لازم اولمـاز ایدی و بزلر دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منفق ملك غـیره بغیر اذنه انفـاقده
متبرع ایکن بنـاء نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمسك استر حال آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر
اما عمر بن عبد العزیز کو یا دیر ایدیکه صاحب دابه دن خصوص انفـاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر
زیرا دابه‌سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البتـه مالندن اکا انفـاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر بر قادر اولان
شخص له اخراجنـه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفـاق ایتمسنه رضـا وترك عناد ایتمش اولور
و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرزکه اکرچه ذکر اولنـان استمداد ورضـا مسلم ومحل
ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سبیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفـاقنه تعلق محتمل اولدیغی
مثللو علی وجه التبرع انفـاقنه دخی تعلق محتمل بلکه احتمـال ثانی اولادن اقدم واکلدر و بو یله دلیـل محتمل
غیر ایچون کندو ذمتنده ایجـاب دین ایلمکه حجت اوله مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه‌نك نظیریدرکه مودع
صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه نکتهٔ مذکوره‌یه بناء اول نفقه‌سی ایله
صـاحب ودیعه اوزره رجوع ایده مز ما نحن فیـه دخی آنك کبیـدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخربات النـاس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عسـاکره رئیس اولان مرد کامل
کبر وقالمش بر رجلی دابه سبله بولسه نه معـامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسـائلدر امیر عسکر برکسـنه‌یی
کبر وقالانلری عسـکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هر حالده خصوصا دار الحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینـه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسـانه نوم یاخود ضعف وفتور عارض
اولدقده کاه اولورکه محل خوفده استراحت ایچون بمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایرشه میوب
کندو وضیـاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بردمدار بولندقده امن تلف وضیـاع درکاردر
ونظیر ماده‌ده حضرت عمر رضی الله عنـه لوترکتم ابعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای نـاس کند وحالکزده
بلا ضابط ولا صاحب ترك اولنسه کز اولادیکزی دخی بیع ایدر ایدیکز اکر رئیس دمداران برکسـنه‌یی دابه‌سی
یوریمکدن قالمش بولوب اول کسنه تلف اولمامق ایچون دابه‌یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلکه آنی
آلوب عسکره ایصال ودابه‌سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالکه اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس
مرقوم دابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحاقله صاحبنه احسـان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب
مواشیسی ضـایع اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه ینه بردور لو ضمـان لازم کلمز ایدی صورت احسـانده
بالاولویه در وهم اول کبر وقالان ایکی بلیه‌یه مبتـلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه‌سی ضـایع اولمق و بریسی
دخی توقف ایدرسه کندو ضـایع اولمقدر واول کسـنه که بو یله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیـار ایتمك
واجبدر وخصوص ماده‌ده اهونلری ترك دابه‌در ورئیس دمداران اول کسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله
امر ایتمش اولمغله احسـان ایتمش اولور ماعلی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه
مقـابلهٔ اسائت ایتمکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضه‌ده رئیس دمداران دابه‌یی صاحبندن
اخذ و یرجانبه دفع وصـاحبنی اول دابه‌یی اخذ ایتمکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالکه اولسه بو صورتده
قیمتنی ضـامن اولور زیرا دابه‌ده اخذ ودفعـله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله
غاصب اولدی توضیحی اولدرکه رئیس دمداران طرف امیردن دابه دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق
مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه‌یه محتاج ومجبور دکل ایدی بو جهتله بشقه کسنه‌لر
دابه‌یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمداران دابهٔ مرقومه‌یی
ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بو صورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن
طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجامدن فك وآنی عسکره الحاق ودابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده
ترك واطلاق ایلسه ینه اصلا ضمان یوقدر زیرا صنع وتعدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه‌یه نزول ایلمدی
ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله علیهمانك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه
ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه‌یی طوتوب
دابه‌یی صاحبندن تبعید ایلسه ضامن اولور یوقسـه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی
صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ایله دردیو قول وتفصیلارینه اصل اصیلـدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

دابه كبي محتمل النقل اولان اشياده تسليم ايدوب محتمل النقل اولميان اشياده كرك مغصوبده وكرك مالكده حادث اولان
صنع غاصب مالكدن ثمرات ملكي تفويت ايتمك اعتباريله احدهما مناب آخره نائب اولور نته كيم مجلس قاضي يه
نقلي ممكن اولان نسنه لرك دعوى وشهادتنده عينه اشارت لازم اما ممكن اوليانلرده ذكر حد ود لاجل التيسير
مقام اشارته قائمدر ديو امامينه مخالفتن تصميم وسبب اختلافن تفهيم ايلدي واكر راكب ايكن آني كرها نزال
وعسكره ايصال ايلسه ينه ضمان بوقدر زيرا دابه ده قطعا احداث صنع ايتموب انجق صاحبنده احداث ايلدي
واكر رئيس دمداران اول رجلي اخذ وايصال ودابه سني ترك واهمال دن صكره كيروب بوسريه كلوب دابه
مذكوره يي آلوب اصلاح وانفاق ايده رك عسكره الحاق ايلسه لر بعده صاحبي ظهور ايتسه عين مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سريه ايچون نفقه ايله ادعاء رجوع غير مشروعدر زيرا صاحبي انفاقله آنلره امر ايتممشدر
وبز بو مسئله يي قريبا بيان قيلديغ وحكايت اولنديكه زبير بن العوام رضي الله عنهك بر رمح طويلي واريدي
اثناء راهده تحملي تعب ويردكده آني طريق اوزره القا ايدر وكيدر ايدي صكره اواخر عسكرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسني بيلميه رك آلوب قوناق محلنه ايصال ايدر ايدي بعده حضرت زبير رضي الله عنه كلوب
جزاك الله خيرا فيما جلت من رمحي ديود عا ايده رك الندن آور ايدي و بالدفعات بويله ايدبكي نقل اولندي امادابه يي
عسكره ايصالده خبريني امير جيشه اخبار ايتسه لر اميردخي آنلره صاحبي بولنجيه دكين انفاقله امر ايلسه وانفاق ايلسه لر
صكره صاحبي كلسه دابه سين آلوب بعد امر الامير انفاق ايتدكلرين و يروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ويرمز زيرا امر
مرقومده صاحب الدابه يه ملكني حفظ واحياايله نظر وشفقت واردر زيرا دابه بلانفقه تعيش ايتمز وانسان اجنبي دخي
ملك غيره تبرع انفاقه راضي اولماز وامير عسكر ايچون عسكرندن هر بر نظر نفسندن عاجز اولان شخص ايچون ولايت
نظر امر مقرردر بو جهتدن امر امير ولايت شرعيه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه كبيدر اكر اهل سريه بز بعد الامر
شو مقدار ايله انفاق ايلدك واول دخي نفقه مثليدر ديو دعوايه در كار اولوب صاحبي دخي قطعا نسنه انفاق ايتمديكز ديو
انكار ايلسه قول صاحبنك قوليدر زيرا آنلر نفقه لري ايچون آنك ذمتنده ادعاء دين ايدوب اول دخي منكر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قوليدر وحلف مذكور دخي علم اوزره در زيرا استحلافلري دابه يه كندي انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غير اوزره در وآنده يمين علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعيلر بينه ايكي شاهد مسلم اقامت ايدوب ياخود معلوم
امير ايسه بو صورتده مدعيلري علم امير ياخود شهادت شاهدين مثللو حجت حكميه ايله ثبوت بولمغله انكارينه
التفات اولنماينوب نفقه ايله اوزرينه رجوع ايدرلر واكر اهل سريه دابه معهوده يي اميره اخبار وشهودلري دخي
بونلر بو دابه يي بولديلر وكيمك اولديغن دخي بيلمزلر ديو شهادت ايتدكلرنده اميردخي بيعني مناسب كوروب بيع ايلسه
جائز اولور زيرا بيعي صاحبنه نظر وشفقتدر زيرا قيمت انفاق وقت اولور كه بهاسني تجاوز ايدر وحفظ ثمني دخي
حفظ عيننده اسهلدر وامير ايچون عسكرينك اوزرينه ولايت نظري واردر وصاحبي ظاهر اولدقده ابطال بيعه
قادر اوله مز وحق انجق ثمننده در واكر امير بر زمان انفاقله آنلره امر ايتدكدن صكره بيع ايدوب آنلر دخي ثمنندن
انفاق ايتدبكمز مبلغي ويرديو اميردن طلب وادعا وصاحبي حاضر اولسون كركسه اولمسون انفاقلرينه اقامت
بينه ايله اثبات مدعي ايلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ايتدكلريني امير اعطا قيلمز زيرا آنلر ماليت دابه يي حفظ واحيا ايله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغي استيجاب ايلديلر حتى صاحبي حاضر اولسه نفقه لريني آلنجه دكين دابه يي حبسه
قادر اولورلر عبد آبق ردايدن تحصيل جعل ايچون حبس عبده قادر اولديغي كبي و بعد البيع ثمني اول دابه ده اولان
ماليتك بدليدر بناء بر ين امير آنلرك مقدار حقلرين اول ثمندن اعطا قيلور بو بابده امير عسكر صاحب الدابه طرفندن خصم
عداولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ايتمسي ايچون بينه لري ابتداء قبول اولنديغي كبي اثبات انفاقلرنده دخي
مقبوله درز يرا اهل سريه ابتداء اميره كلوب بز شو دابه يي بولديق صاحبيني دخي بيلمزز ديسه لر آنلره قول معهودلري اوزره
اثبات شهود ايله امر ايدوب بينه لرين قبول وانفاقله امر ايلر واكر صورت مذكوره ده اثبات شهود ايده مزلرسه واميردخي
انفاقله امر ايتمكده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قيلسه شو سباق اوزره آنلره امر ايدوب ديمك جائزدر كه بن اول
دابه يه انفاقله سزه شول شرطله امر ايلدم كه اكر سوزيكزده صادق ايسه كز صاحبنه رجوع ايده سز واكر كاذب
ايسه كز سزه برد ورلوا مرم بوقدر وامير بويله ديوب قولي اوزره دخي اشهاد ايتمك كركدر ياخود ديمك جائزدر كه اكر
سوزيكزده صادق ايسه كز دابه يي بيع وحفظ ثمنله سزه امر ايتدم واكر كاذب ايسه كز قطعا امرم بوقدر و سباق
مذكورده فائده اولدر كه صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه يه محض نظر ومنفعت اولور زيرا صادقلر ايسه
ملكي حيات بولوب محفوظ اولور واكر غاصبلر ايسه امر مشروحله ضمان لازمدن مستفيد برائت اوله مزلر

كذلك اكر غاصبلر ايسه امر مشروحله بيعلري دخي مشروع اولماز واكر امر مذكور ايله بيع اولنوب ثمني دخي يد بايعده
هالك اولدقدن صكره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اكر اميره اخبار ايتدكلري قوللرين اقرار ايدر ايسه
بايع ضمان مبيع وثمندن بري اولور زيرا بيعي اذن صحيح ايله اولديغي متبين اولور واكر انكار ايدر ايسه بايع قيمتني
ضامن اولور مكر مدعاسنه اقامت بينه ايلميه زيرا بينه ايله ثابت اولان حكما اتفاق خصمله ثابت كبيدر واكر قبل
خصومة البايع دابه سني يد مشتريده بولسه ملكي ايدوكنه اقامت بينه ايدوب يدندن اخذه قادر اولور زيرا
عين مالنه ظفر بولمشدر واكر مشتري واجدك مدعاسي واميرك بيعله امر ورضاسي اوزره اقامت بينه
ايدرسه اشترا ايتدبكي نسنه سالما ملكي اولور زيرا بينه ايله نفسي ايچون سبب ملك صحيحي اثبات ايلدي
واكر بينه سني بولمسه دابه يي صاحبي آلوب مشتري دخي يدندن مبيع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بايعنه
رجوع ايلر بو صورتده بايع دابه يي ضايعه ايكن بولمش ايدم وامير دخي بيعله امر ايلمش ايدي ديدبكي دعواسنه
صاحبي مواجهه سنده اقامت بينه ايدرسه كندو ثمندن بري اولوب مشتري دخي صاحب مستحقنه رجوع
ودابه يي اخذ ايدر زيرا بينه ايله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت كبيدر وقنقي قاضي كه حادثه مذكوره اكا رفع اولنوب
بيع مزبوري اجازه وتنفيذ رجا اولنه كركدر كه جميع مذكورات اوزره حضورنده اقامت بينه اولنماد قجه اجازه
وتنفيذ ايلميه زيرا قاضي ايچون انجق جميع مذكورات حضورنده ظاهر اولورسه ولايت اجازه وتنفيذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بينه يه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشكر ✳ يعني سجده شكر مشروع موجب الاجرميدر يوقسه ممنوع مستوجب الزجرميدر بيان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر فرحان امير جيشه بر خبر مسرت اخبار اولنوب اولدخي تشكر نعم الهبه يه
قصد ابتدار ايلسه همان قبله يه قارشو تكبير ايله سجده يه واروب بعد الحمد والشكر والتسبيح ينه تكبير ايله
رفع رأس ايتمك جائزدر وسجده شكر ديدكلري بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر كذلك ابن سماعه
روايتي اوزره امام ابو يوسف قولي دخي بودر اما امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى آني برشي كورمز ايدي يعني
برشي مسنون ياخود شكر تام كورمز ايدي انجق تمام شكر رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده
ايتدكلري كبي ايكي ركعت نماز قيلمقده در دير ايدي وابراهيم النخعي رحمه الله تعالى دن مرويدر كه سجده شكري
مكروه كورر ايدي ينه بو قول كراهتي ابن سماعه ابو يوسفدن اول دخي ابو حنيفه دن رحمه الله تعالى روايت ايلدي
زيرا امر مثللو منظور صغير وكبير اولان ذات متعالي سمير آني ايتمدكده آني كورن جاهل عمل معهود بويله
هنكام حدوث نعمتده يا امر واجب ياخود سنت متبعه در ظننه مائل اولوب اول امير دخي دينندن اولميان امري
دينده ادخال ايدبجي اولمغله مباشر ذنب وتقصير اولور قال عليه السلام من ادخل في ديننا ماليس منه فهو رد
يعني اول كمسنه كه بزم دينمزدن اولميان امري دينمزده ادخال قيلسه اول كمسنه ياخود ادخال ايتدبكي نسنه
مردود دروهم برساعت يوقدر كه آنده الله تعالى نك هر كمسنه اوزره صحت وجود وسائر كرم وجودي مثللو بر نعمت
متجدده سي اوليه اكر انسان هر نعمت عندنده سجود ايله اشتغال ايلسه شغل آخره مجال بوله مز ايدي و بر نعمت
وشكره موفق اولوب سجده ايتدكده اول سجده سي دخي نعمت ثانيه اولوب سجده ثانيه اقتضا ايدر ايدي وهلم جرا
لكن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه يه اعتبار ايله آني مستحسن كوردي جمله آثاردن روايت
اولنمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بشارت سرور ايله تبشير اولندقلرنده شكر الله سجده ايدرلر ايدي
وروايت اولنديكه بر مزمن كمسنه يه مرور ايتدكلرنده شكر الله سجده ايلديلر وابو بكر وعمر رضي الله عنهما دخي
اول مزمنه مرور ايدوب آنلر دخي سجده ايلديلر وكتب حديثده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم بر نغاشي كمسنه اوزره مرور ايتدكلرنده شكر الله سجده ايلديلر مترجم فقير دير كه نغاشي ضم نون وتخفيف
غين معجمه ايله ونغاش ينه ضم نون وتشديد غين معجمه ايله غايتله قصير اولان انساندر لسان تركيده جوجه
ديرلر كابده يعني ناقص الخلق ديو تفسير لازم معناسي اولان حاصل ايله تعبيره محمولدر وروايت اولنديكه
ابو بكر الصديق رضي الله عنهه فتح يمامه خبري كلدكده سجده ايلدي وابو موسى الاشعري رضي الله عنه دن
مرويدر ديديكه علي بن ابي طالب رضي الله عنه ايله نهروانده برابر ايدك فقال التمسوه يعني آني آره يك ديدي
يعني ذو اليديه ياخود ذو الثديه نام كمسنه يي آره يك ديدي مترجم فقير دير كه ضم يا وفتح دال وتشديد ياء ثانيه ايله
ذو اليديه ياخود ياء اولي يرنده ثاء مثلثه ايله ذو الثديه ايكيسي دخي روايت وبر شخصك لقبيدر روايت اولايه كوره
تصغير يددر الجكز صاحبي ديمكدر وثانيه يه كوره تصغير ثدي درمه جك صاحبي ديمكدر و وجهي قريبا

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب
ما كذبت وما كذبت یعنی بن كذب ایتدیم و بكا خبر ویرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا كذب ایلمدی دیرایدی
وناس تكرار آره یوب آنی برنهر صغیر یاخود قبر ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شكر الله تعالی
سجده یه واردی واصل قصه شو وجهله اوزره روایت اولنمشدر كه حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن
طائفۀ حروریه یی قتل ایتدكده ناسه دیدیكه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدیه مثل ثدی المرأة حدثنی به
نبی الله انی صاحبه یعنی مقتوللرینه نظر ایدیكز كه ایچلرنده بر رجل واردر كه ممه لرینك بریسی عورت ممه سی
كبیدر نبی اكرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جكیمی بكا خبر ویرمشلردر مترجم فقیر دیر كه لقب شخص
معهود ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه روایتنه كوره وجه تسمیه بیان مذكوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در
وثدی اگرچه مذكردر لكن قطعه یاخود بضعه اعتباریله تصغیری تأنیث اولندی وشخص مذكورك ثدیینك
بری ثدی مرأه كبی اولمغله بویله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذوالیدیه روایتنه كوره اگرچه ثدیینك
وی ثدی مرأه كبی اولمغله مقدار یدغایله كبیر اولدیغندن بویله تلقیب اولندی دیمك ممكندر لكن صاحب
المغرب دیر كه كلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول
شخصك الینك یرنده منكبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وار ایدیكه آنی بركسنه چكسه دیكر الی مقداری
اوزانور ایدی وصالیویردكده ینه طوپلنور ایدی بو قول اوزره وجه تلقیب ایكی روایت اوزره دخی ظاهر اولور
ینه صددی بیان ایده لیم ناس كیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تكرار امر ایلدیكه انظروا فوالله
ما كذبت وما كذبت اول حینده ناس دیدیلر كه انجق تحت نخلده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب
ایلمدك حضرت علی رضی الله عنه ایشته آنلره نظر ایدك دیدی راوی دیر كه همان اول شخصی كوردمكه ایاغنه ایپ
طاقشلر چكه رك كتوروب اوكنه براقدیلر اول ساعت شكر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی وباعث
بو ایدیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم اكا خبر ویرمشلر ایدیكه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان
برقوم یاعلی سنكله قتال ایده جكلردر وآنلر اهل ضلالتدر بنا برین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه
حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشكار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شكر الله سجده یه ابتدار ایلدی
باب صلوة الخوف * مؤلف الكتاب علیه رحمة الملك الوهاب دیر كه كیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر
لكن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمه الله علیهك قوللری وقوللری اوزره ابن عمر
رضی الله عنهمانك آنلره موافقت ایلدیكیدر كه ناسی امام ایكی طائفه قیلوب برینی مقابلۀ اعداده ابقا وبری ایله
شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلۀ اعدایه كیدوب طائفۀ اخری توجه واقبال وآنلر ایله شطر صلوتی
ادادن صكره امام سلامله كندو صلوتنی اكمال ایدر بعده بو طائفۀ ثانیه مقابلۀ اعدایه كیدوب طائفۀ اولی
عودته اقدام وصلوتلرین بلاقراءة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراك ایتمكله جمیع صلوتده مقتدی حكمنده لردر
بعده بونلر كیدوب طائفۀ ثانیه رجوع وبقیۀ صلوتلرین قراءتله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده
مسبوقلردر وبونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء ابراری كذلك نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام كتابده
تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنمغلرینك بیلرین حكم صلوة الخوفده تمییز وتفریق
مسئله لرینه دائر اولان نكت واسراری بز دخی كتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث
ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بكل طائفة سجدة دیو ذكر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله
بر سجده قیلر وسجده ایله انجق معنای ركعت قصد ایلدی وبو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه درحتی سجد فلان
سجدة دیرلر صلی ركعة دیمكدر وینه حدیث مذكورده ذكر ایلدیكه فان كان خوفا هو اشد من ذلك صلوا رجالا
علی اقدامهم او ركبانا مستقبلی القبلة اوغیر مستقبلیها یعنی اگر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری
اوزره راجلا یاخود راكبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طوردقلری یرده قیلرلر
بوقسه یوریدكاری حالده قیلمازلر دیمكدر زیرا یورمك عمل كثیردر بحرده سباحت وحربده قلیچ قلیچه قتاله
مباشرت منزله سنده درآنكله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالیدن روایت اولندیكه ان النبی علیه السلام
كان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی ركعتین یعنی نبی اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده
بر منزله نزول اولدقلرنده ایكی ركعت نماز قیلمدقجه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذكوره دن
اتم وازید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر كه انه علیه السلام فی كل منزل كان یعین مكان الصلوة اولا فیصلی

فیه ركعتین یعنی هر منزلده ابتدا مكان صلوتی تعیین بعده آنده ایكی ركعت نماز قیلرلر ایدی وهر مسافره
لایقدر كه بوسنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر
وروی ان النبی علیه السلام فی بیته كان یصلی ویسعی فی مهنة اهله وبه امر امته فقال لا تتخذوا بیوتكم قبورا
یعنی روایت اولندیكه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادت خانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض
مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتكزی قبور اتخاذ ایتمكز بیورمشلردر
بعض علما دیدیلر كه بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمكدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامقلریدر وبعضیلر دیدیلر كه مرادلری
من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامقلریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی
فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری
اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولی در مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه قچان
بر مسلم الی وایاغی بغلو اولدیغی حالده قتل اولنماغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر كه
قبل القتل ایكی ركعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره دركار اوله قال علیه السلام من ختم كتابه بالطاعة
غفرله ما سلف یعنی اول كسنه كه دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام
الامور بخواتیمها یعنی اموردہ اعتبار انجق انجام كاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده كلمشدر
قال علیه السلام من كان اول كلامه وآخر كلامه قول لا اله الا الله كفرله بین ذلك یعنی اول كسنه كه كلامنك
اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه كفارت وباعث مغفرت اولور بنا برین صبیانه ابتداء قدرت تكلمده
وبعد تمام العمر هنگام موتنده كلمۀ توحیدی تلقین ایتمكی مستحب كوردیلر تا كه كلامنك اول وآخری كلمۀ لا اله الا الله اوله
وبو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر كه خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه
اسیر اولوب كفار اهل مكه یه بیع اولندقده اهل مكه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقردقلرنده بكا مهلت
ویرك ایكی ركعت نماز قیله یم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی ركعتین یعنی ایكی ركعت نماز قیلدی بعده
دیدیكه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنكزدن خوفم اولمیه یدی
نمازی زیاده قیلر ایدم وروایت اخراده فصلی ركعتین اوجزهما كلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رك ایكی ركعت
نماز قیلدی ودیدیكه لولا خشیة ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمكزدن
خوفم اولمیه یدی نمازیمی تطویل ایدر ایدم بعده مشركینك یوزلرینه باقوب آنلردن انجق نسانی ایله شماتت یاخود
یدینه حجر یاعصا آلوب قصد اهانت ایدنلری كوردی بعده یوزلرینه باقدیغنك سببینی بیان ایدوب دیدیكه
والله انجق وجه عدو كوریرم یارب بو محلده بندن رسولكه تبلیغ سلام ایدر بر فرد یوقدر یارب سن رسولكه
واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل وروایت اولندیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده
سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیكه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا
یعنی یارب بو مشركینی عددا احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استقصا قیل وآنلردن
بر فردی ابقا ایلمه وكتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلر كه خبیب رضی الله عنه ساجد ایكن
قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره كندوبی حین قتلده القا رینی رجا ایلدی وكفار ابا وعناد ایتمكله
خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب كان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال
اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان صرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم
صكره كفار بعد القتل آنی استدبار كعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبۀ دار مستدیر اولوب كعبه یه استقبالی
بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهك حین قتلده ایكی ركعت نماز قیلدیغی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان
وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هو رفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه
اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الكتاب رحمه الله دیر كه جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره
اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جواز ایله موصوف دكلدر زیرا بونلر اعمال
صلوتدن اولمیان عمللردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بوصورتلره الی وقت الفراغ تأخیر صلوته
مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صكره قضا وتدارك ممكن اما كف الید عن القتال ایله حالۀ مذكوره ده صلوته
اشتغال ایلسه تدارك مافاته غیر متمكندر وبو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن
مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر كه یوم خندقده كیجه نك بر وقتنه دكین نمازدن منع اولندیق تا كه حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل مستحب

بزه كافى و بلاقتال امدادر بانى بزه وافى اولدى كما قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثلو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى اويله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اوركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولاصلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر بر صلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وحسندر و بو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوائدده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضاء بالجماعته دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه يه قصدى ايجيه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب
ترك وتأخيرى جائز وسزاوار اولماز زيرا ركوع وسجوددن عجز حالنده ايما ايله اداجائز وبونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر وبارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر دير كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربى اداد نصكره عصرى قيلمقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر و بو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر و بز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كان يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كان يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتدكلرى مذكور وحديث ثانيده بالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدر كه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالى آنلرك
قبورو بيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون و بين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورين هر برى يوم واحدده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون يدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد و بعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل وماحذر مؤلف الكتاب رحمه الله دير كه شهيد اكرمعركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنميوب انجق نمازينى قيلرلر و بز دخى بو قولى اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بو يله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله دير كه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح قوال حاصل اولماق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليلدردخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخى ايدسك بنه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهر لرى مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجتماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبد الله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسلم شهداء
احد اوزره نماز قيلديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشكاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيدى كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمغله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدر كه جابر رضى الله عنه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
تا كه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديو نداوافاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهه دن برتردر بوندن صكره صحت مقاللرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلر كه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
و بز جوابلرنده ديرز كه صلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهيد بو يله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدر كه درجهٔ شهدا ماصدق ليغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بو يله ايكن
اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
ديو دعاء رحمتله استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اوله جق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر و بديد اولدى و ينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرآنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام اخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميتدر كه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچوندر
قال عليه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكز كه آنلر
يوم قيامتده شويله بعث اولنورلر كه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدركه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رائحه سى رائحهٔ مسك ايله همدمدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكه حضرت حمزه رضى الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور بر شمله
مخططه ايچنده تكفين اولندى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شمدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
و بزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لر دخى نزع اولنورائمهٔ تابعيندن برجماعتدن قولدن بو يلجه منقولدر وشهيدك اصحاب
واولياسى حقلرنده كفنده اثوابندن ماعدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر و بو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدايه لاحقه در اما مرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كسنه در كه مجروح اولوب روحندن برمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده برمقدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل و بعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ابقالرندن سوريه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اوله مز مؤلف الكتاب
رحمه الله دير كه زيد بن صوحان رضى الله عنه دن مرويدر كه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدر كه
بندن خفينمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبرمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بر كسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنميوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمديغنه
دليل واردر وسعد بن عبيد رضى الله عنه دن مرويدر كه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا
فنستشهد فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فى ثوب الا ما علينا ديدى يعنى بزلر يارين دوشمنه ملاقى ودرجهٔ
شهادته دارج ورافى اولاجق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز و بزى اوزرمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

و بو اثر معتبر دخی دعوای مذکوره مزه دلیل اظهردر کوبا ولا تکفنونا فی ثوب الاماعلینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر بوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدرکه قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
مطلب فضل اهل القرآن
احدك جمیع محاسن احواللری اوزره واقف اولمالمه یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك
قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقتی شهیده شو اکثردر دیو اشارت اولندیغجه آنی لحدده آخرك اوزرینه تقدیم
وقبر واحده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی و بو حدیث نبویده عندالضرورة قبر واحده دفن جماعتك
مطلب دفن الاثنین فی قبر واحد
جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفرینك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتك میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدرکه حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل ومرأه یی
مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد
دخی قبر واحدده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمةدن بویله روایت ایلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه انی اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولور ایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلر ایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغنی مشعر اولان حدیث جاری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابهٔ کرامه یورلبه فرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایدرز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالیدن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بردفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن اویله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیر بکا نه زیان ایدر ایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعهٔ اخیره ده ینه یزید
سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر بر اولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادهسنه
حاضر وبکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدرکه فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنله
وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنانلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر فقد قال علیه السلام لا تتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندنصکره عیدگاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردرکه وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلر تا که قبرندن سوی آسمانه برنور اوجکیر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال
رسول الله ایچکزده بو فوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبر بمزك اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
مطلب نقل المیت من موضع مات فیه الی آخر
حضرتلرندن منقولدرکه عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیرهٔ کرامیشیره سی حضرت عایشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کانی ومالکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا و بو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدرکه قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدرکه قرنداشم مالك ایله ایکمز جذیمة

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بربریمزه مقارن ایدك
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتاکه مفارقت ایتدیك کویا بن ومالك طول اجتماعمز وقتنده
دخی برکیجه برابر یتوب ایتمشز بعده دیدیکه اما والله لو شهدتك ما زرتك ولو شهدتك ما دفنتك الا فی
مکانك الذی مت فیه یعنی یا قرنداشم عبدالرحمن اکر حین مرضکده حاضره اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضر اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك یرده دفن ایدر ایدم وانشاد شعر ایله
قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبری نامناسب ایکن مباشرتندن
مطلب زیارة القبور للنساء
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفنك ظاهری نسانك زیارت قبوردن ممنوعدر اکرچه
حدیث مذکورده نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزعله رفع اصوات ملال ایتملری مثللو منکراته
مقارنتلریله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی و بونده
اکا دلیل واردرکه مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولی در
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرهٔ عایشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله ینه
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بو مقداره قریب برمحله نقل اولنورسه
مطلب نقل المیت من بلد الی بلد
ضرر یوقدر و بو قولنده مبنی بربلده دن بلدهٔ اخرایه نقلده کراهت اولدیغنی بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق برایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدرکه بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمهٔ
حالدن اولوب زیاده سی هرحالده فائده سز نسنه یه اشتغال قبیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفات میتدرکه
آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء واموانا یعنی بز عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیایی بیوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلمدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حیوتده اولان برمحلدن محل آخره البته برغرض ایچون نقل ایدر و بویله غرض مقصود میت حقنده ناموجوددر
ونقل طوبلده برقاچ کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کراهتنه اولدیغی کفایت ایدر ایدی وحسن
مطلب الصلوة حین وجد بعض اعضاء القتیل
بصری رحمه الله تعالیدن منقولدرکه برمقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل
ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر وبز دخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا
میت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
مطلب اشتبه فی کون القتیل شهیدا
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنمز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوکی بیلنمدکجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنهدن منقولدرکه فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلر ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کیتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب
ینه عنانی اخذ وقبله دن دونموب آردینه یوریه رك کلدکدنصکره بقیهٔ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص
نادان کوروب بو شیخه نه ایدر الله آنی شویله ایتسون و بویله ایتسون دیه رك اطالهٔ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
مطلب یجوز اخذ عنان الفرس فی الصلوة ولا تفسد بالمشی القلیل
نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکا شتم ایلین کیمدر بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردك اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضاردن اول شخص مردم آزاره یه خبیث خبائثك سکا شتمیمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم دن بر ذاته اطالهٔ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخ ایتدیکده کار اولدیلر و بو اثر جلیلده
اکا دلیل واردرکه غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو برزه
رضی الله عنه عندباب المسجد تکبیر ورکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما مشیده
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیدن اولموب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنورکه ابو برزه یی
بیلموب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشیی استعظام ایتدیکندن اطالهٔ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخیر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امر دینی ناس اوزره

قولا وفعلا تيسير بيوردقلريني كورديكني بيان ايله عذرنفسني اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان
ايلمدي بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركار اولديلر ومسلك معهود معاشرت ناسده
رطريق محمود در بنه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزا وسائر اهل سفر نوافل صلوتي دابه لري اوزرنده خلاف قبله
كيدكلري جانبه ايما ايله قيلملري جائزدر زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله
هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافر حقنده اثبات
رخصت بانده شبه عذر ايدوكي باهردر ومسئله مزبوره يه دليل اقوى حديث ابن عمر رضي الله عنهمادركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلريني برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرلر ايكن
كوردم ديدي وابن عمر رضي الله عنهمادخي بويله ايدرايدي وجابر رضي الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلريني غزوهٔ انمارده راحله لري اوزره وجهلري جانب مشرقده نماز قيلدقلرين وخيبره كيدر ايكن
دخي كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنغي جانبه توجه ايدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدي
وبو آثاردن جواز صورت مذكوره بديدار اولدي بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكر ايلديكه اثوابي بولنمايوب
عريان اولان غزاة كركدركه غايت تستر اوزره قاعدا ومنفردا ايما ايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس
وابن عمر رضي الله عنهم دن منقول ومأثوردر وينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين ايتم اما مراد ايدرلرسه
بصر جماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود واقامت ايتمك كركدر تاكه نسا
بربريله امام وجماعت اولدقلرنده دخي بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين
ذكر ايدوب ديديكه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتين جائز اما وقتا جائز دكلدر معناسي ايكي صلوتي برينك
وقتنده قيلمق غير مشروعدر اما صلوة متقدمه يي آخر وقتنه دكين تأخير ايدوب نزول وآخر وقتنده ادا ايدوب
بعده صلوة متأخره نك وقتي كيرنجيه دكين مكث وآرام وآني دخي اول وقتنده ادايه قيام ايتمك جائز وغير ممنوعدر
وابن عمر رضي الله عنهما بويله ايشلدي ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخي سرعت سيره اهتماملرنده بويله
ايدرلر ايدي ديو روايت اولندي وبو فصولك تمامي كتاب الصلوتده زبان واتمام قيلديق والله اعلم

* باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو *

يعني قصد اعدا اوزره عسكر اسلامله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر
مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ يتلري انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكي بلده
اولوب بريسي ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك واليسي بلدهٔ بعيده واليسنه يازسه كه
خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدي سندخي طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر وبن دخي بلدمدن
فلان كونده حركت وقيام ايتسم كركدر ومكتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخي بلدهٔ قريبه
واليسي ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكني دخي بيلمسه لر نظر اولنور اكر بلدهٔ
قريبه ايله ارض حرب ميانده ايكي كونلك مسافه وار ايسه بلدهٔ بعيده عسكري همان كندو بلده لرندن
چيقدقلري كبي قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلري متيقنلريدر زيرا بلدهٔ بعيده دن
قريبه يه بركونلك وقريبه دن دخي ارض حربه ايكي كونلك مسافه واردر واهل غزا دخي البته دار الحربه كيره جكلردر
بو جهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكي كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخي اتمام صلوة ايدرلر زيرا والي دار الحربدن
نه محله كيده جكني بيلمزلر بلكه والي اول دار الحربي تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور وبو بابده
احتياط انجق عملي متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتممكده در واهل غزا واليلرينه اطاعتلري واجب اولمغله نيت
سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولى وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دار الحربدن نه محله
كيده جكني مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بو صورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه
اوچ كونلك يادخي زياده مسافه وار ايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره
واليسي نيجه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم
اولميه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زيرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولملريله مادامكه
موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزميسنكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم تبوكده يكرمي كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضي الله عنهما آذربيجانده
التي آي اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدي اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتي التزام ايدرلر

مكر والي اوچ كونلك يادخي زياده مسافه يه كيده جكني آنلره اعلام ايده بو صورتده دخي مادامكه بلده لرندن
خروج ايتميه البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر
اولسه لر بو صورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزيمتي اولميانلر مجمع معهودده
برآي دخي اقامت ايدرسه بنه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب
مسافرت ايتمشدر اما براي مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتي اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا
هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخي عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده اكا اتمام صلوة لازم
اولور تا درون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين
بو صورتده همان بلده يي آرقه سنه الديغي كبي حد مسافرده داخل وقصر صلوته مشتغل اولور اكر معسكر
مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر
اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك
بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والي آنلره سزلر دخي بلده كزدن بو جانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا
ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدي ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلري نمازلري محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر
وجه مشروح اوزره مسافر ايديلر ووالبدن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع
انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكوري استماعدن صكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلري
بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولملريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكوري بعضلري
ايشيدوب بعضلري ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتميلرك قصر صلوتلري صحيح وسالمدر زيرا سماعه
مبني اولان خصوصي مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمي ثابت اولماز بو بابده اصل عظيم خطاب شرع
قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخي انجق بعد السماع حاصل
اولور بنا برين قوم مذكورين مادام كندولرينك عزيمت سفرلرين فسخ ايلدين سببي ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر
واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه واليسي اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان محلده بكا واصل
اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكني بلدرمسه ومحل مرقوم دخي مدينهٔ بعيده دن انجق ايكي كونلك مسافه اولسه
البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يي قصد ايتمشلردر
واحتمالدركه رأي اميردخي اولمحلده كندو وطائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيريلرندن جيوش وسرايا بعث ايتمك اوله
بو جهتله محل مزبورده دخي اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخي
اوله مزلر اما محل معهوده نزوللرندنصكره والي آنلر ايله دار الحربده برآيلق مسافه يه كيده جكني آنلره اعلام ايلسه
ينه اولمحلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اولمحلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمدكجه
مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتى صورت مفروضه ده
قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سي واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر
بو صورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتي ايچنده چيقرلرسه ينه ايكي ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت
چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباريله دركه خروج وقتنده مسافر ايسه لر
اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله
تغير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلري صلوتلري كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله
اصلا ادا ايتمش مثللو اولديلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اول محله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه واليسي
كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكي كونلك مسافه ايسه بيان
سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وار ايسه آنده برآي بلكه دخي زياده اقامت ايتسه لردخي ينه قصر
صلوة ايدرلر زيرا اولمحله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر
ايسه اولمحلده قدوم واليه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكللردر واكر بو صورتده طرف واليدن ترك
غزا ايله مأمور اولديغني مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلر تا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين
زيرا بولندقلري محل ايله بلده لري ميانده مسافهٔ سفر وار ايكن عودت قيلديلر بو جهتله وطنلرينه كيرمدكجه
مقيم اولمازلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل وبر قلعه يه واصل اولوب اميرلرينك
امر واخباري اوزره محاصره سنده برآي اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحي ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

قصر صلوة ایدرلر زیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون اقامته عزیمت ایتمدیلر واکر اسیرلری حصنی فتح ایلسونلر یاسونلر محل مرقومده برآی آنلرایله اقامت ایده جکنی اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا آنلر دار الحربده اهل حرب ایله محار بلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته قادر اولور یاخود عدویه مغلوب واقامته غیر قادر اولور و بویله موضعلر آنلرك حقنده موضع اقامت اوله مزوموضع اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملر ایله برف و باران نازل ومحال حرکتلری زائل اولوب شدت شتا مقتضی اولنجیه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهل حربدن دخی امانله مأمون الغائله اولسه لر ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اعدا اللریله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعه ایتملرندن امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدرکه صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله وانتقامه قیام ایده جك مرتبه لره شوکت ومنعه لری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی و امام ابو یوسف رحمه الله دن مرویدرکه اکر خیام واخبیه ده ایسه لر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده متعدلری وار ایسه صحیح اولوردی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیچه مقداری اقامته امکانی اولان محلدر دیو بیان ایتدیکمزه بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالی نك حدیثی ایله دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهما یه دیدیمکه بز بلاد اعداده طول مکث ایده رز امر صلوتده نیچه رأی ایدرسین جوابده ركعتین حتی ترجع الی اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجیه دکین ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو خصوصده رامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوصدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا و نساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم من شاء عزل و من شاء ترك مضمونیله اقتدا ایده رم یعنی نسالریکز مواضع زرعکز کبیدر اول مواضعدن محل حلاله قنقی طرفدن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترك ایدر وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت بیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز عزله دلیلدر والفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهما دن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ صغرادر یعنی جیاد فن اولادك اخفی واصغر بدردیر لرایدی وایت مذکوره آنلری رد ایچون نازل اولمشدر وابن مسعود رضی الله عنه دن منقولدرکه عزادن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجلك صلبندن کله جك بر نفسك عهد ومیثاقنی اخذ ایتدی ایسه اول رجل نطفه سنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر دیلرسکز عزل ودیلرسکز ترك ایدیکز و بو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حره دن ایسه حلال ولمسی آنك رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکه سندن ایسه رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهل حربدن برکمسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب اسلامنی بیلسه لر یاخود بیلوب آنی اسیر ایتمسه لر اول کمسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور زیرا اول موضعده از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز وشخص مذکور اوچ کونلك مسافه یه قصر صلوة ایده رك سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدر زیرا کندو اهل حرب ایله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه موضعنده اقامتی قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایادی اهل حربده اسیر اولان کمسنه حقنده نظر اولنورا کر اول اهل حرب اون بش کون بر محلده اقامته عازم اولورلر ایسه اسیرینی بو فرقه قدر آنلر ایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة اوزرینه لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر و قامتی خصوصنده انجق آنلرك نیتلری معتبر اولوب دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سی منزله سنده اولور زیرا آنلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولماز حتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه احضار ایچون عمال وخدامندن برینی بعث وتسیار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ اراده سنه تمکین ایتمکله سفر واقامتده

اول شخصك نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمك نیتی مطلوب ومنتظردر و بو مسئله دن ایادی اهل حربده اولان اسیرك حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن فرار و بر مغاره یاخود غیری محلده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البته قصر صلوة ایدر زیرا بو صورتده اهل حرب ایله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلك دار الحربده ایچلرندن برکمسنه اسلامه کلوب اهل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کمسنه اوچ کونلك مسافه یه علی قصد الفرار خروج وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ودخی زیاده متستر اولسه دخی ینه مسافر اولورز یرا اهل حرب قتلیچون آنی طالب اولدقلری حینده آنلر ایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویله درکه اکا غدر ایدوب قتل ایچون طالب اولسه لر اول دخی محارب اولور ومذکورینك حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب بر محلده برآی اقامته نیت ایدنلرك حاللرینه مماثلدرکه جمله سی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتك غیر یده اولمغله لغو و باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه بو مذکورلردن برکمسنه دار الحربدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب ایتدکلرنده ینه اول بلده ده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدرز یرا فی الاصل اول بلده ده مقیم اولمغله ایچندن چیقمادقجه مسافر اوله مز و بر ایکی کونلك مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت خروجله مسافر اوله میوب بعض قراده اولان عقارینه خروج ایدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذکوره شول عسکر حکمنده اولورلرکه کندو بلده لرندن بر کونلك مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر کوندن زیاده کیتمکه مائل دکللر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اوله لر و بو عسکرینه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدرلرسه ده ینه صلوتی تکمیل قیلرلر زیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلده لرنده مقیملر ایکن اهل حرب آنلر ایله قتال ایلسه صلوتلرین اکمال ایدرلر کذلك اهل حرب بلده لرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج وانجق بر کونلك مسافه یه طالب اولسه لر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوچ کونلك مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلده لرینك غیری بر محلده اقامت ایلسه لر ینه قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محار بلردر ودار الحربده برکمسنه حکم مسافرتده داخل واهل حرب ایله محارب ومقاتل اولدقجه نیت اقامتله بر محلده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلده لرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی اول بلده یه تعرض ایلمسه لر اتمام صلوة ایدرلر زیرا بلده لری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصل اولدقلرنده اتمام صلوتله حکم اقامته متواصل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلده یه استیلا وایچنده اقامت بعده مسلمین مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلا و بلده یی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلرز یرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسه لر قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخی محار بلردر بو جهتله دار الحربده نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلك مسلمیندن بر عسکر دار الحربه داخل و بر بلده یه غالب اولسه لر اکر آنی دار اتخاذ ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یا دخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه قصر صلوته اعتیاد ایدرلر زیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محار بلردر ومسائل مرقومه بو وجه مشروح اوزره تخریج ایتمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرك عندنده بر بلده یه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یاخود ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر وبحث مذکور موضعنده بیان اولنور ان شاء الله تعالی ومؤلف الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب بوندنصکره باب من یغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فی الخطأ عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائللرین تقریر قیلدی لکن بز بابین مذکورینك مسائلنی املا ایلدیکمز شرح ازیادانده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ایلمدك زیرا مؤلف زیادات نده اولان مسائلی بعینها بلا زیادة ولا نقصان بوکا بنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

باب امان اهل المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسي مشركينه عهد وامان
ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدركه بو كتابك ادق مسائل والطف وسائلي ابواب امانده موضوع
وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب
قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سي علي بن حمزة الكسائي رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دنصكره
ابواب مزبوره يي ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتي امتحان مراد ايلين
كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحريني امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو
ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحريني مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندنصكره بيلمك كركدركه
رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكي عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز ونفيذ ده
لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعني مسلمينك
دملري قصاص وديتده متساوي اولور وجمله مسلمين اغيار واعداري اوزره يد واحده مثللودر يعني بر برينه معين
اولملري واجبدر وذمتلرينه ادنالري دخي ساعي ونافذ المساعيدر و بو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود
مؤبددر وامان وعقد ذمت دخي اولدر وينه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده
واقع اولديغي كبي مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره
دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغي كبي بمعني القرب اولان دنودن مشتق ايسه
حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانينه دليلدر واكر دنائتدن مشتق ايسه
وصف دنائت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام
امانده معناي نصرت نماياندر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملي صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول
صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر بر مسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اولبابده مقام جماعت
مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركيني دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه
مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضي مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان
حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبي اولور بو جهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخي عقد اماني
صحيح اولور زيرا امرأه دخي اهل نصرتندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنيه صالحه سي يوقدر لكن عقد
امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سي دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبي صرف جهاده
صالح اولمغله نسا دخي جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر و بوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول
روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضي الله عنها زوجي
ابو العاص بن الربيعي اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي اجاره سني
اجازتله ابقا واماني تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابي طالب رضي الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده
مشركيندن وروجم طرفندن بنم اقربامدن ايكي كسنه يي جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه
قرنداشم علي بن ابي طالب رضي الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبوريني قتل ايچون اوزرلرينه يوردن هجوم
ايدوب بكا دخي مشركيني جارمي قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدي بن دخي والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلري
قتل ايده مزسين ديديم صكره بن چيقوب قبويي اول كلمزدن اقدم اغلاق ايديكزديوب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اسفل مكه ده ايديلر وفي نسخة اسفل بنيه يعني اسفل كعبه ده ايديلر اولصوبه كتدم ورسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلريني آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضي الله عنهايي بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم
علي دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكي كسنه يي جار قيلوب امان ويرمش ايديم
شمدي آنلري قتله هجوم ايلدي وحضرت فاطمه رضي الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون
عهد وامان ويررسين ديو عتابه مبادرت قيلدي تاكه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلر كه هنوز
اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدي همان مرحبا يا ام هانئ فاخته ديو ترحيله بني تطييب
ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم علي دن نه لر چكديم اندن خلاص بولمبه يازديم مشركيندن زوجم
وساطتيله ايكي قريبي جار قيلمش ايديم شمدي قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدي اول ساعت بيورديلر كه
ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعني علي ايچون آنلري قتله مساغ اولدي سنك جار
قيلديغك كسنه لري بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كسنه لره بز دخي امان ويرديك بعده حضرت

فاطمه رضي الله عنهايه امر ايلديلر اول دخي اغتساللري ايچون صو قودي بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد
ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدي ايشته
رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئي تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت علي رضي الله عنه ايچون
اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك
سر وحكمتني بو وجه اوزره تحديث ايلديلركه ايكي ركعتي فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدي وايكي ركعتي
دخي عمارة بن دويبه رضي الله عنه روايتي اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدي ودورت ركعتي دخي
ابن مسعود رضي الله عنه روايتي اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلري صلوة ايدي ومخالفا بين طرفيه
قولنك معناسي متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يساريني منكب ايمن وطرف يميني
منكب ايسري اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتي بيان واردر وعمر بن
الخطاب رضي الله عنهدن مرويدرديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعني على التحقيق
مرأة دخي مشركيندن احسانلرين كوردكلري كسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره
الزام ايدرلر واعطاء اماني دخي جائز ونافذ اولور اولدي وفي رواية لتأخذ يعني صلح وامانله اخذ عهد ايدر
اولدي وحضرت عائشه رضي الله عنها دخي روايت ثانيه كبي ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدي
اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول
ابي حنيفه واحدى الروايتين عن ابي يوسف رحمه الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثاني امام محمد رحمه الله
ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتي مقداري
نصرت دينه اهليتي دركاردر وامان دخي نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امام مباشرت قتال
بويله دكلدركه مباشرت مولا سنك ملكي اولوب عبدك ملكي اولميان نفس ومنافعي ايله دينه نصرتدر وهم
عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضي اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه
غيره الزام ايدر و بو مقوله امورده عبد وحر متساوي الاقدامدر و بو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان
اوزره شهادتدركه شاهد حرمت افطارده نفسني تقديم بعده غير اوزره دخي تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه
رحمه الله ديركه امانده معناي نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولنلردن متبين اولور و خدمت مولى ايله
مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت اماني بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت
قتاله قادر اولمغله خيريت اماني ظاهر اولوب تصرفي مسلمينه نظر وجهي اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن
ملتزم كف اولمسي انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب
ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخي حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد
رحمه الله عبد الله بن عمر رضي الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبي جائز مقال وسيعنا ايله
مدعاسنه استدلال ايلدي اما بو قول مجمل عندا بي حنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله
قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشي ايله دخي استدلال ايلدي فضل رقاشي رحمه الله تعالى ديديكه
بز اهل حصني محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمان بر سهمه امان وعهدي تحرير وصوب دشمنه رمي و تسيير ايلدي
بز دخي بو ماده يي عمر بن الخطاب رضي الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان
امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدي ايشته جناب فاروق صحت امان عبدي انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب
مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدي لكن بنده امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمي سهام اعمال مقاتليندن
اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدي وعندمزده صحت امان مقاتل دخي اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده
اسلامنه منوط قيلندي ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمي اوزره فارسيه ايله مترسبت لفظني
تحرير ايلدي خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمي امر مسلمين ايله معيتلرنده مقاتل اولورسه دخي ينه باطلدر زيرا
اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالي امانله مسلمينه قصد نظر
ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمي اهل نصرت دين دكلدر وادى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانتمز همان
كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانتمز اعتقادده موافقلري ايله بر مشركينه قتالمزده
قهر وتذليللرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناي قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده
تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافريندن ايكن مسلم اولوب اسلامي وصف وتعقل ايلين

غلام مراهقك امانى عند ابى حنيفه رحمه الله مسلمين اوزره جائزو نافذ اولماز اما قول محمد رحمه الله اوزره
جائزدر زيرا عاقل ورشيد اولد قده ايمان واسلامى صحيح اولور وايمان واسلامى صحيح اولان كمسنه نك بعد الايمان
امانى دخى صحيح اولور زيرا امان انجق دينه قول ايله نصرتدر وغلام مذكورك اصل دخول دينده قولى معتبر اولنجه
البته نصرت دينده دخى معتبر اولور لكن امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه امانده معناى خيريت ونظر
مستوردركه آنى انجق معتدل الحال اولان كمسنه فهم ايدر وقبل البلوغ دخى اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذكور قتاله بنفسه مالك دكلدر وخيريت انجق قتاله مالك ومباشر اولانلرك امانده ظاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبينك صحت امانده قول ابى حنيفه رحمه الله نه وجه اوزره اولديغى ذكر وبيان اولنمادى لكن
ابو بكر الرازى رحمه الله مباشرت قتاله متمكن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده امانى صحيح اولور ديرايدى وسائر
مشايخمز معتدل الحال اولمد يغندن امانده مسلمين ايچون معناى نظر بر كمال اولمامغله امانى صحيح اولماز ديرلر ايدى

باب الامان ثم يصاب المشركون بعد امانهم * يعنى مشركين بعد الامان سبى وقتل ايله مهان اولسه لر حكم ضمانه
متعلق مقام بياندر مسلميندن بر كمسنه مشركيندن بر قومه امان وبردكد نصكره ينه مسلميندن قوم آخر بن
اوزرلرينه هجوم ايله قتل رجال واخذ نسا واموال ايدوب بعد الاقتسام اول نسادن اولادلرى اولوب صكره
سبقت امانه واقف اولسه لر اولا قاتلين اوزره ديت مقتولين واجب اولور زيرا امان شخص واحد جماعت
مسلمين اوزره نافذ اولمغله مشركينك نفوس واموال لرنده عصمت متقوم ظاهر اولور ومقاتلينندن واقع اولان
قتل دخى امانى بلمدكلرندن صفت خطا به مقرون اولور واكر امان سابقى بيله رك هجوم ايلديلر ديو فرض اولنورسه
اكرچه صفت عمده مقارندر لكن شبهۀ مبيحه كه محاربه نك قبامنه مقرون اولوب بو مثللو قتل ايله ديت
واجب اولور لقوله تعالى وان كان من قوم بينكم وبينهم ميثاق فدية مسلمة الى اهله يعنى اكر مقتول سزكله
آنلرك بينلرنده عهد وميثاق اولان قومدن ايسه قاتل اوزره واجب اولان ورثۀ مقتوله تسليم اولنه جق ديتدر
وبوندنصكره صورت مفروضه ده الثان نسا واموال لرى دخى عصمت محل ايله اخذ واسترقاق باطل اولد يغيچون
كيرو ويريلور وشبهۀ ملك ايله وطئ ايدوب صكره ملكلرينك غيريده وطئه مباشرتلرى ظاهر اولمغله اكرچه
حد زنا لازم اولماز لكن مهور نسايى غارم اولورلر وحاصل اولان اولادلرى ينه بابالرينك اولادى احرارى اولورلر
زيرا نساء حرائردن تولد ايتمرليه بلا قيمۀ احرار الاصل اولورلر وبابالرينه اتباعا مسلمين اولورلر زيرا ولد
من جهة الدين خير الابوينه تابع اولور ومؤلف رحمه الله بو بابده حديث مهلب بن ابى صفره يى ذكر ايلدى
مهلب ديديكه عهد خلافت عمرده بلاد اهوازدن بر بلده يى محاصره وفتح ايلدك مكر آنلر حضرت عمر
رضى الله عنه دن اخذ صلح ايتمشلر ايمش وبز دخى براز نسالرين سبى ومجامعت ايلدك بو خبر حضرت عمر
رضى الله عنهه بالغ اولوب بز اولادلر يكزى اخذ ونسالرينى كيرو رد ايديكز ديو نامه يازدى وعطا رحمه الله دن
مرويدر ديديكه بلاد فارسده مدينۀ تستر صلحا فتح اولنمش ايدى صكره اهلى ينه كافر اولدلر ايله مهاجرون
وفى نسخة مجاهدون غزا وآنلرى اسير ونسالرينى اخذ ايلديلر حتى ولدلرى دخى ظاهر اولدى درعقب حضرت
عمر رضى الله عنه اول نسايى حرلرى اوزره رد ايله امر ايدوب سيدلرى ايله بينلرين تفريق ايلدى لكن
بونك تأويلى اولدركه اهل تستر كافر اولدقلرنده داره غالب اوله ميوب آنده حكم شرك جارى اولمامغله دارلرى
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضى الله عنه سبى واسترقاقلرين تجويز ايلمدى وابو الرقاد شويس
رحمه الله دن مرويدر ديديكه والله خوف ايده رمكه صلحمدن ميسان نام موضعده وافر رجال ونسا بولنه
بونه ديمكدر باشويس ديو سؤال ايتدكلرنده ديديكه محل مزبوردن بر جاريه كتوروب بر زمان وطئ ايتمش ايدم
صكره حضرت عمر رضى الله عنه دن نامه كلكله ناس اسيرلرين رد ايتدكده بن دخى اول جاريه يى رد ايلدم يعنى
حين ردمده بندن حامل ايسه شمدى يه دكين حاصل اولان ولد دخى تولد وتناسل ايتمش اوله وخوف مذكوره
باعث اولدر كه اول جاريه يى بانده اوج حيض كورمزدن اول رد ايلمك جائز دكل ايكن قبل الحيض رد ايتمش ايدى
زيرا اول جاريه حره اولوب شبهه ايله آنى وطئ ايتمش اولمغله اوج حيضله انقضاء عدت واجب ووطئ ايدن
دخى حامل يا غير حامل اولديغنى بيلميه دكين ردى غير جائز ايدى وامام ابو جعفر محمد بن على رضى الله تعالى
عنهم اجمعين حضرتلرندن منقولدر ديديكه خالد بن وليد رضى الله عنهك بنى جذيمه يه معاملۀ قتل واسرى
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بالغ اولدقده اوچ كره اللهم انى ابرأ اليك مما صنع خالد يعنى يارب
خالدك بو صنعندن سكا تبرى واستعاذه ايده رم ديدكلرى حالده تا ياض ابطيلرى مرئى اوله جق مرتبه لرده

يد بين انور ينلرين سوى آسمانه رفع ايلديلر بعده حضرت على رضى الله عنهى دعوت ايدوب خذ هذا المال
فاذهب به الى بنى جذيمة واجعل امر الجاهلية تحت قدميك ديديلر يعنى يا على شو مالى آل وبنى جذيمه يه كوتور
وامر جاهليتى تحت قدميكده قيل يعنى بنى جذيمه ايله اهل مكه مابينلرنده سبقت ايدن خماشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرينى ابطال قيلكه بعد اليوم آنكله اشتغال ايتمسونلر ثم قال عليه السلام فدى لهم
ما اصاب خالد وفى نسخة صحيحة فودلهم يعنى خالدك ويرديكى ضررك ديتنى آنلره ادا قيل مترجم فقير ديركه
ودى يدى دية صيغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امر ق لفظى كبى حرف واحد اوزره د لفظيدر حالت وقفده زياده
ها ايله ده ديمك وجزم ناقصده حذف حركه ايله اكتفا يعنى اوزره دى ديمك دخى جائزدر بنا برين نسخۀ اولانى
تصحيح ايتمك ممكن اما نسخۀ ثانيه خطا ايدوكى متبيندر بو جهتدن صاحب المغرب فعلى هذا قوله عليه السلام لعلى
اخرج الى هؤلاء فودمائهم صوابه فدهم ويه فى مختصر الكرخى حكيم بن حكيم بن عباد بن حنيف عن ابى جعفر محمد بن
على فى فتح مكة ديمكله تصحيح صحيح ونصريح حق صريح ايلمشدر فخرج اليهم على بذلك المال يعنى بعده حضرت
على رضى الله عنه اول مال ايله بنى جذيمه يه توجه واقبال ايدوب فودى لهم كل ما اصاب خالد منهم حتى انه ادى لهم
ميلغة الكلب يعنى حضرت على رضى الله عنه خالدك اخذ واضاعت ايلديكى مجموع نفوس واموالك ديتلرينى
حتى ميلغه لرينك كه كلبلرينك صوايچه جك سفال كهنه مثللو قابلرينك ديتلرينى دخى آنلره ادا ايلدى آخر كار قطعا
مطالوبلرى قالميوب حضرت على رضى الله عنه ده بر مقدار بقيۀ مال برقرار اولمغله هذه البقية من المال لكم عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم مما اصاب خالد مما لا تعلم ولا تعلمونه يعنى طرف رسول الله صلى الله عليه وسلمدن شو بقيۀ مال
بزم بيلوب وسزك بيلمدكلريكزدن خالدك اضاعت ايلديكى نسنه لردن بدل سزك اولسون ديوب اول بقيه يى
دخى آنلره ويردى بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طرفلرينه عودت واخبار كيفيت مصلحت ايلدى
وبو حديث جليلده مسلمين امان ياخود موادعه ده بولنان مشركيندن اموال ونفوس مقوله سى هرنه يه اصابت
واضاعت ايدرلر ايسه اصحابنه مجدد اداسى لازم ايدوكنه دليل واردر وخالد رضى الله عنه بنى جذيمه يه اصابتى انلر
مشركلر ايكن اظهار اذان وترك قتال ايتملرى مجرد ايادى مسلميندن تخلص كريبان ايچوندر ظنى ايله حكم خطاده
ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتى اولملريله عاقله سى ايديلر بو سببله رسول الله
صلى الله عليه وسلم اول مالى بنفسه ادا بيورديلر ياخود عند نفسلرندن مجرد على وجه التبرع ادا ايلديلر واظهر اولان
احتمال ثانيدر زيرا عاقله انجق دمايى تحمل ايدوب اموالى ايتمز ايكن وقعۀ مرقومه ده دماء واموالى تحمل بر له بذل مال
بيورديلر ولفظ ديت انجق بدل نفسده حقيقت ايكن حديث مذكورده كاه بدل نفس ومالك مجموعنه وكاه يالكز
بدل ماله اطلاق اولنديغى اطلاق وتقييد ياخود بدل نفسه اتباع ومشاكله علاقه لريله تجوزه مبنيدر وينه حديث
منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دليل مقبول واردر زيرا حضرت على رضى الله عنه
هذا لكم مما لا تعلمه ولا تعلمونه ديو بقيۀ مالى آنلره احسان ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى فعل مذكورينى
استحسان ايلديلر مؤلف رحمه الله ديركه مسلميندن بر عسكر بر قلعه ياخود بلده يى محاصره ايتدكلرنده بعض
سكان اسلامه كلسه لر اول بعض نفس ومال واولاد صغارى اوزره واصل امن وامان اولور لقوله عليه السلام
فاذا قالوها عصموا منى دماءهم واموالهم الا بحقها يعنى مشركين همان كلمۀ شهادتله تكلم ايتدكلرنده بندن دما
واموال لرينى حفظ ايدرلر مكر حق شرعى ايله تعرض اولنه وقال تعالى فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزكوة فخلوا
سبيلهم يعنى اكر مشركين ايمانه كلوب شركلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زكوتله توبه لرين تصديق
ايدرلر ايسه سبيللرين تخليه ايدوب آنلره قطعا تعرض ايلمكز اما زوجه واولادكبارى بر ابر اسلامه كلمزلر ايسه فئ
مسلمين اولورلر زيرا اولاد صغارى اكا تبعا مسلم اولوب اولاد كبارى وزوجه سى آنك اسلامى ايله مسلم عد اولنمامغله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعاى مرقوم اوزره حديث زهرى ايله استدلال اولنديكه بنى قريظه دن
ثعلبة بن سعنه واسيد بن سعنه بو ايكى برادرلر ايله اسد بن عبيد بنى قريظه يه جيش رسول الله صلى الله عليه
وسلم ايله محصور اولدقلرنده ديديلر كه يا بنى قريظه اسلامه كليكز كه دما واموال يكز اوزره امين اوله سز والله بو محمد ابن
الهيبانك سزه خبر ويرديكى ذاتدر بنى قريظه بو اول دكلدر ديديلر وقصۀ ابن الهيبان مغازيده ذكر وبيان
اولنمشدر كه ابن الهيبان احبار شامدن بر حبر بنام ايدى كه بعثت نبويه دن اقدم يهود يثربه قدوم واحبارنده آرام
ايتشيدى مخضرموت اولدقده يهودى باشنه جمع ايدوب ديديكه اتدرون لم تركت ارض الخمر والخمير وفى نسخة
ارض الخمر والخبز وزات بارض الجدب والشدة يعنى بيلورميسز كه بن نيچون ارض شام كبى جاى شراب وطعامى

یاخود خیر فتحتین ایله ایسه جای اشجار بلند وخیر نعمت دلپسند ی و نسخهٔ ثانیه یه کوره جای خمر وخیرات ومنافع ومبراتی تارك وارض حجاز کبی بلاد قحط وشدته نازل و بارك اولدم بنی قریظه یه مزدیدیلر بعده ابن الهیبان دیدیکه انجق بر پیغمبر ذیشانه وصلت ایچوندر که زمان تشریفلری قریب و بو محل دار الهجره‌لریدر و بن دخی آنلره ایرشمك امید ایدر ایدیم لکن شمدی نومید اولدم سزدن هر کیم ایرشورسه بندن ابلاغ سلام و آنی تصدیقه اهتمام قیلسون زیرا اول خاتم النبیین وخیر الخلایق اجعیندر امام زهری رحمه الله دیر که همان بنی قریظه حکم رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره قلعه‌لرندن نزول ایده جکلری صباحك کیجه سی کلدکده ذکر اولنان ثعلبه واسید ابنی سعنه ایله اسد بن عبید رسول الله علیه السلام حضورلرینه نزول واسلامی قبول ایتلریله دما واموال‌لری اوزره امن وامانه وصول بولدیلر و بو خبر جبل اسلامله محصور اولمیان امین اولدیغی کبی محصور دخی امین اولدیغنه دلیلدر و عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن منقولدر دیدیکه مسلمیندن برکسنه برمشرکه الی ایله بر وکل دیمك مثللو اشارت ودر ونده کلورسك سنی قتل ایده یم دیمکه نیت یاخود بو قولی همس ایله تلفظه مباشرت ایلسه واول مشرك دخی کلسه تأمینی واجب وقتلی غیر جائزدر و بز دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرزکه بو مقوله اشارت امانله اشارت ایدوب مشرك دخی مراد فوأدینه عالم اولسه شرعا امن وسالم اولمسی لازمدر زیرا اشارت معهوده ایله طرفنه دعوت قیلدی و بویله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وکلورسك سنی قتل ایده یم قولنی فهم وتحقیقه کافر ایچون بنه قائلندن استکشافدن غیری طریق یوقدر واستکشاف دخی یانده واصل اولمدقجه غیر قابلدر بناء علی ذلك ظاهر اشارتیله ثابت اولان امانی اثبات وتحصیل وغدردن احتراز ایچون زیاده سنی اسقاط وتعطیل ایلمك لازمدر زیرا ظاهر اشارتی امان ایکن کلورسك قتل ایده رم قولی نبذ امان مکاننده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالی فانبذ الیهم علی سواء یعنی یا محمد اکر برقوم معاهدینك خیانتندن خوف ایدرسك عهدلرینی اوزرلرینه طرح قبل مساوات اوزره اولدیغکز حالده یعنی سز وآنلر طرح عهدی بیلکده مساوات اوزره اولدیغکز حالده وبلا اعلام نبذ عهدده اولان محذوری جناب خدای علام افاده وافهام ایچون ان الله لا یحب الخائنین بیورمشدر یعنی قبل اعلام الخصم نبذ عهد ایتمك محض خیانتدر الله تعالی خائنلری سومز و مبنای امان توسع اوزره اولوب حتی کلامدن محتمل المعنیین ایله ثابت اولدیغی کبی اشارتدن دخی محتمل ایله ثابت اولور و بو معنایی بیان حدیث هرمزانده نمایاندر که آنی حضرت عمر رضی الله عنهك حضورینه کتوردکلرنده حضرت عمر اکا تکلم یعنی سویله دیدی هرمزان دخی اتکلم کلام حی ام کلام میت یعنی کلام حی ایله می سویلیه یم یوقسه کلام میت ایله می دیدی حضرت عمر کلام حی یعنی کلام حی ایله سویله دیدی هرمزان دیدیکه یا عمر فی الاصل کرك سز و کرك بز جاهلیه ده ایدیك نه سزك ونه بزم ایچون بر دین معتبر یوغیدی و بزم یدیمزده ملك ومال اولمغله بز سزلری که معاشر عربی منزلهٔ کلابده عد ایدر ایدیك بنا برین الله تعالی سزی دین ایله عزیز ورسولنی سزده بعث ایلدکده بز سزه اطاعت ایده مدیك حضرت عمر رضی الله عنه الیمزده اسیر ایکن بزه بویله می دیرسین قتل ایدیکز شونی دیدی هرمزان دخی پیغمبریکز سزه تعلیم ایتدیکنده اسیره امان ویروب صکره قتل ایتمك وارمیدر دیدی حضرت عمر بن سکا نه زمانده امان ویردم دیدی هرمزان یا عمر تکلم کلام حی دیدیك ونفسی اوزره خائف اولان حی اوله مز دیدی حضرت عمر رضی الله عنه قاتله الله اخذ الامان ولم افطن به یعنی آنی الله تعالی قتل ایلسون بندن امانی آلمش و بن فهم ایتمشم دیدی ایسته بو کلام توسع باب امانه دلیل تامدر بنه مؤلف رحمه الله دیر که امام المسلمین فیجسان برقومه اعطاء اماندن صکره نبذ عهد ایتمکی استحسان قیلسه جائز اولور لقوله تعالی فانبذ الیهم علی سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرین تکمیل ومحافظه ایچون مسلمینه نظر وشفقت ملاحظه سیله اولوب نظرمذ کوردخی بعض اوقاته مقصور اولمغله همان وقت مزبور منقضی اولدقده نظر وخیریت نبذ عهدده ایدوکی متعین اولور که ظهور شوکتلرندن صکره قتال کفاره متمکن اوله لر و نبذ لغتده بمعنی الطرح در قال تعالی فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشرکینه اعلام وافاده وقبل الامان بولندقلری هیئت اصلیه لرینه اعاده ایله ظاهر ونمایان اولور حتی قبل الامان بولندقلری قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولدیلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ایله مقاتله لری جائزدر زیرا کما کان منعهٔ سابقه لرنده برقرارلردر اما قلعه لرندن نزول وعساکر مسلمینه دخول ایتمشلر ایسه تا مأمن سابقلرینه عودتلرینه دکین تأمینلری واجبدر زیرا نزوللری امان سببیله اولمشدر اکر منعهٔ اصلیه لرینه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ایدوب رفع امانلرنده مؤثر قیلنسه خیانت مسلمین ظاهر اولمش اولور والله لا یحب الخائنین ومعنای سابق اوزره

وان احد من المشرکین استجارك فاجره حتی یسمع کلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شریفی دلیل ناطقدر یعنی یا محمد اکر مشرکیندن برکسنه سندن جوار وامانه طلبکار اولورسه سن آنی کلام حقی استماع و حقیت دینه اطلاع ایدنجه دکین جار وامین قیل صکره اسلامه کلمزسه دخی بنه محل امنه آنی ایصال قیل وحکم مشروح الآله حدیث معاویه رضی الله عنه ایله دخی استدلال قیلندیکه معاویه رضی الله عنه ایله کفار روم میانلرنده عهد وامان وار ایدی ومعاویه بلاد کفاره طوغرو کیدر ایدی کو یا وفاء عهده دکین هجوم ایتمیوب صکره بردن جمله واقدام ایله مشرکین اوزره قدوم ایده یم دیر ایدی یعنی عهدلری مدت معلومه ایله مقید اولمغله اواخر مدتده مکان قریبده حاضر وهمان تمام مدتده اوزرلرینه مهاجم ومحاصر اوله یم دیر ایدی راوی دیر که ناکاه برشیخ کبیر الله اکبر الله اکبر وفاء لا غدر وفاء لا غدر دیه رك حرکت مرقومه دن منع وتکبیر ایله تکبیره باشلدی واول شیخ عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله عنه ایدی و بو کلامنده بیان واعلام ایلدیکه صنعت معهوده ده معنای غدر موجوددر زیرا کفار قصد هجومله یاقلشدیغکی بیلیوب محافظهٔ عهد وامانیچون کلور صانورلر معاویه رضی الله عنه دیدیکه وفاء لا غدر دیدیکك نه در و بنم حرکتمده نه کونه غدر واردر عمرو حضرتلری دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلمی ایشتدم بیورلر که اذا رجل کان بینه و بین قوم عهد فلا یحلن عقدة ولا یشدها حتی یمضی امدها او ینبذ الیهم علی سواء یعنی قنقی رجل که کندو ایله برقومك بینلرنده معاهده اوله اول کسنه برعقده یی مجددا حل وعقد ایلمسون یعنی خلاف معاهده برنسنه احداث ایلمسون تامدت معاهده کچوب یاخود مساوات اوزره بیله رك نبذ عهد ایلمدکجه بو حدیث جلیلده صورة ومعنی مشابه غدر اولان اموردن وجوب تحرزه دلیل واردر والله اعلم

* باب مالا یکون امانا *

یعنی ظاهر لفظی اعطاء امان اولوب حقیقتده امان اولمیان اقوال وافعالی بیاندر برمسلم دار الحربه بغیر امان کروب مشرکین دخی آنی اخذ ایتدکلرنده مشرکینه انا رجل منکم یعنی بن سزلردن بریکزم دیسه یاخود جئت ارید ان اقاتل معکم المسلمین یعنی سزکله مسلمینه قتال ایتمك اراده سیله کلدیم دیسه مشرکین دخی ظاهر کلامنه اعتماد وآنی اطلاق وآزاد ایلسه لر اول مسلم قادر اولدیغی مقدار قتل مشرکین واخذ اموال ایتسه اکا حلالدر زیرا قول مذکوری اعطاء امانه محمول اولمیوب انجق استعمال معاریض کلام ایله مخادعهٔ مشرکینه محمولدر زیرا انا رجل منکم قولنك معناسی آدمی من جنسکم دیمکدر وجئت لاقاتل معکم المسلمین قولنك معناسی اکر مسلمیندن اهل بغی ایله قتاله رغبت ایدرسکز بنده سزکله برابر قتال ایچون کلدیم دیمکدر یاخود المسلمین قولنده عن لفظه سنی اضمار ایدوب مسلمین طرفلرندن سزکله قتاله کلدیم معناسنی اعتبار ایتمشدر حتی قول مذکوردن اعطاء امان دخی قصد ایلسه بنه معتبر اولماز زیرا کندو ایادی مشرکینده اسیر مقهور ایکن بنه آنلره امان ویرمك نیجه ممکندر آنك احتیاجی انجق مشرکیندن طلب امان ایتمکده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخی نسنه یوقدر بعده مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذکوره اوزره احادیث وآثار ایله استدلاله ابتدار ایلمشدر آنلردن بریسی اولدر که روایت اولنمشدر که سفیان بن عبدالله بن نبیح الهذلینك قتال مسلمین ایچون جمع جموع ایلدیکی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مسموعلری اولدقده عبدالله بن انیس رضی الله عنهی یالکزجه برسریه مقامنده نخله یاخود عرفه وفی نسخهٔ عرنه نام محله بعث وتوجیه ومزبوری قتله امر وتنبیه بیوردیلر و دیدیلر که انتسب الی خزاعة یعنی سفیان عادت عرب اوزره نسبکدن استفسار ایدرسه کندو خزاعه دن اولمغله سن دخی اول قبیله یه نسبت اظهار ایله عبدالله یا رسول الله بن آنی بیلوب تشخیص ایده مم نیجه قتل ایده یم دیدی بیوردیلر که انك اذا رأیته هبته یعنی علامتی اولدر که آنی کوردکده آندن قورقارسن عبدالله دیر که بن ایسه کسنه دن قورقاز ایدم ینه دیرکه فاقبلت عشیشة لفظ عشیشه علی خلاف القیاس تصغیر عشیه در یعنی اخشام وقتیجغزنده ایچلرینه توجه ایلدم ووقت صلوة دخی حلول ایلدی لکن بنی بیلورلر دیو نماز قیلمقدن خوف ایدوب ماشیا ایما ایله قیلدیم وامام ابو یوسف رحمه الله منهزم اولان ماشیا ایما وصکره اعاده ایدر قولنه بو اثر ایله استدلال ایلدی عبدالله دیر که کتدم تا آنك برراعیه سی عورته واصل اولدم وسن کیمك راعیه سی سین دیوا کا صوردم عورت دخی سفیان بن عبد اللهك راعیه سی یم دیدی وسفیان قنده در دیدم اشته کلیور دیدی چوق اکلنمدم همان عصاسنه طیانه رق کلدی دیرکه فلما رأیته وجدتنی اقطر یعنی آنی کوردیکمده شدت مهابتدن کندومی تقاطر عرق یاخود تقاطر بول ایدر بولدم وفی روایة افکل یعنی خوفدن کندومی دترر بولدم همان کلوب سلام ویردی ونسبمدن سؤال ایلدی بن دخی خزاعه یه انتساب ایلدم وطریق آخر ایله روایت اولندیکه عبدالله سفیانه کنت اعتزی الی جهینة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالایماء

یعنی فی الاصل قبیلهٔ جهینه‌یه منتسب ایدم شمدی خزاعه‌ده دخیل دیدی بعده سفیانه دیدیمکه جئت لانصرك
وا کثرك وا کون معك یعنی سکا نصرت ایدوب سوادیکی تکثیر ایتمك وسنکله بیله اولمغیچون کلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامی دعوت اسلام وقتال رسول الله علیه السلام کبی منکردن سنی منعه اقدام‌له سکا نصرت
ایچون کلدیم دیمکدر قال علیه السلام انصر اخاك ظالما او مظلوما یعنی دین قرنداشکه کرك ظالم کرك مظلوم
نصرت قیل سؤال ایلدیلر که ظالم ایکن نیجه نصرت ایده لیم بیوردیلر که تکفه عن ظلمه یعنی آنی ظلمندن
منع ایدرسین واکثرك قولندن دخی مافی الضمیری اسلامه کلمزسك سنی پاره پاره ایدوب اجزاء سواد جسدیکی تکثیر
ایچون کلدیم دیمکدر واکون معك قولندن دخی مقصودی سنی قتل ایدنجه‌یه دکین سنکله برابر جه قیام وقعود ایچون
کلدیم دیمکدر مترجم فقیردیر که عبد الله بن انیس رضی الله عنه اصابه‌ده تحریر اولندیغی اوزره جهینه‌دن ایکن
امر نبوی اوزره خزاعه‌یه انتسابی مطابق واقع اولمدیغی تقدیر اوزره نوع انساندن وطائفهٔ عربدن اولمغله جنس
خزاعه دنم دیمکدر انا رجل منکم قولنی تأویله مثلی سبقت ایتمکله بو محلده ترك اولندی عبد الله دیر که اول حینده
جاریه سنه سود صاغ دیو امر ایلدی جاریه صاغوب بکا ویردی بن دخی مقدار قلیل مص ایلدیم بعده سفیانه ویردیم
اول دخی دوه کبی بردن ایچمکه باشلدی همان آنی سودك قایمغنده نهان اولدقده سیفله ضرب وقتل ایلیوب
جاریه‌یه دخی اکر سویلرسك والله سنی دخی قتل ایده رم دیدیم وطریق آخرده جاریه وسود ایچمك صددلری
متروك ونقد خلاصهٔ روایت قالب دیکرده مسبوك اولوب عبد الله بن انیس حضرتلری دیمشدر که سفیانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صکره صحبت ایده رك برمقدار مشی وحرکت ایلدم تا که صحبتمدن تلذذ ایلدی بعده بن کویا
بردیکنلو غصن اوزره یاصوب اباغم انجندی مألنی اکا ایهام وکیرو قالمغه اهتمام ایلیوب اول دخی الحق بالحاجهینهٔ
دیه رك کندو یه انصالمه ابرام ایدر اولدی ونده یجـله بن کیرو قالوب اول دخی بنی کیرو براقمغه باشلدی همان
آرقه‌و یروب کیدرایکن ایریشوب بوینی اوروب باشنی آلدم بعده سرعتله فرار وبرجبله صعود وآنده برمغاره‌ده
قرار ایلدم فاقبل الطلب یعنی بنی طلب ایدیجیلر بوریدی وفی روایة وخرجت الخیل توزع فی کل وجـه فی الطلب
یعنی آتلولر بنی طلب ایچون چیقوب هرجانبه طاغلدیلر وبن دخی جبلده متمکن ایدم تا که برکسنه کلدیکه یانده
بر طاغرجغی وارایدی وایاق قابلرینی الینه آلمش ایدی وبن دخی یالن ایاق ایدم اوطوروب بول ایلدی واداوه
ونعلینی یره قودی وضربت العنکبوت علی الغار یعنی عنکبوت اولدیغم مغاره اوزره معجزهٔ محمدیه ایله نسج
بیوت ایلدی اوقال خرجت حمامهٔ یاخود مغاره‌دن برکوکرجین پرواز ایلدی دیدی واول کسنه بو حالتلری
کوروب اصحابنه مغاره‌ده برفرد یوقدر خبرینی ایصال واشاعه ایدوب نعلین واداوه سنی ترك واهمال ایلدی بن دخی
درحال مغاره‌دن خروج ونعلینی کیوب اداوه یی دخی اخذ واستعمال ایده رك کیجه کیدوب کوندز اختفا یه استعجال ایتمکله
مدینه‌یه واصل ورسول الله علیه السلام حضرتلرینه مسجد شریفده متواصل اولدم بنی کوردکلرنده افلح الوجه
یعنی وجهکده آثار فلاح لائح اولدی بیوردیلر وطائفهٔ عرب مرادینی حائز ونصرته فائز اولان کسنه‌یه تحسین
وآفرین ایچنده افلح الوجه قوللریله خطاب ایدرلر بن دخی وجهك یا رسول الله یعنی بلکه آثار فلاح سزك وجه
انور یکزده لائح اولدی دیدم وکیفیت اخباریمی افاده واخبار ایلدم همان بکا برعصا بخش واعطا ایدوب تخصر بهذه
یا ابن انیس فی الجنة فان المتخصرین فی الجنة قلیل بیوردیلر یعنی شو مخصره‌یی آلوب یا ابن انیس جنتده آنکله
تخصر واتکا قیل زیرا جنتده متخصر اولنلر قلیلدر معنای حدیث ملوك عرب یدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ایتدکلری نسنه‌یی آنکله تعیین وارائت ایتمك دأب وعادتلری اولدیغی کبی سن دخی جنتده ملوکانه تعزز وتعظم
و بو عصا ایله استدیککك نسنه‌لری استجلاب ایچون اشارت وتحکم قیل دیمکدر وبعض علما دیدیلر که معنای حدیث
اشبو عصا یوم الجزاده سنکله بیمزده برعلامت اولسونکه سنك ایچون شفاعت زیادهٔ درجات ایتمکله بو حسن
صنیعکه مجازاته عزیمت قیله یم زیرا بو یله سنك کبی کندو ایله پیغمبری میانلرنده وضع علامت وحسن صنیعنه
مجازاته عزیمت قیلنان جنتده قلیل الوجوددر وعبد الله بن انیس رضی الله عنه اول عصایی محافظه‌ده استقصا
ایدوب حین رحلتنده دخی کفنی ایچنده درج ایتملریله اهلنه وصیت ایلدی ومؤلف علیه الرحمه‌نك نقل قصه‌دن
مرادی جئت لانصرك واکثرك قولی کبیلره شرکه امان ویرمکه محمول اولمدیغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حدیث یزید بن رومان رحمه الله تعالی یی ذکر وبیان ایلدی یزید بن رومان دیر که کعب
بن الاشرفك مکه‌یه قدوم واعلان شعر ونظم اشعار برشرره مقدم اولدیغی پیغامی رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام اولندی وکعب مزبور عظماء یهود یثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه‌یه عمدهٔ اعتماد اولمغله

یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت آیت کریمه سنده طاغوت‌له مراد دخی اولدر واول خبیث جناب رسالته فوق
الغایه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ایدر ایدی حتی غزوهٔ بدردن صکره مکه‌یه واروب
مشرکینك مقتوللرین اشعار ایله مرثیه ومدحت وحاشا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین هجو ومذمت
واهل مکه‌یه مسلمیندن انتقام اوزره تحریك غیرت ایلدی واشعار شماتت شعارندن بریسی اول قصیده سیدر که
اولی * نظم * طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر یستهل ویدمع * یعنی اهلاك وتمزیقده اسباب کبی اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلینك هلاکلری ایچون آنلری اوکتدی وانجق بدر مثللو موضع هلاك ایچون رفع
اصوات وسکب دموعله کریه‌ناك اولمق کرکدر خلاصه رسول الله صلی الله علیه وسلم بو کعب بن الاشرف کبی دون
کعب اولان شخص وضیعك بو کونه وضع فظیعنی استماع ومدینه‌یه عودت بیوردقلرنده دیدیلرکه من لی بابن
الاشرف فانه قد اذانی یعنی بنم ایچون دفع ابن الاشرفه کیم ضامن اولور زیرا اول بکا اذا وجفا ایلدی محمد بن
مسلمة رضی الله عنه بن سنك ایچون اکا ضامنم وآنی قتل ایده رم یا رسول الله دیدی ورسول الله علیه السلام اکا فافعل
یعنی اول فعلی وجوده کتور دیو اذن وامر ایلدیلر بعده ابن مسلمه برقاچ کون اکل طعام ایتمیه رك مکث وارام ایلدی
وکیفیتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولوب انی دعوت ایدوب ترکت الطعام والشراب یعنی یمکی
وایچمکی ترك ایتدیك ونیچون ایتدیك قوللریله تطییب وتسلیت بیوردیلر اولدخی دیدیکه یا رسول الله بن سکا برسوزدر
سویلدیم عجبا وفا ایده بیلورمیم ایده مزمیم دیدی بیوردیلر که انما علیك الجهد یعنی اوزریکه لازم اولان
انجق سعی وغیرتدر وقول ده کورك معناسی وعدینه وفادن اقدم تناول لذاتی ترك ایلدی دیمکدر وعازم خیرات
اولان مرد کریم کرکدر که عزیمتی تناول لذاتی اوزره بو یلجه تقدیم ایلیه لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم نفس
انسان خیرات حسانه وما جعلناهم جسدا لا یأکلون الطعام یعنی بز عظیم الشان انبیاء عظامی اکل طعام ایتمین
اجساد واجسام قیلمدیق بلکه آنلر دخی اکل طعامله تعیش ایدرلر مدلولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اکتساب ایده جکین بیان واشارت واوزرینه لازم اولان انجق وفاء عهده مزید جهد اولوب تکمیل مصلحت
خارج عهده عبد اولدیغنی دخی بیانله دفع حجاب ایلدیلر راوی دیر که خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ایله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلکان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثللو قبیلهٔ
اوسدن نیجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ایلدیلر ودیدیلر که یا رسول الله بزانی قتل ایده رز لکن بزه اذن ورخصت
ویرکه استدیکمز سوزلری اکا سویلیه لیم زیرا بزه اویله سوزلر لازمدر یعنی استعمال معاریض کلامله جنایتکدن اظهار
شکایتی ایهام ایده رك اکا خدعه ایده لیم ورسول الله علیه السلام دخی فقولوا یعنی استدیککزی سویله کز دیدیلر
بعده ابو نائله کعب مرقومك رضاعا برادری اولمغله ابتدا یالکز مدینه‌دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه واوج ایدوب
برازمحادثهٔ اخبار وایکیسی دخی شاعر اولدقلریله مناشدهٔ اشعار ایلدیلر بعده ابو نائله دیدیکه کان قدوم هذا الرجل علینا
من البلاء یعنی شو رجل که رسول اکرم علیه السلامك مکه‌دن اوزریمزه قدومی بزه بلا نوعندن اولدی ولفظ
بلا بمعنی الشدة مستعمل اولدیغی مثللو بمعنی النعمة دخی مستعملدر زیرا مأخذی ابتلا بمعنی الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولندیغی کبی نعمتله دخی تجربه اولنور حتی صحابهٔ کرام بعض متنعملری تجاوز حدود
ایتدکلرین کوروب ابتلینا بالضراء فصبرنا وابتلینا بالسراء فلم نصبر دیمشلردر یعنی اولا ضرر وفقر ایله امتحان
اولندق وصبر ایلدیك صکره سرور وغنی ایله امتحان اولندق اکا صبر ایده مدیك وهم وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم
آیت شریفه سی قوم فرعون ابناء ذکوریکزی ذبح وافنا واولاد اناثکزی استحیا وابقا ایتملرنده محنت عظیمه
واردر دیو تأویل اولندیغی کبی فرعون وقومندن سزی تخلیص وانجاده نعمت عظیمه واردر دیمکله دخی تفسیر
اولندی وابو نائله‌نك دخی بلا اولدی قولنده نیتی معنای نعمت وراحتدر بعده ینه ابو نائله دیدیکه بو رجل ایچمزه
کلمکله جمیع عربان بزمله محاربه‌یه قیام واتفاق اوزره قوس واحده‌دن بزه رمی سهام ایدوب ابناء سبیل منقطع
وبیع وشرا امر نفع اولدی حتی وجودلریمز مبتلای جهد وشدت وعیالمز مشرف ضیاع وخسارت اولوب
بزلر یه جك بوله مز ایکن ینه فقرا ایچون اعطاء زکوة ایله بزلری مؤاخذه ایلدی اول وقتده کعب یا ابن سلامه
علی التحقیق انجام کار بو که واره جغنی بن سکا اخبار ایلمش ایدم دیو افتخار واستبشار ایلدی بعده ابو نائله
سلکان دیدیکه احباعدن براز کسنه‌لر دخی واردر وبنم رأیم اوزره متفقلردر استرز مکه سندن طعام وتمراشترا
ایتمهوز ایچون آنلری سکا کتوره یم وسن دخی اولیابده بزه لطف واحسان ایدرسین ونقد حاضریمز اولمامغله اعتماد
ایده جك نسنه‌لری سکا رهن قیله رز سن دخی قبول ایدرسین وکعب بو کلامدن اکتساب بهجت برله

اما ان رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورقاف جمع رف درورف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تکسر معناسنه دریغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن بیقله یور واول تمر برعجوه در که انسانك اضراسی ایچنده غایب
اولور دیمکدر بنه کعب دیدیکه والله یا ابانائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه ویره جکسز ابناونسا کزی رهن
ایدر میسز ابونائله دیدیکه والله سن سر عمزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتك استرسین انجق سکا حلقه دز
یعنی درع وغیری اسلحه دن راضی اوله جغك نسنه لری رهن ایدرز وابونائله نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکلرنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی ان فی الحلقة لوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابونائله فلان وقتده کله یم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه ده
رفیقلرینه موصلت واخشام اولنجه کیده یم دیو اتفاق وبیت ایلدیلر وبنسو وقتده حضور رسول الله علیه
السلامه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهٔ مرقومه مثل النهار بر لیلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ایدی کیده رك حصن کعبه وصول وانتهیا
ایلدکلرنده ابونائله یا کعب دیو اکا ندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکلری منحوس دخی قریب العهدده
تزوجله نو عروس ایدی همان صوت ابی نائله یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طوتوب قنده کیده یورسین سن بر رجل محارب اولمغله بو بله وقتده سنك کیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابونائله در او بور بولسه بنی اویاندرمازدی بوب همان لحافه صریله تخلیص دامان
لودعی الفتی لطعنة اجاب نظمی ایله روی سر انجامندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایده رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیبله اول جماعتله اختلاط وبر ساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرج العجوز نام موضع لطافت افروزه کیدوب بقیهٔ
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واوجانبه توجهلرنده ابونائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دنتابو مرتبه اطیب اولدی دیور یشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی و برمقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلر بنه ابونائله شم عطر بنه عودت ایلدی وکعب دخی
بلا وسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر بر بنك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطع اضرار اصابت ایلدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیرکه سیفمك ایچنده بر مغول
وار ایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقه در که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطریمه کلدی همان آنی چکوب کوبکنه وضع وبندخی اوزرینه چوکوب تا قاصغینه
وار نجه اول مغولی یرلشدیردم اول حالده عدو الله رضیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالمیوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لرین ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدر که اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهٔ مرقومه ده یهودبنی حارثه دن ابن سنینه نام بر یهودی بنام صوت کعبی استماع ونیران موقده یی
اتباع ایدوب انی لاجد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی بن یثربده بر دم مسفوح رایحه سی بوله یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکور در که یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاء
مشروحه ده هنکام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاقندن مجروح ایلدی
بعده کار کعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولانی امیه بعده بنی قریظه بعده بعاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعناقلری اوزره آنی کوتورمکه بذل قدرت ایده رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کلمات
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر ونبی علیه السلام دخی اول لیلهٔ مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کوردیلر همان یارهسی اوزره ریق ستاره بریقلری ایله نفح ایتدکلری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه بینی حکایت وهر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولورسکز قتل ایدیکز وبو امر ورخصتلری انجق طائفهٔ یهود
وقعهٔ مزبوره ده صحبت وتدبیر انعقادده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی وبو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیرکه بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیٔ واحد
تکلمه قادر اولمیوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه دن ایدی وحویصة بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه نك قرنداشی محیصه اسلامه کلمشیدی محیصه امر مفخر الاناملة ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه یی قتل ایتدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحومك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسنه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والاشان سنی دخی قتله فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتله سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بردین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر بر برینی قتل ایده لردین عجیبدر دیوب
یوم مزبورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آبه یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما اصوبه
فلیس بکاذب * وماسرنی انی قتلتك طائعا * ولو ان لی مابین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییب ایدر
اگر آنی قتله مأمور اولیدم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی اسیف قاطعله قیار ایدم واول سیف قاطع لون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل بر قلیجدر که آنی هر چان یو قوردن اشاغه ایندیرمك اصلا یالان سویلمز وبن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری بر نسنه مسرور ایتمز استرسه لر بصرای شامله مأرب
یمن مابینی عموما بکا ویرسونلر بوند نصکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبد الله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده وبو وجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا بحاجتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض اوالسلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی ومابغیتکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاج جکز وار در یا آل مسلمه دیدی ونه احتیاج جکز
واردر دیدیکنك حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصللری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا واصحابه یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی برزاده بر نسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واضحدر لکن مرادی امور جاهلیه دن بزه ضرر ویرن
نسنه یی یاخود کفر وشرکدن نسنه یی قومادیلر یاخود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه لردن برینی قومایوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعی رهن ایده یم دیدی کعب دخی امید ایدرمکه بد ربکیك زعبا نام درعی اوله دیدی ابن مسلمه بلی
اوددردیدی کعب وار ایستدیکیك کسنه لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه آتیك فی خمر اللیل وخمر
فتحتین ایله سنی کیزلین نسنه در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصندن محمد بن مسلمه یه نازل وانکله براز انس ومحادثه یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قبورجق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسك
بوندن سکا ارسال ایده یم دیدی ابن مسلمه یدینی بردخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه یه یا محمد سن ورفیقلرك
بودهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بو دفعه ده برمقلرینی خلال رأسنه برلشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کوبکندن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر وبونلری ایراددن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین بر مشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان ویروب
اول دخی شرط مذکور اوزره بلدندن یا قلعه سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلام اندن بریٔ الذمه اولورلر وآنك عفوینی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودبلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بویله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالكدر كه وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایكن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق كبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیركه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان كتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت كون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدكلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه كلسون شروط صلحی سویلشه لم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب كندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنسان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا یتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منكم ذمة الله
ان كتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه كتم ایدرسكز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بویله
مصالحه ایلدیلر صكره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم كنانه بن ابی الحقیق یانده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده كلدكلری مال كثیری كتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی كونا كون ایدی كه آنی اهل
مكه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری كلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صكره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اكبردن اكبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذكوردر كه بردفعه اول اشیادن برنسنه مكه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن كسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتكم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیكمده چیقردیغكز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بویله كونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انكار ویمین ایدوب
انكارده اصرار ایلدیلر صكره الله تعالی رسولنی اكا مطلع قیلوب یهوده دیدیلر كه افرأیتم ان وجدته عندكم
اقتلكم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
كنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلر كه برئت منكما ذمة الله وذمة رسوله ان كان عندكما یعنی اكر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر ینه دیدیلر كه
وكلما اخذت من اموالكما فهو حلال لی ولا ذمة لكما یعنی مالگزی بگزدن هرنه آلورسم بكا حلال وعقد ذمتكز
دخی قرین عقدهٔ زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهدهٔ مرقومه اوزره ابو بكر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دنی اون كسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بریهودی قالقوب نهانیجه كنانه یه اكر بومال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده كور والله محمدا كا مطلع اولور زیرا بر فردك بیلمیه جكی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدكده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبرطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم كنانه وربیعه یه تعذیب وتنكیل ویانلرنده اولان مالی تمامجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی كنانه یه اشكنجه یه باشلیوب خوف هلاكه دوچار
اولمشیكن ینه اصلا اقرار ایلمدی وبوامر تعذیب یا قبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدر كه حقیقت حال آشكار وبومقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیركه آنی كوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف ایله بن كنانه یی هرصباح شو ویرانه ده طواف ایدر كوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن كنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده كلمشدر كه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق كه برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هرصباح كنانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اكرنسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
كنزی استحصال ایلدیلر بعده كنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
برینه كارقتلنی تتمیم ایتمكله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه منك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله كه معاهدهٔ سابقه‌یه بناء ماللری حلال ایكن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویل یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولان ازدیادلرینه حمل اولنور *

محمودی قتل وافنا ایلین كنانه ایدی وكنانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ كنانه ایكن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابرسبی ایلدیلر وبوایكیدن غیری اهل خیبردن كسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الكلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدكده برینه بنت عمی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیكه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذكوردر كه اول اثناده بر كیجه منامنده قرسمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش كوروب صباحله رؤیاسنی زوجی كنانه یه اخبار ایلدكده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلگاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبوخصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمكله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولان
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یا رسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین كورسین ایچون كوتوردم لكن عدم رضاكی بیلمدم دیمكله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونكاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنهایه
آنی تهیئه وتنظیف ایله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثنای طریقده شرف زفافه شایان كوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدر كه بعد الزفاف ركوب
ایچون بعیر صفیه یی كتوردكلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه اركابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب ركوب ایتمكله اكا امر وعنایت ایلدكلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی ركبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمیوب استعظام وانجق كندو ركبه سنی ركبهٔ رسول الله اوزره وضعله ركوبه
اقدام ایلدی آندن بوحسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صكره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی كورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سایره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صكره حضرت عایشه كندی منزلنه عودت ایتدكده رسول الله علیه السلام كلوب كیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه كوردك بكندیكمی دیدكلرنده حضرت عایشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولكنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لرك آره سنده بریهودی قزندن غیری كورمدم لكن ایشتدم سن آنی
سورمش سین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عایشة فانی لم ار فی وجهها كبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اكا عرض اسلام ایتدیكمده وجهنده قطعا توقف وتردد كورمدم
بیوردیلر بوندن صكره مرویدر كه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم فیحان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنهایه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شكایت ایتدكده بیوردیلر كه اذا قلن لك هذا فقولی من منكن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سكا
بردخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله كه ایچیكزدن قنقیكز بنم كبیدر كه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بوكلامله آنلره مقابله والزام ایتدكده
حضرت عایشه رضی الله عنها لیس هذا من كیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهود یتك قزی بوكلام سنك
رشدكدن دكلدر دیو الحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلر بله استدلال وتعلیل ایلدی لكن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدركه
حصن كتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بوحدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلر كه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلرییز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لكن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدركه
ابتداء كتاب المزارعه ده بزآنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * فحان مسلمین انسندن برلسان اوزره اهل حربه امانله ندا وآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر باجمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بانه لغة كان

آمن اولورلر وبو بابده لسان عربى وفارسى ورومى وقبطى برابردر وبو مسئله ده دليل صواب حديث
عمر بن الخطاب رضى الله عنه ديركه عراقده اولان جنودينه انكم اذا قلتم لاتخف اومترس اولاتذهل فهو آمن
فان الله يعرف الالسنة عبارتيله ارسال كتاب ايلدى يعنى دوشمنلريكزه شوكمات مختلفهٔ للغاتدن قنغيسى ايله
قورقمه ديمكله اعطاء امان ايلسكز اماتكز معتبردر زيرا خداوند عليم السنهٔ عوالمه عالمدر ونكتهٔ اعتبار امانه
فان الله يعرف الالسنة قولى ايله اشارت ايلديكه نتيجهٔ امان انجق كفاره سبى وقتلله تعرضدن كف يدى
التزامدر وبو التزام دخى حق الله در والله تعالى دن مثقال ذره برنسنه خفى وخوافىٔ اسراردن برشئ مختفى
دكلدر وبو مقدمه دن آشكاردر كه معاملاته راجع اولان اموروده برلغته اقتصار اولنميوب انجق كلامله حصول
مقصوده اعتبار اولنور اكرچه امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما فارسيه ايله تكبير وقرائتى
تجويز ايتميوب تمام ابتلا لفظا ومعنى وجوب مراعات نصده دردير تنصيص وعباداتده لغت واحده يه
تخصيص ايلديلر لكن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخى مفقوددر وايماندن مقصود
اولان تصديق واقرار حاصل اولدقدنصكره بمجموع السنه ايله ايمان واسلام صحيح اولنجه انعقاد امان اولى
بالتصحيح دركذلك ذبيحه اوزره تسميه بمجموع السنه ايله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخى اوسع
ايدوكى نمايانددر واكر مسلمين كندولر بيلوب اهل حربك بيلمدكلرى برلسانله نداء امان ايلسهلر بينه اهل حرب
آمنلردر زيرا علم واطلاعلرى برامر باطندر كه اكا تعليق احكام غير ممكندر واحكام انجق اوزرينه دلالت ايدن
سبب ظاهره تعليق اولنور كه بو بابده كلمهٔ امانى اسماع وكفارك استماع ايتملريدر ومسئلهٔ مذكوره علم فقهده براصل
كبير ومنشأ فرع كثيردر واسماعله مشروط قيلديغمز دخى بو اصله منوطدر حتى كفار صوت امانى ايشتمدكلرى
معلوم اوله جق رتبه ده مكان بعيده ده بولنسهلر امان منعقد اولهمز زيرا عدم سماعلرى امر ظاهر وانسان حقيقتنه
اطلاعه قادر اولمغله حكم شرعى حقيقتنه تعليق اولنور اما ايشتدكلرى صورتده عدم معرفتلرى امر باطن
اولديغندن بشقه ايچلرنده معناى نداء مسلمينه عارف وغيريلره معرف برترجمان بولنماق دخى ممكندر بنابرين
عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلرى عذر قيلنمق طرف مسلميندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخى
احتراز واجبدر فرق مسئلتين بو وجهله واضح قيلنوركه معناى امانى فهم ايتمدكلرى صورتده عدم فهملرى
فهم ايده مدكلرى لغتله ندا ايله طرف مسلميندن برقصوره بنا قيلنوب حكم امان حق مشركينده اجرا اولنور
اما عدم سماع صورتنده مشركين كلام مسلمينى ايشتميه جكلرى رتبه ده مكان بعيده ده بولنملريله عدم سماعلرى
كندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حكم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الكتاب
عليه رحمة الملك الوهاب ديركه تچان مسلمين برحربى يه انت آمن سن امين سين ياخود لاتخف قورقمه ياخود
لابأس عليك سكا ضرر يوقدر ياخود بونلره بكزر بر كلام سويلسهلر بونلرك جمله سى اماندن عد اولنور
زيرا حسب العاده بو مقوله عبارتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ايچون خطاب اولنور وزوال خوف دخى انجق ثبوت
امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالك اولمغله بو لفظله منشى امان عد اولنور مثلا بركسنه غلامنه اعتقتك
ياخود انت حر ديسه غلامى عتق وحريتله وصفى اخباره حمل اولنميوب انشايه صرف اولنور بعده مؤلف
رحمه الله امان مختلط العقلى ذكر ايدوب ديركه مختلط العقل اولان كسنه اسلامى وصف وتعقل ايده بيلورسه
اصل ايمانده صبى عاقل كبيدر وامان صبيده بيان ايتديكمز اختلاف بونده دخى جاريدر واكر اسلامى وصف
وتعقل ايده مزسه صبى غير عاقل حكمنده اولوب امانى معتبر اولماز واكر امر معاشنده عاقل لكن اسلامى وصف
وتعقل ايتميه رك بالغ اولمش ايسه مرتد حكمنده اولور ومرتدك امانى قطعا معتبر اولماز اما صبى بويله دكلدر زيرا
صبى اسلامى وصف وتعقل ايده مز ايسه ده ينه ابوينه ياخود احد الابوينه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان
درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانى جائز وسائغ اولور ينه مؤلف رحمه الله ديركه اكر امير عسكر
ياخود مسلميندن برشخص آخر اهل ذمتدن برينه تأمين اهل حربله امر ايدوب اول ذمى دخى اهل حربه امان ويرسه
امانى معتبردر زيرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنك امرى ايله تملك امان ذميده دخى ظاهر اولور حكمتى
اولدركه امان ذمينك عدم صحتى اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت ميلنه مبنيدر وانضمام امر مسلم ايله تهمت
زائله اولوب امانده مسلمينه معناى نظر وارايدوكى ظاهر اولور اما مسلم ذمى يه قتالله امر ايتمش اولسه مجرد امر
مرقوم ايله امانى معتبر اولماز زيرا مسلم ذمى يه قتالله امر ايتمكله امانده دخى معناى خيريت متعين اولماز متعين
اوليدى انجق رأى كافر ايله متعين اولمش اولورايدى كافر ايسه اولبابده متهمدر اما مسلم اكا تأمين ايله امر ايتدكده

مطلب الايمان والعادات والمعاملات وتسمية الذبيحة بغير العربية

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم يصف الاسلام ولم يتعقله فهو فى حكم المرتد

امانده معناى خيريت انجق مسلمك رأى وامر يله متعين اولور مسلم ايسه بو بابده مسلم وغير متهمدر بوندنصكره
مسئلهٔ مذكوره ايكى وجه اوزره دربريسى مسلم ذمى يه تأمينله امرنده آمنهم يعنى مشركينه سن امان ويرديمك
صورتيدر وبريسى دخى ذمى يه ان فلانا يؤمنكم يعنى فلان مسلم سزه امان ويرديو سويله ديمك صورتيدر
وصورتيندن هربرى ايكى وجه اوزره دربريسى اولدركه ذمى مأمور اهل حربه قد آمنتكم يعنى بن سزه امان
ويردم دير وبرى دخى اولدركه ان فلانا المسلم قد آمنكم يعنى فلان مسلم سزه امان ويردى دير اكر مسلم ذمى يه آمنهم
ديمش ايسه بو صورتده ذمى اهل حربه آمنتكم سزه بن امان ويردم ديمكله آمنكم فلان سزه فلان امان ويردى
ديمك برابر واهل حرب آمنلردر زيرا ذمى مذكور امر مزبور ايله تملك امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولشدر
واهل حربه بر مسلم قولين سابقيندن قنغيسنى قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زيرا مسلم مرقوم امانى انشاء
امانه مالك اولان نفسنه ياخود مسلم آخره مضاف قيلمغله امان صحيحى اخبار ايتمش اولور واخبار مذكور دفع غدر ايچون
حكم انشايه تحويل اولنور واكر مسلم ذمى يه ان فلانا آمنكم ديو سويلمكله امر ايتمش ايسه بو صورتده ذمى دخى
وجه مذكور اوزره سويلمش ايسه اهل حرب آمنلردر زيرا مسلم امر معهود ايله آنى اهل حربه رسول قيلوب
اول دخى رسالتنى وجه لايق اوزره ادا ايلدى كويا مسلم كتاب امانى تحرير ويد ذمى ايله اهل حربه بعث وتسيير
ايتمش اولدى بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخى موجبدر اما بو صورتده ذمى اهل حربه آمنتكم
بن سزه امان ويردم ديسه قولى باطل وامان اهل حرب غير حاصلدر زيرا ذمى انجق تبليغ رسالتله مأمور ايدى
وامر معهود تملك امانى متضمن دكل ايدى آنك آمنتكم قولى تبليغ رسالت اولميوب بلكه نفسنه اضافتله انشاء
اماندن عبارتدر وذمى اهل امان اولمغله امانى باطل اولور ينه مؤلف رحمه الله ديركه دار الحربده اسير بولنان مسلم
اهل حربه اعطاء امان ايلسه امانى سائر مسلمين اوزره نافذ اولماز زيرا آنك امانى انجق كندو خلاصى ايچون
نظر نفسنى موجب اولوب مسلمينه نظر وشفقتى جالب دكلدر وهم اسير كندو نفسى اوزره خائفدر وغيرى
تأمين ايلمسى ابتداء انفسدن امين اولمق لازمدر وهم اسير اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ايكن
آنك عقد امانى ابتداء غير اوزره الزام حرمت قتالى استلزام ايدر وهم دار الحرب اسير مسلمدن خالى قالمق نادر اولمغله
امان اسيرى تصحيح ايتمك اوزريمزه باب قتالك انسدادينه مؤدى اولور زيرا بو صورتده اهل حربه برخوف
عارض اولدقجه اسيره اعطاء امانله جبر ايدرلر بو قول ايسه فاسددر انجق اسير ايله اهل حرب بربرلرين تأمين
ايدرلر ايسه اهل حرب اكا وفا ايتدكلرى كبى اول دخى آنلره وفا ايتمك لازمدر حتى ماللرندن برشيئ سرقه دخى جائز اولماز
زيرا آنلره شرط وفا قيلمشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعايت شرطى الزمدر همان دار الحربده مستأمن
كبى اولور حتى ايادى كفارده عبد مسلم ياخود امهٔ مسلمه كورسه اسير مرقوم بونلرى يدلرندن تخليص وتمرض
ايتمك دخى جائز اولماز زيرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه يدلرنده ايكن اسلامه كلسهلر بونلرينه يدلرنده سالما
ابقا اولنورلر وبونلر ايله اموال سائرهلرى برابردر اما اللرنده بر حر مسلم يا ذمى ياخود مسلم وذمينك مكاتبى
وام ولدى ومدبرى بولنسه اسير مزبور آنلرى اخذ وتخليصه صرف مقدور ايلمك جائزدر زيرا بونلرده حكم سبى
وتملك جارى اولماز كورمز ميسنكه اهل حرب اسلامه كلسهلر ينه بونلره مالك اولهمزلر بو جهتدن اهل حرب
بونلرى اخذ وامساكده ظالم واسير مرقوم دخى امانله تقرير مظالمرين غير ملتزمدر بناء على ذلك بونلرى سرقه
ياغصبله اللرندن تخليصه همت ودفع مظالمرينه غيرت ايلمك جائزدر وعهد ايله مراعاتى لازم اولان انجق اول
اموردر كه اوزرينه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ايسه بونلرى تخليصه قادر اولدقدنصكره
بنه اللرنده ترك وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلرى عساكر اسلام ايچنده
بلامنعة قائم وامير دخى نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلرى مأمنلرينه ابلاغ ايتمك لازمدر بو صورتده مأمنلرينه
خروجدن امتناع يله بزلر اسير ايلديككز عيال واولادلريمزدن مفارقت ايتمزز ديرلرسه كركدركه امير عسكر
من انذر فقد اعذر وتيره سى اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممكن اوله جق وقته دك تأجيل ايله تكليم ايدوب غدر
واضراره مؤدى اولمامق ايچون اثناء اجلده تعجيل هجوم وتعدى ايتميه وآنلره ديه كه فلان وقته دكين مأمنكزه
واصل اولورسكز فبها واكر قالورسكز اهل ذمت اولورسكز كه اوزريكزه وضع خراج يله صكره سزه مساعدهٔ
ارسال واخراج ايتمزز بعده مدت منقضيه اولوب ينه كيتمزلر ايسه طرفلرندن دليل قبول ذمت حاصل ودار
اسلامده طول اقامت ايلدين حكم مستأمنده داخل وصريحا قبول عقد ذمت منزلهسنده نازل اولورلر وصورت
مفروضه ده مسلمين ملاقات اعدا ايده جكلرى هنگامده مستأمنين مرقومينك دخى مسلمين اوزره هجوم

مطلب امان الاسير فى دار الحرب

واز دحاملرندن یاخود ایام مکث وآراملرنده کیجه ایله قتل مسلمینه اقدامارندن امیرجیش اندیشه ایدرسه بنه بیان
سابق اوزره مأمنلرینه لحوقله آنلره تنبیه واولبابده تعیین وقت مناسب ایله امهال وترفیه ایتمکدن بشقه نظر المسلمین
کرکدرکه انقضاء وقتده دکین اول مستأمنلری هر کیجه برمحلده جمع وتمکین واوزرلرینه کوزجیلر وضع وتعیین
قیله زیرا میان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیال واولادلرندن مفارقتلری بابنده امیرک تقدم واقدامی
حسبیله طرفلرندن صدور خیانت اندیشه سی زاید ایدر دفعا لهذا المحذور اخراجلری لازم ایکن امیرجیش
حاللرینه نظر وشفقت وتعیین مهلت ایتمش ایدی وامیر ایچون آنلره نظر ایتدیکی مثللو مسلمینه نظری دخی
واجب وطریق نظر دخی کیجه ایله جمع ومحارسه لری مثللو ترتیب مناسبدر وبوصورتده انقضاء مهلت ایله
اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کیرنجیه دک ینه هر کیجه آنلری برمحلده جمع واوزرلرینه کوزجی وضع
ایتمک امیره لازمدر زیرا اهل ذمت اولملری صریحا رضالریله اولمیوب وقتک انقضاسیله اولدیغندن حصول امن
وسلامت کندو طرفلرندن اولمیوب بلکه الزام صغار جزیه سببیله عداوتلری اشتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدیاد بولمشدر لکن خوف اثناء لیلده غالب اولمغله هر کیجه اوزرلرینه تعیین حراس ایدوب بعد الصباح
عیال واولادلری یاننده بولنملری ایچون عسکر آره سنده تخلیه سبیللری مناسب اولور کذلک مسلمین عدولرین
محاصره قیلدقلری هنکامده دخی آنلری برمحلده جمع واجلاس واوزرلرینه تعیین حراس ایتملک کرکدر زیرا
عند التقاء الصفین خوف وخطرمزداد اولوب مسلمین آنلردن تحصیل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله
قتال اعدایه حاضر اولهلر وتحصیل امن دخی انجق اوزرلرینه تعیین حراسله حاصل اولور واکر بلااجرة
محارسه ایدرکسنه بولنمزایسه کرکدر که امیرعسکر غنیمتدن بدل ونثار ایله برقوم محارسینی استیجار
ایلیه زیرا بو استیجارده غانمینه نفع کامل اولمغله صحت وجوازده حفظ مغانم ومحافظه امتعه غانم ایچون
استیجاره نظیر وعائددر اکر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد متمکن ایکن آنک ایچون جواز
استیجار نیجه ممکندر جواب ویریرز که آنده معنای جهاد یوقدر زیرا قوم مسفورین محاربین اولمیوب اهل
ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد اولنماز انجق مسلمینک امتعه وغنائملری اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنائم اوزره استیجار ایله مسفورینی حفظ وحراست ومسلمینی قتل وغنائملرینی اخذ ایتملرندن منع
وصیانت اوزره استیجارهبالرنده قطعا فرق یوقدر واکر اهل عسکردن برمسلم منعه مسلمین ایچنده ایکن کندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشرکه تعال یعنی بروکل دیو اشارت قیلسه یاخود اهل حصنه افتحوا الباب
قپوبی آچکز دیو اشارت ایلسه یاخود سمایه اشارت ایلسه واهل حصن بوخصوصلری اماندر دیو ظن
وکمان ایدوب امتثال امره شتابان اولسهلر اشارت موصوفه کرکسه مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهد وامان
عداولنمغه بشارات معروفه اولسون کرکسه اولمسون علی کلا التقدیرین امان جائز وآنلره قد آمنتکم دینلمک مرتبه سنی
حائزدر زیرا امر امان توسعه مبنی اولمغله شبهه غدردن دخی احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولدیغی صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ایدوکی نمایاندر
واما معروفه دکل ایسه مسلمک بروکل دیو امرینه واشارتنه استدعا ایلدیکی مرامنه امتثاللری مثللو اظهر دلائل ترک جدال
اولان قرائن حال انضمامیله ثابت بالعرفه برابر بلکه دخی اقوی واظهر اولور کورمزمیسنکه اهل حربه اخرجوا حتی
تهدموا معاهد الحصن یعنی چیقکز تا کندیلرله برابر شو حصنکزی هدم ایده مز دیسه لر آنلر دخی امتثال وخروج
ایلسه لر امان دائره امانه ولوج ایتمش اولورلر واشتال سابقلری بوصورتده مثبل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بومسئله
اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان ایما رجل من المسلمین اشار الی رجل من العدو ان تعال فانک ان جئت
قتلتک فاتاه فهو آمن اثر جلیلی ایله سرد دلیل ایلدی یعنی مسلمیندن فتی رجل اعدادن بر رجله بروکل اکر کلورسک
سنی قتل ایده یم دیسه اولدخی کلسه آمن اولوب الا تعرض جائز اولماز لکن اثر مذکور سبقت ایدن تفصیل اوزره
ان جئت قتلتک قولنی عدم سماع یاخود عدم فهمی ایله تأویل اولنور اما استماع وفهم ایدوب ینه کلمش ایسه فیء
مسلمین اولور زیرا قتل ایده یم دیو خلاف امانه تصریح اولنمغله اعتبار دلالت عرف وحال عرضه زوال
واضمحلال اولور کورمزمیسنکه اهل حربدن برینه تعال ان کنت تریدالقتال جنک استرسک بروکل یاخود تعال
ان کنت رجلا مرد ایسک بروکل یاخود تعال حتی تبصر ما فعل بک بروکل که سکا نه یاپاجغمی کوره سین دیسه
بوکلاملرده خلاف امانه تصریح اولنمغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولمدیغی برفرده خفی وپنهان اولماز
امایاکز تعال دیمک کلام موافقت وانصالدر کذلک اصابعی ایله مسلمک جانب سمایه اشارتی اعطیتک

ذمة اله السماء مفهومنی مبین یاخود انت آمن منی بحق رب السماء مضمونی متضمن اولمغله آمنتک قولی ایله
بشارتی منزله سنده در وبجان عسکر اسلام دارالحربده بر رجل یاخود برامرأه بولوب همان اول هنکامده جئت
اطلب الامان امان استمکه کلدیم دیو استرحام ایلسه نظر اولنور اکر اوزرینه هجوم ایدنجیه دک مسلمین آنی کوروب
بیلمدیلر ایسه فیء مسلمین اولوب قولی تصدیق اولنماز زیرا وقت هجومه دکین مختفی اولمسی قصد غارتله کلوب
استیمانله کلمدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شبکه یه دوشدکدنصکره حیله استیمانله احتیالنه دال اولمغله احوالی
اقوالنی تکذیب ایدر واکر حین تکلمنده کلامنی مسلمین ایشیده جک مرتبه ده برموضع قریبده ممتنع ومسلمین آنی اراده
قتله مجتمع لکن اکا وصوللری دخی صعب وممتنع ایکن مشرک مزبور برنسنه سویلیه رک همان جانب مسلمینه
عزیمت وتسلیم نفسله متابعت ایلسه فیء مسلمین اولور وامام ایچون آنی قتل واعدام دخی جائزدر وطلب امان ایچون
کلدیم دیسه دخی مقبول دکلدر زیرا بولندیغی محلده ممتنع ایکن مسلمین قتل واسرینی مراد ایتدکلرنده امان
ویروب ویرمیه جکلرین امتحان ایچون حقنده نداء امانله استیمان ممکن ایکن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتی ترک واهمالی بحسب الظاهر اکاد الدرکه مسلمینه سوء قصد ایله مقابله ایچون توجه واقبال
واللرینه کیروب عاجز اولدقده حیله استیمانله احتیال ایلمشدر اما مسلمین قتل واسر ایله اکا اقبال ایتمزدن اقدم
همان جانب مسلمینه توجه واستقبال ایلسه آمن اولور زیرا بوصورتله توجهی ندا بالامان منزلنده نازل ودلیل مسالمه
حاصل اولور صورت اولی بویله دکلدر که بعد قصد المسلمین بلا استیمان توجه واتیانی مقاتله ایله قصد مسلمینه
مقابله قصد ایلدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه واقبالی طرفندن قصد مسالمه یه دالدر کورمزمیسنکه تجار
اهل حربله میان مسلمینده کیفیت حال اشبو منوال اوزره درکه نداء استیمان ایتمکسزین دار اسلامه دخول ایتدکلرنده
ظاهر احواللری قصد مسالمه لرینه دال قیلنور واکر حربی مذکور مسلمین آنی کوروب کلامنی ایشیده جک
مرتبه بعید برمحلده ومنعه سی ایچنده ایکن بلارفیق ولاسلاح یرندن قیام وایشیدیله جک محله کلدکده منعه سی
بوغیکن نداء امانه اقدام ایلسه آمندر زیرا القاء سلاحله منعه سندن مفارقت وایشیدیله جک محلده نداء امانه
مبادرت وصرف مقدور ینه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان اولدیغنه دلالت ایتدیکندن تأمین ایتسونلر
کرک ایتمسونلر شرع شریف آنک امثالنی تأمین فیتله اول دخی امیندر قال الله تعالی وان احد من المشرکین
استجارک فاجره الآیة وقال تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلک اوزرنده سلاحی اولوب لکن هیئت
تهیؤ قتاله مقارن اولمسه شرعا ینه آمندر زیرا کاه اولورکه سلاحنی عساکر اسلام ایچنده بیع ایچون استصحاب
یاخود کیروا اهل حرب ایچنده قالنجه ضیاعندن خوف ایله استجلاب ایتمش اولور اما سل سیف ومدرع ایده رک
جانب مسلمینه اقبال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجال ایلسه فیء مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی
قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقیقتی متعذر اولان موادده حکمی ظاهر حال اوزره بنا قیلنق جائز
واباحت دمه مؤدی دخی اولسه ینه غالب رأیی تحکیم ایتمک مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه
برشخصک دخولنه واقف اولوب لکن سارق یوخسه لصوصدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصک حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدر اکر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود
کندو ساکن طوریر ایکن برجمع متاع ببث ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلرکندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب
خانه ایکیسنی بردن اعدامه اقدام ایتمک جائزدر واکر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن
متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکات واکرام لازمدرکه رمی سهام وطریق آخر ایله قتل واعدامی جائز اولماز
وجواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیماهم نظم کریمی دلالت وایما قیلر یعنی مجرمون یوم قیامتده سیما
وقیافتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ایدوکنه دخی ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذکر جلیلی اماره ودلیلدر یعنی اکر منافقین غزوه تبوکه ادعالری اوزره اراده خروج ایده لر ایدی
عده وعتاد لرین تهیئه واعداد قیلورلر ایدی قیلمدقلری بحسب الظاهر عدم اراده لرینه دلیل باهردر وبجان
مسلمیندن بر عسکر ارض حربده نازل ایکن اهل حربدن برمشرک طوغرو بولدن کلوب مسلمیندن ابتداء جماعت
مسلمینه واصل اولدقده منعه سی یوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیمانی اتیان ایتمش اولمغله
نائل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه استماع صوتی ممکن اولان موضعده ایکن دخی مسلمیندن اعراض
وامتناعی اولمدیغنه استدلال وتااول موضعدن رجاء امان ایتمک منزلنه انزال اولنور واستماع صوتی ممکن اولمیان محل
ابعدده ایکن منعه سی وار ایسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنی شرط قیلمقده منفعت عائده یوقدر

ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكلرنده محمدبن مسلمه رضى الله عنه بعض ليالىده محارسهٔ عسكره مأمورومشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كسنه چيقوب سمتنه توجه ايلديلر كلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكز ديو سؤال آنلردخى رجاى امانه كلديك ديو عرض حال ايلديلر همان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعده اللهم لا تحرمنى اقالة عثرات الكرام يارب بنى بو يله جرايم كرامى عفو ايتمكدن محروم قيلمه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرايمى سن عفو ايتمكدن بنى محروم قيلمه ديودعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرينه اخبار ايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كسنه دخى نابوداولوب قنده كتدكلرى معلوم ومشهود اولمادى واكر مسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنده ياخود يمين ويسارنده عسكره قصد دخول اوزره كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلسه فئ مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيرا ظاهر حالى قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصد قتلله كلديكنه دالدرو بز قريبا بيان ايلديك كه بومقوله اموره غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه كلديكنه بو خصوصده قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر بر نسنه بولنميوب قلوب مسلمينده دخى حالندن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدركه آنى اخذ ودار اسلامه اخراج واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر وبو بابده احتياط نجق شخص مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل وفئ ايتميوب وقصد غارتله كلمك احتمالنه بناء مأمنه دخى ارجاع ايتمكده در زيرا بويله امر محتمل ايله حكم حربى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسلامده على التأبيد حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسلامه كلورسه اكا برو جهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج وضع اولنور كذلك اهل حربدن بر جماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه لر لكن منعه لرندن چقماد بجه نداء امانه قادر اولمامله منعه لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسه لر آنلر دخى مرتبهٔ وسعلرين اتيان قيللرايله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه لرايله كلوب استيمان ايلسه لر بو صورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعه دار الحربده ياخود قلعه لرنده نيجه ممتنعلر ايسه دار اسلامده دخى اويله جه ممتنعلردر وازقديم مستأمن اولنلر دخى منعه لرى ايچنده بولنسه لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهد ايتملرى جائزايكن بويله مجددا استيمان ايلين اهل منعه يه اعطاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر اما ازقديم مستأمن اولنلرك منعه لرى بوغيبه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتمدكجه ميانه مزده اولان عهد وامانى نبذ ايلمك غير جائزدر كذلك طلب امانه كلدكدنصكره منعه لرندن خروج ايلسه لر ينه قبل لحوق المأمن نبذ عهدلرى غير جائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم وبزدن سزه امان يوقدر سزدن برفرد بزه كلمسون ديو تكلم وآنلر دخى تفهيم ايتمش اوله بو صورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه كلورلر ايسه فئ مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروح اوزره ابلاء عذر ايلمشدر قال الله تعالى وقد قدمت اليكم بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بريريكز ايله مخاصمه وسائر وجهله سزلر ايچون بحث خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم حاسم قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره كبى خلافى مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بركسنه نك حضور ينه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى متضمن اولمغله جائزالاكلدر اما صاحب مائده لا تأكل قولى ايله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وبحار مسلمين دار اسلامده بر حربى بولوب اولدخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز كوره مزبسكه آنى بر مسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره امانله كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك مانحن فيده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بو صورتده بر مسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دار الحربه رجوعدن منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشا يه مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه لر اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كيدر لكن بن امان ويرمشيدم دين مسلمك بو بابده شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبر ويرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مز وبو بابده مسلميندن ماعدانك شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مزبور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

رسولم ديسه بنه تصديق اولنميوب فئ مسلمين قيلنور زيرا دعواى امانده مصدق دكل ايكن بو ادعاء رسالتى دعواى امانى مشتملدرز يرا رسول جانبين امين وجاهليت واسلامده جارى اولان رسم تأميندر زيرا امر صلح وقتال انجق رسول الله قائم واداء رسالت ممكن اولمغيچون تأمين رسل امر لازمدرحتى حضور نبويده برقومك رسولى بعض كلام ناسزا سويلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميدك سنى قتل ايدرايدم بيورديلر بو حديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسالتى متعين اولماز اكر ملكلرينك مكتوبنه بكزر بر مكتوب بو مكتوب ملكدر ديرسه تبليغ رسالت ايچون تأمينى لازمدر بشرط آنكه مكتوب مرقوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبهٔ ظنون مقرراوله اوصورتده دار الحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحابى ممكن اولميوب وسعنده اظهار كتابدن غيرى نسنه اولمامغله آنكله اكتفا اولنور وبلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبة الظنون ينه حكم تصديقه مقروندر واكر رسالتنه دلالت ايدر كتاب وسائر علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده بر مسلم اخذ ايلسه عند ابى حنيفه رحمه الله تعالى فئ جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دار الحربه داخل وايچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سنده اولور اما بو صورتده ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن وجوب اداء خمسى روايت واحدهٔ قطعيه ايله مقطوع اما مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى اخذ ايلين اشخاصك فئ خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى هر كيمك يدى اكا سبقت ايدرسه آنى محرز وتملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعالى عندنده ايجاب خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مزبور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه بنه فئ اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولند قدنصكره وامام آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده انى بر مسلم اخذ ايتمدكجه بالكز دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب دار ايله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بنا برين آنى اخذ ايدن انسانك احراز ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبل الاخذ امان ويرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واولبابده متهم دكلدر لكن قياس قول ابى حنيفه رحمه الله اوزره دعواى تأمينده تصديق اولنماممق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال حقلرنده قولى مصدق اولماز واكر دار يمزده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولوركه بالاتفاق بر مسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدركه رجوع ايتمسه دخى قبل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابو حنيفه رحمه الله قولى اوزره اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمامش ايدى ودار الحربه رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بردخى استرقاقى قابل اولماز وشول اسير منزله سنده اولوركه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينه اخذ اولنه واسير مذكور عسكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بردخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بردخى سبيل اولماز وقبحان عسكر مسلمين مداين اهل حربدن بر بلده يه مرور وآنلر ايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهل بلده مسلمينه كلوب بزا سزدن برفردى قتل واسر ايتممك شرطيله سز دخى شو يولدن كتميوب بشقه يولدن كتمك اوزره معاهده ايدهكز ديو سعى ومجاهده ايلسه لر اكر صورت معهودهده مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسه وجه مذكور اوزره مواعده ومواداعه ونه دكلوا بعد واصعب ايسه ده طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه لرندن كلوب عسكرك كبروقالانلرندن بعضيسنى قتل ايتملرندن امين اولنماز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليه وسلم صلح حديبيهده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبولله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن اسلامه كلوب مدينهيه هجرت واتصال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصال بيورملرين شرط ايلملريله اول شرطى قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تامنسخ اولنجه دك وفايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهله ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليه السلام قنقيمزه قصد حربله

قدوم ايدرايسه طرف آخر بمز مدينه يه غارت وهجوم ايلسون ديو اتفاق ايتمشلرايدى ورسول الله عليه السلام
اهل مكه ايله وجه مشروح اوزره موادعه ايلديلركه خيبره توجهلرنده آنلردن امين اوله لر ودليل مرقومدن
منفعت مسلمين ايچون بو مقوله شرطك جواز قبولى بزه معلوم اولمشدر وصورت مذكوره ده مسلمين اولا شرط
مزبورى قبول بعده ينه مشركينك منع ايتدكلرى بولدن كتمكده فائده مأمول ايلسه لر مشركينه نبذ عهد ايله
اعلام ايتملرى واجبدر زيرا قبوللرى موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ايچون نبذ ايدنجه دك اكا وفا لازمدر
اكر مسلمين بزم بو بولدن ذهابمز ضرر مشركينى موجب دكلدر نبذ واعلامنه دن واجبدر ديرلرسه جوابلرنده
دينلوركه بلكه مشركينك او بولده كندولرك محتاج اولدقلرى زروع واشجار وكلالرى واردركه مسلمينك
آنلره تعرضلرينى استمزلر واكر مسلمين بو يول بزه اسهل اولمغله بجر كيده رز وبرنسنه لرينه تعرض ايتمزز ديرلر ايسه ينه
آنلره دينلوركه احتمالدركه مشركين اول بولده اولان حصون ومواشيلرين سزلر كوروب وقت آخرده كلك
ملاحظه سيله يوللرينى اوكرنمكزى استمزلر ياخود اول يولده اولان بعض عيوبلرينى كورمكز ايله وقت آخرده
اوزرلرينه غزايه عزيمت ايتمكزى استمزلر اول جهتدن البته عهد بكزه وفا ياخود فانبذ اليهم على سواء نصنه
اقتفا برله نبذ عهد ايله افاده وايفا لازمدر واكر مشركيندن اهل مدينه شونهر بمزك صويندن ايچمك اوزره بزله معاهده
ايديكز ديسه لر بزدخى اويله معاهده ايتسك نظر اولنور اكر شرب بمز مشركينه صورى خصوصنده مضر ايدوكى
مجزوم ياخود مضرميدر دكلميدر نامعلوم ايسه عهد بمزه وفا ايتموز لازمدر واكر عدم اضرارى عند بمزده آشكار
ايسه اعلامه حاجت اولميوب شرب وسقى دواب ايتموز جائزدر زيرا وجوب رعايت شروط مفيد اولمغله مشروطدر
وامر غير مفيدى شرط ايلين انجق معاندر يوقسه جلب منفعت وسلب مضرتى قاصد دكلدر وعدم
اضرارى معلوم بمز اولدقده شرط غير مفيد ايدوكى مجزوم بمز اولوب الغا اولنور اما ضررى ظاهر ايسه شرط
مفيد اولمغله معاملات مسلمينده جارى اولان شروط نافعه كبى رعايتى واجب اولور واكر ضررى اولوب اولمديغى مجهول
ايسه عاقل امر غير مفيد ايله اشتغال ايتمك نامعقول وشرط مذكورده جلب منفعت يا دفع مضرت قصد ايتملرى ظاهر
حال ارباب عقول اولديغندن خلاف ظاهر اولديغه بناء ظاهر واجب ورعايت مقتضاسى لازم ولابدر
بو صورتده مسلمين نفوس ودوابلر ايچون اول صويه محتاج اولورلر ايسه اولا نبذ واخبار صكره استعمالنه دركار
اولسونلر وكلالريكه اوتلاقلرى دخى صورى منزله سنده در زيرا كلا مملوكلرى دكلدر رسول الله صلى الله عليه
وسلم كلا ايله ماده بين الناس شركت عامه اثبات ايلمشلردر بنابرين فائده لرى اولديغى معلوم ايكن شرط مجردلرى ايله
شركت مسلمين منقطع اولمامشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ايتسه لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمين غير جائزدر زيرا بونلر ملكلريدر وانسانك املاكنده نفوذ تصرفى حكم ملك ايله در يوقسه
نفع وضرر اعتبار يله دكلدر انجق مسلمين مضطر اولورلر ايسه كركدركه نبذ واعلام بعده آنلرى استعماله اقدام ايده لر
زيرا شرط متقدم ايله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اكرچه تحرز واجبدر لكن
اول دخى نبذ واعلام ايله حاصل اولور واكر اهل حرب زروع وكلالرين عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بز دخى مساعده ايلسك بو صورتده بزم اكلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعى يوقدر زيرا عهده وفا انجق
قبول ايتديكمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ايدى واكل وانفاق هر وجهله مغاير احراقدر
كورمزميسنكه انسان كندو ملكنى اكل ايتمك حلال واحراقى غير حلالدر واهل شام اموال اهل حربى احراق
ايتمكى مكروه كوروب اكل وتناولنى مكروه كورمزلر واحتمالدركه مشركين دخى شرط مذكورى مجرد احراقده فساد
اولديغندن ايراد ايتمش اوله لر واصول شرعيه دندركه شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من كل الوجوه انكله مساوى
اولميان نسنه لر الحاق اولنماز واكل وانفاق من كل الوجوه مساوى احراق دكلدر واكر اهل حرب قرالرينى
تخريب ايتموز اوزره طلب معاهده وبزلر دخى مساعده ايدرايسك قرالرنده بولديغمز بنا مقوله سندن اولميان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سين اخذ بمز جائزدر زيرا تخريب انجق ابنيه ده اولور واخذ امتعه
حفظ دندر تخريبدن دكلدر وينه احتمالدركه تخريبده بولنان صورت افساد ايچون شرط مذكورى ايراد ايتمش
اوله لر لكن قرالرنده خشبدن ياغيريدن مصنوع اولان ابنيه يه تعرض غير جائزدر اما بنا اولميان اخشابى آلوب
مثلا ايقاد نار ايتموز جائزدر زيرا بو انتفاعدر يوقسه تخريب دكلدر وبو شرطدن صكره حلال اولميان انجق
مساكنلرندن بعض محلى هدم وتخريبدر واحراق بالنار فوق التخريب اولمغله آنده دخى حكم شرط مذكور
بطريق الاولى جاريدر وصورت مذكوره ده برباب مغلق بولوب فتحى مقدور بمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعى جائز

اولماز

اولماز زيرا قلع دخى تخريبدر اما فتحى تخريب اولمامغله ممكن اولورسه آنده ضرر يوقدر واكر فتحى انجق كسر
قفله محتاج ايسه ينه جائز اولماز زيرا كسر قفل دخى تخريبدر وشرط منصوصله التزام ايتديكمز امورك قليل
وكثيرى برابردر واكر اهل حرب زروعلرندن نسنه يى بز اكل ايتمك وعلف دواب ايتمك اوزره بزمله معاهده ايتسه لر
زروعلرندن نسنه يى احراق ايتموز مشروع اولماز زيرا احراق تفويت مقصودلرنده فوق الاكل اولمغله حكم
حرمت آنده بطريق الاولى ثابت اولور حق ابوينده حرمت تأفيف اوزره تنصيص بطريق الاولى حرمت شتم
اوزره تنصيص اولديغى كبيدر وعدم احراق شرط ايتدكلرنده بيان سابق اوزره جواز اكل بويله دكلدر زيرا اكل
دون التحريق قدركه تحريق افساد عين واكل انتفاع بالعيندر وعدم اكلمزى شرط ايتدكلرندن مقصودلرى
عين مالرى كندولر ايچون باقى قالمقدر واحراق ايله باقى قالميوب اكل ايله منعدم اولديغى كبى منعدم اولور وعدم
احراقمز ايله معاهده لرندن مرادلرى ملكلرندن برنسنه يى افساد ايتموزدر واكلده افساد اولمغله جائز كورلمز اولور
وقتا عدم احراق زروعلرى اوزره معاهده ايدوب بزدخى زروعلرينى صويه اغراقله اتلافه قدرتمز اولسه بزه جائز
دكلدر زيرا اغراق عين افساد وافساد عين اولمغله من كل الوجوه منصوص اولان احراق حكمنده در كذلك عدم
اغراقله معاهده ايتسه لر علت مذكوره اوزره احراق ايتموز جائز كورلمز كذلك سفينه لرين عدم اغراق وعدم احراقمز
ايله معاهده ايتسه لر اللرندن آلوب كوتورمموز بزه جائز اولماز زيرا بو معاهده دن مقصودلرى انجق كندو انتفاعلرى
ايچون عين سفينه لرين اللرنده ابقا ايلمكدر وبز اخذ ايدنجه مقصودلرى حاصل اولماز كورمزميسنكه متاعلرين عدم
احراق واغراق ايله معاهده ايتسه لر بزلر خشب وابوابلرين اخذ ايله ايراث نقصان ايتمك دخى بزه جائز اولماز زيرا مرادلرى
متاعلرين على الاطلاق عدم استهلاكيدر لكن جميع انواع استهلاكى ذكر وتخصيص وهر برينى ايتمك اوزره معاهده
وتنصيص متعذر اولمغله همان تحريق وتغريق مثللو اظهر اسبابى ذكر وتنسيق ايلديلر واكر حين ظفرده اسيرلرين
عدم قتلمز اوزره معاهده ايتسه لر آنلردن اخذ اسير ايتموز جائزدر وآلنان اسيرلرى فئ اولوب قتل اولنماز زيرا اسير ايتمك
تركى مشروط اولان قتل معناسنده دكلدر زيرا قتلده نقض بنيه واردر كورمزميسنكه نسا وذراريلرين اسير قيلمق بزه
حلال ايكن قتللرى ينه شرعا محال يوقدر واكر ايچلرندن برفردى اسير ايتمك شرط ايدرلرسه بزلر برفردلرين اسير وقتل
ايتموز جائز اولماز زيرا اسيردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلرى اسر ايله فوت اولديغى كبى قتل ايله بالاولويه فوت
اولور مكر آنلر دخى بزدن برفردى قتل واسير ايتمه كى التزام ايتمشلر ايكن ينه قتل واسر ايله خيانته اقدام ايده لر
بو صورتده نقض عهد ايتملريله قتل واسرلرى قبل العهد جائز اولديغى كبى ينه جائز اولور كورمزميسنكه اهل مكه
حليف رسول الله صلى الله عليه وسلم اولان بنى خزاعه اوزره بنى بكره اعانه ايله نقض عهدلرين ابانه قيلدقلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم نبذ واعلام ايتمكسزين اهل مكه يه كمال اهتمام اوزره قصد واقدام بيورمشلردر
حتى اوزرلرينه على الغفله هجوم وحمله بيورملرى ايچون اخبار عزيمتلرين اهل مكه دن ستر واخفا بابنده الله تعالى يه
رجا ودعا ايلديلر اما ايچلرندن يالكز برشخص خلاف معاهده حركت ايدرسه جمله نك نقض عهديله حكم اولنماز
زيرا شخص واحدك فعلى حسب العاده جميع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالرى مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتى اوزره ولايت نقض عهدى دخى يوقدر كورمزميسنكه برمسلم دينده حلال اولميان برفعلى
مرتكب اولسه اوزرينه نقض ايمانى مترتب اولماز وبرذمى دخى بويله برفعلى اتيان ايلسه موجب نقض امانى اولماز
اما خلاف معاهده حركتنه جماعتلرى ياخود اميرلرى مباشرت ياخود ايچلرندن ريسى جماعتك معلومى
ايكن على وجه المحاربه مجاسرت ايدوب وجماعت دخى منعه مبادرت قيلمسه لر فعل معهود جمله نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زيرا فعل امير لامحاله عندالجميع شهرت بولوب شخص واحد دخى آچقدن مباشرت
ايتدكده منعه مبادرت ايتملريله ان الفئة اذا لم تنه مأمور مثل مشهورى اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بويله فعله اقداملرى عهد سابق نبذ واعلام منزله سنده قيلنور واكر بز اسيرلرينى آنلر دخى
اسيرلر بمزى عدم قتله معاهده دنصكره بزدن اسير آلوب قتل ايتمه لر بزدخى آنلردن اسير آلمق جائز لكن قتلى
غير جائزدر زيرا عدم قتلى التزام ايدوب عدم اسرى التزام ايتملريله اسير الدقلرنده آنلره نقض عهدى الزام
يوقدر چونكه معاهده باقيه در جزاء وفاق ايله معامله لرينه كوره معامله يه بزدخى اتفاق ايده رز وقتا برحربى
داريمزه امانله كيروب عمدا يا خطأ برمسلمى قتل يا قطع طريق يا اخبار مسلمينى تجسس ومشركينه انها يا مسلمه يا ذميه
برعورتله مكرهة زنا يا سرقه ايلسه بونلردن برنسنه نقض عهدينى موجب دكلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالى
ناقض عهد اولور ديمكه سالك اولمشدر زيرا داريمزه كيردكده بونلردن برينى اتيان ايتمكى التزام ايتمش اولوب موجب

عهدك خلافنه بو يله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام اولور لكن بزجوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقض اولمديغي كبي مستأمنك دخي اماني ناقض اولماز وبو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه دركه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يورلر تداركيكزي كوريكز ديو تحرير كتاب ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سي مسطوردر وينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره حصنمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابو لبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان ابو لبابه كندو اليني بوغازينه سوروب اشارتله بو بوينكزي اورر مفهوم مني اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده آيتك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله لوم اولندي ايسه ده ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايماني ونه مستأمنك اماني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بركسنه يي قتل ايلسه يرينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر بر مسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه وبلا خصومه توقيفه حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهيربا بدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمه الله عليهما اقامت حد اولنميوب عند ابي يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو حاكمرينه تسليم اولنور ديديلر ورأي مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دن دخي مأثوردر وحق ذميده اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلريني متضمندر لكن بزحق ذميده اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي اهل داريمزدن اولمغله معاملاتنده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمدقجه سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز اما مستأمن اهل داريمزده داخل واحكاميمزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت ايچون كلمشدر وبو سببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن اموال ناسدن آلديغي رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور زيرا وطيء في غير الملك حد دن يا مهردن خالي اولماز بو صورتده حد واجب اولمايجه عورتك حقي اولان مهري واجب اولور ويوجع عقوبة على ما صنع ويحبس في السجن على قدر ما يرى الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب وجع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله يوجع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه وبو آيتده تعزير نصرتله تقويت معناسنه در والله اعلم

باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب اولنميان اقواللرين تمييز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين بر مطموره يا بر حصنه وصول ومحاصره يه مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن بر طائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو بقعه يي سزه فتحمز اوزره اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون ويا ضمير متكلمدركه متكلم تكلم ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ علي دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك بو جهتله معناي كلاملري شو بقعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلريمز اهالي واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

امان مرقومي آنلره ويرمشلر درهمان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكانني اخراج اولندقده اول امان ويريلان طائفه امتعهٔ نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايلي فرهه كيسه يي كوروب بونلر اهل وعيالاريمزدر ديو ادعا ايلسه لر بو مسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتدكجه قوللري مصدق ومرعي اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد مثبا يعين ادعاء شرط خيار ايتدكده دعواسي بلا بينة تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر ومسلمين اوزره حجت دخي انجق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب اهل وامتعه لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولمملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بو مسئله ده دخي اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا اول طائفه يي اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلر مصدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سي اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخي تصديق ايلمك لازمدر زيرا ايديلرنده اولان امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايده رز اما سباياي مزبوره طائفهٔ مسفوره يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فيء مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنه نك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كسنه لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالري دخي بلا حجة مسموعه دكلدر زيرا سبايانك تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بو بابده حجت اوله مز اما صورت اولي بشقه دركه آنده تصادقلريله ميانلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولنمغله سبايا دخي امن وامانه نائل اولديلر واكر سباياي مرقومه اول طائفه يي تكذيبلرندنصكره سباياي سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوي ايلسه لر ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول متناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله احسانيمز انجق بويله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكماني سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض نا موجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلري ابتداء امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فيء مسلمين اولورلر واكر بعض سبايا اول طائفه دن ايكي كسنه دعوي وهر بري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكرسي مرقوم بريني مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فيء مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله ديركه انسانك اهلي عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظرايله اهلي انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سي اولان كسنه يه متأهل واولميان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك دارنده انفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كريمنده ولد اوزره اطلاق وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكيمنده زوجه نك اهلدن استثناسي وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده بالكز زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دالدرحتى فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبو معنى امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج اولوب زوجي اكا ضم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمملريله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقيرديركه مفهوم اهلي بو محلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولني افاده يه حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه آمن اولورلر واكر بونلر دعوي ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوي بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فيء مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال اولنماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتي انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري بابالري طرفندن اولان

اقرباسندن عبارتدر مثلا بلاد عراقده د ورخلافت عباسیه ده اهل بیت امیرالمؤمنین آل عباسدن عبارت واهل
بیت علی بن ابی طالب واهل بیت طلحه والزبیر رضی الله عنهم مشارالیهمك آلرندن کنایتدر زیرا بیتدن مراد اولان
بیت سکنی اولیوب بلکه بیت نسبدر وانسان باباسی قومنه منسوبدر نتیجهٔ مرام بیت نسبی باباسنك قومی واهل
بیتی اولاد فلان دیو معروف اولدقلری جد اعلالرینه وارنجه انکله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتی
وآنه سی وآنه بر قرنداشلری وطایلری ودیه‌لری عیالنده اولسه لردخی توجیه سابقه بناء اهل بیتندن دکللردر
وهم بونلرکد و نسبت اولندیغی باباسندن غیریه نسبت اولنورلر کورمزمیسنکه جواریدن اولان اولاد خلفا اهل
بیت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بیتله آل عرف استعمالده مساوی اولمریله آمنونی علی آلی دیسه
ینه وجه مشروح اوزره در کذلك آمنونی علی جنسی دیسه ینه بویله در زیرا انسان باباسنك قومی جنسندندر
آنه سنك قومی جنسندن دکلدر کورمزمیسنکه ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی الله عنه والدهٔ
ماجده سی قبطیه ایکن کندی قریشدندر کذلك حضرت اسمعیل علیه السلام والد ماجد ینك قومی
جنسندندر یوقسه مادرسعادتبر ورلری هاجر رضی الله عنهانك قومی جنسندن دکلدر واکر آمنونی علی ذوی قرابتی
اوعلی اقربائی اوعلی انسابی یعنی اصحاب قرابتم اوزره امان ویریکز دیسه یاخود اقربام اوزره دیسه یاخود
انسابم اوزره دیسه قول مزبورقیاس ابیحنیفه رحمهٔ الله علیه اوزره جمیع ذی رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله یی کتاب الزیاداتك وصایاسنده بیان قیلدیق لکن بومسئله ایله مسئلهٔ وصیتك میانلری ایکی وجهله تفریق
اولنور وجه اول اولدرکه قول ابی حنیفه رحمه الله اوزره استحقاق وصیته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد علی السویه امانده داخل اولورلر زیرا وصیت ایجاب بطریق الصله اولغله انسان صله واحسانده
میان اقرب وابعدی تمییز وتنقیح واقربی ابعد اوزره ترجیح ایده کلمشدر اما استیمان تخلیص واستنقاذ اولغله انسان
اقرباسی تخلیصده اقربنی ابعدندن تمییز وتخصیص ایلمز قول مشروحك مدار وضوحی اولدرکه تسویهٔ وصیتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضراری درکار ومزاحمهٔ ابعد ایله اضرار اقرب غیر سزاواردر اما تسویهٔ امانده
اقرب علی کل حال امانه نائل وتشریك ابعد ایله اضراری غیر قابلدر وجه ثانی اولدرکه والد واولاد اسباب
من الاسباب میراثدن محروم اولسه لردخی وصیت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اکرچه قیاسه
نظرایله وصیت وامان برابردر زیرا اسم قرابت انجق غیره بالواسطه تقرب ایدنلره متناول اولغله بلاواسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن بری ومجانبلردر حتی الوصیة للوالدین والاقربین نظم
میننده اقربینی والدین اوزره عطف وتنسیق بو قولی تأیید وتحقیق ایدر لکن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدر که قرابتی ایچون طلب اماندن مرادی آنلره شفقتله تخلیصلرینه عزیمتدر ووالد
واولادینه شفقتی غیریدن اکثر وتخلیصلری مقصود ایدوکی اظهر اولغله امانده دخوللری مقرردر وهم بونلری
اسم قرابتده ادخال ایتمدیکمیز انجق انسان مثلا باباسی حقنده قریبمدر دیدیکی جفا عد اولندیغندندر بوبابده ایسه
باباسنك تخلیصنی قویوب آخر ایچون استیمانی محض جفادر بنابرین بوبابده اسم قرابتده ادخالی تحقیق حقوقه
بادی اولوب جفا وعقوقه مؤدی اولمغله امانده داخل اولدیلر واکر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلری اوزره استیمان ایتمشلر
اولوب صکره برمتاع نفیسی کوردکلرنده متاعمز بودر دیو دعوی ایلسه لر نظر اولنور اکر اول متاعی بعض
اهل مطموره نك یدندن آلمشلر ایسه اول بعضه سؤال اولنور اکر تصدیق ایدرلرسه یدلرینه تسلیم اولنور
واکر تکذیب ایدرلرسه فیء مسلمین اولور زیرا بعض مذکورك امتعهٔ مزبوره ده الندن اخذ اولنجیه دك صاحب الید
ایدوکی معلومز ایدی وصاحب الیدك یدنده بولنان نسنه ده قولی معتبردر انسانك حق نفسنده قولی معتبر
اولدیغی کبی وقریبا آمنونا علی اهلینا مسئله سنده قول سبایا حق نفسلرنده تصدیق مدعی به راجع اولدیغی
بیان ایتمش ایدك کذلك مسئلهٔ متاعده دخی ذی الید سابقك قولی ذی الید لاحق تصدیقه راجع اولور و بوبابده
سابقك یدی شمدی زائل اولمغله قولنده نه فائده حاصله در دیو سؤال اولنماز زیرا سبب زوال یدی انجق اخذ
علی وجه الاغتنام درواما ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دکلدر ومعنای معهود نفوسده دخی موجوددرکه
نفوس دخی اغتنام ایله حکما مأخوذه ایدی لکن ینه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذکوره محل اولماق
قاعده سی اوزره نفسلرنده تصدیقلری معتبر اولمشدر واکر بعد هذا التکذیب متاع آخری دعوی ایلسه لر
قطعا تصدیق اولنمازلر زیرا دعوای سابقه لرنده متاعمز بودر دیملریله مطموره ده بشقه متاعمز یوقدر دیمکی
مسائل کتابده اعتبار ایتدیکمز طریق مفهومله تفهیم ایتمشلر ایدی بوجهتله دعوای اخیره لرنده متناقضلردر

واکر

واکر ذی الید سابق آنلری تکذیبله متاع بیمدر دیدکدنصکره تصدیق ایدرسه التفات اولنماز زیرا همتنا قضدر
وهم متاعده تکذیبله حکم اغتنام تقرر ایتمشدر همان فیء مسلمین قیلنور واکر ابتدای مستأمنینده برمتاع بولدیغمزده
امان ویردیکمز متاعمیز بودر دیو دعوی ایلسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا اصل ید آنلرکدر ومن حیث الظاهر
دعوالرینه شهادت ایدر وخلافی ظاهر اولمدقجه حکم اکا بنا قیلنور لکن امام اوزره انی تحلیف لازمدر زیرا غایت امری
خبرنده امین اولمسیدر وقول الامین دخی مصدق مع الیمیندر زیرا تهمت کذب شرعا انجق یمینی ایله زائله اولور
واستحلافده دخی انجق الله تعالی یه یمین ایتدیریر لقوله علیه السلام من کان منکم حالفا فلیحلف بالله اولیذر
یعنی سزدن هرکیم ارادهٔ یمین ایدرسه الله تعالی یه یمین ایلسون یاخود غیری نسنه یه ایچیوب یمینی ترك ایلسون لکن
اول مستأمن کافر اوزره تغلیظ یمین ایلرا کر نصرانی ایسه بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام
دیمکله واکر یهودی ایسه بالله الذی انزل التوریة علی موسی علیه السلام دیمکله تحلیف ایدر زیرا تحلیفدن مراد
یمین کاذبه دن انزجار وزیادهٔ مذکوره ایله انزجاری دخی آشکاردر ومؤلف رحمه الله دیرکه اکر مجوسی ایسه نکتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذی خلق النار دیمکله تحلیف ایدر لکن مشایخمز دن چوق کسنه لر دیدیلرکه مجوسی
بلازیاده انجق بالله دیمکله تحلیف اولنور زیرا زیادهٔ مذکوره دن تعظیم نارد رکاردر نار ایسه سائر جمادات
مخلوقه نك بریدر امازیادتین سابقتینده کتابین ورسولینه تعظیم واردر واول تعظیم معنای مستقیمدر واکر اهللری اوزره
استیمانلرنده هذا من اهلی دیو دعوی ومدعی به دخی تصدیق مدعی ایلدکدنصکره مدعی مستأمن نفسی
تکذیب واهلمدن دکلدر دیو اول سبی دفع وتجنب ایلسه قول سبی مدعی بهکدر زیرا ادعاء اولی ایله استفادهٔ امان
ایتمشیکن کلام ثانی ایله امان ثانی ابطال مراد ایدر و بوبابده متناقض اولمسه دخی تصدیق اولنماز فکیف که
متناقض اوله اما مدعی رجوع ایتمیوب مدعی به رجوع ایدرسه فیء اولور زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون
اقرار رق ایتمشدر فی الحقیقه اهل مدعیدن اولسه دخی ینه نفسی اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مکر مدعی عبدم یاجاریه مدردیو دعوی اولدخی بعد التصدیق رجوع ایدوب مملوکی دکلم دیرسه تصدیق اولنمیوب
ینه مملوکی اولور زیرا تصدیقی ایله مملوکی اولدقدنصکره ابطال ملکنده قول معتبری قالمز ومملوکی اتفاق ایلدیکی
عیالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اکا متناول اولور واکر مملوکی اولمقده تصادق قلرندنصکره مدعی اهلمدنده دکل
ومملوکمده دکل دیوب سبی مدعی به آنی تکذیب ایلسه فیء اولورز یرا مدعی نفسی اوزره اقرار وملکنده ثبوت حق غانمینی
اظهار ایلدی انجق امیر ایچون اول سبی قتل جائز اولماز زیرا مقدما مملوکیتده تصادقلریله قتلدن آمن اولمشدر
صکره قتلی مباح کوریلسه انجق قول مدعی ایله کوریله جکدر آنك قولی دخی مملوکی اوزره اقرار قصاص ایتسه
اباحت دمنده حجت اولمدیغی کبی بوبابده دخی اولماز فکیف که متناقض دخی اوله اما صکره دن عدم مملوکیتده
دخی تصادق ایدرلرسه امیر دیلرسه واول سبی دخی رجل ایسه قتلی جائزدر زیرا قول مدعی ایله ملکی زائل
واقرار مدعی به ایله امانك عدم تناولی ثابت اولمشدر واول دخی نفسی اوزره اقرار اباحت دمده غیر متهمدر انسان
کرك حر وکرك مملوك نفسی اوزره اقرار قصاصی صحیح وغیر متهم اولدیغی کبی واکر مدعی مستأمن شو اوغلمدر
وعیالمده دردیو ادعا ومدعی به دخی رجل کبیر اولوب تصدیق ایتدکده امیر جیش آنلری شبههٔ کذبله اتهام ایلسه
مدعی بهی تحلیف قبلر اکر یمین ایدرسه حر اولوب ایتمزسه نکولی منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمینی
اقرار ینه بناء فیء اولور لکن قتلی جائز اولماز زیرا تصادقلریله قتلدن آمن اولمشیدی صکره جائز اولسه نکولی ایله
جائز اولمق اقتضا ایدر ونکول اباحت قتلده حجت اوله مز زیرا قصاص فی النفس ایله مدعی علیه اولان کسنه
یمیندن نکول ایلسه اوزرینه قصاص ایله حکم اولنماز بودخی آنك کبیدر لکن امام عیسی رحمه الله تعالی دیرکه
قول مذکور غلطدر زیرا بوندہ اباحت قتل باعتبار النکول اولمیوب بلکه باعتبار اصل الاباحه دردر زیرا فی الاصل
مباح الدم ایدی ونکولی ایله مانع قتل اولان امان دخی منتفی اولوب شول مسئله کبی اولورکه قاتل بعد ثبوت القتل
ولی اوزره ادعاء عفو ایدوب ولی دخی انکار ویمین ایده بوصورتده استیفاء قصاص ایدر وقتل بالیمین عد اولنماز
لکن جناب مؤلفك بوکتابده ذکر ایلدیکی اصح واریجدر زیرا اباحت اصلیه تصادقلریله مرتفع اولمغله ینه قتلی
جائز اولسه انجق بسبب النکول جائز اولمق لازم اولور ونکول دخی یمین کاذبه دن تورع یاخود صادقه دن ترفع ایچون
اولمق کبی شبهه واحتمالدن خالی اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعی استحلاف اولنماز
زیرا آنده فائده یوقدر زیرا آنك ولدی اوزره اثبات رقه یاخود اباحت قتله راجع اولان امورده قولی غیر معتبردر
واستحلافدن دخی مقصود بونلر ایدی واکر صورت مفروضه ده متاعی اوزره استیمان ایدن کسنه برمتاعی کوروب

بو بنم متاعمدر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کمسنه نك یدنده اولسه نظر اولنور اکر ایادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کمسنه نك آنده ثبوت یدی
بیلنممکله حالا ثابت اولان یدی اعتبار واجب واول ید دخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حقی ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه قولی
حجت اولمز واکر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدقدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الیدکیدر واکر متاع مزبورده
ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابرجه ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر ینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم و ید مسلمین یدحادثه اولوب
بقاء اصل ایله ید حادثه غیرمعتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بوصورتده ایسه یدی برابر ثابت ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه ید اصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز
ید مسلمینده بولنسه بوصورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بومدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیریمیدر غیرمجزوم ومیز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنمایوب انجق حالا ثابته اولان
ید مسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بوصورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمنیدن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنیدن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنك ایدوکنی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری ید آخذینه اعتبار یله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنابرین صورسابقده متاعی مستأمنه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوممزدر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بوجهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کمسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یاخود مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاجدر وبوصورتده اخذایدن مسلمین ایادی مستأمنیدن یاخود
آنلرك اولدیغنی اقرار ایلین قومدن اخذایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنماز زیرا قسمت وبیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و یدندن اخذ ومستأمنیه رد اولنور زیرا مالك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بوصورتده استحقاق انجق اقراریله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسنی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولماملغله سهم مردودندن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دار الحربده و بعد الاخراج قسمت یابیع
اولنمادقجه برار اهل مستأمنیدن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمادقجه زوالی غیرمتصوردر وضرب رق دخی قسمت یابیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیرجائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلسه
دخی جائزدر وبوتقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهللرندن
اولمق اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بوصورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

کیدر

کیدر ومتاعده دخی حکم شرعی بنه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
و بیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنورلکن حکم مذکور انجق اصل ذی الیدکیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر وبیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن برجوهر یا برفرس وبونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم بنه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور وثمن یاعوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیالریله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت و بیعله داریمزده محتبس اولمشلر ایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بوجهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنینه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهللریمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر و بزلر بومطموره بطریقلری یزدیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیرداخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعده دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
قابل اولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیرداخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیرجائز ایکن عرف استعمالده اوانی بی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام سکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر
بناء علیه سلاح وکراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هرشیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما تخص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یخص فی النذر بالصدقة لفظة المال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقه نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی اداایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعدلك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوته نظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیردیرکه اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استفاد اصعب من خرط القتاد درلکن نسخهٔ ثانیه اعاتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعاتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولندی بوتقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

مطلب بعض تصرفات المترجم في شرح الكتاب
مطلب آمنوا اهلينا

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبو معنى امانده بو قدر بلكه امان نظير وصيتدر زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هر مالده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابته اولور واعطاء الامان على المال دخى نظير اغتنام الاموالدر واغتنام هر مالده ثابت اولديغى كبى لفظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در واكر اول طائفه مسلمينه آمنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان ويردك ديسه لر انجق اهلارى آمين وكندولرى فىء مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايجون استيمان ايدوب نفسلرى ايجون صراحت وكنايت ودلالتدن بر وجهله طلب امان قيلمديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلردن امان نفسلرى دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهله معلوم ومشهودمزدر اولى بودركه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره شفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البته اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقا وسلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصل اولور جوابنده ديرزكه فى الواقع مقصودلرى بو ايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر مختوم وقضاء محتومنى تنفيذ ايجون نفسلرين عدم ذكر ايله مخذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجرد ايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمناكم ديمكله نفسلرينى امين قيلمشلردر وحكايت اولنور كه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه جماعت مشركين ايجون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفاسى ظاهر اولمش ايدى قومى واهلى ايجون امان استدعا ايلديكنده حضرت معاويه رضى الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوليله اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهمالله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معاويه مقبول واول خبيث موذى مأخوذ ومقتول اولدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامده كاه اولوركه كندى يه امان ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملالله حيوة دنيادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه همت ايتميوب انجق تخليص اهلنه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصدلرينه سرد اولنان دليل معارضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عدم تصريحلرى قوللرى ترجيح ايدر كوررمز ميسكه طائفهٔ

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونسامزه اعطاء امان شرطيله اللريمزى اللريكزه قويوب معاهده ايده لم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى اكلاملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده لم تاكه بزه ديلديككزى ايشليه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بو سياق اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تؤمنونا فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه اوزره طرفكزه چقاليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين تأمين ايتدكلرنده كندى لر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى امان اهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره مكالمهٔ امان ايجون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله در كوررمز ميسكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه اعطاء امان مترتب اولمسه ينه آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله دكلدركه مطموره ده ايكن آمنوا اهلينا ديمكله بزلر دخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميمز بر وجهله نفسلرينه شامل دكل ايكن لا على طلب الامان چيقوب فىء مسلمينده داخل اولديلر واكر آمنونا على ذرارينا

مطلب آمنونا على ذرارينا

ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمله آمين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كوررمز ميسكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر قال الله تعالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه كلنجه بو سوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليه السلامدن شول اجلهٔ فخامدركه الله تعالى آنلره مزيد انعام ايتمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل

مطلب بيان معنى الذرية

اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابالرى ذريتندندر انالرى طرفندن دكلدر كوررمز ميسكه جواريدن اولان اولاد خلفا بابالرى ذريتندن اولمغله شايان خلافت اولورلر قال المأمون * شعر * وانما امهات الناس اوعية مستودعات وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايجنه ودعه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايجون بابالرى واردركه انسابده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابالرينه مخصوصدر

معناسى

مطلب اولاد البنات يدخلون في الذرية
مطلب ان السادة العلوية من ذرية عليه السلام

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندن صكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام ايكيسيده اصل الولددر وام دخى كندو باباسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى ابالامك ذريتندندر بلكه معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحدر زيرا ماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره استهلاك ايتمكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلته نازلدر بو جهتله احفاد ذريت ابالابدن تعداد قيلندقدنصكره ذريت ابالامدن دخى ايراد قيلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره مدار تقرردركه بركون حجاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانهٔ قتلى اوله جق تكليف محال ايدوب ديديكه البته طائفهٔ علويه ذريت محمديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر برآيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى قتل ايده رم قالديكه ندع ابناءنا وابناءكم آيتى مأوله اولمغله غير يسين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمهٔ حقى احيا برله ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جميلنه وارنجه تلاوت ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بز عظيم الشان ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر

مطلب آمنونا على اولادنا

اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا حمل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى دكلدر مؤلف رحمه الله بونده دخى كما فى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين در آغوش ايلدكلرنده اولادنا اكبادنا بيور ديلر لكن روايت عدم دخول اوزره بو حديث نوع مجازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد من رجالكم يعنى محمد عليه السلام رجال بالغينكزدن بر فردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليلى تجوز حديثه دليلدركه اكر حسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم ومشار اليهما صكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنهايه خاصدركه قال عليه السلام كل الاولاد ينتمون الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بو حديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز مجاز حقيقت حقانيله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلرده حقيقتدر وقيزى كندى ولدى وقيزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكر ايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كندودن تولد ايلين ومن جهة الحكم ولادتله كندويه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله حلفامز اوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى وهم موالى الموالىلرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور مواليلرنده حقيقت وموالى الموالىده مجاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم مواليى نفى ايدوب هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بو جهتله مواليسى ايجون وصيتده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان ديلوركه موالى الموالى بواسطهٔ الموالى انتسابله ولا ايله نسبت اولنملريله اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخل اولورلر اما بولنديقلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعد ايله تنقيص نصيب اقرب غير مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده امان الموالى صفت واحده اوزره حاصل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغندن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعين اولمغله دخول طرفين متبين اولور وبز بو مسئله ده جمع الحقيقة والمجاز مرخص ومجازدر ديمزز بلكه ديرزكه اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز اموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبو صورتله موالى الموالىده شبههٔ امان ممكن ايدر وبناء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولدقدنصكره بو لفظله

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام
مطلب اسنا منوا على اولاد اولادهم

مطلب امنوا على موالينا

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر وآنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردر زیرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
واناثه متناولدر قال الله تعالى وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله مرتبهٔ حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفهیه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالى فان کان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکر میتك والدی اولمایوب ابوینی وارث اولورلرسه امه ایچون ثلث واردر واکر
بوصورتده فوق الواحد قرنداشلری وار ایسه ام ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتلری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب ویررزکه حجب لاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله
قیاس اولی الالبابدن ثابت اولمشدر و بزبو مسئلهیی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص
شرعیهده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفهیه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسهلر وبنین وبنات
اولادلری اولسه اخوهده بیان قلندیغی اوزره جملهسی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده بنی اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وار ایسه جملهسی فیء
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفهیه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بزذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیلهیه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیلهلرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان بالکز اولادینك
باباسی ایسه بویله دکلدر وبعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدما ایتمشو بنات واخواتمدن غیری
کیمسه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفهیه استیمانه دلالت ایدر برکلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
او علی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانه ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسهلر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالى یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالى سزه مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسهلر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایدهلر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یالکز ایکیدن زیاده بنات ایسهلر ترکهدن
ثلثینی اخذ ایدهلر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسهلر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلریندن یاخود قتال ایله مسلمینه ایذا ایتدکلریندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیفتلریندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنیـنا دیدکلرنده
جملهسینك یالکز بناتی انجق برینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جملهسنه نفوذ ایدر زیرا جملهیه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضهده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان
ویریکز دیسهلر انجق اوغلی بولنان کیمسهنك جمیع اولادی آمین وبنات سائرهٔ فیء مسلمین قلنورلر زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالى کل نفس ذائقة الموت یعنی هر برنفس موتی طاتسه کرکدر
بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کیمسهنك اولادی
مندرج وغیریلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحده جملهسی شریك وامانده بناتلرینی اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبناتدر واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسهلر امانله

جملهسی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالى
ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکورهده انجق برینك ابی موجود وماعداسنك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله بنه جمیعا امانه ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیهده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحدده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابناسیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیهیه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیهسی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تناولی متبین اولور لکن مؤلف والاشان حسن استحسانه دیرکه بو لفظله طلب امان کندویه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبههیی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بویله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنایه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده یرطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلك نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کندویه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابناسندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضلرینك صلبیه و بعضلرینك
ابناء ابناسی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسهلر لکن آبالری
بولنمیوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد وایس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور حتی دیدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکسنهیه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی باباك اکبردر دیو سؤال
ایدوب اول کسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمهسنی قرائت واول مخصه
سن کبیك اوغلی ایدیك اول سنك باباك در دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
بر مادهٔ مشکلهدر لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الآباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولمیوب همان جدهسی اولسه امانه اکا متناول اوله مز
اکرچه جدهیه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالى ورفع ابویه
علی العرش قول شریفنده خالهیه اب تسمیه قیلمشدر که ابویه اباه وخالته معناسنهدر کذلك قالوا نعبد الهك
واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلدیکه حضرت اسمعیل علیه السلام نبی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بویله ایکن بر عاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی بر اسم ایله ممتازدرکه کندویه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بویلهدر اما ابناء الابنا بویله
دکلدرکه بنه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطهٔ الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کانجه بیان سابق انجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین بر قوم ایسهلرکه تکلم ایتدکلری لسانده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بویلهدرکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * فیچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده بر مسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمینه وصوانده یانده بر حربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید وبند سز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون
شرعا آمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و بوالده بر مسلم ایله رفاقت ایتسه بنه بویلهدر زیرا اول عورت یدنفسنده ایکن

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئنده دخی امان ایچون کلکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هر کسک وهمنه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدرکه وقوف حقیقی ممکن اولیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکر اول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه بینه نداءامان
ایتسون ایتمسون فیء اولور زیرا ظاهر حالی اسر واخراجنه دالدر و یدی بطریق القهر اوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیهدر وفی الاصل اکا امان ویرلمشدر انجق منعهٔ
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدرکه بوصورتده قهر ایله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی منفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازی منزلهسنده اولور واکر اول عورت بن بومسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهر ایله اخراج ایلدم یاخود جاریهیدی اشترا یاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه بینه
علی حالها قید وبندسز کلمش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیرا کندو یدنفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمز اما قهر ایله کلوب تادار الحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکور صورت مزبورهده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلربنم عبیدمدر دیوب آنلر دخی احرار زدیسهلر ومقهور ومربوط
اولمیهرق دخی کلمش اولسهلر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلر قول آنلرك قوللر یدر زیرا وصف
مذکور ایله بالکز کلسهلر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اولهمز اما بوصورتده اول مسلم
مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا مستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینهٔ عادله اقامت قیلسه بینهسی قبول وعبیدی
اولملریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دار الحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسهلر یاخود بزلر معاینه اوزره بیلمش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بویلهدر وحصوم
مرقومون حربی مستأمن اولملرینی اقرار ایدوب حربی مستأمنك بینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذکورهنك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر و بحث مذکور حربینك طلب امانله کلدیکنه
رعلامت تحققنه مقصور در اما علامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآنار دخی رجال بالغین اولوب محل نداده امانله ندا ایلمسهلر همان دار بمزه بغیر امان خارج اولان حربی منزلهسنده
اولورلر وآنك حکمنی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره ید معلومهسی اولمیوب
حقیقة وحکما یدنفسلرنده اولدقلرندنصکره بالکز خروجلریله مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولده اولان
حکم ثابده دخی مقرردر واکر اول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورتیچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیء ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق مدعی
ایلسه تصادقلری هنوز او زرنده کسنهنك حق تقرر ایتمدیکی وقتده تصادف ایتدکله آنلره توافق اولنور و بوصورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله دار بمزده مسلمی یاذمی بی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل دار بمزدن اولمغله بالتبع اهل دار بمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سی دخی تصدیق ایلسهلر بینه ذکر اولنان تحقق اوزره درز یرا اول سببده هنوز حق مسلمین ثابت اولمفسزین
تصادق ایلدیلر ودار الحربده اسلامه کلوب یامستأمن اولان مسلم عبید وجوار یسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهد برابر کتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر اما تکذیب ایدرلر ایسه دار الحربدن اولوب بلا امان دار بمزه کلملریله فیء اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجوار یلری یز بونك دکللرز دیرلرسه نظر اولنور اکر اول مسلم آنلری قهر ایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتبار یدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهر ایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتملر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

استحقاقلرینه سبب اولان ید قاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده نداء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمان ایچون
کلدکلرینه دالدر حتی بو وجه اوزره بالکز کلسهلر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدایه قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانیمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بویلهدر کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدیلمیهجك محل بعیدهدن رؤیت ودرونلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعدالقرب نداء امان ایتمسهلر دخی ینه آمنلردر زیرا انقیاد اوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بویله محلده
دلیل دخی صریح له عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی بزدیرلر ایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکر صاحبلر بمزدن هاربا ومغاضبا اذمت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جملهسی حر اولوب صاحبلر ایچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبهلرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسهلر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره دار بمز ایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهر ایله اخراج ودار بمز ایله احراز ایلسهلر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبهلرینه مالك اولورلر و بویله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بومسئلهده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیثدر جلیلدر حتی بو حدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبید جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جملهسنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بومادهده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل دار بمزدندر وعبید معهودیندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوندنصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دار الاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسهلر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزلهسنده اولوب بلاحجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصلله متمسکلردرکه اصل اولان عبد مولاسینه
مراغم اولمقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرینی
استحلاف ایدر و بعدالحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلر ایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبر اولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودار الحربه اعادهلرینه تمکین اولنماز
و بعله اجارهده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بوماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعادهیه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالهٔ قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه دار بمزده حربی
مستأمنك یدنده برابر کتوردیکی عبدی بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمازحتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه رد ایدر زیرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بنا قیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقدهدر واکر انجق اقراریله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیهرق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بو اقراری اهل دار بمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهمه دکلدر واکر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
بر مستأمن کلوب بو عبدمدر امانله تجارت ایچون دار اسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجنی رد ورقبهسنی دار الحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتمیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میانندهمردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقر اوزره حجت قیلنور بو بابده مقرلهنك
ملکی اولمسی اکرچه تهمتدن عاری اما شمدی اهل دار بمزدن اولوب دار الحربه رجوعدن ممنوع ایکن دار الحربه
ردنده احتمال تهمت جاریدرکه دار بمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دار الحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن دار بمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولوب دار الحربه اعادهدن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بویلهدر ومقدما آلنان خراجی

حق محا هدين اولمغله مولاسنه آنك ردى بابنده اقرار وتصديقى بى ما ل ايدوكى جاى اشكال دكلدر اما
اول مستأمن ادعا ايلديكى رق اوزره مسلميندن اقامت بينه ايدر ايسه امام هم اول عبدى دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلديغى خراجنى كيرو مولاسنه ادا ايلر زيرا مسلمين اوزره حجت اولان بينه ايله اثبات حق
ايلمشدر ومدعاى مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلرى قبول اولنماز وعبد مزبور رقى
منكر ايسه اول شهادتله رقى ثابت اولماز زيرا ذميدر وشهادت حربى ذمى اوزره حجت دكلدر اما
اهل ذمت شهادت ايلسه لر انجق رقله حكم اولنور زيرا حكم رقده شهادتلرى قائمه واهل ذمتك
بنه ذمى اوزره شهادتلرى حجت لازمه در اما خراجنى مولاسنه وكندوبى دارالحربه رد ماده لرنده قبول اولنماز
زيرا بو بابده شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمين اوزره حجت لازمه دكلدر وثبوت
رق ثبوت ردى موجب اولماز وصورت مفروضه ده مقدما اسلامه كلمش ايسه شهود مسلميندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمين ايله دخى اكرچه مستأمنك عبدى اولور لكن عبدك صورت اقرارى كبى بنه بيعى اوزره اجبار
اولنور واكر حربى اهل اسلامدن استيمان واعطاء امان ايلسه لر بعده برعورت وبرقاچ اطفال صغارايله چيقوب
بوعورتم وبونلر اولادمدر ديوب آنلرى قطعا امانده ذكر ايتمه مش اولسه بونده مقتضاى قياس آنلرفىء اولمقدر
زيرا استيمانى نفسنه تخصيص ايتمشدر وحكم امان ايسه مستأمندن منفصل اولنلره تجاوز ايلمز وآندن
بونلر ايچون نه اشارت ونه دلالت وجهى اوزره استيمان سبقت ايلمشدر لكن بومعنى قبيح ومستهجن اولمغله بطريق
الاستحسان كندو امانيله بونلر دخى تأمين اولنمق مستحسندر زيرا استيمانى باكندونك بيلديكى يرامى ايچون قومندن
فرار ياخود دار بزده برزمان اقامت واتجار ايچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغارى ايله خروجنه
موقوفدر كه انسانك درونى عيالنه مربوط ومرهوندر وبومعنى عيالى ايچون استيمانه دال معنى در وهم بونلر
عيال ونفقه سنده اولملريله مستأمنه تابع وذكر اصل مانع صرفى تحقق ايتديكجه مستلزم ذكر توابعدر
وعرف دخى بوبابده دخوللرين مؤيد در كورمزميسنكه دار بزده اولان ذمى كندو جزيه سنى ادا ايدر امانسا
واولاد صغارى اوزره الزام جزيه اولنماز كذلك سبى كثير ايله كلوب بونلر رفيقلرمدر ديو دعوى وآنلر دخى
تصديق مدعى ايلسه لر ياخود اول سبى نفسلرندن تعبيره عديم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه لر ياخود
مشاعنى حامل برازدوابله كلوب اول دوابى سوق ايده رك برجماعتى رفيق وبونلر غلامانمدر ديوب آنلرده تصديق
ايلسه لر يمينى ايله مصدق قدر زيرا ظاهر حالى شاهد مقالبدر زيرا كرك على قصد الفرار وكرك على نية
الانجار كلن كمسنه البته مالنى استصحاب ايدركه تهى دست كلسه جوعله هلاكى بى ارتيابدر ونفسى ايچون
طلب امانى انجق دار بزده برزمان راحت واستقرار ايچوندر بوجهتله مالى بالتبع امانده داخل اولور انجق امام
تهمت كذبى رفع ايچون استحلاف ايدر وغلامانمدر ديديكى اشخاصدن آنى تكذيب ايدر بولنور سه اول تكذيب
ايدن غلام يدنده اولان جميع اشيا ايله فىء اسلام اولور زيرا امانده تبعيت رقنه مبنيه ايكن تكذيبى ايله حقنده
رق ثابت اولميوب دار بزه بلا امان كلمش برحربى ايدوكى نمايان اولمغله جميع اشياسيله فىء اسلام اولور
واكر بوصورتده دواب وسوق ايدنلر ملكارم دكلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحميل ايچون انلرى استيجار ايلدم ديسه
بنه مقتضاى قياس دواب وسائقين ايچون نه اشارت ونه دلالتله كمسنه دن استيمان سبقت ايتمديكندن
فىء مسلمين قيلنملر بدر لكن استحسانده اول سائقين دوابلريله آمنلردر زيرا مستأمن لاجل التجارة دار بزه
كلسه امتعه سنى آرقه سنده كتورمك ممكن دكلدر بلكه عادت تجار نقل امتعه ده استكرا واستيجاردر
ومكاريلرين تأمين دخى جملهء حوائج وتتمهء مقصودلرندن معدوددر بوطريقله آنلر ايچون دخى استيمان
ايتمش كبى اولوب حكم امان زوجه واولاد بنه سارى اولديغى مثللو مكاريلرنده ده جارى اولور واكر مستأمن
مذكور برازرجال بالغين ايله چيقوب بونلر اولادمدر ديسه بالجمله فىء اولورلر زيرا آنلر فى الاصل فروع ايكن
شمدى برأسهم اصول اولوب بلوغلرى جهتيله ذمت واسلامده تبعيتدن چيقدقلرى كبى حكم امانده دخى
تبعيتدن چيقمشلردر وآنلر نفسلرى ايچون استيمان ايتمك كرك ايدى اهمال لريله فىء مسلمينده ادخال اولنورلر
واكر صغار ايسه لر نظر اولنور اكر نفسلرندن تعبيره قادر اولوب اولادمدر ديديكنده تصديق ايدرلرسه
امانلرى ظاهردر زيرا بالغ اولمدقجه اكا تابعلردر كورمزميسنكه اولاد صغار نفسلرندن تعبيره قادر اولسه لر
دخى ذمت واسلامده بنه تابع اولورلر امان دخى بويله در اما تكذيب ايدرلر سه فىء اولورلر زيرا تكذيبلرى
مانع ثبوت نسبدر بويله ايكن بغير امان كلملرى فىء اولدقلرين اقرار كبيدر ونفسندن تعبيره قادر اولنلرك

مطلب خرج المستأمن بامرأة وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادى

صغير ايسه لر دخى بوبابده قوللرى مقبولدر شول مجهول الحال مثللودركه نفسى اوزره برشخص ايچون اقرار رق
ايدوب مقرله دخى تصديق ايده واكر نفسلرندن تعبيره قدرتلرى يوغيسه بوصورتده اولادمدر ديرسه يمينى ايله
تصديق اولنديغى قريبا تحقيق اولنمشدر واكر بونلرى اهل حربدن سرقه واخراج قيلدم ياخود ايتامدر وعيالمده
ايديلر برابر كتوردم ديرسه جمله سى آنكدر يدندن نزعه سبيل يوقدر زيرا نفسلرندن تعبيره عدم اقتدارلريله يدى
اوزرلرنده استقرار ايتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولى واجب ايكن دارالحربده بطريق السرقه اوزرلرينه استيلا ايتدم
ويا ايكمدر ديوب ياخود ايتامدر نفقه وعيالمده لردر ديمكله ايكى صورتده ده اكا تابعلر ودار بزه آنسزو يالكز كلمكه غير
قادرلردر بوجهتله اهلى منزله سنده اولورلر واكر برآزنساء بالغات ايله چيقوب قرلرمدر ديدكده آنلر تصديق ايلسه لر
اكرچه قياسه نظرايله فىء اولملرى مقرردر زيرا بلوغلريله معناى تبعيت زائل اولمشدركه بابالرينك اسلامى ايله آنلره
مسلمه دينلمز بوجهتله اولادندن ذكور بالغين منزله سنده اولورلر لكن بطريق الاستحسان داخلهء امان اولورلر زيرا بنات
ثبوت ازواجه انتقال ايتمدكجه انسانك نفقه وعيالنده در وحكم امان ظاهر اوزره بنا قيلنور كه حسب العاده نسوان
نفسلرى ايچون استيمان ايتميوب آبا وازواجلريله كسب امان ايدرلر اما اولاد ذكور بويله دكلدركه بعد الادراك اهل
قتال اولملريله اصالة استيمان ايتمدكجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملريله امانه احتياجلرى انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ايچوندر ودفع استرقاق حكم امانده بابالرينه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخى بنات كبيلردركه مستأمنله كلسه لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه دركه آنلر اهل قتالدر ومقاتله دن برفرد امانده مستأمنه تابع اوله مز مكر عبدى ياخود اجيرى اوله زيرا تجارت
ياخود نقل امتعهء تجارت ايچون بونلرى استصحابه محتاجدر واول كمسنه كه وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعيتله
امين ومستأمنك صدق مدعاسى معلوم مسلمين اوله نظر اولنور اكر اول كمسنه تصديق مدعى ايدرسه قبل ثبوت
حق المسلمين تصادق ايتملريله امانده تلاحق ايدر واكر تكذيب ايدرسه حكمى مقدما ذكر وترتيب اولنمشدر
واكر اولا تكذيب ثانيا تصديق ايدرسه فىء اولور زيرا تكذيبى ايله كندوده حق مسلمين حادث ايكن صكره
تصديقى هم تناقض وهم ابطال حق مسلمينه باعثدر واكر اول تصديق صكره تكذيب ايدرسه بنه فىء اولور
زيرا نفسى اوزره ثبوت حق استرقاقى اقرار ايلمشدر وبو اقرار مقبولنده برقرار در مكر مستأمنك رقيقى ياخود
نفسلرندن تعبيره قادر اولاد صغارى اوله اما رقيقدن عدم قبولى بوجهتدندركه تصديقى ايله ملك مستأمن
انده قرار ايتمشدر ابطال ملكنده بردخى قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفيندن عدم قبولى بوجهتندركه
تصديقلريله مستأمندن نسبلرى ثابت وامانده اكا تبعيتلرينه اعتبارايله حريتلرى تأكد ايتمشدر صكره نفسلرى
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللرى غير معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله سنده اولورلركه
نفسندن تعبيره قادر صغير ايكن اقرار رق ايده قولى غير معتبردر لكن بنات واخوات وعمانى بعد التصديق تكذيب
ايلسه لر نفسلرى اوزره اقرار رق ايتملرى مقبول اولوب فىء اولورلر سؤال اولنورسه كه بناتك دخى بعد التصديق
نسبلرى ثابت اولمشيكن اقرار رقنه نتيجه اعتبار اولنور جواب ويريزكه بلى بويله در لكن اقرار رقنك بطلانى ثبوت
نسبنك ضرورياتندن دكلدر زيرا بالغه نك كندوبه ضرر ويرن امورده قولى مقبولدر اما نفسندن تعبير ايدن
صغيرك قولى امور نافعه ده مقبول ومضره ده نامقبولدر بنا برين تصديق ايله حكم حريتى متمكن اولدقدنصكره
اقرارى ايله اوزرينه اثبات رق غير ممكندر سؤال اولنورسه كه صغير مجهول الحال بركمسنه نك يدنده ايكن بن بونك
عبديم ديو اقرار ايلسه موجبى ثابت اولمق مقرر ايكن اقرار سابق نتيجه غير معتبردر جوابنده ديرزكه بلى بويله در
لكن بوصورتده ثبوت رقى اقرارى حسبيله دكل بلكه اول كمسنه نك دعواسى سببيله در انجق نفسندن تعبير ايدن
صغار اوزره يداغيار استقرار ايده ممكله اقرارى تقرر يد ذى اليده مدار اولوب نفسندن تعبير ايتمين صغارده
اولديغى كبى همان ذى اليدك يد ودعواسنه اعتبار ايله رقيت اوزرنده برقرار اولمشدر بوقسه اقرارى ايله دكلدر
حتى ادعاء حريت ايلسه قبول قولى واجبدر زيرا اقرار صبى بين النفع والضرر متردد اولان خصوصده غير
صحيح ايكن رق كبى محض ضررده نتيجه تصحيح اولنور واكر مسلمين برقلعه يى محاصره ايتدكده ايچلرندن بركمسنه
مسلمينه نزول اوزره استيمان ومسلمين اكا اعطاء امان ايلسه لر بعده اول كمسنه عورتى واولاد صغارى ورقيق
واموالى ايله چيقسه نفسندن غيرى جمله سى فىء اولور زيرا بوصورتده مقهور ونفسى اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسى ايچون طلب امان ايتمشدر بوبابده مذكوراتدن بريني برابر كتورمكه حاجت يوقدر اما صورت سابقه
ايكى وجهله مغايردر وجه اول اولدركه مستأمن سالف البيان دارنده بلاخوف امان اوزره ايكن دار بزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتى

مطلب الامهات والاخوات وامثالها يدخلن فى الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن المحصور ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یا اقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بو مرام ایچق مذکوراتی استصحاب ایله تمام اولور وجه ثانی اولدر که ناطق وصامت قلعـه ده بولنان هر نسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر بو جهتدن تصرفاتی موقوفه در و بونلری تأمین بعـد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق ایچق نصله اولوب دلالت حالله اولماز اما مستأمن سالف البیانك استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان اولمامغله همان قبـل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقـدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا جمله سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدر که اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده بورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار اکا رمی سهـام ایدرلرسه دفع شررینه قیام ایده ور اکا چیقماغه و نفقه سنی الماغه محتاجدر که مسلمین اکا نسنه ویره جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن ایچق سلامت نفسی کافیدر بو صورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی ناتصور در بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن مذکورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدر که کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبـل التأمین مسلمینه نزول ایلسه فیئ اولور امادار حربده استیمانه کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله متعلق نسنه سویلمدلرینه آمن اولور بو بیانله متبین اولمشدر که دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیـدر واکر مسلمین قلعـه ده بولنان بر کمسنه یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمـه لر اول کمسنه نفسی ومالی وصغـار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشـدر وسکناسی ایچق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعـه دن نازل اولان ایچق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بو یله دکلدر واکر مقـدما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم وسزلردن داریمزه یا عسکریمزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك ایچق نفسلری آمن کتوردکلری دکلـدر دیو تکلم ایلسـه لر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینـه مجددا بیان واستیمان ایتمدکلری سببی یاخود آخر شیئ کتورسه لر جمله سی فیئ مسلم اولوب ایچق محصور مذکور اخراج ایتدکده کند ویه سالم اولان لباس وسلاحی کبی نسنه لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکلری نسنه لرده نبذ امان ایتمشلردر ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولیجه امانه مقارن اولیجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بر اول نسنه لرده امانی بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخـلافی بو یله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلوردکن بنه کلسـه لر آمن اوله مزلر مگر مجددا امان ویریله تفصیل مذکوردن نمایاندر که بو نبذدن صکره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقتیکه بر مسلم دار الحربدن بر حربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسـه و برابرجه ایکیسنك یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری دابه اوزرنده بر مقـدار مال بولنسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی بالان سویلرسین بن استیمان ایچون کلدم و بنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسـه نظر اولنورا کر حربی ید مسلمده مقهور ایسـه قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنك ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حرمت آمندر بو صورتده هر برینك ید مال مزبورده ید آخره معـارضه اولمغله مال ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسك ایسه صاحب الید کرك حربی وکرك مسلم ایچق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه ده ذی الیـد اوزرنده کی مالده دخی ذی الید درکذلك اول مال بر ثوب اولوب احدهما لابس وآخر ممسك ایسـه صاحب الید ایچق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال ایچق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیـدر واکر دابه یی بری قائد وبری سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان ایچق آنك یدنده در واکر اول مسلم وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصـل دار الحربده اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی یاخود آلمردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه نظر اولنورا کر مال ایکیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیئ مسلمین

قبلنور زیرا بو نصف حالا یداسیرده درکه منعهٔ جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقـالنده حق مسلمین اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه سی اولمدقجه تصدیقنـه مجال یوقدر بو صورتده اهل ذمت یا مستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن اول مال تماما فیئ اولوب کند و دخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینـهٔ معهوده سی ابطال حق مسلمینده حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مگر مسلمیندن اقامت بینـه ایده بو صورتده مسلمین اوزره حجت اولان بینـه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال بالکلیه ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلر ایدی اولدخی شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه لر نظر اولنورا کر منعهٔ اهل اسلام ایچنـده ایداعه شهادت ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعـهٔ اهل حرب ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بر وجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب ایچق داریمزده تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته داراوزرینه توجه ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه بنه قاضی بینلرنده بر وجهله قضا ایده مز مگر مستأمن مرقوم مسلم یا ذمی اوله بو صورتده اهـل داریمزدن احکاممزی ملتزم اولمغله استماع خصومتلری قاضی یه جائز بلکه لازم اولور کذلك داریمزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی ایلسه اکر بو معـامله لری داریمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا داریمزده مدت اقامتلرنده قاضی آنلره نظر و بینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمزمگر ایکسی بردن مسلم یا ذمی اوله لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده بر نسنه سنی غصب ایلدی دیو نزاع ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنماز زیرا دار الحرب دار نهبه درکه آنده برکمسنه بر نسنه اوزره استیلا صکره اوزرینه اسلام یا ذمتی قبولله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کمسنه یه سالم اولور امادین وودیعه بو یله دکلدر که بینلرنده بالتراضی معـاملهٔ جاریه اولمغله اهل دارمزدن اولدقلرندنصکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور کذلك مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان بر نسـنه یی غصب ایتمش اولوب صکره مستأمن قبول اسـلام ایلسه بنه قاضی بو بابده استماع خصومت ایده مز زیرا بو مسـئله ده غاصب مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشـدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام اولمشـدر لکن دین و ودیعـه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر بر مسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنك بردن یدلرنده مالله محمول بر بغل بولنوب هر بری بنمدر و یدمده در دیو دعوی وایچق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسـه اول کمسنه حجته تنویر مدعی ایتمش اولمغـله قاضی اکا حکم ایدر و بو مسئلهٔ مبینـه ایله بعض مشایخمزك شو قوللرنده خطالری متبینه اولمشدر که متداعییندن هر بری مال بنمدر ویدمده دردیو نزاع ایلسـه قاضی اکا چونکه مالك یدکده در بندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استماع ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشـدر وجهی اولدرکه مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبو غرض ایچون بینه سی مقبوله در قاضی بندن نه ایسترسین دیسه درکه مطلبم شونی مزاحمه ومعـارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بو بابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغـله کرك ایدیکه مستأمن اهـل داریمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه بو محلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده در دیو ادعا ایتمکله همان دار اسـلامده اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سـنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهـادتلرنده قبـل استیمان الحربی احدهما منعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه لر بنه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده داخـل اولمامشدر اما منعهٔ اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسـه اول صورت بشقه در زیرا بونده بالکلیه زوال یدی تام وغاصبك دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

ایکیسنده مسلم اولسه‌لر دخی برشیله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یا بعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا ومستأمن
دخی تکذیبله بغل ومال بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده
بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایچیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر و بو بابده یدی نه وجهله ثابت اولدیغنی بیانده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه یدمالك متقرره در یداسیر
تقرر واحراز ایتمش اوله مز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر بو بابده خروجلری معسکره یادار اسلامه
اولمق برابردر اما صورت مفروضه‌ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدیغنی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده
معسکره چیقاریرسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یالکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن یدمدن منعه مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك
مستأمنك اولدقده تصادق ایلدیلر واماله ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه مالنه سبب تملك دعوی
واول انکار ایده بو رتبه‌ده قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنورکه دار اسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلا بینه قبول والزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب ما یکون امانا وما لا یکون * یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلرك تفریقنده واقع اولان مبحث
دقیقدر نیجانکه مسلمین دارالحربده برقلعه‌یی محاصره‌یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنسلرسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اوله مز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مراددر متکلم استماع کلام ایتدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان
ایتمش اولماز واکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلده اسلامیه‌ده ایکن کفره روم وهندوزك تأمین
وقبل النبذ قتاللرین حرام مسلمین ایلیه و بونك بطلانی جمله‌یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب یالکز متکلم ایله تمام اولور
جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه امانده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان امانکنده اثبات
صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم
سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر و بویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنورکه بونده
ندایی ایشیده جك محلده بولنملریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما
آنکله دائر وملازم اولور نکته سی اولدرکه غروردن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه ممکن وایشتمیه جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فراشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه‌ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن
ناشی ایشتمسه بنه آمن اولور و بو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المتنبه
قیلمشدرنته کیم خلوت وعند النائم واقع اولان صید مسئله‌لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لا یکلم فلانا فناداه او ایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیه‌یم دیو یمین ایلسه بعده اکا یا فلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یا فلان دیو ندا ایلسه‌ده
وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله‌دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه‌ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احدالبیانیندر زیرا بنانله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالته مأمور ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

وامر تبلیغ اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه‌یه واقف وآنك اوزرینه تزوالده غیر متوقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی عیاندر و بز اول بابده حدیث عمر رضی الله عنه‌یی سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیة من غیر رام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقوله جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بو یله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده
برمسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور بو قسه ابطال حق نابتده اولماز
و بو خصوصده مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبر یله مسلمینك حق ثابتنی
ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولندقلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقراری اولوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دارالحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا داریمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا داریمزده
علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزله رهنده اولور ومسئله رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی
کذلك امام تقسیملرین مناسب کوروب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رفیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتنی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناء یدنده جمله سی احرار اولورلر
وعلت سابقه اوزره دارالحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیریمز سزه امان ویردی دیو خطاب و بو قولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله
فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلمشدر و بو اخبار سبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع
وشرا امثللو عقودده قضاء قاضی منزله سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه بنه اولورلر
اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یاستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبرو یردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز و مخبر انشاء امانه مالك و متمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلمق
دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم
امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکمسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور
اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه بنه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن
آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت
بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
بنه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور و بو یله مواددده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمنی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

منزله سنده در لكن امان سابق آنلره واصل اولدقدنصكره حقلرنده حكم نبذ آنلر نبذه عالم اولمدقجه ثابت اولماز
كورمزميسنكه بركسنه عبدينى اهل سوق ايچنده مأذون قيلوب صكره كندو خانه سنده حجر ايلسه اهل سوق
حجره واقف اولمدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قيلوب صكره اهل سوقى هنوز مأذونيته واقف
اولمازدن اقدم ينه حجر ايلسه منحجر اولور وعلى هذا امير برذمى يه وار آنلره امانمى اخبار ايله ديدكدنصكره
كيروكل خبر ويرمه ديسه اولدخى ينه كيدوب خبر ويرسه ياخود كاتبى ذمى اولوب اكا اهل حصنه امان نامه
يازديكدن صكره يوق يازمه ديوب كاتب ينه يازسه وبونك اوزرينه نازل اولسه لرفئ اولورلر اما كاتب ورسولى
نهى ايتمسه ياخود آنلر نهيى ايشتمسه لرده كتب وابلاغ ايلسه لر نزوللرنده آمن اولورلر وبو مسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقيقت تغريردن احترازو احترازسدر واكر برمسلم ياننده طوران برشخصه اشارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنكم شورجل سزه امان ويردى ديو بشارت ايدوب اهل حصن دخى نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار اليه ذمى يامستأمن ايدوكى ظاهر اولسه حكايه امانده كرك صادق اولسون كرك كاذب فئ اولورلر
زيرا انجق امان باطلدن اخبار ايدوب كندو امان صحيحى اعطا قيلمديغندن بشقه قطعا تغرير دخى ايتمشدر غاية الامر
اهل حصنه مشار اليه تعيين وتخصيص اولنمشيكن ياكندودن ياحاكيدن ياغيريدن حالنى تفتيش ايله ماهيتنى
تشخيص ايلمدكلرندن بانفسهم مغرور اولديلر اما مسلم مزبور برمسلم يامسلمه يه اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قيلسه كرك صادق اولسون كرك كاذب آمن اولورلر زيرا امانى صحيح اولان محله نسبت ايتدكده امان صحيح ايله
اخبار وكندو اعطاء امانله ابشار ايتمشدر واكر برذمى برمسلمدن حكايتله قول مذكوره جسارت ايلسه بوصورتده
صدقى معلوم ايسه آمن اولورلر اما كذبى مجزوم ياخود صدق وكذبى نامعلوم ايسه فئ اولورلر زيرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اوليان شخصك كلامنه اعتماد ايتلريله بانفسهم مغتر اولوب طرفلرندن مغرور اولمامشلردر
لكن بوصورتده اول محكى عنه ذمى مسفورى تصديق ايدرسه اول تصديق اهل حربك منعه لرى هنوز باقيه
اولديغى حالده اولوب نزوللرى صكره واقع اولمش ايسه آمن اولورلر زيرا مسلم انشاء امانه هنوز مالك ايكن
تصديق مخبره سالك اولمغله تصديقنده متهم دكلدر اما بلا منعه ابادى مسلمينه دوشدكلرندنصكره تصديق ايدرسه
انشاء امانه مالك اولمديغى حاله مصادف اولمغله متهم اولوب تصديق اولنماز وهم بو تصديقله مسلمين ايچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرين قصد ابطال ايلديكى دخى محققدر انجق امام تقسيم اسرايى التزام ايدوب
آنلرك بعضيسى اول مسلمك سهمنه ياخود اول ذمينك بطريق الرضخ ويريلان قسمنه دوشسه ياخود امام
بيعلرين التزام ايتدكده بونلردن برى اشترالرينه اقدام ايلسه اول اسيرلر عتقله بكام اولورلر زيرا احرار آمنين
اولملرينه تصادقلرى مالك اولدقلرى اسيرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لكن دار الحربه عودتلرينه رخصت ويريلمز
زيرا امامك بيع وتقسيمى هنكامنده دار بمزده احتباسلرى حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملر حق مسلمينه
راجع اولان اموردة تصديق اولنمازلر والله اعلم وبالله تعالى العون

باب الحربى يدخل الحرم غير مستأمن * يعنى حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولدقده بيان احكامنده
مداخل اولان مسائلدر فيحانكه حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولسه براى تخريج قتل واسر ايله ازعاج وتهييج
اولنماز واصل علماء اعلام اولدركه خارج حرمده مباح الدم اولان كسنه دخول حرمده كسب امانله همدم اولور
قال الله تعالى اولم يروا انا جعلنا حرما آمنا يعنى اهل مكه كورمديلرميكه بز عظيم الشان بلده لرينى بر حرم مأمون
قيلدق كه اهلى نهب وسبى وقتلدن مصونلردر وقال تعالى ومن دخله كان آمنا يعنى اول كسنه كه حرم مكه يه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده واقع اولان خطبهٔ بليغه لرنده بيورمشلردركه
انها لم تحل لاحد قبلى ولا تحل لاحد بعدى ولم يحل لى الا ساعة من نهار ثم هى حرام الى يوم القيامة يعنى مكهٔ مكرمه
بندن اقدم كسنه يه حلال ودرونده مقاتله ايتمك احلال قيلنمدى وبندن صكره كسنه يه دخى حلال قيلنماز
وبكا دخى انجق نهاردن برزمان قلبلده حلال قيلندى بعده ينه يوم قيامته دكين حرامدر وبو قول شريفلرينه
باعث اولدركه يوم فتح مكه ده كفار قريش قتال ايتمش ايكن اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلردن
برطائفه يى قتل ايتمشلرايدى بو حديث شريفله آنلرك حل قتالرين تفهيم وتعريف ايلديلر بوقسه كفار قريش
قتاله مباشر اولمش اوله لرايدى حل قتالى نفس نفيسلرينه فائده تخصيص ظاهر اولمزايدى زيرا مباشرت قتالله
حرم محترمى استحلال ايلين كسنه نك حرمت نفسى استحلال وقتلى حلال كوريلور نته كيم قريبا يانى كلسه كركدر
قال ابن عمر رضى الله عنهما لو وجدت قاتل عمر فى الحرم ماهجته يعنى والد ماجدم حضرت عمر رضى الله عنهك

مطلب اشار الى رجل وقال آمنكم
هذا فاذا هو ذمى او مستأمن

قاتلى اولان ابولؤلؤه نام كافرى حيانده اولسه ده حرم مكه ده بولسم بنه ازعاج ايلمزايدم وابن عباس رضى الله
عنهما دخى لو وجدت قاتل العباس فى الحرم ماهجته ديدى اكرچه پدر والا كهرلرى عم خير الناس اولان
حضرت عباس رضى الله عنه مقتول دكل ايدى لكن بونكته بليغه ايله حرمده نهى بدايت قتل خصوصنده قصد
مبالغه ايتمشدر وقتل ممنوع اولديغى كبى اسير ايتمك دخى نامشروعدر زيرا اسيرده حكم اتلاف واردركه حريت حيات
ورق تلف ومماتدر كيدر وحكم حرمت حرم آنى دخى محرم قيلمشدر كورمزميسنكه حرمده قتل صيد مشروع
اولمديغى كبى اخذ ايلين دخى مالك اوله مز اسير دخى بويله در واكر حربى مزبور قبل الخروج اسلامه كلورسه
حر اصيل اولور كه اوزرينه قطعا سبيل يوقدر زيرا حرمده حر آمن ايكن شمدى اسلامله حريتى قوت بولدى
واكر اسلامه كلميوب بزدن عقد ذمت رجا سنده اولورسه ديلرسك اعطا وديلرسك على حاله ابقا ايده رز زيرا اول مشرف
هلاك ومترقب اسر وامساك ايكن ظاهر حالى اولدركه محبت واختيارى ايله احكاممزى التزام ايده رك عقد ذمته
طالب اولميوب بلكه فراره كسب اقتدار ايچون خوف واضطرار ايله راغبدر بونك طلب ذمتى اسيرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتى منزله سنده اولوب رأى امامه احاله اولنور واكر اسلام وذمتدن بهره دار اولميوب همان حرمده
كشت وكذار ايدرسه كركدركه آنكله برفرد مجالسه ايتميه وطعام ويرميه وبيع وشرا ايتميه تا كه خروجه مضطر
اولوب ترتيب جزاسى ميسر اوله زيرا حرمده ثابت اولان امنله اكا اساءتله تعرض ايتمموز اكرچه حرامدر لكن اكا اكرام
واحسان ايلمك اوزريمزه واجب دكلدر ومنع احسان اساءت دكلدر بوجهتله حين طلبنده قبول ذمتى اوزريمزه
واجب اولماز زيرا قبول ذمت مقوله احساندندر انجق آندن كلا وماء عامه منع اولنماز زيرا آنلرده حقى واردر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم الناس شركاء فى الثلثة الكلاء والماء والنار قول شريفلرنده آنلرده شركت عامه اثبات
بيورمشلردر وحقنى منعده اساءت واردر ومؤلف رحمه الله تعالى حضرتلرينك ولو كان لك ان تمنعه الماء
لكان لك ان تقتله يعنى سنك ايچون آنى صودن منعه مساغ شرعى اوليدى قتلنه دخى مساغ شرعى اولورايدى
قولندن مراد ذكر اولنان مفهوم مفاددر وصورت مذكوره ده امير حرم بن آنى اسير ايتم اما مجرملر كبى طوتوب حبس
ايده رم ديرسه حبسنده معناى عقوبت اولمغله جائز كوريلمز كذلك جبرا حرمدن اخراج ايده رم ديسه ينه جائز
كوريلمز زيرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صيد حرم كبى بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضى محرم
ايلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللرى لاجل القتال ايسه مسلمين ايچون قتللرى حلالدر
لقوله تعالى ولا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتى يقاتلوكم فيه يعنى اى اسلام سزلر مسجد حرام عندنده كفار ايله قتال
ايتمكز تا آنلر سزكله قتاله ابتدا ايتمدكجه اكرچه حكم مذكور عند المسجد الحرام قيدى ايله مقيد اولمشدر لكن ابن عباس
رضى الله عنهمانك الحرام كله المسجد الحرام يعنى جميع حرم مكه حكم مذكورده مسجد حرام كبيدر قولنه بناء جوانب
حرم مكه خصوص مذكورده مشتركدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ايذا ايتمموزى حرام قيلر بوقسه تحمل
اذالرينى اوزريمزه الزام ايلمز صيددن تحمل اذايى الزام ايتمديكى كبى حتى بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ايلسه
دفعا للاذى قتلى جائزدر بوصورتده هجوم مسلمين ايله آنلر مكسور واچلرندن بعضلرى مأسور اولسه مسلمين آنلرى
قتل ايتمك جائزدر زيرا حرمت حرمه رعايت ايتمدكلرندن حرم ابتداء وانتهاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لكن صيد بويله دكلدر كه بعد الصيال فرار ايدرسه قتلى حلال اولماز زيرا غير عاقلدر همان قصدى حس اولندقده
دفع اذاسى مباح اولوب اولدخى فرار ايله مندفع اولور اما آدمى عاقلدر بعد الفرار دخى زجر الامثاله قتل ايله دفع
اذاسى جائز اولور وبو اجلدن قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حكم قصاص تشريع اولنمشدركه معناى
حيات تفريع اولنسه آنلر قصد قتال ايتدكلرنده اذالرين دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ايچون قتللرى جائز
اولديغى كبى بطريق الاعتبار غيريلرين هتك حرمت حرمدن زجر ايچون قتللرى بعد الانهزام والاسر دخى
جائزدر كذلك حرمه قتال ايچون عياللريله كلوب مهزوم اولدقلرنده عياللرى اخذ اولنسه اسير قيلنملرى
جائزدر زيرا آنلر اتباع مقاتله در وحرم اصوللرى حقلرنده هتك حرمت ايتدكلرندن بمنزلة الحل اولنجه
اتباعلرى حقلرنده دخى بمنزلة الحل اولور زيرا حكمك اصله ثبوتى تابعه ثبوتنه سببدر واكر خارج حرمده
قتال ومسلميندن برجماعتى قتل ايتدكلرندنصكره منهزم اولوب عياللريله حرمه داخل وجمعيت ومنعه سز
مقهور ومنهزم حرمده حاصل اولسه لر بو وجهله نفوس وعياللرينه تعرض ايتمك حلال اولماز زيرا تعظيم
واحترامله التجاء بيت الحرام ايلمشلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه دركه قصد قتال مسلمين وهتك
حرمتله داخل اولمشلرايدى واكر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه لريله تمنع ايتدكلرندن صكره بونلر دخى

مطلب الناس شركاء فى الكلاء
والماء والنار

مطلب اذا قوتل فى الحرم يقاتل

مطلب السبع اذا صار فى الحرم يقتل

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرينه التحاقه قرار ويسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زیرا جماعته التجاایله ینه محارب اولوب ترك حربله سلامته طالب اولماز کورمزمیسنکه اهل بغیدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه تعقیب وقتل اولنورلر موضع مذکورده دخی حکم بویله‌در و بغاة وخوارجك احکامی اهل حربله متساویه الاقدامدر انجق نساوذراریلری سبی اولنماز زیرا اهل دار یمزدن مسلملردر وحربلری اسلامله مؤکد اولمغله سببدن آمن اولورلر اماقتللرینك حل وحرمتنه دائره اولان احکام سائره‌ده بغاة وخوارج اهل حربدن غیرخارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محل شك اولان اماندن بربابدرکه مسائلی آتیدا کتساب اولنور چنانکه مسلمین حصون اهل حربدن برینی احاطه ایتدکده اهل حربدن دورت نفری بدیدار اولوب آمنونا علی ان نخرج الیکم لنراوضکم علی الصلح دیمکله مکالمهٔ صلح ایچون طرفکزه چیقمق اوزره بزه امان و یربکزدیو رجایه ابتدار ومسلمین دخی مساعده‌لرین آشکار ایتدکلرنده ایچلرنده بکرمی نفری بردن چیقسه‌لر نظر اولنور اکر اول دورت نفر باعیانهم بزه معلوملر ایسه آنلر آمنین اولوب ماعداسی فیء مسلمین اولورلر که دیلرلرسه قتل وافنا ودیلرلرسه مغانمده ابقا ایدرلر زیرا ابادی اسلامیانه بلاامان داخل اولمشلردر زیرا محصوره صریحا امان ویریلمدکجه مجرد خروجله اکتساب امان ایده‌مز ونتیجه اکتساب ایدرکه محاصره انجق آنی قهر اخراج ایچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفرایله یکرمیدن باقیلرینك میانلرنده امان تبعیلرینی موجب سبب آخر دخی بوقدر قالدیکه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمین ایله تنظیم صلح ایدرلرسه فبها واکر ایده‌مزلرسه مسلمین آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرینه رد وابلاغ ایدرلر اکر اول حصن محصور غیرمنصوره عودتدن امتناع ایدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زیرا طرفمزه اماناله واصل اولملریله آنلر حبس واساری موجب اولان تکلیف دخول حصار ایله تعرض اولنماز بلکه بزلرسزه تعرض ایتمززامانلر یکزه بالغ اولنجیه‌دك ارض حربدن دیلدیکیکز محلاره کیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخییر اولنورلر واکر برجانبه کیتمکدن احتراز وعسکر یکزدن مفارقت ایتمزز دیو بناز ایدرلرسه کرکدر که امام المسلمین آنلره تقدمنی تعجیل ومقتضای رأیی اوزره مدت معینه یه دك تأجیل واول مدته دکین کیتمزلرسه اهل ذمته ادراج ودار اسلامه اخراج ایده‌جکنی تفهیم وتفصیل ایلیه و بومسئله‌نك فصل وتفصیلی بوندن اقدم ذکر وتکمیل اولنمشدر وامام ایچون آنلره فلان وقته دك کیتمزسکزسزلری اسیر یاخود احلال دمالریله قتل وتدمیرایده‌رم دیمك مشروع دکلدر زیرا ایچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات امانلرندندر امام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفیذه مالك اولمدیغی کبی انقضاء مدته تعلیقه دخی مالك دکلدر اما اهل ذمت قیلمق بشقه‌درکه ذمت امانه منافی اولمیوب بلکه مقرردر وکافر صغار جزیه ایله تصغیر والتزام احکام معاملاتیمزایله تسخیر اولنمدقجه دار یمزده طول اقامته رخصت و یرلمز زیرا استخفاف مسلمینه مؤدیدر واکر مسلمین اهل حصندن دورت کسنه‌یه تخصیص خطابله نزول ایدیکزسزلر آمنلرسزتا که صلح اوزره مکالمه ایده‌لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نراوضکم علی الصلح دیمکله آنلری استجلاب ایتسه‌لر بعده اول حصندن یکرمی کشی نازل واول دورت کسنه ده ایچلرنده داخل اولسه لکن بزاول دوردی باعیانهم تشخیص ایده‌میوب وهر بریده بن اول دورتدن برییم دیو دعوی وتصبص ایلسه جمله‌سی آمنلردرکه برینك قتل واسری حلال دکلدر زیرا میانه مزده حاصل اولدقده نصکره بونلردن هربری آمن وحرام الدم اولمغله حربی ومباح الدم اولمق میاننده متردد الحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شیء الاغلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال وحرام برنسنه‌ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحکم حلی سالب اولمشدر حدیث شریفی اعمال ایچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور وهم اثبات حکم امانده توسع اولنور بوقسه ثبوت حکمنی متعدد وسعت یوقدر وهم قتل واسری حلال ایکن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالدیکه جهالت مزبوره طرف مسلمیندن صدور ایتمشدرکه اول دوردی اغیاردن تمییز ایده‌جك علامتله معلم قیلمقده قصور ایتمشلردر اول وجهله هر برینده بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اوله‌مز بلکه جمله‌سی انتم آمنون جمعاد ینلمش منزلنده انزال وابلاغ مأمنلی حوزهٔ امانده ادخال اولنورلر واکر امیر مسلمین اهل حصندن دورت شخص معینی تأمین ایدوب لکن آنلره نزول له امر ایتمسه بعده حصنی عنوةً فتح واستخلاص ایتدکده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن برییم دیو دعوای خلاص ایلسه نظر اولنور اکر مسلمین علی التعیین اول دوردی بیلورلرسه انجق آنلری تأمین ایدرلر واکر بیلمزلرسه مجموع قوم فیء اولورلر زیرا منعهٔ اهل حربده

بولنملریله جمله‌سی مباح الاخذدر مکر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفرد ده معلوم اولمامشدر اما صورت اولی بشقه‌درکه آنده جمله‌سی آمن ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساکن اولنلر زمان حاله نظر ایله محارب دکللردر مادامکه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمدیغی معلوم اولمیه آنلره تعرض اولنماز کورمزمیسنکه اهل حصندن دورت کسنه اسلامه کلوب مسلمین آنلره نزوله امر ایلدکلرنده یکرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه کلنلردن برییم دیو ادعا ایلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن نصکره مسلمینه نزول ایتمسه‌لر بعده مسلمین عنوةً اول حصنی فتح ایلدکلرنده هر بری بن آنلردن برییم دیسه جمله‌سی فیء اولورلر مکر آنلردن ایدوکی بعینه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ایله حر مسلم و مالنی دخی کندو احراز ایتمکله بلامزاحم اکا سالم اولور اما اولاد کباری اسلامده تابع اولملریله جمله‌سی فیء اولورلر لکن امام ایچون ایچلرندن برفردی قتل ایلمك جائز اولماز زیرا هر بری ادعاء اسلام سابق ایتمکله قولنده صادق ایسه اسلامی قبول ایتمش اولوب کاذب ایسه اسلامه میل ورغبت ایتمشدر واسلام اسیر قتلندن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیر ایلمز مؤلف جلیل علیه رحمة الملك الجلیل حضرتلری حال زمانه نظر ایله تمثیل بی مثیل ایدوب دیرکه اکر بوطائفه‌نك سبینی تجویز ایتمسم بلدهٔ قسطنطینیه‌ده برمسلم یاردمی موجود ایدوکنه واقف اولوب لکن بعینه تشخیصنه عارف اولمسم اهالیسندن برفردك سبینی تجویز ایتمك اقتضا ایدرایدی بومعنی ایسه فاسد المبنیدر زیرا هر نسنه‌که دار الحربده اوزرینه مسلمینك استیلاسی واقع اوله البته فیء اولور مکر آنده فیء اولمغه برمانع وار ایدوکی مجزوم اوله بوایکی مسئله بینلرنده فرق بین شووجهله واضح ومتبین اولورکه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقریه‌یه دخول وآنلری سبی واسر ایچون مسلمین دخی اول محله حلول ایتدکده هر بری اهل ذمتدن اول قریه ساکنلرندن اولمق ادعا ایلسه جمله‌سی آمنلردر زیرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملریله برینه‌ده تعرضمز مشروع اولماز مکر اهل حربدن ایدوکی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمینده حصن اهل حربه داخل ومسلمین ایچون اول حصن اوزره استیلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قیلسه ینه بالجمله فیء اولورلر مکر بعینه اهل ذمتدن ایدوکی معلوم اوله زیرا موضع نهب واباحتده حاضر اولمشلردر بعضیلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فیء اولورلر و بومقوله امورده مکانی تحکیم شرعیمزده اصل قویدر کورمزمیسنکه برمسلم دار الحربده برشخصی کوروب حالنه عالم اولسه آنی قتل ایچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم یاخود ذمی اولدیغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده کورسه حربی ایدوکی مقطوع اولمدقجه رمیی مشروع دکلدر واکر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی میسر واول ذمی ایچلرنده ایدوکی مقرر اولوب علی التعیین قنقیسی ایدوکی مستبین اولمسه امام ایچون آنلردن برفردی قتله جواز یوقدر زیرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولمیوب قتل جمیعده دخی حلال اولمیان قتل ذمی متیقندر قتل غیر حلالدن طریق احتراز انجق بالکلیه قتللرینه دست دراز اولمامقدر حکمتی اولدرکه قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیر حربی مباحدر ومباحله فرض بینلرنده معارضه یوقدر ومعارضه تحقق ایدن محللرده جانب حرمت مرجح ایکن بومقامده ترجیح حرمت اولی واجدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضیلری مقتول یامیت یاهارب اولدیغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ایچلرنده‌زنده ایدوکی مجزوم اولمسه امام ایچون مجموعنی قتلده ضرر یوقدر زیرا جمله‌سی موضع حربده موجودین ایکن ایچلرنده ذمی بولنمق مثللو مانع قتلك تحققی غیرمتیقندر زیرا اول مقتول ومیت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زیرا هر برینك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحکم شرعی وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظاهر ینه بنا قیلنور مکر خلافنه تعلق یقین ظاهر ینه معارض اوله و صورت اولاده ذمی مرقوم حالا ایچلرنده ایدوکی مجزوم اولمغله یقین ظاهر ینه معارض اولوب صورت ثانیه‌ده متعارض اولمامشدر بونده حکم شرعی ظاهر اوزره بنا قیلنور واکر ذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامك جزمی تحقق ایتمیوب انجق ظن غالبی تعلق ایتدکده ینه هر بری بن اول ذمییم دیمکه تصدی ایلسه مستحب اولان برفردی قتله تعدی ایتمکدر زیرا ظن غالب اکرچه ظاهره معارض اوله‌مز لکن استحباب احتیاط درکاردر کورمزمیسنکه برصویك نجس اولدیغنی کسنه خبر و یرمکسزین انسانك ظن غالبی نجاستنه تعلق ایلسه انکله توضی جائز ایسه‌ده مستحب اولان بشقه صوایله توضی ایتمکدر بو بابده دخی اکرچه باعتبار الظاهر جمله‌سنی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ایتمکدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وابصة بن معبد رضی الله تعالی عنه‌یه خطابله ضع یدك علی

صدرك واستفت قلبك مما حك فى صدرك فدعه وان افتاك الناس به بیوردقلری یعنی الیکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب وکمان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا ایله انی ترك قیل هرنه دکا ناس جواز
وحلنه فتوی ویررلر ایسه ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکر امام آنلردن انجق ایکی یا اوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرینی
سی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معایلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامبین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئلهٔ
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وفیجان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطا بله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکز که مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتى نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میانده
متردد الحال اولمغله برینده تعرضمز حلال اولماز کورمزمیسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولورایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مز کورمزمیسنکه مسلمین اهل حصنه خطابله سزدن بررجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونتی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
امامدن حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولور ایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه على الصلح فهو آمن یعنی سزدن بررجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکر خارج اول منعهٔ اسلامه دخولی یاقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه یاقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین ویاقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولیمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکده نصکره
یاقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم یاقیلری اکا واصل اولورلر سه
بوصورتده برابرجه خروجلری مساویدر زیرا طرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصوله تمام اولور وقبل الوصول امانمز خارج اولده تعین ایتمکله بوصورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمزمیسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه مزه ولوج ایلسه
البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولدقدن صکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر
بو مقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره
کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیر عام ایکن جماعت کثیره برابر چیقمغله عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر
جواب اولدر که نکرهٔ معهوده بزه خروج شلو وصفت عامه ایله موصوفه در وبومقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون على ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون على ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعامله
دمساز اولوب آنلر دخی على کلا التقدیرین فتح بابه سرآغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعبارتهم ایجاب امان ایتموب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امانله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمینه القا انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبویله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بزبیان ایلدیك واکر صورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون على ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلرندن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله
رجاللرندن اون کسنه یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام
واستقاقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدر که بو ایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلان امانی باهردر اما بو مسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی یه لاحق وآنده تحری امر لا بقدر
وبو فرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادر که بو مسئله ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه در کورمزمیسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل
وانضمام غیرایله حقی غیر باطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتى نراوضهم على الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه لر طرفمزه چیقسونلرتا که مکالمهٔ صلح ایده لیم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولنلردن صادر اولمغله حتى نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه لر بوصورت بشقه درکه آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بو لفظده نه امان ونه على وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه یه محمولدرکه مردایسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلر دخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردرکه تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتى نراوضهم على الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلرتا که مکالمهٔ صلح ایده یز دیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص
معینه یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه لری میدر مشتبه اولورسه کرکدر که امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بز غیریلرز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر اما بزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکر امام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر اما یمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول
اکرچه بمنزلة الاقرار در لکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبزبو مسئله یی باب مایصدق
فیه المستأمن ده على التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه دن بریسی یم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بویله یمین ایتسه لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

امام المسلمین اوزره آنلری ابلاغ مأمنه تأمین ایتمک لازمدر

باب الخیار فی الامان * یعنی اختیار امان عهدهٔ مستأمنه تعلیق اولنمغه متعلق مسائل ودلائلدر قچانکه اهل اسلام برحصنی محاصره یه اقدام ایتدکلرنده رئیسلری رأس حصندن اشراف بعده آمنونی علی عشرة من اهل الحصن علی ان افتحه لکم یعنی باب حصنی بن سزه فتح ایتمک شرطی اوزره اهل حصندن اون کمسنه اوزره بکا امان ویریکز دیمکله استعطاف ومسلمین دخی لک ذلک قوللریله مرامنه اسعاف ایلیوب اولدخی فتح بابه سدد ریجهٔ خلاف ایلسه رئیس مسفور ایله اون کمسنه دخی نیل امانله مسرور اولورلر زیرا آمنونی قولنده نون و یاء نفس متکلمدن کنایه اولمغله امان نفسی تنصیص، وعلی عشرة قولنده کلمهٔ علی شرط ایچون اولدیغندن امان نفسی ایله عشرهٔ منکره نک دخی امانلرینی شرط وتخصیص ایلدیکندن عشرهٔ مرقومه کندویه مغایر ایدکلری عندیمزده ظاهر اولمشدر وتعیین عشره رئیس مزبورک اختیارینه مربوطدر زیرا نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلمشدر لکن نفسی ایچون لفظ مستقل ایله استیمان ایتمش اولمغله امان عشره ده داخل دکلدر که اولوجهله امانلرندن حصه مند اوله کذلک من اول الامر امانلرینه مباشرتی صحیح دکلدر که اول وجهله حصه مند اوله غایة ما فی الباب امان مسلمین اهل حصندن قنقیلرینه تناول ایلدیکین تعیینه متعین اولمغله امان عشره دن حصه مند اولدیغی متبین اولورزیرا تعیین مجهول من وجه رتبهٔ ایجاب مستأنفه موصولدر اکر رئیس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالی عشرة من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون کمسنه یه امان ویریکز دیوندا ایتمش ایسه قنقی عشره یی اختیار ایدرسه اول عشره نک امانی هویدا اولور بو صورتده نفسی ایچلرنده داخل اولان عشره یی تعیین ایدرسه مساعده وتمکین اولنور اما بشقه عشره یی اختیار ایدرسه آنلر آمنین ونفسی فیٔ مسلمین قیلنور زیرا انجق عشرهٔ منکره ایچون استیمان ایدوب نفسی ایچون تعیین امان ایتمشدر لکن لی قولی ایله امان عشره دن حصه یاب اولمغی نفسی ایچون شرط وایجاب ایلمشدر وامان عشره یه ابتداء مباشرتی صحیح اولمغله اولوجهله حصه یاب اولمسی تصحیح اولنه مز غایة ما فی الباب تعیین عشره یه متعین اولمغله حصه یاب قیلنور ونص امان نفسنی حاوی اولمدیغندن مافوق العشره ده نفسی نفس غیریله مساوی اولور بو صورتده اکر جملهٔ عشره ده نفسنی دخی تعیین ایدرسه نفسی دخی تسعهٔ باقیه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واکر بشقه عشره یی تعیین ایدرسه حکم امان آنلره متعین وکندوسائر اهل حصن مثلو فیٔ اولدیغی متبین اولورکویا فحوای کلامی آمنوالاجلی عشرة واوجبوالی حق تعیین عشرة تؤمنونهم یعنی بنم ایچون اون کمسنه یه امان ویروب انلرک حق تعیینی بنم ایچون ایجاب ایدیکز دیمکه راجع اولور بویله دیسه حکم مذکور ترتب ایتدیکی مثلو بو قولنده دخی ترتب ایدر مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیرکه بلاد حضرموتدن حصن نجیرده اشعث بن قیس جیش ابی بکر رضی الله عنه ایله محصور ایکن کلام مذکوری تکلم ایدوب مسلمین دخی حکم مشروحله تحکیم ایلدکلری بزه بالغ اولمشدر وبومثلی دخی اهل حدیث حضرت معاویه رضی الله عنه دن دخی تحدیث ایلمشلردر کذلک رئیس مسفور افتح لکم الحصن علی انی آمن علی عشرة یعنی سزه باب حصنی فتح ایده رم اون کمسنه اوزره بن آمن اولمق شرطیله دیو ابتداء کلام ایلسه بنه آمنونی علی عشرة دیمکله بدایت مرام ایتمسی کبیدر کذلک افتح لکم الحصن علی ان لی عشرة آمنون من اهل الحصن یعنی بنم ایچون اون کمسنه اولمق شرطیله که اهل حصندن آنلر آمنلردر دیمکله افتتاح کلام ایلسه آمنوالی عشرة دیمکله استفتاح مرام ایتمسی کبیدر واکر رئیس مرقوم افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن یعنی سزه فتح ایده رم بنی اهل حصندن اون نفر ایچنده امین قیلمق شرطیله دیسه یاخود علی انی آمن فی عشرة یعنی بن اون نفر ایچنده امین اولمق شرطیله دیسه بو ایکی صورت برابر وایکیسنده دخی کندو ایله طقوز نفر دخی امین اولمق مقرردر زیرا کلمهٔ فی ظرف ایچون اولمغله نفسنی امانلرین التماس ایلدیکی جملهٔ عشره ده داخل قیلوب امان انجق نفسی ایله طقوز کمسنه یه شامل اولمشدر زیرا کندودن بشقه اون نفره دخی شامل اولسه کندو خلاف ملتمسی اوزره اون بر نفر ایچنده داخل اولمق اقتضا ایدر اما آمنونی علی عشرة قولی بشقه درکه آنده نفسنی جملهٔ عشره دن قیلمامشدر سؤال اولنورسه که رئیس مسفور بو صورتلرده فی عشرة قولنده عشره یی نفسنه ظرف قیلوب مظروف مغایر ظرف ایکن نه وجهله نفسنک عشره ده دخولنه صرف اولنور جواب اولدرکه تغایر انجق ظرف حقیقیده لازم وعدد ده طریق مذکوراوزره ایچندن بریسی اولمغی مستلزمدرکه اجعلونی احد العشرة الذین تؤمنونهم یعنی بنی امان ویردیکیکز عشره نک بریسی قیلیکز دیمش

مطلب قال آمنونی علی عشرة

مطلب آمنوالی عشرة

کبیدر بنه سؤال اولنورسه که ظرفیت حقیقیه یه حملی ممکن اولمینجه کرکدرکه فادخلی فی عبادی نظم کریمی مثللو یعنی مع یاخود ولاصلبنکم فی جذوع النخل ذکر حکیمی مثللو یعنی علی قیلنوب علی کلا الوجهین کندودن بشقه عشره یه اثبات امان اولنه جواب اولدرکه کلمهٔ فی ظرف حقیقی یه موضوع اولمغله مهماامکن اول معنی اوزره حملی واجب اولدخی مظروف درون عدده داخل اولمغی مستوجبدر بو جهتله مجاز بعید اوزره حملنه جواز یوقدر بوندنصکره تسعهٔ باقیه یی تعیینده خیار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئیس مسفوره مربوط دکلدر زیرا نفسنی عشره دن بریسی قیلمغله ماعدا العشره ده خیار تعیینی اولمدیغی کبی تسعه ده دخی یوقدر زیرا نفسنی اکرچه امان عشره دن حصه مند ایلمش ایدی لکن بو صورتده حکم امان عشره کندویه متناول اولمغله حصه سنی استیفا ایدوب تعیینلرندن برحصه استیفا ایتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نک امانی موجب اولان انجق امام اولمغله خصوص تعیین دخی اکا مخصوصدر واکر آمنونی وعشرة یعنی بکا واون نفره امان ویریکز دیسه یاخود افتح لکم علی انی آمن انا وعشرة یعنی سزه فتح باب ایده رم بن واون نفر دخی آمن اولمموز شرطی اوزره دیسه بو صورتده کندو ویه وبشقه اون کمسنه یه ثبوت امان ظاهر ونمایاندر زیرا حرف واو عطف ایچوندرکه انجق شیئٔ غیری اوزره عطف ایدوب نفسی اوزره عطف ایلمز بنابرین کلامنده اولان عشره نک کندو یه مغایرتی بومحلده تنصیص ایلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئیس مرسومله انجق اون نفر یاخود دخی اقل موجود ایسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا ذکر عدد ایله امان اشارت اشخاص ایده رک امانله سپاندر واکر اهل حصن عدد معهوددن کثیر ایسه خیار تعیینلری وابستهٔ رأی امیردر زیرا نفسنی امان عشره دن حصه مند قیلیوب همان امان عشره یی امان نفسی اوزره عطف ایتمش اولمغله امان عشره یی انجق امام موجب وتعیینلری دخی رأینه مترتب اولور حتی امام عشره یی نساوولداندن تعیین ایتمکی مناسب کورسه آنلر دخی اهل حصندن اولملریله جائز کوریلور مکرمتکلم رجالدن اولملرین اشتراط ایلیه واکر آمنونی بعشرة من اهل الحصن یعنی بکا اهل حصندن اون کمسنه ایله امان ویریکز دیسه بوقولی سبقت ایدن وعشرة قولی ایله برابردر زیرا حرف با الصاق ایچون اولمغله امان عشره یی امان نفسنه الصاق ایلمشدر وبو معنی انجق عشره کندویه مغایر اولمغله حاصل اولور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله تعالی دیرکه کلام مذکور سقط وزلهٔ قلم کاتبدن برغلطدر قول صحیح بعض نسخ عتیقه ده تصریح اولنان آمنونی فعشرة لفظیدر یعنی اولا بکا وهمان اون کشی یه دخی امان ویریکز زیرافا حروف عطفدن اولوب معناسی وصل وتعقیب اولمغله آمنونی وعشرة قولنه مناسبت جهتیله اول بحثه عطف وترتیبی مستقیم اولور اماباء مقابله ایچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله بو قولک معناسی بکا عشره مقابله سنده امان ویریکز یعنی عوض امان تقسیمده سزه اهل حصندن اون کشی ویره یم دیمکدر و بو معنانک بو محلده ذکر اولنان مسائل میاننده مناسبتی یوقدر همان صحیحی آمنونی فعشرة نسخه سیدر واکر آمنونی ثم عشرة یعنی اولا بکا صکره اون نفره امان ویریکز دیسه بونکله قول اول برابر ومغایرت عشره دخی مقرردر زیرا کلمهٔ ثم تعقیب وتراخی معناسنه در ومؤلفک بو قولندن دخی مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة قولی صحیح ایدوکی متبین اولور زیرا جناب مؤلف رحمه الله تعالی اولا عطف مطلق ایچون اولان واوی مشتمل اولان قولی ذکر وتفهیم بعده بلامهلة تعقیب ایچون اولان فایی بعده تعقیب مع التراخی یه دال اولان ثم یی مشتمل اولان مسئله لری ارداف ایله حسن تنظیم ایلمشدر واکر آمنوا عشرة یعنی اون نفره امان ویریکز دیرسه بو صورتده خیار تعیین رأی امامه مفوضدر زیرا متکلم نفسنی حصه مند ایتمیوب انجق عشرهٔ منکره ایچون التماس امان قیلمشدر کویا امام عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا یعنی سزدن اون کمسنه آمنلردر فتح ایتمکز شرطیله دیمکله ابتداء کلام ایلمشدر بنابرین خیار تعیین منوط رأی رزینیدر که دیلرسه اول متکلمی عشره دن بری قیلمغله تأمین ودیلرسه قیلیوب فیٔ مسلمین ایلر واکر آمنونی مع عشرة دیرسه کلمهٔ مع ضم واقتران ایچون اولوب شیئک نفسنه انضمامنه امکان اولمدیغندن عشره نک متکلمه مغایرتی نمایاندر وخیار تعیین امامه مخصوصدر زیرا امام ایجاب امانی ابهام ایدوب متکلم دخی نفسنی امان عشره دن حصه مند ایلمشدر واکر آمنونی فی عشرة من اهل حصنی دیسه بو قولی مسئله سی سبقت ایلین افتح لکم علی ان تؤمنونی فی عشرة من اهل الحصن قولنه اکرچه حصن یاء متکلمه مضاف اولوب اولمقده مخالف لکن حکم امانده غیرمتخالفدر امان متکلم ایله بشقه طقوز نفره ثابت وخیار تعیین بنه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه که متکلم کلام مذکورنده حصنی نفسنه مضاف ونفسنی صاحب الحصن اولمق وصفی ایله توصیف وتعریف قیلوب عشره یی منکرة ایراد ایتمش

مطلب آمنونی وعشرة

مطلب آمنونی بعشرة

مطلب آمنونی فعشرة

مطلب آمنونی ثم عشرة

مطلب آمنوا عشرة

مطلب آمنونی مع عشرة

مطلب آمنونی فی اهل حصنی

اولمغله معرفه نكره ده داخل اولميوب كندودن بشقه اون كمسنه دخى امانه نائل اولمق اقتضا ايدر ايدى مثلا بركسنه
ان دخل دارى هذه احد فعبده حر ديوب صكره دار ينه كندو دخول ايلسه متكلم معرف منكر اولان لفظ احدده
داخل اولمامغله يمينده حانث اولماز جواب اولدركه مقدما آمونى قولنده امانى نفسنه مضاف قيلمغله نفسنى تعريف
ايدوب اضافت حصن ايله تعريفه احتياج قالميوب انجق حكم فى نه ايدوكين معرفته احتياج قالمشدر و بزدخى قريبا
فى ظرف ايچون اولوب حقيقت ظرفيت دخى متكلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ايدوكنى بيان ايلديك
و بو مقامده دخى متكلم غيرلركبى اهل حصندن اولمغله حقيقت ظرفله عمل مهما امكن ممكن اولور كذلك فى عشرة
من اهل بيتى ياخود فى عشرة من بنى ابى ديسه بنه متكلم و بشقه طقوز كمسنه آمن اولورلر زيرا مرادى بيت النسب
وكندو دخى جملهٔ اهل بيتندن محتسبدر وهم متكلم ابناء ابندن بريسيدر بو جهتلردن حقيقت ظرفله عمل ممكن
اولوب امان اهل بيت يا ابناء ابندن اون نفره حاصل وكندو دخى ايچلرنده داخل اولور وخيار تعيين وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمين در اما آمونى فى عشرة من اخوانى ديرسه متكلم وقرنداشلرندن بشقه اون كمسنه دخى آمنلردر زيرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل وكندو نفسنك قرنداشى اولمق قابل اولمامغله كلامنده حقيقت ظرفله عملدن مانع اولان معنايى
تصريح ايتمش اولوب بويله حقيقتله عمل متعذر اولان كلمهنك بر مجاز متعارفى وار ايسه تصحيح كلام ايچون اول مجازه حملى
واجب اولمق قاعده سى اوزره بو كلامده حرف فى بمعنى مع دردبو جزم ايتمك لازم ولاز بدر كذلك فى عشرة من ولدى
ديسه بنه انسان ولد نفسندن اولمق غير متصور وعشره يى متكلمك غيرلرندن تكميل ايلمك امر مقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتى انا فيهم ياخود آمنوا عشرة من ولدى انا فيهم ديسه بنه امان متكلمدن غيرى اون نفره دخى
احسان اولنور اما عشرة من اهل بيتى انا فيهم ياخود عشرة من اهل حصنى انا فيهم ديسه امان اون كمسنه يه حاصل
ومتكلم دخى ايچلرنده داخل اولور و بيان فرق قريبا سبق ايلمشدر واكر آمونى فى عشرة من بنى يعنى اوغللرمدن اون
نفر ايچنده بكا امان و يريكز ديسه كندو اماننده بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخيار تعيينى امامه متعين
اولور زيرا نفسنى امان ابناسندن حصه مند قيلمشدر بو صورتده اولادلرى يالكز ذكور ياخود اناثله مختلطين ايسه لر
امام المسلمين يالكز ذكوريا خود يالكز اناث ياخود مختلطلرندن فتى عشره يى ديلرسه تعيين ايدر اما هيچ ذكورى يوغيسه
اول متكلم مستأمندن غيرى جمله اولادى فئ اولورلر زيرا انجق اوغللرى ايچون لفظ بنين ايله استيمان ايلمشيدى
ولفظ بنين اناث صرفه يه شامل اولمديغى بز سابقده تبيين ايلديك سؤال اولنورسه كه مختلط اولدقلرى وقتده
امام ديلرسه اناث صرفه دن اون عددينى تعيين ايدر ديو قريبا ذكر ايلديك چونكه اسم بنين اناث صرفه يه
غير متناولدر امام ايچون آنلرى تعيين ايلمك نيجه قابلدر جواب اولدركه امام صورت مرقومه ده بنين اولان عشره يه
امان و يرميوب بلكه متكلم فى عشرة من بنى قوليله استيمان ايتكله امام دخى بنيندن عشره يه اعطاء امان ايلمشدر
وحين اختلاطده بنات عشر بنيندن عشره عد اولنمغله امام ايچون آنلرى تعيين جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنيندن بعض اولمازلر ايله امان دخى آنلره تناول ايلمز ولو كانوا ابنين و بنات و بنى بنين و بنى بنات
يعنى صورت مفروضه ده اولادى بنين و بنات و بنى البنين و بنى البنات اولسه لر امام ايچون كرك اولاد وكرك اولاد
اولاددن فتى عشره يى اختيار ايلسه سزاواردر زيرا اسم بنين خصوص امانده بنين صلبه شامل اولديغى كبى
على وجه الاستحسان بنى البنينه دخى متناولدر اكرچه نسخهٔ كافيده و بنى بنات واقع اولمشدر كه لكن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذكوره غلط كاتبدر ديو تصريح واصل تركيب قلب ترتيله و بنات بنين اولمسنى تصحيح ايلديلر و بعض
آخرين دخى اسم بنين اولاد بنينه اطلاق اولنديغى كبى اولاد بناته دخى اطلاق اولنور ديو امام محمد رحمه الله تعالى دن
روايت خصاف اولمق اوزره باب مايصدق فيه المستأمن ده ذكر ايتديكمز قولى ترجيح ونسخهٔ كافى
تصحيح ايلديلر و بو بابده اخوه واخوات حكم بنين و بنات ده در انجق آمونى فى عشرة من اخوتى يعنى اركك
قرنداشلرمدن اون نفر ايچنده بكا امان و يريكز ديوب انجق اخوات صرفه سى واركك قرنداشلرينك اوغللرى
بولنسه جمله سى فئ اولورلر زيرا لفظ اخوه كرك اخوات صرفه وكرك بنى الاخوه يه كرك حقيقت وكرك مجاز بر وجهله
شامل اوله مز اما بنى البنين بشقه دركه لفظ بنين آنلره مجازا شامل اولور كه ابن الابن بنات صرفه ايله مختلط اولسه
لفظ بنين جمله سنه متناول اولور واكر فى عشرة من اصحابى ديسه عشره متكلمدن بشقه ايدوكى ظاهردر زيرا
انسانك اصحابى كندويه مغاير اولمغله فى كلمه سنى حقيقت ظرفده استعمالى متعذردر كذلك فى عشرة من رقيقى
ياخود فى عشرة من موالى ديسه بنه عشره غير متكلمدر واكر امام المسلمين اهل حربدن بر فارسه نظر بعده
انت آمن فى عشرة من فرسانكم يعنى سن فارسلريكزدن اون نفر ايچنده آمن سين قوليله مبشر قيلسه مخاطب ايله

بشقه طقوز كمسنه دخى آمن اولورلر زيرا مخاطب امامك تأمين اولنان عشره يى وصف ايلديكى صفت فارسده
مشترك وآنلردن برى قيلمق ممكن اولمغله حرف فى معناى ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فى عشرة
من الرجالة يعنى اون نفر پياده ايچنده آمن سين ديسه عشره مخاطبدن غيرى اون پياده يه حمل اولنور زيرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره ده اولمامغله حرف فى بمعنى مع در وعكس مسئله دخى بنه اصل مسئله يه قياس اولنور
مؤلف رحمه الله ديركه الفاظ مذكوره انجق كلام ناسده متعارف اولان معنايه حمل اولنور يعنى الفاظ مذكوره ده
هر كسك فهمنه سبقت ايلين انجق ذكر ايلديكم معنالردر واكر فى عشرة من بناتى ديوب بنين و بناتى دخى
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زيرا اسم بنات بر وجهله ذكوره متناول اوله مز كذلك بنين ايله بنات بنينى
بولنسه بنه امان بنات بنينه خاص اولوب بنينه شامل اولماز زيرا اسم بنات بطريق المجاز بنات بنينه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البناتى بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اوله مزلر لكن بو قول منقول اظهر روايتينه
محمولدر كه اولاد بنات بابالرينه نسبت اولنوب اناريه نسبت اولنمازمكر مستأمن تقديم مقدمه ايدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبيه لرم هالك اولمشلردر ديدكدنصكره آمونى فى بناتى ديمش اوله تا كه بو مقدمه دن استيمانى انجق بنات
بنات ايچون ايدوكى ظاهر اولور وفهم مقصود كلامده دلالت حالى تحكيم شرعيمزده اصل صحيح مستقيمدر
واكر آمونى فى موالى يعنى بكا عتقام ايچنده امان و يريكز ديسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسى مجتمعين اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ايله متمتعين اولورلر زيرا اسم موالى كندو عتقاسنده حقيقتدر كه آنلرى اعتاقله حكما احيا
ايلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدر كه عتقاسنى آنلر ايچون ايجاب عتقه استيهال ايلمشدر وسابقده باب مايصدق
فيه المستأمن ده بيان ايلديك كه امان توسعه مبنيدر واما نك ثبوت حقن دمايه مجرد صورت لفظ احتياطا
كفايت ايدر وجمع الحقيقة والمجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فيه كبى ايكى محلده اولوب
معناى مجازى حقيقته ايراث نقصله مزاحم اولمديغى صورتده جائز كوريلور ومزاحمهٔ مزبوره اكرچه وصيتده واردر
لكن امانده بر طرفدر بونك نظيرى حرمت عليكم امهاتكم آيت كريمه سيدر كه لفظ امهات جداته دخى شاملدر
اما آمونى فى موالى ديوب هم كندوبى اعتاق ايلين مواليسى وهم كندونك اعتاق ايلديكى مواليسى مجتمع
اولسه لر لفظ مولى بين المعتق والمعتق مشتركدر ديو لفظ مرقومله امان فريقينى احاطه ايده مز زيرا معتق اعلى ايچون
طلب امانده مرامى مجازات انعامدر ومعتق اسفل ايچون طلبدن مرامى ترحم وزيادهٔ اكرامدر و بونلر معنيان
متغايران ايكن اسم مشترك ايچون آنلرى كلمهٔ واحده ده جمع وتحقيق وجهى اوزره عموم وشمول غير متصوردر
بو جهتله امان مذكور وصيت كبى احد فريقينه مقصور اولور انجق مجهول ايچون وصيت صحيحه اولمامغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ايچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قبلن مستأمنك نيتنه
اعتبار اولنوب طريق معرفت انجق آنك تعريفى اولمغله بو بابده تصديق اولنور واكر اول مستأمن بن برنسنه يه نيت
ايتمش ايدم ديرسه استحسانا جمله سى آمن لردر لكن وجهى لفظ مشتركك عمومى دكلدر كه عموم مشترك ممنوعدر
بلكه احد فريقك امانى مجزوم وباعتبار نهم غير معلوم اولوب مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايتملريله بيان سابق
اوزره تأمين جميعله احتياط اولنور سؤال اولنورسه كه مجهولده ايجاب امان كلام امام ايله قائم ايكن مستأمن
برنسنه يه نيت ايتمدكده خيار تعيين عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ايدى جواب اولدركه مشترك مجمله مغايردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دكلدر كه بيانى اجمال ايلين امامه راجع اوله بلكه على الانفراد فريقيندن
هر برينه محتمل اولمق اعتباريله مشتركدر و بويله محلده موجب ايچون بيان بو قدرهمان بونده بيان صيغهٔ كلامده
تأمل ايله نمايان اولور اولوجهله دخى وقوفى متعذر اولورسه مستأمن وغير مستأمنك اختلاطنه بناء تأمين جميعله
احتياط اولنور نكته سى اولدركه بيان مشترك انجق مقارنله اولور اما صكره دن عارضله بيانى نسخ اولوب بيان
اوله مز بنا بربن مستأمن مرقوم اكرچه حين تكلمده معتقلريمى يا معتقلريمى قصد ايتمش ايدم ديرسه مقارن كلامى ايله
بيان ايتمش اولور اما مقدما نيت ايتمش ايدم شمدى برفريقى اختيار ايدهيم ديرسه بيان اولميوب معناى نسخه راجع
اولور اول ايسه نسخه مالك اوله مز واكر متكلم بن كندو اعتاق ايلديكيم مواليمى قصد ايتدم ديوب امام دخى
بلكه بن انجق سنى اعتاق ايدن مواليكى قصد ايلديم ديرسه قول امام معتبردر كه صيغهٔ مشتركه ايله ايجاب امان
ايلين اولدر كورمزميسنكه مستأمن آمنى على قريبى عباس بن عمر ديوب امام دخى آمنتك عليه قوليله
مساعده ايلسه لكن بو اسمله ايكى قريبى بولنسه مستأمن احدهمايى قصد ايتدم ديوب امام بلكه بن آخرى قصد
ايلدم ديسه معتبر اولان قصد امامدر واكر امام بن على التعيين برينى قصد ايتمدم ديوب مستأمن دخى بنده قصد

تعيين ايتدم ديسه آمن وغيرآمن تميزلری ممکن اولمامق وجهی اوزره اختلاط ايتملريله تأمين طرفينايله احتياط
اولنور امامستأمن بن شونی قصد ايتدم ديوب امام دخی بن تعيين قصد ايتدوب همان مطلبکه قصد اجابت
قبلدم ديسه بونده امان مستأمنك قصد ايلديکی شخصه نمايان اولور زيرا امام ايجاب اماني کلام مستأمنه بناايدوب
ارادهٔ مستأمنله دخی بر يسی متعين اولمغله اول شخص جواب امامده دخی متبين کبی اولور واکر آمنی علی عشرة
من موالی الاسفلين يعنی بکا اعتاق ايلديکيم مواليمدن اون نفر اوزره امان ويرديسه بونده خيار تعيين علی عشرة
من اهل حصنی مسئلهسی کبی مستأمنه مخصوصدر زيرا امان نفسندن صکره کلمهٔ شرط اولان علی حرفی
ذکرايله امان عشره دن نفسنی حصه مند ايلمشدر کذلك علی ابن عمی ديوب ايکی ابن عمی بولنسه ينه تعيين
خياراکا منوطدر واکر علی ابن عمی زيد بن عمرو ديوب بو اسمله ايکی ابن عمی بولنـدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعيينده اجماع ايلسه لر ايکيسيده آمن اولورلر زيرا اسم ونسبله تعريف اشارتله تعريف کبيـدر وبو لفظله
اکرچه امان احدهما متعين لکن بزه غير متبين اولمغله مستأمن وغيرمستأمن اختلاط ايلمشدر امابالکز علی ابن عمی
صورتنده اماني منکر مجهولده ايجاب ايتمکله انجق خيارتعيين ايله حصه ياب اولور کورهمزمیسنکه عبيدندن برينی
بعينه اعتاق ايدوب صکره تميزی ممکن اولميان وجه اوزره عبد مرقوم غيريلرايله اختلاط ايلسه خيار تعيينـه
مالك اوله مز مترجم فقير ديرکه بومقامده سوق کلام آنی ايذان وافهام ايدرکه صورت مزبوره ده معتق وغير معتق
اختلاط ايتمکله جملهسنی تسويهٔ حکم عتقله احتياط اولنه نته کيم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بيان اولنمشـدر
لکن امانده اعطاء امان ايلين ذاته ضرر کلی اولميوب بلکه بعضـا نفع جلی مترتب اولمغـله احتياط مرقوم آنده
مناسبدر اماعتقده مولالرينه ضرر عظيمی موجب ايکن مجرد احتياط ايچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
کتابدن فهم اولنان تسويهٔ حکم عتقـده احتياط دخی کتب فقهيه ده بولنمامشدر همان بولنان لاجل الاحتياط
وطیٔ واستخدامدن امتناع ايلمکدر وبومسئلهنك کتاب البدايعده تفصيلی واردر وانده بو کتابده سلب اولنان
خيار تعيينی اثبات دخی مذکوردر وبوکتابله بينلرين توفيق دخی قابلدر لکن بحث طويل اولديغندن ذکرينی
بزطی ايلديك مراد ايلين کتاب مرقومه مراجعت ايليه ينه صددیمزه کلهلم اما احد عبيدينی بلا تعيين اعتاق ايلسه
خيار تعيينـه مالك اولور واکر آمنونی فی عشرة انفس من بنی يعنی بکا اوغلرمدن اون عدد نفوس ايچنـده
امان ويريکز ياخود علی نسخة فی عشرة بنين من بنی يعنی اوغللرمدن اون عدد اوغول ايچنده ديسه اکرچه
بومسئله مقدما ذکر اولنمشدر لکن بونده اون عدد بنات صرفهيی تعيين ايلمك امام ايچون جائز اولماز زيرا انجق
بنين اولان عشره ايچون ايجاب امان ايلمشـدرکه اناث صرفهيه شامل دکلدر اما سبقت ايدن فی عشرة من بنی
مسئلهسی بشقهدرکه آنده اماني بنيندن اولان عشره ايچون ايجاب ايلمشيدی اناث صرفه دخی ذکورايله اختلاط
صورتنده ابتهٔ بنيـندن عد اولنور واکر آمنونی علی موالی ديوب انجق موليات معتقـاتی بولنوب ذکوردن
مولای معتق بولنماسه بطريق الاستحسان متکلم ايله ناثلهٔ امان اولورلر اکرچه مقتضای قياس موالی وسبقت ايدن
اخوه وبنين اناث صرفهيه عدم تناولده مساوی اولمقـدر لکن جناب مؤلف رحمه الله تعـالی طريق استحسانه
سلوك ايلدیکه ديمشـدرکه اهل لغت اسم موالينك اناث صرفهيه اطلاقنی جائز کوروب تعبير مولياتی تکلفـدن
عد ايدرلر حتی معتقـاته دخی معتقين مثلا هن موالی بنی فلان ديرلر ومدلول لفظی بيلمکده عرفه اعتبار
اولنور بناء عليه لفظ موالی وصيت وامانده اناث صرفهيه شامل اولوب اخوه وبنين متناول اولماز والله اعـلم

باب الامان علی غيره ما يدخل فيه ومالايدخـل ومايکون فداء ومالايکون

يعنی مستأمن سائر اهل حرب ايچون طلب امان ايلدکده آنده داخل اولوب اولميان وحين استيمانده ذکر ايلديکی
اجناس اموال فداء نفسی اولوب اولميان مسائل فرعيه ودلائل اصليه در مؤلف والاشان جزاه الله بکل احسان
حضرتلری ديرکه محصوريندن برکسنـه مسلمينه التجا ايله افتح لکم الحصن علی ان تؤمنونی علی فـلان رأس
الحصن يعنی سزه باب حصنی فتح ايدهرم بکا رئيس حصن اولان فلان اوزره امان ويريکز شرطيله ديوب
ومسلمين دخی اسعاف مرتجی ايلسـهلر اولدخی فتح ايلسـه متکلم ورئيس آمن اولورلر زيرا فتح حصن اوزره
نفسی ورئيسی ايچون شرط اماني تصريح ايلمشـدرکه اماني نفسنه ضمير متکلم ايله ورئيسه دخی اسمنی تصريحله
نسبت ايدوب شرط ايچون اولان علی کلمهسنی اکا وصل ايلمشـدر کذلك انا آمن علی فـلان رأس الحصن
ان فتحت الباب يعنی بن رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره آمنم فتح باب ايدرسم ديو مواعده ومسلمين
دخی نعم قوللريله مساعده ايلسـهلر ينه ايکيسيده آمن اولورلر زيرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنی اولمامغـله

موضع

موضع جوابده ذکر اولندقده اعادهٔ خطاب منزلهسنده اولوب اکا مسلمين آمناك علی فلان رأس الحصن علی
ان تفتح الباب يعنی سکا رأس حصن اولان فلان شرطی اوزره امان ويرديك سن فتح باب ايتمك شرطی
اوزره ديمشلر کبی اولور وقول مذکورلری آمناك علی اهلك وولدك ياخود علی اهلك ومالك علی ان تفتح
الحصن قوللری منزلهسنده اولوب ينه ايکيسيده آمن اولورلر کذلك اعقدوا لی الامان علی فلان يعنی بنم
ايچون فلان اوزره عقد امان ايديکز ديسه ينه ايکيسيده آمن اولورلر کذلك اجعلوا لی الامان علی فـلان
يعنی بنم ايچون فلان اوزره ايجاد امان ايديکز ديسه هم نفسی وهم فلان ايچون اشتراط اماني تصريح ايتمکله ايکيسيده
آمن اولورلر اما بوندن اول کچن بابده آمنوا لی عشرة مسئلهسی بشقهدرکه آنده نفسی ايچون تناول اماني
تصريح ايتمشـدرکه تقدير کلامی آمنوا لاجلی بنم خاطرم ايچون امان ويريکز ديمکدر بوصورتده اماني
نفسنه نسبت قيلميوب بلکه عشرهٔ منکره ايچون التماس امانله شفاعت ايتمش اولور وکثيرا شفيع اولان
کسنه شفاعت ايلديکی نسنهدن حصهمند اولماز امامعنای معهود بومقامده ناموجوددرکه اعقدوا لی الامان
واجعلوا لی الامان قوللری اماني نفسنه نسبتده صريحدر وهم کلا بو قوللرينی شفاعته حمل ايلسك علی فلان
قولنده علی کلمهسندهٔ فائده قالميوب بلکه تقدير کلامی همان اعقدوا ياخود اجعلوا لاجلی وبشفاعتی
الامان لفلان ديمك اولور وکلمهٔ علی ايسه شرط ايچون اولوب صريحا لفظ علی ذکر اولندقده البته اعمالی
لازمدر واعمالی انجق نفسی ايچون التماس اماني مشروط وامان فلانی اکا شرط قيلمغله حاصل اولور اما آمنوا لی
عشرة مسئلهسنده کلمهٔ علی غيرمذکوردر واکر عاقدونی علی الامان علی رأس الحصن يعنی رئيس حصن
اوزره امان شرطی اوزره بنمله معاقده ايديکز ديسه رئيسلری امين ومتکلم فیٔ مسلمين اولور زيرا نفسنه عقدی
نسبت ايدوب اماني ايتمشدر وچوق کره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصهمند اوله مز خصوصا عقد امان کبی
عقودده که آنده حقوق عقد عاقده متعلق اولميوب من له العقده نسبتی لازمه اوله کورمزميسنکه مسلمين عاقد ناك
الامان علی الرأس ان فتحت يعنی فتح باب ايدرسك رئيس حصن اوزره سنکله عقد امان ايلديك ديسهلر امان
انجق رئيسه شامل اولوب متکلمه متناول اولماز زيرا معاقده وزن مفاعله اوزرهدرکه آنده متکلمه انجق عقد
مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز وبو ايکی مسئلهده انجق رئيس برأسه آمن اولوب عيال
ورقيقی داخل اولماز زيرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صکره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غيری
داخل اوله مز واکر عاقدونی الامان علی فلان يعنی فلان اوزره اماني بنمله معاقده ايديکز ياخود اکتبوا
الی الامان علی فلان يعنی فلان اوزره امانکزی بکا کتب ايديکز ديو استرحام مسلمين دخی نعم قوللريله مواعدهٔ
انعام ايلسـهلر امان انجق فلان واصل اولوب متکلم نائل اوله مز زيرا مسئلهٔ ثانيهده انجق امان فلانی کدويه
تحريرلرين التماس ايلمشدر ومکتوب اليه اولان کسنه کاهيچه منافع مکتوبدن حصهمند اوله مز وبونکله
قريبا حکمی ذکر اولنان عاقدونی مسئلهسی برابردر وبعض نسخ کتابده الی موضعنده لامله اکتبوا لی الامان
علی فلان يعنی بنم ايچون فلان اوزره کتب امان ايديکز واقع اولمشدر لکن نسخهٔ مرقومه واوجمله لام ايله الی ميانندهه
واقعه اولان الفينك برينی حذفله غلط کاتبدر زيرا اکتبوا الی الامان قولی اجعلوا لی الامان قولی کبيدرکه
بونده دخی امان مکتوبك نفسنه اضافتنی تصريح قيلمشدر بو جهتله اکتبوا الی نسخهسی صحيح ايدوکی
عنديمزده واضح وصريحدر واکر اعقدوا لی الامان ياخود عاقدونی علی الامان علی عيالی ياخود علی ولدی
ياخود علی مالی ياخود علی قرابتی ديسه اوزرينه اشتراط عقد امان ايلديکی جميع نفوس ونفائس ايله
نفسی دخی آمن اولورلر ايله اعقدوا لی مسئلهسی سبقت ايدن استدلال اوزره وارسنهٔ قيد اشکالدر اما عاقدونی
مسئلهسی قريبا ذکر اولنديغی اوزره مقتضای قياس نفسی امانده داخل اولمامقدر زيرا نفسنه عقدی نسبت قيلميوب
اماني قيلمامشدر لکن بوبابده ايکی وجهله استحسان واکا دخی امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدرکه
کلامنده نفسی ايچون اشتراط امان ايلديکنه دلالت واردر زيرا اولاد وعيالنه شرط اماندن مقصودی آنلری
مدحوتله ابقا ادر وبقالری انجق مقدما مؤنتلرين رؤيت ايتديکی مثللو بعد اليوم رؤيت ايتمك اوزره کندونك
بقاسنه منوط وبقاسی انجق تناول امانه مربوطدرکه قتل يا استرقاق اولنسه بعـد اليوم مؤنتلرين رؤيت
ايده مز ومعنای مذکور علی مالی قولنده دخی اظهردرکه مال ايچون طلب امانده ملکنده قالوب حوائجنه صرف
ايتمکدن غيری غرض يوقدر وبوغرض دخی انجق نفسنه ثبوت اماندن صکره حاصلدر وجه ثانی اولدرکه متکلم
مسفور عقد مز بوره طرف آخردن سفير دکلدرکه مال نفسی اوزره عقد امان ايلين انجق نفسی ايچون عامل

اولوب طرف غیردن سفیر اولماز وعیال واولاد دخی بویله درکه آنلر ایچون استیماندن مرامی مصالحنه قیام
ایتملر ایچون آنلره احتیاجندن ناشی تخلیصلرینه اهتمام یاخود اظهار شفقت ایچون خلاصلرین التزام‌ایدر و بو معنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بو جهتله کلامنده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریبا سبقت ایدن
عاقدونی مسئله‌سی بو معنایه ناموافقدر حتی عاقدونی علی الامان علی عیال فلان یاخود علی ولد فلان دیسه کلامنده
نفسی ایچون طلب امانه دلیل بولنمامغله کندودا خل امان اوله مز زیرا عیال غیرك بقالری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عیال غیرك کندو مصالحنه قیامنه متعلق اولمامغله بو قوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله‌ده اکرچه عیال وولدك دخوللرین ومتکلمك عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال وولد کندویه نسبت اولنان شخص فلانی امانده داخل اولوب اولمادیغن اعلان ایتمشدر انجق
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زیرا عیال فلانك حالت اصلیه‌لری
اوزره بقالری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زیرا متکلم فلانك اولاد وعیالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارینی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
وتقریر ایدوب دیمشدرکه قیچان رئیس حصن عاقدونی الامان علی اهل مملکتی یاخود علی اهل بیتی دیو مملکت
وبیتی نفسنه نسبت ایده‌رك تکلم ایلسه جمیع ناس کلام مزبوردن مرادی بنه مملکتنده تصرف وتمنع واهل
بیتی ایله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم واعتقاد ایدرلر ومطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
مقصوردر واکر اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افتحه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ایدیکز سزه فتح باب ایتمك اوزره دیسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله‌سی فیء اولورلر زیرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستبع اوله مز کورمزمیسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ایچون شرط ایلدیلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموالی تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بابده قطعا فائده قالمازایدی
بوندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دلیل
واردرکه آنلره تناول امان حصنلرنده تقریر واسکان اولنمامق اوزره‌در واموالك امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ایتدیکنده‌در معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شویله بر موضعه موصل اولان طریق اوزره دلالت ایتمك اوزره دیو استیمان ومسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشیا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زیرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دلیل واردرکه دلالتی انجق
اهل حصنی ایله حصننده قراره تمکن واقتدار ایچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذلك اعقدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه فتصلوا فیه یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره عقد امان ایدیکز
سزلر حصنه کیروب ایچنده نماز قیلمکز اوزره دیسه بنه مسلمین ایچون نفوس واموالدن قلیل وکثیر بر نسنه‌یه
تعرضلری حلال اولماز زیرا کلامنده فائدهٔ فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفیر اولمدیغی تصریح
وتقریر واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ایدرلر تاکه بو خبر شایع
وقلوب مشرکینه رعب وهراس واقع اوله یاخود سکانی عبادت اوثان ایتدکاری مکانده بونلر عبادت رجحان
ایده‌لر که مکان عبادت یوم مشهود قیامتده مؤمن ایچون شاهد و بو معناده اثر دخی واردر واکر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان ویریکز حصنه دخولکز شرطی اوزره دیوب
غیری نسنه سویلمسه امان مذکورناس اوزره مقصوردر زیرا دخول حصنك فائده‌سی اغتنام ایدوکی
ظاهر وماعداسی محتمل غیر متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصریح اولنمدقجه کلامی
ظاهرینه حمل ایتمك لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالی بو محلده بعض هذا قریب من بعض ولکن هذا علی
مایقع علیه معانی الکلام یعنی بو الفاظ امانك بعضیسی بعض آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلام نه اوزره واقع ایسه آنك اوزرینه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ایله بو معنایه رمز وایما قلنمشدر واکر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یاخود مع اهل حصنی یاخود واهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایده‌رم بنی اهل حصنم ایچنده یاخود اهل حصنم ایله برابر یاخود بنی واهل حصنمی امین قیلمکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لایتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق

مطلب سکان العبادة شاهد المؤمن

مطلب آمنونی علی اهل الحصن علی ان تدخلوه

دیسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زیرا سلامت مالارین قید ایتمه‌دکلری ایچون اشتراط امانلری
فتح بابلرینه مجازات احسانندر واکر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایده‌رم
بنی بیك درهم اوزره امین قیلمکز شرطی اوزره دیسه کندو امین وجمیع مالی فیء مسلمیندر انجق آنك ایچون بیك درهم
واردرکه امام فتق محلدن دیلرسه اکا انعام ایلر زیرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ایله بیك درهمی
علی الاطلاق شرط ایلشدر و بویله امانده مالی داخل اولمیوب همان فتح بابنه عوض شرط ایلدیکی بیك درهم
داخل اولورکه فتح باب ایتدکده عوض مشروط اکا اعطا قیلنور کذلك افتح الباب وتؤمنونی علی الف درهم
دیسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ایده‌رم بیك درهم اوزره سزلر بکا امان ویرمکز حالنده معناسنه اولوب
بنه بیك درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مریضة دیمك کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
علی الف درهم من مالی یاخود علی ان تؤمنونی آه دیسه انجق مالندن بیك درهم اعطا وباقیسی غنیمتده ابقا
اولنور ومالی بیك درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زیاده نسنه اعطا قیلنماز زیرا تعبیرمرقومدن بیك درهمی
نفسی ایچون عوض قیلمادیغی معلومدرکه من مالی قولی ایله بیك درهمی نفسنه مضاف قیلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولمیوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ویریلور لکن اول مقدار
مقدار اوزره زیاده متصور اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده الف مسمایی مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مقابله‌سنده اطلاق ایتدیکندن عوضنه الحاق اولنوب شول اجیر حکمنده اولورکه
اعمل لك هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجاره ایلیه اما اعمل لك هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بو عقدی اجارهٔ صحیحه اوله مز وصورت مفروضه‌ده مال موجودی دراهم اولمیوب عروض اولسه اکا عروضندن
بیك درهمه مساوی اوله جق نسنه ویریلور زیرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالندن برجزء قیلمشدر وجمیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
برقطعه‌سنی مشروط امان قیلمش اولوب دراهمی بولنمازایسه امان مرقوم محلنه مصادف اولمیوب لغو محض اولور
بونك نظیری مسئلهٔ وصیتدرکه اوصیت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی بولنمیه‌ده مالندن
بیك درهمه مساوی نسنه ویریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه ودراهمی بولنمیه نسنه ویریلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ایراد ایدوب دیرکه اکر سائل سؤال ایدرسه که مسئلهٔ مفروضه‌ده علی الف
درهم من مالی ایچون مالندن اخذ ایده جکی بیك درهمه حمل اولنور مسلمینه اعطا ایده جکی بیك درهمه حمل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قیلمش اوله جوابنده دیرزکه بو معنایه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولورکه فتح باب ایتدکد نصکره شرط اعطایی ذکره حاجت اولمیوب البته جمیع
مالی فیء اولور بوندن معلومدرکه مرادی مالندن مسلمینه ویره جکی بیك درهم اولمیوب بلکه مالندن بیك درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم وزیاده‌سی مسلمینه غنائم اولمقدر کورمزمیسنکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی رقیقی
یاخود علی مالی یاخود علی سلاحی دیسه اقوال مذکوره‌سی انجق نفسی ایله برابر اشیاء مزبوره‌سی ایچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله‌ده علی الف من مالی قولی دخی بویله‌در واکر افتح الحصن علی عشرة اروس من الرقیق یاخود
علی عشرة افراس دیوب رقیق وافراسی نفسنه مضاف قیلماسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قولی منزله‌سنده
اولوب عشرهٔ مذکوره فتح بابندن عوض قیلنور زیرا رقیق وافراس دراهم کبی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بو صورتده اول رقیق وافراسی نه محلدن ویرسه‌لر جائزدر اما من رقیقی یاخود
من کراعی قولی بشقه‌درکه تفصیلی قریبا سبقت ایتمشدر واکر فتح حصنی شرط ایتمیوب بلکه آمنونی حتی انزل
الیکم علی الف درهم یاخود علی الف من مالی یعنی بکا امان ویریکز تاکه سزه نزول ایده‌یم مطلقا بیك درهم
اوزره یاخود مالمدن بیك درهم اوزره دیو استیمان ومسلمین اعطاء امان ایلسه‌لر بو ایکی صورتده مسلمینه بیك درهم
ویرمك متکلم اوزره واجب اولور زیرا التماس ایلدیکی امان مقابله‌سنده مسلمین ایچون فتح باب کبی بر منفعت شرط
ایتمدیکندن معلومدرکه ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله‌سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلمقدر وحکم
مقرر ده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بو معنی ظاهردرکه اول مستأمنك نزولی ایله مسلمین حصن ایچنده اولان ماله
وصول بوله مزلر که مسئلهٔ سابقه مثللو مالندن بیك درهمده التماس امانه دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قلنسه مسلمین ایچون فائده‌سی مأمول ر ومسئلهٔ سابقه بویله دکلدر کذلك آمنونی حتی انزل الیکم علی عشرة
اروس من الرقیق یاخود من رقیق دیسه بنه نفسنه فدا قیلدیغی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

مطلب علی ان تؤمنونی علی الف درهم

مطلب وتؤمنونی علی الف درهم

مطلب انت طالق وانت مریضة

مطلب اوصی بالف درهم من ماله ولم یکن له درهم

واكر بو مسئله ده علی اهلی اوولدی اومالی دیسه بو صورتده هم نفسی وهم بو نلردن نزولنده استصحاب
ایلدیکینك جمله سی آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زیرا اهل وولد ی مال اولمدقلرندن بشقه انسان
آنلری نفسنه فدا قیلمق خلاف عادت بلکه نفسنی آنلره فدا قیلمق مقتضای طبیعتدر بوندن عباندرکه مرادی
آنلر ایچون نفسی ایله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخی بویله درکه علی مالی قولنده مال علی الاطلاق ذکر
اولنوب جنس ووصف وقدری مجهول اولمغله فدایه صلاحیتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جمیع مالنی
نفسنه فدا قیلمز که جوعله هلاکنه بادی اولور واکر آمنونی علی رفیقی علی ان انزل یعنی بکا رفیقم اوزره امان وبریکز
بن سزه نزول ایتمك اوزره دیسه نفسی وبرابر نازل اولان رفیقی آمنلردر اما علی نصف رقیقی دیسه فدایه مجهول ومسلمینه
اداسی لازم اولورا کرچه بین القولین باعتبار حقیقة المعنی برفرق معنی یوقدر لکن تفریق مذکورده مدار عرف ناسه
اعتباردرکه اویله محلده انسان معیتنده اولان بعض اشیاسنی نفسنه فدا قیلرکه بقیهٔ اشیاسی ایله امن وسلامتله تعیش
ایده یوقسه یانده اولان جمیع اشیاسنی نفسنه فدا قیلماز بناء علیه مالك نصفنی یاخود مالندن برجنسك نصفنی
ذکر ایلدکده احتمال غالب اولدرکه مرادی آنی فدادر اما جمیع مالنی یاخود مالندن برجنسك جمیعسنی ذکر ایلدکده
احتمال غالب اولدرکه مرامی نفسی ایله برابر مالی ایچون دخی امانه طالب اولمقدر واکر زوجه وولدی مثللو مال اولمیان
ذواتی ذکر ایلسه کرکسه آنلردن بعض عدد معینی وکرکسه مجموع جماعتلرین ذکر ایلسون غالب احتمال مرادی
فدا اولمیوب آنلری امانده ادخالدر همان آمنونی علی فلان دیمکله انسان اخری ذکر ایتمك منزله سنده اولوب
بو صورت فلانی نفسنه فدایه مصروف اولمیوب طلب امانه صرف اولندیغی کبی مسئلهٔ مرقومه دخی اکا صرف
اولنور وبیان مشروح اوزره آمنونی علی عشرة من رفیقی حتی انزل یعنی بکار قیقمدن اون عدد اوزره امان
وبریکزتا که سزه نزول ایدم دیسه بو قولی فدایه حمل اولنور بو صورتده مال وزوجه سیله نزول ایدرسه آنلر
بالجمله فیء اولورلر زیرا بیان اولندیکه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسی داخل اولماز کورمزمیسنکه بغیر
فداء امانده اموال وعیالی داخل اولمازایدی فدا ایله امانده دخی داخل اولمازلکن نزولنده فداسنده شرط ایلدیکی
مثللو نسنه لری برابر انزال واوزرینه شرط ایلدیکیکز فدا ایچون بو نلری کتوردم دیو عرض حال ایلسه بونده
مقتضای قیاس اول نسنه لر فیء اسلام واوزرینه فداء آخر الزام قیلنمقدر زیرا امانی بعد النزول اولوب معیتنده اولان
ماله تناول ایتمکله مال مزبور فیء مسلمین اولدقدنصکره التزام ایتدیکی فدایی فیء مسلمین ایله ادایه قادر اوله مز لکن
مؤلف والاشان سالك طریق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولوردیدی زیرا التزام ایلدیکی فدایی
انجق مالی ایله ادایه قادر اولور وعند المسلمین مالی یوقدرکه بعد النزول آندن اداقیله پس بومقدار ایله نازل اولمسه
اداء فدایه مقتدر اوله مز بوجهتله اوزرینه فدایی شرط ایتموز اول مالی کتورمکه طرفیمزدن تسلیط حکمنده اولور
نته کیم مکاتب اوزره بدل کتابتی شرط ایلمك مولاسندن آنی اکتسابه تسلیط ویدوکسبنه تملیك عد اولنور قالدیکه
اوزرینه شرط اولنان اون رأس ایکن اون بر رأس کتورسه مسلمین ایچون اون رأسنی فدا وواحد باقی بی فیء اولمق
اوزره اخذ ایتملری جائزدر زیرا استحسان فدایه احتیاجی مقدارنده احسان اولنوب زیاده سنده قیاسله عمل اولنور
کذلك بکرمی رأس کتوروب بو نلردن اون دانه سنی انتخاب ایده سزدیو کتوردم دیسه بنه باعتبار القیاس جمله سی
اخذ واختلاس اولنور واکر التزام ایلدیکی رقیق کتورمیوب مالدن جنس آخر ایله کلوب مرادم بونی صاتوب
قیمتنی سزه ویرمکدر دیسه بطریق الاستحسان قولی یمینی ایله قبوله شایان کوریلور زیرا رقیق مطلقا مال
اولمیان نسنه لرك عوضنده عین ایله قیمتی بینلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ایدن قیمتینی کتورسه جواز قبولی
مثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب مبانلرنده باعتبار المالیة ثبوت مجانست تحقیق اولنمغله قولنده تصدیق
اولنور لکن تفصیل سابق انجق اطلاق اوزره علی عشرة ارؤس من الرقیق دیدیکی صورتده لاحقدر یوقسه
نفسنه اضافتله من رقیقی دیوب بعده رقیق برینه دراهم کتورسه دراهمی فیء اولوب ینه فداء ملتزم ایله
مطالبه اولنور زیرا رقیقی نفسنه نسبتله تعیین وآنلری شور قیقلر دیو اشارتله تعیین ایتمش کبی اولمغله آندن مکان
اعیانده اخذ قیمت مشروع اولماز حتی بو صورتده اهل حصن اول رقیقلری استصحاب وترقیقمه مانع اولدیلر
آنك ایچون قیمتلرینی کتوردم دیسه تصدیق اولنماززیرا کتوردیکی دراهم داخل غنائم اولدقدن صکره آنی
فداسنه محسوب قیلمقده مسلمین اوزره مصدق اولمازنکنه سی اولدرکه اهل حصن رقیقله نزولدن آنی منع
ایده جکلرینی مسلمینه افاده واولوجهله قیمتلریله نزوله اذن واجازتلرین استفاده قبل النزول حقنده ممکن الحصول
ایکن ترك واهمالله قصور انجق کندو طرفندن ظهور ایتمشدرکه بویله استیذان ومسلمین دخی اذن ورخصتلرین

مطلب اشتراط بدل الکتابة تسلیط له علی الکسب

ایذان ایتمش اولسه لر ایدی کتوردیکی دراهم فدایه محسوب اولوب غنائمده ادخالی مطلوب اولماز ایدی وقچان
برقلعه نك صاحبی آمنونی علی قلعتی یاخود علی مدینتی علی ان افتحها لکم یعنی بکا قلعه م یاخود مدینه م اوزره
امان وبریکز سزه فتح باب ایتمك اوزره دیسه نظر اولنور اکرمقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه می یاخود مدینه می
فتح ایدرسم قورقارمکه هدم ایده سز دیوب مسلمین دخی قلعه ومدینه نك اوزره آمنسین دیمك مثللو مرادی انجق
قلعه ومدینه نك عینی ایدوکنه دلالت ایدر مبانلرنده برکلام جریان ایلمش ایسه امان مذکور انجق قلعه ومدینه
اوزره جاری اولوب ایچلرنده بولنان نفوس وامواله ساری اولماز زیرا کلام مطلق سبقت ایدن دلالت حاله مقید اولمق
امر محققدر ومسلمین اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ایلمشلردر وفتح بابدن مرا ملری انجق استغنام
ونفوس واموال امانده داخل اولسه لر فوات مرام مالا کلامدر بوجهتله امان تسمیه ایتدیکی نسنه لره خاص
ایدوکی نمایاندر انجق صاحب القلعه جمله مالی واولاد وعیالی ایله آمن اولور زیرا قلعه سی اوزره استیمانی آنده
تمکن استقرار ایچوندر وتمکنی اشیاء مزبوره یه موقوفدر حکم مرقومده آنك حالی دار یمزه تجارته کلن مستأمنك
مقدما ذکر وتفصیل اولنان احوالنه شبیه ومشالدر واکر مبانلرنده کلام سابق کبی تخصیصه دلالت ایدر
نسنه جریان ایلممش ایسه اکرچه بالنظر الی القیاس جواب سابق بونده دخی عدل مقیاسدر زیرا فتح بابدن مرام
استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدینه ده ایچنده بولنان اهل واموالده دلالت ایدر کلام یوقدر واحتمالدرکه
قلعه ومدینه مسقط رأسی ومسکن آبا واجدادی ایکن قلعه سنی قلع وتخریب ومدینه سنی احراق وتخریب
ایدرلر دیو خوفه ذاهب وبو لفظله استیمانده اهل واموالك ابقاسنی ایستمیوب انجق قلعه ومدینه سینك ابقاسنه
طالب اوله لکن بطریق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدینه وایچلرنده بولنان جمیع نفوس واموله امان
وعرف ناس دخی بو دعوایه برهاندر زیرا مدینة عامرة یاخود قلعة حصینة دینلدکده کثرت سکانله عمارت
وحصانتی فهم اولنوب بیوت وجدرانی ملاحظه اولنماز کورمزمیسنکه آمنونی علی مملکتی علی ان افتح لکم القلعة
دیسه بو لفظدن مملکتنده بولنان نفوس واموالك جمیعا امانی فهم ایتمزمی وهم مقصودی قلعه ومدینه سی
کندویه کالاول باقی وکندو دخی کما کان آنده تصرف اوزره مستبقی اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله
وجود بولور وقچان اهل حصندن برکسنه بالای حصنه اشراف بعده افتح لکم علی ان تؤمنونی من مالی
علی الف درهم یعنی سزه فتح ایده رم بکا مالمدن بیك درهم اوزره امان وبرمکز اوزره دیمکله استعطاف ایلسه
اکا علی ان تؤمنونی علی الف درهم من مالی مسئله سی کبی مالندن بیك درهم بطریق الامان لا بطریق العوض
اعطا قیلنور زیرا من مالی کلمه سی تقدیم وتأخیرده الف درهمی بیان اولمغله اختلاف معنی نمایان اولماز کذلك
افتح لکم علی الف درهم علی ان تؤمنونی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم اوزره بکا امان وبرمکز اوزره دیسه
ذکر الفی امان نفسی اوزره تقدیم وتأخیر مبانده فتح بابله مسلمین اوزره شرط قیلدیغی عوضی اولمق خصوصنده فرق
یوقدر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی بالف درهم یعنی سزه فتح ایده رم بکا بیك درهم مقابله سنده امان وبرمکز
اوزره دیسه انجق نفسی آمن وبیك درهمی کسب وادایه ضامن اولور زیرا بو صورتده بالف درهم دیمسه جمیع مالی
فتح بابله فیء اولور ایدی دیسه دخی بویله اولمغله مجددا کسب واداسی لازمدر نکته سی اولدرکه حرف با عوض اوزره
داخل اولور والفی امان نفسنه حرف با ایله وصل ایتدکده الف موصول امانندن عوض ایدوکنه نص ایتمش اولور
وامانی حاصل اولمغله اداء عوض اوزرینه واجب اولور شول کسنه منزله سنده اولورکه شخص آخره وهبت
هذه العین منك علی ان تبیعنی جاریتك هذه بمائة دینار یعنی شو عینی سکا هبه قیلدم بکا شو جاریه کی یوز دیناره
بیع اوزره دیمش اوله بونده دخی مائه عوض جاریه در کذلك افتح لکم وتؤمنونی بالف درهم دیسه بنه جواب
ذکر اولنان قول صوابدر واکر افتح لکم علی ان تؤمنونی من مالی بالف درهم دیرسه الف درهم ینه امانندن
عوضدر لکن مالنه ظفر بولدقده ایچندن بیك درهم امانندن عوض اوله رق التزام ایلدیکی بیك درهمك یرینه
اخذ اولنور بو مسئله مسئلهٔ اولایه مخالفدرکه بونده التزام ایلدیکی عوضه تخصیص محل ایدوب یدنده اولان
مالندن ویره جکنی بیان وآنك اوزرینه اخذ امان ایلمشدر بناء علیه آندن مقدار مقدر بطریق الاستغنام
آلنموب بطریق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعیین المحل ذمتنده عوض مقدری التزام ایتمکله تمام
قهر ایله فتح بابك مقتضاسی اوزره مالی فیء اسلام قیلنور واکر بو صورت ثانیه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمینه
لازم الاداء بیك درهمله مدیون اولور زیرا امان مطلوب اکا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسی بهرحال
لازم اولور لکن یدنده مال موجودی وارایسه اندن اعطا یوغیسه مرادی مال مکتسبدن اداایدوکی هویدا اولور

مطلب من مالی علی الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابی ذكر ايتميوب همان آمنونی حتی انزل اليكم بالف درهم من مالی ياخود من مالی بالف درهم
ديمكله اكتفا ايلسه بوقولی انجق فدايه حمل اولنور زيرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس
امان ايتمشيكن حين نزولده ملتمسی اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرينه لازم اولور و بو بابده حرف بامحلنده كلمهٔ علی
واقع اولسه دخی ينه حكم مسئله منقلب اولماز زيرا نفسی اوزره مسلمين ايچون فتح باب كبی برمنفعت التزام
قيلمشدركه الف مرقومی نفسی ايچون مسلمين اوزره اول منفعتی عوضنده التزام ايتمش اوله بناء عليه الف مقدر علی كلا
التقديرين عوض امانی ايدوكی مقرردر واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم يعنی سزه فتح
باب ايده رم بكا اهلم و بيك درهم اوزره امان و يرمكز اوزره ديسه ياخود باهلی والف درهم يعنی اهلم و بيك درهم
مقابلهسنده ديسه بو ايكی صورت برابر واهلی ايله مالندن بيك درهم اكا سالم و بقيهٔ اشياسی فیء مسلمين قيلنمسی مقرردر
زيرا اهلی مال قبيلندن اولمامغله آنك ذيلنده ذكر الف دخی اماننده بدل اولمغيچون اولماديغی ظاهر اولور
بو صورتده حرف با وعلی برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ايچوندر وكلمهٔ واو عطف ايچوندر وحكم
المعطوف حكم المعطوف عليه اولوب معطوف عليه استيمان اولمغله معطوف دخی استيمان اولور واكر مالی تقديم
ايدوب افتح لكم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی ديسه مسلمين اكا بيك درهم اعطا واهل وولدينی ساحهٔ
سلامتده ابقا ايتملری اوزره نفسی امين وبقيهٔ اشياسی فیء مسلمين قيلنور زيرا فتح بابه مجازات ايچون بونلرك مجموعنی
نفسی ايچون شرط ايلمشدر و بونلردن عوضه صالح اولان الف مسلمين اكا اعطا قيلنور واهل وولدی مال اولميوب عوضه
صالح اولماملريله جزاء فتح ولمق اوزره نفسی كبی آنلرك دخی امانلرين شرط ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره
عمل اولنور واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی بالف درهم و باهلی وولدی يعنی سزه فتح ايده رم بيك درهم
مقابلهسنده واهل وولدم مقابلهسنده بكا امان و يرمكز اوزره ديسه مسلمينه كندو بيك درهم اداء ايتمك لازم واهل
وولدی بالجمله فیء مسلمين قيلنماغی مستلزم اولور زيرا حرف با معنای عوضده محكم ايكن الفه مقرون اولوب الفی
اماندن عوض قبلد قدنصكره اهل وولده دخی مقرون وآنلری دخی عوض اوزره عطف ايتمكله مجموعی
اماندن عوض اولمق اوزره نص ايلمشدر واكر اهل ايله ابتدا ايدوب افتح لكم علی ان تؤمنونی باهلی و بالف درهم
ديسه اكرچه قياسه نظر ايله ينه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح
مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ايدوكنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ايتمسندن
دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ايچون استثنا ايدوكی نمايان اولمشدر كورمز ميسنكه
افتح لكم علی ان تؤمنونی بجميع قرابتی و باهلی وولدی و بالف درهم ديسه مرادی بونلرك مجموعنی استثنا اولوب
فدا اولمديغی عامهٔ ناسك خواطرينه لايح وهويدادر واكر انزل اليكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم
ياخود باهلی والف درهم ديسه بو ايكی صورت برابر واهلی ايله برابر نازل اولديغی مالندن اكا بيك درهم ويرلمك
مقرر وامان نازلده سبقت ايدن حكم اوزره ماعداسی فیء مسلمينه ميسردر زيرا حق اهلنده مرادی استيمان اولوب
فدا دكل ايكن الفی دخی اهل اوزره عطف ايلمكله حكم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم
واهلی ديسه فدايه حمل اولنوب كندو مسلمينه هم الفی وهم اهلنی تسليم ايتمك لازم اولور زيرا الفی حرف بايه مقارن
قيلمغله عوض ايدوكی صريح بعده اهلی اوزرينه عطف ايله مرامی فدا اولديغنی تصريح ايلمشدر بو محلده
مؤلف سامی مكان مكنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری ديركه اكرچه ذكر اولنان تراكيب من حيث المعنی
بربرينه قريبدر لكن هر فصلنده بين الناس غالب ومتعارف اولان معنايی اخذ ايله تفصيل واصل معروف اوزره
احكام مسئله تأسيس وتأصيل اولندی مكر مقدما بيلنرنده تخصيص قد ياخود تخصيص امانه دلالت ايدر بر كلام
سبقت ايتمش اوله زيرا كلام محتمل المعنيين ايكن احدهمايی مرجح برنسنه سبقت ايدرسه اول طرف ترجيح ايتمزسه
اغلب وجهين اوزره حمل وتصحيح اولنور نته كيم لفظ مشتركده صيغه سنده بردليل ايله احد المعنيين ترجيح ايلسه
حكمی بويله در واكر افتح لكم واعطيكم مائة دينار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی يعنی سزه
فتح باب ايدوب يوز دينار دخی اعطا ايدهرم بكا مالمدن اون بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديسه متكلم اوزره
مسلمينه يوز دينار اعطا ومسلمين دخی نفسی ايچون استثناسی اوزره مالندن اون بيك درهمی اكا تسليم وابقا ايتمك
واجبدر و بوقولی فداء درهمه حمل اولنمز زيرا يوز ديناری ذكر ايتمسه مالندن اون بيك درهم اوزره استيمان ايتمش
اولهرايكن مسلمين ايچون نفسی اوزره فتح بابله برابر يوز ديناری شرط ايدهرك ذكر ايلدكده ينه اويله اولور واكر
افتح لكم واعطيكم مائة دينار علی ان تؤمنونی بالف درهم ديسه بو صورتده هم يوز دينار وهم بيك درهمی

مسلمينه اعطا متكلم اوزره واجب اولور زيرا اعطا ده تأثيری نفسی اوزره شرط ايلدكده اماننده عوض
اولديغی ابتدا تصريح بعده حرف بايی الف اوزره ادخال ايله اماننده انكده عوض ايدوكنی توضيح ايلمشدر
مكر كلامنی بالف درهم آخذها ياخود تعطونها يعنی سزدن آله جغم ياخود بكا ويره جككز بيك درهم
ديو تخصيص والف معهود مسلمين اوزره نفسی ايچون فتحندن عوض ايدوكی تنصيص ايتمش اوله وذكر اولنان
تقرير جناب مؤلفك ان هذا الكلام يحتمل معنيين قولينك تفسيريدركه بالف درهم قولی سزه ويره جكم
بيك درهم ياخود سزدن آله جغم بيك درهم معنالرينه محتمل دراحد طرفينه دليل بولنورسه اول طرف ترجيح
بولنمازسه معانی كلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحيح اولنور والله اعلم بالصواب

اب الحربی يستأمن الی عسكر المسلمين * يعنی حربينك عساكر مسلمينه التجا واعطاء امانلرين ارتجاسی احوالندن
باحث مسائل وما حندر قچان بر حربی حصن وقلعه ومطموره صحبتنی ايتميه رك عسكر اسلامدن استيمان
وابتداسزه وصلت بعده اهلنه عودت ومال تجارتله ينه سزه رجعت ايده يم ديو طلب امان ايلدكدنصكره
كيدوب اسلحه وغيريدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر ديو دعوی ايلسه قولی معتبر وكتوردكی نسنه
اوزره امانی مقرردر زيرا مقهور اولمديغی حالده استيمان ايتمكله دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدن كمسنه
منزلهسنده در ومقدما بيان ايلدك كه بونك امانده مالی دخی بالتبع داخلدر محصور دكل ايكن عسكر اسلامدن
استيمان ايدن كمسنه دخی بويله در ومال خصوصنده يدی ثابته وشهادت ظاهر حال ايله مثبته اولمغله قولی مقبولدر
كذلك بر عورت كتوروب بو بنم عورتم يا قرزم يا قرنداشمدر ديسه ياخود بر از صبيان كتوروب اولادمدر ديسه
ينه تصديق وجمله سنك امانی تحقيق اولنور زيرا دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلرك مالی كبی عيالی دخی
امانده تابع اولدقلرين مقدما ذكر ايتمش ايدك بو دخی آنك كبيدر اكر مذكورلردن بعضيسی قول متكلمی تكذيب
ايدرسه تبعيت امانه سبب اولان نسنه يی تكذيب ونفسی اوزره رقی اقرار وتقريب ايتمش اولمغله فیء مسلمين قيلنور
اما اولا تصادق ايدوب بعده مستأمن بونلر ايله بيننمزده قرابت يوقدر ديو قولندن رجوع و بونلر دخی مستأمنی
رجوع عنده تكذيبه شروع ايلسهلر ينه آمنلردر زيرا ابتداده تصادقلريله استفادهٔ امان ايتدكلرندنصكره مستأمنك
سوزی ايله امانلری باطل اولماز زيرا غيرا اوزره موجب رق ياخود سالب امان اولان نسنه ايله اقراری مردوددر واكر امير
بونلردن برينی كذب ايله اتهام ايدرسه اهل يمين اولنلرينی تحليف ايدر نكول ايدرسه مملوكيت اوزره اسير ايدوب
نكول ايله قتل وتدمير ايلمز واكر بر از رجال بالغين ايله كلوب اولادم ياخود اعمامدر ديسه بالجمله فیء اولورلر زيرا اهل قتال اولانلر
امانده دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلره تابع اولمدقلرين سابقده بيان ايلدك وبو صورت كبی عسكردن استيمان
ايدوب صريحا رجال بالغين ايچون استيمان ايتميوب واول رجال نفسلری ايچون بشقه جه استيمان ايتمد كلرنده ينه
تابع اوله منز واكر متاع ورقيقله كلوب بونلر المدر ديوب مسلمين دخی آنلری
معسكره قريب برقريه ياخود بر مطموره دن كتورديكنی بيلسهلر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشياء مذكورهنك اول قريه
ومطمورهده اولدقلرينی مقدما بيلمزلر ايسه جمله سی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمين بيلملری فرضی اوزره اول
محله قاهر اولوب اولملری ميانهسنده فرق يوقدر زيرا بيلمدكدنصكره معنای قهر تحقق ايتمز كه بيلملر حقنده
قريب وبعيد برابردر كورمز ميسنكه بر كمسنه صويه قريب اولوب لكن قرب ووجودندن اكاه اولمسه صويه
بعيد اولمق منزلهسنده اولوب تيممی صحيح اولور كذلك مسلمين اول اشيا اول محلده موجود اولديغنی بيلوب
واصحابی اصحاب منعه ايكن مسلمين آنلره تعرض وقتال ايتمش اولسهلر ينه كتورن مستأمنه سالم اولور
زيرا اهل منعه يه قتال ايله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمين حال ومحللرين بيلمكله مقهورين اولمدقلرندن مستأمن
اول اشيايی قهر مسلمين تناول ايتمديكی موضعدن كتورمش اولمغله كندويه سالم اولمق لازم اولور اما فرض
مذكور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشيايی بيلوب ياخود بيلمسهلر اما همان اول محله داخل اولسهلر عالم
اوله جقلری معلوم اولوب علی كلا التقديرين اصحابی اصحاب منعه اولمسهلر اشياء مزبورهدن اول مستأمن
ايچون برنسنه سالم اولماز زيرا عساكر مسلمين دار الحربه قهر مشركين قصدی ايله داخلين اولمشلردر
و برقوم غير ممتنعينك ساحهلرينه نازل واول قومك حاللرينه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرينه قاهر
اولدقلری ظاهر وباهر اولور كورمز ميسنكه رسول الله صلی الله عليه وسلم خيبره قريب اولوب هنوز دخولی
نصيب اولمامش ايكن الله اكبر خربت خيبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين يعنی الله تعالی عظمت
وكبريا صاحبيدر كه مسلمينه امدادی ايله خيبر كبی برحصن حصين خراب اولدی بزلر اعدادن برقومك

مطلب ما يتبع المستأمن ومالا

مطلب تيمم بقرب الماء اذا لم يعلم

مطلب ما جاء به المستأمن من قری اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول كوهر نثاری ایله مقهور بت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بو طریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك ید استعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنان نسنه لردن كتورمش اولدیغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقامنه قائم اولمغله اشیاء مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واكر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان برمطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اكا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر كرك اولمسونلر مطموره یی بیلدكلرنده
اكا وصوللری غیر ممكن وتناول قهرلری غیر متمكندر واكر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدكلری بر حصندن كتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر كه اهل حصندن بر رجل استیمانله نازل اولسه برابر كتوردیكی اشیادن
برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن كلن مال خصوصنده خارج ایكن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتمدكجه مستأمن
ایچون سالم اولدیغی كبی ما نحن فیه مزا ولان خارج ایكن استیمان صورتنده دخی سالم اوله مز

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی اید یهم * یعنی بزه استیماندن صكره غیبت وفقدان ایدوب صكره ایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احكامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان علیه الرحمة والغفران
حضرتلری دیر كه فیحسان بر حربی عساكر مسلمینه التجا وعورات مشركین اوزره سزه دلیل اوله یم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صكره درون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایدوب صدق وكذبی عند
المسلمین آشكار اولمسه نظر اولنور اكر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق كبی
هیئت اسرا ایسه اكا تعرض اولنیوب عندیمزده امان سابقی اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحكیم ظاهره ابتدار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بو وجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرز كه اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانته مدار اولماز بردمی بی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیكی كبی لكن مستأمن مرقوم مدعای مذكور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیكمز ظاهر حال اكرچه شاهد صدق مقالدر لكن كلامنده تهمت كذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واكر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دكل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسكریمزدن افتراق ومنعۀ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واكر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشكال حالی اشتباه واشكال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لكن قتلی حلال
اولماز زیرا اكرچه منعۀ اهل حرب وموضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحكیم حكم مشروعدر لكن تعارض علامت آنك امرنده تمكین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه كه طرفمزدن امانی ثابت ایكن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرز كه بو مقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقصد ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دكلدر بو بابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر كه منعۀ اهل حربده بولنمشدر بوقیاس اوزره علی كل حال فیء اولمسی لازم كلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوكی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بز اول قیاسی ترك ایده رز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان جانبه اعتماد واجب اولور كه حالا حربی ومنعۀ اهل حربده موجوددر
واكر عسكر اسلام درجنك اول عدودن روكردان اولوب مجددا هجوم له دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسه لر اكر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوكی هویدا ایسه بو صورت صورت اولی ایله حكم وتفصیلده
راردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر كلدیكی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایكن
میان اعداده موجود اولدقده صكره بن عسكریكزدن مفارقت ایتمیوب سزكله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعاء
مغالطه ایلسه نظر اولنور اكر اهل عسكر قلیل الاعداد واو مقوله كسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جغی معلوم جمله
آحاد ایسه كذب وحیله سی مبین وحین فقدانده اهل حربه التحاقی عندیمزده متیقن اولوب حكم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واكر اهل عسكر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وكذبی آشكار اولمسه امان اول اوزره باید ار قیلنور زیرا منعۀ مشركینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بو بابده ظاهر اولمامشدر لكن بز اوزرینه منعۀ مشركینه وصولنی دعوی اول دخی انكار ایتمكله قول آنكدر
لكن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واكر عسكر قلیل ایكن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لكن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله كلدیكی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقداننده تدارك علف
ایچون كتمش یاخود یولمی غائب ایتمش ایدم یوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اكرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایكن بونك اول موضعده عسكردن افتراقی معلوم واول وجهله حكم
انتهاء امانده منعۀ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوكی مجزومدر لكن مؤلف والاشان طریق استحسانله
احسان ایدوب دیر كه بو بابده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون كاه وبیكاه
عسكردن خروج ایده جكی بی اشتباهدر وخبر ویردیكی اوزره خوف وخطر وزحام عسكر هنكاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولور وبوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلومیمز اولمغله
آنی ازاله ایدر بر دلیل ظاهر اولدیغنه اصل امانه وجوب تمسك امر باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضۀ صلحیه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیر كه عسكر اسلام حصون
اهل حربدن برحصنی محاصره یه اقدام ایلدكلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مكالمۀ امان ایچون طرفكزه
اون كشی خروج ایلسون نه كونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون كشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالملكرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی اباوامتناعه
قیام ایتدكدنصكره اول اون كشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان وبرلمك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون كشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلدقلرینی اهل حصنك اظهار لجاج واول عشره سزك بزلردن سبی واسر ایتمكه تعهد ایتدكزی اخبار
ایلدیلر دیمكله احتجاج ایلسه لر بو بابده قطعا كلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرۀ مرقومه نك آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتكذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اكا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر
دكل ایكن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعواری اوزره عشرۀ مرقومه آنلره كرچكدن امان سبی ایله
اخبار ایلدیلر ایسه ده اولبابده كذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله كندو
نفسلرینه باعث تكدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بو جهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اكا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدر كه بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردكلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله مز واكر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره كرك عقد صلحله
وكرك بلا عقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دكین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندر كه امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب كالمعدوم اولمشدر واكر
صورت مفروضه ده عشرۀ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحكایت ایدنجیه دكین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزك امان ویرمدیككزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بو خصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انكار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انكاره التجا ایتملریله قول قول منكردر وعشره نك
بو بابده شهادتلری دخی معتبره دكلدر زیرا اهم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدر كه
فحوای كلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا وبردیلر دیمكی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیكی
فعلنده آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واكر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین با اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لاتقبل الشهادة علی فعل
نفسه ولا علی اجازة الغیر الفعل نفسه

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنكله ثابت اولان اقرارلر يله ثابت كبيدر اما صورت مفروضه‌ده
مسلمينـدن اولان شهود فسقه وبحره‌دن معدود ايسه اهل حصن مقدما سبي اولنمش ايسه دخي كركدر كه آنلري
محـدوا حصنلرينه رد وكما كان باب حصنلرين سد ايدوب نبذ عهدي تقديم بعده قتاللري تعميم اولنـه زيرا
ان جاءكم فاسق بنبأ فتبينوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفله امر الهي منصوص اولوب عدم قبول

مطلب لا يجوز شهادة الفاسق ولو على الحربي

شهادت فاسقده مشهود عليه حربي اولمغله مسلم اولاق مياننده فارق يوقدر وعشيره آنلره صحتي اوزره كيفيتي
اخبار ايلدكلري ثابت اولمدقجه امانلري بركمال اولوب سبي واسترقاقلري حلال اولماز بو صورتده مسلمين دخول
ايتدكلرنده حصنلرين كسر وافنا وآنلري بلامنعة ابقا ايتمش اولسه‌لر كركدر كه آنلري مأمنلرينه الحاق ايده‌لر زيرا
طرفيمزدن امان اوزره لردر مأمنلرينه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلري جائز اولماز واكر صورت مفروضه‌ده اول عشره
بز اهل حصنه سنز كلـه اولان صلحي صحتي اوزره اخبار ايتموب بلكه مسلمين سيه امان ويرديلر ديمكله كذبي اخبار
ايلمش ايديك ديسه‌لر بونكله صورت اولى برابر وبونده دخي حصن ايچنده بولنان برنسنه‌يه جواز تعرض غير
متصوردر زيرا امانلرينه عشرۀ مرقومه عودت وماجرالرين وقوعي اوزره اخبار وحكايت قيلملري تعيين غايت
قيلمش ايدي هنوز اول غايت پذيراي صورت اولمامشدر بو صورتده مسلمين اهل حصنه چونكه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سببه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ايتمش ايديكز بز دخي سبي سزه سالم قيلوب امتعۀ
سائره‌يي اخذ ايله غانم اوله‌ليم ديـوب اهل حصن شمدي اكا دخي راضي دكللرز ديسه‌لر ينه قوللري معتبردر زيرا العائمز
حصنده بولنان جميع اشيايه شامل اولمغله نبذ عهد ياخود وجود غايتله نهايت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضي
اولـه‌لر دخي ينه اول امان اوزره باقيلردر وغايت امان دخي ماجرالرين وقوعي اوزره اعلان ايدي چونكه تحقق
ايتدي كركدر كه مسلمين آنلري كالاول منعه‌لرينه ايصال ياخود مأمنلرينه ابلاغ وارسال ايدوب صكره نبذ ايله مباشر قتال
اوله‌لر واكر امير مسلميندن بركسنه‌يي عشره ايله برابر بعث وتسيير ايدوب اول مسلم عشرۀ مرقومه اهل حصنه ماجراي
صلحي وقوعي اوزره اخبار ايلديلر ديو اعلام اهل حصن دخي قول مذكوري انكاره اقدام ايلسه‌لر قول ينه آنلرك
قوللريدر زيرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمين اوزره حجت اولمديغي كبي مستأمنين اوزره دخي حجت اولماز اما مسلميندن
ايكي ياخود اكثر كسنه‌لري برابر ارسال ايدوب آنلر دخي وجه مشروح اوزره شهادت قيلسه‌لر اهل حصن فيء اولورلر
زيرا ايكي مسلمك شهادتلري حجت تامه اولمغله انتهاء اماني موجب اولان غايتك ثبوتي مستوجب اولور سؤال اولنورسه كه
عشرۀ مذكورينك غنيمتدن نصيبلري اولوب شهادتلرنده جر مغنم دركار ايكن نيجه قبوله سزاوار اولور جواب

مطلب لا يورث نصيب من مات قبل احراز الغنيمة

اولدركه اكرچه بويله در لكن غنيمتده حقلري قبل الاحراز تأكد ايتمز حتي قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمي
وارثلرينه انتقال ايتمز وبو مقوله حق ضعيف قبول شهادته مانع اوله‌جق تهمتي ايراث ايتمز كوره‌زميسنكه عسكردن

مطلب الحق الضعيف في المدعى لا يمنع قبول الشهادة

ايكي مسلم بر ذمي اوزره غنيمتدن شونسنه‌يي ياخود بيت المالدن برنسنه‌يي سرقه ايلدي ديو شهادت ايلسه‌لر
شهادتلري قبول اولنور شركت عامه‌يه بناء بو بابده منفعتلري واردر ديو قبولدن نكول اولنماز واكر اول ايكي
مسلم بين المسلمين شهادتي قبول اولنميه‌نلردن ايسه اهل حصن امانلري اوزره ابقا اولنورلر زيرا امانه نهايت ويرن

مطلب شهادة الذمي على المستأمن

غايت هنوز ثابته دكلدر كه ثبوتي بو شهادتي قبوله منوطدر واكر امير اول عشره ايله اهل ذمه‌دن ايكي كسنه‌يي
بعث وتسيير ايدوب آنلر دخي اهل ذمت اوزره شهادتلري قبول اولنان عدولدن اولسه‌لر اهل حصن فيء اولورلر
زيرا بو شهادتلري مستأمنين اوزره‌در واهل ذمتك مستأمنين اوزره شهادتلري شبهه ايله مندرئ اولوب اولبان

مطلب شهادة المرأة

اموره مقبوله دركه بو بابده ايكي مسلم منزله سنده‌لردر واكر بو مدعايه بر رجل وايكي امرأه شهادت ايلسه‌لر قبول
اولنوب اهل حصن فيء اولورلر انجق قتللري جائز اولماز زيرا شهادة النساء مع الرجال اكرچه شبهه ايله ثابت اولان
اموره حجتدر لكن شبهه ايله مندرئ اولان اموره شهادتلرنده شبهۀ ضلال ياخود شبهۀ نسيان تحقق ايتمكله
حجت دكلدر واكر امير معيت عشره‌ده اهل حربدن ايكي شخص مستأمني تسيير ايدوب آنلر دخي وجه محرر

مطلب شهادة المستأمنين على الكفار المختلفة الدار او المتفقة

اوزره شهادت وتقرير ايلسه‌لر نظر اولنور اكر اول ايكي شاهد اول دارك اهلندن ايسه‌لر شهادتلري قبول اولنور
واكر شاهدلر اهل شركك ياخود ابناء تركدن اولوب اهل حصن نصارى ايسه‌لر ميانلرنده تباين دار اولوب ولايت
توارث كبي ولايت شهادت دخي منقطع اولمغله شهادتلري قبول اولنماز وجهي اولدركه دار الحرب دار قهردر
بو قسمه دار حكم دكلدر واختلاف منعه‌لرينه اعتبار ايله اول مرتبه تباين دار بدار اولور كه ديار مختلفه‌دن اولان
مستأمنين داريمزده جمع اولسه‌لر دخي بربري اوزره شهادتلري قبول اولنماز اما اهل ذمت بشقه دركه اهل
داريمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حكم اولوب حكم واحده مجتمع اولدقلرنده مللري مختلفه ايسه‌ده بربري اوزره

شهادتلري قبول اولنور طائفه مسلمين مختلف المذاهب والاهوا اولسه‌لر دخي بربرلري اوزره شهادتلري قبول
اولنديغي كبي وفتي صورتده كه اهل حصن مأمنلرينه رد اولنه آنده عشره دخي مأمنلرينه رد اولنور زيرا امان
على وجه اليقين آنلره تناول ايتمكله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز كورلمز واكر اهل حصندن عشره‌نك غيري
كندو دينلرنده عدولدن اولان برجماعت كلوب عشره اهل حصنه امر صلحي وقوعي اوزره اخبار ايلديلر ديو شهادت
ايلسه‌لر شهادتلري قبول اولنماز زيرا زعم وشهادتلرينه نظر ايله اول جماعت عبيد مسلمين اولديلر زيرا عشره
امر صلحي على وقوعه خبر ويردكلرين بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء اماني اقرار ايتملريله على تقدير صدقهم جمله‌سي
رقيق وعلى احتمال كذبهم رق وحريت مياننده متردد برفريق اولوب منزلۀ مكاتبينه نزول ايتملريله شهادتلري
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غير العشرة واموالهم ورقيقهم يعني اول جماعتك
شهادتلري قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرۀ مرقومه وآنلرك اموال ورقيقلري غير آمنلردر
شارح الكتاب امام سرخسي لاطفه الله تعالى بلطفه الانسي ديركه نسخ كتابده اكرچه بو عبارۀ محرره تحرير
اولنمشـدر لكن سقط ومحض غلطدر صحيحي غير الشهود على العشرة يعني عشره اوزره شهادت ايلين اول
جماعتك غيريلري آمنلردر ديمكدر زيرا امان عشره بلا اشكال ايكن جملۀ آمنيدن استثنالرينه نيجه محال بولنور
اما آنلرك اوزرلرينه شهادت ايدنلر انتهاء امانه اقرارلري صريح واقرارلري نفسلري حقنده صحيح اولمغله اموال
ورقيق وعيـاللرندن آنلري تصديق ايدنلر ايله برابر نفسلري فيء مسلمين قيلنور واولاد صغارلرينك دخي والده‌لري
اول جماعتي تصديق ايدرلرسه اولاد صغارلري دخي فيء اولورلر واكر تكذيب ايدرلرسه تعرض اولنماز زيرا صغار
جحور امهاتده اولوب عند التكذيب امهات آمنه اولمغله اولاد صغارلري دخي آمن اولورلر اما والده‌لري يوغيسه

مطلب ادعى الرسول ايصال الكتاب وهم ينكرون

اول جماعت حق صغارده تصديق اولنورلر حكمي اولدركه اول جماعت رقيق اولوب امهات عند التكذيب
حرائر اولملريله حقلرنده امان باقي اولق اعتبار ايله حق اولادده جحور امهات اعتبار اولنور لكن امهات بولنمادقجه
انجق جحور آبايه اعتبار اولنور اولاد صغارلري دخي بالتبع رقيق اولورلر واول جماعت اولاد كبارلري حقلرنده
تصديق اولنمازلر مكر اولادلري آنلري تصديق ايده‌لر بو صورتده اقرارلري اوزره رقيق اولورلر واكر امير مسلمين
صورت مفروضه‌ده امير حصنه ماجراي صلحي متضمن برنامه تحرير وبعد الختم طرفندن برسفير ايله معيت
عشره‌ده بعث وتسيير ايدوب بعد فتح الباب امير حصن بكا نامه كلمدي وسفيريكز دفع وتسليم ايلمدي ديو
تقديم انكار وسفير دخي نامه‌يي ويردم حتي بنم يانمده قرائت ايلدي ديو دعوايه ابتدار ايلسه اهل حصن امان
سابقلري اوزره ابقا اولنورلر زيرا سفير ايصال نامه ايله انتهاء اماني ادعا وامير حصن انكار مدعى ايتمكله قول
قول منكردر زيرا انتهاء امانه ترتب ايلين اباحت قتل واسترقاقلريدر وحكم مذكور شبهه‌تله مندرئه اولان
اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخي اولسه حجت تامه اولمز اما امير ايكي مسلمي بعث وتسيير ايدوب آنلر دخي
حضوريمزده امير حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخي استماع ومضمونته تحصيل اطلاع ايلدي ديو شهادت
ايلسه‌لر اهل حصن بالجمله فيء اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت باقرار الخصم كبيدر وشهادت مسلمين حجت تامه‌در
واكر اول ايكي مسلم نامۀ مرقومه امير حصنه تسليم اولنوب لغت عربيه ايله اوزرينه قرائت وترجماني اكا ترجمه
وحكايت ايلدي لكن ترجمان مرقوم صحيح وسقيم نه كونه افاده ايلـدي معلوميمز اولمدي ديو شهادت ايلسه‌لر
بونده مقتضاي قياس مضمون نامه‌يي صحيحا بيلـديكي بزه معلوم اولنجيـه دكين امان اهل حصن قوي الاساس
اولمقدر زيرا امير حصن لغت عربيه‌يه عارف اولمديغي عنديمزده معلوم وشاهدلر ترجمانك كيفيت ترجمه‌سنه
واقف اولمـدقلري مجزوم اولوب بو مقـدار ايله مضمون نامه‌يه علمي غير ثابت وعلمي ثابت اولمدقجـه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غير مثبت اولمغله قتـل وسبيلرينه اقدام مسلمين جائز كورلمز لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ايدوب ديركه اهل حصن فيء اولورلر زيرا مسلمين نبذ عهدلرين اراده ايتدكلرنده بونك مافوقي مقدورلري
دكلدر وترجمانلري خيانت ونامه‌ده اولميان كلامي حكايت ايتمش ايسه ينه كندو تقصيرلرندندر كه اويله خائني
ترجمان ايتمشلردر وبو مقوله حقيقتي تحقيق اولنميان مواده حكم شرعي اكا تعليق اولنميوب انجق سبب ظاهرينه
تعليق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ايتدكلري هنكامده اول سبب ظاهر دخي تمام اولمشدر واكر طرف مسلميندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امير حصنده حاضر بولنمايوب انجق امير حصن جواب نامه‌يي ينه برنامۀ مختوم ايله
اعاده ايتمش اولوب بعد الفتح امير حصن نامه‌لري انكار وبكا نه نامه كلدي ونه اول عشره وقوعي اوزره خبر ويردي
ديو تبريه‌ده اصرار ايلسه بالجمله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زيرا امير مسلمينه كلن نامه مصنوع وامير حصنك

لسانندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوع عدد و بويله نامهٔ مشكوك النظام ايله مبيح قتل واستغنام اولان انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن صكره انكار ايلمسه ينه مسلمين ايله بيلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلمديك كه هر كتاب محتمل الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسانندن تدبير اولنديغي كبي ملك اعظم لسانندن دخي تزوير اولنور بو مقوله حقيدر باطلمدر معلوم اولميان كتاب ايله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء حلال اوله مز اعتراض اولنور سه كه بو احتمال كتاب قاضي ده موجود ايكن احكامده حجت قيلمغه نيجه مجال بولنور جواب اولدر كه كتاب قاضي شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده دخي اكرچه حجت قيلمامق مقتضاي قياسدر لكن قاضينك ختمي ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت شهود ايله حسب الظاهر تزويرو تصنعدن امن وسلامتي موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء حجت قيلنمسي استحسان اولنمشدر و وصف معهود بره وارد اولان كتاب ملك كفارده نا موجوددر والله اعلم

باب امان الرسول * يعني مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمي ارسال واولدخي تبليغ رسالتي خلالنده امير بزبنم وساطت لسانم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدي سندخي همان باب قلعه يي كشاد ايله ديو مجرد تقريرلساني ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته برنامه ابرازي ايله تأييد مقال ايلوب و بوقيل وقالده مسلميندن برجماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبي واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكز كلوب امير بكز بزه امان ويرديكني اخبار ايدوب شو مسلملر دخي شاهد اولديلر ديسه جمله سي آمن وسالم والنان نسنه لري كيرو رد اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده اولور سؤال اولنور سه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغي في الحقيقه رسول قيلنديغي ماده ده در بوقسه تصنع واختراع ايلديكي ماده ده دكلدر جوابنده ديرزكه فرق محرر بعث اولنديغي شخصك حقنده غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدوري انجق خبر رسوله اعتماد در بو جهتله آنك حقنده رسالت رسول ثابت اولدقدنصكره خبر ويرديكي نسنه نك جمله سي حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سي اولدر كه مرسله لازم اولان رسالتنه برامين وصادق كسنه يي اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتممكدر وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمزميسنكه امير جيش اهل حربه نداو شوكسنه بيمزده جاري اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره اول رسول خيانتكار بويله برخبر ساخته ايله اخبار ايلسه بوصورتده اول قوم مغرور وبن خصوص امانده معذور اولمازمي صورت سابقه دخي بويله در واولكسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا منه الوتين نظم كريمي تأمل ومعناي نظميني تعقل ايده ذكر ايلديكمز معني اكا واضح وهويدا اولور يعني اكر محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بزعظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه تكلم ايديدي ملوك جبارين غضب شديد ايلديكي كسنه يي صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبي اولان عرق وتين يعني حبل الوريدني قطعله اهلاك ايلديكي كبي بزعظيم الشان آني اهلاك ايدر ايديك بو معناي حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان قومك عذرلري مقبول انجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتي اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق وموصول اولور اما فضولي دعواي رسالت ايدنلرك خيانتلري خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلري نامقبول وكندولر دخي مغضوب ومخذول للرددر بو جهتدن مسيلمة الكذاب وآنك اضرابي سفهاء اعرابه الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسني ارتكاب ايتمشلر ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخي قل ان كان للرحمن ولد فانا اول العابدين آيت كريمه لري سابقي وقضيهٔ شرطيه نك طرفيني كاذب وحكم ملازمه سي صادق اولمق قياسي اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادي بومقدمه لردن آشكار اولمشدر كه في الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكي اخبارده كار وكفتاري نفوذ واعتبارده خود بخود دعواي رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقيردير كه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سني ابراز ايده رك تعقيدني تحليل واجمالني تفصيل برله نوع اطنابه سر اغاز اولنمشدر اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كيفيه يي معذور بلكه ممدوح ومشكور طوتمه جقلري بي ارتيابدر والله اعلم بالصواب انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمي ياحربي مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امرمتيقندر زيرا ثبوت امان امير عسكر طرفندندر بوقسه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمغله قبل نفسندن اماني صحيح اولماز و بو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالته برخائن كافري اختيار ايلمشدر بو ايسه شرعا منهي عنه ايدوكي بديداردر اول قصهٔ مرويه يي كورمزميسنكه حضرت عمر رضي الله عنه ابو موسى الاشعري رضي الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه واركاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يي نامه قرائت ايلسون ابو موسى ديديكي بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضي الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار اتخاذ ايلمش سين لاتتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا يعني اي اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امورده قصور ايتمزلر نظم جليلني ايشتمديكمي واكر صورت مفروضه ده بعد الفتح والسبي اهل حصنك دعواي امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلري سوزي بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتني بيلمكه قول رسولدن بشقه طريق اولمسه اول دخي تصديق اولنماز زيرا استينافده مالك اولميه جغي نسنه يي اخبار ومسلمينك حقلرين سبب ثبوتي ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك اماني دعوايه اجتسار ايتمكله بلا حجة تصديقه سزاوار اولماز لكن سبيدن آنك حصه سنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلماز زيرا بو ماده حقوق مسلميندندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن برجماعت شهادت ايلسه لر شهادتلري مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتي ابلاغ ايلين كسنه في الحقيقه رسول اولميوب همان برشخص بو الفضول امان قومي متضمن برنامه ترتيب وانكلسه ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلا كتاب بن رسول امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سي فيء اولوب امام ايچون مقاتللريني قتله دخي جوازواردر زيرا رسول فضولي اول اماني كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولي تقول ايلديكي حينده مسلم ايسه ده ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول اماني امير عسكردن تصحيحي دخي ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيري مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكته سي اولدر كه بو بابده مقالهٔ مرقومه يي ابطالمزده معناي غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخي معلوم الرساله اولميان شخص مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كاري بيلمزكه آني تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اولميان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغي كبي انامدن دخي ممكن التحرز اولميان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه نداية جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن مجددا ابتداء امان واقع اولنجه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلي منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور وسابقده بيان ايلمديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه برمالك امانك لساندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه نظر اولنميوب اماني واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنه دن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور انجق بو وقعه نك وقوعنه دخي وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغنامللرين ابطال اوزره قائمه در واكر في الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالهٔ اميري تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله فلان قائد سزه امان ويروب بني اول امانله سزه ارسال ايلدي ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر ياخود حصنكزه دخولدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير و بويله تبشير ايلديكني مسلميندن برجماعت شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبري كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فيء اسلاميان اولورلر زيرا قائدك و باب اميرده اولان مسلمينك رسوللري دكل ايديكه عبارتي آنلرك عبارتي حكمنده اوله وحال تكلمنده منعهلرنده بولنمغله بنفسه امانه مالك دخي دكل ايدي بو جهتله حكم كلامي باطل اولور واكر اول رسولي آحاد مسلميندن بريسي لمصلحة ارسال واولدخي واروب بعد المصلحة بني ارسال ايلين سزه امان ويردي ديو اختراع مقال ايلسه بو دخي باطلدر زيرا بو يله ماده ده اطراف عسكردن بر بنك رسولي كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

زيرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحيح اولمازاندن خبر و برن رسولی دخی بويله در
اكرچه رسول امير ورسول جماعت مسلمينده دخی مقتضای قياس بودر لكن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده
سالك استحسان اولديلر زيرا جماعت مسلمين قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری كندو مقاملرينه
قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور واميرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباريله اولمغله امير
اولديغی مكانده صحت امانی بی كمان واخبار امانده لسان رسولی كندو لسانی ايله يكساندر ووصف معهود آحاد ناس
حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرينك اخبار امانی اعتباره شايان اوله مز واكر امير فی الحقيقه اخبار
امان ايچون بركسنه يی تسيير ايدوب اولدخی كيدوب صكره طرف اميره عودت ورسالت امانی ابلاغ ايلدم ديو
اخبار وحكايت ايلسه صدق اخباری معلوم مسلمين اوله مز ايسه ده ينه اول قوم آمنين اولورلر زيرا رسول ايچلرينه
دخولدنصكره اداء رسالت ايتمديكجه خروج ايتمديكی ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقيقتی ممكن اولميان
خصوصده حكمی ظاهره بنا ايلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی
مجرد احتمال صدقی واضحدر بو مقدار ايله شبهۀ امان بديدار اولور وسابقده بيان ايلديك كه امان موضع شبهه ده
ثابت اولور بناء عليه قبل النبذ اوزرلرينه هجوم مسلمين مشروع دكلدر واكر امير وجماعت مسلمين برفوده
امان ويروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ايده جكلرين اخبار ايچون بركسنه يی ارسال ايلسه لر
اول دخی كيدوب بعده عودت واخبار ايلديكنی ذكر وحكايت ايلسه مسلمين اول خبرك وصولنه يقين ايتمديكجه
اوزرلرينه هجوم ايتملری جائز اولماز زيرا خبر رسول محتمل الصدق والكذب اولمغله خصوص امانده
بحث ايسه ده نقض عهدده بحث تامه دكلدر نكته سی اولدركه نبذ عهدك نتيجه سی اباحت سبی
واستحلال فروج ودمادر و بونلر شبهه ايله ثابت اولماز وظاهر مجرد ياخود خبر واحد شبهه دن خالی دكلدر
امانك ثمرۀ امان حرمت سبيدر كه شبهه ايله ثابت اولان احكامدندر وهم نتيجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده
بردخی تداركی ممكن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز امانك ثمرۀ امانده غلط واقع اولسه تداركی ممكن
اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرينه اعتماد جائز اولور بو صورتده مسلمين قبل التيقن هجوم ايدوب اهل حصن
دخی رسولكز بزه خبر نبذی ابلاغ ايتمدی ديسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا نبذ امانی انكاره سالك واصل معلوم
اولان عدم النبذه متمسكلردر بو صورتده مسلمين ماللرندن آلدقلرينی رد وديت مقتوللرين ادا ايدرلر زيرا نبذه ايقان
اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه كه وسع مسلمينده خبر نبذ ايچون بعث رسولدن زياده سی ميسر دكل
ايكن اول رسولك كلامی نيچه معتبر اولماز جوابنده ديرزكه اويله دكلدر بلكه نبذ ايچون ارسال رسول ايتدكلرنده
معيتنده بعد العودة تبليغ نبذ ينه شهادت ايچون اهل شهادتدن ايكی رجل عدلی ضم ايلمك دخی مقدورلريدر
وترتيب متقدم رسالت نبذك ادنای متمميدر حتی انجق ايكی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبليغ نبذه شهادت
ايلسه لر كفايت ايلمز زيرا ايكيسی بردن ياخود يالكز بريسی فعل نفسنه شهادت ايتمش اولور اول شهادت ايسه
احكامده حجت اولماز واحكامده حجت اولميان بو مثللو امورده قبول اولنماز واكر امير اهل حربك رسولی امير مسلمينه
بركتاب مختومله ورود وايچنده بن ميانه مزده اولان عهودی نقض ايلدم مضمونی موجود اولسه اول كتابده احتمال
تصنع دركار اولمغله حقيقتی بيلنمديكجه مسلمين تعجيل قتال ايلمك سزاوار اولماز اما اول كتابی اهل حربدن ايكی
كسنه كتوروب بو كتاب كتاب ملكدر وختمی ختم ملكدر دو شهادت ايلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور
زيرا اول ايكی رسول عنديمزده آنلردر وقبل تمام النبذ قوملری دخی آمنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره
شهادتلری حجت تامه در وشهادتلريله تمام نبذدن صكره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مگر صحت كتابه شهادت ايدنلر
اهل حرب يا اهل ذمت يا مسلميندن مقبول الشهاده اولميانلردن اوله بو صورتده تعجيل قتال مسلمينه حلال اولماز بلكه
امير عسكر آنلره مسلميندن ايكی عادل وموثوق به كسنه يی ارسال وكيفيتی سؤال ايلمك كركدر كورمز ميسنكه بعد الاسر
كتابی انكار وبزيازمدق ديو يمينه اجتسار ايلسه لر شرعا قول آنلرك قوللريدر كه شهادتی مقبوله اولميان شهودك
شهادتلريله انكارلری باطل اولمايوب بلكه شهادتی مقبوله اولان كسنه لری ارسال ايلمك كركدر كه لدی الانكار
اوزرلرينه شهادته اقتدار ايده لر واكر امير مسلمين نامۀ نقض عهدی اون عدد رجالله بعث وتوجيه وايچلرندن
بر رجل مسلمه سن بو نامه يی اهل حربه قرائت وباقيلرينه ده قرائتنه شهادت ايدبكز ديو تنبيه ايليوب واصل
اولدقلرنده امير اهل حرب قواد وبطارقه سيله اجتماع واول رجل مثلا عربيه ايله قرائت وترجمان لسانلرينجه
ترجمه ايلديكنی استماع ايلسه لر بعده اول عشره عودت واخبار كيفيت ايلسه لر بو صورتده اوزرلرينه هجوم جائز

مطلب ورود كتاب النقض من الكفار ولزوم الشهادة عليه

اولور زيرا وسعلرنده بوندن زياده سی يوقدر وتكليف شرع كركك شبهه ايله مقدری وكرك ثابت اولان امورده
انجق بحسب الوسعدر بو صورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانمز بزه نقض عهدی اخبار ايتمبوب انجق نامه كرده
مدت امانمزی مد وازدياد ايلديكنی اظهار ايلدی ديو مدافعۀ خصوم ايلسه لر بو قوللری باطلدر زيرا بيان
ايلديك كه بو مقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ايلمشدركه بويله خيانتكاری ترجمانلغه اختيار ايلمشلردر
ترجمانلرينك حقيقت خبرينی بيلمك خارج وسعمزدر مكر يانلرنده بولنان مسلمين ترجمانك بو خيانتنه تحصيل
يقين ايده لر عساكر مسلمين دخی بو معنايه يقين ايدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمكين اولنورلر كورمزميسنكه مقدما
امان ويرديكمز اهل حرب لغات مختلفه يه عارف ياخود آنلر عربيدن برقوم وانجق لغت واحده يه واقف اولسه لر
ونبذ ايچون كيدن رسوللريمز اهل حربك لغتلرينك غيری برلغتله اخبار ياخود كلاملرنده ذكر لغات غريبه يی
اختيار ايتدكلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتی فهم ايده ممش ايدك ديو اعتذار ايلسه لر بزآنلرك عارف باللغه
ايدكلرينه عالم لر ايكن آنلری بو بابده تصديق بزه لازمميدر بلكه عدم فهملرينه يقين وتحقيق ايتمدكجه آنلری
قطعا تصديق ايتمزز اما بعد اليقين اعتبار ظاهر ساقط وكما كان امانلری اوزره منضبط اولورلر مترجم فقير ديركه
رسوللريمز اول قومك لغتلرينك غيری ياخود لغات غريبه ايله تكلم ايتدكلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله
موافقدر بناء عليه بو كلامده حسن انتظام فهم اولنماز لكن نفس كتابده بو معنی موجود اولمغله بعينه ترجمه اولندی
انتهی كذلك اكبر رأيمز عدم فهملرينه متعلق اولسه ينه امانلری متحقق اولور زيرا احتياطه بنا قلنان امورده
اكبر رأی منزله يقينده در وامام ابو حنيفه عليه رحمة الله تعالی بالطافه اللطيفه ديديكه مسلمين غارت كفار يا محاصرۀ
حصنه ابتدار اوزره ايكن بر مسلم مشركيندن بريني اميره احضار وبن مقدما بو كه امان ويرمشيدم بكا اول امان
اوزره كلدی ديو اخبار ايلسه امان سابقنه بشقه ايكی شاهد شهادت ايتمدكجه تصديقه سزاوار اولماز زيرا
اميره كتورد كده مسلميندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر ومسلم مزبور دخی مجددا امان ويرمكه قادر اولمامغله اقرار
ايلديكی امان سابقنده تصديق اولنماز واكرچه بالنظر الی القياس مأسور سائرين كبی امام ديلرسه جواز
قتلی بی اشتباهدر لكن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمايوب ادخال فیء ايله احسان اولنور زيرا احتمال صدق الخبر
اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه يه منجر اولمشدر وجهی اولدركه حرمت قتل مستأمن حقوق الهيه دندر وبويله امر
دينه راجع اولان امورده خصوصا شخص معين منكر اوزره الزام حكمی متضمن اولميان خصوصلرده خبر واحد
حجت شرعيه در وبو صورتده كتورن مسلمدن غيری بالكز بر مسلم شهادت ايلسه شاهدين اولمدقجه قبول اولنماز
بو مسئله ده برهان باب الامان ثم بصاب المشركونده ذكری سبقت ايلين حديث هرمزاندركه هرمزانی اسير وحضور
عمری يه سوق وتسيير ايلدكلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اكا تكلم فلا بأس عليك يعنی سويله سكا ضرر
يوقدر ياخود تكلم كلام حی يعنی صاغ قاله جق كسنه نك كلامی كبی سويله ديو ابتداء اعطاء امان ايدوب
بعده امانده شبهه ونسيان عارض اولوب قتله فرمان ايلدكده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت
ايلدكجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ايلديكنده قبول واستماع بيوروب هرمزانی داخل
امان ايلدی پس بو حديثده امان غير اوزره شهادتنده شهادت رجلين لازم ايدوكی بيان وتحديث واردر زيرا امان ويرن
كسنه يا جناب عمری كبی منكر ياخود صورت مفروضه كبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولميان شخص مفرددر
علی كلا التقديرين بشقه ايكی شاهد لازمدركه ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه دركه اهل
حربه رسولك اخبار امان ايلديكنه مسلمين قرائن حاليه عالم اولدقدنصكره ابقاء امانی لازمدر زيرا مسلمين آنی
رسالت اوزره اتخاذ امين ايلمشلردر وآندن بر خيانت واقع اولورسه مسلمينه راجع اولور كورمزميسنكه امام المسلمين
امورناسی رؤيت ايچون برقاضی تعيين ايدوب قاضی دخی رجم يا قطع يدكبی بعض حدودی اقامتده خطا ايلسه
ضمانی بيت المال اوزره لازمدر زيرا اقامت حدی مسلمين اوزره قاضی يه تفويض ايلمشلردر خطاسی ينه مسلمينه
عائددر وتفويض رسالت اولنان رسول دخی بويله دركه خطا وخيانتی مسلمين اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السرية تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السرية الاخری *

يعنی برسريه اهل حصنه امان ويردكدنصكره برلرينه سريۀ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه
متعلق مسائلدر چونكه مسلميندن برسريه حصون مشركيندن برحصنك اهاليسی ايله اول سريه دار اسلامه
چقنجه دكين آنلر امان ويرمك اوزره يوز التون بدل مقابله سنده مصالحه ايلسه لر صلح مزبور جائز اولور زيرا
ثابت مذكوره يه دكين بلا عوض اعطاء امان ايلسه لر جوازی مقرر ايكن عوض ايله دخی اظهردر زيرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضی فی الرجم وقطع اليد ونحوهما فالضمان علی بيت المال

مطلب الامان مع العوض

تحریم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص کبی بعوض وبلاعوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص
اولمغله صکره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر یوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشیلری بالتبع داخلدر
زیرا امانلری حصنلرنده اقامتلری ایچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مالرینه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مأخوذ زینک ردی لازم دکلدر زیرا مأخوذلری غنیمتلری اولمشدر وامانلری رد غنائم ایچون اولمیوب انجق مالرینه
ترک تعرض ایچوندر ومأخوذ مسلمین عداد اموالرندن خارج اولمشدر واکر بعد الصلح بوسریه دار الحربه مرور
ویرلرینه مسلمیندن سریهٔ دیکر ظهور ایدوب اهل حصن صلح سابقی حکایت وعدول مسلمیندن ایکی شاهد دخی شهادت
ایدرسه آنلره بر وجهله تعرضلری جائز اولمازکه سریهٔ سابقه نک عقدلری کافهٔ مسلمین حقلرنده نافذدر
قال علیه السلام المسلمون ید علی من سواهم ویسعی بذمتهم ادناهم یعقد علیهم اولهم وفی نسخة اولاهم
ویرد علیهم اقصاهم یعنی مسلمین اغیار واعدالری اوزره ید واحده کبیدر که بر برینه تعاون ایدرلر وعهدلرینه
ادنالری سعی یعنی جائزدر اعلی آنی نقض ایتمک غیر جائزدر واوللری اواخری اوزره عقد عهود ایدرلر که آخر
وابعدلری آنک اوزرینه وارد اولورلر ونقض ایده مزلر بعض اهل حدیث یعقد علیهم اولهم قول شریفلرندن
مراد اول سرایانک عقد ایلدکلری اماندر که جمیع مسلمین اوزره نافذدر دیدیلر چونکه سریهٔ ثانیه سریهٔ اولی
حکمنده در وسریهٔ اولی مجددا عودت ایلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلری حلال اولماز مکر دنانیر مقبوضه لرینی
رد ایله نبذ عهد ایده لر سریهٔ ثانیه دخی بویله در که آنلرک دخی قتاللری حلال اولماز مکر هم جنسلری اولان سریهٔ
اولینک اخذ ایلدکلری دنانیری بونلر رد ونبذ عهد ایده لر حکمتی اولدر که ثمرهٔ بذل دنانیر سریهٔ اولی دار الحربدن
خروجلری غایتنه وارنجه امان اوزره تقرر اولمقلریدر آنلر خروج ایتمدکجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانیر بونلر
قتال ایلسک غرور یاخود اضراردر که حرمتی بدیداردر واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله اقدام وفتح وظفر ایله
اغتنام ایتدکلرندن صکره سریهٔ اولی ایله دار الحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سریهٔ اولانک مقدما آلدقلری
دنانیرده ایکیسنده شریک اولورلر زیرا جمله سی غنیمت اولوب غنیمتده سبب شرکت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراک ایلمشلردر انجق سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده یی مالرندن غارم اولدیلر ایسه قبل القسمة اموال حصندن آنی
اخذه غارم اولورلر زیرا اموال حصنه انجق رد دنانیر ایله واصل اولوب وآنی اداده متبرع اولمیوب بلکه آنکله بو غنیمته
یول بولمشلردر بو جهتله اول دنانیرده حقلری حق غانمین اوزره تقدیم بعده مابقی بین الکل سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور اما اول دنانیری محل آخردن آلدقلری غنائمدن غارم اولدیلر ایسه آنی مستقلا افراز ایده مزلر زیرا
ادا ایلدکلری دخی یدلرنده مشترک جملهٔ غنائمدن اولوب آنکله اخذه توصل ایلدکلری اموال حصن منزله سنده در
نظیری اولدر که بعض ورثه جملهٔ ترکه یه تعلق ایدن دین مورثی ادا ایلسه اکر کندو مالندن ویرمش ایسه ترکه یه
رجوع ایدر واکر ترکه دن ویرمش ایسه رجوعه حاجت یوقدر واکر سریتان دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه
سریهٔ اولی ایچون آلدقلری دنانیرلری سالم وثانیه دخی غنائملریله یالکز جه غانم اولورلر زیرا هر بری آلدقلرین
دار تمره احراز ایله اختصاص وامتیاز ایلمشدر بو صورتده سریهٔ ثانیه اول دنانیری مالرندن غارم اولسه لر دخی
آنی اولیدن آله مزلر زیرا غنائم حصن آنلره سالما ولمغله ادا ایتدکلرینک منافعی ایله امتیاز ایلدیلر اما صورت اولی
بشقه درکه آنده منافع غنائم حصنده ایکیسیده شریک اولمشلر ایدی ومع هذا بین الصورتین ازدیاد عوائد ایله
فرق زائد یوقدر که صورت اولاده غارم اولدقلری دنانیره انجق غنائم حصندن استیفا ایده جکلر ایدی شمدی
بو صورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر حصنه ظفر بوله میوب بینه دار الحربده
سریهٔ اولی ایله مجتمع اولسه لر بر ایرجه دار اسلامه احراز ایلدکلری غنائمدن سریهٔ ثانیه دنانیرلرین اخذ وافراز
ایده مزلر زیرا سریهٔ اولی غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانیر مردوده دن نفع حاصل اولمیوب حقلرنده سریهٔ
ثانیه منزلهٔ متبرعنده اولورلر اما صورت سابقه بشقه درکه الغنم بالغرم اقتضاسی اوزره دنانیر مردوده نک
نفعی جمله سی حقنده ظاهر اولدقده ردی دخی جمله سی حقنده نافذ اولور لکن نفعی ظاهر اولمانجه رد ایدنلرک
غیرینه نافذ اولماز واکر سریهٔ ثانیه اموال حصنک غیریدن غانم ودنانیرلرین آنک ایچندن آلمغه عازم اولسه لر
بنه جائز کورلمز زیرا بو غنائمه بدون الدنانیر وصوللری ممکن اولمغله رد دنانیرک حکمی سریهٔ اولینک آلدقلری
دنانیری استرداده تمکن ایتمدیکی کبی بو غنائمده دخی ممکن اولماز لکن غنائم حصن بشقه درکه اکا وصوللری
رد دنانیر ایله اولمغله قبل التقسیم افراز دنانیرلرین تقدیم ایدرلر واکر اهل حصن سریهٔ ثانیه یه امان سابق اخبار
وبینه دن عجزلرین اظهار ایتملریله سریه دخی قوللرین تصدیق ایتمیوب قتاله شتابله ظفر یاب اولدقد نصکره

امانلرینه واقف اولسه لر بو صورتده آلدقلرندن موجود اولنلری رد ومالرندن استهلاک ایتدکلرینی ضمان ومقتوللرک
عاقلهٔ قاتل اوزره دیتلری لازمدر زیرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلری معصومه واموالری متقومه ایدوکی
ظاهر وبو صورتده قاتللرینک قتلی خطأ اولوب وجوب دیت عاقله اوزره ایدوکی باهردر مؤلف الکتاب
رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سائغ ایله مشایخمزدن بالغ اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه مشرکیندن ایکی کمسنه استیمانله کلدکلرنده جائزهٔ وفود ایکی حله الباسی ایله مظهر جود بیوردیلر
بعده حضور سعادتلرندن چیقوب کتدیلر درحال مسلمیندن بر جماعت آنلره ملاقی اولوب قتل ایلدیلر صکره کلوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکلرنده مقتوللری وحله لری بیلدیلر وایکی حر مسلم دیتی ایله
اصحابلرینه دیتلرین اعطا بیوردیلر مؤلف همام بو حدیثی قاتل ومقتولی ابهام اوزره ذکر وافهام ایلمشدر لکن کتب
مغازیده مشهوردر که رجلین مقتولین بنی عامردن ایدیلر قاتللری عمرو بن امیة الضمری در بنی عامر اصحاب عمروه غدر
قبیح ایتدکلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلری قتل ایلمشدر کذلک اهل حصن صورت مفروضه ده
سریهٔ اولایه تخصیص خطابله آمنونا انتم دیمش اولسه لر بو صورت حکمده صورت سابقه ایله برابردر
زیرا آنلره امان ویرن انجق سریهٔ اولیدر انتم قوللریله تخصیص وعدم تخصیصده ثمرهٔ زائده یوقدر واکر
صورت سابقه ده آمنونا علی ان لاتتعرضوا انتم انساحتی تخرجوا الی دار الاسلام یعنی دار اسلامه خروجکزه دکین
سز بزه تعرض ایتمک اوزره بزه امان ویریکز دیو سریهٔ اولادن استیمان وآنلر دخی دنانیر مشروطه اوزره
مساعدهٔ امان ایلسه لر بعده سریهٔ ثانیه کلسه رد دنانیر ایتمکسزین اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا سریهٔ
اولانک دفع تعرضلری ایچون انجق آنلردن استیمان ایتمشلردر واداء دنانیردن مقصودلری کندولری احاطه ایلین
سریه یی دفع ایدر واول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه درکه آنده مدت معلومه یه دکین
التماس امان عام ایلمشلردر وحکم امان قابل تخصیص اولدیغی کبی من جهة الزمان من جهة السیر ابا دخی قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظک موجبی عموم ایکن موجب خصوص اوزره تخصیص اولندقده ثبوت حکمی تخصیص ایلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفریعه اهتمام ایدوب دیدیکه سریهٔ ثانیه اهل حصنه وصولدن اقدم
سریهٔ اولی دار اسلامه خروج ایلسه ثانیه ایچون بعد الوصول نبذ عهده ورد دنانیره حاجت اولمیوب
اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا اولانک دار اسلامه خروجلری امانلرینه غایت ووجود غایتله امانلری واصل
نهایت اولمشدر کورمزمیسنکه سریهٔ اولی بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ایلسه لر اهل حصنله
قتاللری جائزدر سریهٔ ثانیه دخی بویله در اما سریهٔ اولانک بر مقداری خروج ایدوب بر مقداری ایتمسه لر بو بابده
اعتبار انجق امیرک اصحاب منعه اولان جماعتله خروج یاخود قرارینه در زیرا اهل حصنک التماس صلح واداء
دنانیرلرینه باعث انجق سریه دن خوفلریدر وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتبار ایله در وقول ابی حنیفه
رحمه الله تعالی یه قیاس ایله لایق حال اول سریه دن فرد واحد دار الحربده قالدقجه بدون رد الدنانیر عدم حل
قتالدر زیرا عند ابی حنیفه حکم شرعی بر جماعتله ثابت اولدقده بقا واحد ایله باقی قالور حتی بر بلده مرتک اهلی
مرتد اولوب ایچلرنده بر مسلم یاخود بر ذمی امان اوزره باقی قالسه اول بلده دار الحرب اولماز دیمشدر لکن قیاس مذکور
بو محلده متعذر اولمغله متروکدر کورمزمیسنکه اول سریه دن بریسی دار الحربده مقتول یا میت یا اسیر یا مفقود اولسه
اهل حصن ایله بعد خروج الجماعه دخی قتال مشروع اولمامق لازم کلور اما سریه دن بر فرد چیقمیوب جمله سی
دار الحربده قتل اولنسه لر بو صورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جلیل بو وجهله تعلیل ایلمشدر که
جمله سی قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ایتمش کبی اولورلر یعنی اهل حصن صورت قتللرنده جانب
سریه دن خروجلرنده تحصیل امن ایتدکلرندن زیاده امین اولورلر واکر آنلردن بعضیلری مقتول وبعضیلری
دار الحربده باقی قالسه لر ینه اعتبار شرعی صورت خروجلری کبی منعه یه درکه باقیلرده منعه یوغیسه قتاللری
جائز وار ایسه دار اسلامه چیقوب عودت ایتمدکجه غیر جائزدر واکر اهل حربه یوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه
ایلسه لر بو دخی جائزدر زیرا بونده امانی وقت معلوم ایله توقیت ایلمشلردر ودار اسلامه خروجلری کبی امر غیر
معلوم ایله توقیتلری جائز کورلدکده معلومک جوازی اظهردر لکن مکالمهٔ صلحده السنه دیه رک سنه یی الف
ولام ایله تعریف وبو سنه دیمک معناسنی ترصیف ایتمشلر ایسه ایچنده بولندقلری سنهٔ معهودهٔ عربیهٔ قمریه یه
صرف اولنور وانقضاء ذی الحجه ایله تمام اولور حتی حین مکالمه ده انجق سنه دن بر آی قالمش ایسه مدت امانلری همان
اول آیدر بو صورتده اهل حرب بزلر کندو حسابلریمز اوزره مثلا سنهٔ رومیهٔ شمسیه یی قصد واولوجهله

مطلب بيان السنة المعرفة والمنكرة

مصالحه ايتمش ايديك ديسه لر كلاملرينه التفات اولنماز زيرا اعطاء امان ايلين مسلمين اولمغله مدت مذكوره عند المسلمين معروف اولان سنه يه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زيرا مسلمين آني بيلمزلر وبزلر احكامي بيلمزده معروف اولان معنى اوزره بنا ايله مأمورلرز قال تعالى وقدره منازل لتعلموا عدد السنين والحساب يعني الله تعالى اول حكيم مقتدردركه شمس وقمردن هر برينك ياخود افراد ضمير وقرب مرجع قرينه سيله بالكز قمرك سير وحركتلري ايچون منازل تقدير ايلدي تا كه سزلر عدد سنين وحساب اوقاتي بيلوب اعمال شرعيه ومعاملات عاديه كزي محافظه ايده سز اما اهل حرب اثناء صلحده بيان مراد ايتمشلر ايسه الشرط املك عليك ام لك مثلى وفقنجه رعايت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحيمز سنهٔ كامله كه وقت صلحدن اون ايكي آي در ديسه لر بنه التفات اولنماز زيرا حين مصالحه ده هذه السنة ديو تعبير ايلديلر اون ايكي آي سنهٔ منكره در بوقسه بو يله سنهٔ معرفه دكلدر كورمزميسنكه بر كمسنه لله على صوم سنة يعني برسنه صوم الله ايچون اوزريمه واجب اولسون ديسه نذري سنهٔ كامله يه وصوم السنة يعني بوسنه نك صومي ديسه انقضاء ذى الحجه يه دكين بقيهٔ سنه يه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه دن سزك عسكر صائفه ايله دار الحربدن عود ايتمكزه دكين ممتد اولان زماني قصد ايتمش ايديك ديسه لر بنه التفات اولنماز زيرا خلاف ظاهري ادعا ايتمشلردر كه ظاهر اولان افهامه سبقت ايدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ايدن مدت مزبوره در بوقسه مدت انصراف دكلدر لكن بو دخي محتملات لفظدن اولمغله حين صلحده تصريح ايدرلر ايسه اكا حمل اولنور واكر على ان تؤمنونا سنة بزه برسنه امان ويرمكز اوزره ديسه لر وقت صلحدن اون ايكي آي مدته حمل اولنور زيرا سنهٔ منكره اون ايكي آيدر قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا يعني عند الله شهور سنه نك تمام عددي اون ايكي آي در واكر نص الحكم على ان تؤمنونا على الف دينار يعني بيك دينار بدل صلح اوزره بزه اعطاء امان اوزره سزكله مصالحه ايده رز ديوب تعيين وقت ايتمسه لر مسلمينك دار اسلامه خروجلرينه دك ممتد اولور زيرا مطلق اولان كلام دلالت مقام وكلام متكلمدن استعلام اولنان مراد ايله تقييد اولنور وصورت مفروضه ده سريه اسلام آنلري احاطه ايلدكدن صكره ظاهردركه بو صلحدن مرادلري انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلريدر وبو سلامت انجق سريه نك دار اسلامه خروجي ايله تمام اولمغله مكالمده تصريح وآمنونا حتى تخرجوا الى دار الاسلام ديمكله توضيح ايتمشلر كبي اولور حتى دار اسلامه خروجلرندن صكره بنه اول سريه عودت ياخود غيريلري اظهار صولت ايلسه لر رد دنانير ايتمكسزين اهل حصنله قتاله شروعلري امر مشروعدر لكن قبل القتال نبذ عهد ايتملري لازمهٔ حالدندر زيرا امانلري مطلقدر وذكر ايلديكمز مرام سلامتلري انجق بذل ايلدكلري دنانيره مقابلدر بوقسه اطلاق اماني ناقض دكلدر ومرام سلامتلري حاصل اولمق اعتباريله مسلمينه بعد الخروج دنانير مأخوذه سالمه اولور واطلاق امان اعتباريله قبل النبذ قتاللري بلا عوض امان مسئله سي مثللو حلال اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده امان صريحا موقت اولمغله بعد تمام الوقت باقي قالماز واكر امام المسلمين دار اسلامدن آنلري صلحه دعوت ايچون قاصد بعث ايدوب آنلر دخي بذل مال معلوم ايله امان مطلق غير موقت اوزره مصالحه ايدوب بعده امام نبذ ايله قتاللرين التزام ايلسه اول مال مأخوذي كيرو ويرمدكجه قتال حلال اولماز اما صورت اولي بشقه دركه آنده بذل مالدن مرادلري حالا حلول ايلين خوفي ازاله در وبو صورتده هنوز تا بيدا اولان اموره مطلق همان ذكر تأبيد ايله مصرح منزله سنده اولوب كويا آمنونا ابدا ديمشلردر بو جهتله

مطلب الاطلاق محمول على التأبيد

قبل رد المال قتاللري حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ايدن سريه بدل الف دينار ايله اهل حصندن كف يد ايتمك اوزره مصالحه ده شرط آخر زياده ايتمسه لر سريهٔ مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام ايتمدكجه آنلره تعرضلري حرامدر اما مسلميندن سائر سريه لرك سريه اولي دار الحربدن خروج ايتمه لر دخي اول حصنه هجوملري جائزدر زيرا بذل مال ايله اول سريه نك كف يدلرين شرط ايتمشلر ايدي لفظ مذكور آنلره خاص اولوب سائرينه عام اولماز ومعلومدركه اول حينده مقصودلري انجق آنلردن امين اولمقلريدر وبو مقصود اول سريه نك دار اسلامه خروجي ايله تام اولوب اول حينده سريه يه دخي سلامت دنانير تمام اولور حتى بعد الخروج عودت ايلسه لر رد دنانير واجب دكلدر انجق قبل النبذ هجوملري جائز اولماز زيرا آنلر ايله اهل حصن مابيننده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تخصيص وقت اولنمامشدر وسابقا بيان ايتمش ايديك كه بو مثللو امان اهل حصنله عموم جماعت مسلمين مابيننده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبل النبذ قتاللري غير حلالدر

سريهٔ مخصوصه دخي بو يله در حتى من غير نبذ اوزرلرينه هجوم ومالارين اخذ ايلسه لر آلدقلريني رد ايدرلر زيرا اهل حصن تا نبذ ايدنجه يه دكين امانلرنده در وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم شيئا من اموال المعاهدين يعني اموال مستأمنيندن برنسنه يي سزه حلال كورمزم واكر خليفهٔ مسلمين دار الحربه اوچ بلوك عسكر بعث وتعيين ايلسه هنوز مسلمين بر حصنه واصل اولمامشيكن اهاليسي عساكرمذ كوره دن برينك اميرينه ارسال قاصد وآمنوا اهل حصن كذا على ان تكفوا عنهم حتى ترجعوا من غزاتكم هذه على الف دينار يعني بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكين فلان حصنك اهاليسندن كف يد ايتمكز اوزره بدل الف دينار اوزره امان ويركز ديو عرض مقاصد ايدوب بونك اوزرينه تراضي بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ايدنجه يه دكين كرك عسكرين باقيين وكرك صكره دن دار اسلامدن دخول ايلين عسكر ايچون اول حصن اوزره هجوم ايلمك جائز دكلدر زيرا امان مرقوم جميع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهل حصنك بو امانله مقصودلري بالكز كندولره بعث اولنان عسكردن امين اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرينه نازل اولمامشدر بلكه خوفلري هم آنلردن وهم عسكرين باقيندن وهم جميع مسلميندن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدركه بذل مالدن مقصودلري غايت خروج عساكره دكين بو خوفي نفسلرندن ازاله در وبو مقصودك حصولي انجق امان كافهٔ مسلمينه عام اولمغله اولور بناء عليه قبل النبذ ورد الدنانير بر فردك هجومي تجويز اولنماز اما اولطرفه بعث اولنان عسكر محاصرهٔ حصنه نازل ياخود مكان قريبه واصل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنده مقصودلري بالكز بونلردن امين اولمقدر زيرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشلردر وقريبا بيان ايلديك كه كلام مطلق قرينهٔ مقصود ايله مقيد اولور بو جهتله عساكر باقيه نك بلا نبذ آنلر ايله قتاللري جائزدر كورمزميسنكه عساكر ثلثه دن برينك اوزرنده خليفه ياخود ولي عهد ياخود امير الشام كبي بر رجل بنام بولنوب اهل حرب كافيل الوصول ارسال رسول وآمنوا على ان تكفوا عنا حتى ترجعوا من غزاتكم هذه يعني بو غزوه كزدن دار يكزه رجوع ايتمكزه دكين بزدن كف يد ايتمكز اوزره امان ويركز ديمكله عرض مسئول ايتدكلرنده مرادلري موصول حصول اولسه بو امان جميع عساكر اوزره جاري وبالكز اهل حصني ذكر ايتمديلرسه جميع اهل حربه ساري اولور زيرا لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ايجاب حكم ايلر مكر آمنوا اهل حصن كذا ديو بيانلر ايله دليل خصوص نمايان اوله اما بو صورتده خليفه ياخود عديللري عسكري ايله برحصني محاصره يه قيام واهل حصن دخي استيمان عام سابق ايله عرض مرام ومساعده ايله تحصيل كام ايلسه لر امان مرقوم اهل حصنه محصور ونجق اول محاصره ايدين عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطاء امان ايلين خليفهٔ زمان ايكن اماني عسكر آخره سرايت ايلمز مسئلهٔ سابقه دخي بو يله در كذلك اهل حرب احد العساكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة يالكز سزلر بزه امان ويركز ديو عرض مسئول ايلسه لر بونكله صورت اولي منسا وياندر زيرا ذكر تخصيصي زياده ايلسه لرده وايلمسه لرده اعطاء امان ايلين يالكز اول عسكردر لكن حكم امانلري بعض صورده كافهٔ مسلمين حقلرنده جاريدر اما على ان تكفوا عنا انتم خاصة يعني يالكز سزلر بزدن كف يد ايتمكز اوزره ديمكله استيمان ايدوب اول عسكر دخي هنوز طرفلرينه واصل اولمامش ايسه كلاملرنده دليل تخصيص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره مخصوص اولور كذلك خليفه يه آمنونا نحن خاصة يالكز بزه امان ويركز ديسه لر بنه كلاملرنده موجب تخصيص اوزره تنصيص اولنمغله امان اول طائفه يه خاص اولوب غيري اهل حرب داخل اولماز مؤلف همام اسكنه الله تعالى في اعلى المقام ديركه بو امان ويرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه بنه آنلر ايله برابر بو اهل حصنله قتالي حلال اولماز زيرا يالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ايتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك حقنده ثابتدر وهر فردي كندو عسكريله برابر اول حصنله قتال ايتمك حلال اولمادېغي كبي عسكر آخر ايله دخي اولماز واكر بر سريه بر حصني محاصره يه آغاز واهل حصن دخي آنلره بش يوز آلتون ويرمك اوزره دورت آي امان ويرملرين نياز ومسلمين مساعده لرين ابراز ايلدكلرندن صكره سريهٔ اخري اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه لر تا دنانيرلرين رد وتسليم ياخود تمام مدتله ادنلرين تتميم ايتمدكجه قتال آنلره حلال اولماز زيرا امان سابق كافهٔ مسلمين اوزره نافذدر وبو صورتده مالارندن رد دنانير ايله غارم بعده قتال ايله ظفرياب غانم اولوب اول غنائمله دار اسلامه قادم اولسه لر اولا ادا ايتدكلري دنانير قبل التخميس والتقسيم اول عسكره اداو تسليم اولنور زيرا اول غنائمه انجق ادا ايلدكلري دنانير ايله واصل اولدقلرندن اولبابده متبرع اولميوب بلكه اول دنانيرلرين اخذ واستيفا ايدنجه يه دكين حصندن ظفر بولدقلري امواله آنلر احق اولورلر كورمزميسنكه اول عسكر حصنده دنانير مبذوله لريني بعينها بولسه لر اكا قبل الخمس والقسمة

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بو یله‌در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره
برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بو صورتده دین مرتهن ساقط
اولور مکر راهنه ویردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق ویردیکی ثمنله قادر اولغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری
دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فداسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فداسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بو صورتده عبد اکا سالم اولور
و برنظیری دخی بعد البیع یدبایعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمنی و یروب عبدی
اخذ و دیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنده تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بو صورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بو صورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد
دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت اماننه بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
اما مسئلهٔ اولی بشقه‌دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللرایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دارالحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دنصکره ظفر بولمشلر ایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احرازده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المدة ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله‌یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعة هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه‌ رد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بو صورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوج سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق
ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بو جهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابنده دیرز که بلی بویله‌در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مزایدی ودارالحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
بوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات شام سریهٔ ثانیه یه مالرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرع دکللردر بو صورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا بو اغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله‌در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب اخذ العبد الموصى له عمن اشترى من العدو بالفداء

لازم کلمز انجق مالرندن و یردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء ماله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کندکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلمیوب انجق سریهٔ
اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا و یردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجیه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور امااول دنانیر اللرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری مالرندن و یرمشلر ایسه انلر و یردکلرینك مثلنی الیجه‌دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر واکر امام اهل حربدن برقوم‌له مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز
کوریلوربشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندرکه اکا ترك قتال
ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدرکه تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدرکه اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قبلنمایوب بیت المال ادخال اولنور زیرا امام آنی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امعان نظر
وموادعه‌ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغینك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بو صورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام و یردیکی اموالدن نسنه‌یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی و بیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکمز سریهٔ اولی ضایع دنانیردنصکره مالرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌درکه
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن و یرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بو مسئله‌ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بو جهتله و یردیکنه رجوعی غیر مشروعدر بعده مؤلف عالی
همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی بالکز کندو امیرلرینك امری ایله
رد ایتملرایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك
ایلسه‌لر بو صورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه‌یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امرا امیرلری سریهٔ ثالثه‌یه نافذ
اولمیوب انجق کندو سریه‌لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بو جهتله ذکر کدرکه ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر و بو تقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدرکه بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدرکه آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بو قسمت قبل الخمسدر وقسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولاده سریهٔ ثالثه‌یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس و بعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بو مثیل بو مسئله‌یی تمثیلده
دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه‌یه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی
مسئله‌یه مماثلدرکه آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بو مسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالا یجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه‌یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدرکه اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قبلنورتاکه ثلثمائه نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

مطلب وادع الامام سنة على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفيء

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی
قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصه‌دن اول سریه یه رد ایتدکلری دینارد ن زیاده
نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع معملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکلری تخمیس ومابقی
بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم
حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بو یله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیرایله امر ایدن امیرلری
امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن
حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر واللّه اعلم

باب مایتکلم به الرجل فیکون امانا ومالایکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب
واولنمیانلرینی تفریق بیانده مقام تحقیقدر چنان برمسلم مشرکیندن برینی اسیرایتدکده اول اسیرآندن طلب امان
اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبراولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا
مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر
فیٔ مسلمین اولور زیرا مقهورا مأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحد ایله حق جماعت ساقط اولماز
و بوامانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل
اولنموب فیٔ اولدقدنصکره بعد الاسر امان ویریلسه بالاولویه فیٔ اولور نکته سی اولدرکه بو اسیرك قبل القسمه
مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده
ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام
یوم بدرده اسیراولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دارالسلام اولمش ایدی زیرا روایت
اولنورکه مسلمین بعد القتال اینته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیرایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك
شمدی تعقیب کاربانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بو عزیمتلرین
اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی اللّه عنه هنوز بند اسیرایله محبوس اولدیغی محلده بو مشاوره لرین
استماع ورسول اللّه صلی اللّه علیه وسلم حضرتلرینه خطابله بو مصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب
تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا اللّه تعالی سکاعیرونفیردن
ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیراوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه
رجوع قیل اینته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم اللّه احدی الطائفتین انهالکم مدلولنده قبل الغزا
وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بو یله ایکن رسول اللّه
صلی اللّه علیه وسلم آنی مجانا طلاق ایتموب بلکه اداء فدا ایله مأمورین اولان اسراء سائرینه الحاق ایلدیلر واولبابده
یاایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم اللّه فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الایة نازل اولدی یعنی
ای نبی ذیشانم بدل یکزده اولان اسرایه سو یله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته اللّه تعالینك
معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر
اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهال ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتموب بو صورتده
قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بو مقوله رجاء ذمته مساعده امام اوزره
واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فنی برکعام ایله باغلسه لر
کعام کسر کافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود المضربله مشغول اولوب اسلامه
کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بو بابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع
صورتنده درکه اکا رخصت شرعیه یوقدر امادارالحربه منقلب اولمامغیچون کتم ایدوب اسلامدن منعنی قصد
ایتمزلرسه بو جائزدر قال اللّه تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تا که کفاره کمال اغلاظله
اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون
اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دیلدی فعل مذکور ایسه کفر اولمق اقتضا ایدرایدی زیرا آنلرك کفر
اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفرغیره راضی اولان دخی کافراولور جوابنده دیرزکه فعل مذکورك ایکی تأویلی
واردر بری اولدرکه بعض علمائمدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیه
اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بو صورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدرکه فعل مذکور رضاء کفر

اولمایوب بلکه اول اسیرآنلره ایذاء کثیرایتدیکندن مراملری مجرد تشدید وانتقام اوله برکسنه حضرت موسی
علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا
حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمی تأمل قیلسه بومعنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون
وقومینك مالرینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تاکه عذاب الیمی کوروب ایمان یأس
رتبه سنه وارمدجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بومعنایی مؤید روایت اولندیکه رسول اللّه صلی اللّه علیه وسلم
یوم فتح مکه ده عبد اللّه بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائمی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی
ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد اللّه حضرت عثمان رضی اللّه عنهك رضاعا قرنداشی
اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول اللّه عبد اللّهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول اللّه
صلی اللّه علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت
عثمان هرجانبه توجه ایلدکلرنده ینه اوجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه
فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد اللّه
کیتدکده اصحاب کرا ملرینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی
ایچیکزده برکسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللّهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام
دخی یارسول اللّه بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول اللّه صلی اللّه علیه وسلم ما کان لنبی
ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برینی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه
خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلرایشته بو قصه ده مرقوم عبد اللّهك قبول اسلام و بیعتندن اعراضله
بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول اللّه صلی اللّه علیه وسلم حضرتلری عبد اللّهك امتداد کفرینه حاشا
رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللّهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلص نفس ایچون
تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر
اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول
مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابو کلامنده امان ویردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد
تنشیط ایتموب بلکه امانی کوریرسین بوللی تغلیظ وتغلیط اراده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیلسه
اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی
قتلدن منع ومرادم شوایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر
امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کماندرانجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر
بو جهتله امیر وناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین اللّه تعالی قتلی جائز
ومتسع زیرا اللّه تعالی ضمیرینه مطلعدر امابو صورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین
امان یاخود الامان الامان لاتعجل حتی تنظر ماتلقی یعنی امانمی و یرمیم امانمی عجله ایتمه تا که کوره سین نه کوریرسین
دیمش اولسه بوقولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیراسیاق نظم ترك حقیقته دلیل
ایدوکی ظاهر و بو کلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وارایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن
ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر بوقسه تخییر بین
الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایسته ین مؤمن اولسون وایسته ین کافر اولسون بز عظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی
اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز اللّه تعالی جمیع اعمالکزه
بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك
برکسنه آخره افعل فی مالی ماشئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی
ماشئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمایوب
زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بو بابده الامان ستعلم یعنی سن امانی بیلورسین یاخود الامان منك
بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور امابالکز
الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب بررجل شخص
آخره مالمده شویله بو یله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید
ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیوندا ومقابله ده

كرك امير وكرك غيرى برمسلم دخى الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشركك نفسنى مسلمينه رمى والقا ايلدكده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدى ديسه كلامنه التفات اولنميوب سبيلى تخليه اولنور زيرا قصد ضميرى
مشركه معلوم دكل ايكن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدى اولور وبو تعليل مشرك مزبور ايله اسيرمز قومك
مبانلرينى فارقدركه اسيره مأخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناى غرور متصور اولمايوب مسلمك قصد
ضميرى ياكركندو حقنده معتبر اولور واكر برمسلم مشرك محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعنى امانمى
امانمى نه عجب سن امان ندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان ارز ان كنت رجلا يعنى امانمى امانمى مرد ايسك
اشاغه كل ديوب تمام كلامنى اسماع ايلدكده اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى ايلسه فئ اولوب قتلى دخى حلال اولور
زيرا كلامى تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغنى بيان ومحل تهديدى تمامجه اسماع واعلان ايتمكله كلامنده
غروردن نام ونشان بوقدر كورمزميسنكه بركمسنه آخره لى عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهمم
واردر ديوب آخر دخى لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك وار دردنه عجب
اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامى اقراره حمل اولنمازاما لفظ امانى اسماع ايدوب وصل ايلديكى
تهديدى اسماع ايلسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز
بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكى منزله ده اولوب اعتبارى غرور حرامه مؤدى اولور والله تعالى اعلم
باب ما يكون اما نا ممن يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون * يعنى دار الحربه داخل ياخود آنده اسير بولنان
مسلمينك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتمالاتى تفريقه متعلق بسط مقالدر چيان مسلميندن
برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفه يز ديو نامهٔ خليفه سياقنده برنسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك
وجهى اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخى دخوله
مسارعت ايلسهلر بو صورتده مادامكه برقرار اوله لر اهل حربدن برينى قتل ياخود اخذ ماله اضرارلرى آنلره
حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلرى رسالت صحيح اولديغى صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملريله اهل حربه قطعا تعرضلرى حلال اولماز وخود بخود
دعواى رسالتلرى دخى بو حكم اوزره در زيرا اهل حرب انجون انجلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرينه
طريق منسلب وغدردن احتراز دخى واجب اولمغله حكمى ظاهره بنا ايلمك لازم ولازبدر ونكتهسى سابقده
بيان ايلديكمز معناى شافيدركه اجرا امان برحكم شديد وآندن شئ قليل اثبات لوازمنده كافيدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلرى طرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفى الحقيقه اهل حربدن
استيمان وآنلر دخى اعطاء امان ايلديلر عهده وفا واجب اولديغى كبى دليل استيمان اولان نسنه يى بونلرك اظهارى
دخى وفايى موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن بز تجارتله كلديك ديسهلر ينه تعرضلرينه رخصت
يوقدر زيرا اكر چه كندن تجار واسيرلر اهل حربه غدرلرى حلال اولمديغى كبى اظهار تجارت صورتنده دخى
حلال اولماز وبو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ينه بويله در انجق قبل الملاقاة
آلدقلرى حلال وبعد الملاقاة تعرضلرى غير حلالدر زيرا دعوالرينه بنا اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه
ايتدكلرنده بونلر دخى شهدى اهل حربدن امان آلمش كبى اولمشلردر بناء برين مستقبلده تعرضلرى حرام اولوب
مقدما آلدقلرينى رد الزام اولنماز واكر مسلمين كفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سزلر كيملرسز
ديو سؤال ايتديكلرنده بزلر تجار بنى رومدن برطائفه يز اماننله دار اسلامده ايدك ديوب اهل حربدن بيلدكلرى برمحله
دعواى نسبت ايتسونلر ايتمسونلر آنلر دخى سبيللرين تخليه ايلسهلر بو صورتده قادر اولدقلرى مقدارى قتل رجال
واخذ اموال ايتمهلرى حلالدر زيرا بو دعوالرى صحيح اولسه دخى تجار بنى رومله اهل حرب بينلرنده امان قائم
اولماز زيرا اهل حرب بر برينك تحت اماننده دكلدر حتى بر برينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد
الاستيلا مسلم اولسه آلديغى كندويه سالم اولور توضيحى اولدركه بو بابده تخليهٔ سبيللرى صورة ياخود معنى
استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلر دنيوز عملرينه ابتنا قيلنمشدر بوقولرى تفصيلى سبقت ايدن نحن منكم
قوللرى ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ايدك شمدى مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سزلره كلديك
ديو اخبار آنلرده دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسهلر بو دخى صورت سابقه ايله برابردركه تخليهٔ سبيللرى
كندولردن اولملرينه ودار واحده جمله سنى جامع اولديغينه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز
وبو مقال مشروح المآل اوزره المتخصر فى الجنة لقى ايله ملقب عبد الله بن انيس رضى الله تعالى عنهك

حديثى ايله استدلال اولنمشدركه سفيان بن عبد الله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك
واكون معك ديمكله درونه حلول ايدوب آنى قتل ايلمشدر واول حديث جليل بو مقوله كلماتك امان اولماديغنه
دليلدر وبز سابق ازمانده باب مالا يكون اما نا مسائلنده تفسير مختصرى تمام قصه سيله ذكر وبيان قيلدق
ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العالمين فى الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون
وفى رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلرى دخى لفظ مختصرى بيان وتفسيرينى على وجه الاختصار تبيان
ايلين مزاياندر يعنى بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابك افضلى مختصروندر ومختصرون اول كسنهلر
دركه دنياده ايكن جنتده اوزرينه اعتماد وبيل درجانده اكا استناد ايده جكلرى طاعاتله عمل ايدرلرته كيم دنياده
بر رجل عصاسنه اتكا وكاه خاصره سى اوزره وضعله اتخاذ متكا ايدر واكر مسلميندن برجماعت ايادى كفارده
اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفار آنلرى طرد وتسيير ايلسهلر بو صورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادرلر ايسه
ايستدكلرين قتل ومالللرين اخذ وفرار ايتملرنده بن بأس شرعى اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ
السبيل امور مرقومه يه قدرتلرى اولسه حقلرنده رخصت وار ايدى بعد تخليهٔ السبيل ينه واردر زيرا صورت
سابقه كبى نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنه يى اظهار ايتمديلر وكفار دخى آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل
ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسييل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديككز
محللره كيديككز معناسنه قد آمنا كم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسهلر ينه مرخصلردر
زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخى وفايى التزام
ايدهلر بو معنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء امانى بونلرك التزام ايتمدكلرى وفايى آنلره الزام ايدهمز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسهلر جواب مسئله بشقه دركه بونده
مجئ مستأمنه عن اختيار كلوب قوتلريله اهل حربدن ممتنع اولمدقلرى موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا
تكلم ايتمسهلرده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسراء الاعن اختيار مقهور ينله دارلرينه داخل واستيمانه
قولى يا فعلى بر دليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مزبورون
اهل حربدن برقومه ملاقى اولوب سزلر كيملرسز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابكم يعنى جماعت تجارز قومكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده
تصديق ايلسهلر بونده نصكره برفرده تعرضلرى جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبى دليل استيمانى اظهار ايتملريله
معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخى التزام وفايى مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض
ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلرينى بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلر ايسه نفوس واموالللرينه تعرضلرى
جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولنلره دخى
ملك اهل حرب غدر ايدوب مالللرين اخذ وحبس ايلبوب صكره فرار ايلسهلر نقض عهد ملكلرندن وقوع
بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالللرينه تعرضلرى حلال اولور كذلك بويله غدرى ملكلرينك امرى ياخود علمى
لاحق ايكن برحربى ايشليوب ملكلرى منع ايتمسه ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره ينه ملكلرى مباشر امور كبى در
اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعى ايله مستأمنين انجون حريم قومى
استحلال غير حلالدر زيرا بو مقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله آنك فعلى موجب نقض عهد اولهمز
غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلرى وار ايسه آلديغنك عينى ياخود مثلى استرداد ايله انتقاملرى جائزدر
وبوندن زياده تعرضلرى حلال دكلدركه ظالمه ظلم اولنميوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مرقومين حين
اخذلرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللرى واخذ اموالللرى جائزدر زيرا بو معنى قطعا
استيمان اولماديغنى بيان ايلديك واهل حربدن بعضيلرى دار الحربده اسلامه كلسهلر آنلرك دخى دار الحربده حصوللرى
بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكوره ده منزلهٔ اسراده اولورلر واكر صورت مفروضه ده اهل حرب
مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخى بزلر اهل برجاندن برطائفه يز ارض اسلامدن امانله كلوب
بلاديكزدن مرور وبلاديمزه عبور ايچون سزدن دخى بعض عساكر يكز بزه امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين
تخليه ايلسهلر ينه آنلره تعرضلرى قطعا جائز اولماز وبرجان بلاد رومك وراسنده برناحيه دركه تاريخ تأليف اصل
كتابده اهل روم ايله مبانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استيمان بربرينه دخوله قادر اوله مزلر ايدى ومسلمين
مذكورينك اظهار ايلدكلرى دعواى امان منزلهٔ استيمانده در كورمزميسنكه مدعالرى صحيح اولسه تعرضلرى

حلال اولمازایدی خود بخود ادعا ایتدکلرنده دخی بویله در تا بلاد اسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
اما بعد الرجوع حکم استیمانلری مرفوعدر که مجددا دار الحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادر اولدقلری قوتلرینی
فعله کتورمك حالاندر زیرا شمدی متلصصین حکمنده اولورلر و دار اسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمدکده فرق یوقدر زیرا بیلدکلری تقدیراوزره حفظ حرملرنده کندولر تقصیر ایتمش اولورلر اما دعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذر اولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واکر مسلمین اهل حربدن
اخذ اسیر وارادهٔ قتل وتدمیر ایتدکلرنده اول اسیر کرفتار انا مسلم دیو قبول اسلامنی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
اکا سؤال ایتمدکجه قتلی حلال اولماز لکن بو سؤاله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذکور ایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولمیوب بلکه ولا تقولوا لمن القی الیکم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحیوة الدنیا نظم کریمینك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلامله القاء سلام یاخود علی قرأة السلم دعوای اسلامله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالنی اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دکلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمکز وهم انا مسلم دیو بر کلام مبهم متوهمکه ابتدار ایتمکله
مرادندن سؤال و استجواب ولاجل الاحتیاط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور و بعد السؤال اکر اسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حکم اولنوب قتلی حلال اولمیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور مکر قبل الاسر مسلم ایدیکی معلوم اوله
زیرا قبل الاسر اسلامی معلوم اولمینجه بو قولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلندن امانی موجب اولوب استرقاقدن
اولماز اما انده سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اکثر ظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیرا وقوف حقیقتی متعذر اولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة الیقیندر واکر بعد السؤال اسلامی وصف ایتمزسه کرکدر که مسلمین اکا وصف اسلامی
تقریر بعده سن دخی بویله اقرار ایدرمیسین دیو تدبیر ایدهلر بو صورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واکر بن بویله
دیمم یاخود بو قولیکزی بیلمم دیرسه حلال الدم در انجق احسنی اولدر که امام اهل اسلام مجددا اکا بو دعوت
ایتدیکیمز دینه دخول ایدرمیسین دیو سؤال واستعلام ایلیه اکر ایده رم دیرسه قتل ایتمیوب فیء ایلیه واکر ایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذکور اوزره
صورتیاب اولور که آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلری آشکار اولسه کرکدر که
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بو اعتقاد اوزره یم سن ده بویله میمن ظن ایده رم دیو تدبیر ایدهلر
بو صورتده نعم دیرسه حکم اسلامنده کافی ونکاح وملك ایله حل وطئنده وافیدر واکر اول اسیر من اول الامر بن
مسلمم کلمه لکن بنی دعوت ایدیکز قبول اسلام ایده یم دیرسه بنه قتلی جائز اولماز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
فادعوهم الی شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوته تنبیه بیوروب دعوت ایتمدکجه بر قومله قتال
ایتمزلر ایدی وبزلردخی صیت شریعت وخبر دعوت بالغ اولمامش بر قومله قصد قتال ایلسك قبل الدعوة
قتالیمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت به امتناع ایدرلر بو اسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدرایکن قبل دعوة الاسلام بالاولویة قتلی حرامدر والله الموفق

باب امن الرسول والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف وکفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسهلر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائر مباحث لطائفدر فیجانکه ملك اهل حربك رسولی دار الحربده عسکر مسلمینه واصل اولوب تبلیغ رسالت ایدنجیه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورلر بر رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امید ر که فائده لری اوله اما بونلر عودته نیت ایدوب امیر مسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین اوزره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجیه دك حبسلری جائزدر زیرا حبسلرنده مسلمینه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر درکار در ودا عر مفسدا ولان شخص فاسدی هنوز خیانتی سبقت ایتمش ایکن فتنه سنی
دفعیچون حبس ایتمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولی بالوفو عدر واکر بونلر امام المسلمینه بز عند کده نائل
امان اولمشیدك سبیلیمزی تخلیه قیل دیو ابرام ایلسه لر بنه مساعده اولنماز زیرا کوردکلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جکلرینه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زیرا دین باطللرینه کوره اعتقاد عاطلاری بو محذوره باعث
وحاملدر حتی لا یألونکم خبالا نظم کریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیر ظاهر حاللرینی ایدوکی تأیید وتقریر ایلمشدر
واکر بونلر بزلر برنسنه خبر ویرمیه جکمزه بل که هیچ برشیئه مطلع اولمادیغمزه یمین ایده لیم دیو تضییق ایدرلرسه

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلر زیرا یمین اول کسنه یه جعدر که شهادت ظاهر ایله مستظهر اوله و بو بابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز و بو معنی انهم لا ایمان لهم آیت کریمه سیله
مؤید المبنی در یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان مواد ده مشرکین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر ویمین
مزبوره لری بو قبیلدن اولمغله امام ایچون اکا اعتماد غیر جائزدر بلکه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدر لکن زنجیر و بوقاغی ایله تکدیرلری لایق دکلدر زیرا بونلر داخل امان ایکن خیانتلری ظهور ایتمدکجه
تعذیبلری غیر شایاندر سؤال اولنورسه که حبسلرنده دخی تعذیب وار ایکن نیجه تصویب اولنور جواب ویرزکه
بزدخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك که اول تعذیب ایدر بلکه مقصود بمز همان معیتلرینه بر محافظ
وضع وآنلری رجوعدن منعدر بو مقدارده تعذیب بولنمیوب بلکه مسلمینه نظر وشفقت وار در فرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
و بعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمانجه اهون ضرر ین اعظم اوزره ترجیح اولنور و بو مقصود معیتلرینه
تعیین محافظ ایله وجود بولمغله بوندن زیاده قید وبند ایله طریق تعذیبلری مسدود در اما مسلمین شروع قتال
ومحافظلری کندو شغللرینه اشتغال هنکامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قید وبندلرینه
جواز وار در زیرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قید وبندلری
فك اولنمق لازمدر واکر امام المسلمین دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تا مکر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك کتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدر زیرا نظر مسلمین ودفع فتنهٔ
مشرکین بونده در حتی دار اسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولنمازسه دار اسلامه دخول ایتمدکجه سبیللری
تخلیه اولنماز زیرا بو صورتده دار الحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لر فتنهٔ عظیمه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسکرندن دفع فتنه ده مزید اجتهاد ایله امتیاز واجبدر اکر اول رسول وتاجر
بز بو مکاندن ایلرو کتمزز دیو امتناع ایدرلرسه جبر واکراهلرینه جواز واتساع واردر زیرا امام ایچون نظر مسلمین
اولان امورده ولایت اکراه درکار در کورمزمیسنکه نفیر عام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبر واکراهك جوازی شایعدر و بو ماده نك نظیرنده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه لو ترکتم لبعتم اولادکم
دیدی یعنی بلا اجبار حالکز اوزره ترك واقرار اولنیدیکز اولاد یکزی دخی بیعه اجتسار ایدر ایدیکز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافه امر واجازت ایتدکده آنلر دخی بلده لرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبکار مال ومنال اولسه لر کرکدر که امام آنلری برابر کلمکدن امتناع ایتدکلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرا او محلدن بروا کراهله کلمش اولملریله او محله ایصاللری
واجب وآنلری کتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت الماله مترتب اولور واو محلك وراسندن کلملری الاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنماز و بیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنور که جنود اسلام نائل غنیمت اولمیوب یاخود غنیمتلرین اقسام ایتمش بولنه لر اما نائل
غنیمت اولوب هنوز اقسام ایتمشلر ایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنور زیرا اکراهلری انجق اول جنوده
نظر ایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرر اولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویریلدیکی کبی بونده دخی غنائمدن ویریلور و بو صورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اکراه ایلدکده بنه غنائم مسلمیندن انفاق ایدر وآنلری بر محل آخره نقل ایلسه بنه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ایدر زیرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدکده اموال غانمیندن نفقه لرین ویریر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار کفایه اعطا اوز وجه
عند الزوج حق زوجه بناء محبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واکسا اولندیغی کبی واکر بعد الامن تخلیهٔ
سبیللرین مراد ایدوب لکن آنلرك خوف ایتدکلری بر محلده ایسه کرکدر که آنلره دخی نظر وشفقت وخوف ایتمدکلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیرا امامك امانده ونحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
ومسلمیندن ازالهٔ ضرر ایله نظری واجب اولدیغی کبی بونلره ده واجبدر کورمزمیسنکه امام المسلمین بونلری
در بادهٔ برار کتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی بر جزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
براغوب کتمك لایقیدر لایق دکلدر بلکه کرکدر که بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حموله یاخود اجرت حملدن قدر کفایه یی اعطا ایله تکمیل اسباب وهنکام خوف لصوصده

معتبرلرینه تعیین عسکرایله وصول مأمنلرین استیجاب ایلیه زیرا ابلاغ مأمنلری اکرچه امام اوزره واجب لکن امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلمیندن برجاعتله استعداده مباشر اولور اما وصول مأمنلرندن برومعتبرلرنده اولان عسکر مسلمینك خوف ایتدکلری برمحل وار ایسه کرکدر که مسلمین امین اولدقلری محلك نهایتنه دك معتبرلرنده ارسال بعده سبیلرین تخلیه به استعجال ایلیه زیرا بوندن زیاده سی امام اوزره واجب دکلدر زیرا زیاده سنده مسلمینی هلاکه تسلیم واردر که سلامت مشرکین ایچون جائز کورلمز و بوصورتده امام المسلمین اهل اسلام حقنده مخوف اولان محله دك معیتده مسلمینه جبر وتعیین ایدوب آنلرده کیدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمینده سعی بدیدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبیللرین تخلیه بعده آنلر قتل اولنسه لر انجق اهدار دماء کفارده سعی آشکار اولمغله اهون امرین اولان شق ثانی اختیار اولنور

باب اهل الحصن تؤمنهم الرجل من المسلمین علی جعل اوغیر جعل * یعنی مسلمیندن بریسی مقابله جعل اوزره یاخود بلا مقابله برحصنك سکاننه اعطاء امان ایلدیکنك محل بیاننده در مسلمین برحصنی محاصره به اشتغالده ایکن ایچلرنده بولنان اسیر مسلم اعطاء امانله اهالیسنی خوشحال بعده کیجه ایله کتوروب معسکر مسلمینه ادخال ایلسه جمله سی فیء اولورلر زیرا امان ویرن اسیر ایچلرنده بلا منعه کرفتار قهر ومسخر اولمغله امانی باطلدر وهم بو امانله مرادی نظر مسلمین اولیوب انجق تخلیص نفسنه اجتهاددر و بو مقوله امانك صحتنه قائل اولدیغمزده اهل اسلام حصون کفاردن برحصنی فتح و قهره نائل اوله مزلر زیرا حصون کفارك اسیر مسلمدن خلوی نادر اولمغله همان غلبه مسلمینه یقین ایتدکلرنده اول اسیره امر ایدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ایدی و ایچلرنده اسیر مسلم بولنمیانلرینه ایچلرندن برینه اولا اسلام ثانیا اعطاء امانله امره اقدام و اول شخص حکم اسیر مسلمده اولمغله آنك امانی ایله نیل مرام ایدرلر ایدی بناء علیه بز دخی وجوه مذکوره یه اعتبار و جمله سی فیء مسلمین اولمرینه قول وقرار ایلدیك اکرچه قیاسه نظر ایله جواز قتل رجاللری مقرر زیرا امان کافر و امان صبی غیر عاقل مثللو باطل اولان امان تحریم قتل ایتمدیکی امر اظهردر لکن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب دیمشدر که امام ایچون بو بابده قتل رجال حلال اولمدیغنه ایکی وجهله استدلال اولنور بری اولدر که مکرر اشیقت ایدن حدیث شریفده بسعی بذمتهم ادناهم قول اطیقلری بظاهره اسیر وغیریدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه دلیل قائم اولدیغندن بوظاهر متروك العمل ایسه ده قتل کبی شبهه ایله مندرئ اولان امورده ابقاء شبهه ایلمسی بلاجدلدر و بو حدیث انت ومالك لابیك حدیثی منزله سنده اولوب حدیث مذکور اب ولدینی عمدا قتل ایلدکده حکم قصاصی اجراده شبهه القا ایلدیکی کبی بو حدیث دخی حکم قتلی اجراده شبهه دفعی ابقا ایدر وجه ثانی اولدر که قوم مذکور امان اسیره اعتبار ایله استیمان ایچون کلوب قتال ایچون کلمشلردر وسابقده بیان ایلدیك که محصور القاء سلاح ونداء امان ایده رك هیئت ترك قتال اوزره کلسه البته قتلدن امین اولور بناء علیه بونلر دخی قتلدن امین اولورلر لکن استرقاقدن امین اولمدقلرندن بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم اولنورلر و بونلره امان ویرن ایچلرنده بولنان مسلم مستأمن یاخود ایچلرندن قبول اسلام ایلمش برکسنه اولسه تعلیل سابقده متفق اولملریله حکم سابقده دخی متوافقلردر اما اهل عسکردن برمسلم اعطاء امان ایتمش اولسه امانی جائزدر زیرا اول مسلم عسکر ایچنده ممتنع واهل حصندن امنله ممتنع اولمغله امانی امان جماعتله سیاندر بوصورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلر ایسه امام بنفسه امان ویروب صکره قتالرنده نظر مسلمین ملاحظه ایلدیکی اهل عدوان کبی بونلره دخی اولا نبذ امان بعده قتاللرینه عطف عنان ایدر واکر معسکره چیقوب بزه فلان امان ویردی دیو ادعا ایدرلرسه عدول مسلمیندن ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیق مدعی اولنمازلر زیرا باعتبار الظاهر فیء اولمشلر ایکن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمینی دعوی ایتملریله مسلمیندن شهادت عدلین اولمادقجه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ویرمشیدم دیسه دخی استیناقده مالك اولمدیغی لسنه بی اخبار اولمغله کلامنه اعتبار اولنماز کذلك اول مسلم مسلم آخر ایله برابر شهادت ایلسه لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنماز اما بشقه ایکی مسلم عدل شهادت ایدرلرسه قبولی واجب وابلاغ مأمنلرین مستوجبدر زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واکر اول مسلمك قولندن غیری بینه لری یوغیسه فیء اولورلر انجق اطریق الاستحسان تمکن شبهه یه بناء قتل رجاللری جائز و شایان دکلدر زیرا اول مسلم حرمت قتلرین اخبار ایدوب خبرنده احتمال صدق درکاردر و خبر واحد الزام حکمده حجت دکل ایسه ده امر دینده حجت وحرمت قتل دخی امر دیندن برمصلحتدر واکر اول مسلم اهل حصندن بیك دینار آلوب امان ویرمش اولوب هنوز حصنلرنده ایکن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخیردر دیلرسه

امانلرین امضا ایدوب دار الحربدن چیقنجیه دك آنلره تعرض ایلمز لکن اول دنانیری اخذ و فیء مسلمینه وضع ایدر زیرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظه نظر مسلمین ایلسه حقنده جائز ایکن امان غیره اجازتده ملاحظه نظر ایلمه سی جائزدر ومال مذکور قوت عسکر ایله مأخوذ اولمغله فیء عسکر قیلنور واکر دیلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانیر و نبذ امان بعده قتاللرینه عطف عنان ایدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان ایلمك منزله سنده اولور واکر اهل حصن همان اول مسلم ایله مصالحه ایتدکلری هنکامده عسکر مسلمینه ولوج یاخود حصنلرین تخریب ایله منعلرندن خروج ایلسه لر امام انجق اول دنانیری آلوب فیء مسلمین قیلمغه اهتمام ایدر زیرا بونده معنای نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسکر ایچنده آمن وسالم ومأمنلرینه ابلاغ ایدنجه دك سالم ایچون دنانیرلرین رد ایلسه دخی سبیل اضرارلری منعدم بوندده منفعت مسلمین انجق اخذ دنانیرده ایدوکی عندمزده رسیده مرتبه یقیندر بونك نظیری شول عبد محجور مسئله سیدر که نفسنی بلا اذن المولی بعض اعمال ایچون آخره ایجار واول عملی تکمیل ایله فراغ وسلامتله ابتدا راتمش اوله بونده منفعت مولی انجق قبض اجرتده ایدوکی آشکاردر بوصورتده امام اول دنانیری تقسیم غانمین ایلدکدنصکره اهل حصنه بلاد حربدن دیلدیککری محله التحاق ایدیکز دیو اطلاق ایدوب بلوغ مأمنلرینه دك تعرض ایتمیوب بووجهله شرط صلحه وفاسنی اتمام ایدر واکر مسلمین بعد المحاصره برحصنی فتحله کامیاب اولدقده اهل اسلامدن بریسی بن قبل الفتح اهل حصنله شوقدر ضم اولان بیك دینار اوزره مصالحه ایتمشیدم دیو ادعا واهل حصن تصدیق مدعی ایلسه لر بو بابده امام بعد النظر والتدقیق تصدیق مسلمینه انفع ایدوکی تحقیق ایدرسه دنانیری مسلمین ایچون اخذ وتصدیق واهل حصنه لحوق مأمنلرینه اذنله توسیع طریق ایدر لما تکذیبی مسلمینه انفع ایدوکی تصویب ایدرسه اول مسلمی مصالحه وقبض دنانیرده تکذیب و دنانیره تعرض ایتمیوب اهل حصنی فیء اولمق اوزره ترتیب ایدر زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله انفع مسلمینه نظر واتکاله علی الزام ایدر کورمزمیسکز نفع مسلمین اسرانی بلاشیء اطلاق ومن ایتمکده ایدوکی رأی امامده متبین اولسه من واطلاقلری دخی جائزدر ومادهء مذکوره دخی بویله در انجق مقدما امان ویرمشیدم دیو اول مسلمك اخباری دخول شبهه یه مدار اولمغله بروجهله قتل رجاللری حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ایلدیکی هنکامده اهل حصن هنوز حصنلرنده ممتنعین ایسه لر اوحالده آمنین اولورلر لکن امام بوحالتده کندو انشاء امان ایلدیکی صورتده مخیر اولدیغی قریبا بیان ایلدیکمز اوزره بو بابده دخی مخیردر زیرا اخبار مذکور حق مسلمینده انشا منزله سنده اولوب انشاده جاری اولان اختیار امام بونده دخی جاریدر والله اعلم وبالله التوفیق

باب مایکون امانا ومالایکون علی شرط یشترطه * یعنی اهل حرب شرط معین اوزره استیمان ایتدکلرنده امانك انعقاد وعدم انعقادینه متعلق مسائل اجتهاددر حتی محصور بندن برحربی آمنونی حتی انزل الیکم علی ان ادلکم علی مائة رأس من السبی فی موضع یعنی بکا امان ویریکز تا که طرفکزه نزول ایده یم برمحلده اولان یوز رأس سبی اوزره سزه دلالت ایتمك اوزره دیمکله استیمان ومسلمین شرط مذکور اوزره اعطاء امان ایلدکلرنده بعد النزول اول محله واروب برکسنه بی آنده بولماسه لر بوصورتده اول نابکار دیدکلرم بونده ایدیلر کیتمشلر قنده کیتدکلرنده بیلمزم دیو اعتذار ایلسه مسلمین بروده حصنی فتح ایتمشلر ایسه کرکدرکه اول مستأمنی حصن یاخود دیلدیکی مأمنه ایصال وفتح ایتملر ایسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ایده لر زیرا معسکرده امانله حاصل اولمشدر که شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولی اداسنه توقف ایلمز نظیری عتق بالجعلدر که عبدینی کندو یه بیك درهم اداایتمسی اوزره اعتاق وعبد قبول ایلسه همان ادا ایتمزسه ده عتق واقع اولور بو بابده دخی شرط دلالت اوزره منعقد اولان زوائده امانی ثابت اولمغله شرطه وفا ایتسون ایتمسون امان مسلمینده قائم ومأمنه ابلاغلری لازم اولور بوصورتده مسلمین بزاکا شرط دلالت اوزره امان ویرمشیدك شرطه وفا ایلمدی دیو معارضه یه قیام ایدرلرسه بوقولله الزام اولنورلر که اکرچه بویله در لکن بومستأمن اکر دلالت ایتمزسه بیزمزده عقد امان برطرف اولسون دیمشدر ایشته مؤلف الکتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دکلدر دیو تنصیص واردر وعندمزده مذهب انجق بودر وامام کرخی رحمه الله ویدرأ عنها العذاب ان تشهد یعنی امرأه ملاعنه دن عذاب حد زنایی دورت کره بالله انه لمن الکاذبین دیو شهادت ایلمسی دفع ایدر آیت جلیله سنده دفع عذاب ایچون منهم اولان شرط شهادت تحقق ایتمزسه دفع عذاب ممکن اولماز مضمونته بو آیت دلالت ایتمز بلکه سائر اسباب وشهادتله دفع عذاب قابلدر دیو امام ابو یوسف رحمه الله دن حکایت ایلمشدر کذلك فاذا احصن

فان اتين بفاحشة يعنى جوارى تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره زنا رنده لازم اولان حدك نصفى بونلر اوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جوارى ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه‌لر عذاب مذكور لازم كلمز مضموننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط مفهوم صفت كبيدر اولدخى حجت دكلدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك يعنى يا محمد بز عظيم الشان خالك وخالاتك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخى حلال قيلدق آيت كريمه سى قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميه‌لرك حرمت نكاحنه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعنى اى اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصى ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده اباحت معاصى يه دلالت ايلمز بو بابده دخى مسلمين محصور مزبورده دلالت معهوده شرطى اوزره سكا امان ويردك مضموننده آمناك على ان تدلنا قوللرى دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچه بو معنى دخى محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمنى رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يى ايتمزسم بيتمزده امان اولمامق شرطى اوزره ديمش اوله بو صورتده نص ثانى معارضهٔ نص اوله صالح اولور وبنده عهد قتل واسترقاقك حلنى مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولديغندن عدم دلالتى ظاهر اولدقده عدم امان دخى مقرر وامام آنى قتله ادخال فىء ايتمك بيانده مخير اولور بو مسئله‌نك نظيرى اولدركه بركمسنه براى تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصى خصمنه تسليم ايتمدكجه مجرد انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز اما برآى دنصكره كفالتدن برى‌ام شرطى اوزره ديمش اولسه قولى معتبر اولور واكر حربى مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقه كبى تؤمنونى على ان ادلكم على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتى متعين اولسه امام ايچون قتلى مشروعدر زيرا فى الاصل يديمزده مقهور وامام ايچون قتل واسترقاقى حلال اولوب حل مزبورك ازاله سنى دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمدى اما صورت سابقده محصور ايسه‌ده ينه منعه سى ايچنده ايكن مسلميندن اخذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده متضمن منفعت اولان دلالتى التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسه‌ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغى واجبدر وفى الحقيقه بين الصورتين فرق بوقدر كه ايكى صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقدم بولنديغى حالته عودت ايدر چونكه اسير قبل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدى عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام منعه سنده ايدى عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورده دلالت ايتمزسم سزه فىء اوله‌يم ياخود رفيق اوله‌يم مفهومنده على انى ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره دلالت ايتمسه فىء مسلمين اولوب قتلى حلال اولماز زيرا بوزياده يى سويلمش اولسه شرطه وفا ايتمسه دخى قتل واسترقاقدن آمن ايدى بوزياده سى كلام اولنه معارض وحكمنى رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقيدر وبو بابده دليل انجق فىء اولمغه وافيدر وهم بو صورتده ازالهٔ امانى انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغله رعايتى واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه ذمت اولمق شرطى اوزره مفهومنده على انى ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولى معتبر وعدم وفا صورتنده قتل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسى مقرردر زيرا شرطه وفا اوزرنه واجبدر واكر حربى محصور بزه امان ويريكز تا كه سزه باب حصنى فتح ايده‌ليم سز دخى بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كه سز بزدخى اسلامى قبول ايده‌يز مآلنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط مقال ايدوب بعد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه‌لر ينه امانلرى باقيدر ومسلمينه واجبدر كه حصنلرندن چيقه‌لر تا كه آنلرى كالاول منعه‌لرينه عودت ايتديروب صكره نبذ امان ايده‌لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول شرطله استفادهٔ امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتناعلريله حكم امانلرى باطل اولميوب ابتداء مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايتمك كركدر اكر صورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدرسكز مبانه مزده امان اولمسون ديو مسلمين شرط آلنرده معاهده‌لرين بو شرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلرى وقتل رجاللرى جائزدركه شرطلرى بويله‌در وبيتمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر وبو بابده دليل بنى ابى الحقيق ده وارد اولان حديث جليلدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى آنلره وبرئت منكم الذمة ان كتمونى شيئا يعنى اموالكزدن برنسنه‌يى بندن كتم ايدرسكز عهد وذمت سزدن برى اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفالرى ظهور ايلميوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

جائز

جائز كورمشلردر وبز بو قصه‌يى باب الامان على الشرط اثناسنده بيان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احددنصكره جيوش مسلمين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهل تباه كمكردهٔ راه انتباه اولوب مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما ايله قرابتى اولمغله نهانيجه خانه سنه متول ايلدى بعده حضرت عثمان حضور نبويه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمناه على انا ان ادركناه بعد ثالثة فقد حل دمه يعنى على التحقيق بز اكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجى كيجه‌دن صكره اكا ظفر بولورسق دمى حلال اوله بيورديلر همان اول كسنه چيقوب كتدى بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلبوه فانى ارجو ان تجدوه يعنى اول شخصى طلب ايديكز زيرا بولمكزى اميد ايده‌رم ديديلر همان شجعان طلبكاران عقبنجه استعجال واوچ كيجه‌دن صكره قبل الهبدن اوزرينه تسلط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم واتصال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتبهوا دركاتنه آنى ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان شرط نبذه واباحت قتله مؤدى اولورسه‌ده ينه معتبر ايدوكى نمايان اولدى واكر صورت مفروضه ده بعضيلرى اسلامى قبول وبعضيلرى نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر فىء اولورلر وبو مسئله‌ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سى اولدركه جعلوا اصابعهم فى اذانهم واستغشوا ثيابهم نظم كريمى كبى جمعه مضاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر وبو بابده جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هر مسلم هر مشركه اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك بيتمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبى اولور كذلك محصورلردن بريسى آمنونى على ان انزل اليكم فاسلم يعنى بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامى قبول ايتمك اوزره ديوب بعد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخى حصننه ايصال اولنور زيرا عنديمزده بومقوله‌لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمى نازل اولمشدر اما بو صورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيتمزده امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخى اسلامدن نكول ايدرسه بيتمزده جارى اولان شرطه بناء فىء مسلمينه دخول ايدر وبو وجهله فىء اولدقدنصكره قبول اسلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلى حرام اولور لكن ينه فىء ايچنده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندى يديمزده اسير اوله رق حاصل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفىء اولمسى لازم اولور وحكم سابق آنكله مشروطدركه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فىء اولمسنه حكم امام لاحق اوله اما دفعهٔ اولاده امام دعوت اسلامى تكرار واولدخى امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فىء اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه مسابقت قيلسه بو صورتده اكرچه مقتضاى قياس ينه فىء اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه امتناعى ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه‌نك ثبوتى انجق وجود شرطه منوطدر يوقسه امامك حكمنه مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مثابه سنده در لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطاء امان اولنور زيرا اباو امتناعى به زعمنجه كراهت اسلامدندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سى زائل اولنجه‌يه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غير حقيقيدر وامتناعنده بو وجهله تردد واحتمال متبين اولمغله جهت امتناعى حكم حاكم اولمدقجه متعين اوله مز كورمز ميسنكه داريمزده احد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلرى انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر حكم قاضى بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن نكول مزبور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضى لاحق اولمدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز اما صورت مفروضه ده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويريك ملاحظه ايده‌يم ديو استمهال ايلسه كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخى زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخى تمام مدتدر وبو بابده اصل وسند مسئلهٔ مرتددركه لاجل التأمل استمهال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامل يمن ابوموسى الاشعرى رضى الله عنه طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنه حضورينه بركسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال ناسدن استفسار اولدخى اخبار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبار يعنى حوادث غريبهٔ روزكاردن بر صحبتك وارميدر اول كسنه بلى واردركه بررجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدى ديدى حضرت عمر رضى الله عنه يه

سزاکانه یابدیکز دیدی اولدخی همان چوکردوب بو بنی اوردق دیدی حضرت عمریه آنی بر بنا ایچنده حبس وقپوسین طین ایله احکام وکل یوم بر رغیفله اطعام ایدوب اوچ کره اکا عرض توبه ایتسکز ایدی بلکه تائب وامر الهی یه راجع وآئب اوله ایدی اللهم انی لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنی یعنی یارب بن بو وقعه ده حاضر دکل ایدم وامر ایتمشیدم وایشتدیکمده راضی دخی اولمادم دیدی امام شافعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب طلب مهلت ایتسون ایتمسون تأجیل مرتد واجبدر دیدی اما بزم عندیمزده اول مرتد استمهال ایتمشیکن امهال ایتمشلر ایدی بو جهتله جناب خلیفه بو اصرارلرندن تبری وانکار ایلدی دیمکله تأویل اولنور وفی الاصل محاسن شریعته واقف اولانه مرتد طلب مهلت ایتدکده ایام ثلثه تأجیلی لازم اولدقده حربی مفروض اصلا واقف دکل ایکن تأجیل اولنمغه اولی واحری در واکر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده همان سکوت ایدوب رد وقبو لله جوابدن نکول ایلسه کرکدر که امام اوچ کره عرض اسلامی تکرار وهر برنده اکر جواب ویرمزسك فیءٔ اوله جغکه حکم ایدرم دیو اخبار ایلیه زیرا سکوتی امتناع ایسه ده معنای آخره محتملدر بناء علیه ابلاء عذر ایچون اوچ دفعه عرض اسلامی تکرار وهر برنده خبر مذکور ایله انذار ایلر بوندنصکره ینه سکوت ایدرسه فیءٔ اولمسیله حکم ایدر وشول خصم منزله سنده اولور که مجلس قاضیده جوابدن سکوت ایتدکده سکوتی انکاره حمل اولنوب بو انکار اوزره بالطلب تحلیف اولندقده یمیندن دخی سکوت ایدرسه سکوتی نکوله حمل اولنوب قاضی اکا اوچ کره عرض یمین وهر برنده اکر یمین ایتمزسك اوزریکه حکم ایده رم دیو تبیین ایدوب بعد الثالثه اوزرینه حکم ایدر واکر اول حربی محصور حین نزولنده آمنونی علی ان تعرضوا علی الاسلام فان اسلمت فیما بینی وبین ثلثة ایام والا فلا امان بینی وبینکم یعنی اوزریمه عرض اسلام ایتمکز اوزره بکا امان ویریکز پس بتمله ایام ثلثه میانده اسلامه کلورسم فبها والا کرکلمزسم بینمزده عقد امان اولمسون دیمش اولوب بعده عرض اسلام ایلسه لر کرکدر که ابتداء عرضدن اوچ کون واوچ کیجه امهال ایده لر زیرا بو یله شرط ایدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغی تبیین وایام ثلثه یی مهلت سلامت تعیین ایلدیکندن ابتداء مدت ساعت عرضدن ایدوکی مستبین اولمشدر وذکرایامی صیغهٔ جمع ایله ایراد وعدد ثلثه ایله تعداد ایلمسی مقابلنده اولان لیالیك دخی عدد مذکور ایله دخولنی ایجاب واعداد ایدر اکر بو مدت کچوب قبول اسلام ایلمزسه حکم حاکمه محتاج اولیوب همان مقتضای شرطی اوزره فیءٔ ایچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حکم حاکم شرط اولدیغی تأمل وامتناعی تمیز ایتمك ایچون ایدی بو بابده تعیین مدتله تمیز حاصل اولمشدر و بو یله توقیت منصوص قبلنده اولان حکمك بعدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولدیغی کبی اما مسئلهٔ مزبوره ده والا فلا امان بینی وبینکم دیمش ایسه ایام ثلثه دنصکره قبول ایتمزسه بینه مأمنه ایصال اولنور زیرا بو صورتده ایام ثلثه انجق مدت نظر وامعاندر بو قسمه مدت امان دکلدر بعد الانقضا اکرچه امتناعی ظاهر اولور لکن بعد الامتناع نبذ امانی شرط ایلمدیکندن امانی قائم ومأمن حصننه ابلاغی لازم اولور اکر اول اثناده حصنی فتح اولنمش ایسه ارض حربدن اقرب مأمنه ایصال بعده قتالی استحلال اولنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده والا کنت عبد الکم یعنی ایام ثلثه دنصکره قبول اسلام ایتمزسم عبد یکز اوله یم دیمش اولسه بو صورتده مدت ایچنده قبول ایدرسه حر اولوب قطعا تعرض اولنماز واکر قبول ایتمزسه مقتضای شرطی اوزره فیءٔ اولوب غنیمتله تقسیم اولنور لکن قتل اولنماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده والا کنت ذمة لکم دیمش اولوب مدت ایچنده قبول اسلام ایلمسه موجب شرط اوزره اهل ذمت قیلنور واقوال مذکوره جمیع اهل حصندن صادر اولسه حکم سابق آنده دخی ظاهردر واکر حربی محصور مسلمینه آمنونی علی ان انزل الیکم فادلکم علی قریة فیها مائة رأس یعنی سزه نازل اولوب ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه سزه دلالتم اوزره بکا امان ویریرمیسز دیو خطاب مسلمین دخی ان دللتنا علی قریة فیها مائة رأس فانت آمن یعنی ایچنده یوز رأس انسان بولنان برقریه یه بزه دلالت ایدرسك آمنسین دیو رد جواب ایلدکلرنده اول حربی بعد الرضا نازل ومسلمین ایله برقریه یه واصل اولوب ایچنده نسنه بولمدقلرنده بونده ایدیلر کیتمشلر دیو بهانه ایلسه فیءٔ مسلمین اولوب بنی مأمنه ابلاغ ایدیکز دیمکه قادر اوله مز اما ابتداء بابده ذکر اولنان مسئله بشقه در که بونده امانی شرط دلالته تعلیق ایلدیلر وشرطه تعلیق اولنان قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقده دلالت ایتمك اوزره مسلمین ایجاب امان ایدوب اولدخی قبول ایتمش اولمغله دلالت ایتسون ایتمسون امانه موصول اولور کودمزمیسنکه برکسنه عبدینه ان ادیت الی الف فانت حر دیوب عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتمدکجه نائل عتق اوله مز اما انت حر علی ان تعطینی الف درهم دیوب

عبد دخی قبول ایلسه ادا ایتسون ایتمسون نائل عتق اولور کذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن دیمشلر اولوب حربی دخی نزول ایدوب اسلامی قبول ایلسه فیءٔ اولور زیرا فاسلمت قوللری جملهٔ شرطیه اوزره معطوف اولمغله شرطده داخل وامانی شرط اسلامنه تعلیق ایله قائل اولمشلردر اسلامی قبول ایتمدکجه امانه موصول اوله مز اما انت امن علی ان تنزل فتسلم دیمشلر ایسه بعد النزول اسلامدن نکول ایدرسه ده امانی قائم وابلاغ مأمنی لازمدر بو قیاس اوزره انت آمن علی ان تنزل فتعطینا مائة دینار دینلوب قبول ونزولندن صکره اعطاء دنانیردن نکول ایلسه ینه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطیتنا مائة دینار فانت آمن بویله دکلدر زیرا امان بونده شرط اداء دنانیره تعلیق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعلیق اولنمشدر که همان نزول وقبول ایتدکده آمن اولوب غایة الامر اول دنانیرایله مدیون اولور بو صورتده ادادن امتناع یاخود یانمده بوقدر دیو اعتذار ایدرسه ادا ایدنجیه دك حبس اولنوب امانی ثابت اولمغله فیءٔ قیلنماز وقچان اداء دنانیر ایلسه تخلیهٔ سبیل ایله مأمنه تسبلی واجب اولور واکر امام آنی دار اسلامه رابر جسه اخراج ایدنجیه دك ادادن امتناع و بعد الخروج ادا ایلسه ینه تخلیهٔ سبیل ومأمنه تحویلی لازمدر زیرا فی الاصل داخل امان اولوب انجق دین ایچون محبوس ایدی بعد القضاء تعرضنه سبیلمز یوقدر امادار یمزده طول مکث ایدوب دنانیری ادا ایلمزسه کرکدر که امام آنی اهل ذمت قیله زیرا کافر صغار جزیه یی قبول ایتمدکجه داریمزده طول اقامته رخصت ویریلمز وهم دار یمزده اداء دنانیره دك محبوس ایدی شمدی عناد ایله ادادن ممتنع یاخود عاجزدر وکافر دار یمزده حبس اولندقده کافر مرهون منزلنه تنزیل وضرب جزیه ایله تنکیل اولنور وامام آنی اهل ذمت قیلدقده حبسدن اخراج ایدوب ذمتندن دنانیردخی ساقط اولور زیرا اول دنانیری امان نفسندن عوض یاخود مأمنه لحوق ایچون فداء نفسی اولمق اوزره التزام ایتمشیدی اکر امان نفسندن عوض ایسه شمدی عقد ذمت واسلامه کلمش ایسه اسلام کبی اقوای سببین ایله کسب امان ایتمکله اداء دنانیر عهده سندن ساقط اولوب شول مکاتب منزله سنده اولور که مولاسی آنی اعتاق ایده وشول ام ولد منزله سنده اولور که مکاتبه ایکن موت مولاسی ایله آزاد اوله بو ایکی صورتده بدل کتابتی ادادن استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واکر اول دنانیر فداء نفسی ایسه شمدی باعث فدا اولان معنی منعدم اولمشدر زیرا مسلم یاخود ذمی اولدقده اهل دار یمزدن ایدوکی مقطوع وسائر اهل ذمت کبی اعطاء دنانیر ایتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسی انجق مأمن اصلیسنه لحوق ایچون اولوب اول دخی فوت اولمشدر سؤال اولنورسه که مال معهود نیچون رقبه سندن عوض قیلنماز تا که بعد عقد الذمه دخی سلامت رقبه سی ایچون مطالبه اولنه جواب ویررز که رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور که اول کسنه وقتا من الاوقات عبد اولوب اول مال ایله آزاد اوله اما بو حربی قطعا عبد مسلمین اولمامشدر کذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ایلسه لر بعد النزول اوزرینه جودت ورداءت بیننده متوسط بر رأس غلام یاخود دراهم ودنانیردن آنك قیمتنی ادا لازمدر زیرا بطریق الفدا اوزرینه لازم اولان عوض مال دکلدر و بو یله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع ودم عمددن بدل صلح صورتلرنده اولدیغی کبی وسطله مقید وقیمت وعین میانده مردد اولمق اوزره ثابت اولور بو صورتده التزام ایلدیکنی ویروب هنوز حصنی فتح اولنمامشیکن حصننه کیرمیوب بشقه محله کیتمك ایسترسه منع اولنما یوب ارض حربدن دیلدیکی موضعه کیتمکه رخصت ویریلور زیرا معلومدر که حصندن نزول ومال الله فداء نفسنی قبول ایلمسی حصنه عودت ایچون اولمیوب بلکه حصنده مبتلی اولدیغی خوفدن سلامت ایچوندر وتمام سلامت انجق ارض حربدن دیلدیکی موضعه عزیمته منوطدر اما کیدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالی حلال وسائغدر زیرا منعهٔ اخرایه وصولنده مقصودی تمام ومیانه ده اولان امان دخی انجام بولمشدر مکر بو صورتده امین اولورسم تا که سز دار اسلامه چیقنجیه دك یاخود فلان آی کیرنجیه دك امین اوله یم دیو مسلمین اوزره شرط ایتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زیرا بعده وصول المأمن میانه مزده اولان امان منتهی اولور دید یکمز فی الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفه همت ووصول مأمنله تکمیل مصلحت ایلدیکی دلالت حاله مبنی ایدی واعتبار دلالت حال خلافی مصرح اولدقده ابطال اولنور لکن بو شروطدن نسنه یی ذکر ایتیوب صکره اختیار یله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسه ینه امان مسلمین آندن منقطع اولور زیرا اختیار یله منعه سنه وصولی سبب انتهاء امان در اما امانی مسلمینك دار اسلامه وصول یاخود شهر فلانی دخولیله مشروط ایلسه مدت امان ایچنده داخل حصن اولسه ده منعهٔ اخرایه التحاقنده امین اولدیغی کبی تأمین اولنور حتی صکره مسلمین اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقی ایسه سبیلنی تخلیه ایدرلر مکر حصنه رجوعدن صکره قتال

مسلمینه شروع ایده بو صورتده مأمنده مباشرت قتاله اما تمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده
بعد النقض حکم امان باطل اولمغله فیء مسلمینه داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم
فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمك او زره بکا امان
ویریکز اکر ویرمز ایسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیتکم مائة دینار فانا آمن
یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اولهیم دیو مسلمینه خطاب و بعد المعاهده نزولنده مسلمین
مطالبهٔ ماله شتاب واوادخی اداده ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیء اولمسی بی اشتباه در که صورت اولاده
شرط انتبادامان موجود وثانیه ده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الی الاستحسان کیفیتی اما مداعلام
اولدخی ادایه تنبیه وبعد الامتناع فیء اولمسنه حکم ایتدیکجه فیء اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق او زره حین
طلبده ادادن امتنا عنده احتمال معانی در کار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بولنماد یجه بدیدار اولماز
کورمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرمم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه
بویله امتناعله فیء اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتماله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم صریحدر
بو صورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال
ایلسه امام ایچون ایکی یااوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار او زره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه
مسلمینه دخی ضرر کثیری بوقدر وامام کافهٔ اموره نظر جانبین ایله مأمور در کورمزمیسنکه برمدیون بعد حلول
الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترك حبسله آنی امهال ایتمك لازم ایکن مالی نفسنه فدا ایدوب التزام
ایلدیکی عوض مال اولمیان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولی در واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم
رأسا ومائة دینار ما بینی و بین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بررأس علام ویرمك یاخود
یوز دینار ویرمك او زره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دك
تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بو مدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی
بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن ینه امانی قائم لکن مال
ملتزمی ادا ایدنجیه دك حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یااهل ذمت قبلنه بو صورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی
طریقه بنا ایله عهده سندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید
واول مدتده ویرمزسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید او زره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم
فلا امان بینی و بینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن
دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دك اعطا ایلمسه فیء قیلنور وبو بابده حکم حاکه محتاج اولماز زیرا
نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح او زره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط
ایلسك وقت منصوص او زره زیاده لازم اولور ونص او زره زیاده قیلنق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان
انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول وایچنده یوز رأس
انسان بولنان برقریه یه دلالتم او زره بکا امان ویریرمیسز شول وجه او زره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان
اولمیه دیمش اولوب بعد المعاقده نزول واویله برقریه یه دلالت وصول ایتسه اما بو اماندن مقدم یامؤخر و بونك
نزولندن مقدم یامؤخر خلاصه بونك دلالتندن اقدم مسلمین اول قریه یه ظفر بولمش اولسه لر بونك دلالتی
معتبر اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل وایتمزسه فیئه داخل اولور کذلك دلالتندن اقدم
اول قریه یه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه ده ینه اول قریه یه دلالتی معتبر اولماز زیرا مسلمینه
منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنه یه دلالتده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ایدر وقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلاری سبقت ایتسون ایتسون وصوللری آنك
دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کسنه یی صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء
صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقنه دلالت ایلسه لکن مسلمین المروجه کتملریله
اول مستأمن ایرشوب قریه بو در دیمکسزین بونلر فهم ایلدلر بو دلالتی معتبره اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بر دخی
تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریه یی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکاری ایله
اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه او زره دلالت ایلسه
دلالتی معتبره اولوب او زرینه جزاء صید الزام اولنور کذلك برابر کتمیوب همان سمت قریه یی تعریف ومسلمین اول

تعریفله کیدوب قریه یه اصابت ایلسه لر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بویله اولور و برطریقه دلالت ایلین کاه برابر
کیدر وکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق او زره آمنونی علی
ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریقه او زره
دلالتم او زره بکا امان ویریکز کر ایتمزسم عندیکزده امانم اولمسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه
ظفر بولدقلرینی کوروب اثناده دلالت ایده جکیم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقه دن
بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشیدی و بو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بو صورتده علی ان ادلکم
علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنك بطریقنه سزی دلالت او زره امان ویریکز زیرا اول
بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر
بو صورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا معینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف او زره دلالتی التزام
ایتمشیدی شمدی خدمتی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنمایوب غیر معینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه
لا کلم هذا الشاب شو یکت ایله کلام ایتمم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم
ایلسه حانث اولور اما لا کلم شابا بر یکت ایله تکلم ایتمم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله
تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه
مشروطده وصف معتبردر لکن غیر معینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بو تفصیل او زره برحصن
یاخود مدینه او زره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینه یی تعیین ایتدیسه مسلمینك معلوملرینه دلالتی
غیر معتبر وتعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیر معینده مسلمین سابقه دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده
نسیان ومرور زمان حسیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش برقریه یه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلریله اولمامشدر کورمزمیسنکه بو مثللو دلالت
محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که
ضمننده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صور نبابم وجود
اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه
وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده برمسلم بر کتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج
ایلسه اول عورت حرائردندر لکن حربیه طرف زوجندن نکاحی اکا امان عد اولنمافدن دکلدر که دار الحربده
اسیربه تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمك امانی باطلدر بلکه حربیه صفت مستأمنه
او زره دار یمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما اکر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده
بولنمغله رخصت ویریلمز زیرا استیمانله کلن حربیه دخی دار یمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح
مسلم ایله دار یمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بویله در زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل
دار یمزدن اولمغله عورت دخی اهل دار یمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی
دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسخیر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاحله چیقدم دیمکده
اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قیدو بند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین
اولمغله قول قول زوج اولوب جاریه سی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورتنه
مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بو صورتده زوج مبطل نکاح اولان ملك بطریق القهری اقرار
ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اوله مز زیرا زوجك منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نته کیم زوجه سنك
ابتدادنی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئله ده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین
یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملك رقبه سنی بحجله اثبات ایتمش اولمغله جاریه سی اولور واول عورت
دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغنی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله او زرینه شهادت ذمی دخی
قبول اولنور و بو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه اد عاسی او زره عورتی قهر واسری کریه کور یلوب اعتاق
وتخلیهٔ سبیلی ایله تنبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده بر نسنه لرینه تعرضله غدر ایتمکه معناده
ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنه یه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه و بین الله اولان

امان نفسنه غدر ايدوب امان مسلميني كسر ايتمشدر اما ايچلرنده اسير ياخود اهل حربدن ايكن قبول اسلام
ايتمش ايسه اعتاق وتخليهٔ سبيل ايله مأمور اولماز زيرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرينه رخصت شرعيه سى واردر
ودار الحربده تزوجى طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النكاح امكان استرقاقى نمايانددر وبوصورتده
اخراجى على وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتى دعواى قهر واسرينه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلرى قبول اولنماز زيرا زوجنده تصادق ايتدكلرندن بحسب الظاهر ذميه اولمغله
ذميه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلرى قبول اولنماز واكر اول عورت بنى نه تزوج ونه قهر ايتمشدر بلكه بكا
امان ويروب برابر كتورمشدر ديسه اكر طايعهٔ چيقمش ايسه دلالت حال اكا معين اولمغله حربية مستبين اولوب
اول شخصك زوجه سى اولماز زيرا اول ادعاء نكاح ايدوب عورت انكار اوزره در ودار الاسلامده تزوجنى ادعا ايلسه
قولى بلا حجة قبول اولنمديغى كبى دار الحربده تزوجنى ادعا ايلسه بنه بلا حجة قبول اولنماز بوصورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قبلسه منع اولنماز زيرا ذميه اولمسين وزوجه تبعا اهل دار بمزدن قيلنمسين موجب اولان
نكاح حين انكارنده ثبوت پذير انضاح اولمامشدر بوصورتده زوج دار الحربده قهر واسرينه مستأمنلردن اقامت
بينه قيلسه قبول اولنور زيرا نكاحى انكار ايتمكله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربرى اوزره شهادتلرى دخى
مقبوله در واكر بوصورتده قيد وبند ايله كتورمش ايسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاريه سى اولوب عادت سابقه يه بناء
تخميس دخى اولنماز اما بوقيد وبندى انجق دار الاسلامه خروجلرندن صكره وضع ايلديكى معلوم اولورسه امام ابو حنيفه
رضى الله تعالى عنه قولى اوزره فىء جماعت مسلمين اولور زيرا نكاحى انكار ايتمكله دار بمزده حكم امان ثابت
اولمامشدر زيرا اول وقتده مستأمنه اولور ايديكه دار بمزده اقامت ايچون كلمش اولايدى بوعورت انكار نكاح ايتمكله
سبب مجيئى معلوم اولمادى بوجهتله حربيه اولوب دار بمزه بلا امان كلمش اولدى واصل ابى حنيفه اولدركه
حربى دار بمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنى اخذ ايلسه فىء جماعت مسلمين قيلنور اما عند الامامين اخذ ايلين
شخصك فيئى قيلنور وايجاب خمسنده ايكى روايت واردر واكر برذمى دار الحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ايچون مسلميندن استيمان ندنصكره برابر دار بمزه اخراج ايلسه حره اولور زيرا هم مجيئ
مستأمنا كلوب وهم زوجى آنك ايچون استيمان ايلدكده مسلمين اكا اعطاء امان ايتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذميه
واهل دار بمزدن قيلنوب دار الاسلامده ذمى ايله تزوج ايلين مستأمنه منزلنه تنزيل اولنور ودار الحربه رجوعنه
زوجى اذن ويروب ياخود تطليق ايلسه ده رخصت ويريلمز وتصوير مسئله ده زوجنك اول عورت ايچون
استيمانى ذكر ايلديكمز استيمان مذكور شرط امان اولديغندن دكلدر بلكه اطاعت اوزره زوجى ايله برابر كلمكله ابتداء
بابده ذكر اولنان صورت كبى بونده دخى تأمين اولنور زيرا زوجى اهل دار بمزدن اولوب عورت دخى برابر مجيئ
مستأمنا كلمشدر اما بوذمى اهل حربدن اولان كبيره قزى وقز قرنداشى اوزره استيمان واخذ امان ايلسه بونلر
دخى آمنه اولورلر زيرا هم مسلمين اكا امان ويروب وهم بعد الاستيمان مجيئ مستأمنا اثبات ايتمشلردر لكن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمى اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان ديلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
وبونلرى بلا استيمان برابر اخراج واثبات ايتمش اولسه على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى فىء اسلاميان اولورلر
زيرا صريحا بونلر ايچون استيمان اولنمديغندن بشقه اقامتده اكا تابعه اولدقلرندن مجيئ مستأمنا كلمش اولمادبلر
واكر برذمى دار الحربدن بيتلرنده قرابت اولميان برعورتى اخراج ايدوب بن دار الحربده قهر واسر ايله بونى
دار الاسلامه ادراج ايلدم ديو ادعا عورت دخى تكذيب مدعى ايلسه نظر اولنور اكر صورت اطاعتده كلمش ايسه
ظاهر حالى ذمى يى مكذب وبلا استيمان كلوب فىء اولمغله اول عورتده حق مسلمين مترتب اولديغندن اول ذمى
تصديق اولنماز اكر مسلميندن اقامت شهود ايدرسه سبب ملك اولان قهرى اثبات ايتمكله جاريه سى قيلنور
وبو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زيرا اول عورت بحسب الظاهر امهٔ مسلمين اولمغله شهادت ذمى مسلمين
اوزره قائمه اولمق اقتضا ايدر واكر قيد وبند ايله اخراج ايدوب وبويله اخراج ايلديكى معلوم ايسه ظاهر حال شاهد
مقالى اولمغله قول آنك قوليدر اما قيد وبندى انجق دار الاسلامده وضع ايتديكى معلوم ايسه عند ابى حنيفه
رحمه الله تعالى فىء مسلمين وعند الامامين رحمهما الله تعالى اول ذمينك فىء خاصى اولوب دار الاسلامده ظفر ياب
ركاز اولان ذمى منزلنه سنده تنزيل وبلا خلاف ايچنده خمسى اخراج وباقيسى كندو يه اعطا وتحويل اولنور
وقيجان اهل حربدن برتوانا كافر برمسلم ايله برابر معسكر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونى اخذ واسير ايلدم
ديو دعوى اولدخى بلكه بن طلب امان ايله كلديم ديو دفع مدعى ايلسه قول قول حربيدركه مجيئ مستأمنين ايله

داخل وظاهر حالى صدقنه شاهد عادلدر زيرا مسلم واحد ايله مقاومت كافر واحدك مقدورى اولمغله برابر كلمكله
مقهور عد اولنماز كورمزميسنكه بوطرز اوزره يا اكثر كلسه آمن اولور ايدى مسلم واحد ايله كلدكده بنه آمندر
اما قيد وبند ايله كتورمش ايسه قول قول مسلمدركه ظاهر حال شاهد صدق مقاليدر وبومقوله امورده دلالت حال
تحكيم اولنديغى برسابقده بيان وتفهيم ايلديك واكر حربى معهود قيد وبندن عارى ايسه ده مسلميندن برجماعتله
ورود ايدوب مسلمين بو بزم اسير بمزدر ديو ادعا اولدخى بلكه بن طلب امان ايله كلدم ديو خلاصنى استدعا ايلسه قول
قول مسلميندر زيرا قصد خلاص ومقاومت ايلسه ده مقدورى اولمامغله جماعت مسلمين ايچنده مقهور اولوب
بوجهتله مربوط ومأسور منزله سنده در كورمزميسنكه مسلمين مثلا بوز عدد رجال اولوب ايچلرندن تخلصه قادر
اولميه جق وجه اوزره آنى احاطه ايلسه لر بوصورتنده هر كيم كورسه بو اسيردر مستأمن دكلدر ديو استدلال ايدر
وبو وجهيله دلالت حال اوزره فىء عسكرده ادخال اولنور واكر استيمان ايله كلديكنه ايكى مسلم شهادت ايدرلرسه
شهادت مسلمين جماعت مسلمين اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بويله ايكى شاهدى اولميوب انجق برابر كلن
مسلميندن بريسى استيمان ايله كلديكنى اقرار ايدرسه تصديقه سزاوار اولمز زيرا قول واحد حكم شرعيده حجت
اوليوب شركتلرى دخى شركت عامه اولديغندن اقرار شريك واحده حكم ترتب ايلمز مكر مقرك بعد القسمه
حصه اصابت ايليه واكر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چيقوب بوبنم عورتم دكلدر لكن امان ويروب امان اوزره
اخراج ايلدم ديسه اكرچه مقتضاى قياس فيئده ادراج اولنمقدر زيرا دار الحربده ويرديكى امانى باطلدركه كندو
ومنعه اهل حربده مقهوريت اوزره حاصلدر ودار الاسلامه دخولدنصكره عورت دار ايله مأخوذه وفىء اولوب
تأمينى موجب ابطال حق مسلمين اولمغله شايان تنفيذ وتمكين اوله مز لكن من جهة الاستحسان حرهٔ مستأمنه
ونه زمان ايسترسه رجوع دار الحربه متمكنه در زيرا مسلم اول عورته دار الحربده اعطاء امان واول امانى محافظه
اوزره دار الاسلامه اخراج واتيان ايتدكده همان اجزاء دار الاسلامدن جزء اولده انشاء امان ايتمش منزلنده قيلنمغله
عورت دار بمزده امان ايله حاصله اولور وثبوت حق مسلمين انجق عدم امانله حصولنده در غايهٔ مافى الباب
اول مسلمك امانى ثبوت حق مسلمينه سبب اولان دخول دار الاسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخى ثبوت
حق مسلمينه ممانعت ايدر توضيحى اولدركه دار الحربدن مفارقتلرنده لا محاله سرحده قريب برمحله كلسه لر كركدركه
آنده نه مسلم ونه حربى خوفدن امين اوله مز ايشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ايتمش اولملريله مسلمك
آنده اعطاء امانى صحيح اولوب هنوز مسلمين خوفندن امين اوله جقلرى موضعه واصل اولمامغله عورت
دار ايله اخذ اولنمش فىء اولمسى تصحيح اولنماز اما دار الحربده ايكن امان ويروب صكره عورت يالكز چيقسه
جواب مسئله بشقه دركه دار الحربده اعطاء امانى باطل وامانى صحيح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده
منشى امان منزلنه غير نازل اولديغندن عورت البته فىء مسلمين قيلنور واكر برمسلم دار الحربده ايكن اهل حربدن
برجيش عظيمه اعطاء امان وبرابر دار الاسلامه خروج ايلدكده مسلمين اول جيشه ظفر بولسه لر جمله سى
فىء اولورلر زيرا بومسلم دار الاسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولميوب بلكه منعه لرينه مغلوب وغير ممتنع
اولمغله امانى باطل اولور كورمزميسنكه بوعسكر دار الاسلامه دخول وبرمسلم امانله ايچلرينه حلول ايدوب
بعده مسلم دخى آنلره اعطاء امان ايلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانى ظاهر البطلاندر كذلك آنلرى دار الحربده
ايكن تأمين ايدوب محافظهٔ امان اوزره دار الاسلامه عازمين اولسه لر بنه بويله در اما حربى واحدى تأمين وبرابر
دار الاسلامه خروج ايلسه سابقا ذكر اولنديغى اوزره جواب مسئله بشقه در زيرا واحد مقهور واحد اولميوب بلكه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار الاسلامه دخوللرنده امانى صحته موصول اولور واكر مسلم واحد
دار الحربده ايكن بكرمى عدد اهل حربه اعطاء امان ايدوب برابر دار الاسلامه كلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
دار الاسلامده انشاء امان اولنمش موضعده كائنلردر سؤال اولنورسه كه مسلم واحد عدد مزبوردن دخى ممتنع
اولميوب بحسب الظاهر مقهور غير ممتنع اولمغله اقتضا ايدر ايديكه بو امانى صحيح اولميه جوابنده ديرزكه اكرچه
نفسى اعتباريله مقهور لكن قوت مسلمين ايله قاهر ودار الاسلامده قوت خاصهٔ مسلمين اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلميندن امتناعه غير قادرلردر بوجهتله مسلم مذكور حكما قاهر وغير مقهور اولمغله امانى صحيح
اولور اما جيش عظيم بشقه دركه آنلر اهل دار بمزدن كندو شوكتلريله ممتنع اولملريله مسلم مذكور ايچلرنده
دار الحربده ايكن مقهور اولديغى كبى دار بمزده دخى مقهوردر كورمزميسنكه اهل حربدن منعه سى اولميان
برجماعت دار بمزه بلا امان دخول ومسلميندن برجماعت آنلرى اخذ ايلسه لر فىء جميع مسلمين قيلنورلر اما برجيش

عظیم دار بمزه بلاامان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری مقهور ومخذول ایلسه‌لر خاصة فیء مقاتلین قیلنورلر
فرق مسئلتین انجق معنای مذکوردر که منعه‌سی اولنلر دار بمزه دخولله غیر مقهور واولمیانلر مقهورلردر حکمنی
اولدر که ممتنع اولمادقلری صورتده برابر کلن مسلم واحدک امانی صحیح اولسه منعه‌لرندن مفارقتلرینه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جیش عظیم امان مرقومله منعه‌لرندن مفارقت ایتمیوب بلکه دارالحرب کبی دار بمزده
دخی کندو شوکتلریله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدر ونفصیل مذکور اوزره عسکر مسلمین دارالحربده
ایکن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ویروب معسکره اخراج ایلسه اکر عسکردن امتناعه قادر دکللر ایسه
آمن اولورلر زیرا مسلم مزبور عسکر مسلمینه وصولنده کسب قوت ایتمکله قاهر وغیر مقهور اولور واکر کثرتلریله
عسکر مسلمیندن امتناعه قادرلر ایسه اول مسلم آنلرایله برابر چیقسه دخی بیان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واکر مسلمین برحصنی محاصره اوزره ایکن حصنده برمسلم بولنوب منعه‌دن عاری برقومی تأمین واخراج
عسکر مسلمین ایلسه آمن اوله مزلر اما مسئله اولی بشقه‌در که بونده محصورین مقهورین اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورین کبی اولمغله ایچلرنده بولنان مسلمک امانی صحیح اولسه ابطال حق مسلمینه مؤدی اولور ومسئله
اولی بویله دکلدر وهم بومثللو امان جائز کوریلسه مسلمین بروجهله قهر مشرکینه قادر اوله مزلر زیرا مشرکین
غلبه مسلمینه تحصیل یقین ایتدکلرنده همان ایچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صکره باقیلرینی تأمین واول مسلملردن
هر بری باقیلردن برجماعت غیر ممتنعه ایله واصل معسکر مسلمین اولورلر وقول مذکور مسلمین اوزره بالکلیه
سد باب استرقاقه مؤدی اولمغله تجویزه تصدی اولنماز توضیحی اولدر که محصورین اوزره ید مسلمین آنلرایله برابر
چیقان مسلمک قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ایله ید سابقه‌یی ابطال واضاعت غیر لایقه‌در اما سبقت ایدن
مسائل بشقه کونه‌در وچکان برحربینک زوجه حربیه‌سی دارالحربده اسلامه کلسه اول عورت اوچ حیضی تمام
ایدنجه‌دک نکاحلری اوزره قیام ایدرلر زیرا بد امام عرض اسلام ایچون زوجه واصل اولمامغله اوچ حیض اوچ
کره عرض اسلام مقامنه قیام ایدوب بعد الطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه اراده رجوع ایتمدیکی صورتده
تفریق بینلرین موجب اولدیغی کبی اول مدتده کفر اوزره اصراری دخی زوجه‌سنی اراده ایتمکه دال وفرقتلرین
مستوجب اولور اکر قبل الحیض برابر دار اسلامه چیقسه‌لر اکرچه زوج وجه استیمان اوزره کلمش اولمامغله
فیء اسلامیان اولور لکن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سی ابتداء نکاحه منافی دکل ایکن بقاء نکاحه هیچ منافی اولمامغله
نکاحلری ابقا اولنور اکرچه بینلرنده تباین دارین تحقق ایلسه موجب تفرق اولور ایدی لکن زوج عبد مسلمین اولمغله
اهل دار بمزدن اولدیغندن تباین دارین تحقق ایتمشدر بو صورتده اوچ حیضی اتمام دخی ایتسه زوجه عرض
اسلام اولنمدیغجه حکم نکاحلری فرقتله ختام بولماز زیرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حیض اکا خلف
قیلنمشیدی شمدی حیضله مقصود اولان فرقت حصوله کلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبویله ماده‌لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله کرکدر که زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری
تحقیق وایتمزسه مابینلری تفریق اولنه واکر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ایلین زوج اولوب وزوجه‌سی اهل کتابدن
اولمیوب بعده قطعا حیض کورمدین برابر دار اسلامه چیقسه‌لر اول عورت امن وحریت اوزره زوجیتده ابقا
اولنور زیرا مجیء مستأمناً کلمشدر که اقامتده مزوجنه تابعه ودار بمزه اقامت ایچون کلنلرک مسئله امانلری شایعه‌در
امامسئله سابقه‌ده زوجی استیمان ایتمیوب وکندودن علامت استیمان دخی نمایان اولمیوب اقامتده عورتنه تابع
قیلنمدیغی دخی آشکار اولمغله اعتزاز ایله کلوب استیمانله کلمدیکی پدیدار اولدیغندن فیء مسلمین قیلنمغه سزاواردر
قالدیکه عورت مزبوره اهل کتابدن اولش بولنسه ذمیه قیلنمق اقتضا ایدر ایدی زیرا زوج مسلم ایله بینلرنده نکاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ایله دار بمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل کتابدن اولمدیغی تقدیر اوزره
بینلرنده استقرار نکاح اولمامغله ذمیه قیلنمایوب بلکه عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه نکاحلری تقریر وتحقیق
وایتمزسه مابینلری تفریق اولنور ومستأمنه اولمغله بعد التفریق دارالحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الکتاب شرح الله صدره فی یوم الحساب دیر که احد الزوجین المستأمنین دار بمزده قبول اسلام ایتدیکی مسئله‌ده
اختلاف روایتی بیان ایچون برکتاب الطلاقده شو وجهله عنان کلامی اطلاق ایتمشیدیک که احدی الروایتنده
فرقتلری دارالحربده اولدیغی کبی اوچ حیضک انقضاسنه توقف ایدر وروایت اخراده کفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام یاخود اوچ حیضک تمام واختتامنه توقف ایدوب بوایکیدن قنقیسی سابق ایدرسه آنکله
فرقتلری تحقق ایدر اما مؤلف الکتاب الف الله تعالی بینه وبین الصدیقین فی دار الثواب حضرتلری بومحلده

روایت ثانیه‌یه تخصیص وامر بندن قنقیسی سبقت ایدرسه فرقتلری تحقق ایدر دیو تنصیص ایلمشدر نکته‌سی
اولدر که ایکیسیده فی الحقیقه تحت یدامامده حاصل وهر برینه عرض اسلام ایلمک قابل اولمغله عرض اسلام حکم
فرقته موصل اولور وکفر اوزره مصر اولان من جهة الحکم اهل دارالحربدن اولمغله اوچ حیضک انقضاسی
حکم فرقتلرینه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ایتمیوب انجق دین اهل کتابه
عدول ایدرسه کتابیه اصلیه منزلنه تنزیل ونکاحلری تقریر وتکمیل اولنوب ذمیه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ایله اسلام زوجه میانی فرقه اشارت ایدوب دیمشدر که زوجه قبول اسلام ایتدکده
زوج آنک عیالندن دکلدر اما زوج قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی عیالندندر بناء علیه برابر چیقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور کورمزمیسنکه حربی استیمان ایدوب عورتنی دار اسلامه برابر کتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بویله‌در وبر عورت استیمان ایدوب زوجنی برابر کتورسه زوجی بالتبع آمن اوله‌مز اسلام زوجه دخی بویله‌در
واکر قبول اسلام ایلین عورت زوجنی تأمینله دار اسلامه اخراج ایلسه امانده ادراج اولنور زیرا قریبا بیان
ایلدیک که دارالحربده ویردیکی امانی محافظه اوزره دار بمزه وصوللری دار بمزده انشاء امان منزلنه‌در
بوصورتده عورت بن زوجمی امان ویروب اخراج ایلدم دیوب مسلمین دخی بلکه بلاامان سنکله برابر کلمشدر دیسه‌لر
عورتک قولی معتبردر زیرا برابر کلدکلری مجزوم وکفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ایله بلاامان خروج ایتمیه‌جکی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتک شاهد مقالی اولوب وقوف حقیقتی ممکن اولمیان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حکم واجبدر اما محصور بندن بررجل اسلامی قبول وکافره اولان عورتیله برابر معسکره دخول ایلسه عورتی فیء اولور
زیرا محصور ایکن استیمان ایدوب امانله چیقمش اولسه عورتی امانده اکا تابعه قیلنماز ایدی اسلامی دخی بویله‌در
کذلک محصوره اولان عورت اسلامه کلوب زوجنی تأمین وبرابر خروج ایلسه‌لر زوجی امین قیلنماز زیرا زوجی
منعه اهل حربده ایکن عورتک تأمینی باطلدر وبعد الخروج مسلمین عورته امان ویرسه‌لر زوجی اکا تابع قیلنمدیغی کبی
عورتک امان وایمانیله دخی آمن اوله‌مز اما اول رجل محصور اولمیوب استیمانله عسکر مسلمین یاخود دار اسلامه
خروج ایلسه عورتی واولاد ذکور واناثنک صغاری واناثنک کباری امانده اکا تابع اولورلر زیرا بوبابده حکم
مقهوریت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورین مقهورین اولملریله امان وایمانی انجق قهری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واکر برذمی دارالحربده ازدواج وزوجه‌سنی برابر اخراج ایلسه حره ذمیه قیلنور زیرا حربی استیمانله
زوجه‌سیله چیقدقده حره آمنه اولدقدن صکره ذمی زوجه‌سیله چیقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حره آمنه اولمق بالطریق الاولیدر وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمی‌یه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قیلنور اما ذمی اهل حربدن اولان کبیره قیزی یاخود قزقرنداشی ایله چیقسه آنلر ایچون استیمان ایتمش ایسه
فیء اسلامیان اولورلر زیرا بونلر دار بمزده اقامتده کندویه تابعه اولمامعلریله برابر اخراجی دلیل استیمان اوله‌مز
لکن زوجه‌سی بویله دکلدر سؤال اولنورسه که باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین اثناسنده بیان
اولنمشیدیکه مستأمن قیزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ایلسه امانده ادراج اولنورلر بوحکم سابق ذمی‌یه
دخی لاحق اولمق لایق دکلمیدر جوابده دیرزکه مسئله مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزله‌سنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنماز وبوحکمی قزنده وقزقرنداشنده دخی اجرا ایتمکلدر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی کبی عیالندندر اما مسئله ذمی‌ده عورت ذمیه قیلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار بمزده احتباس خصوصنده تابعه اولمامعلریله حکم ذمی‌یی آنلرده اجرا غیر ممکندر ومتبوعه‌ده
ثابت اولمیان حکمی تابعه‌ده اثبات غیر جائزدر واکر ذمی دارالحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر دیوب عورت دخی
تصدیق ایلسه بوماده‌یی فهمه قوللرندن غیری طریق یوغیسه دخی حره قیلنوب عورتی اولدیغی قبول
وتحقیق اولنور زیرا دارالحربده نکاحلرینه دار اسلامده اقامت شهود ایده‌میه‌جکلری ظاهر ومیدانده بر مناز علری
غیر حاضر اولمغله بالضرورة تصادقلری تصدیق وقوللری قبول وتحقیق اولنور کورمزمیسنکه براز رجال
ونسائی برابر اخراج ایدوب بونلر عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتمش اولسه‌لر قوللری قبول اولنور
کذلک حربی استیمانله بووجه اوزره خروج ایتدکده بورسمه دعوی وتصدیق بولنسه ینه قوللری قبول وتحقیق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌یی تکذیب وبیننزده نکاح وقرابت یوقدر دیو تبعید وتجنب ایلسه
عورت فیء اولور زیرا عند التکذیب سبب تبعیت بولنمامغله دار بمزده بلاامان برحربیه ایدوکی نمایان اولوب
فیء اسلامیان قیلنور واکر برمسلم دارالحربدن بررجل یاخود برعورتله چیقوب بوعبدم وجاریه‌مدر دیو دعوی

وآنلر مملوكيني تكذيب ايجـق بزه امان ويروب براقتورمشـدر ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القياس
فيء اولملري بي الباسدر زيرا مسلمك ادعاى ملكي آنلرك تكذيبي ايله منتفي وآنلرك دعواى اماني مسلمك انكاري ايله
منتهي اولمشـدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر بري حر مستأمندر كه ديلديكي وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضلرينه
سبيل اولماديغنده تصـادق وايتلاف ايتمشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكـه احكامي ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفـاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبار دكلدر توضيحي اولدر كه اختلاف سبب
ايجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر كه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعي ياخود
اعطاء امانده ثابت اولان امان قصديدر نظيري اولدر كه بركسنه فلانك ذمتمده بيـك درهم قرضي واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله يه ابتدار ايلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم
لزوم مالده ايتلاف اولمغله همان مال مزبوري مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتي
اخراج ايلين ذمي ياخود حربي مستأمن اولوب عورتم دردي و ادعا و عورت دخي زوجه سي دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعي ايلسه انكاري ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكي امان ذمي وحربي شرعا باطل اولمغله
عورت فيء مسلمين قيلنور واكر بر حربي ايكي مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسي دخي تكذيب
ايلسه لر فيء اولور زيرا ظاهرده حربي اولوب دار بمزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكي
مسلم اوزره سببي معلوم اولميان اماني دعوى ايتمكله بلا حجة تصـديق اولنماز اما ايكيدن بريسي تصديق ايدرسه
اماني ظـاهر وديلرسه دار الحربه رجوعـه قادر اولور زيرا اماني مكذبدن ثابت اولمدي ايسه ده مصدقـدن
تصـادقلري اوزره حاصل اولوب امان واحـد كافي اولمغله اماني ايجق مصدق اوزره ادعا قيلمش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردي ديوب اول تكذيب ايلدكده آخري امان ويرنم ديوب حربي
دخي آني تكذيب ايليوب هر بري كلامنده ثبات واصرار ايلسه فيء اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكي حربي
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمي حربي تكذيب ايتمكله اماني ثابت اولميوب فيء اولور نظيري اولدر كه دار اسلامده
بولنان بر مسلم دار الحربدن كلن حربي يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربي ابطلت يعني يلان
سويلدك بل كتب الي رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدي
ديسه تصديق اولنميوب فيء قيلنور كذلك بو صورتده بل آمنني فلان المسلم يعني بلكه بكا فلان مسلم امان ويردي
ديوب اول مسلم دخي غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواى مجرده سي ايله
اماني ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضري دخي كند و تكذيب ايلمشدر و مسئلهء متقدمه يه اشقه در كه آنده
حكم امانده اختـلاف اولميوب ايجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئله ده اختلافلري اماني طرفـدن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربي مقري تكذيب ومسلمين حربي يي تكذيب ايلديكجه امر يندن بريسي ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربي بعد التكذيب بلي سن بكا امان ويرديك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصـديقله تعقيب ايلسه مقتضاى قياس بنه فيء اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبي ايله باطل اولمغـله صكره
تصديقي نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب ايجق نسب وولا مثللو محتمل فسخ اولميان عقود ده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر
زيرا امان ويرن مسلمي مقـدما كورمش اولميوب و بر كره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغـله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغنـدن دفعا للضرر وجوب تصديقي مقرردر اما بعـد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئله بشقه در كه آنده توهم غلط منتفي اولمشدر نظيري اولدر كه بركسنه يانده جالس اولان عورت حقنـده اولا
رضاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلري تفريق اولنماز
اما بعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغـله تصديق اولنميوب بينلري تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده بر مسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربي مزبور بكا مسلمينـدن كمسنه امان
ويرمدي بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمي تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديقي مشروع
اولميوب فيء اولمسي مقطوعدر زيرا دار بمزه خارج اولان حربي يه كوره الزم لوازم امان ايكن حربي مسفور اماني
انكار ايتدكدنصكره اعتبار تصديقي غير مثمر وعدر اما صورت سابقه بشقه در كه آنده شبهه ونسياني ايجق طرفـدن

اكتساب

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعي معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل و بر عورت دار بمزه خروج وايكي مسلم دخي بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركسنه امان ويرمشـدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابي حنيفه رحمه الله تعالى
اوزره عورت نائلهء امان ورجل فيء اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسي دخي تأمينله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسي دخي رقيق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلا سبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
ايجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعواى امانه شروع ايدوب دعوالري اوزره
شهادت مسلمين دخي وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلري ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلري مسلمين اوزره قائمه اولمغـله قبول
اولنماز ودعوالري شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصـد عودت ايلسه لر استيمانلري حجتله
ثابت اولديغنـدن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلريني اقرار ايتمشلر ايكن مجددا حربي
اولوب عودتلرينه رخصت نيجه سزاوار اولور جوابنده ديرز كه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايلمشدر واقرارنده تكذيب اولنان مقرك حكم اقراري ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكي كسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشلر ايدي ديو شهادت ايدوب بونلر دخي
شاهدلري تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسلاملري فيء اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمي مسلمين
اوزره حجت اولمامغـله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخي بزم قطعا اسلامه كلديكمز بو قدر ديو شاهدين
مسلميني تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعـذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهادت مسلمين حجت
تامه ايدوكي رسيدهء حد يقيـندر بو صورتده اسلامي قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عنـد الامامين
عتق عبـد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغي اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابي حنيفه رضي الله
تعـالي عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدر كه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكاري قبول بينه يه مانع اوله مز نظيري اولدر كه بركسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصهء احرار اولان قصاص فيما دون النفسي دعوى واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقني دخي ادعا ايدوب عبد مذكور عتقني انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجه دك حبس اولنور زيرا حر اولدقلري حجتله ثابت اولمغله اكرچه
دار بمزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلري جهتله توجه عقوبت مذكوره مسند در واكر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز بو قدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت و بو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملري ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلري وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول ديني اظهار واشاعت اوزره ايدك ديمكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فيء مسلمين قيلنور زيرا دار الحربده اسلاملري شهادت شهود ايله
ثابت اولديغي وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار بمزه خروجلري اقرارلري ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامي رقني ابطال ايلمز اما مسئلهء سابقه بشقه در كه آنده اسلاملري ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلري ايجق دار بمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلهء سابقه ده دخي اسلاملري شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغي وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلمشلردر جوابنده ديرز كه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه ايجق اصل شهادتي
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملري حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلريني
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتي بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآني جاريه قيلمق نيجه سزاوار اولور جواب اولدر كه بونده عورت نفسي اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اتي اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغي كبي بو عورتك دخي اقرار رقي مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامي
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبي اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسي اوزره اقرار رقنده
تصديق وفيء مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقندنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باباسي تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فيء مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مظهر حكم شرك اولان دار الحربدن اخذ واحضار كبي بر سبب ظاهر ايله رق نفسني اقرار ايلمشدر كذلك بر ذمي وذميه
دار الحربه لحوقدنصكره اخذ اولنوب بز سزكلـه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ايدك ديسه‌لر نفسلري اوزره
اقرار رقلري معتبر وفيء اولملري مقرر اولور و بو مسـائل مذكوره قريبا ذكري سبقت ايلين عورتك دار الحربده
وقت معينده اسلامنه شهـادت وقت مزبوردن صكره دار الحربده ارتدادي سببيله رق نفسني اقرارينك صحتنه
مانع اولماديغني كشف وايضـاح ايلمشدر واكر دار اسلامده معروفة الابوين بر حرهء مسلمه يي بر رجل اخذ وامساك
و بو بنم جاريه مدر ديو استملاك ايلسـه كده عورت دخي تصديق و بن مرتده اولوب دار الحربه لحوقـدنصكره
بو رجل بني سبي واخراج ايلمشدي ديو رقني تحقيق ايلسه بالنظر الى القيـاس جاريه ايدوكي بي الثبـاسدر زيرا
موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ايتملريله مادهء تصادقلري ثابت بالعيان ياخود مثبت بالبرهان منزله سنده
قيلنور توضيحي اولدركه بو عورت مكلفه اولمغله نفسي اوزره رجم وقصـاص كبي متلف حقيقي اولان بر جرمله
اقرار ايلسه قبول قولي واجب ايكن شمـدي متلف حكمي اولان رقله اقرارنده وجوب قبولي بالطريق الاولى در
و بالنظر الى الاستحسان تصديق اولنمايوب حره اولمق اوزره اول رجلـدن تخليص كريبان اولنور زيرا حريت
ابوين ايله حريتي اصليه وظاهره وابطالنه غير قادره ايكن شمدي انشاسنه اقتداري اولميان حكمي اقرار ايلمشدر
على الخصوص بو اقرارنده متهمه دركه نسـاميل هوي ايله مجبوله اولملريله احتمـالدر كه بو رجلك عشق ومحبتنه
دو چار اولوب اولدخي نكاحله اكا طلبكار اولمديغندن اقرار رق حصول مرادينه مدار اتخاذ ايتمش اوله اما دار الحربه
لحوقي عيان ياخود بينهء بيان ايله نمايان اولسه جواب مسئله بشقه دركه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شـاهد
مقالريدر زيرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دار الحربي اراده ايلمز توضيحي اولدركه عورتك
اعتقاد باطني ممكن الوقوف اولمامغله اجراي حكمي اكرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ايلديكي لحوق دار الحرب
امر ظـاهر ووقوف واطلاعي متيسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتيـاج برطرفدر ودار الحرب دار سبي واسترقاق
اولمغـله لحاقي معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخـذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامي ظاهر اولمدقجه جاريه
ايدوكي باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولميوب بلكه دار حريت متأكده اولمغله اول بابده صدقي ظاهر اولمدقجه
قول مجردي ايله حكم دار باطـل اولمق سزاوار اولماز وذميه دخي حكم مذكورده مسلمه كبيدر اما حر ذمي بن نقض
عهد ايله دار الحربه التحاق ايتمشيدم بو رجـل بني سبي واسترقاق ايلدي ديو اقرار رق ايدوب لكن صدق مقالي
و دار الحربه التحاق واتصالي معلوم اولمسه عنـد الامامين رحمة الله عليهما بو ذمي امرأهء مسلمـه ايله برابر واقراري
غير معتبردر زيرا عند الامامين حريت رجلده معتبر اولان حريت امرأه كبي انجق حق الله در بنـاء عليه حريت
اوزره شهادتده سبق دعوايي شرط قيلمادبلر اما عند ابي حنيفه رحمـه الله تعالى اول ذمينك لحاقي معلوم اولسون
اولمسون اقراري اوزره عبد در زيرا عنـدنده حريت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بنـاء عليه بلا دعوى عتق
عبـد اوزره شهادتي قبول ايتمشدر وهم ميل هوي حق رجلده منعـدمدر و بو اقرارنده ملك ايله استباحت
فروج يوقدر اما اقرار امرأه بو يله دكلـدر واكر دار الحربدن بر مسلم بو حربي ياخود حربيـه ايله برابر چيقوب
بن بو حربي يه لغت عربيه ايله اعطـاء امان واخراج ايلدم ديو اخبار حربي دخي بالان سو يلدي بلكه لغت
فارسيه ايله امان و يرمشيدي ديوب بو اختلاف اوزره ايكيسيده اصرار ايلسـه لر بنه اماني دركار درز يرا عبـاره ده
اختلا فلري وارايسـه ده سبب وحكمده متفقلردر واخـتلاف مزبور هيچ بر زمانده خصوصا بلا عبارهء ثبوتي
ممكن اولان حكم امانده معتبر دكلدر وعبـاره ده اختلاف قبول شهادته مانع دكل ايكن ثبوت امانه نيجه مانع اولور
كذلك اختلافلري امانك زمان ومكانده ونامه ورسول ايله امان باللسـانده واقع اولسه بنه ثبوت امانه مانع دكلـدر
زيرا اصـل مقصود اوزره اتفاقلري موجود اولديغندن بشقه اعطـاء امان عود وتكراره قابل اولمغـله انواع
مختلفه اوزره مكررا حاصـل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حكم مقصوده مانع حصـول اوله مز واكر صورت
مفروضده مسلم بو حربي اسلامه كلوب بنمله برابر خارج اولدي ديوب حربي دخي اسلامني انكار بلكه بني امان و يروب
كتوردي ديمكه ابتدار ايلسـه فيء اولور زيرا بونده اختلافـلري سببده اولوب حكم مطلوبده واقع اولمشـدر
زيرا مسلم ايسـه اماني ايمانندن استفاده ومستأمن ايسه امان و يرن كسنـهدن استفاده ايده جكدر و بو يله اختلافلري
وار ايكن احد الامرين ثابت اوله مز واكر مسلم شو حربي بنمله چيقوب ذمي اولمغي رجا ايدوب بن دخي اعطـاء ذمت
ايلدم ديو تقرير و حربي دخي بني انجـق امانله اخراج ايلدي ديو تعبير ايلسه بو صورتده آمن اولور زيرا ايكيسي سبب
امانده اختلاف ايلديلر ايسـه ده بو مسلمك طرفندن حكم ثبوت امانده اتفاق ايلمشلردر غاية الامر مسلم اول حربي اوزره

دار بمزده التزام جزيه ايله احتباسني دعواده زياده قيلمشدر بو زياده دخي قول مجردي ايله ثابت اولميوب اتفاقلري
اوزره اصـل امان ابقا اولنوب ديلرسه دار الحربه رجوعنه رخصت و يريلور واكر دار بمزده مستأمن اولان حربي
جاريه سني اعتاق ايلسـه اول جاريه ديلرسه دار الحربه رجوع ايدر زيرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشيدي حتى صاحبي
دار الحربه ارجاعني مراد ايلسـه حقنده ممكن ايدي اعتاق ايله حكم مذكور باطل اولماز اما بر مسلم ياخود ذمي يه بيع
ايلسـه مولاسنه تبعا اهل دار بمزدن وذميه اولور بونلردن بري اعتاق ايدرسه ذميه اولدقدنصكره عتقله حربيه اولمق
متصور اولمامغله دار الحربه رجوعنه رخصت متيسر اولماز اكر مشتري مزبور اول جاريه يي عيبله حربي يه رد ايلسـه
حربي آني بو صورتده دار الحربه ارجاعـه رخصت و يريلميوب بيع اوزره جبر اولنور زيرا مسلم ياخود ذمينـك
شرا ايله آنده ملكي ثابت اولمغله ذميه اولوب شول امهء ذميه منزله سنده اولوركه آني مستأمن اشترا ايتمش اوله واكر
بر مستأمن جاريه سني ابتداء امرده مستأمن آخره بيع ايدوب مشتري دخي اعتاق ايدرسه نظر اولنوراكر مشتري
بايعك اهل دارندن ايسه بايع بنفسه اعتاق ايتدكده جاريه ايچون دار الحربه عودت ممكن اولديغي كبي بونده دخي
ممكندر زيرا بايع ايله مشترينك حاللري برابردر واكر مشتري دار اخرادن ايسه جاريه ايچون دار بندن بربنه جواز
عودت يوقدر زيرا تبعيت بايع بيعله منقطع اولوب مشتري دخي قبـل العتق جاريه يي دار نفسنه اخراجه قادر
اولمديغي كبي بعـد العتق دخي جاريه ايچون اول داره جواز خروج يوقدر نكته سي اولدركه مستأمن انجـق
دارندن اخراج ايلديكي نسنه يي اعاده يه قادر و بو جاريه يي دارندن اخراج ايتديكي ظاهر اولمغله دارينه اخراجه
مقتدر اوله مز وحكم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدميده بالاولويه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار بمزده احتباسي
مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهء ذميه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتري اول جاريه يي جواري
ذميه حكمي اوزره مسلمين ياخود اهل ذمته بيعله جبر اولنور واكر مشتري مزبور عيبله بنه بايعه رد ايلسـه جواب
مسئله بنه بو يله در زيرا اعتبار معنـاي مذكور ايله ذميه اولدقدنصكره بر دخي حربيه اوله مز واكر اول جاريه يي
ابتداء امرده بر مسلمه بيع ايدوب ايكي مسـلم دخي بو حربي شو جاريه يي دار بمزده قبل البيع اعتاق ايلمشيدي ديو
شهادت ايلسـه لر شهادتلرنده معنـاي حرمت فرج اولمغله بيعي باطل اولوب بايع مشتري يه رد ثمن ايدر بو صورتده
جاريه دار الحربه ارادهء خروج ايدرسه منع اولنماز زيرا بيعك ظهور بطلاني ايله حرهء حربيه ايدوكي نمايان
اولمشدر سؤال اولنورسه كه جاريهء مزبوره امهء مسلم ايدوكنه مقره ايكن دار الحربه رجوعنه نيجه رخصت و يريلور
جوابنده ديرزكه اكرچه بو يله در لكن قاضي بطلان اقرارينه حكم ايتمكله حكم اقراري باقي قالماز كورمزمي سنكه
مشتري دخي جاريه يي قبض ايتمكلـه ثمني بايع ايچون سالمدر ديو اقرار ايتمشيكن اقراري ثمنله بايع اوزره رجوعنه
مانع اولماز زيرا حاكم خلاف اقرار ايله حكم ايلمشـدر واكر اول جاريه يي اخراج ايلين حربي اكرچه آني آخره بيع
ايتميوب اما بو بنم عورتم ايدي صكره قهر ايله اخراج ايلديكمدن شمدي جاريه م اولمشـدر ديوب عورت دخي
بلي زوجه سي ايدم بلا قهر برابر كلديم ديسه قول عورتك قوليدركه اوزرنده اثر قهر بولنميه رق ظاهر خروجي
شاهد مدعاسيدر بعده ايكيسيده اسلامه كلورلرسه مستأمن حربينك اقراري تحقيق و بينلري تفريق اولنور زيرا
منافي نكاح اولان قهر واسر ايله عورتك جاريه اولسـه يعني اقرار وحجت اقراري اوزرنده استقرار ايلمشـدر
سؤال اولنورسه كه امام عورتك حريتي ايله حكم ايتمشيكن امرتفر يقده اقرار يني تحقيق نه دن لازمدر جواب و يريرزكه
حكم امام ظاهره اعتبـار وعورتك قول مجردني اختياره مبني اولمغله اقرار مقردن بالكليه رفع احتمـال صدقي
استلزام ايلمز كورمزميسنكه دعواي قهر بنه اقامت بينه ايلسـه قبول وجاريه سي اولمغله حكم اولنور اما قربيا
سبقت ايلين دار بمزده عتق شاهدين مسلمين ايله ثابت اولمق مسئله سي بشقه دركه آنده حجت تامه ايله حريتي ايله
حكم اولنمشدركه بر دخي رقنه لقامت بينه اولنماز توضيحي اولدركه بر مسلمك نكاحنده بر مسلمهء غير مدخول بها بولنوب
زوجي بو عورت مرتده اولدي ديوب عورت انكار ايلسـه اقرار زوجـله بينلري تفريق ونفسي اوزره تصـديق
اولنمشيكن زوجه سنك حقني ابطـالده مصدق اولمامغله نصف مهريني ادا ايچون تضييق اولنور ايشته مسئلهء
مذكوره دخي بو يله در وصورت مفروضده حربي مرقوم امامه ابرام و بو عورتي قهر واسر ايتمديكم اوزره استحلاف
قبـل ديو اقدام ايدرسه امام ابو حنيفه رحمه الله تعـالى عنه دعواي رقده تجويز تحليف ايتمديكندن آنك قول
شريفي اوزره عورته يمين تكليف اولنماز وعند الامامين رحمهما الله تعالى ادعا ايلديكي سبب رق اولان قهر اوزره
استحـلاف ونكول ايدرسه جاريه سيدر ديو حكمي ارداف ايدر زيرا نكولي اقراري منزله سنده اولوب اصـل
امامين دخي دعواي رقده نكوله قضـا اولنماقدر والله اعـلم

باب من الامان بغیراذن الامام و بعدنهی الامام * مسلمین برحصنی محاصره یه درکار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلکه ایچلرندن برفرده اعطاء امان ایلمك سزاوار اولماززیرا محاصره دن مرادلری فتح ایکن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهردر و مسلمیندن برفرد ایچون جماعت مسلمین ایله مرادلری میاننه حائل
اولان اسبابی هرحالده خصوصا قهر اعدایا بنده اکتساب ایلمك لایق دکلدر وهم هرمسلم امیرینك تحت
طاعتنده ایکن لایق دکلدرکه امیری کندونك تحت طاعتنده اولمسنی موجب برعقده مباشرت ایلیه مکرامیرینك
رضاسیله اوله وهم نفع وضرری عامه مسلمینه راجع اولان اموره نظر واهتمام ایچون نصب اولنان انجق امام ایکن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزی رتبه استخفاف امامه لاحق اولمغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
نسنه یه اقدام غیرلایقدر مع هذا فتی مسلم اعطاء امانه اقدام ایدرسه ینه جوازی مالاکلامدر زیرا ویسعی
فی ذمتهم ادناهم حدیث واجب الامتثالی اوزره هرمسلمده علت صحت امان برکمالدر بوصورتده امام اوزره
واجبدرکه نبذعهد ایدنجیه دك قتاللرندن کف ید وامان مزبور ایله جیقمشلرایسه مأمنلرینه رد ایلیه واکر
مناسب کورورسه اول امان ویرن شخص تأدیبی تأدیب ایلیه زیرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ایلشدر آنی تأدیب ایتمسه غیریلرك دخی جرأتنه باعث وامرسیاست وتدبیرامارته خلل کلی حادث اولور
انجق امان مزبور نظرمسلمینی متضمن ایدوکی عندالامام متبین ایسه تأدیبی تجویز وتقریب اولنماز زیرا تأمینله توفیر
منفعت مسلمینی قصدایتمشدر واستطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منفعت درکاروبویله ماده ده
اعطاء امان هرمسلمه مباح ایدوکی آشکاردر مثلا اهل حصندن بریسی نهانیجه برمسلمه بکاامان ویراهل حصنك
مواضع خللنی بن سکا کوسترمك اوزره یاخود باب حصنی فتح ایتمك اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتدکجه فواتی
امرموعود دن امین اولمسه بوبابده امامدن استیمان واستیذانه باقیوب جواز اعطاء امان غنی عن البیاندر زیرا
بوبابده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوکی نمایان اولمغله مباشرینه موجب تأدیب اولمیوب مستوجب
تشکر وتطییب اولدیغی عیاندر واکر برمسلم اهل حصندن برینی معسکره نزول اوزره یوز دینار مقابله سنده
تأمین ایدوب دنانیری قبض وآنی معسکره ایصالدن صکره معلوم امام المسلمین اولسه بوصورتده اول مسلم اساءت
ایتمش ایسه ده امانی بلاعوض اولسه جائز ولدیغی کبی بو یله مقابله عوضده دخی جائزدر بعده امام کرکدرکه
فکر وتأمله اهتمام ایلیه اکراول مسلم عسکر اسلام ارض حربدن چیقنجیه دك شرط امان قلمش ایسه امام
مخیردر دیلرسه دنانیرینی آلوب مستأمنه رد وآنی مأمنه ایصاله جهد ایدر ودیلرسه شرط مذکوری ایفا ودنانیری آلوب
غنیمت عسکرده ابقا ایلرزیرا اعطاء امان ایلین اول دنانیری انجق قوت مسلمین ایله احراز ایتمکله تملکله اختصاص
وامتیاز ایده مز انجق فعلی فعل امیر یاخود فعل جماعت مسلمین کبی قبلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واکرهمان معسکره نزول وجماعت مسلمین ایچنده برکسنه یه وصول بعده حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایسه کرکدرکه امام بوامانی امضا ودنانیرینی غنیمت عسکرده ابقا ایلیه زیرا حصننه عودت ایدرسه ایچ زده عودت
ایدنجیه دك البته آمن اولمغله رد دنانیرده فائده مسلمین بولنمادیغندن معنای نظر انجق تنفیذ امانده ایدوکی
ظاهر وتبیندر اما صورت اولی یشقه در واکر حصنی فتح اولنجیه دك عودت ایلمزسه ینه امانی قائم وایصال مأمنی
لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولمغله ینه تنفیذ امانی امرمتعهدر کذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ایلدیکی یوز دینار
اوزره آنلره برآی مقداری اعطاء امان ایلسه ینه امام مخیردر دیلرسه دنانیرلرین رد ایله نبذ عهد ایدر ودیلرسه
تنفیذ امان وانقضاء مدته دکین ترك عدوان واول دنانیری فیء اسلامیان قیلورزیرا هرجانبده وقوع منفعت
متوقعدرکه قبل المدة فتح حصنی امید ایدرسه رد دنانیر انفع وامید ایتمزسه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح واوفقدر
واکرامیر برمنادی یه فرمان اول دخی میان عسکرده سزلردن قنغیکز اهل حصنه یاخود ایچلرندن برشخصه امان
ویررسه امانی باطلدر دیوندا واعلان ایتدکدن صکره برمسلم مجانا یاخود مقابله جعلده اعطاء امان ایلسه ینه جواز
امانی بی ریب وکماندر زیرا مسلمك صحت امانی موجب اولان علت بوندا ایله منعدم اولمامشدرکه ولایت امان ولایت
شهادت کبی شرعا هرمسلم ایچون ثابت ونهی امامله غیرفایتدر بعده اهل حرب نهی مزبوردن خبردار اولمسلریله
بعدالنهی امان مسلم صحیح اولماسه ضرورحرامد مؤدی اوله جغی بدیداردر انجق امان مرقوم نظرمسلمینی متضمن
دکل ایسه امیرایچون اول امان ویرن کسنه یی تأدیب وحبس وعقوبتله تعذیب جائزدر زیرا بعدالنهی مخالفت
امامی اعلان ایتمکله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقی ازیددر اما منادی
امر امیرایله اهل حصنه ندا و مسلمیندن هرکیم سزه امان ویررسه امانته مغرور اولمکز زیرا امانی باطلدر

دیو رفع صدا ایدوب یاخود بومضمونی امام آنلره تحریر کتاب یا ارسال رسوله اعلام ایلدکدنصکره برمسلم آنلره
اعطاء امان ایتمکله حصنلرندن نزول ایلسه لرفیء اسلام اولورلر لکن بومعنی بعدالنهی امان مسلم صحیح اولمدیغندن
ناشی اولمیوب بلکه امامدن اعلام سابق سبیل نبذ عهده متمشی اولدیغندندر زیرا نبذ ایله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخی قبل الامان وبعده ممکن اولمغله نبذ دخی قبل الامان و بعده صحیح وممکندر و نبذ
بعد الامان طاری اولسه حکم امانی رفع ایتدیکی کبی مقارن امان اولسه ثبوت حکمنی منع ایلر اما صورت اولی
یشقه درکه آنده اهل حرب نهی امیره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بوصورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازی مقرر اولمق انجق مسلمیندن دفع ضرر ایچوندرکه جائز کوریلسه مسلمین ایچنده
بولنسان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میاننه حائل اولمغه قادر وامیرمرة بعد اخری نبذ عهد ایلدکجه آنلر
تجدید امان ایدوب مسلمین برحصنه استیلا ایده میه جکلری ظاهر اولور بومقوله ضرردن مسلمینی تخلیص ایچون
من اندرفقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز نبذ ایله حکم وتنصیص اولندی واکر امیر اسلام اهل حربه
اعلام وبرمسلم سزه امان ویررسه امانی معتبر دکلدر بن امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب صکره برمسلم
اهل حربه وصول وبن سزه امیرك رسولی یم وامیر سزه امان ویردی دیوب آنلر دخی اعتماد ونزول ایدرلرسه
اول کسنه کاذب ایسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه که بومعنی
انجق رسول ثابت ارساله حقنده در بوقسه امیر ارسال ایتمش ایکن ارتکاب کذب ایلین شخصك عبارتی عبارهٔ
امیرکبی اولمق ممکن اولمدیغندن فضله کند وطرفندن دخی اعطاء امانی صحیح اولمازکه بوصورتده اهل حربه
بن سزه امان ویردم دیسه امانی تصحیح اولنماز بناء علیه بو امان باطل ایدوکی نمایاندر جواب ویررزکه اکرچه
کلام مذکور حقدر لکن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پیام ایتمش ایکن امان ویرلمسه معنای غرور محقق
اولورزیرا اهل حرب ایچون صدق وکذبنه مطلع اولمق غیرمقدور واول شخصك عقل ودینی صدقه باعث
وکذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماد ده معذورلردر اما امانی نفسنه مضاف قلمش ایسه جواب
مسئله بونك خلافیدر واکر امیر صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ویروب یاخود بندن
رسالت امانله وارورسه سزلر ایچون امان یوقدر تاکه بن کلوب سزه بالنفس امان ویرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب
آنلر دخی امان رسولی قبوله نزول ایتمش اولسه لرفیء مسلمینه دخول ایدرلر زیرا کلام مزبورلسان امیردن استماع
اولنسان امامدن ماعدا مجموع امانی نبذ ایلك منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امیر
ایچون ذکری تقدیم اولنان تفقدمدن یشقه طریق متطلبدر وطریق مزبور تصحیح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمینه قادر اولمغه بادی اولور انجق بوصورتده امیر فی نفس الامر طرفندن تبلیغ امان ایچون
اول رسولی ارسال ورسول دخی خبرامانی ایصال ایتمش ایسه آمن اولورلر زیرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی
اولمغله بنفسه امان ویرمش مثابه سنده اولور وتنبیه سابقدن دخی مقصودی اهل حربی رسول کاذبك کلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك بیاننه اعتماددن دخی ردعه حمل اولنماز وهم رسول کاذب
اولدقده خبرمذکوری ابطال ایلدیکمز انجق ضررمسلمینی دفع ایچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرفدر توضیحی اولدرکه امیر مقالهٔ مذکوره سندن صکره ارسال سفیر ایتدکده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعی دخی صحیح ومشروعدر کورمزمیسنکه امیرمسلمین اهل حربه بن سزه امان ویریرسم امانم باطلدر
دیمش اولوب صکره ینه امان ویرسه بوتأمینی قول سابقندن رجوع اولمق اعتباریله تصحیح وتمکین اولنور زیرا
قول سابق امیراوزره شیء زایدی الزام ایتمدیکندن صحت رجوعی برمحذوری استلزام ایلمز واکر برمسلم
اهل حربله بیك دینار اوزره برسنه عقد موادعه ایلسه عقدی مشروع ومسلمین ایچون اول طائفه یه غزا حرام
وممنوعدر حتی آنلردن برشخصی قتل ایلسه لر دیتنی غارم اولورلر زیرا مسلم واحدك امانی امان جماعتله
سیاندر بوصورتده امام آخرسنه یه دك بوعقده واقف اولمازسه کرکدرکه موادعه سنی امضا ومالی آلوب
بیت الماله القا ایده زیرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمین انجق امضاء موادعه ده در نظیری شول عبد محجوردرکه
بلااذن المولی نفسنی ایجار وعملنی تکمیل ایده مولاسی ایچون اجاره یی تنفیذ واخذ اجرتدن غیری صورت نافعه
یوقدر لکن قبل تکمیل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره یه قادر اولور ومسلم مذکور مال مزبوری انجق قوت مسلمین
ایله اخذ ایتمشدرکه اهل حرب جماعت مسلمیندن خوف ایدرلر بوقسه شخص واحددن خوف ایتمزلر بناء علیه
اخذ اولنوب نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور واکر امام قبل تمام السنه بوعقده

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت الماله وضع
ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشایه قادر ایکن تنفیذ وامضایه قدرتی بالطریق
الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجه اوزره
غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه
اکرچه مقتضای قیاس مالک نصفی رد اولنوب نصف آخرک مسلمین ایچون احتباسیدر زیرا تمام سنه یه تمام
مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلومله موادعه عقد اجاره یه
قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه
ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا
مال مزبوری التزاملری انجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در وجزء شرط انجق
تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده
حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره یی معنای عوضده تجوزه صارف
بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه‌لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولمیجه
جمیع مالل‌رینی کندولره رد ایلمک لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف
وبعضنده آسودهٔ مخائف اولورلر مثلاً هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر
ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالل‌ری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل
اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالل‌رین رد ایدر
واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناک ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی بیک
دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض واتهاب ایلیوب بعده
بر سنه بجدکدنصکره امام نقض موادعه‌لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضک ثلثینی اولان ایکی بیک دیناری
رد وباقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب
عوضه داخل اولهکلدیکندن مالک عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسوم مدرجاً آنکه بو بابده
کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده عقد
موادعه جمیع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد در سؤال اولنور سه که بدل
اجاره حرف باوکلمهٔ علی یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب
باب بیع بو حکمده اجاره یه موافق ایکن باب موادعه ده موجب تفریق نه در جوابنده دیرزکه بیع واجاره
باعتبار الاصل معاوضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق
باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه ده
حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی بر عورت زوجنه طلقنی ثلثا
علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
عورت اوزره مالدن بر نسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قولنده اصل
مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف باایله کلمهٔ
علی بینلری مسئلهٔ امان کبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته
معاوضه در واندن مقصود اولان زوال ملک نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بو مسئلهٔ
مزبوره ده معنای معاوضه یی ترجیح وبهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان
بشقه در واکر مسلمین بر حصنی محاصره یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی لعلی انا ومکم حتی
ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت
ایده رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزلک ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن
اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمک مضمونی افهام ایلسه وبعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره
باطلدر زیرا هر جهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابق ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکی
عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه سندن رجوع
قیلمشیکن بونده نیچون قیلمادی جوابنده دیرزکه مسئلهٔ سابقه نک وضع واسلوبنده معنیٔ زائد واردرکه

مطلب فسخ الاجارة فی بعض المدة

مطلب ... علی الشرط

مطلب ... علی المدة ... البیع

مطلب طلقنی ثلاثا علی الف درهم فطلقها واحدة

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لا امان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه
قد ابطلت قولی لکم انه لا امان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقیمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه
بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر وبدید اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر
اما بو مسئله ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر
کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان اومنهم
فلم یجیبونی فانا ارید ان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل وزور فلا تعتروا به
یعنی بن اهل حربدن بو حصنک اهلنه سزکله برابر قتال ایده رم وبن آنلری امان ویره یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا
اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزلک ایچون اظهار امان ایده یم امید ایده رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب
بکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایده جکم امان کذب وباطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب
صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده جکم
لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانه بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتمامش
منزلنه نازلدر وبو مسئله نک بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار
قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر وبز دخی بو بابک تمام شرحنی
ینه املا ایلدیکمز شرح ازبادانده بیان واطناب ایلدیک

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❁ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله
تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده
لطف وقهردن هر نه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه‌لر عقد مزبور جائز
واول مسلمک حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم
یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تعبیر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز
اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهودنی قریظه فتی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین
الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن
معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه
محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده بورلر دیو اخبار
ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خبا ثتکاره یا اخوة القردة والخنا زیر انسبوننی انزلوا علی حکم الله
وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرک قرنداشلری بکا سز سبمی ایده یورسز الله تعالینک
حکمی ورسولینک حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جانه دوچار
اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرین اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق
یا ابا القاسم سن از قدیم کسنه یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیک دیمکله اعتذار ایلدیلر بعده محاصره لری ممتد
اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتک حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر وبنی قریظه بعثت نبویه دن
اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله
عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساندن امیدوار اولدقلرندن آنک حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله
نبی کریم الخصال آنلری حکم سعد سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینک
حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر وباعث
تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام وبنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط
کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن بریکز
بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمزمیسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتمونلریله
جمله یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلک الی سعد بن معاذ قول شریفلریله
حکم مذکوری عهدهٔ سعده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصک وجه مخصوصی
اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق وبنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه
التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذک ساعدنده عرق حیوة اولان اکحله مشرکیندن بر سهم سمناک

اصابت واكلنى قطع ايدوب تسكين دمى قابل اولمايجه سعد حضرتلرى دعايه آغاز ايدوب يارب اگر تقديرازليده حرب قريشدن برنسنه ابقا ايتمش ايسك بنى اول حرب ايچون ابقا ومعمر قيل كه رسول الله عليه السلامى ميانلرندن اخراج ايلين قومله قتالدن احب بكا نسنه يوقدر واگر اول حربدن نسنه ابقا ايتمش ايسك بو جرحى بكا سبب شهادت قيلوب بنى قريظه خصوصنده انتقامله قرير العين ايتمديكجه بنى امانه قيله ديو نياز ايلدكده در ساعت اول خون روان سكون وانقطاعه دمساز اولدى و بو دعاسنه دخى باعث انجق اولدركه بنى قريظه نك نقض عهدلرى اخبار اولندقده آنلرى تجديد عهده دعوت ايچون فرمان رسالتپناهى اوزره اشراف انصاردن برجماعتله سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خيانتكار دخى قول غليظ وشتم وتغليظ ايله مقابله يه اجتسار ايلدكلرنده سعد سعيد اشتمونى يتا و بينكم اهم من هذا الشتم وهو السيف يعنى بكا شتم مى ايدرسز بعد اليوم ميانه مزده بو شتمكزدن اهم و بوندن زياده موجب الم برنسنه واردر كه سيفدر ديو تهديد ايده رك عودت ايتمشيدى صكره جناب حى قيوم احزاب مشركينى مهزوم ايدوب مسلمين بنى قريظه يى محاصره يه هجوم ايلدكلرنده سعد سعادت افراز دعاى مذكور ايله تضرع ونياز ايلمشيدى وقتا كه بنى قريظه حكم رسول الله اوزره نازل اولديلر سعد بن معاذ مسجد رسول الله ده مريض ايكن حضرت رسالت حكم مزبورى اكا تفويض بيورديلر همان زمرۀ انصار كلوب معسكر نبوى يه ايصال ايچون آنى برحمار اوزره اركاب واثناء طريقده ياسعد بنى قريظه حليف ومعاهدلركدر الله تعالى سنى اوزرلرينه اقدار ايلدى سندخى آنلره احسانه ابتدار قيل ورسول الله صلى الله عليه وسلم احسانى وابقاء نفوس انسانى سودكلرى معلومكدر وعبدالله بن ابى خلفاسى بنى قينقاعى تخليصده نه كونه سعى ايلديكن بيلورسين سن احسان ومروته دخى اليقسين ديه رك رجاى نااتجاده اطناب ايلديلر بورتبه اكثار نياز ايتدكلرنده سعد حضرتلرى بركره مبارك لحيه سنى اليله صغايوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فى الله لومة لائم يعنى والله سعد ايچون رضاء الهيده لومۀ لائم آنى عوق ايتمك وقتى قريب اولدى ديو على وجه الايجاز كشف راز ايلدى در كار شفاعت اولان زمرۀ انصار بو مقال تهديد اشتمالدن مراد سعدى اذعان ومبانلرنده هلكت قريظة والله ديه رك تأسف كنان مجلس رسالتپناهى يه شتابان اولديلر سعد دخى واصل اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى زمرۀ انصاره قوموا السيدكم فانزلوه يعنى سيديكزه قيام ومركبندن انزال ايديكز قول شريفلريله خطاب وانلر دخى امتثال ايله قيام وانزاله شتاب ايدوب سعد سعادتمانوس حضور نبويده شرفمند جلوس اولديغى حينده نبى كريم عليه افضل التحية والتسليم حضرتلرى اكا خطاب تكريم ايدوب قد جعلت الحكم فيهم اليك فاحكم فيهم يعنى بنى قريظه حقنده عهدۀ رسالتمده اولان حكمى سكا تفويض ايلدم امدى حقلرنده سن حكم ايله بيورملريله آنى تحكيم ايلديلر همان سعد اولا جانب بنى قريظه يه اقبال وآنلره عليكم عهد الله وميثاقه ان الحكم فيكم ما حكمت يعنى حقكزده حكم جارى بنم حكمم ايدوكنه رضاكزده الله تعالى نك عهد وميثاقى اوزريكزه اولسونمى ديمكله تحليفه استعجال ايدوب انلرده تصديقله رضالرين تحقيق ايلديلر بعده رسول انام عليه الصلوة والسلام حضرتلرى صحابۀ كراملريله سكون وآرام بيوردقلرى جانبه خطاب لكن صورت تحليف وتحكمده جناب نبوتمآبله مواجهه دن محاب واجتناب ايلديكندن مجرد اجلال وتبجيل ايچون وجهنى جانب آخره تحويل وكمال آداب ايله صيغۀ خطابى لفظ غيبته تبديل ايدوب وعلى من هنا بمثل ذلك يعنى بوطرفده بولنانلر ذوات اوزره دخى عهد مذكور لازم اولسونمى ديمكله رضالرين قصد تحصيل ايلديكده رسول الله عليه السلام ومعيتلرنده بولنان صحابۀ كرام جواب نعم بر له عقد مزبورى تكميل ايلديلر همان سعد رضى الله عنه انى حكمت فيهم بان يقتل الرجال وتسبى النساء والذرية وتقسم الاموال يعنى بن على التحقيق بنى قريظه حقلرنده رجاللرى قتل ونسا واولادلرى سبى واموالرى تقسيم اولنمغله حكم ايلدم ديوب مانند سيف صارم مادۀ فسادلرين حاسم اولدى اول آنده نبى آخر الزمان عليه صلوات الرحمان لقد حكمت فيهم بحكم الله من فوق سبعة ارقعة يعنى والله ياسعد بنى قريظه حقلرنده رفعه كبى بر برى اوزرنده اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالى نك انزال ايلديكى حكمله حكم ايلديك قول شريفلريله حكم سعده تحسين واحسان بيورديلر ونقل مزبور بعض رواياتده مذكور و بالاده ذكر اولنديغى اوزره اشهر روايات ايدوكى ميان اهل حديثده مشهوردر و بونده دليل واردر كه اهل حصن مسلميندن برذاتك حكمى اوزره نازل اولدقلرنده اول ذات حكم مزبورى شخص آخره يعنى اهل حصنك رضالريله تفويض قيلرسه جائز اماراضى اولمازلرسه غير جائزدر زيرا سعد حضور نبويده بنى قريظه يى استرضا ايچون اخذ عهده ابتدار ايتدكده

رسول الله صلى الله عليه وسلم تجديد عهده نه حاجتدر ديو منع وانكار بيورمديلر نكته سى اولدركه حكم مزبور رأى وتدبيره محتاج اولوب ناس دخى اولبابده متفاوت اولملريله برشخصك حكمنه رضا شخص آخرك حكمنه رضايى مثبت دكلدر حتى رضالرى يوغيكن آخره تفويض واولدخى برنسنه ايله حكم ايلسه نافذ اوله مز مكر محكم اول حكم مرقومه واقف اولوب اكا اجازت ويره بو صورتده اجازتى انشاء جديدى منزله سنده اولوب خصمك رضالرى اوزره تمام حكم انجق اولك رأيى ايله حاصل اولمغله نافذ اولور و بو بابده من له الحكم قتل رجال ياخود مقدمت ياخود ادخال غنيمتله حكم ايلسه جوازده جمله سى مساوى وحكم سعد بو دعوايه دليل قويدر و بعض رواياتده مذكوردر كه سعد حضرتلرى يوم مزبورده ذكورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ايتمشلرينى قتله حكم ايلمشدر و بلوغ اطفالده نبات عانه يى اعتبار ايلين رجال بو روايتله استدلال ايلمشلردر لكن بزلر بوقوله قائل دكلز زيرا نبات عانه ده اجناس ناس برقياس اوزره دكلدر كورمزميسنكه ترك وتاتارده بطى وطائفۀ هنودده سريع اولور بناء عليه نبات عانه مبناى حكم قيلمق ممكن اولماز وروايت مزبوره بو وجهله تأويل اولنور كه نبات عانه بلوغ بنى قريظه يه علامت ايدوكنى رسول الله صلى الله عليه وسلم وحيله سعده اخبار اولدخى حكم مذكورى اختيار ايتمش اوله ياخود سعد انجق مقاتلرينى قتله حكم ايتمش اولوب وقتل مقاتل كرك بالغ وكرك غير بالغ جائز اولوب بنى قريظه دن دخى نبات عانه يه واصل اولنلر مقاتل اوله كلدكلرندن ضمنا آنلرى دخى قتله حكم ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روايت اولنمش اوله لكن تأويل اول اصح ومعولدر زيرا غير بالغ مقاتل اولورسه اگرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنى قريظه ايسه بعد الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بوسياق اوزره ذكر اولنمشدركه سعد بن معاذ حكم مشروحنى انفاذ ايلدكدنصكره بنى قريظه يى سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاريه ده حبس وموجب امر نبوى اوزره اللرينى ارقه لرينه بند ايله كبس اولنديلر و بو روايت اسيرلره بو كونه معامله لازم ايدوكنه دلالت ايدر قال الله تعالى حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق يعنى تا كه قتل كفارده اكثار ايلديكيزده بقية السيوفى وثاق محكم ايله مربوط مكتوف ايديكز راوى ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه ايچون عقد مجلس ثريا نظام وبريوم شديد الحرده ايچلرندن بعضلرينى قتل واعدام ايلديلر ومغازيده حضور نبويده قتل اولنانلرى تسميه وتعيين وحيى بن اخطب وكعب بن اسيد و برجماعتك اساميلرين ذكر وتبيين ايلدى ونصف نهار ايرشدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بنه حاللرينه ترحم بر له لا تجمعوا عليهم حر الشمس وحر السلاح قيلوهم واسقوهم حتى يبردوا ثم اقتلوا من بقى منهم يعنى اوزرلرينه حرشمس ايله حر سلاحى جمع ايتمكز بر ازقيلوله وراحتلرينه رخصت وسقى ما ايله تسكين حرارت ايدريكز تاكه تبرد ايده لر بعده بقيه لرينى قتل ايديكز ديو تكلم بيورديلر ومغازيده مذكوردركه رسول الله صلى الله عليه وسلم وقت مذكورده مجلس عاليلرندن قيام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقى منهم يعنى ياسعد آنلردن باقى قلنلر ايله كندو شأن وحال ومراد مافى البالكى استعمال قيل نطق جوهر فاللريله ترخيص عام ايلديلر وقتل بنى قريظه يه بالنفس مباشرت ايلين على بن ابى طالب وزبير بن العوام رضى الله عنهما ايديلر وقتللرى دار ابى الجهم جوارنده اولوب دملرى داخل مدينه ده احجار الزيت نام محله دك سيلان ايلدى ومؤلف عاليجناب مقتوللرك عددينى بوكا يده بيان ايلدى واولبابده اختلاف روايات بولنوب اظهر روايات يدى يوز اولمقدر وامام مقاتل دورتيوز اللى در ديدى وعدد اسرا التى يوز اللى ايدى و بلوغنده شك ايتدكلرينك عانه سنى كشف ايله درك ايدرلرايدى حتى عطية القرظى رضى الله عنه ديديكه يوم مرقومده بنم بلوغمده شك ايدوب عانه مى كشف وعدم نباتنى كوروب بنى ذرارى يه الحاق ايلديلر ومرويدركه عمر بن الخطاب رضى الله عنه امراء اجنادينه اقتلوا من جرت عليه الموسى ولا تسبوا الينا من العلوج احدا يعنى اوزرينه اوستره جريان ايتمشلرى قتل وتدمير ايدوب طرفمزه ضخام كفاردن برفردى اسير كتورميكز ديو تحرير كتاب ايلدى و بو تنبيهى انجق مسلمينه شفقت وسوء قصدلرندن صيانت ايچون ايدى كورمزميسنكه ناس بعد زمان نهى مزبوره مراعاتده مبالات ايتمدكلرندن محذور مذكوره جناب عمرى بالنفس مبتلى اولوب ابولؤلؤه نام برغلام مجوسى يديله قتل اولنوب عامۀ مؤمنينى دلخون اندوه بلا ايلمشدر لكن منقولدر ابن عمر رضى الله عنهما ديديكه يوم احدده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه عرض اولندم واون اوچ ياشنده ايدم بنى قتالدن رد ايلديلر صكره يوم خندقده عرض اولندم واون بش ياشنده ايدم بكا سائر مقاتله ايچنده قتاله رخصت و يرديلر و بو روايتى ايرادن مؤلف صائب الاجتهادك مرادى حكم بلوغده نبات عانه معتبر اولمديغنه استدلال واستشهاددر و بو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب بيان وقت البلوغ

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بر روایتده اون سکز و بر روایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر و بز بو مسئله یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی و مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی الثانی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصف لیلة البراتنده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز وقصور اوزره بحمد الله الملک الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن الطاف خدای مؤمن و مهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رحمت اکتساب یابنده امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وماتوفیقی الابالله علیه توکلت والیه انیب

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرک مصراع ان تقوی ربنا خیر نفل یعنی ربمزدن اتقا ایلمک افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونک عن الانفال ای الغنائم وبو آیت کریمه نک سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مروی در دیمشدر که یوم بدرده بزلرده سوء اخلاق حادث ولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی دوشمنی منهزم ایلدیکی هنکامده بزلر اوج فرقه اولوب بر فرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده محارسه لرینه قائم و بر فرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم و بر فرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هر فرقه بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتمکله حضور نبویده جمله مز اجتماع ورفع اصوات ایله نزاع وانتزاع ایتدکلر بمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیورلر ایدی درحال یسئلونک عن الانفال قل الانفال لله والرسول الآیة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامه تنفیل ومال مخصوصه نفل تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز آلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجه نفسی مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان وباشله اقدام مهالک واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم بر کافر مستحق القتلی قتل ایدرسه آنک لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلک اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنک اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینده منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر بر سریه یه بعث وتسییر ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمک بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر لکن ثلث مرقوم قید خمسله تقیید اولنمدیغجه غنیمتلرینک ثلثی بلاتخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیسنده دخی بعد اخذ الخمس عسکره شریک قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص وباقیسنده تشریک اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عندمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اولهمز اما عند الشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه بر مشرکی قتله درکار اوله سلبنه البته مستحق وسزاواردر ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بو مثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجت مس ایتدکجه حدیث مذکورک صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالک بن انس رحمه الله تعالی دیمشدر که من قتل قتیلا فله سلبه حدیثی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهزام مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مذکورک

مذکورک محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر و یوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نک وانتم اذلة قول شریفیله توصیفنه ماصدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بومقدمه لردن عندمزده ظاهر اولدیکه حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهک ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولیمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم وادی القرابی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی بر سهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنه نک اصابت ایلدیکی غنیمت دخی بویله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبک بسهم فاستخرجته فلست باحق به من اخیک المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسک اول اوقه دخی سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بو یله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمة جواز تنفیل بی قال وقیلدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتمیوب اهل عراق وحجازک دخی مذهبلری عدم جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعیده تفصیلیمز فساد قوللرینه دلیلدرکه تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر بو قسمه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون باقیسنده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر وبعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر وبعد الاصابه عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدر که برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده و یلک سألتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بر یولار ایستدک قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ماکان لک ان تسألنیه وماکان لی ان اعطیک یعنی والله اول نسنه یی نه سنک ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدرکه برکسنه مغنمدن قیلدن بر یوماق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده اما نصیبی منها فلک اما ایچندن بنم حصهٔ خمسم سنک اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشگاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آلدیم زیرا ناقه مک زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالک ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اگر بعد الاخذ تنفیله رخصت اولایدی اول شخصک صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه مساکیندن اولمق اعتباریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسک غیری بکا حلال اولماز وخمس دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطاری حق عامه اولان خمسدن اولمیوب بلکه نفس انفسلرینه خاصه اولان صفایاردن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریک بعیر ایتمکسزین وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الآیة نظم کرامت نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه الآیة ذکر حکیمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیه وتعویل اولنور وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیو ندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب وما اخذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بو یله ذکر ایدوب دیمشدرکه یسئلونک عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازل اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیر حساب عن فواق لفظنی ای عن سوآء
دیو تفسیر ایتمکله بزدخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی قدر فواق ناقة وهو قدر ما بین الحلبتین من الراحة بضم فاؤه و بفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر غنائهم و بلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی مابینده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعند البعض فواق قسمتده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذ در وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنا فیه اگرچه یوم بدرده بلا قتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولید بن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میانده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ایکیدن بریسی بکا یا عم ابو جهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدرایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ایتمه کرکدر تا که قنغمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کوردم مکه صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعه ایشته ابسته دیکیکز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بنمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکزمی دیو خطاب آنلر دخی لا یا رسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریانی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق ارطعانی یاکز سیف معوذده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سیفندن مسبیدر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله بر سفیر ارسال
و یاباکی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه یا بامك قاتلی اول کسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تا منکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر و اثبت اولدر که ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناگاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اولحالده کوزلرینی آچوب
یارو یعی الغنم لقد ارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیونجوباجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاسله جواب ویردم بنه اول حالده لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و جیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله تمکباش جراحتی

اولدیغمده شیمدی نه یاپمق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی او یله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموز باشلرمدن قطع ایله که عین ناظر بنده مهابتی زیاده اوله ومحمده عودت ایتدکده
خبر ویر که اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشددر ابن مسعود رضی الله عنه دیر که همان رأسنی قطع
وپیشگاه رسول اللهه احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قهار کبریا ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزره ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وقتی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار اینسه کرکدر پس اصحاب کرام یا رسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلر که انا دخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فقال کلا انما کان الیوم یوم رجعه فهر بوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور
اولدخی دیر که بو یله دیمکز بلکه آنلر شویله مخفیده لردر که بو کون انجق اکار حم ایده جك کوندر بو کلامی
ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیر که حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده وارد در اگر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنور که
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف و بی مجال ایده مشدر بوجهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلر یدر و بو روایت اکا حمل اولنور که
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شویله ضعیف و بی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بوجهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویرلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیر جائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدر که ابو قتاده رضی الله عنه دیر که یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناگاه
کوردیمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنقی ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم در حال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رائحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایرشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدیمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهاد له
حضاردن استمداد ایلدم همان برکسنه دیدیکه یا رسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفمدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاها الله ایعمد اسد من اسد الله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه ویریرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

لامغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جمعه يعنى تخميس اولنمادقجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقجه نفل يوقدر
وبعد التقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر وبو كلامدن مرامى قبل الخمس بغير تنفيل غانميندن برفردك غنائمدن
برشيئله اختصاصى نفى وانكارو بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهـاردر كه بونلر بزم مذهب صحيح مختارمزدر
وعمر بن الخطـاب رضى الله عنه دن مرويدركه لانفـل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولايعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غير محابى ديمشدر لا نفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة قولينك معناسى امام
ايچون بعد الاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعد الخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدر ديمكدرو بعضيلرى ديديلركه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدر اما امتداد حرب ايله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعد الاصابه
قطعا لايق اولماز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبي صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلرايدى اهـل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعد الاصابه معنالرينه تحميل وبعد الاصابه تجويز تنفيل
ايلديلر لكن معنـاى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سرايادن بولنان اهـل جهاددركه
آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمدقلرندن احتياج تحريضدن برى اولملريله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سراياده بولنـان اهل جهاددركه آنلرك نشـاطلرى
قليـل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جلرى ظاهر اولمغـله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل ايدرلرايدى مترجم فقيردركه نهايه ده ابن الاثير بواثر بليغ الاثرده بدا يعنى من اول الامر غزايه
مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بومعنـاره حملى ظاهر ور بع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهرايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر
اولنـان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدروشرح مذكورك عبارهسنى نهايه ده ذكر اولنـان تفسيره حمل
ايلمك دشواراولدوغى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى
وسائق وحارس طائفه لرى اجير مقوله سندندر وامامك آنلره ويره جكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عمللرى
مقدارنجه در غير محابى قولينك معنـاسى بودر يعنى امام انجق عمللرى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز
واعطاء اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالد بن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدركه آنلر امير جيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى المازلرايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدركه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمسى واردر ديديلرو ابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقـل اولنمشدر و بز دخى بوقولى اخذ
وانقـياد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شيء نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغـله داخلدر ديو استناد
ايدهرز وخالد وعوف رضى الله عنهما دن نقل اولنان عـدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكلـه امامدن
سبقت تنفيـل صورتنده تخصيصله توجيه وتأسيس اولنوروبزم عنديمزده دخى سلب بوصورتده تخميس اولنماز
اما تنفيـل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدركه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايلدوب امير جيش بوخصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعـلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذو باقيسنى كندويه ويره سين ديو كتب
وافهـام ايلمشدر لكن بواثر معتبرده براشكال دخى مقرردركه صورت مذكوره ده تنفيـل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعد الاصابه اولوركه بزانى بويله دليلى وارايكن
تجويز ايتمز مكر يوم مرقده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد اوزره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بوبابده بزم عنـديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ وباقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عبـاس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشـدر مرادى ديمكدركه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب ما يسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه در مترجم فقير دركه جزاء
يعنى الكفايه درامام حصيرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اكرچه كتابده ذكرى كله جك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومد ايله اول دخى يعنى الكفايه دركه
عطف تفسيردر و بعضـيلر عين مهمله ومد ايله در يعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقـام جمله ده كفايت باخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهـاريله
مقتولدن سلب اولنه بومعنى اسلاب سائره مثلا فرسه دخى شامل اولمغـله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب ديركه بعد تنفيـل الامام برمسـلم بركافرى جرح بعده مسلم آخرانى
قتل ايلـدنظر اولنور اكر مسـلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واكر بومرتبه يه ابلاغ ايتمامش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفـايت وفضله عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتن
اظهـار واعلام ايتمكدر و بومعنى صورت اولاده انجق مسـلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفـات مذكوره يه محتاج اولماز اما صورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغـله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزميسنكه بركسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخردخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر امارمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئله مذكوره اوزره حديث
محمدبن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشـدركه غزوه خيبرده محمدبن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعـالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتـل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطـا بيورديلرو بعض روايتده
وارد دركـه استحقاق سلبده نزاعه قيـام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمدبن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتديغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلـدم ومرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بواقتضا ايله رسول الله صـلى الله عليه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه حكم وقضـا
ايلديلر ومرويدركه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يامحمد بنى تيزالدن قتل ايله ديو اظهـار طلب
ايلبوب محمد بن مسلمه قتل ايتمم تاكه قرنداشم محمودك طاتديغى سندخى طاتهسين ديوب كتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليـه وسلم سلبنى محمدبن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمدبن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنـد يمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشـيدى كه بز فهم ايده مز ايديك تاكه
بريهودى كلوب قرائت ايلديكه هـذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بو سيف سيف مرحبـدركه
آنى هركيم طاتـسـه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدركه برمسلم بركافرايله قوجاق قوجاغه طوتشـدقده
مسلم آخركلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله
عنه دن مرويدركه ايكيسى ميانده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتـل ايتمكله هر برى مزيد قوت
وزياده مشقت وكفايتن اظهار ايلمشـدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخـذ ايده رز كه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتلى ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبي خاصة * يعنى امام خاصة خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليـه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنـائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطاوتنويللرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بركسنه غوص حروبده اقدامى ظاهر واعانت
ماليـه يه احتياجى دخى باهراولدقده امام المسلمين اكا بعـد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطاوتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بوشخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائزايكن اقدام وشجاعتنـه تجربه حاصل اولان محتـاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكتهسى اولدركه خمس مذكورآنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشـدر نظيرى اولدركه
بركسـنه برركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعـالى عنه دن بو بابده براثر دخى وارد اولمشـدركه واجد ركازه خمسهالنا واربعة
اخماسهالك وسنتممهالك يعنى بولديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رزديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلـديغى لانفل

الامن الخمس حديث شريفنك تأويلي بومعنى درويته سعيد رحمه الله تعالى دن مرويدر كه كان النفل
من الخمس ديدى يعنى عهد رسالتده محتاجين ايچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولور ايدى بو بياندن مستبان
اولمشدر كه بعد الاصابه تمام غنائمدن تجويز تنفيل و بومسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم
تنفيل ايلدكلرى مرويدر بو سوق دليل ايلينلر خطا ايتمشلردر كه بو بابده فكر وتأمل وفقى محلمدن تنفيل بيورد قلرين
فهم وتعقل ايتمشلردر زيرا بعد الغنيمه تنفيللرى انجق نفس نفيسلرينه خاص اولان سهملرندن ايدى زيرا غنائمدن
اوچ كونه حصه لرى وار ايدى برى صفى وبرى خمس الخمس وبرى سهم احد الغانمين ايدى صفى اول نسنه دركه
مثلا رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ودرع وجاريه و بونلرك امثالى نسنه لرى قبل القسمه غنائمدن نفس نفيسلرى
ايچون انتخاب ايدرلر وزمان جاهليتده امراء جيوش بوصفى يى بعض سهام سائره ايله رابراخذ واحراز وآنلر ايله
عساكر سائره دن امتياز ايدرلر ايدى حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن برينك ثناسنده اطراء ايدر * نظم * لك المرباع
منها والصفايا * وحكمك والنشيطة والفضول * ديو انشاد وانشا ايلمشدر يعنى غنائمدن مرباع وصفايا وحكم ونشيطه
وفضول سكا مخصوصدر مترجم فقير ديركه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كبى انى آلورلر ايدى
وصفايا جمع صفيه دركه آنفا ذكر اولنمشدر وحكم اول نسنه دركه غنيمتدن نفسى ايچون عسكر اوزره حكم
ايدوب آنى اخذ ايدر ونشيطه اول نسنه دركه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طريقده بعض غنائمه موصول
اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه دركه بعد التقسيم قابل قسمت اولميان بعض اشيا فضله قالور انتهى
وامراء جاهليه بو مذكوراتى بالتمام اخذ والتقام ايدرلر ايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ وتعطيل انجق اخذ صفى
تحليل اولنمشدر واولدخى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص بعد وفاته حكم جوازى باطل
اولديغى اتفاق علما ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ايچون بقاسنده اختلاف علماء ذكر اولندركه
رازى كتاب السير الصغيرده بيان وظهار ايلديك وامام زهريدن منقولدر ديمشدر كه غنائم بنى النضير خاصة املاك
خالصة رسول الله عليه السلام ايدى آيدى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصاردن برفرده نسنه ويرمديلر
همان انصاردن سهل بن حنيف ايله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولملريله بوايكيسنه برمقدار نسنه
اعطا ايلديلر واختصاص مذكورك بيانى فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب آيت جليله سنده نمايانلدر يعنى
اى اصحاب رسول الله سز غنائم بنى النضير اوزره اجراء خيول وتحريك جمال مركوبه ايلمديكز وجهى اولدركه
بنى النضيرى قهرا وعنوة فتح ايتمديلر بلكه بنى النضير اصلحه لرندن ماعدا دوه لرينك كوتوره بيلديكى مقدارى
ماللرين استصحاب واصلحه لر ايله بقيه اموللرى بالجمله رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اولمق اوزره
مصالحه ايتمشلر ايدى ومصالحه مزبوره يه باعث قتال اولميوب انجق قبل الهيدن درونلرينه القا اولنان رعب
وهراسلرى بادى اولمشيدى سؤال ولنورسه كه فى زماننا دخى امام المسلمين برحصنى محاصره بعدده بو وجه اوزره
مصالحه ايلسه اموال حصن خاصة امام ميدر يوقسه غنيمت جيوش اسلاميمى جواب لولدر كه بلكه غنيمت جيوش
اسلامدر زيرا خوف كفار نفس امامدن اولميوب انجق منعه جيوش اسلامدندر امامنعه رسول الله عليه السلام
معسكرلرنده اولان صحابه كرام ايله اولميوب بلكه صحابه كرام سليقه حمايه لرنده نيل امالله ايكام اولورلر ايدى قال الله تعالى
والله يعصمك من الناس يعنى حبيبم يا محمد الله تعالى سنك روحكى تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولبابده خوف
ايتميه سين حال آنكه غنائم بنى النضيرى خاصة مهاجرينه تقسيملرنده بعض منافعله انصارى دخى ارضا وتكريم
بيورمشلردر كه مهاجرين ابتداء هجرتده بيوت انصاره داخل واموال واشيالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ايدى
بعد فتح بنى النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلر كه رضا كز ايله غنائم بنى النضيرى بين المهاجرين
تقسيم ايده يم تاكه آنلر بيوت بنى النضيره تحول ايدوب منازلكز سزه سالم قاله ياخود بين الكل تقسيم ايده يم بنه آنلر
منازلكزده كالاول برابر ساكن اوله لر همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب يا رسول الله بلكه اكا راضى
اولورز كه بالكز بين المهاجرين تقسيم بيورهسز بنه مهاجرين زمله برابر منازلمزده كالاول ساكن اوله لر ديدى
و بونلرك شانلرنده والذين تبوؤا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى ومرويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم يوم مزبورده سعد بن معاذه على وجه التنفيل سيف ابى الحقيق اعطا وتنويل ايلديلر و بعد الاصابه
تنفيللرى انجق غنائم مرقومه خاصة خالصه لرى اولديغندن ايدى وعمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايچون اوچ عدد صفايا واقع اولمشدر برى بنى النضير وبرى فدك وبرى خيبردر
بنى النضيرى ظهور ايدن رسل ووفودك جوائزى مثللو نوائب حادثه ايچون وفدك قريه سنك منافعى ابناء سبيل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ايچون حبس ووقف ايتمشلر ايدى اما خيبرى اوچ قسم ايدوب ايكى قسمنى مهاجرينه اعطا وبر قسمنى كندو
نفقه عيالرى ايچون ابقا ايتمشلر ايدى بو قسمدن فضله قالورسه آنى دخى ينه فقراء مهاجرينه رد ايدرلر ايدى
جناب فاروقك خيبر ايله مرادى بعض خيبردر بو قسمه تمامى ديكلدر زيرا خيبردن شق ايله نطاة قسملرينى بين المسلمين
اون سكز سهم اوزره تقسيم ايلدكلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدر كه برشق ونطاة قسملرينك تقسيمى اشاغيده
اول باب قسمتده بيان ايلديك وعروة بن الزبير رضى الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
زبير رضى الله عنهه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره وبعض اراضى موانى اقطاع بيورديلر وامام زهرى
رحمه الله دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر وعمر وسهيل وعبد الرحمن بن عوف رضى الله
عنهم جنابلرينه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره يى اقطاع ايلديلر وبعض روايتده اول اراضى غين معجمه ايله
اراضى غامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايدى كه اكا صو ايرشوب انتفاعى ممكن ايدى ديو وارد اولمشدر مؤلف الكتاب
امام محمد والاجناب ديركه آثار مذكوره يى استماع ايدنلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل واول تنفيلى
تشريع ايلديلر ديو توهم ايدوب آنى بيلمزلر كه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصلرى اولديغندن ايدى
اكر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثى تأمل ايلسه لر حقيقت حالى
فهم وتعقل ايدرلر ايدى زيرا حضرت عمر رضى الله عنه يا رسول الله غنائم بدرى تخميس ايلديكز كبى غنائم
بنى النضيرى دخى تخميس ايتمز ميسز ديدكده بيورديلر كه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكا تمليك ايلديكى
نسنه يى مسلمينه تمليك ايلديكى نسنه كبى قيلمزم بعده ما افاء الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلنى قرائت
بيورديلر وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر كه حكم انفالدن اكا سؤال ايتدكلرنده رسول الله عليه
السلامدن صكره تنفيل نفل يوقدر ديدى مرادى انجق بيان ايتديكمز معنادر كه جناب رسالتلرينه تخصيص اولنان
خاصة خالصه بعد وفاته برفرد ايچون متصور ديكلدر كه اول فرد دخى تنفيله قادر اوله وابن الحنفيه رضى الله عنه دن
مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده عاص بن سعيدك سيفنى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
تنفيل ايلديلر لكن بو تنفيل برقاچ وجهله تأويل اولنور كه احتياجنه بناء خمسدن تنفيل ايتمشلردر ياخود
غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آيتى مدلولنجه رأى عاليلرينه مفوض ايدى ياخود سيف مزبورى اوّلا
نفسلرى ايچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بيورديلر بو تنفيل شول حديث مروينك نظير ومثليدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده سيف ذو الفقارى اصطفا بعده حضرت على رضى الله عنهه اعطا
ايلديلر وجناب على رضى الله عنه همبشه آنكله قتال ايدر ايدى وسيف مزبور منبه ابن الحجاج و بر روايتده نبيه
ابن الحجاجك سيفى ايدى بو بابده قول روافض بشقه دركه آنلر ذو الفقار حضرت على يه سمادن نازل اولدى
زعمنده لردر وقول مذكورلرى كذب وزور ومذهبلرى بو مقوله اكاذيبه مبنى اولديغى معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا
ايله جمع الفقره ياخود مفرد بمعنى الفقره دركه عظم الظهر معناسنه در وسيف مذكور اسم ذو الفقار ايله
مشهور اولديغى عظام ظهر يكپاره اولميوب مابينلرى مفصول اولديغى مثللو بونك دخى بعض محلى مكسور ومفلول
اولديغندن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده هركس اللرنده بولنان غنائمى رد وتسليم ايتملريله
امر ايلدكلرنده ابو اسيد الساعدى حضرتلرى ابن عائد المخزومينك سيفنى كتوروب غنائمه القا ايتمشيدى
ورسول كريم عليه التحية والتسليم حضرتلرندن هرنه كه طلب اولنه البته آنى اعطا ايدرلر ايدى همان ارقم بن
ابى الارقم كلوب سيف مزبورى يلوب رسول الله عليه السلامدن آنى طلب ايلدكده اكا اعطا قيلديلر ديو امام
زهرينك روايت قيلديغى حديث جليل دخى سيفين سابقنده ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع
رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جليل دخى وجه مشروح اوزره حمل وتأويل اولنور سلمه ديمشدر كه
رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله برسفرده ايكن مشركيندن برجاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل واختلاط
ايلدكدنصكره عودت ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقوه فاقتلوه يعنى اكا ايرشوب قتل ايديكز ديو
فرمان ايلديلر وسلمه حضرتلرى شويله چست وچالاك ايديكه سرعتده فرسه سبقت ايدر ايدى همان
اول جاسوسه ادراك وزمام ناقه سين طوتوب قتل واهلاك ايلدى وناقه وسلبنى رسول الله عليه السلام
حضورلرينه كتوردكده اكا تنفيل بيورديلر كويا اول سلبى خمسدن اعتبار واحتياجنه بناء سلمه يه تنفيل وايثار
ايلديلر و بو مقوله اموردن رأى امام مقبول ومشكوردر وعكرمه حضرتلرندن مرويدر ديمشدر كه حصار
بنى قريظه ده ايكن يهوديدن برنادان غلوكيم مبارزه ايدر ديو عزم ميدان ايلدكده زبير بن العوام رضى الله عنه

وصاحب القاموس وذو الفقار
بالفتح سيف العاص بن منبه قتل
يوم بدر كافرا فصار الى النبي
عليه السلام ثم صار الى على
رضى الله عنه ديمشدر لكن اختلاف
قوابن اختلاف روايتيه مبنى اولعله
توجيه اولنور *

اكاقيام واقتحام ايلدى اول حينده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانه مدر
يارسول الله مبارزه يه اقدام ايتسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم ايهما علا صاحبه
فقتله يعنى يارب بو ايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلو عليهى قتل ايلسون ديو دعا
ايلديلر فعلاه الزبير فقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت زبير عالى وغالب اولوب
اول يهودى بى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيوردیلر وامام واقدى مغازيده ذكر ايلديكه
قصۀ مذكوره بنى قريظه ده واقع اولدى ديو زعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدركه مبارزه وقتال انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمۀ رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت زبيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولامغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكورايله تطييب خاطرندنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت زبيره تنفيل بيوردیلر و بو تنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصۀ نفس نفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلمشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدركه رسول الله عليه السلام جانب نجده برسريه بعث ايدوب اغتنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا بر بعيردخى تنفيله نائل اولديلر بونك تأويلى
ولدركه اول سريه يه محتاجين اولمرايله خمسدن تنفيل اولندلر ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومتجانس اولدقلرندن تنفيل ناميله هر برينه بر بعيرانعام واولوجهله تنشيط واكرام اولنديلر و بو مقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولمغله بعد الاغتنام دخى عندمزده جوازى تسليم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجويز قيلمبان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتمييزدر وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالك مسلك جواز اولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظرواجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكورآنى تجويز ايتمين اميرآخره رفع اولنسه كركدركه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايلميه زيرا امير اول
فصل مختلف فيهى اجتهاد ايله امضا ايلمشدر ومجتهدانده قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئلۀ مجتهد فيهما اولمغله حكمى نافذ اولور و بو مدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثر جليلدر ديمشدركه بردهقانله مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشيدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتميوب وكندى
امير جيش اولسه بو يله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولمغله اولدخى آنى
ويكانه نزد عدالتنده بكانه ايكن بنه حكم مزبورى تنفيذ واجرا ايلمشدر وشبر بن علقمه دن مرويدر ديمشدركه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيش سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنهه رفع اولنوب اول دخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
مااصبتم فهولكم نفلا بالسوية بعد الخمس قوليله خطاب والديغيكز غنيمت بعد الخمس على السوية اقتسام
اوزره مجموعيكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز كوريلمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعا ايله استحصال اولنور اما تنفيل عامده تفويت مراممدن
بشقه رسول الله عليه السلام حضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهامى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلى
ترك واهمال واردركه بونلرى تجويزه مجال يوقدر كذلك صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقييد كلام ايتميوب
همان مااصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بوهيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالى نك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام مكحولدن مرويدركه ديمشدر لا يصلح للامام ان ينفل كل شئ الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدركه امام ايچون هركيم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز كوريلمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيلدر
حتى روايت اولنديكه بركسنه على وجه الاستعجاب يارسول الله برمرد بهادر سيف شجاعتله حامى عساكر اولوب
شخص آخر دخى حمل سلاحه غير قادر ايكن قسمت غنيمتده تسويه اولنورمى ديو استجواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفاكز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسز ديو جواب و يرديلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى فى دار السلام ديركه حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

من قتل

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره برمسلم بركافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحليۀ سيف
وآلتون بيله زك وآلتون كويه وآلتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استهلاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان امواله غير سارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مال اولمغله آنلرده حكم غنيمت منفرد
وحكم تنفيل متعذردر ديوب بو مسئله يى غانمیندن هر فردك احتياجى مقدارى غنائمدن اباحت تناوله قياس
واباحت مزبوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدركه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسنى اشترا
ايچون اخذ دراهم ايلمك جائز كلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدركه تنفيل امام انجق مجاهد
بنام قتال عدوده جاتى القاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر و بو معناده جميع اموال على سوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادركه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيامقابله سنده ارتكاب مخاطره برله مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن حرماننه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقريب بيان ايلديككه سلب اسم ما يسلب در
وحربى يى قتل ايلين يانده هرنه سى وارايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بو مدعاسنه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزاره نام كافر بنامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان مزبورك اوزرنده مجوهر برمنطقۀ ذهب
وارايدى اوتوزبيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده فرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمشيكن بو بابده اوتوزبيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركدركه اوتوزبيك قيمت منطقه وفرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
سابقه وهم راوى و بو روايت صحيح وقويدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف درياد رايت بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنه دن سلب مرقومك التى بيك درهم خمسنى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قولنى نقل
وروايت ايلدى بو بيانله قيمت سلب اوتوزبيك ايدوكى نمايان اولدى و بزدخى باب متقدمده روايت ايلديككه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وارايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيورديلر بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام مكحولدن منقولدركه لاسلب الالمن اسر
علجا اوقتله ولا يكون السلب فى يوم هزيمة اوفتح ويصلح فى السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه ولا سلب فى السلعة ديمشدر اما لا سلب الالمن اسر علجا اوقتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخام كفاردن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديديكى
منوال اوزره صحيح المالدرزيرا اسر وقتل ايتميلره تنفيل اسلاب امام ايچون صواب اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولمغله انجق قتل واسر ايله پديدار اولور اما لا سلب فى يوم هزيمة اوفتح قولندن اكرچه
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسر اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل اواسر قبل الهزيمة اوالفتح فله سلبه ديمكله تقييدينه مرهوندر
وامامك بو تقييدى نظر عامۀ مسلمينى دخى مفيددركه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
وبعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بو يله در بو صورتلرده قتل واسر ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غانمينى
ايجاب ايلر بو يله ايكن امام براى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا اواسر اسيرا فهوله ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاتمامدر زيرا بو لفظى عام اولمغله ضميرنده
تخصيص اولسه دخى مجرد نيتله تخصيص عام ثابت اولمايوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسيرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن ينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرين بدلرينه تسليم وفداى اسيرينى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة فما كان مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه قولى ديديكى وجه اوزره صحيح وموجهدر مرادى اولدركه
اول نسنه كه علج مزبورك كندو اوزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنمايوب كيرو معسكرلرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبدن عد اولنماز زيرا سلب بمعنى ما يستلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صكره اخذينه مانع آخر بولنمايان نسنه يه متناولدر و بو معنى معسكرلرنده ابقا ايلديكى اموالنده غيرموجوددركه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اوله ميوب سائر كفار البته مانع اولورلر كذلك علج مقتولك يانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سى اوزرنده امتعه سى اولسه اولدخى سلبدن عد اولنماز وامام مكحولك ولا سلب فى السلعة قولندن مرادى
ماقبلنى تأكيد اولمق محتملدر زيرا سلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفوردخى بغلۀ مذكوره يى مصلحت قتالده

اكامحتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال
اولدركه لاسلب فى اسلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب
اهل شامدر كه بز آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عندمزده معينده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار
وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام
رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبيراوزره سرعسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام
تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عداولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض
وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر
برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه
بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتمه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرحين حاجتده
تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا و يرمزلرسه ده بنه تجويز وامضا اولنور زيرا امير
عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله
مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير
ايلمش ايسه آنك تنفيلى بر وجهله تنفيذ وتقرير اولنمماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت
تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره
بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيدك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بوصورتده
جميع عسكرى تنفيله رضا و يرلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره
ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك
بعضيسى راضى و بعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدر زيرا آنلرك
ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخريندن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه
ولوان امير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب
ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دارالحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنائمى
تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دارالحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل
وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام
غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزز يرا مصيصه
داراسلامدندر وداراسلامده متوطن اولنلرجيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بوجهتله تنفيل مذكورده ابطال
خمسدن غيرى ثمره يوقدر امااول سريه كه دارالحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر
مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائمله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريض
تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مزمكر
اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم داراسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب
انجق دارالحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دارالحربه قتال ايچون
داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم ايله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز
اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه بر علج جسور
صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزا ليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا
اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابرازايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم
واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال اوالى الباب اوالى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه
بو تنفيلك دخى صحتى مالاكلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايان در واول امره اقدام ايلين بهادر
قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى
منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله
عدم صحتى متبيندر واكر امير دارالحربده برين يمينه و برين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه
بعد الخمس ثلثى وسريهٔ اخرايه ربعى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك
قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه
متخالف ايتمك جائزدر بوصورتده هرسريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه
تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت
ومشقت اعتباريله دكلدر و بومسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى
تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى داراسلامله احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده
سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك
نفلدن بالكليه حرمان واياسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده
برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن
بلاامر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بودخى اوله مز
ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه
الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قبلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب
بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بوشخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن
اصحى اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سميربوبابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده
تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى
تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور و بومسئله دن
مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكرايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولوركه وجه مذكورده امامك
هرقومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانده فرق فارق وارايكن
وجه مذكورده تسويه ايلمشدر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين
تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف
امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بوتنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن
اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرسريه انجق
امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى
غيرنافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر
واكر برسريه دارالحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه
ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود
واياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى
برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتملريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر
حكمنده اولورلركه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايليه نكته سى
اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده
داراسلامله احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دارالحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين داراسلامله
احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر
وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه
دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر
بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هرفرقه
بشقه بشقه واصل اولورسه هرفرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى
هرفرقه يه شامل وهرفرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل
باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده
معسكردن بعيد اولدقدنصكره ايكى سريه يه مفترق و بربرينه اعانته قادر اوليه جق مرتبه ده متفرق اولوب
صكره هربرى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حین اغتنامده مجتمعین منزلنه تنزیل واول غنائمك مجموعندن علی السویه تنفیل اولنورلر
اما معسكره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه كندو غنائملری وار ایسه انجق اندن تنفیله نائل اولورلر كذلك قرب
معسكره دكین متفرق كلوب اهل معسكر آنلری كوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرینه قادر اوله جقلری مرتبه محل قریبده
اجتماع ایلسه لر نفس معسكرده اجتماعلری منزلنه تنزیل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفیل اولنمازلر زیرا
معسكر ایله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسكر ایله دخی حاصل اولمغله قربی جوفی حكمنده داخل وهر بری
اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واكر سریهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسكر بعض غنائمه ظفر بولوب معسكره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسكر ایله جمع اولمقسزین محل آخردن دار اسلامه خروج ایلسه لر جمیع غنائملری
بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره آنلره تقسیم و تملیك اولنوب اهل عسكر تشریك اولنمازلر زیرا سبب تأكد
حق اولان دار اسلامه احرازده اهل سریه تفرد وامتیاز ایتمشلردر بو صورتده اهل سریه برای مصلحت بزره
اولا علی السویه نفللریمزی تسلیم بعده باقیسنی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیكز دیو نزاعه قیام ایدرلرسه
مساعده یه اقدام اولنماز زیرا آنلر ارض اسلامدن دخول ایلین سریه منزلنده اولملریله مجموع غنیمتلری كندولره
ایصال واولوجهله تنفیللری ابطال اولنمشدر واكر امام المسلمین دار اسلامدن بر سریه بعث وتعیین ایدوب مجموع
سریه یه بعد الخمس یه قبل الخمس ثلث غنیمتلرین تنفیل ایلسه بو تنفیلی باطلدر زیرا تنفیلله بعض سریه یی
تخصیص ایتمدیكندن بشقه بونده برصورتده تفضیل فارسی وبرصورتده خمسله تفضیل فارسی ابطال واردركه
جائز دكلدر اما دار الحربده عسكره ملاقی اولان سریه بشقه دركه جیش كبیر غنیمتلرنده شریك اولمغله آنلر ایچون
تنفیلده معنای تخصیص واردركه بو جائزدر واكر سریه هنوز اهل عسكر آنلره قریب ولدی الحاجه امدادلرینه
قادر اولدقلری محلده ایكن بعض غنائم اكتساب ومعسكره كلمدین دار اسلامه عود وایاب ایلسه لر اهل معسكر
وقت اغتناملرنده انلره پناه اولمغله اغتنامده حكما شریك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشریك اولنورلر اما مسئلهٔ
ما تقدم بویله دكلدر واهل عسكر تشریك اولنمغله اصحاب سریه غنائمله عسكره رجوع ایتمش منزلنده
اولدقلرندن نفللری آنلر ایچون افراز وتملیك اولنور ومسئلهٔ مذكوره بر جیش غنائمنه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظیریدركه آنلر دخی غنائمده شریكلردر اما لاحق اولدقلرندن فضله دار الحربده قریب
دخی اوله میوب جیش غانمین دار اسلامه چیقه لر امداد ایچون شركت غنائم یوقدر واكر لدی الحاجه اعانت
ایده جك مرتبه ده قریب اولدقدنصكره جیش غانمین قبل الاجتماع چیقرلر ایسه شركتلری واردر زیرا دار الحربده
بو رتبه ده قریب اولملریله حكما لحوق واختلاط ایتمشلر اولوب احراز غنیمت قوت جمیع جماعتله حاصل اولمش
اولور واكر دار الحربده معسكردن بعث اولنان سریه نك امیری سریه سندن بعضیلره زدبانله صعود حصن
ایچون تنفیل وآنلر دخی فتحله خدمتلرین تكمیل ایلسه لر بو تنفیلی معتبر لكن بیان مشروح اوزره انجق
حصهٔ سریه ده مقرردر اما معسكره عودت ایتمدین همان خروج دار اسلامه فائز اولورلر ایسه تنفیل امیرلری مجموع
غنائملرنده جائز اولور زیرا اهل عسكرك اشتراكی اولمیوب غنائملری حق مخصوصلریدر لكن آنلر ایچون
امیر عسكرك تنفیلی باطل اولور زیرا اهل عسكرك شركتلری ساقط اولمغله غرض تنفیل فوت اولمشدر سؤال
اولنورسه كه سریهٔ مزبوره معسكره رجوع ایتسه لر دخی تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ایدی زیرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شركت عسكر انجق رجوعلری
سببیله ثابت ایكن تنفیل امیرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرینی ابطاله بادی
اوله مز جواب اولدركه سبب شركت عسكر رجوعلری دكلدر بلكه سبب اول عسكر سریه یه ردء وپناه
منزله سنده وحكما یار ومشابه سنده اولملریدركه بو جهتله حق شركتلری عن اصل ثابتدر لكن بو سببك سببیتی انجق
رجوعلریله ظاهر اولور رجوعلری مظهر سببدر بو قسمه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساكر
بر قتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ایچون قتاله اتفاق ایتدكجه شركته كسب استحقاق ایده مزلر ایدی
وسببیت رجوع انجق بو شرطله مشروعدر زیرا تجار یاخود دار الحربده اسلامه كلنلر یاخود اسیر اولنلر كلوب
جیش مسلمینه بعد الاغتنام التحاق ایلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ایتدكجه شركته كسب استحقاق
ایده مزلر ومانحن فیهده مجرد رجوعله كسب استحقاق ایتدكلرندن معلومدركه آنك طریقی ذكر ایلدیكمز تحقیقدر
بو تقدیر اوزره امام الاسلام بر سریه یی دار اسلامدن تسبیل وثلث غنیمتلرین آنلره تنفیل قیلوب سزلر فلان
موضعه تسابق ایدیكز بز دخی سزه تلاحق ایده رز دیو تسبیل ایتدكده سریه كیدوب نائل غنائم اولدقلرندنصكره

عسكر دخی تعاقبلرینه عازم اولسه نظر اولنور اكر دار الحربده ایكی عسكر جمع اولورلر ایسه سریه نفللرینی
اخذ ایدرلر واكر عسكر بشقه یولدن كیدوب مجتمع اوله مزلرسه یاخود رأی امام بعث عسكری معقول كورمیوب
نكول ایدرسه جمیع غنائملری سریه یه تخصیص وتنفیللری ابطال اولنور اما دار الحربده ملاقاتلرنده غنائملری
سریه ایله عسكر بینلرنده مشترك اولمغله غرض تنفیل اولان تخصیص وتحریض حاصل وسریه نفله مستحق
وواصل اولور لكن قول مذكوریمز مذهب منصوریمزدر اما علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سریه ایچون
بطلان تنفیلی التزام واولبابده برأثر وار ایدیله حكم مزبوری تقویت واحكام ایدرلر واول اثر جلیل بزم عندیمزده
سریه ایله جیشك دار الحربده عدم اجتماعلری صورتنده دردیونا وبل اولنوركه آنده غرض تنفیلی اهمال
وخمسله تفضیل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سریه یه غنائمكزده خمس یوقدر وفارس وراجللریكز
سهمده برابردر دیمش اولسه بو قولی نافذ اولماز كذلك هر تنفیل كه مقصود اصلیدن نهی ونتیجه سی همان بونلره
منتهی اوله اولدخی غیر نافذدر سؤال اولنورسه كه امیرك من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال
دركار ایكن تنفیذینه نیجه ابتدار اولندی جواب اولدركه آنده غرض تنفیل تحریض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شركت عسكر ایله تخصیص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتی مشروع اولمیان بعض احكامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطریقی منزلی
مستقلا بیع ایتمك ومنقولی مستقلا وقف ایتمك غیر جائز ایكن عقاری بیع ووقفده تبعا جائز اولورلر توضیحی اولدركه
امام اسلام بلاد حربدن بر بلده یی فتحله بكام اولدقده اول بلده یی ارض خراج قیلوب خمسی وسهام غانمینی
بالتبع ابطال ایلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمینه تقسیم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولمیان مقاتلهٔ
اغنیا ایچون ارض خراج اولمق اوزره تعیین وتنظیم ایلسه جائز دكلدر زیرا اكرچه منافع ایكی صورتده دخی مقاتله یه
راجعدر لكن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردركه غیر جائزدر وصورت اولاده بالاصاله غنیمتدن حق غانمینی
لمصلحةٍ ابطاله تبعا ابطال خمس واردركه جائزدر واكر امام ارض اسلامدن بر سریه بعث وتسبیل وآنلره من قتل
منكم قتیلا فله سلبه ومن اصاب منكم شیئا فهو له دون من بقی من اصحابه دیمكله اسلابی ایچلرندن یالكز قاتله
ومغانمی بینه ایچلرندن مصیب مقاتله تنفیل ایلسه بونده قاتل ومصیب نفللریله متمایز اولملریله معنای تخصیص وغرض
تحریض وتحریص موجود اولدیغندن جائزدر اما مجموعنه تنفیل ثلث صورتی بشقه دركه آنده هم ابطال فضیلت
فارس موجود وهم غانمیندن برفردك حقی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصیص بعض مفقوددر واكر امام
ارض اسلامدن بر یاخود ایكی شخصی قتال ایچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ایلسه لر اغتناملری
وجه اعزاز دین اوزره اولمغله غنیمتلری تخمیس اولنور زیرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرین
اولمشلردر حتی لدی الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصینك غنائمی بویله دكلدر
واكر امام ذكر اولنان بر ایكی شخصه ما اصبتم فهو لكم علی سهامكم ولا خمس فیه دیمكله خمسی ابطال وجمیع
غنائملرینی سهام غنیمت اوزره آنلره ایصال ایلسه جائزدر اما سریه یه اهل منعه اولسه لر بو صورت غیر جائزدر فرقی
اولدركه منعه سی اولمیانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباریله در وامام كندو قولیله واجب
اولان حقی ابطاله قادردر لكن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلا اذن قصد غارتله
خروج ایلسه لر بینه تخمیس اولنور زیرا اهل منعه اولملریله بلا اذن كیتسه لر دخی قتاللری موجب اعزاز دین اولور
بو جهتله ارباب خمسك حق ثابتی امام اسقاط ایده مز نكته سی اولدركه مسئلهٔ سابقه ده امام لا خمس علیكم
دیمكله لدی الحاجه امدادلری مرادی اولمدیغنی بیان وایراد ایتمش كبی اولمغله اول بر ایكی شخص سلك متلصصینه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر وبو مسئله ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدركه بونده سبب انجق قوت ومنعه لریدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنكم قولندنصكره دخی باقیدر واكر امام دار الحربده بر سریه تسییر وبعد الخمس تنفیل ربعله تبشیر ایلسه
جائزدر اكرچه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا بونده حق ارباب خمسی ابطال یوغسه ده
اول ربعدن حق عسكری ابطال واردر وتنفیلله یالكز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمایجه یالكز ابطال
حق عسكر دخی جائز اولماز لكن فرقلری اولدركه ارباب خمس خمسه بلا قتال ولا مشقة مستحق اولملریله
ابطال حقلری اصالةً جائز اولمیوب انجق حق مقاتله یه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه یه استحقاقلری
همان قتال ومشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ایچلرندن بعضیلرینی فضل كفایت ومشقته بناء

مطلب بیع الشرب والطریق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصيص جائزدر باقيلرك ابطال حقنه باعث اولورسه ده واكر امام دارالحربده ايكى سريه تسيير
وبعد الخمس برينه غنائملرينك ربعنى وبرينه ثلثنى تنفيل وتبشير ايلسه وهرسريه دن بركسنه بولنديغى طاقوب
سريهٔ اخرايه وصلت وآنلر ايله رفاقت ايلدكدنصكره هرسريه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبيره
كلنجيه دك بربرينه متواصل اولمسه لر بونده مقتضاى استحسان اولدركه اولا تصحيح انفال ايچون هرسريه نك غنائمى
فارس وراجله باقيوب عدد رؤسلرينه تقسيمده استعجال واول سريه يه لاحق اولان شخص دخى تفصيل
آتى البيان اوزره امامك كنديه ربع وثلثدن تعيين قيلديغى مقداراله بنه اول سريه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استحسانك وجه صحيحى كله جكدرديديكيمز ايشته بومعناى دقت نصابدر بوصورتده شخص مزبور سريهٔ ثلثدن
ايكن سريهٔ ربعه كتمش ايسه سريهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ايدن حصه نك ثلثنى تماما اخذ ايدر
واكر برعكس ايسه بالكز ربعنى اخذ ايدوب اول ربعى ثلثه ابلاغ ايلين فضله غنيمت اهل عسكره ضم اولنور
زيرا هرفردك نفلى غنائم سريه سنده اولديغندن تصرف مشروحله هربرى تعيين امامله مستحق اولديغى
نفلده تعيين اولنديغى سريه ده بولنان شركاسى ايله كويا تسويه اولنور مثلا هرسريه يوز عدد اولسه هرسريه نك
غنائمى ابتدا يوز سهم اوزره تقسيم اولنوركه هرفردك كندو غنيمتى ظاهر واول فرد برابر بولنديغى سريه دن
كندو غنيمتنك ثلثنى ياخود ربعنى نفلى ايچون اخذه قادر اوله بووجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقى بربرينه تخليط
وجميع عسكره سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ايكى سريه نك بربرندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سريهٔ اخرايه ملتحق اولسه اول سريهٔ ثانيه يوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملرى عدد
رؤس اوزره يوز برسهمه تقسيم اولنورصكره اول شخص لاحق كندورأسنه اصابت ايدن غنيمتدن امامك تسميه
قيلديغى نفلنى اخذ ايدر زيرا استحقاقى انجق تسميهٔ امامله دركن بوصورتده صكره دن معيت ايتدكلرى سريه نك
مقدار نفللرينه دقت وشخص مزبورى انلر ايله تسويه يه رعايت اولنماز زيرا امام ايكى سريه يى نفلرين قسميه ايله تفريق
ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاقده خلاف تسميه اثبات مساوات غيرجائزدر وبوندنصكره اول ايكى سريه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ايسه جواب مسئله ينه بيان سابق اوزره در بشرط آنكه سريهٔ اولى
ظفرياب غنائم اولمشلر اوله زيرا بوصورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنى سريهٔ اصليه سنك حصه لرينه
ضم ايدوب آنلر دخى تسميهٔ امام اوزره على السويه اقتسام ايتمشلر ايدى اما ظفرياب غنائم اولمامشلر ايسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ايدرلر زيرا معسكر ايله احرازده اول شخصله برابر بولنمشلر ايله اصابت غنيمتده دخى مشترك كبى
اولديلر نظيرى اولسه لر كه سريهٔ مرقومه دن برنفر كمكرده راه اولوب برأسه سفر وغنائمه كسب ظفر ايلدكده
اصل سريه يه برشيئه نائل اولمامش ايكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمنده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اولمزلر ايسه مجموع نفل اول شخصه تخصيص قيلنور واكر
اول ايكى سريه بربرينه اغانتلرى ممكن اوله جق مرتبه ده متقاربلر ايكن هربرى على حدة بعض غنائمه نائل
اولسه لر ينه بربرينك نفلنده داخل اوله مزلر زيرا استحقاق نفل تسميهٔ امامله دركورمزميسنكه امام نفلى بعض
سريه يه تخصيص قيلدقده باقيلرى فى الحقيقه اغتنامده مشارك ايسه لرده ينه نفلده مشارك اوله مزلر بوبابده
دخى ايكى سريه مقاربتلرى جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكميه لرى وار ايسه ده ينه بربرينك نفلنده مشاركت
ايده مزلر كورمزميسنكه بو ايكى سريه يه اهل عسكرك كندولره اعانتى ممكن اوله جق محل قريبده قتال
واخذ غنائم ايلسه لر اهل عسكر بوقربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سريتين دخى بويله در لكن
ايكى سريه اتفاقله برغنيمته التحاق ايلسه لر بونده هرسريه نك محل نفلنى تفهيم ايچون اولا عدد رؤسلرينه
تقسيم اولنور زيرا محل نفللرى غنيمتلريدر وهرسريه نك اصابت ايلديكى غنائم انجق بوتقسيمله آشكار اولور بعده
هرسريه كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرينى آلوب باقيسى ينه تخليط وسريتينله جمع عسكره سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ايدوكى سابقده بيان ايلديك مكر امام حين تنفيلده فارس ايچون
سهم فارس وراجل ايچون سهم راجل اولسون ديو تفصيل ايليه زيرا استحقاقلرى باعتبار التسميهٔ اولمغله
امام بعضى بعض اوزره تفضيل ايتدكده استحقاقلرى بحسب التفاضل وتفضيل ايتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلرى بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلى ظاهر حال اولديغندن غنيمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ايتمشلر ايدى بناء عليه امام
ترك تفصيل ايتدكده اقتضا ايدرايديكه نفله دخى استحقاقلرى على وجه التفضيل اوله جواب اولدركه نفل بشقه

وغنيمت

وغنيمت بشقه در كه نفل امامك بعض كسانه كفايت ومشقتى مقابلنده ويرديكى نسنه در واصولمزدندر كه حكمين
مختلفنده حادثهٔ واحده ده اولسه دخى مطلق مقيداوزره حمل اولنماز بناء عليه تقييد غنيمت تقييد نفل منزله سنده
اولميوب بلكه نفلده اطلاق تسميه معتبر اولمغله تسويه اولنور كورمزميسنكه امام من قتل قتيلا فله سلبه
ديدكدنصكره برفارس ايله برراجل برمشركى قتلده متحامل اولسه لر سلبى بينلرنده تنصيف اولنور كذلك امير
اهل ذمتدن برسريه تسيير وآنلرى لكم الربع مما اصبتم ديمكله تبشير ايدوب ايچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه لر ربع موعود بينلرنده تسويه قيلنور حق مسئلمنده دخى بويله در اكر سائل سؤال ايدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لرى يوقدركه نفللرى آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمين اويله دكلدر جوابده ديرزكه
مقتضاى سؤال اوزره اهل ذمتده تسويه ومسلمينده تفضيل موجب خطر لازم التعطيلدر كه مثلا امام يوزمسلم ويوزذمى
ايكيوز نفردن برسريه تسيير وتنفيل ربعله آنلرى تبشير ايلميوب بعده اول نفلى تقسيم ونصفنى اهل ذمته تسليم
وسؤالده ذكر اولنديغى اوزره غنائمدن سهام معروفه لرى اولمديغندن نصف مرقوم بينلرنده على السويه تنظيم
اولنسه ونصف اخرى مسلمينه تخصيص وقسمت غنائملرى اوزره سهم فارس زياده وسهم راجل تنقيص اولنسه
بوصورتده نفلدن اهل ذمتك راجلى مسلمينك راجلندن نصيب اكثره نائل اولور باآنكه عمللرى واحد وكفايت
ومشقتلرى متحددر وفقى قول واردركه بوندن اقبح اوله وظن اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بومسئله ده
برمخالف وارايدوكنه اشارت قيلدى لكن اول مخالف كمدر ونه ديمشدر بيان ايلمدى اشبه اولدركه اول مخالف
مطلق حادثه ده دخى اولسه مقيد اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبزبو اصلى اصول فقهده
فصل ايلديك والله الموفق

باب النفل الذى ينفله امير العسكر * يعنى امير عسكرك تنفيل ايلديكى انفالك احكامى ايچون مقام تفصيلدر
چنانكه امير سريه عسكر ايله خروج وسريه سنده بولنان ضعفايى معسكر ياخود محل آخرده توقيف واوزرلرينه
برامير نصب ايدوب كندكدنصكره ضعفاى مرقومين مبتلاى قتال اولوب اميرلرى آنلر ايچون تنفيل ايلسه
امير سريه نك تفصيل سابق اوزره جواز تنفيلنه قياسله بودخى تجويز اولنور زيرا امير سريه نك معسكرده توقيف
ايلديكى ضعفاى عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ايلديكى سريه منزله سنده اولمغله امير سريه نك حكم
تنفيلده عسكر كبيره ولايتى بوغيبته ده كندو سريه سى اوزره ولايت خاصه سى ثابته اولديغى مثللو امير ضعفانك
دخى امير سريه ايله كيدن عسكر اوزره ولايتى بوغيبته ده كندو ضعفاسى اوزره حكم تنفيلده ولايت خاصه سى ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمسى تنفيلله برسريه يى تسبيل وعسكردن بعيد اولدقلرندنصكره اميرلرى اول سريه دن
برمحله برسريه ارسال وآنلره تنفيل امامدن اقل ياخود اكثر ايله تنفيل قيلسه بودخى تجويز وانجق حصهٔ سريه سندن
افراز وتمييز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ايكى وجه اوزره در وجه اول اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام
سريهٔ اولايه وصول بعده جميعا اهل عسكره دخول ايده لر بوصورتده سريهٔ اولى حقنده تنفيل امام تنفيذ واتمام
وكتوردكلرى غنائمدن تسليمه اهتمام اولنور بعده ما بقى سريتينله مجموع عسكره تقسيم وتفريق واولوجهله
سريهٔ اولانك حصه لرى تحقيق ونفللريله حصهٔ غنيمتلرندن سريهٔ ثانيه نك نفللرى تنظيم وتلفيق اولنور زيرا
سريهٔ اولى اميرينك تنفيلى انجق نفل وغنيمتدن كندو واصحابنك حصه سنده جارى اولوب حصهٔ اهل عسكره
سارى اوله مز بوصورتده سريهٔ ثانيه يه وعد اولنان انفال سريه اولانك مجموع نفل وغنيمتلرينى احاطه ايدر ايسه
جمله سى آنلره ايصال اولنور امادخى زياده يى ايجاب ايدرسه زياده سى ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زيرا اميرلرينك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولايتى مقرردر مكر امير عسكر آنى امر تنفيلده مأذون
ومرخص قيله بوصورتده نائب امير اولوب سريهٔ ثانيه حقنده تنفيلى جميع اهل عسكر حقلرنده تكميل اولنور
وجه ثانى اولدركه سريهٔ ثانيه بعد الاغتنام سريهٔ اولايه ولوج بعده اهل عسكره ملاقات ايتمدين همان دار اسلامه
خروج ايده لر بوصورتده سريهٔ اولانك نفللرى باطل اولور زيرا مجموع غنائملرى كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سريه ده سبقت ايدن تفصيل اوزره بومقوله تنفيل عموم عسكرك بطلانى منصوص در اما سريهٔ ثانيه
دارالحربده بولنان عسكردن تنفيل اميرايله بعث اولنان سريه منزلنده اولمرله تنفيللرى نافذدر اولا جميع غنائملرندن
نفللرين تسليم بعده ما بقى بين السريتين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر امام عسكردن تنفيل ربع
قبل الخمس ايله برسريه تسريح ايلسه بويله لفظ عامله تصريح ايلديكندن ذهب وفضه ورقيق جنسندن
جميع غنائملرنده تصحيح اولنور امابعض اشيايى تخصيص ايدرسه مدار وجوب انجق تسميه سى اولمغله صفت تسميه سنه

مطلب المطلق لا يحمل على المقيد

مطلب شمول التنفيل لانواع الغنائم

رعايت وتخصيصى اوزره تمشيت اولنور واكر سريه رجال ونسا وصبياندن اغتنام ايله عسكره التحاق
وايچلرندن بريسى سبايادن بعضلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلرى
جيشك اصل غنيمته استحقاقى كيدركه جيش غانميه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذ العتق اولمدقلرى كبى بونلر دخى اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله
استحقاقلرى تسمية امام ايله اولوب تسمية امام دخى صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائم ايله
ملكلرى ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسمية امام اثبات استحقاقلرى ايچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائم ايله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سر نفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكز اكر استحقاقلرى اصابت ايله اولسه تفضيل اولنور ايدى جوابده ديرز كه امام
بو تسميه ايله نفلده جمله سنى بالضرورة تسويه قيلديغندن شركت جيشى قطع ايلديكى كبى تفضيلده
حق فارسى دخى قطع ايتمشدر وانقطاع شركت غير ايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده دار اسلام ايله احراز اولنمان غنائم
منزلنده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيى قبل القسمة اعتاق ايلسه عتقى نافذ اولمديغى كبى
بونده دخى اوله مز نكته سى اولدر كه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غير عالمدر ير امام ايچون غنائمى
بيع وانمانى تقسيم جائزدر وسبيدن رجالى قتل دخى جائزدر و بو معنى قبل الاحراز والقسمة نفلده دخى جاريدر
بعده مؤلف دانادل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريه نك قريبى
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيى قتل وغنائمى
بيعى مناسب كورسه دار اسلام ايله محرز اولان غنائمده جيش غانميچون امامله مجال ممانعه اولمديغى كبى سريه
حقنده نفللرى ايچون بو بابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريه يه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلر ايله قتال واول غنائمى تخليص ايلسه لر بنه سريه يه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلرى
تأكد ايدوب شول غنائم منزلنده اولمشدر كه دار اسلام ايله احرازدن صكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايلمه لكن بو مسئله ده ايكى صورت واردر برى اولدر كه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام الثانى ظفرياب اوله لر بو صورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدر كه جيش اول آنى مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احراز ايله تأكد حقلرى حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزميسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين بنه
غنيمنده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر وبرى اولدر كه بعد الاقتسام ظفرياب
اوله لر بو صورتده اختلاف روايت واقع اولوب بو محلده ذكر ايلديكه ديلرلر ايسه قياس مرهون اوزره غنائملرين
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونى بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتى اعطا ايله
اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذايده مزلر ديو ذكر ايلدى واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك
حقى انجق ماليت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزميسنكه امام ايچون غنائمى بيع واثمانى بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر اما قبل القسمة اخذلرى بشقه در كه فائده سى چوقدر نظيرى
اولدر كه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنه سين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبى
قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذى يوقدر كه اخذ ايلسه انجق مثلنى اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقه در كه حق مرتهن حبس عينده ثابت اولمغله اخذى كندو حقنده
قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعد القسمة آنده دخى حكم روايتين جارى اولور لكن مقرون تنفيل اولمان غنائم
قبل الاحراز بشقه در كه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبل القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلرى حق ضعيف ايدى كورمزميسنكه ايچلرندن
بريسى قبل الاحراز فوت اولسه نصيبى ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالى دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الى الآن هيچ اخذ اولنمامش مالرى مثللو اولور اما مقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخى حق اصحاب نفل متأكدر حتى بريسى فوت اولسه نصيبى ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مز بناء برين قبل القسمة اصحابنه ردى واجبدر واكر غنائم دارالحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه باخود بيع

اولنوب ثمنى مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم وثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغى صورتك حكمى قريبا
ذكر اولندى اما صورت بعده جيش ثانى اول غنائمى قبل القسمة مشتريه بلاشئ رد ايدرلر وبعد القسمة قيمتله رد
ايدرلر كه مشترى اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلرى ثمنى دخى اموال ناسدن بوحقوله بى اصحابنه رد
ايتدكلرى كبى جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امام ميبعده ملك مشتريى موجب اولنجه من لهم البيع اولان جيش اولده
دخى ملك ثمنى موجب اولور واكر برسريه غنائم ايله عسكره واصل ونفللرى هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بى باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه ياكز حصه نفللرين ضامن اولور انجق اسيرلرندن
بعض رجالى قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزله سنده در وغانميندن بريسى قبل الاحراز
غنائمى استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدن صكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسوريني قتلله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق
ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلرى تأكد ايلمز كورمزميسنكه امام ايچون آنلرى قتل و بلاشئ من ايله اهل ذمت
قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخى جاريدر واكر برسريه غنائم ايله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ايسه دخى اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريه دن هر برينك مقدار حاجت اكل وتناولى
حلال اولديغى كبى شركتلرى مساواتلرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخى حلالدر سؤال اولنورسه كه سريه نك
فربا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قولكز قنده در كه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضروره تناولى موجب ضمان دكل ايسه ده بنه حلال دكلدر و بو معنى غنائم منفله دن قبل الاحراز دخى حرمت
تناولى موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلرى اولدر كه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هر برينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنى اولمق اعتباريله دركه
ذهاب وايابلرينه دك لازم اولان طعام وعلفلرين دار اسلامدن استصحابلرى غير مقدور ودارالحربده اشترا ايله
تداركى غير ميسور وآلدقلرى دخى غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميه جقلرى بديهى الظهوردر و بو ضرورت
دار اسلامده تحقق ايلمز بو جهتله شركتدن مستثنى اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هر برينك نفس وعيالى ايچون طعام وكسوه اشتراسى ضرورت احتياجله موجب مفاوضه دن
مستثنى قيلنديغى منزله ده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ايكن غنائم منفله ده دخى تحقق ايتمكله تناولى
اصحاب سريه يه جائز اولديغى كبى سائره دخى جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدر كه غنائملرى دارالحربه يه دار اسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبى طعام وعلفدن دخى نفللرى
تسليم اولنور اكر تنفيلدن مستثنى اوله لر ايدى بونلردن نفله مستحق اوله مزلر ايدى جوابنده ديرز كه بو استثنا
اعتبار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقدر اولور كورمزميسنكه غنائم غير منفله دخى
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور و بو معنى قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقارينه دلالت ايتديكى مثللو منفله ده دخى دلالت ايلمز بناء عليه تجار غير مقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا بو استثنا ضرورت اعتباريله دركه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخى بلا حل تناول ايلسه لر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده
ايكن آنده حق غانمين غير متأكددر كه استهلاكى موجب ضمان دكلدر و بو بابده منفل وغير منفل مساوى اولوب
تقرير مز اوزره قتل اسراء رجال منزلنده در واكر برسريه امتعه وسكانى ايله برابر بعض اراضى يه ظفر بولسه لر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللرى مقرردر لكن امام على طريق المن اول اراضى يى اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بو مصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلرى غانمينك غنائم محرزه ده
اولان حقلرى مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغى كبى بونده دخى واردر لكن كركدر كه محل آخردن
تعويضله آنلرى ارضا ايليه مؤلف راست مقال بو مسئله اوزره همان فعل عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال
ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلى رضى الله عنهم استيلا ايتدكلرى مغانمك ربعنى
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تعجيل ايلمشيدى جرير دخى عسكر جرار ايله كيدوب

سواد عراق نام بلادی تسخیر ایتدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بوسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سایغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یا امیر المؤمنین عسکر جریردن بنم بر قریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولشدر و بن دخی سنک بو تدبیریکه رضا و یرمم مکر بکا یاز دنانیر اعطا قیله سین همان اکا بر آوج التون
اعطا ایلدی ومغازیده بو حدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضا ویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
و بنی بر ناقه حمرا اوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بو حدیث جلیل
بعد الاحراز فوت اولان غازینک سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکانه معا مله من ایتدکده بعض
عطایا ایله اصحاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعلم

باب ما یبطل فیه النفل وما لا یبطل ٭ یعنی تنفیل نقل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر
خلیفه دار الحربه بر عسکر تسییر و بر ذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیر تنفیل ربعله بر سریه تدبیر ایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکر دیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بو عسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکر اوله ملتحق وجمله سی خروج دار اسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیه امیر عسکر اوزره بالکز سریه ایچون
جمیع غنائملردن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اما سابق التفصیل امیر سریه نک سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنک ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحاد عسکردن عد اولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه دار اسلامه احرازده شریک اولمریله
سهام غنیمت اوزره تشریک اولنورلر واکر سریه ملاقی اولدقلری عسکر ثانی ایله همان عسکر اوله قبل الولوج
دار اسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخذ ایدرلر زیرا امیر عسکر تنفیلده منزله خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دار الحربده طرفنه عودت ایتسه لر واتمسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلر صکره باقی سریه ایله عسکر ثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولک احرازده مدخلی اولمامغله داخل تسهیم اوله مزلر واکر سریه عسکر بندن
برینه ملاقی اولیوب همان دار اسلامه واصل اولورلر ایسه نفللری باطل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولمریله غنیمتده دخی منفرد اولشلردر بوجهتله دار اسلامدن بعث اولنان سریه منزلنه نازل
وآنلرک اولو حقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکر امام دار اسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصاب منکم شیئا
فهوله دون صحابه دیمکله هر برینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدر اما سابقا ذکر اولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیر جائزدر زیرا غرض
تنفیل اولان تحریض بو بابده متحقق وصورت سابقه ده غیر متحققدر و بو تنفیلده مصیبه غیر مصیبک مشارکتنی
قطع واردرکه بو معنی بطلان جمله بطلان تفضیل فارسی مستتبع ایسه ده بینه جائزدر وصورت سابقه ده
بو معنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخل منکم فارسا فاصاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغله صحتنده
شبهه یوقدر ما نحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکله غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینک عدم ازدیادینه واقف اولمریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بو تحقیقله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکر سریه مبعوثه هنوز ظفریاب غنائم دکل ایکن عسکر ثانی دار الحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکر اوله ملتحق ودار اسلامه خروجده متوافق اولسه لر
بو صورتده اول غنائم ابتدا سریه ایله عسکر ثانی بینلرنده غنائم غیر منفله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نک
حصه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنور زیرا امام آنلره انجق کندولر ظفر بولدقلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکر ثانی نک غنائمندن ایتمشلردر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعده مابقی عسکر ثانی نک حصه سی ایله جمع اولوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکر عسکر اوله قبل الوصول دار اسلامه
دخول ایلسه لر تنفیل امیر مطلقا صحیح اولوب عسکر اوله لحوقله مشروط اولمامغله بینه حصه سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکر الثانی تقسیم اولنور بعده مابقی حصه عسکر ثانی ایله

مطلب التنفیل سریه ثان بعد الغنیمه

جمع و مجددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکر اولک احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریک اولنمازلر واکر امیر عسکر دار الحربده ایکن بر سریه تسییر وآنلری ما اصبتم فهو لکم دیو غنائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر اما دار اسلامدن بعث اولنان سریه بشقه درکه غنائملرنده کسنه نک شرکتی یوقدر واکر سریه مزبوره
ثغور اسلامه متصل بر حصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکر آخر آنلره ملتحق اولسه بینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکر غیر متحققدر زیرا امام تنفیل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشدر
لکن اول سریه دن بریسی رفیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتقی باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتقی
غیر حاصلدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرک شرکتی زائلدر لکن قبل القسمة ملکلرنده هنوز غیر داخلدرکه
قبل القسمة دار ایله محرزه اولان غنائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتل ایتمکی مناسب کورسه جائز کوریلور مؤلف کریم الخصال بو مسئله اوزره استدلالده دیرکه نفل شول
رضخه قبیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرک عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم بیچه مانع اولور اما صورت مفروضه ده من اصاب منکم شیئا فهوله دیو تنصیصله
هر شخصه کندو غنیمتنی تخصیص قیلسه بعده ایچلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلک ذی رحم محرمنی اسیر ایلسه اوزرینه عتقی ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملک خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملک ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امر منتظر واردرکه قسمتدر قبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امیر ایچون بو صورتده قتل رجاله
مجال یوقدرکه مجرد اصابتله ملک مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلک بر کسنه بعد الاصابه بعض غنائمنی استهلاک ایلسه مصیبی اضرار ایلسه ضامن اولور کذلک اصابت ایلدیکی
طعام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبک غیری بر فردک تنقیص وتناولی حلال اولماز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعد الاصابه دار الحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هر برینک
سهمنده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اما صورت اولی بشقه درکه آنده ما اصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معناسی تقسیمی درج ایتمشدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکر امام دار الحربده بر سریه تسییل وهر برینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیر واحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیک والحاق
اولنور زیرا کلمه من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه بر کسنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقنی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما بر شخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیککی آزاد اولسون مفهومنی تقریر ایدوب اول
شخص دخی جمله سینک عتقنی مراد ایلسه اکرچه عند الامامین بینه جمله سی آزاد اولور لکن عند ابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثنا ایله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکر شخص مزبور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانک تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جمله اعتاق ایلمش ایسه زیرا بو مسئله ده
مشیتی لفظ من اکا تناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب ما نحن فیه مزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبو مسئله عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه به ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینک مملوکی
اولور حتی بعضلرینک قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعد الاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعته وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اما صورت مفروضه ده امام ما اصبتم فهو لکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضلرینک قرابتی
یاخود اعتاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مزکه بو تنفیل منزله تقسیمده دکلدر کورمزمیسنکه مصیب

مطلب من شاء منکم عتقه
اومن شئت منهم عتقه فهو حر

مطلب بعض تصرفات المترجم

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر بر ینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بو مقوله قسمت ومعنای قسمتدن عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر که هر موضعده که مصاب بلاشرکة الغیر مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر که صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله ملکلری ثابت اولدیغی کبی بویله اصابتله سریه نك دخی ملکلری ثابت اولور وهر موضعده که مصیبه اصحابی مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده درکه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی کبی آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واکر امیر المسلمین دار الحربده ایکن استطلاع اعدا ایچون اوچ کسنه یی طلیعه یه تعیین وغنائملردن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی کیدوب اسیر واحده اصابت ایدکلرندنصکره اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتق نافذ اولماز زیرا اهل عسکر وارباب خمس آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وکثرتلری غیر معتبر وملکلری قبل القسمة غیر مقرردر کورمز میسنکه امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بو صورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جکی غیر معلومدر اما مسئلهٔ مرقومه ده لکم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین کندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصلب برینك قرابتی یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله کامیاب اولور اکرچه مقتضای قیاس عتقك بطلانی واندراسیدر که تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولمملریله بیان اولنان اهل سریه کبی قبل القسمة ثبوت ملکله سرافراز اوله مز لکن بطریق الاستحسان دیرزکه تنفیل امامله اول اوچ کسنه مصابلریله امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة صادر کیدر بو جهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملکلری ثابت و بعضیلرندن حاصل اولان عتق مثبت اولور نظیری اولدر که امام غنائمی رایات عساکر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفرانه تقسیم ایچون رؤسای رایاته تسلیم ایلدکده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنه اصابت ایدن غنائمدن بر عبدی هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولور بو مذکورانك حکمی اولدر که شرکا قلیل اولدقجه بینلرنده شرکتلری شرکت خاصه درکه ورثه نك میراثده شرکتلری کبی مشترکده ثبوت ملکلرینه مانع دکلدر اما شرکا کثیر اولدقجه شرکتلری شرکت عامه درکه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده شرکتلری کبی ثبوت ملکه مانعدر سؤال اولنورسه که بو بابده بین القلیل والکثیر حد فاصل نه درکه برندن ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریرزکه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدر که مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی کثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طقوز کسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت کثیره در وهم ثلثه نك جمع ایدوکی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوکی باهر وجمع الجمع حد کثرت ایدوکی معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدر که مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی کثیر وغیر نافذدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب کراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تکمیل اربعین ایتمدکجه مکه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بو جهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوکی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام که صکره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بو ایکیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك ظهور عزتیله دعا ایلدکلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد کثیر ایله پدیدار اولمغله اربعینك کثیر ومادونی قلیل ایدوکی آشکار اولمشدر وجه ثالث اولدر که مادون المائة قلیل ومائة ومافوقی کثیردر زیرا الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین یعنی الله تعالی ضعفیکز معلومی اولمغله حالیکزه رحم وتکلیف متقدمی سزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان سزکزدن مائهٔ صابرهٔ ثابته بولنسه مشرکیندن مائتینه غالب اولورلر نظم کریمنده لوازم کثرتدن اولان غلبه انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولنمشدی وهر مجتهد که اجتهاد رأیی وجوه مذکوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون مقتضاسیله عمل سائغدر لکن بن بر عددایله تعدید و بر وقتله تحدید ایتمیوب دیرمکه اکر منعه سز بر قوم ایسه لر قلیلدر وعتقلری جائزدر والافلا زیرا بو بابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حکم امامی تحکیم ایلمکدر ومعانی فقهه اقرب اولان همان بو قول اصوبدر و بو مسئله کتاب الشفعه ده بیان ایلدیکمز استحقاق شفعه ده بر نهرده شرکت خاصه ایله

شرکت

شرکت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذکر ایلدیکمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلك کرکدر که هر ماده ده که عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذکر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال غیر حلالدر که آنلر غنیمت مقسومه کبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله در بلکه دخی اظهردر که آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملکلری ثابت اولمشدر واکر اول عدد قلیلی امام دار الاسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صکره بعضیلری رقیق مغنمی بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتق بی اشتباهدر زیرا بو صورتده مصابلری غنیمتدر کورمز میسنکه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بو جهتله قبل القسمة ملکلری ثابت اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریکلردر بو جهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر و بالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله شرکتلری شرکت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری تأکد ایلدیکی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأکد ایتمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی کبی بونده دخی بعد الاحراز نافذدر کورمز میسنکه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتق بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأکد اولمامغله نافذ دکلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اکر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه بالکز ارباب خمسه معتقندن حصهٔ خمسی واکر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور واکر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حکمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده کرکدر که امام رقیق استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق واحرادر بو صورتده اسراء رجاله کلنسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده شرکتلری شرکت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأکد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأکد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لا یبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اکر امیر دار الحربده عسکردن تنفیل ربعله بر سریه تسییر ایدوب عسکردن بعید اولدقلرندنصکره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب وآنلری سریهٔ اولایه التحاق ایدیکز هر نه یه اصابت ایدرسکز نفل وغیریده شریکلر سزدیمکله ترغیب ایلدکده آنلر دخی سریهٔ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصکره ادراك ومعسکره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شرکت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأکد اولوب احرازایله تأکد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر که بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی کبی بونده دخی دکلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصکره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته منوط ایکن ایکیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بو صورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه کندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلانقصان تسلیم صکره مابقی بعد التخمیس سریتین ایله عسکر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع برله ابطال حقلری نامشروع اولدیغی کبی بنه قبل الاعلام تشریك غیرایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مکلفیندن قبل العلم حکم خطاب شرعی ثابت اولمدیغی کبی حق سریه ده دخی حکم خطاب امام ثابت اوله مز امابو مسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حکم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نکته سی اولدر که امامك تنفیل سابق قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر کورمز میسنکه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

كذلك بعد الاعلام نشر بكله نفص حقلری دخی صحیحدر كذلك سریهٔ اولانك انجق امیرینه اعلام ایتمش
اولسه لر امیر نائب جماعت اولمغله جمله یه اعلام کبیدر كذلك جمهوری بیله جك رتبه ده اظهار ایتمش اولسه لر
بنه هر بر بنه اخبار حكمنده در که هر برینه على الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلرینه افهاملری متیسردر
نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدر که آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه کلن جهله یه
بعد الاسلام ترك ایلدکلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر امادار الحربده اسلامه کلنلر بشقه در که دار الحربده
خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اکر امیر سریهٔ ثانیه یه نفلك ایکی ثلثنی واولایه برثلثنی تنفیل اوزره
تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهٔ اولایه شرکت تنفیلارینی افهام ایدوب فصل تفصیلارینی اعلام ایتدین
بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر سریهٔ اولی تقدیم سابقه‌دن کندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرینی
على وجه الکمال اخذ واستکمال ایدرلر زیرا تفصیل مذکور تنقیص حقله ضررلرینی موجب اولمغله قبل العلم
حکم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه لر حکم خطاب تفصیل دخی
حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله یه اهتمامله دیرکه
اکر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه یه تخصیصی دخی
جائز اولور ایدی حال آنکه بر اهل تمییز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدر که غرض تنفیل انجق تحریض
قتال ایکن تجویز مذکور فواتنه بادیدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه‌یی بعد البعد
تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله نك معلومیدر که سریهٔ اولی کتدکدنصکره امام اهل عسکره
بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلمدکجه قطعا صحیح دکلدر ابطالی صحیح اولمدیغی کبی
قبل الاعلام سریهٔ ثانیه یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لکن اعلامدنصکره کرك ابطال وکرك تحویلی تنفیذ
وتکمیل قیلنور کورمزمیسنکه امام بر بهادر بنامه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه یه
چیقدقده بن نفلی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدقجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی
بویله در واکر امیر مصیصه دن بر سریه تسبیل ورجاله نك غیری یالکز اصحاب خیله تنفیل ایلسه
جائز کورلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بر بلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیلاری
تنفیل عامدر زیرا بو صورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر
وسابقا بیان ایلدیك که بومثللو سریه یه تنفیل عامده کاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بولندیغندن بشقه
فائدهٔ زائده سی قطعا یوقدر لکن معینلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر کسنه لری ارسال
وآنلره کفایت ومشقتلری ایچون برمقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدر که بعض اهل سریه یه من قتل قتیلا فله سلبه
دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سریه بشقه در که آنده یالکز تنفیل اصحاب خیل جائزدر
زیرا آنده مقصود قطع شرکت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دکلدر كذلك دار الحربده اصحاب
براذینك غیری یالکز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربیدر که طلب
وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدر که قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر
وتنفیل کفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیله
تخصیص واختیار فیلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسکر دخی حصه مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر نتکه امیر من قتل قتیلا فله
سلبه دیو عسکری تبشیر ایدوب بعده کندو برمشرکی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان
اولور اکرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهردر که غیرلری انجق امیرك ایجابی ایله کسب استحقاق
ایدرلر ایکن کندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولموب شول قاضی منزلنده اولور که نفسی ایچون قضایه
متملك اوله مز کورمزمیسنکه نفسی تخصیصله ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تخصیص قیلسه جائز کورلماز
اکر بو بابده غیرلری کبی اولسه غیرلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولدیغی کبی کندو حقنده
دخی تصحیح اولنور ایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی کفایت ایتمکله تحریض
نفسه حاجت اولموب همان تخصیص غیره عبرت ایدر لکن وجه استحسان اولدر که امیر بو لفظله جیشه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بر کسنه اولمغله کندو دخی کسب استحقاق ایدر کورمزمیسنکه شرعا واجب اولان سهمده
کرك فارس وکرك راجل عسکردن بریسی کبی قسمته واصلدر پس کندو ایجابیله کلن استحقاقده دخی بویله در

کورمزمیسنکه بر علج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تشجیع مناجزه ایدوب بر فرد
مقاومته قیام ایده مدکده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل کلام دکلدر اما ان قتلت انا
دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه در که آنده نفسیچون حکم ایلین قاضی کبی متهم وعند التعمیم
عدم تهمت حسبیله حکم ایجابی غیرلری کبی کندو حقنده دخی لازم وملتزمدر کورمزمیسنکه طعام وعلفدن
اباحت تناول اختصاص امیر ایله محل تهمت اولمدیغندن حق عسکرده ثبوتی کبی حق امامده دخی ثابتدر كذلك
تنفیلی غیره تخصیص وعدم دخول نفسی تخصیص ایلسه بونده دخی تهمت متمکنه اولموب بوفعلی صفت
نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منکم قتیلا دیمکله سزدن بریکز قتل ایلسه مفهومنی
افهام وصکره قتله کندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده مز زیرا منکم قولنده عسکردن بعضلرینه
تخصیص ایلدیکندن حکم کلامی نفسنه متناول اوله مز الکن صورت اولی بشقه در کورمزمیسنکه برکسنه عبدینه
اعتق ممالیکی دیوب اول عبد دخی سائر ممالیکنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل
عتق اوله مز اما عمومله ممالیکك احرار دیسه داخل اولور واکر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده برفردی قتل
ایتدین ومن قتل منکم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صکره کندو قتل ایلسه مستحق اولور زیرا تنفیل عام
کلامین وکلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولموب بو بابده انضمام کلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر
نکته سی اولدر که کلام اولی تخصیصله تمکن تهمته بناء غیر صحیح ایدی لکن کلام ثانیسی ایله ایجابی جمله
حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصکره تهمت مرقومه زائل اولمشدر
واکر کلام ثانیدن اقدم برینی وصکره برینی قتل ایتمش ایسه ثانینك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله مز زیرا سبب
سلب قیلدیغی قتلی اولده قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمده داخل اولوب صکره کلام ثانی عندنده هنوز
انشاء تنفیل عام ایتمش کبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وکندو دخی آندنصکره استحقاق سلبی اکتساب ایلمشدر
زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه یه متناول اولمامغله اول نسنه ده مؤثر وعامل اوله مز وصکره‌دن کسب
تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله بنه صحیح اوله مز واکر امیر بن قتل قتیل ایدرسم سلبی بنم اولسون
وسزدن اول کسنه که قتل قتیل ایلین سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منکم قتیلا
فله سلبه دیمکله تنفیل ایدوب بعده امیر ایکی مشرکی وعسکردن بر رجل دخی ایکی مشرکی قتل وتنکیل ایلسه‌لر
امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایکی مقتولینك دخی سلبلرینه ملتحق اولور زیرا امیر
نفسی ایچون مقتضی تکرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر کورمزمیسنکه برکسنه زوجه سینه ان دخلت
الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایکی کره دخول ایلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسکر ایچون سابقا
عمومنی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایلمشدر که هر برینك قتل ایلدیکی هر بر قتیله شامل اولوب بر رجل بکرمی
قتیلی قتل ایلسه جمله سینك اسلابنه نائل اولور بناء علیه برشخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی
ایکی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیان مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعلیق
وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب کلامنده عموم وتکراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما
ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسکره خطاب ایدوب عسکردن برشخص دخی اون عدد کافری قتله
شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهٔ سابقه‌ده اولان تخصیص خطاب
کبی انجق سلب قتیل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدر که امیر ایجابنده انسان معین قصدونه بین ایتمکله کلامی
عموم اوزره مستبین اولمشدر کورمزمیسنکه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی کبی جماعت مقتولینه دخی
عام وشاملدر لکن مسئلهٔ سابقه بویله دکلدر کورمزمیسنکه بو مسئله ده اون مسلم اون مشرکی قتل ایلسه‌لر هر بری
سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بریسی اولسه دخی بویله در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدر که بو مسئله ده
مقصد امام نکایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسکر اسلامدر ومعنای نکایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد
یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهٔ سابقه‌ده مرام اول شخصك قوت وجلادتی امتحان واستعلامدر که
اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی مالا کلامدر واکر امیر شجاعت مآب رجال عشره‌ده بالنفس داخل ایکن من قتل منا قتیلا
فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره یه خطاب بعده بالنفس ایکی یه اوچ مشرکی
قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلاب ایدر زیرا ایجابنده تسعه یی نفسنه تشریکله معنای تهمت منتفی وکلامی باعتبار المعنی
المذکور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه‌لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولینه یالکز

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدنی ضربهٔ واحده ایله ایکی
مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وتفتیشی
دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احدهماده حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار
بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر بو قسه نفس سبب قتلدر وخیار
بیان مباشر سببك حقیدر وغایهٔ مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سبیله انجق اول
افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید فوتی اعلائله برمشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم
قیلمق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی
اسیره فرصتیاب اولسه بنه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ردیم ایلدیکی
سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسه‌لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریه‌یه ایجاب
نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیر یلری کبیدر دیو
بیان ایلدیکمز بو مسئله دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریه ده اظهردر که سریه ده استحقاق نفل
استحقاق غنیمت هیئتی اوزره‌در کورمزمیسنکه استحقاق نفلده سریه دن مباشر قتال له رده وبناه اونلر برابردر واستحقاق
غنیمتده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه‌در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیراهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه
دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتیل واحده متفق
بولنسه‌لر ایکیسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره
تحریض ایدوکی اظهار ایلمشدر وبو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم
وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتله اظهار رجلادته تحریض اولوب
اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه‌یه واصل اوله‌مز واکر اون مشرك دعوای
مبارزه‌یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدرسکز اسلابلری
سزك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم برمشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری بالکز سلب قتیلنه
استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده درکندیسی
اولدرکه بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة
هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بردرهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمله نسبت اولنان
فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابه سنه رکوبی فهم اولنور
لکن صورت مفروضه ده طقوزی طقوزینی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك
عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه بنه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولورلر اکرچه ظاهر حال قتل
عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر
یوقسه قتل تمام عشره‌یی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تفادروا منهم احدا
دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جملهٔ مقابل
اولوب جزأ جزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اوله‌مز اما بویله تنصیص
ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتللریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب
بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك برسریه‌یه ایتواحصن کذا فان قتلتم
مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتللرینی قتل وفتح ایدرسکز ربعی سیزك
اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح
ایلسه‌لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتالله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی
اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه‌لر مستحق اوله‌مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر
کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضلرین قتل وباقیلرین سبی
ایلسه‌لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله سنی اخذ ایلسه‌لر علت مذکوره‌یه بناء مستحق اوله‌مزلر واکر ایچیکزدن
برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلمیندن ایکی کسنه برقتیلی قتل ایلسه‌لر

سلبی

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه ده بر مسلم برمشرکی قتله عازم ایکن بشقه برمشرك برمسلمی
ضرب ایده‌یم دیر ایکن سلاحی ازل مشرکه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم
ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمه‌ده شریك قتل مسلم آخر کبی اعتبار وحق مشرکده شریك
قتل مشرك آخر کبی اختیار اولنور نکته‌سی اولدر که ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی
انجق مباشرت قیلدیغی سبب مقدار یله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل
نصفه نفسه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه
انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولمیه جغی
غنیمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره بر مسلم بطریق اولمیان
برمشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله‌مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه بادی اوله‌جق
شخصی قتله تحریض ایکن حصول‌پذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول
دخی ملکك غیری برمشرکی قتل ایلسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم
دیوب بر مسلم دخی بر بطریقی قتل ایلسه مسببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق
اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل برشیئه ظفر بوله‌مزلر ایسه قبل القتل
اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب
جائز کورلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب برمسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی
قتل ایلسه برشیئه مستحق اوله‌مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته
سلب صعلوکدن افضل وایجابی ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم
دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه‌در که مائه‌یه مستحق اولور زیرا شرطی
اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن
اظهر واقوادر ومقابله‌ده قتلده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور وبو مسئله
وبعده آخر بابه دکین کلهجك مسئله‌لر بر اصل اوزره مبنیه‌در اصل مرقوم اولدر که برکسنه‌یه تنفیلله شیء معین
واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیء آخره مستحق اوله‌مز زیرا
محل استحقاق حاصل اولدقجه ایجاب عامل اوله‌مز وفیجازاکا مال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط
قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن برشیئه مستحق اوله‌مز
واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله
بنه برشیئه مستحق اوله‌مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضله‌سی دخی رونما اولمغله مستحق
مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدخی همان برشابی قتله شتاب ایلسه شروطی
مع الزیاده استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم
امکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معتبردر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدخی
انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده‌مز
واکر من جاء باسیر فهوله دیدکده بروصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده
براسیر کبیر کتورسه برشیئه مستحق اوله‌مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه‌یه قادر وضبطی شد واسره
محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغایردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده برطفل رضیع یاخود برضیع
دیدکده بروصیف کتورسه ینه مستحق اوله‌مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حق متنفی
اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه ینه برشیئه مستحق اوله‌مز
زیرا امیرا کا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق
تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بروصیفه کتورسه ینه نسنه‌یه مستحق
اوله‌مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن
برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه ایدوکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولمماز واختلاف جنسله امتثال امر
بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده برشیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز لکن
عکس مسئله‌ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

واعلى موجب استحقاق ايدوكى اظهر واجلى در اما كتورديكى مشروطدن انقص ايسه نسنه يه مستحق اوله مز مثلا امير من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم ديو غله تسميه اولنان كسك درهم كتورمسين شرط ايدوب اولدخى بيك دراهم جياد كتورسه يوزكسك درهمه مستحق اولور زيرا جنسلرى واحد وكتورديكى افضل وزائد در لكن تسميه اولنان يوزكسك درهمه مستحق اولور كذلك من جاء بالف غلة فله عشرها ديوب اولدخى دراهم غله دن اجود اولان نقد بيت المالدن بيك درهم كتورسه بنه دراهم غله دن عشرينه مستحق اولور زيرا امام اكا فضله يى ايجاب ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاق انجق قدر مسمى ايله تقدير اولنور واكر من جاء بالف جياد فله مائة ديوب اولدخى الف غله كتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة شياه فله شاة ديوب اون عدد بقره كتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب ديباج فله كذا ديوب اولدخى بزيون ديدكلرى اون ثوبله كلسه ياخود مسئله على العكس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب بزيون احمر ديوب اولدخى اون عدد اصفر ياخود اخضر ثوب بزيونله كلسه نظر اولنور افضلى احمرى ايسه نسنه يه مستحق اولميوب جمله سى برابر ياخود جمله دن كمتر ايسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ايسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور كورمزميسنكه ثوب بزيونى احمر اولمق اوزره اشترا ايتدكده اخضر ظهور ايلسه بيعى صحيحدر و بغل وفرس وحمار دخى اصل مذكوره تفريع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى برذونله كلسه مستحق اوله ميوب عكس مسئله ده مستحق اولور زيرا فرس و برذون جنس واحد لكن فرس افضلدر اما بو صورتلرده بغل يه حمار ايله كلسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى فرس كتورسه نفل موعودى انجق بعد اتيان الفرس اغتنام ايلدكلرى مالدن اعطا قيلنور حتى بعد الاتيان شئ آخرى اغتنام ايده مزلرسه غنائم سابقه لردن اعطا اولنميوب انجق كتورديكى فرسدن اعطا قيلنور بو صورتده اول فرس مائة يه معادل اوله مزسه انجق مقدارينى ويريلوب زياده قيلنماز واكر مائة يه معادل ياخود اكثر اولوب امام دخى اول فرسى غنائم سابقه يه ضم ومائة يى غنائم سابقه دن اعطا يى رأى ايدرسه جائز كوريلور زيرا امام ايچون ولايت بيع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخى بعض غنائمى مثل قيمتى ايله بيعى كبيدر لكن مائة موعوده قيمت فرسدن اكثر ايسه غنائم سابقه دن همان مقدار قيمتنى ويروب زياده قيله مز زيرا اكرچه امام ايچون ولايت مبادله واردر لكن محابات فاحشه ايله اولميوب بشرط النظردر والله اعلم

باب مايجب من السلب بالقتل ومالايجب

يعنى اسلابدن قتله متعلق ايچون واجب وغير واجب اولنلرى تمييزه متعلق مسائل ومطالبدر امير عسكر من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايتدكده بر علج مبارز ظهور و بر مسلم دخى مقابله سنه چيقوب همان بر ضرب ايله فرسدن اسقاط وفرسنى اخذ وكندويى دخى حيا مسلمينه جر وايصال ايليوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون يا اولمسون چند روز اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحى اسلابندن عد اولنور زيرا ضربندن هالك اولدقده قاتلى ايدوكى ظاهر اولوب قاتل اوزره قتله واجب اولان غرامنده مقتولينك فى الحال هلاكيله بعد مدة هلاكى بينلرنده فرق بولنمادغى كبى اكا قتله واجب اولان غنيمتده دخى فرق اولنماز وحكم مذكور غنائم تقسيم وبيع اولنمادقجه دار اسلامه احراز اولنسه دخى تغيير اولنماز اما تقسيم يا بيع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ايسه سلبى غنائمده ادخال وغانمينه تقسيم وايصال قيلنور زيرا سبب استحقاقى اولان وصف قتل اول علج زنده ايكن بدون المقتول ناتمام وسبب ثبوت حق غانمين اولان اغتنام تام اولمغله ميانلرنده توزيع وقسمتله ملك غانمين تعين ايدوب ابطال حكم تنفيل بالضرورة اكا تفريع اولنور وابطال تنفيله حكم امام نافذ اولدقدنصكره سبب اولان قتل تمام اولسه دخى تنفيله كسب استحقاق ايده مز سؤال اولنورسه كه حال علج نه ده قرار ايده جكى پديدار اولنجه دكين سلبك قسمت وبيعى ايچون تأخير وانتظار اولنماز جوابنده ديرزكه قسمتك سبب موجبى اولان اغتنام تمام اولدقدنصكره تقرر سببله ثابت اولان حكم قسمت مجرد سبب موهوم ايچون تأخير اولنماز كورمزميسنكه نفس مجروحى دخى تقسيم غنائمده ادخال لازم ايكن تقسيم سلبى نيچه تأخير واهمال اولنور سؤال اولنورسه كه سلبى نفسنه نيچه قياس اولنور كه قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ايتمكله سلبده حق منتظرى تحقق ايتمشدر اما نفسنده كسنه نك حق منتظرى يوقدر جواب اولدركه قريبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جقدن بيان واتمام ايلدك با آنكه قسمت غنيمت حق قاتلدن اقوى اولان بعض حقوق ايچون دخى تأخير اولنماز مثلا بركسنه نك عبدى اباقله دار الحربه التحاق ايدوب صكره مسلمين آنى اسير ايلسه لر مالك قديمنك حقى ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

آنى بلاشئ اخذه قادر ايكن بو يله حق حقيق ايچون دخى بيع وقسمتى تأخير وتعويق اولنماز هنوز ثابت اولميان حق ضارب ايچون عدم تأخيرى بالطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بو تقدير اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك اولدقده قاتلى ايچون سلبنى قيمتله حق اخذ اولمق اقتضا ايدر ايدى نته كيم اسير مرقومك بعد القسمة مولاسى كلدكده قيمتله حق اخذى واردر جواب اولدركه اسيرده ملك مولى فى الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قيمتله اخذه قادردر اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر كه قيمتله فدايه مقتدر اوله زيرا تنفيلله ابتداء ثبوت حق مجروحك قبل القسمة موتيله مشروطدر وبعد القسمة محل حق منعدم اولمغله اثبات حق ممكن اوله مز وسلب مذكورك عبد مزبور ايله مناسبتى انجق شول صورتده در كه بر حربى اول عبد ايله برابر امانله داريمزه كلوب صكره اول حربى مسلم اولوب ياخود اول عبدى بر مسلمه بيع ايده بو صورتده مولى نك محل حقى منعدم اولمغله حق اخذى غير ثابتدر حكم سلب دخى بويله در بناء على هذا التفصيل مسلم مرقوم علج مرسومى فرسدن اسقاط ايلدكده دخى زنده ايكن مشركين آنى چكوب تخليص ايلسه لر اول ضربله هلاكى بيلنمدكجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفيل اولنماز زيرا تمام سبب هلاكيله اولوب ابتداء ثبوت استحقاق اكا منوط اولمغله ظاهر حال كفايت ايتميوب تيقن سببله مشروط وعتق وطلاق تعليق اولنان شرط منزلنده دركه نزول جزا تيقن ثبوت شرطه مربوطدر وبو بابده طريق معرفتى انجق شهادت مسلمين عادلينيدر زيرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنيمت مسلمين ايكن مقصد ضارب اثبات استحقاقيله يدلرندن سلبى سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاكنه عدول مسلميندن اقامت بينه لازمدر زيرا قسمت يا بيعدن صكره هلاكى بينه ايله دخى ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبيعله محل حق فائت اولمغله قاتل سلبدن نسنه يه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتيلا فله مائة درهم ديمش اولسه بنه حكمى حكم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر كه غنائم بيع اولنوب صكره مجروح هالك اولسه ثمنى تقسيم اولنمادقجه بو صورتده مائة يه مستحق اولور اما ثمن يا غنيمت تقسيم اولنوب صكره هالك اولمش ايسه استحقاق نفله مالك اوله مز زيرا بونده محل حق غنيمت اولوب ثمن دخى مقام مبيعه قائم اولديغندن مجرد بيعله محل حق فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفلى باطل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غير السلب اولمغله محل حق بيعله منسلب اولمشدر ايشته بو تدقيقله ميان مسئلتين تفريق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم

* اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب مسلمين ايله قتالده رفيق اولان بر ذمى قتل قتيل ايلسه مستحق سلب اولور زيرا امام مسلم وذمى يه عام اولان لفظله سلبى قاتله ايجاب والزام قيلمشدر ولفظ عام جميع متناولاتنده اثبات حكم جهتيله نص كبيدر وامام بو تنفيلى ذمى يه تخصيص ايتمش اولسه قتله مستحق سلب اولدقدنصكره لفظ عامده داخل اولدقده نيه مستحق اولور حكمتى اولدركه ذمى قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنيمتدن مستحق سهم اولديغى كبى اولدخى مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ مستحق سهم كبى شريك غنيمتدر بناء عليه طعام وعلفدن قدر حاجت اكا دخى تناول جائزدر كذلك تجاردن برى مقدما قتال ايتمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى مستحق تنفيل اولور زيرا شمدى قاتل اولمغله شركاء غنيمتده داخل وحكم تنفيل اكا شامل اولمشدر كذلك امرأة مسلمه ياخود ذميه قتل قتيل ايلسه استحقاق رضخله غنيمتده شركتى اولمغله بنه سلب مقتولنه مستحقه اولور كذلك بر عبد دخى مقدما مولاسيله معا قتال ايتمش اولسون اولمسون قتل قتيل ايلسه اولدخى استحقاق رضخله شريك غنيمت اولمغله تنفيلله مستحق سلب اولوب مولاسى كسب عبدينه مالك اولمغله اول سلبه دخى مالك اولور مكر امير من قتل من الاحرار قتيلا ياخود من قتل من المسلمين قتيلا ديو تخصيص وقاتلى احرار يا مسلمينه تخصيص ايليه بو صورتده استحقاقه ايجابى مدار اولمغله عموم كلامى معتبر اولديغى كبى خصوصنه دخى اعتبار وتخصيصى اوزره بناء امره ابتدار اولنور لكن عند التخصيص دخى ذمى مستحق سلب اولمايجه غنيمتدن مقدار رأى الامام رضخله مطيب قيلنور زيرا قتالده مسلمينه تابع اولنلر عبيد ونسا كبى مادون السهم رضخه مستحقلردر حكمتى اولدركه قتالده تابع اولنلره تحريض خروج ايچون بر مقدار نسنه ويريلك لازمدر ومتبوعله تابعى تسويه مناسب اولمامغله اعطاء رضخله اكتفا ايدرز وكركدركه اول ذمى فارس ايسه رضخى مسلميندن سهم فارس وراجل ايسه مسلميندن سهم راجل اوزره زائد اولميه زيرا مسلمين ايچنده لامحاله كفايت ومشقت جهتيله اول ذميدن اعظمى موجوددر وبو يله مسلمك سهمى اوزره زياده غيرمشروع ايكن ذمى ايچون نيجه مشروع اولور لكن جناب مؤلفك نفس كتابده ظاهر كلامى ذمى عظيم الكفاية والمشقة اولدقده رضخى سهم مسلمه ابلاغك جوازينه دلالت ايدر اما قول صحيح اولدركه زياده كبى مساواتى دخى جائز اولميوب

برعیدی بلاعمد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده الزام اولندقده قیمتی نه قدر غالب ایسه ده بنده دیت احراردن
اونه درهم تنقیص اولندیغی کبی بونده رأی امام اوزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤال اولنور سه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتیل ذمی غنیمتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز دکلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب امامله در که
مسلم وذمینک بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسنکه
خیلیله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه یه دلالت ایلمز واکر امیر
من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضیلری ایشیتمدکده برکسنه قتل قتیل ایلسه ایشیتمیلردن
ایسه ده مستحق تنفیلدر زیرا هر برینه اسماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کبیدر کورمزمیسنکه ابو قتاده رضی الله تعالی عنه
یوم حنینده قبل اسماع استنفیل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور وبو صورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریه مبعوثه نک انجق امیرینه
اکم نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه یه اسماع ایدوب بعضیلری
ایتمسه دخی مسئله بویله در اما اول سریه وغیریدن کسنه اسماع ایلمسه تنفیللری معتبر اولمز زیرا ثمره تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کسنه اسماع ایتمدکده ممتنع لاستحصالدر که کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تذکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر اسماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان اسماع ایلدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایدرک شایع اولور قال علیه السلام الا فلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز وبو خطبه مده حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ ایلسونلر اما هیچ کسنه استماع ایتمدکده شرعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالی ایقاع ایدوب سریه یه دن هیچ
بر فرده اسماع ایلمسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکر ایله تکلمی کیجه عبا ایله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله سنده در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامی حدیث سابق اوزره اهل سریه یه تبلیغله عسکره دلالة
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروح بناء البته شایع اولور اگرچه اولی اولان معنای تحریضی تتمیم ایچون
سریه یه تبلیغ ونفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدر که اصحاب سریه کاهیجه برقوم اولورکه حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز وعادت ملوکندر که
عامه یه اظهار ایده جکلری اسراری بعض خواصلرینه ابراز وضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب
منزله سنی احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تنجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا سالم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بونده نصکره وقع
اولان تنفیل واغتنامده نفللری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایتنه مبنی ایکن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببه مجامع کبیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدن نصکره قبل القتل یاخود بعث سریه دن نصکره قبل الاغتنام عزل اولنسه بنه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتمشلر ایسه ثمره تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللر یله بکام قیلنورلر بو صورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه متقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه ماداکه امیر ثانی معسکردن بعید در معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه لر امداد ایده جک مرتبه ده قریب اولدقده قریبی حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی یی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرک محتاج اولدیغی
تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع تحذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر فوت اولوب تفاقله امرا آخری اوزرلرینه تأمیر ایلسه لر امیر اولک حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفه اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مکر امیر ثانی ابطال ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

زیرا امیر اول اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله بودخی خلیفه سی اولمغله بنه باطل اولور واکر خلیفه اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی
تعلیق الاطلاق بالشرط قیلندن اولمغله قبول وتقبیل اولنور بو مسئله ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوه موته ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بو صورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی یه جهت خلیفه دن
تقلید اولنمغله موت اولدن صکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئله سابقه بشقه در
حکمتی اولدر که تنفیل امیر اولک رأیی اولوب آنک رأیی دخی رأی بندن عالی رأی آخر که خلیفه نک ثانی یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئله سابقه ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفایه ونفسلرینه
نظر وشفقت ونصب خلیفه یه مبادرت ایتمشلردر وبنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسنکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفه امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میانده فرق بوقدر که مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنک کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امداد به تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
واباسلریدر زیرا امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئله سابقه بشقه در که آنده من
قتل قتیلا قولنی تعمیم وخطابنی حالا وما لا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا اکا دخی سلبی احسان
قیلنور زیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسنکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرک الدقلری غنائمده تشریک ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریک ایله وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اکر اذن امامله کلمشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلر ایسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کلمشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلمیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بو استحقاق اهل دار یمزا ایچون مرافق شرعیه دن اولوب دار یمزدن اولمایانلره ثابت
اولماز مکر امام آنلر ایله استعانت ایتمش اوله بو صورتده حکما اهل دار یمزه لاحق اولورلر نظیری اولدر که
مستأمن دار یمزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل وبولدیغی نسنه بعد التخمیس کندویه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدن نصکره ارقه لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره حلول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دار یمزه واصل اولسه لر غنائم مسلمین تخمیس وباقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دین اوزره اولمغه محصور ووجه مذکور دخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرک اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئله سابقه بشقه درکه
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعه مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلا ایله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس ومسلمینه ایصال ومستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
اولنور اما بو مسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرک جمیع
مصابلری برمحله جمع وخمسی اخراج وباقی بین الطائفتین قسمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیر دکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل دار یمزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
دکللردر که دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکللردر واکر بر حربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب یعده اما نله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا مأخوذینه
قوت مسلمینله مالک اولمیوب مجرد کندو واخذیله مالک اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلک بعد الاخذ
اسلامیه ذمتی قبول وعسکر ایله دار یمزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرردر روایت اولندیکه

فعل مذکور مغیرة بن شعبه رضی الله عنه دن صدور ایتمشدر که بر سفرنده مشرکیندن رفیقلرین قتل وماللرین اخذ برله مدینه یه وصول واسلامی قبول ایلمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مالدن خمس وغیری نسنه اخذ ایتمیوب اما اسلامک فقبول واما مالک فمال غدر لاحاجة لنا فیه بیوردقلری مرویدر و بوفعل شریفلرینه علت مغیره رفقاسنه غدر ایله غارت ایلدیکیدر وکتب مغازیده قصهٔ معروفه سی واردر واکر اول حربی قبل اخذ المال اسلامه کلوب بعده بعض اهل حربی قتل ومالنی اخذ وعسکره الحاق ایتمش اولسه اصابتی قوت مسلمین وتمام احرازی منعهٔ مؤمنین ایله اولمغله کندو وعسکر مابیننده غنائمه الحاق اولنور زیرا عسکردن بشقه برکسنه بویله ایشلسه حکمی بودر اهل حربدن اسلامه کلن دخی ایشلسه ینه بویله در کذلک اول حربی اولا عسکره کلوب قبول ذمت بعده رجوع له اول ماله اصابت ایلسه ینه بویله در زیرا قبول ذمت اینه کده دار اسلامدن عسکر ایله داخل اولان ذمی منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمینله نائل اولمشدر کذلک اولا کلوب عسکردن استیمان بعده اذن امامله عودت وفعل مرقومی اتیان قیلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمی مثللو اولدیغی بیا نمزه بناء ینه بویله در امافعل مذکوره بلااذن الامام اقدام ایتمش اولسه نظر اولنور اکر مستأمن مرقوم اول دارک اهلندن دکل ایسه مصابی اهل عسکره تخصیص قیلنور زیرا دار اسلامدن عسکر ایله دخول ایلین مستأمن منزلنده اولوب منعه سی دخی اولمایوب اول ماله انجق قوت مسلمینله اصابت ایتمش اولمغله مسلمینه تخصیص قیلنور اما اهل منعه اولسه حکمی بشقه درکه ذکر اولندی واکر اول دارک اهلندن ایسه مترجم فقیر دیرکه متن وشرحده بوشقک حکمی تحریر اولنمادی لکن قریبا ذکر اولنان مسئله ده تنصیصلری اوزره جمیع مصابی کندویه تخصیص اولنور واکر اهل عسکر دوشمندن بعض اسرا اخذ ایدوب امیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دید کدنصکره اسرادن برینی اعدادن برینی قتل ایلسه نظر اولنور اکر امیر حین قتلنده اسیرلری بیع وتقسیم ایتمش ایسه اسیر قاتل هنوز غنیمتدن اولمغله سلب قتیلی دخی غنیمت قیلنور واکر تقسیم وبیع ایتمش ایسه سلب مرقوم مولاسنه اعطا قیلنور زیرا مولاسی قسمت یه اشترا برله اکا مالک اولمغله سلب قتیلنه دخی متملک اولمشدر والله اعلم

* باب من الشرکة فی النفل وما یؤخذ بحساب *

یعنی نفلده اشتراک وحساب تنفیل اوزره اخذ واستملاک بابنده مسائل دقت نصابدر اکر امیر من اصاب اسیرا فهوله دیو تبشیر ایدوب برشخص دلیر دخی ایکی اوج اسیری بردن اخذ وتسبیر ایلسه جمله سی اکا تملیک وتقریر قیلنور زیرا مصیبده کلمهٔ من ومصابده لفظ اسیر ذکر اولنمغله صیغهٔ کلام مصیب ومصابده جمیعا عامدر کذلک ان اصاب انسان منکم اسیرا فهوله دیمش اولسه ینه بویله در زیرا تعمیم مصیب ومصابی تصریح ایتمشدر و بومثللو امورده حرف شرطله کلمهٔ من میاننده فرق سابق الذکر غیر معتبردر وتنکیر اوزره انسان قولنده فرد معین وفرد منتشر قصد اولنمیوب جنسه محمول وقلیل وکثیره مشمولدر حتی اسیر واحده اصابتله بر جماعت شریک اولسه لر جمله سی آنده تشریک اولنورلر واکر من اصاب منکم عشرة ارؤس فهم له دیوب بر مرد جلادتمآب دخی یکرمی رأس اسیره ظفریاب اولسه ینه موجب تعمیمی تصریح ایتمکله جمله سی آنک حق صریحی اولمشدر وامیرک اقوال مذکوره سی باجمله من اصاب شیئا فهوله قولی منزله سنده در واکر من اصاب عشرة ارؤس فله عشرهم دیوب بر دلاور دخی یکرمی رأسه ظفر بولسه حساب تنفیل اوزره عشر مصابی اولان ایکی رأسی اکا مقرر واون رأس ایسه انجق رأس واحد میسردر وکرکدر که اکا مصابندن اوسطنی ویروب اعلی وادناسنی ویرمیه لر زیرا امیرک اکا ایجاب تنفیلی انجق عملیله حاصل اولان منفعت مسلمین که باقی قلان اشعار تسعه مقابلنده در وعمل کبی مال اولمیان نسنه مقابلنده علی الاطلاق تسمیهٔ رأس انجق اوسطه حمل اولنور نته کیم بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بویله در وهم امام اکا ومسلمینه نظر ایله مأمور ایکن اعلاسنی اعطاده مسلمینه وادناسنی اعطاده اول مجاهده ترک نظر مقرر اولمغله خیر الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنی اعطا برله تعدیل نظر لازمدر واکر بش رأس ایسه ینه حساب تنفیل اوزره خمسه بی عشره اعتبار ایدوب اوساطندن برینک نصفی اکا اختیار اولنور سؤال اولنورسه که شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمغله بو بابده امام استحقاقنه رؤس عشره یی شرط قیلدقده مادون العشره یی کتورمکله شرط تحقق ایتمیوب برشیئه مستحق اولمامق اقتضا ایدرایدی جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه امام آنی عملیله حاصل اولان منفعت مسلمین مقابلنده ایجاب ایتمشدر ومنفعتی مقداری مصابدن اعطا لازمدر نکته سی اولدرکه تنفیلدن مقصود مشرکینی اخذ واسیره تحریضدر و بومقصود صورت شرطی اعتبارده حاصل اولهمزکه صورت مفروضه ده

مثلا طقوز اسیر آلوب عشره یه ابلاغ ایده میوب آنلری کتوردکده دخی برشیئه مستحق اولمیه جغنی بیلدکده البته کتورمکه رغبت ایلمز زیرا طقوز اسیری کتورمک لامحاله مؤنت کثیره ومتاعب عسیره یه محتاج ایکن نفلدن منقطع وانجق نصیب آحاد غانمینله منتفع اوله جغنی بیلدکده اول مؤنت ومتاعبی التزامدن مرتدع اوله جغی ظاهردر ومعنای تحریضی اتمام انجق قول مشر وجیزی التزامده درکورمزمیسنکه امیر من اصاب عشرة ارؤس فله عشرهم ومن قتل منکم عشرة فله عشر اسلابهم دیمش اولسه و برمجاهد دخی طقوز مشرکی قتل ایلسه حساب مقتولین اوزره عشر مسمایه مستحق اولمازمی زیرا جمله نک معلومیدرکه مقصد امام شرط عشره یی اتمام دکلدرکه قتل عشره واخذ عشره یه شخص واحد قادر اولمق امر نادردر واکر مسئلهٔ مذکوره ده ایکی کسنه اون رأسه ظفریاب اولسه لر اوساطلرندن بریسی ایکیسنه انتخاب اولنور زیرا مسلمین ایچون شرط قیلنان منافعی اتمامده شریک اولمرله مسماده دخی تشریک قیلنورلر واکر امیر عسکرندن برشخصی ان اصبت رأسا فهولک دیمکله تبشیر ایدوب اولدخی ایکی رأسه لاحق اولسه انجق برینه مستحق اولور زیرا کلام امیر مصیب ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معنای عموم ایکیسنده ده معدوم اولمشدر و بوصورتده اول ایکی رأسه علی الترتیب ظفر بولمش ایسه اقدامنه مستحقدر اما ایکیسنی بردن اخذ ایتمش ایسه دیلدیکنی آلوب اعلاسنی انتخابه دخی رخصتیابدر زیرا بالکز اعلاسنی آلمش اولسه کندویه سالم ایکن آخرینی برابر آلوب اظهار جلادت ایتمکله محروم قیلنماز کذلک ینه شخص واحده خطابله ان اصبت عشرة ارؤس فلک منهم رأس دیوب اولدخی یکرمی رأسه ظفر بولسه کلام امیرده معنای خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور بودخی بین العشرتین ترتیب اوزره اخذ ایلمش ایسه عشرهٔ اولانک اوساطندن برینی آلوب مجموعنی بردن اخذ ایلمش ایسه اوساط مجموعدن برینی آلور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه کبی بونده دخی اعلاسنی انتخابه نیچون رخصتیاب قیلنمادی جواب اولدرکه آنده رأس واحد مصاب کندویه تخصیص وایجاب قیلنوب مقابلنده منفعت مسلمین غیر مشروط و بونده کتوره جکندن برجزئی تسمیه ایتمکله شرط منفعت مسلمینه مربوط اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنی اختیار ایدر واکر امیر عسکردن اون شخصی ان اصبتم عشرة ارؤس فلکم منها رأس دیمکله تبشیر ایلسه بونده خطاب عشره سبقت ایلین خطاب واحد ایله جمیع احکامده متحددر زیرا اصبتم قولنده بینلرین جمله آنلره تخصیص خطاب ایتمشدر وتخصیص مصیب تخصیص مصابه اصل ودلیلدر اما اول عشره یه خطابله ان اصاب رجل منکم عشرة ارؤس فله منها واحد دیمکله ایجاب وآنلردن بریسی یکرمی رأس اسرایی استجلاب ایلسه اوساطندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا هر برینی اصابتله افراد وخطابنی عموم اوزره ایراد ایلمشدر بناء علیه جمیع عسکره خطابی منزلنه نازل وتعمیم مصیبله تعمیم مصاب دخی حاصل اولور کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده هر بری اون رأسه اصابتله مجموعی یوز رأسه مصیب اولسه هر برینه مصابندن رأس واحد نصیب قیلنور کذلک بالکز بریسی یوز رأسه مصیب اولدقده انجندن اون رأسی اکا نصویب اولنور واکر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلک منهم واحد دیوایجاب واولدخی یکرمی رأسی استجلاب ایلسه اوساطلرندن ایکی رأسله کامیاب قیلنور زیرا کلمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومی مصیبده اثبات ممکن دکلدرکه اصابتله واحدی تخصیص ایلمشدر بوجهتله انجق مصابده اثبات اولنور اماسبقت ایلین ان اصبت مسئله سی بشقه درکه آنده موجب عموم صورة ومعنی معدومدر واکر امیر عسکرندن بردلیری یافلان ان قتلت هذا الذی برز من المشرکین فلک سلبه دیو تبشیر ایلدکده مسلمیندن شخص دیکر بوکلامی ایشیدوب همان اول مشرکه مبارزه برله قتل وتدمیر ایلسه مستحق سلب اولمز زیرا استحقاق تنفیله مخصوص وتنفیل دخی قابل خصوص ایکن امیر آنی مخاطبه تخصیص ایتمکله حق غیرده بمنزلة العدم اولمشدر حتی مخاطب قتلده مسلم آخر ایله مشارکت ایلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخری غنائمه القا اولنور زیرا هر بری قاتل نصف اولمغله قاتل کل اعتبار وحکم قاتل کل هر برنده اختیار قیلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

یعنی امیر نفل مجهول المقدار ایله تنفیل ایلسه نه مقدار اوزره تحمیل اولندیغینک محل تفصیلیدر امیر من جاء منکم بشیء فله منه طائفة دیمکله غنیمت کتورن شجعانه انجندن لاعلی التعیین برمقدارین ویره جکنی اعلان ایدوب برکسنه دخی بعض امتعه به اثواب یه اسیرلر کتورسه تنفیلی عهدهٔ امیره تحویل اولنمشدر که اول کسنه ایله اهل عسکره وجه نظر اوزره انجندن مقدار رأیی اکا اعطا وتنویل قیلر زیرا کتوره جکی نسنه دن اعم اسماء موجودات

اولان لفظ شيئله تعبير ايتمكله جميع مجلوباته شامل قيلوب ايچندن لفظ طائفه نك مدلولى اولان جزء مجهولى اكا ايجاب قيلشدر وجهالت مزبوره بو مقوله توسع اوزره مبنى اولان امورده مانع صحت اولمامغله بعد صحة الايجاب بيانى موجبك ياخود خليفه سينك عهده لرينه منوط اولوب بو بابده موجب جمله يه نظر وشفقتله مأمور اولان امام اولمغله كركدر كه امام آنى رعايت نظر جانبين اوزره بيان ايده وهر طرف دخى اول بيانى قبول واستحسان ايده لر نظيرى اولدر كه بركسنه مالندن برطائفه سنى برشخصه وصيت ايلسه وارثى قائمقامى اولمغله مالندن ديلديكى مقدارينى اكا اعطا ايدر اما وارثى يوغيسه ميراثى مسلمينه عائد اولمغله تنفيذ وصيتى امامه راجع اولوب اولدخى موصى له ومسلمينه وجه نظر اوزره ديلديكى مقدارنى اعطا ايدر واكر امير من جاء بشىء فله منه شىء اوله منه قليل او يسير ديمكله غنيمت كتورنلره ايچندن برشىء يه قليل يه يسير اعطاسيله تبشير ايلسه بو دخى قياس سابق اوزره منوط رأى وتدبيريدر لكن كركدر كه بونده اعطا ايلديكى كتورديكى غنيمتك نصفنه بالغ اولميه زيرا ايچندن يسيرينى يه قليلنى ياخود تنكيرى دليل قلت اولان شىء منكرى ايجاب ايلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشتركه دندر وبرشيئك بعض قليلى مادون النصفيدر كه مقابله ده باقى اكثرى اولمق كركدر كذلك من جاء بشىء فله منه جزء ديسه بو دخى منوط رأى اميردر اكن بونده تجاوز نصف جائز دكل ايسه ده اعطاء نصف جائزدر زيرا جزئيتك اقل مرتبه سى ايكى جزئك برى اولمقدر كه نصفدر اما فله بعضه قولى فله طائفة قولى مثللودر زيرا اقل واكثر شيئك بعضى وطائفه سى اولوب لفظده دليل قلت وكثرت بولنمامغله رأى امامه حواله قيلنور واكر من جاء بشىء فله منه سهم ديسه قياس ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره كتورديكنك سدسى ويريلور زيرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتى مالندن برسهمله وصيت ايلسه موصى لهه سدسدن اقلى ويريلمز وقول مذكور ابن مسعود رضى الله تعالى عنهدن مأثوردر وعلى قول الامامين وصيته احدورثه سهمى مقدارى ويريلور وقول شريح دخى بودر رحمهم الله تعالى وبز بو بحثى وصايا ده بيان قيلدق وبو قول اوزره بو مسئله ده سهم يعنى لا الجزء اولوب جزء من جزئين كبى اقل سهم دخى سهم من سهمين اولمغله امام نصفى تجاوز ايتميه رك مقدارر أينى اعطا قيلر امابو صورتده فله منها سهم رجل من القوم ديمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله موجود ايسه ده اقل متيقن اولان سهم راجل ويريلور نظيرى اولدر كه مالندن برسهمنى وصيت ايدوب بش اوغول وبش قز ترك ايلسه تركه اون التى سهم قيلنوب موصى لهه اقل متيقن برقز حصه سى ويريلور بو مسئله دخى بويله در وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقيسى سهام غنيمت اوزره منفل واهل عسكر بينلرنده مقسوم اولوب منفله نفلدن ايجاب اولندى ديو محروم قيلنماز سؤال اولنورسه كه كتورديكى نسنه ده سهم غنيمتله شريك اولنجه نفله نيجه مستحق اولورجواب اولدر كه اكر نفل عوض جهاد اولايدى استحقاقى ممتنع اولورايدى كه غازى اعدايه ايراث نكايتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاقى انجق تنفيل وتحريضله در بوقسه شرط ونحو بيضله دكلدر وبعد النفل باقيده دخى كرامت جهادينه اعتبارايله تشريك اولنور واكر امير من جاء بالف درهم فله الفا درهم ديوب بركسنه دخى ديديكى بيك درهمى كتورسه كتورديكندن زياده اكا نسنه ويريلمز زيرا جمع تحريض ونظر انجق كتورديكنك مجموعنده يه بعضنده منتظردر وزياده ده تحريض وار ايسه ده نظر مسلمين يوقدر بنابرين مستحق اوله مز كذلك دنانير واسرآء اطفال وافراس مثللو مالبيدن غيرى فائده سى اولمايوب مجاهد آنلرى كتورمك شرط قيلنان هرنسنه ده حكم شرعى بويله دركه كتورديكى نسنه نك قيمتى اكا ايجاب اولنان نفلدن دون ايسه انجق كتورديكى نسنه يه ياخود قيمتنه مستحق اولور اما امير كفار محاربيندن طلب اسير ايدوب من جاء باسير فهوله وخمسمائة درهم ديسه تنفيلى جائز واسيردن بشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشيوز درهمه فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده مالبيدن غيرى مقصد نابود وبونده امر مبارزين كفارايله نكايت اعدا موجوددر كورمزميسنكه من جاء بطريق فهوله والف دينار ياخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا ديوب برشخص دلير بونلردن برينى اسير ايلسه معناى نكايت فعلندن حاصل اولمغله كتورديكندن اكثر ايسه ده غنيمتدن مسمايه نائل اولور كورمز ميسنكه امير من قتل الملك فله عشرة الاف دينار ديو تبشير وبركسنه دخى آنى قتل وتدمير قيلسه بونده مسلمينه جنس مالدن نسنه حاصل اولمديسه ده ينه مسمايه مستحق ونائل اولور واكر امير سور حصن اوزره برمشركى قتال ايدر كوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم ياخود من صعد السور فقتله فله خمسمائة درهم ديوب برمرد چالاك دخى بلا صعود آنى قتل واهلاك ايلسه مجرد قتلندن نكايت اعدا حاصل اولمغله مسمايه نائل اولورز يرا مقصد امير انجق نكايت اعدا دركه قتلى ايله حصوله يراولمشدر واكر

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلميندن ينه ممتنع اوله جغى برموضعه ساقط اولوب مسلميندن بريسى اخذ يه قتل ايلسه نفل ايله ممتنع اوله مز زيرا امير سور اوزره صعود ايله اخذ وقتلنده نكايت اعداء لئام ايچون تنفيلى ايجاب والزام قيلمشيدى ونكايت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتلله موجوده اوله مز كورمزميسنكه بلا امتناع وسط مسلمينه ساقط اولدقده برمسلم آنى قتل ايلسه برشيئه مستحق اولماز وجه سابق دخى بويله در اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخى سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ايله آنى اخذ وقتل ايلسه نفله مستحق اولور زيرا صعود مشروط اوزره زياده دخى قيلمشدر كه بعد الصعود داخل حصنه نزولى اظهار جلادت ودوشمنه ايراث نكايتده صعود مجرددن اشد وازيددر كذلك سور اوزره على حاله طور ايركن برمسلم مثلا رمحله آنى جرح ومسلمينه قارشو مسلميندن تمنع ايده جكى برموضعه طرح ايلدكدنصكره اخذ وقتل ايلسه ينه مستحقدر زيرا فعلى حصندن سقوطنه سبب قوى اولمغله صعود مشروطه فى الجمله مساويدر كورمزميسنكه بركمند ايله چكوب سوردن زمينه القا بعده قتل وافنا قيلش اولسه استحقاقى هويدادر وجه سابق دخى بويله در واكر امير صعودى شرط ايتميوب همان من اخذه فهوله ديو تبشير ايتمش اولوب اول مشرك دخى سوردن خارج حصنه دوشوب برمسلم دخى آنى اسير قيلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلميندن ممتنع ايسه اول مسلمه ايصال ودكل ايسه فىء مسلمينه ادخال قيلنور زيرا صورت اولاده اول مسلم اسير ايتمش اولوب ثانيه ده مأخوذ جماعت اولمغله فعلى اخذنده تأثير ايتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل عليهم فله خمسمائة درهم ديو تنفيل وبركسنه دخى بو صعود ونزولى تكميل ايلسه نكايت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور اما بعد الصعود قادر نزول اوله ميوب عود وقفول ايلسه ايراث نكايتده عمل مشروطندن دون اولمغله نفلدن برشيئله ممنون قيلنماز واكر مسلمين رخنهٔ حصنده ساكنين ايكن امير من دخل فيها فله عشرة دنانير ديمكله برمسلم اول رخنه دن قلعه يه ولوج وبرفردى قتل ايتمدين خروج ايلسه اتيان مشروطله تحصيل نكايت ايلديكندن اخذ دنانيره كسب لياقت ايتمشدر اما رخنهٔ ديكردن دخول ياخود برديواره صعود واوزرلرينه نزول ايلسه نظر اولنور اكر بو فعلى جرأت داخل ونكايت عدو ومنفعت مسلمينه راجع اولان احوالده رخنهٔ اوله مماثل ياخود دخى اصعب برموضع يراهو الدن ايسه من حيث المعنى عين مشروطى ياخود معزياده اتيان ايتمش اولمغله نفله استحقاقى نمايندر واكر دخولده اسهل ياخود اصعب ايسه ده منفعت مسلمين جهتيله اقل ايسه مستحق نفل اوله مز وبو تفصيل آخر بابه وار نجيه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصيلدر كه شخص منفل مقصد اميره راجع اولان احوالده اوزرينه شرط قيلنان عملدن اقلنى اصدار ايدرسه برشيئه سزاوار اوله مز واكر مثلنى يه فوقنى اصدار ايدرسه مقدار مسمايه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جياد فله منها مائة ديمش ايكن الف غله كتورسه برشيئه مستحق اوله مز زيرا مقصد امير منفعت مال ايكن كتورديكى مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة فله منها مائة ديوب الف جياد كتورسه مائة غله يه مستحق اولور زيرا كتورديكى مشروطدن اعلى در لكن استحقاقى باعتبار التسميه اولمغله انجق مسمايه مستحقدر واكر من جاء بالف جياد فهى له ديوب اولدخى الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زيرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمين ايچون اعتبار اولنوب مشروط دخى بعض المجلوب ايسه منفعت مسلمين معتبر وجميع المجلوب ايسه غير معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت مسلمين معتبر اولماديغندن اختلاف صفته نظر قيلنميوب جمله سى اكا مقرر قيلنور واكر من جاء بالف غلة فهى له ديوب اول دخى الف نقديت المال كتورسه انجق الف غله يه مستحق اولور زيرا استحقاقى باعتبار التسميه ايكن اكا الف غله دن اكثرى تسميه اولنمامشدر بنابرين صفت مسمادن زياده سى غنيمته داخل اولور وبوندنصكره من جاء بقرة قوليله ذكر ايلديكى مسئله دخى قياس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذى يستحق بقتل القتيل ولا يستحق اذا اختلف فيه * يعنى قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف اولندقده مستحق اولنوب اولنمامان انفاله متعلق اقوالدر امير عسكر من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب برمسلم دخى برمشركى ضربله يقوب آخرى دخى قطع رأسله كارينى تكميل ايلسه نظر اولنور اكر ضارب آنى قتل ايدوب آخرى همان قطع رأس ايلمش ايسه سلبنى سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمام حدوثى متعلق اولان مقتوله اولوب مقتوليت دخى انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتل ايده ميوب هنوز مسلمين اوزره هجوم واحتمال ياخود لسان يه جوارحله مشركينه اعانة قتاله قدرت ومجالى وار ايسه سلبى قطع رأس ايلين شخصك مكتسبيدر زيرا فعل اولله مضروب غير مقتول اولوب مقتوليت انجق بعد فعل الثانى

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تقبلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدرکه
مسریٰ اول موضعه خارج اولمیدی قاتل آنی قتله مبهج اوله مزدی بوصورتده نفسنی قاتلدر دیمك صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکمسنه کندی آتوب آنی بلاجرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدردیمك قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کندی آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ینه قاتل قطع رأسنده
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه قتل عمدده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
محرایده بکن اول همامی ضرب ایلین کافر بدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سوباره سندن چیقوب نجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بویله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیدن عداولنور ایدی حتی اول اوقاتده ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی وکرضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح یابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنور برافعل اولله
کویامیت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتبار دن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب رغنمه تعدی بله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اماذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ما ذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاد در وابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن ذئب رغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی بتسوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدرکه امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقجه
زوال وتبدل مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقجه موتی ایله
حکم اولنماز وبرایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت معروضه ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیك دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر فنق جای مظهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبو بله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معتمدر امابعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم وبین الاضعف
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا وصول
قیلنور واکرضاربك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابی رأسه قاطع الرأس استصحاب ایدر زیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکك متیقنله عدم تعارضی
امر محسوسدر وهم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عداولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره در
واکر برمسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فی قتلق میانده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولورکه تنفیلی قتال مشروعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتورمیوب برایکن همان بین الصفین دابه سندن ازال وقتله استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن ازاله اسیر اولمشدر کورمزمیسنکه
بونده مأخوذ اولمسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدرایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدرکه صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبید مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن ازالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کندی آتوب دابه سندن ازال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کندی ایله چکوب صف مسلمینه ایصالدنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاصیچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بوصورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایدرك صف مسلمینه هجوم ایلسه کده برمسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفه دخولنده
سلاحنی القا برله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنع مزبور ایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوربلوب مرادی
سببه صرف اولنموب رؤس مقطوعه رجاله تحمیل قیلنورز براحالت مزبوره ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارستهٔ قید اشکالدر بناء علیه برکمسنه برمشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیهٔ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بوصورتده برکمسنه بررأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بوهمان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأسدرکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بوبابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرزکه بلی بویله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کمسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بوجهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدرکه مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هرکات قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر وبوجهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کورمزمیسنکه برمشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورمکله یاخود ضربله رأسنی اوچوردقده
رأس صوبه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمازمی کذلك ضربله رأسنی اوچوردقده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکمسنه رأسله کلدکده بعض ناس بوبر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود وبویله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم وبولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدرکه موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یامشرك ایدوکین تمییز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکجه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك ایدوکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقجه نسنه یه مستحق اوله مز واکر برکمسنه بررأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکولله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامغله قاتل ایدوکی برعلامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مزبور قبل الانکار
یابعد الانکار صادر اولمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بویله درنکته
اولدرکه ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یانکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقر صحیح ومعتبردر مثلا برکمسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقرله اولك اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کمسنه بررأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدك دیسه لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشبو که هر بری اقرار ایدرایکن رأس ایکیسی یاربیسی یدنده

بو لمماغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادم قلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر
بو صورتده رأس برینک یدنده ایکن شرکت آخری اقرار و آخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار
ایلسه ینه نفل ایکیسینه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقرار یله رفیقنه
انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر واکر ایکی کمسنه بر رأسه برابر یاپشوب
کتوردکلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنک خلافی اوزره
استحلاف اولنور قنقیسی نکول ایدرسه نفل آخره تخریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراک واتفاق ایلمشدر واکر مسلمین برشخصی برمقتولک رأسنی
قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامتنه بناء نفلی اعطا قیلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن
همان قطع رأسنه مبارعت ایلمش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا ونقلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت
دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن
مقتولیتی معلوم وهر کسک اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اول قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا
شهادت ظاهرک خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه و یریلسه دعوای
مجرده یله و یریلک لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر واکر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم
دیو ندا ایلسه بودخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی
التزام ایتملریله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه
التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معنانک خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت مافی الضمیری ممکن
اولمامغله غالب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا
دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتالله نوبت جمع غنایمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض
طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدوکمز وزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واکر حال قتالده من جاء برأسین
فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیک ایتمشدر وتملیک انجق
سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قبیلندن اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما
بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور واکر بطریق مشرکین قتل اولندقدنصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور
اکر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولنمیان بر موضعده بولنوب برکسنه دخی قتال ایدرک اول رأسی اخذ وایصال ایلسه
نفله مستحق اولور کذلک قتال ایتموب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنان محلده ایسه ینه
مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکله تحریض وتسبیر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر
رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واو وجهله تذلیل اعداء لئام اولوب
بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیله بکام قیلنور واکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقدنصکره
برکسنه واروب رأسنی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر اشیا اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب
انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار
ایتمشدر و بو مثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقودر اما مسئله مفروضده بر شخص معینه خطابله ان جئتنی
برأس البطریق فلک کذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله کذا دیسه کتورن کمسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه بند مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیه امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر
لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجاره فاسده در حین استیجارده اجیرینک موضعنی یاخود مقتولک موضعنی
بیلمدیکندن نه محلدن کیدوب ونه محله کیده جکنی بیلمز واجاره فاسده نک حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسمله رضاسی سبقت ایتمکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریقی نصبله
مسلمین اوزره هجمه مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن و یریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری اولدر که امام غزاده یول کوسترمک یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمک وامتعه کوتورمک ایچون استیجار
قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن و یریلور زیرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر و بعد
الاحراز جائز کوریلمین ثابتدر اول دکلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائمدن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب مایجوز فیه السلب اذا قتله ومالایجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرک محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه
دیوب برمسلم دخی مشرکیندن بر اجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال
اولوب هر بر مباح القتله متناول واجیر مشرک دخی مباح القتلدر زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئه اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله
اجیر مزبور مباح القتلدر کذلک مشرکیندن بر تاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنان برعبدی
یاخود مرتد یاذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرک قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که قتل نسا شرعا ممنوعدر
زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأه مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ما کانت
هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلومیمزدر که مراد امیر حلال القتل
اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلک صغیرنا بالغی قتل ایلین
سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیرا کا تحریض اولمدیغی محل اشکال دکلدر
مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور واکر مشرکیندن قتاله
قادر یه غیر قادر بر مریض یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادر درواکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه
و برأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز واکر ظهور نسلی
مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدرکه درید بن الصمة
یوز یکرمی یاشنده ایکن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی واکر برمسلم صف مشرکینده
طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی کبی بر وجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین
اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده
داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلک سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه
نائل اولوردی صورت تعمیمده دخی اکا نائلدر لکن سلبی بر رجل مشرکک ملکی اولان صبی یاخود عورتی
قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بو مثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب ملک مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز و بو معناده ملک وعاریت میاننده فارق اولمامغله
صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز واکر مشرکیندن بر رجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یاشیخ فانی یاعورت
یا رجل آخرک ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکور یدندن
هر کیمک ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور واکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش
برمعاهدک ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه امانله کیرمش اوله
اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتمش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله و یریلور زیرا
اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجرد اسلامله آنک مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم
وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز داریله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترک ودار عزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی
فیء قیلنور واکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندویه ابقا قیلنور
زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرده تحقق ایتمکله
قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلک برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه
اول مسلمک یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور واکر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلم کان مع المشرکین

كلن كسنه نك برعبدى مسلمينه قتال ايدوب اسير اولسه فئ اولور زيرا قتال مسلمينله نفسنى مولاسندن غصب
ايدوب اوزرنده يد محرزه سى قالمامغله بوغاصب النفس حربى غاصب السلب ايله برابر اولوب سلب منصوب
بلا تنفيل فئ اولديغى كبى بونك نفسى دخى سائر اسراء اهل حرب مثلو فئ اولور واكر بو مسئله ده حربى اول سلبى
ايچلرينه اماننه كيرمش برمسلمدن غصب ايتمش اولسه سلب ينه قاتلنه ويريلور زيرا حربى غصبله مال مسلمى محرز
اولمشدر واهل حرب احراز ايله اموالمزه مالك اولورلر بو جهتله قاتل تنفيلله اكا نائل اولور انجق مسلم صاحب
السلب ديلرسه آنى قيمتيله اخذ ايدر زيرا منفل له ملك نفل ايله اختصاص ايلدكده تنفيل منزلهٔ قسمته تنزيل
قيلنور ومالك قديم بعد القسمة عين مالنى غنيمت ايچنده بولدقده ديلرسه اكا قيمتيله غيريدن احق
اولديغى كبى بو دخى احق اولور والله اعلم

باب النفل الذى لايحرزه المنفل له * يعنى مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ايلمديكى انفالك مبحث احواليدر
امير مسلمين من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدنصكره صف مسلميندن برمسلم صف مشركيندن برمشركه رمى
وقتل ايلسه سلبيله كامين اولور زيرا حلال القتل اولان مقاتلى قتل ايتمشدر كه تنفيل امامله سبب استحقاق سلب
اولدر بو صورتده مشركين انهزامله سلبنه تعرض ايده ميوب مسلمين اول قتيلك سلبى اوزرنده ودابه سى يانده
ايكن ظفر بولسه لر ينه جمله سى قاتلنه ويريلور زيرا مباشرت سببيله حق تأكد ايدوب موجب بطلان دخى
بولنمامشدر اكرچه غفلت ياخود عدم قدرتله اخذى تأخر ايتمشدر لكن بو تأخر بطلان حقنى موجب دكلدر
اكر بو مسئله ده مشركين دابه وسلاحى اخذ ايدوب صكره ينه مسلمين اخذ ايتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه
ويرلمز زيرا مشركين اخذ ايدوب قاتل احراز ايده ممشدر بلكه قاتل احراز ايلدكدنصكره مشركين اخذ واحراز
ايتمش اولسه لر ملكى باطل اولور فكيف كه هيچ احراز ايتميه بو بيانله انفساخ سبب استحقاقى نمايان اولمشدر زيرا
امام تنفيلنده قتلى سبب استحقاق سلب قيلديغى انجق قاتل قتلله متمكن اخذ اولديغندندر وتمكن مزبور اخذ
مشركينله زائل اولمشدر وبعد الانفساخ حكمده اثر سبب باقى قالميوب سلب مزبور مال مشركين ايكن ايادى مسلمينه
دوشمش كبى اولمغله غنيمت قيلنور واكر مشركين سلبنى اخذ ايدوب ايتمدكلرى معلوم اولمسه اوزرنده بولنان
قاتله ويريلوب نزع اولنسان غنيمت قيلنور زيرا وقوف حقيقتى متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واكر بعد
القتل مشركين آنى طرفلرينه چكوب سلبى اوزرنده ايكن منهزم اولسه لر ينه سلبى قاتلنه ويريلور زيرا بو صورتده
چكملرى وطئ خيولدن احتراز ايچون اولوب سلبنى احراز ايچون اولمامشدر كورمزميسنكه مجروح مسلمى
وطئ خيولدن صونيچون ميان صفينده ايكن اياغندن كناره چكدكدنصكره فوت اولسه شهادتنه مانع
اولمامغله غسل اولنماز لكن بو صورتده اول قتيلى چكنلر ورثه سى ايسه سلبى غنيمت قيلنور زيرا وارثى مالنده خلف
اولمغله ظاهر حال آنى احراز سلب ايچون چكمكدر واول قتيل سلبنى تلبسى ايله احراز ايتمشيكن خلفى دخى چكمكله
احراز ايلمشدر اما اجنبى ملكنده آنك خلفى اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زيرا ابتداء مالك اوله جقدر
وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنى قتيلك اوزرنده ترك ايتدكده ابتداء تملكنه عدم قصدى معلوم اولمشدر
واكر آنى چكن وارثى يا وصيسى يا اجنبى ايدوكى معلوم اولماسه سلبى قاتلنه ويريلور زيرا سبب استحقاقى معلوم التحقق
اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدقجه حكمده واجب الاعتبار در كذلك دابه سنى رأسها بولسه لر ينه قاتله
ويريلور اما برمشركك يدنده بولسه لر غنيمت قيلنور زيرا اوزرينه يد اخرى عارضه اولمغله حكم يد اول منفسخ
اولور واكر دابه سنى عسكر اسلام برايكى ميل ياخود بعض نسخه ده وقوعى اوزره برايكى مرحله كتدكدنصكره
بولسه لر مقتضاى قياس ينه قاتل اخذ واختلاس ايلمكدر زيرا حقنى ابطال ايديجى يد اخرى عروضى غير ظاهردر
واحتمالدر كه اول دابه يى كمسنه اخذ واستتباع ايتمدين همان اوركوب رأسها عسكره اتباع ايتمش اوله وبالنظر الى
الاستحسان غنيمت اسلاميان قيلنور زيرا يد قتيلده ويد قتيل اوزرينه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بويله ايكن
قياسله عمل ايلسك عسكر برآيلق مسافه كيدوب ياخود بلده لرينه عودتلرندن صكره دخى اول دابه يى بولسه لر ينه
قاتله ويرلمكى مستلزم اولور بو ايسه امر قبيحدر وهم دابه نك ظاهر حالى اوركوب رأسها كتسه كده بويله بويله
طوغرو كتميوب بلكه علفيچون توقف ياخود يولدن يمين ويساره تحول وارتحالدر وطريق اوزره عسكر ايله
برابر طوغرو كتمه يكدن آنى برسائق سوق ايلديكى معلوم ميز اولمغله غنيمت قيلنور مكر رأسها كتديكى
معلوم ميز اوله بو صورتده قاتله ويريلور زيرا اوزرينه يد اخرى عارض اولميوب دابه نك قتيلدن انفصالى دخى
عجمادن صادر اولمغله هدر اولوب قاتليچون ثابت اولان سبب استحقاقى فسخ ايده مز واكر مشركين قتيلى

سلاحيله دابه سنه تحميل وانهزامله آنى سوق وتسبيل ايدوب صكره مسلمين اخذ ايلسه لر جمله سى قاتله ويريلور
زيرا مشركين بو صورتده احراز سلبنى قصد ايتميوب همان اهلنه ايصال ايچون دابه سنه تحميل ايلمشلردر بناء عليه
فعل مرقوملرى احراز سلب عداولنماز مكر ابن قتيلدن صادر اوله بو صورتده غنيمت قيلنور زيرا ابن قتيل خليفهٔ قتيل
اولوب غيرلر اخذ ايلديكى سلب قتيلى آكارد ايدوب كندو فرد آخره قصد رد ايتمكله فعل مذكورى
انجق قصد احراز ايله اصدارى آشكاردر و بو مسئله ده احد ورثه جماعت ورثه كيدر كورمزميسنكه ملك وحقنى
مطلب احد الورثه كجماعتهم
اثباتده مقام ميته قائمدر كذلك فعل مزبور وصى قتيلدن صدور ايلسه ينه بعد الاخذ غنيمت قيلنور زيرا وصى
بعد الموت خليفه سى اولمغله فعلى فعل وارثه مساوى وبو بابده سلبنى اوزرندن نزع ايدوب ايتمك مستويدر لكن
اجانب اول قتيلى سلاحيله دابه سنه تحميل ايتدكلرنده كندو امتعه لرين دخى تحميل وسوق وتسبيل ايلسه لر
دابه واوزرنده بولنان اشيا بالجمله غنيمت قيلنوب همان قتيل اوزرنده نزع اولنميان اسلابى قاتله ويريلور
زيرا دابه يى كندو مصالحلرنده استعمالله قصد احراز ايدوب سلبنى نزع ايتمكله قصد احراز ايتمشلردر
اما بالكز طوربه ياخود مطهره لرين تعليق ايتمشلر ايسه بو صورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتيل بالجمله
قاتله تنفيل اولنور زيرا بو مقدار ايله محرز اوله مزلركه احراز ثبوت يدلرينه موقوف ودابه ده ثبوت يد تعلق
مرقومله اولميوب انجق حمل مقصود ايله ظاهر ايدوكى معروفدر كورمزميسنكه ايكى كمسنه بر دابه ده نزاع
مطلب تنازعا فى دابة لاحدهما عليها حمل وللاخر اداوة
ايدوب اوزرنده برينك حملى وبرينك مطهره سى بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واكر مشركين
اول دابه نك سرجنى اكافه ياخود سرج آخره تحويل ايدوب قتيل وسلبندن غيرى اوزرينه نسنه تحميل ايلسه لر
ينه جميعا قاتله تنفيل قيلنور زيرا سرجى آخره تحويل قصد احراز واثبات يدلرينه دليل اوله مز خلاصهٔ مقال
بونده وامثالنده نفسلريچون اخذ وعدم اخذلرينه دلالت ايلين علامت واغلب ظن ودرايتله
عمل وامتثال قيلنور والله اعلم

باب الاستثناء فى النفل والخاص منه * يعنى تنفيلى بعض اجناسه تخصيص وبعض انواعنى استثنا بابنده
بحث معنى در امير مسلمين من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع ديو تنفيل قيلدقده تبر غير مضروبله نقد
مضروبه تحميل وضرب مسلمين ومشركين ادخالله تكميل قيلنور زيرا اسم ذهب وفضه حقيقةً جمله سنه شامل
واستحقاق دخى اول اسمله تسميه يه مبنيدر كورمزميسنكه من اصاب شيئا فهوله الاذهبا وفضة ديوب بو اسمله
استثنا قيلسه جمله سى مستثنى اولور صورت ايجاب دخى بويله در كورمزميسنكه ذهب وفضه ده وجوب زكوة
انجق باعتبار العين در كذلك هر برينى جنسى ايله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ينه باعتبار العين ومضروب
مطلب الفرق بين المضروب وغيره فى بعض الاحكام وعدم الفرق فى بعضها
وغير مضروب متساويدر اما لا اشترى ذهبا اوفضة ديوب التون وكومش اشترا ايتمم ديو يمين ايلسه جواب مسئله
بشقه در كه بونده دراهم ودنانير اشترا ايتمكله حانث اولماز زيرا بونده اشترا اوزره عقد يمين ايلمشدر وتمام اشترا بايعله در
وبايع الذهب والفضه انجق غير مضروبى بيع ايدنلره تسميه اولنور ومضروبى بيع ايدنلره صيرفى ديرلر اما مسئلهٔ تنفيلده
استحقاق حقيقت اسمنه تعليق اولنمشدر بو مسئله نك قياس وتنظير ايله معروض اوله جغى مسائل ايماندن نظير
وعروضى اولدركه لامس ذهبا ولافضة ديو التون وكومشه ياپشمامغه يمين ايلسه بو قولى مضروب وغير مضروبه
متساولدر وهم تنفيلله ايجاب وصيتله ايجاب كيدر كه بركمسنه مالندن ذهب وفضه سنى آخره وصيت ايلسه
مضروب وغير مضروبه شاملدر تنفيل دخى بويله در واكر امير من اصاب حديدا فهوله ومن اصاب غير
ذلك فله نصفه ديوب بركمسنه دخى جنس حديدن حديد غير مصنوع بلكه اوانى واسلحه وسيف وسكين مثللو
نسنه لره ظفر بولسه جمله سى اكا ويريلور زيرا اسم حديد جمله سنده حقيقتدر كه تخلل صنعتله اسم عين تبدل
ايلمز زيرا عين حديد ايله مقصود اولان معناى بأس صنعتله منعدم اولميوب بلكه متقرر اولور قال الله تعالى وانزلنا
الحديد فيه بأس شديد اما سيفك قنى وبچاغك قبضه سى حديدن دكل ايسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب
غير ذلك فله نصفه قوليله محصلدر بو صورتده آنلر دخى منفل لهه تسليم بعده نزعنده ضرر يوغيسه نصفنى
وار ايسه نصف قيمتنى اندن استرداد ايدرلر زيرا منفل له سيف وسكينك اصلنه مالك اولوب حق غانمين دخى آنلره تابع
اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لكن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عين قبضه وغلاف عندنده
محتبس اولدقده نصف قيمتنى ويرمك اوزرينه لازمدر شول بنا منزله سنده در كه ايكى كمسنه ميانده مشترك واحدهمانك
ارضنده مبنى اوله بونده صاحب ارض نصيب شريكينك قيمتنى ويروب مجموع بنايى تملكده جبره قادردر واكر امير
من اصاب بزا فهوله ديوب بركمسنه دخى ثوب ديباج ياخود ديباجدن بز يوند يدكلرى ثوب ياخود بوكدن كسوه لره

ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا اسم بزانجق پنبه و کتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذکوراته متناول دکلدر
کورمزمیسنکه عرف نامده لفظ بزاز ثوب قطن وکتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین بنه ثوب قطن وکتان بیع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذکوراته اطلاق اولنماز شارح الکتاب شرح الله صدره عند الحساب دیرکه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل کوفه اوزره جواب ویرمشدر امابزم دیاریمزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والکتان کرابیسی دیمکله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیر دیرکه دار السلطنهٔ قسطنطینیه واکا تابع اولان بلاد عثمانیه
حاها الله تعالی عن کل بلیه ده اکرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلکه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنان موضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن کنایت اولوب انجق
کلمهٔ بز عرف اهل کوفه اوزره ثوب قطن وکتانه مختص اولمغله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیاریمزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبین مذکورینه مخصصدر وکلام شارحدن بلاد خراسانده کلمهٔ بزنه ده استعمال قلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینهٔ المقابله عرف کوفه یه مخالفتی متضح اولمشدر رجعنا الی ما کنا فیه اکر مسئلهٔ مرقومه ده
غیر مغزول یاخود مغزول غیر منسوج قطن وکتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مز زیرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزله قطن وکتانه غیر متناولدر کورمزمیسنکه بونلری بیع ایدنلره قطان وغزال دینلوب
بزازدیمزلر واکرامیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یازبون
یافرو یاکسوهٔ صوف مثللو نسنه لری اخذ واختلاس ایلسه جمله سنه استحقاقی بی اشتباهدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسهٔ معتاده بوتقیلده دخول
والتحاق ایدر امابونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا لفظ ثوب اکتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نک
اسمیدر ومذکوراتله اکتسا حاصل اولماز کورمزمیسنکه کسوه ایله کفارت یمین هرمسکینه برقلنسوه یاعمامه یاخفین
اعطاسیله صحیح اولمز دکلدر مکر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لایلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صکره بونلردن برینی تلبس ایلسه حانث اولماز امامسئلهٔ مزبوره ده پلاس
وبساط وپرده وفراش مثللو نسنه یه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرنده استمتاع ایتدکلری مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع مایستمتع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عد اولنور
کذلک اوانی دخی تصادف کر اولنماسه ده اطلاق اسم متاعه داخل واصابت ایدن کسنه اکا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الانیة فهوله دیو تبشیر ایتدکده برکسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفریاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مز زیرا بونلر آنیه دن ایکن متاعدن استثنا ایلمشدر پس
بومسئله دن استدلال قیلنورکه عند عدم الاستثنا اوانی یه کسب استحقاق واستیهال ایدر واکر من اصاب فضة
او ذهبا دیوب برکسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفه ظفر بولسه یالکز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اکا حقیقة متناولدر کورمزمیسنکه بیعده حکم صرف یالکز حصهٔ حلیه ده ثابتدر کذلک
برمفضض سرج یه لجام یه مصحفه ظفر بولسه بنه یالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل ابوابه ظفریاب اولسه بو بابده نزع مسامیر ممکن ایکن ابوابی ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئی استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بومسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغله مستهلک حکمنده درهم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایکن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیهٔ سرج وسیف بویله دکلدرکه آنده
قصد زینت آشکاردر وهم مسمار تبع محضدرکه بعد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصابینک اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنه الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر اما سرج ولجام
بشقه درکه اوزرلرنده بولنان فضه سببیله اسمنه مفضض دیرلر واکر بو مسئله ده فصوصله مرصع حلیهٔ ذهب
وفضه یه یاخود فصی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
غنیمته داخلدر وحلیلره اسم ذهب وفضه حقیقة متناول اولوب اسم آخر بو اسم او زره غالب اولمامغله
اول کسنه یه اعطا قیلنور کورمزمیسنکه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهرذی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن بنه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله بنه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه او زره غلبه ایتمشدر کورمزمیسنکه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

وفضه یه نسبت ایدوب فصنه نسبت ایلمزلر واکر من اصاب یاقوتا اوزمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمردایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع وییدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومرکب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقة آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اکا عارض اولمامشدر کذلک
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه بنه قلعله تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعله مالیت مقصوده سنده
ضرر مستبین یوقدر واکر من اصاب حدیدا فهوله دیدکده ایکی رکاب حدیدی مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول رکابلر نزع واکا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقة او زرینه واقع ورکاب من خشب دیدکلری کبی رکاب
من حدید دینلمک دخی شایعدر ونزعنده ضرر دخی یوقدر اما سرجده نزعی تفککنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وار ایسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلکه نازل اولمشدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبو جنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدهٔ مرعیه بودرکه هرنسنه که شیئ آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفاع ایچون مستعمل اولوب
آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حدید کبی اسمه مغایر مسمار وچنبر کبی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسه متناول اولور زیرا زینت عینله قصدا اولنان انتفاع او زره صفت زائده در بو صورتده
بلا ضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولنوب نفلک
متناول وغیر متناولی اولان قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور شول ماده مزلنده اولورکه برکسنه نک ثوبی آخرک صبغی ایله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضماندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغک
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بوتقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدکده بطانه وظهاره سی میاننده حشوی
حریر اولان برقبا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زیرا حشو مستور اولوب وآندن زینتک غیری
انتفاع قصد اولنمغله ایچنده مستهلک منزلنده در کورمزمیسنکه حریرک غیریده لبس حریر رجاله حرام ایکن
بومثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان کسنه اول منفل له ارشی حریر وارنجی غیر حریر
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولوردیمکه محتاجدر بو قول ایسه غایتله بعیددر واکر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اکا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولمیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحکم بومقوله لباس رجاله مکروه ایدوکی بی اشتباهدر
وبومسئله حلیهٔ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصاب جبة حریر فهی له دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر برجبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوکی ظاهر وآشکاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع وبطانه نسبتده ظهاره یه تابعدر وبونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلا بطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده ایجاب نفل اسم ثوبله صادر
وظهاره یه بلا بطانه تسمیهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واکر من اصاب ذهبا فهوله دیدکده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اکر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولنان منزلهٔ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره وبی حاصلدر واکر ارغجنده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نکته سی اولدرکه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دکلدر کورمزمیسنکه عنابی
دیدکلری قماش کبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدرکه تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندیمزده
معروفدر واکر من اصاب حریرا فهوله دیدکده لبنه سی یعنی یاقه زنجی حریر یاخود نقوشی حریر برجبه یه
ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بونلر تبع محضدر کورمزمیسنکه لبسی رجاله حلالدر کذلک من اصاب ذهبا
دیوب مسمار ذهبی مشتمل بریاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغیب اولمغله نسنه یه
مستحق اوله مز کورمزمیسنکه دیشلری رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایستسه نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دکلدر لکن دیشلر بشقه در وبحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحساندر

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منقل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب ثوب خز فهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره قرصق یاخود سکسار فروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره یه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق تسمیهٔ ثوب خز ایلمه اولمشدر ومسئلهٔ قرزده بطانه ظهاره یه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی اویله در وبوصورتده تفصیل من اصاب جبة خز دیو اسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه اویله در زیرا سمور وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبهٔ خز دینلیوب بلکه جبهٔ سمور وجبهٔ فنك دینلور بناء علیه ایجاب خز ایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه بالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیر تابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکسنه بدنی بزیون ویکلری وتیرزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه مستحق اولور اماخشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبهٔ بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر کورمزمیسنکه دیباجی نزع اینسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سینك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم و پرده وپلاس مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیر متناولدر لفظ قطن وکتان کیدرکه آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیء آخر اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خز ایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدرکه قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله اکا دخی مستحق اولور اما من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج مطلقا صوف وبزیون دینلمیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوب ایله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر خلاصهٔ کلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز اوجبهٔ مرویة فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قاش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبه یه ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیر مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق شیئك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلمیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدم جبهٔ حریرده بطانه وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك دفعنه تعرض برله بعض علما بومسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بنا قیلندی دیدیلر وبعضیلر میانلرین تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلرکه ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقة وکرك مجازا جبه دینلمز اماخزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یافنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز اما بطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز اوسمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قاشدن اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا متناول اولمغله اکا مستحق اولوب ظهاره برو جهله بطانه یه تابع اولمامغله اکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مرویة دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بو دخی مسئلهٔ حریر ایله برابر تمامنه استحقاقی مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی اولدرکه من اصاب قلنسوة حریر اومرویة دینلدکده ظهاره سی حریر یا مرویه وبطانه وحشوی غیریدن برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهی له دیو تخصیص ایدوب برکسنه آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یا سمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبة الخز ایله ایضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب جبة هرویة دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یا حریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی وظهاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه دینلمز بوصورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا اکا دخی کسب استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده تابع منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمیتلرینه ممزوج قیلسه لر بونلرکیدن هر برینك تنفیل اسلابی بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه طرف خوارجدن ویریلان امان جواز ونفوذده امان اهل عدله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلریمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلامیله توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعته برابردر وهم اهل حرب اهل عدل وبغی میاننده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلرکه بینلرین تمییز برله طلب اماننده اهل عدله مراجع اوله لر بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میانه عزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبو مسالمه امان نافذ اولمغله اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکر منعه لری وار ایسه نبذ امان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلا ذکر الامان استعانت وآنلر دخی دار اسلامه خروجه مبادرت ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلر ایله استمدادلری اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللریله نقض ایلدیلر دیلرلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدرکه استمدادلری امان عد اولنسه صکره قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدرکه اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن برطرفله مسالمین اولمیوب
بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه و شکلادن دور در اما خوارج حقلرنده
بکمنه سی اولدر که آنلره انضماملری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولد قلرندن دکلدر کورمزمیسنکه
اهل حبش دار الحربده بولنسه لر انده ینه بربرینه معین ایکن دار الحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن
بربرینك امانده داخلین دکلدر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولد یغمزده خوارجله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر
فیء اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموالری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بو یله ایکن خوارج آنلری سبی ومماللرین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشترا سی بزه
تحلیل اونمز اما برکمسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملکه و متملکدن صحت اشترایه غیر مانعدر نظیری شول مسلمدر که امانله دارلرینه دخول ایده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومماللرندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کور یلور
بو یله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه ردایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکمسنه اشترا
قیلسه شراسی مع الکراهة منعقد اولور و کر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکمسنه خوارجدن برینی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه خوارج
مسلمین واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی یی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدر که مسلمیندن
برطرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذلرین ردیتملری واجبدر که موالیزه نجق دارلریله
احرازده مالك اولورلر بو صورتده بولنماشه ر حتی اموالیزی دار یمزده کند و منعه لریله احراز ایتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام
یاذمتی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی
اول حربیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه
استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کور یلمز زیرا اهل حرب حبس احرار
مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا وزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیللرین تخلیه ریله امر ایدرلر واتباع
ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیر جائزدر کورمزمیسنکه دار الحربده مستأمن
اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال
مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدر که قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه در که آنده احرازیله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر ممکندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کور یلمدککده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل
مزبوری محاربین ایکن ایتملردر وهم اهل بغیه انضماملریله حکم مرقومده آنلره التحاق ایلمشلردر و اهل بغی
اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ایلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بو یله در واکر اهل حربله مسلمین
اوزره مستأمن اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیر متأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بو یله در زیرا تأویل وعدم
تأویله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر مختلف اولمغله اهل حرب علی
کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیو کلام تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی
بولنان برخارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح
خارجی حربیده بسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی
آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولشدر کورمزمیسنکه خوارج دار الحربدن سلاح وکراع استعاره
واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی
بو یله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه ردایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر واهل عدلدن برکمسنه اندن برنسنه یی استهلاك ایلسه ابادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی
ضامن اولمازلکته سی اولدر که بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلری یله در واهل حرب مماللرین
اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله
بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتدین
اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر
زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده در که جمیعلری
پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مماللری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرایله بیع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح یداهل عدلده محبوس اولمشدر و بونسنه لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی
دار الحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت و یریلمز نظیری اولدر که عبید اهل حرب
اسلامه کلسه لر دار الحربه اعاده لرینه رخصت و یریلمز توضیحی بودر که مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر
ومنعهٔ اهل حرب هربار باقی و پایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیداردر
واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب
ایدوب صکره خوارجدن برینی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله
بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی و یرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده
امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی درو هم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون
اول مالی اعاره ایتدکلرنده عند یمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا و یرمشلردر و بزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بوفعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدیجه قتال ایچون برفرده و یرمك جائز دکلدر زیرا امانله مماللری
معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا و یرمشلردر لکن صورت اولی بشقه در که آنده مماللریله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بو مالی بیع ایتمك دخی
لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده در که ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی
حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد و دار الحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در و بعد التفرق خوارجك عین مماللری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صکره و یرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری
منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتمسونلر ایچلرینه خروج وآتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب
کلسه لر اهل حربی سبی ومماللرین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت
ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض
اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان امورده آنلرایله مستو یلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین
اهل حربی بلاذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر که آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج
دار الحربده اوزرلرینه واروب بربرلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر
اهل حرب کندو عز ومنعه لرنده ایسه لر کندولری فیء مسلمین و بعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامیں قیلنور زیرا
بو صورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکر خوارجه کندولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرا منعهٔ خوارجده مستأمنلردر
ودار الحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کندو منعه‌لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وانعام ایلسه‌لر بزدن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده‌لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروع وغدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولملردر
وخوارج منتصب قتال اولمدقجه نفس ومالرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان اموردە خوارجله همحاللردر زیرا قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیر خارجلردر
واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یاعسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولندخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه‌یه تعرضی
حلال دکلدر زیرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضموننه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدر فیه کذلک قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندوبی تأمین قیلسه‌لر ینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنک طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بوصورتده امام اهل حربک
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمک حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنک ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اماصورت اولی بشقه‌در زیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدر زیرا مسلم مزبور
آنلری تأمین ایتمیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرنی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقجه امداد ایتمزز جوابنی ایراد
وبومعامله‌لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه‌لر اهل حرب واموالری
فیء مسلمینده ادخال قیلنور اماخوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه‌لرنده تحت رایه‌لرنده اهل عداله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایتمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌در که آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر ومانحن فیه‌مزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلور که بوصورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدر که برقوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه‌لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه‌رق قتال ایلسه‌لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلک اعانت خوارج ایچون دار بمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه‌لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه‌لری اعتباریله امانلرین نقض
واهدار ایتمشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردر که
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلا منعه اولرکسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامده
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه‌لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنماز زیرا برقوم مسلمینک امانندە بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتممشدر لکن استهلاک ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه‌لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده
غارتچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربک اگرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاک ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلر زیرا مسلمیندن کسنه نک امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرک دار اسلامده اولسون کرک دار الحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا مالری فیء اولدقده قاتلری تنفیله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلرایله برابردر واکر خوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنور زیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل
کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمک غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله دار اسلامه چیقوب
اهل عدله قتالده معیت هنگامنده مظهر انهزام اولسه‌لر آنلردن برفرد سبی اولنماز زیرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیک که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
امابو مسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج ایله مهزوم اولسه‌لر کندو منعه‌لرنده
اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر وبوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدله آنلر برطرفدن وخوارج برطرفدن
قتال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیرلری کندولردن ایسه منعه‌لریله تحت رایه‌لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر
واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن
برجماعت بلا منعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده گرفتار اولسه‌لر قتاللری منعه‌لرندن
اولدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر برمسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله‌سی آمن اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتبردر لکن امیر اول قومه
ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلا تلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطابله شو مسلم سیزه هرچند که
امان ویره‌ز آنی نبذ ایلدیک مفهومنی اشراب ایلسه صحیحی بی ارتیابدر زیرا اول نبذ امان قتال واستغنامی اطلاقی اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بو غرضی
مستوجبدر واکر برمسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینک اقامتنه رضا ویرمیه‌رک کیدرک
مقصدینه تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اگرچه ولایت نبذه ظاهر وعیاندر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدیم وبلا ضرر متمکن خروج اوله‌جق مقداری امهال
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌در که دار بمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایلمشدر
واکر امام برحربی‌یه تقدم بر له لاتدخل دارنا بامان فلان فانک ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانک امانیله
دار بمزه کیرمه اکر آنکله کیررسک فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفور ینه فلان مزبورک
امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنماز زیرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمک باطلدر که حجری ایله امانی صحیح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدر که زیرا حربی
دار بمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدر که موادعین منعه‌لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلا منعه دار بمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسر وبو بابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع
دار الحربه رخصت ویریلمیوب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قبول
وبو بابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌در که بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره
دار بمزده اقامته اقدام ایلیه وبومسئله ایله فانت فیء مسئله‌سی میاننده فرق نهان اولدر که قول سابق نبذ امان
اولمغله منعه سنده اولدقجه ظاهر البطلاندر اما بوقولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امنده

تأكيد اطمشاندر بناء عليه امام اسلام محصورينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزه
امان ويرورسه بن آنى سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اولكز معناسنى اعلام ايلدكدنصكره فلان مزبور آنلرى
تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللرى تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فىء اوفقد
حل دمه ديدكدنصكره ايچلرندن بريسى امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدركه منعه مزده ايكن
نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكدنصكره بريسى امان فلانله
خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله
حكم امن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل ما يكون على العراب دون البراذين * يعنى انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود
عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلى بيانده باب كافلدر اكر امير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكدنصكره
برمسلم برمشركى راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامى تحتنده بولنان فرسنى دخى اخذ واغتنام ايلسه
اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسى حال فارسيتنده قتل ايدوككنه ادل
دليل ايكن بومشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامى عندنده حاضر وحارس دخى دكلدر
كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامى فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور
پس بومعنادن مسلم اول راجلى قتل ايدوب فارسى قتل ايتمديكى ظاهر وهويدادر وهم امام حربده وجودى
معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسى تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادى اوزرنده قتال ايلديكى
فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيرى فائده يوقدر اما مشرك
مزبور حين قتالده فرسندن نازل وپيدنده قائد ايسه قاتلى اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسدركه
فى الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر
بوجهله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب
برمشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخى راكب فرس عربى كبى فارس عد اولنور
كورمزميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب
بلكه فرسى غلاميله معسكرده موجود ايكن فرسانده معدود وسهم فرسانله محظوظ ومحدود ايكن مشرك مزبور
غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلى اول فرسى مفترس ولمازمى جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله
سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمى فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس
عد اولنمغله مشركى عد ايتمكى مستلزمدر واكر صورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره برمشركى قتل ايلسه
مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بروجهله شامل اولمامغله راكبلرى فارسده غير داخلدر واكر امير
من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخى راجل يافارس برمشركى قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطيجه
برفرس عربى ياخود قيمتى ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير بحساب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر
وفرس مطلق عربى يه مخصوص ايدوكى امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسط ياخود قيمتنه
موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه ايشقه دركه آنده فرسى ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادى قتيل آنكله فارس
عداونان دابه ايدوكى مستفاد واول دخى برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس
امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه
عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله
مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه بنه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بوصورتده
عن فرس ديسه اكرچه مقتضاى قياس فرس عربيدن نزول ايتمنلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسى
اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبى غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن
نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كورلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض
فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلمسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون
وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بوصورتده مطلق ايسه ده بنه مرادى فرس مضاف ايدوكى
عندمزده محققدركه انسان كند وفرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بومقامده
مطلق ومضاف متساوى الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

عربى يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمى اولمغله نوع آخره تناول ايلمز
نظيرى اولدركه من قتل رجلا على فرس عربى ديسه فرس عربى اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن
براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبى براذينده دخى مستعملدر
بوجهله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهرى تسميه
قيلنان فرس دخى براذيندن برنوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال
وحميره شامل وراكبنى قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بوجهدن
عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيللى بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق
اوله مز مكر اول قومك مركوبلرى بونلر ايدوكى متحقق اوله زيرا كلام دلالت حاله مقيد اولمغله دابه دن مراد
بونلر ايدوكى مؤكد اولور واسم بغل دخى تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخى متناولدر زيرا بونده
تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخى ذكور واناثه شاملدر
اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخى بويله دركه آنده تاء انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر
واسم جمل وبعير دخى شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبز بونلرى كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل
فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركى قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مزكه استحقاقى
قتل فارسله مشروط ايكن قتيلى دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سيله
فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعنى نفلدن حصه مند اولوب اولميانلرى تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر
اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاى قياس قاتل بر يا ايكى يا اوچ يا زياده دخى اولسه
سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر
لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدركه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله
حكمه مؤديدر وبو معنى منافى تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغى هويدادر پس بوصورتده
طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخى وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر
رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه
كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتى معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسى حكمده
اعلاسى كبيدر وامامك تنفيلله مرادى تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلك ثلثه دن
فرارى جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بيانله
اثنين وثلثه ميانده فرقلرى متبين واثنين حكم واحده ايدوكى متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلك
سلاحى بولنمغله مشروط وايكى مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغله منوطدر بو شرطلرى جامع دكل ايسه
فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنى تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانى اولدركه قاتل مسلميندن منعه سى اولميان
برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سى وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سى اولميان جماعت رجل واحد
حكمنده دركورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلرى تخميس اولنماز لكن اهل منعه
اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخى بويله در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسى مبطل ومزيلدر
وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأى امام ومسلمينده اول قتيل ايله يدلرى تخليه اولنسه جمله سنه مقابل
كله جكى معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلرى
قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلرى قتلده متحقق اولماز مؤلف سامى مكان اسكنه الله تعالى فى اعلى الجنان
ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنى امام رأى عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع الفضادر لكن مرادى هر برى حق
وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هر برى طريق اجتهاددر ديمكدر نظيرى اولدركه امام مسروق
وامام جندب رحمهما الله تعالى بر مسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود
رضى الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنى دخى تطييب يعنى طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله
تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبى وتحقيق حقده احق
واقربى انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضى تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين
برمطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلرى من ناهضها فله ما فيها بعد الخمس ديمكله آنى فتح ايدنلره بعد الخمس

ایچنده بولنان اشیایی تنفیله تبشیر ایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه‌لر نظر اولنور اکر اهل مطموره آنلر ایله
مقاومته قادر اوله جق مقدارده ایسه‌لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع واستدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود و بونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثللو مجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واکر امیر عسکر ایله دارالحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کوریلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیدوقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم
یاخود برشغله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمنده سهمی یاخود نسا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضاسیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام
کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشدر لکن
صورت اولی بشقه‌در که آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه‌ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه‌لر حکم تنفیل دخی باقی
ومستقردر کذلک اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلک منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترک وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتمیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اول جانبه مرور و برمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترک ایتدکلرنده اول حرب حقیقة وحکما منقضیه اولمشدر کذلک منهزمینی تعاقب ایدرایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله‌مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی یوقسه مسلمین ایله بوحصنک اهالیسی میاننده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشاء حرب آخردر که مقاولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه‌نک اصحابی انهزام ایله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی درعقب واصل اولسه‌لر نظر اولنور اکر بوحصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایله مستحق تنفیل اوله‌مز که
بوحرب لاحقه غیر الحرب السابقه‌در اما معظم جماعت ایچق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخر مدد ولاحق منزلنده ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونک حکمنی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه‌ده پدیداردر واکر بعد التنفیل ملک اعظملری عسکر معظمیله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اولیایندن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله‌مز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه‌یه باعث اولمشدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایتمزسه قاتل سلبدن نا امیددر واکر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضلری
ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتولله تنفیل اولنور و بوحکم قوبده استماع ایدوب ایتمیلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل علی الدلالة من المسلمین واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمین علی عشرة من الرقیق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رفیق عشره‌نک مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله بارعزم ورحیل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رفیقی جلب وتحصیل ایلسه‌لر نفلدن برشیئه مستحق اوله‌مز اکرچه مقتضای قیاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقه استبعاد کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجهه اوزره تصریح
ایتمشدرکه استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض ایچق
جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کیتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله
مستحق اوله‌مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اودخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه‌ده
یاخود شامده کندومنزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق
اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم بررأسی بکا تعیین ایدرمیسز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله‌مز کذلک اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله‌مز ایچق دار الحربه کیدوب مسلمینله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کیتمزسه ده غنیمنده شریک مساهم
وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان و بررأس وسطله کامران قیلنور کذلک معیت ذهابله یوز رأسه
دلیل اولسه هر عشره‌دن بررأس وسطله تبجیل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
بربنک نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر و بوفصلک تفصیلی باب من الشرکة فی النفل ومایؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابا من دلنا منکم علی عشرة ارؤس فهو حر
دیمکله قنغیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله
دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه‌لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقة شرطک وجودی لازم ودلالت بالکلام دخی حقیقة تمام شرطی مستلزمدر نکته سی اولدر که بوبابده
امام آنک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه‌یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه‌ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتک حقیقتنی ترک ونوع مجاز اوزره
حملنی استیجاب ایلدک واسیر مرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب داریمزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسرایله عندیمزده محبوس ایکن دلالتی ایچق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر و بوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتکم فانا حر وتدعونی ارجع الی بلادی قولیله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع باننده علی حاله ترک ورخصتنی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ابقاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده در وصلحده وفاء شروط واجبدر لکن
بومعاهده‌یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فائق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری
مجددا اوزریمزه محارب قیلمق غیر جائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه‌یه فائز اوله مثلا ادلکم علی مائة من
بطارقتهم وتدعونی ارجع الی بلادی دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندو بی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده‌سنه مساعده تصویب
اولنور واکر اسیر من دلنا منکم علی عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایتسون ایتمسون
رقبه‌سندن برجزئک دخی عتقنه رخصت بوله‌مز زیرا بوصورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جمله مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله‌مز یاخود عقد مزبور
رقبه‌سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عدا اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام
اولوب ما وقع علیه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقه بکام اوله‌مز اما مسلم بشقه‌در که آنک نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی پدیداردر کذلک
امیر اول اسیره ان دللتنا علی عشرة فانت آمن من ان نقتلک دیوب اول دخی ایچق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله‌مز کذلک مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناکم علی عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسک بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده ایچق بش یا طقوز بطریق اوزره دلالت ایلسه‌لر آمنین اوله‌مزلر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه ایجاب ایله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بکلام

نعطيكم مائة من رأس اوالف دينار على ان تؤمنوا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يا بيك دينار
ويررز ديمك ويرمكز اوزره و يزدن وسنه كزده رجوع ايدرسز مضمونتي رجا ايدوب صكره بعض مال موعودي
ادا قيلمدلرينه قتاللري مسلمينه حلالدر زيرا امانلري اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرندن احتراز ايچون كركدر كه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد
ايدهلر زيرا مالرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايتمشلردر اما عشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئلهسي
بشقهدر كه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسهلر بلا ردشيء قتاللري حلالدر زيرا آنده وعد ايلديكمز امان
مقابلهسنده مالرندن برشيئه تملك ايلديك كه بلا رد قتاللري ملكلرني اهدار ايله مؤدي اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابلهسنده بعض مالرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بو يله ايكن امام مالرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدر كه اظهار مسامحه بله وفاء شرطي
اتمام ونزك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبي مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسهلر كركدر كه سبي باقي بله قيمت هالكي رد ايدهلر زيرا رددن مقصود انجق ضررد وخسرانلرين
دفعله معناي غدري رفعدر اولدخي رد عينله ميسر اولديغي كبي عند تعذر رد العين رد قيمتله دخي متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنهلرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملري اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسهلر كركدر كه مالرين رد ومنعلرنده ايكن نبذ عهد ايدهلر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتاللري حلال و نجق غدر ايلمك حرامدر ومنعلرنده ايكن
نبذ ايله معناي غدر دخي منتفيدر لكن مالري بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلري سالم اولمايجه اوزرلرينه
ردي لازمدر شول عوض منزلنده دركه معوضي سالم اولمايجه ردي لازم اوله بو صورتده سبي مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسهلر رد قيمتلري التزام اولنور زيرا مسلمي حربي يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلري كبي بعد الاسلام
رد عينلري محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذ ايدرلرسه اولدخي لا بأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلري
نه ده جاري ايسه آني تحري ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزرهدر كه ابتداء امرده
نظرلري جانب قتالده اولبدي صلحه ميللري حلال اولمازايدي صكره نظرلري قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمز ميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكي سنهدن
صكره فوت مسلميني كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدي حلالدر واكر مسلمين اول سنهلرنده اهل حصندن
رجوعلري ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالري اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسهلر
تعليق امان اولنان شرطلري غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللري غير حرامدر لكن بو صورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمالريله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزلر دخي بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشز پس عدم ردمزده معناي اضرار بولنميوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسي مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلري مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسهلر
جواب مسئله بويلهدر زيرا بومذكورين مثللو رمحلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكي ازالهده حقيقت
عتق كبي اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلر رهمان بونلري بلاشيء مولالرينه تسليم ايدهرز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلري عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدر كه قيمتلري رد اولنه زيرا احرازايله اول
عبيده تملك ايلدكلرندنصكره بزدخي بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلري دخي سالم اولمامغله
رد عبيدلري لازم اولمشيدي لكن عبيد مذكورين مسلم اولمالريله ردلري متعذر ورد قيمتلري متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلري يوز رأسي الرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلري كبي
شرعا مالك اولمدقلري اسرادن بالتمام ادا ايلسهلر بنه امام ايچون بعد النبذ قتاللري جائز وبر نسنه ردي
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلري نسنهلرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفي آنلر مشروطه وفا ايتملريله بزدخي
وفادر كه مستقبلده بومثللو معاهدهده مطمئن اولوب ايفا ايدهلر زيرا امام بوصورتده وفاي التزام ايتمجه
عدم وفاسي في الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايي تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهوده بزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتي
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلري احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللري ايسه
بلاشيء مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالري ظفر بولدقده بلاشيء

اخذ ايدوب بعد القسمة او البيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتي وبيعده ثمني بريله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلنده در كورمزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فيء اولوب بين المسلمين تقسيمي
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسي
ممكن الوصول اولميان برقلعهده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايدهمزز زيرا
معلوممزدركه مقصود امير انجق نفع مسلميني متضمن اولان دلالتدركه بو صورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهري معتبر اولديغندن
عشرهٔ مرقومهيه شمولي مقرردر جواب اولدركه بلى بويلهدر لكن مقصودي اول دلالتدركه مقصد ما عالم
اولماديغي نسنهيه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردركه دار الحربده غير مقدور الوصول نيچه نيچه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكه مرادي
انجق اخذلري مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلميني آنلره اخبار ايله باعث فرارلري اولسه نظر اولنور اكر فرارلري مسلمين اخذلرينه قادر اولهجق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اولهجق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتي مقرردر زيرا دلالتله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشرهيي ادا ايتمشيكن طرفيزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر بر موضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلر دخي مسلمين ايله قتال ايدرك واصل سلامت اولسهلر بو دخي معتبر دكلدركه
برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلري قلعهلريله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانندهفرق يوقدر مكر سلامتلري
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكره تفريط وتكاسللرندن اوله بو صورتده حريت اسير صورتيه بر قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت ايلديكي عشره مسلمينله قتال وبعض مسلميني قتل ايلدكدنصكره مسلمين آنلري باجمعهم
اسير قيلسهلرينه حريت اسير دركاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بو صورتده مسلمين آنلري اسير ايدهميوب همان قتالله جملهسني قتل وتدمير ايلسهلر دلالتي دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدركه بو مثللو عشرهٔ مقاتلهيي بلادلالة دخي بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودي ممكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكي بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشرهدن برينى قتل وبقيهسين اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولي ممتنعين ايكن قتل ايلديلرسه اسير
حر اولهمزز زيرا تمكن اسرلري قتلندنصكره حادث اولوب بقيهسي انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتي همان
تسعهيه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشرهيي اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشرهيه تمكنلري دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغي
اوزره قتالله بعض مسلميني قتلدرندنصكره مسلمين جملهسني حيا اسير قيلسهلرينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاي قتال وشدت اولديلرسهده ينه اسير عشرهيه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشرهيه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخي سلاحدن عاري ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسهلر
دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير دركه دلالتيله اخذ عشرهدن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على ان تدلكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشرهنك امتناع
وعدم امتناعندن عمومني تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسهلر دخي دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكي خصوصي ادا ايلمشدر ودلالت حالاله مقصود مقالهٔ اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا او على عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضموني القا ايلدكده اسرادن بريسي صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسهلرينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بو صورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده مرادي عشرهٔ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبي من نساء او صبيان فهو حر
ديوب براسيردخي پيشكاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبي مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اولهمزز زيرا بونده
مرادي متعدده بولنمايان سبي اوزره دلالت ايدوكي ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس يا خود فله مائة ديمكله مسترشد راه صواب اولدقده برمسلم وصف علامله دلالت ومسلمين دخی اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب لكن مسلم مزبور ذهابده معيت ايلمسه برشيئه مستحق اوله مز زيرا ايجاب مذكور على سبيل الاجرتدر يوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدركه استحقاق نفلی موجب اوله بو جهتله اجاره ايدوكی ظاهردر واستحقاق اجرت دخی عمله موقوفدر قول مجرد ايله اولماز بناء عليه معيتی متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق اوله مز اما ذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجرمثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور اجارهٔ فاسده دركه معينی نه محله دكين اوله جغی بيان اولنمامغله عمل معقود عليه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غير موصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر وحكم اجارهٔ فاسده برله اتيان عمل انجق اجرمثلی مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه اجيردن اجرمثلنه مستحق اولوب اجرمثلی مائه دن ازيد ايسه ده مائه دن تجاوز ايده مز زيرا اجارهٔ فاسده ده مسمی معلوم اولدقده حكم شرعی بويله در اما مشروط سبيدن بررأس ايسه اجرمثلنه بالغا ما بلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميهٔ رأس مطلق تسميهٔ صحيحه دكلدر ومسماين تجاوز ايده ممك مسمايه تمام رضاسندندر وتمام رضا مائهٔ معلومه ده متحقق ورأس مطلقده غير متحققدر كه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله مائة درهم يا خود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخی دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلمسه اخذ مسمايه كسب اهليت ايدر زيرا موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخی مائة درهم ايكن معلوم اولديغی كبی رأس معين ايسه دخی معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قولنده عقد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد صحيح نيجه مأمولدر جواب اولدركه انعقاد عقدی معيت ذهابه شروعی موجب واتيان عمل حسبيله اجری مستوجب اولمشدركه اولوقتده جهالت يوقدر واكرامام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الارماك منكم حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجه دك قسراقلری سورمك ايچون مستأجر اولوب برجماعت دخی خدمت مطلوبه يی ادا ايلسه لر ينه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجرمثله استحقاق پيدا قيلرلر زيرا جهالت مسافه دن عمل معقود عليه مجهول اولمغله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنده الى موضع كذا ديمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمايه مستحق اولور وبوصورتده دخی امير قوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ارمك ايله ظفرياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق اماله قوم مخصوصين ميانده واقع ايكن قوم آخرين اقامت عملده متبرع اولمشلردر اما جميع اهل عسكرده ندا ايدوب نداسنی ايشيدن برجماعت سوق ارماك ايتدا ايلسه لر على وجه الاجاره عمل اتيان ايتملر برله استحقاق اجرلری نمايان در اما ندايی ايشيتمزلرسائقين اولسه لر برنسنه يه لايق اوله مزلركه ندايی مستمعين اولمدقلرندن عملری على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر وبو بيانله استحقاقلری على وجه النفل اولمديغی نمايان اولمشدر واكر امير خطأ طريقه متحير قالوب يدنده بولنان براسيره ان دللتنا على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونی تقرير ايلدكده اولدخی معيت ذهاب يا خود ذكر اوصافله طريقه ارشاد وايقاف ايلسه ينه كما كان اهل وولديله فیء اسلاميدر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيری ذكر ايتمكله على حاله اسير قالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخی فیء مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدی وسائر املاك ومماليكی برابردر اما مسئلهٔ مزبورده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده حريت نفسی ايراد اولنمشيكن شرط دلالتی ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضای شرط اوزره اهل وولدی اكا تسليم دلشاد قيلنور لكن بو بابده زوجه سندن غيری اسم اهلده داخل اوله مز اماسبقت ايلين فصول امان بشقه دركه بونده اسير ايله جمله سی مملوكين اولملريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون ويقين انجق زوجه سی حقنده رونمون دركذلك ولد صلبيدن غيری اسم ولده داخلين اوله ميوب والدا لوالدی فیء مسلمين قيلنور زيرا بو استحقاق انجق متيقنه منوط ويقين مشروط دخی انجق ولد صلبيه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء ولد صلبيسی يوغيسه اولاد ابناسنی اخذ ايدركه اولاد الابناء عند عدم الابناء مقام ابناده قائملردر اما اولاد بناتی اخذ ايده مز مكركه آنلری تسميه وتصريح ايلیه زيرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسير مرقوم بعد العتق دار الحربه ارجاع اولنميوب دار اسلامه اخراج واهل ذمتده ادراج قيلنور زيرا بعد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعی غير مشروعدر وبو بابده وصفله دلالتی وذهابده معيتی برابردر اما تقدم ايلين دلالت مسلمين بشقه دركه دلالت

مسلمين

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بودلالت على وجه الصلح والامان اولمغله حقيقت شرطك وجودی معتبر وكلامله ثبوتی مقرردر واكر امير دار الحربده سبی تقسيم يا بيعی تعجيل بعده تحير طريقله اسرايه من دلنا على الطريق فهو حر يا خود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلری بوخدمتی تكميل قيلسه نظر اولنور اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجه سابق اوزره مائه يی تجاوز ايتميه رك اجرمثله استحقاقله مكرمدر واول دخی مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشدر وايجاب امام دخی على وجه الاجاره در على وجه الصلح والامان دكلدر حتی دلالتی كلام مجرد ايله اولوب ذهابده معيتی يوغيسه نسنه يه مستحق اوله مز واكر شرط امام حريت اسرا ايسه بو قولی باطل وبی تأثيردر زيرا املاك مالكين اسراده متقرر اولدقدن صكره امام رقيق مالكينی اعتاقه غير قادردر واكر امير قبل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق فهو حر ديمكله متحير اولدقده اسرادن بريسی برطريق واضحه دلالتله واصل انجق اول طريق دار الحربه موصل ودار اسلامه غير موصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلری دار الحربه دخولده ايسه دلالتی متحقق وحريتی مستحقدر واكر تحيرلری عودتده ايسه دلالتی دلالت دكلدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصل ودار الحربه غير موصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حاله مقيد اولمغله حالت دخولده مرادی مقصدی اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكی معلوم ومشاهددر واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطاب اسير ايلدكده اسير دخی حصن مرقومك اول محلدن طريق قريبی وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعد اول محلدن حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتياد قيلدقلری برطريق ايسه شرط حريتی تحقق اولنور زيرا طريقيدن هر بری طريق حصندر وامير لفظ طريقی اطلاق ايتمشدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر وبلادليل تقييد مطلق غير جائزدر واكر معتاد ناس اولميوب بلكه محل آخرك طريقی اولوب انجق اول محل آخردن طولاشوب حصن مرقومه كلمك ممكن اولان برطريق ايسه بودلالتی دلالت دكلدر زيرا بوموضعدن يعنی شارحك موضع تأليفی اولان بلدهٔ اوزجنددن كاشغره واروب بعده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد اوزجنددن كاشغره كيدن طريقی طريق بخارا عد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتی مجزومدر واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذی يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبی بعينه ايراد لكن اسير آنلری طريق آخره دلالتله ينه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيين ايلديكی طريقده قرب مسافه يا امن مخافه يا كثرت علف وقری يا وفرت سبی واسرا جهتيله مسلمينه فائدهٔ زائده ملحوظ ايسه اول اسير على حاله فيئده محفوظدر زيرا امير طريق نافعی تعيين ايتمشيكن خلافنه دلالت وشرطه ترك رعايت ايلمشدر وتعيين مطالب مفيد اولدقجه اعتباری واجبدر واكر دلالت ايلديكی طريق اول طريق مطلوبدن انفع ايسه بالنظر الى القياس ينه فیء اولمسی مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عباد حكمت مفيده وفائدهٔ جيده دن خالی اولمق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار اتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر وبالنظر الى الاستحسان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينی مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطالب انجق مفيد اولمغله معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينده فائده بولنماديغی اظهر اولمغله درجهٔ اعتباردن ساقطدر واكر قنغی طريق انفع ايدوكی نامعلوم ايسه ينه على حاله فیء قيلنمق مجزومدر زيرا تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوی معلوم اولمدقجه اصل مدار اولنده اعتبار اولنور وبو بابده خلوی معلوم اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد وبر اسير دخی طريق مصيصه يا خود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بو طريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقيدر واكر ابعد وضرری مجزوم يا خود كيفيتی نامعلوم ايسه فیء مسلمينده باقيدر زيرا بوصورتده شرطه رعايت ايتمشدركوره مزميسنكه طريق درب الحدث ديمه رك برطريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكريله موجود اولمغله قتاله اقدام وبعض مسلمينی قتل واعدام ايلسه يا خود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلری تلف اولسه ينه شرطه وفا ايتمش اولوب حريتی ايفا لازم يمدر بلكه دكلدر ومؤلفك بی مثيل بوتمثيل ايله شو معنايی بيان وتفصيل ايتمشدركه تقييد كلام برفائده يی موجب اولدقجه مخاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل فی السلاح وغيره * يعنی قتل قبيلده جواز تنفيل مثللو عسكر مسلمين تكميل سلاح وتتميم ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخی جواز تنفيل بابنده بحث دقيقا بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدر که درع ارهاب اعادی به بادی ایکن
مسلمك آنی دار الحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امر تصویب اولنور کورمز میسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسك فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب وتعویض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزاواردر کذلك من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا مرد مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر وبارزدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجاعتمظاهر لرینه بربری اوزره تلبس درعیله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل و بش اون درعله دخول اوزره تحریض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیندن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولماسیدر که مقاتل حین قتالده درعیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت وبروب مانع
قتال اوله جغی بلا شکالدر بناء علیه درعیندن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم ممیز اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدر که بویله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در بوقسه درعله دکلدر زیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعدا ذکر دارعین ایله پیدا قیلنور دروعه دکلو کثیر اولسه بنه دارعی رجل واحددر زیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عند القتال بنفسه تلبس ایچون محتملدر ودرعیندن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطاب ایله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جواز تنفیلی بی التباسدر وتجفاف کسر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی بر نسنه در که عند الحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده جل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیله دخی متحصلدر بناء علیه برابکی تجفاف اوزره تنفیلی جائز وزیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اکر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم ایتمنلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بویله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بویله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مکر مقاتل کاهیجه اوچ فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بویله در که هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمدندر واکر امیر عسکر مسلمین
محاصرهٔ حصن اید نجیه دکین نسنه سویلمیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیل ایله شروع ایلسه بو دخی صحیح
ومشروعدر زیرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلمیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر بوقسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمده حق غانمین
ثابت اولدقده نصکره ایچندن صله واحسان ایله بعضیلرین تخصیص وتمییز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل بر له تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضاتدن برفرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منفل له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل ایتمینلردن
ایسه ده بنه اول نفلی اخذ ایلمك اکا حلالدر زیرا خلافنده حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدر که برکسنه زوجه سنه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کندو رأینده تطلیقهٔ بائنه دن معدود اولسه اکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حكم الحاكم بخلاف رأى المجتهد سقط ذلك الرأى

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقهٔ رجعیه دردیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر رحمه الله تعالی قولی اوزره در امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأینی ترك وخلافیله عمل ایده مز وبز بو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة ومن یجوز ذلك منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلان تنفیل وکیملردن جائز کوریلدیکنی ذکر وتعلیل بابنده فصل لازم التفصیلدر
اکر بر سریه دار الحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولملریله امیر اول غنائمی احراق یاخود دار الحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم ومسلمینه من اخذ منها شیئا فهوله دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بو صورتده بعض مسلمین تکلف وبعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز انجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقده نصکره ابطالنی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحملری اخراجله متأکد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق یوقدر توضیحی اولدر که امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولمیانلرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترك واطلاق ایلمك مشروع وبو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمییز ایله حق بعض آخرینی ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث وتنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بو جانبی ترجیحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمی اخراج یابیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیلله ابطال حق بعضه مقتدر اولمز کذلك عند العجز من اخذ شیئا فهوله بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر اکن کرکدر که بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه وبو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکسنه جواهر یا غیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری بر نسنه یی اخذ واخراج ایلسه البته بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلك صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورت اولمیان محللره تناول وتناهز ایلمز وتنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولنجه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیحدر مثلا ابنیهٔ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینك حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهوله
دیسه جائزدر وبرکسنه اول بنایی تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص ومتمیز درزیرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلر در حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور وبو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدم ایله حادث اولمشدر مکر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرك دخی
مجهولی اوله بو صورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور واکر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقیله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر بنه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کسنه کندو ایله غیرلر بیننده مشترك ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجیله احیا ایلمشدر
واحیاء من بور قطع شرکته اختصاصنه سبب اوله مز واکر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدن نصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریهٔ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی نقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمسونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزاواردر وکندو ماللرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعهٔ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی احراقیچون میدانه القا ایلدکلرنده امیر من اخذ شیئا فهوله دیمکله بر قوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر بنه جمله سی صاحبلرینه رد وتخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنك ملکلری

مطلب يجب احراق الغنائم في بعض الاحيان

متعين وامام ایچون املاك ناسده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهى اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ایچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالما مشدر اما قبل الاحراز
تنفيلى بشقه در و بو بابده ثابت اولان انجق احراز بالبدايله ثابت بر حق ضعيف اولوب اولدخى احراق ایچون يدندن
القا ايله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سببله حقلرى متأكد اولمغله
احراق ایچون القاده حقلرى باطل وآنده امام ایچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعناى محرر بعد القسمة والبيع
دخى اظهر در كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمى دارالحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه لر واهل حرب آنى كوروب اخذ ايتملرندن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآنى محلندن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه لر آنده سريهٔ اولانك حقى باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ایچون القا صكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محلنده
القا ايلسه لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آنى اخذ واخراج ايلسه لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمى لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده مالكلرى
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لرى منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايده لر كذلك مسلمين غنائمى بعد الاحراز بدارالاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه لر حق سريهٔ اولى آنده تأكد ايتمش اولمغله يدلرينه رد
وتسليمده تردد اولنمز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن انجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر و بعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بو مسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روايتينك بريسى واصحى ايدوكى باب النفل الذى ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلرى قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
كسنه نك ملكى يوقدر حتى امام ایچون غنائمى بيع واثمانى تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر
وثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعى القا ايدنلر حين القارنده من اخذ شيئا فهوله ديوب مسلمينه برجاعت دخى
آنى اخذ ايلسه لر داراسلامه اخراج ايتسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللرى آخذ ينه هبه يه
محمول وقبض آخذينله هبه دخى تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلرى موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جارى اولان
حكم اوزره رجوعلرى مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلرى غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنى موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
بر شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده دركه
قول مذكورى مالكدن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايلمين كسنه آندن برنسنه يى اخذ
واخراج ايلسه بنه مالكنه ردى لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلرى على وجه الهبه اولمغله اخذلرى قبض
متمم الهبه در اما استماع ايتميلرك اخذلرى وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ایچون وجه امانت اوزره
اولمغله ملكى ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولى ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابنده ديرز كه جهالت مزبوره نزاعه مفضى دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذدر وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بو لفظ ايله على وجه الهبه اخذينى مباح قيلمشدر و بو اباحت جهالتله دخى ثابتدر و بو بابده
اصل قوى عبدالله بن قرط الثمالى رضى الله تعالى عنهك روايت قيلديغى حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر و يوم قردن مرادلرى ايام نحردن يوم ثانيدر كه
آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوى مذكور ذيل حديثده بو معنايى تحديث ايلدىكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتى بدنه تقريب اولندى همان بدنات مزبوره ذبحه قنقيسندن ابتدا بيورلر ديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلرى ساقط يعنى
موتله زمينه هابط اولدقلرنده جانب رسالت بر كلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم انصالللرنده بولنان بعض ذواتدن
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخى من شاء اقتطع يعنى مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

جواب ايلدى ايشته بو خطاب عتابمآب مأخوذ ايله انتفاع وتملك وجهى اوزره اباحت اخذ دركه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول اباحتى ايجاب قيلمشلردر پس بو جهتدن اولان امور بو نصك حكمى تعدى ايدر
وقول محرر بو وجهله دخى مؤيد ومقرردر كه مجرد القاء مال بلا كلام حكم اباحتى افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيريده شكر ودراهمى برنسنه تكلم ايتميه رك نثار وهر اخذ ايلينك تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدر
حتى ديمشلردر كه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبى اخذه اذن صريح بولندقده حكم منبور اولى
بالتصحيحدر وعلى هذا بر كسنه باب دارينه ماء جمد وضع ايلسه غنى وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتمكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك كسنه نك ملكى اولميان ارض مباحه ده بر شجره غرس واصابت اثمارينى ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ایچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبا روايت ايلديكمز حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللرى نامعلوم ايكن اسلابلرينى اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهوله ديوب برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه آنلره نفل حلالدر زيرا مسلمين آنى اخذ واغتنام ايتمشلردر
بو جهتله معتاده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحى اولدر كه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آنى امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت
يا معزول اولوب يرينه آخرى نصب اولنسه اخذ ايدنلردن برشئ استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمه لر تا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنى بيله رك ياخود بيلميه رك اخذ ايلسه لر امير ثانى جمله سنى
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولمغله تنفيلى باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر و بو مسئله نك نظيرى باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشديكه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يا معزول و يرينه آخرى
قائم اولسه بطلان تنفيلى مستلزمدر بناء عليه تنفيلى مانحن فيه كبى بعد الاصابه اولدقده بطلانى طريق اولى ايله
عياندر شول قضا منزله سنده در كه قاضى قبل التنفيذ منعزل و يرينه خلافنه ذاهب قاضى آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بز باب من يكون له النفل ومن لا يكون اثناسنده بر اصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشيدك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرصوصدر
مؤلف معالى پناه طيب الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عود وولوج ايلدكلرنده بريسى قتل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله نهايت بولمش ايدى دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبنه غير نائلدر كورمزميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ايلسه لر قاتل ایچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايى استماعله مسلمين
دفع ایچون محللرندن خروجه استراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك داراسلام
وكرك دار الحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلرى غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقى اولوب امير دخى بو يله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا بالدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده
بر حصنه سريه بعث وآنلرى ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده رك
نيجه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرندنصكره اهل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه لر اهل سريه
تنفيله بكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلرى غنائمده ايجاب
واولوجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدى اولدخى صورتياب اولادى كورمزميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصنى فتح ايلسه لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه لر دخى اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بو يله در واكر امام داراسلامدن بر سريه بعث واوزرلرينه
بر امير نصب ايدوب بعده اول اميرى عزل وآخرى نصب وارسال ايلدكده برقوم دخى تنفيل امير اول ايله اخذ نفال
ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر عزلنى بيليه رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلرى كندولره سالمدر كذلك امير دخى
عزلنى بيلميه رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذى لازمدر زيرا عزلنى بيلميوب ياخود عزلنى اخبار وكندوينى عملدن
صرف ايدر كسنه كلدكجه ينه امارتى باقيه در واكر تنفيلى امير ثانى كلوب عزلنى اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب امير العسكر يصلي الجمعة قبل ان يفتح مصارفه

اولمش ايسه بطلانی متحققدر كه حين تنفيلده سائر رعايايه ملتحقدر واكر امام فلانی تأمير وتسيير ايلدی ديو اكامكتوب كلمش ايسه امير ثانی كلدكجه بنه علی حاله امير وتنفيلی نافذ التأثيردر كورمزميسنكه بو بلده نك امير بنه بو كيفيت عارض اولسه صارفی كانجيه دك امامتله اقامت جمعه سی صحيح و بی معارضدر نكته سی اولدركه مسلمينی دارالحرب ودارالاسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غير جائزدر بناء عليه امير ثانی كلدكجه تد بير مسلمين اوله مفوض وتنفيلی نافذدر مكر امام سنی عزل ايلدم ياخود سنی عزل وفلانی نصب ايلدم ديو كندويه تحرير ايتمش اوله بو صورتده معزول وبوندنصكره تنفيلی غير مقبولدر زيرا عندالتقليد خطاب امامله اميراولمشيدی بنه امامدن خطاب عزله معزول اولمشدر و بعيددن كلن كتاب قريبدن خطاب كبيدر واكر اميرحين تأميرنده طرف امامدن عسكری دارالحربه ادخالله مأمور ايكن قبل الادخال امام اكا بزفلانی امير قيلدق اول وارنجيه دك محلكدن حركت قيلمه ديونامه ارسال ايدوب اول دخی عسكرايله ارض حربه دخولنی تعجيل وعسكرينه بعض انفالله تنفيل ايلسه بوتنفيلی ابطال وتعطيل اولنور زيرا دخول ارض حربدن نهی امام كتابيله اكا واصل اولمشدركه مواجهة خطابله حاصل كبيدر ومواجهة نهيدن صكره بلا امر جديد دخول ايتمش اولسه اميراولميوب تنفيلی باطل اولديغی كبی كتاب نهيدن صكره بنه عاطلدر واكر امير سن صين همان عسكرايله ارض حربه دخول قبل اما فلان سكا واصل اولدقده اميراولدرسن دكلسين مضموننده كتاب امام رونمون اولسه تاامير ثانی اكا ملاقی اولنجه دك اولك جميع تنفيلاتی جائز و باقيدر زيرا عزلی ثانی ايله ملاقاته معلق وملاقات ايتمدكجه امارتی ثابت ومحققدر و بعد الملاقاة ثانی امير جائز التنفيل واول معزول لازم التعطيلدر واكر امام سن اميرسين فلان سكا ملاقی اولنجيه دك ديو كتب واعلام ايتمش ايسه بو دخی مسئلهء سابقه ايله برابردر زيرا امام ولايتنه تعيين غايت ايتمشدر وحكم غايت مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر و بو مسئله لرده امامدن سبقت ايلين تقليد امارت مطلق اولمقله غايتله مقيد اولمق برابردر زيرا امام تقليد مطلقدن صكره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقيته دخی مقتدردر وكتاب مرقومله توقيتی صحيح اولدقده همان فلان سكا واردقده اميراولدرسن دكلسين ديو عزلنی تصريح كبيدر واكر مسلميندن برطائفه اصحاب منعه اولوب بلا اذن الامام ايچلرندن برينی امير وقصد غارتله دارالحربه اقتحام و بعض غنائمله اغتنام ايلسه لر غنائملری تخميس ومابقی سهام غنيمت اوزره بيلرنده اقتسام اولنور زيرا منعه لرينه اعتبارله غنائملری علی وجه اعزاز الدين مأخوذه اولمغله حكم غنيمتده قبلنور وتنفيل اميرلری تقليد امامله بعث اولنان امير سريه كبی جائزدر زيرا

مطلب الامامة العظمى تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمين

آنی رضالريله امير قيلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلريله اوزرلرينه امير اولمشدر كورمزميسنكه امامت عظمی امام اعظمدن استخلاف وولايت عهد ايله ثابت اولديغی كبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمينله دخی مثبت اولور بو بابده اصل وثيق اما مت صديق رضی الله تعالی عنه در امارت سريه دخی بويله دركه تقليد امامله ثابت اولديغی كبی اتفاق سريه ايله دخی مثبتدر كورمزميسنكه اهل بغی برينی تأميرايله دارالحربه دخول ايلدكلرنده اميرلری بعض اشيايی تنفيل ايدوب صكره بغيدن تائب اولسه لر ينه معنای مذكوره بناء نفل اميرلری جائز ومقرردر واكر خليفه عسكريله دارالحربده غزا ايدر ايكن فوت باشهيدا اولوب عسكردن برطائفه فلانی وطائفهء اخری دخی فلانی اوزرلرينه امير و بربرندن مفارقت وهر بری ارض عدودن برجانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت وهر امير قومنه قبل الخمس او بعده تنفيله مبادرت ايتمش اولوب صكره دارالحربده اجتماع وخليفهء واحد اوزره اجماع ايلسه لر كركدر كه اصل خليفهء اول مقامنه قائم اولان خليفهء ثانی غنيمته ظفر بولان افواجك راضی اولدقلری اميره اعتبار وآنك تنفيلی جائز اولمغله آنی تنفيذ واختيار ايليه اكرچه حكم مقررده التقاء عسكرين دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لكن دارالحربده ملاقات ايدرلرسه احرازده مشترك اولملريله بعد النفل مابقی بين العسكرين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور اما بعد الخروج ايسه هر بری نفل وغنيمتلريله متخصص قيلنور واكر خليفه سرحدلری اوزره بر والی تسيير ايدوب رخصت تنفيله دائر اكا نسنه

مطلب تقديم المائدة اذن الا ان ينهى

تعبير ايلمسه بنه آنك قبل الخمس و بعده تنفيلی تجويز وتقرير قبلنور زيرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل حربه غزايله بزدن طمعلرينی قطع ايلمك ملاحظه سيله استعمال ايلمشدر وتنفيل امر حربدن قتال اوزره تحريض اولمقله اول واليه سرحدده تدبير حربی تفويض بالضرورة امرتنفيله دخی موجب تفويضدر مكر خليفه آنی تنفيلدن نهی ايتمش اوله بو صورتده خلافنه تصريحله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفيلی رتبهء جوازدن هابطدر نظيری حضور ناسه تقديم مائده دركه بطريق الدلالة اذن تناولدر مكر تناولدن صريحا نهی ايده واكر عامل مذكور عامل آخری استعمال واولدخی تنفيل انفال ايلمسه نظر اولنور اكرخليفه عاملِ اولی تنفيلدن نهی

ايتمش ايسه ثانيدن دخی جائز واكر ايتمش ايسه غير جائزدر زيرا عامل اول ايچون عامل وانك منزلته نازلدر كورمزميسنكه رقاضی حدودده حكم وقضادن منهی ايسه استخلاف ايلديكی نائبی دخی منهی وغير منهی ايسه نائبی دخی غير منهيدر مانحن فيه دخی بويله در واكر بو عامل سرحددن برسريه تسيير واوزرلرينه برذاتی تأمير ايلدكده اميرسريه دارالحربده سلب مقتولينی تنفيل ايلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجويز اولنديغی كبی بونده دخی تنفيذ وتكميل اولنور زيرا اول سريه يی دارالاسلامدن بعث واميرلرين نافذ الامر قيلوب امر حربی اكا تفويض ايلمكله امير عسكر كبير كبی اولمشدر وامير عسكرك غنائمی تحت ولايتنده بولنان عسكرينه مخصوص اولمغله نصا تنفيله مأموردكل ايسه ده تنفيلی جائزدر وامير سريه دخی آنك كبيدر اما عامل آنی بالكليه تنفيلدن نهی ايتمش اولوب اولدخی تنفيل ايتمش اولسه جائز كورلمز زيرا اكا تقليد امارت ايلين آنی تنفيلدن نهی صريح ايلمشدر عاملی خليفه نهی ايلدكده تنفيلی صحيح اولمديغی كبی بوندن دخی تصحيح اولنماز وهم اميرسريه عاملك اكا تفويض ايتديكی اموردده امير اولمامغله تنفيلی سائر رعايانك تنفيلی كبيدر و بو بابده سريه سبنك رضا وعدم رضالری برابردر اكرچه بعد موت الامير نصب امير آخره رضای سريه ايله امارت ثابته اولديغی كبی بونده دخی رضای سريه ايله صحت تنفيل متثبته اولمق اقتضا ايدر ايدی لكن بين المسئلتين فرق اولدركه آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولميوب همان عاملك سكوت ايلديكی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری اميرلرين عزل وامير آخر نصبنه رضالری كبی اولديغندن غير معتبردر بو صورتده اميرلری تنفيل ايلدكدنصكره غنائمی تقسيم ايتمدين سرحده اخراج وكيفيتی عامله اخبار ايدوب تنفيذ تنفيلی رأی واختيار ايلسه اكا سزاوار اولماز زيرابو تنفيذی كندوابتداء بعد الاصابه تنفيل ايلمك منزلنده در بويله ايكن بنه تنفيذ ايدرسه تنفيذی جائز وهر كس اصابت ايلديكی غنائمی اخذ ايلمك دخی بو وجه اوزره تنفيل اولنمش ايسه حلال اولور زيرا مجتهد فيه اولان تنفيل بعد الاصابه ده جهت عاملدن حكم وقضا واقع اولمغله تنفيذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه كه بو صورتده اصل تنفيل باطل اولمغله اكا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظيری اولدركه بر رجل برصبينك عورتی تطليق ايدوب صبی بالغ اولدقدنصكره تطليقنه مجيز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ايكن بنه اجازتی لغو وعاطلدر ايكی وجهله جواب ويريلور وجه اول اولدركه آنده مجيز معتبر بولنمامغله اصل ايقاع طلاق باطل اولوب موقوف اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفيل موقوفا واقع اولمشدركه عامل قبل اصابة الغنائم مجيز اولسه بالاتفاق صحيح اولور ايدی بناء عليه بعد الاصابه مجيز اولسه بنه اجازتی تجويز ايدرز وجه ثانی اولدركه بونده اجازت انجق منفل لهم تسليمله تام اولمغله بو تسليم اجزت ديمك منزلنده اولميوب انشا منزلنده قيلنور مسئلهء مزبوره دن عديلی اولدركه صبیء مزبور بعد البلوغ اجزت ديميوب بلكه جعلت ذلك تطليقة واقعة ديسه مجددا انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عديلی اولدركه بركمسنه امير اعطاء مواجب ايدنجيه دك برشیء اشترا قيلسه البته شراسی فاسددر لكن برقاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ايلسه اصل بيع عندمزده فاسد ايكن اجازتيله نافذ ومشتری يه امساكی حلال اولور واكر عامل عسكر ايله دارالحربه داخل اولدقدنصكره برسريه بعث ايدوب اميرلرينه امر ونهی ايتمشيكن اول امير اصحاب سريه يه تنفيلدنصكره غنيمتلرين عسكره ايصال قيلسه لر تنفيلی انجق نصيب سريه ده نافذدر زيرا بونده مجموع عسكر غنائمده اصحاب سريه ايله شريكلردر وامير سريه نك ولايتی اهل سريه يه خاص وعسكره غير متجاوز اولمغله تنفيلی انجق نصيب سريه ده جائزدر واكر عامل عندالبعث سريه ايچون تنفيل صكره اميرلری دخی بشقه تنفيل ايدوب بعده غنائملرين عسكره نقل وتحويل ايلسه لر بو صورتده مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقديم بعده اظهار حصهء سريه ايچون مابقی بين العسكرين تقسيم اولنور غنيمتله نفل عاملدن نصيب سريه نه ايسه ايچندن سريه يه نفل اميرلری تسليم قيلنور زيرا نصيب مرقوم بالتمام سريه نك حصهء خاصه لريدر واميرلرينك اوزرلرينه ولايت خاصه سی اولمغله حصهء خاصه لرنده تنفيلی نافذدر ومسئلهء سابقه بشقه دركه آنده سريه دارالاسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غيرك شركتی يوقدر حتی بو سريه دخی عسكره رجوع ايتميوب همان برطرفدن دارالاسلامه خروج ايلسه لر بونلر دخی دارالاسلامدن بعث اولنان سريه حكمنده داخل ومصابلرندن شركت عسكر زائل اولور لكن مسئلتينك ايكيسنده دخی سريه اغتنام طعام ايلسه لر استدكلری مقداری تناوللری حرام اولماز زيرا عسكره رجوعلرندن صكره دخی اول طعامدن تناول اهل عسكره مباح اولديغی كبی سريه يه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی كبيدر اما حكم تنفيل بشقه در واكر سريه غنم يا بقر يارمك اغتنام واميرلری آنلری عسكره دك سوق ايچون استيجاری التزام ايلسه

بو استیجاری نظر عامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین حائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیر جائزدر واکر عامل سریه یه علی السویه ربع مصابلرین تنفیل صکره امیرلری دخی حین لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضلرینه بشقه کونه تنفیل صکره سریه عسکره رجوع ایتمیوب همان داراسلامه خروجده تعجیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عامل باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر داراسلامه خروجله داراسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه واوج ایتمشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که آرده لا نفل للسریة الاولی بو مثللو سریه حقنده وارددر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینک حق زائد ایله اختصاصنه بناءً رتبهٔ صحته واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما تنفیل امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن داراسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله تنفیل عامل معمول به قیلندقده جمله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولا یدری ماهو

یعنی برغازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال خصوصنده باب مخصوصدر فچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفه الاجناس اون عدد اثواب ایله واصل اولسه هر ثوبک عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیلاه کتوردیکی اثوابک عشری اکا ایجاب اولنمشدر زیرا نص ایتدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدر که تصحیح کلامنه بو معنادن غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز بناء علیه هر ثوبک عشرینه مستحق اولور کذلک من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب ثیاب کبی اجناس مختلفه یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابک جمله سنی جنس واحددن استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بر وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها دیدکده برکسنه بقره یاجاموس یابعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه دن غیری یه متناول اولماز وبو بابده بلاشبهه حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مفروضه ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض الا علی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینک تنفیلی متعارفلرینه تحمیل اولنور امابزم دیارمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقیله شهرت بولدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب برکسنه دخی برجزور یابقره کتورسه برنسنه یه مستحق اوله مز امابرشاة یاخود معز یاشاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور اکرچه لفظ جزره هر برذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعمالنه اعتیاد واستیناس ایتمشلردر حتی برکسنه آخره اجزرنی من غنمک یعنی ماشیه‌لرکدن بکا برجزره ویردیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظ ایله بقر وغنمه مستحق اولموب انجق ابل ایله استحقاقی متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بو صورتده بر بعیر مرکوب یاناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه سزاوار اوله مز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدرکه مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بردخی اکل ایچون ذبح ایتمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردر که

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بر بختی یاخود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة دیدکده جمل عربی یاناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه خاص اولمغله عربی یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اول نسنه‌نک عربیسنه تناول ایلمز واسم بختی جمال عجمیدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بریاشنه کیرمش ذکور یااناثدن تبیع یاتبیعه تسمیه ایتدکلری ولد بقر زکوة ایچون ویرلمک واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکونده جاموس نقصان نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کوریلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلاتقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌درکه جمیع لغات عربیه ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشتر کبی هرلغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزک عدم دخولی لابقدرکه معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمک صحیحدر لکن معنای آخره اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدرکه حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله سنی جنس واحده الحاق ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره واسم دیک اناثه شامل دکلدر وبرایمان الجامعده لا آکل لحم دجاج دیوب لحم دیک اکل ایلسه حانث اولور اما عقد یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیک اکل ایلسه حانث اولمازکه ذلک اسم دیکله عقد یمین ایلسه لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلنی ذکر ایلدیکمز محلده بو مسئله‌یی بیان قیلدق وبو بابده حکم تنفیل حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان* یعنی مسلمیندن ایکی عسکر متنفل دارالحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیلرینک محل تفصیلیدر فچانکه مسلمیندن ایکی عسکر هربری برطرفدن دارالحربه دخول ایلدکده هربرینک امیری قبل الخمس تنفیل ربع یاثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهربری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدرکه اول غنائمی قطعا نفلی وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدهلر زیرا هر امیر انجق کندو سریه سنین اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایتمشدر وهر سریه‌نک مصابی انجق قسمت مزبوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچندن خمسی اخراج اولنمازکه استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هرسریه حصه سیله عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچندن نفللرینی تسلیم وباقیسینی بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله‌یی اکتساب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز یوز رجال ودورتیوزی فارس دورتیوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورتیوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدیوز راجل اولسه کرکدرکه مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس ویدیوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز عدد اولان سریه یه ودورت خمسی فرسانی دورتیوز اولان سریه یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم واوج سبعی رجاله سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله سی دورتیوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق ایله هرسریه‌نک حصه سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهرسریه حصه سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینک جمله سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زائده دن عاری ایکن بو صورتک ماقبلنه تفرع وتفریعنک توجیهی دشوار نهایة الامر بودخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده ما نحن فیه کبی هرامیرک سریه سنه

تنفیلی یاخود هیچ بریننك عدم تنفیلی یاخود احد همانك تنفیل وآخرك عدم تنفیلی جمله سی برابردر زیرا هر امیرك
ولایتی سریهٔ اخرایه متجاوز اولمامغله آنلرك حصه سنده تنفیلی غیرجائزدر

باب النفل لمن یجب اذا جعله الامام جملة * یعنی متنفل لهمده اجمال وقنغی صنفه تنفیل قیلدیغی بیاننده اهمال
ایلدکده نفل کیملره واجب اولدیغی تعیینی حاوی باب دقیق الفحوا ویدر اکرامیر من خرج من اهل العسکر فاصاب
شیئا فله من ذلك الربع دیو تنفیل ایلسه بولفظی مسلم وذمی رجل ومرأه حر وعبد صغیر وبالغ تاجر ومقاتل سابق القتال
وغیرسابق وبالجمله غنیمتده سهمی یارضخی اولان هرفریقه بلاتفریق شاملدرز یرابوندن مقصود قتال واغتنامه
تحریض واغراوطوائف مذکوره ده اهلیت تحریض پیدا وهو یدادر وعسکرده بولنان تاجرفی الاصل قتال ایتدیسه ده
سهمدی غنیمته اصابت واتیان ایتمکله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغیراذن الامام خروج ایتمش ایسه غنیمتدن
رضخ وسهمی متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مز واکرخروجی باذن الامام ایسه نفلده مقام ذمیده قیام
ایدر واکر اهل حربدن براسیر قول امیری ایشیدوب خروجه عزیمت وغنائمه اصابت ایلسه غنائمی فیء مسلمیندر زیرا اسیر
فیء مسلمین وغنائمی آنك کسبی وکسب عبد مولاسنك ملکیدر بنابرین اول اسیر غنائمی ایله فیء مسلمین قیلنور واکر اول دار
اهلندن عسکر مسلمینده مستأمنین بولنوب مقالهٔ امیری ایشیدوب قتاله خروج وآلدقلری غنائمله ینه عسکره
ولوج ایلسه لر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفلری زائل ومأمنلرینه وارد وواصل اولدقلری موضعده اخذ غنائم
وبعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ایله استیمان ایتمشلر ایسه بلاخمس جمیع غنائملرینه مالك اولورلر زیراموضع
مرقومه وصوللرنده بیزمزده اولان حکم امان منتهی اولدقدنصکره آنلر اهل حرب ایکن اموال اهل حربه استیلا
وتملك بعده آنك اوزرینه استیمان ایتمشلردر واکرمأمنلرینه بالغ اولمیوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ
ایتمشلر ایسه قتاللری باذن الامام ایسه بعد النفل وبلا اذن ایسه بلانفل غنائملری فیء مسلمین قیلنور زیرا مأمنلرینه
بلغ اولمدقجه امان حکمی باقی اولمغله دار اخرادن عسکر بیزمزده بولنان حکم مستأمنینده قیلنورلر وباذن الامام خروجلریله
بلااذن خروجلری میاننده توضیح فرق اولدرکه اذنله خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلدیکی مسموع اولدقده
امیر ومسلمین اوزره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب وبلااذن خروج ایدنلر نصرتی غیرمستوجبدر وحکم تنفیل
* دخی بویله درکه اذنله خروج ایدنلر اهل ذمت منزلنه نازل وبلااذن ایسه انفاله غیرنائللردر والله الموفق *

باب النفل فی دخول المطمورة * یعنی تحت الارض بناقیلنان مطموره یه دخول بابنده احکام تنفیلك محل تفصیلیدر
نتهکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطموره نك قپوسنده قیام وامیر من دخل من باب هذه المطمورة
فله نفل مائة درهم دیمکله تحریضه اقدام ومسلمیندن برقوم دخی اول بابه اقتحام ایتدکلرنده ناکاه وراسنده
باب آخر مغلق وارایدوکی ظاهر لکن بین البابین اعدادن برفرد غیرحاضر اولوب همان عامهٔ اهل اسلام
باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب فتحله بکام اولسه لر ینه باب اوله اقتحام ایدنلرك نفللری متحقق وآنلردن هربری
ایجاب امامله یوزدرهمه مستحقدر زیرا من دخلده کلمهٔ من لفظ عام وعلی الانفراد هربرینه تناولی بلاکلامدر
بوصورتده جماعت مسلمین اظهار خصام وبین البابین اعدادن کسنه بولنمدی وباب ثانیده قتال اوزره دخی
جمله مزحام راینك آنلره نفللرین ویرمزدیو منازعه یه قیام ایدرلرسه انلری اسکات ایچون دینلورکه سزلر وراءبابده
باب آخر موجود وبین البابین دوشمندن کسنه نابود ایدوکنی بیلمز ایدیکز اول حینده تنفیله حاجت مس ایتمکله امام
ایجاب تنفیلله باب اوله دخول اوزره داخلینی تحریضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بوتوجیه امام تعیین
باب ایده رك من دخل هذا الباب دیمش اولایدی وجیه اولورایدی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه
المطمورة دیدی وبونابده باب مطموره انجق باب ثانیدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر بلکه حین نفلده باب
مطموره عند الامیر والمسلمین انجق باب اولدر زیرا مسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التنفیل دخول
ایدنلر اعتقادلرینه کوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرینه تنفیل اولنان امری اتمام ایلدیلرینه سؤال اولنورسه که بوصورتده
مجموع داخلینه یوز درهم ویرلمك واجبدرکه امام انجق آنی موجب اولمشدر جوابده دیرزکه کلام مطلق افهامه
تبادر ایلین مفهومه حمل اولنور ولفظ مزبورده کلمهٔ من هربرینه متناول ولفظ مائه دخی منکر اولدیغی آنلردن
هرفردك مستحق اوله جغی آخرك مستحق اوله جغنه مغایرتنه دلیل اولمغله فهمه تبادر ایلین هربرینه برمائه
تنفیلدر کذلك من دخل فله رأس دیسه حکم تنفیل بوتفصیل اوزره در اما من دخل فله اربع من الغنیمة
دیدکده اون کسنه داخل اولسه مجموعی برربعه نائل اولورزیرا بونده داخلینه ایجاب ایلدیکی ربعی غنیمته
اضافتله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع مسماده اشتراك داخلین ایدوکی غالب احتمالدر کورمزمیسنکه داخلین

حسب العاده اربعه دن زیاده اولور وغنیمتك انجق ارباع اربعه سی موجود اولمغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر
پس مرادی داخلین کثیر ایسه لرده ینه ربع بینلرنده مشترك ایدوکی بوبیاندن مستفاددر واکرابتدا برشخص صکره
بردخی ثم وثم بربر دخول ایده رك عشرهٔ کامله اولسه لر ینه جمیعا دخوللری منزلنده ربعده اشتراك ایدرلر
زیرا امام جمع وترتیبه بلاتعرض دخول اوزره تنفیل ایتمشدر لکن بوتنفیل انجق اولابدن اعدانك انعدامی
یاخود تباعد وانهزامی معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر بوقسه بین البابین کسنه بولنمدیغی
معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفله نائل اوله مز زیرا تحریض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر کذلك
مسلمین فتح باب ایلدکدنصکره خلفنده کمین اولمق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسه لر بونده دخی تنفیل حکم
وتفصیلده ماقبلنه عدیلدر زیرا مقصود تحریض دخولدر اولدخی حال بقاء خوفله مقیددر کذلك من دخل
فله بطریق المطمورة دیدکده اون کسنه حال قیام خوفده معا یا متعاقبا داخل اولسه لر اشتراکا بطریقه نائل
قیلنورلر زیرا بطریقی مطموره یه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشتراك داخلین ایدوکی مستفاد اولمشدر
اما فله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریقی تنکیر ایتمکله هرداخل بربطریقه نائل قیلنور لکن
اول مطموره ده انجق ایکی اوچ بطریق موجود ایسه موجودلری میان داخلینده تقسیم اولنوب شیء آخر اعطا
قیلنماز زیرا صحت ایجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقدار موجودی تجاوز ایلمز وعلی هذا فله جاریة من جواریهم
دیوب ایچلرنده اوچدن زیاده جاریه بولنماسه بین العشره تفاضل بولنمامغله اول جواری بینلرنده علی السویه
تقسیم اولنوب جواری موجوده نك غیریده تنفیل تحقق ایتمکله شیء آخر اعطا اولنماز امامن جواریهم قیدینی
ترکله فله جاریة دیمش اولسه بوصورتده مطموره ده بولنان مالدن هرداخله برجاریهٔ وسط یاخود قیمتی اعطا
قیلنور زیرا بونده هرداخله برجاریهٔ مطلقه تسمیه اولنوب اول تسمیه دخی مالیت جاریه ده موجب حق اولمغله
عینی یاقیمتی واجب اولور لکن تنفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تنفیلی مطموره ده بولنان ماله
تقییده متوقف اولمغله بویله تقیید اولنور حتی مطموره ده نسنه بولنماسه محل حقلری منعدم اولمغله داخلین برشیئه
مستحق اوله مزلر فرق مسئلتین مسئلهٔ وصیتله ایضاح قیلنورکه برکسنه فلانه کندو جاریه لرمدن برجاریه
وصیت ایتدم معناسنه اوصیت لفلان بجاریة من جواری دیوب بعد الموت جواریسی بولنماسه موصی لهه
نسنه ویرلمز اما مطلقا برجاریه معناسنه بجاریة دیسه مالندن برجاریه قیمتی ویریلور بونده دخی
هیچ مالی قالمازسه موصی لهه نسنه ویریلمز حکم تنفیل دخی بویله درکه مطموره ده نسنه بولنمادقده
بشقه غنائملری وار ایسه دخی مستحق نفل اوله مزلر زیرا مقصود متکلمله حاصل اولان تقیید کلام تنصیص متکلمله
تقیید مرام کبیدر بناء علی هذا صورت مفروضه ده مسلمیندن بریسی دخول وخلف بابده کسنه بوغیمش دیوندا
بعده برجماعت دخوله ابتدا ایلسه لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدرز یرا تنفیلی حال بقاء خوفله مقید وخوف
دخی نداء اولی استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولی استماع وحقیقت حاله اطلاع ایتمدین دخوللری
بشقه درکه دخوللری حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول کبی نفله مستحق اولورلر واکر صورت مفروضه ده
برجماعت باب مطموره دن دخول وجماعت اخرایی دخی اذن والتماسلریله بعض کسان بالای مطموره دن
ادلا وارسال وانلر دخی بابه مرور ایتمدین تدلی وترسل برله وسط مطموره یه حلول ایلسه لر نظر اولنور اکر امیر
من دخلها دیمش ایسه طائفتیندن هربری نفله مستحق اولور زیرا دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی
هربرندن تحقق ایتمشدر واکر من دخل من باب المطمورة دیمش ایسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر
زیرا بابدن دخولی شرطله تقیید کلام ایتمشدر کورمزمیسنکه برکسنه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب
دیدکده زوجه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولمیوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور
واکر برجماعت حدیددن بعض ظروفه کیروب رفیقلری آنلری کندو اذن والتماسلریله بالای مطموره دن ادلا
وارسال وآنلر دخی بین السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ایله قتال مسلمین فتح مطموره یه استعجال
ایلسه لر مستحق انفال اولورلر زیرا دخولدن مقصود امیر انجق وصولی تحقیق جرأته موصل ومنافع مسلمینی
محصل اولان موضعه وصول ایدی اول دخی رسیدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتالله دوشمنی مشغول ایتمکله
مسلمین فرصتیاب فتح ودخول اولمشلردر واکر رفیقلری آنلری برایکی ذراع مقداری ادلا بعده کیر واخراج ایلسه لر
بونده معنای دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه یه مستحق اوله مزلر زیرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمینه موصل
اولمامشلردر اما حین تدلیه ده حبللری منقطع ووسط حصنه واقع اولسه لر بونده التماسلریله تدلیه اولندقلرندن
نفسلرین مطموره یه القا ایتمش کبی اولوب شرط دخولی ایفا ایتملریله نفللرین استیفا ایدرلر اما تدلیه ایدنلر

مطلب اوصی بجاریة ولاجاریة له

التماسلری یوغیکن قطع حباله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتاله فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئه استحقاق ایده‌مزلر
زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز
لکن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هلاک اولسه‌لر نفسلرین القا
منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله
دیتی جمع ایلمک غیر ممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشرایسه نفله مستحق
اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول
ایتمش کبی مطموره ده حصولی کند وفعلنه نسبت اولنور اما برکمسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه
واصل اوله‌مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز
مگر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امر ایله فعل غیر همان فعل نفسی کبیدر
نکته سی اولدر که مقصود امیر اظهار جرأتدر واظهار جرأت فعل غیر امر ایله اولدقده حاصل و بلاامر غیر
حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی
فتح مطموره یه دک قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده
یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هوادن سلاح عدو واصل
اولمیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کندایله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه یی جلب ایده‌مز زیرا فاعل
آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در بوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه
باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذرار یلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمک اوزره طالب صلح اولدقلرنده
مسلمیندن برطائفه یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال کورملریله مسلمین صلح
مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیک عدد رجال بولندقلرندن بشقه مطموره نک
تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اگر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد
ایسه اول مطموره مطمورهٔ واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمدرلر زیرا
بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده در که حجره‌لری ومقصوره لری متعدد لکن
طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اگرچه قلیل
العدد ظن ایتمشلر ایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریح محلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر
واگر مطموره نک جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف
مدخل حسیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنور که ایکی
جانبنده بر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عد اولنور و بوصورتده امان انجق مسلمینه
متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطمورهٔ دیکرده بولنان رجال
قیدده ادخال اولنورلر اگر آنلر بزلر مطمورهٔ اولی اهالیسندن ز دیرلر سه موضع امانک غیریده بولنمالریله دعوای
امانده قوللری قبول اولنماز مگر باعبانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدر که اهل ذمت اهل حرب قریه لرندن برینه دخول
ومسلمین اول قریه یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیٔ اولورلر مگر باعبانهم ذمی اولدقلری معروف اوله
ومطمورهٔ اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مگر اهل مطمورهٔ اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن
شول قومدر که اهل ذمت قریه لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر
مگر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بر دیوار اولوب اوزرنده بر برینه واصل اوله جق بر باب
آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابویله بر دیوار یوغیسه همان برلرینه وصوللرین قطع
ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بر برینه وصوللرین قطع ایدر میانلرنده فاصل
یوغیسه مجموعی مطمورهٔ واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا
مدینه تعدد ابوابله مدینهٔ واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره لر دخی فوق الارض
اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق
وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلنک محل تفضیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل
منکم اولا فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینسه اوچ

ایکنجی یه

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بر رأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بوتنفیلی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله
امامدن علی وجه النظر صادر وداخل اولک مشقتی ثانیدن وثانینک ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده
اوچ کمسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اولنه اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بر رأس اسیر واصل اولور کذلک اولا قیدینی حذفله
من دخل منکم فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه
مشروحله تنفیل اولنور زیرا وللثانی وللثالث افظلریله عطفندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمک مرادی
ایدوکی رتبهٔ نصر بحده مستفاد در کذلک ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی
وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمهٔ من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا کلامدر
لکن بو ایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف
ایسه برشیئه مستحق اوله‌مزلر و بوصورتلرده اوچ کمسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه‌لر نفل اول وثانی باطل
ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقک اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان
فردک اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردک اسمیدر والفاظ مذکوره اگرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر
لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولک دخولیله مطلوب
اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر
کذلک داخل ثانینک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل ثانی دخی
باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلک دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی
یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد
مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی
لفظلرینک معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینهٔ صارفه تحقق ایدوب ایتمکده
اولینایله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی
وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه دن بری ثالث قیلق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا
علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار
قیلنماز جواب اولدر که بزقریبا لفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب
ایلدیکی لفظ ثالثی عام قیلوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمک غیر ممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نفلده
شرکتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده ابتدا
ایکی کمسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی
کمسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هر برینک رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی
رفیقندن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخوله ثالث ایدوکی متبین اولمغله
رأس واحد اکا متعیندر واگر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه
نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله‌مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردک اسمی ایکن رابعله برابر
داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واگر ابتداء دورت کمسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل
اوله‌مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیر موجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا
بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده مداخل اوله‌مزلر ار بعه دخی بونلره مماثلدر واگر ابتداء برکمسنه
بعده معا ایکی کمسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخریندن مزاحمهٔ ثالث ایله
وصف ثانویت غیر حاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی
متعین وترجیح احدهما غیر ممکندر واگر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بو اثنان نفله نائل
اوله‌مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل
ایتمامشدر واگر امیر شخص معینه خطابله سنک اولا دخوللکی امید ایده‌م لکن ثانیا دخول ایدرسک سنک ایچون
ایکی رأس اسیر وار در مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلک رأسان قولیله
ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام
اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله کلمشدر ومقتضای
استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلوب
انجق قتالده اظهار جد اوزره تحریض ایدوكنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اكمل وجوه اوزره تكمیل ایلشدر
اما بو مقدمه‌یی ذكر ایتیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدكده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه‌یه
نائل اوله‌مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالكه اقتحامنی بیلدیككندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمكدر
تا كه یالكز كیرمیوب آندن اقدم یا آنكله برابر غیریلری دخول ایتكله اول دخی كسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله‌مز اگرچه صورت مزبوره‌ده
بو معنی محتمل اولدیغی كبی وجه استحسانده ذكر ایلدیكمز معنی دخی محتملدر لكن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده‌میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تكمیل ایلدیكی كبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمیوب احتمال مجرد قالمشدر واحتمال ایله استحقاق ثابت اوله‌مز واگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایكی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایكی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله‌مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول كسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی كبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منكم ثانیا فله رأس دیدكده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول كسنه برنسنه‌یه ظفریاب اوله‌مز سؤال اولنورسه كه معنای كفایت وقوت دخول اولده
اكثردر قولیكر قنده‌در كه بو كسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیكن نفله نیچون
شایان كوریلمدی جوابده دیرزكه بلی بویله‌در لكن بو رضا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر كورمزمیسنكه بو كسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیان ایله
نفله شایان كوریلوب صكره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لكن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیكن مستحق اولماز دیمك جائزدكلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقدنصكره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واگر اوچ شخص معینه خطابله من دخل منكم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدكده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری بر كسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول كسنه برأسه اوچ رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه‌نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمكله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه‌نك غیریدن بعض كسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهء مزبوره‌ده من دخل منكم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله‌مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیكن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهء اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه‌دن ایكیسی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله‌مزلر
زیرا نفل دخولیله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایكی رأس وثانی‌یه بر وشیوخدن داخل اوله اوچ رأس وثانی‌یه ایكی تنفیلنی ایجاب ایلدكده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه‌لر اول شاب ایكی رأسه واول شیخ اوچ رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن كسنه
داخل اولمامغله دخولنده اول شبان ایدوكی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن كسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوكی
باهر اولمشدر واگر ایكی شابله برشیخ معا داخل اولسه‌لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوچ رأسه نائل اولور
لكن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفةً مقسومدر وعلی هذا القیاس ایكی شابله ایكی شیخ معا
داخل اولسه‌لر اول ایكی شیخ بربرینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایكی
شاب كبی نفل شیخ ثانی‌یه مناصفةً واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله كذا دیدكده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور كه شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده‌مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه بینلری فرق مذكور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور كورمزمیسنكه

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الكتاب

مطلب معنی كلمهء كل

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدكدنصكره اولا عبد نصرانی صكره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه‌ده عبد مسلم آزاد اوله‌مز كذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدكده اولا داره عبد هندی صكره تركی داخل اولسه عبد تركی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله‌مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر كذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدكده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه كندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله كندو دخولده اول الناس
اوله‌میوب نفلی اختلاس ایده‌مز كذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدكده ابتدا
بر دارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بو دخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده‌مز كذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوكی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه‌لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله كذلك ای ناشب رمی اول دیدكده ابتداء برنابل رمی ایدوب صكره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منتشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه‌یه نائل اوله‌مزلر مترجم فقیردیر كه قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لكن مقدمة الادبده نشابه تیرتركان ونبله تیرتازك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التركیه
دیمكله تصحیح اولنمشدر ومسئلهء مذكوره بو معنایه مبنی ایدوكی بیاندن مستغنیدر انتهی واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدكده برفارس وبرراجل داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه نائل قیلنور
وبو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر كه علی كلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوكی
مقرردر اما ایكی فارس معا یاخود ایكی راجل معا داخل اولسه‌لر هیچ نسنه‌یه واصل اوله‌مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایكن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجالدن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
اوراجل دخل اول یعنی فنقی فارس یاخود فنقی راجل كه داخل اول اوله دیدكده برفارس وبرراجل معا داخل اولسه‌لر
هیچ بری نسنه‌یه نائل اوله‌مز زیرا ای فارس اوراجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایكن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله‌لری بشقه‌در كه آنلرده احد كلامینی
یالكز فرسانه مقید وآخری یالكز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه‌ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر كل من یدخل منكم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هركیمكه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر
هر بری بررأسه بررأسه نائل قیلنور زیرا كلمهء كل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله‌سنی جامع
وحاوی اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصهء مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
بررأسه مستحق كوریلور اما متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودركه
صكره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمكله داخل اول اوله‌مزلر لكن مسئلهء متقدمه‌ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب كلمهء كل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمكله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منكم اول دیوب بش كسنه دخی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله‌مزلر زیرا كلمهء من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش كبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دكلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما كلمهء كل هر برینه معیت غیردن عاری كبی علی الانفراد متناولی
موجبدر كورمزمیسنكه كل رجل دخل اول دیدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه واصل اولور
اگرچه كلمهء كل دخی بعضا من كبی موجب عموم قیلنور لكن قول مذكورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ كل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهء زائده بولنمق لازم ایكن منعدم اولور وفائدهء
زائده‌سی انجق ذكر ایلدیكمز معنادر كه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما كلمهء ای بشقه‌در كه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش كسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماق

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخلينده هر برى خاصةً مشمول ايجاب وبرأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده اخماسا واصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بر برندن اولى اولمديغى معلومدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحمه‌لرندن سرافرازدر وبوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنيده بولنوب
ثلثه‌ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه‌لر
هيچ برى نسنه‌يه نائل اوله‌مز زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر برى رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدر كه اربعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه‌ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه‌ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل ومجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معا بعده خوف اعداعلى حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه‌لر بو عشره‌دن هر برى
برأسه نائل ومجموعنه اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسةٍ مفهومى
اولوب خمسيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلومدر وكلام مزبورى مفهوم مذكوره حملمز اكا مبنيدركه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجوددر واكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه‌لر هيچ برى برشيئه نائل اوله‌مز زيرا اخيريندن هر برى سادس سته‌در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان وبعده اثنان وبعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه‌لر بو خمسه‌دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولامعيت بالتعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشيئه موصول اوله‌مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى بوقدركه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر بوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدركه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه‌يى اسقاط ايلديكيمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغا برله ممكن اولديغى كبى احد الاثنين الغا برله دخى ممكن وبو ايكى الغادن بريسى آخردن اولوينله
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شويله‌كه مسلمين ارض حربده بر مطموره‌يى محاصره اوزره
اقامت وامبرلرى مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده بوز عدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره‌جكى دينارى مطموره‌دن اصابت ايده‌جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه‌لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا اقتال ياخود
فرار ايتمك ايچون محافظه‌لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
وبطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايدوكى
اكا هركيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره‌جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنور زيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله
بولنماوب همان اموال وذرارى وارايسه اول مائه‌دن هر برى غنائم موجوده‌دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه‌لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقاتلهٔ امبرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردركه مقاتلهٔ امبرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه دكين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ امبرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولوروبو بابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده‌در وبدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى اموره ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر بوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده‌لر كورمزمبسنكه امام ايچون غنيمتدن اسراىى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره‌دره بو معنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار وبركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه‌يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجراله مضمونى اعلان
وبركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله‌مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهمه وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌دركورمزمبسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار على الطاعات

اجر بنى الله تعالى اعطا قيلر ومتقرب الى الله كند و نفسيچون عامل ايكن غيرا اوزره موجب اجرت اوله مز وسهم غنيمت كند ويه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسى ايچون عامل ايدوكى متضمن اولمشدر بعده مؤلف سامى مكان جهاد اوزره استيجار حج واذان وامامت اوزره استيجار مز لنده اولديغن بيان قيلدى شارح عالى مقام ديركه بزدخى بو بحثى شرح مختصرده استيجار على الطاعات مبحثنده شرح واعلام ايلديك واكر مسلمين برحصنى محاصره ايدوب خارج حصنده اهل حصنك كنائس ومحل لعبلرى كبى مواضع خاليه لرى بولنمغله امام مسلميندن برقومى اجر معلومله اول مواضعى تخريب اوزره استيجار ايلسه جائز كوريلور زيرا مواضع مرقومه ايادى مسلمينه داخل اولوب درونى اعدادن خالى بولنمغله قتاله حاجت مس ايتديكندن تخريبى اعمال جهاددن دكلدر اما بر حصنك اهاليسى ايچنده ممتنعين ايكن تخريبى ياخود كسر بابى اوزره استيجار بشقه دركه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واكر اهل حربدن برطائفه سفينه لرنده قصد مسلمين ايله توجه ايدوب امام احرار مسلميندن ياخود مسلمينك كفار يا مسلمين اولان عبيدندن برقومى سفينه لرينى احراق ايچون رمى محرقات اوزره استيجار ايلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملى اجرته سزاوار اوله مز وبوبابده معتبر اولان دين مولادر دين عبد دكلدر كه مسلم فرسيله جهاد ايلديكى كبى عبديله دخى جهاد ايلر اما عمل مرقوم اوزره اصابت ايده جكلرى غنائمدن تنفيل ايدرسه تحريضه احتياج بولنمغله جائز كوريلور وبحرك قبرده حصونه رمى منجنيق اوزره برقومى استيجار ايلسه دخى بويله در اما اعمال مذكوره اوزره اهل ذمى استيجار ايلسه جائزدر كه اهل جهاد اولمدقلرندن عمللرى جهاد دكلدر واكر جهاد بحرده مسلميندن برقومى كورك چكمك ايچون استيجار ايلسه بو جائزدر كه عمل جهاددن دكلدر وبرعمل معلومدركه اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر كورمز ميسكه عمل مزبور لقاء اعدايه مخصوص اولميوب لقاء اعدادن غيرى اوقاتده دخى ايتيان ايدرلر وملاحين عمللرى اوزره اخذ اجرت ايدرلر وحلال كوريلور واكر مسلمين غنائم متفرقه يه مانع ومدافعى يوغيكن ظفر بولوب اميرلرى من جمع هافله دينار ديسه جائز كوريلور زيرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولميوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرينه بدل معلومله استيجار جائزدر امابعد الاحراز بيع غنائم ايچون برمسلمى استيجار ايلسه بوعقدى اجارۀ فاسده در

مطلب الاستيجار للبيع فى مدة معلومة او غير معلومة

مكر بيان مدت ايدوب مثلا اون كون بيع غنائم ايچون شوقدر درهمه سنى استيجار ايلدم ديسه زيرا بيان مدتده عقدى منافع اجيره متناول اولمغله بيع ايتسون ايتمسون همان تسليم نفسيله مستحق اجرت اولور امامدت بيان اولنمسه معقود عليه انجق بيع اولوب اول دخى امر مجهولدر كه كاه كلمۀ واحده ايله تام وكاه اون كلمه ايله بيله نا تمام دركذلك حصولى مساعدۀ مشتريه مربوط اولدغى نه وجهله اوله جغى غير مضبوطدر بناء عليه استيجار على البيع فاسددر وفساد مزبور بايع غنائمه خاص اولميوب بلكه جميع بايعين بو وجه اوزره در

مطلب اجرة القسام حلال

واكر امير غنائمى بين الغانمين تقسيم اوزره بركمسنه يى اجر معلومله استيجار ايلسه بو جائزدر زيرا قسمت عمل معلومدر وتمامى قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرويدركه حضرت على رضى الله تعالى عنهك بر قاسمى وار ايدى واجرتله تقسيم ايدر ايدى وبونده مدتى بيان وعدم بيان متساويدر كه عمل بنفسه معلوم وتمايندر وبوصورتده قبل النقل والغنيمة اجرت قسامله ابتدا قيلنور زيرا بوديندر قسمت غنيمت قسمت ميراث كبى ونفل دخى وصيت كبى اولوب دبون بونلردن اقدمدر

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

واكر امير اجر مثلندن اكثر ايله استيجار ايتمش ايسه نظر اولنور اكر زيادۀ يسيره ايسه جائز كوريلوب دكل ايسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا امير بوتصرفده ناظر مسلمين اولمغله ولايتى اب ووصينك يتيم ايچون ولايت استيجارى كبى شرط نظر ايله مقيددر بوصورتده اجر مثلندن زياده سى استرداد اولندقده اجير اول زياده ايله كندوبى استيجار ايلين اميره قصد رجوع ايلسه رجوعى غير مشروعدر زيرا امير نفسى ايچون عقد ايتميوب همان على وجه الحكم مسلمين ايچون عقد ايدوب انجق خطا ايلمشدر اكا عهده دن برنسنه لازم كلمز اما وكيل بالاستيجار بشقه دركه اجر مثلدن اكثر ايله مباشر عقد اولسه عقدى نفسى اوزره نافذ وموكل اوزره غير نافذ اولمغله جميع اجرت كندو اوزرينه لازم اولوب موكل اوزره لازم اولماز زيرا استيجارده محابات فاحشه ايله موكله مخالفت ايتمكله وكيل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدى خاصه كندو اوزرينه نافذ اولور وامير حكم ايلديكى عقودده لحوق عهده تحقق ايتمكله عقدى كندو اوزرينه نافذ اولماز نظيرى شول مسئله دركه قاضى يتيم ايچون برعاملى اجر معلومله استيجار ايدوب آنده غبن فاحش پديدار اوله بو صورتده اجيره اجر مثلى اعطا ومابقيسى يتيمه رد وايفا قيلنوب استيجار قاضى على وجه الحكم واقع اولمغله اوزرينه نسنه لازم اولماز

مطلب تعمد الجور من القاضى

اما امير وقاضى بزبو فعليمزى بزه لايق اولمديغنى بيلهرك اصدار ايلدك ديو اقرار ايدرلرسه جميع اجرت كندو مالرندن اوزرلرنده استقرار ايدر مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده ديركه

لانهما تعمدا الجور فصارا فيه غير حاكمين يعنى امير وقاضى تعمد جور ايتمكله اولبابده حاكم دكللردر وشارح جليل بعض فروعى تفصيلده ديركه حاكم جور ايله منعزل اولور دينلر تعليل مذكور ايله استدلال ايلديلر لكن مسئلۀ انعزال بزم مذهبمز دكلدر وبز آنى املا ايلديكمز شرح الزياداته باب تحكيمده بيان قيلدق وتعليل مذكورينك تأويلى انجق اولدر كه نفوذ حكم قاضى دليل شرعيدن صدوره موقوف ايكن بوحكمى دليل شرعيدن خالى اولمغله اول قاضى بغير حجۀ ياخود خلاف نص اولان كندو رأيله حكم ايلين قاضى منزلنده نازل وعلى حاله قاضى ايكن بوحكمى باطل اولور وحكمى بو وجهله باطل اولدقده عقدى كندو اوزرينه نفوذ ايدر زيرا قاعدۀ اصليه دركه عقدك عاقد اوزره نفوذينه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر وبز ادب القاضى ده بويله ذكر ايلديك كه

مطلب اذا اخطأ القاضى فى قضائه

قاضى قضاسنده خطا ايلدكده نظر اولنور اكر خطاسى حقوق عباده ايسه غرامتى مقضى له اوزره واجب واكر حقوق الله ده ايسه خطاسى بيت المال اوزره مترتبدر واكر اول قضاده تعمدينى اقرار ايدر ايسه غرامتى اوزرنده وكندو مالنده برقراردر وامير دخى افعالنده قاضى يه معادل وحكمى حكمنده مماثلدر واكر امير سوق ارماك ايچون برقومى استيجار وآنلر دخى سوقه ابتدار ايلدكلرنده بعض ارماك يدلرنده تعديلرى يوغيكن ياخود سوقده قصورلرى وار ايكن رسيدۀ هلاك اولسه نظر اولنور اكر هلاكلرى دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ايكن تحقق ايدرسه تعديلرى بولنسون بولنمسون اوزرلرينه بروجهله ضمان تلاحق ايلمز زيرا غنائمده حق غانمين هنوز متأكد اولمامغله دار الحربده استهلاك غنائم ايدنلر دخى ضامن اولمازلر واكر هلاكلرى وصول دار اسلامدن صكره ايسه اجير مشتركله همحال اولورلر

مطلب ضمان الاجير المشترك

وبزشرح الكافى ده بيان قيلدق كه اجير مشترك يدنده بلا صنعه تلف اولان نسنه احترازى ممكن وغير ممكن نه كونه سببله تلف اولسه قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى ده اوزرينه ضمان يوقدر وعند الامامين سببى غير ممكن الاحتراز اولمدقجه ضامن اولور اما جنايت يديله تلف اولان نسنه يى ابو حنيفه وامامين رحمهم الله تعالى قوللرنده ضامن وحكم استهلاكى متضمندر ومانحن فيهده سوق ارماكده عدم رعايتلرى ياخود تقاطع ايتدكلرنده اهمال وغفلتلرى ايله تلف اولانلر جنايت يد اجيردن عد اولنوب ضمان قيمتى اوزرينه ايجاب قيلنور لكن انجق مكان تلفده قيمتنى ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرينه مستحق اولورلر اما قصار وامثالى بشقه دركه آنلرده صاحب المتاع مخيردر كه ديلرسه متاعينك غير معمول ايكن قيمتنى تضمين ايدوب اجرتنى ويرمز وديلرسه معمول ايكن قيمتنى تضمين ايدوب اجرتنى ويرير زيرا آنلرده اجير اوزرنه وقت قبضنده بلا عمل ايجاب ضمان ممكندركه عند القبض قبل العمل استهلاك ايلسه البته ضامن واجره غير مستحقدر زيرا بوبابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت قبض اجير ايله وقت ايفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممكندر ومانحن فيهده باعتبار وقت التسليم ايجاب ضمان غير ممكندر كه وقت تسليمده دار الحربده بولنمقلريله استهلاكلرى موجب ضمان دكلدر بناء عليه ايفا ايتدكلرى عمللرى مقدارى ابقاء عقد ايلمك كركدر كه ايجاب ضمان ممكن اوله بو جهتدن اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر وبلا صنع الاجير ممكن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده على قول الامامين دخى ميان مسئلتين بو وجهله تفريق اولنور واكر سوق ايتدكلرندن بعضيسى دار الحربده تلف اولسه ذكر اولنان علته بناء قطعا ضمان يوقدر لكن على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى اكر تلفى بغير صنعهم ايسه اقامت ايلدكلرى عمللرى مقدارى اجرته مستحقلردر كه بغير صنعهم هالك اولمغله تسليم ايتدكلرى عمللرين استرداد ايتمشلردر واكر تلفى بصنعهم ايسه اجرته غير مستحقلردر كه اصلا كله عمللرين كويا استرداد ايلمشلردر وهم اوزرلرينه ضمان واجب اولمامغله عمللرندن غانمينه برفائده مترتب اولمامشدر بوجهتله اجرى مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم هالك اولدقده اوزرلرينه ضمان واجب اولمغله غانمينه سلامت عمللرى ظاهر واجرته استحقاقلرى باهردر وعلى قول الامامين نظر اولنور اكر دار الحربده بغير صنعهم تلفى ممكن الاحتراز اولان سببدن ايسه ينه اجرته مستحق اوله مزلر زيرا بونده تلف حكما كندولره نسبت اولنور حتى دار اسلامده واقع اولسه قيمتنى ضامن اولورلر بو جهتدن اقامت ايتدكلرى عمللرين استرداد ايتمش كبى اولوب مستحق اجر اوله مزلر نظيرى اولدركه بركمسنه جلود ميته سنى احتمال ودباغت ايچون برشخصى استيجار ايدوب اول دخى تحمل ايدوب كيدر ايكن سور چوب اول جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه ياخود اول شخص حامل جلودى احراق ايلسه اوزرينه ضمان لازم اولماز كه مال متقوم دكلدر واجره مستحق اوله مز كه اتلاف جلود ايله عملنى استرداد ايلمشدر غنائم دخى دار الحربده بصنعه ياخود بغير صنعه تلف اولدقده حكمى بو وجه اوزره در اما سوق ايلدكلرى ارماكى اعدا كلوب آلدقدن تغلبا اللرندن اخذ ايلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زيرا بونده

تلف سبب غير ممكن الاحتراز ايله اولمغله اقامت ايتدكلری عملارين استرداد ايتمش اولمازلر انجق سابقين بو وجهله
تلقی ادعا ايلدكلرنده على قول ابی حنيفه رحمه الله تعالى قول مع اليمين آنلرك قوللريدر كه عندنده اصل قبضلری
على وجه الامانه اولمغله قول مع اليمين قول الامينذر وعنـد الامامين بلا بينة تصديق اولنمازلر كه عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء عليه داراسلامه خروجدنصكره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغله
قولی بلاحجة قبول اولنماز واكر امير عسكر غنيمتدن صغـار وكبار سبيی ورقيق مكان معلومـه دك دوابی اوزره
حمل ايچون برشخصی استيجار ايدوب اول دخی حمل ايليوب كيدرايكن دارالحربده سوء سوقندن ياخود بشقه سبب
ممكن التحرز ياغير ممكن التحرزدن هالك اولسه‌لر ضمان يوقدر كذلك هلاكلری داراسلامده اولوب اجيرك استهلاكی
ياخود سوق دابه ده عنف وشدتی ياصنع اخری معلوم اولماسه ينه ضمان يوقدر اما محمولی بنی آدمك غيری امتعه اولسه
حكمی بشقه‌دركه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه‌يی ضامندر نكته‌سی اولدركه آدميده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنايتدركه ضمان عقـد جنسندن دكلدر واجير مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقد در وجنس ضمان عقددن اوليـان ضمانده اعتبار عقد غير ممكندر اما ضمان امتعه بشقه در وهم راكب
بنی آدمدن اولدقده معقود عليه اكا مسلم وضمان اجيردن خارجدر لكن امتعه بويله دكلدر بو صورتده حامـل
اولديغی محله دك اجره مستحق اولور زيرا معقود عليه كندويه تسليمله مستأجره امرايلين كسنه‌يه مسلم اولمشدر
وهم اجير اوزره ضمان واجب اولمديغندن برنسنه استـرداد ايلديكی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
ياخود استهلاك ايتمش ايسه نظر اولنور اكر بو فعلی دارالحربده احـداث ايتمش ايسه اوزرينه ضمان يوقدر كه
غنائمده حق غانمين تأكد ايتممشدر واكا اجرت دخی يوقدركه استهلاكله تسليم ايلديكی عملنی استرداد ايلمشدر
وبو بابده امير آنی تأديب ايتمك كركدركه آنده حق غانمين ثابت اولان نسنه‌يی اتلافله تعدی ايلمشدر واكر داراسلامده
احداث ايتمش ايسه قيمت مستهلكی ضامن اولور كه آنده احرازايله حق غانمين تأكد ايلمشدر وكتورديكی موضعه‌دك
اجرته دخی مستحق اولور كه اول موضعده اولان قيمتی ضامن اولمغله عملنی تسليم ايدوب استرداد ايلديكی تقرر ايلمشدر
انجـق اسرادن رجال بالغينده ضمان يوقدر كه آنلرده احرازايله حق غانمين متأكد اولمامشدر كورمزميسنكه امام
ايچون قتللری جائزدر بناء عليه داراسلامده ودارالحربده استهلاكلری برابردر واجرت جمله مستحق دخی اولمز كه
اوزرينه ضمان واجب اولمامغـله عمل حملنی استرداد ايتمش كيدر واكر امير برقومی تعيين يومية باشهر يه ايله سوق
ارماك ايچون استيجار ايلسه جائز كورنلور زيرا بدل معلوم ايله منفعت معلومه اوزره عقد ايلمشدر لكن بو صورتده
سوقندن ياخود غير سوقندن دارالحربده وداراسلامده هالك اولنلر ايچون اجير اوزره ضمان يوقدر زيرا اجير وحدده
واجير وحدك فعلی وجه معتـاد اوزره واقع اولدقده جنايت يدينی ضامن اولماز زيرا معقود عليه آنك منافعيدر
كورمزميسنكه مدت استيجـارده تسليم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حكم اعيانده در بو جهتله عملنده
عيبدن وصف سلامت معتبر دكلدر لكن اجير مشترك بشقه در امادار اسلامده تعنيف سوق ياستهلاك ايلسه‌لر
ضامن اولورلر كه بعد تأكد الحق تعدی ايتمشلردر وحمل سابقلرينك اجرته مستحق اولورلر كه مدت ايچنده تسليم
نفسله اجرتلری تقرر ايتمكله تعديلری بطلان حقلرينه مؤدی اولماز ومؤلف بليغ الافصاح فرق مسئله‌يی ايضاح
ايدوب ديركه كورمزميسنكه بو صورتده امير ايچون اجيرلر اوزره تحمللرينه كوره ارماك متقدمًا وزره ارماك سائره
زياده‌سی ياخود بعضيسی هالك اولدقده برينه مثلنی اعاده‌سی جائزدر واجير مشتركده بونلر غير جائزدر وبو بيانله نمايان
اولمشدركه اجير مشتركده عقد انجق عمله تناول ايدوب اجرت عوض عملی اولمق عملنك عيبدن صفت سلامتنی مقتضيدر
واجير وحدده عقد انجق منفعته تناول ايدوب عمله ايتمكله سلامت عملی غير مقتضيدر واكر امير احرار ياعبيددن برمسلمه
مشركيندن شول فارسی قتل ايدرسك سنك ايچون اوزرمه يوز دينار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشركين فلك على اجر مائة دينار ديوب اول دخی قتل ايلسه مستحق اجر اوله‌مز زيرا امير تصريح اجر
ايتمكله كلامنی تنفيله حمل ايلمك ممكن اولميوب تحريض ايلديكی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استيجار دخی غير جائزدر واكر قول مذكور ايله برذمی‌يه خطاب ايلسه قول ابی حنيفه وابی يوسف رحمة الله تعالى
عليهما اوزره ينه بو جوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره اول ذمی اجر مسمايه مستحق اولور بو مسئله‌ده
اصل اختلاف اولدركه عند ابی حنيفه وابی يوسف بحق او بغير حق قتل اوزره استيجار غير جائزدر حتی ولی الدم
استيفاء قصاص ايچون بررجلی استيجار ايلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله‌مز وعند محمد قتل اجيرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حكمنده داخل واوزرينه استيجار صحيح وكاملدر زيرا امام قطع يد

مطلب اجير الوحد

مطلب الفرق بين الاجير الوحد والمشترك

مطلب الاستيجار على القتل

سارق ايچون ياخود من له القصاص فی الطرف استيفاء قصاص ايچون بررجلی استيجار ايلسه‌لر بالاتفاق جائزدر
توضيحی اولدركه قتـل مثلا قطع رقبه ايله حاصل اولور ومقدور اجير اولمقـده رأسی بدندن تفريقله برعضوی
سائرندن تفريقك فرقی يوقدر وقول امامينك وجهی اولدركه قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجيردن
بعيد ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غير داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعـل
اولديغندن اولميوب انجق كسبی ايله حاصل اولديغندندر كورمزميسنكه مقتولده فعلی مثلا ضرب السيف ايكن
كاهيجه محصل قتل اوله‌مز واستيجار انجق اجيرك عملی يامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دكلدر لكن ذبح الشاة
بشقه دركه آنده استيجار انجق طاهری ايچـندن تمييز برله تزكيه اوزره دركه تزكيه كندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداج در كذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولميوب همان جمله بدندن برجزئنی تفريقدركه قطع الحبـل
والخشبه مثللو كندو عملندندر واكر امير مشركين مقتوللرينی كوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم ديمكله
استيجار وبرمسلم ياذمی قطع رؤسلرينه ابتدار ايلسه اجرته سزاوار اولور زيرا بو اعمال جهاددن اولميوب محل قدرت
اجيرده عمل معلوم اولمغـله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر واكر امير اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبيددن برمسلمه بكا شو فارسك سلبنی كتور برسك سنك ايچون اون دينار اجرت واردر مضمونـنده
ان جئتنی بسلبـه فلك اجر عشرة دنانير قوليله خطـابه مظهر قيلوب اول دخی فارسی قتـل ايدوب ياخود
قاچردقدنصكره سلبنی احضار ايلسه عمل جهاد اوزره استيجار اولمغله اجره سزاوار اوله‌مز امابو خطابی برذمی‌يه
القـا ايلسـه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استيفا ايدر كذلك قطع يد فارسه اغرابرله ان قطعت يده فلك كذا
مقالنی اجرا ايلسه مقاتل ممتنعك قطع يدی جهـاددن اولمغله مسلم آنك اوزرينه اجری موجب اولميوب ذمی اجری
مستوجب اولور واكر امير قتل اسرايه ابتدار وقتل اوزره برمسلم ياذمی‌يی استيجار ايلسه بو مسئله دخی فصـاصله
مقضی عليه اولان كسنه‌يی قتل اوزره استيجارده ذكر ايلديكمز اختلافله اعتبار اولنور واكر امير اهل عسكردن
برقومـه شو نهردن اشبو موضعی تافلان موضعـه دك حفر ايديكز حتی صو آقوب شو بلـده اهلنی غرق ايده
وسزلر ايچون يوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الی موضع كذا حتی ينبثق الماء
فيغرق اهـل هذه المدينة ولكم اجر مائة دينار ديمكله تفهيم وآنلر دخی عمل مطلوبی ادا وتتميم ايلسه‌لر نظر اولنور
اكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ايسه ينه نظر اولنور اكر حفر ايدنلر مسلمين ايسه‌لر عملری جهاددن
اولمغله مستحق اجر اوله‌مزلر واكر اهل ذمت ايسه‌لر مستحق اولورلر واكر بكرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ايسه‌لر
هر فريق من جهـة الدين فريق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهـل ذمت نصف اجره نائل قيلنور
واكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل بولنمسه بو صورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسماية مستحق اولور نظيری حصن محصورك خارجنده بولنان كنائس وملاعبلرين تخريبنده تقدم ايلين مسئله‌در
وقطع اشجار ايچون استيجاری بوقياس اوزره جائزدر زيرا قطع اشجار عمل جهاددن دكلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده‌يه محتاج قيلمق كسنه بولنه قده تحقق ايده جكدر اولدخی بولنمازسه
بو وجهله جهاددن اوله‌من واكر رمی منجنيق اوزره بر قومی استيجار ايلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبيددن
مسلمين مستحق اولمازلر زيرا رمی منجنيق البته ايچنده ممتنعين ودفع مسلمين ايچون مقاتلين بولنان حصنی تخريب
ايچون اولمغله اصابت نفوس ايچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رميلری منعهٔ مسلمينده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولمماز زيرا راميلر منعهٔ مسلمينده ايسه‌لرده مرميلری منعهٔ مشركينده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه كه معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده‌ده
موجوددر كه منجنيقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشركينه دوشوب قتل نفوس وتخريب ديار ايلديكی كبی ماء نهر دخی
منعه‌لرينه صبلانله اغراق وتخريب ايده جكی آشكاردر جوابده ديرزكه اكرچه بويله‌در لكن منجنيق وسهم عمل
بدل يدركه آنلردن حاصـل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ايدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمايوب اكا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنـايتده دخی مقرردر مثلا بركسنه كندو
ملكنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ايلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما كندو ملكنده حفر نهر
ايدوب صويی غلبه ايتمكله جارينك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ايلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

يعنی غنائمی قبـل الاغتنام مجاهده هبه وانعام ياخود قبل الاغتنام تعيين اولنان اثمانله مجـاهده يعنی ياخود بدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احکامیدر امیر جیش من جاء برمکة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطابیله هر کیم اموال مشرکیندن برقسراق کتوررسه آنی کندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین کیدوب اول رمکه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمکدن نهی ایتمشلردرکه مراد شریفلری ملکنده اولمیان نسنه یی بیعدر
وبو بابده امیر یدنده وملکنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول برنسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز کوریلورلکن کتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اکا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیبله بیع مذکوری
علی وجه التنفیل ذکر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصکره کرکدرکه تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول کسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعاتیچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی کورمدیکی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیاررؤیت واردر فکیف که بیعی هیچ صحیح اولمیه لکن بو بابده آنك ایچون نفل دخی بوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر وصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی عاطل اولور مترجم فقیر دیرکه
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردرکه کتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر تحریردن خارج اولمغله
حل کتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اکر امیر هر کیم بررمکه کتوررسه
آنی اکا اون درهمه بیع ایده رز مألنده من جاء برمکة بعناها ایاه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اکرچه صورت سابقه نفس بیع وبو صورت وعد بیعدر لکن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
کتورن کسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر کورمزمیسنکه تمامنی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبنا له نصفها دیمکله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور وبونده دخی امیرا کاتملیك
ایتمدکجه مالك اولهمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناها له
قولی تنفیل موعود اولمغله اکرچه وعدینه وفا لازم لکن قبل الهبة المستأنفه ثبوت ملکی غیر متلزمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان برجاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز واکر فهی له هبة یاخود فهی
علیه صدقة دیسه همان کتورن اکا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأکید وتقریردر بوقسه حکمنی تجدید وتغییر دکلدر واکر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب برکسنه دخی جلب واحضار ایلدکده مسلمین اکا محتاج اولمغله امام آنی اکا تسلیم
ایتمکی سزاوار کوررسه عدم تسلیمی لابأسدر لکن کرکدرکه موعودی هبه ایسه اکا تمام قیمتنی وبیع ایسه ثمن
مشروطدن فضله قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیکی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیف مشروطه احتیاجی کوریلکن کتورن شخصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلهٔ
قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عینندن حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اکا احتیاجلری بوغیسه شرط ایلدیکی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلر زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفاسی متوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واکر غنمی برمحلده جمع وتحصیل وهر کیم بونلردن بردیلیم بیز آلورسه اوزرینه ثمنی بردرهم وبرقیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون وبرجاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمکله تفصیل ایلدکده برکسنه برقیون
آلوب ذبح واکل وبری دخی بردیلیم بیز آلوب اکل ایدوب بری دخی برجاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذکور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتنی غارم اولور زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو کلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلکه علی وجه البیع درو بیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناءً فاسددر وهر کیم
برنسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناءً یدندن استرداد ایلمك جائز کوریلور کذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذکور ایله مجددا بیع ویدنده ابقا دخی جائز کوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین کلمکله
مجددا اکا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمکله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه لا

جاری اولان حکم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناءً علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حکم بیع فاسد برله قبض
ایدوب اکا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه که برکسنه غنائمدن بیزی اکل وقیونی ذبح واکل ایلسه مباح کوریلوب کذلك دار الحربده غنائمدن برجاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیکن امیرك بو قولندنصکره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرزکه کلام امیردن اقدم
حق غانمین متأکد اولمیوب بعد الکلام متأکد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأکد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی کبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدرکه ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدکده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز کوریلور وبویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمدیغجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل کلام الامیر اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز کوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولماق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأکد ایتمدیکندندر حتی کلام امیری ایشتمین کسنه
قیونی اکل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیکندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب
قبل کلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریباذکر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب برکسنه دخی برجاریه کتوررسه بونك حکمی
بشقه در که اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا بدون المحل کرك جائز کرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملکی ثابت اولور کذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدکده برکسنه
برقیون کتوروب بعده ذبح واکل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر کورمزمیسنکه امیر
مجددا اکا بیع ایتمدکجه مجرد اخذ ایله مالك اوله مز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل کلام الامیر اخذ واکل
ایلمش کبی برشیء ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیرکه الحمد لله منزل الکتاب
وملهم الصواب شرح السیر الکبیردن احکام انفال ایچون عقد اولنان یکرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
الایجاز والاطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یکرمی دوردنجی یوم اربعاده ختم واکتتاب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مراملهٔ بو کمینه یی برمراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد وباعث ازیاد زاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجلده بابدر حاقلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه برنفسی وبرفرسی ایچون ایکی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون برسهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدرکه
بن فرسی ایچون ایکی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل کوفه
وبصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق کرامله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو اعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر کورمزمیسنکه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر کذلك مؤنت رجل
کاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری یی قیمت اولان نسنه ایله اکتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار بوقدر که بغل وبعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلکه دخی زیاده یی ارتکاب ایدرایکن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اکثر ایکن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدرکه فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وقیل مثلاً ومجرد ارهاب عدوی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لکن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقلهٔ اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشکوك اولدیغندن آنده قیاس متروکدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افرازبری نفسی وایکیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الکتاب امام محمد والاجناب دیرکه بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددنصکره سهمین فرسی ایچون ویریلوب انجق فارسیچون ویریلکله بونده انجق فارسی

راجله اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسي التزام ومصلحتنه قيامله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقداميله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور بنه مؤلف بي عديل بو اقوالي جرح وتعديلده دير كه بن بو قولي قول اول اوزره ترجيح ايده رم زيرا بونك اوزرينه اهل حجاز واهل شام كبي ايكي فرقهٔ عظيمه اجماع ايلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ايلمشلردر وبزدخي باب الشهيد ومايصنع به ده بيان ايلديك كه مؤلف دقيق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبي اختيار وكثرت عدد ايله ترجيحه اعتبار ايدوب اجماع فريقين انفراد فريق واحددن اقوى يعني افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفي دردبو نكته سني اظهار ايلمشدر نظيري شول استحسانده ذكر ايلديكي قول جلي الاحساندر كه بركسنه نجاست مائي اخبار وايكي كسنه طهارتني اخبار ايلسه كركدر كه قول اثنين اختيار اولنه زيرا خبر اثنينده طمانينت قلب البته اظهردر بعده مؤلف عدالت بنيان قولين مذكورينك هر برنده آثار صحيحهٔ مشهوره ورودني بيان واول اخباري كتابنده اسانيدي ايله روايت واعلان ايلدي لكن احتيا جميز انجق ميان اخباري توفيق وهر فريقك كندو مسلكني سبب ترجيحي تحقيقنه مقصور اولمغله بيانه نه مقدار حاجت اوزره محصور قيلندي اما ابو حنيفه رحمه الله تعالى دير كه ميان اخباري توفيق وفرسه ايكي سهم اعطا قيلنمق روايتني شو معنايه حمل وتلفيق ايده رمكه اول ايكي سهمك بري انجق فرس ايچون فارسه وريلوب آخري احتياجنه بناء خمسدن وريلمش ياخود قبل الاصابه اكا تنفيل قيلنمش ايدي ياخود اعطاء سهمين انجق فارسه تعلق ايلديكي معلوم ميز اولمق قرينه سيله فرسي ذكر ايدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ايدي وحديث خيبرده وكانت الرجال الفا وار بعمائة والخيل مائتي فرس قولي بو معنايه محمول ورجال جمع راجل يعني الرجالة در وخيله مرادي فرسان ومائتي فرسله مرادي مائتي فارسدر قال الله تعالى واجلب عليهم بخيلك ورجلك اي بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلكي ترجيحه باعث اهتمامي اولدركه فارسه اعطاء سهمين اتفاق آثار ايله امر متيقندر وخلاف قياسله حاصل اولان استحقاق انجق مقدار متيقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامين رحمهما الله تعالى ديديلر كه اخبار مرويه دن زيادهٔ سهامي اثبات ايلين نافيلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولى بالقبولدر وميان اخباري توفيق بو وجهله تلفيق اولنور كه فارسه اعطاء سهميله روايت قيلنان اخبار ايله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولديغي سهم واحددن فضله راجله تفضيل ايلديكي سهميني ايرادر يوقسه اعطا ايلدكلرينك مجموعني تعداد دكلدر بعده مؤلف در باد رايت غنائم خيبرك حديث قسمتني ذكر وروايت واون سكز سهمه تقسيم اولنديغي حكايت ايدوب آخر حديثده ولم يكن قسمها النبي عليه السلام انما كانت فوضى فكان الذي قسمها وارثها عمر رضي الله تعالى عنه قولني نقلله نهايت ويرمشدر مترجم فقير دير كه عند الامامين رحمه الله تعالى عليهما قريبا ذكر اولنان حديث خيبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخيل مائتي فرس قولي حقيقت معناسنه محمولدر يعني غزوهٔ خيبرده رجال مسلمين جميعا بيك دور تيوز ايدي وايچلرنده خيولدن ايكيوز فرس وارايدي ورأي امامين اوزره ايكيوز فرس در تيوز رجل منزلنده اولمغله كويا مجموع رجال بيك سكز يوزه واصل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلين برر سهمه نائل اولديلر و بونلردن هر مائه نك آحادي بينلرنده اقتسام ايچون هر مائه يه سهم واحد تنظيم وغنائم خيبر اون سكز قسم اوزره تقسيم بيوريلدي وقول مذكورك زيادهٔ تفصيل برله كتب سيرده مسطوردر انتهى وحديثده فوضى يعني المتساويه دروشركة المفاوضه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لايصلح الناس فوضى لاسراة لهم * ولاسراة اذا جهالهم سادوا * يعني ناس تساوي اوزره اولوب ايچلرنده سادات ورؤساري بولنمادبغي حالده اموراري صلاح وانتظام بوله مز وجاهللري اوزرلرينه رئيس اولدقده سادات ورؤساري بولنمامش اولوب جمله سي متساوي بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلي اعالي واعاليسي اسافل اولوب اموراري صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارثها عمر رضي الله تعالى عنه قولي حضرت عمر رضي الله عنه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ايلدي ديمكدر وامام ابو حنيفه ظلله الله في الرياض الوريفة ديمشدر كه رجل واحد حربه افراس عديده ايله دخي حاضر اولسه انجق فرس واحد ايچون اخذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرينه اجماع ايلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخي بو قولي اخذ ايلمشدر اما اهل شام ايكي فرس ايچون اعطاء سهم اولنوب زياده سي جنيبه يعني يدك عدا اولنور ديديلر وامام ابو يوسف رحمه الله دخي بو قولي اخذ ايلدي زيرا مبارز اوزره قتال ايچون كاهيجه ايكي فرسه محتاج اولور امازياده يه محتاج اولماز وامام ابو حنيفه وامام محمد رحمهما الله تعالى جوابده ديديلر كه مبارز حسب العاده انجق فرس واحد اوزره قتال ايدوب زياده سي قدر حاجتدن زياده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرينك نظيريدر كه

عند الامامين قاضي امرأه ايچون خدمتدن انجق خادم واحد ايچون تقدير نفقه ايدوب عند ابي يوسف خادمين ايچون تقدير ايدر وبز بو مسئله يي شرح مختصرردن كتاب النكاحده بيان ايلديك وقولين مذكورينك هر برينه شاهد بعض آثار وارد اولمشدر كه مؤلف اصل كتابده اسانيدي ايله روايت واكتاب ايلمشدر و بونده دخي هر جانبدن ميان آثاري توفيق وبعضي آخر اوزره ترجيح سهم فارس مسئله سنده ذكر ايلديكميز وجه اوزره تصحيح اولنور ومالك بن عبد الله الخثعمي رحمه الله تعالى دن منقولدر ديمشدر كه بن مدينه ده ايدم همان عثمان بن عفان رضي الله عنه قيام و بو مجلسده اهل شامدن كسنه وارميدر ديو استفهام ايلدي بن دخي بلي يا امير المؤمنين بن بونده يم ديدم ديديكه سن امير شام اولان معاويه يه وارد قده طرفمدن اكا امر قبل كه الله تعالى اكا فتح غنائم ايدرسه ابتدا اول غنائمي بش قسم ايدوب بعده بدينه بش اوق آلوب برينه كلمهٔ لله يازدقد نصكره على وجه الاقتراع هر اوقي بر قسم اوزره وضع ايلسون اول كلمهٔ لله يازيلان اوق قنقي قسم اوزره دوشمش ايسه خمس ايچون آني اخذ ايلسون بو كلامده بيان وارد ركه امام خمسي اخماس اربعه دن تمييز قصد ايتدكده اعلاسني انتخاب ايتيوب قرعه ايله تمييزي شايا ندر و بو معني اوزره حديث ابن عمر رضي الله عنهما دخي دليل معتنيدر ديمشدر كه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزيه اولنوب بعده اوزرلرينه قرعه وضع اولنور ايدي وقرعهٔ رسول الله عليه السلام قنقي جزء اوزره واقع اولمش ايسه آني اخذ ايدوب بلاقرعه انتخاب بيورمزلر ايدي بونده نكته اولدر كه هر امير قلوب رعيته رعايت ونفسندن تفضل واستيثار ايله حقدن ميل وانحراف تهمتني دفعيه همتله مأموردر و بو معني انجق عند القسمة استعمال قرعه ايله حاصلدر بناء عليه اخماس اربعه بين العرفا تقسيم اولندقده وهر عريف دخي تحت رايه سنده بولنانلره تقسيم ايلدكده استعمال قرعه ايدرلر بو جهتدن اخماس اربعه دن خمسي تمييزده دخي استعمال اولنور بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ سفر بيوردقلرنده بين الازواج استعمال قرعه ايدرلر ايدي حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمي اولمامغله ازواج مطهره دن ديلدكلري ايله سفر جائز ايدي بو يله ايكن مجرد قلوبلرين تطييب ونفس نفيسلرندن شبههٔ ميلي دفع وتجنب ايچون استعمال قرعه ايدرلر ايدي پس امير قسمت غنائمده بو يله ايتمك لايق ودلپذيردر والله اعلم

❁ باب سهام البراذين ❁

ائمهٔ حنفيه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفية ديديلر كه برذون استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجين ومقرف دخي استحقاقده كه فرسي رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ايلمشلردر وفرس فرس عربيدر و برذون فرس عجمدر وهجين اول فرسدر كه باباسي عربي واناسي عجميه در ومقرف بونك عكسيدر وغنيمتدن استحقاق سهمده رجل عربي وعجمي سيان اولديغي كبي خيله استحقاقده فرس عربي وعجمي يكساندر حكمتي اولدر كه خيله استحقاقك مداري ارهاب اعدادر كه جنسنده هويدادر قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم واسم خيل براذينه شاملدر كه سعيد بن المسيب رحمه الله دن زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفي الخيل صدقة يعني خيلده زكوة وارميدر ديو جواب و براذين خيلدن اولديغني اشراب ايلدي وابن عباس رضي الله عنهما الفرس والبرذون سواء ديدي ياخود استحقاقك مداري فرس اوزره قتالدر وامر حربه عارف اولنلر ديرلر كه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زيرا عطف عناني اسهل ومراد صاحبنه متابعتي اكمل ومشاق قتاله صبر وتحملي مكملدر وافراس عربيه مدار تفوق انجق طلب وهزيمده سرعت تلاحقيدر پس هر بري لوازم قتالدن برامر مطلوبي محتوي اولمغله استحقاق سهمده مستويلردر ياخود مدار استحقاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلدر اما علماء شام ديرلر كه برذون ايچون سهم ويرلمز مكر انده مشابه عراب اوله و بو مقالرينه شول حديث مروي ايله استدلال ايدرلر كه ابو موسى الاشعري حضرت عمره رضي الله عنهما يازديكه امابعد فانا اصبنا من خيل القوم خيلا دكا عراضا فما يرى امير المؤمنين في اسهامها مترجم فقير دير كه الدك بالضم جمع الادك در الفرس العريض الظهر معناسنه در كذا في القاموس وفي حديث الاشعري خيلا عراضا دكا جمع ادك وهو العريض الظهر القصير كذا في المغرب وامام حصيري رحمه الله تعالى نسخه سنده دكا عراضا آن بود كه اندامهاي وي بديكر نزديك بود و پشت پهن بود ديمكله تفسيري وصاحب النهايه نك اي عراض الظهور قصارها ديو تفسيري بلا تغيير كلام مغرب ايله متحد التعبيردر وعلى جميع التقادير لفظ عراض معناي دكي تأكيد وتقرير در معناي كلام اما بعد على التحقيق بز غنائم اهل عراقدن برنجه جثه لري صغير وقوائملري قصير وآرقه لري عريض فرسلره ظفر بولديق آنلردن سهمنه اصابت ايلين مسلمين آنلرك اوزرنده قتال ايلدكلرنده

غنا ئمدن اول افراس ایچون تعیین سهامده امیرالمؤمنین نه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهی بعده حضرت
عمر رضی الله عنه جوابنده اکا یاز دیکه ان ذلك یسمی البراذین فاکان منها مقاربا فاسهم لها سهما والغ ماسواها
یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قبل آنلردن مقارب خیل اولنلره اعطاء سهم ایدوب ماعداسنی الغا قیل ومعنای مذکور
عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر که عاملنه فان کان برذونا رایع الجری والمنظر فاسهم له ولا تسهم
لماسوی ذلك دیمشدر یعنی جری ومنظری کوزل برذون ایسه اکا سهم ویروب سائر براذینه البته سهم ویرمه
وخالد بن الولید رضی الله عنهه برفرس هجین کتور دکلرنده لان استف التراب احب الی من ان اقسم له دیدی یعنی
سفوف ترابی اکل ایتمك بکا بو فرس ایچون سهم غنیمت ویرمکدن احبدر وکلثوم بن الارقم رحمه الله تعالی دن
مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون اعتراك ایلدکلرنده افراس عراب یوم حرکتلرنده ادراك
ایدوب کوادن یعنی براذین بطیئة الحرکه انجق ایرته سی وقت ضحی ده ادراك ایلدیلر وامیرلری منذر بن ابی حمصة
الوادعی ایدی بو حالی کوردکده بن رأیمله ادراکده بویله مسبوق بولنانلری سهمده سابقلر ایله تسویه وتنظیر
ایدهمم دیوب حضرت عمر رضی الله عنهه نامه تحریر ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکاهبلت
الوادعی امه لقداذکرت به وفی روایة لقد اذکرته دیو تسطیر ایلدی مترجم فقیر دیرکه
لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنی الثکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی وامه فاعلیدر ظاهر کلام دعاء
سوءدرکه وادعی فوت اولوب والده سی آنی فاقده اولسون دیمکدرکه امام حصیری دخی مادرش کم کاددبو تفسیر
ایلمشدر بعده عربك قاتله الله وتربت یداك قوللری کبی علی وجه التعجب مدح حده استعمال اولندی ومانحن فیه
بو قبیلدن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح وثنا سی دلیلدر وزایله لاذکرت به ولدذکی طاهر طوغوردی دیمکدر وذالله
اذکرت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر واذکرته ولد فحل بهادر طوغوردی دیمکدر خلاصهٔ معنی وادعی نه عجب
عاقل ومصیب کاملدرکه علی التحقیق مادری آنی طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهی بو وجه اوزره نامهٔ
عمری رونما اولدقده قسمت غنائمده رأینی امضا واصحاب کوادنی سهم فارسدن الغا ایلدیلر لکن بز جواب اهل شامده
دیرزکه آثار منقوله انجق براذین مزبوره صالح قتال اولمیوب حمل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتلره محموله در
حتی بو معنی عمر بن العزیز رحمه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسیر وتمییز ایله نقل اولنمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یاخود بغل بولندقده صاحبلرینی منزلهٔ
رجاله یه تنزیل ایدیکز وسبقت ایلین حدیث منذرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه
دلالت وافهام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه بو صنعدن تعجب قیلدی وتعجبی انجق معروف قدیمه
مخالفتدن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بو امر مجتهد فیه ده اجتهادیله حکم ایلدی
وحضرت عمر دخی بالضرورة حکمنی امضا ایلدی یوقسه رأینه موافق کلدیکندن دکل ایدی وبز دخی بو قوله
قائلزکه حاکم امر مجتهد فیهده برشیئله حکم ایلدکده حکام سائرین ایچون مجال ابطال یوقدر وبعض اهل شام
برذون ایچون برسهم وعراب ایچون ایکی سهم اسهام اولنور دیدی وحدیث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره
دخی روایت اولندی وبعض اهل شام حدیث خالدده ذکر اولندیغی اوزره برذون ایچون اصلا اسهام اولنمایوب
صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در دیو قطع کلام ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن
مرویدرکه دیمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقیر دیرکه الدرب کل مدخل من مداخل الروم
دیو تفسیر اولنمشدر بو تقدیر اوزره کلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله یاخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنی فرس سرحدی تجاوز ایتدکدن صکره هالك اولسه سهمی ویریلور دیمکدر
انتهی وعلمامز بو قولی اخذ ایدوب دیدیلرکه ارهاب اعدا همان سرحدی فرسله تجاوزایتمکله پیدا اولور که تدوین
دواوین وضبط اسامی مجاهدین انجق هنکام تجاوز سرحدده واقع اولوب صکره دارالحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ایله تجاوز لری شایع اولور ومعنای ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمة لمن شهد الوقعة یعنی غنیمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالی قول مذکوره معارض دکلدرکه بزم عندیمزده تجاوز سرحددن صکره فرسی هالك اولان وقعه یه حاضر اولدیغنه
سهمه مالك اوله مز بلکه دار الحربه فارسا دخولی وقعده فارسا حصولی منزلنده در بو جهتدن عسکر مدد وقعده
بولنمسه لر دخی غنائمده جیشله تشریك ایلدیك نکته سی اولدرکه اعزازدین همان علی قصد الجهاد دخول دار الحرب ایله
مستبین اولور قال علی رضی الله تعالی عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا یعنی برقوم اصل دارلرنده دوشمنلری

کاوب غزا اولنمادیلر الا اول قوم خور و ذلیل اولدیلر وعند بمزده امرأه وصبی وعبد وذمی ایچون اسهام اولنمایوب
انجق قتال ایدسونلر ایتمونلر احرار مسلمیندن طائفهٔ مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزانك مجروحلرینه تدبیر علاج ونان ونعمت طبخی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایتمشلر ایسه رضخله اکرام
ومذکورلردن سائرلری دخی قتال ایدرلرسه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرأه وصبی وعبد ایچون
اسهامی التزام ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده نسا وصبیانه اسهام بیوردقلرنده وارد اولان حدیث
مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر اما بو خبرك صحتنده نظر واردرکه یوم مزبورده قسمت غنائم بیك سکز یوز
سهم اوزره اولوب خیل دخی ایکیوز فرس بولندیغی مشهور واول بابده امرأه وصبی غیر مذکوردر و بونلر دخی
قسمتده مساهم اوله لر ایدی نقلده کانت الرجال کذا وکذا والصبیان کذا وکذا والنساء کذا دینلمك لازم ایدی
زیرا بهائمدن خیل مذکور ایکن نسا وصبیانی اهمال امر محالدر وحدیث مذکورك ضعفنه دلیل کبار صحابه دن
مشهور اولان نیجه قول جلیلدرکه حضرت عمر رضی الله عنه لیس للعبد فی المغنم نصیب دیر ایدی وابن عباس
رضی الله عنهما لا یسهم للنساء ولکن یحذین من الغنائم دیدی یعنی نسایه سهم ویریلموب همان غنائمدن
برمقدار عطیه ویریلور وسعید بن المسیب رحمه الله تعالی دخی جناب رسالتدن بویله روایت ایلدی وابو هریره
رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد ونسا وصبیانه سهم ویرمزلر ایدی دیو روایت ایلدی وفضالة بن عبید
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مملوکینه سهم ویرمزلر ایدی دیدی ومرویدرکه غلام
سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معیتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشیکن اکا سهم ویرمدیلر لکن آنی اسرا اوزره
تعیین بیورملریله اصحاب اسرا اکا شورتبه مجازات عطیه ایلدیلرکه بنی هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانیه دن
برینك سهمنه مساوی اولدی وجناب مؤلف اول ثمانیه یی بوکتابده ذکر وتسمیه قیلمشدر وعمیر مولی آبی اللحم
رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه حال مملوکیتمده غزوهٔ خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیه السلام بکا سهم
ویرمیوب همان خرثی متاعدن یعنی امتعهٔ ردیه دن اعطا بیوردیلر و بو بیانله متبین اولمشدرکه حدیث مکحول الله صحتی
تقدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یه یوم خیبرده اعطاء رضخ بیوردیلر دیمکدر و بز دخی بونلره رضخ
ویریلور دیرزکه بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسویه اولنماز اکرچه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم
اولان افراس اولمیوب انجق صاحبلری اولمغله تبع ومتبوع میانده مساواتی مستصحب اولماز کذلك فعلری
جهاد اولمیان اهل ذمت دخی اتباع اولدقلرندن سهم ویریلموب همان رضخ ویریلور لکن عطا رحمه الله تعالی
درایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدرسه اجر مثللرینه مستحق اولورلر وابن سیرین رحمه الله دیرایدیکه
آنلردن جزیه یی وضع ایدر ومرادی اعطاء رضخی بیان وسبب رضخ جانب مسلمیندن کفایت وقتاللری
ایدوکین اعلامدر لکن امام زهری رحمه الله تعالی اهل ذمته سهم مسلمین ویریلور دیرایدی ورسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم یهوددن برجماعتله غزایه کیتدکلرنده سهام مسلمین کبی آنلره اعطاء سهم ایلدکلری روایت اولندی
بو اختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه بر والی طوائف مذکوره یه سائر مسلمین کبی اسهام قیلسه حکمی
نافذ اولور حتی خلافنی رأی ایلین والی آخر رفع اولنسه اوزرینه امضاسی واجب وابطالی باطلدر زیرا والی اول
فصل مجتهد فیهده امضای حکم ایتمشدرکه بالاجماع نافذدر وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غیر جائزدر
واول اجیرکه آنی برغازی خدمت ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهمه سزاوار اوله مز زیرا بو خروجی اوزره اخذ مال
ایتمکله غنیمتدن برشیئ استیجاب واستحصال ایده مز بو بابده اصل اصیل روایت اولنان حدیث جلیلدرکه
عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه اوچ دینار ایله براجیری استیجار قیلوب صکره اجیر سهم غنیمته طلبکار اولدقده
رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه الدنانیر حظك فی الدنیا والاخرة قول شریفلریله زرافشان کفتار اولمشلردر
وعکرمه رحمه الله دن مرویدرکه برغزوه ده معیت نبویه ده براجیر وار ایدی اکا سهم ویرمدیلر وابن عباس رضی الله
عنهمادن اجیره سهم ویریلور دیو مرویدر لکن تأویلی اولدرکه اجیر استیجار اولندیغی عملی ترك وقتال ایدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واکر بویله ایتمزسه حکم منعکس اولور آنك حالی عسکرده
بولنان حال تاجر ایله متفقدرکه قتال ایدرسه سهمه مستحق ایتمزسه غیر مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دار الحربده افراسك سهامنی محل تفصیل وافهامدر بز قربیا بیان ایلدیك که
بعد مجاوزة الدرب فرسی هالك اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیرکه کورمزمیسنکه قتالده
فرس غازینك قوائمی قطع یا قتل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغی حالده متحقق ایسه ده ینه سهم

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحراز ايلسه لر بنه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بو جهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفا اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دارالحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر يوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتاللرى
ابواب حصون يا سفائن يا مداخل ما مثللو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن بنه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام بنه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبورهدن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمديغى عندمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحابت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه بنه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايانددر واكر دارالحربه راجلا دخولدن صكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاقى
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دارالحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزله قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتالله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هر برينك
هر وقتده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنابرين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان برفرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار وبعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بو دخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندن صكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركره صغيره ايله دخول ايدوب دار الحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنه نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسدن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كره صغيره بشقه‌در كه كره في الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دارالحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دارالحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجه صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجه مريضه في الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض يا اعرج
بولندقده بنه بويله‌در اما ضعف فرس كبر سندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه‌در واكر بر مسلم دارالحربه
فارسا دخولندن صكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقد نصكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه بنه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقد نصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اولك دار اسلامه خروج ايدوب

مطلب دخل بفرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولور كه دارالحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دارالحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بو جهتدن لحوقدن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين عسكرهدن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعه جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بركمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقد نصكره اسلامه كلوب
دارالحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكورهده دارالحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكد نصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده‌در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عد اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده‌در
مكر عسكر كندولره رده وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه‌ده معسكره قريب اولدقد نصكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولمش كبى فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر بر مسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولندنصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه بنه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده‌در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله‌در واكر مسئله مرقومه‌ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه‌نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه يالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين يا اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالنده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجللكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر بنه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتاله عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه و راجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يا مؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر بنه حين دخولده راجللرى سهم رجاله يه و فارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك معارضه بو ايكى مسئله‌ده معترض اولوب ديديلر كه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدر كه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخل اولنلرينك تجاوز سرحدده
ودارالحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اوليه اما مؤلف والا جنابك آنفا بو كتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردر كه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه‌دن آشكاردر كه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس او الذمي

لحوق باتجاوز سرحد ايله بديداردر بعده غنائمى داراسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ايتدكلرنده عند ابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمينه تنزيل وسهام مسلمين آنلره تكميل قيلنور زيرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنى ومتابع قيلنور وعلى هذا اهل ذمت امداد جيش ايچون اذن امامله دارالحربه
دخول وقبل لحوق الجيش ياخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامى قبول ايلسهلر بنه سهام مسلمينه موصول
قيلنورلر واكر برعبد مولاسيله برابرمأذونا بالقتال قصد اقتتاله فارسا دارالحربه داخل ومسلمين بعض غنائمه واصل
اولدقدنصكره مولاسى آنى اعتاق واول فرسى كندويه هبه ايدوب بعده براز غنائمه دخى نائل اولسهلر بوصورتده
كركدركه قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخى سهم رجالهدن زائد اولورسهده
سهم فرسانه متواصل اولميه زيرا عبد حكم رضخده ذمى يه مماثل ورضخ ذمى فارس سهم فارس مسلمه غير معادلدر
زيرا عبد وذميده برمقابل بوقدركه احرار مسلمينده آنلردن اقوى بولنميه تسويه قيلنسهلر رق وكفر ايله كندولردن
اقوى اولان حر مسلمله تساوى يلرى لازم كلور لكن عبد وذمى شووجهله تفريق اولنورلركه عبدك مستحق اولديغى
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ايله متغير اولميوب ذميده اسلاميله متغير وصورمذكورهده تمام سهمه
استحقاق متقرر اولور زيرا اسلام ذمى ايله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولميوب همان سهم ورضخده مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامى عند ابتداء السبب حكم موجودده قيلنمغه مستعددر اما عتق عبد ايله ذات مستحق
متبدلدركه مولاسى كندو فرسى ايله سهم فارسه مستحق اولديغى كبى عبد يله دخى رضخه مستحق اولان اولدر
وبعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بويله ايكن عتق عبد عند ابتداء السبب حكم موجودده قيلنسه استحقاق
مولانك بالكليه بطلاننه بادى اولور بناء عليه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حكم رضخ باقى وبعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر ديو حكم ايلديك زيرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راكب اولديغى فرس مولاسينك ايسه ده فارس بولنوب فرس عاريت اوزره داخل منزلنه نازل
اولمشدر ياخود بعد العتق مولاسى فرسى اكا هبه قيلدقده اسيرو تاجر ايكن عسكره فارسا لاحق اولان كمسنه
منزلنه نازل وبعد القتال سهم فارسه نائل قيلندى مؤلف مصيب الاجتهاد مسئلهٔ ديكر دخى ايراد ايدوب
ديركه كذلك ذمى ومكاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمين غنائمه واصل اولدقدنصكره مكاتب آزاد وذمى
اسلامله بهره اولوب بعده بعض غنائمه دخى متواصل اولسهلر غنيمت اولادن هر برينه رضخ فارس اعطا وثانيهدن
هر برينه سهم فارس اجرا قيلنور لكن شارح صائب الافكار بومسئلهنك برشقنى انكار ايدوب ديركه بوجواب
ذميده ناصوابدركه ما قبلنده ذمى مفروض جميع غنائمده مستحق سهمدر ديو افاده ايتمشيكن شمدى خلافنى
اعاده ايلمشدر اكرچه قول مذكور تناقض بيندر لكن بومقوله غلط انجق كاتبدن صادر اوله جغى متبيندر وحق
ذميده صحيح ومعول بيان ايلديكمز علنه بناء همان جواب اولدر وبعض فقها ديديلركه بوجواب حق مكاتبده
دخى ناصوابدر زيرا مكاتب كندو كسبنه مستحق اولوب مولاسى مستحق اولمامغله عتق ايله ذات مستحق متبدل اولميوب
حالى حال ذمى يه مماثل اولور حتى مؤلف همام بوندن صكره اشبو بابده ايكى موضعده على وجه التنصيص بو معنايى
افهام ايلمشدر لكن عبد بويله دكلدر وبعض فقها ديديلركه بلكه بوجواب حق مكاتبده عين صوابدر زيرا كسب مكاتب
كندو ايله مولاسى مياننده دائر وهر بريچون آنده حق تملك متقرردر كورمزميسنكه عجز مكاتبله حقيقت ملك مولى
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرين غنيمت اولادهٔ رضخه مستحق كوريلور اما بعد العتق
سهم فارسه مستحق كوريلور فرسى حين دخول دارالحربده حقيقة ملكى دكل ايسه ده زيرا مكاسبندن ملك
يدى ثابت اولمغله فرسى فرس مستعاردن دون دكلدر وهم بعد العتق فرس ملكى اولمامغله راجل عد اولنسه
بعد العتق استحقاقى قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدى اولور زيرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدركه عتق اكا زيادهٔ خير ايدوب ازدياد شر ايلمز بو جهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولديغى
عندمزده متحقق اولدى واكر عبد مزبور مولاسيله مجرد خدمتى ايچون داخل وبلا اذن قتاله مشتغل اولسه
مقتضاى قياس برشيئه نائل اولمامقدر زيرا كندو اهل قتال اولميوب انجق اذن مولاسيله كسب اهليت ايدر
اول دخى تحقق ايتمشدر همان شول حربى مستأمن منزلندهدركه قتالى اذن امامه مقرون ايسه رضخه مستحق
دكل ايسه غير مستحقدر وبالنظر الى الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زيرا اكتساب محض منافعدن
غير محجوردر واستحقاق رضخ دخى محض منافعدندر بناء عليه مولاسندن بطريق الدلالة مأذون كبيدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القياس والاستحسان عبد محجور نفسنى ايجار وتسليم عمل مسئلهسيله سيا ندر بعده مؤلف

اصابت پرداز غزو ومكاتبى بيانه آغاز ايدوب ديركه مكاتب دخى قن محض كبى بلا اذن المولى غزايه كتمك غير جائزدر
زيرا غزاسى هنوز مملوك مولى ايكن نفسنى هلاكه عرضى متضمن اولمغله عبد كبى بغير اذن المولى مخاطرهٔ نفسه
متمكن اوله مز اما تجارت ايچون دارالحربه خروجى بشقهدركه باب اكتسابدن اولمغله اوابدهٔ احراردن عدوحساب
اولنور حتى مولاسى عقد كتابتده تجارت ايچون دارالحربه عدم خروجى شرط قيلسه شرطى لغو اولور وبز بو بحثى
كتاب المكاتبده بيان قيلدق لكن مكاتب بلا اذن المولى قتاله مبتلاى محنت اولسه فارس ياخود راجل محنتى
مقدارى رضخه نائل قيلنور زيرا بوفعلى اكتساب مال اولمغله عقد كتابت بو فعلى اكا اطلاق وترخيص قيلمشدر
وحكم مزبور حق مكاتبده ثابت اولدقده بغير اذن المولى قتال ايلين عبد حقنده دخى ثابت اولور واكر برعبد مولاسيله
خدمت ايچون دارالحربه داخل بعده مولاسى آنى اعتاق واكا برفرس هبه ايتدكدنصكره عسكره واصل اولسه
بوصورتده انجق عسكره حين لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حينده فارس ايسه بعد اللحوق غنائم مصابهدن سهم
فرسانه وراجل ايسه سهم رجاله يه سزاوار قيلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مز مكر صكره دن
ظهور ايدن دوشمنى اول غنائمدن دفع ايچون برابر قتال ايليه زيرا لاعلى قصد القتال دخولله سبب استحقاقى منعقد
اولميوب انجق جيشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالى دارالحربده تاجر يا اسلامه كلن كمسنهلرك حاللرى كبيدر
واكر برمكاتب بعد الدخول فى دارالحرب وقبل الخروج الى دارالاسلام آزاد اولوب ياخود بدل كتابتنى ادا قيلسه
آنك انجق حين دخولده بولنديغى حالنه اعتبار واول حينده فارس ايسه قبل العتق وبعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ايسه سهم رجاله يه سزاوار قيلنور زيرا مولاسى غزايه اذن ويرسون ويرمسون خدمتى
اوزرينه واجب اولمامغله دخولى قصد قتالى موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب
استحقاقى منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله كمال حاله رسيده اولوب عند الدخول كامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر
وبو بيانله نمايان اولمشدركه بوندن اقدم مكاتب حقنده نقل اولنان جواب ذميده اولان جواب كبى انجق غلط
كاتب اولوب مؤلف مصيب الآرادن عدم صدورى بى ارتيابدر لكن عتق غنائمك بيع وتقسيمندن صكره حاصل
اولورسه كمال حالندن اقدم حق غنائمين تأكد ايتمكله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قيلنور زيرا بيع وقسمت
غنيمتده موجب تأكد حق اولمقده بمنزلهٔ الاحرازدر حتى بيع وقسمتله شركت مدد منقطع اولور بوجهتدن
مكاتب مزبور غنائمى داراسلامه احرازدن صكره اعتاق قيلنان عبد ايله مساوى اولور وبو بابده رضخ واجب
كسب مكاتب اولمغله كندو ملكى اولوب بعد العتق اكا سالم قيلنور واكر مولاسى دارالحربده ايكن آنكله حكم
كتابتده مخاصمه وبعض تقسيطلرنده قصور ايتمكله قاضى فسخ كتابتله محاكمه ايلسه بونده موجب قياس دخولى
بغير اذن المولى ايسه غنائمدن نسنه اختلاس ايتمكدر زيرا كتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلى يه لاحق وحالى
بغير اذن المولى قصد قتاله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه صورت عبدده
مقتضاى قياس رضخه دخى عدم استحقاقى ومقتضاى استحسان رضخه استحقاقله اول رضخك ملك مولاسنه
التحاقيدر پس مكاتب دخى آنك كبيدر واكر مكاتب غازى بدل كتابتى ادادن عاجز ياخود وفاايده جك مقدارى
مالى موجود ايكن فوت اولسه نظر اولنوراكر وفاتى غنائمى تقسيم وبيع واحرازدن اقدم ايسه كتابتى ادا اولنسه دخى
كرك كندو وكرك مولاسيچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زيرا قبل الاحراز والقسمة والبيع موتله غنيمتدن
سهم غازى باطل اولور ايكن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوى اولمغله موت مكاتبله بطلان استحقاقى دخى
اولى در واكر وفاتى قسمت وبيع واحرازدن متأخر ايسه غنائمدن رضخه استحقاقى متقرردر حالت مزبورهده
موت احرار ايله سهمه استحقاقلرى مستقر اولديغى كبى انجق عاجزا فوت اولمش ايسه اول رضخى مولاسى اخذ ايدر
وبوصورتده رضخ مزبورده وفاء كتابت وار ايسه مولاسى آنى قبض ايدوب حريتيله حكم وبعد الموت حكم احرار
آنده اجرا قيلنور واكر كتابته وفا ايده جك مال آخر ترك ايتمش ايسه اول رضخ ورثهسنه ويريلور سؤال اولنورسه كه عتق
حال حياتنه مستند اولمغله اقتضا ايدرايديكه مكاتب مزبور حياتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزيل واستحقاق سهمله
تبجيل قيلنه جوابنده ديرزكه بومسئلهده ائمهٔ حنفيه ايچون ايكى طريق يعنى ايكى مذهب واردر برطريقده عتق حياتنه
مستند اولميوب انجق وقت اداء بدل كتابتده دك حكم حياتده قيلنور وطريق آخرده حياتنه استنادى لاجل الضرورة
اولمغله كندوده ضرورت تحقق ايلين حكم كتابتده اثرى ظاهر وماوراسندهده غير ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
يوقدر واكر مكاتب مزبورك مخلنده قتاله مأذون يا غير مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبيع والقسمة فوت اولسه

صاحب سهم اولان حربی موتنه اعتبار ایله مولاسی برشیئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه که فارس فرسیله مستحق سهم اولدقدنصکره دارالحربده فرسی هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمدیغی کبی اقتضا ایدرایدیکه مولاسی عبدی سببیله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ایله رضخنده حق مولی زائل اولمیه جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه بو بابده استحقاق اولا عبد ایچون ثابت اولوب صکره مولاسی کسب سائرینه تملك کبی بونده دخی خلف اولمشدرنکته سی اولدرکه عبد آدمی مخاطب اولمغله مستحق اولدیغی نسنه یه مولاسی خلف اولمق اوزره سبب استحقاق منعقد اولمغله اهلدر امافرس یشقه درکورمزمیسنکه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه مولاسی مستحق رضخ اوله مز لکن فرس بویله دکلدر واکرموتی احراز وبیع وقسمتدن صکره ایسه رضخی مولاسنه ویریلور زیرا سبب استحقاقی تأکد ایتمکله موتیله باطل اولمیوب وارث خلیفهٔ مورث اولدیغی کبی مولاسی رضخنده خلیفه سی قیلنور بناء علیه قبل الاحراز مولاسی آنی بیع ایلسه تحول ملکله اهلیت استحقاقدن خارج اولمغله ینه رضخی باطل اولماز لکن مولای اولنه ویریلور اکرچه بعدالاحراز بیعده وجهی ظاهردر امافرض مذکور اوزره قبل الاحراز بیعده وجهی اولدرکه سبب استحقاقی ملك مولای اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله سائرمکاسبی کبی رضخنده دخی بیعله حق باطل اولماز کورمزمیسنکه عبد مأذون شرط خیار ایله برشیئی اشتراد نصکره مولاسی عبدی بیع ایلسه اول نسنه بایع عبدك اولوب مشتری عبدك اولمازا مابعد البیع مسلمین غنیمت احرازیه ظفر بولسه لرآندن نصیب عبد مشتری عبدکدر زیرا استحقاقی عند الاصابه ثابت اولوب وقت اصابنده ملك مشتری اولمغله مستحق اولدیغی نسنه یه تملکده مشتری اکا خلف اولور واکراحرار دن برکسنه عاقل ایکن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنیمتدن حصه سی منع اولنماز زیرا معتوه ایسه ده هنوز اهلیت استحقاقله حیاتده ایکن احراز اولنمشدر اماقبل الاحراز موتی بویله دکلدر واکرمعتوه اولمیوب العیاذ بالله تعالی مرتد اولسه نظر اولنور اکر بنه مسلمین ایله دار اسلامه چیقوب اسلامدن امتناعله قتل اولنورسه نصیبی ورثهٔ مسلمینه میراث اولوب ذمی کبی اکا رضخ ویریلور زیرا مرتد کافر اصلی منزلنده اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بمزدن اولدیغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دکلدر مؤلف دفت بناه احسن الله تعالی مثواه دیرکه بوقول منقول قبل احراز الغنائم ذمی اسلامه کلوب یامکاتب اعتاق اولنسه سهم کامله مستحق اولدقلرینه دلیل مقبولدر زیرا انجق غنائمی احراز یابیع یاتقسیم وقتنده بولندقلری حاللرینه اعتبار اولنور وشارح حقیقت بین اکرمه الله تعالی بفضله المبین دیرکه جناب مؤلفك بوقولیله متبین اولمشدرکه جواب سابق هم ذمی وهم مکاتب حقلرنده غلط بین وبیان ایلدیکمزوجه اوزره خطاء کاتب ایدوکی متعیندر واکرمرتد مسفور بعد اصابة الغنیمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز یابعد الاحراز اسلامله رجوع ایدرسه اول غنیمتدن برشیئه مستحق اوله مز زیرا بوصورتده حربی اصلی یه ملتحق اولمشدر وحربی اصلی بعدالاحراز اوقبله اسلامله جیشه لاحق اولوب صکره مسلمین قتال آخره ملاقی اولمسه لرغنائملرنده شریك اوله مز مرتد دخی بویله در ونیجه شریك قیلنورحال آنکه مسلمین آنك مالنه ظفر بولسه لرایدی مالی دخی فیء اولورایدی وغنائمدن بعض اشیایی اخذ ودارالحربه احرازبعده قبول اسلام ایتمش اولایدی اکا مالك اولور ایدی مقدمات مرقومه دن حربی اصلی کبی اولدیغی بره معلوم اولمشدر واکر مرتد مزبور غنائم دار اسلامله احراز یاخود بیع یاتقسیم اولندقدنصکره دارالحربه التحاق ایلسه نصیبی میراث ورثه سنه الحاق اولنور زیرا غنائمده حقی تأکد ایتمکله نصیبی اموال سائره سنده داخل وبوحالتده ردتله دارالحربه لحاقی منزل موتنه نازل اولمشدر واکر برمسلم قبل احراز الغنائم مشرکینه مأسور وحیاتی معلوم ومشهور اولسه کرکدرکه قبل الاسر اخذ ایلدکلری غنائمدن حصه سی افراز وکلنجیه دك حفظ واحراز اولنه زیرا غنائمده حقی ثابت اولوب مجرد اسیر اولمغله دار اسلامله وقت احرازده تقرر حقنه اهلیتی فائت اولمامشدر لکن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا نصیبی یوقدر زیرا بد اهل حربده مأسور بولنان حقیقة وحکما جیشه مقارن وغنائمی اخذ واحرازده عسکره معاون اولمامشدر واکر اول اسیرك بعد الاسر حیات ومماتی نامعلوم ایسه همان غنائم تقسیم وتفریق اولنوب آنك ایچون برنسنه توقف وتعویق اولنماز زیرا تمام استحقاقی انجق غنائمی دار اسلامه اخراجله تحقیق اولنور

والمفقود کالمیت فیما یستحقه ابتداء حتی اذامات قریب له لم یرثه ولم یوقف لاجله شیء فهذا مثله یعنی مفقود ابتداء مستحق اولاجغی نسنه حقنده میت حکمنده درحتی برقریبی فوت اولسه نه وارث ونه توقیف حصه سنه باعث اوله مز واسیر معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسیم اسلامی اوزره ظاهر اولسه برنسنه یی استرداده

قادر اوله مز زیرا قسمتله حق غانمین متأکد وغنائمده ملکلری ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعیف غیرمتأکدی ابطال ضرورت حاصلدر واکر غنائم بیع یاتقسیم بالاحراز قیلنمدقده اول مسلم بعض مصالح مسلمین ایچون دارالحربده قالمش ایکن اسیر اولسه بوصورتده نصیبی توقیف وتأخیر اولنوب موتی ظاهر اولدقده ورثه سنه وحیا کلدکده کندویه سوق وتسبیر اولنور زیرا احراز ویبعله غنائمده حقی متأکد ومتقوی اولمغله نصیبنده حکمی مفقودك مال قدیمنده حکمی ایله متساوی اولمشدر والله تعالی اعلم

باب سهمان الخیل فی دارالاسلام والشرکة فی الغنیمة * یعنی دار اسلامده قتالله اخذ اولنان غنائم مشرکینده سهام غانمین وشرکت مسلمینه نه وجهله واقع اوله جغنی محل تبییندر چنان دارالحربدن برعسکر دار اسلامه داخل ومسلمین قتال ایدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنیمتلری انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قیلنور وخصوص مذکورده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دن الغنیمة لمن شهد الوقعة وارد اولدیغی مأثوردر نکته سی اولدرکه استحقاق انجق جهاد ایله در ودار اسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان کسنه در امامسلمین دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده جیش مدد حاضر وقعه اولمسه لرده غنائمده شریکلردر زیرا دارالحربه علی قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله هرکیم قصد قتالله آنده بولنسه حاضر وقعه حکمنده قیلنور امادار اسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل همان وقعه ده حاضر بولنانلردر نظیری اولدرکه برکسنه مسجد ایچنده امامدن بعید ایکن اقتدا ایلسه اقتداسی صحیحدر زیرا مسجد مکان صلوة اولمغله اول کسنه هر قطعه سنده خلف امام مدرکیدر اما صحراده اقتدا بویله دکلدر واکر عسکر مسلمین بر بلده یی فتحله دار اسلام ایلدکدنصکره قبل قسمة الغنائم جیش مدد ملتحق اولسه شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بلده یی دار اسلام قیلملریله غنائملری دار ایله محرزه اولمغله دار اسلامه اخراجدنصکره لحوق مدد منزلنده اولمشدر حکمی اولدرکه مدد ایچون استحقاق شرکت انجق احرازده مشارکتلرندن نشئت ایتمشیکن بو بابده مشارکت ایتمشلردر کذلك دارالحربده غنائملرین بیع یاتقسیمدنصکره مدد لاحق اولسه ینه شرکته غیر مستحقلردر زیرا شرکت مدد انجق قبل تأکد الحق لحوقلرینه مخصوص ایکن بو بابده احراز کبی قسمت یابیعله حق غانمین مؤکد ومرصوص اولمشدر و بومسئله ده دلیل حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه دن حضرموت بمنده واقع اهل نجیر حقنده روایت قیلنان اثرجلیلدرکه برآتی السیر الصغیرده بیان وتفصیل ایلدیك واکراهل حربدن برعسکر دار اسلامه داخل ومصیصه وملطیه کبی برمدینه یه واصل اولدقده اهالیدن برطائفه خروج وقتالله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدینه یه شرکت غیرمیسردر حتی اهل مدینه برسنه رده وبناه ایدیك دیو دعوایه ابتدار ایلسه لر کلا ملرینه اعتبار اولنماز زیرا شرکت مصاب خاصهٔ مجاهدین ایکن آنلر مجاهدین اولمیوب مسکنلرنده متوطنین اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شریك وانباز دکللردر اما اهل مدینه سلاحله آنلرینه بنوب باب مدینه یه قصد قتالله اقتحام وباب اوزره ازدحام ناس جهتیله بعضیسی خروج وبعضیسی مدینه ده قیام اوزره ایکن ظفر بره بکام اولسه لر جمله سی شرکتله نائل مرام اولورلر زیرا بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر کورمزمیسنکه عسکر مسلمین برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ایچلرنده انجق بعض قلیل بالفعل مقاتل ایکن جمله سی وقعه ده حاضر بولنمغله شرکت غنائمه نائل قیلنورلر بودخی اویله در کذلك برمسلم سلاحله باب داربنه چیقوب پیشگاه بابده زحام مسلمین واقع اولمغله باب مدینه یه وصولنه مانع اولسه اول دخی شرکتله متمتعدر زیرا سلاحنی آلوب باب داربنی آچوب وصول قتاله زحامدن غیری مانع بولنمادقده اول کسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلکه جوف دارنده طورسه دخی وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهردر اما باب داری اوزرینه مسدود ایسه نیل غنیمتدن مردود درزیرامنزلنده متحصن وقصد قتالله موضع قتاله توجهی غیرمشهوددر اماباب داری مفتوح اولدقده بویله دکلدر مؤلف جلیل بومسئله یی تعلیلده دیرکه اکر بومقوله یه ضرب سهم له قضا اولنسه بوندن غیری جوف خانه سنده عورتیله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخی ضرب سهم اقتضا ایدر اکرچه تقریر بمزده تقدیر سهم قیلنان وقلنمیان بر برینه متغایردر لکن بو بابده استحسانله متعارف ناسه تمسك مناسبدر بناء علیه برطائفه سور مدینه یه چیقوب رمی سهام وصدای کلبانکله تحریض مسلمین وارهاب مشرکینه اقدام ایلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعاما جهادده مباشر اولملریله شرکت غنیمتله بکام قیلنورلر واکرامیر برطائفه یه همان سور مدینه اوزره قیام ومسلمین منهزمین اولورلرسه اعدایی دخول مدینه دن منعه اقدامله امروتقریر ومسلمینه بروجهله اعانتدن نهی وتحذیر ایلسه بومصلحته قیام ایدنلر شرکت غنیمتله توفیر اولنورلر

زیرا بونلر مسلمینك قوت وشجاعتی ودوشمنلری مدینه‌لرینه ظفر بولمقدن امن وسلامتی موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه‌ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت قیلنان حدیث
جلیلدرکه یوم احدده رماة سهامه مرکزلرندن عدم انفکاکله فرمان ایلدیلر وآنلردخی وقعه‌ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ایدی اشترا که قادر اوله جقلری بلاشبهه ظاهر ایدی واگر مسلمین فرسلرین سرح وجامله منزللرنده تهیئه
واحضار وکندولر باب مدینه یه چیقوب راجلا قتاله ابتدار ایلسه‌لر انجق سهم رجاله یه سزاوار اولورلر زیرا تهیئهٔ فرس
بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقیقة ونه حکما افراس اوزره اقتتال ایتمشلردر امامنزللرندن افراسله خروج بعده
معرکه‌ده نزولله راجلا قتاله مشغول اولسه‌لر سهم فرسانه موصول قیلنورلر زیرا وقعه یه فارسا حاضر اولدقدنصکره
ضیق مقام یاخود خدمت قتالده مزید جد واهتمام ایچون ترجلی التزام ایلمشلردر بناء علیه سهم فرساندن
حرمانله ناکام قیلنمازلر کذلك یانده غلامی فرسنی چکه رك معرکه یه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زیرا فرسنی ید غلامندن اخذ واوزرنده قتالی قابل اولمغله حکما فرسیله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامی فرسنی امریله خانه سنه ایصال وکندو راجلا قتال ایلسه بوصورتده فرسنی موضع قتاله اصلا
احضار ایتمش کبی اولمغله مستحق سهم رجالدر کورمزمیسنکه اول کسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه‌اکا قادر
اوله‌من واگر اهل حرب مدینه یه قریب اولمیوب بلکه برقاچ میل بعیدنده ترتیب عسکر ومسلمین دخی فرسان
ورجاله چیقوب هزم وغنائمله کسب ظفر قیلسه‌لر بوصورتده حین قتالده فارس وراجل اولدقلرینه نظر
اولنمایوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانه مظفر قیلنورلر زیرا فرسنی معسکره احضار ایلدکده راجلا
مباشرت قتال ایلسه‌ده فرسله قتال ایتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولی یشقه‌درکه آنده فرسی منزلنده مضبوط
وآریه وطویله سنده مربوط اولمغله نه حقیقة ونه حکما فرسله مقاتل اولمامشدر واگر مسلمین مقابلهٔ مشرکینده
ترتیب صفوف ومشرکینی قتاله معسکرلرندن مهزوم ومصروف قیلدقلرنده بعض مسلمین فرسلرین معسکرده
ترکله تعاقب وراجلا قتاللرینه تواثب ایلسه‌لر نظر اولنور اگر مشرکین منهزمینه وصوللری معسکرده قالان
مسلمین آنلره اعانت وفرسلریمزی ارسال ایدیکز دیوکبر وخبر ارسال ایلسه‌لر بعث افراسه همت ممکن اولان
موضعده واقع اولمش ایسه معسکرده قالان مسلمین دخی عنائمده داخل ومعقبلرك فارسلری سهم فارسه
نائللردر زیرا معسکر موضع وقعه یه قریب اولمغله جمله سی وفرسلری حکما وقعه‌ده حاضر مرتبه سنده ترتیب اولنور
واگر وصوللری معسکردن محل بعیدده ایسه معسکرده قالان مشرکیندن تبعید اولنورلر کذلك معقبلر دخی اول معرکه‌ده
فرسی اوزره حاضر اولمدیغه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زیرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله‌مدیلر کورمزمیسنکه
اول معقبین دوه لره بنوب مشرکینك آردنجه نیجه ایام کیتسه‌لر ینه رجاله دن تعداد اولنوب معسکرده قالان
فرسلرینه اعتداد اولنماز زیرا دار اسلامده استحقاق غنیمت حضور وقعه یه منوط اولمغله کرك شخص مستحق
وکرك فرسی کبی آلت استحقاق حقیقة وقعه‌ده حضور یاخود اعانتلری ممکن اولوب رده و بناء اولمق وجهی اوزره
قریب اولمغله حکما وقعه‌ده حضورله مشروطدر بوایکی صورت مفقود اولدقده اول کسنه یاخود فرسی
حاضران وقعه‌دن غیر معدوددر واگر مدینه‌دن معسکره خروجندن صکره فرسی هالك اولسه قتاللری معسکرده
یاموضع قریبده ایسه ینه سهم فارسه مالك اولورلر زیرا معسکرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر و بوبابده
معسکره فارسا داخل اولمق قتال دارالحربده سرحدی فارسا تجاوز منزلنه نازلدر واگر معسکره راجلا چیقوب
هنوز ملاقی قتال اولمدین خانه سندن فرسنی استجلاب یاخود شرا ایله برفرس استصحاب ایلسه ینه سهم فارسله
کامیاب قیلنور کذلك قتال ایچون ایکی طرف ترتیب صفوف ایتدکده راجل ایکن صکره فرسی کلوب یاخود
اشترا ایلسه ینه سهم فرسانه نائل قیلنور زیرا معتبر اولان انجق شهود وقعه‌در وحقیقت شهود دخی انجق عند القتال
واقعه‌در وحضور معسکر حکما مقام شهودده قائم اولسه دخی اسقاطله اعتبار حقیقته مقاوم اوله‌من اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قیلنور زیرا شهود وقعه حقیقة وحکما
راجل ایکن حادث اولدقدنصکره استصحاب فرس تغییر حالنه باعث اولماز کورمزمیسنکه مسلم راجل ایکن
بعض مشرکینی قتل وفرسنی اخذ واوزرینه بنوب قتال ایلسه انجق نائل سهم رجالدر واگر مسلمین شغل قتالده
ایکن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمین فوت یامقتول اولسه شرکت غنیمده دخول ایتمز زیرا بقاء قتالله اصابت
غنائم ناتمامدرکه هنوز مشرکین منعه‌لرنده ماللرندن دفع اضدادلرینه قیام اوزره‌در اما قتل ووفاتی بعد الانهزام
ایسه غنیمتدن اکا تعیین سهام قیلنور زیرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤکد سبب استحقاق

واول غنائم دار ایله محرز حکمنه الحاق اولنور وبزقریبا بیان ایلدیك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصیبی
ابطال اولنماز بودخی اویله‌در واگر برمسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه یا اشترا برله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ایدوب مسلمین دخی غنیمتله دونوب معسکره واصل اولسه‌لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زیرا
معتبر اولان حال حضور وقعه‌در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمین
ایرته‌سی کونده قتاله عودت وبودخی فارسا معیت وغنائم جدیده یه اصابت ایلسه‌لر بونده سهم فارسه کسب لیاقت
ایدر زیرا وقعهٔ اولی بربرندن کف یداید کده منقضی اولمغله وقعهٔ ثانیه اکا مغایر وبودخی آنده فارسا حاضر اولمشدر
کورمزمیسنکه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولایدی غنائمدن سهم فارسه واصل اولورایدی وقعهٔ ثانیه
دخی بویله‌در واگر مشرکینله قتالده مسلمین ظفریاب غنیمت اوله میوب تاکه مدینه‌دن فرسان ورجاله
برقوم مدد ورود ووارلرنده بناء اولمق اوزره وقرف یاخود محاربه‌ده معیتله بذل مجهود ایتملریله مسلمین غنائمه
اصابت ایلسه‌لر اول قوم غنائمده تشریك وفارسلرینه سهم فارس وراجللرینه سهم راجل تملیك اولنور زیرا
قبل اصابة الغنائم وقعه‌ده حاضر اولملریله جیشله برابر خارج کبی اولمشلردر کذلك اول قوم مدد معسکره کلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معیت ایتمسه‌لر یاخود اعانت عسکره قادر اوله جقلری محل قریبده معسکر آخر ترتیب
وآنده اقامت ایلسه‌لر ینه تشریك اولنورلر زیرا منزللرندن قصد جهاد ومعیت قتاله نیت امداد اوزره مفارقت
ایتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلری ممکن اوله جق موضعه واصل اولملریله عسکره رده و بناء اولمشلردر
ورده و بناء استحقاق مصابده مباشر قتال کبی اولدیغی بی اشتباهدر کذلك اهل عسکر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ینه بعض غنائمله مغتنم اولسه‌لر ینه جمله سنده شرکت مددی مستلزمدر زیرا بین الفریقین
مادامکه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله‌مزکه مشرکین ایادی مسلمیندن تخلیص اموالرینه سعی
واشتغال اوزره‌لردر واول وآخر مجموع غنائمی اخذ واغتنام انجق قوت ردله تمام اولمشدر اما بعض غنائمله
اغتنامدن صکره قتالدن کف یدبرله هرفریق کلوب معسکرینه لاحق اولدقدنصکره جیش مدد کلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شرکته مستحق اوله‌مزلر زیرا بوغنائمه اصابت حقیقة فریقینك تفرق وامتیازی
وحکما قتاللری دار اسلامده بولنمغله دار اسلامله احرازی برله رسیدهٔ تمام وبووجهله حقیقة وحکما
احرازدن صکره عدم اشتراك مدد مالا کلامدر اما ایرته‌سی کون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قیلسه‌لر
جیش مدد قتال ایتسون ایتمسون بوغنائمده مشارکت ایدرلر زیرا آنلرده وقعه‌ده حاضر اولوب احراز غنیمت یه قتاله
مباشرت یاخود رده جیش اولملریله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واگر ایرته‌سی کونده عسکرینه قتاله
عودت وانهزامله خذ قلرینه معاودت ایتدکدنصکره اشکر مدد تعاقب ایلین مشرکینی منع وهزمله اوزرلرندن
دفع ایدوب بعده برلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشراك ایلدیك آنده دخی اشتراك ایده رزدیسه‌لر کلاملرینه
التفات اولنماز زیرا اول غنائم بوقتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ایله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جیشك لابس اولدقلری ثیاب واسلحه‌لرندن دفع ایچون قتال کبی اولمغله ایجاب
شرکت عدیم الاحتمالدر حتی مشرکین هنگام هزم عسکرده اول غنائمی اخذ ایدوب بعده لشکر مدد یدلرندن
تخلیص ایلسه‌لر ینه عسکر اول اوزره رد وآنلره تخصیص اولنور زیرا دار اسلامله احرازده تأکد حقلری متحقق
واموال قدیمه‌لرینه ملتحق اولمشدر وهم مشرکین اخذ ایتدیلر ایسه‌ده دارلریله احراز ایتمدکلرندن کما فی السابق
حق اولین آنده متحقق‌در اما حادثهٔ مزبوره‌نك دار الحربده حدوثی یشقه‌درکه آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمین غیرمتأکد واحراز اهل حرب مجرد اخذ ایله تمام اولدیغندن آندن حق اولین باطل اولوب هنوز اصابت
ایلدکلری غنائمه التحاق ایلدیکندن شرکت مدد التزام اولنور واگر اعدا دریاده سفینه‌لر ایله اهل اسلام
صولرینه کلوب مسلمین دخی سفینه‌لره راکب وبره چیقوب قتال ایلمك ملاحظه‌سیله سفائنده استصحاب افراسی
مرتکب اولوب صکره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ایلسه‌لر کرکدرکه سهام خیل ورجاله اوزره اقتسام ایده‌لر
زیرا جهاد ایچون مؤنت فرسی التزام ایلیلر اوزرنده قتاله قادر اولمدیغی موضعده راجلا قتال ایتدکده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر کورمزمیسنکه اعدایه بعض مضایق برده یاخود باب حصنده اتصال
وفرسلرندن اینوب راجلا قتال ایتسه‌لر نکتهٔ مزبوره یه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ایصال قیلنورلر بناء علیه
مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسلرین سواحل ارض اسلامده ترکایسه بلافرس سفائنده راکب اولسه‌لر نظر اولنور اگر برده
بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلری صورتده فرسلرین جلبه قادر اولمیه جق مسافه‌ده فرسلرندن بعید

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملتحق اوله مزلر زیرا برده بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت اوله مزو مجرده بولنسهلر ینه بویله درو اکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده قریب ایسه لر بونده متخلفین ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدرز یرا موضع قتاله قربله موضع قتالده حاضر کبی اولوب هزم اعدا برله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرك قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفریاب غنائم اولسهلر بعدالرجوع معسکرساحلده قالانلرك اشتراکی لازمدر وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشه یه دخول ومسلمین فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه لر ینه نظر اولنور اکر قتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده قرب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله قربله حاضر کبیلردر واکر اول مبشه ده اعدانك اردنجه امعان سیر ایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه ممکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقةً وحکما وقعه ده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصابله مستظهر اوله مزلر کذلك مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبالده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده تحصن وخندقده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریاچه کبی ایتملریله مسلمین سفینهلر ایله اول حصنه ورود ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسه لر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر قریبده بولنان قوت اهل معسکر ایله در مکر اهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه لر شرکتدن ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکر ایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم مجرد داراسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر اهل معسکر وجه مشروح اوزره قریبده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسلامده وقوعی ینه بویله در انجق دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه مستحق اولورلر اما داراسلامده قتال بشقه در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالك اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی بویله در وفرسده معتبر اولان معنای مزبور شخص مستحقده غیر معتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویرلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضه ده شریك اولمیوب اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال داراسلامده واقع اولدقده سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیده ده بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یا مستأجر یا عاریه یا وقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالك وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنك موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر ایدرکه سابقده بیان ایلدیك که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کندو اوزرینه عرضله بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله نك اسملری و بابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیر هر برینك وقت مرفوعده حالنی بیلمکه محتاجدرکه لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلك دارالحربدن ینه اول موضعه عودتلرنده کرکدرکه ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامله احرازدن صکره متقرر اولمغله هر برینك وقت مرفوعده دخی حالنی بیلمکه محتاجدرکه تقسیم اکا متیسر اوله نکتهسی اولدرکه کل یوم عرض جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا اولنور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالك اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول مع الیمین آنك قولیدرز یرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسك ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه یی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر مکر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسك اوله لر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بز معاینه ایلسك سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در وبز بومسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیك وبو بابده اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردرز یرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالك اولمدقلرندن شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرردر

مطلب لا تکون الشرکة العامة مانعة عن الشهادة

واکر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب ودارالحربه ادخال ایلدکدنصکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجالهده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز وبالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندرز یرا محلندن فارسا خروج وجهله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بواثناده فرس اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجالهده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانه سزاوار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل واول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دارالحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلیدر ینه کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاخود آنی دارالحربه ادخال بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال واریدر وبرفرد مذکور بنك بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانی مجیز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلدر لکن صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عند العرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلمشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترك ایده مز ودفتر رجاله ده تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم اشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلمیه زیرا سبب غیر معروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکر غاصب اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله داراسلامه خروج وانفصال ایلسه لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنورز یرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتدکجه غاصب اوزره الزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتالله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوك بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلمك منزلنه نازلدرکه آنده اجرت ملك غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر وبوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنورز یرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالك ممنوعدر اماصورت مفروضه ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب یرد الغاصب ویضمن ما نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصب‌له زائل اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله صاحبی فارس عد اولنامقد نصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دارالحربده اشتراء فرس ایلین مستحق سهم فرسان دکل ایکن غاصبک عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب دارالحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده قتاله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دارالحربه فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه‌ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس تعیین قیلنور زیرا بو وقعه‌دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بو غنیمتده اول فرسله فارس عد اولنمغله شخص آخر دخی عد اولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دارالحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلک صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدنصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه‌دن دفع مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بو قتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه‌ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعد القتال بونک حقی زیاده واکمال وغاصبک مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دارالحرب ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دارالحربده بونکله قتال قیلدیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دارالحربه ادخال ایلدکدنصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب سبب استحقاقی انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعد المجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی متغیر اولماز و بو مسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله‌سی بالاختیار اولمادیغندن فرقی مسئلتین آشکار درکورمزمیسنکه دارالحربه فارسا داخل اولدقدنصکره مشرکین فرسی اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب اولمامقده‌در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی‌در و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن فرس دارالحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالک اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه‌ده سهم فارسه مالک اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالک اولنجه دک فرس آندن حق مستحقله اخذ اولنمادیغندن مالک کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر صورت مفروضه‌ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخذ مشرکین منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه دخولندنصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هلاک یا استهلاک اولنجه‌دک اوزرنده قتال ایلیوب مسلمین آنک قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بوصورتلرک جمله‌سنده صاحب الفرس سهم فارسه مستحق اولور زیرا بعد دخول دارالحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره‌ده معیر ایچون سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وهم دارالحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله‌مز واکر صاحب الفرس قبل دخول دارالحرب اوزرنده قتال ایتموب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکمسنه‌یه اعاره ایدوب

اول دخی رکوب ودارالحربه دخولدنصکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره‌ده فارس عد اولنور زیرا دارالحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر درکه هرنه زمان دیلسه استرداد فرسنه مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتال‌الله استبداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر ومستعیر جمیع صور مذکوره‌ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتموب رکوب ایچون ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بو قول واضح برله حق معیرده دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدر که مسئلهٔ سابقه‌ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن رد اولنمشدر اما بو مسئله‌ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیر نه زمان دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دارالحرب حق صاحب الفرسی انکار وفرس بغدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمه کامکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره‌ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب اولوب انکاری دارالحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دارالحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیک که غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولماز لر مانحن فیه دخی اویله در واکر صاحب الفرس فرسنی دارالحربه دخول ایدنجه‌دک رفاح ایام رکوب ایچون برکمسنه‌یه ایجار بعده اصابت غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله‌دن اعتبار اولنور زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دارالحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بوجهتله اعاره‌دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب فارس اولمزو مستأجر دخی جمیع صورده رجاله‌دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار اولمشدر وصورت مزبوره‌ده مستأجر آی یاز یاده مدتنده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین داراسلامه خروج ایدنجه‌دک اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله‌دن اعتبار اولنور زیرا بیان سابق اوزره دارالحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسک فرس اوزره قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دارالحربه فرسله داخل وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله اخذ اولنمغله رجاله‌ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یاقتال ایچون مدت معینه‌ده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر جمیع غنائمده راجلدرکه استیجار فرس بعد دخول دارالحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدرکه دارالحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلک غنیمت ثالثه‌ده دخی فارسدرکه ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدنصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت ثانیه‌ده راجلدرکه فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل ومدت اجاره‌ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلک بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه‌دن دفع اضداد ایچون اقتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بو قتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دارالحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر غصب وادخال و بعد الادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنائمه دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس ایکی غنیمتده ده راجلدرکه دارالحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

مطلب غصب فرس مسلم

نازل اولمشدر و بومسئله اوائل بابده مذكور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول
دارالحربه قصد واهتمامی اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسی التزام ايدوب دارالحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده
غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدی بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض مورد عد مده ايراد
اولنمش ايدی امابونده نه قبل دخول دارالحرب ونه عند الدخول قتال ايچون مؤنت فرسی ملتزم اولمديغندن
اصلا سلك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينده شراء فرس ايدنلر سلكنه منتظم
اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر كه داره فارسا داخل
واول غنائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقاقله
زائل اولدقده سهم ثابتی متغير اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل
اولمشدر كذلك صاحب الفرس قتال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم و بنفسه غزايه عازم اولوب مستعيره
دارالحربده واصل واسترداد ايله فرسی يدينه داخل اولسه بودخی جميع احكامده صورت متقدمه به مماثلدر
زيرا صاحب الفرس دارالحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدركه قصد غزا ايتدكده فرسی يدنده
بولنماوب مؤنت مستعار رد ايد نجيه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسی ملتزم دخی دكلدر امابومسئله ده
اعاره سی قتال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بومسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقدمه يه مماثل
يعنی جميع غنائمده راجلدر اماحق مستعيرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه
ملتحقدر كه استعاره سی انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجوبدر وصورت مزبوره ده
مستعير غدر ايله صاحبنه مخالفت وهمان دارالحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قبلسه ينه راجلدر كه
بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغی بز قريبا بيان
ايلديك وصاحب الفرس دخی ينه جميع غنائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتال ايچون
اعاره سی كندو حقنده برابردر زيرا ايكی صورتده دخی قتال ايچون مؤنت فرسی انجق بعد دخول دارالحرب التزام
ايتمشدر وهم قصد غزا ايتدكده دارالحربده فرسنه ظفر بولوب بولمسه جنی معلومی دكلدر اكرچه دارالحربه
غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسنی ركوب ايچون غيره اعاره وبعد الدخول استرداد ايلين اهل جهادده
بز سلوك استحسانله داخل زمرهٔ فرسان ايلديك زيرا آنی شو منزله انزال قيلدق كه غازی برمشيه قادر اولميان
راجلی كوروب آنی مقدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دارالحربه دخولدنصكره انزال وفرسنی اخذ ايليه ابتته
بوبابده اول غازی فارس ايدوكی بی ارتيابدر كذلك آنك منزلنده نازل قيلنان فارسلكله كما مبايدر لكن بومعنی
مانحن فيهده مفقود ومعبر مزبور فرساندن غيرمعد وددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنی مجرد ركوب ياخود قتال ايچون
ايجار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتال ايچون
قصد دخوله حاضر اولدقدن صكره فرسنی ايجار بعده مستأجر داخل دارالحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس
جميع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصد غزا انجق فرسی حق مستحقله
يد مستأجرده ايكن يد اولمغله اعتبار مذكوره دخی احری در اما مستأجر اكر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه
آنده دخی جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واكر قتال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبل انقضاء
مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زيرا فرس حق مستحقله
يدندن اخذ اولنمشدر مكر بعد الانقضا فرسی صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبنی دفع ايليه بوصورتده
جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعيرده دخی صورت مزبوره ده مستأجر كبيدر زيرا هر بری قصد قتالله فارسا
دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكته سی اولدر كه بونلر منع فرسله غاصب
اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصوبله سبب استحقاق اوزرنده قتال ايتدكده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا
حالت ابتدادن اسهل اولمغله فی الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوبله ابقا اولنمق اولی واكلدر واكر بركسنه
فرسنی برغازی يه سهم فرسی كندو يه و يرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادی آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم
مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخی فرس اوزره بولنسان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسی جهالت
فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشدر واجارهٔ فاسده حكمده اجارهٔ جائزه ايله اعتبار اولنمغله سهم فرس
مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخی اجر مثلی بالغا مابلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقد فاسد ايله
معقود عليهی استيفا ايتمشدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمی حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

مطلب الفرق بين الاجارة والاعارة

اجر ايلمشدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره مياننده فرق يوقدر بوصورتلرده مسلمين هيچ
غنيمته اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجر مثلی واجبدر كه مستأجر حكم اجارهٔ
فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتمكله برشيئه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجر مثلی مستوجبدر بونك نظيری
شول مضاربدر كه مضاربهٔ فاسده ده تكميل عمل ايليه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلی مستوجبدر
واكر بركسنه كندو يرينه مدت معينه ده ياخود مسلمين شو غزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيه دك ديمك
مثللو مدت غير معينه ده غزا ايتمك اوزره بركسنه يی استيجار ايلسه بو عقدی باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد
سنام الدين وعباداتده ركن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضنی ادايه مباشر ايدوكی
مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل وناپايداردر بوصورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط
ايتسه ده ايتمسه ده اجير كدر زيرا استيجار باطل وكالمعدوم اولمغله سهم غازی يه ويرلمك معلومدر واجير دخی
مستأجردن اخذ اجر ايتمش ايسه ردی واجبدر زيرا عقد باطل اصلا اجری غير موجبدر وهم غزاسنده
نفسی ايچون عامل اولمغله غير اوزره اجری غير مستوجبدر بوصورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سنی اجيره
ويرمش ايسه نظر اولنور اكر سهم غنيمی نفسی ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجر مثلی بالغا مابلغ
اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسی ايچون منفعت سلاح ودابه سی مقابلنده عوض مجهولی شرط ايدوب
اجير دخی عقد فاسد ايله اول منفعتی استيفا ايلمشدر كركدر كه اجر مثلی ايفا ايده واكر شرط ايتمش ايسه اجر سلاح
ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسی ايچون عوض مالی شرط ايتمكله سلاح ودابه سنی اجيره
اعاره ياخود قتال ايچون فی سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلری قتالده استعمال ايلين غازی اوزره مستوجب اجر اولماز
واكر بركسنه برفرسی مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتال ايچون ياخود برغلامی دارالحربده مدت معلومه ده
خدمتی ايچون بدل معلومله استيجار ايلسه بو عقدی جائزدر كرك هر يوم ايچون تسميهٔ اجر ايتسون كرك ايتمسون
زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخی معلومدر ومعنای طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس
بو استيجار صحيحدر امابيان مدت ايتميوب همان شو غزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايد نجيه دك ديو استيجار ايلسه
بو عقدی فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دارالحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلری طو يلميدر
قصيرميدر بيلنمز بوصورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجر مثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه
حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلی بالغا مابلغ مستوجبدر
زيرا بوبابده اجر اكرچه مسمی در لكن صاحب الغلام والدابه بن سزه اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت
ايدرسز ديو اميد ايدرايدم يوقسه واصل اولديغكز محله دك بو مسمايه راضی اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعا
للخصام اجر مثل بالغا مابلغ اوزرينه الزام اولندی واكر بركسنه نك يدنده حبس فی سبيل الله اولان بعض
افراس حاضر واول كسنه دخی قيم افراس اولمغله ديلديكنه ويروب ويلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضيسنی
فی سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض ناسه اعطا ايدوب آنلر افراسله دارالحربه دخولدنصكره مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر بعده افراسی آنلردن اخذ وآخرينه ويروب صكره بعض غنائمه دخی اصابت ايلسه لر بوصورتده
افراسله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذ ده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس
حبس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصل
محمد رحمه الله تعالی اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتی مجيزدر واما اصل ابی يوسف
رحمه الله تعالی اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتی كبی متعارف الوقف اولنلرده صحيح اولمغله فی سبيل الله اوزرنده
قتال اولنان افراسده دخی تعارفه بناء تصحيح اولنور و بوبابده اصل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدر كه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه وفات ايلدكده يدخلافتنده فخذزی اوزره حبس فی سبيل الله لفظی يازلمش
اوچيوز فرس وارايدی ومانحن فيه اولان مسئله نك نكته سی اولدر كه غازی مرقوم دارالحربه فرس اوزره داخل
وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولی اصابت اولنجيه دك قدرتی باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير
فرس منزلنده قيلنورو بعد الاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازی مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب
يدندن فرسی اخذ اولنان مستعير كبی انجق سهم رجاله يه مستحق اولور و بوبابده دارالحربده يدندن فرسی
استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساويدر وقيم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله
اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعداد اولنماز لر زيرا استردادلری انجق دارالحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شراسبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه لر
اول دخی دار الحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرسانده غیر داخلدر واکر برکسنه نك یدنده افراس موقوفه
بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسنه یه ایجار ایلسه بو صنعنده اسائه
اجتنسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضی مسجد قلمش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوندنصکره
کسب مال ایچون ایجار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتال الله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلر ایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی
فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کمسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه وبال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بو صورتده
مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کبیدر زیرا قیم وواقف بو ایجارده
غاصبدن کمتر کللردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجرا ولنجه بونده دخی اظهردر
لکن ایجار ایدنلر کرکدرکه اجرت حاصله یی اکل ایتمیوب تصدق ایده لر زیرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بو مقوله ده سبیل شرعی انجق تصدق قدر واکر
افراس مرقومه مستأجرك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بو صورتده والی قیمتلرین دیلرسه
موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیرا هر بیرنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده درکه مغصوبی
ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بو صورتده اکر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره
رجوع ایدر زیرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضماننه مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالکك مقامنه قائم ویرینه
وقف لازم قیلر زیرا قیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر
و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس
موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معامله مرقومه لازمدر وبدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلمق
آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوفدر بعده مؤلف واقف الاسرار بو مسئله ده شرط
وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله لرینی صاحبی یدندن اخراجله ید قبضده ادراج ایتمدکجه حکم حبس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیر مشروعدر لکن اول
واقف تولیت وقفنی ابتداء امردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی
رضی الله تعالی عنهمدن اکا بالغ اولان تجویزله سوق دلیل ایلدی بو صورتده برکسنه یه اوزرنده غزا ایچون
برفرس حبس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره
اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی ره یاب اولسه اول کسنه غنیمت اولی ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانیه ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور اما متولی وقفك یدنده فرس
آخر اولمیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زیرا اداره راجلا کیردکدنصکره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی یدغازیدن اخذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب مایبطل فیه سهم الفارس فی دار الحرب ومالا یبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال
ایلیوب ایلمین اسبابك باب دقت نصابیدر برکسنه دار اسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی
بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهده علی حاله قائم وواهبه عوض
هبه سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بو صورتده رجوع

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل
قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم
اولی ده فارسدر که دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادیغجه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه که بو صورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لا باختیاره یدندن زائل اولمشدر
کرکدرکه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحراز ایتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولمیه
جوابنده دیرزکه بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره
سابقدر بو جهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقید درحق مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صکره ینه بو بله در اکر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخولله جمیع
غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکسنه نك اون فرسی اولوب هر برین برراجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بو مقدار ایله جمله سی جمیع غنائمده فرسان اوله لر و بو معنی
بعید غیر معتنیدر زیرا بو قوله قائل اولان لامحاله اول افراس عشره یی رجال عشره یه اعاره ودارالحربده استرداد
ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجه دك
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئله هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك
حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردرکه بو بابده بایع استرداد ایله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکسنه بینه ایله فرسه
مستحق اولوب یدمشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلتنده در زیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ایله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکسنه آخره بر بغل ویروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض
ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یافرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء
معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بو صورتده مشتری فرس بو برینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری
فرس بغل اوزرینه رد اولنان کسنه اولمق مساویدر و بربرینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده
بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمده راجلدرکه
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صکره اقاله
واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بو صورتلرده ملکلری سبب مستحقله
ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله یه اناله قیلنور واکر برکسنه دار اسلامده
ایکن فرسنی دینی مقابله سنده دائننه رهن ایدوب ایکیسی بردن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره
دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب
ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر
متمکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم
دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمده دخی ظفریاب
اولنسه مرتهن برحال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه ده فارس ایدوکی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدرکه ملکی قائم ایکن اختیار ایله فرس اوزره تمکن قتالنی زائل قیلوب دارالحربده
فرسنی ایجار ایلین کمسنه منزلنه نازل اولمشدر وبرقریبا مسئله اجاره یی بیان ونکته سنی تقریر واعلان ایلدیك

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه‌ده فارس وغنیمت وسطی ده راجلدر که فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودی من کل وجه
فسخ عد اولنان سبیله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سبیله واقع اولمق
برابردر که علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی به حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرمتبیندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه‌ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه‌ده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا مؤنت فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه‌ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنده نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیرنائلدر جوابنده دیرز که دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساً دخولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمامله دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندی وآنك یرینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیرقادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه‌ده فارسدر که فارساً دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وارایکن قتال ایتمشدر واول قتالله آنده اولان حق تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بویله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بربریله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه‌لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارساً داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارساً
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله نیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرز که صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتیله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه‌لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حقی ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه‌لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلا اختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بایعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله بر دخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارساً دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه‌ده رجاله‌ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکه قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجدداً انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مز صورت مزبوره‌ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله‌در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اول التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترا یی مقام مبیعه اقامت امر هیندر
بعده موهوب حکم مشتراده ایدوکی ثابتدر که هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثه‌ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عینده مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بو دخی منزلنده نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه‌ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره‌ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلا مرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدر که بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلیدر
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمله دخی نیل
مراددنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره‌یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه‌ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه‌ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معتاده
استعاره‌دن فائق ومعتنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه‌در که اجاره‌ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره‌ده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه‌ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلا ایجار برغازی‌یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله‌در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه للخدمة مدة لم يكن له سهم

قتالدن مأيوسدركه فرسي عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده
متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمني متضمندر امامقابل الدخول نقدثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل
ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسه‌لر بونده موجب قياس مشتري دخي بايع كبي غنائم مصابه‌ده راجل اولمقدر
زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدركه مشتري يه انجق عند القبض حاصل ودارالحربده بعد القبض اوزرنده
تملك قتاله واصلدر توضيحي اولدركه مشتري نقد ثمن اينسه دخي فرس مزبور ضمان بايعده‌در زيرا هالك اولسه
ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشتري يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر
بوجهتله عندنمزده متحققدركه مشتري حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد
الثمن نتيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بوصورتده بعد النقد دخي نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشتري
مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار
مشتريده ثابت واستواردركه فرسه حق غيردن خالي اولمق اوزره مالك واقتدار باعله هرنه زمان ديلسه اخذينه
قادر ومتملك ايكن بواقتداري قبضله متقرر و فرسني ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلري كبي
سهم فارسه استحقاقي مستقر اولمشدر واگر ايكي مسلم بينلرنده مشترك بر فرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه بري
وكاه آخري مقاتل اولسه‌لر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيرا هر بري بغير اذن الآخر اوزرنده قتاله متمكن
اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دارالاسلامده احدهما آخره حصه‌سني ايجار يا اعاره ايتمش اولسه
مستعير ومستأجر دارالاسلامدن اوزرنده تمكن قتاله منفصل اولمغله آنكله فرسانده داخل اولور مگر معير حصه‌سني
اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعد الاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه
دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالي زائل اولمشدر واگر بينلرنده بالمناصفه مشترك
اولان ايكي فرسله داخل وهر بري بر فرس معين اوزره قتاله آخري ارضا برله مقاتل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر
زيرا هر بري فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن دارالاسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنك تطييبله حادث اولان
سببدن اول تمكني محصل اولمشدركه اكا نفع حاصلي بوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر بري
آخري ارضا ايلسه هر بري رضاسندن رجوع ايدنجه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر بري
فرس اوزره تمكن قتاله منفصل اولمغله اول تمكن باقي اولدقجه سبب استحقاقي منعقد ومتصلدر وايكيسي بردن
رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضه‌ده فرسين مشتركين
اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايوئه قائل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر و بزركوب دائمين اوزره
تهايؤده اولان اختلاف مجتهدنبي شرح المختصردن كتاب الصلح‌ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد
شريكين طلب مهاياة وآخر امتناع ايتدكده مطلوبي قتال ايچون ركوب ايسه مهاياة اوزره هيچ برينه جبر
اولنماز زيرا مهاياة قسمت منفعتدر وبوصورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دگلدر ومعادله ممكن اولميان واده
مهاياة اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واگر مطلوبي قتالك
غيري بر مصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهاياة اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله
ممكن اولمغله قسمت منفعتي قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخي آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه
صورت مفروضه‌ده هيچ بري سهم فارسه مستحق اوله‌مز زيرا قتال ايچون ركوبده مهاياة ايله فرس اوزره قتاله
هيچ بري متمكن اولمامشدر واگر هر بري شريكنه دبلديكي فرسه ركوب ايچون دار اسلام يادارالحربده اذن وبروب
لكن بريني بعينه بدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبني آخره اعاره مجرد اذنله تمام
اولميوب تسليمه محتاجدر واگر بر مسلم دارالحربه افراس كثيره ايله دخول وجمله سني بيع انجق برني ابقا ايلسه
ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقي اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده
صدد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتديكي كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكي استحقاق سهمده درجهٔ
اعتباردن ساقط وهمان فرس باقي ايله دخولك حكمي منضبط قيلنور حكمتي اولدركه واحد اوزره زائد اولان
فرس محتاج اليه اولميوب فضله‌در وثبوت ونفاده حكم استحقاقي انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزمي بسنكه
بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضي
حكمت مرقومه يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واگر رجوع مذكور بعد القضا واقع اولسه موجب ضمان
اولان مخالفه ايسه‌ده راجعين اوزره بر شيئك ضماني واجب اولماز واگر افراس مزبوره‌دن بري دارالحربده هالك

بالطرف عدودن عقر ايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسي جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكي بعد بيع
البعض واقع اولايدي ينه انكله فارس قالورايدي قبل البيع دخي بو يله‌در نكته سي اولدركه بيع ايتديكي كالعدم
اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدقجي قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه
مالك قيلنور واگر بر مراهق فارسا يا راجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلسه‌لر اول دخي تفسير
سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ
اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بو بابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره
مبتلاي قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقي منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق
بلوغله كماله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقده اصل سببه مقارن كبي قيلنور نظيري بعد الدخول
اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصنف التقرير بو بابده مراهق مرقومله ذمي مرسوم بينلرنده
فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه‌ده وذمي مسلم اولمازسه‌ده هر بري سهم كامل ايله
مساهم اولوردي ديدلر پس مذكور بندن بري قبل البلوغ و بري قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان
اختلافلري شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغي جامع اولدقده سهم كامله استحقاقده عين
اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعني صاحب الفرس ايله قسام غنائم
سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابلري خلافلرين بيانه
ضامن باب دقت مضاميندر اگر بر غازي فرسني دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه
نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله به واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازي يه
سن فرسكي قبل الاصابه بيع ايتمشيدك ديوب اول دخي انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر
اگرچه لايق اولان قول قول غازي اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقي منعقد اولمشدر وهم بيع
امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثي اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بي عديل
قول مشروحي تعديل ايدوب ديديكه بو بابده سبب حرماني اولان بيع فرس كندو اقراريله ثابت اولمشدر
بوندن صكره استحقاقي بلاحجة ثابت اوله‌مز كورمزمي بسنكه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمي وار ايكن مرتد اولان
اوغلي كلوب ارتدادي موت ابدن صكره وقوعني ادعا ايلسه ميراثي آنكدر بوصورتده اخ مسلم بلكه سن ابك
حياتنده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور ردنده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخ‌در زيرا سبب
حرمان اولان ردتي ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله‌مز كذلك ابن مسفور نصراني ايكن
قبل موت الاب اسلامني دعوى واخ دخي سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرماني
اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقي ثابت اوله‌مز توضيحي اولدركه سبب استحقاقي عند مجاوزة الدرب
قصد قتاله مؤنت فرسي التزام ايدر ودارالحربده اوزرنده قتالي بو قصده بيعله تجارتمي قصد ايلديكي محتمل اولمغله
بعد القتال وبعد الاصابه بيعي ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجيح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله‌مز ومعناي
مذكوربينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعي اقرب اوقاته احاله ديديكيمز نوع من الظاهردر وظاهر اگرچه
استحقاق غيري دافعدر لكن اثبات استحقاقده غير نافعدر بوصورتده بعد الاصابه بيعي اوزره عسكردن ايكي شاهد
اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما بالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه
آنكله تمام حجت حاصل اولماز بوصورتده مشهود له اشبو فارس بنم مدعامي اقرار ايتمكله بن اكا غنيمتده مشارك
اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتي رد اولنان كمسنه‌نك اقراري انجق ملكنه مصادف اولوب
ياخود غيرك بر نسنه‌ده ملكني اقرار ايلدكده معتبردر و بو بابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتده بر نسنه‌ده
هيچ برينك ملكي ثابت دگلدر واگر غازي فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدي ديوب
قسام دخي بيع ايلديك ظن ايدرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقي معلوم وابطال ايلين
بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازي منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقه‌دن شول
منزله‌ده‌دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد و بعد الموت مسلم اولدي ديو دعوى وابن دخي بن هيچ مرتد
اولمادم ديو دفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازي بن فرسمله داخل اولوب صكره
هالك اولدي ديوب قسام دخي فرسله دخولك معلوم دگلدر ديسه اول غازي فرسله دخولني اثبات ايلدنجه دك

راجلدر زيرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ايدر اول دخی معلوم اولمامغله بلا بينة مستحق اوله من نظيری اولدركه
برعورت فلان ميت بنی حياتنده تزوج ايتمشيدی ديو طلب ميراث ايليه البته بلا حجة تصديق اولنماز واكر برغازی
فارساً دخول وبعض غنائمه وصولدنصكره فرسنی بيع ياخود هبه ايله يدندن اخراج واستهلاك ايلديكی قسام
ومسلمين عندلرنده مجزوم لكن قبل الاستهلاك وبعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ايدوكی نامعلوم اولسه
قبل الاستهلاك اصابت قيلنان متحقق اولمدقجه جميع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زيرا بعض غنائمدن حقنی
مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متيقن ويريلوب زياده ويريلمز وهم غنائمدن هر قطعه سی
قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولديغی كبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتمال ايله استحقاقی
ثبوتدن عاطل وهر قطعه سی اول بابده ذكر اولنان مسئلهده جميع المصاب منزلنه نازل اولور وصورت مذكورهده
قسام خصم اولميوب همان بمنزلة الحكم اولمغله اوزرينه قطعا يمين لازم اولماز واكر فرسنی بيع وفرس آخر اشترا ايلمش
مطلب لا يمين على صاحب المقاسم
ايسه قربا بيان ايلديك كه اول غازی جميع مصابده فارس انجق بيع اول وشراء ثانی ميانندهاصابت اولنانده راجلدر
بو صورتده دخی مصابك قبليت وبعديتنده اختلاف حاصل اولسه ينه جميع مصابده انجق سهم راجله واصل قيلنورزيرا
مصابك هر جزئی ميان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتمال ايله بلا حجة ثبوت استحقاقی غير مؤملدر وهم دارالحربده
بعض اوقاتده راجل قالديغی معلوم مميز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غيرنده ايدوكی مجزوم مميز اولمدقجه سهم فرسانه
استحقاقی معدوم مدرشول ابن منزلنده دركه بروقتده نصرانی ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب مسلماً كلوب حياتنده
اسلامه كلديكنی ادعا ايليه البته بلا حجة تصديق اولنمازكذلك بروقتده مرتد ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب
كلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه كلديك ديو انكار مدعی ايليه البته قبل
موت الاب اسلامی بينه ايله متحقق اولمدقجه ميراثه مستحق اوله من واكر غازی فرسمی اشبو يد مده اولان فرسله مبادله
ايتمشيدم ديو اقرار وقسام فرسكی بيع ايدوب صكره بونی اشترا ايلديك ظن ايدهرم ديو اصرار ايلسه قول مع اليمين
قول غازيدر زيرا فرسی فرسله مبادله آنی حكم راجلده قيلميوب وقتا من الاوقات راجل قالديغی معلوم دكل ايكن
قسام آنك حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انكار ايتمكله قول مع اليمين آنك قوليدر امامسئلهٔ اولی بشقهدر
واكر برتاجر ياخود دار الحربده اسلامه كلن حربی ياخود مولاسنه خدمت ايچون دخولدنصكره آزاد اولان عبد
عسكره التحاق ايلسه قربا بيان ايلديك كه بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شريك اولوب قبل الالتحاق
اصابت اولنانده تشريك اولنمازلر مكر مسلمين مجدداً ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ايچون
اقتال ايدهلر بوصورتده غنائملری بعد اللحوقميدر يا قبل اللحوقمی بديدار اولميوب و مجدداً قتاله دخی دوچار
اولمسهلر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولنديغی بينه ايله آشكار اولمدقجه برشيئه سزاوار اوله مزلر زيرا مصابك
هر جزئنده احتمال وار ايكن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال يوقدر بوصورتده بونلر ايچون شهادتی موجب حكم
اولميان مثلا شاهد واحد ياشاهدين غير عدلين شهادت ايتدكده مشهودله اقرارلرينه بناء نصيبلرنده شريك
اولورم ديسه استماع اولنماز زيرا برقربا بيان ايلديك كه بو شهادت برنسنه دهنه ملك شاهده مقارن ونه مشهودله
ايچون اقرار ملكه مراهقدر كورمزميسنكه شهادتی موجب حكم اولان كسنهلر شهادت ايتمكله قبول اولنسه دخی
قبل قسمة الغنائم برشيئه مالك اوله مزحق اشتراك ايسهشئ خاصده ملك اوزره بناقيلنور ينه كورمزميسنكه عسكر
تقسيم غنائم ايتدكدنصكره بركسنه كلوب بن سزكله برابرايدم ديو ادعا و بعض عسكر اقرارمدعی ايلسهلر ينه مقرله
نصيب مفردهده مشاركتی استدعا ايدهمز وحكم مذكور شبههدن واشكالدن دوردر زيرا اول كسنه جيشله برابرايدوكی
معلوم دخی اولسه ينه بعد التقسيم هر برينه اصابت ايلين سهم اوزره استحسانا سبيل رجوعی يوقدر انجق غنيمتدن
برنسنه قالمش ايسه امام اندن سهمنی اعطا ايدر و قالمامش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر پس معنی معلوم اولانلر
بعد القسمة نصيب عسكرده تشريك اولنمايجه معلوم اولميانلرده عدم تشريك بالطريق الاولیدر وتعويض
بيت المال نوع استحساندركه الغرم مقابل بالغنم قاعدهسندن نمايان اولمشدر زيرا غنيمتدن بين الغانمين متعذر
القسمة برنسنه قالسه بيت الماله وضع اولنور كذلك قسمتده سهو واقع اولسه ينه بيت المالدن اخذ اولنور كذلك
مذكورينده بريسی بنم لحوقمدنصكره مسلمين مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ايچون برابر اقتال ايلدم
ديو دعوی ايدوب مسلمين بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرينی بيلوب لكن اول قتال لحوقندن مقدم يا مؤخر ايدوكنی
بيلمسهلر مادامكه دعواسنده مسلميندن اقامت بينه ايتميه شركتی متبينه اوله مز زيرا سبب استحقاقی انجق دفعا
عن المصاب قتالده معيتی اولوب اولدخی قول مجرد يله ظاهر اولمديغندن اقامت بينهيه احتياجی باهردر والله تعالی اعلم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وايداعه فی دار الحرب * يعنی دار الحربده سهم فرس كندويه راجع
اولمق اوزره فرسنی بركسنهيه اعطا ياخود اعاره وايداعدن باحث مسائل ومباحثدر اكر برغازی دار الحربه فارساً
دخولدنصكره فرسنی اوزرنده قتال ايدوب سهمی كندويه راجع اولمق اوزره بركسنهيه اعطا قيلسه شرطی
موافق حكم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زيرا قربا بيان ايلديك كه دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ايلمز
بو جهتدن شرط مزبور تحقق ايتمسه دخی سهم فرس صاحبينكدر پس تحقق انجق حكم مزبوری مؤكددر
اماهم فرسك وهم اوزرنده قتال ايلين رجلك سهملری تماما كندويه راجع اولمغی شرط ايتمش ايسه بوفاسددر
زيرا نفسی ايچون فرس اوزره قتال ايدن شخصك حقنی شرط ايتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ايجار ايتمش
اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولديغندن اجارهسی فاسدهدر بوصورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره
واجب اولور اما سهم فرس الكليه باطل اولوب نه مقاتله ونه صاحبنه واصل اولماز زيرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ
فاسده ايله استيجار فرس ايتمشدر واجارهٔ صحيحه ايله استيجار بلكه اشترا ايتمش اولسه برشيئه مستحق اوله مز ايكن
مانحن فيهده بالاولويه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحيحه ايله ايجار ايلسه بيع ايتمش كبی
غنائم آتيهده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حكمده جائزه قياس اولنمغله ينه باطل اولور
وهم منفعت فرسنك عوضنده اجر مثله مستحق اولمشيكن بردخی آنكله سهم فارسه مستحق اوله مز مكر اندن بشقه
فرس آخری وله بوصورتده اول فرس آخر كركه يدنده باقی وكرك هالك اولسون تفصيل سابق اوزره آنكله
سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ايله ايجار ايلديكی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قيلنور واكر قبل دخول دار الحرب
فرسنی شرط سابق اوزره بركسنهيه اعطا قيلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ايلين شخص اوزره
اجرا قيلنور زيرا سبب استحقاقكه دار اسلامدن فارساً انفصال انجق آنك ايچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی
فرسنی بدل مجهول ايله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نسنهيه نائل
اوله مز اما فرسی ايكی بولنوب برينی بووجهله اعطا وبرينی نفسی ايچون ابقا ايتمش ايسه فرس باقيسيله سهم
فارسه سزا كوريلور اما فرس آخرينك سهمی اوزرنده قتال ايلين شخصه تسليم اولنوب اول دخی فرسك
اجر مثلنی صاحبنه تقديم ايدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه دخی بويله اولمق
مقتضای قياسدر زيرا بو امامين همامينك اصوللرندندركه غازی افراس كثيره ايله دخی كلسه انجق فرس
واحد ايچون سهمه موصول قيلنور بناء عليه شرط مذكور بيان ايلديكمز اوزره معنای اجارهيی متضمندر اما غازی
ايكی فرسله داخل اولدقده سهم فرسينه نائل قيلنور قولنه قياسله كه قول ابی يوسف رحمه الله تعالی دخی بودر
كركدركه شرط مرقوم صحيح وكامل واول كسنهيه ويرديكی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله
زيرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسينه مستحق ايدی پس وجود شرط همان ازدياد تأكيدی محققدر بشرط آنكه
شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جميع الاقوال
اوزرنده قتال ايلين شخصه ايصال وصاحبنه اجر مثلی اكمال قيلنور زيرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده
ايكن بو فرسله سبب استحقاق منعقد اولميوب انجق آنكله فارس بولنان شخص ايچون عند الانفصال منعقد اولمغله
بينلرنده معنای اجاره متقرر ومتأكد اولمشدر واكر صاحب الفرسك فرس آخری اولديغی كبی دار اسلامده
شرط مذكور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامين بو فرس ايچون سهم اولميوب
وصاحبی ايچون دخی آخذ اوزره ايجاب اجر اولنماز زيرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ايله فارسدر وعلی قول
ابی يوسف اوزرنده قتال ايلين سهم فرسينه ايصال قيلنور كه ايكی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه
اجر مثلی ايصال قيلنور كه عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقير ديركه صورت
مزبورهده معاملهٔ مذكورهلری دار الحربده واقع اولسه اكرچه كتابده آنك حكمی صريحا تفهيم اولنمادی لكن
مسائل مذكورهده امعان ايله منفهم اولديغندن بز دخی تفصيلنی التزام ايلديك انتهی واكر برمسلم فرسنی
دار الحربده مسلم يا ذمی يه ايداع وكندو سريهده راجلا خروج ايدوب اول سريه اصابت غنائمله عسكره
رجوع يا جانب آخردن دار اسلامه ولوج ايلسهلر صاحب الفرس ايكی صورتده دخی فارسدر زيرا سهم فرسه
سبب استحقاق منعقد اولدقدنصكره اصل عسكرده كندو ايله برابر بولنان كسنهيه ايداعله استحقاقی باطل اولماز كه
بعد الايداع تمكن اخذی باقيدر و بز بو مسئلهيی اعارهده تقرير ايلديك نظيری اولدركه فرسنی معسكرده غلامی
عندنده ترك ايده آنده سهمی باطل اولمديغی كبی بونده دخی اولماز كورمزميسنكه عسكر اوزره اعدا هجوم ايتدكده

بركسنه قتالده فرسه محتاج ايكن فرسنى صيانت ايچون عسكرده ترك وراجلا عزيمت ايلسه سهم فرسه نائلدر
كذلك فرسه محتاج يا غير محتاج ايكن مصالح فرسنى بعض رفيقلرى رؤيت وتسميننه همت ايتملر ايچون يانلرنده تركله
سريه ده راجلا حركت قيلسه ينه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سريه ايچون تنفيل ايتمش ايسه اول كمسنه
نفلدن برشيئ تحصيل ايده مزز يرا بوتنفيلدن غرضى سريه يى ارسال قيلديغى محله دك استصحاب فرس اوزره
تحريض اولمغله فرسنى معسكرده ترك ايلين غير داخلدر حتى جميع سريه فرسلرين معسكرده تركله رجالا كيتسه‌لر
علت مرقومه يه بناء نفل فرساندن برشيئه واصل دكللردر واكر عسكر مسلمين حصون اهل حربدن برحصن
ممتنعه مرور ايدوب برمسلم دخى فرسنى اول حصنده ساكن مسلم مستأمن يا ذمى يا اسير ياخود بينلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربى يه ايداع بعده باب حصنه قريب يا بعيد برمحلده راجلا قتال ايلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ايصال قيلنورز يرا منعهٔ اهل حربه وضع ايتدكده فرسنى استهلاك واضاعت ايتمش كيدر نكته سى
اولدركه فرس اوزره تمكن قتالنى اختياريله ازاله ايتمشدرز يرا اهل حرب فرسى اندن منع ايتدكلرنده كندو قوتيله
فرس اوزره اثبات يدى ممكن اولماديغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولايت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخى متمكن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده عسكردن برمسلك يدنده وضع ايتديكندن نه زمانده
ديلسه استردادى ممكن واوزرنده قتاله هرحالده متمكندر واكر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنى اخذ ايلسه ينه انجق سهم راجله واصلدر كرك صكره قتال آخره ملاقى اولسونلر وكرك اولماسونلر
اما عدم ملاقات قتالده حكم مذكور بلا اشكالدر كه اول كمسنه فرسنى بيع ايدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ايدنلر ايله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهى اولدركه اول كمسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشيدى پس بوقتالى
آندن دفع اضداد ايچون اولمغله سهمنه باعث ازدياد اوله مز كذلك برمسلم فرسيله مداين اهل حربدن برمدينه يه
امانله داخل اولمشيكن مسلمين اصابت غنائم ايتدكدنصكره عسكره خارج اولسه اول كمسنه بوغنيمتدن برسهمده
مندرج اوله مزز يرا امانله منعه لرينه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقيقة ونه حكما وقعده
بولنيوب همان اول مدينه ده مسلم مستأمن ايكن چيقوب عسكره التحاق ايدنلر ايله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ايتدكلرنده مجال شركتى محالدر انجق بوصورتده مسلمين مجددا مبتلاى قتال اولوب اولدخى دفع اعدا ايچون
القتال ايدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ايصال قيلنورز يرا آندن برشيئه مستحق دكل ايديكه قتالى نصيبندن
دفع اعدايه حمل اولنه پس اول قتالله حق ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در واكر مسئلهٔ مزبوره ده فرسيله اسير اولمش ايسه بوصورتده صكره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قيلنورز يرا قتال ايچون دار الحربه فارسا دخولنده مسلمينله برابر سبب استحقاقى
منعقد اولوب صكره برمبطل معارض اوزرينه عارض اولمامشدر زيرا اسير اولمقده بى اختيار اولديغندن مختار بلكدن
خارج اولمامشدر كورمزميسنكه لدى القدرة اهل حربى قتل واموالارين اخذ اكا جائزدر اما مسئلهٔ اولى بشقه‌دركه
آنده بالاختيار ترك قتال ايلمشدر كورمزميسنكه ايچلرنده مادامكه مستأمندر قتللرى واخذ اموالرى اكا حلال دكلدر
واكر امير بعض حوائج مسلمين ايچون اهل حربه بعث رسول ايدوب اول رسول امانله ايچلرينه دخول ايتدكدنصكره
مسلمين غنائمه وصول بولوب بعده فارسا يا راجلا عود وقفول ايلسه اول رسول فى الاصل فارس ايسه سهم فرسانه
موصول قيلنورز يرا رسول تارك محاربه اولميوب ايچلرينه انجق تدبير امر حرب ايچون كيتمش اولمغله ينه معسكرده
باقى منزلنده در اما كندو مصلحتى ايچون مستأمن اولان بويله دكلدر كورمزميسنكه نكتهٔ مزبوره يه بناء رسول
جانبين بلا استيمان امين اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمين ايچون كيتمشدر ومنفعت مسلمينده ساعى اولان
حكما آنلردن غير مفارقدر لكن مستأمن منفعت مسلمين ايچون كيتميوب همان كندو نفع خاصى ايچون كيتمشدر
بوجهتدن حكما دخى عسكردن مفارقدر وبوبابده اصل قوى شول روايت قيلنان حديث نبويدركه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم طلحة بن عبيد الله رضى الله عنهى بعض منافع مسلمين ايچون جانب شامه بعث ايتملر اولوب
غزوهٔ بدرده حاضر دكل ايكن غنائم بدردن اكا تعيين سهم ايتملردر كذلك رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم محاصرهٔ
خيبرايله وقت اشتغاللرنده محيصة الانصارى رضى الله عنهى اهل فدكه ارسال واول غائب ايكن فتح خيبرى اكمال بيوروب
صكره كلدكده تعيين سهمله خوش حال قيلديلر پس مقدمات مذكوره دن عندمزده مقرر اولمشدركه سعيى
توفير منافع مسلمينى متضمن اولان كمسنه هرقنده ايسه ينه حكمده مسلمينله برابردر واكر مسلمين يا اهل ذمتدن ايكى كمسنه
قصد قتالله دار الحربه داخل ومعيت مسلمينده قتال ايدوب لكن هيچ غنيمته ظفر بولمدين استيمانله مشركينه دخول بعده

قصد

قصد قتال ايتميه رك همان قصد تجارتله ينه عسكره عود وقفول ايتدكلرنده مسلمين غنائمه وصول بولسه‌لر اول كمسنه‌لر
آندن برشيئه موصول قيلنمازلر زيرا اهل حربدن استيمان ايتدكلرنده معيت مسلمينده محاربه يى تارك واهل حربده
امانله تاجر ايكن لاعلى قصد القتال عسكره ملتحق اولان كمسنه يه مشابه ومشارك اولمشلردر وحكم مذكور
بلا سبق الاستيمان همان لاعلى قصد القتال عسكره رجوع ايلين ايكى كمسنه ده ثابت اولنجه آنلر دار الحربده مستأمن
اولدقلرنده بالطريق الاولى متثبتدر كورمزميسنكه اول ايكى كمسنه اهل حربه هيچ استيمان ايتمدين ترك قتال وعسكر
ايچنده تجارته اشتغال ايتملريله عسكردن خروج بعده تجارت ايچون دخول ايتمشلركبى اولوب حاللرى عند المسلمين
ظاهر اولدقدنصكره مسلمين غنائمله مستظهر اولسه‌لر آنده اشترا كه قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستيمان
عدم شركتلرى طريق اولى ايله نماياندر واكر برمسلم ديوان عسكريده مسطور الاسم دكل ايكن فارسا دار الحربه
داخل اولوب مسلمين ظفرياب غنائم اولدقده اول كمسنه بن اكرچه عسكريدن دكلم لكن تطوعا قتال ايچون
كلمشيدم بوجهتله سهام غنيمتده بن دخى مداخلم ديوب مسلمين دخى بلكه سن تجارت ايچون كلمشيدك ديه‌كله
دفعه مائل اولسه‌لر بونده قول مع اليمين اول كمسنه‌نك قوليدرز يرا هرمسلم فى الاصل مشركينله محارب ومقاتلدركه
دين ودارده مشركينه مخالفتى البته محاربه ومقاتله يه حاملدر پس بووصفك خلافى آشكار اولمدقجه بقاء محاربه
بديداردر وصورت مفروضه ده مسلمين دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرماتى مدعى اول دخى منكر اولمغله قول
مع اليمين آنك قولى ايدوكى ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده شخص مرقوم ذمى يا عبد يا صبى يا امرأه اولسه بونده
مادامكه امرأه مداوات مجروحين ايچون وغيريلرى قتال ايچون داخل اولديغى معلوم اولميه البته غنائمدن
محروملردرز يرا بونلر فى الاصل مقاتل دكللردركه امرأه وصبينك محاربه يه صالح بنيه لرى يوقدر وعبد دخى
حق مولاسى ايچون قتالدن محجوردر وذمينك دخى اهل حربه موافقت اعتقادى مانع محاربه در بناء عليه بونلرده
قصد محاربه ياخود مباشرت محاربه لرى حجتله معلوم اولمدقجه البته غنيمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه
بشقه‌در وفرق مذكوره دليل اولدركه اهل حربدن محارب اولوب اولمديغى نامعلوم اولان كمسنه اكر رجل بالغ ايسه
مباح القتلدر واباحتى انجق بحسب الظاهر محارب اولديغندندر واكر صبى يا امرأه ايسه آندن مباشرت قتال
تحقق ايتمدكجه غير مباح القتلدر توضيحى اولدركه فى الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ايتسه‌لر دخى
انجق رضخه مستحقلردر وبومقدمه لردن فى الاصل مقاتل اولمدقلرى بزه معلوم اولمشدر واكر برفارس فرسنى
دار الحربده بعض تجاره ياخود امراء خليفه يه بعث ايلديكى رسولنه اعاره ايدوب مستعير دخى بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصكره مسلمين غنائمه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اكر مستعير اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ايسه معير ايچون انجق سهم راجل قائم اولور زيرا فرسنى اختياريله دار اسلامه ارسال ايتمكله فرس
اوزره تمكن قتالى حقيقة وحكما زائل اولمشدركه دار اسلامده بولنان فرسيله صاحبى دار الحربده فارس اولمق
غير قابلدر كورمزميسنكه فرسنى غلاميله دار اسلامه رد ايدوب اولدخى ولايتنه ايصال ايلسه صاحبى آنكله
فارس اوله مز ماسبق دخى بويله‌در واكر مستعير هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ايسه معيرى اول غنائمده فارس
قيلمق لازمدرز يرا فرس اوزره قصد قتالله دار الحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقى منعقد اولمش
ايدى مادامكه فرسى دار الحربده باقيدر اوزرنده تمكن قتالى بسبب البعد حقيقة زائل ايسه ده ينه استحقاقى باقى
ومتابددر كورمزميسنكه فرسنى معسكرده اعاره وسريه ده راجلا خروجله معسكردن بعيد اولسه بردخى عسكره
رجوع ايتمسه دخى ينه مصاب سريه دن اكا سهم فارس تحديد اولنور ماسبق دخى بويله‌در كورمزميسنكه مستعير
مزبور دار اسلامه خروج ايتمدين بعض ملاحظه ايله عودت وفرسى اوزرينه رده مبادرت ايلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمى والحاصل صاحب الفرس جميع احوال مذكوره ده فارسدر
نكته سى اولدركه دار الحرب مدار استحقاق غنيمت اولان اموردن موضع واحد حكمنده در بناء عليه مدد جيشله
واصحاب سريه عسكرايله دار الحربده ملاقى اولورلرسه غنائملرنده بربرينه مشارك اولورلر ومانحن فيهده فرسى
دار الحربده دائر اولدقجه همان يانده حاضر كبيدر اما دار اسلامه اخراجى بشقه‌در بونك نظيرى مسجد ايله
خارج مسجددركه اتصال صفوف بولنماسه دخى مسجد ايچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غير جائزدر
واكر مستعير دار اسلامه خروجندن صكره عودت وفرسى معيره تسليمه مبادرت قيلسه بوصورتده مستعيرك
دار الحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معير ايچون سهم فارس متعين اولديغى كبى دخولندن صكره
اخذ اولنانده دخى سهم فارس متثبتدر اما دار اسلامه خروجندن صكره اخذ اولنانده نكتهٔ مذكوره يه بناء انجق

سهم راجله واصلدر بو صورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اگر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویرلمك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك دار اسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واگر فرسك دار اسلامه وصولی معلوم دکل ایسه بو صورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دار الحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتکذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسنك دار اسلامه خروجی
غیر معلوم ایکن کندو انکارده اصرار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولمدیغی کبی مستعیر دخی آنی تکذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر وبلاحجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز کرك دار اسلامه خروج ایتمش اولسون وکرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق رکوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیکندن اوزرنده قتاله اصلا متمکن اولمامشدر واگر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اگر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل و ید مستعیرده هلاکی ید معیرده هلاکنه مماثلدر واگر هلاکی دار اسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمده فرسانده داخل
صکره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدرکه فرسی کند واختیاریله دار اسلامده حاصل اولمق آنکله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واگر هلاکی مستعیر آنی دار الحربه اعاده وایصالدن صکره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصکره ید مستعیرده هلاکی
ید معیرده هلاکنه مماثلدر واگر هلاکی ید معیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
دار اسلامده ایکن اصابت اولنانده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بو دخی آنك کبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بو وجهله بسط وتبیان ایدرز که اگر مستعیر دار اسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودکل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجدداً دار الحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردرز یرا بو صورتده معسکردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دار الحربده بولنمغله مجدداً عودت اینسون ایتمسون عسکر ایله برابر
حکمنده در امداد اسلامه وصولندنصکره اصابت اولنانده نظر اولنور اگر قبل التقسیم والبیع دار الحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی کسب شرکت ایدر واگر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا کسب شرکت ایدهمز زیرا کندو دار اسلامه داخل اولدقدنصکره اصابت اولنان غنائمده
من اصل دار الحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشرکه غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونکه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده کندو هنوز خانه سنده وعورتنك واولادینك یاننده ایدوکی متحققدر واگر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان کندو مصلحتیچون ایسه بو صورتده جیشله برابر ایکن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایکن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصکره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیر نائلدرز یرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حکماً دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حکم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اگرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذکور ایدوکی آشکار
ایدی لکن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیلك وبو استحسان قریباً منعهٔ اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کندو مصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذکر ایلدیکمز استحسانك مثلی وانده بین الصورتین ذکر ایلدیکمز فارق بونده اولان فرقك عدمیدر
واگر بر غازی فرسنی منعهٔ اهل حربده بولنان بعض کسانه ایداع ایلسه آنك حکمی قریباً بیان اولنمشدرکه
کندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش کبی اضاعت ایتمکله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لکن بو صورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استرداد یاخود امام بیع
ایتدکدنصکره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه کلدکدنصکره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر که ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدرز یرا ابتداء کندو
صنعی ایله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدکجه تمکن
مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسنی کسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشرکین آنی اخذ ایتسلر ایسه
صکره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن بر کسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمکدن امتناع ایلسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلاثمن فرسنه وصولی ممکن
اولمیوب اکا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر که دار الحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایکن اشترا ایتمیه واگر بر غازی فرسنی دار اسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راکبا دار الحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایکن کذلك دار الحربه رجوعندن صکره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اگرچه فرس دار اسلامده ایکن اخذ اولنان غنائمك احکامن بز قریبا
بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حکمتی اولدر که مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دار الحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حکمنده التحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدرکه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدرکه فرس آخر اشترا ایتمش کبی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واگر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دار الحربه رد ایتمدین هنوز دار اسلامده ایکن مشرکین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس دار اسلامه چیقدقدنصکره واهل حرب احراز ایلدکدنصکره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا تفسلریچون احراز ایتمش اولدریله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمز مگر مسلمین اول فرسی غنیمده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلاشیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بو صورتده معیر دار اسلامیه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمکن اولدیغی کبی بعد الاسترداد ینه متمکن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واگر غازی فرسنی دار اسلامده ترك ودار الحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشرکین فرسنی
اخذ ودارلریله احرازدنصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ کندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدنصکره دار الحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش کبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئله اولی بشقه درکه انده انعقاد سبب فارس
ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحکم عدمده داخل اولمشیدی کذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصکره اهلنه تحریر
کتابله فرسنی دار الحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بو وجهله فرس اوزره تمکن قتالی اگرچه بعد انعقاد السبب ظهور حکم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحکم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییری ممتنعدر واگر فارسا دخول بعده فرسی دار اسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایدنصکره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولمامشدر بو صورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز دار اسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اما ظن ایدرمکه سن بو فرسی اشترا وبز بو غنائمه اصابت ایتمدین دار اسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدرز یرا فرسی دار اسلامه واصل اولمدقجه حکم راجلده داخل اولماز
ایکن قسام آنی حکم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا اولدخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی آشکاردر
شول منزله ده درکه برکسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بو دخی دار الحربده بر وقتده راجل قالدیغنی مقر اولمیوب بلکه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر واگر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصکره
بالکز دار اسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق دار اسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنورز یرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولشیدی ودخول ثانیسنده اکرچه جیشه مدد لاحق اولمشدر لکن ینه استحقاق سابق متغیر اولماز زیرا لحوق مدد قتالدن اقوی دکل ایکن قریبا بیان ایلدیک که برغنیمتده سهم رجاله یه مستحق اولان کمسنه آتدن دفع اعدا ایچون فارسا قتال ایلسه بنه سهم فرسانه ایصال قیلنماز اما ایچنده حق بولنمیان غنیمتدن فارسا قتال ایلسه سهم فرسانه ایصال قیلنور وحکم لحوق مدد دخی بویله در زیرا دار اسلامه خروجندنصکره اخذ اولنانده حق یوقدر پس بو التحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله یه مستحق ایدی پس بو استحقاقی متغیر اولماز و مؤلف اصیل بو اصلک بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه غازی مرقومک دخول ثانیسنده مسلمیندن شخص آخر فارسا آنکله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جمیع غنائمده سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قبل لحوق الجیش غنائمده آنک هیچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جملهسنده سهم فرسانه مستحق اولور اما تقریر سالف اوزره غازی اول اکا مخالفدر نکتهسی اولدرکه غازی اول فی الاصل شریک اولدیغی غنائمی احراز ایچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شرکتی یوغیکن هنوز کسب شرکت ایده جکی غنائمی احراز ایچون دخوله مبادرت ایتمش اولمریله صفت شرکتده اولک حالت سابقهسنه وثانینک حالت لاحقهسنه رعایت اولنور واکر غازی دار الحربده فرسنی برمسلم راجله دار اسلامه خروج ومصلحتنی رؤیت بعده فرسنی دار الحربده کندویه رد ایتمک اوزره اعاره ایدوب اولدخی دار اسلامه خروجندنصکره رجوعه قادر اولمیوب صاحبنه رد ایچون شخص آخره تسلیم اولدخی کتوروب دار الحربده تسلیمله خدمتنی تتمیم ایلسه نظر اولنور اکر اول شخص آخر عیال مستعیرده داخل ایسه آنک یدی حفظ ورددهید مستعیره مستوی وهر بری مستعارک بلا تعد هلاک ونقصاننده ایجاب ضمانی غیر محتوی اولمغله مستعیر بنفسه رد ایلدکده تقریر سابق التحریر اوزره معیر فرسی دار اسلامده ایکن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جمیعا فرسانده داخل ایدی بو صورت دخی اکا مماثلدر واکر عیال مستعیرده داخل دکل ایسه معیر فرسی دار اسلامه خروجندن یدینه عودت ایدنجیه دک اصابت اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زیرا فرسی اعاده ایلین شخص آخر غاصب اولمغله دار الحربده فرس اوزره یدی مناب یدمعیره نائب دکلدر کورمزمیسنکه فرس یدنده هالک اولسه معیر مخیردرکه دیلرسه مستعیره تضمین ایدر ومستعیر برکسنه یه هیچ برشیله رجوعه مالک اولهمز ودیلرسه اول شخص آخره تضمین ایدر واول شخص مضمونی مستعیر اوزره رجوعه مالک اولور ومؤلف جلیل بو مسئله یی اول فرس اول شخصک یدنده بمنزلة الودیعه در دیو تعلیل ایلدی پس بو تعلیل واضح نص موضحدر که مستعیر ایچون ایداع مستعار غیر جائزدرکه حتی ایداع ایدرسه ضامن اولور اما اعارهٔ مستعار بشقه درکه مستعیر ایچون مستعاری آنکله انتفاعده بین الناس تفاوت اولمیان امورده اعاره جائزدر وبز بو مسئلهده اختلاف مشایخی شرح الجامع الصغیرده بیان وحق مستعیرده اعاره وایداعک فرقنی تقریر واعلان ایلدیک اما اول فرسی صاحبنه رد ایچون کلن شخص آخر مقصودی حین دخولنده قتال ایسهده جمیع غنائمده رجالهده ادخال قیلنور اکرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاک ضامن اولدیغنه نظر ایله غاصب الفرسده سبقت ایدن وجهله بو دخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ایدی لکن مؤلف وجه شو وجهله توجیه ایدرکه شخص مزبور فرسی اوزرنده کندو غزا ایتمک ایچون ادخال ایتمیوب همان صاحبنه ایصال ایلمشدر وهم ضمانی اوزره غیر متقرردر کورمزمیسنکه بعد الضمان مستعیر اوزره رجوعه مقتدردر و برفرسکه آنده کندویه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غیر اوزره رجوعی متحقق اوله آنکله فارس اولمغه نیجه مستحق اولور کورمزمیسنکه برغازی راجل ایکن برکسنه فرسنی اکا ایداع ایدوب اولدخی دار الحربه برابر ادخال ایلسه انکله فارسیتی استحصال ایدهمز مانحن فیه دخی آنک کبیدر واکر مسئلهٔ مزبورهده مستعیر اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ایچون ویرمیوب بلکه اوزرنده قتال ایچون اعاره ایتمش اولسه اول شخص آخر بعد الدخول جمیع غنائمده فارس انجق دار اسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر زیرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر و برفرد اوزره رجوعه غیر مقتدردر بناء علیه حکم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ایچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ایلمشدر اکرچه بو صورتده شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جمیع غنائمده فارس قیلنمق لایق ایدی لکن فرس دار اسلامه خروجدن اقدم اصابت اولنان غنائمده معیر آنکله سهم فارسه مستحق اولش اولمغله غاصب دخی آنکله اول غنائمده سهم فارسه ملتحق اولهمزکه فرس واحد ایله ایکی کسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغیر متحققدر اما مستعیر غنائمدن برشیئه واصل اولمیوب انجق عسکردن بعید اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جیشله راجلا

داخل اولدیغندن سهم راجله نائل قیلنور و بعد الخروج عسکره عودت واصابت واحرازده نه حقیقة ونه حکما مشارکت ایتمدیکندن غنائم سائرده کسب شرکت ایدهمز واکر امیر بعض امور مسلمین ایچون دار اسلامه ارسال رسوله عزیمت وفرسکی شو رسوله ویردیو برفارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسیله اعطاء فرسه مبادرت ایدوب فرس دار اسلامه چیقدقدنصکره مسلمین غنائمه اصابت ایلسهلر معیر اختیار یله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله ایتمکله اول غنائمده راجل وصکره فرسی کندویه رجوع ایدوب ایتمکده فائده غیر حاصلدر اما اول فارس فرسنی ویرمکدن امتناع ایدوب امام دخی ضرورت مسلمین ایچون اول فرسی یدندن اخذ ورسوله اعطایه محتاج ایسه کرها اخذی جائزدر زیرا ناظر مسلمیندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان کمسنه کبی بشرط الضمان مال غیری اخذی جائزدر و بو صورتده معیر جمیع غنائمده فارسدر زیرا فرس اوزره تمکن قتالنی اختیار یله ازاله ایتمیوب بلکه کرها اخذ اولنمغله کندو وضع اولمامشدر شول منزلهدهدرکه فرسنی مشرکین اخذ ایدهلر بلکه مانحن فیهده فارس قیلنمق دخی اولیدرکه اخذ مشرکینده منفعت مسلمین مفقود و بونده موجوددر پس آنده تمکنی زائل ایکن سهمی ساقط اولمامغله بونده عدم سقوطی بالاولویه معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من یرضخ له ومن لا یرضخ له من الادلاء وغیرهم * یعنی دلیل طریق وسائر فریقدن رضخ ویریلوب ویریلمیانلری تفریق بیاننده مبحث تحقیقدر اکر عسکر اسلام دار الحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت طریق ایدوب قتال ایتمک اوزره معیتلرنده حلول ایلسهلر کرکدرکه امام آنلره رضخله انعام ایدوب نه سهام خیل ونه سهام رجالهدن اسهام ایلمیه زیرا اهل ذمت حکما مجاهدین اولمیوب بو صورتده حسا مقاتلین دخی دکلر ایکن دلالت طریق کبی منفعت مسلمین ایچون حاضرین اولمریله کرکدرکه بو مثللو خدمتنه هر وقتده مباشرته ترغیب ایچون مال مسلمیندن عمللری مقداری رضخله تطییب اولنهلر حتی دلالتلرنده مسلمینه منفعت عظیمه بولنورسه رأی امام اوزره سهام فرسان ورجالهدن اکثریله دخی اعطاء رضخده بأس یوقدر زیرا سبب استحقاقلری مقاتلینک سبب استحقاقی جنسندن اولمیوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلریله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ ویریلمک احرادر واکر امام آنلر ایچون دلالتلری اوزره غنیمتدن نفل معین تسمیه وتصریح ایتمش ایسه اولدخی تنفیذ وتصحیح اولنور زیرا اصل تنفیل منفعت مسلمینی متضمن اولان اعمال اوزره تحریض وتحمیل ایچوندر بو صورتده غنائمه ظفریاب اولورلرسه کرکدرکه قبل القسمة اعطاء نفللرینه شتاب ایدهلر زیرا غنائمده نفل ترکهده وصیت کبیدرکه قبل قسمة المیراث وصیتله ابتدا واجب اولدیغی کبی قبل قسمة الغنائم نفل ایله ابتدا لازم ولازبدر واکر مقدار نفلدن زیاده یه ظفر بولمازلر ایسه همان اول مقداری سالما منفلینه تسلیمه ابتدار ایدرلر زیرا نفل ترکهده دین منزلهسنده اولمغله جمیع غنیمت اوزره مقدمدر واکر هیچ غنیمته ظفر بولنمازسه هیچ ترکه بولنمادقده غریم وموصی له برشیئه واصل اولمدیغی کبی منفلین دخی برشیئه نائل اولهمزلر واکر بوندنصکره اول طائفه غزاء آخرده بنه معیت وامیرینه مقابلهٔ دلالتده آنلر ایچون تنفیله مبادرت ایدوب مسلمین بونده غنائمه اصابت ایلسهلر اول غنائمدن انجق نفل ثانیلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قیلنماز زیرا استحقاقلری تسمیهٔ ثانیه ایله اولوب تسمیهٔ اولی بلاشی عودتلرنده انعدام محلله باطل اولمشدر مکر مسلمین بو غنائمدن نفل اول وثانیلرین شرط تسلیملرین تقدیم ایدهلر بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زیرا بو شرطده تسمیهٔ کل اوزره تنصیص اولنمغله تسمیهٔ سابقه منزلهٔ عدمده نازل وایکی نفله استحقاقلری همان بو تسمیهدن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفیلله مستحق اولمقده مسلمینله برابر کیتملریله برابر کیتمیوب مجرد اخبار یله دلالتلری میاننده خبرلری مطابق واقع ایدوکی نمایان اولدقدنصکره فارق بولنمادیغی واضح وعیاندر زیرا تسمیهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار یله متحققدر لکن برابر کیتمدکلرنده کرکدرکه امام رضخ ونفللرین قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ایتمیه زیرا قبل التنفیل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحیح اولمیوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحیح اولنور و برابر کیتمیوب اخبار مجرد ایله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمین اعطاسنه رضا ویریرلرسه رضالری کندو حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غیر معتبر اولدیغندن کرکدرکه نصیبلرندن ادا ایدوب خمسدن قضا ایتمیه واکر امام برذمی یا حربی مستأمنی موضع معینه دلالت اوزره استیجار ایدوب اولدخی برابر کیتمیوب خبر ایله دلالت اوزره اقتصار ایلسه اجره سزاوار اولهمز زیرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بیان ایلدیک که استحقاق اجرت موقوف عملدر کلام مجرد ایله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمین ایچون برعمله ابتدار ایتمیوب همان کلامله اخباره اقتصار ایلمشدر لکن مسلمین دلالت ایلدیکی مکانده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدین اول مکانه دلالت ایده
ویرقریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیکی مقداری آنلره اعطا
رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر واکر امام شخص مرقومه بزمله فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسمایی تماما استیفا ایدر
واول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنانلردن دخی جائزدر
اما نفل ورضخ بشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله درکه عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصابک بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نه کیم سوق غنم وارمالک ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخده
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور
واکر صورت استیجارده هیچ غنائم اصابت اولنمازسه کرکدر که امام اجر اجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز
لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام برمسلم یا ذمی یا حربی مستأمنی دار الحربه دخول ودلالت
طریقی ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغجه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتال کیتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی
تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسمایه راضی اولمشدر
پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اولمز لکن اسائت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مسلمدن صدور ایلسه ایمانی ناقض اولمدیغی کبی
ذمی ومستأمن مثلو صاحب العهددن ظهوری دخی امانی ناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصد اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی کبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتله مشروط ومبین اوله
بوصورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریقی ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده درکه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلمسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلالة اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدر که نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اولمز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون
برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه اندن برشیئ برفرده اعطا جائز دکلدر
بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بر یوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه یه اما نصیبی منها فهو لک یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم
سنک اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفرددن برشیئ دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو مثلو اعطا هر امامک حقنده عدم الجواز درلکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر واکر مسلمین بشیره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیر محتاجیندن ایسه لر عطیه لرینی تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن

اغنیادن ایسه لر کرکدر که حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده
غیر معتبردر ومحتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمک جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویرلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل وفائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء
جوائز ایله تکریم بیوررلر ایدی نکته سی اولدر که بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه درکه انجق حق غانمیندر کورمزمیسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم
اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بر رسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا
جائز اولماز کورمزمیسنز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی
اولی در بوصورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویرلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه
ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدر که رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهاد ایله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطال ایله
قضا ایده مز و بز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهاد ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال ایله قضا ایده مز کورمزمیسنکه
حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهاد ایله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
وتعطیلی جائز اولماز حتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولور دیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر برینک اعماله ظاهر اوله جق بروجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کوریلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

* باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة *

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان وبعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت
بنیاندر بحالکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اوله مزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابة
مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جیشه ملتحق اوله مز کذلک مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسی
فرار وبلده بیدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اوله مزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول
بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اوله مزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور امادار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع
والقسمة مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد
قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار
مقهورلردر کورمزمیسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب
قوت مدده مقارندر بوجهله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصیب المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی انلردن
بریسی اول اثردر که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهمی بش یوز نفر ایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضي به امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولند قدنصكره واصل اولمشلر ايكن
انلری غنائمده تشريك ايلدی وفقهاء شامدن بربلده فتح ودار اسلام قيلند قدنصكره واصل اولان مدددخی تشريك
قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرزكه نجير بلاد حضرموتده برقريه نك اسميدر
وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرزكه مدد مذكور رهمان فتحه متعاقب احكام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر وبو مقوله ده شركت مدد بزم عنديمزده دخی ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احكام اسلامدن نصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضی الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده
فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضی الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب
غنيمده شركت مراد ايلديلر همان بنی عطارددن بركسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع
اتريدان تشاركنا فی غنائمنا يعنی ای عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمی ايسترسين ديو دشنام
ايلدی عمار دخی خير اذنی سبيت يعنی ايكی اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدی وانما قال ذلك
لان احدی اذنيه قطعت فی الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنی بو قوليك وجهی اولدركه برقلاغی
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برغزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدی آنكيچون افضلی قطع
اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دنی جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعی اكا مبنيدركه
ابو حذيفة بن المغيره جاريه سی سميه رضی الله عنهايی ياسر بن عامر رضی الله عنهه تزويج ايدوب عمار رضی الله
عنه انلردن تولد ايتدكده عبد اولوب صكره ابو حذيفه آنی اعتاق ايتمشيدی وقطع اذنی اصابه وسائر كتب سيرده
ذكر اولنديغی اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت فی الجهاد مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهی
راوی ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضی الله عنهه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد
الوقعة ديو ترقيم وجيش عماری غنائمدن منع وتحريم ايلدی وبو جوابنه بادی اولدركه ماه دينار ايچنده احكام
اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغی بديدار اولمشيدی كورمز ميسنكه حضرت عمر رضی الله
تعالى عنه سر عسكری سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلى فاشركه
فی الغنيمة ديو تحرير ايلدی مترجم فقير ديركه بو اثر معتبرده قتلی جمع القتيل بمعنى المقتولدر وتتفقأ بتقديم الفاء
على القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعنای كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين
اعدا نطاول زمانله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل
اولانلری قسمت غنيمده شريك قيل ديمكدر انتهی وبعض روايتده بتقديم القاف على الفاء مالم تتقف القتلى
واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تتقف ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكی وجهله
توجيه اولنمشدر وجه اول اولدركه قتلی فاعل اوله بو وجه اوزره معناسی قرب موتله حكم مقتولينده اولان
مجروحين بربری اردنجه مونده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعدايی قفالرنده
ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثانی اولدركه قتلی مفعول اوله بو وجه اوزره معناسی سن مقتولينی قفاده ترك ايدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهی واشهر روايتين روايت اولی در زيرا تفقأ تميز وتشققدن عبارتدر وبوندن اخذ ايله
فقيهه فقيه ديمشلردر صحيحی سفيهدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السواری
وجن الخازباز به جنونا قولی دخی بو قبيلدندر يعنی اول مكان مد وحك فوقنده سحائب عظيمه انثناء ليله
تشقق وامطار ايدوب نبت خازباز قوت ناميه دن تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی بربرينه قارشدی ديمكدر
وبو تقرير اوزره خازباز نبا تادن برنوعدر وبعضيلر خازباز بمعنى الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسی
نضارت مكانله كثرت نباتادن ذباب تكثر ايلدی ياخود مجنون كبی صيحه ايلدی ديمكدر وعبد الله بن ابی بكر بن حزم
حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابی طالب رضی الله عنهه
وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكی سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره
كلمشلر ايكن غزاتله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلری ادخال سهام ايچون على وجه
الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخی اسهام ايلديلر
ووقعۀ مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندی پس بونده بيان واردر كه بعد الفتح لاحق اولانلر

شركته غير شاياندر زيرا شركته شايان اولهلر ايدی رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضاء
مسلمينه محتاج اولمازلر ايدی ومرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابان بن سعيد رضی الله عنهی
مدينه دن برسريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدی آنلر دخی فتح خيبردن صكره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا يا رسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع والزام وانلر ايچون
ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردركه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر
مكر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آنی رسالتله بعث ايتمش اوله وبزفريا بيان ايلديك كه رسول معهود غانميله
موجود كبيدر حتى مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرۀ خيبر اثناسنده محيصه رضی الله عنهی بعض
رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدی وفتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه كتيبه ده اولان خمسدن بهر سال وظيفۀ معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلری بو ماده ده تأويل آخره
مائل وشو وجه اوزره توجيهه قائل اولديلر كه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعنی
ای اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلری اخذ ايده جكسز همان بو غنائم
خيبری سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدی نظم كريمی مدلولنجه قبل الهيدن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدی
بناء عليه اهل حديبيه دن بو انسانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدركه حضرت
عثمان بن عفان رضی الله عنهما حليلۀ جليله سی رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت
مصالحی ايچون غزوۀ بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضی الله عنهمايی
كاربان قريشك اخبارينی تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
كتابده اسملريله ذكر ايلديكی بش كسنه يی منافقيندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كسنه يه اسهامی تأويلده وجوه عديده واردر بری اولدركه
اول اثناده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتی اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله ايچندن غزايه خروج
ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهی يی متضمن اولان اعمال ايله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر وبعض علما تأويلنده
ديديلركه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصی مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
وديلدكلرينه ويروب ويرمكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخی اسهامله انعام ايلديلر ومرويدركه يوم حنينده
بعض مسلمين انهزامله تا مكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتی استماعله صوب رسالتپناهی يه عودت ايتدكلرنده
آنلره دخی اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين
مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولملرندن بزه ظاهر اولمشدركه غنيمتی
دار اسلامه احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرم الله تعالى فی الجنة
مثواه ديركه امام المسلمينه لايقدر كه غنائمی دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايليه زيرا تقسيمی قطع
شركت مدده بادی ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدی اولديغندن بشقه هر بر كندو سهمنی حفظ
واحتماله اشتغالنی بلكه هر بريك برجانبه تفرق واعتزالنی موجب وبونلر دخی اعدايی هجومه تشجيعله هزيمت
مسلمينی مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخی انجق تمام سببله بعد تأكد الحق صحيح
اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بويله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا اجتهاد ايله فصل
مختلف فيهی امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئلۀ مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضی الله عنهما ايله
سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدری غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر
وغنائم نخله يه بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفندنصكره عودت وايكی غنيمتی بردن تقسيمه
مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمی سير نام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده برشعب
منفرجدر تقسيم بيورديلر ديدی اكر روايت اولی اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه
دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه ينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اول اثناده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله بولندقلری مقامدر كه مسلمين ايچون منعه
سائره يوقدر وغنائم حنينی جعرانه نام محله كلدكجه تقسيم ايلمديلر حتى مرويدركه جهلۀ اعراب مطالبۀ تقسيمله
جناب رسالتی برشجرۀ سمره يه الجا وتضييق ايتمكله ردالری اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

ردالرین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، اترکوالی ردائی فوالله لوکانت هذه العضاه ابلا وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل وبقر وغنم اولیدی بنه سزاره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه اشتغال بیوردیلرایشته بو بابده تقسیم غنائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلرایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام دار اسلامه منتهی اولنجیه دك تأخیرینی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغله فتح مکه ایله مفتوحه اولمش ایدی پس بو قصه‌نك حکمت بنیانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغنی بیان واردر بعده مؤلف دقیقه دان شو وجهله حکم و بیان ایلدیکه هر کیمکه وقعه ده حاضر اوله قتال ایتسون ایتمسون مریض اولسون صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر و بونده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یارسول الله برکسنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار جمیت ایده آنك نصیبی سائر عجزه ایله برابرمیدر خبر ویردیکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الا بضعفائکم یعنی ای ابن ام سعد والده‌ك سنی فاقده اولسون سزلر انجق ضعفالرکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر وبونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جل احسانه المعمم حضرتندن روایت ایلدکلری لولا الصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العذاب صبا حدیث قدسیدر یعنی ممه امر معصوملر و بیلی بوکلمش اختیارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقة یده ومانعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر وبو حدیث جلیل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب مکاسبدر وحدیثده صفقة یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر ومانعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله‌نك مرضیسی اولان مجرب الامور ومجرب العقل والشعور برذات عدالتقرینی قسمت اوزره تعیین ایده وبعد افراز الخمس خمس اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتدر عاقل وامین برشخص صداقتزهینی ناظر ایلیه زیرا امام کثیر الاشغال اولمغله بنفسه مباشرت قسمتدن عجزی ظاهر وغیر ایله استعانت ایده جکی باهردر بو صورتده کرکدرکه حفظ وقسمته اقدر اولانلری اختیار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مذکوره یه مظهر اولانلردر و بو بابده اصل اصیل شو روایت قیلنان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محمیة بن جزء الزبیدی رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلر صکره اخماس غنائم آنك عندنده جمع اولنورایدی وزکوة اموال ظاهره دن جمع اولنان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وغنائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وارایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفا ومساکینه ویریرلر ایدی ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی اما رغبت ایلمزسه فیء وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امر ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم سائلدن برشیء دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز سزه اندن اعطا ایده یم لکن انده سزه غنی ایچون وقوی کاسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی ایکی کسنه میاننده بردرهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی اول اخذ ایده همان مجلسدن برکسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قولاوندن رجوعله آنلره وار بکز بو درهمله برنسنه آلوب بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی وبزدخی بو رأیه مائل و بو قوله قائلز که تعیین مستحقده اقتراع غیر جائزدر وشیء مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفة حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله برنسنه اشترا ایدوب آنی مناصفة اقتسام ایده لر کذلك ایکی کسنه برشیء هر بری ملکیمدر دیو دعوی ایدوب

وقنقیسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقاقده مساوی اولملریله مناصفة ایکیسی میاننده تعیین قیلنور واحنف بن قیس رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسین ایدك ناکاه برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بو کلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقداری مؤنت اهلیمی استحلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی جمله ایله اشتراك ایده رم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سینی اخذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقیردیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم شرعله التزام ایتدکلری هنکامده ایدی اما فی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان ومنعه یه محصور اولمغله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیل وحشم واسرافدن اجتناب اوزره نفسی واتباعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده نقل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلة وصی الایتامدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیا فلیستعفف ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بو وجهله ذکر و بیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم وبنی المطلب بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله استرحام ایلدیلر مترجم فقیردیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیو استرحام ایلدیلر انتهی وبز بو صددك تمامنی شرح السیر الصغیرده بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بوکتابنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهمایه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخل وزمان جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصل ایدیلر همان بنی هاشم وبنی المطلب شیء واحددر ایشته بو حدیث بلاغت تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمامله قرب نصرت اولوب یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر دیو تنصیص ایلمشدر لکن قول اول اصح وامثلدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغله مقابلنده عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی بزه معلوم اولمشدر والله اعلم

باب ما یستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دارالحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحلال اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمین دارالحربده ظفریاب غنائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده لایق دکلدر مکرنفسلری ودوابلرینك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثالنی بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر و بونلری دار اسلامدن استصحاب ودارالحربده اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه‌دره که شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغله هربری بونلر ایله ممتاز ومستثنی قیلنور بو بابده اصل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع الناس یأکلوا ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

غنائمدن يسونلر ودابه لرينه ييديرسونلر اما هركيم آندن برشيء بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر ديو تحرير ايلدى ومعناى مذكور فضالة بن عبيد رضى الله عنه دن دخى مأثور در و بزدخى بوقولى اخذ ايدوب ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخل اولدقده اخذ ايلديكى ثمن بدل مبيع اولوب سائر غنائم كبى اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلف در يادرايت بو بابده حديث سلمان رضى الله عنهى دخى ذكرور وايت ايلديكه يوم نهاوند ده غلام سلمان حضور سلمانه برسپت كتوردكده سلمان ديديكه بو كتوركوره ليم اكر ايچنده مال وار ايسه شو امناء امواله ويره ليم واكر طعام وار ايسه اكل ايده ليم ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاچ ارغفه حوارى يعنى بياض اتمكلر و برمقدار پينر و بر بچاق وار در همان سلمان اتمكلردن رفيقلرينه طرح و پينردنه كونه طبخ وترتيب اولنديغنى سويليه رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آنى ذكر ايلديكه ابن عباس رضى الله عنهما غنائمدن اكله رخصت و يروب آندن برشيء قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه تصدق ايدرلرديدى ومرادى بعد القسمة بدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والقا ايله اول شيء مستحقنه ايصال متيسردر اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبى سبيل استخلاصى تصدقه منحصر درمكر كندو محتاج اوله همان كندو اكل ايدر اما غنى ايكن اكل ايتمش ايسه ينه حكم لقطه كبى قيمتنى تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضى الله عنهما دن دخى مأثور در وعبدالله بن عمرو رضى الله عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولاتحملوا ديديلر يعنى غنائمدن اخذ ايلديككز ايلكى واكنه يى محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديكز ودوابكزه علف ويريكز لكن آلوب كوتورمكز بو حديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيرى غنيمتده اد خال اولنور آندن برشيله اختصاص برفرد ايچون استحلال اولنماز ومأكول ومشروب دخى انجق حكم اكل وشربده مستثنى در حكم حمل وتصرفده دكلدر بناء عليه سليمان بن يسار رحمه الله تعالى ديديكه كرك ارض عدوده وكرك بعدالخروج بيع طعام ثمنى غنيمته رد ايتمزسه غلول حرامدندر وعبدالله بن ابى اوفى رضى الله عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكى مقدار ينى آلور ايدى ديدى پس بو قول جليلده طعام اصل شركتدن مستثنى وتخميسى غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعامدن اول موضعده كثيرالوجود وعزيزالوجود اولنلرى برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشو وجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافهٔ حقيره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولى استحلال اولنماز لكن قول اولده برم اعتماديمز مكحول شامى رحمه الله تعالى دن نقل اولنان خبر قوى الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركسنه بر ناقه يى ذبحه ابتدا بعده ناسه كليكز بولحمدن اخذ ايديكز ديو ندا ايتدكده امام مكحول غنائمدن برشخصه قالقوب شو ناقه نك لحمدن بزه كتورمزميسين ديوب اول شخص دخى اول ناقه نهبى در يعنى هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كبيدر ديدكده امام مكحول مأذون فيه اولان طعامده نهبى يوقدر ديدى ايشته امام مكحول كندو زماننده بلاد رومده دوه بولنماز ايكن ذبح واكلنى تجويز ايتمسى جواز اكل انواع طعامده مساوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر و ينه امام مكحولدن مرويدر ديمشدركه هرنسنه كه مال متقوم اوليه آنى بركسنه ارض عدودن نفسى ايچون حمل واخراج ايلسه اكا تخصيص قيلنور و بوقولى بزم عنديمزده دخى اكرچه دار بمزده قيمتى اولميان نسنه لرده صحيحدر امادار بمزده قيمتى اولان نسنه لرده غنيمته ردى واجبدر زيرا تمكن اخراجى انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكانله عين اشيا غير متبدل اولمغله جمله غنائمه داخلدر ظن ايده رمكه مكحول اول نسنه ده نقل مكانى منزلهٔ صنعته نازل وصفت تقومى محدث ومحصل قيلمشدر حتى ديمشدركه شجر عدودن قطع وآندن برقدح ياوقاق ياعصى ياپسك آنده بأس يوقدر امابو نسنه لرى ياپلمش بولسك كركدركه غنيمته رد ايده سين وبزدخى بوقولى اخذ ايده رز زيرا شيء معمول صنعتيله مال متقومدر اما قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلندقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنورلكن بزصنعتله نقلى تفريق وبو وجهله تحقيق ايده رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيء آخر اولوب صنعتيله حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعده امام مكحول رسول الله صلى الله عليه وسلم اياكم وربوا الغلول بيورديلر ديو روايت وتقرير وربوا الغلول غنائمدن ردايه يه ثوب لاغر اولدقده ياخود ركوبى كوب كهنه اولدقده غنائمه رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريهٔ مغنمى وطىء ايتمكدر ديو تفسير ايلدى وبزدخى بوقولى اخذ ايده رز زيرا غازى ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره دن ومنافعندن واستعماله فائت

ومتقص اولان اجزاسندن برشيله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابوالدرداء رضى الله عنه دن مرويدرديدكه ضربه طعامدن اخذ ايتدكلرى نسنه ايله اهللرينه رجوع ايدوب بيع ايتمديكجه آندن اكل واهدالرى مشروعدر ظن ايده رمكه جناب ابى الدرداء اهدا يى اكل كبى جملهٔ حوايجدن احصا ايلدى لكن بز بو قولى اخذ ايتمززكه اكل اصول حوايجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوايجدن اولمامغله تصرفات سائره يه ملتحقدر ومرويدركه براءبن مالك رضى الله عنه يوم الزأره ده مغانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلمشدر و بزدخى مثلا برغازينك سلاحى منكسر واحتياجى ظاهر اولدقده بوقولى اخذ ايده رز اما سلاحى صيانت وعدودن اخذ ايلديكى سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخى ربوا الغلولدندر زيرا اخذ ايلديكى غنيمتندر لكن عند الضرورة قتالده استعمالى جائزدر كور مزميسنكه برمشركك آنى سيفله ضرب ايدر ايكن الندن سيفنى اخذ ومشركى آنكله ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سماحتقرين دهن غنيمتدن رأسنى ودابه سنك طرناغنى ياغلامق دخى جائزدر ديو تبيين ايلدى لكن مرادى انجق زيت وسمن مثللو اكلى معتاد اولان ادهانله فعل مزبورى اتيان ايدر مفهومنى ايراد در اما بنفسج وزنبق وخيرى يعنى شب بوى مثللو نسنه لرك ادهانى مصلحت مرقومه ده استعمالى غير جائزدركه بونلر مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجره ايله ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللرى حلال اولماز اما زيت وامثالنى اكل وسراجه وضع جائز اولديغى كبى آنلرايله ياغلنمق دخى جائزدر ومرويدركه بركسنه يوم خيبرده بو ويرانه ده برمقدار دراهم بولمشيدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايچندن خمسنى اخذ ايلديلر وبزدخى بوقولى اخذ ايده رز زيرا غنيمتدن برى دارالحربده ركازيا معدنه ظفر بولسه اول محله واول مالى استخراجه انجق قوت مسلمينله واصل اولمغله غنيمته داخل قيلنور واكر امام جيشى بقر وغنم وامثالنى اكلدن منع وتشديد وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسز ديو قسمله تأكيد ايلسه كلامى واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلرى غير حلالدر زيرا امام جيش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكى ماده ده مجتهد در ونهيى تنصيصى ايله اول مالك شركت غنيمتدن مستثنى اولمسى منعدم وحكم غنائم سائره ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسنى اخذ وماعدايى تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال ايدوب امام دخى يمينده بار اوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمته احتياج متحقق وعند الضرورة دارالحربده تقسيم غنائم جائز ولايقدر والله تعالى اعلم

باب قتل الاسارى والمن عليهم * يعنى اسيرلرى قتلله آنفا ياخود منله عفو وابقا يه متعلق باب دقت احتوا در امام المجتهدين يعنى مؤلف كرامتزهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركينى قتلله بعد التخميس تقسيم غانمين بينلرنده مخير ايدوكى مختار اهل بقيندر وحسن بصرى رحمه الله تعالى قتل اسيرى دارالحربده ارهاب اعدا ايچون تجويز ايدوب داراسلامده مكروه كورر ايدى وحماد بن ابى سليمان رحمة الله عليه دارالحربده دخى حرب اوزارينى وضع يعنى اهل غزا اسلحه لرين نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقده مكروه كورر ايدى دليللرى اولدركه اباحت قتللرى فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبينى مدلولنجه انجق محاربه لرينى دفع وتسكين ايچون اولوب اسرايله وتمام حربله مندفع اولمشيكن قتللرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمينى ابطالدن غيرى ثمره اولمغله جواز واباحتى مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبدالله بن عامر رضى الله عنهما عبدالله بن عمر رضى الله عنهمايه قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضى الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدى مصرور بمعنى المشدود والمربوط در وامامين مذكورين شدى اسر ايله تفسير و بعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر ديو تعبير ايلديلروهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا بعد واما فداء آيت كريمه سنده كيفيت قتالى تعليم وكفار ايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدنصكره ربط حبالله اسر و بعد الاسر حكم شرعى مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه در ديو تفهيم اولندى اما بزم ايچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دليل قصهٔ بنى قريظه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنلرى بعد الاسر و بعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابى معيط ونضر بن الحارثى اسراء بدردن ايكن اثيل نام موضعه وصوللرنده قتلله تخذول بيورمشلردر ومعبد بن وهبى ابو بردة بن ابى نيار يوم بدرده اسير ايتدكده مأسور مسفور حضرت عمر رضى الله عنهه خطابله ياعمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزى يعنى ياعمر سز بزلره غلبه ايتديكزمى ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكز لات وعزى يه قسم ايده رمكه غلبه ايتمديكز ديو فضوليانه جواب ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب بديمزده اسير ايكن بويله مى سويلرسين ديو همان آنى ابى برده دن اخذ

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولبابده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی نجق امان یاخود اعطاسیله ثابت واسرایله بونلردن بریسی
غیرمثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
قائم ایکن اسرایله محارب بلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور یعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلی مکروه کورمکدر
بوقسه بعدالاسر قتلندن تحرز دکلدر وبزدخی بوقوله قائللرز ومشرکك فرار وبعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدقجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامناسب دیرزونهایت جواز قتل اسیرده دار اسلامه احرازدن مقدم
یامؤخر اولمق برابردرزیرا حرمت دملرینه موجب اولان سبب منفقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولرهمن واعطا وراسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرارالاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بومنه مظهر قیلمشدر واسرادە حق غانمین متأکد اولمنجه حقلرنده بعدالاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحد در وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم برله وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تتمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدرزیرا فان انتهوا فلاعدوان
الاعلی الظالمین نص شریفی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشرکین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلردخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دمائهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دماواموالرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلرزیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدرلکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میاننده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وفقی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمززیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدرلکن
بوقتلی مکروهدرزیرا آنی غیری کسنه اسیرایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدرزیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیرصاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیقی کندودن اقدم براسیری اخذ ایدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدرلکن بنه قاتل اوزره نسنه لازم کلمززیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلته نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الاماطابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسیله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مکراول اسیرمعالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدرکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلرایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلامه کلمش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مذکورده حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
مأثوردر لکن امام اسرایی بیع یاتقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولورزیرا امام بیع وتقسیمله
اسرایی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدر بوندن صکره مالکلرینك غیری آنلری خطا قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتوله کفارت التزام اولنور اماقبل القسمة والبیع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیریدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلمك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئی مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قاتلی خبرویرمکزکه بدلر بکزده بولنسان هر براسیری قتل ایتمه مضمون شفقتمونده لاتخبرواسعدا
بقتل اخیه فیقتل کل اسیر فی ایدیکم قول مطیعلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدردیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر مجمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتل قتیل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمنی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیة
والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتدکده جمله سی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لاتجمعوا
علیهم حرهذا الیوم والسلاح قیلوهم حتی یبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتاکه کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلرورسول الله صلی الله علیه وسلم امرایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلروبنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلرکبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله من وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیرمشروع ایکن من اسیرایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدرنته کیم مسئله سی اولدرکه من مذکورده اسیری بعدالمغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقداردرکاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقربیا بیا غزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
قول جزیلی برله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه من ایلدیلر
لکن من مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مارالذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن من سابقی نیاز ایتدکده لایحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبرویرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امرایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث من ایچون بشقه تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عربدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بوجهتله بعض اسرا اوزره
من بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال بوغیدی وبزدخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقوله قائللرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایمزلرسه انجق قتله سزا وارا اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتدکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدرزیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفی بی مسلمین اسیرایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وناورالك یا ثمامة
قول بشارت اشتماللریله انجام کاری نه یه منجراوله جغنی بنه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکاعقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر من واحسان ایدرسك شاکرالنعمه من واحسان ایتمش اولورسین
واکرمال ایسترسن بنده دیلدیکك مقداری مال واردرهمان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه دن طراق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واوجهله اکامن واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جوازمن واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخرایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جوازمن واحسان امرمجزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدردیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وار ایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سیفی ثم قال یا محمد من یمنعك منی الیوم فقلت الله
ثم قال من یمنعك منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وها هو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بو کونده منی بندن

کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده سیفی غلافنه وضع ایلدی ایشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضی الله عنه
دیدیکه نبی عالی جناب علیه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ایلدیلر لکن بونك
تأویلی اولدر که روایت اخراده ورودی اوزره سیف اول شخصك یدندن بی اختیار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشیدی بناء علیه جناب رسالتمآب اکا عتاب وعقاب ایلدیلر یاخود اول شخصی اخذ واسره
قدرتلری قوت مسلمله اولمیوب انجق تأیید الهی برله متحقق اولمغله اسلامنی امید ایدوب اکا من واحسان ایتمکی
لایق کوردیلر واکر امیر من اخذ اسیرا فهوله دیوب بعده اسیر واحد ایکی رجلك یدلرنده موجود ایکن هر بری
بن اخذ ایلدیم دیو دعوی ایلسه ایکیسی سبب استحقاق وضع یدده مساوی بولنملریله بینلرنده تنصیف اولنور
مکر بریسی بعینه اول اسیرك قدمنی قطع یاخود وجه آخر ایله جرح ایدوب آخری دخی اخذ ایتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اکر عقر وجرح ایلین قدرت فراریی ازاله ایتمش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمغله ملکنده
داخل اولور واکر ازاله ایتمش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذنده داخل اولور نظیری
شول صیددر که آنی برکسنه رمیله بی مجال ایدوب آخری اخذینه استعجال ایلیه وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنه دن
مرویدر دیدیکه یوم بدرده سهیل بن عمرو ه رمی سهم ایلدیم همان فخذنده نسا تسمیه اولنان عرقنه اصابت
وقطع ایلدی بعده آنی طلب ایدوب دمك اثرینه تابع اولدیم تاکه آنی مالك بن الدخشم یدنده بولدم که
اسیر اولدیغی عادت عرب اوزره اعلام ایچون مقدم رأسنده اولان صاچنی قطع ایلمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهی یه رفع خصام ایلدیکیمزده ایکیمزك یدندن اخذ وانتزاعیله بزلری الزام ایلدیلر
وسبب اخذلری انجق بالدفعات بیان ایلدیکیمز معنی درکه غنائم بدر سائر غنائمه مغایر اولوب آنده حکم
رسول الله علیه السلام مخصص ودیلدیکلرینه ویروب دیلدیکلرینه ویرممکده مرخص ایدیلر
ویحیی بن ابی کثیر رحمه الله دن مرویدر دیدیکه حسن بصری رحمه الله تعالی دن سؤال وبر مسلم احرار
مسلمیندن ایکن اسیر دوشن بر مسلمی مشرکیندن اشترا ایلسه آنده تحصیل ربح ایتمك جائزمیدر بکا خبر ویر دیو
استکشاف حال ایلدیم جائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی بزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا مسلم اسیر دوشسه دخی
علی حاله حر اولمغله آنی عدودن اشترا ایلین مالك اوله مزکه آنده طریق ربحه سالك اوله بلکه اسیر اشترا ایله
اکا امر ایتمدین اشترا ایتمش ایسه ویردیکی فداسنده متطوع اولوب تخلیه سبیلی واجبدر واکر امر ایتمش ایسه امری
ثمنله اوزرینه رجوعی مستوجبدر لکن استیجاب رجوعی همان بطریق الاستحساندر یوقسه بالنظر الی القیاس
شرط رجوعی تنصیص ایتمدکجه عدم رجوعی نمایاندر زیرا امر مجردك انواع مختلفه سی واردرکه کاه طلب
احسان وافضال ورجای اظهار مکارم خصال ایچون اولوب کاهیجه ده استدانه واستقراض ایچون واقع اولور
لکن امر مرقوم بین الناس عادت معروفه یه بناء استقراضده متعین اولوب شول کسنه منزلنه تنزیل
قیلنمشدرکه غیره مال نقدندن عیالنه انفاقله امر ایلیه و برنظیری دخی بین المشایخ اختلاف اولنان بر مسئله ده
احدی الروایتیندر مسئله اولدرکه سلطان برکسنه یی مصادره ایتدکده اول کسنه مال مطلوبی ادا ایچون آخره
امر ایلسه بونده بعض مشایخیمز دیدیلرکه شرط رجوعی تصریح ایتمدکجه حق رجوعی ثابت اوله مز زیرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولمیوب بلکه اول بابده مظلومدر وغیردن امری ایله دفع ظلم ایلین اوزرینه
برشیئله رجوع ایده مز لکن قول اصح اولدرکه اوزرینه رجوع ایدر وجه تنظیر اولدرکه اهل حرب دخی حبس
اسیرده ظالملردر وآنلردن اشترا ایلین اوزرندن ظلملرینی دفع ایتمشدر ومع ذلك اشترا امریله واقع اولدقده اوزرینه
حق رجوعی ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه حضرت حسن بن علی رضی الله
تعالی عنهمادن متی یجب السهم للمولود یعنی ولدینه زمانده میراثدن حصه مند اولور دیو سؤال ایلدیلر جوابده
اذا استهل یعنی بکا ایله رفع صوت ایتدکده دیدی زیرا استحقاق میراث والده سندن حیاتیله انفصالنه موقوف
اولدیغی انجق صوت بکا ایله معروفدر بعده فك اسراء مسلمین کیملر اوزره واجبدر دیو سؤال ایلدیلر جوابده
علی الارض التی یقاتل علیها یعنی محافظه سیچون قتال ایلدیکی ارض اوزره یعنی اول ارضك خراجندن
واجبدر دیدی زیرا قبل الاسر اول ارضك اهالیسندن دفع اعدا ایله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سی
اوزره فك اسرینه آنلر اولیدر لکن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر که خراج ارض نوائب مسلمین ودفع
احتیاج محتاجین ایچوندر وفك اسرا بو قبیلدندر بعده قائما شرب ما جائزمیدر دیو سؤال ایلدیلر همان برناقه یی
حلب ایله امر ایدوب لبنندن قائما شرب ایلدی یعنی بو فعلنده بیان جوازیله جواب ویردی وفعلله جوابده

والد ماجدی حضرت علی رضی الله عنهمه اقتدا ایلدی زیرا حضرت علی رضی الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائی مکروه کوردکلرینی استماع ایتدکده مسجد کوفه نك وسطنده قعود ووعظ ایچون اتخاذ ایلدیکی
رحبه ده توضی بعده اناء وضوئی اخذ وفضل مائی قائما شرب ایلدی و بوندن مقصدی قائما شرب مائی
مکروه کورنلری رد ایدی ومرویدر که علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضورینه یوم صفینده مخالفیندن بر مسلمی اسیر
ایدوب کتوردکلرنده اول اسیر بنی قتل ایتمه دیو استرحام ایلدکده لااقتلك صبرا انی اخاف الله رب العالمین یعنی
بویله مشدود الیدین ایکن سنی قتل ایتم رب العالمیندن خوف ایدرم دیو مساعفه مرام ایلدی لکن سلاحنی
آلوب اسیر ایدن کسنه یه اعطا ایلدی، واخذ سلاحك وجهی انجق اولدرکه اسیر ایدن کسنه اول سلاحله
اعدا اوزره کسب قوت ایدوب بعد سکون الحرب صاحبی حیاتده ایسه صاحبنه وفوت اولمش ایسه ورثه سنه
تسلیمه مبادرت ایلیه وحضرت علی رضی الله عنه اموال اهل جملدن کراعله سلاحدن غیری غنائم اخذ ایلدی
دیو امام شعبی رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیل دخی بو وجهله تأویل اولنور یعنی کراعله سلاحلرین
اخذ وعسکرینه اعطا ایلدی تاکه وقت حربده اعدالری اوزره کسب قوت ایده لر یوقسه عسکرینه تملیك
ایلدی زیرا مال مسلم بروجهله غنیمت مسلمین اوله مز کورمزمیسنکه آنلردن اخذ خمس ایلدی وعسکری
مطالبهٔ اقتسام ایتدکلرنده فمن یأخذ منکم عائشة رضی الله عنها یعنی عسکر مخالفینده ایکن اخذ ایلدیکیمز
زوجهٔ رسول الله علیه السلام اولان عائشه یی قنغیکز آلورسز دیو علی وجه الانکار جمله سنی الحام ایلدی
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفینی اخذ ایدوب عسکرندن بعض کسنه یه اعطاسی انجق اول کسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سکون الحرب صاحبنه رد ایچون ایدوکی بزه معلوم اولمشدر وچانکه مشرکین عربدن
برقوم اوزره غلبهٔ مسلمین وقوع بولسه بزقریبا بیان ایلدیکمز که رجاللرندن سیف واسلامدن غیری نسنه یی قبول
غیر مشروعدر اما صبیان ونساری اکرچه فیئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبر اولنمازلر قال علیه السلام
اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم یعنی شیوخ مشرکینی قتل وشرخلرینی استبقا ایدیکز وحدیثده
شیوخله مراد کامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر بدر وشرخ بمعنی اول الشباب در بو بابده آنکله مراد
صبیاندر ونسا دخی صبیانه ملتحقه در واستحیادن مراد استبقا علی وجه الاسترقاقدر وقرآن عظیمده وبستحیون
نسائهم نظم کریمی دخی بو وجهله تفسیر اولنمشدر و بزقریبا بیان ایتمشیدیك که مشرکین عرب، فی حکم المرتدیندر
ومرتدیندن اولان نسا وذراری اهل حرب اولدقلرنده نصکره استرقاق اولنورلر مشرکین عربده دخی بویله در
انجق مرتدین فی الاصل حکم اسلامی ملتزمین اولملریله آنلره اسلام اوزره جبر اولنورلر اما عربدن عبدهٔ اوثان مقدما
اقرار اسلام ایتمدکلرندن ذراریلرندن استرقاق اولنسانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هرکسنه که استرقاقی
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزیه جائز اولور اهل کتاب وعجمدن عبدهٔ اوثان کبی وهرکسنه که استرقاقی جائز
اولمیه آندن عقد ذمتله اخذ جزیه دخی جائز اولماز مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان کبی اکرچه صورتینك هر برنده
اخذ جزیه ده مسلمینه حاصل اولان منفعت مالیه ایچون ابقاء کافر واردر لکن بو بابده اصل مقبول ایکی دلیل
منقولدر بریسی حدیث امام زهریدر دیمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزیه ایتدکلری بزه بالغ اولمیوب انجق اسلام یاخود قتلی قبول ایتدکلری بالغ اولمشدر ایکنجیسی حدیث
معاذ رضی الله عنه دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حنینده لو ثبت علی احد من اهل العرب ولاء اورق
لثبت الیوم ولکن انما هو القتل او الفداء بیوردقلرینی روایت ایلمشدر یعنی اهل عربدن برفرد اوزره ولا یاخود رق ثابت
اولایدی بو کونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولور ایدی لکن آنلرك حکملری انجق قتل یاخود فدادر و بزقریبا
بیان ایلدیك که حکم فدا منسوخدر همان حکم قتل باقیدر مکر اسلامله سلامت بوله واکر اسیر بعد القسمة بر مسلمك
سهمنه دوشوب صکره اول اسیر یانده بولنوب معلوم امیر اولمیان مالی اخراج ایلسه کرکدرکه صاحب السهم اول
مالی غنیمته رد وادراج ایلیه زیرا امیر اکا انجق رقبهٔ اسیری تملیك ایدوب معلومی اولمیان مالی ایتمشدر وامیر قسمتنده عدالله
مأمور وعدل دخی انجق قسمتی معلومی اولان نسنه لره تناول ایتمکله متحقق الظهوردر لکن مال مزبوری غنیمته رد ایتمدین
غانمین متفرق اولوب یاخود قلیل اولمغله قسمت مستأنفه یه غیر متحمل اولسه کرکدرکه صاحب السهم آنکله مساکینه
تصدق ایلیه زیرا بو صورتلرده اول مالی صاحبلرینه ایصالدن عاجز اولمغله یدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقی لازم
اولور وامام محمد اولدن دخی بویله نقل اولنمشدر و بونکله مبتلی اولان کسنه یه تصدقدن احسن طریق اخر بیلمزم دیمشدر
اکرچه عبد الرحمن بن خالد بن الولید اول مالی کبر وصاحب السهمه اعطا قیلدیغی روایت اولندی لکن بو اعطانك

تأ و بلی اولدرکه مال مزبور قسام غنیمتك معلومی اولدیغی معلومی دکل ایدی بلکه قسام اول مالی اسیر ایله برابر سهمی
مقابلنده اعطا ایلدی ظن ایتمشدروم و بدرکه برکسنه غنائمدن بر جاریه یی اشترا ایتمشیدی جاریه اول کسنه نك
ملك خالصی اولدیغی اذعان ایتدکده یانده بر حلبسی وارایدی آنی اعلان ایلدی همان اول کسنه بو حلی نه در بکا
حلالمیدر حرامیدر بیلزم دیه‌رك کیدوب امیر جیش اولان سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه خبر و یردی سعد دخی
آنی غنائم مسلمینه وضعله امر ایلدی کذلك برشخص آخر دخی اغتسال ایچون کتمشیدی ماء غسلی اساله برله
بختده اولان ترابی ازاله ایتدکده التوندن برکرپیچ ظاهر اولدی اولدخی کلوب جناب سعده اخبار ایلدکده بنه
وضع غنائمله امر ایلدی و بزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا اسیرك یانده بولنان مال غنیمت اولمشدر و بیع امیر انجق
رقبه سنه شامل و ماله غیر متناول اولمغله اول مال غنیمتده کما کان داخلدر کذلك برکسنه جیشله دار الحربه داخل
وآنده برکنزه واصل اولسه اکا وصولی انجق قوت مسلمینله اولمغله اول دخی غنائمه متواصلدر واکر سبایادن بر جاریه
برکسنه نك سهمنه دوشدکدنصکره بن دختر ذمیه ایدیم اهل حرب بنی سبی ایتمشیدی صکره مسلمین بنی اخذ ایلدیلر
دیو دعوای حریته قیام ایدوب انجق قول مجردندن غیری اعلام حالنه مجالی بولنمسه قولی قبول اولنماز زیرا
ارض عدودن سبیله رقیق اولمشیکن اسقاط رقده قول مجردی غیر مقبولدر حتی بیعی وملك یمین ایله وطئی
مولاسنه حلالدر مکر مدعاسنه بینهٔ عادله قائمه اوله زیرا هر مسلم اتباع ظاهر ایله مأموردر خلافی حجتله ثابت اولمدقجه
وحسن بصری رحمه الله تعالی دن مرو یدرکه بو مثللو جاریه دن سؤال ایلین کسنه یه همان آنی بیع قیل وقربان
ایتمه دیو جواب و یردی لکن قرباتی مکروه کوردیکی علی طریق التنزیه در یوقسه علی طریق التحریم دکلدر
کورمزمیسنکه اکا بیعله امر ایلدی اکر زعم جاریه اوزره حریتنه ذاهب اولیدی بیعه دخی رخصت و یرمزایدی واولدمکه
امام ارض مشرکین اوزره مظفر اوله اولبابده مخیردر دیلرسه ارضی واسراء ارضی تخمیس واربعهٔ اخماسنی اول
ارضه اصابت ایلین غانمین بینلرنده تقسیم ایدرنته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبرده بو حکمی اختیار ایلمشلردر
بو صورتده اراضی ارض عشر قیلنور زیرا اصحابی مسلمین اولمغله مسلمین اوزره وضع خراجله ابتدا قیلنماز بلکه
عشر وضع اولنورکه عشرده معنای صدقه واردر واکر دیلرسه ارضی واهلنی علی حالهما ترك ایدر بو صورتده
اراضی ارض خراج اولوب اصحابی اول اراضیدن خراجنی ادا ایدرلرنته کیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
ارض سواد وارض شامده بو معامله یی التزام ایتدکده صحابهٔ کرام بالجمله استحسانله اتفاق والتیام ایلمشلردر
انجق رفاح ذواتدن مخالفت ظهور ایدوب آنلر دخی مخالفتلرنده بین الناس ممدوح ومشکور اولمامشلردر حتی حضرت
عمر رضی الله عنه اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلاله و بو مخالفتده اکا تابع اولنلره طرفکدن سن کفایت قیل دیو
بددعا ایتمکله برسنه کچمدین آنلرده برچشم نکران باقی قالمیوب طاعوندن جمله سی انتقال بقا ایتمشلردر و بز بو بحثك
تمامنی شرح السیر الصغیرده اتمام ایلدیك ومرو یدرکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه
شو وجهله تحریر کتاب قیلدیکه اما بعد فقد بلغنی کتابك تذکر ان الناس قد سألوا ان تقسم بینهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس علیك من کراع وسلاح فاقسمه بین من حضر من المسلمین واترك الارض والانهار لعمالها یعنی
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله که کتابك بکا بالغ اولدی وایچنده ذکر ایده یورسنکه ناس سندن تقسیم غنائملرین
مطالبه ایتمشلرمن دخی ناسك حضور یکه جلب ایتدکلری کراع وسلاحه نظر ایدوب آنلری مسلمیندن وقعه ده
حاضر بولنانلر بینلرنده تقسیم قیل اما ارضی وانهاری عمال قدیمه لر ینه ترك وتسلیم قیل و بز دخی بو قولی اخذ ایده رز
زیرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشیا اهل ارضدن منفصل و یدلرندن خارج ایدوکی هویدا اولمغله بین الغانمین
تقسیمی واجب و بعد الفتح ارضی اهلنه من ایلمك اشیاء منفصله ده بطلان حق مسلمینی غیر موجبدر بعده جناب
فاروق کتاب مرقومده دیدیکه وانظران لا توله والدة عن ولدها یعنی ولدندن دور ایتمکله بر والده یی والههٔ
متحیره ایتمك بابنده دقت نظر قیل یعنی صغیر ایله والده سی میانتی تفریق ایله ومعنای معهود ده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم دن بر اثر دخی ورود ایتمشدرکه غنیمت ایچنده بر جاریه یی والهه ومتحیره کوروب ما حالها
دیو سؤال بیوروب ولدی بیع اولندی دیو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لا توله والدة بولدها یعنی بر والده تفریق
ولدی حسبیله والهه قیلنماسون دیو جوهر نثار مقال اولدیلر بعده اول کتابده دیدیکه ولا تمس امرأة حتی تطیب
رحمها یعنی استبرا ایله طهارت رحمی بدیدار اولمادقجه برعورته مس اولنماسون و بو کلام حقیقت سمیری اوزره
وارد اولان ولا الحبالی حتی یستبرئن بحیضة یعنی حامل ظن اولنان جواری یه مس اولنماسون تا که برحیضله
برائت ارحاملرین آشکار ایدنجه دك قول حقانیت مصیر ینك نظیر یدر بعده دیدیکه ولا تتخذ احدا من المشرکین

کاتبا علی المسلمین فانهم یأخذون الرشوة فی دینهم ولا رشوة فی دین الله تعالی یعنی سن مشرکیندن برفردی
کاتب اتخاذ ایدوب مسلمین اوزره تسلیط قیلمه زیرا آنلر کندو دینلرنده رشوت آلورلر حال آنکه دین الهیده رشوت
یوقدر و بز دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا والی غیر مسلمیندن اتخاذ کاتبدن ممنوعدر قال الله تعالی لا تتخذوا
بطانة من دونکم یعنی ای اهل ایمان خلاف دینکزدن محرم راز اتخاذ ایتمکز بعده دیدیکه ولا عشر علی
مسلم ولا علی صاحب ذمة انما العشور علی اهل الحرب اذا استأذنوا ان یتجروا فی ارضنا یعنی مسلم وذمی اوزره
اسان ترکیده کمرك تسمیه اولنان عشر یوقدر واول عشرلر ارضمزده تجارته استیذان ایتدکلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لکن بو قولك صحت روایتنده شبهه واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ایله عماله امر ایلدیکی مشهوردر پس صحت روایتی تقدیر اوزره مرادی اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ایتدکلرنده اوزرلرینه تمام عشر الزام اولنمیوب تملم عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون دیمکدر ومجاهد رحمه الله تعالی دن مرو یدر دیمشدرکه قنقی مدینه که عنوة
فتح اولنمشیکن اهلی قبل التقسیم قبول اسلام ایدرلر آنلر احرار اولورلر بو قولك تأ و بلی اولدرکه اهلی مرتدین
یاخود عرب دن عبدهٔ اوثان ایسه لر یاخود امام ارضلرنده اداء خراج ایتمك اوزره ترکلرینی رأی ایدر ایسه احرار
اولورلر دیمکدر یوقسه بونلردن اولمیوب وامام نفوس واراضیلرینی تقسیمی رأی ایلسه البته عبید اولورلر زیرا
بیان ایلدیك که بعد اتمام القهر اسلاملری اکرچه قتلدن امانلرینی موجب لکن رقبه‌لرنده حق مسلمینك
بطلاننی غیر مستوجبدر والله سبحانه وتعالی اعلم

باب ما یحمل علیه الفیء وما یرکبه الرجل من الدواب وما یجوز فعله بالغنائم فی دار الحرب من القسمة وغیر ذلك*
یعنی اوزرینه غنائم تحمیل اولنوب وانسان رکوب ایده جك دواب ودار الحربده قسمت وغیر یلری کبی غنائمده
فعلی صواب وغیر صواب اولان معاملاته متعلق باب دقت نصابدر مؤلف مصیب النظر نظر الله تعالی الیه باحسن
مما انتظر دیرکه قریبا بیان ایلدیك که امام ایچون غنائمی دار الحربده بیع وتقسیم غیر شایان ایکن ایدرسه ینه نفوذی
ظاهر وعیاندر اما بیان سابق احتیاج مسلمین غیر متحقق اولدقده در لکن احتیاجلری بدیدار اولدقده کرکدرکه
اسلحه واثواب مثللولری بعد التخمیس بینلرنده تقسیمه ابتدار ایلیه زیرا شبه قسمت اولان تنفلی وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتکاب ایلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولی بالجواز در وهم عدم تقسیم
انجق حق مدده رعایت ولحوق جیشه قلت رغبتلرینه نسبیدن مجانبت ایچوندر وعند الحاجه حالا معتدده
بولنان مسلمینه رعایت اولی در اما رفیقی دار الحربده تقسیمه قطعا حاجت مس ایتمیوب وآنلرده حق غانمین متأکد
اولمیوب حتی امام ایچون قتللری دخی حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسیملری سزا وار اولماز فعلی هذا امام
غنائمی دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ایتدکده یانده اوزرینه تحمیل ایده جك دواب ناموجود ایسه نظر اولنور
اکر غنائمده وار ایسه آنلره تحمیل ایدر واکر غنائمده بولنمیوب عامهٔ عسکرده حموله‌لرندن فضله دواب وار ایسه آنلره
تحمیل ایدر زیرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخی ملك عامه در پس غنائمی آنلره تحمیلده جمله یه مراعات
نظر واردر اکرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لکن استحقاق خمس دخی اصابت
غانمیله حاصل اولمغله حق غانمینه تابعدر وحکمك اصلده ثبوتی تبعده ثبوتی مستتبع اولمغله مجرد خمس
ایچون حکم تحمیل ممتنع اولماز واکر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ایسه بو صورتده آنلر تحمیل
غنائمه طیب نفسلر یله راضی اولورلر ایسه آنلره تحمیل ایدر لکن راضی اولمازلر ایسه تحمیل اوزره آنلره جبر واکراه
ایلمز زیرا دواب خواصك املاك خاصه‌لریدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غیر یلرینه رعایت اول دواب
اوزره تحمیله بادی واصحاب دوابه رعایت بلا رضا عدم تحمیله مؤدیدر وحق بعض حق آخر ینه بو بابده تابع
اولمامغله بلا رضا تحمیلی متعذر کورمزمیسنکه بعض عسکری بعض آخرینك دوابنه قصد تحمیل ایلسه
بلا رضا جائز کورلماز حمل غنائم دخی بو یله در قالدیکه خواص راضی اولمدقلری صورتده کرکدرکه غنائمی
بین الغانمین تقسیمه مبادرت ایده تا که هر کس نصیبنی کندو یه ممکن اولان وجهله تحمله مباشرت ایلیه زیرا
بو حالتده تقسیم ایتمسه غنائمی اول محلده ترکله بالکلیة ابطال حقلرینه باعث اوله جغی بدیدار اولدیغندن
تقسیمه احتیاجی آشکار اولمشدر واکر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضر بن ایسه آنده بیعی دخی
جائزدر زیرا حالت مزبوره ده تقسیمی جائز اولنجه بیعی دخی جائزدر زیرا بیع وتقسیمدن هر بری برتصرفدر که تأکد
حق غانمینه مبنیدر واحتیاج مشروحله تأکد حقلری بیاندن مستغنیدر و بعد البیع کرکدرکه بین الغانمین ثمن

غنائمی تقسیده استعجال ایدوب دار الحربدن خروج ایدنجیه‌دك تأخیر واهمال ایلمیه زیرا نفوذ بیعله حق غانمین
متأکد وغنیمه شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامه محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت ثمنده نفع
حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استیجار حوله‌یی معقول کورسه اولدخی صحیح ومقبولدر
واول اجرت غانمیدن ادا وقبل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین درکار اولمغله
سوق غنم وارمالك ایچون استیجار کیدر وغانمیده بولنان حق اصحاب حوله صحت استیجاره مانع دکلدر زیرا
قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده
ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حوله‌نك رضالری واول حوله‌دن
مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امر مقرردر زیرا مستغنی ایکن عدم
رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدرکه مستغنی اولدقلری حوله‌دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالیه جق
برمنفعت مقابله سنده کندولره اجرت حاصله اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی
موجب المنافع ایکن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك
ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیحدر
بومسئله‌نك بیانی اولدرکه برکسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن
کذلك برشیٔ مایعی وضع وحمل ایچون مدت معلومه‌ده فوچو وطلوم کبی بعض اوعیه‌یی کذلك برمحلدن
محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ایچون بردابه‌یی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایکن مدت اجاره منتهی
یاخود موجرلری صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده
اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج
واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حوله‌یه جبر ایتمدین حمل غنیمه قادر اوله
بوصورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حوله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لایحل مال امرئ مسلم
الا بطیبة نفس منه واکر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وار ایسه امام اولوجهله تشبث ایدوب
اصحاب حوله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشلله سبیه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری اتعاب
ایتمك ایچون اصحاب حوله‌یه راضی اولمدقلری امر اوزره جبر واکراه جائز کوریلمز واکر برکسنه‌ده فضل حوله
بولنموب مشلله اخراجه قدرت دخی یوغیسه کرکدرکه غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق
بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه جقلری برموضعده دفن واضمار ایده
وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنکیل ونسا وصبیانی ضایع وهالك اوله جقلری معلوم اولان برموضعده
طرد ایله تخلیهٔ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره‌یی کرکدرکه اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب
ذی روح ایکن احراقه اجتسار ایلمیه زیرا احراق مزبور مثله درکه مثله‌دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر
وهم رسول الله علیه السلام لایعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده
احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشرکینك نفوس واموالرندن
برنسنه یدامامه واصل اولدقدنصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر بریسی اول نسنه‌دن بالکلیه
قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده‌ده قادر ایسه ایکیسنی‌ده تکمیل
ایدوب برندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت
مشرکینه قادر بولنمغله کرکدرکه اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بر دخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین
اوزره اکتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره‌ده معنای کبت
وغیظ ظاهر ایدوکی غیر مستوردر وقتل صبیان ونسا اکرچه غیر مشروعدر لکن امام آنلری وجه مشروح اوزره
ضایع اوله جقلری موضعده ترکله قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن
اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اساءت مغایردر کورمزمیسنکه برکسنه مفازهٔ خالیه‌ده برصبی باعورته
مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقدور ایتمسه بدللرندن برشیٔ ضامن اولمز کذلك دواب
مسلمینك طور غلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واکر برمسلم دار اسلامده
بردابه‌یی اشترا واخراجنده عزم غزا ایدوب دار الحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بائع عسکرده
برابر ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

انتقامی جائزدر واکر بائع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه کرکدرکه اوزرینه بغیوب دار اسلامه
چیقنجیه‌دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبنی بیلدکدن صکره عیبه رضا اعدا اولنمغله رکوبدن احتراز بی اقتضا ایدر
مکر سوقی یاخود معلفنه سو قیچون راکب یاخود اوزرینه حمل علفنی مرتکب اوله بونلر عیبه رضا اعدا اولنماز
زیرا صاحبنه ردی انجق سوق وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلا رکوب سوق ومشی معلفه منقاد اولمامغله
رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعه‌سنی تحمیلی
کندو ملکی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضا قیلنور وحکم محرره مشتری عند الرکوب دابه‌
اخرایه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلحتی
ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بوصورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام
دخی امر ایدوب اول دابه‌یه رکوبی اراده ایلسه‌یده بایعه ردایده‌مز زیرا قبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی
امامدن التماس ایتمشدرکه کندو رضاسیله رکوبندن صکره امر امامله حکمك عدم تغیری بی التباسدر اما امام هلاك
مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکراه ایدرسه بنه نظر اولنور اکر رکوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه
جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه‌یه ایله متعیبه اولمق مسئله سنه موافقدر واکر ایراث نقص
ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اکراهی قتلله ایسه مکرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم
اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر و بعد الرکوب رده عدم قدرتی
انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکرها رکوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام
جبر واکراه ایتمیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك بنه باقی اولسون دیمش
اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه بنه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف
شریعتله فتوادر یوقسه طرف امامدن حکم وقضا دکلدرکه حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی
اقتضا ایدر اما صکره بائع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق
الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحکومت ایلسه بعده خصومت مرفوعه قاضی اولانك حکمنی تخطئه ایلین
قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه
طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبنی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك
قولیله تنصیصی رکوبنی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدرکه اعتبار دلیل خلافنده نص بولنمامغه
مقصوردر قالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضا موجود اولمقدن
ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بائع اوزره رجوع ایده‌مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بوصورتده مکرها راکب اولمش ایسه
حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بائع رد دابه‌یه رضا ویره نکته‌سی اولدرکه دلیل رضا تصریح رضا حکمنده در
ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولمدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی
ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقی قالوب بلا صنع احد حاصل کبی اولور
وبو معنی رد دابه‌یه تمکین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بائع رد دابه‌یه راضی اوله واکر مسلمین
غنائم ایچنده برکتاب بولوب انجق کتاب مزبورده کتب اولنان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفر یاتدن برکلام
مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدرکه امیر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنورکه اول کتاب قوت ضلاللرینه
بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفر ایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع
وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنورکه مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسار ایله
محذور مذکوره دوچار اوله‌لر کذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنده ذکر الله یا کلام الله‌دن برنسنه
موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه
نامی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار
قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهیه تعظیم
واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان امرنبو النددن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال
اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمده ادخال ایدر
واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه‌دك صوایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولورکه بعد الغسل
احراقی مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بوصورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدرکه

قبل محوالخط آنلردن برشيئ دفن ايليه زيرا انديشه اولنورکه مشرکين آنلری طلب واستخراج ومضمونلرين
اخذ واستعمال ايدوب ضلال قديملری اوزره ازدياد ضلال ايليه‌لر لکن بو تعليلده اکا اشارت واردرکه
محذور مزبوردن امين اولنورسه دفنده ضرر يوقدر واصحابمزدن بعضيلری ديديلرکه اوراق مصحف
منقطع واحتمال جمع وترتيبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ايلمکده ضرر يوقدر وسبقت ايلين
تعليل بو قوله دخی دليلدر لکن صوايله غسل وامحا ذکر ايلديکمز توجيه اوزره احسن الوجوه ايدکی هويدادر
واکر اول کتابی مشرکينه يعنی عندن امين اولنان برمسلم موثوق به اشترايه طالب اولورسه امام ايچون اکا بيعده
بأس يوقدر زيرا مال متقومدر زيرا هرکيمه بيع ايلسه بيعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنه دندر وبوصورتده
خوف فتنه منعدمدر وبيع مذکور عصير العنبی اتخاذ خمر ايتميه جکی معلوم اولان کمسنه يه بيعک نظيريدر
ومشايخمز ديديلرکه فرقهٔ باطنيه وسائر اهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمينک ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروحله
جواب ويريلور زيرا کتب مزبوره ايادی اهل ضلاله دوشوب ازدياد فتنه لرينه بادی اولقدن خوف اولنمغله
بيعی ممنوع اولوب همان فريادذکر ايلديکمز معامله آنده مشروع کوريلور واکر غنائمده ذهب وفضه دن صليب
ياخود تصاوير ياخود تصاوير ايله منقوش اولان دراهم ودنانير بولنسه کرکدرکه امام آنلری کسرايله تبرقيله
زيرا علی حاله بيع وتقسيم ايلسه بعض مشرکين لباسده ايسه البسهٔ مصوره نک تلبسنه وتصاوير منجسده ايسه
عبادتنه ميل ورغبت ايتديکلرندن ثمن غالی برله طالب اولمغله مالک اولان مسلم آنلره بيع ايلمک احتمال غالبدر وبوندن
اجتناب ايچون صليب وتماثيلی کسرايلمک ايجاب اولنور اکرچه حضرت معاويه رضی الله تعالی عنه بومثللو
نسنه لری بيع ايچون ارض هنده بعث ايلديکی روايت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعالی حضرت
معاويه دن بوفعلی استعظام وبواجتهادنده خطاسنی اعلام ايلمشدر نته کيم امام محمد رحمه الله تعالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهده ذکرايله دفع اشتباه ايلمشدر وبزدخی بوماده نک تأويلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصيل ايلديک امادراهم ودنانيردن منقوش تصاوير بولنانلری قبل الکسر بيع وتقسيمی لابأسدر زيرا بونلر
حسب العاده عبادت وتلبس اولنميوب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزميسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ايکن مسلمين آنکله بيع وشرا ايدوب برکمسنه آنکله معامله دن ابا ايلمز وکراهت مرقومه انجق صليب
وامثالندن تلبس ياعبادت اولنان نسنه لرده در وبونلرک احکامی غنائمده بولنان بربط وغيری الات لهوک احکامی
کيبدرکه آنلری کسرايدوب صکره حطبلرينی بيع وتقسيم ايتمک کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعالی مثواه
ديرکه مکر امام آلات لهوی مسلميندن اکا نجق حطبی ايچون رغبت ايدوب وجه حرام اوزره استعمال ايتمين
موثوق به برکمسنه يه قبل الکسر بيع ايليه بوصورتده بيعی لابأسدر زيرا مال منتفع به اولمغله شرعاً مباح اولان
طريقله انتفاع ايچون بيعی جائزدر اما غنائمده بولنان کلب صيد وپارس وبازی امثالنی بين المسلمين تقسيمده بأس
يوقدر زيرا بونلر مال متقومدر وشرعاً طريق مباحله انتفاعلری جائزدر بناءً عليه علمامز بيعلرين تجويز ايتمشلردر
ومدعای مشروح المآل اوزره حديث ابراهيم رحمه الله ايله استدلال اولندی ديديکه رسول الله عليه السلام
اهل بيت قاصی ايچون يعنی مصردن بعيد اولان اصحاب بيوت ايچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ويرديلر
وهم کلب حارس هره يه تشبيه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ايسه ده منتفع بها اولمغله بيعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنک مثلی يالکه دخی اولی در واکر برغازی دارالحربده کمسنه نک ملکی اولميان پارس وصقر وبازی مثللو
نسنه لره ظفر بولوب دار اسلامه اخراج ايلسه غنائمده ادراج اولنور زيرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرينه انجق قوت مسلمينله واصل اولمشدر پس بعض مشرکيندن بونلری اخذ ايلمک منزلنه تنزيل وغنائمه
وضع ايلمک اوزرينه ايجاب اولنور ونظيری دارالحربده کنز ياخود معدن بولوب آنلردن استخراج مال ايلديکی
مسئله ده تقدم ايلمشدر کذلک دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه لر اخراج ايلسه بنه وصولی انجق
قوت مسلمينله اولديغيندن غنيمتده ادراجی واجبدر واصابت سمکده دخی بويله در لکن حکم طعام غنيمت اوزره
سمکدن تناول ورفقاسنه اطعامی جائزدر کذلک غنيمتدن اولان کلب وفهد وبازی مثللو نسنه لر ايله اخذ صيد
ايلسه صيدی دخی غنيمتدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنيمت کبی صيدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوک اعدا اولوب اولميانلرک بينلرين تفريق ايدوب ديرلرکه مملوک اولميانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولور
زيرا الصيد لمن اخذه حديثنک مقتضای ظاهری بودر وهم غنيمت اعزاز دين واعلاء کلمة الله وجهی اوزره
اخذ اولنان مالک اسميدر وبومعنی انجق بطريق القهر مشرکينک خلافنه تملک اولنان مالده متحقق در اما مباح

وغير مملوک اولوب بين الناس حقير اولان نسنه لردن اخذ اولنان غنيمت اولماز وبووجهله اشياء حقيره ايله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشياء نفيسه ميانی تفريق ايدوب ديرلرکه کورمزميسنکه دار اسلامده بولنوب صيد وحطب
وحشيش کبی تافه وخسيس اولان نسنه لرده خمس اولميوب معادندن استخراج اولنان ذهب وفضه کبی عزيز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبر دخی بويله درکه غنيمت اولور وتخميس اولنور اما سمک
بويله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده ديرزکه دارالحربده قوت جيشله اصابت اولنان اشيا شريف وخسيس جمله سی
غنيمتده منطوی وبوبابده مملوک اعدا اولوب اولميان مستويدر زيرا دار الحرب موضع ولايتلريدر وموضع ولايتلرنده
برنسنه يه اصابتمز موجب غيظ وحقارتلريدر پس بواصابت منعهٔ جيشله حاصل اولدقده حکمی حکم غنيمتدر
کورمزميسنکه مجاهدين جبال اعدادن ياقوت وزبرجد استخراج ايلسه لر البته غنيمتده ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جبال اهل اسلامده بونلردن برشيئه ذهاب اولسه اوزرينه خمسی ايجاب اولنماز زيرا رسول الله صلی الله
تعالی عليه وسلم لبس فی الحجر زکوة بيورمشلردر وبونلرک جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضياده اکثردر مقدمات مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه اشياء مزبوره دن شريف وخسيس دارالحربده
بولنوب قوت جيشله اخراج اولنانلر دار اسلامده بولنانلرک حکم قياسنده ادراج اولنماز واکر برغازی غنيمتدن اولان
کلب وفهد وبازی ايله قصد اصطياد ايلسه حقنده مکروه کوريلور زيرا بوفعلی غنيمتدن برشيئله بلا احتياج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنيمته رکوب وثوب غنيمتی تلبس منزلنده در اما بونلری صيد ايچون ارسال ايتدکده فرار ايدوب
عودت ايتمسه لر اوزرينه ضمان يوقدر زيرا غايةالامر ارساله استهلاک ايتمش اولمقدر ودارالحربده غنائمدن
برشيئ استهلاک ايلين ضامن اولماز همان بغيراذن الامام ايسه تأديب اولنور ومانحن فيه دخی بويله در واکر
غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبس فی سبيل الله کتب اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر
مسلمين ياخود قرب عسکر مسلمينده بولنوب مال مسلمين ايدوکی ظن غالبله مستبين ايسه اول فرس لقطه
منزلنده در آنده سبيل دار اسلامده بولنمق کبی تعريفدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغله وقف عد اولنماز
زيرا علامت حجت حکميه دکلدر کورمزميسنکه علامتله استحقاق ملک وید حاصل اولماز واکر يد اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکين ايدوکی ظن غالبله تخمين اولنورسه سائر غنائم کبی اد خال مغانم قيلنور
زيرا علامت مزبوره برشيئه استحقاقه حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی برابردر ومحتملدرکه مشرکين
تجسس اخبار ايچون ارسال جاسوس ايدوب مسلمينه القاء اشتباه ايچون فرس جاسوسی بوعلامتله معلم قيلمش
اوله لر وبويله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دليل اولدرکه بومثللو فرس يد مسلمده بولنوب بيعنی
مراد ايلسه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بيعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدرکه علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلميندن برقوم فرس مرقوم خيل حبسدن يعنی افراس موقوفه دندر ديو فی الاصل
ذی اليدی اولان قيم وقف حاضر ايکن شهادت ايلسه لر کرکدرکه امير اول فرسی کرک قبل القسمة وکرک
بعد القسمة مجانا قيمته رد وتسليم ايليه زيرا بو وفق جائز کورن امامين همامين رحمه الله تعالی عليهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبيدرکه بيع وهبه وميراث قلنماز مشرکين احرازايله ومسلمين ايادی
مشرکيندن اخذايله مالک اوله مزلر بناءً عليه آنی فی الاصل ذی اليدی اولان قيم وقفه رد ونقض وقسمته
دوشن کمسنه يه قيمتی واما بيع ايتمش ايسه مشتری يه ثمنی بيت المالدن تعويض ايدر بونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمدرکه آنی مشرکين اسير قيلدقدنصکره مسلمين اکا ظفر بوله لر اما بووفقی جائز کورميين امام
ابوحنيفه عامله الله تعالی بالطافه اللطيفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکين احراز ايلدکلری سائر
افراس مسلمينده اولان حکم کبيدرکه عندنده بوفرس بيع وارثله تملکه محل اولمغله اعدا ايله دخی تملکه محل اولور
واکر امام غنائمی دار اسلامده تقسيم وخمسنی افراز ايدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمين
استخلاصله شجاعتلرين ابراز ايلسه لر نظر اولنور اکر قبل التقسيم مال مزبور خمس ايدوکی معلوم اولورسه کما کان خمسه
رد اولنور زيرا حق غانمين تقسيمله اخماس اربعه ده متأکد اولديغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسده متقرر
ومتأيد اولمشدر واکر معلوم اولميوب همان بين الغانمين مقسوم اولمش ايسه غانمينه سالم قيلنور زيرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ايچون اخذينی التزام ايلسه انجق قيمتله اخذ ايدر وآنده هيچ فائده لری يوقدر واکر
تقسيم ايتميوب بيع ايلدکدنصکره خمس ايدوکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قيمتيله ياخود قيمتندن اکثر ايله بيع ايتمش
ايسه مشتری يه سالم قيلنور زيرا اخذ ايلسه ثمنله اخذ وثمن قيمتنه مساوی ياخود اکثر اولمغله اخذنده

ارباب خمسه فائده بولنمیوب ضرر محتملدر واكر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن
اقل اولمغله بو اخذی ارباب خمسه مفیددر كه خمسدن ثمنی اعطا وباقیسن اربابی بینلرنده تقسیم ایدر واكر مسلمین ساحل
بحرده بعض امتعه‌یه یاخود ضرب ریاحله امتعه‌سیله ساحله دوشمش برسفینه‌یه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور
اكر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یامشركینه صلاحنه اعتبار اولنمیوب همان بعد التخمیس
فئه ادخالنه ابتدار اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر
وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین كبی بو امتعه‌یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج
ایلمز نكته‌سی اولدر كه ارض حربده بولندیغندن فضله مشركین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ
واحراز ایتمش اولملری محتملدر واكر ارض اسلامدن ایسه حكمی حكم لقطه‌یه مساوی واول متاعك مسلمین یامشركینه
صلاحی حكم مزبورده بته متساویدر مكر مال اعدا ایدوكی اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال
قیلنور وتفصیل مشروحده نكتهٔ وضوح اولدر كه برموضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایكن استخراج اولنان
اموال كبیدر ومسلمین بركنز مدفونی استخراج ایلسه‌لر اكر موضعی دارالحربدن ایسه حكمی حكم غنیمتدر واكر دار
اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنه ابقا اولنور و بو بابده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مكر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوكی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوكی معلوم ایسه‌ده
اول مال موضع اهل حربدن كلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حكمتی اولدر كه وقوف حقیقی متعذر اولان
اموررده حكمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب وحجت ایله اثباتی ممكن اولمیان موادده ظن غالب حكم یقینی مستوجبدر
واكر مسلمین دارالحربه دخول ایتسه‌لر كلرنده قبور كفارده موتا ایله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر دیو اخبار
اولنسه‌لر اول قبوری حفر واموال واسلحه‌یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدر كه شجعان
وابطاللرین اسلحه واموالریله دفن ایدرلر واول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردر كه آنكله قتال كفار اوزره
اكتساب قوت ایدرلر وحرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اكثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه
هجوم ممكن جائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نكته‌سی اولدر كه اموال مزبوره اموال ضایعه‌در ومدفن اموال
اولان موضع انجق كنز اولوب قبر اولماز و بو تحقیقله اكفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذكورك مبانلری
تفریق اولنور زیرا اكفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوكی نمایاندر بعده اموال مزبوره
بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمته ادراج اولنور زیرا اكا وصول انجق قوت عسكر ایله پذیرای حصول اولمشدر
واكر مسلمین دارالحربده سوط ونعال وحبال كبی برشیء ساقطی واجد ولاقط اولسه‌لر نظر اولنور اكر اول نسنه
متاع مشركیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واكر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور
بو صورتده واجدی غنی ایسه آنكله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه‌یه محتاج ایسه آنكله انتفاعی جائز
كوریلور لكن صاحبی كلدكده نقصانتی ضامن اولور سؤال اولنورسه كه سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث
صبی بن معبده وارد وجناب مؤلف كتاب اللقطه‌ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جوابنده دیرزكه حدیث
مذكور شول سوط منكسرده‌در كه هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلكه من اول الامر
آخرینی تدارك وآنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب وصاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط وصاحبی اكا طالب
ایدوكی معلوم اولسه قلیلی كثیرینه قیاس وحكم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح الحدیثده
وارد اولان تهدید متواردی كورمزمیسكه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله
اكنه‌دن ایلكه وارنجه غنائمدن قبل القسمه آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلدكلرنده دیدیلركه یا رسول الله فلان
كسنه شعردن ایكی قبال یعنی قیلدن نعلك اصبعده ایكی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام
قبالین من نار یعنی ناردن ایكی قبال اخذ ایلمش یوردیلر وحكمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین
ومؤلف عدالت بنا بو مسئله‌ده برمخالفی وار ایدوكنه اصل كتابده رمز وایما ایلدی واول مخالف بعض علماء شامدر كه
آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بنیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیكه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین كسنه‌یه قطع ید ایجاب ایدر ایكن آنی مجانا تملك ایلمك
تجویز واستصواب اولنورمی بكا خبر ویر كذلك بو قیمتده بكرمی سوط اولسه جمله‌سی سوطدر دیو مجانا تملكلری
جائز وصواب كوریلورمی بكا خبر ویر ومقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدر كه سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق جكردك وانار قابغی وبعر ابل وجلد شاة میته مثللو مقوم اولمیوب وصاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه‌لردر یوقسه

مطلب یجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فیها من الاموال

مطلب ما یجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك تفقد ایلدیكی معلوم اولان اموال یدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها تركها
یعنی شول دابهٔ مهزوله كه صاحبی اكا راكب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیریدن بركبها موضعنده تركها
نقل اولندی قرینهٔ سیاق وسیاقله بو نسخه صحیحهٔ الانسا قدر یعنی شول دابهٔ مهزوله كه صاحبی آنی ترك وارسال
ایلدیكی معلوم اوله آنی دارالحربده بركسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط
بی قیمت منزلنده قیلنماز اكرچه مقتضای قیاس بو مذكورانده واحد ووجوب رد‌ده جمله‌سی متحددر لكن سوطی
تحمله صاحبی قادر ایكن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضنی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك
امازك دابه اعراضندن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملكنی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب
قیاسی امضا ایلدیك كورمزمیسنكه بركسنه‌نك جاریه‌سی دارالحربده مریضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دارالحربده ترك ایتدكده آنی شخص آخر اخذ وتربیه ومرضندن تبریهٔ ایلسه اول جاریه‌یه اسباب ملكدن برسببله
مالك دكل ایكن شخص مزبوره وطئی حلال اولورمی همان علت مرقومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی
مقرر قیلدیق واكر صاحب الدابه اخذ دابه‌سنی استدعا ایلدكده یدنده بولنان كسنه اكا سن تخلیهٔ سبیل وقتنده
هركیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا وصاحبی دخی انكار مدعی ایلسه
قول مع الیمین صاحبنك قولیدر زیرا قول مذكوری اوزرینه دعوی بیعی دعوی كبیدر بو صورتده مدعی اقامت بینه
یاخود صاحبی یمیندن نكول ایدرسه دابه مدعی‌یه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذكوری تكلم ایلدكده دابه‌یی
اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه‌لرینك
لحومی حقنده من شاء فلیقتطع دیدكلرین روایت ایلدیك وحدیث مذكورك ذكری ومسائلدن بونك امثالینك بیانی
باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه‌سی صحیحه اولوب
موهوب دخی ید موهوب له‌ده صالح وسمین اولدقدنصكره موهوب یده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه‌دن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخی هبه‌سندن راجع اوله‌مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامی بیان وطریق اصلاحنی اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اكر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه‌یی بین الغانمین تقسیم وهر برینك
نصیبی یدلرنده برجنسنی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتن تمیم ایلسه جائز كوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت
غنائمده دراعیانده دكلدر كورمزمیسنكه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر ووصف مذكور اوزره تقسیمده
حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله‌یی تمیم واردر اما ارث واشترا وامثاللریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دكلدر كه
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شركادن هر برینه برجنسنی ویروب مالك جمله‌سنی
یردن تقسیمله جبر ایده‌مز زیرا بونده شركلری اعیانده‌در كورمزمیسنكه قاضی اعیانی بیع واثمانی تقسیم مراد ایلسه
رضالری بولنمدقجه جائز كوریلمز توضیحی اولدر كه بونده شركادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملكی ثابتدر حتی
بعض شركا رقیق مشتركی اعتاق ایلسه عتق كندو حصه‌سنده نافذدر بناء علیه اجناس مشتركه‌نك جمله‌سنی
یردن تقسیمده معنای معاوضه تحقق ایدر كه هر بری اخذ ایلدیكی جنسده بولنان حصهٔ شریكندن شریكینك اخذ
ایلدیكی جنسده بولنان كندو حصه‌سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمه ملك غانمین یوقدر حتی
بعض غانمین رقیق غنائمدن بعضلرین اعتاق ایلسه عتق كلا او بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز
وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملكله حد ساقط اولور بناء علیه بو بابده قسمت همان هر برینه غنائمدن
حق یدلنده ویردیكی اكا ابتداء تملیكدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده
مساوی اولور بو صورتده غنائمدن برجاریه بركسنه‌نك سهمنه دوشوب صكره اول جاریه حرهٔ ذمیه اولوب مشركین
آنی سبی ایتدكلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اكر شهودی اهل ذمتدن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واكر مسلمین ایسه‌لر شهادتلری قبول وحریتی جاریه ایله حكم اولنور و بونده موجب قیاس اول
مستحق علیه اولوب جاریه‌سی یدندن اخراج اولنان كسنه مجموع عسكره رجوع ومأخوذلرندن كندو حصه‌سنی
استخلاص واختلاس ایدرسنه كیم قسمت میراثده بعض شركانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لكن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیكه امام قسمت
سابقه‌سین نقض وابطال ایتمیوب اول كسنه‌یه قیمت جاریه‌سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر كذلك
اول جاریه برمسلمك مدبره یاخود ام ولدی ایدوكنه اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه‌در نكته‌سی اولدركه

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جاریة مریضة

مطلب ادعی ان صاحب الدابة قال من اخذها فهی له

مطلب اعتاق احد الشركاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمین او استیلاده شیئا من السبی

مطلب اذا استحق نصیب بعض الشركاء

عسكرك كثرتى وبعد القسمة هر برى قبيله سنه تفرق ونشتى حسبيله اول كسنه لك حصه سيله عسكر اوزره
رجوع ايلمك امام ايجون متعذردر ومتعذر فى حكم الممتنع در واول مستحق عليه اولان كسنه دن دخى دفع ضرر
واجبدر ودفع ضررى انجق قيمت حصه سنى بيت المالدن اداريله تعويضده در زيرا خصوص مرقوم نوائب
مسلميندندر وهم غنيمتدن برشئ متعذر القسمة باقى قالدقده بيت الماله وضع اولنور و بو بله غرامت وقوعنده دخى
الغرم مقابل بالغنم قاعده سى اوزره ينه بيت المال اوزره تحميل اولنور وهم تقسيم مزبور طرف امامدن
مسلمين ايجون عملده خطابى متضمندر و بومثللو خطا بيت المال اوزره تحميل اولنور كذلك ايكى يااوچ جاريه
و بونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بيت الماله نقصان فاحش ترتب ايتمسه ينه مستحق عليهمه
بيت المالدن تعويض اولنور كذلك قسام غنيمت حين قسمتده برقاچ كسنه يه اداء سهمندن غفلت ايلسه بونلردخى
تفصيل مقررده نصيبنده استحقاق ثابت اولانلرايله برابردر اما اسراء مقسومه دن بيك رأس بلكه دخى اكثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرينه بينه قائمه اولوب حريتلريله حكم اولنسه ياخود غفلت قسام بومثللو عدد كثيرده
واقع اولسه بوصورتلرده قاضى مستحق عليهمه بيت المالدن تعويض ايتميوب بلكه آنلره ايتونى بمن قدرتم عليه
من الجند حتى اردكم عليهم بحصصكم من الغنيمة يعنى عسكردن احضاره قادراولدقلريكزى بكا احضار
ايديكزتا كه غنيمتدن حصه لريكزمقابله سنده سزلرى اوزرلرينه رد وتحويل وحصه لرندن حصه لريكزه
اصابت ايده جك مقدارينى تحصيل ايده يم ديمكله كند وقدرتلرينه تفويض ايدر زيرا مستحق عليهمدن
دفع ضرر واجب اولديغى كبى عامۀ مسلميندن دفع ضرر دخى واجبدر وكثرت مستحق وقتنده بيت المالدن
تعويضى التزامده بيت مال المسلمينه ضرر فاحشى الزام واردرحتى وقت اولوركه جميع بيت المالى اذهاب بلكه زياده
كلوب بيت المالى ديون وافره استيعاب ايدر بناء عليه مستحق قليل اولدقده استحسانى اعمال وكثير اولدقده اصل
قياسى استعمال ايلديك بوصورتده مستحق عليهم واروب غنيمتدن اخذايلمش برشخصى احضار ايلسه لرقاضى
اول شخصك يدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لرى مقدارينى آنلره اعطا ايدر كذلك خمسى
بين المساكين تقسيم ايتمش ايسه نصيبلرين خمسدن اكمال وايفا قيلور واكر تقسيم ايتمش ايسه آنلره اموال صدقاتدن
تتميم ايدر واكر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دكل ايسه كلهجك اموال صدقات اوزره دين معقود قيلور زيرا
مستحق عليهمك حقلرى امامك رفع ايلديكى خمسله غير يلرينه و يرديكى سهامده ثابت اولمشيدى پس نصيبلرى
محلين مزبورينى ياخود محل آخردن آنلره سالم اولمديجه ساقط اولماز و هنوز سالم اولمديغى بيان مذكوردن
نمايانداما مستحق عليهم اخذ غنائم ايدنلردن جمع كثيرى احضارايدوب بز بونلرايله چونكه مسا وى بلرز پس
بد لرنده اولان اموالى جمع و بونلرايله بزم بيننمزده على السويه تقسيم قيل ديو اميردن رجايه ابتدار ايلسه لر امير
بوزجارينه اعتبار ايتميوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرين اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ايدر
زيرا قسمتله هر برى حقنده تمليك سهمى صحيح اولدقد نصكره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل منتفى
اولمغله انجق اول مقدارده تمليك سابق باطل اولوب بقيۀ حقلرى سائر غانمين غائبين يدلرنده حاصلدر لكن آنلرى دخى
احضار ايتمديكجه اوزرلرينه بقيۀ مرقومه يى ادا ايله وحكم قضا صحيح وسزاوار اولماز وتفصيل مذكور بين الغانمين
تقسيم قيلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مكيلات وموزوناتدن جنس واحد ايسه بونده
احضار ايلدكلرى اشخاصك يدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ و بين الحاضرين تقسيم وتفريق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرين جميع غانمين اولمقده جارى اولان حكم بونده تحقيق اولنور زيرا مكيلات
وموزوناتده قسمت همان تميز مجرددركه معناى معاوضه دن مبعددر كورمزميسنكه بو قسمتده بعض شركانك
انفرادى جائز وشريك آخرك حضورى غيرلازمدر ومكيلات وموزوناتى اشترا ايدنلر بعد الاقتسام هر برى نصيبنى
مرابحة بيع ايلمك جائزدر بناء عليه غانمين غائبين غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرين وهم زياده سين اخذ ايتمش اولمغله
مقدار حقلرى كندولره سالم وزياده سى تاوى وهالك مقامنده قائم قيلنور اما عروض واجناس مختلفه يى تقسيمده
معناى معاوضه متمكندر كورمزميسنكه آنده بعض شركانك انفرادى غير جائزدر ومشتريلردن بعد الاقتسام
بوفرد ايجون نصيبنى بدل ايلديكى مقدار ثمن اوزره مرابحة بيع ايلمك غير جائزدر بوجهتدن صورت ثانيه ده
مستحق عليهمك مقدار نصيبلرى فى الاصل بواحضاراولنانلرك يدلرنده اعتبار ومقدار مزبورى اخذ وآنلره
رد واعطايه ابتدار قيلنور موافق دقيق الافكار بو سر مبهمى آشكار ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركسنه فوت اولوب
اوچ اوغلى واوجده عبدينى ترك ايتمكله قاضى عبيدى بينلرنده تقسيم وهر برينى برينه تسليم ايتدكد نصكره

برينك نصيبنده استحقاق ثابت ياحريتى ظاهر اولدقده اخويندن انجق برى حاضر بولنسه آنك يدنده اولان
عبددن انجق فى الاصل آنده نصيبى اولان ثلثى اخذه قادر اولور امامسئلۀ مزبوره ده بينلرنده تقسيم اولنان مكيلات
يا موزوناتدن اولسه يدنده بولنان نصفنى اخذه مقتدر اولور و بين الصورتين فرق فارق انجق تحقيق سابقدر
وحكم محرر مبناسى ملك اولوب ابتداء تمليكى متضمن اولمسان قسمتده مقرر اولنجه مبناسى حقوق اولوب ابتداء
تمليك عينى متضمن اولان قسمتده تقررى اولى واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رفيق ايلين بقيۀ جنود
استحقاق مشروحى استماع ايتسه لردخى قاضى حصۀ مستحق عليهى يدنده بولنان مالدن اوزرينه حكم ايتمدكجه
يدلرنده بولنانلرى بيع وهر برى كند ويه اصابت ايلين جاريه يه جماع ايتمكده جواز واتساع واردر زيرا قسمتده
ابتداء تمليك امامله اكا تملك ايتمش اولمغله قاضى اول تمليكى ابطال الله اوزرينه حكم ايتمدكجه آندن برنسنه ده ملكى
باطل اولماز اما ميراث بشقه دركه آنده احد ورثه نصيبنده مستحق عليه اولسه سائر ورثه يه نصيبنى بيع ياوطئ
ايلمك حلال اولماز زيرا قسمت ميراث تميز ملك اولوب ابتداء تمليك اولمامغله آنده معناى معاوضه متمكن وورثه دن
هر برى اخذ ايلديكى جاريه نك بعض اجزاسنى نصيبى اولوب و بعض اجزاسنى شريكينك اخذ ايلديكى جاريه ده
نصيبندن عوض اولمق اوزره اخذ ايلديكى متعين اولديغندن برينك نصيبنده استحقاق ياحريت اصل بينه ايله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حكم شركت عودت ايدر بوجهتدن وطئ
وآنده بولنان نصيب شريكنى بيعى حلال اولماز و بوفرقك حقيقت بيانى مقدما ذكر ايلديكيمزدن نمايانددر كه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمين ثابتدر حتى عتقلرى غير نافذ واستيلادلرى غير صحيحدر و بوندن بزه معلومدركه
ملكلرى انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما ميراثده قبل القسمة دخى ملك شركا ثابتدر حتى بعض ورثه نك عتق
واستيلادى نافذدر پس قسمت ميراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق عليه شريكينك يدنده بولنان مالدن
نصيبنه قسمتدن اقدم مالك اولديغى كبى قبل قضاء القاضى بينه مالك اولور اما غنيمتده مستحق عليه بعد
بطلان القسمة شريكينك يدنده بولنان برشيئه قسمتدن اقدم مالك اولمديغى كبى قبل قضاء القاضى بينه مالك اوله مز
توضيحى اولدركه امام غنيمتده قسمتى ابطال ايتميوب مستحق عليهه قيمت نصيبنى بيت المالدن تعويضى مناسب
كورسه جائز كوربلور اما ميرانده قاضى بو بله مراد ايلسه قادر اوله مز بلكه مستحق عليه شريكينك اخذ ايلديكنده
اولان نصيبنه حاكم دبله سون ديلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بيانله فرق مسئلتين نمايان اولمشدر واكر قسام
غنائم جمله اخماس اربعه يى بربرندن تفريق ايدوب هنوز برفرده برنسنه و يرمدين خمس ياخود اخماس اربعه
مسروق ياهالك اولسه كركدركه مابقى ده قسمتى استقبال وهالكى معدوم اصلى منزلته انزال ايليه زيرا قسمت
قبل التسليم مجرد مقسومى بربرندن تميز ايله تمام اولمايوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله انجق لااقل
ايكى كسنه ميانده رسيده ختام اولور بناء عليه هلاك هالك قبل التميز يابعد التميز واقع اولمق برابردر اما سرقه
اخماس اربعه خمسى مساكينه اعطادن صكره واقع اولسه مساكينه مأخوذلرى سالم اولوب غانمين برشيئله
اوزرلرينه راجع اوله مزلر كذلك سرقۀ خمس اخماس اربعه يى بين الغانمين تقسيمدن صكره وقوع بولسه غانمين
اوزره دخى برشيئله رجوع اولنماز زيرا صورت اولى ده قسام وكيل غانمين كبى اولمغله خمسى ارباب خمسه ايصالله
كندوايله ارباب خمس بينلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانيه ده وكيل مساكين كبى اولمغله اخماس اربعه يى
غانمينه ايصالله كند وايله غانمين بينلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وكالت طرفينه صالح ايدوكى مالا
كلامدر نظيرى اولدركه بركسنه ثلث مالنى مساكينه وصيت ايدوب قاضى دخى تركه يى تقسيم وثلثينى ورثه يه اعطادن
صكره يدنده ثلث ضايع اولسه ياخود ثلثى مساكينه اعطادن صكره ثلثان يدنده ضايع اولسه قسمتى تمامله امضا
اولنوب احد فريقين آخر اوزره برشيئله رجوع وتقاضا ايده مزلر زيرا قاضى فريقين فريقك نصيبى يدنده قالمش ايسه
اول فريقك نائبى كبى ونصيبلرى نائبلرينه واصل اولمق كندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاكى
كندو اوزرلرينه محسوبدر كذلك اخماس اربعه يى تفريق وسهام خيل ورجاله اوزره تجزيه وتلفيق ايدوب
هنوز برفرده نسنه و يرمدين برمقدارى ضايع اولسه كركدركه قسمتى نقض وابطال ومابقى يى بينلرنده تقسيمى
استقبال ايليه زيرا بركسنه برنسنه يى قبض ايتمدكله قسمتى تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مزلكن
هلاك هالك نصيب جماعتدن واقع وبقاء باقى دخى ينه جماعتنه راجعدر واكر سهام رجاله يى و يروب جمله
سهام خيل عندنده بشقه بشقه قالمش ايكن سهام خيل ضايع اولسه بوصورتده رجاله يه مأخوذلرى سالم اولوركه
قسام امام اصحاب خيلدن نائب كبى اولمغله حق رجاله ده قسمتى تمامدر بعده كركدركه يدنده بولنان خمسى تقسيم

وخمسنی ارباب خمسه وباقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بو ایکی فریقدن برینه نصیبنی ویرمکله بینلرنده
قسمت تمام اولمدیغندن هلاک هالک اوزرلرینه الزام وبقاء باقی بنه آنلر ایچون التزام اولنور کذلک بو صورتده ضایع
اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکنی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره
تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام
اولمشدر وبو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیکمز حربت باطریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده
فرق واردر وجه فرق اولدرکه عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاک
بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثابده حقنده قسمت تمام اولنلرک نصیبنده قسمت ابقا واولده
جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبری الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی
بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال ذیرکه بزقریبا بیان ایلدیک که امام غنائمی
دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینک
ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جقی مقرر ومسلم
ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلک بیعله ملک مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده
اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریک اوله مزلر زیرا شریک اولسه لر
انجق غنیمتده اولورلر بوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد
بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملک مشتری بی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملک غانمینی
مستوجب اولمغله قطع شرکت مدده احراز ایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بیعده نائب غانمین
اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کیدر وغانمیندن بیعک نفوذی غنیمتده تأکد حقلرندندر بو جهتله ابتداء غنائمی
اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر
بوندنصکره بیلمک کرکدر که مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلر ایکن مشرکین
عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلین آنی براقسون
ای مسلمین همان تجمع ایدبکز تا که دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیو ندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال
امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیکمز
نسنه لری سنک امرک ایله طرح ایلدیک سنک ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرک قیمتلرینی بزه
ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اگر اول نسنه لری طوعا وبلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنمیوب
مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاک
مالکلرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة
رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشتریلرده دین متقرر اولان اثمانه باعث
سقوط وبرات دخی اولماز واگر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدر که
خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تا که اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه
طرح ایندکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلمیه زیرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف
مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق
اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر
نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بو صورتده طرح ایندکلری اشیانک قیمتنی اکا تضمین ایدر
زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه
نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره
واجبدر زیرا ثمن ذمملرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع
کرک فعل مشتری ایله اولسون وکرک فعل بائعله بردخی ساقط اولماز واگر امیر لیطرح کل واحد منکم
ما اشتری منی فهو بریء من الثمن یاخود علی انه بریء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی
طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد برأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه
بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا وکرها طرح ایتمش اولسه لر بنه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیرنائلدر اما امام ابو یوسف
رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون
بیع ایندکلری اموالک اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر
بو تصرفده اوزرینه عهده لازم اولنلردن دکلدر که کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن
عقد بعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالک اوله مز کذلک عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده
امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر
کذلک امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بر وجهله استهلاک ایتمکله یعنی غانمیندن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه
یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالک ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح
شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بریء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی
نسنه لردن برشیئی صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمندن بریلر اولمکز اوزره
دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور
اگرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالک ابرا اولمریله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدرایدی لکن توجیهنده
دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعک
غیری برکسنه ابراء مشتریلری ذکر ایتمیه رک اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزک اولمق
اوزره دیسه یاخود قیمتی سزک اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره برنسنه یی ضمان
دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره درنکته سی اولدر که مبیع
مشتریلرک ملک وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرک بایع وکرک غیر مشتریلره کندو
ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولورلر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی
مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود
بایعک طرحله امر وندالرینک حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیروده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا
شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر وبو بیان واضحله امیر ثمنه مالک دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمنده
سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واگر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد
فیما اشتروا مما غنمنا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیو ندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله
امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجبی اثبات ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کربیان ایتمش اولورلر
زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی صحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی
ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقاله دن صکره مشتری
اوزره ثمن باقی قالماز وبو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاک غنیمت موجب ضمان
اولمدیغندن بنفسه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سببیله دخی اوزرلرینه
نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدر که برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قبض
قطع ایله دیمکله مشتری قطع قبض ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفدن
شو مساکینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطا ایله بن سندن شو ثوبی یاشو طعامی شو ثمنله
اشترا ایلدم آنی بکا قبض قطع ایدوب یاخود طرفدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح
اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بو یله در کورمزمیسنکه مشتریلر عیبی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلاقضاء
قبول واسترداد ایلسه صحیح اولمازمی حال آنکه بعد القبض بلاقضاء عیبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور وبیان
مذکوردن متبین اولور که امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدر که حق غانمین اگرچه
بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز
نته کیم دار اسلامه احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلک مال خراجده دخی بو یله درکه امام مال خراج بدلنده
ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر ومانحن فیه دخی بو یله در واگر صورت
مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتمیوب تا که برایکی مرحله سائر
یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرندنصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه
واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

ايجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقاله ده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب
ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایدیکمز کبی طرح ایتمشیدك دیو
دعوی ایدوب و بودعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینه تصدیقه
رواکوریلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن
دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلاحجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی
هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی
اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس
عدم صحتنی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله
بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن
بکا اقاله اوزره طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیونداء
قیلسه بنه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه بنه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره
تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل بعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدر که برکمسنه آخره خطابله بکا
شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا
درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده
استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشتمیلره
دخی آنلر اخبار ایلسه لر بوصورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابر در زیرا امیر ایشتمیلره کلامنی تبلیغه
اذنی منادی یه نصا ایدان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینه ده اولان
متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشتمیوب ایشیدنلر آنلره
اخبار ایتمکله طرحه برابتدار ایلسه لر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقرار در زیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك
زعمنجه خطا بنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون
متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقود در وهم اقالة عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شو عبدیمی
فلان غائبه شوثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کمسنه رسول
قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه
یافلان دیو تبلیغله اول کمسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ونافذ اولور
کذلك ابلاغله مأمور اولان کمسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری
صحتنه موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب
غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور
وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدر زیرا منادی یه تبلیغله امرینی
تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسط منادی ایتمیوب
همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنه لری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز
بوقولیمی غائبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم
دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بوقولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك
عبارتی کند وعبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمش اولسه مقتضای قیاس نفسی
ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف
صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدر که مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده
طرحه سرعت ایلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور
وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بوجهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله
عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس * یعنی امام اخماس اربعه دن خمسنی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر
اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کمسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی
رفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنسان سرقه اولنسه قبل التفریق
سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وتغییله ارباب خمس یدلرنده اخماسا نشر یکاه تکمیل اولنور وتفریق مذکور
قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر
اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق
اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت
متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره رجوعه
مالك اوله مزلر و برقریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت بوقدر سؤال اولنورسه که
بوصورتده شرکت مدد نجهده اولمیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر
پس محل حقلرینك غیرنده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا
قسمت جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنسان قسمده
تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکته مستحق
اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان
نسنه لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله
بردخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر وبلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمده
تشریك خصوصنده غایت ما یمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام بر سریه یه بعض
مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر وما نحن
فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بر وجهله اخماس اربعه ده اشتراکه کسب
استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه
سهملرین تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله
حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بریاخود ایکی کمسنه نك
غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بوصورتده شرکته مستحق اولورلر لکن
جماعت کثیره نك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بوصورتده تشریکله تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس
بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدر که امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف
دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر وبو تفریق دلیلدر قریبا باب
قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نك نصیبلرنده ظاهر اولسه
بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری
تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب
واحد وشنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله
واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلمیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله
آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیبا کثر
جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا نائل اولمزلرسه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل
اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین
جانب آخردن دار اسلامه خارج اولسه لر شرکته مندرج اوله مزلر بو جهتله بره معلوم اولمشدر که شرکتده
معتبر اولان جیشه وصوللریدر بوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده
شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم
شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب
انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسه لر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث فوت اولدقلرندندر و بومعناده جیشه مخالطه ودخوللریله موضع قریبه نزوللری بینلرنده فرق یوقدر
بو صورتده دخی امیر غنیمتی عسکر اول میاننده تقسیم ایدوب جیش مدده آندن برنسنه تسلیم ایتمکله جیش مدد
بو امری خلیفه یه رفع وتقدیم ایلسه‌لر کرکدر که خلیفه صنع امیری امضا وتقویم ایلیه زیرا وقعه ده حاضر بولنمیان
مدد ایچون ثبوت شرکت بین العلماء مختلف فیهدر وامیر دخی تقسیمده بمنزلة الحاکم در ومجتهد فیهده حکم حاکم
نافذدر حتی خلافنی رأی ایلین حاکم آخره رفع اولنسه نقض ایده مز وبو بابده صنع امیر دخی بویله‌در واکر امیر
غنائمی دار الحربده بیع ایدوب لکن مشتریلر خیار رؤیت یا شرط خیارلری یا وجدان عیبله رد ایتدکلرندنصکره
مدد لاحق اولسه آنده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بو صورتلرده بیع غنائم امیردن نافذ ولازم اولمشدر
کورمزمیسنکه خیار رؤیت و عیبله ملك مشتری بالاجماع ثابتدر وخیار شرطله دخی عند ابی یوسف و محمد
رحمة الله تعالی علیهما ینه ثابتدر وعند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اکرچه ملك مشتری غیر ثابتدر لکن
مشتریلر بحکم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بو بیانله متبین اولمشدر که صور مزبوره‌ده غنائم غنیمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمینده مندرج اولمشدر بناء علیه مدد لاحق شرکته متلاحق اوله مزلر کورمزمیسنکه
لحوقلرنده مشتریلر هنوز نقض بیع ایتمیوب خیارلری اوزره ثابت بولنسه‌لر بعد تمام البیع ثمنده شریك اوله مزلر ایدی
کذلك بعد نقض البیع میعده دخی تشریك اولنمازلر واسباب مذکوره ایله بیع منتقض اولوب میعك ید امامه
عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقاله بیعله عودتی منزلنده‌در واکر امیر خمسی مساکینه تسلیم ایدوب
بعده اخماس اربعه‌یی بیع وثمنی تقسیم مراد ایلسه بو دخی جائز کوربلور زیرا اکرچه غانمیله ارباب خمس بینلرنده
قسمت تحقق ایتمشدر لکن نصیب غانمین بینلرنده تقسیم اولنمادیغندن نصیبلرنده ملك غانمین ثابت اولمامشدر
کورمزمیسنکه نصیبلرینی بیع ایتسه‌لر بیعلری جائز اولماز وملکلری ثابت اولمدقجه بیع وقسمت ثمنده ولایت امام
باقیه‌در کورمزمیسنکه امام اولا اخماس اربعه‌یی بین الغانمین تقسیم بعده خمسی بیع ایلسه جائز کوربلور عکسی
دخی بویله‌در واکر امیر بیع غنائمده ایام ثلثه‌ده خیاری نفسی ایچون شرط قیلمش اولوب ونقض بیعدن مقدم
یا مؤخر جیش مدد لاحق اولسه بو صورتده نقض بیعله میعده وتمام بیعله ثمنده شرکته مستحق اولورلر زیرا
بایع ایچون خیار شرط ثابت اولدقجه میعده ملك مشتری ثابت اولمادیغی کبی میعده مشتریلر ایچون حق تصرف
دخی مثبت اولماز بناء علیه غنائم میعه حکم غنیمتدن خروج ایلمز اما صورت سابقه بشقه‌در نکته‌سی اولدر که
بایع ایچون شرط خیار ایله عقد اولنان بیع حق حکمده معلق بالشرط کبیدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدومدر بو جهتله ابتداء حکم بیع انجق عند اسقاط الخیار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخیار مشتراسنی
اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز بو سببله امیر صورت مفروضه‌ده بعد لحوق المدد ابتداء بیع ایتمش کبی اولمغله شرکته
مستحق اولورلر واکر امیر خمسی تفریق ومساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه‌یی تقسیم ایتمدین غانمیندن
بری غنیمتدن برجاریه‌یی اعتاق یاخود استیلاد ایلسه ایکیسیده صحیح اولماز زیرا بو قسمتله غانمین ایچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمدقجه عتق واستیلاد ثابت اولماز اکرچه حالت مزبوره‌ده لاحق اولان
مدد ایچون شرکت یوقدر لکن بو معنی غانمینك ثبوت ملکنه دلالت ایلمز نه کیم دار ایله احرازدنصکره قبل القسمة
حکم غنیمت بویله‌در که اول هنکامده لاحق اولان شریك اولمازلر ایسه‌ده ینه ملك غانمین ثابت اولمامغله عتق
واستیلادلری نافذ اولماز بناء علیه صورت مفروضه‌ده واطیٔ اوزره عقر جاریه ایجاب اولنور زیرا امام خمسی
تفریق واعطا ایتمکله اخماس اربعه‌ده تأکد حق غانمین خصوصنده دار ایله محرزه اولان غنائم کبی اولمشدر
وبو شبهه ایله واطیٔدن حد ساقط واوزرینه عقر واجب اولمشدر پس اول جاریه ولدیله غنیمته تسلیم و بین الغانمین
تقسیم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره‌ده تأکد حق غانمین جهتیله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شرکت مدد لاحق مسلوب ایسه‌ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستیلاد دخی مسلوبدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر واکر امیر اخماس اربعه‌یی عرفای عسکر ورؤسای رایات لشکر میاننده تقسیم ایلدکدنصکره هنوز
آحاد عسکره تفریق وتسلیم اولنمادین بعض اهل رایه کندو رایه‌سنه تعیین اولنان عبدی اعتاق ایلسه مقدما
بیان ایلدیك که عتق مزبور بطریق الاستحسان تنفیذ اولنوب بعض شرکانك اعتاق ایلدیکی عبد مشترك
حکمنده قیلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمین امیر خمسی مساکینه اعطادنصکره فوت اولسه آنك نصیبی
میراث قیلنور زیرا نفوذ قسمت موجب تأکد حق اولمقده بیع ودار ایله احراز منزلنده اولوب ارث دخی ملکده
جریانی کبی حق متأکده‌ده دخی جاریدر کذلك صورت مفروضه‌ده مشرکین اخماس اربعه‌اوزره استیلا ودار ایله

احراز

احرازدنصکره مسلمیندن جیش آخر آنی تخلیص ایلسه‌لر نظر اولنور اکر جیش اول قبل اقتسام الثانی واصل
اولورلرسه بلاشیٔ اخذ ایدرلر واکر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبیل بوله مزلر نه کیم دار اسلامه
محرزه اولوب هنوز تقسیم اولنمیان غنائمده حکم شرعی بویله‌در نکته‌سی اولدر که صورت اقتسامده جیش ثانی
اقتسام ایله مالك اولدیلر اما جیش اول هنوز مالك دکللر ایدی بو جهتله بمحا ناحق اخذلری یوقدر وقسمتله اخذده
دخی فائده یوقدر اما عدم اقتسامده جیش ثانینك اخذ واحرازیله حقلری اکرچه متأکد اولمشیدی لکن هنوز
مالك اولمامشلر ایدی کذلك حق اولین دخی متأکد اولمشیدی پس حق اولین رجحان سبقله ترجح ایدر واکر
وصول جیش اول امیر جیش ثانی خمسی بین المساکین تقسیمدن صکره محقق اولورسه ینه اخماس اربعه‌یی
اخذه احق اولورلر زیرا اخماس اربعه بو قسمتله هنوز جیش ثانینك ملکی اولمامشدر لکن مساکین خمسه مالکین
اولملریله آنلردن استردادە تمکین اولنمازلر واکر امیر ثانی اخماس اربعه‌یی جیش ثانی‌یه تقسیم وخمسی ابقا ایتمش ایسه
جیش اول خمسی بلاشیٔ اخذ ایدوب اخماس اربعه‌ده ملك جیش ثانی ثابت اولمغله اکا وصول والتقاده مزلر
واکر هیچ برقسمنی تقسیم ایتمیوب انجق قبل الاحراز او بعده جمله‌سنی بیعدن صکره جیش اول حاضر اولورسه
آندن برشیٔ اخذه قادر اوله مزلر زیرا بیعله مشتریلرك ملکلری اولمشدر حتی عتقلری دخی نافذ اولمشدر وجیش اولك
هنوز ملکلری آنده متحقق دکل ایکن مجرد اکافی الاصل مستحق اولملریله ابطال ملك متعینده ولایته ملتحق اوله مزلر
واکر امام غنائمی تخمیس و جیش اولك نفراتی یاخود رؤسای رایاتی بینلرنده تقسیم ایلدکدن صکره اوزرینه
مشرکین استیلا واحراز ایدوب بعده جیش آخر یدلرندن تخلیص واخراج ایتدکلرندن صکره صاحب اوللری
حاضر اولسه نظر اولنور اکر حضورلری قبل القسمة ایسه بلاشیٔ اخذ ایدرلر واکر بعد القسمة ایسه دیلرلرسه
قیمتلریله اخذ ایدرلر زیرا بو صورتده بین النفرات یاخود بین رؤساء الرایات تقسیمله ملکلری ثابت حتی عتق مثللو
تصرفلری دخی نافذ اولمشیدی بوندنصکره آنك اوزرینه وارد اولان استیلا همان املاك سائره‌لری اوزره
وارد اولان استیلا ایله علی سواددر والله اعلم

باب العیب یوجد فی بعض الغنیمة قبل القسمة او بعدها ❊ یعنی قسمتدن مقدم یا مؤخر بعض غنائمده ظهور معایب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امیر مسلمین علی وجه العدالة غنائمدن خمسی علی حدة افراز واخماس
اربعه‌یی دخی علی حدة ممتاز قیلوب هنوز هر فریقك نصیبلرین توزیع وتفریق ایتمدین احد قسمینده وضع
ایلدیکی مثلا بعض رقیقده وجود عیبی تحقیق ایلسه نظر اولنور اکر عیب یسیر ایسه قسمتی علی حالها امضا
وتقریر ایدر زیرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنی‌در وصداق وبدل خلع کبی توسع اوزره مبنی اولان امورده عیب یسیر
غیر معتبردر کورمزمیسنکه عیب یسیر بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اکا التفات اولنماز کذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واکر رقیق قلیلده عیب قلیل فاحش ایسه یاخود رقیق کثیرده عیوب کثیره
غیر فاحشه اولوب اما جمع اولنسه برعیب فاحش منزلنده واصله ایسه اکرچه بونده دخی قسمتی نقض ایلمز لکن
اول نقصانه نظر وجمع ایدوب معادله حاصل اولنجه‌دك قسم آخردن اوزرینه ضم ایدر زیرا اعتبار عیب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضیقه مبنی اولان امورده معتبردر لکن اعتبار مزبور مباشرت قیلدیغی عمل قسمتی
نقضه محتاج دکلدر زیرا مقصود همان معادله‌در واولدخی احد قسمیندن قسم آخر اوزره زیاده ایله تحصیل اولنور
سؤال اولنورسه که چونکه قسمت قبل التسلیم قسمت دکلدر بو جهتله لازمدر که امام اعتدال نظر جانبین اوزره
استینا فی التزام ایلیه جوابده دیرز که مباشرت قیلدیغی افراز وتعییر تمام قسمت دکل ایسه‌ده اعمال قسمتدن اولمغله
عیب فاحش ظهورنده متبین اولور که امام بعض اعماله قیام و بعض اخرایله ترك قیام ایلمشدر پس همان ترك ایلدیکی
عملی اتیانله اشتغال ایدر بو قسمه اتیان ایلدیکی عملی نقضله اشتغال ایلمز کذلك خمس ایچون تعیین ایلدیکی بعض رقیقك
حر مسلم یا حر ذمی یا مسلمك ام ولدی ایدوکی صکره تحقیق اولنسه ینه مباشرت قیلدیغی قسمتی نقض وتعویق ایلمز
ولکنه یأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قیمة اربعة اخماس هذا الذی وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
یعنی صورت مفروضه‌ده انجق حریتی تحقیق اولنان شخصك علی فرض الرق قیمتندن اربعة اخماسی مقدارینی
قیمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ایدر زیرا معادلهٔ مقصوده بو تکلله حاصله اولور شارح الکتاب
شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو جوابده نظر وارتیاب واردر زیرا حریتی تحقیق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسی نصیب ارباب خمسدن واربعة اخماسی نصیب غانمیندن اولدیغی کبی آنده بحسب الحریة
قسمت مؤثره اولمدیغندن بعد القسمة دخی بویله‌در وصورت مفروضه‌ده نصیب غانمیندن قیمتینك اخماس اربعه‌سی

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتي قيمت اخماس اربعه دن تنقيص اولنمغله بيرمذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن زياده سنه بادي اولوب حصول معادله يه مؤدي اولماز لكن بو جهتده بزديرز كه امام شخص مرقومي
حصهٔ ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسي ارباب خمسك اصل حقلري اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سني
دخي غانمينه تسليم ايده جكي غانمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واحد العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضله رجوع ايدر و بو بابده عوض تمام اخماس اربعه در كذلك حريت
بعض رفيق خمسي تقسيم ايتمبوب همان اخماس اربعه يي غانمينه تسليم و بيدلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنميوب خمسي ارباني بيدلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتي نقض ايتميوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يي امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتي ظهور ايلين
مسكينه ويريوديلرسه مسكين آخره ويريز زيرا يدنده حريتي ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسي غير صحيح ايدوكي
ظاهر اولمغله مقدار مزبوري هنوز برفرده ويرمش كبي اختيار مصرفنده رأي امام باقي قالمشدر و نقصان عيب فاحش
دخي بويله در كه آني دخي يدنده نقصاني ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأي امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركني استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالا يجوز وما يكون قبضا في البيع وما لا يكون *

يعني قسام غنائم غنائمدن كندو سهمي ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يي بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخي بعض اشيايي دار الحرب يا دار اسلامده قيمتندن اقلله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصاني قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعي صحيح واكر ما لا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صرېحدر زيرا فعل مولي فعل امامله برابر و آنده دخي جاري اولان بو حكم مقرردر ومعناي مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدر كه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضاري ظاهر اولمدن نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتي متضمن اولمق اعتباريله در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناي نظري
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناي نظردن مهجور دكلدر
كور مزميسنكه اب ووصي مال صغيري غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير متملكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه نك غنيمتده نصيبي بولندقده كندو نصيبنده علي الاطلاق ولايت بيعي مقرر اولمغله
نصيبنده بيعي بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدي نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادي جوابنده ديرز كه قبل القسمة
نصيبنده دخي اصلا ملكي يوقدر كور مزميسنكه طرف امامدن بيعه مولي قيلنمسا يدي برنسنه ده بيعي نافذ اولماز
ايدي بو جهتدن عندمزده معلوم ومقرردر كه جمله سنده نفوذ بيعي انجق باعتبار معني النظردر توضيحي اولدر كه
مالك هبه اوليان كسنه دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنده هبه سي غير صحيحدر
وغبن فاحشله بيعي دخي بويله در و بو مقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضي الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضي الله عنهمايه
غنائمدن بر طشتي بيك درهمه بيع ايتمشيدي بعده مسور آني ايكي بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه
لا تتهمني وفي نسخة لا تلمني وردالطشت فاني اخشي ان يسمع ذلك عمر فيري اني حابيتك يعني يا مسور سكا غدر ايله
بني اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتي بكا رد قيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
بو خصوصي ايشيدوب بن سكا محاباه ايله بيع ايتمشم ظن ايليه همان مسور آني رد ايلدي بعده بو قصه حضرت
عمر رضي الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذي جعل رعيتي تخافني في افاق الارض يعني حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيتمي آفاق ارضده و بلاد بعيده ده ايكن دخي بندن خوف ايدرلر قيلدي ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدي و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولمايدي البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدي واكر اول مولي غنيمتدن برشيئي قيمتدن اقل بلكه اكثر ايله نفسي ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشتري اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتي تضاد احكامي متضمندر

وبعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى در اما قياس قول ابي حنيفه رضي الله عنه اوزره
قيمتدن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يي مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لازمدر كه مال يتيمي نفسي
ايچون اشترا ايلين وصي منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدر كه جواب مذكور اجماع جميعله صحيحدر زيرا بونك
بيعي بمنزلة الحكم در حتى بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسي ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنايي متضمن اولمايدي منفعت ظاهره اولسه دخي بالاجماع جائز اولور ايدي
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكي عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدي اولديغندندر كه بو معني جائز
دكلدر واكر مولي نفسي ايچون اشترا وثمن مسمي ايله نفسي ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقري ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعي باطلدر وحد دخي شبههٔ ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقري واجبدر اكرچه موجب قياس نفسي ايچون اشترا ايتمه دين وطئ واستيلادي كبي
ولددن نسبي ثابت اولميوب آني دخي غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسانله اول
ولدي قيمتي مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولي بو تصرفنده
مال والدندن نفسي ايچون اشترا ايلين اب كبي ولايت بيعي وليسي اولدقلري ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقداري غرور ايچون اثبات حكمده كافي اولمغله
ولدني قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقري وقيمت ولدي غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكي ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمني اكا عقر ايله قيمت ولدندن اعطا قيلر زيرا
بونلر غانمين ايچون مولي اوزره دينيدر وآنك ثمني دخي بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بربرينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يي بيع وبقيهٔ ثمني ايفا ايدر بعده ما بقي يي آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا ما بقي جملهٔ غنيمتندر لكن غانمين متفرق اولملريله قسمتي متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولي
غنائمدن نفسي ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدر كه مولي اشترا قصد
ايلديكي نسنه يي اولا اعتماد ايلديكي بركسنه يه اقصاي ثمنله بيع بعده اندن نفسي ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدر كه اول كسنه دن اول ثمني ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسي ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلي يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولي قبضه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولي شول
قاضي ايله همحالدر كه مال يتيمدن نفسي ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولي نفسندن
نفسي ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضي الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدر كه ابل صدقه دن
بر مقداري جمع اولنوب حضرت عثمان رضي الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتورلدكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاي اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسي ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضي الله تعالى عنهه واروب بو وقعه يي اخبار ايلديلر اول دخي همان حضور عثماني يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بو يله برنسنه ايشلديكني كوردكمي ديو عتاب واول ابلي ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدي وحضرت عثمان رضي الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلري
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبي اولمشيدي پس بو اعتراض حضرت عثمان رضي الله تعالى عنه كبي
ذات عاليشان اوزره وارد اولنجه سائر ولي مقاسم اوزره ورودي اولي در واكر قسمت غنائم ايچون
مولي اولان كسنه اجزاء غنائمي تجزيه وهر حصه يي بيان وتسويه دنصكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سي دخي ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبني قبض
ايلمك جائز اولديغي كبي مولايه دخي جائز اولور زيرا قرعه ده نفسني غيريلريله تسويه ايلديكندن تميز نصيب نفسنده
تهمتدن عاري وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكي هنكامده جاريدر و بز بو معنايي باب نفل الامير ده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحي اولدر كه بو وصف اوزره قسمت
بالكز قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدر كه قسام نصيبني قبض ايلديكي كبي مسلمين دخي
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع يالكز نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كور مزميسنكه احدورثه
تركه يي سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الافراغ هر بري نصيبني قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احدورثه بيع تركه يه مولي اولوب تركه دن سائر ورثه نك نصيبلريني رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

وغنيمتده دخی قسمت وبيع ايچون مولی بولنك كبيدر واكر بيع غنائمه مولی قيلنان كسنه غنائمك ارماك يعنی قصراقلرينی
برحظيره يعنی آغل ايچنه وضع ايدوب صكره ايچندن بورمكه بی بعينها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره
اول شخصه ايشته سنكله اول رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنی قبض قيل ديمكله
شخص مزبور كيروب قبضنه تدبيرايدرايكن رمكه اندن كريزان وباب حظيره دن چيقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ايده مديكندن مطالبهٔ ود ثمنه شايان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقود عليهی تعريفله صورتياب اولور
امدی بوشلو مسائلده مشترينك معقود عليهی قبضی كاهيجه بايع مشتری ايله معقود عليهك بينلرينی تخليه دن صكره
قبضه قدرت كلمكله اولور وكاهيجه مشتری يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشترينك معقود عليه
اوزره اثبات يده قدرتی معتبردرتا كه قابض اوله اما صورت مباشرتده بومعنی معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم
حقيقيدر وشيئك حقيقتی همان وجوديله تمام اولوب شیء زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون
قدرت قبضی مستدعيدر بومقدمه يی تقديمدنصكره جواب مسئله يی تفهيمده ديرزكه حظيره ده اولان رمكه نك
مشتری اخذينه قادر اولوب غاية الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وساير قيد وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولديغی صورتده دخی باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ايسه تخليه قبض
مشتريدن معدود دركه مشتری قبضه قادر وبايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشتری اخذينه غيرقادر
ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بركشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهر ايسه
بوتخليه قبضدن عد اولنماديغی باهردرزيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله
بوبابده تخليه حكما غير متحصلدر واكر مشتری بنفسه اخذنه قادر اولميوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دكللر ايسه ينه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دليل اولمديغی ظاهردر كورمزمسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله يی اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر
وبومعنی بنفسه تمكننه دليل اولمديغی متبيندر كذلك مشتريده حبل بولنسه اخذنه قادر اولوب فراری حبلی
بولنمديغندن ايدوكی ظاهر اولسه بودخی قبض اولديغی باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلاحبل ولاعون اخذه قادر ياخود حبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه
تخليه قبض ايدوكی ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردرزيرا قبضه قادر ايكن ايجبوب رمكه سمت فراره
سالك اولمغله مشتری بعد القبض مضيع اولوب مالندن هالك اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامی
يد بايعده ايكن مشتری يه آل شورمكه يی ديوب زمامنی يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه ينه مال مشتريدن
ايدوكی آشكار درزيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينی حقيقهٔ اثبات ايلمشدر ومشتری اوزره تقررثمنده معتبر اولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقد ايله واجب اولان مشتری يه تسليمدر يوقسه اوزرنده
يدينی ابقا دكلدر واكر بايع يد مشتری يه وضع ايتدكدنصكره يدينی نزع ايتميوب مشتری ايله برابر امساك واوحالده
ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم وامساكم آنی سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنی ضبط
ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بودخی قبض ايدوكی بدبدار درزيرا بايع
يد مشتری يی اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينی استدامتنده تقرير يد مشتری اوزره معيندر يوقسه مانع دكلدر
بوجهتله تمام قبض مشتری يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بوصورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدی اوزرنده
باقی اولدقجه ثبوت يد غيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يد مالك باقی اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلی
اولميوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابنده ديرزكه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولق علی طريق المنازعة والمقابله
اولدقده در يوقسه يد غيری تمكين وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بيعی مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك
قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه انجق تفويت يد مالكله در
اما مبيعك ضمان مشتريده دخولی مجرد يد مشتری اوزرنده ثابت اولمغله در بناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل
دخی حكم بيعه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشیء تضمين ايده مز واكر رمكه يد مشتری يه واصل اولميوب هنوز يد بايعده حاصل ايكن
بايع ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنی انجق سنك ايچون امساك ايده يورم
ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بوصورتده مشتری اخذ وضبطنه قادر ايسه ده ينه معنای مذكور ايله قبضی

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقهٔ ثابتدر وحكم يد حقيقيه انجق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله
مشترينك قدرت قبضيله يد حكميه سی آنده بايع ايچون ثابت اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا
ثياب اولوب بايع آنی حضور مشتری يه قد خليت بينك وبينها ديه رك وضعدن صكره هالك اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشتری دخی متمكن قبض اولمشدر حتی بايع يدنده
امساك ايدرايكن مشتری يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر برطرفی دخی يد مشتری يه
واصل اوله بوصورتده يد حقيقيه سی يد بايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع ثوبی مشتريدن بعيد اولان
موضعه القا ومشتری يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب ايلسه مشتری كلوب يدی واصل اوله جق مرتبه ده
ثوبه قريب اولمدقجه حكم قبضی هويدا قيلنماز زيرا بووضعی تسليم تمكيندر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر
وتمكن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولی حظيره ده بولنان جميع
ارماكی بيع ومشتری ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب
دكللر ايكن مشتری بعض ارماكی اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا اوكلا اوزرينه غلبه وحظيره دن
فراره شتاب ايلسه لر بوصورتده مشتری بعد دخول الحظيرة اخذلرينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلری
ايجاب اولنور زيرا بيع جمله سنه شامل وجمله سی باب مسدود ايله محرزه ايكن مشتری فتح باب ايله استهلاك ايلمشدر
ومعقود عليهی مشترينك استهلاكی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز ديديلركه قول مذكور انجق قول محمد
رحمه الله تعالی دركه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسبابدرحتی بركمسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ايدوب دابه سی درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه يی ضامن اولور اما قول ابی حنيفه رضی الله عنه
اوزره كركدركه بوصورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابوحنيفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قيلميوب اولبابده هلاك دابه يی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بوجهتله ملك غيرده فتح باب ايله ايجاب
ضمان ايلمز لكن رأی اصح اولدركه قول مذكور جميع ائمه نك مذهب مصححلريدرزيرا امام ابی حنيفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبيب قيلمشدر انجق فعل دابه يی ايجاب ضمانده اعتبار ايتديسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ايتمكله حكم ضمانده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدی ديمشدر كورمزميسنكه دابه يی طريقده سوق
ايدوب سائق برابر كل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه نك خلاف سوق سائق اوزره
كندو اختياريله سيرندن احداثی اعتباره شايان كوريلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكی صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرر وايجاب اولندقدنصكره
فعل دابه حكم عقدی مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واكر صورت مفروضه ده فتح باب ايلين مشتريدن
غيری برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشتری كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بويله دكل ايسه ثمنی غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون انجق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضی معتبر اولدخی شق اولده مقرر وثابت ايده غير
متصوردر كورمزميسنكه مشتری ارماكدن بريني قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب
اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده ينه بوجوابله تجيد نظيری اولدركه بركمسنه بيت عظيمده طيران ايلين
طيری بيع ومشتری ايله بينك بينلرين تخليه ايتدكده فتح باب ايله فرار وطيرانه باعث اولان مشتری ايسه اوزرينه ثمن واجب
اولور واكر شخص آخر ياريح صرصر ايسه مشتری متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طيور كبيدر
مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بربرينه متقاربه درلكن هربرنده استحسانله جواب مستأنف استيناف
اولندی واكر مولی غنائمی بيع ايدوب ثمنی قبض ايتمكله امام مولينك مشتريدن ثمنه ضمانی طلب ايدوب اولدخی
ضامن اولسه ضمانی صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل
حقوق عقدده نفسی ايچون عاقد كبيدر حتی معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور
بويله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ايچون غيريدن ضمانی حكمنده اولوب جائز كوريلمز لكن مولی
بوعقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلاامر ضامن اولدقده ادا ايتسه
دخی رجوع ايده مز وبوفرقه دليل اولدركه مولی ثمندن مشتری يی ابرا ايلسه ابراسی صحيح اولميوب وكيل بيعك
ابراسی حق مشتريده تصحيح اولنور انجق مثل ثمنی موكله ضامن اولور وهم بوبيعده مولی بيع مال يتيمده قاضی

مزلنده در و وكيل بيع مال يتيمده وصي منزلنده در و برقاضي مال يتيمي بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير
اولوب قاضي حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضي عزل اولنوب قاضي آخر كلوب
ثمني اول قبض ايتمك اقتضا ايلدكده قاضي اول قاضي ثاني ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكي صورتده دخي
ضماني جائز كوريلور امابايع وصي ايسه مشتريدن ثمنه بعدالكبر يتيم ايچون ياخود قاضي ايچون ضامن اولسه
ضماني باطل اولور واب دخي مال صغيري بيع وثمنه ضامن اولدقده وصي حكمنده در وقاضي ايله فرقلري
ذكر ايلديكمز معنادر كه اب ووصي يه عهده واجبه اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشتري آنلر ايله واقعه
اولور اما قاضي يه عهده لازمه اولميوب مشتري ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز وامين قاضي
دخي عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضي اولمغله مشتريدن ثمنه ضماني صحيحدر و بيع غنائمه مولي قيلنان دخي
بونلر كيبيدر كه بيعنده اكا دخي لزوم عهده يوقدر حتي مبيعده استحقاقي ظاهر اولسه مشتري اخذ ثمن ايچون
من له البيع اولان غانمينه رجوع ايدر وعيب ظاهر اولدقده مشتري ايچون امام ديلرسه اول مولايي وديلرسه آخريني
تعيين خصم ايدوب حق مشتري ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعد القسمة امام
بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولي اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحقه اولمامغله ثمن ايچون
ضماني صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فيما يصدق فيه ومالايصدق * يعني برمسلم دارالحربدن خارج اولدقده
ياننده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالي بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميندن برمستأمن بعض اموالله
عسكر مسلمينه دارالحربده لحوق واتصال ايتدكده بومالي بن داراسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حرب
بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشلرايدي ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليدر زيرا يدي يد محترمه ايكن
اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالي شاهد مقالبدر كه دارالحربه معامله اهل حرب ايچون داخل اولمشدر
وتاجر حسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخي اكا واصل اولان البته اقتضاى عقد امانله
راضي طرفينه بناقيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهر حال شاهد مقالي اولانلرك قولي ايدوكي
امر مقرردر اما امر مرقوم بن بومالي اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالي فئ مسلمينده تقرير اولنور
وامره لايقدر كه آني آلوب اهل حربه رد وتسيير ايليه زيرا مسلم مزبور اكا بطريق القهر تملك ايدوب قهري دخي
جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسكه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولميوب بومالي
اخراج ايتمش اولسه البته غنيمت مسلمين قيلنور بوجهتله اول مالده حق جيش ثابت اولنجه ولايت امير دخي
ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيئي طيب خاطرلري بولنمادقجه اخذ ايتمك وغدر ايتمك اكا لازم
ايكن شرعا حرام اولان سبب غدر ايله آني تحصيل ايلمشدر و بومثللو سبب خبيثله حاصل اولان مالده طريق سلامت
اصحابنه رد وايصالدر پس بو تعليل مشروحله مال مزبور فئ اولديغي ومسلمين دارالحربده ياخود بعد الخروج
داراسلامده بولنسه لر دخي اول مالي اهل حربه رد وايصال لايق شان امير اولديغي كسب وضوح ايلمشدر
وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلري اولوب اولدخي اسلامله مظهر توفيق اولمش
بولنسه امير آني بيع وثمني ارسال ياخود كلوب ثمني اخذ ايده سز ديو تحريرنامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله
رد عيني متعذر اولمغله خروج عهده بيع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظيري شول حربي مستأمنك عبديدر كه
اول مستأمن هنوز داربمزده موجود ايكن ياخود داريه رجوعندنصكره عبد مزبور داربمزده اسلامي قبول ايده
واكر مسلم مزبور احرار اهل حربي قهر اخذ واخراج ايتمش ايسه نظر اولنور اكر قبول اسلام ايدرلرسه جملهسي
كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبور اماني سببيله اخذلرندن شرعا ممنوع اولمغله
قهري تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب داربمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهرايله
مملوك اولمازلر ايكن اسلامله حريتلري متأكد اولمشدر واكر اسلامه كلوب طالب ذمت اولورلرسه داربمزده
حصوللرندنصكره دخي صفت حريتلري باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيد اهل حربك طالب ذمتلرينه
التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلري ثابت واوزرلرينه ردلري واجب اولمغله اموال سائرهلري حكمنده در كه
ممكن ايسه اموالري باعيانها اوزرلرينه رد اولنور وردي متعذر ياخود احتمال ضياعي متقرر اولدقده بيع وثمني
ارسال اولنور ياخود عيني ياثمني صاحبي كلوب النجه دك توقيف اولنور واكر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن
اخذ واحراز قيلدقلري بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بو دخي صورت سابقه ايله برابردر زيرا احرازايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتي اسلامه كلسهلر دخي ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائرهلري حكمنده اولمشدر
انجق صورت مزبوره ده في الاصل ممالك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر في الاصل اهل داراسلامدن اولمغله
اهل حرب آنلره قهرايله مالك اولمشلر ايسه ده بعد الخروج بردخي باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلري
ارسال اولنور واكر مسلم مزبور اهل حرب قهرايله مالك اولميه جقلري رقاب مسلميني اخذ واخراج ايتمش ايسه
آنلر كما كان حريتلري اوزره ابقا واهل حربه رد وتسليمدن هروجهله اتقا اولنور زيرا اهل حرب قهرايله بونلره
مالك اولمامشلردر حتي اسلامه كلسهلر بونلردن قصر يد اوزرلرينه واجب اولور بوجهتله مسلم مزبور
رقاب مسلميندن يد ظلمي قصر واوزرينه واجب اولديغي وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه
امداد ونصر ايلديكنده محسن و بوفعلي غدر امامندن عد اولنماديغي متبين اولمشدر واكر مسلم مزبور اهل حربدن
غصبله مأخوذي دارالحربده عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان داراسلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر
مأخوذي رقاب مسلمين كبي اهل حربك مالك اولميه جقلري نسنه لردن ايسه بودخي صورت سابقه ايله برابردر
زيرا مسلمينك اهل حربدن اخذ واحرازايله تملك ايده جكلري انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهرايله محل
تملك اولان نسنه لردر واكر مأخوذي اهل حربك مملوكلري اولوب اسلامه كلسهلر دخي كندولره سالم قيلنه جق
نسنه لردن ايسه كركدر كه امام مسلم مزبوره اول نسنه لري اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم ردده اوزرينه جبر
والجا ايتميه زيرا بوصورتده سبب ملك اولان احراز بدارالاسلامي اتمامله منفرد اولمغله آنده حق مسلمين ثابت
اولميوب ولايت امام دخي ثبوت حق مسلمينه مبني اولمغله اولدخي ثابت اولمديغندن رد اوزره جبره قادر اوله مز
اما مسئلهء اولي بشقه در غاية الامر مال مزبوري شرعا حرام اولان سببله تحصيل وافتا ايلديكندن بينه و بين الله
تعالى ردي واجب ايدوكني تعليمله امام اكا افتا ايدر نكته سي اولدر كه مسلم مزبور انجق امان نفسني ابطال ايدوب
امان مسلميني ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بوفرض اوزره امان مسلمينده بولنميوب انجق اول مسلم مستأمنك امانده
بولنمشلر ايدي كورمزميسكه سائر مسلمين ايچون اول مالي ايادي اهل حربدن اخذ ايتمكلري مباح ايدي وامان مسلميني
ابطال ايتمديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالي رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز وامان نفسني
ابطال ايلديكندن بينه و بين ربه كسب وبال ايلمشدر و بومثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق
اصلاحي همان فتوى ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبني و بو بابده آنكله برفردك خصومتي منتفيدر
لكن مال مرقومي آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشراسنده معناي خبثي تقرير واردر
وهم امتناع شرالرنده بومثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلي ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب
واردر بويله ايكن آني بركسنه اشترا ايلسه مسيء اولورسه ده اشتراسي منعقد اولور زيرا سبيك شرعا فسادي
بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسني بايع اولمشدر ونهي اشترا عين مشتريده برمعنادن
پيدا اولمامشدر اما شراسي منعقد اولدقدنصكره بايعه امر اولنان رد اهل حربله مشتري يه دخي امر اولنور زيرا
موجب رد اولان معني بوشرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنان بشقه دركه مشتري آني بايعه رد ايله
مأمور ايكن بيع صحيح ايله آخره بيع ايلدكده مشتري ثاني رد ايله مأمور دكلدر كه بونده فساد بيع ايچون وجوب
رد ملك مشتري اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكي زائل اولمشدر ومانحن فيهده وجوب رد انجق امانده
غدر وخيانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندر كه بومعني اخراج ايلين ملك بايعده استوار
اولديغي كبي ملك مشتريده دخي برقراردر بناء عليه بايع كبي مشتري يه دخي رد ايله افتا اولنمق سزاواردر نظيري
شول متاعدر كه بايع آني اكراهله بيع ايليه مشتري آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشتري اولدن قبل شراء الثاني
حق استردادي ثابت اولديغي كبي ثانيدن دخي ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادي عدم رضاسندن اولمغله بيع مشتري
تغير حقني اقتضا ايلماز واكر مسئلهء مفروضه ده مسلم مزبور داراسلامده ياعسكر مسلمين ايچنده ايكن اهل حربه
اعطاء امان ايتمش اولسه بوصورتده متاع مزبور يدندن جبرايله اخذ واهل حربه رد واحسان قيلنور زيرا
منعهء مسلمينده ايكن اماني امان جماعت مسلمين كبي اولديغندن مال مستأمنيني قهرايله اخذ ايتمش اولوب
مال مستأمن قهرايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اولي ده كندو امان اهل حربده بولنوب
اهل حرب كندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنيني اخذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا
حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهرايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكي ثابت اولمشدر
بناء عليه رد اوزره حكمده جبر اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدري امان مسلمينه در كورمزميسكه اول امانك حكمي

جميع مسلمين حقلرنده ثابتدر كه اموال اهل حربدن برشيئي اخذ برفرد ايچون حلال دكلدر وامام ايچون امان مسلمينه
غدر ايدنلر ايچون ولايت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ايدر اما صورت اولىده غدرى بالكز امان نفسنه در
كوره مزميسنكه سائر مسلمين ايچون بو مالى ايادى اهل حربدن حق اخذلرى واردر بو جهتله امام رد ايله افتا ايدر
وجبر ايلمز واكر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قيلديغى اهل حربك امتعهٔ مسلميندن اخذ واحراز
ايلدكلرى نسنه لردن اولمغله صاحب المتاع كوروب اول مسلمدن قيمتيله اخذه طالب اولسه كركدر كه امام
اخذ ايله قضايه اقدام ايليه زيرا اكا قيمت اولجق مقام عينه قيامله سالم اولوب بو بابده عينى اهل حرب اوزره
رد ايله مأمور اولدیغى ملكى آنده شرعا غير متقرر ايكن امام ايچون تنفيذ اخذه قضا برله ملكنى تقرير وامضا
غير مشروع عدر كورمزميسنكه اول متاعى اهل حربه رد ايلدكدنصكره اسلام ياذمتى قبول ايلسه لر متاع مرقوم
ينه آنلره سالم ومالك قديمى ايچون سبيل اخذى منعدمدر اما اهل حرب اول متاعى مسلم مزبوره هبه ايتمشلر ايسه
آنك حكمى بشقه دركه آنده ملكى شرعا متقرر اولمغله مالك قديمى قضاء قاضى برله آنى قيمتيله اخذه مقتدر در
ومانحن فيهده محذور آخر دخى مقرر دركه مالك قديمى اخذ ايله آنى ملك قديمنه اعاده ايدوب عبد جانى ايچون
مولاسى دينى فدا قيلديغى كبى بودخى ويرديكى قيمتى ملكنه فدا قيله جقدر وملك قديمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربى ابطال وتعطيل وآنكله حكم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانى تقرير وتكميل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعى مالك قديمنك غيرى بركمسنه يه بيع ايلسه بيعى نافذ اولور واولبابده برقاضى يه رفع خصام
اولنسه اول بيعى تنفيذه اقدام ايدر زيرا بونده مشترى ملك جديد ايله مالك اولمغله تنفيذ شراسنده حق اهل حربى
ابطال بوقدر انجق بودخى بايع كبى اهل حرب اوزره رد ايله امر اولنور اما مالك قديم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قديمنه اعاده مراد ايلديكندن آنكله حكم وقضاده حقلرينك اصل ثابت اولمامش منزلنده محو
وابطال بولنديغى عندمزده معلوم ومستفاد اولمشدر كذلك مالك قديم قيمت ياثمنله مشترى ثانيدن دخى اخذ ايچون
تقاضا ايدرسه بيان مشروح اوزره ملك قديمنه اعاده يى متضمن اولمغله امام ينه اخذيله قضا ايده مز واكر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ايلديكى عبد مسلم ياخود امهٔ مسلمه ايسه ينه مولاسى ايچون قيمتيله حق اخذ يوقدر زيرا بيان ايلديك كه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستيلا اولنان نسنه دن حق اهل حرب منقطع اولمدقجه مالك قديم ايچون
حق اخذى ثابت اولماز كورمزميسنكه استيلا ايلين حربى امانله دار يمزه داخل وعبد مسئولى عليه دخى معيتنده
حاصل اولسه اكرچه اسلام عبده بناء بيع اوزره اكا جبر اولنور لكن مولاى قديمى ايچون نه قيمت ونه ثمن برله
حق اخذى ثابت اولماز واكر مسلم مستأمن مزبور متاع مذكورى دار الحربده منعهٔ جيشله احراز ايتمش ايسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمديغندن مالك قديمى ينه نه قيمت ونه ثمنله اخذ ايده مز لكن بو صورتده امام يدندن
جمله سنى اخذ وايچنده رفيق مسلم وار ايسه بيع وثمنى اموال سائره ايله برابر اصحابى كلوب اخذ ايدنجه يه دك توقيف ايدر
زيرا بونده بقاء حقلرى صورت سابقه دن اظهر دركه بو احرازى منعهٔ جيشله اولمغله امام ايچون رد اوزره ولايت
اجبار بولنوب صورت سابقه ده احرازى بنفسه دار ايله اولمغله امام انجق وجوب رد ايله افتا ايدر ومالك قديم ايچون
قيمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه ده ثابت اولمايجه بونده عدم ثبوتى بالطريق الاولى در واكر مسئلهٔ مرقومه ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولميوب بلكه ايچلرنده اسير ايسه نظر اولنور اكر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ايسه احراز ايلديكى جميع اموال كندويه سالمدر زيرا اهل حربده مستأمن اولميوب بلكه مقهور
اولمغله وقت قدرتنده قتللرى واخذ اموالرى شرعا مقدور بدر ومالرندن هرنه احراز ايلمش ايسه اكا حلال طيبدر
اما ايچنده اهل حربك امتعهٔ مسلميندن احراز ايلدكلرى نسنه وار ايسه بو صورتده مالك قديمى ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استيلا برله آنى احراز ايتمكله آندن حقلرى منقطع وكندو اكا تملكله
ممتاز اولوب اول نسنه غنيمتدن اكا اصابت ايلين سهمى منزلنده اولمغله مالك قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور
واكر خروجنده دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه ولوج ايدوب بو مالى اهل حرب بكا هبه ايلديلر ياخود آنلردن
اشترا قيلدم ديو دعوايه اجترا ايلسه تصديق اولنميوب همان فىء عسكره القا اولنور زيرا اهل حربده مقهور اولوب
اهل حرب اسيره بو يله معامله ايتمدكلرى عادتلرندن مشهور اولديغندن ظاهر حال مكذب مقالى اولمغله
تصديقنه مجال بولنميوب همان غصبله اخراج ايلديكى منزلهٔ اموال ازال واهل عسكر مدار تمام قهر اولان
احراز بدار الاسلامده مشارك اولمالريله فىء عسكرده ادخال قيلنور مگر مدعامى اوزره مسلميندن بينهٔ عادله
اقامت ايده بو صورتده الثابت بالبينة كالثابت بالمعاينة حكمى اجرا قيلنور زيرا اهل حربك اكا برنسنه يى هبه ا

ياخود

ياخود بيع ايدوب بعده سبيلنى تخليه ايتدكلرين معاينه ايلسك اهل عسكر آنده شريك اوله مزلر كه اول
بطريق التراضى مالك اولمشدر وشركت عسكر بطريق القهر اخذ اولنان نسنه لرده دركه تمام قهر قوت
جيشله در اما تمام هبه وشرا قوت جيشله دكلدر وبونلر بينه ايله ثابت اولدقده ذكر اولنان حكم معاينه بونلرده
جاريدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار الحربده عسكر مسلمينه خارج اولان براسير وبرمستأمن ايكى مسلم اولسه لر
بو صورتده حال اجتماعلرى حال انفرادلرى ايله اعتبار ويد مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ايلديكى مالده قولى
مع اليمين تصديقه ابتدار ويد اسيرده بولنوب بويله ادعا ايلديكى مالده انجق مسلميندن اقامت بينه ايله تصديقنه
اجتسار اولنور اكر بونلر بز دار اسلامدن دار الحربه بو مالله برابر دخول ايتمشيدك ديو ادعا ايدرلرسه ينه مستأمن يدنده
بولنان مالده يمينى ايله تصديقه سزا كوريلور لكن اسير اقامت بينه ايديجه ده ايتمسه ده تصديقه روا كوريلمز زيرا
اهل حرب اول اسيرى معيتنده بولنان مال ايله برابر دارلريله احراز ايتدكلرنده محل تملك اولان اشياسنه مالك اولمرله
بو مال دخى اهل حربك اموال اصليه لرى سلكنه منسلك اولمشدر صكره اول اسير منعهٔ جيشله احراز ايلدكده
فىء مسلمين قيلنور مكر مال مذكور اهل حربدن مستور اوله مثلا يد اسيرده برانجو ظاهر اولوب اول دخى حين
اسرمده بو انجو فمده مستكن ياخود بلع ايتمشيدم بطنمده محتقن بولنمغله اهل حرب اكا متفطن اولمديلر ديو
دعوايه مباشر اوله بو صورتده دخى مال مزبور محل تملك اولوب حين مقهور يتنده معيتنده محجوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره سى كبى آندن دخى بقاء ملكى مسلوب اولمغله مقتضاى قياس ينه عدم تصديق مدعاسيدر
لكن مؤلف البقف الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب ديديكه اسير مزبور اول مال مستورى دار اسلامدن
برابر ادخال قيلديغنى بينه ايله اثبات ايدرسه اكا سالم قيلنور زيرا احرازلرى انجق قهر ايله اولوب دار الحرب
دار حكم اولمامغله قهرلرى حكما ثابت اولميوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسيلرى بيلدكلرنده تحقق ايتميوب
انجق بيلدكلرنده ايدر وبطن وفمده بولنان نسنه يى البته بيلمديلر وآنده بطريق القهر ملكلرى ثابت اولميوب
فى الاصل اسيرك ملكى ايدوكى بينه ايله ثابت اولدقده ملك اصليسى اوزره ابقا واندن شركت جيش الغا اولنور
سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بينه كفايت ايتميوب حين اسرلرنده فم وبطننده
ايدوكنه اقامت لازم ايدى جوابنده ديرز كه اسير مزبور محتمل الصدق اولوب تكذيب ظاهره مقرون اولميان
اخبارنده امين وقولى قبول وتصديقه قريندر واكر عسكر مسلمينه خارج اولان مستأمن واسير اولميوب بلكه
دار الحربده اسلامه كلمش برذات هدايتمسير اولسه يدنده بولنان مالده فى الاصل ملكم ايدى ياخود اهل حرب
بكا هبه ايتمشلر ايدى ديو دعوى ايلسه قول آنك قوليدر زيرا شخص مرقوم امين اولوب يدنده بولنان نسنه ده
خبر محتمل الصدق ايله اخبار ايتمكله خبريله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبى اولديغى آشكار در حتى بزلر مضمون
قولنى معاينه ايتمش اولسق مال مزبور اكا سالم وشركت جيشدن محفوظ ومسلم قيلنور ايدى خبريله ثبوتنده
دخى بويله در اما اهل حربدن غصب ايتمشيدم ديسه بو صورتده مال مزبور فيئه ادخال قيلنوب اهل حربه رد
وايصال قيلنماز لكن مستأمن بشقه دركه مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ايكن طيب خاطرلرى بولنمادين
برنسنه لرين اخذى نامشروع غدر اما ايچلرنده قبول اسلام ايلين غدر واخذدن غير ممنوع در زيرا اهل حرب
بربرينك امانده اولميوب بربرينه عدم تعرضلرى مجرد موافقت دينيدن نشئت ايتمكله اول دخى ايچلرنده قبل الاسلام
بولنديغى حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ايلديكنده منزلهٔ اسيره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه كه
بو تقدير اوزره دعواى هبه ده اسير كبى بودخى تصديق اولنمامق لازم ايدى جوابنده ديرزكه عدم تصديق
اسير انجق ايچلرنده مقهور اولديغندن ظاهر حالى مكذب مقالى بولنمغله در اما ايچلرنده اسلامه كلن كمسنه نك
اسلامى معلوملرى اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن برى وطرز قديمله معامله اوزره جارى اولملريله ايچلرنده
مقهور اولميوب ظاهر حالى مقالنى تكذيب ايتمكله بزدخى خبرنده تصديقنى تصويب ايلديك واكر شخص مرقوم
دار الحربده عسكره ولوج ايتميوب همان دار اسلامه خروج ايتمش اولسه دار ايله احرازده منفرد اولمغله كتورديكى
مالك جمله سنده تملكله منفرد قيلنور بو صورتده مال مزبور فى الاصل برمسلمك متاعى ايكن اهل حربك احراز
ايلدكلرى نسنه ايسه صاحب قديمى ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره
استيلا ايدوب قهر ايله اول نسنه يه تملكى مسلم آخرك بو وجه اوزره تملكى كبيدر وصاحب قديمى مسلم آخردن
قيمتيله اخذه قادر اولديغى كبى بوندن دخى قادردر مكر اول متاع اوزره استيلا ايلين حربى قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بو صورتده متاع مذكور اكا سالم قيلنور لقوله عليه السلام من اسلم على مال فهوله يعنى اول كمسنه كه

برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنك ملكيدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ايتمشدر وحق مستولى
منقطع اولديغيچون حق مالك قديم ثابت اولمديغى قريبا بيان ايلديك وبونكله اسير ميانده توضيح فرق اولدركه
اسير وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمين دارالحربدن بونلرك بولندقلرى ديار اوزره استيلا قيلسه لر
بو اسلامه كلن شخصك مالى كندويه سالم ومال اسير ادخال مغانم قيلنور زيرا اهل حرب احراز ايله مال اسيره
اموال سائره لرى مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب
قهر ايله آنى دخى استعباد ايتمشلر ايسه اسيرده ذكر اولنان اجوبه بونده دخى بالتمام اجرا وايراد قيلنور واكر عسكردن
برجماعت دارالحربده جمع علف ايچون چيقوب بعض امتعه ايله رجوع وبز بو امتعه يى اهل حربدن اشترا ايلديك
ياخود بزه هبه ايلديلر ديو دعوايه شروع ايلسه لر تصديق اولنميوب همان فيئه ادخالى مجزوم ومقطوعدر
امامدعالرينه مسلميندن بينهٔ عادله اقامت ايدرلرسه نظر اولنور اكر شاهدلرى اهل حرب ممتنعين ايكن بونلره
بيع وهبه قيلديلر ديو شهادت ايدرلرسه بو صورتده بالتراضى تمام اولان سببله تملكلرى حجتله مثبت اولمغله
مال مزبور آنلره سالم ومتعين قيلنور واكر ممتنعين دكللر ايكن بيع وهبه ايلديلر ديرلرسه فيئده متمكن قيلنور
زيرا ممتنعين اولمدقلرنده نفسلرى ومالليرى اوزره يدلرى بطريق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخى
مثبت اولدقدنصكره بيع وهبه لفظلريله حكم غنيمت متغير ومتفاوت اولماز بوصورتده بزلر اولا اهل حربه ممتنعين
ايكن امان ويروب بعده فعل مذكورى ايتان قيلديلر ديو دعوى ايدرلرسه بنه بلا بينهٔ عادلة تصديقلرى روا
كوريلمز زيرا حين امتناعلرنده دعواى امانلرى حين امتناعلرنده ادعاى هبه لريله سيان اولوب ثانيده بلاحجة
عدم تصديقلرى بيان اولنمغله اولده دخى نمايان اولمشدر واكر بو دعوالرينه عسكردن برجماعت شهادت ايدوب
فسقلرينه بناء شهادتلرى قبول اولنماسه بو شهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنيمته موصول قيلنور لكن
مال مزبوردن بعضيسى قسمتده بو شاهدلرك سهاملرينه اصابت ايلسه مشهود لهم اولنلر يدلرندن اخذ ايدرلر
زيرا بركسنه برشخص ايچون برعينده اقرار ملك ايلدكدنصكره اول عينه مالك اولسه اقرارى اوزرينه بحث
اولمغله اول شخصه تسليمله امر اولنور واكر جماعت مرقومين بو مال كندو ماللريدى دار اسلامدن دخولمزده
برابر ادخال ايلمشيديك ديو بسط مقال ايدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقيقتى مسلمين اوزره مشكل وقوللرى
معلوم الكذب اولميوب شكل صدقله متشكل ايسه قول مع اليمين آنلرك قوللريدر زيرا غازى دارالحربده احتياج
ملاحظه سيله بعض اموالنى استصحاب ايده كلديكى متحقق اولمغله ظاهر حاللرى صدق مقاللرين محققدر
واكر مسلمين اوزره مشكل اولميوب بلكه صورت كذبلرى متجسم ومتشكل ايسه ظاهر حال مكذب مقاللرى اولمغله
همان غنيمته ادخال اولنور زيرا بعير وامثالى اخفاسى ممكن اولميان اشيا جماعت علافه ده خروجندن اقدم
باننده موجود اولبدى البته عسكر مسلمين اكا واقف وآشنا اولورلرايدى وبو مثللو ظاهرك تكذيب ايلديكى امر ايله
اخبار ايلين تصديقه سزا واراوله مز واكر كتوردكلرى اشياده رقيق بولنوب حقيقت حاللرى دخى
مشكل التحقيق اولسه بو صورتده قول رقيقه رجوعله تلفيق اولنور اكر رقيق آنلرى قوللرنده تصديق
ايدرلرسه قول آنلرك قوللريدر زيرا بو رقيق ملكلريمزدر دار اسلامدن ادخال ايتمشيديك ديدكلرنده
رقيق هنوز ايادى انفسلرنده بولنمسلريله قوللرينه رجوع ايتمك لازمدر كورمزميسنكه بو ادعاى دار اسلامده
ايلسه لر قول رقيقه رجوع ايتمك واجبدر دارالحربده دخى بويله در واكر رقيق بزلر اهل حربدن برقوم
احرار ايكن بونلر بزلرى اسير قيلديلر ديرلرسه قول قول رقيق اولمغله يدلرندن نزع وفيء مسلمينه وضع اولنورلر
زيرا رقيق آنلرى اوزرلرينه ملك ادعالرنده تكذيب ايلديلر وبو ادعا وتكذيب دار اسلامده واقع اولسه قول
قول رقيق اولوردارالحربده دخى بويله در وقوللريله احرار اهل حربدن اولدقلرى ثابت اولدقده يديمزده بلاامان
قهر ايله حاصل اولملريله فيء مسلمينده داخل قيلنورلر واكر رقيق بزلر عبيد اهل حرب ايكن بونلر اخذ ايلديلر
ديرلرسه بو صورتده قول آنلرى كتورنلرك قوللريدر زيرا رقيق اقرار رق ايتمكله حق نفسلرنده يد وقوللرى زائل اولوب
ملكلرين غيرلره صرف اوزره تصديقه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ متقدمه يشقه در نظيرى اولدركه بركسنه يدنده
بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر ديوب مجهول الحال دخى بن فلان آخرك ملكى يم ديسه تصديق اولنميوب
قول قول ذى اليد قيلنور اما بن حرم ديسه قول قول رقيق قيلنور توضيح فرق اولدركه خبر ويردكلرى اوزره
احرار اهل حرب اولدقلرى معلوم مسلمين اولوب امام دخى اوزرلرينه من ايتمكى مناسب كورسه كالاول احرار
اولورلر اما عبيد اهل حرب اولدقلرى معلوم اولوب امام بنه من ايتمكى مناسب كورسه بونده احرار اوله ميوب

بلكه

بلكه كالاول عبيد قيلنوب اهل حربدن مولالرينه رد اولنورلر بو تقرير واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولور
واكر رقيق ايچنده غلام نابالغ وار ايسه نظر اولنور اكر نفسندن تعبيره قادر ايسه بالغ كبى قول آنك قوليدر واكر
غير قادر ايسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع اليمين قول ذى اليددر واكر رقيق ايچنده برصبى ظاهر
واحد ابوينى معروف النسب اولمق اوزره باننده حاضر اولسه بنه نظر اولنور اكر صبى نفسندن تعبير ايدرسه
نفسنده قول آنك قوليدر واكر ايده مزسه قول قول والد حاضردر زيرا آنك يدنده در وحكمده اكا تابعدر
كورمزميسنكه احد ابوينله برابر سبى اولندقده مجرد داره تبعا اسلاميله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبيره قادر ايكن
ابتدا بركونه سويليوب صكره عادت صبيان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ايلسه آنك حكمى قول اولنه
بنا قيلنور زيرا قول ثانيده مناقضدر وهم ابتدا انا حر ديمش ايسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال
حقلرنده تصديق اولنماز واكر انا عبد ديمش ايسه آنده ملك ذى اليد متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولى
قبول اولنماز واكر طلب علف ايچون خروج وبعض امتعه ايله عود وولوج ايليلر بز بو متاعى اهل حرب ايچنده مستأمن
يا اسير اولان برمسلمدن ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركسنه دن شرا ايلديك ديسه لر شهادت ظاهرك
خلافنى ادعا ايتمرليله قوللرى بلاحجة تصديقه سزا كوريلمز زيرا آنلر غارت ايچون كيدوب معامله ايچون كيتمديلر
وهم دعواى معامله ايتدكلرى مسلمك اول موضعده وجودلرى غير ظاهردر بو صورتده اقامت بينه ايلسه لر
نظر اولنور اكر دعوالرى اول متاعى اهل حربده مستأمن يا اهل حربدن مسلم اولان كسنه دن اشترا ايسه متاعلرى
كندولره تمليك واعطا قيلنور زيرا دعواى مزبوره نك بينه ايله ثبوتى معاينه ايله ثبوتى كبيدر واكر اسيردن اشترا
ايسه اول متاع فيء عسكره ابقا قيلنور زيرا متاع مزبورى اخراجده مشتريلرى صور مرقومه ده مقام بايعده قائم
وبايعين مذكورينك احكامى اوائل بابده منعقددر واكر بزلر مسلميندن دارالحربده اسير يا مستأمن ياخود اهل
حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقى اولوب آنلر بو امتعه يى بزه ايداع ودار اسلامه اخراجله امر ايلديلر ديو ادعا
ايلسه لر تصديقه سزا كوريلمزلر حتى امتعه ده رقيق بولنوب بو قوللرينى تصديق ايتسه لر آنلره دخى اعتبار وتحقيق
اولنماز زيرا رقيق اقرار رق ايلدكدنصكره قول معتبرلرى يوقدر وآنلرى كتورنلرك دخى ظاهر حال مصدق
مقاللرى اولمامغله بلاحجة قبول قوللرينه اقبال اولنماز بو صورتده اقامت بينه ايدرلرسه نظر اولنور اكر متاع مزبور
دارالحربده مسلم يا مستأمن اولان كسنه لرك وديعه ياخود عاريه لرى ايسه عسكر ايچون آنلر اوزره سبيل يوقدر
زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر ودارالحربده مسلم يا مستأمنك ملكى ايدوكى معاينه اولندقده آنده
حق عسكر ثابت اولماز بينه ايله ثبوتى دخى بويله در ومودع ومستعيرلرينك دخى يدلرى كندو يدلرى كبيدر ومال
مزبورده بونلرك احرازى احراز مسلميندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب ياخود دارالحربده مرتدين ياخود
اسراء مسلمين طرفلرندن ايداع واعاره قيلنمش ايسه جمله سى فيء اولور زيرا يد مودع يد مودع كبيدر ومودع مرقوم
اول متاعى منعهٔ جيشله احراز ايديدى فيء اولورايدى پس مودعى كتوردكده بنه فيء اولور انجق صورت واحده ده
فيء قيلنماز كه شهودلرى بو جماعت حربى ممتنعه اولا امان ويرديلر بعده اول حربى بو متاعى آنلره ايداع
ايلدى ديو شهادت ايدرلرسه مسلمين ايچون آندن برشيئه تعرض جائز اولماز زيرا بو صورتده مال مستأمن ايدوكى
بينه ايله ثابت اولدى وحربى مستأمن داريمزه كلسه ملكندن برشيئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعى كلدكده
بنداوله دركن اول حربى يه امان ويرن انجق ايچلرنده اسير اولان برمسلم ايسه متاع مزبور فيء قيلنور زيرا يدلرنده
مقهور اولان اسيرك اكا اعطاء امانى باطل ووجودى عدمنه مماثلدر ياخود ايداع مذكور امان اسيره بنا قيلنمغله
اول اسير نفسه عسكر مسلمينه كلوب اول متاعى ايداع وينه دارالحربه رجوع ايتمش حكمنده قيلنور وايداع اسيرك
حكمى قريبا تفهيم اولنمدى واكر بز بو مالى دارالحربده مسلم يا مستأمن يا حربيدن غصب ايلديك ديو دعوى
وبينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر بو صورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرينه رد اولنور زيرا مال مستأمن مسلمين
ايچون قهر ايله عرضهٔ تملك دكلدر وحربيدن غصب اولنان البته فيء اولور اما دارالحربده اسلامه كلن كسنه دن
غصب اولنان قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى فيء اولور زيرا امام مشار اليهك اصلى اولدركه
آنك اسلامى نفس وماللرنده تعرض ايدنلر آثم اولمق خصوصنده بطريق الديانة عصمتى موجب اما احكام قضاده
عصمتى غير مستوجبدر كورمزميسنكه آنى بركسنه خطأ قتل ايلسه ديت لازم اولميوب همان كفارت لازمدر
وبركسنه دارالحربده آنك مالنى اتلاف ايلسه ضمانى موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغيرى وجهله معامله ده
حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرك استردادينه قادر اولديغى نسنه لرده بوقادر اوله مز كذلك مسلمين آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه‌لر عقاری البته فیء اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدینه قائم
اولان برید محترمه ده بولنمیان نسنه‌لری دخی فیء اولور وفیء اولمیان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
برمسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیء قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایندکلرنده حکم غنیمت
جاری اولنجه اکا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایندکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه‌لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلر ایسه ینه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی یدغیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنگام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایندکلری مالنه ملحق اولمشدر
وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدر که
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالید دخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شریفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کمسنه‌نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کمسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیندن غصب ایندکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایندکلری دخی بویله در کذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایندکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یامعاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
آندن اهل حربك غصب ایندکلری فیء اولور زیرا اهل حرب استیلالریله اکا مالك اولمشلردر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه‌لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی به ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر مال مزبوری اکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایندکلرنده ینه
بویله در کذلك دارالحربده قبول اسلامدن صکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب امواله
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله داریمزه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلسه‌لر
بشقه درکه آنده مالی فیء اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتمشدر که حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه داریمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعاً اسلامیله حکم اولنماز حتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه‌لر فیء اولورلر وفیء اولمقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا داریمزه دخولمرندن صکره حکم اسلام تبعاً
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اگرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بو معنی اول کمسنه اسلامیله رقبه‌سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه‌سنی محرزدر حتی اوزرینه استیلا
ایله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایندکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا ایله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کمسنه‌نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لاقل حکم مزبورده آنلره مقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دار الحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنقی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر وبو حدیثده مالی ایله مراد عبیدیدر اگر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا داریمزه خروج ایندکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردر که امواله عند الاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق متقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك مالری خصوصنده بینلرین فرق ایلمشدر نته‌کیم عند جمیع الائمة قتل
نفسلری خصوصنده بینلری فرق اولنمشدرکه دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه یه بناء قصاص دخی واجب اولمازنکته‌سی اولدرکه دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله در زیرا دین انجق حقیقتی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالنی داراسلامله احرازی منتقض اولمیوب دارالحربده اسلامه کلن کمسنه‌دن هنوز نفس
ومالنی داراسلامله احرازی تحقق ایتمشدر ایشته بووجهله عند الاستهلاك حکم ضمانده فرق مبانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکمسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کمسنه‌نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیء اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاك کدن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکمسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کمسنه‌یی قتل ایندکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اول وجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین ینه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه درکه آنده برشیء غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اگر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واگر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال مرقوم فیء عسکر قیلنور وبو بابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کمسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوته مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بو قول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیء مسلمین قیلنمادیغنه رمز وایما ایلمشدر
واگر طرف امامدن بر رسول اهل حربه دخول وبعض متاع ورقیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدر که امیر یدندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بز بیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واگر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدر که
نصیبنه دوشن کمسنه‌دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بو صورتده
مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اگر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار استدیکك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه‌سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمة حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمة یاخود بعد الاعتاق بیلسه
ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واگر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمة حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادف ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانه رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

و یریلمز زیرا آنده ملك مسلم عتقله نهایت بولمغله تقرر ایدوب عوضی دخی دارالحربه واصل اولمغله حکم غدر
دارالحربه رد ایله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیمتدن امتناع ایدرسه
اول عبد معتقه دیلرسك داریمزده اقامت قیل و دیلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول دیمکله تخییر اولنور زیرا
دارالحربه ردی امان ایچون مستحق اولمشیکن مقامنه قائم اولور برعوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بیان مشروح اوزره اعتاق مسلم ایله حر اولدیغندن دارالحربه رجوعی رأینه تفویض اولنور کورمزمیسنکه
قبل العتق مولاسی اخذ قیمتدن امتناع ایلسه امیر قسمت و بیعی نقض و آنی دارالحربه رد ایلمك لازمدر
و بعدالاعتاق دخی بویله در انجق بو بابده عودتی کندو رأینه تفویض اولنور و اکر رسول مزبور مال مذکوری
منعه جبنله احراز ایتمیوب همان دار اسلامه ادخال ایلسه بو صورتده اکا مالك اولور لکن دارالحربه رد ایله افتا اولنور
و حکمده اوزرینه جبر و الجا اولنماز زیرا ذکری سبقت ایلین مستأمن منزلنده اولمغله انجق کندو ذمتنی ابطال ایدوب
ذمت مسلمینی ابطال ایتمشدر و اکر دارالحربه رد ایتمیوب آخره بیع ایدرسه بیعی مکروه ایسه ده منعقد اولور
و بو صورتده اخراج قیلدیغی سبی ایسه اهل حربك احرارندن یاخود ممالیکندن و ذکورندن یاخود اناثندن
اولمق میاننده فرق یوقدر زیرا بونلرك جمله سی محل تملك ایکن احرازی تام اولمغله مملوکی اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه درکه آنده احرازی جبنله اولمغله دارالحربه رد نده ولایت امیر ثابته اولوب تمام احرازینه مانع اولمشدر
و اکر رسول مذکور یاخود آندن اشترا ایلین سبی مزبوری اعتاق ایدرسه عتقی ملکنه مصادف اولمغله نافذ اولور
و اول معتق دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتاق رد ایله حکمده
جبر اولنمازسه ده رد ایله بطریق الافتا امر اولنمشیدی شمدی عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور و اکر سبی مزبور عبد اولوب آنی مدبر یا مکاتب قیلوب یاخود جاریه اولوب آنی مکاتبه و ام ولد
قیلدقدنصکره دارالحربه قصد رجوع ایلسه لر مسلمین بونلری رجوعدن منع ایده مزلر اما اخراج یا اشترا ایلین
مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنك منعنه دخی مانع اوله مزلر زیرا بو تصرفاتدنصکره ملك مولی هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه درکه آنده معتق اوزره ملکی باقی اولمادیغندن دارالحربه رجوعدن آنی منعنده ظالم
و ظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتمك مراد ایدرسه بو صورتده منعی مسلمین اوزره
دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه و حاصلی اولدر که هر موضعده که عوض
دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعا حق رجوع قالماز و هر موضعده که واصل اولمیه البته
رجوعه قادر اولور اما مالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنمیوب بلکه منعدن منع اولنور و هر موضعده که مجبور اولمیه ملکنی ابقا ایچون احداث قیلدیغی منعنده
اکا تعرض اولنماز لکن عتقله ملکی زائل اولدقدن صکره حق منعی دخی زائل و اولبابده سائر ناسه مماثل اولور
والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فضول الغنائم * یعنی بعد التقسیم غنائمدن قالان بقیهٔ فاضله نك تفصیل مصارف و احکامنده مسائل فاصله در
امیر عسکر غنائمی بعد التقسیم فضلهٔ قلیله قالوب آنك قلتی و جیشك کثرتی حسبیله تقسیمه مستقیم اولمسه
کرکدر که امام آنی مساکینه تصدق ایدوب بیت الماله وضع و تسلیم ایتمیه اکرچه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التی یقع فیها الخطاده بعض مسائلی تعلیلده فضلهٔ مذکوره بیت الماله وضع اولنور دیمشیدی لکن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورنیاب اولمشدر که مسئلهٔ سابقه شول صورتده در که فضله دن
خمسی اخذ اولنمیوب اول فضله تحت قسمتده داخل اولمیه اما بو مسئله شول صورتده در که جمیع غنیمتك اولا خمسی
اخذ اولنوب نصیب عسکر ایچون افراز اولنانندن شیء یسیر باقی قاله بو شیء یسیر تحت قسمتده داخل و عسکرك
حصهٔ خاصه لری اولمق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولمیوب ید امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر و لقطه نك سبیلی تصدق و تسبیلدر انجق لقطه نك صاحبی کلوب یدینه تسلیمی مأمول اولمغله برسنه
توقیف و تعریفنه اشتغال اولنور اما بو بابده بو مثللو نسنه مأمول اولمامغله تعریفله اشتغال و تصدقی تأخیر و اهمالده
فائده بولنمادیغندن همان تصدقنه استعجال اولنور و اکر عسکردن برطائفه قسام غنائمه کلوب بزم منزللریمز بعیددر
و هنکام قسمته دك اقامته قدرتمز یوقدر همان ظن و تخمینله غنائمدن حصه زیمزی و برزیاده سی سکا حلال
اولسون دیسه لر اول دخی اولوجهله و یروب کیتدکلرندنصکره حصه لری مأخوذلرندن از ایدوکی ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصیبلرندن بدقسامده باقی قالان لقطه منزلنده اولمغله امام دیلرسه آنی یدنده ابقا و دیلرسه

اخذ ایدوب بهر حال برسنه توقیف و خبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی مسلمینه اخبار و تعریف ایدر زیرا
فضل معهود اول غائبلرك حقی ایدوکی معلوم و مشهور و آنلر دخی بعد وصول الخبر مرجو الورود اولمشلر یله اولا
تعریف و مدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در و اولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر امامله یدنده قالان نصیب بعض
غائبنده سائر ناسله برابر اولوب بلا اذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلا اذن الامام تصدق ایدرسه امام
تضمینه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری بر فعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودعدر که مال ودیعه یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدکده مودع اول مودع ثانی یه تضمینه قادر اولور و اکر امیر انی قسامدن اخذ و تصدق ایلسه
جائز کورلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کندو مالندن تضمین ایدرلر و امیر اول مالله بیت مال المسلمینه
رجوع ایده مز زیرا بو بابده حال امیر حال ملتقط کبیدر ملتقط لقطه یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقنی مجیز اولوب اجریله قانع و دیلرسه ضمانه طامع اولور بو صورتده امیر دخی بویله در و بیت الماله رجوع
ایده مدیکی انجق بو تصدقی علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقه جه وضع ایتمك اقتضا ایدرایدی تا که صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتمدیکندن معلوم ممیز اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر و امیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اولبابده کندویه لاحق اولان
ضمانله بیت مال المسلمینه رجوع ایده مز و اکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض و اولوجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کورلور زیرا نظر ایچون منصوب و بو فعلنده هم اصحاب ماله و هم مساکینه نظری ظاهردر
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلرز برا تصرفی
علی وجه الولایة نافذ اولمشدر و بو بابده امیر شول قاضی کبیدر که لقطه یدینه واصل اوله تا که تصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن و ضمانله برفرد اوزره رجوعه غیر قادردر حال امیر دخی بو منوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصور اوزره مولی قیلمشدر و خلیفه نك مولی قیلدیغی
اموردہ امیر قاضی کبیدر اما اقسام بشقه در که انجق قسمته مولی اولمغله تصدقی بروجهله جائز دکلدر و اکر بر عسکر
منظم غنائم قلیله یه اصابت و اخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفرق اولوب
بعضلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا و حصص غائبینی برسنه توقیف و ابقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر و آنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکمدر عبدر
لکن امیر بو بابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقه جه وضع و تقریر و اوزرینه
جنس و مقدارینی و کیلرك مالی ایدوکنی و باعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایده و صاحبی وارد اولنجیه دك
بیت المالده مؤبد و خالد قیلنه و لقطه ده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدقی رخصتدر
و اولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید و صاحبی یاخود وارثی کلنجیه دك عین مالنی حفظ ایتمکدر و عینی
حفظده عروض فسادن خوف اولنورسه بیع و ثمنی حفظ ایتمکدر که بو صورتده حفظی انجق بو وجهله ممکندر
و بو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمنی اخذ ایدر و امیره قیمتنی تضمین ایده مز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالینی بحسب الامکان تقریردر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بو جهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز و اکر عسکردن برکمسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
لمانه مبادرت قیلسه بو صورتده امام مخیر ورد و قبولده رأیی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلمم و سن اقرارك اوزره بروبالی التزام ایلمش سین و التزام ایلدیکك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تا که حق مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد و تجنیب ایلر و دیلرسه مال مزبور اول کمسنه نك
یدنده بولنوب و صاحب المال یدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ و اربعه اخماسنی تفریق و باقیسنی یدنده منزلهٔ لقطه ده توقیف و تعویق ایلر بو صورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف و تعریفله مشغول اولور و اکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم و دیلرسه امر و شأنی اوزرینه تحریر و ترقیمله بروجه تأبید بیت الماله وضع و تسلیم ایدر و اکر

مطلب حکم اللقطه

مطلب حقیقة الحکم فی اللقطه

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بوصورتده اهلنه ایصالدن
نا امید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره در لکن کرك غلول وکرك لقطه ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایتمك لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب الاهده تسمیه اولنان ذوالك حقلری اید وکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان نسنه ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لابقدر که امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه
صرف قیله تاکه حق ارباب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبیدهم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرك قبل الاحراز
وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینه شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملك اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه لری اعتباریله قوت حسیه لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسیه لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبوریندن
بعضلری بنه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سبقله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه اماندن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه
امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کوریلمز زیرا امرأهٔ مأسوره نك قتلی غیر جائزدر و بونلرك شهادتلری دخی غیر
معتبردر و بوقول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة بر عبد یا امه دن نصیبنی اعتاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ و بالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج و یرمك اوزره اهلنی ذمت
قیلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنه بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بوصورتده شهادت سابقه لری بمنزلهٔ
العبید مقهورلقلرینه مقرونه اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش
ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبید حالرقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بوصورتده قاتل کرك عمدا قتل
ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نك حین قتلده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت مبانده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتولدن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسنی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمیدن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسنی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بو یله در کذلك آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

وبو مسئله قتل امرأه ایله تصویر
اولنديغنك وجهی قریبا ظاهر
اولور که قتل رجلده ضمان وغرامت
واجب اولمامغله آنده بو تفصیل
غیر مترتبدر
*

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا
لایجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولور نته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام و برکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلام ایله
زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همجا للردر که اداء
شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرین رد ایلدکدنصکره ارضلرین ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضی مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلنور بوقسه وضع خراج ایده من جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملك قدیملرین
علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمه ده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بو یله در بوصورتده شهادت سابقه لرین اعاده ایلسه لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولملریدر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم بابسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی بوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیني التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان بابسی ایسه اسیرا کا وارث اوله مز واکر
اسیر ایسه بابسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت مبانده متردد اولمغله منزل مکاتبده در
ومکاتب حال کتابتده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بو یله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بوصورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنورز زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقریر واستحصال قیلنور اما بو مسئله ده
میت عند الموت وارث کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرین تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریتنه محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقرر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر که ذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل دار عمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصه لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری و بر کتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکوریندن بر ینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بوصورتده
قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی
مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرین مناسب کوررسه ورثه نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتي بدل نفسي اولوب
تورينده املاك سائره سي منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سي وراثنده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثي بولنوب مقتولدنصكره فوت اولسه واسراء مزبورندن وارث آخري دخي بولنوب اولدخي
دار بمزدن اولان وارثندن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلري وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر بري حياتده ايديلر وحريتي ايله بعد الحكم ارثي وقت موتنه مستنداولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بر برينه وارث اوله مزز يرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتي اسير مزبوردن اقدمدر
پس نيجه اكا وارث اولور واسير مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدي لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية مترددا الحال اولمغله متقرر الحريه اولان كسنه يه وراثتي محالدر نظيري شول مكاتبدركه عن وفاء
فوت اولوب براين حر وبر كتابتده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك مالله فوت بعده كتابنده متولد اولان
ابن آخر دخي ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره باباز ينك بدل كتابتي ادا اولنسه كسبندن مابقي يه ايكي ابن دخي وارث اولورلر
اما آنلردن هر بري آخره وارث اوله مزكه وجهني بيان ايلديك واكر اسراء مرقومندن بعضلري عبدني بيع يا مكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكي هنوز متمكن اولمديغي يا سالم ياخود قسمتله باطل اولمق ميانده مترددومتوقف اولمغله بوتصرفلري
دخي متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلنمادي جوابنده ديرزكه
مكاتبدن مولاسي حجر يني رفعله كسبنه احق وآنده تصرفني مطلق ايلشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجري ثابت اولديغي كبي كسبنده دخي ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفي موقوف اولور بوصورتده امام آنلري ذمت
قيلرسه تصرفي نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتي عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتقي
هويدادر واكر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه بنه نظر اولنوراكر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتي موقوف ايكن شمدي من ايله نافذ اولدي كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدي سالم اولدي
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتي بركره دخي ادا ايتمدكجه عتقله كامروا اوله مزز يرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقي اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضايع اولور
زيرا قابض آني مملوكندن قبض ايتمش اولمغله امام آنلري تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينده ضماني لازم كلمز واكر
اسير مزبور عبدني اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بوفعللري امام آنلري صكره ذمت قيلسه دخي باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفده منزله مكاتبده بلكه آندن دوندر و بوتصرفلرك مكاتبدن بطلاني ظاهر ونمايانـدركه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون بدنده بولنسان مالده حقيقت ملكي يوقدر اسيردن دخي صدوري
آنك كبيدر اماذكر اولنسان بيع وكتابت بويله دكلدر واكر امام اهل حربدن ايكي دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهالي بن تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضلري وفات اهل دارندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلري ذمت قيلسه ميراثي انجق اهل دارندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكي دارك بينلرنده تباين منعه حسيله ولايت منقطع اولمغله بر برندن توارثلري مرتفع وبوتباين امام آنلري تقسيم
يا ذمت قيلنجيه دكين بينلرنده باقي وغير مندفعدر بوصورتده مذكورينك حاللري شول جماعت مكاتبينك احواللري
كبيدركه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلري واحد اوله وآنلردن بريك براين مكاتبي بولنه كه اول ابنك كتابتي
مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتي ادا بر له آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلري وارث اولوب ابن وارث اوله مزز يرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتي مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل داربن مختلفين دخي بويله در اما امام اول كسنه نك وفاتندن اقدم آنلري
ذمت قيلمش ايسه بوصورتده جمله سي اهل دار اسلامدن اولمغله بر برينه وراثتله بكام اولورلر واكر امام اولا
دار يندن بريني ذمت قيلوب بعده دار اخري اهلندن بري وفات ايلدكدنصكره اول داري دخي ذمت
قيلسه بوصورتده اهل دار يندن جميع ورثه سي اكا وارث اولورلر اكرچه ميتك اهل داريندن اولانلرك وراثتي
غير مشكلدر امادار ينك غيريدن اولانلرك وراثتي بوجهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلري آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيف وبي تابي
السيد محمد منيب العينتابي ديركه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بوعبد

قليل البضاعه وكثير الاثام مجرد حبل متين عنايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبيري
ترجمه يي التزام وبيك ايكيوز اون ايكي سنه سي ربيع الآخرينك يكرمنجي يوم اربعاده باب الحكم
في الاسارى عبيدهم واحرارهم في امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبارات
وافصح اشاراتله ترجمه يي ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتباريله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخي ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدي تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتيازيله
مفصول وممتاز ايلديك ان شاء الله تعالى بوندنصكره
جلد ثاني يه باب الشركة في الغنيمة دن آغاز وجناب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامي
رجاونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية في البداية
والنهاية

م

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی سیرنا بالسیر الکبیرة المحمدیة * والصلوة والسلام علی نبیه المؤید بالتأییدات الابدیة * وعلی آله واصحابه الغانمین من انفال مکارمه السرمدیة * امابعد زمرهٔ علمانك ضعیف و بی تابی السید محمد منیب العینتابی دیرکه عون عنایت رب مستعانله ترجمهٔ شرح السیر الکبیردن جلد اول باب الحکم فی الاساری ما تلیك ختامنده رسیدهٔ اختتام قیلنوب جلد ثانی به دخی باب الشرکة فی الغنیمة دن شروعله صرف نقدینه اهتمام اولندی والله الهادی الی سواء السبیل وهو حسبی ونعم الوکیل

باب الشرکة فی الغنیمة * یعنی جهاد اربابینك غنائمده شرکتلری اسبابی اشبو بابده بیان واطناب اولنمشدر امام المسلمین بعض حصون اهل حربه برسریه یی ارسال وحصن آخره دخی سریهٔ اخرا یی ارسال ایندکده سریهٔ اولی دارالحربه دخول ومأمور اولدقلری حصنه ظفر بله اغتنام اموال ایندکلرندن صکره سریهٔ اخری آنلره مرور وملاقات ایدوب بعد العبور آنلر دخی حصنلرینه ظفرياب واغتنام اموالله نائل آمال اولوب بردخی بربرینه التقا واتصال ایمدین بشقه بشقه دار اسلامه خروج واقبال ایلسه لر بوصورتده سریهٔ اولی نك غنائمنده ایکی سریه تشریك وثانیه نك غنائمی بالکز کندولره ایصال قیلنور زیرا سریهٔ ثانیه دارالحربده بعد اصابة الغنیمة سریهٔ اولی یه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شرکته نائل اولمشلردر صکره آنلر دارالحربده مکان بعیده سفر قیلوب سریهٔ اولی آنلردن اقدم دار اسلامه خروج ایتمکله شرکتلری باطل اولماز اما سریهٔ ثانیه مصابلرنده اصابت واحراز ایله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالحربدن برموضعده سریهٔ اولی ایله متواصل اولمدقلرندن سریهٔ اولی آنلر ایله شرکته نائل اوله مزلر حتی بونلر دخی بعد الاصابه دارالحربده سریهٔ اولی ایله التقا ایتمش اولسه لر بوصورتده دار اسلامله احرازده اشتراك ایتملریله هر برغنیمته اصابتده مشارك مثللو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده امام سریهٔ اولی یی قتال روم ایچون وسریهٔ ثانیه یی رومك غیری اعدا ایله قتال ایچون ارسال ایتمش اولوب لکن طریقلری بلاد رومدن اولمغله سریهٔ اولی ایله التقا واتصال ایلسه لر بوصورتده غنائمده بربریله اشتراکه مجال بوله مزلر زیرا سریهٔ ثانیه نك قصدی قتال روم اولمامغله قتال روم ایچون بعث اولنان سریه حقنده حکم مدد ایله موسوم اولمیوب هر سریه سریهٔ اخرانك مصابی حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولدیغندن دارالحربده ملاقی اولسه لر دخی بربریله اشتراکه نائل اوله مزلر امامسئلهٔ اولی ده هر سریه سریهٔ اخرانك قتال ایده جکلری اهل دار ایله قصد قتال ایتملریله دارالحربده ملاقاتله برینه مدد حکمنده ادخال اولنورلر نکته سی اولدرکه دار واحده نك بعض اهلی مقهور اولدقده اثر قهر باقیلرنده دخی ظهور ایدر امادارین مختلفتیندن برینك مقهوریتی داراخرانك مقهوریتنه بادی اولمیوب

مجالاری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه لر دخی بومنوال اوزره در واکر موضع بعیدده ایسه لر بوصورتده ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه ازال اولنوب هدم کاپس آنلره حلال کور بلور کورمزبسنکه سریهٔ مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه لرنده شرکت عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین بدیداردر واکر دار اسلامدن بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دارالحربده اجیرلری یانده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه سبقت ایندکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدن صکره اجیرلر ایله ومجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه لر بوصورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلرکه بری اصابت وبری احراز ایلمشدر اما ثانیه نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارسال لرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه وصولدنصکره دارالحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معا حلول ایلسه لر بوصورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت ونه احرازایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشترا که نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دارالحربده اجتماع ومعا خروج ایتمکله غنائم ثانیه یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دارالحربده مجتمع اولماز لر ایسه اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بوصورتده سریهٔ اولی عندالقتال ثانیه ایله معا حاضر یاخود اغاثه لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه نك اصابت واحرازده تفردلری متفرد اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دارالحربده بعض کمسنه لر ایله تخلیف وکندولری یکوب سریهٔ ثانیه ایله اجتماع وجمیعا اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کمسنه لره ملاقی اولمادین دار اسلامه خارج اولسه لر بوصورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه نك مدخلی بولنمامغله اولی یه تعمیم وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میانده تقسیم اولنور لکن بوصورتده سریهٔ ثانیه ایله اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کمسنه لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله سی اول غنائمده شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بربرینه قریب ومتواصل اولدقلرنده بربرینه رده و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه جانبین مختلفیندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر برحصنی محاصره ایلین سریه بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء ماله رجا ایلسه لر مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فامامنابعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی نك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بورجالرینه مجری اولورسه موضع اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که ماله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندرکه بوآنی السیر الصغیرده بیان ایلدیك بوصورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه لر فداء سبایاده اشترا که موصول اوله مزلر اماسبقت ایلین فداء کاپس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دارالحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره مدد لاحق اوله اما کاپسی بیعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتدکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء اصابت قیلدقلری غنائمله همعال اولمشدر توضیح فرق اولدرکه امام سبایایی دارالحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلور اما ارضلری دار اسلام اولمادین کاپسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده سریهٔ مذکوره دارالحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنگامده عسکر موضع قریبده ایسه لر معا حاضر منزلنه نازل وفداء سبیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیدده ایسه لر قطعا اشترا که نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه یی سبایادن برنسنه یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله بوصورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیٔ رد بعده بطریق المعاوضة اخذ مال ایتمش اولور و بوصفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر امامسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرانك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه یه نهب لکم الف دینار یاخود تصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

قوللريله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينارهبه ياخود تصدق ايتمكى التزام وطرفين ايفاء شرط
ومشروطه قيام ايلدكدنصكره عسكر كلوب آنلره خوف والتيام قبلسه اول مالده شركتله بكام قيلنورلر زيرا
شرط انصرافه مقترن اولمغله اخذى بطريق الفدا ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد
ايتدكجه آنلره تعرضلرى حلال اولماز اما اول مالى مسلمينه بلاشرط هبه وآنلردخى انصراف ايدسه لر آنك حكمى
بونك خلافنه دركه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول مالله سريه دن بعض اشيا اشترا ايتمشلر ايسه تراضى
طرفينه مستنداولان برسببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز واكر سريه اهل حصنه برنسنه يى بيك ديناره
بيع واهل حصن دخى شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلرى مقدارى
آنلره سالم وزياده سى اهل عسكر ايله بينلرنده ادخال مغانم قيلنور زيرا اول زياده يى انجق انصراف مشروط
مقابله سنده اعطا ايتمشلرايله غنائمه الفا اولنوب مقدار قيمتى مأخوذلرندن عوض ايچون ادا ايتمشلر ايله خاصه سريه يه
ايفا قيلنور واكر داراسلامدن بعث اولنان سريه بعض غنائم وسبيه ظفرياب اولوب غنائم وسبيلرين بركنيسه ده
مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دارالحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريه اخرى كلوب
باب كنيسه يى فتح واسيرلرى اخذ واموالى استخراج وجمله سنى داراسلامه اخراجدن صكره سريه اولى دخى
عود واياب ايلسه اموال مرقومه يه سريه اولى اصابت وثانيه دارايله احراز ايتمكله ايكيسى شريك وانباز قيلنور
امابو مسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولى اولينك داراسلامه خروجندن متأخر ايسه جمله سى ثانيه ايچون
متفرر قيلنور زيرا سريه اولى آنى دارالحربده ترك وداراسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلرى هروجهله ساقط
اولوب اموال اهل حربدن كسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنده ملتحق اولمشيكن سريه ثانيه اصابت
واحرازنده مستقل اولمغله مستحق اولمشلردر كذلك سريه اولى داراسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال
كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يى اخذ ايلدكدنصكره سريه ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريه اولى ايله
ملاقات ايتمدين داراسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرز اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن سريه ثانيه اخذ واحرازنده
منفرد اولمغله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريه اولادن بعضلرى اول كنيسه ده كندو متاعندن دخى برنسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنور اكر سريه ثانيه آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبل القسمة وكرك
بعد القسمة بلاشئ صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آنى بيلوب احراز ايتمشلردركه آندن ملكى زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بوصورتده صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم دار اهل حربده متحيز اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلردر والله اعلم

❋باب ما يأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه ومالا يكون❋

يعنى دارالحربده بركسنه برنسنه يى مستقلا اخذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اولميان مباحث
ومواقعدر اكر دارالحربده بولنان عسكردن بركسنه واروب عسل يالؤلؤ ياجوهر يامعدن ذهب وفضه يه
واصل اولسه جمله سى غنيمتده داخل اولور زيرا بونلردن هر برى برمالدركه اول كسنه دارالحربده اخذينه
قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دارالحربه دخول ايتدكده مقصدلرى اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله
آنلرك قوتلريله دارالحربده بعضيلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخل اولور بو قولك تحقيق
اولدركه اول كسنه اول مكانه واصل اولمدقجه اول مال اوزره اثبات يدى ممكن اولميوب وصوله دخى انجق جيشله
متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكنده اكا رده وشاه اولملرى متعيندر واكر اول كسنه قبل علم الامير
اول مالى بيع وثمنى اخذ ايتمش اولوب امير دخى اجازت يعنى رأى وتجويز ايلسه كركدركه ثمنى اخذ وغنيمته وضع
وتحيز ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولمريله ثمنده دخى تشريك اولنورلر واكر بركسنه دارالحربده
جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بو فعلى جائز وثمنى اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صو كتوروب بيع ايلسه
بنه اويله در زيرا حشيش وماجله يه مباح اولمغله غنيمتدن دكلدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس
شركاء فى ثلاثة فى الماء والكلاء والنار قول سلامت سماتلريله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر
پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصى اولوب ثمنى اكا حلال طيب
كوريلور اما مسئله سابقه بشقه در امابر خشب ياحطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنور اكر تاجره بيع ايتمش ايسه
امير ثمنى اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبى غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

كاه بحه ازدياد قوتنه مؤدى اولور بناء عليه ايكى سريه اهل دار واحده ايله قتال ايچون بعث اولندقده هر برينك
مقصدى اول دارك اهلنى قهر اولمق اعتباريله بر برينه مدد قيلمق ممكن اما هر برى بشقه دارك اهليله قتال ايچون
بعث اولندقده بو معنى غير متمكندر لكن بوصورتده اول ايكى سريه غنائمله دارالحربده ملاقى اولوب ناكاه
رومدن جيش آخر ظهور ايتمكله غنائملرندن دفعى ايچون آنلر ايله جميعا قتال وهزم واستيصال له بعض غنائمه
دخى اتصال بعده داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر جميع غنائمده شركتله خوشحال قيلنورلر زيرا بوصورتده
احراز مال جميعا قتال ونصرتلريله استحصال اولنمغله دارالحربده جيشه لحوق ومحافظه غنائم ايچون اعدا ايله
قتال ايلين تجار ايله همحال قيلنورلر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده لازم ايديكه سريه اولى سريه ثانيه يه
مقدم اولمك غيريدن اصابت ايتدكلرى غنائمده شريك ومزاحم اولميه زيرا سريه ثانيه اولى ايله ملاقاتدن اقدم
اول غنائمى اصابت ايتدكلرى داردن اخراجله احراز ايتدكلرندن حقلرنده سريه اولى غنائمى داراسلامله احرازدن
صكره لاحق اولوب محافظه غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين مدد منزلنه نازل اولمريله غنائم مرقومه ده مداخل
اوله مزلر جوابنده ديرزكه بويله دكلدر زيرا غنائمى دارالحربك برندن آخره اخراجله حق غانمين تأكد ايتموب انجق
داراسلامله احرازده تأكد وتأيد ايدر نكته سى اولدركه ديار حربك اختلافى انجق بين اهل الحرب معتبردر بوقسه
مسلمينه كوره جمله سنده حكم مكان واحد مقرردر زيرا تأكد حق مسلمين انجق تمام سببله حاصل وتمام سبب دخى
من جهة اليد ومن جهة الدار قاهر اولمريله متحصلدر وبو امرك حصولى داراسلامله احراز ايتمدكجه دارالحربك
برندن برينه اخراجله غير قابلدر كورمزميسنكه امام بلاد رومك وراسنده بردشمنه بر عسكر تسيير وتسريب
ايتدكدنصكره اول عسكر منقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلريچون عسكر آخرى تعقيب ايدوب بونلر واروب
عسكر اوله بعث اولندقلرى موضعدن غنائمله عودتلرنده بلاد رومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره
غنائملرنده شركته نائل قيلنورلر ما نحن فيه ده دخى اكا مماثلدر واكر امام بلاد رومه برسريه ارسال وآنلر دخى
بعض غنائم استحصال ايتدكدنصكره وراء رومده بولنان اعدايه برسريه دخى ارسال ايدوب اثناء راهلرنده سريه
اولى يه ملاقى اولدقدنصكره هنكام شتا حلول ايتمكله محل مأمورلرينه عبوره مجال محال اولمغله امام سريه اولى يه
نصرت ايدرك برابر عودت ايتمكله امرنامه يازوب سريه اولانك غنائمله برابر داراسلامه خروج واقبال ايلسه لر
سريه ثانيه اول غنائمده تشريك وادخال اولنماز زيرا سريه اولايه نصرت ايچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده
منزله تجاره نازل اولمشلردر مكر بعد الانصراف وقبل الخروج جميعا قتال آخره ملاقى اوله لر بوصورتده ينه منزله
تجارده مشاركته مرتقى اولورلر اما سريه ثانيه دخى ينه بلاد رومدن ناحيه اخرايه بعث اولنمش اولسه لر جواب
مسئله بشقه دركه بونده هر برى قتال روم ايچون بعث اولنمغله بر برينك مكانتى بيلسونلر بيلمسونلر بر برينه مدد
حكمنده داخل اولمغله دارالحربده ملاقى اولورلرسه بر برينك غنائمنده شركتله مداخل اولورلر واكر امام برسريه
بعث ايدوب آنلر دخى واروب بعض غنائمه ظفر بولدقدنصكره محافظه غنائم ايچون ايچلرندن بعض كسانى
تخليف ايدوب كندولرى برفاج مرحله دخى تجاوز بر ايله بعض غنائمه دخى مظفر اولدقلرندنصكره سريه اخرى
دخول ايدوب تخليف ايتدكلرى غنائمى اخذ وداراسلامه وصوللرندن صكره سريه اولى غنائم اخراز ايله اقبال
وغنائملرين داراسلامه ادخال ايلسه لر بوصورتده غنيمت اولايى سريه اولى اخذ وثانيه داراسلامله احراز ايتمكله
ايكيسى بردن آنده شريك وانباز قيلنورلر اما غنيمت اخيره همان ايلرو تجاوز ايدنلره منحصر اولوب كرك سريه ثانيه
وكرك غنائم اوليه ايله تخلف ايلين رفيقلرى آنده اشتراكه مقتدر اوله مزلر زيرا اصابت واحرازده اول قوم منفرد
اولمريله آنده سبب شركت اغيار منفقد اولمشدر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى اصابت غنائمله
بكام اولدقدن صكره دارالحربده بركسنه قبول اسلام وبعض اهل حربى قتل واعدام ومالارين اخذ واغتنام بر ايله
لحوق سريه يه اقدام بعده قتال آخره ملاقى اولمادين جميعا داراسلامه وضع اقدام ايلسه لر بوصورتده اول كسنه
مصاب منعه سريه ايله احراز ايدوب سريه داراسلامله احرازنده شريك وانباز اولمريله اول مصابده شركتله
سرفراز قيلنورلر اما اول كسنه سريه يه مشركيندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالى بعد اصابة الغنائم سريه يه
لاحق اولان حال تاجره موافق اولمغله مصاب سريه ده شركته لايق اوله مزلكن التحاقندن صكره سريه قتال
آخره ملاقى اولسه لر اول كسنه دخى غنائملرندن دفع اعدا ايچون قتاله ابتدار ايتمكله جميع مصابده تاجر كبى شركته
سزاوار قيلنور كذلك لاحق اولان كسنه مسلم آخر ايكن دخول سريه دن اقدم دارالحربده اسير اولمش اولسه ينه
جواب مسئله بوتقرير اوزره دركه زيرا اسير من بوردارالحربده قبول اسلام ايلين كسنه ايله حكمده متحددركه آنك التحاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمامشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کمسنه
بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه‌لر دخی ینه مصابلرنده تشریك وادخال قیلنور
زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شمدی
اول عارض زائل وحکم عدم ده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه‌لر
بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر
اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت
ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولمامغله
آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر
دار اسلامدن بعث اولنان بر سریه بر حصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کنایسلرینك هدمنی اراده
ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده
ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهابدن صکره سریهٔ اخری ورود وآنلر دخی کنائس مرقومه‌یی
هدمه بذل مجهود ایلسه‌لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه
دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی‌یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن
منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلمکله سریهٔ ثانیه دخی مجددا مصالحه ایتمدکجه قدرت
هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه
دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه‌لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق
اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه
حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه‌لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنایس شرعا مقدورلری
دکلدر و بر سابقده بیان ایلدیك که هر سریه‌نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا
خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه‌لر تخریبلری
جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر
اولدقلری نسنه‌لری هدملری جائزدر مکر اعدا بردفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه‌لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن
مزبوردن عدول ودار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتال ایله مسلمینی حصندن
تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتال ایله اول دوشمن اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه‌لر
بو صورتده اول حصنی مجددا تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبورده اهل سریه ماعدالرندن تمییز اولنماز
زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر
نظیری اولدر که اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه
ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیرو کلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزیمتله حصنلرینه
ادخال ایده‌لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج
بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلمسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن
کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله
شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون
حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله
اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه‌لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکنایسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور
زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب
وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمایوب بلکه دار الحربده
بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کنایسلرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل
عسکر کلوب صنع سریه‌یه معلوملری ایکن هدم کنایسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر صلح
سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه‌یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه‌لر تخریب
کنایس آنلره جائز کورلمز زیرا بو فرض اوزره سریه‌یه ردء و پناه اولمشلردر وردء و پناه امر حربدن اولان نسنه‌لرده
حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه‌لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

ركسنه دار اسلامده آخرك ارضندن کلا یاخود بئردن ما اخذ ایلسه اکا مالك اولوب بیع ایدرسه ثمنی حلال
وطیب اولور پس اخذی دار الحربده واقع اولسه حکم مزبور بالاولویه ثابت اولور اما دار اسلامده آخرك ارضنده
خودایی نابت اولان شجردن خشب واحطب قطع ایلسه اکا صاحب الارض احق اولور حتی قطع ایلین بیع ایلسه
بیعی جائز اولیوب استهلاك ایلسه قیمتنی ضامن اولور پس بو بیانله متبین اولمشدر که خشب وحطب اموال
حائزه حکمنده اولمغله آنلرده مکالا دخی حکم احراز متحقق اولوب کلا وما بو یله اولمامغله احرازلری انجق اثبات
ید ایله اولوب مکاله غیر متعدد واکر اول خشب وحطبی ایقاد نار ایچون عسکردن برینه بیع ایتمش ایسه بو صورتده
امیر ثمنی مشتری‌یه رد ایله امر ایدر زیرا بیع ایلدیکی غنیمتدن اولوب بایع ومشتری آنکله انتفاعده مساوی اولمغله
ثمنی مشتری‌یه ردی واجبدر اما تاجره بیعنده بو یله دکلدر کذلك مبیعی حنطه وعسل کبی طعام یاخود شعیر وقت
یعنی بوغده وتبن یعنی صمان مثلا وعلف ایسه ینه تفصیل مشروح اوزره درکه بونلر بالجمله غنیمتدن اولمغله
هر بر غانم ایچون بونلر ایله حق انتفاع ثابتدر و بو بیانله متبین اولمشدر که قت یعنی بونجه جملهٔ اشجاردن اولوب
حشیشدن دکلدر حتی آنی برکمسنه ارض غیردن اخذ ایلسه صاحب الارض استردادیه قادردر شارح الکتاب
شرح الله صدره یوم الحساب دیرکه شیخم شمس الائمة الحلوانی رحمه الله تعالی قت شیء تافه حقیر اولوب قبل
الاخذ چوق محللرده قیمتی اولمامغله منزلهٔ حشیشده در دیو افتا ایدرلر ایدی اما بو بابده مؤلف الکتاب امام محمد
والاجناب حضرتلرینك ذکر ایلدیکی اصحدر که حشیش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غیر قائم اولان
نسنه‌نك اسمی وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنه‌نك اسمیدر حتی اهل تفسیر والنجم والشجر یسجدان نظم
بلیغنك تأویلنده النجم ماینتشر علی وجه الارض والشجر ماینبت علی ساق دیو تقریر ایلدیلر قت دخی ساق
اوزره نابت اولمغله منزلهٔ شجرده ایدوکی ثابتدر واکر اهل عسکر مشرکینك جمع واحراز ایلدکلری حشیشه
یاخود ماء ایله مملو قیلدقلری قربه‌لره ظفر بولوب ایچلرندن برکمسنه آنی اخذ وبیع ایدوب مشتری دخی استهلاك
ایلسه نظر اولنور اکر مشتری تاجر ایسه ثمنی غنیمته وضع واکر اهل عسکردن ایسه ثمن اکا رد ودفع اولنور زیرا
مشرکین احرازیله اکا مالك اولدقدنصکره عسکر اخذینه ظفر بولمغله آنده حکم غنیمت مقرر اولمشدر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه درکه آنده بر فرد اخذ واحراز ایتمدین اول کمسنه اخذ واحرازیله ممتاز اولمشدر واکر عسکرده بر شخص
نجار بولنوب دار الحربده خشب جلیجه یعنی قابغی صویلمش وصنعت ایچون تهیئه اولنمش خشبه ظفریاب
اولمغله آندن دار الحربده قصعه‌لر وخوانلر یاپوب صکره دار اسلامه اخراج قیلسه کرکدر که امام اول
نسنه‌لری یدندن اخذ و بیعه اهتمام ایدوب بعده اول خشبك قبل العمل قیمتیله بعد العمل قیمتنی تحقیق وقیمت عملی
صانعه وباقیسنی غنیمته و یرمکله ثمنی تقسیم وتفریق ایلیه زیرا خشب مزبور قبل العمل دخی مال متقوم اولمغله
غنیمته داخل ایکن بو صنعتنده من وجه استهلاکی حاصلدر حتی غاصب شجر مغصوبده بو فعلی احداث ایلسه
ضمانیله اکا مالك اولور لکن دار الحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمین عدیم الامکان
وبلا ضمان اصل خشبه مالك اولمیه جغی نمایاندر اما اصل خشب غنیمتده واقع واکا متصل اولان صنعت
غنیمتدن اولمیوب حق صانع وقسمتله احد حقینی آخردن تمییز دخی ممتنع اولمغله طریق تعدیلی یعنی قسمت ثمنه
راجع اولور نظیری اولدر که برکمسنه‌نك ثوبنی ریح آلوب غیرك صبغنه القا ایتمکله ثوب منصبغ اولدقده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قیمت صبغنی ادادن امتناع ایلیه وعلی هذا التقدیر برکمسنه دار الحربده جلود
اغنام مذبوحه‌یی اخذ واتخاذ فرو ایلسه یاخود صید سمك ایدوب ملحله تربیه ایلسه معنای مشروح بونلره
وامثاللرینه شامل اولمغله کرکدر که امیر وجه مذکور ایله عامل اوله اما مسئلهٔ مرقومه ده نجار مزبور عمل
مذکوری خشبی دار اسلامه اخراجدنصکره اصدار ایدرسه بو صورتده قیمت خشبی ضامن اولوب خشب
معمول کندو ملکنده استقرار ایدر زیرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلکنه ضامن اولمغله ضمانیله محل عملده تملکی
قبل العمل متبین ومعمولی ملك نفسندن اتخاذ ایلدیکی متعین اولور کذلك دار الحربده غنائم تقسیم اولندقدن
صکره نجار مرقوم اول خشبی سهمنه دوشن کمسنه دن فضول اخذ وعملی تمیم ایلسه ینه غاصب ضامن اولوب
عملیله من وجه استهلاك ایتمکله صاحبنه ضمان قیمتیله معمولنه استملاك ایدر توضیح فرق اولدر که برکمسنه آخرك
جلود ذکیه‌سنی آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ایلسه مغصوبی قبل العمل دخی مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقیمت جلودی صاحبنه غارم اولور اما جلود میته‌سنی آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ایلسه بو صورتده اول
فروی برکره جلد ذکی غیر معمول ایکن و برکره معمول ایکن تقویم ایدوب عامل دیلرسه صاحب الجلده ذکی

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والکلاء

مطلب حکم القت

مطلب اخذ الریح ثوب رجل والقته الی صبغ الآخر

مطلب اخذ جلود الغیر فدبغها

غیر معمول ایکن قیمتی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولورز یرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمامش ایسه صاحبی آنی بلاشی اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولمسه صاحبی جلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزید ایتمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطایه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولمازز یرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض
شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موئنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فرو اتخاذ بعده
دار اسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اولهمزز یرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا سایر اولنمایوب
بلکه وجه مشروح اوزره اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسه
بنه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره بنه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابوحنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمته الفا اولنوب صنعتی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکما مستهلك اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایتمشدر وبز بو مسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم مایحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر برسابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفدن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورة در که دار اسلامدن تحمله قادر اولمیوب دار الحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار وامثاللری شرا ایله تدارکه قادر اولمرله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهر در وهم اهل غزا طعام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر مع هذا تجار اوزره دخی دار الحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدرز یرا اول نسنه یی
دار الحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسه لر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاککلرنده عدم ضمان
بالطریق الاولی در واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقه لری
اوزرلرینه لازم ودار الحربده معیتلرنده ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدرز یرا بونلرك نفقه یه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمه لر نفقه لرینی محل آخردن کسبه محتاجلردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب همان اجرتنی مستوجبدر اما مدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلرسه بعد اللحوق غنیمتده شریك اولمرله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلا اذن تناول ایدرلرسه اول
کسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافته کندو یه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اولهمز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی در ومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجه اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطموره لردن جابی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بو ایکی صورت بربرینه متساویدر اما عسکر یدندن بریسی جمع حشیش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی برتاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولیوب محرزك ملك
خاصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا ره مختص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولسه دخی بنه رضاسی
بولنمادیجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه درکه جمله غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلا رضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدر که جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومجلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل منا ده اناخه بعیر ایله نزوله احتیاجده جمله
اصحاب مساوات اوزره ایکن سابقی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکسنه جامعه واروب
انتظار صلوته برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اولهمز مانحن فیه دخی بویله در وحشیش وطعام میانده فرقه دلیل اولدر که برکسنه حشیشی محرزی
اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی برعسکری یاتاجر جانبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولمازز یرا طعام غنیمتدندر وغنیمت دار الحربده استهلاکه مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطحنله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
برابر اکل ایلسه لر بن بو فعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاك واستهلاکه
استقلال ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا متملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامله
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اما طعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه در توضیح فرقی اولدر که بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لاجرم بو معنی دخی اسهلدر واکر برتاجر عسکر ایله محل بعیده بولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدرز یرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو نفسه اصابت ایلدیکی ماده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله در لکن وجه محرر اوزره اصابتی موضع بعیده دن اولمق شرطدرز یرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کیدر روغن وبقر دخی جمله اطعمه دن اولمغله غانمیندن هر برینه دار الحربده ایکن محتاج اولدقجه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولورز یرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکد حقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دار الحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولدیغجه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکن اولدقلری
برموضعه متصل بولنسه لر بوصورت اباحت طعام وعلفده دار الحربده بولنمرله مساویدرز یرا بو مثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امر جلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئی تناول ایله منتفع اوله مزلر مؤلف منعام انعم الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیرکه عسکر اسلام دار الحربده بردوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کسنه نك عندنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدر که دار الحربده بولندقجه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی السواءدر لکن بقر وغنم مثللولری اکل ایچون ذبح ایتدکلرنده کرکدر که جلودینی غنیمته رد ایده لرز یرا جلود
هر حالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکور آندن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبو بابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دار الحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزله
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب
کیدرز یرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هر نسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوایجلرندندر

کورمزمبسنکه طبخ ایچون ایقاد نار ایتدکلرنده آنکله اصطلادن یعنی اصیمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ایچون ایقادلرنده بنه بویله در وادهاندن زیت وامثالی اکله مأذون اولدقلری نسنه لر ایله ایقاد قنادیله
دخی مأذونلردر زیرا ایکی صورتده دخی انتفاعلری علی وجه الاستهلاک عینله درهله ایقاد قنادیل ایچون دهن
بزر ایقاد نار ایچون حطب منزلنده اولوب هر برینه تحقق احتیاج معلوم اولمغله شرکت غنیمتدن استثنالری
مجزومدر اما دهن بنفسج وشب بوی وزنبق وامثاللریله ایقاد قنادیل استحلال اولنماز زیرا بونلر حسب العاده
مأکول دکللردر وهم بونلرایله ادهان یعنی یاغلنمق حلال کوربلمزکه ادهان اصول حوائجلرندن دکلدر بناء علیه
بونلر طیب وغالیه حکمنده اولورلرکه آنلرایله تطیب اصول حوائجدن اولمامغله جائز کوربلمز وجسدلرنده
استعمالله ادهان حلال اولمایجه ایقاد قنادیل بالاولویه استحلال اولنماز کذلک مصنوع اعدا
اولان ادویه دن زنجبیل مربی وهلیلج مربی مثللو نسنه لره دخی تناوللری حلال اولماز زیرا بونلر اطعمهٔ
ناسدن دکللردر یعنی مناط بقاء نفس اولان اصول حوائجدن دکللردر بوجهتله شرکت غنیمتدن مستثنی
دکللردر لکن حکم طعام بشقه در کورمزمبسنکه عورت عقد نکاحله زوجی اوزره نفقهٔ طعامنی ایجاب ایدر
اما دواء علاجنی استیجاب ایده مز مکر امام ادویهٔ مرقومه دن برنسنه یی بیع وبرکسنه اشترا ایلیه بو صورتده
سبب ملکه مباشرتله تملکه ممتاز اولمغله تناولی اکتساب جواز ایلمشدر واکر ادویه دن مصنوع اعدا اولمیوب بلکه
ارضلرنده نابت اولان نسنه یه ظفر بولوب اخذ ایلسه نظر اولنور اکر مأخوذ بنک اول موضعده قیمتی وار ایسه
جملهٔ غنیمتدن اولمغله آنکله انتفاعی حلال اولماز زیرا غنیمتدن اولان نسنه لرده کندو مأخوذی مأخوذ غیرایله
مساویدر واکر اول موضعده قیمتی یوغیسه آنکله تداویده بأس یوقدر زیرا موضع آخره نقلله متقوم ایسه ده
اول موضعده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتیله مقام حشیشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احکام مذکوره ده طعام بنی آدمه قیاس اولنور زیرا غازینک علف دابه سنه احتیاجی اصلی وطعامده احتیاجی منزلنده
احتیاج کلیدر وطعامدن هر نسنه که غازی آندن اکل ایتمک جائز اوله آندن دابه سنه دخی اکل ایتدرمک جائزدر
کورمزمبسنکه غازی یه اکل سمن جائز اولدقده حافر دابه سنی تقویت ایچون آنکله یاغلامق جائز اولمشدر کذلک
خلله دخی انتفاعی جواز وحل اوزره درکه خل یا طعامدر یاخود چوربا وامثالنی اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثیاب واوانی وسائر اموالدن برشیئله انتفاعی غازی یه حلال کوربلمز زیرا قبل الدخول دارالحربده
بونلره محتاج اوله جغی معلوم اولمامغله شرکت غنیمتدن استثنا قیلنمامشدر مکر ضرورت تحقق ایده زیرا
ضرورت تحقق ایتدکده ملک غیرایله دخی انتفاع اولنور پس غنیمتله بالاولویه در لکن بعد زوال الضرورة
کرکدر که غنیمته رد ایلیه غایة الامر نقصانتی ضامن اولماز اما ملک غیر بشقه درکه آنده استهلاککله ضامن اولمغله
استعماللا ادخال نقصانده دخی ضامن اولور اما غنیمتی دارالحربده استهلاککله ضامن اولمامغله ادخال نقصانله
دخی اولماز لکن غنیمتی دارالحربده استهلاکی احتیاجندن دکل ایسه کرکدرکه امیر آنی تأدیب قیله
واحتیاجندن ایسه عذرینی قبول ایلیه وثیابده ضرورة معتبره تلف نفسدن خوف ایده جک مرتبه ده اکا مثلا
برد شدید اصابت ایتمکله در واوانیده ضرورت ایچنده اکل وشربه محتاج ایکن عندنده بولنمامغله در ورکوب
دابه ده دخی بویله در ورکوب دواب غنیمت خیانتدر دیو آثار مأثوره ده اکرچه روایت اولنمشدر لکن اول بابده
نظر اولنور اکر غازی حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عندنده آخری بولنمامغله یاخود راجلا مشیدنده
اکا ضعف شدید وعناء مدید کلمکله رکوبه محتاج دکل ایسه رکوبی جائز کوربلمز اما سقی ایچون رکوب ایدوب
یاخود کندو علفنی یا غنیمتدن اولان علفی تحصیل ایدرسه بأس یوقدر زیرا بونلر حوائج غنیمتدن ودواب مزبوره
دخی غنیمتدندر یوقسه غازی حاجت نفسی ایچون رکوب ایدوب کندو متاعندن ومالک اولدیغی دوابک علفندن
برشیئی تحصیل ایلمک ضرورت اولمدقجه جائز کوربلمز وارمز کوردن مقصود انجق بو صورتدرکه غلولدن
معدوددر واکر غازی عروض فتور ایله مشیدن عاجز وعدم رکوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارز ایسه یاخود
خوف اعدا بدید اولمیوب انجق مقدما مبتلای جهد جهید اولمغله عدم رکوبنده نفسی اوزره خوفی مزید ایسه
یاخود فرسی قتل واضاعه اولنوب راجلا قتاله عدیم الاستطاعه ایسه بو صورتلرده رکوبی جائز کوربلور
ورکوبیله تلف اولسه کرک قضاده وکرک بینه وبین الله تعالی ضامن اولماز زیرا رکوبی اکا شرعا مباحدر
اما بلا احتیاج استهلاکی بشقه درکه اکرچه هنوز غنائمده تأکد حقوق بولنمامغله بو صورتده دخی حکم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاک کنده آثم اولمغله بینه وبین الله تعالی اوزرینه غرامت قیمتی واجب اولمغله بلا جبر ضمانتی

غنیمه

غنیمه ادا ایله افتا اولنور واسلحه ایله انتفاعی دخی جمیع مذکوراتده رکوب دابه منزلنده در وفیچانکه لاجل الضرورة
استعمالی شرعا اکا مباح اوله آنده تلف اولان نسنه یی نه حکم قضاده ونه بینه وبین الله تعالی ضامن اولماز وفیچانکه
استعمالله آثم اوله حکم قضاده جبر والجا قیلنماز ایسه ده بینه وبین الله تعالی غرامتله افتا اولنور زیرا بو صورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنیمتدن اتلاف ایلدیکی نسنه نک قیمتنی غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنان جللر جمیع احکامنده
ثیاب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعان منزلنده در واکر اهل عسکر دارالحربده اشنان یعنی چوغان دیدکلری
نسنه یه یاخود صابونه ظفر بولوب آنکله بعضلری غسل ثیاب ایلسه لر مکروه کوربلور زیرا غسل ثیاب اصول
حوائجدن اولمامغله شرکت غنیمتدن استثناسی ثابت دکلدر انجق اشنان اول محلده ثابت ویی قیمت ایسه اخذ ایلکی
آنکله انتفاعده بأس یوقدر واکر قیمتدار ایسه همان اخذ ایله غنیمتدن اولوب مأخوذ غیر اولان مالله وبیوت
اعداده محرز اولان اموالله برابر اولور سؤال اولنورسه که حطبه اول موضعده قیمتدار ایسه دخی غازی ایچون
ایقاد ناره رخصت ویریلشکن نیچون خطمی ایله غسل رأس واشنان وصابونله غسل ید وثیابنه رخصت
ویریلدی جوابده دیرزکه ایقاد نارده اصول حوائجدن اولان طعامی اصلاح تحقق ایتمکله شرکت غنیمتدن
استثنا اولنوب بومعنی اشیاء مرقومه ده بولنمامغله مستثنی اولمامشدر واکر غازی برمجمره یعنی انواع بخوردن عود
وامثالی نسنه لره ظفر بولسه آنکله تبخیر وتبخری جائز اولمازکه تبخر اصول حوائجدن دکلدر همان تطیب کبیدر
کذلک طعام واصطلا ایچون آنلرایله ایقاد نار دخی جائز اولمازکه آنلر بین الناس وقوددن معدود دکللردر لکن
آنلر اول موضعده اعدانک ایقاد نار ایلدکلری اخشابلرندن ایسه بو صورتده ایقادده بأس یوقدر وجواز تبخر
بالطریق الاولی در واکر اهل عسکر اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعه لره ووتدلره یعنی قازقلره ظفر بولسه لر
آنلری ایقاد نار ایچون استعماللری بلاضرورة جائز کوربلمز زیرا منزلهٔ امتعه یه منزل اولملریله حسب العادة
وقودده غیر مستعملدر اما اخشاب غیر معموله یه ظفر بولسه لر اکر آنک اول موضعده قیمتی وار ایسه آنکله وقودده
انتفاعلری حلال اولماز واکر قیمتی یوغیسه انتفاع مرقومده بأس یوقدر واخشاب مزبوره یی دار اسلامه
بعد الاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذینک احکامنی باب سابقده بیان ایلدیک اما قبل الاخراج اتخاذ ایدرسه آنده
بأس یوقدر زیرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمدیغندن آنکله انتفاعی مباح ایکن صنعتی انتفاعنه مانع اولماز
واکر امیر غنائمی دارالحربده ارادهٔ تقسیم ایدرسه قبل الصنعة قیمتدار اولان خشبی معمول وغیر معمول ایکی نوع
وعامله قیمت عملنی تسلیم ایدن عسکره معمولی یدندن اخذ وقسمته وضع وتقدیم ایدر واکر عاملی آنی بیع ایتمش ایسه ثمندن
فضل عملنی امیره اعطا قیلر لکن قبل الصنعة دارالحربده ودار اسلامده قیمتدار اولمیان خشب بعد الصنعة دخی
عاملنه سالم قیلنور زیرا عملیله مال متقوم اولوب مکسوبی اولمشدر کورمزمبسنکه برکسنه غیرک ترابندن اتخاذ کوز ایلسه
اکا مالک اولور ودارالحربده اتخاذ قدور اولنان طین دخی تفصیل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازلدر واکر عسکردن برجماعت طلب غنائم ایچون کیدوب مشرکینک ارماک وامتعه وسبی وطعاملرینه فائز اولسه لر
عسکره کلنجه دک مجموع غنائملرین اول ارماک اوزره تحمیللری جائز کوربلور زیرا حامل ومحمول علیه بالجمله
ملک غانمیندر وجواز تحمیل بو علتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخی ثابت اولورکه طعامی دخی انتفاع
جمیع عسکر ایچون کتوریرلر اما علف وطعامدن برشیئ قلیله ظفر بولوب احتیاج نفسلری ایچون اخذ ایتمشلر ایسه
بلاضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماک وحمیر وبغال وعرابه لر اوزره تحمیللری مناسب اولماز زیرا ذکر اولنان علف
وطعام مقدار حاجتلرندن زیاده اولمدقجه اکا کندولری احق اولمغله حکما دار اسلامدن حاجت نفسلری ایچون
ادخال قیلدقلری طعامه ملحق اولمشدر لکن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ایسه حاجت نفسلری ایچون
اخذ ایتدکلری طعامی دخی بونلره تحمیللری جائزدر زیرا بونلر دخی جملهٔ طعامدندر کورمزمبسنکه بونلری
اکل ایچون ذبحلری جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقجه بونلره اخذ ایدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلری ایچون اخذ ایتدکلری طعاملرین بونلره تحمیللری جائزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر حاجتلرندن
زائد اولمیان طعام قلیله ارماک مشرکین اوزره محمول ایکن ظفر یاب اولسه لر کرکدرکه اول طعامی ارماکدن اخذ
وکندو دابه لرینه تحمیل وارماکی بلا حمل سوق معسکره شتاب ایده لر زیرا ارماک اوزره حمل قدیمنی ابقا مجددا
انشاء حمل کبیدر واکر معیلرنده بولنوب دار اسلامدن ادخال قیلدقلری طعاملرین غنیمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحمیل ایلسه لر تحمیل مزبور اوزرلرینه رکوبلری منزلنده تنزیل اولنمغله بلا ضرورة تحلیل اولنماز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ایسه ده غنیمتدندر کورمزمبسنکه فضلهٔ حاجتلرین یدلرندن سائر غانمین اخذ ایدرلر

المجمر بضم المیم الاول ما یوقد به
وبکسر المیم الاول المحل الذی
یوقد فیه کذا افاده الحصیری
رحمه الله تعالی *

اما طعام مجمول ملک خاصلریدر که برفرد ایچون آندن برنسنه اوزره سبیل یوقدر پس قطعا غنیمتدن اولیان نسنه‌ده
من وجه غنیمتدن اولان نسنه ایله انتفاعلری حلال اولماز اما حاجت نفسلری ایچون اخذ ایتدکلری طعام بشقه‌در
واکر اهل حربک خروارلر ایچنده طعاملرینه ظفر بولسه‌لر بودخی اوزرنده طعام بولنان ارما کله برابردر که خروارلر
طعامدن اولیوب ظروف اولغله ارما حکمنده‌لردر وارما که ظفر بوادیلرنده ذبح واکلنی مراد ایلسه‌لر
بلاضرورة رخصت ویریلمز وقول مذکور اصل ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره ظاهردر که قول ابن عباس
رضی الله تعالی عنهما اوزره لحم خیلی مکروه کورمشدر بو جهتله خیل غنیمتده جمله طعامدن عد اولنماز اما قول
امامین رحمهما الله تعالی علیهما اوزره اکرچه اکلی مالکینه مباحدر لکن غنیمتدن اولان نسنه اکل ایچون مهیا
یاخود شرعا اکلی منصوص اولمدقچه طعامدن عد ایله هر برفرد ایچون مستقلا اکلنه رخصت ویریلمز ومنفعت
اکل انعام معروفه‌ده منصوصدر که قال الله تعالی ومنها تأکلون وخیلده غیرمنصوصدر وهم خیل حسب العاده
اکل ایچون مهیا اولمیوب غالب احوالی مرکوبیتدر بو جهتدن بلاضرورة غنائمده ذبح واکلی مکروهدر واکر
امیر عسکری تناول طعام وعلفدن منع ایدرسه جائز کوریلور بشرط آنکه منعی عسکر ایچون عدم احتیاجلرینه
بناء علی وجه النظر والاجتهاد اوله کورمزمیسنکه امیر دارالحربده غنائمی بیع وتقسیمی مناسب کورسه اباحت
تناولی رفع ایدر ایکن بنه جائز کوریلور پس من اول الامر منع تناولی مناسب کورسه بنه بویله‌در انجق محتاج
اولدقلرنده عسکری بالکلیه یاخود بلاثمن تناولدن منعی مکروه کوریلور زیرا بوصورتده احتیاج ناسله تناوله رخصت
شرعیه وار ایکن امیر کندو رأیی ایله رفعنی قصد ایتمش اولور و بومعنی عامه‌یی مایله انتفاعدن وماره‌یی طریق
جاده‌یه سلوکدن منع مرتبه‌سنده اولمغله منهیدر و بویله ایکن بنه ناسی منع ایدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنیمته
وضع ایلدکدنصکره بوفعلی تجویز ایتمین قاضی آخره رفع اولنسه کرکدر که قضاء امیری امضا قیلمز زیرا فعل مذکور
موضع اجتهادده حاصل اولمشدر وبز بالدفعات بیان ایلدک که بومثللو مجتهداتده قضا نافذدر مؤلف مصنف
اعد الله تعالی له من الثواب خیر نصیب بو محلده دیدیکه بعض ناس دیدیلر که عسکرک عدم احتیاجلری ظاهر
وبارز ایسه‌ده طعام وعلفدن منعله امیرک آنلره تعرضی غیرجائزدر لکن مؤلف فتوت بنیان اول مخالف کیم
ایدوکنی ذکر وبیان ایلمدی ظن ایده‌رمکه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذکر ایلدیکمز نکته‌یه اعتماد یعنی
عسکری رخصت شرعیه‌دن منع ایلمک محذوریته استناد ایلدی لکن علمامز رحمهم الله تعالی دیدیلر که رخصت
مزبوره احتیاجه مبتنیدر وعند الاحتیاج عسکری ترخصدن منع ایتدکده امیر توفیر منفعتلرینه قصد ایتمش اولمیوب
قصد اضرار ایتمش اولور لکن اولبابده بنه مسلمین ایچون منفعت ظاهره وار ایسه منعی جائز کوریلور اما عند عدم
الاحتیاج امیر ناظر مسلمیندر وولایت نظری واردر ومنع امیرده عسکر علی تقدیر المنع کندو طعاملرینه تناولده اسراف
ایتمک وعلی تقدیر الاطلاق طعام غنیمتدن تناولده اسراف ایتملرندن غیری فائده بولنماسه بودخی خصوص متعده
امیر ایچون وسعت رأی واجتهادده کافیه‌در واکر عسکر منازل اهل حربده غسل رأس یاخود تداوی ایچون احراز
ایلدکلری طینه ظفر بولسه‌لر بلا احتیاج آنلردن برشیئی استعماللرین مناسب کورمزم زیرا احراز ایله مملوکلری اولوب
مملوکلرندن بطریق القهر اخذ اولنان البته غنیمت ایکن استعمالی دخی اصول حوایجدن دکلدر اما احراز ایتمدکلری
طینه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اکر اول موضعده قیمتدار ایسه غنیمتدر واکر دکل ایسه استعماللری جائزدر والحاصل
طین دخی نظائر سابقه سنه حکمده مساویدر کذلک دم الاخوین که ایکی قرداش قانی دیدکلری نسنه‌یه وحرمل که
اوزرلک دیدکلری نسنه‌یه ظفر بولسه‌لر بونلر دخی سابقلر ایله برابردر اما وقود یعنی ایقاد نار ایچون اعداد اولنان
نسنه‌لر بشقه‌در که آندن احراز ایلدکلرینه دخی ظفریاب اولسه‌لر انتفاعلری جائز کوریلور وتجویز مذکور
بطریق الاستحساندر یوقسه مقتضای قیاس آنکله دخی بلا احتیاج انتفاعلری جائز اولمامقدر لکن برقریه بیان
ایلدیک که وقود اصول حوایجدن معدوددر واکر اهل حربدن کیرو قالمش اوتاد وعماد خیام مثللو نسنه‌لره ظفر
بولسه‌لر بونلر مال متقوم وجمله غنیمتدن اولملریله بلا احتیاج آنلر ایله انتفاع ایلمک برفرده حلال اولماز کذلک
اهل حربک وقودک غیری مصلحتلری ایچون احراز ایلدکلری خشبه ظفر بولوب بعض عسکر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ایلسه‌لر آنلر ایله انتفاعی حلال اولماز زیرا حکم غنیمت صنعتده ثابت ایسه‌ده اصل خشبده
ثابتدر حتی امام اوزره واجبدر که آنی بیع ایدوب ثمنی معمول ایکن قیمتیله غیرمعمول ایکن قیمتی بینلرنده
تقسیم وحصه عملنی اکا اعطا وباقیسنی غنیمته تسلیم ایده یاخود قیمت عملنی اکا اعطا ومعمولنی آلوب غنیمته
القا ایلیه کذلک صانع اول خشبی متشدن اخذ ایتمش اولسه بنه بویله‌در لکن بشرط آنکه اول

خشب اول موضعده قیمتدار اوله اما قیمتدار دکل ایسه آنکله دارالحربده انتفاعی جائزدر وداراسلامه
خروجنده حکمی باب منقدمده سبقت ایلمشدر زیرا اصل شجر کرک احراز مشرکین وکرک کندو احرازی
صورتلرنده غنیمتدر لکن صورت ثانیه‌ده غنیمت اولمق کندو اخذیله حاصل واول دخی اخذ ایله انجق کندو
انتفاعنی قصد ایتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعی تقدیم وتجویز اولنور وصورت اولی‌ده غنیمت اولمق بعد
احراز المشرکین اوزرینه استیلا برله حاصل اولمغله بلا احتیاج آنکله انتفاعی تجویز اولنماز بعده مؤلف صحیح
الاسناد عبدالله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالی عنهما اهل عسکره سرحددن تجاوزلرنده دارالحربده ظفر
بولدقلری اوتادی دخی غنیمته رد ایله امر ایدرایدی دیو نقل وایراد ایلدی بعده دیدیکه اهل عسکر اوزرنده قتال
ایتدکلری سروج وجلودلرینی دارالحربده اصابت ایلدکلری زیت وشحمله یاغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ایچون حمل ایدوب قتال ایچون حمل ایتمدکلری نسنه‌لری یاغلامق غیرجائزدر اکرچه اصابت ایلدکلری زیت
وشحم غنیمتدن اولمغله علی کلا التقدیرین حکم قیاس واحددر که استعماللری غیرجائزدر لکن مؤلف صاحب احسان
فرق میانلرنده استحسان ایدوب دیدیکه اهل عسکر اول زیت وشحمی قتال اوزره کسب قوت ایچون اکللری
جائز اولدیغی کبی آنلر ایله قتال ایچون استعمال ایلدکلری نسنه‌لرین یاغلامق دخی جائزدر وتجارت ایچون حمل
ایلدکلری نسنه‌لر ایله قوت قتال حاصل اولمامغله اولبابده عسکرده بولنان تجار حکمنده اولدقلرندن تجاره جائز
کوریلین بونلره دخی اولبابده جائز کوریلمز واکر امیر غنائمدن برشیئی دارالحربده برمسلمه ایداع اول دخی استهلاک
ایلسه اکا تضمین اولنماز زیرا ایداعی احرازدن عد اولنمیوب قبل الاحراز دخی آنده حق غانمین غیرمتأکد اولمغله قبل
الایداع استهلاکله بعد الایداع استهلاکی متحددر واول مسلم امانتده خیانت ایتمکله امام ایچون تأدیبی جائزدر که قبل
الایداع استهلاک ایتسه تأدیبی جائز ایدی پس بعد الایداع بطریق الاولی درمکر اول ودیعه طعام اولوب مسلم مزبور دخی
جمله غانمیندن ایکن آنی اکل ایتمش اوله بو صورتده قبل الایداع اکلی موجب تأدیب اولمادیغی کبی بعد الایداع دخی
موجب اولماز واکر امیر حین ایداعده اکا اکر استهلاک ایدرسک ضامن اولورسین دیمش اولسه بو شرطی باطلدر که
حکم شرعه مخالفدر زیرا هم امینه شرط ضمانی وهم احراز ایله آنده تأکد حقدن اقدم شرط ضمانی متضمندر اما
امیر حین تسلیمده بونسنه قیمتله اوزریکه الزام اولنمشدر یاخود بیک درهمه اوزریکه الزام اولنمشدر دیوب قابض دخی
اکا راضی اولمش ایسه بوصورتده بیع ایتمش اولور زیرا صورت ثانیه‌ده صحیحی بیع وصورت اولاده جهالت قیمت
ولمغله بیع فاسدی تصریح ایلمشدر و بیع امیرک صحیح وکرک فاسد منزله احرازده‌در زیرا املاک مشتری قسمتله
ثابت اولدیغی کبی بیع صحیحده نفس بیعله وفاسده‌ده عند القبض ثابت اولور واکر امیر عسکر بعد الخمس تنفیل
ربعله بر سریه بعث ایدوب آنلر دخی طعامله اغتنام ایلسه‌لر اول طعامدن مستغنی ایسه‌لر دخی بنه تناوللری
جائزدر وحکم مزبورده اهل عسکر واهل سریه برابردر زیرا تنفیل حکم تناول طعام وعلفده غیرمؤثردر که حق
منفلین سهام غانمین منزله‌سنده‌در وسهام غانمینده فرسان ورجاله بینلرنده تفاوت وار ایکن اباحت تناولده تسویه‌لرینه
مانع دکلدر پس نفل دخی بویله‌در اما اول سریه‌یه جمیع مصابلرین تنفیل قیلمش ایسه بنه اهل سریه‌نک
طعام غنیمتلرنده باعتبار السهام شرکتلری قائم اولمغله تناوللری جائزدر لکن اهل عسکرک آنده نصیبلری اولمیوب
بعد التنفیل غنائم سریه‌ده حاللری مطلقا غنیمتده حال تجار کبی اولمغله آندن برشیئه تناوللری جائز دکلدر واکر
امیر اول سریه‌یه من اصاب منکم شیئا فهو له دیو تنصیصله هر برینه مصابنی تخصیص قیلمش ایسه ایچلرندن
هر فرده رفیقنک اخذ ایلدیکی طعامدن تناولی حلال اولماز مکر ثمنی ویروب یاخود رفیقی اکا اعطا ایلیه زیرا
بو تنفیل منزله قسمتده اولمغله بوندنصکره برشیئه اصابت ایلین کمسنه اکا تملکله ممتاز اولور ومال مسلم طیب
خاطری بولنمادقچه آخره حلال اولماز بویله ایکن برکمسنه مصیبک رضاسی بولنمادین تناول ایلسه بعد القسمة
حکم غنائم اوزره ضمانی لازم اولور مؤلف بی عدیل بو مسئله‌یی تعلیل ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه سریه
مزبوره‌دن بریسی برجاریه‌یه اصابت وحیضه واحده ایله استبرادنصکره اکا وطئی حلال و بومعنی اختصاص
ملکه دالدر لکن قول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی در اما عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی وطئی مکروهدر وبز
بو مسئله‌یی شرح السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیک واکر امیر عسکر سریه‌یه برشیئله تنفیل ایتمیوب امیر سریه غنائملرین
عسکره سوق ایچون برقومی استیجار ایلسه بو استیجاری تتمه اصابتدن اعتبار اولنور زیرا امیر عسکر آنی انجق قتال
واحراز غنائم ایچون ارسال ایتمشدر و بومعنی سبب احراز اولان سوق غنائمه تصریح ایتمدیسه‌ده بطریق الدلالة
اذن واجازتدر بعده ذکر کیدر که امیر عسکر کندو دکلری طعامدن استیجار اولنان اجیرلرک اجرتنه وفاایده جک

مقدارینی بیع ایدوب باقیسنی ابقا واکل ایچون میان ناسه القا ایلیه لکن بو صورت انجق اهل عسکر غنیمت اخرایه
اصابت ایتمدکلری حالتده در اکر اصابت ایتسلر ایسه اجیرلك اجرتلرین آندن اعطا وسریه نك کتنوردکلری طعام
وعلفی مقدار حاجت تناول ایچون میان ناسه القا ایدر وصورت اولی ده مقدار اجرت هنوز بیع اولنمادین جمله سنی
اکل ایلسه‌لر بر فرد اوزره ضمان ماکول لازم اولماز انجق عسکر دار اسلامه خروج ایلرندن اقدم غنیمت
اخرایه اصابت ایدرلرسه اجیرلك اجرتلری آندن اعطا قیلنور ایده مزلرسه امیرانی بیت المالدن ایفا قیلر زیرا
اجرت مزبوره حاجت مسلمین ایچون دین واجب اولمغله مال مسلمیندن قضا ایدر وهم الغرم مقابل بالغنم
قضیه سی دخی بو حکمی اقتضا ایدر والله اعلم

باب ماجاء فی الغلول * یعنی خیانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل آثاره وایثاریدر قچان برکمسنه نك رحلنده
یعنی بوکنده غلول یعنی غنیمتدن علی وجه الخیانة اخذ ایلدیکی نسنه بولنسه اول کمسنه ضربله ایجاع وتنکیل
اولنور اما ضربنده قرق سوطه ابلاغ وتکمیل قیلنماز زیرا غلول ضمننده حد معین بولنمیان جریمه سنی ارتکاب
ایتمش اولمغله تعزیر اولنور وتعزیرانده حدوددن برشینك عددینه ابلاغ وتوفیر اولنماز لقوله علیه السلام من بلغ
حدا فی غیر حد فهو من المعتدین یعنی اول کمسنه که حدك غیریده رتبهٔ حده بالغ اوله اول کمسنه حدی تجاوز
ایدنلردندر لکن غلول ایدن کمسنه نك رحلی احراق اولنماز زیرا اکرچه خیانت ایتمشدر لکن خیانت احراق
رحلی ایجاب ایلمز وید دخی قطع اولنماز زیرا غنائمده نصیبی واردر وایچنده نصیبی بولنان مالی سرقه ایلین
کمسنه نك تحقق شبهه یه بناء یدی قطع اولنماز وقول مذکور جمهور فقهانك مذهب منصورلریدر
اما علماء شام مرتکب غلول اولان کمسنه نك لاجل التأدیب رحلی احراقله تعذیب اولنور دیوب بو بابده
حسن بصری رضی الله تعالی عنه دن یؤخذ الغلول من رحله ثم یحرق رحله الا ان یکون فیه مصحف یعنی غلول
ایتدیکی نسنه رحلندن اخذ اولنوب صکره رحلی احراق اولنور مکر رحلنده مصحف بولنه قولنی روایتله
مدعالرین اثبات وتصویب ایدرلر لکن حسن بصری رحمه الله تعالی نك اصحابی قول مذکوری آندن موقوفا یعنی
کندو قولی اولمق اوزره روایت ایدرلر انجق امام اوزاعی رحمه الله تعالی اسمنی ذکر ایتمدیکی بر رجلدن اول دخی
حسن بصریدن مرفوعا یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه نسبتله ذکر ایلمشدر لکن
حدیث مذکور هم شاذ وهم راویسی مجهول غیر معروف اولمغله فقها آنی صحیح کورمدیلر زیرا امام اوزاعی
کندو ایله حسن بصری بینلرنده بولنان رجلك اسمنی ذکر ایلمدی وهم حدیث مذکور من جهة المعنی آثار
مشهوره یه مخالفدر ومؤلف صحیح الاسناد اول آثاردن بعضیسنی بو کتابدن شو وجهله ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مرتکب غلول اولان هر شخصه وعید وتهدیدی الحاق ایتملر ایکن آنلردن
برفردك رحلنی احراق ایلمدیلر آنلردن بریسی حدیث مدعم رضی الله عنه درکه مدعم رسول الله علیه السلام
حضرتلرینك عبد معتق یا غیر معتقلریدر آنی حضرت رسالته رفاعة بن زید الجذامی رضی الله عنه اهدا ایلمشدر
غزوهٔ خیبردن عودتده وادی القری نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله علیه السلامی راحله لرندن
تنزیل ایدر ایکن ناکاه برسهم عائر یعنی رامیسی نامعلوم اوق اصابت ایدوب آنی قتل ایلدی بعده ناس آنی کوروب
هنیئا له الجنة دیمکله رتبهٔ شهادتینی تبریك ایلدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم کلا والذی نفسی بیده
ان الشملة التی اخذها یوم خیبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل علیه نارا دیدیلر یعنی اویله سویلمه کز نفسم
ید قدرتنده اولان الله تعالی یه قسم ایدرمکه یوم خیبرده غنائمدن قسمت اصابت ایتمدین اخذ ایلدیکی شمله
نار اولوب اوزرنده اشتعال ایده یور بعده ناس بو تهدید شدیدی استماع ایتدکلرنده همان بر رجل غنیمتدن اخذ
ایلدیکی بر یاخود ایکی شراکی یعنی نعلین طسمه سنی کتوروب غنائمه القا ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم
شراك من نار قول شریفلریله نتیجهٔ غلولی ابدا ایلدیلر وبعض غزواتده دخی برکمسنه شهید اولدقده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه استشهد فلان دیو اخبار اولندقده کلا انی رأیته یجر الی النار بعباءة غلها یعنی
اویله دیمه کز علی التحقیق بن آنی غلول ایلدیکی بر عبا یعنی کلیم سببیله ناره جر اولنور کوردم قول شریفلریله
انذار ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دیدیکه برقومده غلول ظاهر اولمادی الا الله تعالی قلوبلرینه
رعب القا ایلدی وبرقومده زنا شایع اولمادی الا ایچلرنده موت کثیر اولدی وبرقوم مکیال ومیزانلرین نقص ایتمدیلر
الا آنلردن رزق قطع اولندی وبرقوم قوم آخر اوزره بغیر حق حکم ایلمدیلر الا ایچلرنده دم شایع اولدی وبرقوم
نقض عهد ایلمدیلر الا عدولری اوزرلرینه تسلیط اولندی وبرکمسنه سلمان رضی الله عنه حضرتلرینه کلوب بن غنیمتدن

برخیط آلوب آنکله ثوبمی دیکدم دیدکده سلمان رضی الله عنه اکا کل شیء وقدره یعنی هر نسنه قدری ایله بیله
مقروندر اکا کوره مؤاخذه اولنورسین دیدی ایشته بو مذکورات بالجمله غلولك عظم وبالنه دلیلدر لکن ایچلرنده
احراق رحل یوقدر حال آنکه بیانی وقت حاجتدن تأخیر غیر جائزدر ومع ذلك جابر رضی الله عنه لیس
فی الغلول قطع ولا نکال یعنی غلولده قطع ید وتنکیل وتعذیب یوقدر دیدی وقول مذکور عدم احراق رحلده
نص صریحدر که احراق رحل اعظم نکالدر ومرتکب غلولك رحلی احراق اولنمادیغی کبی سهم غنیمتدن ورضخدن
محروم دخی قیلنماز زیرا ایچنده نصیبی بولنمیان مال غیری سرقه ایلسه سهم ورضخندن محروم قیلنماز پس ایچنده
نصیبی بولندقده عدم حرمانی بالطریق الاولی در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحف وحیوانی وسلاحی
احراق اولنماز دیدیلر پس بو قوللرندن خلافلرینه برحجت اقتباس اولنور که امتعهٔ سائره سی دخی عدم احراقده
مذکورات اوزره قیاس اولنور اکر عدم احراق حیوان انجق مثله دن احتراز ایچوندر دیو تفریق ایدرلرسه بز دخی
بو تقدیر اوزره اولا حیوانلرین ذبح بعده احراق ایتمك اقتضا ایدر ایدی دیو بینه توفیق ایدرز کذلك عدم احراق
سلاحی قتال اوزره مدار قوتی اولدیغندن دیو اعتذار ایدرلرسه بز دخی سائر امتعه سی دخی بویله درکه غازی
حسب العاده قتالده محتاج اولدیغی نسنه یی استصحاب ایلمز دیو دفعه ابتدار ایدرز علی الخصوص حکم احراقده
روایت قیلنان حدیثك ضعیف ایدوکی شو دلیل قوی ایله تقویت وتضعیف قیلنمشدر که غلول ازمنه دن
زماننده زمان نبوتدن اکثر وقوعی کورلمشدرکه زمان نبوتده منافقین واعراب معیت نبویه ده غزاده بولنورلر ایدی
وآنلر مرتکب غلول ایدیلر وآنلرك عمل واعتقادلری بیاننده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوزره نوبنو وحی الهی
نازل اولور ایدی وعلماء مغازی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك غزواتلرنده واقع اولان
افعاللرندن برشیئی ترك ایتمیوب جمله سنی روایت ایلدیلر پس برفردك رحلنی احراق ایتمش اوله لر ایدی البته آنی دخی
نقل شایع مستفیضله نقل ایدرلر ایدی ونقل مذکور کتب مشهوره ده معدوم اولدیغندن حدیث مرفوعك اصلی
ثابت اولمدیغی عندیمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذکورده حدیث شاذ ایله اثبات حد واردر وبویله حدیث
شاذ ایله اصوله مخالف اولان احکام شبهاتله ثابت ایسه دخی اثبات اولنماز ایکن شبهاتله مندرئه اولان حدود نیجه
اثبات اولنور ای اهل شام مرتکب غلولك ثیابی دخی رحلنده داخل اولمغله اول دخی احراق اولنوب شدت برد ایله
هلاکی متوقع ایکن عریان ترك اولنورمی بو بابده رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحلنده بولنان غیرك ودیعه
وعاریه سی یاخود رحلی بولنمادقده سرحدده خانه سنده بولنان امتعه سی احراق اولنورمی بو بابده دخی رأیکز
نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك ایکی شخصدن هر بری متاعنی آخره اعاره ایدوب صکره هر بری غلول ایتدکده
هر برینك عندنده عاریه بولنان متاع آخر احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار ایدیکز کذلك رحل واحدده
بر جماعت اجتماع ایدوب ایچلرندن بعضیلری غلول ایتدکده رفیقلری واقف لر ایکن اخبار ایتمدکلرنده یالکز
متاع مرتکبی احراق اولنور یوقسه کتم ایتملریله باقیلرك امتعه لری دخی احراق اولنورمی رأیکز نه در بزه اخبار
ایدیکز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتکب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعید قوللرنده وجه مذکور معهود
اوزره تکثیر شهود ایلدکدنصکره کتاب الاستحسانده بیان ایلدیکمیز اصل اصیلی خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
بو وجهله ذکر وتأصیل ایلدیکه کبار اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی خبر واحد ایله عمل ایتمزلر
ایدی مکر اول واحد ایله برابر شاهد آخر بولنه یاخود اول واحد صدق مقالنه یمین ایلیه نته کیم قول علی بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه بویله در ومیراث کبی شبهاتله دخی ثابت اولان امورده واستیذان کبی ملزم حکم اولمیان
مصالحده مذهب اصحاب بویله اوانجه شبهه ایله اثباتی جائز اولمیان احراق رحل کبی حد عظیمی اقامه‌ده حدیث شاذ
اوزره نیجه اعتماد اولنور کوره مزمیسنکه صحابهٔ کرام حد خمر اوزره اتفاق ایتملر ایکن حضرت علی رضی الله تعالی
عنه دیر ایدیکه ماکنت لاقیم علی رجل حدا فیموت ویکون فی نفسی من ذلك شیء الا حد الخمر فان رسول الله
علیه السلام وابابکر رضی الله عنه لم یسناه یعنی بن بر رجل اوزره اقامت حد ایدوب اول رجل تأثیر حد ایله فوت
اولدقده آنك هلاکندن نفسمده بر الم حاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاکندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم
زیرا رسول الله علیه السلام وابوبکر رضی الله عنه زمانلرنده اول حدی اقامت اقتضا ایتمکله آنلردن اقامتی واقع
اولمادی وبو بیانله مرتکب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللری غایتله ضعیف ایدوکی نمایان اولمشدر والله اعلم

※ باب الشراء فیمن یزید وبیع السهام ※

یعنی غنائم وغیریده بیع من یزید ایله معامله وغازی قبل القسمة بیع سهمنه معاجله بابنده تحقیق مقاله در امیر عسکر

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری
وبرحلسی یعنی ظهر جلده تحت البردعه وضع ایلدکاری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیر مسئله‌ء
مرقومه یی بو محلده انجق شوعلت ایچون تقریر ایلمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله
علیه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجل دین قرنداشینك طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بر برینه میل ورکون ایلدکدنصکره واقع
اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتاع ایسه
نظر اولنورا کربرکسنه تسمیه ء ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع ندادن سکوت ایلمزسه آخرك زیاده سی جائزدر
واکرسکوتله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منادی دلال ایسه بنه نظر اولنور اکر ثمن اول صاحب المتاعه هنوز اخبار اولنمایوب یاخود بعد الاخبار
میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسه آخرك زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبار اولنوب میل ورکونی آشکار
اولمش ایسه بردخی زیاده سی برفرده حلال وسزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعالی دن منقولدرکه
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قبل القسمه
بیع غنائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا غازی قبل القسمه سهمنی بیع ایتمك مالك
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمه برعبدی اعتاق ایلسه عتق باطلدر پس اطلاق
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلدر ومادام
دارالحربده در سهمنه مالك اولمجه دك صاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلدر
وعمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نك روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بومعنای مفاد در زیرا قبل القسمه امام ایچون بیع غنائم جائزاید وکنی بیان ایتمشیدیك
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن
منقولدر دیمشدر که برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا کرك غنیمتدن وکرك مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بوصورتده نظر اولنورا کرغنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکرتقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عینی بیان ایده رك بیع ایدوب ثمن ثانیدن ثمن اولنی
اعطا وفضله قالورسه بیت الماله القا ایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردك کیفیتنده برباب دخی ذکر وابان ایلدی لکن بزاول مسائلی
املا ایلمدیکمز شرح الزیاده ده بیان ایتدیکمزدن بومقامده ترکنی شایان کوردیك والله اعلم

❋ باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم ❋

یعنی احوال سبایا ونفقه‌ء سبایا وبیع سبایاده عهده‌ء لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر خانکه
اهل حربدن برکسنه نك اهل وولدی سبی اولنوب برغازینك سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکورایله سکا بونلرك ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترك وابقا ایده یم وبن دخی اسلام یاذمتی
قبول ایده یم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسه بوصورتده رفیق مسفورینك اول
اول غازینك رفیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر
ومقدار مزبور ایله آنلره ملك حربی ساری اوله مزبناء علیه اول غازی یه رفیق مزبورینده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر
وبومعناده آثاردخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدکجه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلدیکن اعتاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر
مکر اول رفیق حربینك زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدکجه اعتاق لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بومعنی اولمغله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکلدر نظیری شول مکاتبدرکه
زوجه سنی واول زوجه دن حاصل اولان اولادینی مولاسندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبك مولاسی

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ امازوجه سنی اعتاق ایدرسه غیرنافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل واعتاق زوجه سنده غیر حاصلدرکه مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجه سی مملوکه سی اولوب
آنی ملك یمین ایله وطی ایلمکدر وصورت مفروضه ده اکر حربی خلف میعاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفور بنده کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقته دك کلمدکده ظاهر اولور واکرتوقیت وقت ایتمامش ایسه همان کیدوب وکله جکی
ودارالحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانك انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقی ممکن اولمیان اموردە ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرین کتورمك ایچون کیتدکده
مولالرینه بعض دراهم یادنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعده
حربی کلدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمندن عد ایده رم دیوب مسلم دخی بلکه
علی وجه الصله ویرمشیدك دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربیدر که دافع مال حربیدر ومدفوعده
قول انجق قول دافعدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغله آنده قول
قول حربی اولوب اولبابده حربینك بن سکا قرض اولدیغنی حین اعطاده ذکر ایتمشیدم دیو دعواسی یاخود
دروغده قرضه نیت قیلمشیدم دیو ادعاسی مساوی کوریلور کذلك اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه بنه وجه مشروح اوزره در اما خبز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملك حربی اولمغله قول قول حربی اولمق یی التباسدر
اما مؤلف کثیر الاحسان مالك حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولبابده
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهدیه
اولمقدر واحکامی ظاهر اوزره بناء واجبدر وبوقیاس واستحسان فقهانك شول زوج حقنده قوللریله یکساندرکه
زوجه سنه قبل الزفاف بعض اشیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسوبا بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی
بلکه هدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بوصورتده قول جمیع اشیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیان
طعامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلك حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه بنه وجه مشروح اوزره در والحاصل اول اسیرلر اول مسلمك مملوکلری اولمغله آنلرك نفقه وکسوه لری ایچون
حربینك اعطاسی مسلمه کند ونفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزله سنده اولمغله آنده جهت صله متعین اولماز
مکرتصریح محله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوج باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن بزاول ابوابی مقدما
شرح الزیاده ده بیان واکمال ایلدیکمزدن بوبابده ترك واهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات فی الغنائم والفیء ❋ یعنی غنائم وبیت المال مصالحندن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنه احرارلرین تأمین ورقیقلرین اخذ ایتمك اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی واول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرنده نز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرك قوللریدر زیرا کندو
یدنفسنده بواسان کسنه نك رقیتی حجتله ثابت اولمادقجه دعوای حریتنده قول آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهر حالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولورا مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرینی اثبات ایلمز جوابنده دیرزکه اشخاص مرقومین بوظاهر حالله انجق نفسلرندن
مسلمینك استیلا واستحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتمیانلر حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغله بونلر تناول ایتمیانلردن ایدوکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولمازایسه بو بیانله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بوصورتده اهل حصنك رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنور زیرا بینه‌ء عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرك مشهود بهدن
سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بوشرکت شرکت ملك دکلدر وبومثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغنی بالدفعات ذکر وبیان ایلدیك کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیانلردن
برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضادن دون ایدوکی معلوم وبووجهله نصب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهادت

اولمادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعده مؤلف وفیر المحامد بومسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشدرکه
غانمیندن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلوله شهادت ایلسه لر مشهود بهده نصیبلری وار ایکن
بینه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولبابده آبا واولادلرینك دخی
شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملك مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی
آبا واولادلرینك دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه فقاله حاضر
اولمیان فقرا ومساکینك دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلك
بیت المالدن سرقه ایلین کمسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات
مذکوره نك بطلاننه فقهادن براحد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه شرکت عامه
قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت ایچون شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله
نفسی ایچون اثبات ملك ایتمش اولور اما ملك اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه
ایکی مسلم برشخص اوزره شوداریی طریق مسلمینده بنا قیلدی دیو شهادت ایلسه لر امام اول شخصه داریی
هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدرکه طریقده هرفردك حقی موجود اولمغله شاهد دخی بوشهادتیله
منتفع ایدوکی مشهوددر لکن مشهود بهده ملك ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی متضمندر

وما نحن فیه دخی بویله در والله اعلم

باب مایتبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف * یعنی اهل اسلام مشرکیندن استغنام
ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه لرینك بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بزقریبا بیان ایلدك که
هر برغانم ایچون غنیمتی دار ایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر وبو بابده معلوم اوله که غانمیندن
بریسی طعام وعلفدن شیء کثیره ظفر یاب اولسه کرکدرکه ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ وباقیسنی تقسیم رفقایه
شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی
واجبدر بوصورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اکر منزل آخرده طعام وعلفدن برشیئه
اصابت ایتمیه جکنی بیلورسه تقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوایجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد
احتیاج معلوم وبحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمندهدر کورمزمیسنکه طریق
حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه لره وبومدتده عیالی ایچون ترك
ایده جکی نسنه لره مالك اولمیان کمسنه اوزره حج لازم اولماز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله
مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله انی غیردن منعه قادردر واکر منزل آخرده آنك مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب
انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدرکه فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده
زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله مرقومه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا
رفقاسینك احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانینت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق
دکلدر بوصورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ وانتزاع ایلسه لر
صورت ثانیه ده جائز وصورت اولیده مکروه کوریلور زیرا منع فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمایجه رفیقلری
جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولمزلر ایله جبرا اخذلری مشروع امانه عده حق شرعیسی
واوزرنده ید محرزه سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطال ایله اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه لر
اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اکر رفیقه ی
یدندن جبر ایله اخذ ایتدکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اکر
اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه رد قیلر زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر
وامام اوزره ازاله ید متعدیه واجبدر کذلك آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه لر ینه بویله در زیرا
اول نسنه یه مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج
اولمادقده ازاله ید ده متعدی اولور واکر آخذ محتاج ومأخوذمنه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایده مز
زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما ایچون ایکیسندن
دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر وبو وجهله اما ایچون ثانیدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده
بعد الاسترداد غانم اوله اوزره تطییب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

مطلب فی دار هذه فی طریق المسلمین

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه لر اما ایچون اولده ابقا وثانینك اعتراضنی دفع والغا بابنده ثبوت ولایتی هویدادر
وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجدده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق
جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بومحلده ذکر ایلدیکمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومتساویدر حتی برکمسنه
اراضی مباحه دن برموضعده ضرب خیام ایلسه موضع مرقوم ازقدیم آخرلك مضرب خیامی ایدوکی معلوم
اولسه دخی بودفعه اول موضعه ابتدار ایلین کمسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایده مز
زیرا یدی اکا سبقت ایلمشدر وصید وحطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق یدایله حاصل اولور
لکن اول موضعدن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی برجانبنه
نزولیچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی
واکر اول موضع زائدی ایکی کمسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه
ویروب آخره ویرمك مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینك احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر
وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولنجه مختارینك احتیاجنده دخی احق اولور
زیرا انسان بعض ناسله مجاورته رغبت وبعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوایجندن عد واعتبار ایدر
وبومسئله ده دلیل شول اثر جلیلدرکه حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه
برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واکر صورت
مذکوره ده نازل اول ایکی محتاجك برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل
اول آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اولهمز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی
شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان یداخری عارض ومعارض اولمشدرکه آنی ابطاله نازل اولك
ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بوموضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمشیدم یوقسه نفسم
ایچون اخذ ایتمشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بومثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافنه
ابتدار اولنور وبعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بوصورتده اول موضعده نازل اولك یدی
بدآمر موقعنده واقع وآمرك احتیاجی غیرك ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه ایدوکی ظاهر اولدقده
ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوزیاده یی فلان ایچون امریله
اخذ ایلدم دیدکده بنه حکمی بویلهدر واکر اهل عسکردن بریسی شعیره وبریسی قضب یعنی یونجه یه ظفر بولوب
وهر بری آخرك مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کوریلوب مبایعه ممنوعه دن عد اولنماز
زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرك اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد
آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدرکه هر بری
مائده اوزره آخرك پیشکاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بوتناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرك
پیشکاهنده بولنان طعامه بلارضا مد یددن ممنوع اولمزلر ایله وجه مشروحله بربرینی ارضا بعده ملك مضیف
اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واکر صورت مفروضه ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا
قیلدیغی نسنه یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله یه عازم اولسه قادر اوله مز زیرا
طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذك ید محقه سی عارض اولوب آنك احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه
یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بوصورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی
ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی فاذا امکه آندن
مستغنیدر محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلمك جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده بنه جائزدر انجق صورت
اولاده بلاشیء اخذ ایدوب صورت ثانیه ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمك مؤدی غروردرکه غرور حرامدر
اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشیء استرداد ایلسه بوجائزدر واکر
صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استرداد مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج
آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اوله مز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط
ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر
وبومثللو امورده احتیاج ذی الیددن انتزاعه مانعدر واکر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود برمستغنی
وبرمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترك تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب کل مایکون للمسلمین فیه حق

مطلب الاحراز فی المباحات بسبق الید

مطلب بیع من مد الید علی المائدة الی ماین یدی صاحبه بلا رضاه

وقابلدرزيرا بومبادله زى محل مبايعه به مصادف اولمديغندن مبايعهٔ شرعيه اولمامغله تقابض حاصل اولمديجه
بعد الوقوع حالى قبل الوقوع حالنه مماثلدرزيرا بو بابده حكم تصرف انجق ثبوت يداوزره مبتيدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلكه مبادله‌دن عبارت اولان لفظ مبايعه ايله ثبوت يد احدهمادن آخره تحول ايلمز واكر برغازى طعام غنيمتدن
رفيقنه وقت آخرده مثلنى ويرمك اوزره اقراض ايلسه نظر اولنور اكرهر برى آندن مستغنى ياخود اكا محتاج ايسه
بنه نظر اولنور اكر مستقرض آنى استهلاك ايتمش ايسه اوزرينه برنسنه واجب اولماززيرا اكا تناولى انجق طعام
غنيمتدن اولمق اعتباريله اولوب استقراضى همان مقرضك اكا تسليمده خاطرينى تطييب ايچون اولمغله استهلاكى
موجب ضمان اولماز واكر استهلاك ايتمش ايسه مقرض استرداد ايدرسه اكا احق اولورزيرا تحويل يد بنه
رضاسى انجق نفسى ايچون مستقرض اوزره وجوب مثلى ايله مشروط ايدى پس ايجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسى دخى منعدم اولوب يدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلكنه منتظم اولمشدر واكر مقرض مستغنى ومستقرض
محتاج ايسه بوصورتده استهلاكى موجب ضمان اولماديغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخى قادر اوله مز
زيرا بو بابده محتاج غير محتاجدن بلا رضا دخى اخذ ايتمش اولسه مأخوذ بنه احق اولور پس رضاسيله اخذنده
بطريق الاولى در واكر حين اقراضده ايكيسيده مستغنى ايكن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ايكيسيده
اكا محتاج اولسه مقرض اكا احق اولورزيرا قبل حصول المقصود عروض احتيا جلرى عند ابتداء الاخذ
موجود حكمنده در وبز آنفا بيان ايلديك كه اول صورتده عدم سلامت شرط سببيله رضاى مقرض تام اولماديغندن
استرداده احق اولور لكن صورت مرقومه‌ده احتياج اولا مستقرضه صكره مقرضه عارض اولسه ياخود مقرضه
هيچ عارض اولماسه يدندن اخذه سبيل يوقدرزيرا عروض احتياجله يد مستقرض حقيتله متصفه اولدقدن صكره
رضاسى بولنمديجه فرد آخر محتاج اولسه دخى ازاله‌يه بنه قادر اولماز واكر برغازى مالندن دراهمله غازى آخردن
غنيمتدن اولان حنطه يى اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ايلسه اكر اول حنطه يه محتاج ايسه اكا غيريدن
احق اولورزيرا رفيقنك طيب نفسى ايله اوزرينه اثبات يد ايدوب يدى دخى احتياجله تأكد ايلمشدر اكر حنطه
بعينها قائمه ايكن احدهما نقض بيعى مراد ايلسه جائزدرزيرا طعام غنيمتدن تناولده ايكيسى مساوى اولمغله
بيعلرى بيع حقيقى اولمامشدر بوصورتده مشترى حنطه يى رد ودراهمنى اخذ ايدر بشرط آنكه ايكيسيده
آندن مستغنى ياخود بايع محتاج ومشترى مستغنى اوله اما بايع مستغنى ومشترى محتاج ايسه كركدر كه بايع ثمنى سبب
صحيح شرعى ايله اخذ ايتمديكندن مشترى اوزره رد ايدوب حنطه دخى مشترى يه سالمه اولمزيرا آنده يد مشترينك
حقيتى احتياجنه مبتيدر يوقسه تسليم بايعه مبنى دكلدر كه بايع مستغنى اولدقده مشترى محتاج آنى بلا رضا دخى
اخذ ايلسه جائزدر واكر مشترى آنى استهلاك ايتمش ايسه بايع اوزره على جميع التقادير رد ثمن لازم ومشترى يه
مستهلكى سالمدر بوصورتده مشترى ذاهب وغائب اولوب بايع اكا واصل اوله ميوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم يدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم يدنده مضمونه اولورزيرا آنى نفسى ايچون على قصد التملك
قبض ايتمكله شول ملتقط حكمنده اولمشدر كه اخذ لقطه‌ده اولا قصد تملك ايدوب بعده قصدينه نادم ولقطه‌ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعريفه وبعد التعريف تصدقه عازم اوله بوصورتده بايع بو قصه يى
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمرا سمه رفع ايدوب اولدخى بن بيعكى مجيز اولدم كنور ثمنى ديسه اكا
تسليمى جائزدرزيرا امام طلب ايتدككده ملتقط لقطه يى امامه ويرمك جائزبودخى آنك مثليدر بوندنصكره
صاحب الدراهم ظهور ايدرسه نظر اولنور اكر صاحب المغانمك بيعى اجازتندن اقدم حنطه يى استهلاك ايتمش ايسه
دراهمى اوزرينه رد اولنورزيرا صحت اجازت يد مشتريده معقود عليهك بقاسنى مستند عيدر كه اجازت ملك
مشترى يى محل بيعده اثبات ايلمكده انشاء عقد كبيدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمى اوزرينه رد واجب اولور
واكر اجازتندن اقدم استهلاك ايتمش ايسه دراهم مرقومه غنيمته وضع اولنور زيرا صاحب المغانمك اجازت بيعى
انشاء عقدى كبيدر وصاحب المغانم طعام غنيمتى دراهمله غانمينه بنفسه بيع ايلسه اكرچه اسائت ايتمش اولور
لكن بنه بيعى نافذ اولوب ثمن غنيمته وضع اولنور اجازتى دخى آنك كبيدر بوصورتده مشترى بن حنطه يى قبل
اجازة البيع اكل ايتمشيدم دراهمى بكا رد قيل ديوب يمين دخى ايلسه تصديق اولنماز واقامت بينه ايتدكجه دراهمى
اوزرينه رد اولنماز زيرا معلوم القيام اولان نسنه‌ده اصل اولان بقاسيدر مكر هلاكى معلوم اوله نكته‌سى اولدركه
قبل اجازة البيع استهلاكى امر حادث اولمغله حدوثى انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنى وقت سابقه اسناد ايلين
بلا حجة تصديق اولنماز واكر برغازى غنائمدن حنطه يه وبرى ثوبه اصابت بعده بربريله قصد مبايعه ايلسه‌لر

مطلب الملتقط يأخذ اللقطة على قصد التملك

مطلب البينة لمدعى القدم لا الحدوث

جائز كوريلمز زيرا ثوبه اصابت ايلين آنكله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بيعله تصرفى دخى
غير مشروعدر اما طعام بشقه در لكن جائز دكل ايكن بنه مبايعه ايدوب هر برى آخردن مأخوذنى دار الحربده
استهلاك ايلسه هيچ برينه ضمان يوقدر انجق بايع ثوب بيعنده مسئ اولور زيرا غنيمتده تصرف حق امام ايكن
بايع بو تصرفله رأى امام اوزره تغلب ايتمش اولور كذلك مشترى ثوب دخى مسئ اولور زيرا اول دخى بلا ضرورة
غنيمتدن بر ثوبى استهلاك ايلمشدر اما استهلاك ايتمدين دار اسلامه داخل اولمشلر ايسه هر برى يدنده بولنان نسنه يى
غنيمته رد ايلمك واجبدر زيرا بينلرنده جارى اولان مبايعه باطل اولمغله يدلرنده بولنان غنيمتده داخل واحراز ايله
تأكد حق غانمين دخى حاصل اولمشدر بوصورتده هر قنقيسى استهلاك ايدرسه مستهلكنى ضامن اولور زيرا طعام
غنيمتك اموال سائره يه مخالفتى انجق احرازايله تأكد حقوقدن اقدمدر وبعد التأكد اموال سائره كبى بين الغانمين
تقسيمى واجب وبلا ضرورة تناولى اصلا غير جائزدر واكر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخى ايتمشلر
ايسه كركدر كه قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ايلدكده غنيمته ردى كبى بونده دخى رد ايليه
اما قابض حنطه ده حكم شرعى طرفينك احتياج واستغنالرى ياخود احدهمانك احتياج واخرك استغناسى
اعتباريله جميع مذكور اتده مبادلهٔ طعامده سبقت ايلين حكم مرعيدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده مشترى
حنطه ذاهب وغائب اولمش ايسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبى من اول الامر اصابتنده اخذ ايلديكى كبى
بنه اخذ ايدر اما غائب اولان قابض الثوب ايسه صاحب المغانم قابض حنطه يه دار الحربده ايكن من اول الامر
اصابتنده تعرض ايتمديكى كبى بنه تعرض ايلمز لكن قبل الاكل دار اسلامه اخراج ايدرسه يدندن اخذ وغنيمته
وضع ايدر واكر عسكردن بركمسنه شخص آخرى بعض مطامير معلومه‌دن جلب علف ايچون استيجار ايدوب
اولدخى كيدوب علف مطلوبى احضار ايلدكده بنم مرامم بوعلفى سكا ويرميوب نفسم ايچون اخذ واجرتكى
سكاردايلمكدر ديمكله اجتسار ومستأجر دخى البته علفى اخذ ايده رم ديو اصرار ايلسه نظر اولنور اكر اجير اجاره
اوزره كتور ديكنى اقرار ايدرسه بنه نظر اولنور اكر ايكيسيده محتاج يا ايكيسيده مستغنى ايسه‌لر مستأجره تسليم
اوزره اجبار اولنور زيرا اجير يد مستأجر كبيدر حال آنكه اجاره دخى صحيحه در زيرا عقد مزبور منافع اجير اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر عليه اعمال جهاددن دكلدر واكر اجير اول علفه محتاج ومستأجر مستغنى ايسه
مستأجردن منعه قادر اولور زيرا يد مستأجرده بولنسه دخى اجير محتاج ايكن آندن حق اخذى واردر پس كندو
يدنده ايكن حق منعى بطريق الاولى در لكن بوصورتده اجرته مستحق اولمازحتى اخذ ايتمش ايسه ردى لازمدر
زيرا كتور ديكى علفى مستأجردن منع ايلدكده اكا معقود عليه سالم اولمامشدر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده اول
شخصى جمع حشيش ايچون استيجار قيلمش اولوب اولدخى مستأجر ايچون جمعنى اقرار ايدرسه بوصورتده
مستأجر مستغنى واجير محتاج ايسه ده بنه يدندن اخذه قادر اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه حشيش جملهٔ
غنيمتدن دكلدر حتى آنى مستأجر بنفسه جمع ايتمش اولسه آخرى اكا محتاج اولسه دخى يدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ايله دار اسلام بو بابده متساويةٌ الاقدامدر كذلك آنى اجيرى جمع ايلدكده بنه بويله در كه يد اجيرى
كندو يدى كبيدر اما حكم طعام بشقه در كه طعام جملهٔ غنيمتدندر حتى وقت قسمته دكين باقى ايسه بين الغانمين
تقسيم اولنور وطعامده اجير محتاج ومستأجر مستغنى اولدقده محتاج اولان اكا احق كوريلور وطعامده اجير
كتورب مستأجره تسليمندنصكره كندو محتاج ومستأجر مستغنى اولمغله مستأجردن اخذنى مراد ايلسه جائز
كوريلور آيتته بو بيانله فرق طعام وحشيش نمايان اولور وطعامده اجير بعد التسليم وجه مشروح اوزره
اخذ ايلدكده حق اجرتى ساقط اولماز زيرا حكم عقد تسليمله نهايت بولوب اجرتده حقى تقرر ايلدكدنصكره
حق احتياجله اخذى غصبله اخذندن ازيد دكلدر وغصب حق اجرتنى اسقاط ايتمدكده بو اخذك عدم
اسقاطى اولى در واكر شخص مرقومى مطمورهٔ معينه‌يى تسميه ايتمدين همان بعض مطاميردن جلب علف ايچون
استيجار اولدخى كيدوب جلب واحضار ايلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمايى تجاوز ايلمز زيرا بونده
معقود عليه اولان ذهاب ومجيئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده‌نك حكمى بعد
ايفاء المعقود عليه مسمايى تجاوز ايتمك اوزره وجوب اجر مثلدر كذلك كيدوب علف بولمامغله عودت ايلسه
بنه اجر مثله مستحق اولور زيرا مستأجر عليه اولان عملى يعنى ذهاب وطلبى اقامت ايلمشدر اما عقد صحيحله
كتورديكنى منع ايلديكى صورتده سبقت ايلين بشقه در كه آنده اجر مثلى مستوجب دكلدر زيرا آنده منعله
نفسى ايچون عامل حكمنده اولمغله غيراوزره مستوجب اجر اوله مز لكن آنده دخى كيدوب علف بولمامغله

عودت ایلسه بنه مسمی دن اجرت ذهابه مستحق اولور زیرا ذهابده مستأجرایچون عاملدر اما طعام وعلف کتورمدیکندن رجوعنده مستأجرایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز و بیان مرقومدن حکم مذکورده عقد صحیح وفاسد میاننده فرق بولنمادیغی سکا معلوم اولمشدرکه علی کلا العقدین اجیر کتوردیکی نسنه یی مستأجره تسلیم ایتمزسه اجرته مستحق اولماز وکیدوب برنسنه بولمزسه عقد صحیحده مسمادن وفاسده اجرمثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور ور جوعنده مستأجرایچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز والله تعالی اعلم

باب هدیة اهل الحرب * یعنی هدیهٔ اهل حربی قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدرقچانکه امیراعدا امیر عسکره برهدیه ارسال ایده قبولی جائزکوریلوب فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا نبی جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری اوائل حاللرنده هدیهٔ مشرکینی قبول ایدرلرایدی حتی مرویدرکه ابی سفیانه قبل الاسلام تمر عجوه اهدا ایدوب آندن ادیم یعنی سختیان اهدا ایلمکی طلب بیوردیلرصکره مشرکین طلب عوضده حدی تجاوز ایتملریله اناالانقبل زبد المشرکین یعنی علی التحقیق عطابای مشرکینی قبول ایتمزز دیوب قبول هدیه لردن امتناع وتحرز بیوردیلراثشنه بو بیانله قبول هدیه لری رأی امیره منوط ایدوکی نمایان اولمشدر وهم قبول هدیه ده معنای تألف وردنده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملری مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حدیث شریفی ایله عمل ایتمك محبوب وهدیه لرین قبول وآنلره اهداء هدیه امرمندوبدر اما اسلاملری غیر مأمول ایسه هدیه لرین رد ایله معنای شدت وغلظتی اظهار ایتمك رأی امیره موکولدر لکن قبولنه اقبال ایدرسه کرکدرکه فیء مسلمینه ادخال ایلیه زیرا امیره اهدا النفسه اولیوب انجق منعه سی ایچون اولدیغی هویدادر و منعه سی دخی مسلمینله حاصل اولمغله هدیهٔ مزبوره قوت مسلمینله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قیلنور امارسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اهدا قیلنان هدایاء مشرکین بشقه درکه والله یعصمك من الناس نظم متین الاساسی مدلولی اوزره قوت ومنعه لری مسلمینله حاصل اولیوب بلکه مسلمینه قوت وامتناع تأیید وامدادلریله واصل اولدیغندن هدیه لری نفس نفیسلرینه تخصیص اولنور وهم ملك مشرکینك امیره باعث اهداسی امیردن خوف وخشیتی ونفسنه واهل مملکتنه رجاء رفق وملایمتیدر وامیرك بومعنایه اقتداری انجق عسکرایله میسر اولمغله هدیهٔ مرقومه امیرایله عسکر بینلرنده برابر قیلنور کذلك هدیهٔ مرقومه قواد عسکر ورؤسای لشکردن عده ومنعه صاحبی برقائد وریرسه وارد اولسه حکم سابق بونده دخی مطرد در زیرا ملك مشرکینك آندن دخی خوف ورهبتی وهدیه ایله الفته رغبتی انجق نفسنه واهل مملکتنه رجای رفق وملایمتی ایچوندر اول دخی بومعنایه انجق منعه سی ایله متمکن ومنعه سی دخی تحت رایه سنده بولنانلر وجمیع اهل عسکر ایله ایدوکی متعیندر واکر بعض مبارزینه یاخود آحاد عسکردن برینه اهدا قیلنمش ایسه جمله سی اکا تخصیص وایفا قیلنور زیرا بومثللوره اهدا آندن خوف ورجاء رفقه مبنی اولماز واولورسه ده منعه سی بولنمامغله اهداسی قوت اعتبارایچون اولمیوب انجق قوت نفسنه اعتبار ایله اولور بوجهتله خاصة نفسنه سالم قیلنور بناء علیه فقهاء کرام اکرمهم الله تعالی باکرم الاکرام دیدیلرکه برکسنه مفتی یاخود واعظه برنسنه اهدا قیلسه اول هدیه خاصة اکا سالم اولور زیرا مهدینك اکا تقرب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلیدر اما حکامه اهدا قیلسه بشقه درکه اول هدیه حکام حقلرنده رشوتدر زیرا مهدینك آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقلیدایتدکلری عمل ایله ثابت اولان ولایتدر واول بابده نائب مسلمیندر بناء علیه اول هدیه ده امام قرباذکر اولنه جق معامله یه اهتمام ایدر بومسئله ده اصل قوی هدایا الامراء غلول حدیث نبویسیدر یعنی امرا کندولره کلن هدایایی نفسلریچون حبس ایتملری منزلهٔ غلولده در وغلول غنائمدن بغیرحق اخذك اسم خاصیدر پس بوبیاندن اول هدیه بمنزلة الغنیمة ایدوکی بزه نمایان اولوب امیره تخصیصی دخی حبس هدیه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولمادیغی بزه اعلان ایلمشدر وحدیثده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم برعامل بعث ایلدیلر اول دخی مال کثیرایله عودت ایدوب هذا لکم وهذا اهدی لی یعنی شومقداری سزلرکدر وشومقدارینی بکا اهدا ایلدیلر دیدکده رسول الله علیه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدکم فی بیت ابیه وامه حتی یهدی الیه یعنی سزلردن بریکز باباسی وآنه سی خانه سنده جالس اولسه ایدی نیچون اولمادی تاکه کندویه اهدا اولنسه ایدی قول سدیدلری ایله اکا تعریضله توبیخ وتشدید ایلدیلراثشنه بوحدیث حقیقت نماده فوائد بیرون ازرمز وایما واردر و بنه وارددرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ابوهریره رضی الله عنهی صدقات بحرین اوزره عامل قیلوب اول دخی

مال کثیرایله قفول واول مالی نفسی ایچون اخذ وقبول ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه اکا یاعدوّالله وعدوّ کتابه سرقت مال الله دیدی اول دخی دیدیکه یا امیرالمؤمنین بن عدوّالله وعدوّ کتاب الله دکلم لکن خیللرم تناسل وسهملرم تجمع ایدوب بومبلغه بالغ اولدی همان حضرت عمر رضی الله عنه بوقولنه التفات ایتمیوب اول مالی اخذ وبیت الماله وضع ایلدی کذلك خلیفه بعض نواحی یه برعامل بعث ایدوب اکا اهداء هدیه ایلسه لر اکر خلیفه طوعا اهدالرینی بیلورسه یدندن اخذ وبیت الماله وضع ایدر زیرا اکا خلیفه نك تقلید ایلدیکی عمل ایچون اهدا قیلنمشدر وخلیفه بوبابده نائب مسلمین واول هدایا حق مسلمین اولمغله بیت مال المسلمینه وضع ایدر واکر کرها هدالرینی بیلورسه یدندن اخذ واصحابنه رد ایدر اماردده قادر اولمازسه لقطه کبی صاحبی کلنجیه دك بیت المالده مستقلا حفظ ایدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی خلیفه اولدقده کندودن اقدم خلفا اولان مروانیون بطریق الاکراه اخذ ایلدکلری معلومی اولمغله بیت المالده مجتمع اولان اموالی وجه مذکور اوزره اصحابنه رد وایصاله امر ایلدی وعلی هذا ملك اعدا والی سرحدده یاخود آنك قوادندن برقائده اهدا ایلسه کرکدرکه مهدی الیه آندن برشیء تنقیص ایتمیه بلکه خلیفه آنی اخذ وبیت الماله وضع ایلیه اما سرحدده بولنان مسلمیندن برمرد بهادره اهدا ایلسه اکا سالم قیلنور زیرا والی سرحددن طلب رفقلری مسلمینه قوتی و بهادردن قوت نفسی اعتباریله در واکرامیر عسکر مسلمین ملك اعدایه برهدیه ارسال ایتمش اولوب اول دخی عوضنی ایصال قیلسه نظر اولنور اکر اول عوض هدیهٔ امیره مماثل یاخود ناس بربرینه غبنده تسامح ایده جکلری مقدار ایله متفاضل ایسه امیره سالم اولور زیرا بونی کندو اهداسیله جلب ایلمشدر واول بابده نفسی ایچون عاملدر واکر مقدار مرقومدن زائد ایسه قیمت هدیه سی مقداری کندویه سالم وفضله سی معیتنده بولنان جماعت مسلمینك فیئنده منتظم اولور وکندودن خوف ورجا اولنان قائد دخی اهدا واستهدا ایلدکده حکم مذکور اجرا قیلنور و بوبابده اصل اصیل حدیث عمر رضی عنه ربه الجلیل درکه زوجه سی ملك رومك عورتنه طیب یاغیریدن اهدا ایدوب ملك رومك عورتی دخی اکا هدایای عظیمه اهدا ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ایچندن زوجه سنه هدیه سینك مثلنی اعطا ایدوب بقیه سنی اخذ وبیت الماله القا ایلدی وبوبابده عبدالرحمن بن عوف رضی الله تعالی عنه اکا علی وجه الاعتراض عرض کلام ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه قل لصاحبتك فلتهد الیها حتی تنظر اتهدی الیها مثل هذا ام لا یعنی یاعبدالرحمن سن دخی زوجه که سویله اول دخی ملك رومك عورتنه ارسال هدیه ایلسون تاکه اکا دخی بویله هدایا ارسال ایدرمی ایتمزمی کوره لیم دیمکله آنی الزام ایلدی واکر برمبارز اهل حربدن ملك یاقائد یاغیری برکسنه یه هدیه ارسال اول دخی اکا ضعافنی ایصال ایلسه اکا سالم قیلنور زیرا بوبابده اول مبارزك غیرایله قوت وعزتندن اولمیوب همان اهل حربدن طیب نفسلریله جلب مال ایتمش اولمغله اکا سالم قیلنور واکر مسلمین برحصنی محاصره ایتدکلرنده امیر عسکر آنلره برمتاعنی بیع ایلسه نظر اولنور اکر بیعی مثل قیمت یاغبن یسیرایله قائم اولمش ایسه ثمن بدل ملکی اولمغله اکا سالم اولور واکر غبن فاحشله حاصل اولمش ایسه ثمندن قیمت ملکی مقداری کندویه واصل و باقیسی فیء عسکرده داخل قیلنور زیرا اهل حرب بوز یاده یی مثلا اشجارلرین قطع وبنالرین تخریب ایتمسون یاخود اوزرلرندن مندفع اولسون دیو خوفلرندن یاخود رجای رفقلرندن بذل ایتملردر وامیرك بومعناره اقتداری انجق قوت عسکر ایله در بناء علیه فضله سی منزلهٔ غنیمتده اولمشدر واحکام مذکوره بالتمام عقول عامهٔ اناسه سبقت ایلین ظواهر احوالدر وبزبالدفعات بیان ایلدیك که وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردده احکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر واکر صورت مفروضه ده بایع آحاد عسکردن برکسنه ایسه اهل حصندن طیب نفسلریله بدل ملکنده اخذ ایلدیکی ثمن قلیل وکثیرا اکا سالم قیلنور زیرا اهل حصن بوزیاده یی رغبت ورهبتلرندن وبرمیوب همان مسلم مزبور آنلری زبون ومغبون بولدقده نوع تصنعله طیب نفسلری اوزره مال لرینی اخذ ایلمشدر بناء علیه اکا سالم قیلنور و بیلمك کرکدرکه مسلمین طعام وثیاب وغیریدن مناسب کوردکلری نسنه لری مشرکینه بیع ایلمك جائزدر انجق اسلحه ودواب وسبایا بیعی غیرجائزدر وبوبابده مشرکین امانله یاخود بلا امان داخل مسلمین اولوب اولمامق برابردر زیرا بونسنه لر ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر وقتال مسلمین اوزره سبب تقویتلرینه مباشرت ایتمك مسلمینه حلال اولماز ومعنای مزبور امتعهٔ سائره ده بولنمامغله بیعی حلال اولور بشرط آنکه حصونلرندن برحصنی محاصره ایتمش اولمیه لر اما بعد المحاصره اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده اقامتلرینه قوت اولان نسنه لری بیع ایلمك جائز اولماز زیرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشرابلری

منقطع اولمقدرتا که حصنلرین یدلریله تسلیم وحکم الله اوزره خروجه رضا لرین تصمیم ایدهلر حال آنکه طعام وامثالی آنلره بیعده حصنلرنده اقامته سبب تقویتلرین اکتساب واردر امامسئلهٔ سابقه بشقهدرکه آنده دارلرنده اقامته سبب قوتلرین مسلمیندن اشترادن غیری طریقله دخی تحصیل ایدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره تحصیل ایده مزلر بناء علیه آنلره اشیاء مذکوره یی بیع ایلمک مسلمیندن بر فرده حلال اولماز بویله ایکن برکمسنه اکا جسارت ایدوب امام دخی واقف اولسه کرکدرکه فعل حرامی مرتکب اولدیغندن آنی تأدیب ایلیه واکر امیر عسکر ملک اهل حربه بعض مصلحتله بعث رسول ایدوب اول دخی رسوله بعض جوائزله اکرام ایلدکده رسول اول جائزه یی عسکره یادار اسلامه اخراجه اقدام ایلسه خاصهٔ اکا سالم قیلنور زیرا بو جائزه رسولدن رغبت ورهبته مبنی اولمیوب انجق امانت ومروتدن ناشیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم توارد ایلین ایلچیلره ورسوللره جائزهلر انعام ایدرلر ایدی وبندن صکره بو یله ایدیکن دیو اصحاب کراملرینه وصیت بیوردیلر وبو معنی ایلچیلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرینه مبنی ایدوکی کمسنه نک خاطرینه کلمز کذلک رسول امیر ملک اهل حربه برنسنه اهدا اول دخی اضعاف قیمتنی اکا تعویض واهدا ایلسه یاخود اهل حربه برمتاعی اضعاف قیمتیله بیع ایلسه بونلر امانله دخول واهل حربله معامله ایدوب طیب نفسلریله ماللرینی اخذ ایلمک منزلنه نازل اولمغله جمله سی سالما اول رسوله واصل قیلنور واکر ملک اعدا امیر عسکره بعث هدیه ایلدکده امیر غنیمتدن قصد تعویض ایلسه بالنظر الی القیاس بوفعلی جائز اولماز زیرا غنیمتده حق غانمین ثابت اولوب حتی امیر بعض غانمینی بعد الاصابه بطریق التنفیل برشیله تخصیص وتمییزه مالک دکل ایکن ملک اهل حربی تخصیص وتمییزه نیجه مالک اولور لکن مؤلف عظیم الاحسان سالک استحسان اولوب دیدیکه امیره کلن هدیه غنیمتدن قیلنمغله بنه غنیمتدن تعویضی جائز کوریلور کورمزمیسنکه امیر کندویه کلن هدیه یی ردمراد ایلسه ردنده ابطال حق غانمین وار ایکن اکا قادر اولور کذلک قبول وغنیمتدن تعویضنده نظر مسلمینی ملاحظه ایلسه اکا دخی مقتدر اولور انجق غنیمتدن بین الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اکثریله تعویضی جائز کوریلمز وبوندن اکثر ایله قصد تعویض ایدرسه کرکدرکه فضله یی کندو مالندن ضم ایلیه زیرا مسلمین ایچون بوزیاده یه مقابل عوض حاصل بولنمامغله اهل حربه من اول الامر غنیمتدن اهداسی منزلنه نازل اولور والحاصل هدیه دن مقصود حسب العاده ثواب یعنی عوضی استفاده در بوجهتله عوض هدیه یه عرفا مشروط کبیدر نته کیم متاع غنیمتده جانب مسلمین غبن فاحشله مغبون اولمدقجه اهل حربه بیعله معاملهٔ امیر مشروعدر کذلک تعویض هدیهلرندن دخی غیر ممنوعدر

* باب مایکون احرازا منهم ومالایکون *

یعنی اهل حرب اموال مسلمینی اخذ ایلدکلرنده احراز عد اولنوب اولنمیان عمللری بو بابده مشروح ومفصلدر چون اهل حرب دار اسلامه غارت ایچون دخول واخذ اموال وسبایادن صکره مأخوذلرین دارلرینه ادخال ایتمدین اسلامی قبول ایلسهلر امام جمله سنی یدلرندن اخذ واصحابنه رد قیلور زیرا دارلریله احراز ایتمدکلرندن هنوز مأخوذلرینه مالک اولمامشلردر زیرا تملیک تملکی قهری مستدعیدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمامغله منزلهٔ غاصبده اولدقلرندن قبل الاحراز قبول اسلام یاقبول ذمت ایتسهلر دخی رد ایله امر اولنورلر زیرا قبول اسلام وذمتلری مملوکلرنده تقرر ملکلرین موجبدر بوقته مالک اولمدقلری شیئه تملکلرین مستوجب دکلدر وحکم مقررده مأخوذلرین داریمزده اقتسام ایدوب ایتمملری برابردرکه مغصوب قسمتله ملک غاصب اولماز سؤال اولنورسه که مسلمین دار الحربده اقتسام غنائم ایتدکلرنده اقتساملری افادهٔ تأکد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دکلمی ایدی پس اقتسام اهل حرب دخی نیچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قیلنماز جوابنده دیرزکه دار الحربده قسمتی مقام احرازده اقامت حق مسلمینده محققدرکه ایچلرنده حکمی بین المسلمین نافذ اولان امیرلری موجود وقسمت آنک رأیله صورتیاب وجود اولمشدر اما بو معنی حق اهل حربده مفقوددرکه ایچلرنده حکمی بین المسلمین نافذ اولان بر امیر غیر موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملریله سبب ملکلرینه من جهة الحس ازدیاد قوت حاصل اولمدیغی امر مقرردر بناء علیه صورت مذکوره ده برمسلم امانله عسکر اهل حربه دخول ونهب ایلدکلری امتعه دن اشترا ایلسه کرکدرکه آنی اصحابنه بلاشیء رد وایفا ایلیه زیرا اهل حرب قبل الاحراز اکا مالک اولمدقلرندن آنلردن اشترا ایلین دخی مالک اولمیوب همان بذل ایلدیکی ثمنی ملک غیره بلاامر المالک فداده متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالی دارلرینه ادخالدنصکره مسلم اولسهلر آنلره سالم قیلنور زیرا احراز ایله سبب ملکلری اولان قهرلری تمام اولمغله تملکلری ظاهر بعده اسلاملریله متقرر اولمشدر قال علیه السلام من اسلم

علی مال فهوله وقبول ذمت ایلسهلر دخی ینه بویله درکه عقد ذمت تقریر ملکده خلف اسلام اولمغله اثر اسلام آنده دخی قیام ایلمشدر کذلک بعد الاحراز بطریق الاستیمان اول ماله داریمزه داخل اولسهلر ینه بویله درکه استیمانله نفوس وامواللرینه استفادهٔ امان ایلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالی برمسلم آنلردن اشترا ایلدکده بویله دکلدرکه بونده مالک قدیمی اول مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زیرا اهل حرب ایچون حادث اولان ملکله مالک قدیمک ملکی منقطع اولمغله ملک اهل حرب آخره تحول ایتدکجه اول ملکده حق مالک قدیم عودت ایلمز وشرا ایله ملکلری مسلمه تحول ایلدکده حق مالک قدیم بروجهله ظاهر اولورکه مشتری یه دخی الحاق ضرره مؤدی اولمیه وبو معنی انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم یاذمت اولوب یاخود امانله داریمزه خارج اولدقلرنده ملکلری آخره تحول ایتمدکله اخذنده حق مالک قدیم هیچ ظاهر اولماز واکر مسلمین قصد غارتله دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبایایه نائل اولدقلرندنصکره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبایا قبول اسلام ایلسهلر اکرچه اسلاملرله قتلدن سالم اولورلر اما رقلری ینه ثابت وقائمدر زیرا حکم رق قبل الاسلام مقهور اولدقلرنده ثابت اولمشدر واسلام اکرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لکن رق ثابتی رافع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایلین مسئله بشقهدرکه مسلمین دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحکما مقهور اولورلر صکره قبول اسلام ایلسهلر دخی قهر حکمی مرتفع اولمامغله رقلری باقی قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلری انجق من جهة الحس اولوب من جهة الحکم اولماز وقهر حسی دخی قبل الاحراز تمام اولهمز بو معنایی بیان اولدرکه مسلم دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذینی حق اللهده راجع اولان امورده اسلامی ایله محرز اولور بناء علیه اهل حربدن سبی ایلدکلری اسیرلرین یدلرندن اخراج ایلمک بر فرده حلال دکلدر لکن اهل حرب کرک دار الحرب وکرک دار اسلامده قاهر اولدقده قهرلری انجق یدایله در دینله دکلدر کورمزمیسنکه مسلمیندن اخذ ایلدکلری اسیرلری یدلرندن اخذ ایلمک هر فرده حلالدر واهل ذمت دخی قاهر اولدقلرنده حکم مزبورده مسلمین کبیلردر زیرا ذمت حق اللهده راجع اولان امورده سبب احراز اولمقده خلف اسلامدر حتی اخذ ایلدکلری اسیرلرینه تعرض براحده حلال اولماز وسبی ایلدکلری اسرا سبایای مسلمین کبی تخمیس اولنور واکر کفار ترکدن اهل منعه بلاد کفار رومه دخول واحرارلرندن سبی اسرایه وصول بولوب هنوز دارلرینه ادخال ایتمدین اسیرلری قبول اسلامله کسب اقبال ایلسهلر جمله سی احرار قیلنورلر زیرا کفار ترک اهل دین حق اولمدقلرندن دینله محرز اولمامشلردر ویدلریله قهرلری دخی دارلریله احرازدن اقدم تمام اولماز بناء علیه اسیرلری قبول اسلام ایتدکلرنده حربیتلری تقرر ایدر حتی آنلری بعد الاسلام دارلرینه ادخال ایدوب صکره مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسهلر جمله سی احرار اولورلر اما اسلاملری دارلرینه ادخاللرندن متأخر ایسه عبدلری اولورلر واکر کفار ترک عبید مذکورین یدلرنده ایکن قبول اسلام ایلسهلر ینه ملکلرنده ابقا اولنورلر زیرا دارلریله احراز ایتدکلرنده قهرلری تام وملک ورق تمام اولمشدر صکره دن اسلام مملوک اوزرنده ثابت اولان ملک مسلمی وملک کافری ازاله ایلمز اما عبید مذکورین علی طریق المراغمة والمغاضبة ایچلرندن داریمزه فرار ایلسهلر احرار اولورلر نته کیم عبد حربی بو وجهله مسلما خروج ایلدکده حکمی بویله در واکر ترک مذکورین اسراء مزبورینی دارلرینه ادخالدن اقدم اسلامی قبول وآنلردن صکره اسیرلری دخی دین اسلامه دخول ایلسهلر ینه عبدلری اولورلر زیرا اسلاملریله محرزین اولدقلرندن حین اخذده مسلمین بولنمش کبی اولورلر حتی بوندنصکره اول اسیرلری دار اسلامه اخراج ایلسهلر بونلر حکما مسلمیندن بغیر اذن الامام قصد غارتله دار الحربه داخل وبعض سبایایه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولورلر یله آنلرک مصابلری تخمیس وباقیسی آنلره تخصیص قیلندیغی کبی بونلرک اسیرلری دخی تخمیس وباقیسی کندولره تخصیص قیلنور اما اسلام فریقین دارلرینه ادخالدنصکره واقع اولوب بعده داریمزه ادخال ایدرلرسه ینه عبدلری اولورلر لکن بوصورتده تخمیس اولنماز زیرا قبل الاسلام دارلریله احرازلرنده مالک اولوب آنلرده حکم غنیمت ابتداء ثابت اولمادیغندن صکره اسلاملریله دخی ثابت اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقهدرکه آنده قبل الاسلام حقلری ثابت اولمش ایسهده ملکلری ثابت اولمیوب انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حکم غنیمت مثبت اولمشدر واکر اسیرلر هنوز ارض رومده ایکن قبول اسلام ایدوب کفار ترک دخی آنلردن صکره قبول اسلام ایلسهلر اول اسیرلر احرار اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیککه احراز ایله ثبوت رقدن اقدم حربیتلری اسلامله تأکد ایلمشدر واکر هنوز ارض رومده ایکن ایکی فرقه دخی قبول اسلام ایدوب قبوللری زمان واحدده ایدوکی معلوم یاخود احدهمانک تقدم وتأخری غیر مجزوم اولسه ینه احرار اولورلر زیرا حربیت اصلیهلری معلوم ورق اسرایه سبب اولان تقدم اسلام ترک غیر مجزومدر وحکم رق

شك ايله متحقق اولماز سؤال اولنورسه كه ترك اول اسيرلره قاهر اولديغي دخي معلومدر وقهر آنلرك حربيتلريني مبطلدر
پس حكم رق نيجه مشكوك اولور جوابنده ديرزكه قهر قبل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت
ابطالدر و جزء علت ايله حكمدن نسنه ثابت اولماز واكر كفار ترك كفره‌ء رومدن بر عورتي اسير ايدوب عورت دخي
هنوز بلادر ومده ايكن وزوجي مداين رومدن برمدينه‌ده عبائده ايكن قبول اسلام ايلسه ترك اول عورتي صكره
دارلرينه اخراج ايلسه‌لر دخي زوجندن باين اولماز زيرا حربيتي اسلامله متأكد اولمغله اهل منعه‌ء تركدن معدوده
اولميوب همان دارالحربده قبول اسلام ايلمش برحربيه اولديغندن زوجندن باين اولماز مكر اوچ حيضله حائض
ياخود داراسلامه خارجه اوله بوصورتلرده حقيقةً وحكماً دارلري متباين اولمغله زوجندن باين اولور واكر كفار ترك
عورتدن صكره قبول اسلام ايلسه‌لر آنلرك اسلاملريله عورت باين اولور كذلك اسلاملري عورتدن اقدم اولسه صكره
عورت قبول اسلام ايلدكده ينه باين اولور زيرا بوصورتلرده ترك مزبورين دارالحربه داخل اولان جيش مسلمين
منزلنه نازلين اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسلامله عسكر مسلمينه انضمام ايلسه نفسني منعه‌ء مسلمينله
احرازي تمام اولمغله حريت وزوجندن بينونتله بكام قبلنور كذلك مسلمين بر عورتي سبي ايلدكدنصكره عورت
قبول اسلام ايلسه زوجي ايله بينلرنده حكماً تباين دارمتبين وسيله امه‌ء مسلمين اولوب بينلرنده اقتسامري متعين
اولمغله ينه زوجندن باين اولور بوصورت دخي آنك كبيدر كذلك عورت وترك قبول اسلام ايتميوب آني دارلريله
احراز ايلسه‌لر ينه باين اولور زيرا جاريه‌لري اولوب اهل دارلرندن قيلمشدر وزبيان ايلديك كه اهل حرب اختلاف
منعاتله اهل ديار مختلفه دربس زوجي ايله بينلرنده تباين دارمتبين اولدقده البته آندن باين اولور وهم دارلريله
احرازلرنده اكا مالك اولمرله آني مسلمين بدون الزوج سبيله تملكلري حكمنده اولوب آنده باين اولديغي كبي بونده
دخي باين اولورحتي اول جاريه قسمتله برينه اصابتدن صكره صاحبي قبول اسلام ايلسه حيضهء واحده ايله استبرادنصكره
وطئي اكا حلال اولورزيرا عورت اهل كتابدندر وزوجي دخي يوقدر والله اعلم

باب ما يقطع من الخشب ومايصاب من الملح وغيره *يعني دارالحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغيريدن مأخوذ
ومصابه متعلق باب دقت نصابدر اكر برسريه اذن امامله قطع اخشاب ايچون خروج وداراسلامله دارالحرب
ميانده مسلمين حقلرنده مخوف اولان برموضعدن قطع ايلدكلري اخشابله كلوب عسكره واوج ايلسه‌لر اول اخشابدن
خمسي رفع وباقيسي ضمنه وضع اولنور زيرا مسلمين حقلرنده مخوف اولان موضع دارالحربدندر كه داراسلام تحت يد
مسلمينده بولنان موضعك اسميدر وعلامتي مسلمين آنده آمن وسالم اولمقدر وبومعنى موضع مرقومده معدومدر
سؤال اولنورسه كه اول موضعده امن مسلمين مفقود اولديغي كبي امن اهل حرب دخي ناموجود ايكن نيجه دار
الحربدن معدود قيلنور جوابنده ديرزكه مواضع مرقومه في الاصل ايادي اهل حربده بولنمغله يداهل حرب آندن من كل
وجه منقطع اولمدقجه داراسلام اولماز نكته‌سي اولدركه هرنسنه كه في الاصل ثابت اوله البته بعض آثاريتك بقاسيله
باقي اولوب اكا مماثل ياخود آندن غالب برمغير معارض عارض اولمدقجه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بوجهتله
مواضع مرقومه دارالحربدن ايدوكي معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب يداهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه
اهل حربدن بطريق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعينها غنائمدن معدوددر واكر مسئله‌ء مزبوره‌ده
امير آنلري مسلمين ايچون سفاين ياخود منجنيق يابلمغه قطع اشجار ايچون ارسال قيلمش ايسه اخشاب مرقومه‌يي اخذ
وارساله قصد ايلديكي مصلحتده استعمالي جائزدر زيرا قطعلرنده امر اميره امتثال ايلديلر وامثاللري حين
قطعده قصد اغتنامله متحقق اولماز پس حين قطعده قصد اغتنام مقصود اولمايجه غنيمتدن معدود اولماز
نكته‌سي اولدركه نظر مسلمينه راجع اولان امورده رأي امام معتبردر كورمزمي‌سنكه قبل الاصابه بطريق النظر
تنفيلي صحيحدر كذلك مصابي قبل الاصابه منفعت معلومه‌يه تعييني دخي تصحيح اولنور بوصورتده امير اول اخشابدن
مقدار كفايه‌سين اخذ ايلدكدنصكره فضله قالسه اول فضله غنيمت قيلنور زيرا موجب اغتنام اولان سبب
جمله‌سنده موجود ايكن حاجت مسلمينله مشغول اولان مقدارنده قصد امامه بناءً حاجت مسلمين تقديم
وفضله‌سنده ينه حكم غنيمت اجرا وتصميم اولنور نظيري شول دين ووصيتدن فاضل اولان مالدركه ورثه‌يه
ايصال قيلنور كذلك امير آنلري دارالحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمينه باعيانها صرف اولمق ايچون خشب
ياطعام ياعلف كتورمكله امر واستعمال ايلسه ينه كتوردكلري اول منفعت مقصوده‌يه مصروف وفضله‌سي
سريه ايله اهل عسكرك غنائملرينه معطوف قيلنور زيرا سريه اطاعت اميرايله خارج اولدقلرنده البته منفعت
مقصوده‌يي تحصيله نيت ايدوب اغتنامه عزيمت ايتمشلردر كذلك بعض مداين ثغورده قحط واقع اولمغله امير

برقومي اول مدينه‌دن دارالحربه اهل مدينه ايچون طعام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخي بوخدمتي
اكمال ايلدكلرنده كتوردكلري بلاخمس بين اهل المدينه تقسيم اولنوب يالكز اهل سريه‌يه
قصر وتقديم اولنماز لكن بومسائل مبسوطه حين خروجلرنده امير آنلري نه مصلحت ايچون ارسال ايلديكي
معلوملري اولمغله مشروطه‌در زيرا آنلردن قصد اغتنام انجق ارسالدن مراد اميرنه ايدوكني بيلوب اكا اطاعتله
خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بوصورتده دخي مثلا طعامي مسلمين آندن مستغني اولدقدنصكره ايصال
ايدرلرسه ينه منزل غنيمته ازال قيلنور زيرا تقديم اهل مدينه‌يي موجب اولان احتياجلري منعدم اولمغله مجموع
طعام مقصود امير اولان منفعتدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امير مسائل مذكوره‌ده
كتوره جكلري اشيانك بعضيسني آنلره تنفيل ايلسه تنفيلي تصحيح وتكميل اولنور زيرا اشياء مرقومه‌نك
بعضيسني منفعت مسلمينه وبعضيسني بطريق التنفيل آنلره مبذول قيلمشدركه هربرنده نظر ومصلحت ملحوظ
ومأمولدر زيرا ناسك مصابده نصيب خاصلري بولنمادقجه خروجه رغبتلري قليل اولمغله تحريض ايچون تنفيل
ايتمشدر سؤال اولنورسه كه ثغور مذكوره داراسلامدندر پس داراسلامدن بعث اولنان سريه‌يه تنفيلي نيجه
صحيح اولور جوابنده ديرزكه اولبابده عدم صحت تنفيل شول غنيمتده‌دركه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضيل اوله
زيرا اول تنفيلده خيله فضل فارسي ابطالدن غيري نسنه تحصيل اولنماز لكن بومعني مانحن فيهده يوقدركه
كتوره جكلري اصابت ايلين سريه‌يه غنيمت اولميوب منفعت مسلمينه صرف اولنه جقدر بوجهتله تنفيلي جائز
كوريلمشدر اما مسلمين آندن مستغني اولدقدنصكره كتورسه‌لر نفللري باطل اولور زيرا كتوردكلري غنيمت
اولور وباب النفل في دار الحرب اثناسنده وابواب سائره‌ده بالدفعات بيان اولنديغي اوزره داراسلامدن بعث
اولنان سريه ايچون غنيمتدن تنفيل عام صحيح اولماز واكر مسئله‌ء مرقومه‌ده امير من اخذ منكم شيئا فله نصفه
ديمش اولسه بوتنفيلي اهل سريه حقنده ايجاب امير اوزره تنفيذ اولنور زيرا بوتنفيلي اخذ ايلنلره مقصود
واخذ ايتميلر آندن مهجور اولمغله طلب واخذ اوزره معناي تحريضي متضمن اولديغندن غنائمده صحتي ظاهر
ومتبيندر واكر امير برسريه‌يي مصالح مسلمين اولان سرحددن ايچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ايچون ارسال
ايتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالي عين اخشابله مصالح مسلمينده انتفاع ايچون واقع اولمش ايسه كتوردكلري
اول منفعته صرف اولنور بوصورتده بعض اخشابي آنلره تنفيل ايتمش ايسه اولا نفللرين اعطا بعده باقيسني
اول منفعته صرف وابقا ايدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امير مستغني اولدقدنصكره كتوررلرسه
سريه‌دن هربري كتورديكي اخشابه رأسا مالك اولورزيرا كتوردكلري اخشاب بوصورتده غنيمت دكلدركه
اكا داراسلامده اصابت ايتمشلردر وداراسلامده مباح اولان اشيا منزله‌ء صيدده اولمغله هركيمك يدي اكا سبقت
ايلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابي معا وجميعا كتوررلرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلري
راجل اوزره تفضيل وتقديم اولنماز زيرا تفضيل فارس غنيمتده اولور اخشاب مذكوره ايسه غنيمتدن دكلدر
سؤال اولنورسه كه غنيمتدن دكل ايكن آنده تنفيل نيجه تجويز اولنور جوابنده ديرزكه اعطاء مرقوم على وجه
التنفيل دكلدر بلكه مصيب مباحه بعض مصابي تخصيص وباقيسني منفعت معينه‌يه صرف ونحو يلدر واكر
برسريه بغير اذن الامام قطع اخشاب ايچون دارالحربه ياخود بين الدارين برموضع مخوفه خارج اولسه‌لر كتوردكلري
نسنه‌لر غنائمده مندرج قيلنورزيرا سريه اهل منعه اولوب دارالحربدن بطريق القهر جلب مال ايلمشلردر ومصاب
اهل منعه‌ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساويدر اما اول اخشابه آنده مسلمين آمنين اولدقلري برموضعده
ظفرياب اولسه‌لر بونده هربري مأخوذيني اخذ واستيعاب ايدر زيرا مأخوذي داراسلامده شيء مباح اولمغله
صيد وحطب وحشيش كبي آني اخذ ايله مملوك ومتباح ايلمشدر بوصورتده اول موضعده اهل حربه ملاقي اولوب
قتالله آنلري اشياء مأخوذه‌لرينه اجلا قيلسه‌لر ينه حكم سابق اجرا اولنور زيرا داراسلامدن اولان مواضع مجرد دخول
اهل حربله حكم دارالحربده اولميوب قتالله آنلري اجلادن صكره كماكان حكم داراسلام اوزره باقي قالوب سريه‌دن
هربري مأخوذينه مالك اولور كذلك اول موضعه اهل حرب كلوب اخشابي قطع ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين
سريه واصل اولسه ينه هربري تملك مأخوذينه نائل اولور زيرا اهل حرب داراسلامده اخذ ايلدكلري نسنه‌يه
قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلري اصابتلرندن اقدم اولديغي حال اوزره باقي قالور لكن دارلريله احرازلرندن
صكره مسلمين لحوق ويدلرندن اخذ ايلسه‌لر بوصورتده اهل حرب احرازايله مالك اولدقدنصكره سريه بطريق
القهر ملكلرين احراز ايتمش اولمغله اول نسنه غنيمت قيلنور كذلك ارض اسلام ياارض حربده واقع ملاحه‌نك

یعنی آنده طور حاصل اولان موضعك دخی حکمی جمیع مذکور اتده دار اسلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه کیدر که
ملح دخی خشب مثللو مباح اولمغله اخذیله تملك اولنور کذلك معدن ذهب وفضه وجوهر دخی بویله درکه
سریه آنلری طلبده چیقوب ارض اسلامه ظفر بولسه لر غنیمت دکلدر انجق بونلر وفی الرکاز الخمس حدیث شریفی
موجبنجه تخمیس اولنورلر کذلك اهل حرب بونلری استخراج ایدوب هنوز احراز ایتمدین سریه واصل اولسه لر بنه
تخمیس اولنوب باقیسی اخذ ایلینلره تخصیص اولنور زیرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلری وعدم اخذلری برابردر اما سریه بونسنه لره دار الحربده اصابت ایتمش اولسه لر بو صورتده بعد التخمیس
باقی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا سریه منعه لریله دار الحربدن آنی بطریق القهر اخراج
ایتمشلردر اما مسئلهٔ مزبوره ده اهل منعه اولمیان برایکی شخص اخراج ایتمش اولسه اشیاء مزبوره قطعا تخمیس
اولنمیوب اخذ ایلینلره تملیك اولنور زیرا آنلر دار الحربدن علی وجه التلصص اخراج ایدوب علی وجه اعزاز الدین
ایتمشلردر مکر اذن امام ایله خارج اولهلر بو صورتده مصابلری حکم غنیمتده مندرج اولور زیرا بو تقدیر اوزره
نصرتلری امام اوزره واجب وقدرتلری بیلدیکجه بعث وارسالری امام ایچون غیر جائز اولدیغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله کتوردکلری علی وجه اعزاز الدین مأخوذ اولمشدر وبو مثللو مصابلرده تخمیس واجبدر
زیرا غنیمتده وجوب خمس انجق شرف جهاد ایله کسب اولندیغی اعلام وشرفنی اظهار ایچوندر وبو معنی ما نحن
فیهده دخی ظاهردر واکر سریه یی قطع اخشاب یا اخذ ملح ایچون بعث ایلین امیر سرحد اولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفیل ایتمش دخی اولسه امیر اعظمدن جائز اولان تنفیل بوندن دخی تجویز وتکمیل اولنور زیرا امیر اعظم تدبیر
سرحدی اکا تفویض ایلدکده مقام نفسنه قائم قیلمغله آنی صریحا نهی ایتمدکجه کندودن جائز اولان امورك آندن
دخی جوازی لازمدر بعده مؤلف بدیع البیان بو محلده امیر تنفیلی نفسنه یا غیریه تخصیصنك احکامنی بسط
وبیان ایلمدی لکن بر اول مسائلی باب نفل الامیرده اعلان ایلدیك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله یی ذکر
وانبا قیلدیکه امیر تنفیل ایله ولد ووالدینی تخصیص وتمییز ایلسه تخصیص اجنبیده تجویز اولندیغی کبی بنه تجویز
اولنور وبو مسئله دن مرادی ولد ووالد بو حکمده مساوی اولدیغی ایراددر اما عبد ومکاتب بنفسه درکه
آنلر بو حکمده بر بر نه مساوی دکللردر وامیر لفظ تنفیلی جماعت مسلمینه تعمیم ایتدکده نفسی دخی داخل اولمغله
تنفیلی حق نفسنده بو وجهله صحیح اولنجه ولد ووالدی حقلرنده اولی بالتصحیحدر زیرا ولد ووالدینه حاصل
اولان نسنه دن انتفاعی نفسنه حاصل اولان نسنه دن انتفا عندن البته دوندر بعده مؤلف در بادرایت حدیث
سالم بن ابی الجعدی بو وجهله ذکر وروایت ایلدیکه قبیلهٔ اشجعدن برکسنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه کلوب فقر واحتیاجندن شکایت ایلدکده اکا صبر ایله امر ایلدیلر بعده اول کسنه کیدوب اعدادن
اخذ غنیمت وحضور نبوی یه ایصال ایلدکده غنیمتی اکا علی وجه الطیب حلال قیلدیلر والله تعالی وتقدس
آیتك شاننده ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لا یحتسب آیت جلیله سین انزال بیوردی ایشته
بو حدیث جلیل برایکی کسنه بغیر اذن الامام دار الحربه علی وجه التلصص دخول وبعض غنائمه کسب ووصول
ایتدکلرنده غنیمتلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالی اصل اصیللریدر اما اهل منعه
بشقه در واذن امام ایله کیدن برایکی کسنه بنه بشقه در وهر موضعده که مصابده حکم غنیمت ثابت اوله آنده شخص
مصیبله سائر عسکر برابردر وهر موضعده که ثابت اولمیه مصیبه تخصیصی مقرردر واکر اخذنده بر جماعت اشتراك
ایدرلرسه بینلرنده علی السویه تقسیم اولنوب فارسلری راجللری اوزره تفضیل اولنماز زیرا تفضیل تخمیس کبی
غنیمته مخصوصدر ومصاب مرقوم غنیمت دکلدر بلکه بر مال مباحدر که آنی علی وجه التلصص لا علی وجه
اعزاز الدین احراز ایتمشلردر بو جهتله اخذ صید وحشیش منزلهسنده در واکر اشیاء مذکوره دن بر نسنه یی
متلصصیندن شخص واحد اخذ ایلدکدنصکره حفظ ایچون رفیقنه ویروب اول دخی محافظه ایدرك دار اسلامه
اخراج ایلسه بنه اخذ ایلین شخصه تملیك اولنور زیرا ایدی اکا سبقت ایدوب وآنك امریله رفیقنك اخراج ایدنجه دك
حفظی بنفسه حفظی کبی اولمغله اکا لاحق اولمشدر اما رفیق دار الحربده یدندن جبر وتغلب ایله اخذ واخراج ایتمش
ایسه اکا اخراج ایلین مالك اولور زیرا شخص اول مجرد اخذ ایله اکا مالك اولمامشدر زیرا منعهٔ مسلمینده دکلدر که اخذ
ایله محرز اوله پس احرازی انجق دار اسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخی انجق یدندن انتزاع ایلین غاصبدن
تحقق ایتمشدر لکن بن بر مسلم بر غنیمتی اخذ ایلدکدنصکره رفیقی قهر وغلبه ایله یدندن انتزاع ایتمکی جائز کورمزم
زیرا یدی اکا سبقت ایتمشدر ویدمسلك مسلمین اوزره حرمتی واردر وهم آنی دینله احراز ایتمشدر وبر باب منقد مده

مترجم فقیر دیر که قصهٔ مزبوره
کتاب السیر الکبیرده مذکور اولدیغی
وجه اوزره ترجمه اولندی لکن
کشاف وانوار التنزیل وسائر کتب
تفاسیرده واصابه وغیری کتب
احادیثده تقریر کاه مخالفت کلیه
اوزره تحریر اولنمشدر خوفا عن
الاطناب جمله سی نقلدن اجتناب
اولندی لکن علی جمیع التقادیر
قصهٔ مرقومه ده مدعای معهوده
دلیل واردر مطالعه ایلین ذوات
ظاهر اولور

بیان ایلدیك که دینله احراز حکم ملك وتقومده معتبر دکل ایسه ده حقوق الهیه ده راجع اولان حق ائمه ده اعتباری
مقرردر بو صورتده مشرکیندن بر طائفه مصابلرین قصدا اخذ ایله ورود ومسلمین دخی اوزرلرینه غلبه ایدوب
تخلیص مصابلرنده بذل مجهود ایلسه لر بنه ابتداء اخذ ایلین اوزره مردود قیلنور که اخذ سابقله اکا حق
اولدقدنصکره ابتلاء قتال ایله حکمنه تغیر ملحق اولماز سؤال اولنورسه که قتال مزبوره مباشرتلرنده نیچون حکم
تلصصدن اخراج اولنوب حکم اهل منعه ده ادراج اولنمادیلر تا که مصابلری حکم غنیمتده اندراج ایلیه جوابده
دیرز که وقوع قتال قصدی اولمیوب اتفاقی اولمغله آنلر حکما قاهرین اولمازلر کورمز میسنکه متلصصین مرقومین
مشرکیندن بر قومی ناکاه اولرایکن بولوب جمله سنی قتل واموالارین اخذ واحراز ایلسه لر مأخوذلری غنیمت
اولمیوب بلکه هر بری کندو مأخوذیله تخصص وامتیاز ایدر ما نحن فیه دخی بویله در توضیحی اولدر که
متلصصین مرقومین اهل منعه اولدقلرنده مصابلری البته غنیمت اولدقدنصکره اعدادن آنی تخلیص ایچون
حسب الابتلا قتال ایدوب ایتمکله حکمی متغیر اولمدیغی کبی اهل منعه اولمدقلرنده مصابلری غنیمت اولمدقدنصکره
بنه قتال وعدم قتال ایله حکمی متغیر اولماز واکر اهل منعه اولمیان متلصصین بعض غنائمه اصابتلرندنصکره بنه
بعض غنائمه اصابت ایلین عسکر مسلمین دار الحربده آنلره لاحق اولسه بو صورتده اولا مصاب فریقین تخمیس
اولنور بعده مصاب فریق اول فریق ثانی ایله بینلرنده تقسیم اولنور زیرا فریق ثانی قصد غزا ایله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزلهٔ مدده نازل اولملریله مصابلرنده شرکتنه نائل قیلنورلر اما مصاب فریق ثانیده فریق اول
تشریك اولنماز مکر صکره تصادف قتال ایله اول مصابدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده لر زیرا فریق اول قصد
غزا ایله داخل اولمدقلرندن منزلهٔ مدده نازل اولمیوب مصاب جیش حقنده حاللری شول دار الحربده تاجر
یا اسیر یا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جیشه ملتحق اولانلرك احواللری کبی اولور وبر بالدفعات بیان
ایلدیك که بونلر مجددا ملاقی قتال اولمدقجه شرکت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله سنده وجوب خمس اکا
مبنیدر که جمله سی قوت جیشله محرزه اولوب معنای اعزاز دین تحقق ایلمشدر واکر بر عسکر اولا باذن الامام
یا خود بلا اذن دار الحربه داخل اولوب بعده برایکی کسنه امام آنلری عسکره لحوقدن نهی ایتمشیکن بلا اذن
عسکره واصل اولسه لر نظر اولنور اکر لحوقلری عسکرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ایسه بعد اللحوق مصابلرنده
شریك اولورلر واکر اصابتلرندن متأخر ایسه تشریك اولنمازلر مکر صکره ملاقی قتال اولوب برابر اقتتال ایده لر
زیرا بغیر اذن الامام دخوللرنده متلصصین اولملریله قتالده معیت ایتمدکجه مدد جیش عد اولنمازلر نکتهسی
اولدر که مدد جیش اولان اهل غزا اولمق لازمدر وبونلر تلصص اوزره دخوللرنده حکما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شرکتلرنده انجق حقیقهٔ اهل غزا اولمق اعتبار اولنور وبو معنی قتالده معیتلرینه موقوفدر
اما لحوقلری اذن امام ایله اولسه بو صورتده نفس دخولله اهل غزا اولملریله مدد جیش اولوب التحاقلرندن اقدم
جیشك مصابلرنده دخی تشریك اولنورلر واکر بر قوم مرتدین دار الحربه لحوق بعده قبول اسلام ایله دار الحربده
عسکر مسلمینه لصوق ایلسه لر بونلرك حاللری اهل حربدن هنوز قبول اسلام ایدنلر ایله برابردر زیرا ارتداد ایله
دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صکره اسلام ایله جیشه التحاق ایلسه لر دخی اهل غزا
ومدد جیش اوله مزلر مکر ابتلاء قتال ایله مصابدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده لر واکر بر قوم بی منعه بغیر اذن الامام
دار الحربه دخول وبعض غنائمه وصولدنصکره آخر قوم بی منعه دخی بعض غنائمه اصابتلرندنصکره اذن امام ایله
آنلره لحوق وحلول ایلسه لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع بنه اهل منعه اولمامشلر ایسه متلصصین قبل الاجتماع وبعده
اصابت ایتدکلری غنائمله بلا تخمیس متخصصین اولورلر زیرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حکم اصابتلری
متغیر اولمیوب مصابلرنده قبل الاجتماع جاری اولان حکم بنه جاری ومتغیر اولمغله آنلردن هر بری مأخوذیله
متمیز اولور لکن آنلره لاحق اولنلر اهل منعه اولمش اولسه لر جواب مسئله بشقه در که بو صورتده بونلرك التحاقلریله
متلصصینك صفت اصابت واحرازلری متغیر ومصابلرنده تفصیل آتی الذکر اوزره حکم غنیمت متقرر اولور
وما نحن فیهده اذن امام ایله لاحق اولنلرك قبل الاجتماع وبعده اصابت ایتدکلری تخمیس اولنوب باقیسی کندو
بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ومتلصصینله اجتماعلری منزلهٔ عدمه تنزیل اولنور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بو صورتده قبل الاجتماع هر بری اصابت غنائم قیلدیغی کبی بعد الاجتماع دخی جمیعا
اصابت مغانم ایلسه لر کرکدر که اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس اولنه بعده هر فریقك قبل الاجتماع
مصابلری کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنوب بعد الاجتماع مصابلری بین الفریقین بنه سهام

غنيمت اوزره تقسيم اولنه زيرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملريله جميع مصابلرنده احراز على وجه القهر متعين اولمغله جمله سنده وجوب خمس متبين اولور انجق هر فريقك على الانفراد منعه سى بولنمامغله فريق آخرك قبل الاجتماع مصابنده مدد حكمنده داخل اولمديقندن مصاب مذكور هر فريقك كندو بينلرنده تقسيم اولنوب فريق آخر مشاركتله مداخل اوله مز مكر بعد الاجتماع ابتلاء قتاله هر فريق فريق آخرك مصابندن دفع اعدا اوزره اقتتال ايده لر بو صورتده جميع مصابده اشتراك ايدرلر واكر بو مسئله ده فريق ثانيك دخى دخولى بغير اذن الامام ايسه جوابى مسئلهٔ سابقه يه موافقدر انجق برو جهله آندن مفارقدر كه بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابى دخى سهام غنيمت اوزره بين الفريقين جميعا تقسيم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كما آنده وجه مشروح اوزره هر فريقك كندولره تخصيص وتقديم اولنور زيرا بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابلرى مصاب فريق آخر ايله حكمده مساوى اولمغله جمله سنده همان احراز ايله حال تأكد حقه اعتبار اولنور حال تأكد حقده دخى اهل منعه بولنمارله احراز قوت جميعله تمام اولديغى آشكار اولمغله جمله سى تخميس وباقيسى بين الجميع تقسيم اولنمق بديدار اولور اما مسئلهٔ سابقه ده هر فريقك حكم مصابى آخره مخالفدر كه اذنله داخل اولنلرك مصابلرى غنيمت اولمغله متلصصين اكا شريك دكللردر ومصاب متلصصين غنيمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اكا شريك دكللردر مكر هر برى مصاب آخردن دفع اعدا ايچون قتال ايده لر بو صورتده جمله سى غنيمت اولوب احرازى قوت جميعله تتميم اولنمغله بين الجميع تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده بلا اذن داخل ايكى فريقك برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ايسه منعه سى بولنمايانلر اهل منعه نك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر مكر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اوله لر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقى قتال اولمسه لر دخى آنلره تشريكله خوشحال قيلنورلر زيرا مصابلرى منعه لريله احراز ايتملريله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلنده واقع اولمشدر اما صورت اولى ده اذنله داخل اولنلر دخى اهل منعه اولمدقلرندن متلصصين مصابلرينى آنلرك منعه لريله محرز اولمامشلردر واكر اهل منعه بلا اذن وغير اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ايسه هر برى آخرك جميع مصابنده شركتله مداخل قيلنورزيرا حين دخولده احد الفريقين باعتبار المنعه وفريق آخر باعتبار الاذن اهل غزادن عد اولنمغله هر برى مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واكر منعه لرى بولنميان فريقيندن هر برى دار الحربه اذن امامله داخل وهر برى بعض غنائمه اصابتدن صكره بربرينه متواصل اولسه لر بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولمملرينه اعتبار اولنميوب همان مجموع مصابلرى تخميس وباقى بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم ابتدار اولنور زيرا اذن امام فريقينه شامل واذنله نفس دخولده هر برى حكم غزاده داخل اولمغله هر برى آخر ايچون قبل الاجتماع مصابنده دخى مدد منزلنه نازل اولمشدر سؤال اولنورسه كه فريقيندن هر برينك منعه لرى اولمامغله صورت مفروضه ده هر برينك اصابت واحرازى آخرك منعه سيله حاصل اولمامشيكن هر برى آخرك مصابنده شركته نتيجه واصل اولور جوابده ديرزكه بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرينه مدد عد اولنوب منعه لرى بولوب بولنمامغه اعتبار اولنماز كورمزميسنكه عسكر دار الحربه داخل وغنائمه واصل اولدقدن صكره اذن امامله برايكى كمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعه لرى بولنمغين مدد عد اولنوب مصاب عسكرده شركته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسه لر بويله دكلدر مانحن فيه دخى بونك كبيدر وعلى هذا فريقيندن هر برى اهل منعه اولوب ايكيسيده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسه لر جميع مصابلرى تخميس وباقى بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا هر برى حين دخولده منعه لرى ايله اهل غزا واجتماعله بربرينه مدد اولدقدن صكره احراز مصاب جمله فريقين ايله تمام اولمغله جميع مصابده جمله سى شريك اولوب سهام غنيمت اوزره اقتسام ايدرلر والله اعلم

باب ما يصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب * يعنى اسراء موحدين واهل حربدن قبول اسلام ايلين مهتدينك ظفر ياب اولدقلرى غنائمك احكامنده معقود بابدر دقايق رهينه در باب الشركة فى الغنيمة اثناسنده بيان ايلديكه دار الحربه داخل اولان عسكردن برمسلم اسير اولوب بعده فرار ايله قبل خروج العسكر كلوب عسكره ملتحق اولسه اسير ايكن مصابلرنده دخى شركته مستحق اولور زيرا عسكر ايله برابر قصد قتال الله داخل اولدقده سبب استحقاق برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله ماينه حلول ايلين اسرى منزلهٔ عدمه نازل ومعسكرده حاضر ايكن مريض اولمق حكمنده داخل اولمشدر وبو بابده ابتداء دخولى اذنله اولوب

اولمامق برابر وعلى كلا التقديرين عسكر ايله قصد قتال اوزره دخولنده غازى عد اولنديغى مقرردر كورمزميسنكه عسكر ايله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صكره ترك تجارت وقتاله مباشرتدن صكره اسير اولسه ياخود اهل حربدن ايكن قبول اسلام وقصد قتال الله مسلمينه انضمامدن صكره اسير اولسه بعده فرار ايدوب عسكر غنائمى دار اسلامه احراز وبيع وتقسيم ايتمدين عسكره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشيكن بنه مصاب عسكرده شركته مستحق اولور اما كندو هنوز اسير ايكن اول عسكر خروج ايدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش اولان عسكر آخره لحوق وولوج ايلسه آنلر ايله غنائم سابقه لرنده شركته نائل اوله مز مكر مجددا ظهور قتال الله اول غنائمدن دفع اعدا ايچون مقاتل اوله زيرا بو وقته كلنجيه دك سبب استحقاق بو عسكر ايله برابر منعقد اولمديغندن آنلرك حقلرنده بونك حالى دار الحربده قبول اسلامله عسكره ملتحق اولان كمسنه نك حالى ايله متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودى انجق مشركيندن نفسنى تخليص اولمغله مجرد عسكره التحاقله مدد عسكر عد اولنماز مكر مصابلرندن دفع اعدا ايچون مجددا مباشرت قتاله مقصودى امداد اولديغنه استدلال اولنه ومانحن فيه دخى بويله در واكر اسير مرقوم حين فرارنده بعض مشركينى قتل وماللرينى اخذ ودار اسلامه اخراج ايتمش اولسه بلا خمس جمله سنه مالك قيلنوب شول حربى منزلنه تنزيل اولنور كه دار الحربده قبول اسلامدن صكره فعل مزبورى اتيان وتكميل ايليه نكته سى اولدر كه اسير مزبور بلا منعه دار الحربده مقهور اولديغندن فعل مذكوردن مقصودى على وجه اعزاز الدين قتال اولميوب همان يدلرندن سلامت نفسى استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قيلنور اما بو مسئله لرده اسرا ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايدنلر اهل منعه بولنسه لر بو صورتده جميع مصابلرى تخميس وباقى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم وايچلرندن بالنفس اخذ ايلين وايلمين حكم غنيمت اوزره تسويه قيلنور وصورت مفروضه ده حين احرازده اهل منعه بولندقلرندن صكره مذكور بندن هر فريق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق ياخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حكم مشروحده برابردر زيرا مذكورين اهل حربله فى الحقيقة محاربين ايكن ماللرين بطريق القهر اخذ ومنعه لريله احراز ايتملريله مصابلرنده معناى اعزاز دين متحقق اولوب غنيمت ايدوكى متعين وممتاز اولمشدر واكر اسراء مسلمين اهل حربدن برقومى خدعه ايله قتل وماللرين اخذه قادر اولسه لر حقلرنده جائز كور بلور زيرا آنلر اهل حربله فى الحقيقه محاربين ايكن ايچلرنده مقهورين ومظلوم ميندر پس كندولره ظلم ايدنلرك بعضلرندن وقت فرصتده انتقاملرى جائزدر بو صورتده اول مالى دار اسلامه بلا منعه اخراج قيلسه لر آنلردن هر برى كندو مأخوذينه مالك اولوب آخرى اكا مشارك قيلنماز واكر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ايسه بنه على السويه آنده متشارك قيلنورلر زيرا بعد الاجتماع دخى اهل منعه اولمدقلرندن مصابلرى حكم غنيمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ايلين كمسنه مأخوذنى حفظ وتحمل ايچون رفيقنه اعطا اول دخى دار اسلامه اخراج قيلسه بنه صاحب اولنه رد اولنور زيرا امين اتخاذ ايلديكى رفيقنك يدى كندو يدى كبيدر اما رفيقى بطريق التغلب اخذ واخراج قيلمش ايسه اكا رفيقى مالك اولور وبز بو مسئله يى باب متقدمده بيان ايلديك واكر فعل مرقومه اسراء مسلمين بعد تحصيل المنعه مباشرت ايدوب دار الحربده قبول اسلام ايدنلر دخى بلا منعه مبادرت ايلدكدن صكره فريقين دار الحربده مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ايلسه لر بو صورتده جميع مصابلرى اهل منعه دن برقومك يدلريله دار اسلامه احراز اولنمش غنيمت اولمغله البته تخميس اولنور بعده منعه سى اولميان فريقك مصابى بين جميع الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بونلر مصابلرين فريق آخرك منعه سيله احراز ايتملريله فريق آخر بونلره باعتبار المنعه مدد حكمنده اولمشلردر لكن بونلر اصحاب منعه يه قبل الاجتماع مصابلرنده شريك اوله مزلر زيرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذكورى منعه لريله احراز ايتمديلرتا كه اول مصابده آنلره رد ء وبناه حكمنده اوله لر مكر بعد الاجتماع مبتلاى قتال اوله لر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ايچون قتالده اجتماع ايتملريله نفس اصابتده شريك كبى اولدقلرندن آنده تشريك اولنورلر بشرط آنكه صكره دن ملاقى اولوب قتال ايلدكلرى اهل حرب اهل منعه اوله لر زيرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتاله حكم سابق متغير اولماز زيرا دفع اعدا ايچون قتاله تغير حكم انجق اعدا ايادى مسلميندن تخليص ايتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف مذكور انجق اهل حربدن اصحاب منعه يه ملاقاته حاصل اولور يوقسه برايكى حربى يه ملاقاته اولماز واكر فريقين مرقومينددن هر برى حين اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله كسب منعه ايلسه لر بو صورتده اول وآخر جميع مصابلرنده شريك اولورلر زيرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ايله حاللرى متغير اولمغله متفرقا اصابتلرى ايله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشدر نکتهسی اولدرکه بو صورتده بر برینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هر فریق کندو مصابنی انجق آخرك قوتیله احرازه قادر اولمشدر اما مسئلهٔ سابقهده بشقهدر
واکر فریقین مذکورینك هر بری بلا منعه ایکن امام الاسلام هر برینه ارسال پیام واهل حربدن قادر اولدقلرین
قتل ومالارین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلر دخی بو مصلحتی اتمام وبر برینه ملاقی اولمادن خروج دار اسلامه
اقدام ایلسهلر بو صورتده هر فریقك مصابی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزادن اولوب شول قوم بی منعه منزلنه نازل اولمشلردرکه اذن امام ایله دار الحربه
داخل اولهلر نکتهسی اولدرکه امام بونلرك حاللرینی بیلوب وفعل مذکور ایله امر ایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب وبونلر دخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلك فریقین مذکورین دار الحربده مجتمع اولوب اجتماعله
اهل منعه اولسهلر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه بینه امر امام جملهسنی
جامع وقهر وغلبهلری اول وجهله واقع اولور وبرباب متقدمده بیان ایلدیك که فریقینك بو وجه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امام ایله واقع اولوب دار الحربده مجتمع اولسهلر مصابلرنده بر برینه شریك قیلنورلر کذلك فعل مذکوری
دار الحربده امر امام ایله اتیان ایتدکلرنده بینه شرکته شایان اولورلر واکر امام بر قوم بی منعهیی طلب غنیمت ایچون
دار اسلامدن ارسال ایدوب آنلر دخی دار الحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدینك فرار ایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هر فریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسهلر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال ایله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلر ایسه بو صورتده اذن ایله داخل اولنلر باعتبار الاذن قاهر اولملریله اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنهجغی امر ظاهردر وفریق آخرك مصابی بلا تخمیس بر برینه اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه هر بری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله مز زیرا بونلر قبل الاجتماع وبعده کرك منعه وکرك
اذن امام ایله قاهر اولمدقلرندن لصوص ایدوکلری ظاهر وحکم لصوص بو مذکور ایدوکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذن ایله داخل اولنلر نیچون فریق آخر حقنده باعتبار الاذن اهل منعه منزلنه نازل وآنلره
مدد حکمنده داخل قیلنمادیلر جوابنده دیرزکه اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلنمق انجق قوت ومنعهلریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظر ایله در ومعنای معهود بو بابده غیر موجوددر واذن ایله داخل اولملرك مصابلری
باعتبار الاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیهنك مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعهلری اعتباریله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعهلریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکا دخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بو صورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار
اولنوب صکرهدن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هر فریقك مصابنده دخی تغیر حکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضهده اذن ایله داخل اولنلر بلا منعه
وفریق آخر اهل منعه بولنسهلر بو صورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بر برینه مشارك اولورلر زیرا اذن ایله داخل
اولنلر باعتبار الاذن وفریق آخر باعتبار المنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردرکه بر قوم بی منعه اذن امام ایله داخل وبعد اصابة الغنیمة عسکر غازیمینه واصل اولهلر پس آنده فریقین
بر برینه جمیع مصابده مشارك اولدقلری کبی بونده دخی متشارك اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومهده اذن ایله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسهلر بو صورتده اهل منعه فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرین دخی
منعهلریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعهیه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اوله مزلر مکر صکرهدن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارك اولهلر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسهلر بو صورتده جمیع مصابده بر برینه شریك اولورلر زیرا هر بری منعهسیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعهدن ایکی عسکر دار اسلامدن داخل ودار الحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیر مؤثردر والله اعلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دار الحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرك احکامی بو بابدن استخراج اولنور بر قریبا باب المسلم یخرج

من دار الحرب مسئلهسنده اعلان واخبار ایلدیك که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئی بلا رضاهم اخذ
ودار یمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری بر قوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جملهسنی قتل ومالارین اخذ وحضور
رسالتپناهی یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومهیی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بو جهتدن اولان مسئلهده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیر نصیب دیرکه صورت مزبورهده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یا ذمت یا امان ایله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینهیه ابتدار یاخود ذو الید مضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام اکا رد ایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلمیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امان ایله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمك اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دار الحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیدن بو مقدار ایله اکا رد اوزره اجبار ایده مزکور مزمیسنکه مستأمن مرقوم دار الحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاك ایتدکدنصکره دار اسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اولبابده
مخاصمهیه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون بر شیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مالارین اخراج ایلدکده دخی بو وجه
اوزره قرار ویریلور کذلك مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین دار اسلامه اخراج ایتمش اولسهلر بینه
حکمی مستأمن واحدك اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امام ایله
ایتمشلردر بو تقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دار الحربده اجتماعله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذهٔ
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسهلر بو صورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس وباقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماعله نه مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجددا قتال ایدهلر وبعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس وبین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراك ایتمشلردر ومستأمنینك بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعهلریله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری دار اسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتال ایله اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایدهلر بو صورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارك اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت المال ایله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیهدك ابقا ایدر زیرا بو صورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کور مزمیسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بو صورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدرکه صاحبنه ایصال ایله غدری ازاله ایلیه کور مزمیسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعهلریله عسکره کلوب سزکله قتال ایدهرز یاخود اول تجار ایله بیمزی تخلیه ایدرسز تاکه
مطلب هبت الریح والقت الثوب فی حجر انسان
بز آنلری قتل ویدلرندن اموالیمزی اخذ ایدهلیم دیسهلر اهل حربی قتال تجار اوزره ترك واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور وبو بابده نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بو وجهله صد ایتمکله اولور کذلك استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالك غیری بعض رجال
اولسهلر بینه حکم شرعی بو منوال اوزره دروا کر مسئلهٔ مذکورهده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بو صورتده
کرکدرکه اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایدهلر زیرا احرازی کندو ومنعهلریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسهلر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام مثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وانفاذ
اولمیوب بلکه امان ایله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر ایدرز زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدرکه هبوب ریحله برکسنهنك قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

اولیوب همان کلوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولوروا کر دار الحربده بر مستأمن دار اسلامه چیقوب بعده
دار الحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمدلر
وقت فرصتده اهل حربی قتل ومالارین اخذی جائز کوریلورز برا دار اسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلسون
بیلرلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلا استیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن
اولیان مسلم ایله سیان اولمشدر کور مزمیسنکه اهل حرب حالنه واقف اولسه لر ایدی آنی قتل ومالنی اخذ ایدرلر ایدی
عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولمازسؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ
اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلمدکجه معنای غدر ینه
باقی ایکن نیچه حلال کوریلور جوابده دیرزکه بو یله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب
دکلدر بلکه اهل حربه لازمدر که مستأمندن غفلت ایتمیه لر تا که خروجنی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی
منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلملری الحرب خدعة نصی
اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلك مستأمن مزبور دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودت
ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بو کیفیت اوزره در زیرا اینلرنده اولان امان دار اسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی
منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بو صورتلرده اهل حرب آنی حین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك
دیو سؤال ایلدکلرنده بن دار الحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دار اسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن
کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسه لر
بو معامله لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کور مزمیسنکه
بر کمسنه دار الحربه الی الآن امانله داخل اولمامشیکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکزده فی الاصل
مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه لر اول کمسنه مستأمن اولوب بوندنصکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز
واکر مسئلهٔ مذکوره ده مستأمن مزبور طرف امامدن دار الحربه طلیعه بعث اولنمش بر قوم بی منعه یه خروج
وعودت ایتمش اولسه بو صورتده اهل حربه بر وجهله تعرضنه رخصت بوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ
عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین
دار الحربدن بر موضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدیلر ینه کالاول متفرق اولسه لر
بو صورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال
اولنورسه که بونلره دار الحربده حادث اولان منعه نیچون دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تا که
آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرز که انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور
ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل
عسکر بشقه در کذلك دار الحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن بر طائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن
محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایتمسه لر ینه وجه سابق البیان اوزره در زیرا اسرا ایدلرنده مقهورین واهل حربدن
قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیر محاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین
اولمازلر وبو مثللو منعه یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده اسراء مزبورین اهل
حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن
قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بولورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه یه التحاق
ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بو صورتده مشرکین حال مستأمنینه
واقف اولوب سز نیچون آنلره کندیکزدی عتاب ایتدککلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون
کندیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه لر صکره آنلره بر وجهله تعرضلری
حلال اولماز زیرا بو کلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدر که امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان
اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دار الحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بز عسکره
تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدیك دیو بسط معذرت ایلسه لر ینه جواب مسئله بو کیفیت
اوزره در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع برله نبذ امان وقتال ایده جکلرین
اعلاندنصکره قتال ایدوب یاتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله سنی دار اسلامه اخراجه مسارعت ایلسه لر
بو صورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس وبینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب
کند ومنعه لریله احراز ایتشلردر بو قسمه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابنه رد ایله آنلره افتا ایدر
اما حکمده جبر والجا ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام
ایلمش بر قوم مهتدین اولسه بو صورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره
تقسیم ایدر زیرا بونلر مأخوذلرین حین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش
اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش
اولملریله صکره دن حادث اولان منعه لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کور مزمیسنکه آنی منعهٔ
جیشله احراز ایتمش اولسه لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر بو قسمه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز
اما اسرا منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین
کند ومنعه لریله احراز ایتمش اولسه لر ینه بو یله در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار ثابت اما کندو منعه لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دار الحربده بلا منعه وبغیر اذن الامام
داخل اولمش بر قوم متلصصینه التحاق ایلسه لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه
بو صورتده هر فریقك بعد الاجتماع قبل الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص
ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلا جبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه
اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدرکه امام تخمیس
جمیع مصاب لصوصی تقدیم وباقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص
مصابلرین اخذ حلال ایله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدنصکره احراز واجتلاب ایلمشلردر
سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه
نیچه اتصال ایدرلر جوابده دیرزکه مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدر که
بو معنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلا جبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله
اخذ ایلدکلرندن احرازایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی بر أسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن
امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار مثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دار اسلامه ورود ایتمشلر ایسه بو صورتده
مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه لری انجق اهل حربله دار لرنده
اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز
ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامالری مساوی اولمغله مصابلری بلا تخمیس مباشر اخذ اولنلره
تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرقی اولدر که صورت مفروضه ده مستأمنین اهل حربه
قبل النبذ رجوع ایلسه لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بر وجهله تعرضلری حلال اولمز
اما منعه لری اعتباریله نبذ ایدوب مجددا استیمان ایتمدین رجوع ایلسه لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال
ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره ده مستأمنین بر أسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری
متلصصین اهل منعه بولنماسه لر ینه تفصیل سابق اوزره در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین
اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری
منتهی اولماز اما منعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بو صورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان
اذن امامله داخل اولان عسکره لحوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا
بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله وبلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده فریقین
قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه لر بو دخی هر وجهله مسئلهٔ سابقه یه موافق همان حکم واحدده مفارقدر که
بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب
کند ومنعه لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه ده احرازلری منعهٔ
لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده در لکن بو مسئله ده دخی بعد الاجتماع
ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ
واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بو قتالنده
دخی ثابت اولور بناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلا منعهٔ داخل اولان بر قومه

التحاق ايدوب بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنين بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر ومصاب
فريق آخر دخي تخميس وباقيسي كندولره تخصيص اولنوب مستأمنين تشريك اولنمازلر زيرا بوصورتده
مستأمنين بعد الاجتماع رجوع ايلسه لر ينه امان سابق اوزره راجع اولملريله دار اسلامه خروجلري دخي ينه حال
امانلرنده واقع اولمش اولديغندن اذنله داخل اولان فريقه مدد اولميوب دار الحربده محاربين دخي اولمدقلري
عند بمزده ظاهر وساطع اولمشدر كذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولسه لر دخي ينه بويله در مكر اهل حربه
نبذ عهود ايتمش اوله لر بوصورتده فريق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده وبعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنين
فريق آخره مشارك اولورلر زيرا اهل حربله بينلرنده امانلري منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخي كسب ايتمشلردر
وبز قريبا بيان ايلديك كه منعهٔ حادثه ايله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ايچون قتالدن اكثردر اما مستأمنين
ينه بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر زيرا احرازلري مستقلا اهل منعه اولان عسكر ايله ثابت اولمديغندن آنده
ولايت امام مثبت اولماز واكر اهل منعه اولميان مستأمنين دار الحربده اسير بولنوب ياخود قبول اسلامدن صكره
اهل منعه اولان برقومه التحاق ايدوب لكن نبذ عهود ايتمش اولسه لر بوصورتده اسرا وقبول اسلام ايلين
فريقك لحوق مستأمنيندن اقدم اولان مصابلري تخميس وباقيسي كندولره تخصيص اولنور زيرا بونلر اخذ
حلال ايله اخذ ايتمشلردر ومستأمنين التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر كه مصابلرندن دفع اعدا ايچون قتال ايتمشلردر
والتحاقلريله بونلره منعه پيدا اولمامشدر كه بونلر في الاصل اهل منعه ايديلر كذلك لحوق مستأمنيندن صكره اولان
مصابلري دخي ينه تخميس وكندولره تخصيص قيلنور زيرا مستأمنين نبذ امان ايتمدكلرندن اهل حربله محاربين
اولمامغله فريق آخر اهل منعه ايسه لر دخي مصابلريله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معناي فقهي اولدركه مستأمنين اهل حربله منابذه ايتمدكلرنده بعد الالتحاق دخي بينلرنده بولنان امان
باقيدر وامانلري باقي ايكن آنلري مصاب فريق مذكورده رد ومدد قيلمق غير ممكندر بناء عليه مصاب فريق
مذكور منعه لرينه اعتبار ايله غنيمت اولوب تخميس وباقيسي بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور ايكن ينه
مستأمنين آنده قطعا تشريك اولنمازلر واكر مسئلهٔ مزبورهده اهل حربه نبذ عهود ايتمش اولسه لر بوصورتده
بعد النبذ مصاب فريقين فيء اولوب بين الجميع تقسيم اولنور زيرا مستأمنين بو بابده مسلميندن اهل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه يه التحاق ايتمكله امانلري نهايت واصل اولوب عسكره بعد الالتحاق مصابلرنده رد،
ومدد منزلته نازل اولمشلردر اما مستأمنينك قبل الالتحاق مصابلرين امام جبر ايله اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا
اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمينله احراز ايتملريله امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار ثابت اولور لكن مسئلهٔ اولى
بشقه دركه آنده اسرا واهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ايسه دخي اهل حربله منابذه ايتمدكلرندن على الاطلاق
اهل غزا دكلر ايدي بو جهتدن مستأمنين مصابلرين منعهٔ مرقومه ايله احراز ايتمشلر ايكن ينه امام ايچون
ولايت اجبار ثابت ولوب همان رد ايله افتا ايدر واكر مستأمنين اهل حربله منابذه ايلين اسرايه التحاقدن اقدم
اهل منعه ايسه لر ينه امام مأخوذلرين رد اوزره جبر ايده مز زيرا مصابلرين كندو منعه لريله احراز ايدوب منعهٔ
اهل غزا ايله ايتمشلردر وبو مثللو امورده امام ايچون رد اوزره ولايت اجبار يوقدر مكر بعد الالتحاق مجددا
ملاقي قتال اوله لر بوصورتده اسراء مرقومين اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ايچون قتال ايتدكلرنده
امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمغله همان يدلرندن اخذ واصحابنه ايصال ايدر واكر مسلم مستأمن دار الحربده
بر حربينك مالني غدر ايله اخذ واخراج ايلديكدن صكره اول حربيي بر مسلم آخر اسير قيلسه مال مرقوم اول مستأمن
ايچون شمدي حلال طيب اولورمي زيرا مقدما اخراجله اگرچه اكا مالك اولمشيدي لكن حق مأخوذ منه آنده
باقي اولمغله طيب دكل ايدي بعده اسير اولدقده عبد اولوب مالندن حقي باطل اولدقده اخذ ايلين مستأمن ايچون
مانع طيب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه اسير ايلين مسلم اسيرينه ملك نفسنده خلف اولديغي كبي
حقوق سائرهسنده دخي خلف اولمق لازم ايكن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طيب اولمغله
سالم قيلنور جوابنده ديرزكه بلي بويله در لكن حقوقنده خلفيتي انجق قهر ايله محتمل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صكره مسلم آخردن قهر ايله محتمل التملك اولماز كورمزميسنكه بر حربي مستأمن
دار بمزده بر مسلمه دين ويروب دار الحربه عودتندن صكره اسير اولسه اول مسلمدن دين ساقط اولور وفيء دخي
قيلنمز زيرا ذمتده ثابت اولان دين قهر ايله محتمل التملك دكلدر بلكه ما نحن فيه دخي اولي دركه دين ذمت مديونده
ملك اسيردر اما ما نحن فيهده يد مسلمده بولنان مال ملك اسير دكلدر كورمزميسنكه اسير اولميوب ينه دار بمزه

رجوع ودينني طلب قيلسه مديونه قضا ايله جبر اولنور اما ما نحن فيهده اول مستأمنه كرك يدنده عيني باقيه وكرك
مستهلكه برنسنه ويرمكله جبر اولنماز سؤال اولنورسه كه رق تلف حكمي اولوب اسير مزبور في حكم الميت
اولمغله حق مذكورده وارثي اكا نيچون خلف قيلنماز جوابنده ديرزكه اثبات توريث رأيله اولميوب نصه محتاجدر
وبو بابده نص يوقدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اگرچه
نفسي تبدل ايتمشدر لكن هنوز احتياجي منقطع اولمامشدر بناء عليه وارثي املاك وحقوقنده اكا خلف
قيلمق غير ممكندر كذلك اول حربي اسير اولميوب لكن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربيي قتل ايلسه ينه
بويله در زيرا موتله حقي ساقط اولوب ورثه سي دخي استيلاء مسلمينله رقيق اولوب رق وارث دخي رق مورث كبي
مانع خلافت اولمغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طيب اولان قيام حق غير ساقط اولمشدر اما بو مسئلهده
حربي قتل اولنوب انجق دارلرينه استيلا واقع اولماسه اول مستأمن منه مال مزبوري ورثه سنه رد ايله افتا اولنور
زيرا ورثه مورثلرينك حقوق واملاكنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلري كبي قتلنده دخي خلف اولورلر
وورثه نك قيام حقلري مانع طيب اولمغله مأخوذ منهك قيام حقي كبيدر واكر مسئلهٔ مفروضهده مستأمن اول
مالي دار الحربده بولنان عسكره اخراج ايتمش اولوب بعده اول عسكر صاحب المالي اسير ايلسه لر مالي ايله برابر فيء
مسلمين اولوب بعد التخميس اهل عسكر ومستأمن بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولميدي عسكر آني منعه لريله احراز ايتدكلرندن آنده ثبوت حق عسكر لازم ايدي كورمزميسنكه
مستأمنك محلنده اسير مسلم بولنسه ايدي مال مرقوم غنيمت قيلنور ايدي ينه كورمزميسنكه ما نحن فيهده مال
مرقومي رد اوزره امام ايچون ولايت اجبار ثابت اولمشدر وثبوت ولايتي انجق آنده حق عسكر ثابت اولديغندندر
ومأخوذ منه دخي اسير اولدقده حقي ساقط اولوب مال مرقوم فيء اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حكم
شرعيده اول اسير اوزره مستحق الرد اولمغله يد اسيرده بولنان مال آخر كبي قهر ايله تملكه محل ايكن اوزرينه استيلا واقع
اولدقده اول دخي فيء اولمشدر اما مال مرقومي دار اسلامه اخراجي بشقه دركه آنده مال بطريق الحكم مستحق
الرد دكلدر بلكه آنده ملك مستأمن بحسب الحكم مقدمدر وبو معني حربيي اسير ايلين مسلمينك اول مال اوزره تمام
استيلالرينه مانعدر كذلك مالي عسكره اخراجندن صكره دارلرينه استيلاء مسلمينله حربي قتل اولنسه ينه فيء اولور
اما دارلرينه استيلا اولنميوب قتل اولنسه امام اول مالي اخذ وخلفاء حربي اولان ورثه سنه رد ايدر مسائل مذكورهنك
نظائري اولدركه دار بمزده مستأمن اولان حربي مالني بر مسلمه ايداع بعده دار الحربه رجوعندن صكره اسير
قيلنسه اول وديعه نفس حربي منزلته نازل اولوب اسير ايدنلرك قبضنده داخل قيلنور زيرا اول وديعه بطريق الحكم
صاحبنه مستحق التسليم اولوب يد مودع دخي يد صاحبي مثللو اولمغله حين اسرنده وديعه سي اوزره دخي حكم
استيلا ثابت اولور كذلك قتل اولنوب دارلري اوزره استيلا دخي واقع اولسه ينه اول وديعه فيء اولور اما دارلري
اوزره استيلا اولنميوب قتل اولندقده وديعه سي وارثي كلوب اخذ ايدنجه يه دك يد مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذكوره دخي بويله در ومستأمنك دار اسلامه احرازي ايله منعهٔ جيشله احرازي ميانلرنده فرق واضح اولدركه
مأخوذي بر جاريه اولسه آني دار اسلامه اخراجندن صكره اعتاق ايلدكده عتق نافذ اما عسكره اخراجندن صكره
اعتاق ايلدكده غير نافذدر پس بو بيان ايله نمايان اولمشدركه مأخوذيني دار اسلامه اخراجنده اوزرنده ملكي قائم وقيام
ملكي مأخوذنده ثبوت قهر مسلمينه مانعدر اما عسكره اخراجنده ملكي منعدم ومأخوذي اوزره قهر مسلمين ثابت
وواقعدر واكر دار الحربده اسراء مسلمين تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشركيني اخذ ودار اسلامه اخراج ايلسه لر
مصابلري تخميس اولنور زيرا اخذلري مباح اولوب عند الاحراز دخي باعتبار المنعه قاهرين اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنين بولنوب آنلر دخي اهل حربله منابذه ايتمش اولسه لر حكمي بشقه دركه مأخوذلري تخميس
اولنميوب اصحابنه رد ايله افتا اولنورلر زيرا اخذلري معناي غدري متضمن اولمغله حرام ايدي كورمزميسنكه مال
مأخوذ يد اسراده بولنوب قبل الاخراج مسلمين اول دار اوزره استيلا قيلسه لر اول مال دخي سائر اموالله تخميس
واسرا وعسكر بينلرنده تقسيم اولنور اما مستأمنين مزبورينك يدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستيلا تخميس
وفيء مسلمين قيلنوب آندن مستأمنينه نسنه ويرلمز زيرا مستأمنين امانلرنده برقرار اولدقجه يدلرنده بولنان مال
مرقوم يد صاحبنده موجود كبي اولمغله بعد الاستيلاء صاحبينك اموال سائرهسي كبي فيء اولوب مستأمنين
مزبورين اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشيئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه دركه آنلر اهل حربله محاربين اولدقلرندن
منعهٔ مسلمينله احراز ايلدكلري مالده اهل غزا منزلنده اولمشلردر بناء عليه مال مرقوم تخميس وباقيسي اسرا

وعسكر بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور لكن مستأمنين مزبورين قبل اخذ الاموال اهل منعه اولوب
اهل حربله مبايذه وقساله ايمش اولسه‌لر بو صورتده امانلرندن خارجين ومحسار بين اولملريله اسراء مزبورين
حكمنده داخلين اولورلر كورمزمبسنكه اول دارك اهلى قبل الاستيلا اسلام ياذمتى قبول ايلسه‌لر مستأمنين
بو صورتده رد ماللرنه مأمورين اولميوب صورت سابقه‌ده مأمورين اولورلر واكر دار الحربه عسكر آخر داخل
اولوب مستأمنين منابذين دخى آنلره التحاق ايلسه‌لر مستأمنين مال مزبوري كندو منعه‌لريله احراز ايدوب
منعهٔ جيشله ايتمدكلرندن آندن برشيئه تعرض اولنميوب جمله سى آنلره سالم قيلنور امامنابذين اولمدقلرنده حكم
مسئله بشقه‌در كه آنده احرازلرى انجق منعهٔ جيشله اولمغله امام اول مالى اخذ واصحابنه رد ايدر واكر جيش داخلين
اول دار اوزره استيلا وصاحب المالى قتل يا سير ايتمش اولسه‌لر بو صورتده اول مال عسكر ومستأمنين بينلرنده
فئ اولور ماداره استيلا ايتميوب همان صاحب المالى قتل ايتملر ايسه مأخوذ مستأمنينه تعرض اولنميوب انجق
ورثه سنه رد ايله امر اولنورلر وبز قريبا فرقلرين بيان ايلديك واكر دار الحربده مستأمن اولان برمسلم قراى دار الحربدن
برقريه‌ده نازل ايكن مسلميندن برعسكر صاحب منعه اول قريه يه مرور ورجال قريه يى قتل وذراريلرين سبى ايدوب
اول مستأمنه قطعا تعرض ايلمسه‌لر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابقى اوزره باقى اولوب اهل حربه بر
وجهله تعرضى حلال اولماززيرا بينلرنده اولان امانك انتهاسنى موجب نسنه بولنمامشدركه قريه بلده يه تابعه
اولمغله قريه قبل فتح البلدة دار اسلام اولمازوهم مسلمين آنى ترك ايدوب بكچدكلرندن دار اسلام قيلمق مرادلرى
اولمديغى ظاهر اولمشدر وعسكر مرقوم همان نزول وارتحال ايتملريله مستأمن مزبور نفسنى منعهٔ مسلمينله احراز ايتمش
اولماززيرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبور مثلا نائم بولنوب عسكرك مجئ وذهابلرين بيلمامك دخى محتملدر
بناء عليه على حاله امان سابق اوزره باقيدر اما عسكر قريب قريه‌ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم كيدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابق باطل اولورزيرا بو صورتده نفسنى منعهٔ جيشله احراز ايتمكله امان اهل حربدن خروجه آغاز
ايلمشدر حتى بعد العوده اهل حربى قتل ومالليرنى اخذا كا حلالدر كورمزمبسنكه اول مستأمن عسكر مرقومله نيجه
ايام سير وسفر وبرابر مشركيندن برقوله قتال ايدوب اهل حرب بوحالنه واقف اولمسه‌لر البته امانلرندن خروج ايتمش
اولور پس عسكر مسلمينه خروجى دخى بويله‌در واكر اول عسكر رجال قريه يى قتلارنده مستأمن مرقومى كرها
اخذ وعسكرلرينه ادخال ايدوب صكره مسلم ايدوكنى بيلوب تخليهٔ سبيل ايتملريله دار الحربه رجوع واتصال
ايلسه بونده كرچه مقتضاى قياس بينلرنده اولان امانك زوال ايدركه بلا اختيار ايسه ده نفسنى منعهٔ جيشله محرزه
اولوب عسكر آنى كرها دار اسلامه اخراج ايتدكلرنده البته عهد مشركيندن خارج اولديغى كبى بونده دخى خروجى
ظاهر حالدر لكن مؤلف عظيم الاحسان مسالك استحسان اولوب ديديكه عسكرك نزول ايلدكلرى محل
دار الحربدندر ومستأمن دار الحربده بولنسه نجه امانلرنده داخلدر مكر آندن نيدامانه دلالت ايدر برفعل صادر اوله
اولدخى عسكره مكرها خروجنده صادر اولمامشدر زيرا اكراهلرى وعد متلف ايله اولمش ايسه مكره ايچون اصلا
فعل باقى قالماز واكر مادون المتلف اولان تهديد ايله اولمش ايسه رضاسى باقى قالمازكه نبذ امانه دليل قيلنه امادار
اسلامه خروجى بشقه‌دركه مسلم دار اسلامده ايكن قطعا امان اهل حربده بولنماز كورمزمبسنكه مستأمن مزبور
اكراهله دخى دار اسلامه اخراج ولندقده اهل وعيالى ايچنده برسنه اقامت ايدوب دار الحربه عودتنه رخصت
ويرمسه‌لر بينه امان اهل حربده باقى قالورمى وبرفرد باقى قالور ديمز بناء عليه عسكر آنى كرها دار اسلامه
اخراج وتخليهٔ سبيل ايتدكلرندنصكره دار الحربه عودت ايلسه تجديد امان ايتمدكجه فرصت
بولدقجه قتل ومالنى اخذى جائز اولور والله تعالى اعلم

باب ما نظهر عليه اهل الشرك فيحرزونه من اموال المسلمين ثم تصيبه المسلمون * يعنى مشركين اموال مسلمين
اوزره استيلا وبعد الاحراز مسلمين يدلرندن آنى اخذ ايلسه‌لر استيلا اغرى بابنده مسائل حربيهٔ الاستيلاد ر بو سابقده
اهل حرب بطريق القهر او الجبرى اخذ ودارلريله احرازى اتمام ايتدكلرنده اكا مالك اولدقلرينى بيان واعلام
ايتمشيدك بناء عليه مسلمين صكره اول مال اوزره استيلا واخراج ايدرلرسه اول دخى سائر اموال اهل حرب كبى
غنائمه ادراج اولنور لكن صاحب المال كافل القسمة ظفر بولدقده بلا شئ اخذ وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدرزيرا مظلومدر ومسلمين اوزره اكا نصرت وآندن دفع ظلمله قيام واجبدركه مسلمين برندن دفع ظلم
ايتمدكجه دار اسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومى دفع ايلمك جملهٔ مسلميندن انجق اهل غزا اوزره واجبدركه
آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابله خدمتلرنده كفايت معاشلرين اخذ ايدرلر بو وجهله مال مرقوم آنلرك

بدل بنه انفصال ايلدكده حكم شرعيسنده بو وجهله بسط مقال ايده رزكه قبل القسمة غنائمده حق تملك عامهٔ
عسكركدر ودفع ظلم جمله سى اوزره واجبدر ودفع ظلم دخى اول مالى صاحبنه رد ايتمكده در پس بلا شئ ردى
اوزرلرينه واجبدر امابعد القسمة آنده تملك انجق صاحب سهمه متعيندر وكندو ملكنى تسليمله صاحب المالدن
دفع ظلم آنك اوزرينه واجب دكلدر لكن صاحب سهمك حقى انجق ماليتنده در حتى امام ايچون بيع غنائمله
تقسيم ثمن جائزدر وصاحب المالك حقى عيننده در پس مراعات حقين واجبدر ومراعات حقين دخى صاحب المال
ديلرسه صاحب سهمه حق ماليتنى ايصال ايلدكده عين مالنى كندويه ايصال قيلمقده در وهم قبل القسمة غانمين
ايچون ثابت اولان حق مجرد در ملك دكلدر وصاحب المال ايچون دخى ثابت اولان بنه بويله در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ايله ترجح ايتمكله مجانا اخذ ايدر امابعد القسمة صاحب سهم ايچون ثابت اولان ملكدر
وصاحب المال ايچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخى اولسه شرعا ملك مستقره معارض اولماز پس بنه
طرفينه مراعات واجبدر ومراعات انجق ديلرسه مالنى قيمتيله اخذ ايلمكده در كذلك بعد احراز المشركين برمسلم
دار الحربه كيروب اول مالى ثمنيله اشترا واخراج ايلدكده بنه صاحبى ديلرسه ثمنى ايله اخذ ايدر واكر اهل حرب
اول مسلمه هبه ايتملر ايسه ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر وبو طريقله ذكر ايلديكمز ايكى حقه رعايت اولنور ومؤلف
مصيب المقال مدعاى مشروح المال اوزره متن كتابده روايت قيلديغى احاديثله استدلال ايلمشدر اول احاديثدن
بريسى حديث تميم بن طرفه در ديمشدركه مشركين برمسلمك ناقه سنى اخذ ايدوب مسلم آخر آنى مشركيندن اشترا
ايلدكده مسلمين مذكورين حضور نبوى يه ترافع ايلديلر ورسول الله عليه السلام اعط ثمنها الذى ابتاعها به
والافخل بينه وبينها يعنى بدل بيعى اولان ثمنى ويروب ناقه يى اخذ قيل اكر ويرمزسك ناقه ايله آنك بينلرين
تخليه قيل ديو صاحب الناقه يه امر ايلديلر بعده مؤلف عالى نژاد زيد بن ثابت وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذى اوزره اكا سبيل يوقدر ديدكلرينى ايراد ايلدى لكن مرادلرى
مجانا اخذ اوزره سبيلى يوقدر اما قيمتنى ويردكده مالنه احقدر ديمكدر وحسن بصرى وامام زهرى رحمة الله عليهما دن
دخى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز ديدكلرينى ذكر ايلدى لكن بو قوللرى غير مأخوذدركه
كبار صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتينك اجماعلرينه مخالفدر وحضرت ابى بكر رضى الله عنه دن
مرويدر ديمشدركه تقسيم اولنسون اولنماسون صاحبى مالى اوزره اقامت بينه ايتدكده اوزرينه رد اولنور وبز بو قولى
اخذ ايده رزكه صاحبنك حقى حجتله ثابت اولمادقجه اخذينه قادر اولماز وطريق ثبوتى انجق اقامت بينه در
وحق ثابت اولدقدنصكره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر ومراد صديق رضى الله تعالى
عنه دخى صاحبى بعد القسمة اداء قيمته رغبت ايدرسه اكا احقدر ديمكدر واهل ذمت دخى نفوس واموالرى
دار اسلامله محرزه اولديغندن معصومه ومتقومه اولمغله حكم مذكورده مسلمين كبيلردر حتى اهل حرب اوزرلرينه
استيلادنصكره مسلمين آنلرى تخليص واخراج ايلسه‌لر آنلر دخى احرار مسلمين كبى استرقاق اولنمازلر واموالرى
دخى بعد الاستيلاء استنقاذ اولندقده حكم اموال مسلمين آنده اجرا وانفاذ قيلنور وامام مكحول رحمه الله
تعالى دن منقولدر ديمشدركه اعدادن برحربى مسلميندن برجيشه كلوب سزه براسير مسلمى كتوره‌يم
فداسنى ويرمبسز بكا خبر ويريكز ديوب جيش دخى بلى ويررز ديو معاهده وشئ معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ايتدكلرندنصكره اول مسلمى كتوروب بعده اول حربى جيش ايچنده هالك اولسه كركدركه فداء
موعودى ورثه سنه اعطا ايله عهده‌دن خروجه سالك اوله‌لر زيرا حياتنده ايكن شرطمزه وفا بزله فدايى
كندويه اعطا اوزريمزه واجب اولديغى كبى موتندن صكره دخى خلفاسى اولان ورثه سنه اعطاء التزام
فدا ايلين كسنه‌لر اوزره لازم ولازبدر وامام ابراهيم عليه رحمة رب الرحيم دن مرويدر ديمشدركه برمسلم اهل حربدن
اسير اولان حر مسلمى اشترا قيلسه اول اسير اوزره ثمنى مشترى ايچون دين لازم الادا قيلنور لكن حكم مذكور امرى ايله
اشترايه موقوف ومراد امام بو معنى ايدوكى ظاهر ومعروفدر زيرا استرقاق احرار صحيح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقيقى اولميوب انجق فداء مسلم ايدوكى امر صرف يحدر بناء عليه امرى يوغيسه اداسنده متطوعدر وامرى
وار ايسه حين امرنده فداسنى مستقرض حكمنده اولمغله اوزرينه مشترى ايچون دين فدايى مستبعدر كورمزمبسنكه
بركسنه كندو دينى طرفندن ادا ايله آخره امر ايلسه بعد الادا اوزرينه رجوع ايدر اما بلا امر ادا ايلسه رجوع
ايده مز ومديون اسير داين كبى اولوب حكم مذكور مشابه اسير اولان دينده ثابت اولنجه حقيقت اسيرده بالاولويه
متبيندر اما عبد وامه اهل حربه فرار وآنى اخذ ايتدكلرندن صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا وتخليص ايلسه‌لر

عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیٔ رد وتخصیص اولنور
لکن فرس رمیده اولوب اهل حربه فرار ایتدکده بو یله دکلدر وعند الامامین رحمة الله تعالی علیهما عبد
وامه ده دخی جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره درکه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة انجق
قیمتیله اخذه قدرتیابدر وامام ابو حنیفه رضی الله عنه بر وجه دقیقله بینلرین تفریق ایدوب دیدیکه آتلک
ید محترمه سی نفسی اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امادابه بویله دکلدر ومسئلهٔ مذکوره
بین العلما معروفه ومشهوره در لکن امامین همامین ذکر اولنان مقاللری اوزره حدیث عمر رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال ایلدیلرکه سرعسکری اولان ابو عبیده رضی الله عنه بومسئله دن اکا سؤال ایتکله جوابنده
ان کانت الامة خمست وقسمت فسبیلها وان کانت لم تخمس ولم تقسم فارددها علی اهلها یعنی اول جاریه
تخمیس و بین الغانمین تقسیم قلنمش ایسه سبیلی اولدر آنی سبیلندن صرف ایلمه واکر تخمیس وتقسیم
قلنمامش ایسه آنی اصحابنه رد قیل دیو تحریر کتاب ایلدی لکن امام ابو حنیفه لاطفه الله تعالی بالطافه اللطیفه
دیدیکه بو جواب معول اول جاریه بعد الاباق دار الحربه دخول ایتمدین اهل حرب دار اسلامه چیقوب آنی اخذ
واحراز ایتمش اولملریله مأولدر ونقل ایلدیکه ابن عمر رضی الله تعالی عنهمانك یوم یرموکده بر غلامی و بر فرسی
اعدایه فرار ایدوب عسکره مسلمین اعدا اوزره استیلا برله جمله سنی تخلیص واحضار ایتدکلرنده سرعسکر
حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه اولان خالد بن ولید رضی الله عنه قبل القسمة غلام وفرسنی کند و یه
رد وایثار ایلدی لکن امامین رحمة الله علیهما دیرلرکه نقل مذکورده قبل القسمة قیدی اثبات اولنمغله بعد القسمة
خالد حضرتلرینك مجانا رد ایتمیه جکی نمایان اولمشدر کورمزمیسنکه عبد ودابه یی ردده تسویه ایدوب حکمده
تساویلرین تقویه ایلمشدر اما امام ابو حنیفه شرفه الله تعالی بکرامته الشریفه جوابلرنده دیرکه اهل حرب
عبد آبقی محرز بن اولمدقلری عندیمزده دلیل ایله ثابت اولمغله بعد القسمة دخی عبدی مجانا رد ایده جکی عندیمزده
معلوم ومثبت اولمشدر والله اعلم بالصواب وهو الموفق

باب ما یحرزه العدو ومما یأخذه بقیمته او با کثر من وزنه ✻ یعنی مشرکین بعض اموال مسلمینی اخذ واحراز ایتدکره
مسلمین آنی اغتنامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنی قیمتیله یاخود وزنندن اکثر ایله اشتراء متعلق باب
دقت طرازدر اکر مشرکین بر مسلمك فضه یاذهبدن صنعتنه بناء قیمتی وزنندن اکثر اولان بر ابریقنه استیلا ایدوب
بعده اول ابریق غنائم مسلمینده ظاهر اولسه یه صاحبی قبل القسمة بلاشیٔ وبعد القسمة قیمتیله آنی اخذه
قادر اولور لکن ذهب ایسه قیمتی دراهمدن وفضه ایسه دنانیردن اعطا ایدر نکته سی اولدرکه اموال ربویه ده
جنسی ایله مقابله ده جیدها وردیها سواء حدیث شریفی موجبنجه جودت وصنعت ایچون قیمت یوقدر
وسمنه دوشن غازینك حقی اصلنده مرعی اولدیغی کبی صنعتنده دخی مرعیدر و جنس ابریقله تقویمده تقویم صنعت
ممکن اولمامغله غازینك مجانا فوات حقنه مؤدیدرکه آنك وجهی یوقدر پس قیمت صنعت دخی ظاهر وتمام
مالینی غازی اوزره متوفر اولمق ایچون خلاف جنسی ایله تقویم اولنور دیو حکم ایلدیك نظیری اولدرکه برکمسنه
آخرك التون بلزکنی کسر یا استهلاك ایلسه معنای مذکوره بناء قیمتی خلاف جنسندن ضامن اولور بو صورتده
قاضی وجه مشروح اوزره قیمتیله قضا ایدوب یاخود بلا قضاء برشیٔ اوزره مصالحه ایتدکلرند نصکره
قبل التقابض بربرندن تفارق ایلسه لر افترقلری قضا ومصالحه لرین ناقض دکلدر زیرا ویردیکی قیمت عین
ابریقدن بدل دکلدر کورمزمیسنکه صاحب المال ابریق ملك قدیمنه اعاده ایدر حتی اول ابریق مقدما آخردن
اشترا ایتمش اولوب شمدی آنده عیب قدیمنه واقف اولسه بایع اوزره رد ایدر کذلك مرابحه یعنی مراد ایلسه
انجق ثمن قدیم اوزره بیع ایدوب شمدی ویردیکی قیمت اوزره بیع ایده مز کذلك اول ابریق مقدما کا موهوب ایسه واهبك
شمدی رجوعی بنه جائزدر کذلك اول مال بر عبد جانی ایسه شمدی مقابلهٔ جنایتنده اول عبدی تسلیم یاخود
بدل فداسی لازمدر بو جهتلردن صاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك یدندن ابتداء تملك ایتمیوب بلکه
ویردیکی فدا برله ملك قدیمنه اعاده ایلدیکی بزه معلوم وبینلرنده معنای مصارفه بولنمدیغندن تقابض مجلس
شرط قلنمادیغی عندیمزده مجزوم اولمشدر نظیری اولدرکه برکمسنه آخرك ابریقنی استهلاك ایلدکده اوزرینه
خلاف جنسندن قیمتیله قضادنصکره قبل القبض تفارق ایلسه لر بطلان قضا تحقق ایلمز دیو امام زفر
ملأ الله تعالی قبره بالمسك الاذفر دن غیری جمیع علماء حنفیه عاملهم الله تعالی بالطافه الجلیة والخفیه
قائل اولمشلردر ومانحن فیه حکم مذکوره اولیدرکه مسئلهٔ نظیرده غاصب ومستهلك ابریقه مالك اولورلر

غایة الامر تملکاری قیمتله مقابله طریقیله دکلدر همان قیمتله قضا ایه شرط اولمق طریقیله در پس آنده
معنای مصارفه متحقق اولمایجه مانحن فیهده صاحب سهم اوزره اصلا تملکی بولنمایوب انجق ملك قدیمنه
اعاده ایلمش ایکن عدم تحقق مصارفه بطریق الاولی در کذلك اهل حرب اول ابریقی بر مسلمه
هبه ایتمش اولوب یاخود مسلم اهل حربدن آنی خمر ایله اشترا ایتمش اولوب دار اسلامه اخراج قیلسه بنه
حکم سابقده اد راج قیلنور زیرا خمر ایله شراسی حق مسلمده صحیح ومعتبر اولمدیغندن همان ابریقی طیب
خاطرلریله مجانا اخذ ایله برابر اولمغله بعد الاخراج مسئلهٔ غنیمت کبی صاحبی دیلرسه قیمتله قدرت اخذی
مقرردر اما ابریقی اهل حربدن خمر ایله اشترا ایلین نصرانی اولسه یاخود مسلم ثوب ایله اشترا ایلمش اولسه
بعد الاخراج مسلم اولان صاحبی آنی نصرانیدن قیمت خمر ایله ومسلمدن قیمت ثوب ایله اخذه قادر اولور زیرا
شراء مرقوم صحیح اولمغله صاحبی انجق مشترینك ویردیکی ثمنك مثلی ایله اخذینه قادر اولور وثوب ذوات
امثالدن اولمامغله مثلی انجق قیمتی اولور ومسلم تملیك خمردن ممنوع اولوب تسلیم مثلندن عاجز اولمغله آنکدخی
قیمتی لازم اولور و بو صورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابریقله تقویم وآنکله ابریقی اخذ ایلمك جائزدر و بو بابده
اول قیمت وزن ابریقله مساوی یا اقل یا اکثر اولمق دخی برابردر زیرا آنفا بیان ایلدیك که صاحبی ادا ایلدیکی قیمتله
ابریقنه ابتداء تملك ایتمیوب همان ویردیکی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایده جکدر شول عبد جانینك مولاسی
منزلنده درکه ارشی عبدینه فدا قیلوب آنی کما کان ملکنده ابقا ایدر بو قسمه ادا قیلدیغی فدا ایله اکا ابتداء تملك ایلمز
غایة الامر سلامت ملکی اول فدایه تعلق ایدر و بو نلرده معنای مبادله اصلا موجود اولمامغله معنای ربوا دخی
تحقق ایلمز کذلك اول ابریقی بر مسلم یا نصرانی دار الحربده وزنندن اکثر اولان جنسی ایله اشترا واخراج قیلمش اولسه
بنه صاحبی انجق مشترینك ادا ایلدیکینك مثلی اضعاف وزنی ایسه ده ادا ایله اخذه قادر اولور زیرا بو اخذی
فدا در وشرا دکلدر وسابقده بیان اولنمشدرکه دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده ربوا جاری دکلدر بناء علیه
مشترینك اول بابده غارم اولدیغی مالك مثلنی اوزرینه رد ایتمدکجه صاحبی اخذینه قادر اولماز سؤال اولنورسه که
اول ابریقی بر مسلم خمر ایله اشترا واخراج ایلدکده نیچون بوقوله قائل اولمدیلر جوابده دیرزکه خمر حق مسلمده
متقوم اولمامغله یدندن ادا قیلدیغی خمرك قیمتیله اخذی ممکن اولمدیغندن انجق قیمت ابریقله اخذ ایدر دینلمشدر
اما مشتری نصرانی اولدقده بشقه درکه خمر آنك حقنده مال متقومدر لکن بو صورتده ادا قیلدیغی دراهم
هر بری حقنده مال متقومدر مؤلف دقیقه دان علیه الرحمة والغفران دیرکه بو مسئله مسئلهٔ شفعه یه مخالفدر
و بو قوله مرادیمز اولدرکه برکمسنه ایچنده صفائح فضه وسلاسل ذهب بولنان برداری بر عبد و یروب اشترا قیلدقده
اول داری شفیعی قیمتله اخذ ایلمك مراد ایلسه بو مسئله ده مشتری وشفیع بینلرنده حصهٔ صفائح وسلاسلده
حکم ربوا وحکم صرف ثابت اولور وبز بو مسئله یی زیاده بیان ایلدیك نکته سی اولدرکه شفیع ادا قیلدیغی
قیمت عبد ایله داره ابتداء تملك ایتدکله تملکی شراء مبتدادر اما صاحب الابریق ادا قیلدیغی نسنه یی انجق
ملك قدیمنه فدا قیلمشدر کورمزمیسنکه مستولی علیه اولان صاحب الابریق ابریقنی عقود سابقه دن برشیٔ
نقض ایتمك اوزره اخذ ایدر حتی مشتری اول ابریقی آخره بیع ایتمش اولسه ابریقنی بو بیعی نقض ایتمك اوزره
اخذ ایدر اما شفیع بشقه درکه تصرفات مشتری یی نقضه قادردر کذلك مانحن فیهده اهل حربك استیلا
ایلدکلری بر عبد اولوب آنی اشترا واخراج ایلین کمسنه اول عبدك کوزینی چیقرمش اولسه صاحبی دیلرسه
انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشتری محل شفعه اولان دارك بناسنی هدم ایلسه شفیع ایچون
باقیسنی ثمندن حصه سیله اخذه رخصت واردر و حکم بیع مرابحه دخی جمیع مذکوراتده بنه بو یله در
و بو ذکر اولنان تفصیل شفیعك ویردیکی ثمن اولوب مالك قدیمك ویردیکی فدا اولدیغنه دلیلدر سؤال اولنورسه که
مالك قدیمك ویردیکی فدا اولوب معامله لری معنای معاوضه دن عاری وحکم ربو آنده غیر جاری ایکن اول بابده
نیچون خلاف جنسله تقویمنی ایجاب ایلدیکز جوابده دیرزکه ایجاب مذکور معنای معاوضه نك مقتضاسی اولیوب
بلکه بیان مشروحمز اوزره جنسله تقویمده صنعت مقومه اولمدیغندن مالیت صنعت ظاهره اولمامغله مجرد
اظهار مالیت صنعتك اقتضاسیدر حتی خمر ایله اشترا ایلین نصرانی اولدقده اکا حاجت قالمامغله جنس ابریقله
تقویمنی تجویز ایتمشیدك واکر اهل حرب بر ذمینك عبدینی اسیر ایتدکلرنده ذمی آخر دار الحربه دخول واول عبدی
بر قاج رطل خمر ایله اشترا واخراج ایلسه صاحبی اولان ذمی عبدینی مثل خمر ایله اخذه قادر اولور زیرا خمر هم ذوات
امثالدندر وهم بزم حقمزده خل وعصیر کبی حق اهل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بو صورتده قاضی

مثل خمر ایله قضا ایلدکدنصکره قبل الاخذ احدهما قبول اسلام ایلسه قضا منتقض اولمیوب انجق
صاحب العبد کائنا من کان قیمت خمری اداراه اخذینه اقدام ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو معامله می اداء
فدا اولمغله قبل القبض اسلامی بطلانی اقتضا ایلمز اما ابتداء عبدی خمر ایله اشترا وداری شفعه ایله مقابلهٔ خمرده
اخذك حکملری بشقه در لکن صورت مذکوره ده عدم بطلان قضا تسلیم عین خمری اقتضا ایدر ایکن
اوزرینه قیمتی الزام اولنمق آنك مقتضا سیدرکه قبول اسلام ایلین صاحب العبد ایسه مسلم اولمغله تملیك
خمردن ممنوعدر واکر مشتری عبد ایسه اکا دخی تملك خمر غیر مشروعدر پس علی کلا التقدیرین تسلیم
عیندن عجز قائم اولمغله قیمتی لازم اولمشدر واکر قاضی صاحب العبد ایچون عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه
یدندن ویردیکی ثمنی اکا ادا واخذ عبد ایله حکم ایتمشیکن مشتری ثمنی اخذ ایدنجیه دك حبس عبدی مراد ایلسه
اکا جائز کوریلور زیرا طلکی انجق مشتری یه ادا ایده جکی ثمنله ظاهر اولمغله مشتری مقابلهٔ ثمنده حبس عبده
قادر اولور نظیری شول رادآبق درکه مقابلهٔ جعلده آنقی حبس ایدر بودخی معنای مذکوره مبنیدر بوقسه
صاحب العبد ویره جکی جعلله عبدی ابتداء تملکنه مبنی دکلدر واکر صورت مفروضه ده عبد ید مشتریده
هالك اولسه صاحب العبددن دخی فدا ساقط اولور زیرا فداسی انجق سلامت عبد ایچون ایدی اول دخی
سالم اولمادی امایده مشتری ده عبدك کوزی زائل اولسه زوالنده صنع مشتری بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضی
زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبی دیلرسه انجق ینه جمیع ثمنله اخذه واصل اولور نکته سی اولدرکه فدا
انجق اصل ایچوندر اوصاف ایچون دکلدر کورمزمیسنکه عبد جانبنك کوزی زائل اولسه فدا سندن بر نسنه
مولاسندن ساقط اولماز کرکسه قبل اختیار الفدا زائل اولسون وکرکسه بعد الاختیار واکر مشتری اول عبدی
قتل ایلسه صورت موتی کبی ینه فداسی باطل اولور وقاتل اوزره بر شیئله ضمان لازم اولماز زیرا قتلی بعد القضا
وقبل القضا واقع اولمق برابردرکه باعتبار الید حق حبسی باقی اولدیغه جنایتله ضمان قیمتی لازم اولماز نظیری
شول بایعدرکه قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلیه نکته سی اولدرکه عبد مرقوم مملوك مشتری اولمغله مولاسینك
ویردیکی اکرچه کندو حقنده فدا ایدی اما مشتری اخذ ایلدیکی عوضله عبددن ملکنی ازاله ایتمکله آنك حقنده
ثمن ایدی بو جهتله قبل قبض الثمن مبیعی قتل ایلین بایع منزلنده اولمشدر اما اداآبق قبل اخذ الجعل آبقی قتل ایلسه
یاخود ولی جنایت مولاسی فدایی اختیار ایلدکدنصکره عبد جانی یی قتل ایلسه حکمی بشقه درکه بونلر رقبهٔ
عبده اصلا مالك اولمامشلردرکه یدلرینه اعتبار ایله ضمان ملکلری باقی قاله اما ما نحن فیهده اهل حربدن اشترا ایلین
رقبهٔ عبده مالك وبقاء یدینه اعتبار ایله ضمان ملکی باقی اولمغله قتلله اوزرینه وجوب ضمان قیمته مانع بولنمشدر
واکر مأسور مزبور بر جاریه اولوب ید مشتریده اهل حربدن بر ولد طوغرسه صاحبی مشترینك ویردیکی ثمنله
هم جاریه یی وهم ولدینی اخذه قادر اولور زیرا ولد جاریه نك جزئیدر وفداده اکا تابعدر بوصورتده قبل قضاء
القاضی او بعده ولد مزبور هالك اولوب یاخود مشتری آنی قتل ایلسه صاحبی دیلرسه یالکز جاریه یی ینه تمام ثمنله
اخذ ایدر زیرا ولد حکم فداده تابع اولمغله آنك فواتی جاریه نك فوات بعض اعضاسی مهبطنه هابط اولمغله ثمندن
بر نسنه آنکله ساقط اولماز واکر جاریه هالکه اولوب ولد باقی قالسه علی قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
ینه مسئلهٔ سابقه کبیدرکه دیلرسه ولدی انجق جمیع ثمنله اخذه قادر اولور وعلی قول محمد رحمه الله تعالی اصل
ثمن جاریه وولدك قیمتلری اوزره تقسیم اولندقده ثمندن ولدك حصه سی ایله اخذه قادر اولور زیرا بو فداده اصل
مقصود جاریه در ولد دکلدر و بعد فوات الاصل جمیع فدایی ابقا غیر ممکندر لکن ولده حق اخذی انجق
ملك اصل اکا ساری اولدیغندندر واصلده حق اخذی ملکنه اعتبار ایله اولدیغی کبی ولده دخی ملکنه اعتبار ایله در
پس ملك ولد فرع ایسه ده ینه ملك مستقلدر بناء علیه فدایی ایکیسنك قیمتلرینه توزیع ایتمك لازمدر لکن امام
ابو یوسف رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه بقاء حق اخذی بقاء ولده نظر ایله اولوب فدا دخی اصل وتبع اوزره
محتمل التوزیع اولمامغله اوزرینه جمیع فدا لازم اولمشدر و بو مسئله نك بیانی سابقا املا قیلدیغمز شرح الجامعده
استیفا اولنمغله بو محلده ایجاز ایله اکتفا اولندی ومؤلف مشکلکشا بوندنصکره بر باب دخی ذکر وانشا ایلمشدی
لکن بز اول بابك مسائلنی شرح الجامعده بیان واملا ایلدیکمزدن آنی ترکله باب آتی یه شروعمز اولی کوریلدی والله اعلم

مطلب اذا ذهب عین العبد ایلانی لا ینقص من فدائه شیء

مطلب شرع البائع اسبق من شرح البیع

باب العبد المأسور یشتریه رجل ثم یقر به لغیر مولاه

یعنی بر عبدی اهل حرب اسیر ایلدکدنصکره بر کمسنه آنی اشترا واحضار بعده مولاسندن غیری ایله آخرك عبدیدر
دیو اقرار ینه دائر باب دفا بقمداردر اکر بر مسلم اهل حربك اسیر قیلدقلری بر عبدی آنلردن اشترا واخراج ایلدکده

مولای قدیمی هنوز ثمنی ویروب عبدینی اخذ ایتمدین مشتری بو عبد قبل الاسر فلانك عبدی ایدی دیو آخر ایچون
اقرار ومقرله دخی تصدیق ایدوب مولاسی تکذیب ایلسه بو صورتده مقرله ایچون عبد اوزره سبیل اولمیوب همان
مولای معروفی ثمنله اخذینه احق کوریلور زیرا مولاسینك حق اخذی قبل الاسر ظاهر اولان ملکی اعتبار یله
ثابت ایکن مشتری حق مزبوری بعینه آخر ایچون اقرار ایلمشدر واقراری کندو حقنده صحیحدر اما غیر ایچون
مستحق علیه اولدیغی اموده باطلدر زیرا عبده کندونك ملکی قائم ایکن ینه حق اخذی ابطاله مالك اولمامغله
اول حقی آخره تحویله دخی متملك اوله مز توضیحی اولدرکه مأسور منه اولان مولای معروفك حق اخذی
ملکنه اعتبار یله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغله ملك مقرله انجق حق مقرده ثابتدر اما ملك مولای
معروف هم حق مقرله وهم حق مشتری مقرده ثابتدر بناء علیه مقرله هنوز مولای معروف حقنده ثابت اولمیان
ملکله مولای معروفه مزاحم اوله مز بو صورتده مولای معروفی اخذینه رغبت ایتمزسه مقرله دیلرسه ثمنله اخذه
قادر اولور زیرا مقرله ایچون حق اخذی حق مقرده اقراری ایله ثابت ایکن حق مولای معروف اوزرینه مقدم
اولدیغندن آنك حقنده ظاهر اولمامشیدی شمدی کف ید ایدوب حقی زائل اولمغله مقرله ایچون حق اخذی
حاصل اولمشدر لکن مولای معروفی ثمنله اخذینی الزام ایلدکده مقرله ایچون اعدادن اشترا ایلین مقرمرقوم
اوزره قیمت وثمندن بر نسنه الزام اولنماز زیرا مولای معروفی آنك یدندن حق مستحقله اخذ ایلیوب اختیاری ایله
اخذ ایتمشدر ومقرمرقوم اول عبدی ملکندن اختیار یله ازاله ایتمش اولسه اوزرینه سبیل ضمان بوقدر پس
یدندن بطریق الاجبار اخذ اولندقده بالطریق الاولیدر نکته سی اولدرکه اعدادن اشترا ایله عبد مذکوره ملك
صحیح ایله مالك اولمشدر واعدایه ویردیکی ثمن دخی فی الاصل ملك صحیحله مملوکی ایدی وشمدی اخذ ایده جکی
ثمن مقدما ادا ایلدیکی ثمندن بدل اولمغله کندویه سالم اولور وعبدی وجه آخر ایله یدندن اخراج ایدرسه کندو
مملوکنی اخراج ایتمش اولمغله برکمسنه اکا بر نسنه یی تضمینه قادر اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده مشتری مذکور اول
عبد قبل الاسر مولای قدیمینك غیری اولان اشبو شخصك مدبریدر دیو اقرار اول شخص دخی تصدیقه ابتدار
ایلسه بو صورتده اول عبد مقرلهك مدبری قیلنمقده استقرار ایدوب مولای معروف کرك اخذ عبد وکرك مشتری
مقر اوزره بر نسنه ایجابنه کسب اقتدار ایده مز زیرا بو بابده مشتری اول عبد ملك مقرله اولدیغنی اقرار ایلمشدر وابتداء
اکا بیع وهبه ایله تملیکه مالك اولمغله بنه آنکیچون اقرار ملکه دخی متملکدر ومشتری ایله مقرله عبدك مدبر اولدیغنده
تصادق ایلمشلردر ومشتری آنی ابتداء مدبر قیلسه تدبیری نافذ اولمغله غیرك مدبری اولدیغنی اقرار ومقرله تصدیق
ایلدکده ینه تدبیری نافذ اولور و بعد النفوذ مشتری ابتداء مدبر قیلمش کبی اولوب مولای معروفك ثمنله حق
اخذی باقی قالماز ومشتری بو اقرارنده مولای معروفك حقنده متقوم اولان ملکنی ابطال ایتمش اولمادیغندن
آنکیچون بر شیئه ضامن اولماز مؤلف دقیق الانظار بو محلده ولا یشبه هذا الشفعة دیمکله شفعه بو مسئله یه
مشابه اولمدیغنی اخبار ایلدی یعنی مشتری دار اشبو دار فلان اوزره موقوفه در دیو اقرار ایلسه بو اقراری شفیعك
شفعه ایله اخذده ابطال حقنه مدار اولماز زیرا شفیع ایچون داری شفعه ایله اخذ وتصرف مشتری یی نقضه ولایتی
ثابت اولمغله مشتری ابتداء اول داری مسجد قیلوب وقف ایلمك حق شفیعده صحیح اولمدیغی کبی غیر ایچون اقرار
وقفی دخی تصحیح اولنماز اما ما نحن فیهده مولای قدیم ایچون عبدی اخذ ایله مشترینك تصرفاتنی ابطاله ولایت
بوقدر کورمزمیسنکه مشتری اول عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلسه مولای قدیم ایچون عبدی اخذ وتصرف مذکوری
نقضه قدرت یوقدر بناء علیه غیرك مدبریدر دیو مشترینك اقراری دخی مولای قدیم حقنده صحیح اولور
نظیری اولدر کــه بر عبدی شراء فاسد ایله اشترا وقبضدن صکره بو عبد فلانك مدبریدر دیو اقرار ومقرله
دخی تصدیقه ابتدار ایلیه بو صورتده بایع فساد بیعله استرداد عبده قادر اولماز وما نحن فیه دخی بویله در لکن
بو مسئله ده بایع مشتری یه قبضنه بناء قیمت عبدی تضمین ایدر اما ما نحن فیهده مشتری ید مولادن عبدی
قبض ایتمیوب و مولانك یدندن نزعله تملك ایتمدیکندن مولا ایچون بر شیئه ضامن اولماز همان مشتری
کرك ما نحن فیهده و کرك شراء فاسدده تدبیر عبده بنفسه مباشر منزلنده قیلنور واکر صورت مفروضه ده
مقرله بو عبد اکرچه بنم عبدمدر لکن بن آنی اصلا مدبر قیلمادم دیسه بو تقدیر اوزره اول عبدی نه مقرله
ونه مولای معروفی اخذه قادر اولمیوب همان ید مشتریده مدبر موقوف الحال اولمق اوزره متقرر اولور
زیرا اعدادن اشترا ایلین مدبر ایدوکنی اقرار ایلمشدر ومولای معروف ایله مقرله دخی اول مشترینك
عبده اشترا برله تملکنی اقرار ایلمشلردر و بو بابده اقرارلری نافذدر و بونلر مشترینك تملکنی ومشتری دخی عبدك

مطلب اقرار المشتری ان هذه الدار وقف هل یسقط به الشفعة ام لا

تدبیرینی اقرار ایتملریله تدبیر عبد اتفاق جمیله برقرار اولمشدر و بواوجدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری
نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرله متعلق اید وکنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده
نافذ ایدوکنی تقریر واظهار ایتمش اولملریله عند موت المقرله حریت عبد اوزره اتفاقلری بدیدار اولور واکر مقرله
قبل الموت تصدیق مشتری یه رجوع ایدرسه کندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیرایله
ثابت اولان ولاکبی محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلدکدنصکره تکذیب مقرله آنك بطلاننه مدار اولیوب
بعد التکذیب تصدیق ابتداء تصدیق ایله حکمده مساواتی آشکاردر واکر تصدیقده راجع اولمادین عبد مرقومدن
برجنایت رافع اولسه جنایتی علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلنور زیرا جنایت مدبر مولاسی اوزره
واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قیمت غیر ممکن الحصولدر اگرچه مقتضای قیاس
اشبو قول قوی الاساسدر لکن مؤلف عمیم الاحسان بو بابده مسالك استحسان اولوب دیرکه عبد مرقوم قیمت
وارشندن قنقیسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسبی مولاسینك مملوکی اولمغله ارش جنایتی دخی مولاسی
اوزره در کورمزمیسنکه مکاتب کسبنه احق اولمغله موجب جنایتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرینی کسبندن
قضا ایلدیکمزده علی وجه الیقین مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر و بو مسئله نك اصل ومأخذی
شرح المختصرده ذکر ایلدیکمز شول مسئله درکه برجاریه ایکی کمسنه میاننده مشترك ایکن هر بری آخرك
ام ولدیدر دیو اقرار ایلسه آنده امام ابو یوسف رحمة الله علیه ایچون ایکی قول وارد رکه بز آنلری شرح مذکورده
بیان واظهار ایلدیك واکر عبد مرقوم اوزره جنایت اولنورسه ملك عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف
قیلنور بوصورتده اول عبد مریض وکسبه غیر قادر اولورسه ارش جنایتندن اوزرینه انفاق اولنور زیرا ارشی
مال مولاسی ایدوکی متیقن وعاجز کسب اولان مملوکك نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدوکی حکم معیندر
واکر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی یوغیسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واکر عمله غیر قادر ایسه
عبد مرقوم کسبه قادر اولمیوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله جق قریبی بولنمیان حر مریض منزلنه تنزیل
اولنوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولنور واکر برکمسنه برجاریه یی شراء فاسد ایله اشترا وقبض ایتدکدنصکره بوجاریه
فلانك مدبره سیدر دیو اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدر دیو انکار ایلسه جاریه یی ملك اوزره اخذه
قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار واوزرینه تدبیر ایله شهادت ایلمشدر ومقرله اقرارینی تصدیق ایتمکله اقراری
صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولنماز و بو مسئله ذکری سبقت ایلین عبد مأسوره
قیاس اولنماز که آنده مقرله تدبیری انکار ایلدکده شویله دیمش کیدرکه بو عبد بنم ملکم ایکن اسیر اولدقدنصکره
مشتری اهل حربدن شرا ایله کامالك اولوب وهنوز ملکنده ایکن مدبر اید وکنی اقرار دخی ایلمشدر پس مقرلهك
بوقولی اوزره عبدنده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ایچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمشدر اما بونده
مقرله شویله دیمش کیدرکه جاریهٔ مرقومه بنم ملکمدر وشراء مشتری باطل ومشترینك اقرار تدبیری مصادف
ملك اولمامغله لغو عاطلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حق ثابت اولوب جاریه مملوکهٔ
غیر مدبره سی قیلنور ومؤلف اصحاب تزاد بوند نصکره برباب دخی ازدیاد ایلمشدر لکن بزم ثلثی مقدما
شرح الزیاداتده بالتمام ذکر وایراد ایلدیکمزدن بو محلده اول بابی قفل بستهٔ انسداد ایلیوب همان باب آخره
دخولی اتخاذ سبیل سداد ایلدیك والله اعلم

باب من الفداء فیما یصلح وفیما لا یصلح * یعنی فداء اسیره صالح وغیر صالح اولان اموال واشیا به متعلق
باب مصالحدر برکمسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ایدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اگر
جنسندن مثلی بولنان وشئله اشترا قیلمش ایسه مولاسی آنی مثلی ایله اخذ ایدر واگر ثیاب وامتعه کبی ذوات امثالدن
اولمیان نسنه ایله اشترا قیلمش ایسه اول نسنه نك قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا مولاسی مشترینك ضرر وخسراتی
دفعی ایچون انجق اول عبدده غارم اولدیغی نسنه یی اعطا ایتمك لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلته
مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لکن مماثلت صورتیه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك کبی
معنای مالیتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضیحی اولدرکه مولی اخذ عبدینه راغب اولدقده صنع مشتری یه
مجیز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری یه مال نفسنی اول عبده فدایه اذنی منزلنده اولور
وفداء مزبوره ابتداء اذن ویرمش اولسه حکمی بودر پس انتهاده دخی بویله در نکته سی اولدرکه مکیل

وموزون کبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتریدن آنی مستقرض کبی
اولدیغندن مثلنی غارم اولور اما ثیاب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قیمته
عازم اولور بوصورتده مولا ومشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین فداسنی بذل ایلین مشترینك
ایدوکی مستبیندر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذینی مدعی اولدخی ادعا قیلدیغی قدر
اکثری اخذ ایتدیکجه ثبوت حق اخذینی منکر اولمغله قول مع الیمین قول منکر ایدوکی ظاهردر وهم فداسنه بدل
ایلدیکی ثیاب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی یه ویرنجه دك یدنده موجود اولمغله آنك قیمتنه اول فدا قطعا
یدینه واصل اولمیان مولای قدیمدن اعلم ومولای قدیم عن ظهر الغیب ادعا قیلدیغی قیمتده مجازف ایدوکی ظاهر
حالندن غیر مبهمدر کذلك فداسی مکیل وموزون اولوب وزن وجودتنده اختلاف ایلسه لر بنه وجهین مذکورین
اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشترینك ایدوکی بلا خلافدر بوصورتلرده مولاسی اقرار ایلدیکی مقدار ایله ثبوت
اخذ ملکنی مدعی ومشتری منکر اولمغله اوزرینه اثبات بینه واجب ومتقرردرکه مشتری ثبوت حقنی بالکلیه انکار ایتمش
اولسه بینه ایله اثباتی لازم اولدیغی کبی اقل مال ایله ثبوت حقنی انکاری دخی بینه یی مستلزمدر بوصورتده
مسلمیندن یاخود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بینه ایدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ایله دعواسی
ثابته ومثبته اولورکه بینهٔ عادله قبول وعملده یمین فاجره دن احق واکلدر اما دار یمزده مستأمن اولان برحربی
کیدوب اول عبدی اهل حربدن فدا ایله اخذ بعده بینه اماناله دار یمزه اخراج ایتمش اولسه مولاسی ایچون
یدندن اخذه قطعا علاج یوقدر زیرا مشتری حربی اکا تملکده بایع حربی مقامنده قائمدر وبایع حربی آنی
احرازدنصکره امان ایله داریمزه اخراج ایلسه مولاسی یدندن اخذه غیر قادردر پس مشتری دخی بویله در
نکته سی اولدرکه مولاسینك ثبوت حق اخذی کندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرتله قیامی
واجب اولدیغندندر ومعنای معهود اخراج ایلین حربی مستأمن اولدقده غیر موجوددرکه حربی اهل
داریمزده داخل واهل داریمزه وجوب نصرت آنلره شامل دکلدر اما ذمی بشقه در لکن عبد مرقوم فی الاصل
اهل داریمزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل داریمزه بیعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمکین
واقدار اولنماز باخصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارسنهٔ قید اشکالدرکه فی الاصل ملك
حربی ایکن مسلم اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فیهده اجباری بالطریق الاولی دروا گر حربی مشتری
اسلام یاذمتی قبول واول عبد ایله برابر داریمزه وصول ایلسه بنه بایع حربی اسلام یاذمتله داریمزه خروج ایتمش منزلنده
اولمغله مولاسی برطریقله اخذ عبده موصول اوله مز بو بابده اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرتلرینك
من اسلم علی مال فهو له قول جلیللریدر لکن ذمتله خروج ایدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد
اوزره ید کافرده اهمال مسلمینه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنور واگر شخص
مأسور احرار کبی تملکه غیر قابل یاخود مدبر ومکاتب وام ولد کبی برملکدن ملك آخره نقله غیر متحمل ایسه
بونده بایع ومشترینك ذمت واسلام یاخود دار یمزه امانله خروج واقدامنه باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزره
محل واصحابلرینه ردلری الزام اولنور زیرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمادقلرندن اهل حرب قبل الاسلام
بونلره مالك اولمدیغلری کبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن ید ظلملرین ازاله لری اوزرلرینه الزام
اولنور واگر مولای قدیمی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه ایله فداسنه و یردیکی مالك جنسنده یا مقدارنده
اختلاف ایلسه لر بنه قول بیان سابق اوزره فدایی ویرن مشترینك قولیدر فان اقام المولی البینة اخذ ببینته لانه
نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزیادة وان کان فی المعنی منکرا کما بینا ولکن الدعوی ظاهرا تکفی
لقبول الحجة کالمودع یدعی رد الودیعة یعنی مولاسی کندو قولی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول اولنور
زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری یی منکر ایسه ده بحسب الظاهر قول مشترینك خلافی اولان معنای زائدی
بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسنی حجتله تنویر ایلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی کافیدر نظیری شول
مودعدرکه رد ودیعه یی دعوی واقامت بینه قیله مترجم فقیردیرکه عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفتله بذل مجهود اولندی اگر
لفظ مولی متروك یاخود مولای غیر قدیمی اولان مشتری یه محمول قیلنمغله اقامت بینه ایلین مشتری اولمق اوزره
تأویل اولنسه سیاق وسباقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلدر والله اعلم انتهی واگر مولی ومشتری معا اقامت بینه
ایدرلرسه بینهٔ مقبوله بینهٔ مولادر وقول مذکور قول ابی حنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما در اما عند ابی یوسف

رحمه الله تعالى علیه بینهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ایلین مشتریکدر لکن مؤلف عالیجناب بوکتابی تصنیف
هنگامنده امام ابو یوسف رحمه الله تعالی ایله بینلرنده شکراب اولمغله امام مشارالیهك کندو رأیینه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولمیان قولنی ذکر ایله اطناب ایلدی و بو مسئله ده اصل استدلال شول شفیع ومشتریدرکه ثمن
دارده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال ایده لر اولبابده بینه قول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اوزره
بینهٔ شفیع اولمغله بو بابده دخی مولای قدیم بمنزلة الشفیع در اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره اولبابده
مشتری زیادهٔ ثمنی مثبت و بینه بینهٔ مشتری اولمغله بو بابده دخی اویله در واکر مولی ومشتری ثیاب معلومه ایله
فداسنده اتفاق وقیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه ابتدار ایلسه بونده بالاتفاق انجق بینهٔ مشتری قبوله
سزا واردر کذلك شفعه ده دخی دار آنکله اشترا قیلنان عبدك قیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال
ایلدکده بینه بینهٔ مشتری ایدوکی بلا جد الدر اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی مشتری کرك مسئلهٔ سابقه ده
وکرك بو ایکی صورتده زیادهٔ ثمنی اثباته ابتدار ایتمکله بینه آنك بینه سی ایدوکی بلا اشکال آشکاردر اما عند
ابی حنیفة ومحمد رحمهما الله تعالی مسئلهٔ سابقه ایله بو ایکی صورت میاننده فرق اولدرکه مسئلهٔ سابقه ده
مشتری بینه ایله فعل نفسنی اثبات ایدوب مولای قدیم بینه ایله فعل مشتری یی اثبات صددنده در و بینه انجق غیرك
فعلنی اوزرینه اثبات ایچوندر بوقسه صاحبینك فعل نفسنی اثبات ایچون دکلدر و بو تعلیلك نظیری مؤلف
دقت سمیرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقریر ایلدیکیدرکه اول مسئله ده مشتریدن ایکی اقرار صادر اولمشدرکه
بری ثمندن اتفاق ایلدکلری مقداردرکه اکا مضردر و بری زیادهٔ ثمندرکه اکا نافعدر پس شفیع بینه ایله مضر اولان
اقراری ایله مشتریدن اخذه قادر اولور و بو معنی قیمت فدا وقیمت ثمنده اختلاف ایلدکلری صورتلرده غیر
موجوددرکه بونلرده مشتری‌نك فداء عبد ده بدل ثیاب کبی اصل فعلنده طرفینك اختلاف وارتیابلری یوقدر
انجق اختلافلری مقدار قیمتده محقق اولمغله مثبت زیاده اولان بینه قبوله احق اولور واکر مشتری اول عبدی
خمر وخنزیر ومیته کبی حلال اولمیان برشیله اعدادن اشترا قیلمش ایسه نظر اولنور اکر مشتری مسلم ایسه
مولای قدیمی عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا مشتری ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولان معامله شراء شرعی
اولمیوب همان مال کافری طیب نفسی ایله اخذ وکافر کا هبه ایتمش کبی اولمشدر واکر مشتری ذمی ایسه بینه
نظر اولنور اکر اشتراسی میته ایله حاصل اولمش ایسه بو دخی جواب سابقه مماثلدرکه میته بزم حقمزده
مال متقوم اولمدیغی کبی اهل ذمت حقنده دخی مال متقوم اولمامغله معامله لری مبادلة المال بالمال اولان
شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر خمر وخنزیر ایله حاصل اولمش ایسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لری شراء حقیقیده داخلدر بو صورتده مولای قدیمی دخی ذمی ایسه خمرده مثلی وخنزیرده
ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایله اخذ ایدر اما مسلم ایسه بهرحال قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مسلم تملیك
خمردن ممنوعدر وموجب تسلیم اولان سبب موجود ایکن تسلیمندن شرعا عاجز اولدقده اوزرینه قیمتی
واجب اولور واکر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانی بینلرنده مشترك اولوب صکره برذمی آنی اعدادن
خمر ایله اشترا ایتمش اولسه بونده بعضی کله قبیله نصرانی نصفنی نصف خمرك مثلی ایله ومسلم قیمت خمرك
نصفی ایله اخذ واخلاص ایدرلر نکته سی اولدرکه نصرانی حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غیر مقتدردر
اما بو صورتده مشتری مسلم ایسه مولالری اولان مسلم ونصرانی ایکیسیده عبدی قیمتیله اخذ ایدرلر زیرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لری شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر عبد مزبوری اعدادن
خمر ایله اشتراده برمسلم و برنصرانی اشتراك ایتمشلر ایسه نظر اولنور اکر مولای قدیمی مسلم ایسه نصف عبدی
مشتری مسلمدن نصف قیمتیله اخذ ایدر زیرا حصه سنده اهل حربله معامله لری هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعی اولمامشدر ونصف آخرینی نصرانیدن قیمت خمر ایله اخذ ایدر زیرا خمر حق نصرانیده مال
متقوم اولمغله حصه سنده معامله لری شراء حقیقی اولدیغی محققدر واکر مولای قدیمی نصرانی ایسه نصفنی
مسلمدن بیان سابق اوزره قیمتیله اخذ ایدوب نصف آخرینی نصرانیدن بذل ایلدیکی خمرك مثلی ایله اخذ
ایدرکه نصرانی اداء مثل خمره قادردر واکر عبد مرقومك فی الاصل برمسلم و برنصرانی ایکی مولاسی بولنوب
بعد الاسر دخی اهل حربدن بینه برمسلم و برنصرانی خمر ایله اشترا ایتمش اولسه لر مولیان مرقومان مسلمك اشترا
قیلدیغی نصفی نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر مترجم فقیردرکه بو مسئله یی تعلیلده عندیمزده بولنان نسخ
صحیحه ده لان مایملکه بالشراء حقیقة لفظی واقع اولمشدر لکن ظن ایده رمکه آنده سهو کاتب واردر

واصل

واصل نسخه قرینهٔ سیاق وسباقله لان المسلم ماتملکه بالشراء حقیقة لفظیدر یعنی مشتری مسلم اول عبده
شراء حقیقی ایله تملك ایتمشدر بلکه حصه سنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهی
ونصرانینك اشترا قیلدیغی نصفك نصفنی مولای مسلم ادا قیلدیغی خمرك نصف قیمتیله ونصرانی مثل نصفیله
اخذ ایدرلر زیرا بو موضعده هر نصف بر عبد کامل منزلنده اعتبار و ایکی صورتده دخی جزئك حکمی حکم
کله مقایسه اختیار اولنمشدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانی اول عبدی اهل حربدن برقاج خنزیر ایله
اشترا قیلمش اولسه لر بو صورتده مولیان مرقومان نصفنی مشتری مسلمدن نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر
زیرا مسلم مزبور آنی شراء شرعی ایله اخذ ایتمیوب بلکه حقنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرینی نصرانیدن نصف قیمت خنازیر ایله اخذ ایدرلر زیرا نصرانی اول نصفه شراء حقیقی ایله
مالك اولوب خنزیر دخی بر فردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایجاب اولنمشدر واکر مسائل مذکوره ده
احد المولیین عبددن حصه سنی اخذه راغب اولوب آخری غیر راغب اولسه بینه مولای راغب حصه سنی
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زیرا هر برینك نصفده حق اخذی قدیم ملکی ایله ثابت ایکن احدهما
کندو حقنی ابطال ایتمکله آخرك استیفاء حقی محال اولمازکه هر برینك ابطالی حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذی یرجع الی اهله اذا ظهر علیه المسلمون والذی لایرجع * یعنی اهل حربدن اموال مسلمینی
استخلاص ایچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمین استیلا و یدلرندن خلاص قیلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردی
لازم اولوب اولمیانلرنی تعیین و تخصیصده باب دقایق اختصاصدر فیجان مشرکین دار اسلامده امتعهٔ
مسلمین اوزره استیلا وعسکرلریله احراز ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتدین جیش مسلمین آنلرایله قتال و یدلرندن
تخلیصله شجاعتلرین ابراز ایلسه لر کرکدرکه امتعهٔ معهوده اصحابنه مردوده قیلنه زیرا دارلریله احراز
ایتمدکجه مالك اولمیوب بمنزلة الغاصب اولملریله مال مرقوم هر کیمك یدینده واصل اولور ایسه مال مسلم غنیمت
اولمامغله مالکنه ردی اوزرینه واجب اولور بو صورتده امام واقف احوال اولمیوب آنی اصابت ایدنلره
تقسیم ایتمش اولسه تقسیمی باطل اولمغله ینه مالکنه تسلیمی لازمدر زیرا بو قسمت محلنه مصادف اولمدیغی
ظاهردرکه قسمت طرف امامدن هر شخصه تملیك سهمنی متضمن ایکن بو بابده مال مسلمی بلا ارضاء ولایت
تملیکه مالك اولمدیغی امر باهردر کذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام یاذمت
ایلسه لر ینه اصحابنه ردینه مسارعت ایدرلر زیرا بو بابده غاصبین ایدکلری متعین اولمغله اسلاملریله وجوب رد
اوزرلرینه متأکد ومتبین اولمشدر قال علیه السلام علی الید ما اخذت حتی ترد یعنی ید اوزره اخذ ایلدیکی
نسنه دین واجبدر تا آنی محلنه رد ایدنجه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسکرلریله
احرازلرین تمام احراز اعتبار ایلدیکندن همان اول مالی دخی سائر غنائم مشرکینله برابر تخمیس واصابت ایلین
مسلمین میانلرنده تقسیمه ابتدار ندنصکره بو حکمی خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه کرکدرکه حکم
سابق امضا قیلنوب ابطالنه اجتسار ایلمیه که اولبابده امام اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا واختیار ایلمشدر
کذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام یاذمتی قبول ایتملریله امام مأخوذلری آنلره سالم اولمشدر دیو بطریق الاجتهاد
قضا ایلسه ینه تنفیذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه که بو مسئله ده علماء اسلاف ایکی قول اوزره اختلاف ایدوب
بعضیلری اهل حرب اموال مسلمینه دارلرنده احراز ایله دخی مالك اولمازلر دیو قائل و بعضیلری دارلرنده
احراز ایله مالك اولورلر دیمکه مائل اولوب بر فرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر دیمکه متمائل اولمدقلرندن
حکم مذکور خلاف اجماعله قضا ایدوکی نمایان ایکن تنفیذ وامضایه نیجه شایان کورلور جوابنده دیرزکه
بو یله دکلدر بلکه علماء اسلاف ایکی مسئله ده اختلاف ایتمشلردر بری اولدرکه اموال مسلمین قهر ایله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ایچون محل تملکمیدر دکلمیدر و بری اولدرکه قهر ایله محل تملك اولدقده احرازلری
قبل الدار ید ایله تمام اولورمی اولمازمی پس برقاضی اجتهاد ده صرف اقتدار ایدوب رأیی مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ایله محل تملك اولدیغنده ومسئلهٔ ثانیه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسکر ایله تمام
اولدیغنده استقرار ایتمکله امضاء حکمی اختیار ایلسه حکمی موضع اجتهاد ده واقع اولمغله نفوذی
بدیداردر نظیری اولدرکه قاضی شهادت فساق ایله غائب اوزره قضا یاخود بر رجل وایکی امرأه
شهادتلریله غائب اوزره ثبوت نکاحله قضا ایده البته بو قضاسی تنفیذ وامضا اولنور اکرچه غائب

اوزره قضاسی تجویز ایلین شهادت فساق کذلك امر نکاحده نسانك رجالله شهادتلرینی مجیز اولمامشدر لکن
جوابده دینلور که مسئلتیندن هر بری مجتهد فیها اولمغله قاضی بطریق الاجتهاد ایکیسندن برمسئله تلفیق
واولوجهله حکمنی تحقیق ایلدکده البته حکمی تنفیذ وتصدیق اولنور نکته سی اولدرکه مجتهد البته دلیله
تابعدر بوقسه قائله متابع دکلدر اما ابتداء بابده سبقت ایدن مسئله بشقه درکه آنده قسمتله بطریق الاجتهاد
قضا ایتیوب همان اول قضایی مال مسلمین ایدوکنی بیلمك اقتضا ایتمکله صکره معلومی اولدقده بطلان قضاسی
مجزومدر نظیری اولدرکه برکسنه اصابت قبله ده تحری واجتهاد ایله اداء صلوة ایدوب صکره خطاسی ظاهر
اولسه اکا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ایتیوب علی العمیاء برجانبه توجهله ادادن صکره خطاسی
ظاهر اولسه اعاده اکا لازم اولور نکته سی اولدرکه فعل مطلق خطاسی ظاهر اولمدقچه صوابه محمولدر ونظر
واجتهاددن صادر اولان فعل دخی ممکن اولدقچه صوابه محمولدر وقضا دخی محل مجتهد فیهه مصادف اولدقده
امکان اصابت آنده قائمدر کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب برقاچ رقیقی قالوب اوزرنده دین کثیری بولنمغله
قاضی رقیقنی بیع ودینی ادادنصکره اول رقیقك بعضلری مدبر ایدوکنه اقامت بینه اولنسه بوصورتده قاضینك
بیعی باطل اولور اما قاضی مدبر ایدوکنی بیلوب تدبیر من قبیل الوصیة اولوب دین وصیت اوزره مقدم اولدیغنی
ملاحظه برله بطریق الاجتهاد تدبیرینی ابطال ودین ایچون بیعدن صکره بو حکمی تخطئه ایلین قاضی آخره
تفویض اولنسه معنای مذکوره بناءً کرکدرکه قضاء اولی امضا وتقریض ایلیه واکر صورت مفروضه ده قاضی
ثانی قاضی اولك حقیقت حاله وقوفنه یاخود حکم مزبوری بطریق الاجتهاد ایدوکنه عالم دکل ایسه بنه
تنفیذ قضاسی اوزرینه لازمدر زیرا بیان ایلدیك که قضاء قاضی ممکن اولدقچه صحته محمولدر وهم قاضی حقنده
حسن ظن ایلمك واجبدر قال الله تعالی فیتبعون احسنه وبو بابده احسن الوجهین قضاسی حقیقت حاله
بعد الوقوف بطریق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر بنابرین خلافی معلوم اولمدقچه نفوذ قضاسی مجزومدر
واکر مسلمیندن برتاجر داربمزده عسکر اهل حربه دخول ومسلمیندن اخذ ایلدکلری اموالك فداسنی کندو
مالندن مبذول قیلسه بعد الاخراج کرکدرکه بلا امر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالی بلاشیء صاحبنه
مردود وموصول ایلیه بوصورتده اهل حرب دارلرینه دخول ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا واول فدایه
بعینه اصابت ایلسه لر تاجر مزبور ایچون کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذینه قدرت یوقدر زیرا مشرکین
اخذلرنده اکا ملك تامله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر سالما اکا متملك اولورلر نکته سی اولدرکه
اهل حرب اول فدایه بطریق القهر مالك اولمامشلردرکه آنده دارلریله احرازلری شرط قیلنسه بلکه اول فدا
شول مال منزلنده اولمشدرکه اهل حرب آنی تجار مسلمیندن اشترا ایدوب نفس شرا ایله بعد التسلیم صاحبینك
آنده حق قالماق اوزره اکا مالك اوله لر غایة الامر مقابله سنده تاجره وبردکاری نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لکن بدل مستحقه اخذ اولنان مال سبب اخذی بین المسلمین جاری اولوب قبض دخی واقع اولدقده قابضك
مملوکی اولور پس معنای مرقوم مسلم ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولدقده بطریق الاولی درهم تاجر فدایی
آنلره طیب نفسی ایله تسلیم وحکم سلامتده قیلوب هبه منزلنده تنزیل ایتمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب
برمسلمی قتل وجسدینی اخذ ایتملریله اهل بیتندن برجماعت واروب جسدینی اخذ ودفن ایتمك ایچون اعطاء جعل
ایلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه جعل مرقوم آنلره سالم قیلنوب دارلریله احرازدن
اقدم مسلمین اکا ظفر بولورلرسه مسلمینه غنیمت سالمه قیلنور مانحن فیه دخی بویله در مؤلف عمیق الافکار
مسئلهٔ مذکوره یی سوق دلائل ومنع غوائل برله آشکار ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه اهل حرب مسلمین
یا اهل ذمتدن بعض احراری اسیر ودارلرینه ادخال ایتدکلرنده اهل اسرا واروب مالله افتدا ایلسه لر مال مزبور
اهل حرب اسلام وذمتی قبول ایدرلرسه آنلره سالم قیلنوب مسلمین اوزرینه استیلا ایدرلرسه مسلمینه غنیمت سالمه
قیلنور ومعترض مجادله یه قیامله بومسئله ده مالی دارلریله احراز ایتملردر مانحن فیه اکا قیاس اولنماز دیو
اعتناء بی معنی ایله اظهار خصام ایدرسه جوابنده دیرزکه حکم مذکوره سبب اکر احراز اولیدی بومسئله ده
اهل اسرا مالرینه قبل القسمة غنیمت ایچنده ظفر بولدقده قهرا اخذ واحراز ایلدکلری اموال مسلمین کبی
بلاشیء اخذه قادر اولورلر ایدی اکر معترض سابق ایشنه بن بومسئله مائل وبلاشیء اخذینه قائلم دیرسه جوابده
دیرزکه بوقول تاسدید صوب صوابدن بعیددر زیرا مسلمیندن برطائفه استیصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بیك ثوب هروی ویروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرینه هجوم ایتمك اوزره مصالحه ایدوب اهل حرب دخی

مطلب التلفیق فی القضاء

مطلب حکم التحری وغیر التحری فی القبلة اذا تبین الخطأ

مطلب یجب احسان الظن فی حق القاضی بانه قضی باجتهاده مالم یظهر جهله

اثوابی قبض واول سنه دخی منقضیه اولدقدنصکره مسلمین ظفر بولوب اول اثوابی اغتنام ایلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذ ایدن مسلمینه غنیمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قیلنور زیرا اهل حرب آنی اصحابینك
طیب نفسلریله آلمشلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنسان انجق بطریق القهر آلدقلری در کذلك صلح مذکور
مسلمیندن برمدینه اهلی ایله داراسلامده بولنان عسکر مشرکین بینلرنده واقع اولدقدنصکره مسلمینه مدد کلمکله
وبردکاری مالی مشرکیندن قبل الاحراز بالدار استنقاذ ایلسه لر معنای مذکوره بناءً بنه اصابت ایدنلرك
غنائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عندیمزده نمایان اولمشدرکه صاحبینك طیب
نفسی ایله مأخوذ اولان مالی اخذلری داراسلامده ودارالحربده واقع اولمق سیاندر ومسلمین ایچون بذل امواله
وجه مشروح اوزره مصالحهٔ اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده درکه نفوس وذراریلری اوزره استیصال
وهلاکدن خائف ومالرین فدایه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخی بومعنایی تصویب ایتمشدرکه رسول الله
علیه السلام بعض اصحاب کرامارینه اجعل مالك دون نفسك قول شریفلریله امر وترغیب بیوردیلر
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده مسلمیندن احساس ضعف ایتملریله بو وجه اوزره مشرکینله
صلحه عزیمت ایتمشلر ایکن جناب سعدین یعنی سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضی الله تعالی عنهمانك قول
شجیعانه لرندن قوت مسلمینی ادراك ایتدکلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ایلدیلر وذکر اولنان معنی
ذراری مسلمین اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصل معنی قیلنمشدر واکر اهل حرب برمسلمی اسیر
ایدوب اول دخی سلاح وفرسنی نفسنه فدا ایتمکله خلاص اولدقدنصکره مسلمین اول مالك عیننه ظفریاب اولسه لر
نظر اولنور اکر مشرکین دارلریله احراز ایتمشلر ایسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنه تسلیمه آغاز اولنور
واکر ایتمشلر ایسه قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایدر زیرا اسیر اوزره ثابت اولان
ید اهل حرب معینده بولنان مال اوزره دخی ثابت اولمغله اول ماله بطریق القهر اصابتلری ثابت وآنده اهل حربك
استیلاء قصدی ایله مصابلرینك حکمی مثبت اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده فدا اوزره یدلری
انجق صاحبینك طیب نفسی ایله ثابت اولمشدر واکر اول مالی اهل حرب احراز ایتمدین غنیمتده واقع اولدقده
امام آنی بیع ایتمش اولسه بیعی باطل وصاحبنه ردی واجبدر مکر صاحبی نه زمانده کله جکی معلومی اولمیوب
ضیاعندن خوف ایتمکله غنی حفظ ایچون مسلمینه بیع ایتمش اوله بوصورتده لقطه یی بیع ایدوب صکره صاحبی
ظهور ایلین قاضی منزلنده اولمغله بیعی نافذ اولور امابیعی نه وجه اوزره اولدیغی بیلنمزسه البته بیعی ابطال اولنور
زیرا وقوف حقیقتی متعذر اولدقده حکمی ظاهر اوزره بنا واجب وظاهر حالی دخی غنیمتدن اولمق اوزره بیع اولمغله
خلافی بیلنمدکچه اول وجه اوزره حملی موجبدر ومؤلف موشکاف بوندن اقدم قاضی بعد موت المولی اداء دین
ایچون مدبری بیع ایدوب نه وجه اوزره بیع ایلدیکی بیلنمدکده عن علم وعن اجتهاد بیعه حمل اولنوب خلافی
معلوم اولمدقچه بیعی جائز اولور قولنی تقدیم واسلاف ایتمشیدی بناء علیه بعض اصحابیز بین المسئلتین فارق
بولنمامغله مؤلف دقیقه دان اختلاف قولینی اختلاف روایتینه حمل اولنمق لایقدر دیدیلر وبعضلری بینلرین
تفریقله شو وجهله تدقیق ایلدیلرکه بومسئله ده مال غائبی ضیاعدن حفظ ایچون بیع ایلمك قاضی اوزره مستحق
ومقرر اولمیوب بلکه قاضی دیلرسه ایدر ودیلرسه ایتمز معناسنه مخیردر اما مسئلهٔ سابقه ده داین طالب اولدقده
دین ایچون بیع ترکه قاضی اوزره مستحق وواجبدر بناء علیه مسئلهٔ سابقه ده بیع مطلقنی وجه مستحق اوزره
تحمیل وقاضی تدبیرینی بیلوب عن اجتهاد ابطال ایتمشدر دیو تکمیل ایلدیك زیرا غیر مستحق مستحقه معارض
اوله مدیغندن جانب مستحقه ترجیح عارض اولور امابومسئله ده جانبین برابر بولنمغله بیع مطلقنی ظاهر اوزره حملی
اظهر کوردیلر واکر براسیر بعض اصحابنه ارسال پیام وکندو مالندن یاخود اول صاحبینك مالندن اهل حربه
فداسنی بذل ایتمکی رجا واعلام ایدوب شخص مأمور دخی اماله دارالحربه دخول واول مصلحتی تکمیله موصول
ایلدکدنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر فیئده داخل قیلنوب صاحبی قطعا مداخل اوله مز
زیرا مال مرقوم یداهل حربه بطریق القهر واصل اولمیوب همان صاحبی طوعا تسلیمله متواصل اولمشدر
کذلك اهل حرب براسیره البته سنی قتل ایده رز یاخود بدل فدا ایله نفسنی تخلیص ایدرسین دیو تهدید ایلسه لر
بنه تفصیل مذکور آنده تمهید اولنور زیرا مال مطلوب عندنده موجود اولمدیغندن آنی عدم اعطایه قادر اولمغله
بعد الاعطاء اثبات یدلری بطریق القهر اولمادیغی عندیمزده ظاهر اولمشدر اما مال مطلوب حین اسرنده
عندنده موجود اولدیغی بشقه درکه آندن یدلرینی دفعه غیر مقتدردر کورمزمیسنکه صبر ایدوب آنی قتل ایلسه لر

مطلب جواز مصالحة المسلمین مع اهل الحرب باعطاء المال الی اهل الحرب

بوصورتده اول مال اوزره يدلرى ثابته اولوب صورت اولىده دار اسلامده بولنان مال اسير اوزره وفدايه مأمور اولان شخصك اموالندن برشئ اوزره يدلرى ثابته اولمازيته كورمزميسنكه فداء مرقوم غنيمته دوشدكدنصكره رد اولنمق اقتضا ايلسه ادا ايلين مأموره مى رد اولنور يوقسه امر ايلين اسيره مى بو ايكيدن هر برى معناى فقهدن بعيد اولمغله عدم ردى تأييد اولنور واكر برمسلم صف قتالده مشركينله محاربه ايدر ايكن خوفه ذاهب اولمغله همان سلاح وفرسنى مشركينه تسليمله مشركيندن اخذ امان اوزره هنوز منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن مشركينله مصالحه يه طالب اولوب آنلردخى مساعده برله تكميل مطالب ايتدكلرندنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر اليته غنائمده ابقا اولنور زيرا صاحبى مقاتل وممتنع ايكن آنى اعطا ايتمشدر واول هنكامده يد اهل حرب نه نفسى ونه يانده بولنان مالى اوزره ثابت دكل ايكن انجق كندو اعطاسيله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ ايتدكلرى بتفقه در واكر مشركين مداين اسلامدن برمدينه يى محاصره ايتدكلرنده مسلمين دخى اهل حرب ايام معلومه ده آنلردن كف يد ايتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسير ايدوب حالا عبيد اهل ذمت بولنان رقيقلرى ويرمك اوزره مصالحه يه طالب اولوب مولالرى اولان اهل ذمت دخى على وجه الرضا تسليم برله تكميل مطالب ايتدكلرندنصكره ايام معلومه منقضيه اولوب مسلمينه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتال واول رقيق اوزره استيلا ايلسه لر يته غنائمده ابقا اولنورلر كه مولالرى مشركينه طيب نفسلرى ايله اعطا قيلمشلردر امامسئلهٔ مزبوره ده مولالرى راضى دكللرايكن والى مدينه يدلرندن نزعله اهل حربه دفع ايتمش اولسه نظر اولنور اكر اهل حرب دارلريله احراز ايتمدين مسلمين استيلا ايتمشلرايسه قبل القسمة وبعدها مولالرينه بلاشئ اعطا قيلنورلر واكر استيلالرى احرازلرندنصكره ظاهر اولمش ايسه مولالرى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة ديلرلرسه قيمتلريله اخذه قادر اولورلر زيرا بونده مولالرندن بلا رضا اخذ اولنمشلردر وبو بابده امير المسلمين اخذ ايدوب اهل حربه ويرمكله اهل حرب بطريق القهر اخذ ايتمك ميانده فرق يوقدر بوصورتده مولالرى بعد القسمة قيمتلريله اخذدن امتناع ايدرلرسه اميره قيمتلرين تضمينله انتفاع ايدرلر زيرا امير آنلردن غصب ايتمشدر وبومغصوب يد مولاسنه عودت ايتمديكجه غاصب اوزره قيمتله مضموندر وامير قيمتلرين ضامن اولدقده رقيقه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقيق فى الاصل ملك امير ايكن مشركين بلا رضا يدندن اخذ ايتمشلر حكمنده داخل اولور حتى امير دخى ديلرسه بعد القسمة قيمتلريله اخذه قادر اولوب بركسنه معارضه يه قيامله امير اول رقيقى اهل حربه رضاسيله ويمشيكن غنيمتدن حق اخذى يوقدر ديمكه مقتدر اولماز زيرا رضاسيله تسليمى اهل حرب رقبقه مولالرينك خلافلرينه تملكلرى اوزره اولوب كند وخلافنه تملكلرى اوزره اولمامشدر شمدى كند وملكى استقرار ايلدكدنصكره رضاء قد يمنه اعتبار اولنموب همان اهل حرب كند ويدندن بطريق القهر اخذ ايلدكلرينك حكمى آنده اظهار اولنور والله اعلم

باب فداء العبد الغصب والعارية وغير ذلك ❊ يعنى اهل حربه اسير اولان عبد مغصوب ومستعار وامثاللرينك فدالرنده باب مبسوط الادادر بركسنه آخردن برعبدى غصب ايدوب بعده مشركين اول عبدى اخذ واحرازدن صكره غنيمتده ظاهر اولسه صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذه قادر اولور زيرا مغصوب ملك صاحبى اوزره باقى اولمغله اوزرينه استيلا يد صاحبنده ويد غاصبنده واقع اولمق يكساندركه بهرحال حق اخذنده ملك قديمى معتبر ايدوكى نمايا ندر بوصورتده صاحبى قبل القسمة بلاشئ اخذ ايدرسه عين مالى مجانا يدينه واصل اولمغله غاصب ايچون براءت ضمان حاصل اولور اما بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرسه عين مالى يدينه انجق مالنده مثلنى ادادنصكره راجع اولمغله اول قيمتى تضمينله غاصبه مراجع اولور وبو بيانله هويدا اولمشدركه غاصبه باعتبار الغصب حق تضمين قيمت انجق غاصب اوزره مضمونه اولان ماليت مغصوب منه ايچون سالم اولمديغندن پيدا اولمشدر نظيرى اولدركه عبد مغصوب عند الغاصب جنايت ياخود التزام دين ايلدكدنصكره غاصب آنى صاحبنه تسليمه مبادرت بعده صاحبى دخى جنايتله عبدى دفع ياخود دين ايچون بيعه مباشرت ايلسه واكر بوصورتده قيمتله اخذندن امتناع ايدرسه غاصبه يوم غصبده قيمتنى تضمينله انتفاع ايدر زيرا عبدينى قبل اداء القيمة اخذدن ممنوع اولوب اوزرينه اثبات يدى قابل اولمامغله يد غاصبده هالك منزلنده نازل اولمشدر وبو وجه اوزره غاصب قيمتنى ضامن اولدقده عبده ضمانله مالك اولمغله اول دخى سهمنه دوشن غازيدن قيمتله اخذى ياخود تركى بينلرنده ثبوت خياره متملك اولور كذلك غاصب قيمتنى قبل اصابة المسلمين ضامن اولمش بولنسه يته ثبوت خيارينى متضمندر

واكر مسئلهٔ مفروضه ده عبد مرقوم غنيمتده واقع اولميوب بلكه برتاجر آنى اهل حربدن اشترا واخراج ايتمش اولسه نظر اولنور اكر مولاسى غاصبه قيمتنى تضمين ايتمامش ايسه بوصورتده مولاسى مخيردركه ديلرسه مشتريدن ثمنله اخذ ايدوب صكره غاصب اوزره يوم غصبنده قيمتيله شمدى غارم اولديغى ثمندن قنقيسى اقل ايسه آنكله رجوع ايدركه بومسئله ده عند الغاصب مديون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصكره دين ايچون بيع اولنمق مسئله سينك نظيرى اولمغله آنده دين ايله يوم غصبده قيمتندن اقل ايله راجع اولديغى كبى بونده دخى غاصب اوزره استحقاق انجق ذكر اولنان مقدار اقلده متحقق ايدوكى متيقن الوقوعدر وديلرسه مشتريدن اخذ ايتميوب همان غاصبه يوم غصبنده اولان تمام قيمتنى تضمين ايدركه مملوكى ايچون مجددا اداء ثمن اوزرينه لازم دكل ايكن شمدى بلاثمن اكا واصل اولمامغله مملوكى يد غاصبده هالك منزلنده ايدوكى مستبيندر بوصورتده غاصب كرك قبل شراء المشترى وكرك بعد الشراء ضمان قيمتله عبده مالك اولمغله مشتريدن ثمنله خيار اخذه دخى متملك اولور واكر مولاسى قبل شراء المشترى غاصبه قصد تضمين ايلدكده بينلرنده قيمتده منازعه واقع اولوب غاصبى تحليف برله قيمتدن مقدار اقرارينى قول غاصب اوزره اخذ ايله قانع اولوب ثم ظهر العبد فى يد المشترى فاذا قيمته كما قال المولى يعنى بوندنصكره عبد يد مشتريده پيدا وقيمتى مولاسينك ديديكى مقدار ايدوكى هويدا اولسه بوصورتده مولاسى مخيردركه ديلرسه قيمت مأخوذه سنى غاصب اوزره رد وعبدى مشتريدن ثمنله اخذه شروع بعده غاصب اوزره اقل مذكور ايله رجوع ايدر وديلرسه قيمت مأخوذه يى امساك ودعواى سائره دن استمساك ايدر لكن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خيار غاصب ايچون استقرار ايدركه قيمت عبد مولاسينك ديديكى مقدار ايدوكى آشكار اولوب غاصب تمام ماليت عبدى استيفا ايتمامش اولمغله ضررينى دفع ايچون اثبات خيارينه وقوع حاجت پديدار اولمشدر اما مولاسى قيمت مأخوذه سنى رددن امتناعله همان فضل قيمتله غاصب اوزره دعواى رجوع ايدرسه بونزاعى مسموع دكلدر زيرا حق انجق وقت غصبده يمين غاصبله لازم اولان قيمتنده در وشمدى زيادهٔ قيمتى متبين اولمغله وقت غصبده دخى قيمتى بومقدار ايدوكى متعين اولماز اكرچه ظاهر حال بومعنى اوزره داالدر لكن ظاهر حاله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسى ايچون دخى مقبوضنى رددن امتناعله فضل قيمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب وانما يستدل الكرخى رحمه الله تعالى بهذا اللفظ وهو قوله فوجد قيمة العبد كما قال المولى فى التقسيم الذى ذهب اليه فيما اذا اخذ المغصوب منه القيمة بزعم الغاصب وقد بينا ذلك فى كتاب الغصب من شرح المختصر يعنى امام كرخى رحمه الله تعالى كتابنده ذكر ايلديكى مدعاسى اوزره بومحلده واقع اولان فاذا قيمته كما قال المولى لفظى ايله استدلال ايدوب ديمشدركه امام محمد رحمه الله تعالينك كتاب السير الكبيرده كندو مذهبى اوزره اقسام مسائل غصبى تقريرده مغصوب منه قيمتنى زعم غاصب اوزره اخذ ايلديكى مسئله يى تحريرده واقع اولان فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولى بنم مدعامه داالدر وبزبو بحثى شرح المختصرده كتاب الغصب مسائلنده بيان ايلديك مترجم فقير ديركه مدعاى كرخى اولدركه عبد مغصوب غائب اولمغله قيمتنده نزاع اولنوب مغصوب منهك بينه سى اولمامغله قاضى غاصبى تحليف وقول غاصب اوزره قيمتنى قضادن صكره عبد مغصوب ظاهر اولسه نظر اولنور اكر قيمتى مولاسينك ديديكى مقدار اوزره ايسه مولاسى ديلرسه قيمتنى امساك ودعوادن سكوت ايدر وديلرسه قيمتى غاصب اوزره رد وعبدى اخذ ايدر واكر قيمتى غاصبك ديديكى مقدار اوزره ايسه البته قيمتنى امساك ودعوادن سكوت ايدر لكن دعواى مذكوره سى خلاف ظاهر الروايه در وظاهر الروايه صورت ثانيه ده دخى اولى كبى مخير قيلمقدر لكن امام كرخى دعواى مذكوره سى اوزره امام محمد رحمه الله تعالينك ظاهر الروايه اوزره مروى اولان اشبو كتابنده مسئلهٔ تحريرده غاصبى فوجد قيمة العبد كما قال المولى قولى ايله تقييد قيلديغى ايله استدلال ايلمشدر لكن ترجمه مزده تحرير ايلديكمز عبارهٔ كتاب تقرير ايلديكمز معناى مراده تعميه والفاظ طريقى ايله دخى دلالت ايتديكى بى ارتيابدر وبو عبد ضعيف جناب شارحك احاله بيان ايلديكى شرح المختصرينه ظفرياب اوله ميوب انجق شرح جامع الصغيرندن بوموضعده مرادى نه ايدوكنى فهم واكتساب ايتمكله حسب الاقتضا افاده ده اطناب ايلدم وماسئلكم عليه اجرا ان اجرى الا على الله وهو حسبى ونعم الوكيل انتهى كذلك عبد مرقوم غنيمتده ظاهر اولوب قبل القسمة مولاسى غاصبله برابر حاضر بولنسهلر يته مولاسى قيمت مقبوضه سيله اكتفا ياخود اول قيمتى غاصبه رد ايدوب عبدى غنيمتدن مجانا اخذ واستيفا بينلرنده تخيير اولنور ورد قيمتدن امتناع ايدرسه آنك ايچون عبدى اخذ ياخود فضل قيمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز واتساع يوقدر لكن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی رد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولیجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور واکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولمریله عبد برغازینک قسمتله سهمنه مترتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتیله صاحب سهمدن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتیله شمدی صاحب سهمه ویردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساک وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساک ایدر بوصورتده غاصب عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر بوصورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبک اقراری یا یمیندن نکولی برله
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذ ایتمش اولسه بوصورتلرده مولاسی ایچون اخذ عبده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیک که ملک غاصب
ادا ایلدیکی قیمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولمشدر واکر بر عبد
بطریق الاجارة برکسنه نک یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه ردّه
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینک قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استرداد نده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتک اجرتی باطل اولور بوصورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیمدنصکره مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یا عاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینک قولی ایدوکی آشکاردر بوصورتده مستأجر اوزره مواجهۀ مولاسنده اعادۀ بینه اقتضا ایدرکه
بینۀ سابقه سی وکیل خصومتی بولنیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد ودیعه یا عاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه رد ایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسک
قیمتیله اخذ قیل لکن ویردیکک فداء قیمتده متطوعین صاحبنه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرری مذکر
اولور اکر بو معنایه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بوجهتندرکه مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملک غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فدامی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بوصورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینۀ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده کفایت ایلمزکور مزمیسکه یدنده ودیعه یا عاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذ ینه بروجهله قادر اولماز بوجهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینۀ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه درکه آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدرکه
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کسنه ایچون ثابت اولورکه اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصد احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرک قبل الاسر ملکلری بروجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرین قصد احیا ایتدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسوره فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتدا اعداد اولنور اما قبل القسمة مستأجرک مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده متنبدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتریدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرک اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیک منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکم تملکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله مانحن فیهده دخی بقیۀ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدم سن اول فدایی بکا ادا ایلمدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا عین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدرکه اول فدا مقابله سنده عبدی آندن جواز حبسی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا واخذ ایله عبدی ملک قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملک قدیمنده مستأجرک حق مستحق بولنمغله
کما کان حق عودت ایلمشدر نظیری اولدرکه عبددن ید مستأجرده برجنایت پیدا اولوب موجر اداء ارشله
بذل فدا ایلیه واکر مسئلۀ مرقومه ده عبد مزبور ید مأسور منه ده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوار کورلور بوصورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مگر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیک که عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر یوقسه صفت یدی اولان معنای رهن
مثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعد القسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بوصورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین اخذینی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دیندن اکثر ایسه عبدی بلا ضمان شیٔ اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدک مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما ینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتهن نصف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدرکه قیمتی دیندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فدا سنه همت ایده بوصورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلۀ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکدنصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادۀ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیک که بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتنی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی ملک یدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزرینه بینه ایله اثبات اولنماق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بوصورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدرکه راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلۀ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یالکز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصک
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدی اکا حکم اولنور زیرا ملک قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغنی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجیه دک عبدی برامین وعادل کسنه نک یدینه وضع وتسلیمه ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایدن کسنه نک یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سیله اکا حکم
اولنورکه بو اخذ ایله ملک قدیمنی احیایه راغبدر بوصورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتمیوب کندو یه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدرکه مالیت رهن ضمننده
داخلدر اما مسئلۀ اجاره بشقه در وراهنک غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاق یدی ساقط وفائت اولور بوجهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسک فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسک عبددن کف ید قیل ودینک
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالک
اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکی احیاده مضطر اولمغله فدا سنده

متبرع اولمیوب مرتهن ومستأجرك عنـده ملكلری اولمامغله غرضلری ملك عینی احیا اولمدیغنـدن فدازنده
متطوع اولورلر واكر راهنك فداسی قیمت رهندن اقل ایسه ینه قاضی عبدی اكا ویرمیوب یدامینـه وضع ایدر
زیرا بو صورتده اكرچه راهنك فداء عبد ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله دیندن مقدار فدایی مرتهنه
ادا ایتمش اولورلكن بعض دینی استیفا ایله مرتهنك استحقاق یدی باطل اولمامغله قاضی رهنی ید عدله وضع ایدر
بعده مرتهن حاضر اولدقده دیلرسه فدایی راهنه ادا ایدوب عبد جمیع دین سابقله قبل الاسر رهن اولدیغی كبی
ینه عنـدنده رهن اولور واكر اداء فدادن امتناع ایدرسه فدادن زائد اولان دینله ینه عنـدنده رهن اولور زیرا
راهن فدا ایله مرتهن اوزره رجوعی مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دین سابق ایچنـده مقدار فدا ثابت اولمغله
بطریق التقاص راهندن اول مقداری استیفا ایتمش اولور بو صورتده عبد ید مرتهنده فوت اولورسه راهن ویردیكی
فدا ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا هلاك رهنله جمیع دینی استیفا ایتمش اولمغله مقـدار فدایی ایكی دفعه استیفا
قیلدیغی هویدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دین دنانیر یا طعـام یا غیری نسنه ایسه راهن جنس
دیندن فدایه مقابل اولان حصـه ایله مرتهن اوزره رجوع ایدر زیرا بطریق التقـاص اولان استیفا حقیقت
استیفا منزلنـده در ومرتهن فی الحقیقة استیفا ایتمش اولسه راهن بعـد هلاك الرهن اول مستوفایه رجوع ایدر
نكته سی اولدر كه ضمان رهن ضمان استیفا اولمغله آنده اعتبار شرعی مالیته در عینه دكلدر واستیفا انجق جنسله
اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخی انجق صفت مالیتله حاصله در پس مرتهن بطریق التقاص
مقدار فدایی جنس دیندن استیفا ایتمش اولمغـله راهنك مرتهن اوزره رجوعی دخی جنس دیـندن مقدار فدا ایله
اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب بر عبـد موهوبی اسیر واحراز ایتدكلریندن صكره غنیمتده ظاهر اولوب
قبـل القسمة واهب وموهوب له ایكیسیده حاضر بولنسه لر حق اخذی موهوب لهـه منحصر اولور زیرا ثبوت
حق اخذه انجق ملك قدیم یا ثبوت ید معتبر و بونلر دخی حین اسرنده موهوب له ایچون ثابت ومقرردر اما بعد الاخذ
واهب هبه سندن رجوعله عبدی اخذه قادر اولور زیرا موهوب له اخذ ایله عـبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر
وهبه ایله حاصل اولان ملك قدیمنـده واهبك حق رجوعی فی الاصل ثابت اولمغـله شمدی ینه عودت ایلمشدر
واكر موهوب له غایب و یالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اوله مز زیرا حق رجوعی ملك
موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ایتمدكجه محل حق ظاهر اولماز بو صورتده صـكره دن موهوب له
كلوب بكا زومی بو قدر ردیو اخذ عبددن استغنا ایدرسه كركدر كه قاضی قولنه اصغا ایتمیوب اولا اوزرینه رد عبد ایله
بعده واهب ایچون عبده رجوعله قضـا ایلیه زیرا ملكنه حق واهب تعلق ایدوب اول دخی طلب حقله حاضر
اولوب واهب دخی عبـدی قبل القسمة مجانا اخذه قادر ایكن ترك اخـذنده مرادی نفسندن دفع ضرر اولمیوب
همان غیری اضرار ایدوكی ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضی التفات ایتماملك امر متقرردر وهم ملكنه حق واهب
تعلق ایتمكلـه حضورنده واهبك طلبی كنـدو طلبی منزلنـده تحقق ایتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب
وموهوب له ایكیسیده بعـد القسمة حاضر اولوب یا خود عبـدی ید مشتریده بولسه لر بو صورتده موهوب له ثمن
یا قیمتله عبـدی اخذ ایدرسه عبد ملك موهوب لهـه عودت ایتمكله ینه واهب ایچون رجوعـه رخصت واردر
بو صورتده موهوب له ویردیكی فدایی واهبـدن استردا د ایلیـه قولنه التفات واعتداد اولنماز زیرا ملك نفسنه
فدا ایلمشـدر وملك نفسی غیر اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غیر اوزره رجوع ایلیـه لكن بو صورتده
موهوب له اخذ عبد دن استغنا ایدرسه قاضی جبر والجا ایلمز زیرا بو بابده متعنت اولمیوب بلكه حقنده مفیـد
اولمیان غرامتی التزامدن امتناعده متثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفیـد اولان غرامتی التزامدن
امتناعه قادر ایكن هیچ فائده سی اولمامجه جواز امتناعی بالاولویه ظاهردر بو صورتده واهب بذل فدا ایله اخذه
طالب اولورسه قولنـه التفات اولنماز زیرا اسرا عدا ملكی اوزره واقع اولمامشدر و بز قریبا بیان ایلـدیك كه فدا ایله
حق اخذ انجق ملكنی احیا ایدنلره شایاندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ایتمشیكن واهب فدا ایله ملك
موهوب لهی احیا بعـده حق رجوعنی ترتیب ایده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحیح اولدقدنصكره
واهبك فدا واخذی تصحیح اولنماز واكر مأسور بر عبـد جانی اولوب غنیمته دوشدكدنصكره مولاسی قبل القسمة
حاضر اولسه بلاشیء اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنایتده عبدی تسلیم
یا خود فداء جنـایتله حكم قاضی متعهد اولور بو صورتده مولاسی غائب و یالكز صـاحب الجنایة حاضر اولسه
اخذینه بر وجهله قادر اولماز زیرا اسرا عدانه ملكی ونه یدی اوزره تحقق ایتمیوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالیة

ایتمشدر پس محـل حق ظاهر اولدقجه خصومته قادر دكلـدر بوندنصكره مولاسی كلوب اخذ عبددن امتناع
ایدرسه عبدی مقابلهٔ جنـایتده تسلیم ایله فداء جنایتی ادا ایتلرنده تخییر واحد الامرینی اختیـار اوزره جبر وتكدیر
اولنور زیرا قدیم ملكنه اعادهیه قدرتی عود حقیقی منزلنه تنزیل واولو جهله حق صاحب الجنایته رعایت تكمیل
اولنور بو صورتده تسلیم عبدی اختیار ایدرسه عبدی من اول الامر صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار قیلنور كه مولاسی
تسلیم عبدی اختیـار ایتمشیكن اخذ ایدوب ویدیله تسلیمندن امتناع ایتدكده صـاحب الجنایته قصد اضرار اوزره
متعنت ایدوكی آشكار اولمغـله همان عبدی غنیمتدن صاحب الجنایته تسلیمه ابتدار اولنور واكر ارش جنایتله فدایی
اختیار ایدرسه حاكم اكا دیلرسك عـبدی نفسك ایچون اخذ ودیلرسك غنیمتده ابقا قیل دیمكلـه مختار ایدر زیرا
حق صاحب الجنایة كندو یه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسینك حق خالصی باقی قالمغله منفعت نفسنی
قبول ونكوله رأی وتدبیرا كا موكولدر واكر مولاسی وصـاحب الجنایة معا بعـد القسمـة حاضر اولورلرسه ینه
مولاسی قیمتله فدایه قادر اولور و بعد الفداء ملك قدیمنده اعاده وتقرر اولمغله عبدی مقابلهٔ جنایتده تسلیم وارشله
فدا ایتلرنده تخییر اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتنـاع ایدرسه بو صورتده امتنـاعی جواز واتساع اوزره در كه زیرا
علی تقدیر الفداء صـاحب الجنایة یدندن اخذ ایدوب صاحب السهمدن اخذنده هیچ فائده سی اولمـدیغی تعقل
ایتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ایتمشدر بو صورتده صـاحب الجنایه ایچون مولاسی اوزره قطعا سبیل
بو قدر كه محل حق لا بصنع المولی فائت اولمغله حقنده مولاسینك استهلاكی یا خود تسلیم وفدادن برینی اختیاری
ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسـه كه مولاسینك اخذنه قادر ایكن امتنـاعی نیچون استهلاك اعتبار اولنمادی جوابده
دیرز كه معنای معهود مجانا اخذ ینه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقوددر كه جنایت عبـد ایله
خواه ناخواه مولاسنه تغریم تا بجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهی مسائل الجنایة واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور
مدیون بولنسه نظر اولنور اكر قبـل القسمة مولاسی حاضر اولورسـه ینه بلاشیء اخذنه قادر اولور و حق غریم
مالیت عبدده واقع اولمغـله عبد قنده ایسه دینی اكا تابع اولور واكر یالكز غریمی حاضر بولنسه اسرا عدا ملكی
و یدی اوزره واقع اولمادیغندن مولاسی كلمدكجـه اخذ عبده قادر اولماز امادینی اوزره اقامت بینه ایدرسه قاضی عبدی
غنیمتده تقسیم ایتمیوب توقیف ایدر زیرا بینهٔ مرقومه طالب دین ایچون دینله استحقاق مالیتی مثبت اولدقدن صكره
قسمتله اشتغالی آنی مفوت اولور اما سبقت ایلین حق ولی الجنایة وحق واهب بشقـه در كه بونلر ملك مولی وملك
موهوب لهـه مقصور اولدقلرندن ملكلری عودت ایتمدكجه حقین مذكورین ظهور ایلمز امادین رقبـهٔ عبدده
مستقر وقنده دور ایلسه دین دخی برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسی اخذ ایتسون ایتمسون استحقاق مالیتی متقرردر
بو صورتده صكره دن مولاسی كلوب دینی ادا ایدرسه ملكی كندو یه سالم اولور واكر اداء دیندن امتناع ایدرسه
عبدی دین ایچون بیع ایلمك لازم اولور زیرا عبد هر كیمك ملكنده ایسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دینی عند
امتناع المولی البته بیعله مالیتندن استیفا اولنور واكر غریمی ومولاسی معا بعـد القسمة وارد یا خود عبدی اعداء دن
اشترا ایدن شخصك یدنده واجد اولورلرسه بو صورتده مولاسی قیمتله اخذ ایدوب ایتمكده مخیردر اكر اخذ ایدرسه
دین ایچون بیعی لازمدر مكر مولاسی اداء دینله قائم اوله واكر مولاسی اخذندن امتناع ایدرسه هر كیمك ملكنده بولنمش
ایسه ینه دین ایچون بیعی لازمدر مكر مالكی فداء دینله قائم اوله زیرا بیان ایلدیك كه ملك عبد مولادن مولایه متحول
اولمغـله دینی مالیتندن باطل اولماز كوره مزمیسنكه عبـد مدیون اعتاق اولنـدقده محجور ایسه غریمی تمام دینی
ومأذون ایسه قیمتنی مولاسنه تغریمدن صكره فضلهٔ دینی عبددن مطالبهیه قادر اولور اما عبد جانی بشقه در كه
مولاسی جنایتنی بلمیه رك اعتاق ایلدیسه ولی الجنایة قیمتیله ارشندن اقل ایله و بیلهرك اعتاق ایلـدیسه تمام ارشله
مولاسنی تغریم ایدوب بعـد العتق عـبددن نسنه مطالبـه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فیهده عبـد مدیون
دین ایچون بیع اولنوب دینی ثمنی استیعاب ایدرسه صاحب سهم ایچون بیت المالدن قیمتی ویریلمك ایجاب اولنور
زیرا مالیت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغـله حین قسمتده صاحب سهمه بر عبد
غیر مقوم ویریلدیكی محقق اولمشدر واكر ثمندن بعد الدین ثلثی باقی قالورسه دینله مستحق اولان ثلثانی حسابنجه
صاحب سهمه قیمتنك ثلثـانی ویریلور واكر بو صورتده یالكز غریمی حاضر واثبات دینه متبادر اولورسـه
كركدر كه قاضی حضور مولاسنه توقیف ایتمیوب همان دین ایچون بیعنه مباشر اوله زیرا حق غریم مالیتنه متعلق
اولوب بیعی ابطال حق مولاسنه بادی اولمادیغندن بشقـه حضور مولاسنه توقیف ایله تأخیری اضرار غریمنه
مؤدی اولمغله قاضی اوزره واجبدر كه دفع ضرر ینه اشتغـال ودین ایچون بیعنده استعجال ایلیه بو صورتده مولاسی

لفظ انتهی بو محلده عند بمزده
نسخده واقع اولمشدر
بوانان جمیع مله

مطلب اعتاق العبد الجانی والمدیون

بعد البيع حاضر اولورسه صورت غيبتده مشترى اولدن وصورت اشترا ده مشترى ثانيدن اشترا قيلديغى ثمنله
اخذه قادر اولورلر زيرا بوبابده اصيل اصيل مأمور منه تصرف سابقى نقض ايتدكن همان بدنده بولنان كسنه دن
حق اخذى تثبيت وتأصيل اولنمدقجه كورمزميسنكه مجانا اخذ ايجون قسمت سابقه يى نقض ايده مز كذلك
ثمن اول ايله اخذ ايجون بيع ثانى يى نقضله اشتغال ايتمبوب همان ملك قديمنه اعاده ده ثمن ثانى ايله اخذه استعجال ايدر
ومولاسى وجه حضر وحله اخذ ايلدكده غريمى رقبهٔ دينى ايله اوزرينه قصد رجوع ايلسه بودعواسى مسموع
اولمازلر زيرا حقى ماليت رقبه سنده اولوب اول دخى بيع سابقده اكا بركره واصل اولمشكن قبل الاسر ملك
مولاسنده ايكن دين ايجون بركره بيع اولنمق حكمنده داخل اولمغله بونده دخى قبل عتق العبد كسنه دن شئ
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مز كذلك مشترى اول غريمى اكا عبدى بيع ايتديروب يدندن اخذ ايلديكى ثمنله
مشترى ثانى اوزره دعواى رجوعه شروع ايلسه بودخى مشروع دكلدر زيرا عوض ملكنى مشترى ثانيدن بركره
اخذ ايتمدر صكره دين عبدايله اول عوضده استحقاق غريم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعى
مثبت اولماز انجق دينى عبد ايله يدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدى مجددا بيع ايتدرمكه قادر اولمغله
مولاسى اول ثمنى قضا ايتمزسه بيع ايتدرمكه مقتدر اولور كورمزميسنكه فى الاصل بيع اولنمامش اولسه شمدى
بيعى لازمدر مكر مولاسى قضاء دينى ملتزم اوله پس بركره بيع اولنوب مشترى اولك حق اولان ثمنى دينده صرف
اولندقده مشترى اول ملك مولايه رجوعنده مقام غريمه قائم ومالبتدن حق رجوعى مجددا ثابت ومتقوم اولور
زيرا اداده متطوع اولميوب بلكه حكمنده اوزرينه اجبار اولنمشدر وكندو ملكى ايله دين غيرى قضا اوزره مجبور
اولان كسنه نك البته غير اوزره حق رجوعى استقرار ايدر و بودين اخيره مقدما بيع اولنديغى دينه مغاير وحق
مولاسنده وجوبى وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بودين متجدد ايجون مولاسى ادا ايتمدكجه بردخى بيع ايتدرمكه
مقتدر اولور واكرصورت مفروضه ده اعدادن اشترا ايلين مشترى فداء له دينى قضا ايدوب بعده مولاسى كلوب
ثمنله اخذ واستيفا ايلسه قاضى اكا ديمك كركدر كه مشترينك ادا قيلديغى دين ايجون رقبهٔ عبد ده قيمتله
ديندن اقلى حالا ثابت اولمغله سن آنى ادا ايدرسك ملكك سكا سالم وايتمزسك بيع عبد لازمدر نكته سى اولدركه
مشترى اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دكلدر انجق اضطرارى اقل امر ينده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ايله رجوعه مستحق اولور والحاصل هرنه زمانكه ماليت عبد دينله مستحقه ايكن مولاى قديمنك ملكنه
عودت قيلسه بنه اول دينله عودت قيلمغله مولاسى دينى قضا ايتدكجه فض عبده رخصت بوله مز اكرچه اعدادن
اشترا ايلين شخصه ثمن عبدى ادا ايلمشيدى لكن اول ثمن انجق ملكنه فدا اولمشيدى يوقسه بدل ماليتى ادا
دكل ايدى نظيرى شول عبد مديوندركه برجنايت ايدوب مولاسى فداء جنايتى ادا قيله پس دينى على حاله ثابت
اولمغله مولاسى آنى دخى ادا قيلمازسه بيع عبد ايله قضا اولنور واكر اعدادن اشترا ايلين كسنه عبدى آخره بيع
يا هبه يا تصدق ايتدكدن صكره غرملرى حاضر اولسه لر بو تصرفلرى ابطاله قادر اولورلر زيرا دينلرى قبل الاسر
ملك مولاسنده ايكن عبد اوزره واجب اولديغى كبى ملك مشتريده دخى واجب اولمغله رضاء غرما بولنماديجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذينى موجب اولديغى كبى مشتريدن دخى موجبدر واكر بوصورتده يالكز مولاسى
حاضر بولنوب عبدى مشترى اخيردن ثمنله ياخود موهوب له ومتصدق عليه دن قيمتله اخذندن صكره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلرى ابطاله قادر اوله مزلر زيرا حق ابطاللرى انجق رقبهٔ عبد دينلر ايله مشغول
اولدقدنصكره حادث اولان ملكنده واقع ايدى شمدى مولاسى اخذ ايتدكده ملك حادث جميعا مرتفع اولوب
عبد ملك قديمه مندفع اولمشدر غايةالامر حق غرماده قبل الاسر بولنديغى حالت اوزره ملك مولاسنه دينله عودت
ايتمكله مولاسى ادا ايتمزسه دين ايجون بيعنه مبادرت اولنور واكر عبد مأسور وديعه يا عاريه اولوب قبل القسمة
مودع ومستعير حاضر بولنسه لر بعد اقامة البينة اخذينه قادر اولورلر زيرا يدلرندن اسير اولمق قبل القسمة
باعتبار اليد حق اخذلرين افاده ايتمكله قبل الاسر يدلرنده بولنديغى حالت اوزره آنلره اعاده اولنور امابونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قيمتله اخذه طالب ياخود اعدادن اشترا ايلين شخصك يدنده بولوب ثمنله اخذنه راغب
اولسه لر اخذ ايله نيل مطالب ايده مزلر زيرا فدا ايله اخذ انجق اخذ ايله ملك قديمنى قصد احيا ايدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعيرك قبل الاخذ ملكلرى ثابت اولمامغله فدا ايله اخذلرى حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع اليد اوزره عبدى آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تمليكه جبر اولنماز بوصورتده بزلر
مولاى قديمى طرفندن فداسنى تطوعا ايفا وعبدى اولوجهله اخذ واستيفا ايده رز ديسه لر ينه اصغا اولنماز

زيرا قبل الاخذ مولاى قديمك ملكى بوقدركه فداء ملكنده متطوع اوله لر ومولاى قديمك ذمتنده غائمين ايجون
دينى بوقدركه اداسنده متبرع اوله لر لكن بومسئله ده مولاى قديمى حاضر اولورسه اخذ ايله ملك قديمنى قصد
احيا ايلدكده فدا ايله اخذه قادر اولور واكر برعبد مأسورى بركسنه اعدادن اشترا ايدوب ياخود قسمتله برغازينك
سهمنه دوشدكدنصكره اول عبد برنسنه يى استهلاك ايدوب ياخود بومولاسى تجارته مأذون قيلمغله تجارت ايلدكده
اكا دين لاحق اولدقدنصكره مولاى قديمى حاضر اولسه ينه فدا ايله اخذه قادر اولور زيرا فدا ايله حق اخذى
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اكا مانع اولماز لكن بعد الاخذ عبده دينى تابع ولازم اولمغله مولاسى فدا
ايتمزايسه دين ايجون بيعى مستلزم اولور زيرا حق غرما ماليتنده متقرر اولمغله ماليتى قنده دور ايدرسه برابر دائر اولور
نظيرى شول عبد جانيدركه بعد الجناية اكا دين لاحق اولوب صكره مقابلهٔ جنايتده ولى جنايته اعطا اولنه
بوبابده ولى جنايت دينى ادا ايتمزايسه اول دين ايجون بيعله قضا اولنور ونظير آخرى شول عبد مديوندركه
مولاسى فوت اولوب ورثه يه انتقال ايلسه بوبابده دخى ورثه دينى ادا ايتمزلرايسه ينه دين ايجون بيعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فيه دخى بويله در واكر عبد مرقوم مديون اولديغندن مولاى قديمى فدا ايله
اخذينه راغب اولمازسه آنك حق باطل اولوب بومولاسى دينى قضا ايتمزسه بونك ملكنده ايكن دينى ايجون بيعى
واجب اولور واكر مولاى قديمى دينى بيلميوب اخذ ايلدكدنصكره دينى ثابت ومقرر اولسه رد وامساكنده مخير
قيلنور زيرا دين البته عيب اولوب ظهورى دخى بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشترى حادث اولان عيب آخر
منزلنه نازل قيلنوب بوعيبله دخى حق رده واصل اولور نكته سى اولدركه فدا ايله اخذينه رغبتى انجق كالاول
عودت عبد ايجون اولديغى ظاهر وفى الاصل ماليتى فارغه ايكن شمدى مستحق الماليه اولمغله عودتى كالاول
اولمديغى باهردر بوصورتده ادا قيلديغى فدايى استرداد وعبدى رد ايدرسه دينى بومولاسينك عندنده بيعله ادا اولنور
واكر عبدى امساك ايدرسه حين اخذنده عيبنى بيلوب راضى اولمش كبى اولمغله كندو عندنده دين ايجون بيعله قضا
اولنور واكر بعد اخذ المولى مأخوذ منه اولان كسنه غائب اولدقدن صكره غرما دينلرينى اثبات ايتمكله مولاسى
رد عبده عزيمت ايلسه كركدركه قاضى ايكى اوچ كون اكا مهلت ويره بومدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدى
اوزرينه رد وتحويل واولمازسه همان غرما ايجون بيعى تعجيل ايليه زيرا دين غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصكره
اكرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخيردر لكن مدت يسيره ده تأخيرى غرماسنه موجب ضرر كثير دكل
ايسه ده مدت طويله ده تأخيرى مستوجب ضرر وفير اولمغله حكم مقرر اوزره تنظيم وتقرير اولنور كورمزميسنكه
قاضى غرمايه خطا ايله مشترى تدارك ايدينكز عبدى دينكز ايجون بيع ايده يم ديو تكليف ايلسه غرمادخى مشتريسنى
احضار ايدنجه دك ينه ايكى اوچ كون محتاج توقيف اولورلر كذلك ملك مولاسنده مديون اولان عبدك
غرماسى يعنى ارادة ايتدكلرنده مولاسى بيع وفداسندن كندويه انفعى ملاحظه ايجون ايكى اوچ كون
استمهال ايلسه كركدركه قاضى مساعده ده استعجال ايليه پس مانحن فيه دخى بويله در واكرمدت مهلت كچوب
مولاسى بذل فدا ياخود بيعله دينى ادادنصكره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسى آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بعده اول عبد ملكندن خارج اولمشدر حال آنكه عيب عبد ده خصومت انجق ملكنده ايكن
مشروع وبعد الاخراج غير مسموعدر واما صورت فدا ده عيب عبد اولان دينى زائل وبعد زوال العيب
مخاصمهٔ عيب غير قابلدر واكر مولاى قديمى حاضر اولمادين تقاضاى غرماله بومولاسى بذل فدا ايلدكدنصكره
حاضر اولسه ينه ثمن ياقيمتله اخذه قادر اولور زيرا بومولاسى عبدى ديندن تطهير وحالت اصليه سنه اعاده
ايتمشدر وبعد الاخذ بومولاسى مولاى قديمى اوزره برشئله رجوعه قادر اولماز اما صحيفهٔ سابقده سبقت ايدن
مسئله بشقه دركه بونده بومولاسى كندو ملكنده حادث اولان دينى ادا قيلمشدر وبودينله انجق كندو حق اولان
ماليتى مستحق اولمشدر بناء عليه برفرد اوزره رجوعى غير مشروعدر اما مسئلهٔ سابقده بومولاسى ملكندن اسبق
اولان دينى ادا ايتمشدر واول دينله انجق مولاى قديمك ملكى اولان ماليتى مستحق اولمشدر پس اول ماليت
ينه مولاى قديمده ظاهر اولدقده بومولاسى آنك اوزرينه رجوعه قادر اولور كذلك صورت مذكوره ده بومولاسى
دين ايجون بيعنى اختيار ايدوب صكره مولاى قديمى كلوب ثمن ثانى ايله اخذه مباشر اولسه ينه مشترى اول
آنك اوزرينه برشئله رجوعه قادر اوله مز امادينى مولاى قديمك ملكنده حادث اولمق بويله دكلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤيد ومقرر قيلنوركه دين عبد بمنزلة العيب اولمغله بومولانك ملكنده حادث اولدقده اوزرينه
عهدهٔ عيبك وجوبنه باعث اولور كورمزميسنكه مولاى قديمى اول عيبه واقف اولدقده عبدى بومولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بو مولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده
عیب مذکور مولای قدیمنك ملکنده ایکن ظهور ایتمشدر کورمزمیسنکه عبدی اول عیبله بو مولانك
اوزرینه رده قادر اولماز بو جهتدن اعدادن اشترا ایلین کسنه کندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله سنده
بیع عبده مقتدر اولور واکر عبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشترا ایلین
کسنه نك ملکنده ایکن آنی قاضی دینله بیع وثمنی قبض ایدوب هنوز غرمایه تسلیم ایتمدین ثمن یدقاضیده
هالك اولدقد نصکره مولای قدیمی کلوب عبدی فدا ایله اخذ ایلسه بو صورتده غرما ایچون عبد اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره برکره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی
آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك یدقاضیده هلاکی کندو یدلرنده هلاکی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشیله مداخل اوله مزلر و بو مسئله ده عبد کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کسنه دخی کرك عبده وکرك مولای
قدیمنه برشیله مداخله ایده مز اکرچه دین عبدی کندو ملکی ایله مجبورا فی الحکم قضاسی انجق رقبهٔ عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لکن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بو مولاسی
برشیئی قضا ایتمش اولماد یغندن رقبهٔ عبد ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر کورمزمیسنکه مشتری اول
دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمنی قبض ایلدکد نصکره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور رفعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلورکه
بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی کسب وضوح ایتدکده عبد اوزره برشیله رجوع ایده مز
یاخود دینلورکه مسئلهٔ ایراده مشتری ثانی دین عبددن برشیی قضا ایتدیکندن عبد اوزره برشیله رجوع ایتدیکی کبی
مسئلهٔ مرقومه مثللو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مزلکن
وجه اول اصح واکلدر واکر برکسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اکا
تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنم وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدقجه شو فرسمك رکوب ظهری اکا تخصیص و بعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو
وصیتده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیکی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور
بو صورتده بعد التنفیذ مشرکین اول عبدی یا فرسی موصی له بالخدمه یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمده
ظاهر اولدقده موصی له بالخدمه حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبه حاضر اولمسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمه استردادینه احق اولمشدر و بوند نصکره
موصی له بالرقبه کلوب خدمتله وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمه یه سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه
قیل بوغیبه مکانسنه یوقدر دیمکه اقتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك که قاضی اکا عبدی انجق یدندن اسیر
اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی بو قسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب بینه امر متقرردر و بو مسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم
وتقریر اولندی واکر صورت مفروضه ده یالکز موصی له بالرقبه حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اکا حکم ایدر زیرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات
ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اکثردر لکن بو صورتده عبد اوزره غیرك ثبوت یدمستحقه سنی
اقرار ایلدیکندن قاضی عبدی اکا دفع ایتمیوب بلکه صاحب الخدمه کلوب قبض ایدنجه دك یدعدله وضع ایدر
و بو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهما دن بری
حاضر اولمیوب عبد غنیمده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن برکسنه اشترا
ایتمش اولوب بو صورتلرده صکره دن یالکز صاحب الخدمه حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جکدر که آنك عبد ده حق لازمی متمکن
واول حقی ابطال برفرد ایچون غیر ممکندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دکلدر بو صورتده صاحب الرقبه صکره
کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمه ایچون فدا ایله حق اخذ ایله قضا
بالضروره وصیتله قضایی اقتضا ایدرکه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بو بیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بو جهتله عبد قبل الاسر بو اندیغی

حالت اوزره ید صاحب الخدمه اعطا ووفاتنه دکین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی
اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمه صاحب الخدمه نك کندو مالندن ویردیکی فدا ایله صاحب الرقبه اوزره
رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا
صاحب الخدمه احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دکلدر و عبد آنك ضمان
وملکنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمه حیاتده ایکن
بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمه ملك صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشکار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا
قیلدیغی بدید ار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور و بعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولمغله
اول دخی حیاتنده کندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمه
وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمه فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب کوریلور واکر امتناع ایدوب صاحب الرقبه
فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمه ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده
عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدرکه وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایکن امتناع فداده اول
ملکك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حقی فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر و وصیت خدمت
باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا ایله اخذه نائل اولور و بو صورتده بعد الاخذ ید عدله وضع اولنمایوب همان
کندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اکرچه مجددا اول فدانی ادایه رغبت ایلسه
بیله حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوندنصکره رغبت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله شمدی حقی متحقق
اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمه حضورلرنده حکم
مسئله بشقه درکه قبل القسمه حق صاحب الخدمه خدمتنده بلا فداء ثابت وبرقراردر واول وجهله
فرق مسئلتین آشکاردر و صورت مذکوره ده صاحب الخدمه صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه نك ویردیکی فداسنی اکا ادا واول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بذل فدا قیلمش
منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمته احق اولوب اخذ عبده نائل اولورنکنه سی اولدرکه صاحب الرقبه
انجق ملکنی احیا ایچون بذل فدا ایتمکله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر و بعد الفدا کندو حقی اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولورکه فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون
اولمدیغی امر باهردر وهم عبدك حکم ملك موصی یه عودتی انجق فداسی ملك موصی له بالخدمه اوزره استقرارنده
پدیدار اولور پس موصی له بالخدمه اول فدانی ادا وعبدی اخذ واستیفاد نصکره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لکن بو صورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین کسنه دن موصی له بالخدمه فدا ایله اخذ
ایلدیکی صورت سابقه کبی ورثهٔ صاحب الخدمه بیع عبده قادر اولور لکن عبد بو صورتلرده بیع اولنوب ثمنی
فداسنه وافی اولمامشیکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه الزام اولنماز زیرا عبد بودینك
سبب وجوبنی اکتساب ایتمشدرکه ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبهٔ ورثه انجق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا ایله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدرکه آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بو صورتده اول عبد رد آبقده جعل
معینی اثبات ایدوب قیمتنك قلت وکثرتنه التفات ایلین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی
جعلنه وفا ایتمدکده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اکا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله در واکر مسئلهٔ مذکوره ده
قاضی صاحب الرقبه نك ویردیکی فدانی ادا خصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمشیکن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صکره دن اداء فدایه قائل اولورسه
ینه اخذ عبده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایتمش ایسه صکره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ
عبده مجال قالماز زیرا فدادن امتناعی منکرك یمیندن امتناعی واحدا لزوجینك بعد اسلام الآخر اسلامدن
امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأکد حکمی انجق قضاء قاضی یه اتصالله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یؤخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذی موجب اولان

شرابی باینده باب دقت نشاندر بر مسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطلله اشترا ایلدکده
مولاسی اخذ عبدی مراد ایلمه نظر اولنور اکر قیمتی بیك درهم یاخود اقل ایسه حاکم مولاسنه تماما بیك درهمله
اخذ یاخود عبددن کف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشترینك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خمر حق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بیك درهمدر واکر
قیمتی بیك درهمدن اکثر ایسه انجق کال قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ثمنده دخول خمر ایله حق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش کبی اولمشدر وهم بالکز خمر ایله اشترا قیلمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممکن اولمازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولی در نظیری
شول مسلمدر که عبدینی بیك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اکرچه اول عبد
بو عقد ایله حر اولور اما قیمتی بیك درهم یا اقل ایسه اوزرینه الف کامل الزام اولنور که کندویه سالم اولان عتق مقابله سنده
التی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اکثر ایسه اوزرینه تمام قیمتی قضا اولنور که مولاسی بالکز الفه رضا ویرمشدر زیرا
یالکز خمر اوزره اعتاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله متزیدر واکر مسلم بو عبدی اعدادن بیك درهم وبکرمی شاة میته یاخود بکرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بو صورتده قیمتنك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخذ واستیفا ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو باطلدر لکن ضم خمر مفید وعاملدر نکته سی اولدر که خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمر ایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیندن غیریلری حقلرنده مال متقومدر که خمر ذمی یی
استهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر امامیته ودم بشقه درکه ناسدن براهل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
کورمزمیسنکه مسلم برشیئی خمر ایله اشترا ایلدکده قبضله اکا مالك اولوب عبد ایسه آنده عتقی دخی نافذ اولور
امامیته ودمله اشترا ایلدکده مالك وعتقی نافذ اولماز کذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتاق ایلدکده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاقی بشقه درکه قریبا ایراد اولنمشدر واکر برعبد بر مسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
کلوب بو بنم عبدمدر یاخود ملکمده تولد ایلمش عبدمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت وذو الید دخی بن بونی
مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبادرت ایلسه بو صورتده عبد اول مدعی یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملکنی اثبات ایلمشدر اما ذو الید بینه سیله ملکنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یا مغانمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبومعنی عبدی مقدما اعدانك اسر واحرازلری بیلمدکجه موجب
ملك دکلدر زیرا محتملدر که اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله لر یاخود عبد
بلا اسر اعدایه آبق اولوب صکره غنیمتده واقع اولمش اوله بلکه بینهٔ ذی الیدده اثبات ملکی بولنسه دخی بینه
بینهٔ خارجه معارض اوله مز پس بولنمادقده عدم معارضه بالطریق الاولی در اما ذو الید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدکدنصکره غنیمتده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا ایله دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالنی
وهم غرامت ثمنله کندونك تملك عبده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول بینه سی واجبدر
وهم اکرچه بینه لر حجج شرعیه در لکن بو بابده بینه لرنده منافات یوقدر و بویله ایکی بینه ایله عمل ممکن اولدقده
ایکیسیله ده عمل واجبدر و بینه ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حکمنده اولمغله قاضی اکا دیلرسك
عبدی ثمنله اخذ ودیلرسك بالکلیه ترك قیل دیو حکم ایدر زیرا اعدا عبده شویله مالك اولمشلردر که اسلام
یا ذمی قبول یاخود عبد ایله برابر دار یمزه امانله دخول ایلسه لر مولاسی بر وجهله اخذینه موصول اوله مز اما عبدده
احراز مشرکین ثابت اولمامق صورتی بشقه در کذلك بعد الاحراز عبد ایله برابر امانله داخل اولان حربی
اول عبدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عبده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقام بایعه
قائم اولوب بایع دار یمزه داخل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصل اولمدقدن صکره ملکی آخره
انتقال ایتسه دخی متوصل اوله مز واکر برکسنه عبدده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبدی ید مشتریدن
ثمنله اخذ ایلدکدنصکره عبدی آزاد یا کاتب یا مدبر بایع ایدوب بعده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
بدیدار اولسه اول کسنه نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلاحجة
قضا ایلدیکی ظاهر وملکله حکمینك بطلانی باهر اولمغله اول کسنه نك تصرفاتی ملکینك غیریده واقع ایدوکی
واضح ومبادر اولمشدر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده قاضی مشتری یه عبدی ثمنله اول کسنه یه تملیك

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن برکسنه یه عبدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبر اولنمقدن دون اولمیوب جبر سلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثللو جمیع تصرفاتی نافذ ایکن جبر قاضیده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرز که مادهٔ مرقومه ده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر و بیع مزبور وجوب ملکه سببدر اکرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لکن ینه صحت فساد اوزره منعقددر بو جهتله مشتری قبضله مالك اولور اما صورت مفروضه ده
قاضی سبب تملیکه ابتداء مباشرتله اجبار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملکك دخی بلاسبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
کورمزمیسنکه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول کسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدی ایدوکنه
اقامت برله مجانا اخذ واعتاق ایلدکدنصکره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنای مذکوره بناء عتق
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور کذلك بعد القسمة قیمتله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بویله در
نکته سی اولدر که بو صورتده ادا قیلدیغی فداء ملکیدر یوقسه نفسی ایچون مجددا اثبات ایلدیکی ملکك ثمنی
دکلدر اما جبر سلطانیده مشترینك بایع مکرهه ادا قیلدیغی بویله دکلدر واکر صورت مفروضه ده مکان عبدده
جاریه اولوب اول کسنه دخی بعد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطیٔ ایلدیکی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیندر
بوندنصکره اکرچه موجب قیاس ولدك اول کسنه دن نسبی ثابت اولمامقدر که ثبوت نسب محلده شبههٔ حکمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیر متثبتدر لکن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان کور یلور که قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوکه سی ایکن اکا فرمان ایلمشدر وثبوت نسبه ادنی برشبهه کافی اولمغله محلده بودکلو مملوکیت دعوئله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه که اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزال الله قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرز که غرور انجق اولوقتده متحقق اولور که استیلادی محلده حقیقة یا حکما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
و بومعنی غیر موجوددر که قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اکا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملکنه اعاده ایتمشیکن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضرور یاتندن دکلدر نه کیم غیرك جاریه سنی شبهه ایله
وطیٔ ایدوب آندن ولد حاصل اولدقده حکمی بودر اما برکسنه آخر اوزره بینه ایله اثبات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یا استیلاد یا بیع ایلدکدنصکره شهود دین عبید ایدکلری ظاهر اولسه بونك حکمی مانحن فیهه مغایردر که بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذکوره کبی محتمل النقض اولمیانلری
ابطال ایده مز نکته سی اولدر که بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اکراه باطل منزلنده اولور
اما مانحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین کسنه ایچون تملیك مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدر که بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینك تصرفاتی همان مالکی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
منزلنده در و محتمل النقض اولمیان تصرفات مکرهدن دخی رد اولنمیه جق وجه اوزره صدور ایتدکده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمیوب بلکه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بو صورتده مشترینك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوکی کسب وضوح ایلمشدر و بیع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملکی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دکل بلکه فاسددر
زیرا اکا مالکی بلا رضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور و بوصورت
ثانیه ده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولمادیغجه صورت حقده اولمغله مشتری حکما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوکی مشهوردر اما دعوای ملك قدیمله اخذ ایلین کسنه ده سبقت ایلین جواب بشقه در که اول کسنه
نك نظیری شول کسنه در که برشخصك یدنده بولنان جاریه ایچون بو جاریه بنم ملکم ایکن بو شخصه هبه
ایتمشیدم شمدی هبه دن رجوع ایده رم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمکله قاضی جاریه یی اکا رد ایله
قضایه اقدام ایلدکدن صکره جاریه یی اعتاق یا استیلاده اجتسار ایدوب صکره شاهدلری عبید ایدوکلری

صادر اولور مه اخذنده حق مولای قدیمی باطـل اولوب بیع کبی محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه
حق مولای قدیمی ابطال اولنمایوب همان اول تصرف نقضله عاطل قیلنمغله ذی الیده رد اولنوب آندن دخی
مولاسی ثمنله اخذه نائل قیلنورز یرا فدا ایله انجق مالکدن اخذه مستحق اولور بو قسه غیر مالکدن اخذه مستحق اولمازواکر
صورت مفروضه ده مدعی اول بعد الاخذ اعتاق یا استیلاد ایدوب بعده عبد و جاریه ملکی اولمیوب دعواسنده مبطل
اولدیغنده ذوالید و مدعی و عبد و جاریه جمله سی تصادق و اتحاد ایلسه لر نظر اولنور اکر ذو الید عن انکار اعطا
قیلمش ایسه قاضی تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولمیانلرینی على سواء ابطاله قضا ایدرز یرا حق آنلر کدرو مالک
اولمادیغنده تصادق ایتملریله بطلان تصرفاتی تحقق ایدر انجق مدعی واطئدن نسب ولد بطریق الاستحسان
ثابت اولورز یرا نسب بعد الثبوت نقضی قبول ایتمز وهم نسب انجق ولدک حق مقرریدر اولمغله تصادقلری
حق ولدده معتبر اولماز بو صورتده مدعی اول بعـد الاخذ آخره بیع ایتمش اولوب بعده بطلان دعواسی اوزره
بو مدعی و مشتری اول یعنی ذی الید تصادق ایدوب همان مشتری ثانی تکذیب ایلسه یاخود صورت متقدمه ده
بعد العتق والاستیلاد عبد و جاریه تکذیب ایلسه بو صورتلرده تصرفات مدعیدن برینک نقضی تصویب اولنماز
زیرا تصادقلری شرا ده حق مشتری ثانی یی و عتق و استیلاد ده حق عبد و جاریه یی ابطالده حجت دکلـدر
غایة الامر مدعی نفسی اوزره بغیر حق اخذینی اقرار ایدوب شمدی تصرفلریله استهلاکی بدیدار اولمغله اقراری
انجق نفسی اوزره حجت نافذه قیلنوب ضمان قیمتله مؤاخـذه اولنور بو بابده ذی الیـد ایچون اوزرینه لازم اولان
قیمتله مقدما و یردیکی ثمنی بربرینه تقاص ایدوب قنقی جانبده فضله وار ایسه آنی جانب آخره رد ایله استخلاص
ایدرلر لکن بو وطئنده اوزرینه الزام عقر اولنمایوب ولدی دخی بلا قیمة حر قیلنورز یرا ضمان قیمت مضمونده
وقوع ملکه سبب اولوب اولدخی اوزرنده حسین قبضندن تقرر و تعین ایتمکله استیلادی کندو ملکی اوزره
واقع اولدیغی تبین ایتمشـدر واکر صورت مفروضه ده ذی الید عن اقرار اعطـا قیلمش ایسه قاضی اعتاق
واستیلاد کبی محتمل النقض اولمیان جمیع تصرفلرین تنفیذ ده توقف ایلمز که ابتداء امرده بو تصرفلرک نفوذ نده
تصـادق ایتمشلردر و بو تصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلریله آنلره نقض و خلل تطرق ایلمز
غایة الامر مدعی اقراری اوزره عبد و جاریه یی بغیر حق اخـذ ایدوب عندنده محتبس اولملریله قیمتلرینی ضامن اولور
نته کیم مسئلهٔ متقدمه ده عبـد و جاریه نک تکذیبلری ضمـان قیمتلرین متضمن اولمشیدی اما بیع و کتابت مثللو
تصرفلرین قاضی ابطال و عبد و جاریه یی کیرو ذی الیده رد و ایصـال ایدرز یرا تصرفات مرقومه محتمل النقض
اولوب آنلردخی حـق کندولره محصور ایکن اول تصرفاتک مباشری مالک اولمادیغنده تصـادق ایتملریله
بطلان تصرفاتنده دخی توافق ایتمش اولورلر بو صورتده محل نزاعلری عبد اولوب مدعی بعد الاخذ آنی مکاتب
قیلوب بدل کتابتدن بعضیسنی استیفادن صکره بطلان دعواسنده جمیعـا تصادق و اتحاد ایلسه لر اعدادن
اشترا ایله ذی الید اولان مشتری اول عبدی بدل کتابتدن اخذ ایلدیکی مبلغله برابر استرداد ایدرز یرا مبلغ مزبور
تصـادقلری اوزره کسب عبدی ایدوکی مصدق اولمغله اکا دخی غیریدن احـق اولور اما تصادقلری بدل
کتابتی تماما ادارله نفوذ عتقندن صکره حاصـل اولمش ایسه بعد الوقوع محتمل النقض اولمیـان عتقنی نقض
ایلمک غیر قابلدر لکن بو صورتده قیمت عبد وقت اداء کتابتده وقت اخذندن ازید اولمش ایسه کرکدر که مدعی
وقت اداء کتابتده قیمتنی ذی الید ایچون ضامن اوله زیرا مدعی نفسی اوزره ملک غیری استهلاکنی اقرار و استهلاکی
دخی انجـق بدل کتابتی وقت استیفا سنده استقرار ایتمشدر پس ضمان قیمتنده اول وقته اعتبار اولنور و بو بابده
بدل کتابت دخی ذی الیـده رد اولنورز یرا مدعی مکاتب ذی الیدک کسب عبدی اولدیغنی اقرار ایتمشـدر
و عبد دخی اول بدلی هنوز مدعی اکا ضمانله مالک اولمادین کسب ایتمشدر که وقت استیفاء کتابتده قیمتنی ضامن اولمغله
عبده وقت مزبورده مالک اولمشدر و کسبی وقت مذکور دن اقدم اولمغله ذی الید اوزره ردی لازمدر اما قیمت عبد
انقص اولمش ایسه بو بابده ذی الیـد دیلرسه مدعی یه یوم قبضنده قیمتنی تضمین ایدرز یرا مدعی عبـدی نفسی
ایچون بغیر حق قبضنی اقرار ایتمکله منزلهٔ غاصبده اولمشـدر لکن بو بابده بدل کتابتی مدعی یه سالم اولورز یرا
بو ضمانله عبـده وقت قبضندن مالک اولمشدر و کسبی بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملک کسبی
مستلزم اولمغـله بدل مزبور مدعی یه سالم قیلنور کذلک مدعی عبدی مکاتب قیلیوب انجق عبد بعد الاخـذ
اکتساب مال ایلدکدنصکره فوت اولوب بعـده وجه مشروح اوزره تصادق ایلسه لر بنه ذی الید یوم قبضده
قیمتنی اکا تضمینه قادر و مدعی دخی بو تقدیر اوزره تملک کسب عبـده مقتدر اولور و بو مسئله ده قیمت عبـد

آشکار اوله ایشته بو صورتده جاریه عقر و ولدیله مقضی علیه اولان ذی الید اوزره رد قیلنوب همان مدعی بطریق
الاستحسان کندودن ثبوت نسب ولدایله کاانکار قیلنورز یرا قاضی هبـه دن رجوعله قضا ایتدکده جاریه یی
اکا ابتداء تملیک ایتمیوب بلکه ملک قدیمنه اعاده ایتمکلـه بو کمسنه ذکری سبقت ایلین کمسنه ایله معناده مساوی اولمق
اقتضا ایدر و اکر بر کمسنه بر عبد مأسوری مغـانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا ایدوب هنوز یدنده ایکن
بر کمسنه کلوب بو عبد فی الاصل ملکم ایدی دیو ادعا و اقامت بینه ایله عبدی استدعا ایدوب قبـل قضاء القاضی
ذوالید عن انکار اشترا ایلدیکی ثمنله بطریق الصلح عبدی و یرمکه راضی اولوب مدعی دخی بعـد الاخذ عبدی
اعتاق یاخود جاریه ایسه استیلاد ایلدکدنصکره شخص آخر کلوب بو عبد یا جاریه بنم ملکمدر دیو اقامت بینه یه
مباشرت ایتدکده بینهٔ سابقه تزکیه اولنماشیکن بونک بینه سنی تزکیه یه مبادرت اولنسه بو صورتده قاضی مدعی
اولک جمیع تصرفاتی نقض و ابطال و عبد و جاریه یی اولا ذی الیدی اولان مشتری یه رد و ایصال ایدوب بعده
بینه سی تزکیه اولنان مدعی ثانی ایچون عبدی یاخود ولدیله برابر جاریه یی مدعی اولک اخذ ایلدیکی ثمنله اخذینی
قضـا یه استعجال ایدرز یرا ذی الید ایله مدعی اول بینلرنده جاری اولان تملیک مبتدا اولمیوب همان ملک قدیمنه
على وجه الفدا اولمغـله ملک قدیمی ثابت اولمدیغجه بطـلان فداسی دخی هویدا اولور و بلا سبب ثبوت ملک
ممکن اولمامغله ملکی منعدم اولان محلده تصرفاتدن بریسی نافذ و متمکن اولماز لکن مدعی اول عقر جاریه یی
غارم اولوب اول عقر دخی ذی الیده سالم قیلنمغله مدعی ثانی یه ردی لازم اولماز که عقری دراهم و دنانیر اولمغله
فدا ایله محلندن فکی منتظم اولماز و اکر مسئلهٔ مرقومه ده مدعی ثانینک بینه سنی تزکیه دن اقـدم ولد مذکور
خطأ قتل اولنمش بولنسه بنه عقر ایله قیمت ولد ذی الید ایچون سالم قیلنورز یرا قیمت دخی عقر کبی دنانیر
و دراهم اولمغله مقابله لرنده مالک قدیمدن تمندن برشینک سقوطی لازم اولماز که مالک قدیمه لازم اولان انجـق
فدا اولوب فدا دخی انجق اصل ملکی ایچون ادا اولنور ایدی شمدی جاریه یی اخذ ایله سلامت اصـل ملکی
کندو یه متحقق اولدقدنصکره قیمت و عقردن نسنه یه مستحق اولهمز و مسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ شفعه یه مخالفدر که
بر کمسنه بر دار مبیعه ده دعوای شفعه ایدوب ذی الیـد دخی همان دعواسی اوزره یدینه تسلیمدنصکره دارده
حق شفعه سی بولنمادیغی ظاهر اولسه بر دخی ذی الید داری یدندن استرداده قادر اولهمز زیرا شفعه ایله اخذی
شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله یدلرنده بالتراضی تملیک مبتدا حاصل و درجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخـذ
مأسور تملک مبتدا اولمیوب همان و یردیکی فـدا ایله ملک قدیمی احیـا اولمغله آنده حکم سابق اجرا قیلنور
و اکر مسئلهٔ مرقومه ده ذو الید بو عبـد و جاریه فی الواقع ملکیدر دیو اقرار اوزره اکا اعطا قیلمش ایسه بونده
مدعی ثانینک بینه سی تزکیه اولنسه دخی قاضی آنک ایچون برشیئله قضا ایتمیوب همان مدعی اولک جمیع تصرفاتی
تنفیذ ایلمک اقتضـا ایدرز یرا ذی الید ملکنی اقرار ایتدکده اعتاق و استیلاد مثللو تصرفاتینک نفوذ و استقرارینی
دخی اقرار ایلمشدر و تصرفات مذکوره یه ذی الید بنفسه مباشرت ایتمش اولسه صکره دن بینه ایله اثبـات ملک
ایلین کمسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذی الید نفوذینی اقرار ایلدکده بنه مقتدر اولمز توضیحی اولدر که ذی الیـد
بو اقرارنده مدعی اولی تصرفات مرقومه یه مباشرت اوزره تسلیط ایتمشدر و هر تصرفده فعـل مسلط
على صیغة المفعول فعـل مسلط على صیغة الفاعل کبیدر اما مسئلهٔ متقـدمه بشقه درکه آنده برنسنه اوزره
تسلیط ایتمیوب همان قبـل الاسر ملکم ایدی دیو دعواسنه اعتبار و ترک خصومته تسلیمنه ابتدار قیلمشیکن
بطلان دعواسی بدیدار اولمشیدی و اکر مسئلهٔ مفروضه ده مقرله اولان مدعی اول اعتـاق و استیلاد ایتمیوب
بلکه بیع یا هبه یه استعجال ایتمش اولسه بو مثللو تصرفاتی صکره دن قبل الاسر ملکم ایدی دیو اقامت بینه تزکیه ایلین
مدعی ثانینک حق ابطـال اولنمازز یرا بو تصرفلره ذی الیـد بنفسه مباشرت ایتمش اولسه حق مالک قدیمی
باطل اولماز ایدی پس نفوذینی اقرارنده بنه زائل اولماز اما عتق و استیلا دی بشقه در لکن بو صورتده قاضی اولا
مقرلهک بیع و هبه سنی نقضله ذی الیده رد و ایصال ایدوب بعده مدعی ثانی ذی الیدک اشترا ایلدیکی ثمن اول ایله
یدندن اخـذ و استحصال ایدر اما مسئلهٔ مرقومه ده بایع بالنفس ذی الید اولسه جوابی بشقه درکه بونده قریبا
بیان اولندیغی اوزره مدعی ثانی مشـتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایدر که بونده بیعی مالکندن صـادر اولمشدر
و زباب فداء العبد المغصب آتا سنده بیان ایلدیک که مأسور منه ایچون ثمن یا قیمتله حق اخذی اکرچه ظاهردر
اما نقض تصرفه غیر قادردر اما ما نحن فیهده ذی الیدک مدعی اول ایچون اقرار ملکی تملیک مبتدا اولمامغـله
آنک بیعی مالک حقیقیدن صادر اولمادیغی هویدا در غایة الامر آندن اعتاق کبی محتمل النقض اولمیان تصرف

صادر

مطلب اشترى عبدا بالحر او المية ويهلك عنده هل يضمنه للبايع ام لا

مطلب المقبوض على سوم الشراء مضمون بالقيمة

قبل الموت زايد ايتمش اولمغله ذى اليد مدعى يه زيادهٔ قيمتى قصد تضمين ايلسه اكا اقدار وتمكين اولنماز زيرا بدنده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قيمتنى ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده بدل كتابتى استيفا ايله مستهلك اولمغله ذى اليد باعتبار الاستهلاك دخى تضمين
قيمته مستملك اولور زيرا غصب واستهلاك كدن هر برى وجوب ضمان قيمته سبب ايكن مدعى اولا غصب وثانيا
استهلاك ايتمش اولمغله ذى اليد بو ايكى سببدن قنقيسيله ديلرسه قدرت تضمينه استملاك ايدر مؤلف بى نظير
بو مسئله‌يى تنظيرده دير كه مدعى مرقوم شول كمسنه منزلنده‌در كه بر عبدى حر وميته كبى ثمنى اولميان بر شيئله
صاحبندن اشترا وقبض ايدوب بعده يدنده هالك اوله انتهى بو قولنده شول روايته اشارت مرهوندر كه ميته ودم
مثللو نسنه‌لر ايله اشترا اولنان اشيا مملوك اولمازسه ده بنه قبضله مضموندر لكن بو معنى جناب مؤلفك مبسوطده
اشارت قيلديغى حكمه مخالفدر زيرا مبسوطده عقد منعقد بور اصلا منعقد اولمامغله همان يدلرنده تسليم مالكله
رقبض واردر اولدخى قابض اوزره موجب ضمان دكلدر اما خمر ايله اشترا اولنان بشقه‌در ديمشدر لكن اصح بو محلده
ذكر ايلديكى قول افصحدر زيرا بو صورتلرده كندو ملكى اولمق اوزره قبض ايدر وقبض مذكور اذن مالكله ده
اولسه بنه ضمان قيمتى موجبدر كورمزميسنكه مقبوض على سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده بنه قيمتله
مضمون ايكن مانحن فيه آندن دون اولمامغله آنك كبى ضمانه مقروندر واكر مدعى بعد الاخذ اول عبدى مدبر قيلوب
عبد دخى بعد التدبير اكتساب مال ايلدكدنصكره تصادقلرى هويدا اولسه تدبيردخى اعتاق كبى محتمل النقض
اولمامغله تنفيذ وابقا اولنور بو صورتده ذى اليد مباشر تدبير اولان مدعى يه يوم قبض ويوم تدبيرنده قيمتلرندن
قنقيسى اكثر ايسه آنى تضمينه قادر اولور زيرا تدبير ايله عبد ما بعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعى
محتبس اولمغله آنى مستهلك كبى اولمشدر وقريبا ياتمزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر برى موجب ضمان
ايدوكى نمايان اولمغله ايكى سببدن قنقيسيله ديلرسه قدرت تضمينى عيان اولور لكن كسبى ضامن ايچون سالم
قيلنور كه ضامن وقت قبضندن باوقت تدبيرندن عبده مالك اولوب كسبى دخى بعد التدبير حادث اولمشدر
واكر محل نزاعلرى جاريه اولوب مدعى بعد الاخذ استيلاد ايتمش ايسه عبد مدبرده ذكر اولنان جواب بونده دخى
ايراد اولنور لكن ذى اليد اول جاريه‌يى عن انكار تسليم ايتمش اولوب مدعى دخى بعد الاخذ تدبير يا استيلاد ايدوب
ياخود كتابه بدل كتابتنى ادادنصكره اكتساب مال ايليوب بعده مدعى وذى اليد اول جاريه فى الاصل ملك مدعى
اولمديغنده تصادق ايدوب جاريه آنلرى تكذيب ايلسه بو صورتده عتق جاريه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصكره
ابطال حقنده تصادقلرى معتبر اولمديغنى بيان ايلديكمزه بنا يدلرنده حكم ضماندن غيرى نسنه قالمبوب آنيدخى
شو وجهله تفهيم وتبيان ايده‌رز كه مدعى تدبير واستيلاد ايله جاريه‌يى حبس واستهلاك ايتمكله ذى اليد ايكى
قيمتك اكثرينى اكا تضمينه استملاك ايدر وبعد التدبير والاستيلاد كسب ايلديكى مالى مدعى يه سالم اولور زيرا ضمانله
جاريه‌يه اوزرنده ضمانى تقرر ايلديكى وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان كسبنه دخى متملك اولور سؤال
اولنورسه كه مدعى اول جاريه وكسبى ملك ذى اليد ايدوكنى مقر ايكن كسبى كندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده ديرز كه بلى بويله‌در لكن قاضى قيمت جاريه ايله اوزرينه حكم ايلدكده آنى اقرارنده تكذيب ايلمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تكذيب اولنديغجه حكم اقرارى باطلدر كورمزميسنكه مقرى مقرله تكذيب ايلسه اقرارى
باطل اولور پس تكذيب قاضيده بطريق الاولى در اما صورت كتابتده بو مسئله ايله مسئلهٔ سابقه ميانده
جهت فارقه واردر كه مسئلهٔ سابقه‌ده عبد مكاتب مدعى وذى اليدى تصادقلرنده تصديق ايتمشيكن اداء
كتابته آزاد اولدقدنصكره ذى اليده ردى متعذر اولدقده مدعى يوم اداء كتابتده قيمتنى ضامن اولورسه قبض
ايلديكى بدل كتابتى ذى اليده رد ايدرديو بيان ايتمشيدك وبو مسئله‌ده بنه اداء كتابته آزاد اولدقدنصكره ردى
متعذر اولدقده آنلرى تكذيب ايتمكله ضمان قيمتدن صكره بدل كتابتى رد لازم اولماز زيرا مسئلهٔ سابقه‌ده مكاتب
آنلرى تصديق ايتمكله حق ذى اليد كسبنده بلكه عتق نافذ اولميدى نفسنده ثابت اولمشيدى پس
مقدمات مرقومه‌دن بزه معلوم اولمشدر كه صورت كتابتده تعذر رد انجق اكا محتمل النقض اولميان عتقك اتصالنه
اعتباريله‌در يوقسه قاضينك آنى اقرارنده تكذيبنه اعتباريله دكلدر بنا عليه كتابتده حكم مرقوم محتمل النقض
اولميان نسنه‌نك وجودى اوزره مقتصر اولور وبو معنى بدل مقبوضده غير موجوددر وبو مسئله‌ده مكاتب
آنلرى تكذيب ايتمكله بعد الكتابة كسبنده حق ذى اليد ثابت اولمامشدر حتى بو تصادقلرى استيفاء بدل ايله
عتقدن اقدم اولسه بنه نه مكاتب ونه كسبى اوزره سبيل بوله‌مز بناء عليه بو مسئله‌ده مدعى بدل كتابتى ذى اليد اوزره

رد لازم دكلدرديو حكم ايلديك وبو تقرير ايله ظاهر ومتقرر اولمشدر كه بو مسئله‌ده قيمت عبده زايد كلسه دخى
انجق يوم كتابتده قيمتنى ضامن اولوب يوم استيفاء بدلده قيمتنى ضامن اولماز زيرا بونده احتباسى نفس كتابتله تقرر
ايتمكله استيفاء بدلده تكرر احتباسى تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه‌ده احتباسى انجق استيفاء بدلده متعين اولمغله
وقت استيفاده ضمان قيمتنى متضمن اولور وبو فرق ثانى واضح اولدقده فرق اول دخى آنكله متضح اولور كه مدعى
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قيمت متقرر اولديغى وقتدن مالك اوله جقدر وبو مسئله‌ده ضمان قيمت همان
عقد كتابتله متقرر اولوب بدل مستوفى دخى بعد العتق كسب حادث اولمغله ضامن ايچون سالم قيلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه‌ده ضمان قيمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفى دخى قبل الاداء حاصل اولمغله ذى اليده
واصل قيلنور مؤلف بعديل مسئلهٔ مشروحه‌يى تنظير ايله تعديل ايدوب ديركه كورمزميسنكه عبد مأذونك
مديونى مولاسى مكاتب ايدوب ادا ايله عتق ظاهر اولدقده غرماسى مولاسنه يوم عتقنده قيمتنى تضمينه قادر اولورلر
زيرا ماليت رقبه‌سى ديناله آنلره مستحق ايكن بدل كتابتى قبضله آنى استهلاك ايتمشدر زيرا قبل القبض غرماسى
كتابتى ابطال ايله آنى فسخ ايدوب ديناري ايچون بيعه مجاللرى وار ايدى كذلك قيمتى دينلرينه وفا ايتمزسه
بدل كتابتى دخى اخذه قادر اولورلر زيرا حقلرى ماليت رقبه سنده باقى قالمغله كسبنده دخى ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه‌يى مزيد ايضاح ايچون ديركه بركمسنه قيمتى بيك درهم اولان عبدى غصب
ايدوب يدنده قيمتى ايكى بيك درهمه بالغ اولدقدنصكره اول عبد كندو مغصوب ايدوكنى بيلميه‌رك غاصب آنى
مكاتب قيلوب بعده قيمتى اوچ بيك درهمه بالغ اولدقدنصكره بدل كتابتنى ادا ايله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بينلرنده جريان ايدن غصب اوزره تصادق ايتمشلر ايكن عبد آنلرى تكذيب ايلسه بو صورتده
قاضى غاصبه نه يوم غصبده ونه يوم اداء وعتقده قيمتلرين تضمين ايتميوب انجق يوم عقد كتابتده ضمان قيمتنى
تعيين ايدركه احتباس واستهلاكى انجق عقد كتابتله متعين اولمشدر كورمزميسنكه بدل كتابتى استيفا
ايتمش اولسه بنه بعد العقد تصادقلرى حق مكاتبده عامل اولميوب مغصوب منه بنه عبده واصل اوله‌مز
بو جهتله يوم كتابتده ضمان قيمتى ثابت اولدقده تملكى وقت كتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان كسبنده استيفا
اولنان بدل كتابت سالما غاصبده مثبت قيلنور والله الموفق

باب مالا يكون فيئا وان احرز فى ارض الحرب * يعنى ارض حربه احراز اولنسه دخى بعد الاستغنام غنيمت قيلنميان
اموال بو بابده مشروحة الاحوالدر برمسلم مسلم آخرك عبدينى غصب بعده نعوذ بالله تعالى ارتداد ايله اول عبدى
دار الحربه احراز ندنصكره مسلمين اول مرتد اوزره غلبه وآنى قتل وعبدى اخذ واستنقاذ ايلسه لركركدركه
عبدى قبل القسمة وبعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ايده‌لر زيرا حين اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالى آنى ضماندن اخراج ايتمكله محرز اولمامشدر وبو قول واجبه ايكى وجهله توجيه اولنور برى اولدركه
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبى موجبدر وبو يله سبب ملكى منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قديمى اوزره
بطريق القهر مستولى ومتملك اوله‌مز وجه ثانى اولدركه رد عين المغصوب غاصب اوزره حكم غصبله شويله
واجب اولمشدركه رد عينى متعذر اولدقده ضمان قيمتى اكا خلف قيلنمغى مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرينه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفى اولان ضمان قيمت اوزرندن ساقط اولمازكه بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربه احرازك ذمتده واجب اولان نسنه‌لرده تأثيرى يوقدر بو صورتده مولاسى اول عبدى بعد القسمة
مجانا اخذ ايلدكده كركدركه سهمنده دوشوب مستحق عليه اولان غازى يه بيت المالدن قيمتى تعويض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه‌ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ايسه دخى بنه حكم سابق آنده مهددر زيرا دار السلامده
بولنديغجه خطاب حكم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبى ملتزم قيلنور واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب ايدوب
بعده مرتد اولان بر عورت اولسه آنده دخى رجلده سبقت ايلين احكام عودت ايدر كذلك ذمى غصبدن مقدم
يا مؤخر نقض عهده اجترا ايلسه اول دخى مسلم كبى ملتزم ضمان اولمغله حكم سابق آنده دخى اجرا قيلنور
ومؤلف دقت نهاد بو مسئله‌لرى انجق شول نكته‌يى بيان ايچون ايراد ايلمشدركه ناقض عهد اولان ذمى
ودار الحربه لاحق اولان امرأه مرتده فيئه ادخال اولنور ايكن بنه مغصوبلرى مالكنه رد وايصال قيلنور زيرا
بونلر مغصوبلرينه ضامن اولدقلرندن احرازلرى تملكلرينى متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمين اوزرينه استيلا ايتدكلرنده ذى اليد اولان غاصب فئ اولسه دخى بنه مغصوبى صاحبنه رد وايفا قيلنور
اما مرتد ياخود ناقض عهد اولان ذمى دار الحربه لحوقدنصكره چيقوب برمسلم باذنسنك مالنى غصب ودار الحربه

ادخالدنصكره مسلمين اول مالى اوزره استيلا ايلسه لر بوصورتده فيئده ايفا قيلنور زيرا ردت ونقض عهد ايله
دار الحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر وحربينك مال مسلمى غصبى استهلاكى كبى موجب ضمان دكلدر
لكن مسئله سابقه ده حين غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاكى موجب ضمان اولمغله غصبى دخى
موجب ضماندر و بو مسئله ده ضمان ورد ايله مطالبه اولنمامغله احرازى تام وتملكى تمام اولوب بعده استيلاء
مسلمين مال حربى اوزره مترتب وغنيمت قيلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء عليه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزلرى حكمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قيمتيله رد وايصال قيلنور دكورمز مبسنكه
صكره دن مسلم اولسه بو مسئله ده مال مرقوم اكا سالم ومسئله سابقه ده صاحبنه ردى لازمدر و قياس استهلاك دخى
بو سياق اوزره دركه اولا حربى اولوب صكره مستهلك صكره مسلم اولورسه اوزرينه ضمانى واجب اولميوب
اولا مستهلك صكره حربى صكره مسلم اولورسه صاحبى ايچون ضمانى مستوجب اولور كذلك بر حربى امانله
دار مزه دخول و بر مسلم يا معاهددن غصب مال ودارينه ادخالدنصكره قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه
اول مالى صاحبنه رد وايصال ايدر ومال معهود غنيمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربى بلا استيمان قصد غارتله دار مزه دخول ايلسه حكمى بشقه دركه دار مزده مستأمن اولدقده مغصوبى
استهلاككله ضامن اولديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمغله آنده احرازى غير تامدر اما غارتله دخولنده استهلاككله
ضامن اولمديغى كبى اخذ ايله دخى ضامن اولمامغله آنده احرازى تمامدر و اكر اوزرينه ضمانى لازم اولان مغصوبى ايله
دار الحربه داخل اولدقده آنك يدندن دخى شخص آخر غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايلدكلرنده ملكلرى
غاصب اولى غاصب ثانى يه تعرضدن منع ايلدكدنصكره اول دارك اهلى مسلم اولسه لر بوصورتده مال مرقوم
غاصب ثانى يه سالم اولوب كرك صاحب الملك وكرك غاصب اول اكا بر وجهله مزاحم اوله مزلر زيرا غاصب ثانينك
احرازى من جهة الحس تمام اولمشدركه اول مال اوزره تغلب ايتمشدر ومن جهة الحكم دخى تمام اولمشدركه
ملكلرى غاصب اولى استردادندن منعله تعصب ايتمشدر پس غاصب ثانى حين اخذنده حربى اولوب استهلاككله
ضامن اولمديغى كبى غصبله دخى ضامن اولمامغله اول ماله تملكى متعين اولمشدر وهم بر حربى دار الحربده
بر مالى وصف موصوف اوزره يد مالكندن اخذ ايلسه دار ايله وقوت ملكلرى ايله احراز بولنمغله اكا البته مالك اولور
كذلك يد غاصبدن اخذنده دخى متملك اولور بوصورتده غاصب اول صاحبنه قيمتنى ضامن اولور زيرا اوزرينه
واجب اولان ردعينى متعذر اولدقده خلفى اولان رد قيمت متقرر در واكر مسلمين اول دار اوزره استيلا و اول مالى
استغنام ايلسه لر صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذ ايله بكام قيلنور زيرا مال مرقوم غاصب
ثانيدن اخذ اولنان اموال سائره سى كبى غنيمت اولمشدر وفى الاصل مال مسلم ايكن غنيمتده ظاهر اولان اموالده
حكم شرعى بيان ايلديكمز منوال اوزره در واكر دار الحربده بولنان ايكى مسلم مستأمن ياخود ايكى اسيردن بريسى
آخريندن برنسنه سنى غصب دنصكره مرتد اولوب مغصوبى رددن امتناع و اول بلادك ملكى دخى امتناع اوزره اكا
اتباع ايدوب بعده اول دارك اهلى قبول اسلام اوزره اجتماع ايلسه لر بوصورتده مغصوبى صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور ومسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا رد وايفا
قيلنور زيرا بو مسئله ده غاصب ضمان مأخوذ ينى مستوجبدر واستيجاب ضمان اكرچه ايكى مسلم مستأمنده نمايان دركه
برمستأمن آخر مستأمنى قتلله ضامن اولديغى كبى مالنى استهلاككله دخى ضامندر كذلك غصبى دخى ضمانى
متضمندر لكن ايكى اسير مسلم حقلرنده بعض اصحابمز ديديلر كه قول منقول انجق امام محمد رحمه الله تعالى عليهك
قول مقبوليدر كه آنك عندنده دار الحربده اسيرى مسلم آخرى قتل ايلدكده اول اسير حكم ضمان نفسنده مستأمنك
نظيريدر كذلك حكم ضمان مالنده دخى مستأمنه نظير اولنور اما عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه دار الحربده
احد الاسيرين آخرينى قتل ايلسه بدل نفسندن برشيئه ضامن اولماز پس غصب مالى دخى ضمانى متضمن
دكلدر شارح الكتاب امام سرخسى روح الله تعالى روحه الانسى ديركه بو بابده اصح اقوال قول
مذكوردر جميع ائمه نك اجماع مقالرى اولمقدر كه مسلم قنده بولنسه حكم اسلامى معتقددر و بو اعتقاد ايله
مغصوبنك ردعينى مستوجبدر ومحل معصوم متقومده ردعين متعذر اولدقده ضمان قيمتى خلفدر و مال مسلم
اسر ايله تقومدن خارج دكلدر نكته سى اولدركه مسلم اسير اولسه دخى بنده اهل دار اسلامدندر
كورمزمى سنكه دار اسلامده بولنان زوجه سى آندن باين اولماز بناء عليه مالنده احرازى كندو يدينه اعتبار ايله
حكما باقى اولوب غاصبى ضامن اولور وضامن اولديغچه احراز غاصب تمام اوله مز واكر مسئله مرقومده غصب

ومسئله مزبوره اواخر كتابده باب معاملة المسلم المستأمن من اثناسنده بو محلده ذكر اولنان جوابك خلافى اوزره ذكر اولنمشدر كه مراجعتله ظاهر اولور

مذكور دار الحربده قبول اسلام ايلين ايكى شخصك بينلرنده ظهور ايلسه نظر اولنوراكر استيلاء مسلميندن اقدم
اول دارك اهلى قبول اسلام ايتمشلر ايسه مغصوبى صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زيرا غاصب نفس اسلامله احكام
اسلامى التزام ايلمشدر ومغصوبى صاحبنه رد احكام اسلامدن ايدوكى ما لا كلامدر قال عليه السلام على اليد
ما اخذت حتى ترد يعنى ذى اليد اوزره بغير حق اخذ ايلديكى نسنه يى رد واجبدر تا رد ايله عهده دن خروج
ايلنجيه دك وغاصب مرقوم اوزره رد عينى واجب اولدقدنصكره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملكلرى ايله
غالب اولسه دخى بنه تمام احرازى جالب اوله مز واكر استيلاء مسلميندن اقدم قبول اسلام ايتمشلر ايسه غاصب اول
استيلا ايلين مسلمين ايچون فئ اوله جغى ما لا كلامدر زيرا دار الحربده اسلامندن صكره نفسنى دار اسلامله احراز
ايتمديكندن بعد الاسلام ردتله بنه حربى اولمغله اسير قاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دار الحربه لاحق اولان كسنه نك حكمى بشقه دركه اول كسنه نفسنى مسلم ايكن دار اسلامله احراز ايتمكله
آنك حربى قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأكد وتقرر ايله ممتاز اولمشدر وما نحن فيهده مغصوب منه كرك
قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زيرا بمجرد دار الحربده قبول اسلام ايتمكله مالى نه حقيقة
ونه حكما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمين اول دار اوزره استيلا ايدوب شخص مرقومك مالى دخى كندو
يدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار اليد احرازى سبقت ايتمكله اول ماله كندو احق اولور ومعناى مرقوم آنك مالنى
دار الحربده مسلم آخر غصب ايدوب بعده اول غاصب ردتله حربى اولديغى صورتده معدومدر زيرا مال معهود
نه حقيقة ونه حكما يدنده موجود اولمديغندن غنيمت مسلمين قيلنوب سبيل اخذى صاحبى اوزره مسدود اولمشدر
وبعض اصحابمز ديديلر كه اشبو دار الحربده قبول اسلام ايلين حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبى حين غصبنده
حربى اولدقده صحيح اولور بوقسه سابق الذكر ايكى مستأمن وايكى اسير حقلرنده وضع اولنان مسئله كبى بونده دخى
غاصب حين غصبنده مسلم اولوب صكره مرتد اولدقده ترجمه اولنديغى وجه اوزره اصل كتابده تصريح اولنان
جواب قطعا تصحيح اولنماز كورمزمى سنكه مؤلف همام اشبو مسئله ده حق غاصبده فالغاصب فئ لمن اصابه
ديوب انه يجبر على الاسلام ديمشدر زيرا غاصب حين غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادى اولايدى اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف اليف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب يجبر على الاسلام
مقالنى ايراد ايدر ايدى پس توجيه كتاب ايچون كاتبدن صدور غلطه حملى ارتكاب ياخود مؤلف كرامتماب اولا
بو مسئله يى ايكى مسلم بينلرنده وضع ايتمشيكن حسب البشريه وهمى مسلمدن غصب ايلين حربيده وضعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ايلمشدر ديمكى استصواب ايتمك كركدر نكته سى اولدركه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حربى بمجرد اسلامله بر دخى وجهامن الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأكد اولمغله بعد الردة
اسلامى قبول ايتمدكده وجوب قتلى صريحدر بوقسه فيئده ادخالى صحيح دكلدر واكر بر مسلم مسلم آخره برشيئى
ايداع ومودع ديار سائره يه خروج ايدرسه اول وديعه يى برابر اخراجه اذن ورخصتنى ايذان واسماع ايتدكدنصكره
مودع مرقوم ارتداد ايله دار الحربه لاحق اولمغله صاحب الوديعه دخى دار الحربه واروب حقنى طلب ايتدكده
مودعك منع ومكابره سى متحقق اولوب اول بلادك ملكنه رفع اختصام ايتدكلرنده اول ملك دخى يد مسلمى مالندن
منعله دفع خصام ايليوب صكره اول بلادك اهلى قبول اسلام ايلسه لر بوصورتده اول وديعه اول مودعه سالم
قيلنوب صاحبى استردادايله بكام اوله مز زيرا مودع مرقوم دار اسلامده ايكن اول وديعه يى ضامن دكل ايدى
ودار الحربده حربى اولمغله استهلاكى ضمانى متضمن اولمديغى كبى صاحبندن منعى دخى غير متضمندر وهم
دار الحربده بو منعى حكم غصبده داخل وكندو دخى هنوز غصب ايتمش منزلنده نازل وقوت ملكلرى ايله تمام
احرازى دخى حاصل اولمشدركه بوندنصكره قبول اسلام ايلسه مال مزبور سالما اكا واصل قيلنوب غنيمتده واقع
اولسه صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اكا متواصل قيلنور اما مسئله مزبوره ده دار اسلامده
ايكن اول مالى غصب ايتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد وايصال اولنور زيرا بوصورتده غصبله ضمانى دار اسلامده
ايكن مقرر اولمغله صكره دن دار الحربده بعد الطلب منعله ضمانى معتبر دكلدر كه حكم غصب اول هنوز باقى
ايكن غصب ثانى اعتباره شايان اولمامغله بو منعك وجود وعدمى يكسان كوريلور اما صاحبى دار الحربده طلب
ايتدكده اول غاصب همان مالنى اكا تسليمه شتاب بعده مجددا تغلبله كيرو اخذ واغتصاب ايدوب ملكلرى دخى
استرداددن يد صاحبنى قصر ايله قطع جواب ايلدكدنصكره اول دارك اهلى اسلامله شرفياب اولسه لر بوصورتده
مال مرقوم سالما غاصب ايچون ايجاب اولنور زيرا صاحبنه رد ايله حكم غصب اول منتهى واوزرينه لازم اولان

ردعینی ساقط اولوب بو اخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بو حالنده حربی بو لمغله غصبی موجب
ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی بر تقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب
ملکلر بنه رفع خصام اول دخی بنه غاصبه ردینی التزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذ ایتمش اولمغله حکم
سابقله تسویه یه اقدام اولنور زیرا مغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذ ایلسدکده غاصب ضمانندن بری و مال
مزبور مغصوب منه ایله دار الحربده هنوز داخل اولان مال آخر حکمنده ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ و قوت
ملکلری ایله غلبه ایتدکله تمام احرازی متحقق اولمشدر و اگر دار الحربده اهل حربدن ایکی کمسنه قبول اسلام ایدوب
بعده احدهما آخردن بر شیئی غصبه اقدام و صاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله
اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله
دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کمسنه دخی هنوز اسلاملرنده
ثابت و استوار اولسهلر بو صورتده مغصوب صاحبنه رد و ایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی وجوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز و متملك اوله مزکه ایکی مسلم دار اسلامده ایکن حکم سلطان
مسلمینله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه مستملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسهلر مغصوب اول مسلمینه فیء اوله جغی
ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی اخذه غیر قادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر و مغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله
محرز اولور حتی دار الحربده عقاری اوزره یدی منتأکده اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایده رز
وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دار الحربده حربی یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق یدنده
بولنوب یاخود مسلم یا معاهده ایداع ایلدیکنی محرز درکه کندو یدی احرازه صالحه بر ید معتبرهٔ محترمه در
و بو مودعلرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در و معنای معهود ید غاصبده غیر موجوددر که غاصب مسلم
اولمغله یدی ید محترمه ایسه ده مقام ید مالکه غیر قائمه در پس مال مرقوم بر فردك یدنده بولنمیان امواله ملتحق
اولمغله فیئه ملتصق قیلنور کور مزمیسنکه دار الحربده اسلا مندن صکره مالنی دار الحربده ترکله دار یمزه
خروج ایدن نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسهلر مسلم و معاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی
غنیمه ایقا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ و استیفا ایده مز زیرا حکم اخذی مالنی
دار اسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر و ذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع و تأصیل اولنمشدر اما قول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشئ مردوده در مگر اول مالی دار الحربده بر حربی مسلم مرقومدن
غصب و بعده غصبنی انکار و اول دیارك ملکی دخی مالی مالکندن منعه اجتسار ایلیه بو صورتده احراز حربی
اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکا تملکله بکام قیلنور اما بو صورتك غیرنده مال مسلم دار الحربده کرك
کندو یدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعنك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسلیمی التزام اولنور و بو مسئله نك بیانی قریبا تقدیم و تبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوکالة فی الفداء فی العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترایه بر کمسنه یی توکیلنه
متعلق مبحث اصیلدر بر کمسنه نك عبدی اسیر اولوب اول کمسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلمین شخصدن ثمنله
اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بو توکیلی تجویز و تکمیل قیلنور که مشتریدن بنفسه اخذنه مالك اولمغله آخری
کندو مقامنه اقامته دخی متملکدر و اول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجیه دك مشتری ایله
شرعا مخاصم و مقاوم و اخذ ایلدکده مشتری یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبد حق وکیل
اولمغله تسلیم فدا دخی آنك اوزرینه ایجاب و تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه وکیل مباشر عقددر و حقوق عقد
انجق عاقده متعلقه در و عاقد غیر ایچون عاقد ایسه ده حقوق عقده نفسی ایچون عاقد منزلنده درنته کیم ابتداء
شرایه وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدر که آنده وکیل سبب ابتداء ملکه
مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندویه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکله ثابت کبی قیلنور

مطلب المسلم لا یملك مال غیره بتملیك السلطان

مطلب حقوق العقد تتعلق بالعاقد

ومعنای معهود ما نحن فیهده غیر موجوددر که بونده عبد صاحبینك ملك قدیمنه رجوعی مقصوددر پس لازمدرکه
بو بابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبر کبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق و معقود اولمیه
جوابنده دیرزکه اگرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیکز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری
و آندن اشترایه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امر محققدرکه وکیل مشتری یه خطابله شو عبدی اشترا
قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قبل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قبل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب
ایلمشدر و بو مثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلمق غیر معتبردر
اما وکیل مشتری یه خطابله شو عبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطا قبل دیمکله عقدی اضافت
مالکه شتاب ایدرسه بو صورتده هم اداء ثمن و هم حق قبض عبد اکا شرا ایله امر ایلین مالك حقنده ایجاب اولنور
زیرا بو بابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل و لحوق عهده دن متنزل
اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اگر مدعی یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شو مال اوزره
ذاله مصالحه قبل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
مصالحه قبل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهده دن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
بو مسئله ده معنای فقهی اولدرکه عقد محرر ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر برایهم غیره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ایله و هم اعدادن اشترا ایلین کمسنه بو عقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابله سنده ابتداء ملکنی ازاله
قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت پدیدار اولمشدر و خلعه و دم عمددن صلحه مشابهتی
دخی آشکاردر پس شرایه مشابهتنه نظر ایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اما خلع و دم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای
قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهده دن برنسنه واجب اولمامغله
ثمنله مطالبه اولنمق و حق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور و علی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا و عبدی قبض
و موکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش بر عیبه واقف اولسه عیب مزبورده
مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر و بو عقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون
عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل
حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بینلرنده خصومت ممکن اولمیوب
مخاصمه بر اله عیبله رد و استرداد ثمنه انجق وکیل قادر و متمکن اولور بو صورتده عبد یدندن اخذ اولنان
مشتری عیب مزبور بندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهر حال شاهد مقالی اولمغله
قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بر دلیل قائم اولمدقجه
اقرب اوقاته احاله سی لازمدر اما عبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قیلمش ایسه وکیل ایچون
توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه یه قدرت یوقدر زیرا بو مخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
بو مخاصمه ده عبدی ید موکلدن اخراجه محتاج و اکا دخی غیر قادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز
لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رد ده توکیل جدیده محتاج
اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد و استرداد ثمندن امتناعی ممنوع اولماز زیرا وکیل بو بابده وکیل
بالشرا منزلنده تنزیل اولنمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بو تقدیر اوزره ایدوکی بر شرح المختصردن
کتاب البیوعده شرح و تحریر ایلدیك واگر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو
ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
قول بلاحجة قبوله سزا کوریلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بو صورتده وکیل یمین ایدرسه
موکلك حضور وغیبتنده باقیوب عیبله رده قادردر مگر مشتری مدعاسنه اقامت بینه یه مباشر اوله بو تقدیر اوزره
بینه ایله ثابت اتفاق خصمینله ثابت منزلنده نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن
اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور اما مشترینك بینه سی بولنمایوب
وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عند الموکل موجود
ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمین اکا ممکن اولمامغله بو امتناعنده مضطر و بو اضطراری انجق غیر ایچون عملنده
اکا لاحق اولمغله عبدك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تحلیف الوکیل فی بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده یمیندن امتناع ایلیه لکن بو صورتده وکیل ادعاء مشتری اوزره عیب مذکورك عند الموکل
وجودینی اقرار وموکل انکار اوزره اصرار ایلسه اول بابده موکل عبدی وکیله الزام قیلمغه کسب اقتدار ایدر زیرا
وکیل حین استحلافنده سکوت ایدوب نکوله اوزرینه قضا اولنمق ممکن ایکن بو اقرارنده مضطر اولمدیغی
متبیندر نظیری شول وکیل بالبیعدر مبیعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ایلیه بو صورتده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بینه یه اقدام ایدرسه ثابت بالبینه ثابت
باقرار الموکل مثللو اولمغله عبد همان موکله الزام قیلنور و بو بابده وکیل نفسنی لحوق عهدهدن بری قیلمقده
مضطر اولمغله موجب اقرارینی اثباتده خصم شرعی ایدوکی مقرردر واکر مسئلهٔ مزبورهده وکیل مشتری بی
عندنده حادث اولان عیبدن ابرا قیلسه ابراسی کندو حقنده تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصومتده
نفسی ایچون عاقد کبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اما موکل بو صورتده مخیردر که دیلرسه
عبدی اخذ ایله وکیلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وکیله الزامله تقاضی ایدر زیرا ابراء وکیل اکرچه
معامله ایلدیکی مشتری حقنده صحیح لکن حق موکلده باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرادر که
بعد الشرا عیب مشتریه راضی وموکل عدم رضا ایله تقاضی اوله نکته سی اولدر که بو صورتده موکل ایچون
وکیل اوزره وکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاء وکیل کندو حقنی اسقاطده عامل
و حق موکلی اسقاطده غیر عاملدر سؤال اولنورسه که بو عقدك حکمی انجق عبد مزبور مأمورنسه اولان
صاحب العبدك ملك قدیمنه عودت اولوب بر فرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سببی بوغیکن عبد وکیله الزام
اولندقده وکیل اکا تملکه تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابده دیرز که ذکر اولنان حکم عقد بونده تمام
اولمشدر که عبد مولاسینك ملك قدیمنه عود ایله انجام بولمشدر انجق موکل قبول عیبدن امتناع ووکیل اکا رضا
کوسترد کده موکل وکیلنه غارم اولدیغی ثمنله تملك ایتمش کبی اولدیغندن ملك عبد انجق موکلده ثابت اولمغی
اقتضا ایلمشدر حتی وکیل بالشرا دخی بویله در که وکیل مشتراسنه طرف موکلدن مالك اولوب طرف بایعدن
متملك اولماز واکر مسئلهٔ مزبورهده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعده وکیل عبدی کندو
عیبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موکلك بعد القبض بو عبدی عیبله رد ایچون سنی مجددا توکیل ایتمدی
دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقیلدر زیرا وکیل
امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجتر قیلمشدر پس
قول قول المنکر مع الیمیندر لکن استحلافی فعل غیر اوزره اولمغله یمینی علم اوزره اوله جغی مستبیندر بو صورتده
مشتری وکیلدن توکیل جدید اوزره طلب یمین ایلسه وکیل اوزره یمین تعیین اولنماز زیرا وکیل مدعی اولمغله
اوزرینه انجق بینه لازم و یمین انجق جانب منکره ملازم ایکن یمینی محلندن محل آخره نقل وتحویل حکم جوازه
ملایم کورلماز بو صورتده وکیل توکیل جدیدی اثبات ایتدکده مشتری سنك موکلك عیبه راضی اولمشیدی دیوب
وکیل آنی تکذیب ایلسه بونده مشتری امر عارض اولان رضاء موکلی مدعی ووکیل منکر اولمغله قول قول وکیل
اولمق لازم التصویبدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیبه راضی اولمشیدیك دیو ادعا ایلدکده قول قول وکیل
منکر اولدیغی کبی رضاء موکلی ادعاسنده دخی بو معنی امر ظاهردر لکن بو بابده رضا انجق موکل اوزره ادعا
اولنمغله وکیلدن یمین استدعا اولنماز زیرا استحلاف اولنسه علی وجه النیابه استحلاف اولنمش اولور یمینده ایسه
نیابت غیر جاریه در وهم بو مثللو دعواده موکل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زیرا مشتری ایله
قطعا معامله یه مباشرت ایتمشدر که آنی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن
غیری تحلیفه نیجه مقتدر اولور اما رضانی وکیل اوزره ادعا ایلدکده آندن مطالبهٔ یمین ایلسه بو مطالبه اوزره
تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسنه ادعا ایتمشدرکه وکیل آنی اقرار ایلسه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر
ویرقو یا بیان ایلدیك که بو خصوصده وکیل نفسی ایچون عاقد منزلنسه تنزیل اولنور پس اوزرینه
رضا ادعا اولندقدنصکره انکار ایدرسه استحلافی بدیدار در و بعد الاستحلاف نکول واحجام ایدرسه
عبد اکا الزام قیلنور بو صورتده موکل قبول عبدده مخیردر که یمیندن نکوله بطریق البذل یاخود
بطریق الاقرار وکیلك عیبه رضاسی مقرردر واکر مشتری موکلك حال غیبتنده عیبه رضاسی اوزره
حضور وکیلده اقامت بینه ایدرسه بینه ایله ثابت معاینه یاخود اتفاق خصمینله ثابت کبی اولمغله مقبولیت
بینه سی متبیندر حتی صکره دن موکل کلوب رضاسنی انکار ایلسه مسموع اولماز که وکیلی کندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدقدنصکره انکار بینه التفات اولنمق مشروع اولماز
واکر وکیل مشتریدن عبدك عیبنی بیله رك اخذ ایتمش ایسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرك
عمی کبی عبدی مستهلك اولسون وکرك غیر مستهلك اولسون عبد موکله لازم قیلنور اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله تعالی علیهما اوزره عیب غیر مستهلك ایسه موکله الزام قیلنوب مستهلك ایسه نه وکیله ونه موکله
الزام قیلنماز مکر احدهما اراده والتزام ایلیه نظیری شول وکیل بالشرادر که عبد اعمایی ثمن مثلی ایله اشترا قیله
اختلاف مذکور بو مسئلهده معروف ومشهوردر اکرچه امام ابو حنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه بو مسئلهده
وکیلك ثمن مثل ایله شراسنی مشروط قیلمشدرکه وکیلك شراده غبن فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم
اولمدیغی امر مضبوطدر لکن ما نحن فیهده ثمن انجق مشترینك اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولمغله
موکل عبدی اخذ ایلدکده اوزرینه اول مالك لزومی امر مجزومدر وعند الامامین بو مسئلهده عیب مستهلك ایله
عقد شرایی موکل اوزره تنفیذ متعذر اولدقده وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور اما ما نحن فیهده وکیل رضاء
مشتری برله اخذ ایتموب بلکه اخذی ملك قدیمه مبنی وملك قدیم دخی وکیلك اولیوب موکلك اولمغله عقد شرانك
وکیل اوزره عدم نفوذی متعین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدقده بالکلیه بطلانی امر متبیندر بخلاف
ما تقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الآمر به فان هناك قد عاد الی قدیم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه فیکون ذلك بمنزلة التملیك منه ابتداء یعنی مسئلهٔ متقدمه که وکیل اول عیبك
عند الموکل وجودینی اقرار ایله یاخود مشتری بی عیب حادثدن ابرا ایله عیبی بیلوب موکل دخی عیبه راضی
دکل ایکن مجرد وکیلك عیبله اخذینه راضی اولمق صورتی بشقهدر اول بابده بیان مشروح اوزره عبد اولا
موکلك ملك قدیمنه راجع واول وجهله موجب عقد لری تام اولدقدنصکره موکل عیبه راضی اولمدیغندن عبدی
وکیله الزامی همان موکل من اول الامر عبدی وکیله مقابلهٔ عوضده تملیکی منزلنه نازل قیلنمش ایدی مترجم فقیر
دیر که بعینها نقل اولنان عبارهٔ کتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر یلزمه الوکیل باعتبار انه
لا یرضی بعیبه وقوعی موجب تناقض اولدیغندن بشقه مسئلهٔ متقدمهده موکلك عیبه رضاسی بولنمامغله
سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بناء علیه ترجمه مزدهرضاء موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی
لکن عبارهٔ کتابده فرضی الآمر به قولنده لفظ آمر ترك اولنوب ضمیر رضی وکیله راجع اولیدی تناقض ومخالفت
بولنمایوب بز دخی محتاج کلفت اولماز ایدیك لکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحهده موجوددر والله اعلم انتهی
واکر برکسنه عبدی اعدادن اشترا ایلین کسنه یه کلوب مولاسی بو عبدی سندن و بر دیکك ثمنله اخذه بنی وکیل قیلدی
دیمکله مشتری قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء عبدی اکا تسلیمه ابتدار ایلدکدنصکره مولاسی کلوب توکیلنی
انکار ایلسه قول مع الیمین قول مولی ایدوکی آشکاردر که اوزرینه توکیل ولزوم عبد ادعا اولنمشیکن منکر اولمشدر
وقول قول منکر ایدوکی غیر منکردر حتی توکیلنی اقرار ایلدکده وکیلك عبدی کندو ایچون اخذی اکا الزام قیلنور
پس منکر اولدقده استحلاف اولنور اما یمین ایلدکده عبدینه مشتری یه رجوع ایدوب وکیله لازم اولمدیغندن بشقه
وکیل بن نفسم ایچون اخذ ایدهرم دیسه دخی مسموع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولیوب بلکه مولاسینك
ملك قدیمنه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالکلیه بطلان اخذی متقرر اولمشدر
اما برکسنه طرف شفیعدن شفعه ایله اخذه دعوای وکالتله بعد الاخذ شفیعك انکار توکیلی بویله دکلدر که آنده
اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وکیلك اول ثمنله مأخوذنده تملکنه باعث اولور زیرا
شفعه ایله اخذ همان شراء مبتدا منزلنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدقده وکیل اوزره
نفوذی متقرر اولور بو صورتده وکیل مولاسینك توکیلی اوزره اقامت بینه ایدرسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موکله لازم قیلنور و بونده دخی حکم عهده قریبا بو مسئله نك مثلنده بیان ایلدیکمز مثللودر
واکر مولاسینك غیری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه دن اشترا ایچون برکسنه یی توکیل
اول دخی ثمن مسمی ایله اشترادنصکره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ایله اخذ وترك میاننده مخیر اولوب
بو بیع ثانی یی نقضه قادر اولماز زیرا تقریر سابق اوزره شرع شریف مولاسی ایچون انجق تصرف سابق الاخذی
نقض ایتدیرن فدا ایله حق اخذینی اثبات ایلمشدر بو صورتده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرانك هنوز یدنده ایکن
واصل اولسه موکل غائب ایسه ده آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عبد یدنده بولندیغیجه وکیل کندو نفسی ایچون
مشتری وموکلنه بایع منزلنه تنزیل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن ویرمش ایسه مقابلهسنده عبدی موکلدن حبسه

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الکتاب

مطلب اذا اخذ الوکیل بالشفعة ثم انکر الشفیع توکیله

قادر كذلك رأى موكله مطلع اولمادين عبدى عيبله رده مقتدر اولور اما موكله تسليم ايتمش ايسه مولاى قديمى
ايچون وكيل اوزره سبيل قالميوب همان موكلى بولوب ثمنى اكا اعطا وعبدى آندن اخذ وتحصيل ايدر زيرا موكله
تسليمله وكيلك حكم يدى تميم اولنمشدر حتى بعد التسليم موكل راضى اولمادقجه عيبله رده ومقابلهٔ ثمنده حبس
عبده قادر اولمامز ومولاى قديمى انجق ذى اليد ايله مخاصمه ايدر كه خصومتى اخذ ايچون ايدوكى متعين واخذه
دخى انجق ذى اليددن متمكندر واكر وكيل مزبور اشترا ايدوب هنوز عبدى قبض ايتمدين مولاى قديمى
حاضر اولسه بنه اول وكيلك شراسنى قصدا نقضه قادر اولميوب انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه نك يدندن
اول وكيلك ويره جكى ثمنله اخذه مقتدر اولور زيرا عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله آندن اخذه قدرتى مقرردر
شول شفيع منزلنده دركه مبيعى مشترى يه تسليمدن اقدم هنوز يد بايعده ايكن ثمن مشترى برله شفعه ايله اخذ ايليه
انجق مسئلهٔ شفعه ده شفعه ايله اخذى ابتداء تملك اولوب مبيع دخى شمدى ملك مشترى اولمغله اخذى
حضور مشترى يه منوط قيلنور وما نحن فيهده مولاسى ابتداء تملك ايتميوب همان ملك قديمنه اعاده ايتمكله اخذنده
ذى اليدن غيرينك حضورى مشروط قيلنمازو بعد الاخذ عهدهٔ عبد وكيل بالشرادن مرتفع ومولاسى اوزره
مندفع اولور زيرا مولاسينك اخذنده وكيل ومشترى بينلرنده منعقد اولان عقد ايله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حكما بالكليه منهدم واخذى قبل شراء الوكيل اخذ اولنمق سلكنده منتظم اولمشدر وحكم
محرر قبل قبض المشترى يد بايعدن اخذ ايلين شفيعده دخى مقرردر واكر ما نحن فيهده وكيل عبدى قبض
ومولاسى يد وكيلدن اخذ ايتمش اولسه عهدهٔ عبد وكيل اوزره ثابت اولور كذلك وكيل موكلنه تسليم ومولاسى
يد موكلدن اخذ ايتمش اولسه بنه بويله در بو صورتده مولاسى عبدده بعد الاسر حادث اولان عيبه واقف اولوب
قضاء قاضى ايله رد ايلسه نظر اولنور اكر موكل يا وكيل اوزره رد ايدرسه عبد اول موكله لازم قيلنور واكر اعدادن
اشترا ايلين كسنه دن اخذ ايتمش اولمغله عبد اول كسنه يه راجع اولمش ايسه وكيل وموكل ايچون اخذ عبدده
سبيل تعرضلرى منقطع اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه مشترى ايله بينلرنده جارى اولان عقدلرى قبض مستحقك
فواتى ايله منتقض اولمشدر پس قبل تجديد العقد عودته منتهض اولماز نظيرى بنه مسئلهٔ شفعه در لكن وكيل
اوزره بلاقضاء رد ايدرسه عبد اول وكيله لازم قيلنور زيرا رد مزبور حق موكلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حكمى
موكله لازم اولماز واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كسنه دن ثمنله اخذ ايچون مولاى قديمى بر كسنه يى توكيل
ايدوب اول دخى اخذ ايدوب موكله تسليم ايتمدين يدنده هالك اولسه موكل اوزره هالك قيلنور زيرا قبض وكيل
موكل ايچون اولمغله مانع شرعى بولنمادقجه يدى يد موكله مساويدر اما هلاكى قبل قبض الوكيل يد مشتريده واقع
اولسه حكم اخذى منتقض اولمغله وكيل ويرديكى ثمنله مشترى اوزره راجع اولوب كندو مالندن ويرمش ايسه
كندويه سالم ومال موكلدن ايسه موكله تسليم ايدر واكر بو صورتده مال وكيلدن اولان ثمنده مشترى اوزره تلف
وتوى واقع اولسه موكل اوزره بر شيئله راجع اوله مز زيرا ثمنى مال نفسندن اعطاده موكل ايچون عامل اولميوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسى ايچون عاملدر كه مطالبهٔ ثمن موكله متوجه اولميوب انجق وكيله
متوجهدر بناء عليه عبدى وكيل قبض ايلدكده مالندن ويرديكى ثمنى استيفا ايدنجه دك عبدى موكلدن حبسه
قادردر وبعد الحبس هالك اولسه مال وكيلدن هالك وثمنى موكلدن ساقط اولور زيرا حين حبسنده وكيل نفسه
عبدى ثمنله موكله اعطا ايتمش كبى اولوب اعطاسى فائت اولدقده ثمن دخى غير ثابتدر وحكم مرقوم وكيل
بالشراده معروف اولمغله بو دخى اكا قياسله معلومدر كذلك بعد الحبس يدنده ايكن عبدده بر عيب حادث اولسه
مولاى قديمى مخيردر ديلرسه جميع ثمنله اخذ وديلرسه عبدى وكيله ثمنى ايله الزام ايدر زيرا وكيل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ايلين كسنه مقامنده قائمدر بناء عليه اول عيبك حدوثى صنعى ايله وبلاصنع اولمق حق
مشترى مزبورده مستوى اولديغى كبى حق وكيلده دخى مساويدر اما بو مسئله ده وكيل بالشرا نسقه دركه
بعد المنع صنعى ايله بر عيب حادث اولسه ثمندن حصهٔ عيبك موكلدن سقوطنه باعث اولور زيرا بو مسئله ده وكيل
منزلهٔ بايعه تنزيل اولنور فرق مذكورده معناى فقهى اولدركه ما نحن فيهده موكلك اخذى انجق عبدى ملك قديمنه
اعاده ايچون اولوب فداسى اصل عبد مقابله سنده معتبر ووصف عبد غير معتبر اولمغله فوات وصف صنع مكتسبله
اولوب اولمامق برابر وفدادن بر شيئك عدم سقوطى مقرردر اما شراء مبتدا نسقه دركه آنده وصف مشترى
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن بر حصه يى اخذ وتحمل ايدر بناء عليه ما نحن فيهده
وكيل بعد الاخذ مشترى يه اقاله ايلسه اقالهسى موكل اوزره نافذ اولماز زيرا اخذنده موكلك ملك قديمنه رجوع

ايتمشيكن

ايتمشيكن بلا رضاء وكيلك انشا قيلديغى عقد ايله ملكندن اخراجى مشروع اولمازكه اقاله حق وكيلده بيع
مبتدا منزلنه تنزيل اولنور واكر عبد مأسورى اعدادن اشترا ايلين كسنه اول عبدى مولاسنه ثمنله تسليم ايچون
بر شخصى توكيل ايلسه بو توكيلى تجويز وتكميل اولنور واول وكيل دخى وكيل بالبيع منزلنه تنزيل اولنمغله
مولاسنه تسليم ايدنجه دك عبد ايله مؤاخذه اولنوب ثمنى دخى مولاسندن اخذ وتحصيل ايدر وحكم محرر ما نحن فيهده
دخى اظهردركه بيان سابق اوزره مشترى مرقوم كندو ملكنى عوضله زائل قيلمغله بو تصرفى حق مولاده
فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايسه ده كندو حقنده بيع مبتدا منزلنه نازلدر واكر مشترى مزبور عبدى بر جاريه
مقابله سنده بر شخصه بيع ايدوب قبل التقابض مولاى قديمى حاضر اولسه عبدى ذى اليددن قيمت جاريه يى
ويروب اخذه قادر اولور زيرا حق مولى نقض تصرف اولميوب انجق حق ثمن ثانينك مثلى ايله اخذ ايكن جاريه
دخى ذوات امثالدن اولمامغله شفيع الدار كبى قيمت جاريه ايله اخذه استعجال ايدر بعده مشترى اول اولان بايعله
مشترى ثانى بينلرنده عقد ايله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بيعلرى منتقض اولوب جاريه بنه ملك مشترى ثانى
اوزره باقيه وبايع جاريه نك قيمتنه مستحق وعهدهٔ مولى دخى بنه بايع اوزره ثابت ومنتهض قيلنور اما مولاسى
بعد تمام التقابض ياخود بعد قبض العبد وقبل تسليم الجاريهٔ حاضر اولسه عبدى انجق مشترى ثانيدن قيمتى ايله
اخذه قادر اولوب عهده سى دخى بنه ثانى اوزره ثابت وجاريه ملك بايع اوزره متقرر قيلنور زيرا بيعلرى بينلرنده
باقى وقبض عبد ايله نهايته مرتقيدر بو صورتده بايع اول جاريه ده بر عيبه واقف اولسه انجق جاريه يى مشترى ثانى
اوزره رد وقيمتنى آندن اخذه قادر اولوب غيرى نسنه يه مقتدر اولمازكه حق انجق قيمت جاريه ده متقرردر كورمزميسنكه
عبدى مولاسى اخذ ايلسه انجق قيمت جاريه ايله اخذ ايدر كذلك مولاسى مشترى ثانيدن اخذ ايتمدين
بايع جاريه يى عيبله رد وعبدى بلاقضاء القاضى استرداد ايدوب صكره مولاسى حاضر اولسه بنه قيمت جاريه ايله
اخذه قادر اولور زيرا نقض متبايعه كندو رضالريله حاصل اولدقده مولاسينك قيمت جاريه ايله حق اخذى
باطل اولماز اشبو مقدمه لردن عندمزده ظاهر اولمشدركه حق بايع انجق قيمت جاريه ده ثابت ومشترى تسليم
قيمته قادر اولمغله شئ آخر اكا لازم ومتقرر اولماز نظيرى مسئلهٔ شفعه در وبز قريبا بيان ايلديك كه بدل دار قبل
اخذ الشفيع جاريه ايكن اخذ شفيعله قيمت جاريه يه متحول اولديغى كبى بدل جاريه دخى شفيع دارى اخذندن
صكره قيمت جاريه يه متبدل اولور ما نحن فيهده دخى اكا مماثلدر اما مولاسى مشترى ثانيدن عبدى اخذ ايتمدين بايع
جاريه يى قضاء قاضى برله رد وعبدى استرداد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قيلديغى
ثمنله اخذه قادر اولور زيرا بيع ثانى قضاء قاضى ايله منقضى اولمق عدم اصلى حكمنده دخولنى مقتضيدر لكن
حكم شفعه بويله دكلدر زيرا شفعه ده بايع ومشترى بينلرنده بيع جارى حكم عدمده داخل اولسه حق شفيع باطل
اولور آنلر ايسه شفيعك حق اخذى ظاهر اولدقدنصكره ابطاله قادر دكللردر اما ما نحن فيهده بيع ثانى حكم عدمده
داخل اولسه دخى حق مولاى قديم باطل اولماز كذلك مشترى ثانى عبدده بر عيبه واقف اولوب بايع اوزره رد
وجاريه سنى استرداد ايلسه قضاء قاضى ايله اولوب اولمامق تفصيلى بونده دخى ايراد قيلنور واكر بايعله مشترى
بيعلرينى اقاله ايلسه لر بنه مولاسى ديلرسه عبدى قيمت جاريه ايله اخذ ايدر زيرا بيان ايلديك كه مولاسينك
حق اخذى انجق تصرف سابقى نقض ايتمك اوزره ثابتدر واقاله لرى حق مولاسنده بيع مبتدا حكمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور واكر مشترى ثانى عبدى بعد القبض بايع اوزره
رد ايتمشيكن ياخود قبض وعدم ردندن بشقه نفسى ايچون شرط خيار دخى ايتمشيكن مولاسى حاضر اولسه
عبدينه آنك يدنده ظفر بولمغله يدندن قيمت جاريه ايله اخذه قادر اولور وبعد الاخذ نظر اولنور اكر شرط خيار
منعدم ايسه جاريه بايعه وقيمتى مشترى ثانى يه سالم قيلنور واكر شرط خيار موجود ايسه بنه نظر اولنور
اكر خيار شرط ايسه مشترى ثانى مخير قيلنوب ديلرسه جاريه يى بايعه سالمه قيلمغله كندو دخى مولاسندن اخذ
ايلديكى قيمتله اكتفا وديلرسه اول قيمتى بايعه تسليم وجاريه يى آندن اخذى مقرر ايدر واكر خيار رؤيت ايسه
البته جاريه بايعه سالمه وقيمتى مشترى ثانى يه مسلمه قيلنور نكته سى اولدركه خيار رؤيتده عقده رضا ايله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متملك ايدى شمدى مولاسى اخذ ايدوب ردى متعذر اولمغله سقوط خيارى
متقرر اولمشدر اما خيار شرطده مشترى ثانى جاريه نك ملكندن خروجنه مانعدركه جاريه حقنده خيارى
خيار بايعدر ومعناى مرقوم قبل الرضاء تمليك جاريه يه رضاسنى معدوم قيلمشدر پس يدندن عبد اخذ اولندقدنصكره
كندو خيارى اوزره باقى قالمغله ديلرسه جاريه ده عقدى امضا برله آنى بايعه تسليم وديلرسه عقد جاريه يى

قبجله قيمتني بايعه رد وجاريه سين اخذ وتلق ايدر زيرا بيان سابقله متبين اولمشدر كه عبدى مولاسى اخذ ايلدكده حق بايع قيمت جاريه ده متعيندر بو صورتده مشترى ثانى مدت خيار منقضيه اولنجيه دك برجانبي اختيار ايلمزسه انقضاء مدتله خيارى ساقط وعقد جاريه تام اولمغله جاريه بايعده وقيمتي مشترى ثانيده استقرار ايدر واكر مشترى ثانى بعد المبايعه وقبل التقابض عبدى خيار رؤيت يا خيار عيب يا خيار شرطيله بايع اوزره رد ايلدكدنصكره مولاسى حاضر اولسه بايعدن اعدادن اشترا قيلديغى ثمنله اخذه قادر اولور زيرا اسباب مذكوره ايله رد نده بيع ثانى بالكليه زائل وعدم اصلى حكمنده داخل اولمشدر واكر بو صورتده مولاسى مشترى ثانى فسخ عقد ايتمدين حاضر اولوب عبدى بايعدن قيمت جاريه ايله اخذ ايلسه اول قيمت بايعه سالم وجاريه يى قبض ايتمش ايسه آنى مشترى ثانى اوزره ردى اوزرينه لازم اولور زيرا بيان ايلديك كه عقد ثانينك فوات قبض مستحق ايله انتقاضى مقرر واولبابده خيارك وجود وعدمى غير معتبردر واكر بو مسئله ده قاضى عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون قضادنصكره مولاسى قبل القبض يا بعد القبض عبدده عيب حادث كوروب بايع اوزره رد ايلسه مشترى ثانينك عبده سبيل وصولى منسد اولور زيرا عبدى قيمت جاريه ايله مولاسى ايچون نفس قضا بينلرنده بيع ثانينك انتقاضنى بلا تجديد عدم عودت اوزره اقتضا ايلمشدر نظيرى مسئلهٔ شفعه در كه قاضينك بايع اوزره شفيع ايچون شفعه ايله قضاسى بايع ومشترى بينلرنده اولان بيعك شفيع عيبله رد ايلسه دخى بلا تجديد عدم عودت اوزره انتقاضنى اقتضا ايدر واكر عبد مأسورك مولاى قديمى عبدى اعدادن اشترا ايلين كسنه دن ثمنله اخذه برشخصى توكيل ايدوب اول وكيل مشترى مرقومه خطابله شو عبدى مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل ديو عقدى مولاسنه نسبتى تفصيل ومشترى اعطا قيلدم ديو عقد مزبورى تكميل ايلسه بونده وكيل نفسنى سفير قيلوب عاقد قيلمامغله ثمن اوزرينه واجب اولميوب موكل اوزره تحميل اولنور اما بكا اعطا قيل ديو عقدى نفسنه منتسب قيلسه جواب مسئله منقلب اولور كذلك مولاسى اولان فلانه ثمنله اعطا قيل بن سنك ايچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره ديسه ياخود اكا اعطا قيل بنم مالمدن اولان ثمنى ايله ديسه ينه ثمن وكيل اوزره مترتب اولور زيرا ضمانى نفسى اوزره اشتراطى ياخود ثمنى مال نفسنه نسبتى عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل ياخود دخى اقوادر اما بونلرك عقدى نفسنه نسبت منزلنه نازل اولدقلرى وكيل بالصلح مسئله سنده حاصلدر كه صالح فلانا من هذه الدار على الف درهم على انى لها ضامن ياخود على الف درهم من مالى يعنى شو داردن فلان ايله بيك درهم اوزره مصالحه قيل بن اول بيك درهمه ضامن اولمق اوزره ياخود بنم مالمدن بيك درهم اوزره ديدكده بو قولى صالحنى يعنى تمله مصالحه قيل ديمك منزلنه تنزيل ومال مرقوم موكله الزام قيلنميوب وكيل اوزره تسجيل اولنور اما دخى اقوى اولدقلرى وكيل بالخلع مسئله سنده هويدادر كه اخلعها على الف من مالى ياخود على الف على انى ضامن لها يعنى شو عورتى خلع قيل بنم مالمدن بيك درهم اوزره ياخود بيك درهم اوزره بن اكا ضامن اولمق اوزره ديدكده مال مرقوم وكيل اوزره واجب اولور ومعلومدر كه وكيل عقدى نفسنه نسبتله اخلعنى يعنى بنى خلع قيل ديسه اوزرينه نسنه مترتب اولماز پس بو مقدمه لردن هويدادر كه كرك اشتراط ضمان وكرك عقدى مال نفسنه نسبت وكيل اوزره ايجاب بدلده عقدى نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فيهده ثمن وكيل اوزره واجب اولدقده اعدادن اشترا ايلين كسنه موكل اوزره برشيئه مستوجب اولماز واكر اهل حرب بركسنه نك ايكى يوز درهم وزننده برابريق فضه سنى استلاب ايدوب بعد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابريقى حسن صناعت وجودت صياغتى سببيله ايكيوز اللى درهمه اشترا واجلاب ايلسه مالك قديمى ديلرسه ينه ايكيوز اللى درهمله آنى اخذه قدرتياب اولور زيرا بيان ايلديك كه عبدك مولاى قديمى عبدينى انجق مشترينك فداسنده ويرديكى نسنه ايله اخذ واستيفا ايدر وبو بابده دخى مشترى فداء ابريقده مقدار مزبورى ايفا قيلمشدر وحكم مذكور مسئلهٔ ابريقده دخى صحيح وسالمدر كه مالك قديمى ابتداء عوضله تملك ايتميوب همان فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايتمكله بو معامله ده معناى ربوا قائم اولماز ومالك ايچون مقدار مذكور ايله حق اخذى ثابت اولدقده اول مقدار ايله اخذه غيرى توكيلى دخى مثبت اولور كه وكيل حكم موكلى مستثبتدر وموكل ياخود وكيل قبل التقابض مشتريدن تفرق ايلسه لر اخذلرينه نقصله خلل تطرق ايلمز زيرا باب مايحرزه العدو مسائلنده بز بيان ايلديك كه اخذ مذكور فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قيلنمديغى هويدادر بو صورتده وكيل فداءى كندو اداوابريقى قبض ايلسه موكلدن فداسنى اخذ ايدنجيه دك ابريقى آندن منعه قادر اولور وبعد المنع يد وكيلده هالك اولسه جميع فداءى ايله مال وكيلدن هالكدر كه بو بابده وكيل انجق اعدادن اشترا ايلين كسنه حكمنده اولمغله آنك مسلكنه

مطلب الوكيل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الى مال نفسه

سالكدر توضيحى اولدر كه بركسنه اشجار نخيلى مشتمل برارضى ثمردن بركيل ايله اشترايه برشخصى توكيل واول وكيل دخى اول كيلى مالندن نقد ايله اشترا وقبضدن صكره اول كيلى ادا ايدنجيه دك نخيلى موكلدن منع ايدوب يدنده ثمر نخلدن بركيل ثمر دخى حاصل اولسه ينه موكل ايچون يالكز بركيل ثمرى ويروب اول نخلى ثمرى ايله اخذ ايلمك ممكن ويد وكيلده حادث اولان زياده ايله بينلرنده معناى ربوا غير متمكندر زيرا بو بابده وكيل مقام بايعه قائم اولمغله نخل مزبور كيل مذكورى قبل القبض يد بايعده ايكن مثمر اولدقده بيعلرى باطل اولمديغى كبى يد وكيلده ايكن مثمر اولدقده ينه بيعلرى غير زائلدر كذلك وكيل عيب نخله وقوفدنصكره اكا راضى وموكل غير راضى اولسه نخل مزبور ينه كيل واحد ايله وكيله لازم قيلنوب بينلرنده معناى ربوا قائم اولماز زيرا لزوم مذكور بينلرنده جارى بيع مبتدا دكلدر ومعناى ربوا انجق معاوضه على سبيل المقابله ده هويدادر ومؤلف جليل اجله الله تعالى برؤية جماله الجليل مسئلهٔ مزبوره اوزره سرد دليل ايدوب دير كه كورمزميسنكه وكيل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعيب كوروب بايع اوزره آنى رد واعطا قيلديغى كيل ثمرى استرداد ايلسه بونده ارضى ونخلى وثمردن بركيلى ينه ثمردن بركيل ايله رد ايتمش اولور وبو معنى جائز اولمغله مانحن فيه دخى جائز كوريلور لكن حكم مذكور آنكله مشروطدر كه ارض مرقومه قبل قبض الوكيل يد بايعده ايكن مثمره اوله اما بعد قبض الوكيل مثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زياده عيبله رده مانع اولمغله وكيلك حق ردى مرتفع اولور توضيحى اولدر كه بر وكيل بيك بشيوز درهم قيمتلى اولان عبدى بيك درهمه اشترادن صكره بركسنه اول عبدى يد بايعده ياخود يد وكيلده ايكن خطأ قتل ايلسه بونده دخى جواب انجق قريبا تحليل مثمره ده بيان ايلديكمز وجه اوزره استصواب اولنور كه قاتلدن قيمت عبد اولان بيك بشيوز درهم اخذ اولنوب بايعه انجق بيك درهم اعطا قيلنور وجه توضيح اولدر كه كرك بو مسئله ده وكرك مسئلهٔ نخيلده مبيعده حدوث زياده ايله بيوع مستقبله ده متمكن اولان حقيقت ربوا متمكن اولماز ومسئلهٔ ابريق دخى بو قياس اوزره تحقيق اولنور كه وكيل آنده برعيب حادث كوروب مشترى يى آندن ابرا ايلدكده موكلى رضادن ابا ايلسه وكيلك ادا قيلديغى فدا وزنندن اكثر ايسه ده ابريق مزبور اول فدا ايله وكيلده ابقا اولنور زيرا بينلرنده جارى اولان معامله من كل وجه عقد مبتدا اولمامغله آنده حكم ربوا متمكن اولمامق هويدادر والله اعلم

كتاب الكراهية * يعنى مسلمين ومجاهدين حقلرنده مكروه كوريلن اعمالى حاوى ابواب عميقةُ الفحاويدر

باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالا يكره * يعنى تجار مسلمين حقلرنده دار الحربه ادخالى مكروه كوريلوب كوريلمين اشياده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلى الله تعالى فى الجنة مكانه ديديكه تاجر مسلم اهل حربه كراع وسلاح ورقيقدن غيرى هرنسنه يى حمل وايصالى اكرچه جائزدر لكن مسلم تباعد مشركينله مأمور اولمغله آنلره ايصال شيء نافع وطرفلرندن جلب منافع ايتمك عندمده رتبهٔ استحبابى حائزدر قال عليه السلام لا تستضيؤا بنار المشركين يعنى امورلريكزده مشركينله استشاره ورأى وتدبيرلرينى قبول ايتمكز وقال عليه السلام انا برئ من كل مسلم مع مشرك لا تراأى ناراهما يعنى بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن بريئم زيرا كركدر كه مسلم جوار مسلمينده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشركدن شويله بعيد اوله كه احدهمانك ايقاد نار ايلديكى موضعدن نار آخر رؤيت اولنميه انتهى واهل حربه تجارت ايچون حمل امتعه نوع مقاربتلرينى موجب اولمغله اولى اولان مسلم آنى مرتكب اولمامقدر وهم اهل حرب حمل اولنان طعام ومتاعله كسب قوت ومنفعت ايتملرى اظهر واجلى اولمغله مسلم ايچون سبب قوتلرى ان اكتسابدن اجتنابى اولى در غاية الامر طعام وثياب مثللو نسنه لرى آنلره ايصال مستوجب بأس ووبال دكلدر زيرا مرويدر كه ثمامة بن اثال الحنفى رضى الله تعالى عنه زمان نبوتده اسلامله شرفياب اولوب ديارندن جلب اولنان طعامى اهل مكه دن قطعه شتاب ايتمكله اهل مكه رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه يه رجاء رخصت بابنده تحرير وكتاب ايلديلر واول ايامده اهل مكه جناب رسالتمآبله محاربين ايكن ينه ثمامه يه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ايلديلر پس جواز مرقوم بو قصه دن معلوم اولمشدر نكته سى اولدر كه مسلمينك ديار مشركينده بولنان ادويه وامتعه يه احتياجلرى بديدار ايكن بزلر ديارمزده بولنان نسنه لرى آنلردن منع ايتديكمزده آنلرك دخى منع ايده جكلرى آشكاردر وبر تاجر مسلم ديار اهل حربدن منافع مسلمينى جلب ايچون عازم اولدقده بزم ديارمزده بولنان بعض اشيايى آنلره ايصالى البته لازمدر ومعناى مزبور بو بابده رخصت شرعيه يى مستلزمدر انجق كراع وسلاح ورقيقدن برشيئى آنلره ايصالده شرعا طريق يوقدر وبو حكم مقبول ابراهيم النخعى

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزیز رحمهم الله تعالی دن دخی منقولدر نکته سی اولدر که اهل حرب کراع
وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نص قطعی
الصدوری اوزره فتنهٔ محاربه لرین دفعیچون مقاتلر ین قتل وشوکتلرین کسر ایله مأمورلردر وحکم مذکور کراع
وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی منتشدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود نسلندن مقاتلی
استحصال ایده جکدر واهل حربک رقیق کبی مقاتل ایله تقویلری کراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن
فائق ومنع وتحریمه اول تأییدن زیاده لایقدر کذلک آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی
غیر مشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه
بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی انزال وایجاد ایلدیک که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده
حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیر مصنوعی برابردر نکته سی اولدر که حدید اصل
سلاحدر و براصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعنده موجود
اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایلدکده قتل صید ایله لازم اولان
جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وازالهٔ امن غیر قائمدر وحسن بصری رحمه الله
تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کورر ایدی ایشته
بو نقل جلیل حکم مذکوره دلیلدر و بز دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهییج فتنه یی
اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها
و زمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالک کراهتی
بطریق الاولی در بو نده نصکره معلوم اوله که بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال
اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدنصکره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی
متضمندر زیرا مسلم امانله دخول ایتمکله اموال اهل حرب معصوم اولمامشدر انجق عقد امان عدم خیانتی مستلزم
اولمغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشیدی پس اسبابدن رسیله خاطرلرین مطیب قیلوبماللرین اخذ
واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی
بی ارتیابدر و بو حکم سویده اسیر ومستأمن مستویدر که بونلردن هر بری اهل حربه بر درهمی ایکی درهمله یاخود
میته یی برقاچ دراهمله بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض ماللرین اخذ واستحصال ایلسه اکا طیب وحلال
کوریلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمه الله تعالی علیهمانک مذهب منصورلریدر اما سفیان ثوری
رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله
تعالی دخی بو یله در لکن بز آنلرک جوابلرنده دیرز که مستأمن واسیرک مفارقتلری انجق طیب خاطرلری بو غبکن
اخذ ماللری اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرندر اما طیب خاطرلری بولنسدقده
مستأمن اسیر ایله مستویدر که اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیر متحقدر وقول مشروح المال اوزره
شول حدیثله استدلال قیلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم حبش فارس اوزره
اوچ سنه یه دک غلبه ایده جکلردر دیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابا بکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی تمدید قیل
دیو امر ایتمکله عدد شرطی یوز قلوصه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال
اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلر ایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه
بو بابده صدق قولی ظهور ایدوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنسان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور
رسالتپناهیده احضار ایلدکده آنلری تصدق قیله امر ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری بو حدیثک ظاهری ایله
استدلال وحلال طیب اولیدی تصدق قیله امر ایلمزلر ایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرز که
حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مال اوزره قمار ایله امر ایلمزلر ایدی و بو طریقله اول ماله مالک اولمیدی
آنی تصدق قیله امر ایلمزلر ایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار
ایلمک نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدق قیله امر ایلمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل دخی شول حدیث جلیلدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده ایکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه
ایلمشلردر و رکانه مصروع ومغلوب اولورسه ثلث اغنامنی و یره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخذ

ایتمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلر ایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده
صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رکانه مکابره یه قیامله بنم آرقه می یره کتورمش کمسنه یوقدر وسن بنی صرع
ایتمدیک دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله
تعالی بنه بو حدیثک ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام
رد ایتمزلر ایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بز بنه جوابنده دیرز که مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع
واقدام ایتمزلر ایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندر که رسول الله علیه السلام نیچه دفعه
مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بومثللو اکرامله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل قوی
دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری
مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذمم ناسده وقتی حلول ایتمامش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذاره التجا ایلدیلر
پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونیکزدن برمقدارینی تنزیل واخذ باقیده تعجیل ایدیکز
قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلک یهود بنی النضیری اجلالرنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس
دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم
بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدر که بر مسلمک مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله
مشروط قبلسه دائرهٔ صحتدن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر وزید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن
مأثوردر بو یله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ محرره دن عندیمزده نمایان اولمشدر که ایکی مسلم
بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کوریلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری
بر شرطه تعلیق ایدوب دیر که صنع مرقومک جوازنده شرط لازمدر که مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده
قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هر طائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله
حکما برابر اولوب صنع مرقومک عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخیمز دیدیلر که بو جواب غلط ناصوابدر
زیرا اخذ اموال اهل حربک جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالرینه اعتباریمزدر واعتبار معهودده مسلم
منعهٔ اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر
و بین الائمهٔ الاعلام طریق محاکه شو وجهله اعلام اولنور که امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله
اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اکر مسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان
بر موضعده مجتمع بولنورلر ایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده
بولنورسه آنده باطل ممنوعدر و بو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان
شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبد الله درون خندقده قتل اولندقده
مشرکین آنک جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب نزاهتفر بنلرین تبعید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده
وارد اولمشدر که انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینله
مقتولک بینلرین تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نک مذهب منصوری اوزره
انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط ومحصور اولدیغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور
اکر روایت اخری غیر ثابت ومقتولله میان مشرکینی تخلیه غیر مثبت ایسه سبب کراهت مال انجق
طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلالریدر واکر ثابت ومثبت ایسه سبب کراهت
انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبت اولنمقدن
مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف دربار روایت حدیث سعد بن عباده
رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن
تبر ذهبی بنه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فرده قول بلاغت
عنوانلری ایله عدم صحت شرایی بیان وتبری صاحبنه رد ایله فرمان ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی
بو حدیثک دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا بمثل اولمیوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو
تأیید مقال ایلدی لکن بز جوابنده دیرز که سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر ومسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللر ایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهودده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندمزده ظاهر
اولمشدر که معاملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربك نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف من جنشعار علیه رحمهٔ الکریم الغفار دیرکه اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل واقنا مجاهد ینه لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورینی
مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن برامرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرك خالدا وقل له لاتقتلن ذریهٔ ولاعسیفا یعنی های بوعورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمیانلری البته قتل ایتمه دیو بندن سویله قول شریفلری
ایله عظم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفرواشراك اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
وبومثللو جنایتلرك جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر وبومعنی مقاتل اولمیانلرك حقلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا ایله رفیق موحدین ایلمکده در اما مذکور بندن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولمغله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالحه اولان اهل حرب
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بنا ایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویهٔ
مستباح القتلدر واکر مذکوریندن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخذ ایلسه لر نظر اولنور
اکرصبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدر که صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعلی کندواوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صولتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنماز واکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرك قتللری جائز کورلور زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرین ایجاب ایدر ایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلك بوبابده جزاء فعللری
اوزره قتللری ینه غیر ممنوعدر اما برمسلم مذکوریندن برینی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنك اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرك لزومی انجق محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولمامشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقاقلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرین موجب علتك انعدامی
حسبیله دریوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بنا علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینك نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهر پاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بومحلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدرکه
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلك رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدایع البیانلرنده شیوخ ایله
مرادلری بالغین وشرخ ایله مرادلری صبیاندر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعباددر قال الله تعالی ویستحیون
نسائهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر وبطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنك قتلی جائز کورلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر اما برعورت اهل حربك مقاتللرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر وبومعنی حسن بصری رضی الله
عنه دن منقولدر وعبدالرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدرکه رسول الله علیه السلام برامرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا ایله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکمسنه یانبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امر ایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلك نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنك دخی قتلی جائز کورلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدرکه برکمسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه ، یارسول الله بن علی التحقیق یهود دن برعورتی سکاشتم ایدر ایشتدم والله یارسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدر ایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتك دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورك برمستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه درکه عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصمابنت مروان الیهودی جناب رسول کریم علیه التحیهٔ والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدر واول اشعار ردیهٔ الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضسنده
بالکلیه متروك غیر مضبوط اولمغله بزدخی ترجمه مزده آنك کبی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخنا کدن
اعراضله روی سفیداوراقی پاك ایلدك واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلر ایدی اما عمیر مومی الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتنه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بوخباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفك ایچون اوزریمه نذر اولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسك شوخبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوهٔ صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله ادادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر وبنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یارسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه برشیئله مواخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال وبرفرددن
تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نك دیننه ورسولینك شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکمسنه یه نظری
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اولوقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بو یله بر اعمالك جوف لیلده بومثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما ایله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یاعمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قرة العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهك ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدرکه ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدرکه کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکز تا که مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پردازلریله یارب اکا فقدان اولادینی اذاقه قیل دیو دعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحك میاننه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدرکه
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشد قتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
بررحبل طاقوب هر حبلی بربعیره ربط واول بعیرلرك هر برینی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلرتا که عرب آنك مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفهٔ قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسك دخی ینه کیداعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لوحرف تمنی اولمغله آندن اعزاولیدك دیمك ولفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر وبردلیل قوی دخی شول
خبرنبویدرکه هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

ایلمشلر ایدی تا که قبول اسلام ایله کسب نجات
علیه وسلم یوم فتح مکه ده آنی قتلله مجاهدینه امر وتخصیص ایلمشلر ایدی تا که قبول اسلام ایله کسب نجات
واستسلام ایلدی وبر دلیل ظاهر دخی شول حدیث جالب المفاخردر که عبد الله بن خطل نام مشرکک ایکی
جاریهٔ مغنیه سی وار ایدی که نعوذ بالله تعالی هجو رسول الله علیه السلام ایله تغنی یه اقدام ایدرلر ایدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده امان ویردکلری مشرکیندن آنلری استثنا وقتللری ایچون صحابهٔ کرامه امر وتنبیه
اعتنا ایلدیلر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم بنی قریظه ده نباته نام بر عورتی قتلله امر ایلدیلر که
زوجی اولان بنی قریظه دن حکم نام یهودی کندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بینلرنده کمال محبت اولمغله
اول عورته امر ایدوب اصحاب کرامدن خلاد بن سوید ی قتل ایتدرمش ایدی تا که عورت قصاصا قتل اولوب
کندو دخی نصکره مسلمینه نصب اولمیه حتی حضرت عائشه رضی الله عنهادن مروی بدر دیدیکه دخلت علی نباتة
تسألنی شیئا وهی تضحك ظهرا البطن وتقول تقتل سراة بنی قریظة الی ان نوه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهی تضحك یعنی رسول الله علیه السلام سوق مدینه ده قتل بنی قریظه ایله اشتغالده ایکن نباته برنسنه
طلبی ضمننده بنم اوزریمه دخول ایلدی حال آنکه ظاهرا وباطنا ضحك ایده رك اشراف بنی قریظه قتل اولنیور
دیر ایدی تا که اصحاب کرامدن برکسنه نباته قنده دریو اسمنی یاد ایلدی همان خنده کنان والله بن قتل اولنه جغم
دیدی انتهی مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ کتابده وهی تضحك ظهر البطن لفظی واقع اولمشدرکه
لفظ ظهر نصب وتنوینله ولفظ بطن ادخال لام جرایله ضبط اولنمشدر صحیحی تقدیری اوزره وهی تضحك
ظهرا لضحك بطن تقدیری ایله تأویل وتفسیر اولنور یعنی ضحك باطنیسی ایچون ظاهرا دخی ضحك ایدر
بوصورتده لام اصل اوزره بمعنی التعلیل درومکندرکه لام مزبوره بان ربك اوحی لها نظم جلیلی کبی بمعنی
الی اولوب حاصل معنی تضحك ظهرا منتهیة الی ضحك بطن دیمك اوله وجائزدرکه ویخرون للاذقان قول
جبلی کبی بمعنی علی یاخود ونضع الموازین القسط لیوم القیمة کلام واجب التبجیلی کبی بمعنی فی اولوب
حاصل معنی تضحك ظهرا علی ضحك بطن یاخود فی ضحك بطن دیمك اوله ومحتملدرکه ظهری
تنوین ایله وبطنی لام جرایله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحیحی ظهر نصب وعدم تنوینله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظی کبی بودخی تضحك من ظهر البطن دیمك اوله وذکر
اولنان تصرفلر اگرچه بالجمله تعسفلردر لکن انجق نسخ کتابی تصحیح ایچون تکلف اولنمشدر اما تاریخ الخمیسده
بوقصه بی بیان اثناسنده وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنمشدر ولفظ مرقوم تکلفدن مستغنی ایدوکی
معلومدر وانسان العیونده دخی وتضحك ظهرا وبطنا لفظی اوزره روایت اولنوب تفسیرنده ای وکانت جاریة حلوة
دینلمشدر بوتأویل اوزره معنای کلام ظاهر وباطنی خندان برجاریهٔ شیرین زبان ایدی دیمك اوزره تحمیل اولنور
انتهی بعده حضرت عائشه رضی الله تعالی عنهانه عجب سو بلرسین که قتل اولنه جغم دیو نفسکه سوء فال
ایلرسین رسول الله علیه السلام نسابی قتل ایلمز دیدی ونباته دیدیکه بلی بویله در لکن بنی انجق زوجم قتل ایلدیکه
بکا امر ایلدی بن دخی سنك آسیابی خلاد بن سوید اوزره القا ایلدم واول سنك خلادی قتل وافنا ایلدی بعده
آنی اخراج وقتل ایلدیلر وسعید بن المسیب رضی الله عنهمادن مروی بدر دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خیبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ایلدکلری هنگامده مرحبك قرنداشی حارثك قزی
وسلام بن مشکمك عورتی زینب نام یهودیه برشانی بریان ایدوب آنی جناب رسالتمآبه ارمغان ایلدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم آندن برلقمه تناول نصکره ذراع شاتی اخذ ایدوب ان هذه الذراع تخبرنی انها مسمومة
یعنی شو ذراع بن مسمومه یم دیو بکا اخبار ایده یور قول کرامت شعارلریله معجزهٔ باهره لرین اشعار ایلدیلر بعده
زینبی کتوروب بو صنیع شنیعکه باعث نه دردیو سؤال تقریع ایلدکلرنده اول خبیثه دیدیکه یا محمد سن بنم قومیمه
ایتدیکك جفالری ایتدك بنم بابامی وعمیمی وزوجیمی قتل ایلدك پس درونمدن دیدمکه اگر نبی ایسه شاة بریان اکا
بنم عملیمی اخبار ایدوب زیان ایلمز واگر ملك ایسه آنی اهلاك ایتمکله بزلر بدندن کسب راحت واطمئنان ایده رز
لکن بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله برابر شاة مزبوره دن
لقمهٔ واحده اکل والتقام ایتمکله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ایلدی بویله ایکن رسول الله علیه السلام
خبیثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنکیلندن اعراض بیوردیلر مؤلف دریا درایت قصهٔ مذکوره یی
بووجهله روایت ایلمشدر لکن اهل مغازی بوبابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدی رحمه الله تعالی
رسول الله علیه السلام اول عورتی قتل ایلدکلری بعض روایاتده گلمشدر دیو بسط مقال ایلدی لکن اظهر روایات

امام محمد رحمه الله تعالی نك ذکر واثبات ایلدیکی اوزره آندن عفو ایله عفو بینه عدم التفاتلریدر وعفو واغماضلرینه
باعث انجق اولدرکه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندن نصکره پدیدار اولمغله اول خبیثه نك صنع مذکوره اجتساری نقض عهد ایله محاربهٔ مسلمیندن
عد واعتبار اولنمدیغی سؤال اولنورسه که سم ایله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللری اوزره
اول عورتی بشر بن البراء رضی الله تعالی عنهما ایله قصاصا قتل ایلمك واجب ایکن عدم قتللری فساد قول مذکوری
موجب دکلیدر جوابنده دیرزکه دکلدر زیرا سم ایله قتلده قصاص یاخود دیت ایجاب ایدنلر انجق عند الایجار
یعنی سمی وسط فم انسانه صب ایله اهلاك کده ایجابنی استیجاب ایلمشلردر بوقسه بنفسه اخذ وتناول ایلدکده
اکا اعطاء سم ایلین شخص اوزره قصاص ودیتدن برنسنه توجه وتحامل ایلمز وبشر بن البراء رضی الله عنهما دخی
لقمهٔ مسمومه یی بنفسه اکل والتقام ایتمکله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اول عورت اوزره
قصاص ودیتدن برشیئی الزام بیورمدیلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشرکین بالمسلمین* یعنی مسلمین مشرکینله مشرکین آخرین اوزره
استعانت ومشرکینه مشرکین آخرین اوزره اعانت مشروع ایدوکنی بیاننده باب رصین الارکاندر مسلمین اهل
شرکدن برطائفه ایله طائفهٔ آخرین اوزره استعانت ایلسه لر آنده بأس شرعی یوقدر بشرط آنکه مشرکین تحت
رایت مسلمینده ذاهب وحکم اسلام آنلرك اوزرلرینه غالب اوله زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
یهودبنی قینقاعه استمالت وآنلر ایله بنی قریظه اوزره استعانت ایلدیلر وهم اهل مکه دن هنوز قبول اسلام
ایتمیانلر راجل وراکب رسول الله علیه السلام ایله برابر غزوهٔ حنینه ذاهب اولوب قنقی طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ایدی حتی ابو سفیان بن حرب دخی اول هنگامده قوی الاسلام دکل ایکن بینه
عسکر مسلمینك وراسنده ذهابله اصحاب کرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللو نسنه لری التقاط وانتهاب
واول وجهله برحمل عظیم تدارکنی ارتکاب ایلمشیدی وصفوان بن امیه دخی هنوز مشرك ایکن مسلمه اولوب
بینلری تفریق اولنمیان عورتی ایله برابر گتمشیدی وحال شرکنده غزوهٔ حنین وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشیدی
وعورتی ایله بینلرین تفریق ایتمدکلری انجق موجب فرقت حقیقة یاحکما تباین دارین ایکن بونلر تحت احکام
مسلمینده تسبیق اولندقلرندندر پس ذکر اولنان اخباردن مشرکینله جواز استعانت آشکار واول استعانت دخی
کلا یله قتال مشرکین اوزره استعانت قبیلندن ایدوکی پدیدار اولمشدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ان الله یؤید هذا الدین باقوام لاخلاق لهم یعنی الله تعالی بودینی آندن هیچ حصه مند اولمیان جماعتلر ایله
تأیید ایدر حدیث معجز بشارتلریله بومعنایه اشارت بیورمشلردر اگرچه مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم یوم احدده عسکردن برآلای کثرتغا کوروب بونلر کیملردر دیو سؤاللرنده عبد الله بن ابی بن سلولك
حلیفلری اولان یهودبنی فلاندر دیو افادهٔ حال اولندقده انا لانستعین بمن لیس علی دیننا یعنی بزدیغز اوزره
اولمیان کفار ایله استعانت ایتمزز قول شریفلرین ایراد ایله آنلردن تجویز استمداد ایلمدیلر لکن آنك تأویلی اولدرکه
اول گروه ضلال اهل منعه اولملریله تحت رایت رسالتپناهیده قتال ایتموب اظهار استقلال ایدرلر ایدی بزم
عندیمزده مشرکین بووجه اوزره گروه انبوه اولدقلرنده آنلر ایله استعانت مکروه کورلیلور وعبد الله بن ابی
یوم احدده جموع مسلمیندن رجوع ایتمشیدی لکن سبب رجوعنده اختلاف روایات وقوع بولمشدر بری اولدرکه
عبد الله بن ابی اول غزوه ده رسول الله علیه السلام مدینه دن حرکت ایتموب داخل مدینه دن قتاله مباشرت
ایتملری اوزره رأی واشارت ایلدکده رسول الله علیه السلام رأینه رغبت بیورمدقلرینه مکدر اولمغله عود
ورجعت ورسول الله علیه السلام حقلرنده صبیانه اطاعت وبنم نصیحتمه مخالفت ایلدی دیو شماتت ایلدی
وبری دخی اولدرکه عبد الله بن ابی اول غزوه ده چیقوب برابر قتال ایده جکنی رسول الله علیه السلامه عرض
ایلدکده لا انا لانستعین بمشرك قول مؤیدلریله سبیل معیتلرندن صد وآنی مدینه یه رد ایلدیلر وباعث رد انجق
اولدرکه عبد الله بن ابی ایله برابر حلیفلری اولان یهود بنی قینقاعدن یدی یوزکسنه وار ایدی وآنلر اثناء حربده
مسلمیندن مشاهدهٔ ضعف ایلسه لر مسلمین اوزره هجوم ایله خیانتلرندن اندیشه اولنور ایدی بناء علیه آنلری
رد ایلدیلر وبزم عندیمزده دخی بویله درکه امام فتنهٔ مشرکیندن اجتناب ایله آنلر ایله عدم استعانتده رأی صواب
ایدرسه جوازردلری بی ارتیابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمینك مشرکینه مشرکین آخرین اوزره تجویز
اعانتلرنده حدیث زبیر رضی الله عنهی ذکر وروایت ایلدیکه زبیر رضی الله عنه ملك حبشه اولان نجاشینك

عندنده ایكن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدكده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر بی نجاشی
محاربه یه قدوم واول حربده كمال شجاعتی جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده
منزلهٔ حسنه حاصل ومكارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشركینده مشركین آخرین ایله
قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه‌نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لكن بو دلیل ایكی وجهله تأویل اولنور بری اولدركه
نجاشی یوم مذكورده مسلم ایدوكی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایكنجی
اولدركه یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر
دیدیكه ارض حبشه‌ده امن واطمئنان اوزره قرار بمزده ارض مرقومه بزه خیردار ونجاشی دخی خیر جار اولوب
رعیزه عادته اوقات‌كذار ایلیك تا كه نجاشی اوزره بر دوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله اكا استقبال
ایلدی واول منازلده بزه بوندن اعظم بر الم نازل اولمادی وبیغزده مذاكره ایلدیك كه بو دوشمن نجاشی یه
غالب اولورسه بزم قدر یعزی مرتبهٔ نجاشیده بیلك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله دركاه الهی یه
اخلاص دعایه سر آغاز ایلدیك بعده میانه مزده عجبا اول مردنام كیم اوله كه كیدوب حال طرفینی استعلام بعده
كلوب بزه اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیكمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام و برقربه یی نفخ
واكار كوبه میانه‌ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسكر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه
اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله دركاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تا كه زبیر نهر نیلده
نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد و بلادنده تمكین ودوشمنی اهلاك وتسكین ایلدی سزلره مژده اولسون
دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمكله بزه اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیركه بوندن صكره
نجاشی كبی خیر جارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیان ایله ذكر اولنان تأویل ثانینك
صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب ما یكره من الدیباج والحریر فی دار الحرب * یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مكروه كوریلدیكینك
محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله‌دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیركه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مكروهدر دیو تنصیص ایدوب امام
ابو یوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمهما الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الكتاب
البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیركه بز شرح المختصرده بو مسئله‌دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف
اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین
ابو هریره رضی الله عنه‌دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لكن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذكوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر كه لحمه‌دركه
لحمه‌سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیكه ثوب مذكور حربك
غیریده مكروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه‌سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده
غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك بر قباء دیباجی وار ایدی هنگام محاربه‌ده آنی لابس اولور ایدی دیو
ذكر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مكروه ایدوكی شول روایتله مثبتدركه
ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمة الله علیهما تحریر كتاب ایدوب وقت محاربه‌ده قباء حریر ودیباجی
تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدكده ابن محیریز دخی كن اشد ما كنت كراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله
علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو كتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدكلری نسنه‌یی
اوقات سائره‌ده مكروه كوردیككدن زیاده حربه دخولله نفسكی شهادته عرض ایلدیكك وقتده مكروه كور انتهی

باب المكره علی شرب الخمر واكل الخنزیر

یعنی شرب خمر واكل خنزیر مثللو محرمات اوزره مكره اولان كسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی
باب قوی الفحوا و بدر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالی‌دن مرویدر دیدیكه بر كسنه شرب خمر واكل لحم خنزیر
اوزره اكراه اولندقده اكراجتنابله قتلنی ارتكاب ایدرسه عند الله خیر وثوابه ظفر یاب اولور واكر امتثالله اكل وشربله
مشغول اولورسه آنك عذری عند الله مقبولدر لكن بزلر بو قولی اخذ ایتمزز بلكه دیرزكه عند خوف القتل ذكر اولنان
اكل وشربی ترك ایلمك حلال دكلدر و امام مسروق رحمه الله تعالی‌نك دخی قولی بودر دیمشدركه بر كسنه
بر وجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیر یردن اكل وشرب ایتمیوب فوت اولورسه ناره داخل اولور وامام

ابو یوسفدن دخی بر روایتده قول عطایی قبول برله آنلری اكراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیكی منقولدر لكن
بز جوابلرنده دیرزكه عند الضرورة حرمت اشیا مرتفعه‌در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله
موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سینی افاده وخمر و خنزیرك حرمتلری
مرتفعه اولدقدن صكره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتكاب ایلدكده آثم
اوله جغی متحققدر اما حكم كفر نعوذ بالله تعالی بشقه‌دركه آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولیوب انجق وقت اكراهده
انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء كلمهٔ شركه رخصت ویرلمشدر بناء علیه لدی
الاكراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اولوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته مستمسك اولور وعزیمتله
تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منبع الجناب متن كتابده كفر اوزره اكراه مسئله سنده رخصتله
مترخص اولان كسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول كسنه آثم اولمقدن
خوف ایده‌رم دیمكله اظهار شك وارتیاب ایلدی نكته سی اولدركه اظهار كفر اوزره مكره اولان كسنه من كل وجه
مبتلای مخمصه حكمنده دكلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم
ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدركه آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمشدر اما كفر اوزره اكراهده خوف هلاك
انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احكامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله
تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلكه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوكی مالا كلامدر بو جهتله
مكره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اكراه المشركین امتناعنده صلابت
دینی اظهار وموجب غیظ مشركین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه‌نك اكل
وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مكره مزبور قیاس مذكوردن مهجوردر پس مكره مزبور جهت
اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده
تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه‌یی دخی اشعار ایلدی
مترجم فقیر دیركه اشبو محل اصل كتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایكن ترجمه مزده مسائل اصول فقهی تحكیم
وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل و وجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی مانقول
وكیل انتهی والله اعلم

باب من یكره قتله من اهل الحرب ومن لا یكره * یعنی رجال اهل حربدن قتلی مكروه كوریلوب كوریلمینلری
تفریقده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم بالدفعات بیان ایلدیك كه اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز
كوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان كوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب
صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لكن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی‌دن
مرویدر دیدیكه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم
جوابنده آنلر نفسلرینی انواع كفردن ترهب كبی بر نوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون
اولدیغندن فقاتلوا ائمة الكفر آیت جلیله سینك تحت حكمنده داخل اولملریله قتللری مستحسندر دیو بسط
مقال ایلدی لكن بو روایتك تأویلی اولدركه رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردركه
كندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه‌لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت
ومشركینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایده‌لر یوقسه بردیر
یاخود كنیسه‌یه كیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتكاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمكده
ترخیص واطلاق اولنمازكه بونلر نفس ومال وتدبیر ایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر
كذلك اهل حربدن اعمی ومقعد و برشق یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعكس
مقطوع ویالكز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر
وطوائف مذكوره‌دن مراد صاحب الكتاب شول عجزه‌دركه مال ورأیله دخی قتاله قدریاب اولمیه‌لر و بزبو قولك
نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك كه شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر
اولدقده قتلی شایان كوریلور اما یالكز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالكز یسراسی مقطوع بولنان
اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله
بر مشركك مشیی ممكن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله‌دن عد وقتلی استحلال اولنور كذلك

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى
اولوب اعتقادى دخى قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم
اهل قتال عدا اولنميان طوائف مرقومه دن برينى قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه
واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر برى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلـدر اما ناسله
مخالط اولان قسيسلر وشماسلر وسياحلرك قتللرى مباح كورلور زيرا بونلر وقت قدر تلرنده نفسلرى ياخود
تدبيرلرى ايله اهـل قتالدن اولملرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبرشخصك بالفعـل مباشرت قتالنه هركس
هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنماق جواز قتللرينه
مانع دكلدر رهبان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمدقجه باعث قتال اولان اعتقـادى
ايله صالح قتـال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهـل حربك نسا وصبيانى اسير ايدوب
داراسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دارالحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى
تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خـدم مسلمينه
ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب
استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمارنده بومعنا يه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانى كه نه دارالحربده
ظهور نسلى ونه مسلمينه مالله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ واسير
وديلرلرسه دارالحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسرايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر
اولدقلرى اموالده مخـيرلردركه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكتـه سى اولدركه اوزرلرينه واجب اولان
دفع فتنهٔ كفرو ضلالدر بوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر
اما اهـل حربدن برمعتوهه ظفر بولدقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دار الحربده ابقا غيرسزا واردركه
آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرينى ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله
مخالط اولميان سزهينه اسر ايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولمامغـله تركنده عون مشركين
غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن عللرى اسر ايله داراسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلرنسايه
قربالله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعد الظفر دارالحربده تركلرى سزاوار اولماز
واهـل حربدن قتلى حـلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر و بعد الاخراج قتل واسترقاقـلرى
رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلاجرد آنلو بوانوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدركه
محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لر زيراعدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام
اولديقندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلاحدن
اخراجى مقدور اولنلرى دارالحربده ابقا مكروه وناسزادركه مشركين آنلر ايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولملريله آنلر
حكمنده بنى آدم ايله متساويلردر اما بقروغنم وسائر نعميه ظفر ياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك
واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك مثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردركو رمزميسنكه مسلمين اهل حربه تجارتى
ايچون حمل كراع وسلاح ايلمك ممنوع اما حمل اموال سائره مشروعدر كذلك دار يمزده مستأمن اولان حربى كراع
وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن
دفع اولنمازو مسلمين ايچون خيارمز بورمال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمول اولميان عجوز كبيره حقنده دخى
متثبتدركه آنده فدا مالدن غيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثللو عجوزى ياخود شيخ فانى يى
اسيرقيلدقلرنده ماله فدا ايرى جائز ومقبولدركه حق مسلمينده بونلردن نه داراسـلامده بولنمارندن منفعت ونه
دارالحربده بولنملرندن مضرت غيرمأمولدر وعدم قتللرين ذكرايلديكمز اصحاب علل وغيريلرى اكر قتاله مباشرت
ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلى مرتبـهٔ بداهتده دركه
قتلنده كسرشوكتلرى وتفـريق جمعيتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معنـاى معهود درحتى ملك اهل حرب
برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليـل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغـله
آنك قتلى تجويز وتحليل اولنوركذلك برراهب ياخود سياح مشركينى معايب مسلمين اوزره دلالتده مسلمين مطلع
اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغـله قتالده صاحب رأى اولان
شيخ فانى منزلـه تنزيل اولنور و بو مثللو شيخ فانيك قتلى البته تحليل اولنور زيرا مرويدركه دريد بن الصمة شيخ

كبير ايكن امر حربده صاحب تدبير اولمغـله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشـلردر واكر برمسلم
حين قتالده مشرك اولان والدينـه ملاقى اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعـالى وصاحبهما
فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنيـاده شر يعته موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله
مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبدالله بن
عبدالله بن ابى رضى الله تعـالى عنهمادن هر برى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
استئذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابو عامر هم مشرك وهم رسول الله عليه السـلام ايله محارب ايدى
وعبـدالله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعـالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشـيدى
پس بوبيانله عندمزده نمايان اولمشـدركه ولدو والد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايا ندر نكتـه سى اولدركه
والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدركذلك والد ولدى اوزره تربيه ايله منعم اولمشـدر
پس ولد آنك قتلنه اقدامله اظهار كفران نعمت مكروهدر و بومسئله نك اصلى بيانى الله تعـالى نك حضرت
ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نمايا ندركه اول جناب خليل آبه والدى
اطالهٔ لسان برله لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليـا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصنامدن اعراض وآنلره اعتراضدن
فارغ اولمزايسك البته والبته سكا لسانمـله ذم وشتم ياخود احجار ايله تا كه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعـيد
اولنجـه دك ضرب ورجم ايده رم ديدكده اول ذات فتوت سمات سـلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا
يعنى بنم طرفمدن سـلامت اوزرينـه اولسونكه بوندنصكره سكا موذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبـا مغفرتكى
موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايده رم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل والدينـه
اقدام ايدوب آنى قتلدن غـيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتـل والد تحليل اولنور زيرا
بو بابده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعـله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو
احياسنه سعى وهمتدر و بر بومسئله ده آبا وامهاتله سائر ذى رحم محرمك فرقنى كذلك بو بابده مشركيندن اولنلر ايله
مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقنى شرح الجامع الصغـير ده بيـان و تحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى
ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر
بعد الاسر قتللرى بنـه لايق وصواب كوريلمزكه اسرايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراسـلامه
اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقا لرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقـا اولنورسه
بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغـله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤل دركه آنى
بركمسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولته عودتندن احـتراز اولنورسه
صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطى اوزره قتلنه وقت صيالنـده جواز بولنـديغى كبى بونده دخى جواز واردر
نكتـه سى اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنـان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغـله توهم مستقبل اول ظاهر
ماضى ايله متأيد ومسـتظهر اولوب فى الحال قائم و حاضر حكمنده قيلنور كورميسنكه برصبى مراهق ملك
اهل حرب ايكن مسلمين اخذينـه ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسـه لر البته قتلى جائز كوريلور
زيرا آنى تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمـال غالبدر و بويله وقوف حقيقتى ممكن اولميان اموردده
حكمى ظاهر اوزره بنـا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعـد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليهٔ
سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محلـه مسلميندن سريهٔ
اخرى كله جك اولسـه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمين اولمسه لر بوصورتده
كركدركه تخليهٔ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى مجزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولى
واول جانبه وصولى امر موهومدر و بومثللو امر موهومله بويله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جملـه يه
معلومدر واكر برراهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثنـاء طريقده ياخود
نفس بلده ده اخذينـه واصل اولدقلرنده بن قتال ايچون چيقمايوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون
چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنى تصـديق ايتميوب قتل واسرينه ابتـدار ايده لر زيرا قتلى جائز
اولميان راهب انجق اولدركه مخالطهٔ ناسـدن هارب اوله و بو راهب مقـاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن
ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغـله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقـالى قلب
مسلمينده غالب احتمـال اولورسه مستحبدركه آنى اسيرايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنـا قيلنان

اورده غالب احتمال بمنزلة الیقیندر وقتل دخی احتیاط اوزره بنا قیلنان اموردندر که آنده بردفعه غلط ممکن
اولدقده بر دخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسرایله دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود
کنیسه‌ده مفتوح الباب ساکن ایکن بر راهبه ظفریاب اولسه‌لر آنك قتلی جائز کوریلور زیرا بیان ایلدیك که مشرکین
آنلرك مجلسلرینه وارود وتدبیرلرندن اخذ ایله صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمة الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهردر واکر مسلمین بر راهبه صومعه سنده ظفریاب اولوب آندن طریق
قنده در یاخود اهل حرب قنده در دیو استجواب ایتدکلرنده اول دخی مسؤلیکز معلومم دکلدر لکن نه سزلره
اهل حربدن ونه اهل حربه سزلردن خبر ویرمزم دیمکله جواب ویرسه مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب
اولماز زیرا بوجوابنده مشرکینله اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وعداوتلرینه میلدن بالکلیه
انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بو انقطاع ایدوکی نمایاندر اما حین سؤاللرنده ایشته طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکره خلافی آشکار اولمغله مسلمینه خیانتی بدیدار اولسه بو صورتده قتل واسره سزاوار
اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاته دلالتنی طلبدن صکره طریق هلاکه دلالت ایتمکله مسلمینه اظهار عداوت
ومشرکینه اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومه غزا ایدوب اول دیارده بر صومعه‌ده بر راهب حبشی‌یه
ظفریاب اولدقلرنده بلاد رومده راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ایلسه‌لر کرکدر که کندودن سؤال ایله دفع ارتیاب
ایده‌لر زیرا عندلرنده مشتبه الحالدر وازالهٔ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال الله تعالی فاسئلوا اهل الذکر
ان کنتم لا تعلمون وسؤالك دخی فائده‌سی انجق جواب مسؤل عنهی قبول واعتباردر مکر کلامنده تهمت
وخیانت آشکار اوله بو صورتده اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بودیارده ترهب ایلدم دیو کشف حال
ایدرسه کرکدر که اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیه‌لر که صدقی غالب احتمالدر واکر بن برمسلمك عبدی ایدم
ونصرانی ایدم شمدی کلوب بونده ترهب ایلدم دیو اخبار ایدرسه کرکدر که آنی اخذ ومولاسی اوزره رده
اقتدار ایده‌لر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبق مولاسی اوزره رده قادر اولان شخص اوزره وجوبردی
پدیداردر واکر برمسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بونده ترهب ایلدم دیو افاده ایدرسه
اسر واعتاقنده تصدیق اولنمیوب همان اخذ ایله مولاسنه رد واعاده اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکره آنی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایه شروع ایلمشدر اولابده مولاسی اوزره دعوای عتق
ایلین عبد حکمنده اولوب بلاحجة تصدیقی مشروع اولماز واکر بن برمسلمك عبد مسلمی ایدم صکره تنصر
وترهب ایلدم دیمکله اقرار ارتداد ایدرسه کرکدر که اکا عرض اسلامده اجتهاد اولنوب نکول ایدرسه قتل وتنکیل
وقبول ایدرسه مولاسنه ردوتسبیل قیلنه واکر بعد القتال مشرکین منهزمین اولدقدنصکره مسلمین اول مشرکیندن
برقوم مجروحینه فائز اولسه‌لر اول جراحتلر ایله عدم تعیشلری معلوم ایسه دخی تعجیل قتللری جائز کورلیور
زیرا آنلر فی الواقع مقاتله ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس بدلری بزده
مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتله الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ
اولورلرسه بو دخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هر برنده برکونه شفاء صدور جلوه بخش صدور
اولمغله حقلرنده هر بری مباح وغیر محظوردر وبو مسئله ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدر که محمد بن مسلمه
رضی الله تعالی عنه یوم خیبرده مرحب ایله مبارزه ایدوب آنی سیفله ضرب وایکی رجلنی بردن قطع ایتمکله
مرحب حیاتندن ناامید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکده ابن مسلمه دخی لا حتی تذوق
من الموت مثل ما ذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتل ایتمزم تا که قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی
سن دخی بندن طاته‌سین دیو اوزرندن تجاوزه جواز کوستردی بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنه اول جانبه
مرور ایدوب آنی قتله استعجال واسلابنی اخذ واستحصال ایلدی صکره اول سلبی رسول کریم علیه التحیة
والتسلیم محمد بن مسلمه‌یه اعطا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبده احتمال بقا اولیدی اکا محمد بن مسلمه لا حتی تذوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکله خطاب عتابنی القا ایتمزایدی ورسول الله علیه السلام دخی سلبنی حضرت
علی رضی الله عنه‌دن صرفله اکا اعطا ایتمزلرایدی وبو وقعه‌ده حضرت علی رضی الله عنه مرحبی اول حالده
کوروب قتلنه مسارعت ایتمشیکن رسول الله علیه السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمه دخی مسارعت
قتلندن امتناع ایتمشیکن اکا دخی توبیخله خطاب ایلمدیلر پس اصول مسروده‌دن متفرع اولمشدر که امرین
مذکورینك هر بری جائز ومتوسعدر توضیحی اولدر که بومثللو مجروحی قبل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغله اول دخی قبل الاسر بمنزلة الاسیردر وامیر سائر اسرانی قتل وترکده مقبول التدبیر اولدیغی کبی
بونده دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصنده برمشرك مریضه فائز اولسه‌لر آنی
قتللری جائز کورلیور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشدر
وهم مرض مشرف زوال اولمغله آنك مسلمینله قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضله عدم تعیشی مجزوم
یاخود ظن غالب ایله معلوم اوله بو صورتده شیخ فانی کبی احتمال قتالی مقطوع اولمغله قتلی غیر مشروعدر
مطلب مقاتلة اهل البغی
واکر مسلمیندن اهل عدل بنه مسلمیندن اهل بغی ایله قتال ایدوب بعض مجروحلرینه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور
اکر اهل بغیك هنوز التجا ایده جکلری فئه ومنعه‌لری وار ایسه قتل مجروحلرینه مسارعت سزاواردر زیرا مجروح
مزبور حالت مذکوره‌ده اسیرلری منزلنه نازل اولوب فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری
مشروع اولدیغی کبی مجروحلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحك احتمال تعیشی
مقطوع اوله بو صورتده بر دخی منعه سنه التجا اهل بغیه اهل عدل اوزره اعاتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی
بالکلیه منهزمین اولوب التجا ایده جك فئه ومنعه‌لری قالماملق حالنه مماثل اولمغله اول حالده قتل اسیرلری وتعاقب
منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بو حالده بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اهل حربله
مسلمیندن اهل بغیك فرق میانلری شو وجهله بیان اولنور که اهل حرب حقلرنده مسلمینله محاربه‌یه سبب داعی
انجق شرك اوزره اعتقاد باطللریدر وبو اعتقادلری منهزمین اولوب منعه‌لری زائل اولدقده دخی قائم وحاصلدر
اما اهل بغی حقلرنده سبب داعی بومثللو اعتقاد باطل اولمیوب همان فئه ومنعه‌لر ایله قوتلری انلری قتال اوزره
حامل اولمشدر واول قوتلرینه عروض زوالدنصکره قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن برمعتوهه
ظفر بولوب اول معتوه دخی نه حرب وقتاله عارف ونه کندو صنعنه واقف دکل ایکن همان یدنده برسیف مسلول
بولنمغله مسلمین ومشرکیندن سمتنه کلنلری ضرب ایله مشغول اولسه مؤلف مرحمت معتاددر که عندمده احب اولان
اولدر که مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویقی ایچون اخذینه اجتهاد ایده‌لر زیرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل
قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوه مرسومده معدومدر که سمتنه کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نه قتال مسلمینه قاصدونه باعث اقتتال اولان اعتقاد ایله معتقد اولدیغی عندمزده معلوم
مطلب قتل الصائل من الفرس وغیره
اولمشدر بناء علیه آنك حالی فرس وبعیر مثللو بهائمك احوالی کبیدر که بهائمدن بریسی برکسنه اوزره هجوم
ایتمیوب همان سمتنه کلنلری ضرب ایدر اولسه آنك قتلی حلال کورلمز اما برکسنه اوزره هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولمدقده قتلی استحلال اولنور ومعتوه مرقوم دخی بو حکم ایله محکومدر انجق بهیمه‌ده حق مالك اولان
مالیت وتقوم باقی اولمغله قاتلی مالکنه قیمتنی ضامن اولور اما معتوه حربیده بو معنی متمکن اولمامغله قتلی دیت
وکفارتدن برشیئه متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سیفله قتال ایدر برشخصه ظفریاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کوردیکده کندوبی مجنون بیلدیرمك ایچون اظهار جنونه شتاب ایلسه بو بابده قلوب مسلمینده
واقع اولان رأی غالب ایله عمل استصواب اولنور زیرا وقوف حالنده ادلهٔ سائره منقطع اولدقده امر قبله‌ده تحری
مقامنده قائم اولمغله رأی غالبه متابعت لازم اولور وبز بالدفعات بیان ایلدیك که وقوف حقیقی ممکن اولمیان
اموردہ رأی غالب مناب حقیقتده ثابتدر بو صورتده رأی مسلمین جنوننه ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکره
صحت عقلی نمایان اولسه قتلی جائز وشایان کوریلور زیرا اخذ واسری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر
کورمزمیسنکه حین اسرنده صحت عقلی مقرر اولسه قتلنده رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرنده مشتبه الحال
اولدقده بنه رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن برغلام مراهقی اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم
بلوغنده استشکال ایلسه‌لر اکرچه بعض فقهاء علیهم الرحمة نبات عانه‌یی علامت بلوغ قیلوب حدیث
بنی قریظه ایله استدلال ایلدیلر لکن مذهبمز اولدر که نبات عانه‌ده احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفه هنودده
مطلب الحکم بالبلوغ
سریع الظهور واتراکده بطیء الصدور اولمغله حکم بلوغده تحکیمی استقامتدن مهجوردر وبز بو مسئله‌یی
باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر که اول غلامك
علی قول الامامین اون بش یاشنه دخول یاخود داخل اولمامش ایسه احتلامی عندلرنده ظاهر اولدقجه قتلنه
مباشر اولمیه‌لر وبو موضعده ظهور بلوغی رأی غالبه منوط اولمیوب بلکه تحصیل یقینه مربوطدر که صغر سنی
متیقن اولمغله زوال یقین خلافنده یقین آخرك وجودی ایله مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین
شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغله آنده رأی غالبه اعتبار اولنور واکر مسلمین برصبی نابالغی اخذ

ایدوب اول صبی دارالحربده مسلمینله برابر طول مکث ایله بالغ اولسه حین اخذنده شایسته قتل اولمامغله بعد البلوغ
دخی قتلی جائز وسائغ کوریلمز نکته‌سی اولدر که صبی مزبور وقت من الاوقات جمله مقاتله‌ده مندرج اولمامشدر که
حین اخذنده صبیدر وصبی جمله مقاتله‌دن خارجدر و بعد البلوغ فیء مسلمین بولنمغله مسلمینله مقاتل اولمیوب
سائر عبیدلری درجه‌سنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایدوب صکره صحت عقلی مستبین اولان کمسنه
بشقه‌در که آنک قبل الاخذ مقاتل ایدوکی متبین ایکن قتلدن نجاتی ایچون حیله‌یه سلوک ایلدیکی متعین اولمشدر
حتی اول کمسنه فی الاصل معتوه یا مجنون ایدوکی معلوم اولوب بعد الاخذ ایادی مسلمینده برؤ وعافیتله خوشحال اولسه
صبیده ذکر اولنان نکته‌یه بناء ینه قتلی حلال کوریلمز اما ایادی مسلمینده صبی مذکور بالغ اولوب و بو معتوه ومجنون
عافیت بولدقدنصکره برمسلمی قتل ایلسه‌لر کرکدر که امام اسلام آنی قصاصا قتل واعدام قیله زیرا بونلر سائر
عبید مسلمین منزلنه نازل وحکم خطابه داخللردر واکر بونلردن بریسی قبل الاخذ بالغ اولوب یاخود عافیت
بولدقدنصکره مسلمینله قتال ایدوب بعده اخذ اولنسه حین قتالنده برفردی قتل ایتمش ایسه دخی قتلی استحلال
اولنور زیرا مسلمیندن ممتنع ایکن آنلر ایله قتال ایلمشدر اما ایادی مسلمینده بالغ اولوب یاخود عافیت بولدقدنصکره
مسلمینله قتال ایدوب کسنه‌یی قتل واعدام ایتمسه کرکدر که ضرب وجیعه‌سله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنمیه
نظیری عبید مسلمیندن شول عبددر که قتال مسلمینه اهتمام ایدوب برکسنه‌یی قتله اقتحام ایتمیه کذلک ذکری سبقت ایلین
علیلردن بریسی بو فعلی ایقاع ایلسه ینه قتل اولنمیوب ضرب ایله ایجاع اولنور زیرا ایادی مسلمینه حین دخولنده
مقاتل اولمدیغندن آنک بو قتالنده حالی اهل حربدن برمستأمنک دار اسلامده قتال ایدوب کمسنه‌یی قتل ایتدیکی
حالنه مماثلدر واکر مسلمین اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول برقومه ظفریاب اولسه‌لر بنم عندمده احب اولان
آنلری قتل ایتمیوب اسر واستجلاب ایتمکدر زیرا آنلر قتال ایتمیوب وتدبیر قتالله اشتغال ایتمدکلرندن منزله نساده
ازال اولنورلر وسبی واسرلری مسلمین ایچون عمل حراثتی اصلاحه بادی اولمغله منافع مسلمینه مؤدیدر بویله ایکن
مسلمین آنلری قتله شروع ایلسه‌لر قتللری مشروع کوریلور زیرا بنیه‌لری محاربه‌یه متحمل ایکن حرفتلری
عرض لازم اولمامغله ممکندر که انسان صنعت حراثتدن مقاتله‌یه متحول اوله اما صفت انوثت بشقه‌در واکر
مسلمین اهل حربدن سکران اولان برقومه ظفریاب اولسه‌لر سکر ایله بی شعور ایسه‌لر دخی حال سکرده قتللری تجویز
واستصواب اولنور زیرا تصرفات سکران معتبر اولمغله حکما غیر سکران ایله برابردر وهم سکر ایله محارب مسلمین
اولمقدن خارج اولمامغله حکم قتلی اباحتده مندرجدر واکر مسلمین مدائن مشرکیندن برمدینه‌یه عنوة دخول
ایسه‌لر همان راست کلدکلری رجالی قتله مشغول اولملری جائز کوریلور زیرا برحکمک خلافی مستبین اولمدقجه
آنی ظاهر اوزره بنا امر متعین وداخل مدینه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفه مقاتله‌دن ایدوکلری
بحسب الظاهر متبیندر مکر آنلردن برکسنه اوزره مسلم سیماسنی یاخود مسلمینله عقد ذمت ایلین طائفه‌نک سیماسنی
احساس ایده‌لر بو صورتده کرکدر که آنک حالی ظاهر اولنجه‌دک حقنده تفتیش اوزره توقف واحتباس ایده‌لر که
وقوف حقیقتی ممکن اولمیان اموردە سیمایی تحکیم اصل قویمدر قال الله تعالی تعرفهم بسیماهم وقال تعالی
یعرف المجرمون بسیماهم علی الخصوص تعجیل قتلده خطا واقع اولدقده تدارکی غیر ممکندر اما حقیقتی تحقیق
اولنجه‌دک تأخیری منافع مسلمیندن برشیئک فواتی غیر متضمندر بناء علیه اول کمسنه‌نک حالی متبین اولنجه‌دک حقنده
توقف وتثبت امر متعیندر نکته‌سی اولدر که مدلول سیما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دکل ایکن الله تعالی
ان جاءکم فاسق بنبإ فتبینوا قول شریفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ایله امر وفرمان ایلمشدر وحکم مزبوره مدلول سیما
دخی اولی ایدوکی بی کماندر واکر مسلمین مشرکینله صف قتالده برابر بولنان مسلمیندن برقوم مسلحینه ملاقی اولوب انجق
اولبابده مکرهین اولوب اولمدقلرین ادراک ایتمسه‌لر بنم عندمده احب اولان اولدر که تعجیل ایتمیوب قتللرندن استمساک
ایده‌لر تا که ممکن ایسه کندولردن سؤال الله استطلاع حال ایدوب دکل ایسه آنلرک برمسلم ایله قتاللرینی کورنجه‌دک کف یدو
کوردکدنصکره قتال وقتللرینه اشتغال ایده‌لر زیرا مسلمینله دینده موافقتلری محاربه مسلمینه مانع ایدوکی معلوم
فسلمین ایکن خلافی متبین اولمدقجه عدم حل قتللری مستبیندر ومجرد صف مشرکینده بولنملری طوعا وکرها
اولمق ممکن اولمغله آنکله خلافی متبین اولماز بناء علیه قتللری ظاهر اولنجه‌دک آنلردن کف ید احسن وبعد
الظهور قتللری مباح ومستحسندر که مسلمین ایسه‌لر دخی منعه مشرکینده مباشرت قتال دملرین مبیح ایدوکی
بی جدالدر کورمزمیسنکه اهل بغی مسلمین ایکن قتاللرین دفع ایچون آنلر ایله اقتتال اولنور پس قوم مذکوریده
سبب اباحت دملری اولان قتاللری ظاهر اولدقده قتللری استحلال اولنور زیرا غایت امرلری قتال اوزره مکرهین

اولملریدر وقتال اوزره مکره اولان کمسنه برشخصی قتله عازم اولدقده شخص مزبور آنی قتل ایلمک مباح کوریلور
واکر اول قوم مسلمین هنوز مباشرت قتال ایتمیوب لکن سل سیوفله تهوّرلرین ابراز ایتمکله عسکر مسلمین دخی
قابل بولنوب مباشرت قتاللرینه منتظر اولدقلری صورتده اعدا بردن هجوم ایله عسکر مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز ایلسه‌لر بو بابده رأی غالب عدما کراهلرینه تعلق ایدرسه قتال وقتللرینه جواز واردر نظیرلری شول
کمسنه‌درکه اثناء لیلده سل سیفله برداره هجوم ایدوب حقیقت قصدی دخی صاحب الدار اوزره مشتبه وثامعلوم
اوله ومؤلف کریم الخصال بو مسئله اوزره شول اثر ایله استدلال قیلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه
مسلمیندن اهل بصره ایله قتال ایتدکده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتی یقاتلوکم یعنی سز آنلره قتالله ابتدا
ایتمکز تا که آنلر سزکله قتال ایده‌لر سزدخی صکره قتال ایده بکز دیو بسط مقال ایلدی ومزاوله حربده عادت ناس
جمیع جماعت محاربه‌یه ایچون رکض افراس ایتمک اولمیوب بلکه بعضیلری لجه قتاله انغماس و بعضیلری آنلرک
وراءلرنده قرار واحتباس ایتمک اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفک مقصود نهانیسی اول جماعتک بعضیلرندن
ظهور قتال حکم اباحت قتاللرنده جمله‌سندن ظهور قتال منزلنده اولدیغنه اقامت برهاندر واکر برمسلم آنلردن
برینی ظهور قتاللرندن صکره قتل ایدوب بعده خروجده مکره ایدوکنه مسلمیندن بینه عادله قائم اولسه ینه
قاتل اوزره دیت وکفارت لازم اولماز زیرا حقنده حلال القتل اولان شخصی حالنی بیله‌رک قتله شتاب ایتمشدر
ودم مباح دیت وکفارتی ایجاب ایلمز کذلک ظهور قتاللرندن مقدم دخی سلاحله صف مشرکینده واقف ایکن
قتلی دخی دیت وکفارتی غیر موجبدر که صف مشرکینده استعداد قتالی اباحت دمی مستوجبدر غایة الامر
بو صورتده ادی الامکان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشایاندر واکر مسلمین سفائن اهل حربدن برسفینه‌یی
احراق یاخود اغراق ایتدکلرنده ایچنده بعض مسلمین بولنوب آنلر دخی هالکینه التحاق ایلسه‌لر مسلمین اوزره
دیت وکفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنماز که مسلمین کندو حقلرنده حلال اولان فعله حقیقت حالی بیله‌رک
تشمیر ساق ایلمشلردر کذلک مشرکین اطفال مسلمینله تترس ایدوب سهام مسلمین اول اطفاله اصابت ایلدکده
ینه جواب مذکور ایله اجابت اولنور غایة الامر مستحبدر که بو وقعالده مسلمینه قصدنکال ایتمیه‌لر زیرا مسلمین
مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلری واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده
همان وسعلرنده بولنان قصد ونیتله تحرزلرین موجب اولور بوقسه ایچلرنده بولنان مسلمین ایچون اهل حربدن
کف ید ایجاب اولنه ایدی اوزرلرینه استیلایه سبیل وصولیمز نایاب اولور ایدی زیرا اهل حربدن هر اهل حصن
وهر اهل سفینه خوف نفسلرینه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلمیندن لااقل براسیری معیتلرنده استصحابله قتاللرین
مسلمین اوزره حرام قیلمغه راغب اولورلر ایدی ومعنای مذکور حکم جوازدن مهجوردر کورمزمیسنکه سفینه‌ده
اهل حربک نسا وصبیانلری برابر بولندقده قتل نسا وصبیانه قصدیمز غیر حلال ایکن اول سفینه‌یی احراق
واغراق استحلال اولنور کذلک ایچلرنده مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت برابر بولنسه آنده دخی حکم مرقوم
مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

باب من یکره ان یغزو ومن لایکره له ذلک * یعنی مانع شرعی جهتیله غزایه خروجی مکروه کوریلوب
کوریلمیانلری تفصیلده بابدر لازم التحصیلدر مؤلف معدلت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه برمدیون دائنی
غائب ایکن خروج غزایه راغب اولسه نظر اولنور اکر اوزرنده اولان دیننه وافی مالی وار ایسه اول کمسنه کندویه
برحادثه ظهور ایدرسه ترکه‌سندن دینی قضا ایچون برشخصی وصی ایتدکدنصکره غزایه کیتمک حلال اولور
زیرا حق دائن مال مدیوندن جنس دیننده اولوب نفس مدیونده مترتب اولمامغله مدیونک بو وجهله خروجی
اصلا فوات حقنی موجب اولماز که نه زمانده مراد ایلسه حقنی مدیوندن اخذ ایده‌جکی وجه اوزره اول وصی
مأموردن دخی اخذی مستوجب اولور ومؤلف دقت سمیرک شخص مزبور وکیل مأمور ایکن اکا وصی لفظی ایله
تعبیری اکا مبنیدر که غزا ایچون خارج اولان مرد مجاهد مقابله رضای الهیده نفسنی بیع ایدوب اول جانبه
خروجیله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابله دین اولان مال دخی فی الحقیقه ملک مدیون ایسه‌ده حکمده
ملک دائندر حتی اول مالک زکوتی مدیون اوزره واجب اولمیوب انجق آنی ادایه دائن ضامندر بو جهتله مدیون
همان مودع منزلنه انزال اولنوب مودع یدنده بولنان ودیعه‌یی صاحبنه تسلیم ایچون برشخصی وصی قیلوب
غزایه خروج ایتمک حلال اولدیغی کبی حق مدیونده دخی استحلال اولنور کورمزمیسنکه برکسنه آخردن برمالی
استقراض ایدوب هنوز عین مال یدنده ایکن قصد غزا قیلسه همان صاحبی کلدکده یدینه تسلیم ایچون

برشخصی وصی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب حسن جزادر ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق داینی ایجاب ایتمدیکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوابمیدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کسنه مقامنده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیرعام اولمدقجه فرض غیر عیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر
واصل معروفدر که انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی الزمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومدمجدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دیننی ادا ایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الآن بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور داینندن اجازتنی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتدبن بجه عزم ایلین کسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کورلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادرکه
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا ویوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده داین اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدر که مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندونفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب داین دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبدد رکه مولاسی
صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت وبریلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه داینك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شوحدیث
حکمتأثیله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله تنادن صکره الا الدین فانه مأخوذ به کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکر مدیون مذکور داینی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وار ایسه آنك غزایه خروجی سزاوار درکه
حواله ایله ذمتی حق داین محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعد الاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدرکه حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدرکه محتال علیه ایچون بعد الاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردرکه ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکر مدیون مزبور داینی
آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکسنه داین ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیرمتضمندرکه ابرا ایله حق داینندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیرقادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی
غیرمشروعدرکه اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیص ایله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده داینك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادیغی خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنورکه اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادیغی غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنمازکه

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیننده حضوری عند الکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلا امر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دار الحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتمدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن داینه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولورکه بو خروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر امابوصورتده قصد قتالله حرکت وامیدایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیرکه بنم عندمده اذن داین بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیرمناسبدرکه قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بو معنی مفقوددر والحاصل داین مدیونتی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویرسه
خروجی مشروعدر اما داینه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بوتقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدرکه مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حالله اولبابده احسانلرندن رجامند اولدقده بیوردیلرکه مرادم ابو قتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برابر عازم اول امیدرکه الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان ماله سنی غانم قیله پس اول کسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر غطفاندن برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
ایشته بو وقعه ده اول کسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بومثللو مواضعده بلا اذن خروجده مأذون ایدوکی عندمزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیرعام بولنمامق هنکامنه مخصصدر اما نفیرعام بولندقده مدیونك دیننه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك داینی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هرشخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیرمحتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدرکه محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرربی دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبوبابده داین ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیرایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدرکه مسلمین اوزره خوف هزیمت وار ایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن داین بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتاله اشتغالی نفسنی هلاك
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق داینی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلا اذن قتالی غیرمرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدرکه مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدرکه اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدرکه خروجله اطاعتنی اظهار ایلیه زیرا
بومثللو امورده طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبوله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن داینه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندرکه
جندی کرك تعیشی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی یاخود یالکز
بریسی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لر حقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتمکدر زیرا مرویدرکه برکسنه حضور نبوی یه کلوب یا رسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینمی بکا ایده رك
ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وار آنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یا رسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر وبربو کونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالایسع میاننده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیرعام بولنمدقده مقرردر اما نفیرعامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدر که بو خروجنده هم نفسندن وهم والدینندن دفع ضرر مشرکینه عازمدر واکر نفیر عام یوغیکن امام اکا
خروجله فرمان ایلسه کرکدر که والدینک عدم اذنلرین امامه ایذان ایده وبعد الایذان ینه خروجله امره اقدام
ایدرسه کرکدر که اطاعتی التزام ایده مؤلف جلیل بو قولی تعلیلده دیرکه لان الامام اوجب علیه حقا فی مثل هذا
من ابیه وامه یعنی بو مثللو امورده امامک وجوب حقی پدر ومادرندن ازیددر واحقدر و بو قول دقیق المفاددن مرادی
شو معنایی ایراددرکه برکسنه‌نک اسمی دیوانده مکتوب ومترتب اولدقده نصکره عبد اوزره خروج غزاده
سیدینه اطاعت واجب اولدیغی کبی اول کمسنه اوزره دخی بو بابده طاعت امام لازم ولازبدر کورمزمیسنکه امام آنی
خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادردر واول دخی مولاسیله برابر بولنان عبد کبی سفر واقامتنده
امامنه متابعتله مقیم ومسافردر پس عبدک والدینی رضا ویرمسه‌لر دخی خروج غزاده طاعت مولاسی اوزرینه
واجب اولدیغی کبی جندی اوزره دخی طاعت امام ثابت ومترتبدر کذلک عبد دخی نفیر عام یوغیکن اذن مولاسی
بولنمادقجه خروج غزادن ممنوعدرکه مولاسینک خدمت واطاعتی اوزرینه فرض عین ایدوکی مجزوم ومقطوعدر
اما نفیر عامده بلا اذن مکان قتاله خروجی لازمدرکه بو خروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلمیندن
دفع ضرره عازمدر وهنکام ضرورتده مولاسی ایچون خروج وقتالدن حق منعی قائم اولمامغله آندن استیذان
عبد اوزره لازم دکلدر ومکاتب دخی خروج غزاده عبد مملوکله علی سوادرکه کتابتله ثابت اولان فک رقبه انجق
اکتساب مالی متضمن اولان اسبابه منحصر ایکن خروج غزا تحت فک مذکورده داخل اولدیغی ظاهر ومشتهردر
وامر أ حره دخی مجروحلره علاج وبیمارلره تیمار ایچون محرمی ایله برابر خروج غزایه ابتدار ایلسه جائز وسزاواردر
کوریلور اما مسلمین اوچ کونلک یاخود زیاده سفر مسافه‌یه شروع ایتدکلرنده عورت کرک عجوز وکرک شابه
بلا محرم خروج ایتمک نامشروعدر قال علیه السلام لا تسافر المرأة فوق ثلثة ایام ولیالیها الا ومعها زوجها او ذو رحم
محرم منها یعنی عورت اوچ کون واوچ کیجه‌لک مسافه‌دن زیاده سفر ایتمز یاخود ایتمسون مکر یاننده زوجی یاخود
ذی رحم محرمی بولندیغی حالده سفر ایلیه اما خروج مسلمین بوندن اقل اولان مسافه‌یه وقوع بولدقده عورتک
بلا محرم خروجی غیر ممنوعدر لکن بو صورتده دخی زوجی وار ایسه اذنی بولنمادین خروجی شرعا غیر ممکندر مکر
نفیر عام اولوب خروجی دخی قوت مسلمینی متضمن اوله وبعد الخروج دخی قتاله وافی رجال وار ایکن عورتک مباشرت
قتالی سزاوار اولماز زیرا هر عضوی عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسی منکشف اولمق اقرب
احتمالدر وهم قتال امرأ مسلمین ایچون بوکونه سبب وعاری موجبدرکه مشرکیندن ضعف مسلمین بر درجه‌یه
وارمشدرکه قتالده نسا ایله استعانه محتاج اولمشلر دیو شماتتلرین مستوجبدر اما وقت اضطرارده تجویز قتالی
اختیار اولنور زیرا مرویدرکه یوم احدده اکثر ناس انهزام ایله جانب رسالتپناهیدن تباعده اعتزام ایلدکلرنده نسیبه
بنت کعب رضی الله تعالی عنها عرصهٔ قتاله اقتحام ایلمشدر ورسول الله علیه السلام دخی حقنده لمقام
نسیبة الیوم کان افضل من مقام فلان وفلان یعنی نسیبه‌نک بو کونده حربه قیامله میدان محاربه‌ده اقامتی
منهزم میندن فلان وفلانک قیام واقامتلرندن افضل ایدی قول شریفلرنده اسمنی ذکر ایله ترفیع شان ووقت حاجتده
مباشرت قتال اوزره مدح وتحسینله احسان ایلمشلردر پس بو بیانله وقت حاجتده جواز قتاللری عندمزده
نمایان اولمشدر واکر امام نامی خروج غزا وقتال اعدادن نهی وتجنب ایدرسه نفیر عام اولمادقجه مخالفت
امری تصویب اولنماز زیرا ارتکاب معصیتی موجب اولیان امورده عبد اوزره طاعت مولاسی کبی طاعت
امیر دخی واجبدر وعبدی مولاسی نهی ایتمشیکن نفیر عام اولمدقجه خروجی ممنوع اولدیغی کبی
ما نحن فیهده دخی نامشروعدر

باب ما یکره فی دار الحرب وما لا یکره الی هنا* یعنی دار الحربده استعمالی مکروه کوریلوب کوریلین اشیانک تعداددهدر
باب رصین الاعتماددر مؤلف مصیب اصابه من الثواب خیر نصیب دیرکه سبیل غزاده وحصون مسلمین اوزرلرنده
استعمال جرس جائز وسزاواردرکه تقویت قلوب مسلمینه باعث وازالهٔ نوملرینه مداردر و بزدخی باب کراهیة الجرس
مسائلنده بیان ایلدیکه جرس اکر لعب ولهوه بادی یاخود مسلمین اوزره مشرکینی یاخود لصوصی دلالت مثللو
ضرره مؤدی اولورسه کراهت استعمالی نمایاندر اما بو معنادن عاری ومنافع مسلمینی متضمن اولدقده انما الاعمال
بالنیات حدیث بلاغت سماتی موجبی اوزره جواز استعمالی متیندر کذلک قتالده افراسه الباس ایلدکلری تجفاف یعنی
درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخی جائز کوریلور زیرا معنای معهودتره سبب مشرکینی مشتمل اولمغله مکائد حربدن
معدوددر کذلک وقت حربده اجتماع ابطال وتهییج قتال ایچون ضرب طبول دخی مشروعدرکه ضرب طبول

انجق بطریق اللهو اولدقده ممنوع و بو مثللو بطریق اللهو اولمیان موضعده غیر ممنوعدر نظیری ضرب
دفوفدرکه لهو ایچون اولدقده مکروه واعلان نکاح ایچون اولدقده جواز ایله موصوفدر لکن مسلمین محاربه‌لرنده
جمع عسکر ایچون ناقوسی ضرب وشبور تسمیه اولنان مزماری نفخ ایلمک غیر مشروعدرکه بونلر صنیع یهود
ونصارادندر ومسلمین آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ایله ممکن التحصیل ایکن مشرکینه
مخصوص اولان نسنه‌نی استعماللری تحلیل اولنماز وحصون مسلمینده محارسه ایله اشتغال اکرچه فضائل اعمالدندر
لکن خدمت محارسه‌یه قیام ایدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتی جامع اولدیغندن
دخی افضل ایدوکی معروف ومشهوددر اما محارسه‌یه کفایت ایدر کسنه‌لر ناموجود ایسه محارسه صلوة نفلدن
افضلدرکه هم منفعتی اعم واشمل وهم صلوة نفل هر موضعده ممکن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غیر
محتملدر نظیری مکه‌ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدرکه غربا حقنده اشتغال طواف نکتهٔ مزبوره‌یه بناء افضل
اوصافدر واکر بر کسنه محارسه وصلوتی جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قیلسونکه ایکی عبادتی
جمع ایلمک برینی ادا وبرینی ترکدن افضل ایدوکی بدیداردر نظیری صوم ایله اعتکافی وقرأت قرآن ایله طوافی جمع
واردافدر لکن محارسه وصلوتی جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه‌یه مانع اولمغله خلاف قبله‌یه توجه ایله
جمع محارسه وصلوتی ملتزم اولسه بو فعلی جائز کوریلمز زیرا صلوتده عمدا خلاف قبله‌یه توجه بلا ضرورة باطلدر
و بو بابده دخی محارسه اوزرینه فرض عین اولمامغله تحقق ضرورت غیر حاصلدر اما مخالفت قبله‌ده توجهی
شرق وغربه وقبله‌نک تمام خلافنه منصرف اولیوب همان انحراف قلیل ایله منحرف اولسه نظر اولنور اکر
وجهی بالکلیة جهت قبله‌دن منصرف اولوب بو وجه اوزره عمدا اداء فریضه ایلدکده اعاده لازم اوله‌جق
وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذکور تطوعده دخی تجویز اولنمازکه تطوع وجوب استقبال قبله‌ده
فریضه‌دن فرق وتمییز اولنماز واکر وجهی بالکلیه منصرف اولمیوب بو وجه اوزره ادا اولنسان فریضه لازم
الاعاده اولمیه‌جق وجه اوزره منحرف اولورسه بو فعلی جائزدرکه بونده محارسه وصلوة کبی ایکی عبادتی وجه شرعی
اوزره جمعه فائزدر وحق محارسه‌ده افضل اولدرکه ارکان صلوتی تطویل ایتمیوب همان ایکی رکعتله تطوع
بعده خدمت محارسه‌یی تکمیلدر وهر ایکی رکعت باشنده امر محارسه‌یه دقت آنک حقنده اقدم مصلحتدر حتی
اشتغال صلوة علی وجه التخفیف دخی امر محارسه‌ده موجب تقصیر اولورسه بو تقصیری صلوتده توجه قبله
ممکن اولمامق منزلنده اولمغله ترک تطوعله تدبیر اولنور زیرا جمع عبادتین هر برنده عدم تقصیر ایله مشروط
وشرط مرقوم بو بابده غیر مضبوطدر مؤلف دقیق الخیال رحمه الله تعالی فی الجنة علی خیول الاجلال دیرکه
احربده وغیریده اعناق خیله رشمه وغیریدن بعض قلاده‌لر تعلیق ایلمک مشروعدرکه مبارزین وغیریلرندن
فرسان خیل میانلرنده بو معنی کثیر الوقوع وما رآه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله‌سی معروف
وغیر مدفوعدر لکن اوتار ایله یعنی کرش مثللو نسنه‌لر ایله تقلید خیول بزم عندمزده مستحسن ومقبول دکلدرکه
حدیثده قلدوا الخیل ولا تقلدوها بالاوتار یعنی اعناق خیله تعلیق قلاده ایدیکز لکن اوتار ایله تعلیق قلاده
ایتمکز حکم شریفی منقولدر وعلمانهی مرقومی تأویل ایدوب اوتارکاهیجه افراسی خنقله قتل ایدر دیو کراهتنی
تعلیل ایلدیلرینه مؤلف تقوی لباس وقاه الله تعالی عن کل بأس دیرکه حربده وغیریده حریردن مصنوع اولان
ثوب رقیق تلبس ممنوعدرکه لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولمیوب همان لباس تنعم ایدوکی شهرتشعاردر
اما ثوب غلیظ اولوب حربده نفعی نمایان ایسه بزانده اولان اختلافی باب ما یکره من الدیباج مسائلنده بیان
ایلدیک کذلک غازینک لباس وسلاحنده وفرسینک سرج وتجفافنده یعنی درع فرسنده صورت حیوان بولنمق
غیر مشروع اما صورت اشجار غیر ممنوعدر مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بر صورت
طائری مشتمل بر ترس اهدا قیلنمشیدی زدسعادتلرنده برکیجه قالوب صباح اولدقده کوردیلرکه اول صورت اول
بر نسنه‌دن نابود وناپیدا اولمش نقل ایدرلرکه بر ملک جناب رسالت ایچون اول صورتی محو وازاله ایلدی ایشته
بو حدیث جلیل کراهت استعماله دلیلدر لکن صورت حیوان بساط ووساده کبی اوزرنده نوم وجلوس اولنان
اشیاده واقع اولورسه رخصته شایان کوریلمشدر مرویدرکه حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل بر ثوب مصور
حقنده رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه اما ان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فوطاء یعنی رأسلرین
قطع ایله حیوانیتدن اخراج ایدرسز یاخود آندن وساده‌لر اتخاذ ایدرسزکه وطیٔ اقدامله تذلیل اولنه دیمکله اراءت
سبیل ایلدی نکته‌سی اولدرکه بو ماده‌لرده تعظیم صورتله عباد صورته تشبه مفقود اما قائما نصب اولنوب یاخود

تلبس وتقلد اولنان نسنه‌لرده تعظیم صورت جهتیله عباد صورته تشبه موجوددر وسبب کراهتی انجق بو معنای
معهوددر و بو حدیث جلیلده اکا دخی دلیل واردرکه عادت بعض بلادده اوزره پیشگاه بیوتده نصب اولنوب
بشی تسمیه اولنان وسادهٔ کبیره‌ده صورت حیوان بولنسه اول دخی قائماً نصب اولنوب اقدام ایله وطیء اولنمدیغندن
کراهتی تعجیل اولنمشدر کذلک پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکروهاتدن
معدوددر کذلک مصور اولان ظروف واوانی دخی بسط و جلوس اولنان اشیادن اولمامغله کراهتی بی مرادر
ومؤلف سماحت عنوان زینه الله تعالی بحلل الجنان دیرکه حریده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن و بیضه
استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما دخی اشبو قول رخصت فرمادر اما قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی مکروهدر و بو مسئله‌ده اختلافلری حریده تلبس دیباج مسئله‌سنده اولان
خلافلری کبیدر وسبب اختلافلری اولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم هذان حرامان علی ذکور امتی
حل لاناثها قول حکمت رهینلرنده حریر وذهبی ذکور مسلمینه تحریم واناثه تحلیلده جمع وتفریق ایلمشلردر
پس امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبار ایله علی الاطلاق ذکور مسلمین اوزره تحریمنی
اختیار ایلمشدر اما امام ابو یوسف و امام محمد رحمة الله تعالی علیهما دیدیلرکه حق نساده حریر و ذهب
مجرد منفعت زینت ایچون رخصت ویریلمکدن فهم اولنمشدرکه جواز استعماللری موضع ضرورته مختص
اولمیوب بلکه بعض منافع معتد بهاسی ضمننده دخی مرخصدر و حدیث مذکوردن تلبس ذهب
وحریر ایله تلبس ثیاب مصوره بینلرنده فرق فارق حاصل اولمشدرکه نهی اول ذکوره مخصوص ونهی
ثانی ذکور واناثه شاملدر ومؤلف درایت رداء صانه الله تعالی عن کل ردی دیرکه حریرک غیریده دخی
دوکمه‌لری ذهب یاخود دیباجدن اولان لباس جائز الالباسدرکه حریرک برابکی اوچ اصبع مقدارنده رخصت
شرعیه وارد اولدیغی کبی ذهبدن دخی ازرار یعنی دوکمه‌لر وکفاف یعنی خشتکلر امثالنده جواز شرعی متوارد
اولمشدر وذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کورلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنان خاتم فضه تحلیل
اولنور زیرا مسامیر ذهب اثوابده بولنان ازرار وکفاف مثللو تبع مستهلک حکمنده شیء قلیلدر واکر برغازی
صورت حیوانی مشتمل اولان سلاحی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل میته کبی حرمتدن استثنا
اولنمغله جواز استعمالی مقرردر واکر اول صورتک رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنای صورتدن
خارج اولمغله حکم کراهتده غیر مندرجدرکه مکروه کورلمز انجق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولمیان
نسنه حیوان اولمدیغی نمایاندر و بیلمک کرکدرکه کعبهٔ مکرمه‌یی صورت ذی روحی مشتمل اولان ثوب ایله اکسا غیر
مشروعدرکه مساجد سائره‌ده اتخاذ تماثیل ممنوع ایکن کعبهٔ مکرمه‌ده منعی بطریق الاولی مجزومدر ومقطوعدر
لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کورنمیه‌جک مرتبه‌ده طی ایله محو اولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغله حکم
جوازده مندرج اولور کذلک برخانه‌ده بولنان تماثیلک یوزلری طین یاخود جص ایله محو اولندقده لدی الاقتضا
اول طینی وجصی ازاله تکمیل تماثیل قابل ایسه ده ینه شمدی کراهتی زائل اولور زیرا کراهت انجق تعظیم
صورتده عبدهٔ تماثیله تشبهدن لازم اولمشدر و بو معنی صورت مزبوره‌ده منعدمدر کذلک اسلحه‌ده تماثیل
بولنوب یوزینه غرا وامثالی برنسنه یاپشدرمغله یاخود اثوابده بولنوب اوزرینه ایلک دیکمکله یاخود یوزینه
بزدیکمکله تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور ورایات والویه دخی نصب وترفیع اولنان اشیادن اولمغله تصویر
حیوان آنلرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشجار وامثالنک تماثیلی کراهتدن خالیدرکه مکروه کورلمز انجق
ذی روحک تمثالیدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدرکه انه یکلف یوم القیامة ان ینفخ فیه الروح ولیس بنافخ
یعنی یوم قیامتده مصور تصویر ایلدیکی صورته نفخ روح ایتمکله تکلیف واول وجهله تعذیب وتعنیف اولنور
مصور ایسه نفخ روحه قادر دکلدرکه عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدرکه بو حدیث جلیل انجق تصویر
ذی روحک حرمتنه دالدر و بیلمک کرکدرکه انسان دفع برد ایچون ساکن اولدیغی بیتک دیوارلرینی صورت
حیواندن عاری اولان کچه وامثالی نسنه‌لر ایله کذلک دفع حر ایچون کتان وامثالی نسنه‌لر ایله ستر ایلمک جائز
کورلور زیرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر و مکروه کورلمز انجق قصد زینت
ایچون اولدقده در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع اولنان ستره‌یی نزعله امر ایتمشدر
وسلمان فارسی رضی الله عنه کنده نام محلده برخانه‌یی ستره ایله مزین کوردکده امحموم بیتکم هذا او تحولت الکعبة
فی کندة یعنی سزلک بو خانه‌کز محمومیدر یوقسه کعبة الله کنده‌یه می تحول ایلدیکه بو یله الباس کسوه ایلدیکز دیدی

پس

پس قول سلماندن نمایان اولمشدرکه سز بیوتک کراهتی بیوت سائره‌یی کعبه‌یه تشبیهدن نشئت ایلمشدر بو تقریره
بیلمک کرکدرکه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره حریرک انجق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم
وجلوس ایچون بسطی کذلک آندن وساده اتخاذی مکروه دکلدر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بونلر
دخی مکروهلردر و بو قول مقبول عبیدة بن عمر والسلمانی رحمه الله تعالی دن دخی منقولدر وحین منامده لحاف کبی
اوزرینه اخذ ایده‌جکی نسنه حریر اولدقده آنک کراهتی بلا خلافدر وامام محمد رحمه الله تعالی صحت مقالی اوزره
شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغلهٔ دهقانی
حضورینه تقریب ایلدیلر اول دخی لاجل الرکوب یدینی اکر قاشنه وضع ایلدکده ملاسنی حسبیله یدی لغزیده
اولمغله بونه دندر دیو سؤال ایلدی دیباجدر دیو جواب ویردیلر همان رکوبی مکروه کوروب ترکنی ارتکاب ایلدی
بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقال ایله دیرکه ذکر اولنان هذان حرامان حدیثنده حریر
وذهب حکمده تسویه قیلنمغله حریر اوزره جلوس اکر مکروه کورلمسه سریر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه
کورلمز ایدی پس کراهت ثانیده اتفاق اولمغله اول دخی مکروه کورلور واستعمال اوانی ذهبده قطعا رخصت
یوغیکن سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر وسریر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن
حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر واکر فص خاتمده صورت ذی روح بولنسه آنک تلبس واستعمالی
جائزدرکه مکروه اولان صورت انجق بعیددن رؤیت اولناندر وصورت مزبوره البته صغیره اولمغله بعیددن
رؤیت اولنماز وهم بو جهتله آنی استعمالده تعظیم صورت ایله عبدهٔ تماثیله تشبه دخی حاصل اولماز و بزه روایت
ثقاتله بالغ اولمشدرکه حذیفة بن الیمان رضی الله عنهمانک فص خاتمنده ایکی طورنه صورتی مفروش ومابینلرنده
ذکر اللهدن بعض کلمات منقوش ایدی کذلک ابو موسی الاشعری رضی الله عنهک فص خاتمنده براسد جالس
صورتی منقوش ایدی کورمزمیسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولنمق جائزدر حال آنکه
اول دراهمده سریر اوزره تاج بر سر جالس اولان ملکلرینک تمثالی متحیزدر واکر برخانه‌ده مجرد زینت ایچون
سریر ذهب بولنوب صاحبی اوزرنده جالس اولمسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل وشرب ایلمسه
آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدرکه محمد بن الحنفیه رضی الله تعالی عنهک خانه‌سنده وارایدی سبب وضعندن
سؤال اولندقده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل
زاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نیجه مسائل دخی ایراد قیلمشدر لکن بز مسائل مرقومه‌نک شرحنی شرح المختصره
موصول اولان کتاب الکسب اثناسنده استقصا ایلدیکمزدن بو کتابده ذکرندن استغنا ایلدیک والله تعالی اعلم

* باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحریق حصونهم ونصب المجانیق علیها *

یعنی قطع میاهله اهل حربی تضییق وحصون وبلادلرین تحریق ونصب مجانیقله قلعه‌لرین قلع وتمزیق
مسلمینه حری وحقیق اولدیغنی بیاننده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمیع المعاهد دیرکه
حصون مشرکینی نار ایله احراق یاخود ما ایله اغراق وبلده‌لری اوزره نصب منجنیق وآنلری قطع
میاهله تضییق وصولرینی افساد ایچون ایچنه تخلیط دم والقاء انجاس وسم قیلمق جیوش اسلامیان ایچون
مشروع وشایاندر زیرا برلر اهل حربی قهر وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلرز وامور مذکوره قهر وکسرلرین
موجب اولان تدابیر حربیدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره باعثدر یوقسه مخالفت مأموره مؤدی دکلدر
وهم افعال مذکوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ابدوکی هویدادر قال الله تعالی
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دینی انواع اضرارلدن برنوع اله اضرار ایلمزلر
الا آنلر ایچون اول اضرارلری سببیله عمل صالح یازیلور واهل حرب ایچنده مسلمیندن صغار وکبار ونسا ورجال
اسرا یاخود مستأمنین وارایدوکی عندمزده ظاهر وشایع اولسه دخی ینه وجه مشروح اوزره تضییق اهل حربه
مانع قیلنماز زیرا الله تعالینک قهر مشرکینله امری ینه امتثالمزده ذکر اولنان بعض مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه
مجال یوقدر وانسان احترازه مجال بولمادیغی اموردده معفو ومعذوردر واسباب مذکوره‌دن برنسنه مسلمین
مرقومه‌دن بعضلرینک هلاکنی موجب اولسه مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برشیء متوجب اولماز زیرا
فعل مذکورلری مباح مطلق بلکه مأمور به اولوب اولبابده ممکن الاحتراز اولمیان امور حقلرنده عفو اولندیغی
آشکار اولمغله دنیا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز و بو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مشرکیندن براهل داره شبخون اولنوب نسا وصبیانلری دخی قتل

اولندقـده حکم شرعی نه در دیو سؤال اولند قده هم منهم یعنی آنلرده آنلردندر دیو کشف حال ایلدیلر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطیندن ابنی ونام دیکر یبنی نام موضعه
ارسال ایلدکلرنده اکا امر ووصیت ایلدیلرکه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی
رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیق مناسب کورمکله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب
منجنیق ایلدیلر وابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهـل تستری محاصره قیلد قـده حضرت عمر رضی الله
تعـالی عنه اکا اوزرلرینه نصب منجنیقله امرایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العـاص رضی الله عنه
اسکندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خیبرده حصون نطاتدن براهل حصنی محاصره قیلد قلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن
ایجدکلرینی اخبار ایلدکلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا که اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله
قتاله شتاب ایلدکلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفریاب ایلدی وافعال مذکوره قتلی جائز اولمیان نسا وصبیانی
قتله بادی اوله جغی ظاهر و باد یدر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه زمان معاویه رضی الله
عنه ده سفا بن بحره راکب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلدیك پس قول مرقومدن
عندیمزده معلوم اولمشدر که اعدا کندومنعه لرنده ممتنع اولدقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتعدر واحراق
بالنـار اینجق اسیر مأخوذه مکروه وناسزا واردر زیرا ابن عباس رضی الله تعـالی عنهما دن مرویدر دیدیکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلدیلرکه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنـار
یعنی اکـر فلان کمسنه یه یعنی هبـار بن الاسوده ظفر بولور سکز آنی نار ایله احراق ایدیکز وشخص مرقوم
زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین اتمکه باعث
اولمشیدی بعـده دید یلرکه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعـالی یعنی اکر شخص
مرقومه ظفر بولور سکز آنی قتل ایدیکز واحراق اتمیکز زیرا نار ایله الله تعـالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله
علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی یمنه بعث ایلـدکلرنده اکا دیدیلرکه انظر فلانا فان امکنك الله منه
فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعـالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل
بعده معاذ رضی الله عنه کیدر ایکن آنی دعوت قیلوب دید یلرکه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد
ان یعذب بعذاب الله ولکن ان امکنك الله منه فاقتله یعنی یامعاذ بن اول کلامی سکا حال غضبیمده تکلم ایلـدم
حال آنکه الله تعـالی نك ایده جکی عذاب ایله تعذیب کیسنه یه لایق دکلدر لکن الله تعالی سنی اول شخص اوزره
اقـدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نظاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر که بعد الاخذ والقدرة
مشرکی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اماحال امتناعنده ادلهٔ سابقه ایله جوازی آشکاردر مؤلف صائب التدبیر
نورالله تعالی مضجعه بانور التنویر دیرکه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو کنیه سین اظهار ایله
عادت عرب اوزره تعظم وتمدح ابتدار کذلك انا فلان بن فلان دیو ذکر آبا واجداد ایله افتخار کذلك شعار
شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعدادده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهدینده
جائز وسزا واردر که بونلر تنشیط مبارزین وتحریض مقاتلینه مداردر مکر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی
متضمن اولمغله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره تجور وتغلبه مؤدی اوله بومثللو اذای مسلمینی
موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجور در و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر که یوم خندقده
اصحاب کرام حفر خندقه اهتمـام واول هنکامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط درونلرینه اقدام ایدرلر ایدی
اول حینده رسول الله علیه السلام لایغضب الیوم احد من شئ یرتجز به رجل لایرید به بأسا مالم یکن کعب
بن مالك اوحسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا کثیرا یعنی بو کونده برکسنه آخر کمسنه نك قصـد هجو
مسلمین اتمیه رك ارتجاز ایلدیکی اراجیزدن غضبناك اولمسون مکر اول مرتجز کعب بن مالك یاخود حسـان
بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولمرایله اولبا بده قول کثیره ظفر بولمغـه قادر وتصریح
وتعریضله اغضاب ناسه مقتدرلر در قول شریفلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان کعب وحسانی نهیله
تأمین قلوب انام ایلدیلر و یوم مزبورده رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ایدرلر ایدی
تاکه ناس کندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة
قول لؤلؤنثارلرین ذکر وتکرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده نایل ترابی بنفسه

احتمال

احتمال واول هنکامده هذی الحمال لاحمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بو قسمه خیبردن حمل اولنان
فواکه ونفایس دکلدر و بوزنا بیل یاربنا من جهة البر والاحسان اکثر وکدورت و بالدن اطهر در قول سعادت
اشتمـالرین تکرار ایله اشتغـال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عنـدیمزده استقرار ایتمشدر که بو مثللو
ازدیاد نشاط مجـاهدینه مدار اولان کار وکفتار حـق مسلمینده جائز وسزا واردر واکـر مشرکین برمسلمی
اکراهله کتوروب اثناء صفلرنده توقیف ایتدکلرنده عسکر مسلمیندن بریسی آنك مسلم ایدوکنی بیلمیه رك یاخود بیلوب
آنی قصد اتمیه رك اکا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بوصورتلرده قاتل اوزره دیت وکفارتدن برنسنه الزام
اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشرکینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال کوریلمکله رمی بروجهله ممتنع
وبال اولماز مکر برمسلمی بعینه کوروب اسلام واکراهنه عالم ایکن اکا رمی سهامه عازم اوله بوصورتده قتلی عمد
محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیاس مذکور العمد قود
مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لکن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر که مقتول مزبور مباح الرمی
اولان صف مشرکینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودی شبهاتله مندرج اولان عقوبت قصاصی
اسقاطده شبهه ایدوکی ظاهردر انجق قاتل اوزره کندو مالندن دیتی ایجاب اولنورکه اول قاتل برنفس متقومه یی
اتلاف اتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابته اولان احکامدن ایدوکی بی ارتیابدر لکن قتل مرقوم عمد محض ایله
حادث اولمغله وجوب کفارته باعث اولماز واکر برمسلم صف مشرکینه رمی سهام ایدرایکن وتر قوسی قیریلوب
سهمی صف مسلمینده برمسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم مرمی منحرف کیدوب قنا ایچون تقدم ایلمش برمسلمه
اصابت ایلسه بوصورتلرده قاتل اوزره کفارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطأ
واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وکفارتی نص قرآنله مستبعدر بعده مؤلف مصیب بوموضعده انواع خطایی
ذکر وترتیب ایلمشدر بری اولدر که قاتل برمسلمی بعینه صف مشرکینده کوروب آنی مشرك ظن اتمکله اکا رمی
سهام وقتل واعدام ایلسه بوفعلی اکرچه فی الحقیقه عمددر که برشخصی بعینـه قصد واکا اصابت ایلمشدر
وانی مشرك ظن ایلمك فعلنـه متصل دکلدر لکن شرعا خطا ایدوکی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا
مرویدرکه مسلمین غزوهٔ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی کوروب مشرکیندن ظن
ایتملریله اوزرینه حمل سیوف ایدوب آنی قتل ایلدکلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتنی الزام
ایلدیلر صکره حذیفـه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخـذ اتمیوب مسلمینه انعام ایلدی واکر مسلمین حصن
مشرکینه رمی منجنیق ایتدکلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسیر اولان برمسلمه اصابت ایلسه اول مسلم
اول حصنده بولندیغنی مسلمینـه اعلام اتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی
الاطلاق مباح ایدوکین قریبا اعلام ایلدیك کذلك برمطموره یی دخانله تضییق ایتدکلرنده ایچنده برمسلم بولنوب
هـالك اولان مشرکین ایچنده اول دخی فائت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مباح اولمغله مسلمین اوزره
هیچ نسنه ثابت اولماز انجق مشرکین مرقومینی بلاتدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت
ایچون تدخین اتمامك اولی ایدوکی ظـاهردر اماتدخیندن غیری طریقله مقتدر دکلر ایسه جواز تدخین امر
متقرردر که تدخینله مسلمینی قصد اتمیوب همان مشرکینی اراده ایتدکلری محقق اولمغله فعللری مبـاح مطلقدر
امافعل خاطئ بشقه درکه آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممکن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واکر
مسلمینك رمی ایلدکلری حجر منجنیق عسکر مسلمینده بولنان برقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه
فعل مزبور فی الجملة ممکن التحرز اولان خطادن اولمغـله قاتلین اوزره دیت وکفارت الزام اولنور و بو بابده قاتلین
انجق مدحبال ایدنلردر بوقسه منجنیق طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دکللردر که حجر فنقی جانبه کیدرسه
انجق مدحبال ایدنلرك قوتلری ایله کیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشـدید ایدنلرك قوتلریله کیتمدیکندن رمی
منجنیق مدحبال ایدنلرك فعلی ایدوکی تحقیق اولنور واکر صورت مفروضـه ده حجر منجنیق مدحبـال ایدنلر
اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اول دیتدن
حصهٔ مقتولی اسقاطه مبـادرت اولنور مثلا مدحبال ایدنلر یکرمی کسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب
باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسنی هم نفسی وهم جماعت سائره
جرح ایدن کسنه منزلته نازل اولمغله دیتدن حصهٔ نفسی ساقط وزائل قیلنور و بو مسئله ده قاتلیندن هر بری
اوزره کفارت کامله ایجـاب اولنور که کفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی ارتیابدر اماحکم

دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئله‌ء تترسه آغاز ایدوب دیرکه اگر مشرکین اطفال مسلمینله
تترسی التزام ایلسه‌لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کورلوب اوزرلرینه دیت وکفارت
لزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدادر وبویله مواضعده مسلمین اوزره
غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اوله مزلر وبرکمسنه که رمی سهامی
موجب کفارت اوله واول کفارتی ادا قیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی‌یه ذنبله حاضر اوله
وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کمسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفک بوقول ساطعنده
مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع واردر لکن بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم
جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکزه وبال یوقدر
نظم جلیلینک ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبز جوابلرنده
دیرزکه نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیان
وترصیصدر واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدرکه
کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته‌سی اولدرکه قتل خطادن قریبا مثبت اولدیغی اوزره
فی الجمله تحرز ممکندر وبالجمله تقریرات مذکوره‌دن مرامیمز انجق مباح مطلق اولان افعال قطعا دیت وکفارتی
موجب اولمادیغن افاده واعلامدر واگر مسلمین سلاحلرین سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنورکه
سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد
حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان اموره بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر
کذلک رؤس رماحلرینه مشاقه‌ء کتانی یعنی کتان طرانقده طراقده کیروقالان غلیظی یاخود طرافدن کچن خالصی
دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن
اولمغله جوازی بلااشتفا قدر بعده مؤلف صائب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه‌لرین تخریبه متعلق اولان
مسائلی بومحلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله
بوموضعده ذکرینی مطوی ومطروح ایلدیک انجق مؤلف سماحت نژاد بومحلده مسئله‌ء واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه
اشجار مشرکینی قطع وابنیه‌لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده‌لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی برفردی
محاصره ایتمدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنور مگر طریق مزبوره هرسنه ممر اهل غزا اولمغله
معروف ومشهور اوله بوصورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره وحطبه‌یی قطع واستیصال مسلمینه
حلال کورلمز زیرا اهل غزا هرسال اکا محتاج ایکن فعل مذکورلری یاکندولره یاخود کندولردنصکره مرور ایدن
اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر امابوصورتک غیری مشرکینه تحقیر واغاظتی مفید اولان
قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یعمل لهم السلاح
ولا الجصابات ولاغیر ذلک الی آخره یعنی برمسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون
مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصابات وبونک امثالی غیری نسنه‌لر یاعمله مشتغل اولمیه
مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه‌ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصابات جیم وصاد وبعد الالف
باالبا واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه‌ده لفظ جصابه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره‌ده بولنان
نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ مصححه‌ده ولا الخفتانات لفظی واقع اولوب مناسبت قامله اول نسخه‌نک
صحتی ونسخ سائره‌ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظی بدر برهان قاطعده خفتان نوعی
از جبه وجامه‌ء روزجنک باشدکه ازا قزاکند کویند وبترکی قفتانی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان
اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بومعنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بومثللو
نسنه‌لری اهل حربه دار الاسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاعمق
دخی اشد کراهتله مکروهدر وبوبابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینله مأمور
ومحاربه‌ء مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه‌لردن منهی اولمقده متساوی‌درلر واگر اهل حرب آنلری
عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنورکه اگر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب علاماله ایسه بنه جواب مسئله
ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبونلرده تعبیرلری
اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واگر اکراهلری قتله یاخود نفسی یابرعضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ضربله

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بوصورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنورکه بونده تحقق ضرورت آشکار
ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمه‌ء کفر کبی بوندن اعظم اولان نسنه‌لر جائز ایکن بونک بالاولویه جائز ایدوکی
پدیداردر وبویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بواجتنابله
دیننده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه‌یه جرائتنی ووهن مسلمینه مؤدی اولان نسنه‌لردن مجانبتنی
اظهار ایتمکله اجراء کلمه‌ء کفردن احتراز ایله قتلی ارتکاب ایتمک مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واگر
اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه‌لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنیله
یاخود بلاثمن اخذه جبرا ایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه
اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه
اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه‌یی دار اسلامدن تجار ایچون ادخالی حلال کورلمیوب
انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کندو انتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور مانحن فیه دخی بونک مثلیدر
واگر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلاثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده
اول معدنده عمل ایله استخراج حدید اکا مکروه کورلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه‌نک اساسی اولمغله
حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور امایدندن جبرا ایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی
دار اسلامه اخراجی لازمدر واگر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترک ایتملری محتمل ایسه بنه کراهت استخراجی بلاجدلدر
مگر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینک اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله
بوصورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کورلور واگر
مسلمین اهل حربک دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب ما یحمل علیه الفیء
مسائلنده بیان ایلدیک که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمک کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتک
ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمک یعنی اقداملرین قطع ایلمک جائز اولمدیغی ظاهردرکه عقر البته مثله‌در
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله‌دن نهی ایتمشلردر مگر بقره ورمکه وبونلرک امثاللرینک
فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اوله‌لر بوصورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه
باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمک جائز کورلور وبو مسئله‌ده اصل قوی شول
اثردرکه جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته‌ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده
همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقردنصکره قتل اولنجیه‌دک قتالله مشغول اولدی وبو اثر جلادت
نشاندن ظاهر ونمایان اولمشدرکه مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف
اعدایه اقتحام ایلمک جائز وشایاندرکه صنع مذکورده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فراریی
اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابه‌ء کرام رضوان الله علیهم
اجمعیندن نیجه شجعان بنام بووجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب
قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه‌درکه رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه‌ده کندو قتلنه طالب وقتال اعداده
ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدرکه عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه
حضرتلری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرمکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه
محاربه‌ء مذکوره‌ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینک بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم
ایله سنک دینکی حمایه قیلدم سندخی بنم لحمی اعادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده
الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمی اعادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون
باایله نحللردرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردرکه انسانی لسع ایلین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبریندن
برفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیسیر اولمیوب بربرینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر استدبار ایلدکده
رأسنی قطع ایده لم دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هرچندکه
طلبده شتاب ایلدیلر اکا بروجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بوعصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر
لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه‌درکه یوم بئر معونه‌ده نفسنی کندو قتلنه
توطین وقتاله اقدامده شهادته کامیاب اولمشدر پس تقریر مرقومله بزه معلوم اولمشدرکه مسلم مجاهد استقبال اعدا
هنگامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه‌یه اقدام واولوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه‌دک

قتالده اهتمام ایلمك جائزدر كذلك سیفنی بردخی غلافنه وضع ایتمك ملاحظه سیله غلافنی كسر ایلمك كذلك اعدادن
اعراض ایتمك ملاحظه سیله تمكن ایسه فرسنی ذبح ایتمك وممكن دكل ایسه عقر ایتمك بعده قتل اولنوب یاخود
ظفر یاب اولنجیه دك قتالله اشتغال ایتمك تجویز واستحلال اولنور زیرا الله تعالی ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جلیلی مدلولی اوزره مؤمنلردن نفوس واموالارین مقابله جنتله اشترا قیلمشدر
وذكر اولنان اقداملری عقد مرقومده مبیع بولنان نفوس واموالارین تحقیق تسلیم ایدوكی بی مرادر واكر مسلمین
هر سنه غزا ایچون ممر معروفلری اولان طریق اوزره بولنان بر حصنی محاصره ایله اشتغال ایلسه‌لر بو صورتده
اشجارلرین قطع ومیاهلرین ابطال قیلملری استحلال اولنور وبز فریا بیان ایلدیك كه مسلمین اهل حربدن
بر فردی محاصره ایتمشلر ایسه ممر معروفلری اولان طریقلرنده اولان اشجار ومیاهی قطع وابطاللری شایان كوریلمز
تا كه وقت آخرده كندولره یاخود سائر مسلمینه باعث ضرر وزیان اولمیه اما بعض اعدالرین محاصره ایتدكلرنده
صنع مزبور كسر شوكتلرینه بادی وبدل یله تسلیم دارلرینه مؤدی اولدیغندن آنده منفعت مسلمین وقت آخرده
توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازی امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن بر حصنی محاصرین
ایكن بر مسلمی اسیر ایدوب اكا شو حصنی فتح ایده جك بر موضع اوزره بزه دلالت قیل دیو ابرام ایدوب اول مسلم دخی
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتی مسلمین اوزره اعانت مشركینی مستلزم اولمغله كركدر كه اول دلالتی بر وجهله
ملتزم اولمیه واكر اول بابده انی قتلله تهدید ایدرلر ایسه نظر اولنور اكر اغلب ظنی دلالتنده اهل حرب حصنه
ظفر بولوب مقابله‌ده مسلمینی قتل وذراریلرین سبی اوزره واقع اولورسه دلالتی اصلا جائز وواسع كوریلمز زیرا
بو دلالتی هلاك مسلمینی متضمن ومسلم ایچون ارواح جماعت مسلمینی كندو نفسنه فدا وو قایه قیلمق حرام ایدوكی
متعیندر كورمزمیسنكه بر كمسنه‌یی قتل مسلم اوزره قتلله اكراه ایلدكلرنده قتلی مقصود اولان شخص واحد ایكن
اول مكره ایچون ینه حرمت قتلی بی اشتباهدر پس فعلی هلاك جماعت مسلمینی متضمن اولدقده بالاولویه حرام
ایدوكی متعیندر كورمزمیسنكه اهل حرب بر مسلمی قتل ایچون طلب ایدوب مسلم آخره سن بزی آنك اوزرینه
دلالت قیل یوغسه سنی قتل ایده رزدیو تهدید ایتدكلرنده اكر ظن غالبی حین دلالتنده قتل ایده جكلری اوزره
واقع اولورسه دلالتی بر وجهله جائز وواسع كوریلمز مؤلف جلیل بو مسئله‌یی شو وجهله تعلیل ایتمشدر كه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمی متضمندر وظلم مزبور دین اسلامده اصلا حلال
كوریلدیكی امر متیندر اما بو صورتده عدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حین دلالتنده دخی اول
مطلوبی قتل ایتمیوب همان اسیر واستخدام ایده جكلرینه یاخود یانلرنده بولنان مالنی اخذ ایده جكلرینه واقف اولسه
بو بابده قتلله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلنه تنزیل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتی تحلیل اولنور
بو یله ایكن كندو قتلنی ارتكاب یله دلالتدن اجتناب ایدرسه اعظم اجور ایله مأجور اوله جغی بی ارتیابدر زیرا بو تقدیر
اوزره ظلم مسلمه مؤدی اولان نسنه‌دن احتراز وغیظ مشركینه بادی اولان صلابت دینیه سین ابراز ایتمش اولور
ومعنای مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله‌ده طریق حصنه دلالت اوزره قتلله اكراه اولنان مسلمك
اغلب ظنی دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ایلیه‌جك نصكره‌ینه مسلمین قتالله آنلره مقاومت
ایده‌جكلرینه تعلق ایدرسه بو صورتده تلف نفسندن خوف ایلدكده جواز دلالتی تحقق ایدر زیرا بو دلالت هلاك
مسلمینه بادی اولمیوب انجق مسلمینك دفع اعدا ایچون ازدیاد هموم واشغاللرینه مؤدی اولمغله تلف نفسندن
خوف ایلدكده دلالتدن امتناعی موجب اعظم اجور ایسه‌ده ینه دلالتی مباح وغیر محظوردر نظیری اولدر كه
اهل حرب بر مسلمه تهدید ایله بزی مسلمینله قتال ایده جك بر سلاحه دلالت قیل یوغسه سنی قتل ایده رز
دیو تشدید ایتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظنی دلالتنده مسلمینی قتل واسره ظفر یاب اولملرینه تعلق ایدرسه جواز
دلالتی تحقق ایلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ایتدكلرندنصكره ینه مسلمین آنلره مقاومت ایده جكلرینه
تعلق ایدرسه نفسی اوزره هلاك ومثله‌دن خوف ایلدكده صبر ایله دلالتدن امتناعی افضل ایسه‌ده ینه دلالتی حكم
جوازه تلاحق ایدر واكر بر مسلمه تعنیفله سنی البته قتل ایده رز یاخود ملكیمزی كوردكده اكا سجده ایدرسین
دیو تخویف ایلسه‌لر نظر اولنور اكر علی وجه العبادة سجود ایله امر ایتمشلر ایسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمه
كفر یاخود صلیبه سجده ایلمك منزلنه نازل اولمغله اكر چه الله تعالی‌دن غیری‌یه سجده قیلمق بر فرده لایق
اولمدیغندن اظهار صلابت دینیه ایله امتناعی اعظم اجوره موصل ایسه‌ده ینه عند خوف الهلاك سبقت ایلدیكی
بیان اوزره جواز ورخصت دخی حاصلدر واكر علی وجه العبادة اولمیوب مجرد علی وجه التعظیم والتحیة سجود

ایله امر ایتمشلر ایسه بنم عندمده احب اولان نفسنی اتلافه جسارت ایتمیوب همان فعل مطلوبه مباشرت ایتمكدر
زیرا سجودك نوع مذكوری شرایع متقدمه‌ده مباح وغیر محظور ایدی قال الله تعالی ورفع ابویه علی العرش
وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ایله امرلری منزلنه نازلدر * وبزباب المكره علی شرب
الخمرده بیان ایلدیك كه تلف نفسندن خوف ایلدكده فعل مزبور لایق وشایاندر ومانحن فیه دخی آنكله سیاندر
واكر اهل حرب بر مسلمی حصون اهل اسلامدن بر حصنك طریق فتحنه دلالت اوزره قتلله اكراه ایدوب اول
حصنده دخی مسلمینك نسا وصبیانندن غیری كمسنه موجود اولمیوب واغلب ظنی دخی آنلری سبی واسترقاق
ایده جكلرینه تعلق ایلسه بو صورتده اصلا جواز دلالتی تحقق ایلمز زیرا سبی واسترقاق اتلاف حكمی اولوب اتلاف
حقیقی اولان قتلله برابر اولمغله آنی موجب اولان دلالت مطالمدن ایدوكی مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلمیندن
غیری نسنه معدوم ایسه بو بابده اكراه اهلری اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ایلدكده
جواز دلالتی معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولندیغی فعل اوزره اقدامی حلال كوریلدی اقدام مزبور انجق
تهدید اولندیغی عقوبتی اكا ایقاع ایچون آنی احضار قیلدقلری هنگامده استحلال اولنور بو قسه قبل الاحضار اول فعله
اقدامی اصلا سزاوار اولماز زیرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنگامنده اولوب
شخص مرقوم دخی قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبیلمك كركدر كه وقوف حقیقی ممكن اولمیان
اموره‌ده ظن غالب منزلهٔ تحقیق حقیقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ایلدیكی هلاك نفسی ظن غالب ایله مظنونی
اولدقده تهدیدلری بالفعل سبقت ایدوب ایتامكه اعتبار اولنمیوب همان حكم متیقن آنده حاصل اولور حتی
بر كمسنه بو مثللو مواددە اهل حرب نیجه اسیرلرین قتل ایلدكلرینی معاینه دنصكره اول ماده‌یی كندویه دخی
تكلیف ایلسه‌لر بو بابده آنی صریحا قتلله تهدید وتخویف ایتمسه‌لر دخی اول ماده لدی الاكراه جائز الاقدام ایسه
اكا اقدامی جواز ایله توصیف اولنور زیرا السعید من وعظ بغیره مصداقی اوزره امثالنه اعتبار ایله كندونك
دخی تلف نفسی عندنده ظن غالب ایله آشكار اولمشدر مؤلف مصنف الاغراض صانه الله تعالی یوم العرض
عن الاعتراض دیر كه مسلم ایچون قوس فارسیه ایله رمی تعلم حلالدر كه آنده دخی شوكت اعدایی كسر وایچلرینه
وهن وضعفی ادخال واردر ومسلم موجب نكایت اعدا اولان جمیع اعماله مأذون ایدوكی بلا جدالدر كذلك رمی
اعدا ایچون تعلم حسبان دخی جائز كوریلمك بی كماندر مترجم فقیر دیر كه قوس ایكی قسمدر بری عربیه وبری
فارسیه‌در وقوس عربیه دخی ایكی قسمدر بری حجازیه وبری واسطیه‌در وقوس فارسیه دخی ایكی قسمدر
بری قوس یددر كه یدایله رمی ایدرلر وبری قوس رجلدر كه رجلله رمی ایدرلر واقسام مذكوره‌دن هر بری اختلاف
ازمنه وامكنه حسبیله انواع متعدده وغیر معدوده‌یه مقسومدر كه علمانك تألیف ایلدكلری قوس نامه‌لرده
اكثری مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ایله جمع حسبانه‌در كه قوس فارسیه ایله رمی اولنوب ناوك
دیدكلری سهام صغاردر انتهی ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله‌یی ایرادینه بادی اولدر كه بعض ناس قوس
فارسیه ایله رمی مكروه كوروب اولبابده بعض احادیث روایتنه دخی متصدی اولدیلر لكن احادیث مذكوره
شاذه‌در كه خلافنده عموم بلوی ظاهر اولدیغندن بشقه قرآن كریمه مخالفت مضمونی باهردر قال الله تعالی
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة یعنی محاربهٔ مشركین ایچون جنس قوتدن هر نه‌یه قادر ایسكز آنی اعداد
ایدیكز وقوس فارسیه ایله رمی سهام دخی جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آیتدر اكر بعض مرقومین قوس
فارسیه آلات عجمدندر وغازی غزاسنده آلات عربیه‌یی استعمال ایلمك كركدر دیو كراهته استدلال ایدرلر ایسه
جوابلرنده دیرز كه منجنیق دخی آلات عجمدن ایكن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم تدبیر سلمان رضی الله عنه
اوزره آنی حصن طائف اوزره نصب ایلدیلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ایكن ینه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم تدبیر سلمان رضی الله تعالی عنه اوزره آنی دخی اتخاذ ایلدیلر پس دلائل مذكوره‌دن آشكار اولمشدر كه
مكاید حربدن اولان نسنه‌لر عربك بیلدیكی یاخود هیچ بیلمدیكی امور عجمدن دخی اولسه استعمالی لایق وسزاواردر
وحرب ایچون لبس حریری تجویز ایدنلرك قوللری اوزره بر مسلم لابس حریر ودیباج ایكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده
اندراج ایلسه كركدر كه كفننده البسهٔ مرقومه‌دن نسنه ترك اولنمیوب جمله‌سی اخراج اولنه زیرا بز باب الشهید
ومایصنع به مسائلنده تحقیق ایلدیك كه شهید اكرچه ثیابی ایله دفن اولنور اما سلاحی نزع وتفریق اولنور
وحریر دخی صیقلی ولزوجتی جهتیله اعدانك حین ملامسه‌ده یدینی وبعض آلاتی دفعه مدار اولمغله حربده
تلبسی انجق علی وجه السلاح جائز وسزاوار كوریلدیكندن مسلم مزبور دخی علی وجه السلاح لابس اولدیغی

ظاهر حالندن بدیدار در بناء علیه بعد الشهادة سلاحی نزع اولندیغی کبی حربو دیباجی دخی اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما یحل فی دار الحرب مما لا یجوز مثله فی دار الاسلام

یعنی دار اسلامده جائز دکل ایکن دار الحربده استحلال اولنان اعمال‌ده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع عدیده‌ده بزبیان ایلمشدک که دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احتراز ایلسه کدنصکره نه کونه قادر اولورسه مالارینی رضالریله اخذ ایلمک حقنده جائز و شاید ندر اما دار اسلامده مثلی جائز اولوب اولمیان بیوعدن بریعه مبا شرت ایلدکده کتم عیب مبیع معنای غدر وغروری متضمن اولمغله اصلا تجویز وتوسیع اولنماز اما اسیر یاخود اهل حربدن ایکن مسلم اولان کسنه‌لر ایچون اموال اهل حربی بلا رضا اخذ ایلمک دخی حلال اولمغله حقلرنده کتم عیب مبیع دخی استحلال اولنور واکر مسلم مستأمن اهل حربه بر درهمی بر سنه تمامنه‌دک ایکی درهمه بیع ایدوب بعده اول سنه ایچنده اول مسلم یاخود اول حربی دار اسلامه خروج بعده عودت ایدوب حلول اجلدنصکره ایکی درهمی اخذ ایلسه بنه اخذنده جواز ورخصت واردر زیرا بعد الرجوع حاللری ابتداء معامله‌لرنده اولان احواللری کبیدر بو صورتده قبل قبض الدرهمین ایکیسیده دار اسلامه کلوب حضور قاضیده اختصام ایلسه‌لر قاضی بر وجهله بینلرنده رفع خصام ایده مزکه اصل معامله‌لری دار بمزده واقع اولمیوب امانله کلن حربی دخی حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر بو صورتده حربی اسلام یاذمتی قبولندن صکره اختصام ایلسه قاضی بیع سابقی ابطال ورأس مال اولان یالکز بر درهمی صاحبنه تسلیمله رفع خصام ایدر زیرا بعد العقد وقبل القبض حادث اولان ذمت واسلامی حکم عقد ایله قبض درهمینه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامی ایله متساوی الاقدامدر نظیری شول ذمیدرکه دار بمزده ذمی آخره بیع خمر ایدوب قبل القبض احدهما قبول اسلام ایلیه وشول مسلمدرکه مسلم آخره بیع عصیر ایدوب قبل القبض عصیر مزبور خمره منقلب اوله بو مسئله‌ده اصل قوی وان تبتم فلکم رؤس اموالکم نظم قدیمیدر یعنی ای اهل ایمان اکر معامله‌ء ربوادن واستحلال ربوادن توبه ایدرسکز انجق رأس ماللریکز بالتمام ملککریکزدر وقال تعالی وذروا مابقی من الربوا ان کنتم مؤمنین یعنی ای اهل ایمان الله تعالی دن خوف ایدیکز وربوادن عهده‌ء ناسده باقی فلان مطلوبکزی ترک ایدیکز اکر از درون مؤمنین اولمش ایسکز وبو آیت ثانیه نص جازمدرکه حربیدن قبل الاسلام قبض اولنمیان ربوایی اسلامندنصکره ترک ایلمک لازمدر کذلک مسلم حربی اوزره علی وجه الربوا برنسنه‌یی شرط قیلوب قبض ایتمدین اول دارک اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر بنه قبضی حرام اولور زیرا حکم عقد ربوا ایله قبضندن اقدم اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حین عقدده دار اسلام بولنمغله متساویة الاقدامدر امامقدما ذکر اولندیغی اوزره مسلم وحربینک دار بمزه خروجلری بشقه‌درکه آنده دار الحربده واقع اولان معامله‌لرنده حکم اسلام ثابت دکلدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته قادر دکلدر اما بو مسئله‌ده اهلی قبول اسلام ایلین دارده واقع اولان معامله‌لرنده حکم اسلام ثابتدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته قادردر بناء علیه بونده قبل الاسلام طرفیندن قبضله تمام اولمیان عقود ده قبض ربوایی منع ورأس مالی دفعله حکم ایدر وبو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم فتح مکه‌ده الا ان کل ربوا کان فی الجاهلیة فهو موضوع واول ربوا یوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بیوردیلر یعنی بلوب آکاه اولیکزکه قبل الاسلام عقد اولنان جمیع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله‌دن اقدم وضع وحط اولنان ربوا عباس بن عبد المطلبک ربواسیدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابطال ربواده عم اکرملریله ابتدالری انجق اوامرلری نهج اوامر ملوک اوزره اولمدیغنی اظهار وابدا ایچوندرکه ملوک بومثللو اموردہ اقاربلرینه ترخیص ونهی اجانبلرینه تخصیص ایدرلر امارسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اقرب اقرباری اولان عم کریملرینی نهیده تقدیم ایلدیلر ایشته بو بابده آنی هنوز قبض ایتمدیکی مال ربوایی قبضدن منع ایدوب سابقده قبض ایلدیکی ربوایه بروجهله تعرض ایلمدیلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضی الله عنده اختلاف ایدوب بعضیلری اسلامی غزوه‌ء بدردن اقدم ایدی دیوب بعضیلری دخی یوم بدرده اسیر اولدقدن صکره قبول اسلام ایدوب بعده مکه‌یه عودتیچون رسول الله علیه السلامدن استیذان ایتمکله آکا اذن وبرمشیدی دیدیلر وعلی کلا القولین مکه‌ده مسلم اولدیغی حالده زمان فتحه دکین معامله‌ء ربوا ایدرایدی حال آنکه حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم نزول ایتمشیدی کوره‌مزمیسکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده سعدین یعنی سعد بن مالک وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنهما یه اربعا فردا یعنی ارتکاب ربوا ایلدیکز همان رد ایدیکز بیوردیلر کذلک لا تأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة یعنی ای اهل ایمان

بوبله عادتیکز اوزره اصلی مالدن قت قت زیاده مال ربوایی اکل ایتمکز نظم جلیلی وقعه‌ء احدده نازل اولمشدرکه وقعه‌ء احد فتح مکه‌دن بش سنه اقدمدر پس بو بیانله حرمت ربوا فتح مکه‌دن اقدم ایدوکی نمایان اولمشدر بوبله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتحده مکه دار اسلام اولدقدنصکره معاملات عباس رضی الله عنه‌دن انجق قبضله رسیده‌ء تمام اولمیانلری ابطال الله اتمام ایلمشلردر پس بو بیانله عندیمزده متبین اولمشدرکه دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده عقد ربوا جائز ومتمکن وبربقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصکره حکم عقد ربوا ایله قبض ربوا غیر ممکندر واکر بر مسلم دار الحربده بر حربی‌یه بیع خمر ایدوب تسلیم خمر وقبض ثمندن صکره اول دارک اهلی مسلم اولسه‌لر ثمن مقبوض مسلم ایچون سالم قیلنور زیرا آنلرک معاملاتنده حکم اسلام انجق حرامی قبض ایله حکم عقد رسیده‌ء ختام اولدقدنصکره ظاهر اولمشدر اما اسلاملری قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره رد ثمن واجبدرکه ورود اسلامده هنوز قبض حرام غیر مترتبدر کذلک اسلاملری حربی خمری قبض ایدوب مسلم هنوز ثمنی قبض ایتمدین ظاهر اولسه بنه مسلم مطالبه‌ء ثمنه قادر اولمز اما ذمی دار اسلامده ذمی آخره خمرینی بیع وتسلیم ایدوب قبض ثمن ایتمدین ایکیسیده قبول اسلام ایلسه‌لر حکم مسئله بشقه‌درکه عقد مزبور ایکی ذمی بینلرنده صحیح اولمغله اول عقد ایله ثمن بعد الاسلام دخی بایع ایچون دین مستحقدر واسلامی مانع قبض حق دکلدر اما ما نحن فیه‌ده اصل عقد غیر صحیح ایکن مجرد مسلم مستأمن اهل حربک اموال مباحه‌لرین طیب نفسلری ایله اخذ ایچون تصحیح اولنمشیدی اول دخی اسلاملری ایله زائل اولمغله برنسنه مطالبه سنه واصل اوله‌مز واکر اسلاملری تمام ثمنی قبض وبعض خمری تسلیمدن صکره منتظم اولسه بو بابده بعض مبیع تمام مبیعه قیاس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضک حصه‌سی مسلم ایچون سالم اولوب غیر مقبوضک حصه‌سنی رد ایلمک لازم اولور کذلک بر مسلم بر حربی‌یه دار الحربده بیک درهمی بر سنه تمامنه‌دک یوز دیناره سلم ایدوب بعد حلول الاجل نصف دیناری قبضدن صکره اول دارک اهلی مسلم اولسه‌لر دینار مقبوض مسلم ایچون ودینار مقبوضک حصه‌سی اولان نصف رأس المال حربی ایچون سالم اولوب بقیه‌ء رأس المالی مسلمه رد وتسلیم حربی اوزره لازم اولور زیرا اسلاملرندن صکره سبقت ایلین عقد فاسد ایله بقیه‌ء دیناری قبض ایلمک غیر ممکن اولمغله حکم مسئله ایادی ناسدن انقطاع مسلم فیه منزلنه تنزیل اولنوب رأس مالدن آنک حصه‌سنی رد ایلمک متعین اولور اما معامله‌ء مرقومه دار الحربده ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی مسلم اسیر بینلرنده حاصل اولسه ایکیسیده هر مکانده احکام اسلامی ملتزم اولملریله معامله‌لری مردود وباطل اولور واکر دار الحربده قبول اسلام ایلین ایکی کسنه مابینده وقوع بولسه عند محمد رحمه الله تعالی بو دخی باطل ومدفوعدر لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره صورت مزبوره‌ده مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله مساوی انجق حکم اثم وکراهتده متغایردرکه نفس اسلامله عصمت مال اکرچه حق اثمده ثابت وظاهردر اما حق احکامده احراز داره موقوف ایکن احرازی متقرر اولمامشدر واکر ایکی حربی مستأمن دار بمزده بو معامله‌یه مباشرت ایدوب بعده قاضی‌یه اختصام ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی معامله‌لرین ابطال الله رفع خصام ایلیه زیرا بونلر دار بمزده بولنان معامله‌لرنده اهل ذمت منزلنه انزال اولنورلر وقاضی لدی الاختصام اهل ذمت مابینده جریان ایدن عقود ربوایی ابطال ایتدیکی کبی ایکی مستأمن مابینده دخی ابطال ایدر انجق خمر وخنزیر حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنین واهل ذمت اولبابده علی سوا اولملریله قاضی بینلرنده جریان ایدن بیع خمر وخنزیری تنفیذ وامضا ایدر واکر بر مسلم دار الحربده منعه‌ء مسلمین ایچنده قائم ایکن بر حربی داخل حصندن آنکله مکالمه ایده‌رک بو مثللو بین المسلمین فاسد اولان بعض معاملات ایله معامله ایتسه‌لر بو معامله‌لری جائز کوریلمز زیرا منعه‌ء مسلمینده بولنان مسلمک جانبنه رعایت البته بو عقدی افساد ایدر وبر عقد وجه واحد ایله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنی من کل الوجوه افساده کفایت ایدر وزیاب مایکره ادخاله دار الحرب ومالایکره مسائلنده بیان ایلمشدک که مشایخمزدن جمع کثیر بو معامله‌یی تجویز وتحلیل ایدوب مسلم امانله دار الحربه دخول ومالارینی رضالریله اخذ ایتمک منزلنه تنزیل ایلدیلر اما امام محمد رحمه الله تعالی مکان مسلمه اعتبار ایدوب حربی امانله عسکر مسلمینه یاخود دار اسلامه خروج بعده مسلمله بو معامله‌یی ایتمک منزلنه تنزیلی اختیار ایتمکله ایکیسیده منعه‌ء مسلمینده ایکن بو معامله‌لری صحیح اولمدیغی کبی یالکز بری بولندقده دخی تصحیح اولنماز دیمشدر اما قول مشایخ اوزره فرق مسئلتین معلومدرکه حربی امانله دار بمزه کلدکده مالی محترم ومعصوم اولوب کندو منعه سنده ایکن مالی عصمت وحرمتدن مجردر واکر مشرکین بر مسلمک جاریه‌ء مسلمه‌سنی اسر واحراز ایتدکلرندن صکره ایچلرنده مستأمن اولان بر مسلم اول جاریه‌یی

اهل حربدن سرقه برله داراسلامه اخراجه فرصت بولسه آنك بوفعلنه شرعا رخصت ويريلمز زيرا اهل حرب
اول جاريه يه احراز ايله مالك اولمشلردر حتى اسلام ياذمتى قبول ايلسه لر ينه ملكلرنده ابقا اولنور بوجهتله مستأمن
مزبور آنى سرقه ده اهل حربه غدر ايتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاريه يى مستأمن مزبوره
خمر ياخود ميته ايله بيعه رغبت قيلسه لر شراسنه رخصت ويريلور زيرا بونده اخذى رضالريله اولديغى متعين
ومعناى غدر غير متمكندر ومؤلف دقيق المنهاج بومسئله يى انجق امام ابو يوسف رحمة الله تعالى عليه اوزره
احتجاج ايچون ايراد ايتمشدركه امام ابو يوسف بوعقدى تجويز ايدر سه البته عقود سابقه يى دخى تجويزه
محتاجدر اما حق مسلمده بو بيعى دخى مكروه كوروب مجيز اولماز سه جاريهٔ مسلمه يى فداء خمر ايله تخليص
ممكن ايكن آنكله على وجه الحرام جاع ايلين حربينك يدنده تركنى تجويز ايتمش اولور كه عدم جوازى معلوم
اهل تميزدر ومستأمن مذكور اول جاريه يى خمر ايله اشترادن صكره داراسلامه اخراج ايتدكده كندو مملوكه سى
اولوب آنده عتق نافذ اولور اما مالك قديمى ديلرسه تمام قيمتيله اخذ ايدر زيرا مستأمن مرقوم اهل حرب اكاهبه
ايتسلركبى جاريه يه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت بيعله متملك اولمامشدركه مالك قديمى ثمنله اخذه
سالك اوله وبوتوجيه واضح ايله معاملهٔ مذكوره نك دار الحربده جريانى ايله دار اسلامده جريانى بينلرنده
طريق فرق متضح اولور كه حربى اول جاريه ايله برابر دار يمزه امانله ورود ايلدكده مسلم آنى دار يمزده خمر ايله
اشترا قيلمق باطل ومردود اولور حتى خمر ايله اشترادنصكره قاضى يه اختصام ايلسه لر قاضى بو بيعى ابطال
وجاريه يى حربى مستأمن اوزره رد واول حربى يه جاريه يى مسلميندن برينه بيعه اجبار ايله دفع خصام ايدر
زيرا جاريه مسلمه اولمغله آنى ملك كافرده ابقا ودار الحربه اعاده سنه رضا مشروع اولمازنه كيم حربى مستأمنك
جاريه سى دار اسلامده قبول اسلام ايلدكده حكم مسئله بويله در واكر اهل حربدن صاحب منعه اولان
بر عسكر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخى امانله ايچلرينه واصل وبومثللو بين المسلمين جائز اولميان بعض
معاملاته آنلر ايله عامل اولسه بونده دخى جواز ورخصت حاصلدر زيرا دار لرنده اولان علت جواز دار اسلامده
بولنان منعه لرنده دخى قائمدر كه مالرى مسلم ايچون مباح الاخذ ومستأمن اوزره غدر امانندن تحرز لازمدر
ومستأمن مرقوم دخى بو معامله ايله غدردن كسب اسباب تحرزى ملتزمدر وبوتفصيل ايله ظاهر ومترشح
اولمشدركه مسئلهٔ سابقه ده قول اصح مذهب منشا بحدركه بومسئله ده موضع نزوللرى حكم دار الحربى اخذ
ايتمشيكن اباحت مالرى باقى اولديغندن مسلم ايچون معاملهٔ مذكوره جائز كوريلدكده حربى كندو منعه سنده
وآنكله معامله ايدن مسلم منعهٔ مسلمينده بولندقده دخى جوازى متعين ومتميزدر واكر اهل حربدن بردارك اهلى
مسلمينله موادعه اوزره ايكن برمسلم ايچلرينه واروب بردرهمى آنلره على وجه الربوا ايكى درهمله مبايعه ايلسه
بودخى تجويز وتوسعه اولنور زيرا موادعه ايله دارلرى داراسلام اولميوب انجق بلارضا مالرين اخذ ايله غدر
موادعه مسلم اوزره حرام اولمشيدى شمدى بومعامله ايله آنلرى استرضا ايلدكده معناى غدر منعدم اولوب
مأخوذينك حلال طيب اولمسنى اقتضا ايلمشدر واكر موادعين اولان اهل حربدن بريسى اول موادعه ايله
داراسلامه داخل اولسه آنكله امن وسلامته نائل قيلنور بوصورتده برمسلم داريمزده آنكله وجه مشروح اوزره
معامله ايلسه قاضى اول معامله يى ابطال له مقابله ايدر زيرا حربى مرقوم داريمزده منزلهٔ مستأمنه نازلدر
وقريبا بيان ايلديك كه داريمزده مسلمين واهل ذمت بينلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بينلرنده دخى
باطلدر اما برمسلم موادعين مرقومينه ياخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعنى ثمن معلومله اجل
معلومه دكين آنلره بيع ايتدكدنصكره مسلم بعض ثمنى حط ايدوب اهل حرب دخى باقيسنى تعجيل ايتمك اوزره
آنلر ايله مصالحه يه قائل اولسه بومعامله سنه حكم جواز شامل اولور زيرا بونصرفك داراسلامده حرمتى انجق
اجلى دراهمله مبادله يى متضمن اولمغله آنده معناى ربوا متمكن اولديغندندر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه
دارالحربده مسلم وحربى بينلرنده حكم ربوا غير ممنوعدر پس بومعامله لرى دخى جائز ومشروعدر وحكم مشروح
المآل اوزره حديث بنى النضير ايله استدلال اولنمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جوار مدينه دن
اجلالرين مراد ايلدكده بزم ذمم ناسده هنوز وقتى حلول ايتمش ديونمز واردر ديو عذر وبهانه ايراد ايلدكلر
همان رسول الله عليه السلام ضعوا وتعجلوا يعنى ديونكزدن بر مقدارينى تنزيل وباقيسنى پيشين اخذايديكز
قول بلاغت نزوملريله اول قوم لازم الازاله يى الزام بيورديلر وحكم مذكورى تجويزه مدار انجق بنى النضيرك
اهل حربدن اولملرى ايدوكى بديدار در ودليل مذكوردن عند يمزده ظاهر وبارز اولمشدركه معاملهٔ مزبوره

داراسلامده بين المسلمين جائز دكل ايسه ده دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده جائزدر واكر مسلم مرقوم موادعين اولان
اهل حرب ياخود ايچلرينه امانله داخل اولديغى اهل حربله وجه مشروح اوزره بيع ايلديكى متاعك بعض ثمنى
حط آنلر دخى باقيسنى تعجيل ايتمك اوزره مصالحه دنصكره هنوز باقى معجلى قبض ايتمدين اول دارك اهلى ياخود بالكز
مديونى قبول اسلام ايلسه بوصورتده صلح مذكورلرى باطل اولوب تمام دين تمام اجله دكين مديون اوزره الزام
قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه عقد ايله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده
مقارن اولان اسلامله متساوى الاحكامدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده نصف دينى حط ونصف آخرينى
تعجيل اوزره مصالحه ايتسلر اولوب بعده حربى اول نصف معجلك مثلا ايكى ثلثنى اداء برله ذمتنده بالكز
برثلثى قالدقدنصكره مسلم اولسه بوصورتده صلح سابق بالكليه باطل ومسلم اوزره رد مقبوضى لازم وتمام دينى تمام
اجله دكين اول مديون اوزره قائم اولور اما سبقت ايدن بيع خمر مسئله سى بشقه دركه بيع مرقوم طرفيندن
ابتداء مبادله اولمغله آنك احكامى مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادلهٔ حقيقيه اولميوب
همان حط نصف شرطى اوزره تعجيل نصف ياخود تعجيل نصف شرطى اوزره حط نصف ايدوكى مشهود
اولمغله قبض نصف باقى ايله كمال شرط موجود اولمدقجه تمام صلح دخى موجود اولميوب قبل تمام القبض اول
حربى مسلم اولدقده صلحلرى بالكليه نابود اولور وكذلك مزبورينكه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتى حلول
ايتمش دينى وار ايكن مديون نصف دينى بوكون ادا ايلمك شرطى اوزره داين نصف آخرينى حط واسقاط
اوزره تصالح وتراضى ايدوب صكره مديون بعض نصفى ادا ايدوب بعض آخرينى ادا ايتمدين يوم معهود
منقضى اولسه بومعنى بالكليه بطلان صلحله جميع دينه قدرت مطالبه سنى مقتضى اولور زيرا بعضدن ابراسى
يوم معهودده اداء باقى ايله مشروط ايكن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسى باطل وتمام مال على حاله اوزرينه
الزام قيلنور ما نحن فيه دخى بونك كبيدر والله اعلم بالصواب

باب ما يحل للمسلم الأسير في ايدى اهل الحرب ان يجيبهم الى ذلك * يعنى ايادى اهل حربده اسير اولان مسلم ايچون
اوامر اهل حربدن اطاعتى حلال اولوب اولميان اموردە باب دفت موقوفدر اهل حرب براسير مسلمى قتل ايچون
احضار وبو يننى اورات ديو امر واجبار ايلدكلرنده بو يننى اورا تمغله امرلرينه ايتمار ايلسه حقنده جائز وسزاوار
كوريلور زيرا امتثال ايتسه ده ايتمسه ده قتل ايده جكلرى معلومى ايكن امتثالى قتل نفسنه اذن واعانت
اولمديغى محرزومقدر بلكه امتثالى كاهيجه ميل قلوبلرينه بادى وعدم قتلنه مؤدى اولور وعدم امتثالى
كاهيجه آنى اخبث قتله قتللرينه موجب اولمغله امتثالى اهون قتله قتلنى مستوجب اولور پس امرلرينه امتثالى
انجق بومثللو اغراض صحيحه ايچون استحلال اولنور حتى قتلنى ترك ايتميه جكلرينه عالم اولوب انجق طريق آخر ايله
قتل ايتميوب همان اهل حرب آنك بو يننى طوتوب اورا تدقدنصكره قتل ايده جكلرينه جازم اولسه بومعنى كراهت
امتثالنى مستلزمدركه مسلم ايچون كندو قتلنه اذن واعانت بروجهله حلال دكل ايكن بو امتثالى بحسب الصورة
اذن واعانتى متضمن اولمغله ذكر اولنان اغراض صحيحه دن بريسى متحقق اولمدقجه امتثالى شرعا ممكن اولماز
واول غرض صحيح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال مياننده مخير قيلنور زيرا بوبابده غرض صحيحله
رخصت امتثالى بديدار اولمغله ديلرسه رخصتله ترخصى وديلرسه عزيمته تمسكى اختيار ايدر وعلى هذا التقدير
اهل حرب اسير مسلمك اعضاسندن برعضوينى قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره برغرض
صحيحى وار ايسه تسليم عضوى مشروع يوغيسه تسليمدن ممنوعدر كورمزميسنكه اهل حرب اول مسلمه اثوابكى
لابس اول سنى قتل ايده جكز ديدكلرنده اول دخى ستر عورت قصدى ايله تلبس ثياب ايلسه بوصورتده كندو
قتلى اوزره اعانت ايتمش اولمامغله لبس ثيابنده رخصتياب اولور زيرا لبس ثياب اعمال قتلدن معدود اولمديغندن
بشقه ضمننده حين قتلنده مكشوف العورة اولمامق كبى غرض صحيحى دخى موجوددر ومؤلف صحيح الاسناد دليل
مسئله يى ايراد ايدوب ديركه عبد الملك بن مروان كندودنصكره اوغلارى وليد ايله سليمانى على وجه التناوب
خلافتنه ولى عهد ايدوب طرفندن هشام بن اسمعيل نام جبار خودكام دخى سعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهمادن مزبورينه ولايت عهد ايله بيعتى اوزره ابرام اول دخى اباوامتناعه اقدام ايلدكده اكا همان عورت غليظه سنى
ستر ايده جك مقدارى قيلدن بر سراويل تلبس ايله امر ايدوب اول دخى امتثال امر ايله تلبسه اهتمام ايلدى صكره
هشام خباثت آشام قتلنه جسارت واقتحام ايده ميوب انجق جسم سعادت تمامنه آلتمش سوط ضرب ايتدنصكره
اسواق مدينه ده طواف ايتديروب اول سيف مشهور كرامت نيامى زعم باطللرنجه شهرهٔ خواص وعوام ايدوب

بعده تخلیهٔ سبیل ایله دست کش انتقام اولدیلر اول هنکامده اول امام عالیمقام دیدیکه اکر بنی قتل ایتمیه جکلرینی
احساس ایتمش اولیدم بلا النباس امرلرینه امتثاله تلبس لباس ایتمز ایدم ایشته بو واقعهٔ پرا هوالده اول امام
بی مثال کندوبی قتل ایده جکلر دیو ظن ایدوب ملاحظهٔ ستر عورت ایله لبس لباسده امرلرینه امتثال
ایلدیکندن عندیمزده آشکار اولمشدر که لبس لباسده کندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امر اعدایه انقیاد
جائز وسزاواردر کذلك اسیر مسلم ایچنده بدلرندن خلاصه عدیم الاقتدار اولدیغی برخانه ده قرار اوزره ایکن
اهل حرب کلوب اکا طشره کل تا که عنقکی ضرب ایده جکز دیو اضرارده اصرار ایلسه‌لر ینه عدم امتثالده
خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاص امید وار ایسه بو مثللو غرض صحیح ایچون امتثالی جائز وسزاوار
اولور زیرا آنلره خروجی استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولمیوب ضمننده مثله دن احتراز دخی بولنمغله
حقنده اکا جواز واردر کذلك صلبنی مراد ایدوب خشبهٔ داره صعود ایله اکا امر ایلدکلرنده امتثالنده نفسندن
المضربات متوالیه‌یی یاخود خوف مثله‌یی یاخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلی دفع ایلمك کبی بر غرض
صحیحی وار ایسه ینه امتثالی جائز وسزاوار اولور بشرط آنکه اول خشبه‌یه بنفسه صعودده خوف تلف
موجود اولمیه اما موجود ایسه بو مثللو خشبه‌یه صعودی قتل نفسنه مباشرندن معدود اولمغله وجها من الوجوه
طریق جوازی مسدوددر قال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی جرحله یاخود
مهالکه القا ایله قتل ایتمکز واکر اهل حرب ایقاد نار ایدوب نفسکی شو ناره القا قیل دیو امر واجبار ایلدکلرنده
نار موقده دخی کاهیجه آندن نجاتی ممکن وکاهیجه احتمال عدم نجاتی دخی آنده متمکن اولسه بو صورتده القاء
نفسی اصلا جائز وسزاوار اولماز زیرا بو بابده القاء نفس ایله نفسنی قاتل اولور ومسلم ایچون قتل نفسی وقتل نفسی
اوزره اعانتی اصلا حکم جوازده داخل دکلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرینه واجبدر که قتلی واقع اولدقده
فعل اعدا ایله واقع اولوب کندو فعلی اوزره مترتب اولمیه مکر نفسنی ناره القادن اعظم قتل آخر ایله آنی تهدید
ایده‌لر بو صورتده نفسنی ناره القا آنك حقنده توسیع وتسدید اولنور زیرا اول بابده نفسنی المسیاط متوالیه دن
یاخود خوف مثله دن تخلیص کبی غرض صحیحی واردر بو جهتله رخصته سزاوار اولور کذلك نفسنی صوده اغراقله
امر واجبار ایلسه‌لر بو دخی حکمده القاء نار کبیدر واکر اهل حرب بر اسیر مسلمی ضرب عنق ایچون احضار
وبر سیف غیر قاطع ایله ضربه اشتداد ایلدکلرنده اول مسلم بنم شو سیفمی اخذ وبنی انکله قتل ایدیکز دیمکله
اجتنار ایلسه بو قولی جائز وسزاوار اولمیوب موجب اثم ووزار اولور زیرا مسلم ایچون قتل نفسی بر وجهله
حلال اولمادیغی کبی قتل نفسی ایله آخره امری دخی استحلال اولنماز وهم قتلنه آخره امری معصیتله
امردن عبارتدر که معصیتله امر ایلکده قطعا رخصت یوقدر اما بو صورتده بنی آنکله قتل ایدیکز دیمیوب
بلکه قتلنده نوع راحت وسهولت امیدی ایله بنم سیفم بو سیفدن اقطع ومرامکزی امضاده اسرع در
دیسه رجا ایده‌رمکه بو قولی جائز وموسع اوله زیرا قتلی ایله امر صریح ایتمدیکندن بشقه قولنده کندویه
ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحیحی واردر و بو یله ایکن مؤلف عقیاب
اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتیاب اولدیغندن جواب مسئله‌یی رجایه تعلیق ایدوب
قطع واطلاقدن اجتناب ایلدی اما ذکری سبقت ایدن مد عنق ولبس ثیاب وصعود خشبه کبی اعمال قتلدن اولمیان
افعال فعل مذکوره مخالف اولمغله انلرده جواز ایله قطع مقال ایلدی وعلی هذا اهل حرب شق بطننی مراد ایلدکلرنده
مسلم دخی آنی ایتمکز همان عنقمی ضرب ایدیکز دیسه بو دخی معصیتله امری تصریح اولمغله تجویز وتصحیح
اولنماز اما بو صورتده آنلره الله تعالی دن خوف ایدیکز وبطنمی شق ایلمك امر غیر مستحسندر لکن ضرب عنق
اولی واهوندر دیسه بو قولنده بأس شرعی یوقدر که آنده معصیتدن نهینی تصریحدن بشقه ضرب عنقله
امر صریح دخی ایتمیوب همان ضرب عنق سزك قصد ایلدیککز عملدن اهوندر دیو تامل ایلمشدر بو جهتله
بو قولی تجویز وتصحیح اولنور کورمز میسکه قتلنی ترك ایلسه‌لر صورت اولیده اضربوا عنقی قولنده معصیتله
امری تصریح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانیه‌ده ضرب العنق اولی واجمل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم
اولور کورمز میسکه ضرب العنق اولی واجمل دیو ضرب عنق آنلره تلقیندن صکره الله تعالی دن خوف
ایدیکز بکا بونلردن هیچ برینی ایتمکز دیو وعظ مبین ایتمش اولوب انلر دخی تلقینی اوزره ضرب عنقنه استعجال
ایلسه‌لر بو مقالنده ان شاء الله تعالی اوزرینه اثم ووبال یوقدر کذلك قتل ایده جکلری اسیر مسلمك یاننده قتل
ایتمیه جکلری بر اسیر مسلم دخی بولنوب مقالهٔ مذکوره ایله قائل اولسه تفصیل مزبور اکا دخی شامل اولور یعنی

اول

اول دخی اهل حربه الله تعالی دن خوف ایدیکز و بو مسلمی مثله ایله قتل ایتمکز وضرب عنقده دخی مرامکز
حاصلدر دیسه رجا ایده‌رمکه بو قولنده آثم اولمیه اما عنقنی ضرب ایدیکز دیرسه البته اثم ووبالی ملتزم اولور
والحاصل قتلی مقصود اولوب اولمیان جمیع احکام مذکوره‌ده مساوی وکرك حق نفسنده وکرك حق غیرده
معصیتله امری تصریحده رخصت شرعیه بولنمامق جمله‌نك حقلرنده منسادر کورمز میسکه مسلم آخر
اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ایلدیککز تنکیلی بوکون ایتمیوب یارین ایدیکز دیسه قولنی قبول ایتسه‌لر
یاخود ایتمسه‌لر البته بو قولنده آثم اولور اما یارینه دکین تأخیر ایدیکز دیسه اثمدن سالم اولور واکر بر مسلمك بطننی
سیفله ضرب ایده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالی دن خوف ایدیکز وموضع طعامی ضرب ایتمکز بلکه عنقنی
ضرب ایدیکز دیسه البته بو قولنده آثم اولور اما موضع طعامك غیرینده ضرب ایتمك اهوندر دیسه اثمدن سالم اولور
واکر ضاربه یدیکی موضع طعامدن بو قارو یاخود آشاغی طوت دیسه خوف ایده‌رمکه آثم اوله اما موضع طعامه
ضرب ایتمه دیسه اثمدن سالم اولور زیرا صیغه کلام ثانی معصیتدن زجردر وصیغهٔ کلام اول معصیتله امردر که
یدیکی موضع طعامدن بو قارو یاخود آشاغی طوت دیمك بو قاروبه یاخود اشاغی‌یه ضرب قیل دیمکدر ومعصیتله
امرده مسلمدن نوع تخفیف عذاب اولوب مقصود متکلم دخی اول تخفیف ایسه ده امر مزبور کرك صوری وکرك معنوی
اکا بر وجهله رخصت شرعیه یوقدر وذکر اولنان مباحثدن نمایان اولمشدر که انسان ایچون معنای کلامنه رعایت
شایان اولدیغی کبی تعبیرات عباراتنه دخی رعایتی شایاندر وبو بابده اصل قوی شول اثردر ویدرکه عم خیر الناس
حضرت عباس رضی الله عنه‌دن انت اکبر من رسول الله صلی الله علیه وسلم ام رسول الله صلی الله علیه وسلم
اکبر منك یعنی سن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اکبر میسین یوقسه آنلر سندن اکبر میدر
دیو استخبار اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم اکبر منی وانا اسن منه یعنی رسول الله علیه السلام بندن اکبردر
وبنم سنم آنلردن زیاده اوفردر دیو حسن تعبیر اوزره اخبار ایلدی وحکایت اولندیکه هارون الرشید رحمه الله تعالی
منامنده اسنان سافله سنی بالجمله ساقط اولمش کوروب رؤیاسنی بعض معبرینه تقریر ایلدکده اول معبر تموت اقاربك
یعنی بالجمله قریبلرك فوت اولورلر دیو تعبیر ایتمکله آندن تنفر برله طرد وتحقیر ایلدی بعده معبر آخری دعوت
واکا رؤیاسنی انها ایلدکده اول معبر متبصر یکون عمرك اطول من عمر اقاربك یعنی سنك عمرك اعمار اقاربکدن
اطول اولور دیو احسن عبارتله ادا ایتمکله خلیفهٔ مشار الیه اکا حسن ثنا برله عطایای جزیله اعطا قیلوب عبارتین
مزبورتین منساویة المعنی ایکن رد وقبولنده وجوب رعایت تعبیره رمز وایما ایلمشدر واکر اهل حرب بر مسلمی
ولدی ایله اسیر ایدوب قتللرینه شتاب ایتدکلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلی حضورمده قتل ایدیکز تا که عند الله
احتسابله کسب ثواب ایده‌یم دیو خطاب ایلسه اهل حرب مساعده ایتسه‌لر وایتمسه‌لر بو قولنده آثم اوله جغی
بی ارتیابدر اما بن اوغلی احتساب وآنکله اکتساب ثواب ایتمك ایسترم بنی آندن اقدم قتله شتاب ایتمکز دیسه
بونده کرك قتل نفسی وکرك قتل ولدی ایله امری تصریح ایتمدیکندن رجا ایده‌رمکه اثمله مستحق عذاب اولمیه
کذلك بنی پدرمدن اقدم قتل ایدیکز دیسه البته آثم اولور اما پدریمی بندن اقدم قتل ایتمکز قورقارمکه جزع
وفزع ایدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم دیسه بونده اثمدن سالم اولور کذلك کندونك یاخود ولدینك ضرب
عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سیفکزی کسکین ایدیکز دیسه آثم اولماز اما سیفکزی کسکین ایدوب صکره بزی قتل
ایدیکز دیسه اثمی ملتزم اولور زیرا امر مرقومنده معنای معصیت بالکلیه معدومدر انجق معصیت مراد اهل حرب
اولان قتل مسلمده موجود واول دخی همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنك صکره
بزی قتل ایدیکز قولنده معصیتله امری تصریح ایتمکله اکا بر وجهله رخصت تصحیح یوقدر والله اعلم بالصواب

باب مایسع الاسیر المسلم ان یفعله لهم اذا اکره وما لا یسعه

یعنی اهل حرب اسیر مسلمی بر عمل اوزره اکراه ایلدکلرنده مباشرتی حلال اولوب اولمیانلرینی تمییزده باب رافع
الاشتباهدر اکر اهل حرب بر اسیر مسلمه علی طریق الاجبار بزم ایچون شو اسیر مسلمی قتل ایله یاخود بز سنی البته
قتل ایده‌رز دیو اصرار ایلسه‌لر اول قتله مباشرتی جائز وسزاوار اولماز زیرا بعض آثارده لیس فی القتل تقیة
یعنی قتل مسلم ایله کندو ضررندن توقی شرعده یوقدر دیو نقل وایثار اولندی وهم اکا معصیتله امر ایتمش اولمرله
لا طاعة للمخلوق فی معصیة الخالق لازمه سنجه امتثال امرلری غیر لایقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده جرمنده
کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلوب بو مثللو مظالم عباددن اولان امر عظیم اوزره
تقدمنی التزام واردر که بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ایچون شو سیفی تشحیذ قیل دیوب ذبلنده بزآنکله شو مسلمی

قتل ايده لم لفظنى تكلم ايلسه‌لر ياخود ايتمه‌لر نظر اولنور اكر مخالفتنده نفسى اوزره خوفى يوغيسه تشجيذى
حلال اولماز كه امر مرقوملرى انجق قتل مسلم اوزره كسب قوت ايچون اولمغله اولبابده اعانتلرى اصلا استحلال اولنماز
واكر مخالفتنده نفسى اوزره خوفى وار ايسه تشحيذى تحليل اولنور كه نفس تشحيذنده مظلمهٔ مسلم حاصل اولميوب
بلكه نفسندن دفع ظلمى تحصيل وارد نكته‌سى اولدركه تشحيذ ايتديكى صورتده بنه اهل حربك اول اسيرى طريق
آخر ايله دخى قتله قدرتلرى واردر كذلك بزم ايچون شو خشبه يى صنعت نجارتله تنظيم قيل تاكه اوزرينه شو مسلمى
صلب ايده‌لم يوقسه سنى البته قتل ايده‌رز ديو اجبار ايلسه‌لر بنه جواز امتثالى دركاردر كه اهل حرب اول مسلمى طريق
آخر ايله دخى قتله مقتدر اولمرله تنظيم خشبه قتل مسلمى متضمن اولمديغى بديداردر بو يله ايكن امتثالدن اجتنابله
قتلنى ارتكاب ايدرسه اولبابده مشركينى تحقير واغضاب ايلديكندن مأجور ومثاب اوله جغى بى ارتيابدر
كذلك شو مسلمك سن رأسنى طوت تاكه زعنقنى ضرب ايده‌لم يوقسه سنى قتل ايده‌رز ديو اجبار ايلسه‌لر امتثالنده
ان شاء الله تعالى جواز و وسعت واردركه امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف طاهر التأييدك
بو جوابى استثنا ايله تقييدى امساك رأسده جسد مسلمه مس ايله تعرضى بديد اولديغندندر اما تشحيذ سيف
وتنظيم خشبه بشقه دركه آنلرده بو وجهله تعرض نابديددر كذلك بو مسلمك بدلرينى ورجللرينى ربطله امر واجبار
ايلسه‌لر بنه ربطى اول مسلمك تلف نفسنى موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اكا دخى رخصت واردر
كورمزميسنكه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ايله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اكا ضرر عظيم عارض اولماز
وهم بو امرلرى كفر ايله امرلرندن اعظم دكل ايكن وقت اكراهده امتناعى افضل ايسه‌ده بنه اظهارى جائزدر
مانحن فيه دخى حكم مزبورى غير متجاوزدر واكر ضعيف اليد اولان بر حربى بر اسير مسلمى سيفله ضرب ايلمك
مراد ايلدكده اهل حرب مسلم آخره سن دخى بديكى آنك يدى اوزره وضع ايدوب برابر ضرب ايده‌لم يوقسه سنى
قتل ايده‌رز ديو اصرار وعناد ايلسه‌لر بو امره امتثالى بر وجهله استحلال اولنماز كه بونده قتل مسلم اوزره بعينه
اعانت واردركه اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم من اعان فى دم امرئٍ مسلم
بشطر كلمة جاء يوم القيامة مكتوب على عينيه آيس من رحمة الله يعنى اول كمسنه كه بر شخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف كلمه ايله اعانت قيله اول كمسنه يوم قيامتده ايكى كوزلرى اوزره بو كمسنه الله تعالى نك رحمتندن
نااميددر ديو يازلمش اولديغى حالده محشره كلور مترجم فقيردر كه شطر بمعنى النصف در ونصف كلمه معناى
كلمه يى مفيد اولماز لكن حديث مذكورده كال قلتدن كنايه‌در ياخود عادت عربدر كه عند قيام القرينه نصف كلمه‌يى
ذكر ومعناى تمامى قصد ايدرلر نته كيم شاعرك قلت لها قفى فقالت لى قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر كذلك حديث نبويده كفى بالسيف شا قول شريفلرنده لفظ شا لفظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فيهده
دخى شطر كلمه مثلا اقتل موقعنده اق ديمكدن عبارتدر انتهى واكر اكابرى بر سيف اوزره دلالت قيل آنكله شو مسلمى
قتل ايده‌ليم يوقسه سنى قتل ايده‌رز ديو اجبار ايلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالى كنهكار اولماز زيرا دلالت سيف
اعمال قتلدن معدود اولمديغندن بشقه دلالت ايتمسه دخى اول مسلمى حجر ياخود غيرى نسنه ايله قتله قدرتلرى
موجوددر و بونده دخى قيد امتثا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولديغنه
ابتنا قيلنور كورمزميسنكه محرم قتل صيد اوزره دلالت ايتدكده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنكدخى اوزرينه
الزام واجرا قيلنور حتى بو بابده قتلنى ارتكابله دلالتدن اجتناب ايلسه بو يله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع بنمش اولمغله ان شاء الله تعالى مأجور ومثاب اولور وعلى هذا اسير مسلمدن اهل حرب قتال مسلمين ايچون
بر سيف طلب ايدوب اولبابده آنى قتله تهديد ايلسه‌لر بنه اعطادن امتناع ايدرسه مأجور واعطا ايدرسه
معذور اولور كورمزميسنكه اهل حرب اكا سيفيكى بزه اعطا ايدرسك شو اسير مسلمك سبيلنى تخليه ايده‌رز ديسه‌لر
اعطاسى مسلم آخرك نجاتى متضمن اولمغله جائز وروا كورلور پس كند ونجاتى متضمن اولدقده جوازى
بطريق الاولى در مؤلف كثير الافضال حكم مذكور اوزره استدلال ده‌دير كه كورمزميسنكه مسلمين اسراء اهل حربى
اوزرلرينه رد ويدلرندن اسراء مسلمينى اخذه جهد ايدرلر وشارح بديع الافصاح مداول دليلى شرح وايضاحده
ديركه اكرچه مبادلهٔ اسراده فقهاى عظام عليهم رحمة الملك العلام بحث وكلام ايتمشلردركه ان شاء الله تعالى
آتى باب المفاداة بالاساره ده ذكر وافهام ايده‌رز لكن ظاهر روايتده جوازى مقرردر ورد اسرا زنده مسلمين اوزره
ضرريدلرينه اعطاء سلاح ايتمكدن اكثردر بو يله ايكن تخليص مسلم ايچون اوزرلرينه رد اسرالرينك جوازى
مقرر اولدقده تخليص مسلم ايچون اعطاء سلاحك جوازى اولى واظهردر انتهى واكر اهل حربدن بر اسير مسلم

مطلب تفسير المترجم بعض كلمات الحديث

مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب

قرار ايتدكده مكاننه عارف اولان اسير آخره بزى آنك مكاننه دلالت قيل آنى قتل ايده‌ليم يوقسه سنى قتل ايده‌رز
ديو اجبار ايلسه‌لر دلالتى بر وجهله جائز وسزاوار كورلمز زيرا تمكين قتل ايلين دلالت مسئلهٔ صيدده واقع
اولديغى كبى من وجه منزلهٔ مباشرتنده در وهم بو دلالت اسير هاربه ظلمى متضمندر كه اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمكن اوله جقلردر و بو مثللو ظلم مسلمه رخصت ويرلمديكى امر متعيندر واكر اهل حرب بر حصن اسلامى
محاصره ايدوب بدلرنده بولنان بر اسير مسلمه بزى شو حصنه ظفر بوله جق بر طريقه ياخود صو يوللرينه
دلالت قيل يوقسه سنى البته قتل ايده‌رز ديو اجبار ايدوب اول دخى دلالتى تقديرى اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمينى قتل وسبى ايده جكلرندن جزمله ياظن غالب ايله خبردار اولسه دلالتى بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز كه بو دلالتله قتل مسلمين وسبى ذرارى يه ونساء مسلمينه ارتكاب حرامه كسب اقتدار ايده جكلردر
كورمزميسنكه بر مسلم سنى البته قتل ايده‌رز يوقسه بزى فلان نام عورته ايصال ايدرسين كه بر آنكله زنا ايده‌ليم
ديو اجبار اولنوب اول دخى كندو دلالت ايتمدكجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتى بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز مانحن فيه دخى آنك كبيدر ومعرفت حقيقتى ممكن اولميان امورده ظن غالب مناب يقينه نائبدر
واكر اهل حرب بر مسلمى اسير ايدوب مسلم آخره خطابله بر شو اسيرى مانند نشانه نصب واكا رمى سهام ايتمك
استرز سن بزى تير وكمان اوزره دلالت قيل تاكه آنكله رمى واول اسيرى قتل ايده‌ليم يوقسه سنى البته قتل ايده‌رز
ديو تهديد وارهاب ايلسه‌لر اول كمسنه اول دلالتنده ان شاء الله تعالى رخصتيابدر زيرا اول اسيرى يدلرنده
بولنوب طريق آخر ايله دخى قتلنه متمكن اولمشلر ايكن تمكين قتلى آنك دلالتنه منوط اولمديغى متبيندر
مكر اول اسير رمى سهامدن غيرى طريقله قتلى مقدورلرى اولميه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمكين
قتلى دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع كورلمز ومسائل محرره قتل صيد اوزره دلالت محرم
اوزره قياسله ايضاح واستيناس اولنوركه بر كمسنه وصولى مقدورى اولميان بر موضعده صيدى
رؤيت ومحرم دخى طريقنه دلالت ايتمكله اول كمسنه واروب قتل صيده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتى
ايچون جزاء قتل صيد واجب اولور كذلك اول كمسنه رمى سهام ايتمدكجه قتلى مقدورى اولميان بر موضعده صيدى
رؤيت وتير وكمانى بولنمامغله محرم كندو تير وكمانى اكا ويروب ياخود بشقه تير وكمانه دلالت ايتمكله رمى وقتلنه
فرصت بولسه بو دخى محرم اوزره جزاء صيدى موجب اولور اما اول كمسنه بر صيد حاضرى كوروب قتلنه
عزيمت برله فرسنه راكب اولوب بر محرمه بنم شو رمحمى بكا وير ديو تكليف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قيلسه
اول كمسنه محرم رمحنى ويرمسه دخى قتل صيده قدرتياب اولمغله محرم اوزره جزاء صيد ايجاب اولنماز لكن حقنده
قتل صيد اوزره اعانته رخصت يوغيكن بو فعلنده صورت اعانت بديدار اولمغله البته بو امتثالنده كنهكار اولور
كذلك اول كمسنه محرمدن استعارهٔ سكين ايدوب صيدينى آنكله ذبحه ابتدار ايلسه بنه صيدى يدنده بولنوب
بشقه سكين ايله دخى ذبحه اقتدارى بديدار اولمغله محرم اوزره جزاء صيد واجب اولميوب همان اعارهٔ سكين ايله
قتل صيد اوزره اعانهٔ صوريه‌سى تحقق ايتمكله كنهكار اولور والله اعلم

باب ما يسع الرجل ان يفعل ايهما شاء * يعنى مجاهد دباغتدار حالت اضطرارده محذورين محظور يندن برينى
اختيار مرخص اولديغى اظهار ايچون بابدر قايق نار در فچانكه مشركين سفائن مسلميندن بر سفينه يى
احراق ايده‌لر قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله تعالى عليهما اوزره على الاطلاق اولبابده مسلمين مخيرين
اولوب ديلرلرسه نار اوزره صبر ايله احتراق وديلرلرسه نفسلرين القاء بحر ايله اغراق ايدرلر زيرا على كلا التقديرين
هلاكلرى متعين وهر تقدير اوزره بر غرض صحيحلرى بولنمق ممكندر كه نارا كرچه اهلاكده سريع التأثيردر
لكن تفريق اعضا ايلديكندن آنده زيادهٔ وجع جايكيردر وما اكرچه اهلاكده بطئ الاثردر لكن آنده دخى
بطؤ هلاكله ازدياد غموم مقرردر واولبابده طبايع ناس اختلاف اجناس اوزره‌دركه بعضيلرى ناردن حاصل اولان
الم جراحتى وسرعت هلاكله استراحتى مادن حاصل اولان غموم و بطؤ هلاك اوزره اختيار و بعضيلرى عكس
قضيه يه اعتبار ايتمكله مسلمين مزبورين ميل احد الجانبيندن مختار قيلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالى اوزره
مسئلهٔ سالفه ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابى دخى وجوه متخالفه اوزره دركه اكر تقديرين دن هر برنده هم اميد
نجات وهم خوف هلاك مقرر ايسه مسلمين مزبورين مخيرلردر زيرا صبر ايدرسه آنده اميد ايلديكى نجاته طالب
ونفسنى مايه القا ايدرسه آنده اميد ايلديكى سلامته راغبدر كه طلب نجات وسلامت اكا مناسبدر واكر على احد
التقديرين هلاكى مجزوم وعلى التقدير الاخر نجاتى محتمل وموهوم ايسه اميد نجات ايلديكى جانبى اختيار ايتمك

اوزرینه قطعی اللزوم مدرکه انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعیله مأمور وقتل نفسی حرام ومحظوردر واکر علی کلا التقدیرین هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القاسی غیر مشروعدرکه زیرا هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیرایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا وهلاک مسلم فعل غیر ایله اولمق فعل نفسی ایله اولمقدن اولی در کورمزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البته نفسکی قتل ایدرسین یوقسه بن البته سنی قتل ایده رم دیو اجبار ایلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز وسزاوار اولماز لکن امام ابوحنیفه رضی الله تعالی جوابنده دیرکه استدامتله برقرار اولان اموردە استدامت انسان ابتداء انشا ایله یکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کبی سفینه ده نار مشرکین کندویه رسیده اولنجیه دک قرار واستدامتی دخی فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه مسئلهٔ اکراهه مقایسه دخی اولنماز که آنده تهدید اولندیغی امر مکروهک وقوعنده تیقنی فعل نفسندن حاصل اولان مکروهده تیقنی رتبه سنه غیرواصلدرکه اکراه ایلین شخص آخر کاهیجه تهدیدینی ایقاع ایتمک قابلدر اما بونده علی کلا التقدیرین هلاکنه تیقنی صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالی مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ایله استشهاد ایدرکه بربرینه متواصل اولان ایکی خانه نک ایکیسنده ده حریق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده وخانهٔ دیکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنک اوزرینه بولندیغی خانه ده تثبت واجب وخانهٔ دیکره تواثبی حقنده غیرواسعدر وبو بابده بعض اصحابمز دیدیلرکه مستشهد علیها اولان مسئله بین الائمه محل خلاف اولدیغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالی نک معتادیدرکه برمسئلهٔ مختلف فیها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فیها ایله استشهاد واولوجهله ایضاح مسئله به اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدرکه بو مسئلهٔ مستشهد بها عند الجمیع مجمع علیهادر وبویله ایکن امام ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختیار وبو مسئله ده ایجاب تثبت واستقرار ایتمکله فرق مسئلتینه مدار اولدرکه بونده ایکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض متجدد یوقدر وانسانک بین الامرین اختیاری انجق هربری برفائده یی مفید اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولی ده بیان سالف اوزره ماایله نار بربرینه متخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر وانسان ایچون هربرنده برفائده حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار ایله قائل اولمشدر واکر برمشرک یدنده اولان رمحیله برمسلمه طعن ورمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ایتمدین اول مشرک اوزره اقتحام وآنی سیفله ضربه قصد اهتمام ایلسه نظر اولنور اکر بو اقتحامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده خلاص ونجاتی مظنون ایسه بوصورتده نزع رمح حکم وجوبده مرهوندر زیرا هرمسلم اوزره اولا نفسندن حسب الامکان دفع ضرر بعده اعداسنه نیل وظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی مستوجبدر واکر جانبین تیقن هلاکده یاخود جراحتی تزاید ایتمک اوزره امید نجاتده برابر ایسه اول مسلم مخیردرکه دیلرسه جسدنده رمحیله اقتحام وسیفله ضرب مشرکه اقدام ایدر ودیلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ایدر زیرا علی کلا التقدیرین رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طریقله میسر ایسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله تعالی بومسئله ایله مسئلهٔ سفینه میانی تفریقده بووجه اوزره تدقیق ایلمشدرکه مسئلهٔ سفینه ده نفسنی بحره القاده ظفر اعدا ناپیدادر اما بو مسئله ده قبل نزع الرمح اقتحامنده ظفر اعدا هویدادر بناء علیه جانبین تیقن هلاکده متساوی ایکن اوزرینه تثبت مقامی ایجاب اولنمایوب مشرک اوزره اقدامی تجویز واستصواب اولنمشدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاک ونجاتنه تحصیل یقین متعذر اولمغله انجق عملی ظن غالب اوزره بنا قیلمق ممکن ومتیسر اولور وبومثللو موردە ظن غالب موقع یقینده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز وواسعدر واکر برمسلم بنفسه بیک مشرک اوزره قصد هجوم ایلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبه وظفر یاخود آنلره ایراث نکایت وکسر ایتمکدن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زیرا بو اقدامنده قصد تنکیل اعدا ایلمشدرکه حسن وجوازی ظاهر وهویدادر وهم یوم احد ده حضور رسالتپناهیده صحابهٔ کرامدن نیجه ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار واقتدار ایتمشلر ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم منع وانکار ایتمدکلرندن بشقه بعضلری اولبابده استیذان ایلدکده آنلری تبشیر شهادتله کامکار ایلمشلردر واکر غلبه وظفر وایراث نکایت وکسردن نا امید ایسه اقدامی بروجهله تجویز وتسدید اولنماز زیرا منفعت مسلمین ونکایت مشرکینه

مؤدی اولماق وجهی اوزره همان هلاک نفسینه تصدی ایتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امر ونهی تفرق اهل منکره بادی اولمیوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جقی عندنده پدیدار اولسه دخی ینه امر ونهیه اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فیه ایله فرقی اولدرکه اول بابده امر ونهی اولنان جماعت بالجمله مسلمین وحقانیت امر ونهینه معتقدین اولملریله امر ونهیک تأثیری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ایده جکی امر باهردر وما نحن فیهده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثیر ایتمیه جکی امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی ایراث نکایت ظاهره ایله شرط وتعیین قیلنمشدر لکن صورت مفروضه ده مأیوس غلبه ونکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیع مسلمینه نیت وایادی موحدینله اظهار نکایت اعدایه بذل غیرت وجهت قیلسه ان شاء الله تعالی بو فعلنه رخصت واردر زیرا کندو یدیله نکایت اعدادن امیدوار اولدقده اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ایادی غیرایله امیدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلک اقدامنده مجرد ارهاب اعدایه طامع ودرون مشرکینه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ینه حقنده جائز وواسع کورلور زیرا معنای مذکور وجوه نکایتک افضلیدرکه آنده منفعت مسلمین اکمل وبومثللو منفعت ایچون هرکس بذل وجود ایلمک احسن واشملدر واکر مسئلهٔ سفینه ده نار مشرکین برمسلمه ملتصق ونارک مس وحرارتی ایله محترق اولدقده نفسنی بحره القادن غیری جای مناص بولنمامغله بالضروره بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ایلسه بو فعلی ان شاء الله تعالی حکم جوازیله اختصاص ایدر زیرا بوصورتده آنی بحره القادن انجق سفینه یه القاء نار ایدن مشرکین اولوب صورت سابقه ده بحره القا فعل نفسی ایله اولوب فعل غیرایله اولمادیغی مستبیندرکه بوصورتده فعل غیرا کا واصل وصورت سابقه ده غیرمتصلدر والقاء غیر انجق وصول فعل غیرایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی رتبهٔ بداهتده متواصلدر کورمزمیسنکه برمسلم ایچون ایقاد نار اولنوب اکا خطابله برسنی سیاطله یعنی قمچیلر ایله تاقتل ایدنجیه دک البته ضرب ایده رز یاخود سن نفسکی شو ناره القا ایدوب تا که محترق اولورسین دیو تهدید عقاب ایلسه لر اول مسلم نفسنی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربنه ابتدا ایدوب اول دخی جزع واضطرار ایله بالضروره نفسنی ناره القا ایلسه بو فعلنک جوازینی رجا ایده رم زیرا بوصورتده نفسنی القا ایتموب القاء ضارب ایله ناره التقا ایتمش اولور وهم الم سیاط اکا فی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله اول مسلم مقتضای طبیعت بشریه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایده رمکه بو فعلنه شرعا رخصت واردر وبو بابده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جلیلدرکه لفتنة السوط اشد من فتنة السیف ان الرجل لیضرب بالسوط حتی یرکب الخشبة قولنده الم سیاطی اعظام وآنکله تهویل ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البته عذاب سیفدن اشددرکه علی التحقیق بررجل سیاطله ضرب اولنورتا که بالضروره صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبی اختیار ایدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرک * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق وآنلر ایله اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفاق مشروع اولمدیغی بیانده باب سابق سلب المسافردر مؤلف دقیقه شناس حکم مزبوردن نزع لباس التباس ایدوب دیرکه مسلمین ایچون اهل شرکدن برطائفه یه اعانت برله انضمام ومعیتلرنده اهل شرکدن اعداسی اولان طائفهٔ آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کورلمز زیرا اول ایکی طائفه دن هربری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسران ایکن مسلم آنلردن برجانبه انضمامله تکثیر سواد واعدالرین دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمک بروجهله شایان کورلمز نکته سی اولدرکه قتال مزبورک غایتی انجق حکم شرکی اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ایچون اولمق سزاواردر کذلک اهل عدلدن برکسنه حقنده خوارجدن برطائفه یه انضمامله حکم خوارجی اظهار ایچون ینه خوارجدن طائفهٔ آخرین ایله قتاله ابتداری لایق وسزاوار اولماز زیرا اکرچه اهل عدلک خوارج مسلمیندن برطائفه یه انضمامله خوارج آخرینی حکم عدله اعاده ایچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهار ایچون اولمغله آندن مقصود معهود استیصال اولنماز لکن مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن خوارجه انضمامله اهل حربدن مشرکینله قتاله اهتمام ایلمک جائزدرکه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ایچون اولمغله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده قتالی طریق حقدن منحرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریقی اثبات واقرار ایچوندر وبو مسئله ده دخی اباحت قتال آنکله مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولمیه اما خوارج مرقومین اولا اهل حربه اعطاء امان ایدوب

مطلب مفاداة الاسراء المسلمين بالاسراء المشركين او الكراع او السلاح

صكره غدر ايله قتاللرنده دامن درميان اولمشلرايسه اهل عدلك آنلره انضماملة قتاللرى جائز وشايان
كور يلمز زيراوفاء عهد وامان واجب عهدهٔ اهل ايماندر حتى رسول الله صلى الله عليه وسلم هرعهدنامه لرنده
وفاءلاغدر فيه لفظ شريفنى تحرير واول وجهله وفاء عهدى ايجاب ونقض عهددن تحذير ايدرلر ايدى لكن
مشركيندن اعطاء امان ايتدكلرى قوم آخرينله معيت خوارجده قتاله جواز واردركه بوقتالده معناى غدر
بولنمايوب همان شوكت اسلامى اظهار وابراز واردروقتال سابقدن متميز انجق غدردن احتراز ايچوندر واكر
اهل حرب يدلرنده بولنان اسراء مسلمينه خطابله سزلر بزمله برابرمشركيندن اعدامز ايله قتال ايديكز ديمكه شتاب
ايلسه‌لر نظر اولنورا كرعدم امتثاللرنده يدلرنده بولندقلرى مشركيندن نفسلرى اوزره خوف ايتمزلرايسه معيتلرنده
مشركين آخرين ايله قتاللرى سزاواراولماز كه مقاتل البته نفسنى خطره القاايده جكى آشكار و بومعنى انجق
قصداعزازدين ياخود نفسندن دفع مكروكين ايچون جائزاوله جغى بديدارايكن قتال مزبورده اظهارشركدن
غيرى نسنه بوقدر مكراعدالرى اولان مشركيندن نفسلرى اوزره خائف اوله‌لر بوصورتده كندو نفسلرندن
ضرر قتلى دفع ايچون معيتلرنده قتاللرى تجويز واستحلال اولنور واكرعدم امتثاللرنده نفسلرى اوزره خوف
ايدرلرسه معيتلرنده قتاللرى جائز كوربلور زيرا بوصورتده نفسلرندن ضرر قتلى دفع ايتدكلرندن بشقه مسلمين
حقلرنده اول مشركينك قتل ايلمك دخى حلال اولمغله قتل مزبور متضمن محذورايسه ده اكراهله ضرورت
تحقق ايلدكده اكااقداملرى جائز بلكه تناول ميته وشرب خمر مثللو كاهيجه واجب دخى كوريلديكنى بى قبل
وقالدر لكن آنلرى اجبارايله سزلر بزمله برابر مسلمينله قتال ايديكز يوقسه سزلرى قتل ايده رزديو اصرارايلسه‌لر
بوبابده امتثاللرى قطعا جائز وسزاوار اولماز زيرا قتال مسلمين حرام لعينه اولمغله امر مرقوملرى برمسلمه سن شومسلم
آخرى بغيرحق قتل ايله يوقسه سنى قتل ايده رم ديو امراولنمق منزلنه تنزيل اولنديغندن اسراء مزبورينك تهديد
مذكورايله دخى قتال مسلمينه اقداملرى تحليل اولنماز اما بوصورتده اكراهلرى اسراء مرقومين مسلمينله
قتال ايتميوب همان صفلرنده برابر واقفين اولملرى اوزره واقع اولسه رجا ايده رمكه امتثال امرلرى حقلرنده جائز
وواسع كوريله زيرا مجرد صفلرنده وقوفله مسلمينه ضررلرى قطعا واصل اولمامغله فعللرى جملهٔ مظالمده
داخل اولمامشدر غايةالامر مسلمين آنلرايله كثرت سواد مشركينى رؤيت ايتدكلرنده برمقدار مبتلاى حزن ودهشت
اوله جقلردر و بوبابده اكراهلرى انجق اخافهٔ مسلمين اوزره اكراه اولوب اول دخى وعيد متلف ايله اتلاف مال
مسلم اوزره اكراهلرى موقعنده واقع اولمغله وقت ضرورنده جائز وواسع كوريلور حتى بوصورتده مشركيندن
كندو نفسلرى اوزره خائف دكللرايسه امر اينسه‌لر دخى صفلرنده آنلرايله برابر واقف اولمازلر زيرا وقوفلرى جنود
مسلمينه باعث ارهاب وقلوب موحدينه القاء رعبله بادى اتعاب اولمغله مسلم بلاضرورة اكا اقدامه رخصتياب
اولماز واكر اهل حرب اسراء مسلمينه بزمله برابراعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرينله قتال ايديكز بعد انقضاء
الحرب سيلريكزى تخليه ايتمموز شرطى اوزره ديو التماس ايدوب اسرا دخى بوقوللرى اوزره صدق وثباتلرين
احساس ايلسه‌لر امتثال امرلرى جائز كوريلور زيرا امتثال مرقوم نفسلرندن قيد اسرى دفعه مقرون اولمغله بوبابده
امتثاللرى سابق الذكر اعدالرى اولان مشركيندن نفسلرى اوزره خائف اولدقلرى صورتده امتثاللرندن
دون دكلدر پس اول بابده امتثاللرى واسع اولديغى مثللو بوباب دخى متوسعدر سؤال اولنورسه كه اهل حرب
اعدالرى اولان اهل حربه غلبه برله آنلردن تحصيل امن ايتدكلرندنصكره قتال مسلمينه توجه ايده جكلرى
ظاهر وكاهيجه اعدالرندن اخذ سلاح وكراع ايدوب آنلرايله مسلمين اوزره متقوى اوله جقلرى باهر ايكن اسراء
مزبورين معيتلرى ايله آنلرى مسلمين اوزره تقويه به نيجه قادراولورلر جوابده ديرز معناى مذكور معيتلرنده
احتمال موهوم واسرمشركيندن نجاتلرى امر مجزوم اولمغله جانب مجزومك رجحانى جمله‌يه معلومدر
كورمزميسنكه اهل حرب امام المسلميندن كندو يدلرنده بولنان اسراء مسلمين عددى اوزره اسراء مشركينى
اعطا ياخود كراع وسلاحدن شومقدارينى ايفا ايتمك اوزره مفاداته طلبكار اولسه‌لر بوبابده مأخوذلرى ايله مسلمين
اوزره كسب قوت ايده جكلرى بديدارايكن بنداسراء مسلمينى تخليص ايچون مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولور
لكن بزاره مسلمين اوزره قتال ياخود تكثير سواد رجاله اعانت ايديكز بعدانقضاء الحرب سبيللريكزى تخليه ايتموز
شرطى اوزره ديو افادهٔ حال ايلسه‌لر امتثال امرلرى استحلال اولنماز زيرا قتال مسلمين بروجهله حلال اولمديغى
بشقه خوف هلاك اولسه ضرورت تحقق ايتمديكه قلوب مسلمينه القاء رعب ده دخى رخصت ومجال يوقدر
وصورت مفروضه ده ضرورت معهوده غير موجوده در واكر بزمله برابر مشركيندن اولان اعدامز ايله قتال

ايديكز بعدالحرب سزلره اكرچه اهل و بلاديكزه عودته رخصت ويرمزز لكن بزم بلاديمزده قيد وبنددن
سزى اطلاق ايتموز شرطى اوزره ديو بسط مقال ايلسه‌لر امتثال امرلرى بروجهله حلال اولماز زيرا اسراء
مرقومين نفسلرى اوزره آمنين اولوب تلف نفس ياخود تلف عضولرندن خائفين اولمدقلرندنصكره بلاد كفارده
محبوس قاللرايله زندانلرنده مأيوس قاللرى مياننده فرق معتبر غيرمستبيندركه على كلا التقديرين انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنين ايله حزين وغمكين اوله جقلردر پس ضمننده منفعت ظاهره استحصال
اولنمازايكن امتثاللرى تجويز واستحلال اولنماز لكن بوصورتده اسراء مزبورين نفسلرى اوزره خوف هلاكه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قيد وبند ايله كرفتار محنت وبلا اولوب اهل حرب دخى بعدالحرب اول محنتدن
تخليصلرين التزام ايلسه‌لر بوبابده قتاللرنده محنت مرقومه‌يى دفع ايتمك كبى غرض صحيحلرى بولنمغله امتثاللرى
حرام اولماز واكراهل حرب اسباب مذكوره مثللو برسبب ايله سبيل اسراء مسلمينى تخليه برله داراسلامه
رجوعلرينه رخصت ويروب اسرادخى بعض اموالليرين ولو بطريق السراخذه قدرتياب اولسه‌لر اول مالى
اخذ وداراسلامه اخراجلرى تجويز واستصواب اولنور زيرا سبيللرى تخليه اولنسه دخى داراسلامه خارج
اولمدقجه يدلرنده اسيراولمرايله حين قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلرى غدرامانى متضمن اولميوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبيلندن اولمغله حاللرى دارالحربده متلصصين اولان مسلمينك
احواللرى ايله تسويه وتنظير اولنور حتى مأخوذلرين داراسلامه احراز ايتدكلرنده اهل منعه ايسه‌لر ايچندن
خمسى افراز وباقيسنى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيمه سرآغاز اولنور زيرا احراز مأخوذلرى انجق داراسلامه
رسيدهٔ تمام اولمشدر كذلك اسراء مزبورين يدلرنده اسير بولندقلرى اهل حربله برابرينه اهل حربدن قوم آخرين
ايله قتاله قيام واموال مزبوره‌يى اول قوم آخريندن استغنام ايدوب يدلرنده بولندقلرى اهل حرب اول امواله
مطلع اولمامغله بعدالخلاص داراسلامه اخراجله بكام اولسه‌لر بوفعللرى دخى تجويز واموال مرقومه
وجه مشروح اوزره كندولره انعام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره‌يى اهل حربدن اخذ ايتملرى ايله
اهل حربدن خذايلين مسلميندن اخذ ايتملرى متساوى الاقدامدركه اموال مزبوره فى الاصل اموال مشركين
اولمغله داراسلامه اخراج ايتمدكجه آنده احرازمسلمين ناتمام واكا انجق احرازايلين مالك اوله جغى وارستهٔ قيد
ابهامدر واكراهل حرب اسراءمزبورينه بزمله برابراعدامز اولان اهل حربله قتال ايدرسز غنائمى بالتمام بزلره تسليم
ايدوب سزلر ايچندن هيچ نسنه اخذ ايتمك اوزره بزلر دخى سبيللريكزى تخليه ايتمك اوزره ديو مواعده ايتشلر اولوب
صكره اسراء مزبورين اول غنائمى اخفا برله داراسلامه اخراجده فرصتياب مساعده اولسه‌لر بو دخى
مسئلهٔ سابقه ايله برابردر زيرا بوشرطك نهايتى غنائم مرقومه اموال اهل حربه ملتحق اولمقدر وبرقريبا بيان
ايلديك كه اهل حربله بينلرنده امان اولميوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغله وقت
قدرتده اموال قديمه‌لرين دخى اخذ ايتملرى جائز وحكم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبيللريكزى تخليه
وسزى بلاديكزه ارسال ايده رز بزم اموالمزدن هيچ نسنه اخذ ايتمكز شرطى اوزره ديمكله معاهده
ايلسه‌لر بوصورتده اموالليرندن هيچ نسنه اخذ ايتملرينه شرعا مساعده اولنماز زيرا اموال اهل حربه ترك
تعرضلرين شرط والتزام ايتمشلردر وحديث نبويده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرينه الزام اولنور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ سابقه ده تسليم غنائمى شرط والتزام ايتمشلرايكن
بنه اعدالرى اولان اهل حربدن اخذ ايلدكلرى غنائمى اخفا برله داراسلامه اخراجلرى جائزدر ديو ذكر
واعلام ايلديكز جوابده ديرز كه مسئلهٔ سابقه ده اهل حربك اسراء مزبورين اوزره شرط صحيحله شرط
وتقديم ايلدكلرى انجق اهل حربك كندو غنائملرين اسرا كندولرينه تسليم قيلمقدر وغنائم اهل حرب
انجق اعدالرندن بانفسهم اخذ وجلب ايلدكلريدر يوقسه اسرانك اول اعدادن اخذ ايلدكلرى مغانم
معيت قتال ايتدكلرى اهل حربك غنائمندن دكلدر زيرا غنائمده ثبوت شركت احكام اسلاميه دندر واحكام
اسلاميه منعهٔ مشركينده غيرثابتدر ومنعهٔ مشركينده ثابت اولان هركس كندو مأخوذينه احق اولمقدر پس
بوتحقيقله اسرانك غنائم مزبوره‌لرين اخفالرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ايتدكلرى عندبمزده محقق
اولمشدر بعده مؤلف كريم الخصال ايادى اهل حربده اسير اولنلرحقلرنده دخى مخالفت شرط مصرح حلال
كوريلديكن بيانه توجه واقبال ايدوب ديركه اسراء مرقومين سجون اهل حربده مسجونين ايكن اهل
حرب آنلره بزلر سزلرى زندانلرمزدن اخراج ايدوب بلاديمزده اقامتكز اوزره سزلره اعطاء امان ايده رز بزلردن

اسرزه بلاد بكزه عودتكزده رخصت اولمامق اوزره وسزلردخى سزاوجهارا بزلردن بركسنه يى قتل و بركسنه نك
مالنى اخذ ايتمك اوزره ديو خطاب واسرا اظهار رضا ايله قطع جواب ايلسه لركركدركه وفاء شرطى اوزرلرينه
استيجاب ايده لر زيرا بطريق النص التزام شرطه قائل اولدقلرنده ايچلرنده مستأمنين منزلنده نازل اولمشلردر
كورمزميسنكه شرط مرقومى قبول ايتمكله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتى
بومعاهده دن صكره اهل حربك مسلميندن اخذ ايتدكلرى برعبده ظفر بولسه لر آنى دخى اخذ ايتملرى سزا وار
اولماز كه عبد مذكور شمدى مال اهل حرب ايدوكى بديدار حتى يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر ملكلرنده ابقا
اولنه جغى آشكاردر اما اسير ايتدكلرى برحره ياخود مدبره يه ظفر بولسه لر آنى اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده
بر ضرر شرعى كورمزمكه شرط اهل حرب انجق مالرينه عدم تعرضلريدر حال آنكه حره ومدبره يه مالك
اولمامشلردر كذلك مسلميندن اخذ ايتدكلرى كراع وسلاحه فائز اولسه لر آنلر دخى شمدى اموالرندن اولمغله
آنلره دخى تعرضلرى جائز اولماز واكر اهل حرب اسراء مرقومينه سزلر كندو بلاد بكزه كيديكز آمنلرسز ديو
خطاب ايدوب لكن اسرا دخى تأمين اهل حربى متضمن اولان بركلامله رد جواب ايلمسه لر بو صورتده اهل حربى
قتل ومالرينى اخذه شرعا رخصتياب اولورلر زيرا اسرا عدم تعرضلرينى شرط والتزام ايتمشلر ايكن اهل حرب
شرط وتعيين ايلمسه لر دخى اوزرلرينه الزام اولنماز اما مسلميندن برجماعت دخول دار الحرب ايچون كلوب اهل حرب
دخى آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديملرى ايله داخل اولوب كندولر شرط تأمينى التزامه قائل اولمسه لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر كه برشيئه تعرضلرى غير لايقدر زيرا بونده على طريق الاستيمان كلوب داخل
اولملرى نفسلرى اوزره اشتراط عدم غدرى تصريحلرى منزلنده نازلدر لكن اسرا يدلرنده مقهور بر اولوب
مستأمنين اولمدقلرندن حقلرنده معناى مذكور غير حاصلدر واكر اهل حرب اسراء مزبورينه خطابله سز بزمله
برابر اهل حربدن اولان اعدامز ايله قتال ايديكز بلاديكزه رجوع ايكز ايچون سبيللريكزى تخليه ايتمز اوزره
سز دخى اعدامزدن هرنه يه ظفر بولورسكز خاصة سزك اولوب بزم ظفر بولدقلريمزه سز تعرض ايتمك اوزره
ديو ايجاب واستيجاب ايتدكلرندن صكره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرينه نهايجه اخذه فرصتياب اولسه لر
بوبابده التزام ايتدكلرى شرطه وفا واجب اولمغله اخذلرى تجويز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه ده
اهل حرب اسرايه كندو مصابلرينى تسليم ايدوب آنلر دخى دار اسلامه ياخود دار الحربده بولنان عسكر مسلمينه
اخراجه اهتمام ايلسه لر اموال مزبوره بلا تخميس آنلره تخصيص اولنوب فارس وراجل على السويه اقتسام
ايدرلر زيرا اصابتلرى حكم شركت اوزرلرنده ظاهر ايكن تام اولمغله احرازلرى دخى دار شركده اهل حربك آنلره
تسليمى هنكامنده رسيده تمام اولمشدر وهم اصابتلرى منعه اهل شركده حاصل اولمغله من وجه اهل شركك
اخذ ايدوب صكره طيب نفسلرى ايله اسرايه تسليملرى حكمنده داخل واولوجهله اسرايه هبه ايتدكلرى مالك
منزلنده نازل اولمغله منعه مسلمينه اخراجلرندن اقدم اكا مالك اولدقلرندن حكم غنيمت اكا شامل اولماز حتى مصيب
انجق بعض اسرا ايسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قيلنور زيرا بوبابده سبب تمام حق انجق مصيبك تسليم
مشركينه مقارن اولان اصابتيدر و بوسببده شركت آخرين يوقدر اكرچه غير مصيب منعه مسلمينله احرازده
شركتله غنائمده مشاركت ايدر لكن قربا بايان اولنديغى اوزره منعه مسلمينه احرازك بومحلده تأثيرى يوقدر
واكر مشركين اسراء مزبورينه اوزره سزلردن قنقيكز اعدامزدن برشيئه ظفر بولورسه جمله كز ميانده مشترك
اولسون ديو شرط والزام ايدوب اسرا دخى قبول والتزام ايدرلرسه بوصورتده مصيب انجق بعض اسرا ايسه ده
بينلرنده على السويه اقتسام ايدرلر زيرا اهل حرب انجق جماعت اسرايه تسليم ايتمش اولملريله مال مزبور
شمول مال موقعنده واقع اولوركه اهل حرب آنى كندو مالرندن اول جماعته هبه ايدوب ايچلرندن بعضلرى
رضاء باقين ايله قبضنه مسارع اوله واكر اهل حرب اسرا اوزره القاء كلامله بزلر وسزلر هرنه يه اصابت ايدرسك اول
مصابك نصفى بزم ونصفى سزك اولسون ديو شرط والزام ايدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفة اقتسام ايتدكلرندن
صكره اسراء مزبورين قدوم دار الاسلامه اقدام ايلسه لر نصف مرقومى بلا تخميس بينلرنده تسويه اوزره تقسيمه
اهتمام اولنور زيرا كرك تخميس وكرك فارسى راجل اوزره تفضيل البته خاصة غنيمتدر وغنيمت دخى اهل حربدن
على وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورين اموال مرقومه يى اخراجده انجق تسليم مشركينله متمكن
اولدقلرندن اوليا بده انتفاء معناى قهر امر متعيندر اما اسراء مزبورين اهل حربك طيب نفسلرى معدوم ومطلع
اولسه لر يدلرندن اخذ ايده جكلرى مجزوم ايكن اموال مرقومه يى كتم واخفا ودار اسلامه اخراج وايفا ايتمش اولسه لر

بونده

بونده اموال مرقومه تخميس اولنوب باقيسى سهام غنيمت اوزره اخذ واستيفا ايدرلر زيرا بونده اصابتلرى طريق قهر ايله
حاصل وسبب حقلرى انجق منعه مسلمينله احرازده تام وكامل اولمشدر و بو مسئله ده مصاب اسرا كندو غنائملرى
اولمغله آنى كتم واخفاده معناى غدر متعدمدر اما مسائل سابقه ده ذكر اولنديغى اوزره على وجه الغدر اخذ واخراج
ايلدكلرى كركدركه تخميس اولنمايوب حكم غنيمتده ادراج اولنميه زيرا على وجه الغدر اخذلرى حلال اولميوب بلكه
مسلمين مستأمنينك على وجه التلصص ماخوذلرى منزلنه انزال اولنور بناء عليه امام المسلمين اوزره لازمدركه اموال
مرقومه يى اصحابنه رد ايله اسراء مرقومينه على سبيل الفتوى امر وتنبيهى ملتزم اوله واكر اهل حرب اعدالرى اولان
اهل حرب آخر بنله قتال ايچون اسراء مرقومينى خاصة ارسال وتقديم وايچلرنده احكام مسلمينى اجرا ايتمك اوزره آنلردن
برينى اوزرلرينه تأمير وتحكيم وغنائملرينى دار اسلامه اخراج ايچون كندولره تسليم ايلسه لر بوصورتده اهل حربك
تهديد وعدم تهديدلرينه نظر اولنمايوب همان مباشرت قتاللرى تجويز وتعميم اولنور زيرا قتاللرى اظهار احكام
مسلمين اوزره اولمغله من قبيل الجهاد ايدوكى مستبيندر بو تقدير اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلرى افراز
وباقى سهام غنيمت اوزره بينلرنده تقسيمه سزا آغاز اولنور زيرا بوبابده مصابلرى حكم غنيمتده داخل اولمغله آنده تأكد
حقلرى دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربدن اهل اسلامله موادعين اولان برقومك
بلادلرندن امرا رعسكر واهل حربدن قوم آخر بنه شبخون ايچون طلبكار رخصت اولوب آنلر دخى رخصت
و برمكله تكميل مصلحت ايلسه لر بوصورتده مصاب عسكرك تخميسى تقديم و باقيسى بينلرنده سهام غنيمت اوزره
تقسيم اولنور واكر مسئله مفروضه ده اسراء مزبورينى حين ارسالده مصابلرينك نصفى ياخود تمامى اسرانك
اولميوب كندولرك اوله جغنى شرط وتقييد ايدوب لكن اولبابده عدم امثاللرى تقديرى اوزره اسرايى تخويف
وتهديد ايتمسه لر بو قتاللرى اهل حربه مسلمين اوزره اعانتى متضمن اولمغله تجويز وتسديد اولنماز كورمزميسنكه
اسرا بو قتاللرنده كراع وسلاحه ظفرياب اولسه لر اهل حرب شرط ايلدكلرى نصفى ياخود تمامى يدلرندن اخذ
وانتهاب وآنكله قتال مسلمين اوزره قوت ومكنتلرينى اكتساب ايدرلر مكر بوصورتده اهل حرب بعد تحصيل المرام
سبيل اسرايى تخليه برله دار اسلامه خروجلرينى شرط والتزام ايده لر بوبابده اهل حربه ويردكلرى سبى وكراع
وسلاحه مفادات نفسلرى منزلنه تنزيل اولنمغله امثال امرلرى تحليل اولنور و بوصورتده بعد خروج دار الاسلام
قيمه غنيمتلرى بعد التخميس سهام غنيمت اوزره بينلرنده اسهام اولنور زيرا اصابتلرى اظهار حكم اسلامه مقرون
وحين اصابتلرنده مشركين معيتلرنده بولنمايوب منعهلرى انجق منعه مسلمين اولمغله مصابلرنده تأكد حقلرى
تسليم مشركينله اولميوب انجق احراز دار اسلامله رونمون اولمشدر واكر بو مسئله ده مصابدن سبى وكراع وسلاحى
اسرايه وماعدايى كندولره شرط ايتمش اولسه لر بو معاملهلرى اعطاء مالله مفادات نفسلرى منزلنه تنزيل اولنمغله
امثال امرلرى بطريق الاولى تحليل اولنور اما بوصورتده اسرايه مصابكزك نصفى ياخود تمامى سزكدر بشرط
آنكه سز دار اسلامه خارج اولميوب مصابكزى دخى اخراج ايتميه سز ديو شرط والزام ايلسه لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادجه امثال امرلرى حرام اولور زيرا بو امتثاللرنده تحصيل منافع مشركين موجود
ومقابلهسنده خلاص مسلمين مفقود اولمغله بلاضرورة جواز قتاللرى نابود اولمشدر والله اعلم

باب ما لا يكون لاهل الحرب من احداث الكنائس والبيع و بيع الخمور * يعنى اهل حربك بعد قبول الذمة يهودلرى
امصار مسلمينده احداث كنيسه ونصاراسى احداث بيعه ايتمكدن ممنوع و بيع خمور ايتملرينه مساعده مسلمين
غير مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر توبه بن نمر الحضرمى جنابلرندن مروى در كه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرى لا خصاء فى الاسلام ولا كنيسة بيورمشلردر وخصا واخصانك معنالرى واحد وروايت
حديث مذكوره لفظيدن هر برى ايله واردر و بيان معنالرنده ايكى قول واردر قول اول حقيقت معناسى اوزره انسانك
خصيهلرينى نزع ايله قوت جماعنى دفعدر ولفظ حديث اكرچه صيغه نفيله واقع اولمشدر لكن آنكله مراد اخصاء
بنى آدمدن نهيدر وصيغه نفيله اراده نهيده قصد مجاز اولمغله نهى صريحدن ابلغيتله ممتازدر واخصاء بنى آدم
نص قرآنله حرامدر حتى ابليسدن حكايه اوزره وارد اولان ولآمرنهم فليغيرن خلق الله يعنى البته بن بنى آدمه
امر ايدرم آنلر دخى بنم امرمله البته الله تعالى نك خلق ايلديكى وصفى تغيير ايدرلر آيت كريمه سنده تغيير
خلق اللهدن مراد اخصاء بنى آدمدر ديديلر پس اخصاء بنى آدم مقتضاى امر شيطان اولدقده فحشا و منكردن
اوله جغى نمايادر وهم اخصاء بنى آدم البته مثله در ورسول الله عليه السلام كلاب عقوره دخى مثله دن نهى
ايتمشلردر وقول ثانى على طريق التجوز بمعنى التبتلدر و تبتل راهبلركبى نفسنه جماع نسايى حرام قيلمقدر

وعثمان بن مطعون بعض رفيقلری ایله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نهی ایتمشلردر وحدیث مذکورده کنیسه‌دن مراد امصار مسلمینده احداث کنایسدرکه اهل ذمت آندن ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدکده معنای مذکوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذکر وروایت قیلمشدر وامیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرویدرکه اقلیم خراسان وغیریدن مسلمینک فتح ایلدکلری بلادده احداث کنایسدن بالکلیه اهل ذمتی منع ایده‌رم اماقدیما یدلرنده بولدیغم کنایسدن برشیئی اول موضع امصار مسلمیندن بر مصر اولدقدنصکره احداث ایتدکلری معلوم اولمدقجه هدم ایتمزم دیمشدر زیرا بلاسبب موجب ازقدیم یدلرنده بولنان نسنه‌یی تغییر ایتمک غیر جائزدر وبر موضع امصار مسلمیندن اولوب اظهار شعائر اسلام ایچون متهیء اولدقدن صکره آنده احداث کنایسه رخصت ویرمک مسلمی بعد الارتداد ثبات شرکه اوزره تقریر واثبات حکمنده اولمغله بو دخی قطعا غیر جائزدر واگر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضیلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت مسلمینه دخول واوزرلرینه احکام مسلمین جریان وحلول ایتمکه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمین اوزرینه واجبدرکه اظهار مساعده ایله مرامارین ممضی اوله زیرا عقد ذمت قبول اسلام کبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب مسلمیندن اوزرلرینه عرض اسلام ایتمرلرینه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولدیغی کبی طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدر نکته‌سی اولدرکه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع اولان امورلرنده احکام اسلامی التزام ایدوب صکره محاسن شریعت مطهره‌یی رؤیتله کاهیجه میل اسلام ایده‌جکلردر پس طلب ذمتلرینه مساعده ایتمامده ارفق طریقیله دعوت دینی اتمام واردر حتی اهل نجران طلب ذمت ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مطلبلرینه اجازه واجابت ایدوب بهر سال جانب مسلمینه ایکی بیک حله یاخود شک راوی اوزره بیک ایکیوز حله ویرمک اوزره مصالحه ایله اتمام مصلحت بیوره‌شلردر وعلی هذا مسلمین دخی اهل حرب ایله وجه مشروح اوزره مسالمین اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام کبی نیجه قری ومداین اوزره شامله ایسه مسلمین ایچون داررلندن وارضلرندن برشیئی یدلرندن اخذ ایتمک ومنزللرنده اوزرلرینه نزول ایتمک کبی معامله‌لری حکم جوازده داخله اولماز که جماعت مزبوره عهد وصلحه نائله اولمشلردر حتی منادی رسول خدا علیه من التحیات ماهو ازکی واندی یوم خیبرده لااحل لکم شیئا من اموال المعاهدین دیو ندا ایدوب اموال معاهدیندن برشیئی سزلره حلال کورمزم مضموننی طرف نبویدن مسلمینه اظهار وابدا قیلمشدر وهم قبول ذمتله میل واقباللری انجق حقوق واموللری مسلمینک حقوق واموللری کبی اولمغیچون درلاما اراضی مزبوره ایچنده برفردک ملکی اولمیان ارض مواتی مسلمین اتخاذ مصر ایتمکه اشتغال ایلسه‌لر بو معنی استحلال اولنور زیرا بونده املاکلرندن برشیئه تعرض بولنمدیغندن بشقه دیارلرنده احکام اسلام اجرا اولنمغله جمله‌ء دار اسلامدن اولمغله موات اراضیلری وابتداء رأی امام اولمشدر قال علیه السلام الاان عادی الارض لله ولرسوله ثم هی لکم منی مترجم فقیر دیرکه عادی تشدید یا ایله عاده نسبتدرکه عاد قوم معروف قدیمدر قاموسده وعاد قبیلة والشیء العادی القدیم دیو تفسیر ایتمشدر ومعنای حدیث ای امت واصحابم آگاه اولکزکه اراضی عادیه یعنی کسنه‌نک ملکنده داخل اولمیان اراضی قدیمه الله تعالینک ورسولینکدر صکره بندن سزلره اعطا اولنوردیمکدر انتهی ومسلمین وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ایلدکلرنده قربنده اهل ذمتک قراسی بولنوب مصر مزبورک بیوتی تکثر ایتمکله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محیط وشامل اولسه قرای مزبوره مصر مرقومه‌ده داخل قیلنور بوصورتده قرای مزبوره‌ده کلیس یهود یاخود بیع نصاری یاخود آتشکده‌ء مجوس وار ایسه علی حالها ابقالری سزاواردر زیرا سکانی اهل صلح اولوب معبد قدیملری خصوصنده ترک تعرضه مستحق اولدقلرندنصکره موضع مرقوم مصر اولمغله حکم سابقه تغیر متحقق اولماز کورمزمیسنکه سکان مزبورینه املاکلرین اخذ یاخود مسکنلرندن ازعاجله تعرضمز لایق اولماز که عقد صلحله عدم تعرضه مستحق اولمشلردر لکن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بیعه وکنیسه‌یه عزیمت قیلسه‌لر اواباده آنلره رخصت ویرلمز زیرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعیاد قیلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره امصار مسلمیندن اولمشیکن احداث مذکور اوزره آنلری تمکین ایلمک مسلمین اوزره ادخال وهن بادی یاخود بحسب الظاهر مسلمینله معارضه‌یه مشرکینی تمکین ایتمکه مؤدیدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک حدیث سابقده ولاکنیسة قول صحت ردیفلرندن مراد شریفلری اشبو معنای لطیفدر توضیحی اولدرکه قبول ذمت

ایتمزله موضع قرالری دار اسلام اولدقدنصکره آنده بولنان کنائس ابقا وتقریر اولنوب اول جهتله آنده حقلری متأکد ومتقرر اولمغله صکره‌دن مصر اولمق کبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قدیملری متغیر اولماز اما احداث کنایسده حکم مسئله بشقه‌در نظیری شول حکم شرعیدرکه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ایله آنی امضا ایدوب صکره رأیی اول حکمندن متحول اوله بوصورتده حکم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نک مثلی ظاهر اولسه اول بابده حکمی رأی ثانیسی اوزره بنایه قادر اولور لکن قرای مرقومه‌نک سکانی فی الاصل اول موضعده بیع خمور وخنازیری اظهار ایده‌کلمشلر ایسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زیرا بیع مزبور نوبنو انشا قیلدقلری تصرفات حادثه‌دندر بوقسه بیعه وکنایس کبی ابنیه‌ء غیر محدثه‌دن دکلدر ومبسوطده بیان ایلدیکه اهل ذمت امصار مسلمینده بیع خمور وخنازیری اظهاردن منع وخمور وخنازیری علی وجه الظهور والشهره ادخالدن ردع اولنورلر وبو حکم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر وهم مصالحه مزاستخفاف دین ایتملری اوزره اولمدیغی ظاهر ایکن بیع مذکور فسق اولوب امصار مسلمینده اظهار فسق ایتملری استخفاف دینی متضمن ایدوکی باهردر کذلک بیراملری حلول ایدوب کنایس قدیمه‌لرنده اخراج صلیب ایدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما کنایسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمینه بادی اولمغله آندن ردع اولنورلر لکن صلیبلرین مصردن خارج مصره اخراج ایدرلرسه دیلدکلری منوال اوزره حرکتلرندن ازعاج اولنمازلر یعنی بشرط آنکه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعیده‌ده مسلمیندن تمایز ایده‌لر زیرا فناء مصر حکم اقامت جمعه واعیادده درون مصر ایله برابردر حتی نوادر ابی سلیمان الجوزجانیده ذکر اولنمشدرکه امام المسلمین یوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحته مسلمینله بعض افنیه‌ء مصره خارج اولسه آنده مسلمینله اداء صلوة جمعه جائز کوریلور پس مسلمینک بو مثللو شعائر اسلامی اظهار ایده‌جکلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آیین کفر ایتمکدن منع ایلمک لازمدرتاکه بحسب الظاهر مسلمینله مقابله ومعارضه‌لرین مستلزم اولمیه کذلک درون کنائس قدیمه‌لرنده ضرب ناقوس ایتدکلرنده منع اولنمیوب خارج کنائسده ایدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمینه مقابله ومعارضه‌لرین متضمن اولمغله دفع اولنورلر اما قریه‌لرده وامصار مسلمیندن برمصر اولمیان موضعلرده بعض مسلمین ساکنین اولسه‌لر دخی احداث کنائس واظهار آیین کفر ایتملرندن ممنوع قیلنمازلر که موضع مرقوم اقامت جمعه واعیاد کبی اظهار شعائر اسلام ایچون موضوع اولمامشدر لکن ائمه بلخدن جمع کثیر عاملهم الله تعالی بلطفه الکبیر دیدیلرکه امام محمد والاجناب مسئله‌ء مزبوره‌ده کرک بوکتابنده وکرک مبسوطنده کندو بلده‌لری اولان کوفه‌نک قریه‌لرینه نظر ایدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ویرمشلردرکه قرای کوفه‌نک عامه‌ء سکانی اهل ذمت وروافض ایدوکی شهرتیابدر اما بزم دیاریمز اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذکوره‌دن امصارده منع اولندیغی کبی قراسنده دخی ردع اولنورکه قرای مزبوره مسلمینک امصارده مجمع جماعت مسلمین وموضع جلوس واعظین ومدرسیندر وائمه‌ء بلخ فرق مشروح المآللری اوزره مؤلف کریم الخصالک بوکتابنده واما المصر الذی الغالب علیه اهل الذمة مثل الجیرة ونحوها لیست فیها جمعة ولاحدود تقام فانهم لایمنعون من احداث ذلک فیها یعنی شول مصرکه قرب کوفه‌ده بولنان جیره وغیریلری کبی غالب سکانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعیه اقامت اولنمیه آنک کبی امصارده دخی اهل ذمت احداث کنایس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر دیدیکی قول حکمت اشتمالی ایله استدلال ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه وجه استدلاللری اولدرکه مؤلف دقیق التحقیق عدم منعلرین غالب سکانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعلیق ایلمشدر خلافنده وجوب منعلری بطریق المفهوم منفهم اولور وبو کتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ایدوکی سابقده منقش ومرتسم اولمشدر انتهی وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بکرمه الانسی دیرکه مشایخ دیاریمز اهل ذمت قریه‌لرده امور مذکوره‌دن علی کل حال منع اولنمازلر دیو بسط مقال ایدوب مدعای منسوج المنواللری اوزرینه مؤلف کثیر النوالک بوکتابنده القری التی اهلها مسلمون الاانها لیست بامصار فیها جمع وحدود اذا اشتری قوم من اهل الذمة فیها منازل واتخذوا فیها الکنایس والبیع واعلنوا فیها بیع الخمور والخنزیر لم یمنعوا من ذلک لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدین فیه من الجمع والاعیاد واقامة الحدود وتنفیذ الاحکام یعنی شول قریه‌لرکه سکانی مسلمین اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان منازلی اشترا ایدوب ساکن اولسه‌لر وآنده بیع وکنائس احداث ایلسه‌لر وبیع خمور وخنازیری اعلان قیلسه‌لر

منع اولنمازلر زیرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احیاء جمعه واعیاد واقامت حدود وتنفیذ
احکام مثللو معالم دینی اقامته محل اولمق اعتباری ایله در دیدیکی مقال ملبس الا تنقالی ایله استدلال ایلدیلر
مترجم فقیردیرکه بونلرك وجه استدلاللری واضح وجلی وغبار اشتباهدن منجلیدر ومؤلف جلیلك بوقول جمیلنده
تنفیذ احکام قریه لرده جاری اولمیوب امصاره مخصوص ایدوکنه دلیل واردر وادب القاضی نام کتاب بلاغت
نماسنده دخی بومعنایه رمز وایما ایلمشدر لکن امام خصاف تنفیذ احکامده قری حکم امصارده در دیو ذکر خلاف
ایلمشدر وبز بومسئله نك بیانی شرح المختصرده اعلان ایلدیك والحاصل اهل ذمت امور مذکوره دن امصارده
وافنیهٔ امصارده منع اولنوب اکثر سکانی اهل ذمت اولان قریه لرده ردع اولنمازلر اما مسکن مسلمین اولان قریه لرده
بیان ایلدیکمز منوال اوزره بین المشایخ اختلاف اقوال واردر واکر اهل حربدن بردارك اهالیسی طالب ذمت
اولدقده مسلمین اول قومك مداین وامصارلرنده بولنان بیوت ومنازللرین کندولر ایله اقتسام ایتمکی اوزرلرینه
اصل صلحده شرط وتعیین ایلسه لر بومعامله لری تجویز وتحسین اولنور زیرا اوزرلرینه تملك منازللرین شرط
قیلمق همان مال آخری اداء لرین شرط قیلمق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بینلرنده معلوم اولدقده جائز
وواسع کوریلور بوصورتده مسلمین مداین وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلری منازللرینه نازلین اولدقلرنده
اول موضعده بیع خمور وخنازیری اعلان وتزویج محارم ایتدکلری مستبین اولسه موضع مرقوم ایچنده اداء جمعه
واقامت حدود اولنان مصر مسلمین اولمش ایسه فی الاصل اعلان ایده کلدکلری ذکر اولنسان مثللو آیین کفری
اظهاردن منع اولنوب احداث کنایسدن دخی تمکین اولنمازلر زیرا مسلمین بعد الصلح احداث سکنی ایتملریله امصار
مسلمیندن اولمغله موضع مذکور ذکری سبقت ایتدیکی اوزره قرای اهل ذمتدن ایکن مصر مسلمین تکثیر
ایدوب آنی احاطه ایتمکله حکم مصرده داخل اولان موضعك حکمنه نظیر وقرین اولمشدر پس اولبابده ذکر
ایلدیکمز جمیع احکام بوبابده دخی ظاهر الاستحکامدر واکر اهل ذمتك کنایس قدیملرندن برکنیسه منهدم اولسه
آنی کالاول بناسنه مقتدر اولورلر که اول عرصه ده حقلری آنی تهیئه وتعیین ایتدکلری مصلحتلری ایچون متقرر
اولدقدنصکره حق مزبور انهدام بنا ایله متغیر اولمز وبعد الانهدام بناء ثانیلری احکام شرعده بنا اوله مماثل
ومدانیدر واکر کنیسه لرین مصرك برموضعندن موضع آخرینه قصد تحویل ایلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمین
تجویز وتحلیل اولنمز زیرا موضع ثانی اظهار احکام اسلام ایچون اعداد وترتیب اولنمشیکن اظهار احکام شرك
ایچون اعداد وترتیبی اولبابده مسلمین ایچون نهو بعض مال اینسه لر دخی تجویز وتقریب اولنمز نظیری شول مرتد درکه
مسلمین ایچون اعطاء مالله ارتدادی اوزره ثباتنه طلبکار اوله اکا مساعده بروجهله سزاوار اولمدیغی کبی بونده
دخی سزاوار اولماز کورمزمیسنکه اهل ذمت کنیسه لرین فی الاصل مسجد مسلمین اولان برموضعه نقل وتحویل
ومقابلنده مسلمین ایچون مسجد قدیملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنی شرط وتأصیل ایلسه لر اولبابده
مساعدهٔ مسلمین تحلیل اولنورمی البته تحلیل اولنماز واکر امام المسلمین اهل حربدن برقوم اوزره وار اضیلری اوزره
استیلا ایدوب آنلر یله عقد ذمتی رأی وتصمیم ایلسه جائز ومستقیم کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
سواد کوفه یی فتح ایلدکده صحبهٔ کرام رضوان الله علیهم اجمعین ایله مشاوره وقرآن کریمدن والذین جاؤا
من بعدهم نص فخیمنك دلالتیله محاجه ومساوره دنصکره جمله سی رأی عمری اوزره اتفاق ایتملریله اول قومی
اهل ذمته الحاق ایلدی وصحبهٔ کرامدن برقاچ کسنه لر بوخصوصده مخالفته قیام ایلدیلر ایکن آنلر دخی بومخالفتلرنده
ممدوح الانام اولمادیلر حتی حضرت عمر رضی الله عنه منبر اوزره اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلال
وبلالك رفیقلرندن انتقامده بکا کافی اول دیو دعا ایتمکله برسنه یچمدن جمله سی دار دنیادن کوزلرین یوموب
انتقال دار بقا ایلدیلر وبعد الفتح عقد ذمتدنصکره کندولره مخصوص قیلنان قری وامصارلرنده بناء بیع
وکنایسدن واظهار بیع خمور وخنازیردن منع اولنمازلر که منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمینه
مقصوردر وبزبوحکمی اوائل بابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرلرینه عقد صلح ایلدکلری
اراضیلرنده تقریر وتشیید ایتمشیدك اشبو اراضی دخی جمعه واعیاد وحدود کبی شعائر اسلام ایچون موضع اقامت اولمامغله
حکم مذکور بونده دخی تقریر اولنور واکر امام المسلمین ارض قوم مذکورینده حضرت عمر رضی الله عنه بصره
وکوفه یی اتخاذ مصر ایلدیکی کبی تجدید اتخاذ مصر ایلدکده اهل ذمت دخی مصر مرقومده اشتراء منازل ایدوب
مسلمینله برابر ساکن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زیرا آنلردن عقد ذمتی قبول ایتدیکمز انجق محاسن دینه وقوفله
اسلامه دخوللرین مأمول ایتدیکمز دندر وانلرك سکناده مسلمینله اختلاطلری مأمول مرقومه مدار حصول ادر

شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه شیخمز شمس الائمهٔ الحلوانی رحمه الله تعالی
مسئلهٔ مرقومه یی تحقیقنده بعض شروطه تعلیق ایدوب دیرایدیکه رخصت مزبوره انجق اول وقتده درکه
اهل ذمت قلیل اولوب میان مسلمینده وجه مذکور اوزره ساکن اولملریله بعض جوامعدن جماعت مسلمینه
باعث تعطیل وبادی تقلیل اولمیه لر اما جماعت مسلمینی تعطیل یاخود تقلیله بادی اوله جق رتبه ده کثیر ایسه لر
میان مسلمینده سکنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمین بولنمیان طرفده ساکن اولملریله امر وتدبیر اولنور
وتفصیل ملحوظ امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن دخی امالیسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سکنی ایچون
اشترا قیلدقلری بیوتدن بعضیسنی عبادتلرنده اجتماعلری ایچون بیعه یا کنیسه یا آتشکده اتخاذ ایتمکه عازم
اولسه لر آندن منعلری لازمدر زیرا معنای مزبور مسلمینله اجتماع جماعت ایچون بناء مساجده بحسب الظاهر
مقابله ومعارضه لرینه بادی واول وجهله مسلمینی تحقیر واستخفافلرینه مؤدیدر کذلك بیع خمور وخنازیری
ونکاح محارمی اظهارلرندن دخی منعلری لازمدر که مقصودلری اخفا ایله دخی حاصل ایکن اظهارلری
استخفاف مسلمینی مستلزمدر ومسلمیندن برفرد ایچون جائزدکلدرکه کندو بیتنی امور مذکوره دن بری ایچون
اهل ذمته ایجار ایده زیرا بو ایجاری استخفاف مسلمینه راجع اولان اموره اهل ذمته اعانت ایدوکی بدیدار در
بویله ایکن ایجار ایتمش اولوب آنلر دخی ایچنده امور مذکوره دن برینی اظهار ایدرلرسه کرکدرکه صاحب البیت
وغیریلری نهی منکر طریقی اوزره آنلری منعه ابتدار ایده لر وبوبابده صاحب البیت اجانب ایله مساوی اولمغله
منکر مزبوردن مستأجرینی منع ایلمسی فسخ اجاره یی محتوی اولماز نظیری شول مسلمدرکه بیتنی مسلم آخره
ایجار ایدوب اول دخی ایچنده بیع مسکرات وناسی شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ایده بونده صاحب البیت
نهی منکر طریقی اوزره مستأجرینی منعه ابتدار ایدر وبومعنی عقد اجاره یه متصل اولان معنایی مبطل اولمامغله
فسخ اجاره یه مدار اولماز لکن بر ذمی مسلمدن استیجار ایلدیکی خانه ده یالکز نفسی ایچون برنمازگاه اتخاذ ایلسه
آندن منعی لایق اولماز که اتخاذ مرقوم مرافق سکنادن اولمغله اجاره ایله اکا مستحق اولمشدر ومنع اولنسان انجق
نمازلر ایچون اجتماع ایده جکلری کنیسه یی بنالریله مسلمینله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرینی
متضمن اولان معنادر امالول خانه یی صومعه قیلوب آنده اصحاب صوامع کبی خلوت ایتمکه عازم اولسه امصار مسلمینده
آندن دخی منعی لازمدر زیرا اتخاذ صومعه دخی بین الناس کسب اشتهار ایتمکله جماعتلری ایچون اتخاذ کنیسه منزلنده
اعتبار اولنور وصورت مذکوره ده امام المسلمین بعد الاستیلا اهالیسنی اهل ذمت قیلدیغی بلاددن بربلده یی امصار
مسلمیندن اقامت جمعه وحدود اولنور برمصر ایلسه واول بلده ده اول قومك برکنیسهٔ قدیمه لری بولنسه کرکدرکه امام
اول قومی اول کنیسه ده نمازدن منعه اهتمام ایلمیه اماذکری سبقت ایتدیکی اوزره قبل الاستیلا اهالیسی ایله قبول ذمت
اوزره مصالحه اولنان امصارك حکمی دشقه درکه آنلردن بری امصار مسلمیندن برمصر اولدقده اکرچه آنده احداث
کنایسدن منع اولنورلر اما کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترك اولنور ایکن مانحن فیهده هم احداث کنایسدن منع اولنورلر وهم
کنایس قدیمه لری آنلر ایچون ترك اولنماززیرا امام المسلمین بعد الاستیلا اول بلده یی بین الغانمین تقسیمه عازم اولسه
کنایسدن برشیئی ترك ایتمك لازمدر کذلك اهالیسنی اهل ذمت قیلدقده دخی بویله در بو مسئله ده معنای فقهی اولدر که
بربلده عنوة فتح اولندقده آنك هر موضعنده اظهار احکام اسلام ایچون سبب استحقاق البته ثابت وهر موضعنده
حق مسلمین مثبت اولمشدر بوندنصکره رأی امام انجق نظر مسلمینه راجع اولان خصوصده معتبر اولور بوقسه
کنیسه لرین آنلر ایچون ترك ایتمك کبی ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمین ایچون اراضیسنده
سبب استحقاق البته ثابت اولمیوب همان امام المسلمین استحقاقلرین صلحله مثبت اولمغله استحقاقلری انجق
عقد صلحك تناول ایتدیکی مقداری مثبت اولور کورمزمیسنکه صورت استیلاده رؤسلری اوزره جزیه یی
واراضیلری اوزره خراجی وضع ایدر وصورت صلحده نفوس واراضیلرندن انجق صلحله التزام ایلدکلری مقداری
اموال اوزرلرینه الزام اولنور توضیحی اولدرکه صورت صلحده فی الاصل اراضیلرنده ثابت اولان حقلری متأکد
اولوب حق مسلمین انجق آنلرك حق متأکدلری اوزره بطریق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمینك
حق حادثلری بعد الحدوث آنلرك بیع وکنایس احداثلرینه مانع اولور اما حق متأکدلرینه معارض ومدافع اولماز
وصورت استیلاده اراضیلرنده حق مسلمین استیلا ایله ثابت اولدقدنصکره آنلرك حقلری اوزرلرینه من آتکده
حادث اولان رأی امامله مثبت اولمشدر ورأی امام دخی نظر مسلمینله مشروط اولمغله کنائسلرین آنلر ایچون
ترك ایتمك کبی نظر مسلمینی متضمن اولمیان خصوصده تقدم حق مسلمین معتبر ومضبوط قیلنور نظیری اولدرکه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بیوتهم معبدا یجمعون فیه

مطلب لایجوز لمسلم ان یواجر اهل الذمة بیتا لبیع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار عزده مستأمن بولنان دار الحربه رجوعه تمكين اولنور اما امامك عقد ذمت ايلدكارى دار الحربه
رجوعه تمكين اولنمازبونك دخى منشأ ومبناسى آنفاذكر ايلديكمز معنادر لكن صورت استيلاده بعد عقد الذمة اكرچه
امام المسلمين آنلرى كنايس قديمه لرنده نمازلرندن منع ايلمك لازمه حالدندر اما ابنيه سين هدم ايتمك دخى حلال اولميوب
همان كنايس قديمه لرى بيوت ومنازل اتخاذ ايتملريله امر ايلمك اوجب احوالدندر كه عقد ذمتله املاكلرنده اظهار حرمت
وعصمت ايتمش اولوب كنايس قديمه لرى املاكلرندن اولمغله آنلردن برشيئه تخريبله تعرضى جائز كوربلميوب همان آنلك
كبى اظهار احكام اسلام ايچون حق مسلمين ثابت اولان موضعده اظهار احكام شركك ايچون تعبدلرى ضمننده
اجتماعلرندن آنلرى منع ايلمك واجبدروبوندنصكره مسلمين اول مصرى تعطيل ايدوب ايچنده اقامت جمعه وحدودى
ترك واهمال ايلسه لر بوصورتده اهل ذمت آنده احداث كنايس واظهار بيع خمور وخنازير ايتدكلرنده رخصت امام تجويز
واستحلال اولنور زيرا معناى مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه امام اول مصرى اقامت جمعه
واعياد ايله مصر مسلمين قيلمقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذكوره دن منع اولنمازلر ايدى بعد الترك دخى مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمين مرتفع اولمغله ينه ردع اولنمازلر مؤلف تقوى پناه اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديركه ارض عربده
بولنان قرى وامصاردن هيچ برنده بيعه وكنيسه وآتشكده يى ترك واهمال كذلك اظهار بيع خمور وخنازير ايدنلره
رخصت وامهال فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز زيرا امور مذكوره اهل ذمتك لوازم سكنالرندندر حال
آنكه ارض عرب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مولد ومنشأرى اولديغنه اكراما آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسكان اولنماز ورسول الله عليه السلام لا يجتمع فى ارض العرب دينان يعنى ارض
عربده دين اسلامله دين آخر اجتماع ايلمز قول بشارت نمالريله بومعنايه اشارت وايما بيوردبلر وقال عليه السلام
لئن بقيت لاخرجن بنى نجران من ارض العرب يعنى دنياده مدت وافيه باقى قالور سم البته والبته بنى نجرانى
ارض عربدن اخراج ايدرم وبوحديث شريف اوزره حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ايتمشلر ايكن آنلرى بلاد شامه نفى واجلا ايلدى كذلك
حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده يهود خيبر ويهود وادى القرى وغيرلرى مثللو ارض عربده ساكن اولان
يهود ونصارايى نفى واجلا ايتملريله آنلردن بعضيلرى شامه وبعضيلرى عراقه التجا قلمغه مبتلى اولديلر پس
مقدمات سابقه دن ظاهر اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه احترام ايچون اهل ذمتى
ارض عربده استدامت سكنادن منع ايلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء كنائس واظهار بيع خمور دن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخى منعلرى بطريق الاولى مستوجبدر لكن برمشرك همان تجارت ايدوب بعده
بلادينه عودت ايچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنميوب انجق اتخاذ مسكن ايتمك مرتبه سنده طول
مكثندن ردع اولنور زيرا ارض عربده التزام جزيه ايله اقامتلرى دار اسلامدن موضع آخرده بلا جزيه اقامتلرى
حكمنده در وموضع آخرده بلا جزيه تجارتدن منع اولنميوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلرى كبى ارض
عربده التزام جزيه ايتسه لر دخى قبول اولنميوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتى اهل ذمتدن بررجل مدينه
ومكه وطائف وربذه ووادى القرى مثللو برموضعدن اتخاذ منزل ايتمك قصد ايلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور وبربعض مواضعده بيان ايلديك كه ارض عربك من جهة الطول مبداسى عذيب
ومنتهاسى مكه در ومن جهة العرض مبداسى عدن ابين ومنتهاسى عنده مهره نام محلده كائن حجر نام موضعك
اقصاسيدر وامصار مسلميندن هر مصركه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اكا كرك مسلم وكرك كافر آچقدن ادخال
خمر ايلمك جائز وسزا كوريلمز بويله ايكن برمسلم بوفعل قبيحه اجتسار ايدوب حين مؤاخذه ده بن همان كلوب كچمك
اوزره مرور ايلدم ياخود بو خمرى خل ايتمك ايسترم ياخود بو خمر بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بررجل متدين ايسه اعتذارينه اعتبار وتخليهٔ سبيلنه ابتدار اولنور زيرا ظاهر
حالى شاهد صدق مقالى اولمغله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده خلافى متبين اولمدقچه حكمى ظاهر
اوزره بناقيلمق لوازم احوالدندر واكر خمر ايله متهم برشخص خبائتكار ايسه كركدركه خمرينى اراقه ايدوب
خنزيرى دخى وار ايسه ذبح واحراق بالنار ايده لر زيرا ظاهر حالى قصد ارتكاب حرامه دليل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلى دخى حرام اولمغله نهى منكر طريقى اوزره حرامدن منعى التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمينده اظهار خمر وخنزير مثللو حرامى ارتكابله تعزيرى مستوجب اولمغله امام المسلمين آنى ضرب
سياطله تأديب وتوبه سى ظاهر اولنجيه دك حبس وتنكيب ايتمكى رأى ايدرسه مناسب كوربلور لكن ظروف

خمر

خمرينه كسر وتمزيقله تعرضى تجويز وتلفيق اولنماز كه ظروف مزبوره عند المسلمين مال متقوم اولمغله مالكنى
اضرار ايچون آنى افساد ايلمك حكم شرعه غير ملايمدر زيرا تعزير انجق ايلام بدن ايچون موضوع اولديغندن
افساد ماله غير مشروعدر وبربو مسئله نك نظيرينى باب ماجاء فى الغلول مسائلنده ذكر وتقرير ايلديك حتى امامك
غيرى شخص آخر ظروف مذكوره يى كسر وتمزيقه اقدام ايلسه اوزرينه ضمانى الزام اولنور زيرا ظرف
خمر ايتمكدن غيرى بروجه حلال ايله ممكن الانتفاع اولان مال متقومى اتلاف ايلمشدر مكر امام المسلمين صاحبينك
سوء صنيعنه عقاب ايچون اتلاف مزبورى صواب كوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ايتمش اوله بوصورتده
امر مرقوم موضع اجتهادده بولنمغله كرك امير وكرك اول شخص مأمور اوزره ضمانى ايجاب اولنماز وبرباب ماجاء
فى الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمايى ذكر واطناب ايلديك ورأى امام مسائل
مجتهد فيهاده نافذ الاحكامدر وبعض اصحابمز ديديلركه حق امير ده تجويز اتلاف ظروف شول اوانى ايله مأولدركه
آنكله وجه حلال اوزره انتفاع ممكن اولميوب انجق شرب خمر ايچون مستعمل اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى خمر كوپلرينى كسر وظلوملرين شق ايله امر ايلمشلردر لكن قول اول اصح ومعمولدر كه وجه حلال
اوزره ممكن الانتفاع اولميان ظروف خمرى اتلافده امام وغير امام اراقهٔ خمر مثللو متساوى الاقدامدر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك كسر دنان وشق زقاقله فرمان ايلدكلرى اول دنان وزقاق وجه حلال ايله انتفاعه
غير صالح اولديغندن اولميوب انجق اول قومى عادت مألوفه لرندن زجرى تحقيق واتقان ايچوندر ومانحن فيهده
دخى بويله دركه امير على سبيل تحقيق الزجر كسر وشق مناسب كوربرسه اولبابده حكمى نافذ ورأيى صائب
كوربلور اما اول دن وزقى كذلك حامل خمر اولان دابه يى صاحبى يدندن اخذ ايدوب آخره بيع ايدرسه بيعى باطل
اولوركه مال غيرى اذن مالك وحق مستحق بولنمادين بيع ايتمكده امام ايچون ولايت تحقق ايتمديكندن بوبابده امام
سائر ناسله مساوى ومماثلدر واكر مصر مسلمينه آچقدن ادخال خمر ايلين بر ذمى ايسه نظر اولنور اكر احكام مسلمينه
غير واقف ايسه مناهى كندو اوزرينه رد وبردخى بويله ايدرسه تأديب اولنه جغنى اخبار ايله اكا تقدم وتنبيه
مؤكد قيلنور زيرا احكام مسلمين اهل ذمتك مجهولى اولمق ممكن وبومثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأديب اوله جغى امر متبيندر واكر احكام مسلمينه عالم وبومثللو جسارتنه رخصت ويرميه جكلرينه عارف ايسه ياخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذكور ايله تقدم اولندقدنصكره ينه اول فعله منصرف اولسه اكرچه خمر وخنزيرى
آنك حقنده مال متقوم اولوب بيان سابق اوزره تأديب شرعى اتلاف ماله صحيح اولمديغندن امام المسلمين آنك
خمرينى اراقه وخنزيرينى ذبح ايلمك تصحيح اولنماز لكن آنى ضرب وحبسله تأديبى ايجاب وتصويب اولنور واكر
امامك غيرى ركسنه آنلردن برشيئ اتلاف ايلسه قيمتنى ضامن اولور مكر رأى امام على وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ايتمكله اول كسنه نك اتلافى امر امامى متضمن اوله والحاصل بومسئله ده خمر وخنزيرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه ده اولانده ثابت اولان حق مسلمينله برابردركه هر برى بيان سابق اوزره صاحبى حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واكر بر ذمى دجله وفرات مثللو انهارده سفينه ايچنده بولنان خمرى ايله عبور ايدر ايكن بغداد
وواسط ومداين كبى امصار مسلمينك وسطنه مرور ايلسه آندن منع اولنماز مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده
ديمشدركه لان هذا الطريق الاعظم لابدله من الممر فيه يعنى طريق مزبور آنك طريق اعظمى اولمغله آندن
مرورى آنك حقنده اهم والزمدر يعنى ذمى مسفور ادخال خمرنده ترك وامتناعه قادر اولمديغى امورده معفو
ومعذوردر زيرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمينه مؤدى اولمامق ايچون شعائر اسلامك اقامت اولنديغى
مواضعده لازمدر وبومعنى وسط دجله وفراتده غير قائمدر لكن بومثللو نسنه لرى امصار مسلمينده بولنان
اسكله لردن برينه اظهار اخراجدن منع ايلمك واجبدركه ذكر اولنان اسكله لر مجمع مسلمين اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهارى استخفاف مسلمينى موجبدر پس ذمى مسفور بومثللو اظهاره تجسرى اولورسه حكم
تأديبى بيان سابق اوزره جارى قيلنور كذلك بر ذمى خمرى ايله امصار مسلمينك طريقلرندن قصد مرور ايلسه
اكر ممر آخرى بولنميسه منع اولنمازكه معذوردر واكر امصار مسلمينه دخول ايتمدين بشقه موضع عبورلرى وار ايسه
منع اولنوركه عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخرى بولنمديغى صورتده كركدركه امام المسلمين اول
ذمى يى مصردن اخراج ايدنجيه دك معيتنه برمسلم امينى ضم وتعيين ايده زيرا تعيين مذكور طرف امامدن
اول ذمى حقنده نظر وشفقتى متضمندركه ذمى تعرض مسلميندن آمن اولور وحق مسلمينده دخى نظر وشفقتى
مستلزمدركه مسلمين اول وجهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معناى مذلتدن ياخود شرب خمر ايله متهم اولان

بعض مسلمینك منارللری ینه ادخاللرنده ملتحق اوله جق شرکت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هرقریه که اهل ذمت آنده زنا وسائر فواحش مثللو مسلمینله مصالحه‌لرنده داخل اولمیوب ومصالحه‌ده ادخال دخی
جائز اولمیان فسق اظهار ایلسه‌لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنده مسلمین کبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوکی امر مستبیندر وقری وامصارده
بومثللو فواحشدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب متحتمدر و بو مسئله‌ده
اصل قوی اهل ذمتی معامله ربوادن منع ایتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه امام ان تدعوا الربوا واوتاذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزلر یا معامله
ربوایی ترك ایدر سز یاخود عقد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله‌یه متهیئ اولور سز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت نجق معنای مزبوردر که معامله ربوادن نصاراده دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربو وقد نهوا عنه یعنی طائفهٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله وچوق کسنه‌لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بر عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیردر که اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره‌دن منهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمشدر لکن احکام تورات ایله عمل نصاری اوزره دخی لازم اولمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کندو قریه‌لرنده اظهار تغنی برله هوا ربی اجرا ایچون
مزامیر وطبول مثللو نسنه‌لرك بیلرینی طهاره اجرا ایلسه‌لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب ومتحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن برشیئنی رضاسی یوغیکن
کسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیری کسرنده نه وجهله لزوم ضمان اولنورسه بونده دخی اول وجهله لزوم
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه‌یی مستحل اولمه‌دقلرندن عقد ذمتده آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمتله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرضمز دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره‌ده مسلمینله همحال اولملرله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن برجماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبنده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده تخذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره‌یی احداث بیعه وکنیسه‌دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه‌لر حق مسلمینده بومثللو مصالحه‌لری جائز
ومناسب کوریلمز زیرا شرط مرقوم دین اسلامه ادخال نقیصه‌یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلاضرورة قبوله تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قبلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا ایتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله‌ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه‌ده اهل مکه ایله
مصالحه‌یه قیام واول مصالحه‌ده اهل مکه‌دن هرکیم قبول اسلام ایله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه‌دن قبول اسلام ایله طرفکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بر دخی اهل مکه‌دن کفار اولانلر واجلرینه اعاده ایتمکز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقی
فسخ وابطال ایلمدی ایشته بو نص کریم شو وجه اوزره بر اصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره‌یی
متضمن اولوب انجمدن بعضیلری جائز ووفاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمام ایله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطال التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه‌لرنده
اظهار زنارلرینی واعلان استجار زانیه‌لرینی شرط ایلسه‌لر شرط مرقومه وفا امام جائز کوریلمیوب همان آنلردن
زناری وجه شرعی اوزره ثابت اولانلر کنیسه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومتقرردر پس ما نحن فیه دخی
بونك کبیدر واکر اهل حربدن برجماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کنیسه‌یه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه‌لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول کنایس محدثه‌لرین هدمه رخصت یوقدر

زیرا

زیرا حین احداثلرنده احداثدن ممنوع ایمن اولمدقلرندن بومثللو کنایس محدثه شول اوزرینه عقد صلح اولنیان
کنایس قدیمه مقامنده قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره‌دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت کنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایکن از قدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرز که موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصکره بیع خمر وخنزیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر اما استدامت کنایس قدیمه‌لرنده انشا وتجدید یوقدر اکرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمنده ملتحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن برمصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور عطلت اولسه بز قریبا بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت ایتمکله آنده احداث کنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بوصورتده احداث کنائس ایتدکلرندنصکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه‌لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن برشیئی
هدملری مشروع اولماز که حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتمدین بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله برشیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حرب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بز قریبا
بیان ایلدیك که بوتقدیر اوزره کنایس قدیمه‌لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولنه‌جقلری کبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنایسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن برمصرده برکنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول کنیسه‌ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن برجماعتز که
بلادیمزده استقرار اوزره مصالحه ایتمشیدیك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بزلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت ایتمشیدیك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امر مذکور دخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
ولر باب اطلاعدن صحت آثارین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده بر اثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملی مقرر قیله زیرا ثقات واخبارك نقل واخباری
وجوب عمله حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکوره مدرك کسنه قالمدیغندن امر مزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیر ممکن و بو مثللو امورده شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجده وسع وامکان امر معتبردر حتی اطلاع
رجال متعسر اولان امورده کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه‌دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه‌ده خبر واحد دخی ایجاب عمله حجت ایدوکی محرز ومقرر بوصورتده ارباب اطلاعدن بر اثر وخبر پیدا
اولمیوب یاخود پیدا اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولمسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلدهٔ مرقومه‌نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا کنیسهٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه‌یه متمسکلردر و بومثللو امورده قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه‌مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدر که امور ماضیه‌ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی تعیین استیجار رحی ماده‌سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیر دیر که صورت مسئله اولدر که برصو دکرمنده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مده دکرمنك
صویی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئلهٔ مزبوره اکرچه کتب فقهیه‌ده مسطوره
ومشهوره‌در لکن تحریر اولنان عبارهٔ کتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاد در انتهی توضیحی اولدر که
کنیسهٔ مرقومه‌ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وارایسه‌ده بحسب التعارض مدلوللری مشکوك وغیر مبین وشك ایله حکم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلر دیو انبا و بعضیلری بلکه عنوة
اخذ اولندیلر دیو انها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هو بدادر اما بر قاچ شهود
بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب بر قاچ شهود دخی طریق مزبور اوزره عنوة اخذ
اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما کان
علی ما کان ایدوب شیء حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله
آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنکله عمل بالجمله نفی واثبات
واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضه اصله تمسك لازم واحری کوریلور
ومؤلف دقایق بیا اصل کابنده ترجیح مذکور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیکه مسئلهٔ مرقومه ده قول
قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه
بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمکله دعوای معهوده ده دخی
بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه که بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریر حریت
اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردر که اوزرینه ادعای رق
ایلین کمسنه نك بینه سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح
اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابده دیرز که ما نحن فیهده اعتبار معنای
مذکور غیر ممکندر که اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصکره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدکده اراضی
ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب کبی بنه حریت اصلیه‌لری اوزره متمکن اولمشلردر پس قوم مذکورین
احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوکیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده
بولنان کنیسه به متعلق اولمغله دعوای مذکوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه
ملتحق اولمشدر واکر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنور که شهادت شرعا
حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اکا اعتبار اولنماز
بشرط آنکه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت
مسلمین اوزره حجت دکلدر واکر عکس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری
شهادت مذکوره ایله اظهار اولنسه بو بابده بنه جانب شهادت اختیار اولنور لکن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
اولمغله شهادت مسلمین کبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو وما لا یحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان
اعمالده باب صعب الانحلالدر بز قریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك که اهل حرب حصونلرنده
متحصن اولدقجه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائز وشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین
بولنوب بولنمامق سیاندر لکن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممکن ایکن کرکدر که عسکر اسلام تحریق وتغریقه
اقدام ایتمیه‌لر که اقدام مذکور ایچلرنده مسلمین وار ایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا
واطفاللرینك اهلاکلرین مستوجب اولوب بو معنا لرشرعا حرام اولمغله بلا ضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق
ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده
مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی
مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وار ایدوکی معلوملری ایکن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق
وتغریقلری دیت وکفارتدن برشیء مثبت اولماز که صنع مذکور قتال مأمور به قبیلندن اولمغله قتل حرامله
واجب اولان دیت وکفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذکر اولنان احکامده حصنلری ایله
متساویة الاقدامدر کذلك مشرکین کندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدکلری هنکامده بنه بالتمام
احکام مرقومه اجرا واتمام اولنور لکن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدر که نیتلرنده افعال مزبوره لرنده اهلاك
مشرکین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصد وملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره لرنده مثلا اصابت اطفالدن
احترازلری ممکن اولدقده البته احتراز مذکور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
عمله اهتمام واجب ایدوکی امر مثبتدر وبز بابده مذکورده بومثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمکله اکادیت وکفارت
تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیرکه صورت مذکوره ده طرف
مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول
طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مکره ایدوکنی بیلدکدنصکره قصد رمی ایلدیك دیو تقریر کلام ورامی
دخی بلکه بن رمیمده انجق مشرکینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوکی
مثبتدر زیرا صف مشرکینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه
اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذکور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد
رمیی مدعی ورامی منکردر وقول مع الیمین قول منکر ایدوکی غیر منکردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل
شهوددر که مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جکی امر مشهوددر وهم مسلك دین وعقلی فعل حلاله حامل وارتکاب حرامدن
مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذکر اولنان وجوه استدلا له
خصوص مذکورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك لکن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده
اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانکار امید نکوله استحلافی واجب اولور واکر مسلمین اهل حربدن
رعورتی ولد صغیری ایله مصاحبی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولماسه‌لر بز سابقده باب ما یحمل علیه
الفیء اثناسنده بیان ایلدیك که قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتمیوب بو یله هنکامده همان آنلری
برمحل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذکورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیز موجود
واحساندن امتناعیز اسائتدن غیر معدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم
اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اگرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لکن بو جهتله آنك
قتلی ممنوع اولسه بالکلیه قتال مشرکین غیر مشروع اولور ایدی که هر مشرك مقتولك توهم ضیاع عیالی
قطعی الوقوعدر واکر عورتی اخراجه غیر قادر وصغیری اخراجه قادر اولوب عورتی اخراج ایچون بینلرین
تفریق ایتدکلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بو فعللری دخی جائز کوریلور
زیرا ایکیسینی بردن ترکلرنده بنه ضیاع صبی درکار ایکن جائز کورلمشیدی پس یالکز برینك ضیاعی
ایکیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقده
منفعت نفسلرین قصد ایلمشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائز کوریلور
لکن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدر که اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك کبی
هلاکی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا
رملرنده هلاکی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلر کورمزمیسنکه
برکمسنه بر لقیطی بولوب رفع ایلدکدنصکره بنه مکانینه وضع ایلسه برشیئی ضامن اولماز اما یدندن رمی ایدوب
اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسی متضمن اولور پس بو بیانله اول صغیری رمیله موضع هلاکده ترك ایچون
وضعك فرق میانلری نمایان اولدی کذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه‌لر بونك دخی
جوازی ظاهردر بشرط آنکه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم
اخراجه مقتدر اوله‌لر حتی اقتدار مذکورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه
آناسیله برابر ترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم آناسیله برابر ترکلرنده هلاکی کرك مباشرت وکرك
تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمیوب اما آناسز حاللرنده هلاکی تغذی ایده جکی شیر مادرندن تفریقلری
جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واکر لاعلی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه‌لر
کرکدر که قیقبسنده منفعتلری اکثر ایسه آنی حمله مباشر اوله‌لر زیرا احدهمانی حمل وآخری ترك ایلمك
انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واکر منفعتلری برابر ایسه
نظر اولنور اکر آناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه کرکدر که حمل صبیده منفعت بولنمامغله آناسنی
حمله مشغول اوله‌لر واکر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه کرکدر که آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر
زیرا صبینك خلاص نفسی تدارکدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر
وهم آناسی کافرهٔ مکلفه اولوب کفر اوزره اصرار ایتمکله اکا احساندن امتناع عجز طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع من الاحسان لیس من الاسائة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناعیزدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن حمله قدرتیاب اولسه لر بن بو صورتده هیچ برینی ترك ایتملرین
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وارایکن اهمالنی موجب و بلاموجب
والده وولد میانلرین تفریق مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بین الوالدة و ولدها فرق الله بینه
و بین الاحبة یوم القیامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
آنکله سودکلرینك بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتملرایکن
ترکلری موجب اهلاك واستیصاللری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنماز و بو تعلیل جلی برله
مذکورلری اول موضعده بولمرینك فرقی ظاهر و منجلی اولمشدر که بو صورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کوریلمکله برینی اخذ وآخرینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه و تربیه سنه اقتدار ایله
بدلرنده تعیشندن امید وار اوله لر زیرا امید واردکللر ایسه کرکدر که ایکیسنی بردن حمله قدرتلری وار ایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار و بوغیسه تفریق صبی غیرمفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایده لر کذلك بو مسئله ده
قدرتلری انجق برینی حمله کفایت ایدرسه کرکدر که اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایده لر و بو بابده صبی متروکك هلاکی اغلب احتمال ایسه ده ینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکور حق صبیده سبب هلاك ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلك بر موضعده بر صبی ایله
مشرك اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینك باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترك ایلمك جائزدر زیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلدن معدود دکلدر کذلك صبی ایله
اناسنه و باباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی بی برجانبه وضع واناسنی و باباسنی اسیر ایلمك جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاك اطفالی متضمن ایسه ده حلال کوریلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاك صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدر که صورت مزبوره ده صبی بی طوطوب
رمی ودفع ایتمیه لر بلکه ارضدن بر موضعه وضع ایتمکه قدرتلری وار ایسه همان سهولتله وضع ایده لر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سر آغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احتراز ایدرلرسه بو صورتده تعمد قتل ایتمیه رك اول صغیری خیوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز ویریلور
زیرا مسلمینك صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بو وجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینك اطفالله تترسلری مسئله سی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر و بز مسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیك که قتل صبیانی تعمد ایتمك شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابه لرندن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاك صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتمیوب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بو مسئله ده قید استثنا ایله
تقیید ایلدیکی بو مسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندر که مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشرکین اطفاله طرف مسلمیندن بر فعل اصلا واصل اولمیوب بو مسئله ده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابه لرینه حملری و بر موضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلك مسلمین بر سفینه ده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وار ایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیه رك مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلور که نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولوجهله
جواز اقداملری متبین اولمشدر اما مسئلهٔ مرقومه ده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابه لرندن رملری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحاللدر و بز قریبا باب مادیع الاسیر المسلم اثناسنده بیان ایلمیشك که بر مسلم وعید قتله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیر حلالدر
وهم مانحن فیهده مذکور واناثدن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استعجالدر که
معنای مذکور هلاك نفسندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن برینی اکله هلاك نفسنی دفع ایلمك غیر جائزدر واکر سفینه ده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن بر قوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
نفسه مبتلا اولسه لر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمنین اولملریله ایمانله آمنین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شو وجهله نمایاندر که
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمین قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی استرقاقلرندن دخی
مدفوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولمیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربه لری
مفقود اولدیغندندر بناء علیه بطریق الحکم موجب اتلافلری اولان استرقاقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمك استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملك اهل حرب
بر اسیر مسلمی وعید قتله اهل حربك نسا وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واضرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناعله کندو قتلنی اختیار و دیلرسه امتثاله خلاص نفسنه اجتسار ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلم یا قتل ذمی
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریدهٔ خیل یعنی جرود آتلو بر عسکر دار الحربده
اطفال مسلمینی بولوب خیوللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز بلکه حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولر ایله مساوی اولمغله آنلر ایله معا فراره ابتدار یاخود
جمله سی بردن هلاکلرین اختیار ایدرلر لکن بو حکم محرر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولدقلری
محلدن اخذ ورفع ایتدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمشلر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حمللرندن عاجز ایسه همان بولندقلری محلده ترك ایتملری جائز کوریلور زیرا بو بابده
ترکلری انجق اطفاله ترك احساندر بو قسم ایصال اسائت وخسران دکلدر وهم حملرین التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهده سندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتملردر بو صورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجه دك قتال ایدرلرسه بو معنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترك واهماللری رخصتدر وتمسك عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدوکی معلوم اهل درایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترك واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفاله
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا اعز عندر ونفیر عامده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بو موضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب وریبدر
والحاصل علی تقدیر القتال اطفالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه حقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کوریلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلریله ابتدا وسبب نجاتلرینی تحصیله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسك ایله صکره عیالکده بولنان کسنه لر ایله ابتدا قیل دیمك مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسك ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیللری مرخص ومقبول کوریلور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری و بابالری برابر اولمامق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدن صکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسه لر بو دخی مسئلهٔ سابقه یه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمامق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضه ده
مسلمین خیوللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایده جکلری عند المسلمین اغلب احتمال ایسه بو تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
بوغیسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندو به حرمتده مماثل اولان کسنه نك
روحنی اهلاکله کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالك قتل وهلاکی مفقوددر کذلك معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسانی طرح ایتمدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولمامغله هلاك نفسلرندن احتراز ایلسه لر اکر علی تقدیر الطرح
مشرکین انلری قتل ایتمیوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاك معدوم ومدر کورمزمیسنکه اهل حرب حصون مسلمیندن ایچنده
نسا وصبیان بولنان بر حصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون قوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

نفسلری ایچون حصنده اهل حربك مبالرین تخلیه قیلری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدوم مدرلکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردده احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وفراری مسلمیندن دفع اعدا هرمسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکر مسلمین
برسفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتمکله صبیان مسلمینی ونساء مسلماتی بحره القا ایتمدکلری تقدیرا اوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذ ایده جکلری اغلب احتمال اولسه بنه بحره القالری حلال کوریلمز زیرا بحرا غلب
احتمالده مهلك اولمغله القاء مز بورده اتلاف ذراری معلوم و مسلمین ایچون نجات نفسلرین تحصیلده
اکار خصت ویربلمدیکی امر مجزومدر اما مسئله اولی بشقه درکه آنده خیوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور واکر مسلمیندن برسریه اطفال مشرکینی اخذ ایدوب
دار اسلامه حمل واخراجدن عاجز اولدریله حصون اهل حربدن برحصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تاکه تربیه لرینه قیام ایده لم دیو طالب اولسه لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزره
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلرتا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احسانده در و بزقربایان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بوندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه دن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دار الحربه ادخالی
حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعو یلدر بز باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالا یکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره بادی تقویت اولان برشیئ مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بو یله ایکن ادخال اشیا یه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد یمز خیل و بغال وحمیر وابل وثول بقردرکه حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدرکه جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا بزلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان دواب نفوس وامتعه لرین حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقاله آلات
قتال اولدریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردرکه
زماننده صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بودوابدن مصلحت مرقومه یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکلله انتفاع ایده جکلری نسنه لر اطعمهٔ سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنماوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامالری حکم مرقومده فرق وتمیز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمامشلر ایسه ده اهل دار اسلامدن اولدریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وجوالدوز مثللولر دخی متساویدر که جمله سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذ اسلحده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل ومثیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حربیدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بر وجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریر خامدن دخی تربیتله خفتانات مز بوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحریر ... الی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنماز والحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولمازسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کوریلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولنوب امر نادر مقابله غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخالی ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضیسنی مسلمین
یا اهل ذمتدن برکمسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدرکه ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کمسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذاهل بو بابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور بر حکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدرکه امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدرکه
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه پنبه وسائر البسه ادخالی حلالدرکه بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن برقوم غالب احوالرنده حشوی پنبه اولان
خفتانلر ایله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك پنبه وکرك بومثللو خفتانلری ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه لر غالبا سلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قنات یعنی مزراقك اغاجی ونشاب یعنی تیر اوق اتخاذ اولنه جق قمش مثللو نسنه لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور ما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان غنم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر ومثاللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
بر تاجر امانله اهل حربه قصد دخول ایلدکده یانده فرس وسلاحی بولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه یه احتیاج اهل سفر مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن بشرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومتبین اوله ودواب سائره دخی حکم مز بورده ادراج اولنور که مسافر بز وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدر واکر تاجره قوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدرکه بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج اولدیغمده دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه و بو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفع اولمغله آنلری ادخاله
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقاله متقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجه دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون رابکی غلامله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بنا آندن منع اولنموب انجق قصد بیع اوزره
ادخالدن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن بر تاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس و برذون وسلاحی ادخالدن منعی لازمدر که ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالی مسلمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدر که دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزلهٔ
حال مسلمه نازل قیلنور واجر ذمی حین دخولنده مال تجارتنی بغال و حمیر و عجله یعنی قکلی اوزره و سفینه اوزره
تحملدن منع و تحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولموب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه درکه تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی انجق قصد تجارته مقیددر لکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجه دك بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایتمك اکا تکلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر که بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واکر دار بزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذکوره‌دن دار بزده تدارك ایلدیکی برشیئی استصحابنه رخصت غیر مشروعدر زیرا اهل
دارالحربدن اولوب عودتی انجق دارالحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب کبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذکوره ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکدر مکر برمسلم یاذمیدن اکتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مکاریسینك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان کندو منفعتی ایچون ادخالی منزله‌سنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دارالحربدن عودتنه واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرتنه دلیل اولمغله متهم
اولمادقجه منع وتحویل اولنماز واکر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنیله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه جکلری معلوم امام ایسه کرکدر که مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان کاهیجه مشیه قادر
واستعه‌سی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حکم حرمتدن
مستثنی ایدوکی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر که مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاخود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلومدر وبغال وحمیر مثللولردن
دخی ممنوع اولمیان انجق مرکوبیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دکلدر زیرا ضرورت انجق
مرکوبنده واقع وما عداده غیر واقعدر که عدم رکوبی ضیاع نفسنه باعثدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وکثیر المؤنة اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنة اولنلرینی نفسی ایله برابر مرکوبی اوزره تحمیلی
ممکندر ودارالحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود انجق دارالحربدن اخراج ایده جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیکی امتعه ایله انتفاع مشرکین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وکثیره ادخالنده رخصته
عدم احتیاج جیمزرمستبیندر کذلك تاجر مرقوم صورت مذکوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راکب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدکده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه برسفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنور که سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحکام مذکوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئی ادخالدن منع ایدوکی نمایاندر اما اهل حربك یدنا تاجردن
خادمنی اخذ ایده جکلری عادتلرندن تعین اولدقده برتاجر ایچلرینه کرك خادم مسلم وکرك خادم کافر ادخالنه
متمکن قیلنمازلر زیرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی انجق تحمل وترفه ایدوکی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن اظهر ایدوکی حکم
قطعیدر واکر برحربی دار بزده امانله دخول ایتدکده معیتنده کراع وسلاح ورقیق وارایسه حین عودتنده مقدما
کتوردیکی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزا اولماز زیرا اکا نفسی ویاننده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیکمزدن وفاء امانی ایچون دارالحربه رجوعندن منعی شایان اولمدیغی کبی کتوردیکی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعی شایان اولمازلر زیرا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودتندن منعی جائز اولمدیغنه آلت قتالنك عدم جواز
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن کتوردیکی نسنه‌لری دار بزده دراهمله بیع ایدوب
صکره اول دراهمله بیع ایلدیکندن اعلی یاخود ادنی یاخود اکا مساوی ینه کراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویرلیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دارالحربه مستحق اولمیوب عین اولنده اولان حقی دخی دراهمله بیع وملکندن اخراج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن کتوردیکی دراهمله اشترا قیلق حکمنه ملتحق اولمشدر کذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتمکله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیکی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دارالحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا واضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیرده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیرده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دارالحربه اعاده لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایکن حربی‌یه بیع ایلدیکی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صکره حکم خیار بله نقض بیع ایتمش اولسه بو صورتده دارینه اعاده لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملکندن خارج اولمیوب بلکه امساکله آنلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده‌لری ینه باقی ومحقق قیلنور کذلك بیع فاسدله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر بیع مذکور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقنی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقامنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حقی ساقط وهالك اولمشدر واکر بیع مذکور
ثمن حر یاخود ثمن میته ایله اشترا کبی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده لرین مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملکی باقی اولمق حق اعاده لرین مستتبع اولمشدر واکر حربی دارالحربدن کتوردیکی
سیفنی دار بزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدرکه حربی سلاحنی دار بزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اکر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرك اعلی وکرك ادنی بهرحال آنکله دارالحربه رجوعنه رخصت ویرلیوب همان دار بزده آنی بیع اوزره جبر ایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بوجنس ثانیده دارالحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم کاه اولورکه
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرنده کثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالکلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه کسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واکر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویرلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرننه‌نك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عیننه اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
یقاندر پس کتوردیکینك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان کورلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین کتوردیکندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق متمیز ثابت اولمشدر لکن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمامغله حق متمیز تمامنده متثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر که آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممکن اولمامغله اصلده دخی رجوعدن متمکن اوله مز پس آنکله برابر دارالحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده کرکدر که حین عودتنده بیع اوزره اجبار ینه مشروع اولنه واکر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتملری ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بو بابده آنکله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملکندن اخراج ایلدیکی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بونده علی
کلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویرلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدرکه اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا کبی اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش کبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نکته‌سی اولدرکه ابتداء مبادله‌ده کندو سلاحندن حقی ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلایی دخی دارالحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله کندو سلاحنده حق عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدرکه ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا کبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب کندونك مشتری‌یه ویردیکی سلاح اعلایی اشترا ایتمش کبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وکراعی کراعله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احکامندن جمیع مذکوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا برحربی کتوردیکی ارکك حماری بردیشی حمار ایله یاخود ارکك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بو صورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دارالحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
بومنفعتی تحصیل اولمق ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کبی بونده دخی متعیندر واکر
ارکك بغلی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغلله مبادله ایدرسه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی کبی معنای تناسل غیر مأمولدر واکر کتوردیکی قسراغنی نحو ملق ارکك آت ایله مبادله

ایلسه بنه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زیرا مأخوذنده کثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقود در
واکر فرسنی برذونله یاخود برذونی فرسله استبدال قیلسه بنه منعنه استعجال اولنور زیرا فرس و برذوندن هر برنده
برمنفعت موجود و آخرنده مفقود در که برذونك اماله لجامی آسان و محنت قتال اوزره صبری فراوان در
و فرس حالت طلب و هربده مزید قوتله سریع الجریاندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالی ذکر اولنان منفعتی
استحصال ایدوکنه استدلال اولنور واکر دیشی فرسنی جریانده آندن دون لکن آندن سنی قلیل اولمغله زیاده
تناسلی امید اولنان بر دیشی فرسله استبدال ایلسه بنه مأخوذنده مبذولنده بولنمیان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن
منعنه استعجال اولنور والحاصل صور مزبوره ده بعد الاستبدال حین عودتنده مأخوذینی بیع اوزره اجبار اولنور
مکر مأخوذی جمیع وجوه انتفاعده مبذولینك مثلی یاخود ادناسی ایدوکی بدیدار اوله زیرا بو بابده احتیاط
امر واجب و تمام احتیاط انجق طریق مذکور اوزره مترتبدر لکن باب رقیقده استبدالی کتوردیکی رفیقك جنسنه
وجنس آخره کذلك مثلنه و اعلاسنه و ادناسنه اولمق مساوی وجمله سی دارالحربه ادخالدن منع اولنوب
بیع اوزره جبر اولنمقده متساویلردر زیرا اخذ ایلدیکی رفیق کرك مسلم و کرك ذمی اهل دار بمزدندر و مستأمن
علی کل حال اهل دار بمزده استدامت ملکدن ممنوع ایدوکی آشکاردر اما سبقت ایلین کراع و سلاح بشقه درکه
اهل دار بمزدن قیلنمق انجق بنی آدمده جاری و جمادات و سائر حیواناته غیر ساریدر بناء علیه آنلرك منع و رخصتلرنده
جواب مسئله یی اعتبار زیاده منفعته بنا ایلدیك واکر بلاد رومدن ایکی مستأمن امانله دار بمزه کلوب برینك
رفیقی و برینك سلاحی بولنمغله رفیقله سلاحی استبدال یاخود هر بری کندو موجودینی دراهمله بیع آخره
استعجال ایلسه لر هیچ برین مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منعه مجالیمز یوقدر زیرا هر بری تصرف مشروحله
اشترا قیلدیغی نسنه ده منزله بایعه نازل و بایعده بولنان قدرت اعاده مشتریده دخی حاصلدر واکر بو ایکی
مستأمندن بریسی بر مسلم یاخود ذمی ایله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنی اشترا قیلسه آندن برشیئ ادخال
دارالحربه اجترا قیله مز زیرا حصه شریکنی ادخال ایتمدیکجه ادخال حصه سندن غیر ممکندر و شریکی مسلم
یا ذمی اولمغله آنك حصه سنی ادخال ایلمك غیر ممکندر پس ادخال حصه سی ممتنع ایدوکی بالضروره آشکار اولمغله
حصه سنی شریکی یاخود غیری مسلم و ذمی یه بیع اوزره اجبار اولنور مکر متاع مزبور سهام عربیه و فارسیه کبی
قابل انقسام اوله بو صورتده حربی ایچون ممکندرکه شریکی ایله اقتسام بعده حصه سیله دخول دارالحربه
اقتحام ایلیه نکته سی اولدرکه قسمت مزبوره مجرد تمییز و افراز اولمغله حربی کندو حصه سنی یالکز اشترا
ایتمش کبی اکا عقد ایله مالك اولمغله ادخال دارالحربه کسب امتیاز ایدر یاخود قسمت مزبوره معنای معاوضه یی
محتوی اولمغله شریکی اولان مسلم یا ذمی مالك اولدیغی نصفی نصیب حربیدن اخذ ایلدیکی مثلی ایله حربی یه
بیع و تسلیم ایتمکله مستوی اولور و بز قریبا بیان ایلدیك که بو مثللو استبدال مأخوذ حربیده مانع ادخال اولماز
واکر صورت مفروضه ده بینلرنده قسمت غیر منتظم اولمغله احدهما آخر ایچون ازدیاد دراهم ایلسه نظر اولنور
اکر اعطاء دراهم ایلین شریکی ایسه حربی مأخوذینی دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زیرا بو صورتده حربی
بعض نصیبنی شریکنه دراهمله بایع اولمشدر و بیع مذکوری بقیه ملکنی دارالحربه ادخالدن مانع دکلدر واکر
اعطاء دراهم ایلین حربی ایسه مأخوذینی ادخالدن منع اولنور زیرا بو صورتده ویردیکی دراهمله شریکی اولان
مسلم یا ذمینك بعض نصیبنی اشترا ایتمش اولور و هم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ایله مالك اولدیغی حصه سندن
اعلاسنی اخذه نائل اولمغله سلاحنی مسلم یا ذمی ایله اعلاسنه استبدالی منزلنه نازل قیلنور اما دراهمی حربی اخذ
ایلسه کده سلاحنی کندو حصه سندن ادناسی ایله استبدال ایتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قیلنماز و کراع دخی
قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبر جاری اولمغله منزله سهامده در اما مستأمن مرقوم بر مسلم یا ذمی ایله اشتراك
اوزره مستأمن آخرك رفیقنی اشترا بعده شریکی ایله اقتسام ایلسه لر بو صورتده وجوه مذکوره دن هیچ برنده حربی
مأخوذینی ادخال دارالحربه اقتحام ایده مز و فرق مسئلتین بو وجهله تفهیم اولنور که قول ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره رقیق قسمت واحده ایله قابل تقسیم دکلدر و قول امامین رحمهما الله تعالی اوزره اکرچه قسمت واحده ایله
تقسیمه قابلدر لکن رقیق مزبور بندن هر بری قبل القسمة بینلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع
اولان ملك مسلم یا ذمی اعتباریله هر برنده حکم ذمت حاصلدر و بز قریبا بیان ایلدیك اهل دار بمزدن برفردی
دارالحربه ادخالده حربی یه رخصت جائز و شایان کوریلمز واکر اهل رومدن برحربی کراع یا سلاح یا رقیقله
دار بمزه قادم اولدقدنصکره آنلری بیع ایچون اعداء مسلمیندن اولان ترك یا دیلم یا غیری اهل حربك اراضیلرینه

مطلب الاختلاف فی قسمة الرقیق قسمة واحدة

عبور ایتدرمکه عازم اولسه اولبابده منعی لازمدر زیرا بو بابده حربی مسفور شول مسلم یا ذمی منزلنه نازلدر که مذکوراتدن
برشیئ ادخال دارالحربه مائل اوله و قریبا بیان اولندیغی اوزره مسلم و ذمی ادخال مذکوردن منع اولندیغی کبی
بو بابده حربی دخی ردع اولنور زیرا حربی مسفور عقد امانله اکرچه اشیاء مذکوره یی دیلرسه اعاده دارنده
رخصته مستحق اولوب انجق بو رخصتده مسلم و ذمیدن مفارق اولمشدر اما دار اخری یه ادخالده رخصته
مستحق اولمامغله اولبابده مسلم و ذمی ایله متفق اولمشدر و هم بو ادخالنده اهل دار اخری ایچون قتال مسلمین
اوزره فی الاصل مالك اولمدقلری قوت جدیده احداث ایتمکله آندن منع اولنور و احداث مذکور اعاده دارنده
تحقق ایتمکله آندن ردع اولنماز کذلك حربی مسفور اشیاء مزبوره یی دارینك غیری مسلمینله موادعین اولان
اهل حربك دارلرینه ادخاله عازم اولسه بنه منعی لازمدر زیرا قوم مذکورین اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده
تارك قتال ایسه لر دخی بنه حکم محاربینده ادخال اولنورلر کورمزمیسنکه بر مسلم اشیاء مرقومه یی اول داره قصد
ادخال ایلسه منعنه استعجال اولنور لکن حربی مرقوم اشیاء مذکوره یی مسلمین ایچون اهل ذمت اولان برقومك
ارضنه قصد ادخال ایلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زیرا ارض اهل ذمت دار اسلامدن معدود و مستأمن
دار اسلامك جمیع نواحیسنده تجارتدن غیر مردوددر واکر دار بمزده بری رومدن و بری ترکدن ایکی مستأمن جمع اولوب
برینك رفیق و برینك کراعی یا سلاحی بولنمغله بربریله استبدال یاخود هر بری آخرك متاعنی دراهمله اشترا ایلسه
بو صورتده هر بری مشتراسنی کندو دارینه اخراجده حکم رخصت اجرا اولنماز زیرا بونده هر مشتری قائم مقام
بایعدر و بز قریبا بیان ایلدیك که هر بایع حربی ذکر اولنان اشیایی دارالحربدن دارینك غیری اولان دار مشتری یه
ادخالی امر ممتنعدر اما ایکیسی اهل دار واحده دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در نکته سی اولدرکه مانحن فیهده
هر برینك تصرف مذکوردن مرادی انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ایلدیکی نسنه نك خلاف
جنسنی ادخاله مسلمین اوزره قوت اهل دارینی ازدیاد در و معنای معهوده ده مسلم ایله مبادله ایتمکله اهل دارینك
غیری مستأمنله مبادله ایتمك بینلرنده وجه فارق غیر موجوددر واکر بو ایکی مستأمندن هر بری کراعنی
مثلی اولان کراع آخر ایله یاخود سلاحنی مثلی اولان سلاح آخر ایله مبادله ایلسه لر مأخوذلرین کندو
دارلرینه ادخاللرنده طرف مسلمیندن مداخله اولنماز زیرا مبادله مرقومه آنکله مسلم بینلرنده واقع اولسه ادخال
دارندن منع اولنماز کذلك مستأمن آخر ایله واقع اولسه بنه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئله مرقومه ده احدهمانك
سلاح یاخود کراعی آخرك سلاح یاخود کراعندن اعلا اولسه کرکدرکه ادناسنی اخذ ایلین ادخال دارنده مرخص
و اعلاسنی اخذ ایلین اجبار بیعه مبتلی قیلنمغله مبادله مرقومه لرنده مسلم و مستأمن بینلرنده وقوعینك حکمی
اجرا قیلنه و صور مذکوره ده بعد المبادله خیار رؤیت و خیار شرط و عیبله واقع اولان ردك احکامی جمیع احکام
مذکوره ده مسلم ایله واقع اولان مبادله ایله متساویة الاقدامدر اما مستأمنین مرقومیندن هر بری رفیقنی رفیق
آخر ایله استبدال لری بشقه درکه بو استبدال لری مسلم یا ذمی ایله مستأمن بینلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه
انزال اولنماز زیرا آنده ملك مسلم و ذمیدن خارج اولان اهل دار بمزدن ایدی و ملکلرینه داخل اولان دخی
اهل دار بمزدن اولمشدی و مانحن فیهده ملك احدهمادن خارج و ملك آخرده داخل اولنلر اول و آخر
اهل دار بمزدن دکللردر بناء علیه استبدال رفیقلرنده جواب مسئله یی شو وجهله تحقیق ایده رز که عند
تحقق المساواة هر بری مأخوذینی دارینه ادخالدن منع اولنمایوب عند التفاضل ادناسنی اخذ ایلینه ادخالده
مساعده و اعلاسنی اخذ ایلین مأخوذنده تمکن زیاده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واکر مستأمنین مرقومیندن
بریسی عبدینی آخرك امه سیله استبدال ایلسه هیچ برینه مأخوذنده مساعده ادخال اولنماز زیرا بنی آدمده
ذکورت و انوثت اختلاف جنسه بادیدر حتی برکیمسنه برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایلدکدنصکره امه ایدوکی
ظاهر اولسه بطلان بیعه مؤدیدر و هم عبد و امه دن هر برندن آخرده بولنمیان برمنفعت استحصال اولنور که عبد
مثلا قتال ایچون امه دخی تناسل ایچون استعمال اولنور بناء علی ذلك مرقومیندن هر بری بو تصرفله مملوکنده
ادخال دارینه مالك اوله مز والله اعلم

باب من الفداء * یعنی اهل حربده بولنان اسراء مسلمینی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله یاخود اعطاء مالله
و اسراء مشرکینی اخذ اموالله مبادله نك انواع و احوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصیب رزقه الله
تعالی من الجنة خیر نصیب درکه رجال و نساءدن ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمینی ینه رجال و نساءدن
قبل القسمة والبیع ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکینله استبدال ایلمك تجویز و تصویب اولنور وقول مذکور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قوللریدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتی
بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه
اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر
ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدوم‌در وترك مزبور دخی منفعت مسلمین
ایچون جائز کوریلمك امر معلوم‌در کورمزمیسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده
منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر وبارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه
ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن بر اسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات
ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که
الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه
فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بروجهله
جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهور بن اولملریله آنلر ایله مبادله همان اهل ذمتی ویروب
اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولندقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیرکه
بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسرا مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل
مذکور اثبات مدعادن قاصردر مکر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات
مرقومه‌یی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون
قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولملریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمزمیسنکه جهاد ده مسلمینك
نفوس واموللری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی
آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله‌لرینه بروجهله اقدام
اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولملریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك
صبیان مشرکین آنالری وبابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلر ایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده
آنه‌لرینه وبابالرینه تابع اولملریله دار یمزه داخل اولسه‌لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنمازلر اما صبی مرقوم
بالکزجه اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بردخی مبادله‌سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده
متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکمسنه اشترا یاخود سهمنده
واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کمسنه‌یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز
ووسع کوریلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور وبیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ
بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله‌سی جائز وسائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد
والاجنانك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله‌یی مادعده دخی تحلیل
ایتمیوب اول اسیرده قسمت وبیعله دار یمزدن اولمق حکمی مستقر وآنده ملك مسلم متقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر
دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیر که علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن
تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع
دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت وبیعله اسرادە معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر
بو قسمه علامت زیاده دکلدر کورمزمیسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله ابتدا جائزدر پس اسراده دخی قسمت وبیعله
تعین صفت مالیت جواز مبادله‌لرینه مانع اولماز وبو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه
ربه الکریم‌در که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله
برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بروجهله
استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام اید نجیه‌دك فرض
لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلوم‌در
قال الله تعالی ما کان لنبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی
بر نبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تا که وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه اید نجیه‌دك یعنی
هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده‌لر وفداء مال الله رد ایتمیه‌لر لکن سزلر اخذ فدا ایله
عرض دنیایی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلیکزدن راضی اولور وبو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره‌ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال
یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهه
مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتمکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلرایدی
تا که بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرنده مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت
ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدرایدی حتی مرویدر که عهد خلافتنده
رومدن بر اسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا
وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشو دکلو مالدن زیاده سوکیلیدر
دیو مبادله‌سنن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر
بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد ویریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیرکه مد ربع
صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله
مأمور اولمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالیمز جلب مال ایچون
اولمق تهمتنی ظهاری متضمندر اگرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالمال دلیل واردر
لکن تزباب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله‌سی ایله نسخ اولندیغین ذکر
وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی‌دن حکم ازلی
سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیککز مبادلهٔ اسراء بدر مادهسنده سزلره عذاب عظیم مس ایدرایدی
نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا
دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اکر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت
ایلدیککز مبادله‌ده عذاب عظیم مس ایدرایدی لکن سزلر احلال غنائمدن حل مال فدایی بطریق الاجتهاد
استنباط ایتدکز ایله اجتهادده خطا ایسه‌ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا
یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیککز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکمز
تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره
نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه‌در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ براءه ده در وسورهٔ
براءه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سورلردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره‌یی تحلیل مال
فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضیلرین نفوس مسلمینله وبعضیلرین
اموال مشرکینله مبادله‌یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن
النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه‌سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمت اولوب کندو
وعورتی هر بری شیخ فانی اولملریله هر چه باداباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی
بعده مکه‌یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلی عمروی محمد ارسال ایتدکجه بندخی
بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال
خروج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتملریله عمروی ارسال ومبادله ایله
سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدر که اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك
اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال
وتسییر ایتملرایدی حتی حضرت عائشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال
فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده اسیر اولان
زوجی ابی العاصك فداسنی مکه‌دن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلاده‌سی وار ایدیکه والده‌سی
حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله
علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه‌یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده
قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ
لطیفه‌لری ایله تعبیر واصحاب کراملرین سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کوریرسکز
آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله
حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

ماالله تدبیر ایلشدرحتی یاایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری الایة لظم واجب التبجیلی آنك شان سعادت نشاننده
شرفبخش تنزیل قیلنمشدر وصاحب الکتاب امام محمد عالیجناب اثابه الله تعالی باحسن الثواب غزوهٔ بدرده
واقع اولان مبادله بالمالی تأویل مذکوردن بشقه برتأویله دخی ظفریاب اولوب دیدیکه مسلمین ایام مزبورده استعداد
قتال مشرکین ایچون جمع ماله اشد احتیاجله محتاجین ایدیلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امر مستبیندر
ومروی یدرکه رسول الله علیه السلام بنی قریظه نك نساوذرار یلرینی سبی ایلدکلرنده اول سبیك نصفنی سعد
ابن زید رضی الله عنه ایله جانب نجده ارسال اولدخی آنلری نجدده اولان مشرکینه سلاح وخیول ایله بیع واستبدال
ایلدی ونصف باقیسنی دخی سعد بن عباده رضی الله تعالی عنه ایله جانب شامه اسرا اولدخی آنلر ایله شامده
بولنان مشرکیندن کراع واسلحه اشترا ایلدی بو ماده دخی تأویل مذکوراوزره تحصیل وآلات قتالده احتیاج
مسلمینله تأویل اولنور لکن عندیمزده ظاهرمذهب اولدرکه مفادات بالمال حالا علی کل حال استحلال اولنمایوب
اولباده روایت اولنان احادیث شریفه دخی منسوخه در دیو قطع مقال اولنور ومؤلف جلیل الشان سبی
بنی المصطلقده مبادله بالمالك تأویلنی بیان ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم دار بنی المصطلق اوزره
غالب اولوب داراسلامه الحاقدنصکره اخذ فدا ایله سبیلرین اطلاق ایلدیلرباکه اوزرلرینه رق جاری اولوب
استرقاق اولنمیه لرکورمزمیسنکه رسول الله علیه السلام بنی المصطلقدن ام المؤمنین جویریه رضی الله عنهایی
بعدالافتداء تزوج بیوردیلرکه قومی اسلامه دخول ایتمشلرایدی واسلامه دخول ایتمیه لرایدی رسول الله علیه السلام
آنی زوجیته قبول ایتمزلرایدی وعندیمزده مکروه اولان ایجق اسراء مشرکینی مالله مفادات ایدوب آنلری دارالحربه
ردایله مسلمین اوزره مشرکینه معین معادات ایلکدر ومعنای معهود افتداء بنی المصطلقده غیرموجوددر
وقبیصة بن ذویب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه برکسنه نك عبدی یاخود برذمی اهل حربده
اسیر بولندقده فداری بیت المالدن ویریلمك تجویز وتقریر اولنماز و بزدخی بوقولی اخذایدرز زیرا عبد مولاسینك
ملکی ایکن احرازایله ملك اهل حربه انتقال ایتمکله کرکدرکه فداسنی مولاسی مالندن اعطا وآنی ینه ملکنه نقل
وایصال ایلیه مکر مولاسینك هیچ مالی بولنمیه بوصورتده کرکدرکه امام المسلمین فداسنی بیت المالدن ادا ایلیه
لکن بو تقدیراوزره مولاسی ایچون اول عبد اوزره سبیل وصول قالمیوب عبد مزبور عبید بیت الماله موصول
قیلنور مکر مولاسی اول فدایی بیت الماله ادا قیله بوتقدیراوزره عبد مزبوری برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ایلك منزلنه تنزیل وبعده اداء الثمن ینه مولاسنه رد وتحویل قیلنور وذمینك دخی بیت المالدن نصیبی بولنماغله
آندن فداسی تصویب اولنمایوب بیت المال ایجق نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمین
ایچون صرفی تجویز وتقریب اولنور واکر اهل حرب اسرایی اسرا ایله مبادله ده اخذ ایلدیکیمز بعض صبیانی
آنه لرندن وبابالرندن تفریقله اعطاسنه طلبکار اولسه لر اولباده تفریق ولد ووالدین موجود ایسه دخی
ینه جائز وسزاوارکوریلور زیرا مشرکیندن تخلیصی واجب اولان مسلمك حرمتی اول صبینك حرمتندن اعظم
اولمغله تفریق مذکورحق ایله تفریق اولدیغی مسلمدر حتی مفادات مذکوره یی بعدالقسمة دخی تجویز ایدرز
وقول محمد رحمه الله تعالی دخی بودر وامام مشارالیه احسن الله تعالی بکل الاحسان الیه قول مشروح المآل
اوزره حدیث سلمة بن الاکوع رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدی سلمه رضی الله عنه دیدیکه حضرت
ابی بکر رضی الله عنه ایله برسریه ده قبیلهٔ هوازنه غزا ایلدیك و بکا علی وجه التنفیل برجاریه اعطا ایلدی بعده
مدینه یه کلدیکیمزده رسول الله علیه السلام اول جاریه یی بکا هبه قیل دیو بندن طلب بیوردیلر بندخی همان هبه
قیلدم صکره اول جاریه یی مکه ده اولان مشرکینه ویروب آنده بولنان اسراء مسلمینی آنکله مبادله ایلدیلر
اینته ملك نفیل منفل له ایچون متعین اولمشیکن رسول الله علیه السلام آنکله مفاداتی جائز کوردیلر
مؤلف جلیل جزاه الله تعالی بالاجر الجزیل دیرکه عسکر مسلمین هنوزدارالحربده قائم اولوب اخذ ایلدکلری
اسراء مشرکینی برمکان حصینده محفوظ وسالم قیلشلرایکن ملك اهل حربك رسولی مبادلهٔ اسرا نیازی ایله کلوب
برلریمزده بولنان اسراء مسلمینی بومحله کتوروب اسراء طرفین منظور ومشهود اولدقلری حالده امر مفاداتی
مکالمه ایده لیم اولباده مفاداتیمز صورت پذیر اولدیغی فیها واکر اولمازسه برکتو دیکیمز اسراء مسلمینی آلوب بنه کرو
کیده لیم سزلر بووجهه اوزره بزه امان ویریکز دیو بسط رجایه آغاز ایلدکده مسلمین قبول رجا ایله اعطاء امانه
دمساز اولسه لر کرکدرکه مسلمین عهدلرینه وفا وشرط اولنان مال یاخود اسراء مشرکینله مفادات اسراء
مسلمینده سعی اوفی ایده لر ایجق مفادات اوزره تراضیلری متفق اولمیوب اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف

ایلدکلرنده

ایلدکلرنده مسلمینده قوت غلبه وارایسه عهد مزبوره رعایتله اسراء مسلمینی کیرو بلده لرینه رد ایچون اهل حربه
رخصت حق مسلمینده جائز وسزاوار اولماز زیرا اهل حربك اسراء مسلمینی حبس ایتملری ظلم تام وتقریر ظلم اوزره
اعطاء عهد ایلمك حرامدر پس لازمدرکه شرط مرقومه ترك وفا برله اهل حربه وجه آخر ایله تعرض ایتمیه لرك
اسراء مسلمینی یدلرندن نزع واستیفا ایده لر سؤال اولنورسه که رسول الله علیه السلام یوم حدیبیه ده اهل مکه ایچون
طرف اشرفلرینه قبول اسلامله وارداولنلری کیرو ردایتکی شرط ایدوب اول شرطه وفا ایلدیلرمی زیرا ابوجندل
بن سهیل بن عمروی قبول اسلامله حضور شریفلرینه کلدکدنصکره کیرو باباسی سهیل بن عمروه رد قیلدیلر
وابو بصیر دخی اسلامله مدینه یه کلدکدنصکره طلب ایچون وارد اولان ایکی مشرکه آنی تسلیم ایلدیلر تاکه
ابو بصیر رضی الله عنه بعد الرد کتب مغازیده ذکر اولنان مساعی مشکوره سین اظهار ایلدی جوابده دیرزکه
بلی بوله در لکن حکم مذکور کتابله نسخ اولنمشدر قال الله تعالی فان علمتموهن مسلمات فلا ترجعوهن
الی الکفار یعنی ای اهل ایمان اکرسز بعد صلح الحدیبیه طرفکزه اهل مکه دن هجرت ایلین نسوانك اسلاملرینه
عالم اولورسکز آنلری صلح مذکوره رعایتله مشرکینه اعاده وتسلیم ایتمکز یاخود حکم مذکوراول هنکام سعادت
اختصاصده رسول الله علیه السلام حضرتلرینه خاصدرکه انجامنده ترتب ایده جك منافع مسلمینه بطریق الوحی
واقف اولملریله اکا مباشرتده متوقف اولمادیلر حتی مشرکین یوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ایسترلرسه مساعده بیوره جقلرین اظهار ایچون لایسئلونی الیوم شیئا الا اعطیتهم ایاه قول شریفلریله
مکارم نثار اولدیلر بوفسه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم قدرتیمز وارایکن برمسلمی مشرکینه
رد وایصال ویدلرندن تخلیص مسلمی ترك واهمال ایتمیز بر وجهله حلال کوریلمز پس مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حرب اسراء مسلمینله قصد انصراف ایتملریله اهل اسلام یدلرندن نزع اسرایه اقدام ایلدکلرنده
مشرکین مقام معارضه ده قیام ایلسه لر کرکدرکه مسلمین اولا آنلره نبذ امان ایدوب بعده
تخلیص اسرا ایچون اشد قتال الله تشمیر دامان ایده لر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب مقدما مسلمینك
شجعان کفاردن اسیر ایلدکلری معلوم الاسامی بعض علوجی مبادله ایچون احضاری مسلمین اوزره شرط
ایلسه لر ومسلمین دخی علوج مزبوری احضار ایتسه لر یاخود ایتمسه لر کذلك عدم انتظام مفادات تقصیر
مشرکیندن اولسه یاخود تکاسل مسلمیندن اولسه حکم سابق بوصورتلرك جمله سنده قائم وکتوردکلری اسراء
مسلمینی یدلرندن نزع ایلمك لازمدر مکر مسلمین موجودینده قوت مقاومت مشرکین مفقود اوله بوصورتده ترك
قتال مسلمینه حلال کوریلور زیرا مسلمین اوزره واجبدرکه اولاقوت نفسلرین محافظه ایدوب بعده قدرتلری
وارایسه رفعت وغلبه لرین ملاحظه ایده لر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب اسراء مسلمینی وارکتوردکلرین
اقرار ایتمیوب مسلمین دخی اسراء مزبوری میان اهل حربده معاینه ایتمیوب همان ظن وتخمین ایلسه لر بوتقدیر
اوزره قتالله میانه ده اولان عهدی نقض ایتملری تجویز وتحسین اولنماز زیرا نقض عهدلری ایجق استرداد اسرا
ایچون حلال اولمشیدی ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غیرمجزوم اولدقده نقض عهدلری
استحلال اولنمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکالمهٔ مفادات اوزره ایکن اهل حربك عبید ممالیکلری استیمانله
طرفیمزه قادم اولسه لرینه نقض عهدیمز جائز اولمامغله ممالیکلرین اوزرلرینه ردیمز لازمدر زیرا کتوردکلری
اموالری اوزره اعطاء امان ایتمش اولدیغیمزدن اموالرندن برشیئه تعرضیمز جائز وشایان کوریلمز لکن ممالیك
مرقومین قبول اسلام ایدرلرسه بعدالاسلام ردلری غیرمشروع اولمغله همان بیع واعطاء اثمانلرینه شروع اولنور
نظیری شول مستأمندرکه عبدی داراسلامده قبول اسلامله بکام اوله لکن ممالیك مزبورینك کتوردکلری
اسلحه ودواب مولالرینه رد اولنمغه شتاب اولنور واکر ممالیك مزبورین ذمت مسلمین اولملرینی طلبکار اولسه لر
رجالرینه اعتبار اولنمایوب همان دواب واسلحه لریله تسلیمه ابتدار اولنور زیرا ممالیك اهل امان مالکلرینه تابع
اولملریله قبول ذمتله اهل داریمزدن قیلنمق جائز وواسع کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده بعض احرار اهل حرب
کیروده قالان اهل حربدن کراع وسلاح واموالرین اخذلرندن صکره امان مشروحله میانه مزه داخل اولمش
اولسه لر کتوردکلری اشیادن برشیئه تعرضیمز شرعا قابل اولماز زیرا اهل حرب بربری میانده امان شرعی
مفقود ایسه ده بزمله اهل حرب میانده معقود واخذ ایلدکلری اموال دخی کندو مالرندن معدود اولمغله
عندیمزده قبول اسلام یاذمت ایتسه لرده یاخود امانله طرفیمزه کلسه لرده آندن برشیئه حق تعرضیمز ناموجوددر
نظیری اولدرکه بزمله موادعین اولان اهل حربدن بعضلری بعض آخرك مالنی اخذ ایدوب بعده اسلام

العلج ضخام الکفار جمع علوج

باذمت یا امانله داریمزه قادم اولسه آندن برشیئ اخذه علم تعرضمز لازمدر واکر کثور دکلری اسراء مسلمین
قبل عقد المفاداة طرفیمزه فرار ایدوب اهل حرب دخی عهد سابق اوزره آنلری رد ایدیکز دیو اصرار ایلسه لر
ردیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا بز آنلره حبس اسراء مسلمین اوزره اعطاء عهد ایتمدیك واولبابده عهدیمز اولسه
دخی شرعا معتبر اولماز زیرا حبس مسلمین ظلم صریحدر وتقریر ظلم اوزره معاهده غیر صحیحدر وبزم امانیمز انجق
نفوس واموالری اوزره مشروع اولمشدر واسراء مسلمین مالارندن اولمدیغی امر مقطوعدر و بو بابده وعد
ایلدیکمز فدیه وفا دخی اوزریمزه واجب اولماز زیرا شرطیمز اسرالرین بطریق المفاداة رد ایتمك ایدی شمدی
مفاداته احتیاجیمز زائل اولدی اما تقریر مشروح اوزره علوج معلومین ایله مبادلهٔ اسراء مسلمینده رضاء طرفین
تمام اولوب همان تسلیم وتسلم صددنده ایکن اسراء مسلمین طرفیمزه فرار ایلسه لر بو صورتده اکرچه افضل
امور بدل صلحی آنلره وفا وایثار ایلمکدر تا که بعد الیوم بو مثللو عهود ده مسلمینه اعتماد ایده لر ومسلمینی غدره
نسبتله اظهار عناد ایتمیه لر لکن وفاء مزبور مسلمین اوزره واجب دکلدر زیرا تمام مفادات انجق تسلیم وتسلم ایله
حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمین ظاهرا ولدقده معاهدهٔ مجرده ایله کرك اموال وکرك علوج معلومیندن
برشیئ آنلره رد وتسلیم واجب اولمیه جغی امر باهردر واکر اسراء مسلمین قبل عقد المفاداة یاخود بعد العقد
وقبل التسلیم ذکر اولنان عسکر مسلمینه کلیوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ویرمك
اوزریمزه لازم ومناسب اولماز اما عسکره هارب اولملری بشقه درکه آنده شرطه وفا افضل واوفقدر زیرا عسکره
فرارلرنده عسکر مسلمین اهل حربی آنلردن مانع ودافع اولملریله اهل حرب عقد مفاداة ایله آنلری عسکره اعطا
قیلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حرب نه حقیقة ونه حکما
عسکره برنسنه رد ایتمش اولمیوب ویدلرنده نسنه‌لری بولنمامغله اسراء مزبورین کندو یدلرنده هالك اولمق مثابنه
تاب قیلنوب وفاء مشروط اوزرلرینه واجب ومناسب کوریلمز کذلك اسراء مزبورین بعد الهرب دار الحربده
اهل منعه اولوب کندو نفسلری ایله ممتنع اولسه لر ینه وفاء مشروط واجب ومناسب کوریلمز زیرا مانع ودافعلری
عسکر دکلدر که وفاء مشروطی مستوجب اوله اما عسکره هارب اولوب اهل منعه دخی اولمدقلرنده مانع ودافعلری
انجق اهل عسکر اولور کورمزمیسنکه عسکر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلری اخذ ایده جکلری
مقرردر بناء علیه وفاء مشروط الیق کوریلور واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده عدم انعقاد مبادله ایله اهل حرب اعادهٔ اسرایی
مراد ایتدکلرنده اسرا معاتبهٔ مشرکینه اجتهاد یاخود قدرت قتالری اولمامغله عسکردن استمداد ایلسه لر ترك
امدادلری علی کل حال تجویز واستحلال اولنماز زیرا حبسلری جانب اهل حربدن ظلم صریحدر وظلم اوزره
اعطاء امان غیر صحیحدر پس حتی مسلمینده حلال اولماز که مشرکین دین قرنداشلرین قتل ایتدکلرین کوروب
قدرتلری وارایکن منع وتخلیصلری ایله اشتغال ایتمیه لر کذلك اسرا اهل حربه امان ویرمش اولسه لر دخی ینه
یدلرندن فرار ایچون قتاله ابتدارلری حقلرنده جائز وسزاوار کوریلور که طرف اهل حربدن حبسله مظلوم اولدقلری
آشکاردر اما مسئلهٔ مفروضه‌ده ایادی اهل حربده بولنان مسلمینك عبید مسلمینی یاخود جواری مسلماتی اولوب
مقدما آنلری اخذ واحراز ایتمش اولسه لر بو صورتده عقد مفاد اتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ایفا وانجاز
اولنور واکر تمام اولمازسه ممالیك مرقومین مسلمین اولوب دار مشرکینده ترك مسلمین حلال اولمامغله یدلرندن
بطریق القهر اخذلرینه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بیع وتملکلری اهل حربه اعطا وایصال قیلنور زیرا احرازایله
آنلره مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلمه‌لر دخی ینه حق تملکلری باقی قالور و بزدخی فرض مشروح اوزره اموالری
خصوصنده دخی اعطاء امان ایتمشیدك واکر عبید مذکورینی بلده‌لرینه قصد اعاده ایتدکلرنده عبید امتناع
معاودتله قتاله مبادرت ومشرکین دخی آنلری قتله مباشرت ایدرلرسه بزدخی استخلاص عبید ایچون قتال
مشرکینده مشارکت ایده رز که دین قرنداشلریمز اولملریله قهر مشرکیندن تخلیصلری اوزریمزه واجبدر
بو تقدیرا اوزره حال مشرکینه نظر اولنور اکر کندو مأمنلرنده قائم ایسه لر آنکله نبذ معاهده تام اولمغله بعد اخذ
العبید اعطاء مشروط اوزریمزه لازم اولنماز واکر کندو مأمنلرنده قائم دکللر ایسه عبید مذکورینی بیع وتملکلرین
آنلره اعطا لازم اولور که مأمنلرینه واصل اولمدقجه بیننزده حکم امان باقی وحاصلدر لکن مدبر وام ولد ومکاتب
وذمی مثللو اهل حربك احرازایله مالك اولمدقلری جمیع احکام مشروحه ده ممالك احرار مسلمینه سالکلردر
واکر مسلم بعض حصون اهل حربده اسیر ایکن بعض مشرکین اوزره هجوم وقتله عزم وتدبیر ایلسه نظر اولنور
اکر ظفر قیلنسه‌دن امید وار ایسه یاخود فعلنده مشرکینه ایراث نکایت وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار کوریلور*

واکر حصول منفعت مذکوره عدیم الاحتمال ایسه اقدامی تجویز واستحلال اولنماز زیرا بعد الاقدام اهل حرب
آنی قتل یاخود بعض اعضاسنی قطعله مثله ایده جکلری ظاهر حال اولمغله من غیر فائدة نفسنی کندو یدیله
القاء تهلکه به اشتغال ایتمش اولور و بوباب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حکم مذکوری صف قتالده
مزاولهٔ اقتتال ایلین شجعان جلادت نشان حقلرنده بیان ایدوب نکایت اعدایی متضمن اولدیغی هنکامده
بذل نفسله اقدام ایلمك یوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضی الله عنه ویوم الرجیعده محاربهٔ بنی لحیانده لقب
حمی الدبر ایله ملقب قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه مثللو نیجه صحابهٔ کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتندن واقع اولدیغنی ذکر واعلان ایلدیك پس اقدام مذکور نکایت اعدایی متضمن اولدقده وجه مشروح
اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز کوریلدکده ایادی کفارده فی حکم الهالك اسیر اولان
مسلمدن جوازی حری اولوبنده متحیر اولور واکر اهل حرب بر اسیر مسلمه بلادلرنده کیفما یشاء کشت وکذار ایتمك
اوزره اعطاء امانله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر ینه اسیر مزبور ایچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولدیغی مرتبه ده
اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ایلمك تحلیل اولنور زیرا اهل حرب اکا اعطاء امان ایدوب کندو آنلره اعطاء
امان ایتمدیکندن قادر اولدیغی نکایته مباشرتی شایان کوریلور مکر کندو دخی آنلره اعطاء امان ایتمش اوله بو صورتده
تعرض مذکوری غدر حرام اولمغله وجوب امتناعی نمایان اولور لکن دار اسلامه خروجیله تخلیص نفسنه
قادر ایسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ایتمش ایسه دخی جواز خروجی ظاهردر که دارلرنده حبسلری ظلم
اولمغله ظلمدن جواز امتناعی امر باهردر حتی قصد خروج ایلدکده بر کمسنه خروجنه مانع اولسه اولدخی متعنده
ظالم اولمغله آنکله دخی قتال وقتلی واسع کوریلور واکر اهل حرب اسیر مسلمی اعمال شاقه‌ده استعمال ایتملریله
مبتلای شدت ونکال اولوب بعض اهل حربی قتله عزم واقبال ایلسه نظر اولنور اکر فعلی نکایت اعدایه باعث
اولورسه اقدامی سزا کوریلور واکر اولمازسه ترکی اولی کوریلور مکر اهل حرب اکا بر وجهله مطیق اولمیه جغی
بر عملی تکلیف ایتمشلر اولوب اولدخی اقدام مذکورنده امید نجات یاخود ملاحظهٔ ترفیه وتخفیف ایلیه بو تقدیر اوزره
اقدامی جواز ایله توصیف اولنور کذلك محبوس اولدیغی سجندن تخلیص نفسیچون قتل سجان اوزره قصد
اقدام ایلسه بو دخی تفصیل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واکر اهل حرب اسیر مسلمه نعوذ بالله تعالی
سجود لغیر الله ایله تکلیف ایدوب آنی بدنده امساك ایلین علج مشرك دخی سجود معهود ایچون ضرب وتعنیف
ایلسه بو صورتده مشرکین آنی قتل ایده جکلرینه عالم اولسه دخی سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامی جواز ایله
توصیف اولنور زیرا اسیر مزبورك علج مشرکه ضرب وقتله اجتساری موجب نکایت اعدا اولدیغی بدیدار وسجود
لغیر الله تعالی‌دن امتناعی مستوجب اعزاز دین اولدیغی آشکار اولمغله اقدام مذکورنده کندو نفسنی بلا فائده
قتل اوزره معین اولمق محذوری بولنمادیغندن جائز وسزاوار کوریلور واکر اسیر مسلم میان اهل حربده ادعای
طبابت ایدوب اهل حرب دخی طالب دوا اولدقلرنده سم سمومله آنلری قتل وافنا قیلسه بو صورتده سم وقتل
ایلدیکی رجال مشرکین ایسه قتللری موجب نکایت اعدا اولمغله جواز فعلی ظاهر وهویدادر لکن نسا وصبیان
ایسه مؤلف مرحمتشان دیرکه بن قتللرین مکروه کوردیکم کبی سم مزبوری دخی مکروه کوریرم مکر بر عورت
اول اسیری اضرار وقصد قتلنه اصرار ایتمش اوله بو صورتده لدی القدرة اول عورتی قتلی جائز اولدیغی کبی
سم سمومی دخی سزاوار اولور واکر اسیر مسلم دار الحربده نفسنی بر حصن یاخود سور مدینه‌دن لاجل الفرار
ادلا ایدر ایکن سقوط وهلاکله مبتلی اولسه نظر اولنور اکر حین ادلاسنده نجاتندن امید وار ایسه فعلی جائز
وسزاوار اولور که قصدی سعی نجات وفتنهٔ کفردن دینی ایله فرار اولوب مجاهد ایچون طمع ظفر موجود اولدقدنصکره
خوف هلاکی درکار ایسه‌ده اقدامی جائز وسزاوار کوریلور واکر هلاکی یقین یاظن غالب ایله معلومی ایسه جواز
اقدامی معدومدر که بو اقدامنده قتل نفسنه معین اوله جغی مجزومدر نظیری شول باب النفل فی دخول المطموره
اثناسنده ذکر اولنان مجاهددر که نفسنی بر قطعان ایچنده بعض مطامیره قتال اعدا ایچون ادلا ایلیه مجاهد مرقوم
دخی ادلاسنده نکایت اعدادن امیدوار ایسه اقدامی جائز وسزاوار وبلا نکایة قتل اولنه جغی عنده ظن غالبله
بدیدار ایسه اقدامنده کنهکار اولور واکر ضخام کفاردن بر علج عورتی وولدی ایله مسلمینه اسیر اولسه آنلری مبادله
بالمال ایله اهل حربه اعطا حق امیرده تجویز وتقریر اولنمازکه وجهی قریبا تحریر اولندی کذلك دار اسلامده
یاخود دار الحربه بعد الاخراج آنلری دراهمله اهل حربه بیع ایلمك دخی جائز اولماز که بیع مزبور اسراء مرقومینی
اوزره قدرتندنصکره اهل حربدن اخذ ماللە مبادله حکمنده متحیز درکذلك اسراء مرقومین برغازینك سهمنده واقع

اولسه‌لر آنك حقنده دخی اهل حربه بیعلری واسع کوربلمزحتی اول غازی بیعه عدم جواز ینه عالم ایکن مجاسرت
ایتمش ایسه کرکدر که امام بیعنی ابطالدن بشقه تأدیبنه دخی مبادرت ایلیه زیرا مسلمین اوزره تقویت مشرکینه
قصد مباشرت ایتمشدر اما برمشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارنده تملك ایلدیکی عبید مسلمینی
اسراء مرقومینه بیعه طلبکار اولورسه بوصورتده قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسه امام ایچون آنلری اسراء
مزبورینله اشترا وبعد الاشترا فی مسلمینه وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واکرقسمت سبقت ایتمش ایسه
صاحب السهم دیلرسه اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حکم ملکنی اجرا ایدر زیرا بیع مذکورده
مسلمینی ذل کفاردن تخلیص بولنمغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعنده واقعدر ومفاداة الاسیر بالاسیر بیان
سابق اوزره ظاهر روایتده جائز وواسعدر وجواز مذکور حرمت دینه مبنی اولمغله آنده مسلمینك عبید واحراری
مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزره دار بمزه ادخال ایلسه کرکدر که امیر المسلمین
آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استعجال ایلیه نظیری شول عبید مسلمیندر که حربی آنلری دار اسلامده
اشترا قیله یاخود شول عبید کفاردر که حربی دار اسلامده آنی اشترا وداربنه ادخالدنصکره عبید مرقومین قبول
اسلام ایدوب بعده آنلر ایله دخول دار اسلامه اجترا ایلیه حربی مرقوم عبید مذکورینه مالك ایدوکی اکرچه
آشکاردر لکن مالکلری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیکی کبی حربی مرقومه دخی اجبار ایدر
واکر مستأمن مرقوم عبید مذکوربنی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه برابر احضار ایدوب
اسراء مشرکینله بیعلرینه طلبکار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذکور اوزره تمکین واقدار ایلمز زیرا بوصورتده
عبید معینده حاضر وحربی یدیمزده مقهور اولمغله آنلری دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره مجبور اولمشیکن اسراء
مشرکینله بیعلرینه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی کبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور کوریلور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده عبیدی برابر احضار ایتمدیکندن دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره حکم اجبار حقنده
آشکاردکل ایدی توضیحی اولدر که اسراء مشرکینله اسراء مسلمینی مبادله انجق وقت ضرورتده جائز کوربلمشیدی
وتحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولمغله متمیز اولور ایدی وما نحن فیهده عبیدی
احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولنمغله توقف مذکور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقه‌ده احضار ایتمدیکندن توقف
مذکور موجوددر واکر برحربی رجاء امانله کلوب دار بمزه یاخود عسکر بمزه قبل الدخول یدنده بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشرکینله بیعه طلبکار اولسه
بوصورتده مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمینده سزاوار اولور که عبید مسلمین یدیمزه واصل اولد بجه قیام ضرورت
آشکاردر وبعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدر که صحت شرطلری وجوب وفالرین شرعا مستوجبدر
واکر ایادی اهل حربده بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال کندو قتلنه جازم ایسه‌ده
قتالی موجب نکایت اعدا اوله جغنه عالم اولسه برقریبا بیان ایلدیك اقدام مذکوری جائز وشایاندر ومعاملهٔ
مزبوره سی ومن الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مخصصنده داخل ایدوکی نمایاندر لکن
بوفعلی ایادی اهل حربده بولنان سائر اسراء مسلمینه مضر اوله جغی عندنده ظاهر ایسه حقنده افضل اولان
اکا باشر اولمامقدر باخصوصکه تحصیل ایده جکی نکایت اعدا کندو اوزرینه واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن
دفع شرور مشرکین مثللو بعض منافعه معادل اولمیه جغی هویدا اوله کورمزمیسنکه اهل جهاد قتال مشرکینده
انجق تحصیل منافع مزبوره ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی وقتل وتعذیبلرینه مؤدی
اولدقده افضلی اکا عدم تصدیدر لکن بویله ایکن ینه اقدام ایدرسه جائز کوریلور زیرا جانب غیره مراعاتی
حق نفسنه مراعاتندن اوجب دکلدر واقدام مذکوری موجب نکایت اعدا اولدقده کندو قتلنه عالم ایکن جائز
کوریلدکده سائر اسراء مسلمینه خوف ضرر هنکامنده جوازی بطریق الاولی در واکر برسریهٔ قلیله ارض اعدایه
قادم اولوب ارض مرقومه یه قریب برمحلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوکنه اهل سریه عالم وجیش مرقوم
مکان سریه یه غیر عالم ایکن سریه‌دن برکسنه جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیب دیرکه بن آنك
بوهجومنی مکروه کوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حرب مقاومته غیر قادر ایکن هجومنده مکان
مسلمینه دلالتی ظاهر ومسلمین اوزره قتل واسر ایچون دلالت حرام ایدوکی امر باهردر اما جیش مرقوم مکان سریه یه
عالم اولوب لکن هنوز تعرض مسلمینه آغاز ایتمشلر ایسه بوصورتده هجومی موجب نکایت اعدا اولورسه مباشرتنه
جوازویریلور انجق بوتقدیر اوزره مسلمینله قتال وقتل ایده جکلرندن احتراز اولنورسه افضلی نظرا للمسلمین

فعل مذکوره دست دراز اولمامقدر کورمزمیسنکه اهل حرب برقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح وامانه
دعوت قیلسه‌لر مسلمینده قوت مقاومت یوغیسه افضلی مصالحه وقبول امانلرینه رغبت ایلمکدر بویله ایکن
مسلمین محصورین قبول صلح وامان ایتمیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسه‌لر اول دخی جائز وشایان کوریلور
زیرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه یوم الرجیعده مشرکین عرض امان ایتدکلرنده
قبول امانلرندن نکول ایله بن بوندن اقدم الله تعالی یه امان مشرکی قبول ایتمك اوزره معاهده ایتمشیدم دیو قتل
اولنجه‌دك مزاولهٔ قتال ایله مشغول اولمشدر وبو وقعهٔ شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومه یه احسن برهاندر واکر مسلمین
اهل کتابدن برعورتی اسیر وقسمتله برغازینك سهمنه تعیین وتقریر ایلدکلرندنصکره اول غازی آنی استیلاد یاخود
تدبیر ایدوب لکن اول عورت هنوز کندودینی اوزره جایکیر ایکن اهل حرب براسیر مسلم ایله مفاداته طالب اولوب
فداسنده دخی اول عورتدن ماعدایه راغب اولمسه‌لر بوصورتده مولاسی راضی اولورسه آنکله مفاداتمز تجویز اولنوب
اول بابده عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمیز اولنماز زیرا مدبره یاخود ام ولد اولمغله مسلم اولان مولاسی ایچون
استحقاق ولا آنده متقرر واول وجهله ملکدن ملك آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبوره ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتدن فداء مسلم قبلنان انجق
خدمتی ایدوکی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ ماله نازل ایسه‌ده حرمتی
درجهٔ حرمت ماله واصل اولمامغله اسیر مسلمی ماله مبادله جائز کوریلدکده خدمتله مبادله‌نك جوازی حکم
اولوینده داخلدر نکته‌سی اولدر که عورت کندودینی اوزره پایدار اولمغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی
پدیدار وآنکله مفاداته رغبتلری انجق میان مسلمینده کندو اعتقادی اوزره استقرارینه اکرام ایچون ایدوکی آشکاردر
بوندنصکره عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدر که عورت مملوکه اولوب امر نفسندن برشیئه مالکه اولمامغله
رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمده منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ایدرسه ده آنکله مفاداته جواز ویریلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایله شول رتبه یه اتصال ایتمشدر که ملك
مولاسندن عوضله وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآنده ملك مولاسی برقرار ایکن بلارضاء مفادات
امیر جائز وسزاوار اولماز بوصورتده بیع عورت جائزدکل ایکن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنه طالب واولوجهله
مفاداته راغب اولسه اولبابده مساعدهٔ امام مناسب کوریلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن ادا امام اوزره لازم
وتعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدر که تخلیص اسیر ایچون اهل حربه اعطاء ماله ارضاء مفادات ایچون
مولاسنه بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملکدن ملکه انتقالی عدیم الاحتمال اولمغله مال بیت المال عوض
ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزره اکا ایصال اولنور وخدمت مدبره وام ولددن بطریق الایجار
اخذ عوض حق مولالرنده جائز وراینه مفوضدر بوصورتده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ایلسه‌لر آنده ملك مولاسی قائم اولمغله کرکدر که ینه مولاسنه تسلیم وانفاذ ایده‌لر وبوندن اقدم بیت المالدن
اخذ ایلدیکی مال دخی مولاسنه سالم قیلنور که اول مالی عورت اهل حرب ایچنده قالدیغی مدتده کندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزره متسلم اولمشدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مولاسی
مفاداتنده تعویض بیت الماله مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغه قائل اولسه مؤلف عالیجناب
بن بومعنایی مکروه کوریرم دیو قطع جواب ایتمشدر که عورتده تدبیر واستیلاد ایله حق عتق ثابت اولمغله احتمال
بیعی فائت اولمشدر بوصورتده مسلمین عورتی یدندن بطریق الاکراه اخذ ایدوب مفاداته عازم اولسه‌لر کرکدر که
امام بیت المالدن قیمتنی غارم اوله کذلك امام المسلمین رأی ایلدیکی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن
بلا رضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسه ینه بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبره‌ده ائمهٔ ثلثه رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بوقول اوزره مجتمعیندر که آنده حکم مالیت باقی وقائم حتی غصبله ضمانی بالاتفاق لازمدر لکن ام ولدده
اکرچه قول امامین رحمة الله علیهما ینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانله مغصوبه
اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر وبعض فقها ام ولدده دخی قول سابق اوزره
متفق‌لردر دیو ذکر وانها ایدوب اعطا ایلدیکی قیمتی عوض رقبه سی اولمیوب انجق قیمتی ایله اخذ امامه صورت
رضاسی کبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لکن قول اول اصح ومعولدر زیرا جناب مؤلف
بوندنصکره دیمشدر که اول عورت وجه مشروح اوزره مفاداتدنصکره ایادی مسلمینه عودت قیلسه کرکدر که
امام عورتی صاحبنه رد وتسلیم وبیت المالدن اخذ ایلدیکی قیمتی استرداد وبیت الماله وضع وتقدیم ایلیه پس

مطلب الاختلاف بین الائمة
فی بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذكور عوض خدمت اولبدی ردی لازم اولمیوب مسئلهٔ متقدمه کبی کندویه سالم قیلنور ایدی وبنده جناب
مؤلف دیمشدر که اول عورتی بطریق الاکراه اخذ ایتمکی امام ایچون مناسب کورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلندیغی عوض خدمت اولبدی رأی ایلدیکی مصلحت ایچون بلارضا اخذنده جواز وصحت اولور ایدی
واکر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوکهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر که اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالك یوقیکن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر که امام مدیون اوزره حجر وبلارضاء
مالنی بیعله ضرردائنی دفع ایلمکه عندلرنده قادردر کذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر که اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالکه قائلدر پس امام ایچون بلارضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه بی بیع ومالکنه ثمننی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردکدنصکره آنکله
مفادات ایلمك بربرینه متفاوت دکلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صکره اول عورت ایادی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون بردخی اکا سبیل وصول یوقدر که امام آنی بلارضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدکده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واکر عورت مزبوره مکاتبه ایسه مؤلف کریم المناقب دیرکه بن بوصورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقجه مفاداتی محبوب ومناسب کورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایکن عورت دخی بحسب الکتابهٔ نفس ومنافعنه احق اولمغله آنکله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بویله ایکن امام بطریق الاکراه اخذ ایله مفاداتی التزام ایتمش اولسه مکاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالکله حاصل اولور
ومکاتبه دخی ید مالکه نظر ایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وکسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر کرکدرکه
بنه کتابتی اوزره مولاسنه رد وتسییر ایده لر امامکاتبهٔ مزبوره اداء بدل کتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنکله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالهٔ
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقجه آنکله مفاداتمز حکم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه درکه اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبکار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقجه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولماز اما احرار یاخود ممالیکدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده کندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنمامق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابردر امادمی بشقه درکه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقجه مفاداته
رضا ویرمیه جکنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا برحربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصکره اهل حرب آنکله
مفادات اسیر مسلمه طلبکار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسکز قتل ایدرلر دیو اعتذار ایله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیممز جائز وسزاوار اولماز زیرا امانمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اکا ظلم صریحدر ومسلم وذمی کبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لکن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی داریمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اکا وار کندو بلادیکه یاخود دیلدیکك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
کوریلور زیرا اسیر مسلم اوزره خوف قتل مشرکین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجوددر کورمزمیسنکه مستأمن داریمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی بابنده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمده
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشرکین مسلمینه خطابله
سزآنی بزه تسلیم ایدیکز یوقسه سزکله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشرکینه قدرتیاب دکللر ایسه ده بنه تسلیملری جائز وصواب کوریلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واکا اجابتمز اهل حربك بزه خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزکله قتال ایده رز دیو
تکلیفلرینه اجابتله سیاندر لکن بوصورتده مسلمینه لازمدرکه اول مستأمنه سن بلادمسلمیندن چیقوب دیلدیکك

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر اما اکا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دکین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدکدنصکره وقت فلانی حلول ایتدکده بنه خارج اولماسه
بوصورتده بنه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حکم صحتده مندرج واولمازسه غیر مندرجدر زیرا ایچمزده آنك
اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه اضطراری جائز وسائغ کوریلمز سؤال اولنورسه که مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دکین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا کبی جواز تسلیمی اقتضا ایدر مثلا امیر
ومستأمنه سن وقت فلانی یه دك داریمزدن خارج اولورسك فیها واکر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلرم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حکم ذمنده مندرج قیلنور جوابده
دیرزکه بلی اقامتی دلیل رضادر لکن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدکجه بومثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احکامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واکر بعض مشرکین ملکلر بنه عصیانله بعض حصونده کسب
امتناع وذمت مسلمین اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدکده اهل حرب بوخبری استماع ایدوب
اکر بورجاسنه مساعده ایدرسکز اسرا اکزی قتل وسزکله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه استماع ایلسه لر نظر اولنور
اکر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشرکینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزا وار اولور زیرا ذمت احکام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشکالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واکر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر درکار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
کورمزمیسنکه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر درکار اولدقده بنه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واکر مسلمین قوت مقاومتله سرافراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشرکینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه بنه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل برله اجابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی کورمزمیسنکه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشرکین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذکور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنمز واکر اهل حرب مسلمینه التجا برله سزه اسرا اکزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولکز اوزره دیو رجا ایلسه لر کرکدرکه امام رجاء مشرکینی قبول واجابت عقد ذمتدن نکول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء لئام ایچون استعمال قیلمق مشرکینی
اهل ذمت قیلمقدن اهم ایدوکی وارستهٔ اشکالدر بوصورتده امام رجاء مشرکینی قبول وآنلر دخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صکره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
بنه وجوب اجابتمز درکاردرکه بیان سابق اوزره ذمت احکام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشکاردر بوصورتده مشرکین سز نقض عهد ایلدیکز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مراملرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموالرینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واکر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشرکین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسکز اسرا اکزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر کرکدرکه
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه دامن درمیان
ودکل ایسه مساعده دن روکردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واکر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه کزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشرکین دخی بونلره مساعده ایدرسکز سزکله قتال واسرا اکزی
قتل ایده رز دیو تهدید ناجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنمامقده اعتبار اولنمایوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لکن اکثر اصحابمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدرکه علی کلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشرکینده محصور اولمق حالا ایچلرنده

بولنان مسلمینك اسیر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولندقده واجب و بولنماد قده غیر واجبدر ومانحن فیه دخی بو یله در غایة الامر مرقومینك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق اجابت مسلمینله رسیدهٔ تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمالدر اماتوقف ارتکاب امام محمد دقت انصاب فرق مسئله‌یی قریبا
ذکر ایلدیکمز قول صوابله اشراب ایتمشدر که مسلمینله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب اولبابده
فداء اسرا قیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنمازاما اهل ذمتله مفاد اتیجز رضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بو یله در که مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اماقبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوزدر وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله مالله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دارالحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنمیوب ظهور نسلی دخی ممکن اولمامغله ماله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومآلا معاونتی
تقویت غیر متمکندر و بز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصابتمآب مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته
اعتبار یله اسراء مشرکینی ماله مفاداتلرین تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرا دخی بو یله در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه عند الاحتیاج
مبادله بالمال حقالله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کوریلموب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده ازال قیلنورو هم مبادلهٔ مذکوره مساهلتك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسیر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امانله کلوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولمدیغجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کوریلمز اما صاحبلری
بز بونلری اشترا ایده لیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار یکزده ترك وابقا ایده لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دارالحربه اعاده لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی
نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتندن احترازه مبنیدر که محذور مذکور صورت مزبوره ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنورو واکر اهل حرب دارالحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان ایله مبادله ایده لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضر اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده رز دیو اعطاء عهود
ایلسه لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدرکه دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایده لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الیوم
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بو یله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدر که اهل حربك اسرا مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلهٔ ترك ظلمده شرط قیلنان نسنه یه
لزوم وفا تعلق ایتمدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر لکن بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وار ایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردر که اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبید مذکورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن ردقیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه در که مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذ لرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اولوجهله آنلرایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه نك عبدی دارالحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا بر له تخلیصنه اهتمام ایلسه لر عند ابی حنیفة

رضی الله

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دارالحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالهٔ ملك حربی مستحق اولمشدر وبو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولورکه اوزرندن بحسب الحس زوال یدحربی انجق تسلیمله ظاهر ومتفق اولور وشرا وقبضله استحقاقی
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی دار بمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولورو بو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دارالحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی بنه دارالحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما دار بمزدن اسیر
ایلدکلری عبیدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیرموجوددر اماقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
دار بمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدرکه شرا وقبض سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیرمخوبدر
امادار بمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی ایشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
وعلاوه خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور دار بمزه امانله خارج اولسه
عتق حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنورکه خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابله ده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم و بیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر و بز قریبا بیان ایلدیك که بومثللو اموررده امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدر که امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره
مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسکز سزه قیمتلرین ویره لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك ومالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشیء رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارستهٔ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلا فائده اضاعت اموال اولور
واکر دارالحربده بولنان عسکردن برمسلم بر علج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفورا کاتمله نفسمه فدا ایده جکیم
یوزدینار اوزره مصالحه قبیل سبیلمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولبابده اذن امیر بولنمادیغه مصالحه سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسیرده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بو یله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یانده بولنان یوزدیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدر که دنانیری اخذ ایدوب بنه امساك علجه بذل
اقتدار ایلیه که یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یانده بولنمایوب بلکه برحصن ممتنعه ورود وانجنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امر بن اولدرکه اول دنانیری ید علجده هرکیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یانده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر و بز قریبا بیان ایتمشیدك که سبیل علجی تخلیه بر له رأی امام اوزره تعلق
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیری معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر ومتمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرهٔ واحده ده عقوبته ابتدار
ایتمیوب بلکه مستقبلده بو مثللو حرکتدن نهی ایله اکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حاله متهم اولمیان کسنه لرك زله وخطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعهٔ مسلمینله
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینده داخل قیله وصورت مفروضه ده علج
مسفوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکلرنده اهل عسکر اول بزم رفیقمز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بز اکا سزدن احقلرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بر وجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنماوب ثانیدن بولندیغی ثابت ومتمهددر کذلك علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزك همجنسیکز فلان مسلم بنی اماله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیدهٔ
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا ماله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیهٔ سبیله تسییر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر یته فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صورهٔ مذکوره ده آنکله مأمنه بالغ اولنجیه دك امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیهٔ سبیلنه رضا ویریر وتوقف
مصیب القضاء دیرکه امامك بو فعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری بدلرندن اخذ اولنان اهل حصنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنك حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاضر
بولنسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوكين بالمال * یعنی احرار ومماليكدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمی اول اسرانك
یا مولارینك یا غیریلرك امرلری اوزره فداء ماله تخصیصی حاوی بحث دقیق الفحوا یدر اکر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بولندن
افدا یاخود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امر بنی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلیه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبور اوزرینه سبیل استرقاقی اولمیوب بنه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورك موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوك اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورك بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومه آنی حکما احیا قلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطا مالله قصاصدن مصالحه
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق
ایچق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی مثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب اگر بدل ایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور وبعض علما دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیه ب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلق ملتزمدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیوب امامین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دیتنی الزام ایدوب زیاده یی ایتمیه جکی محققدر پس اکثر ایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت وغبن فاحش ایله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتنی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جواب ده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقدار دیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف ایله امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیك درهمه افدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افدا قیلسه انجق بیك درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
واستقراض دخی انجق بیك درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه در که وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
متملك بعده تمام ثمن تملکاً موکلنه تملك ایدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیادهٔ ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
تحقق اولمغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره نی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورر ایسه ك یاخود نه مقدار ایله دیلرسه ك افدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکك مقدارده
برلك افدا ایدرسه ك دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویضی تصریح
تعمیم اوزره متضمن اولمغله قلیل وکثیر جمیع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی ماله افدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امری تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل
کتابت اوزره تقدیم اولنور آنکا فی الحال مؤاخذه سی تصمیم اولنور زیرا ماله فداسی حکما احیاسنی متضمن وبو مثللو
مال ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق واول بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبك قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
بنه رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کورلمز زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهرا وجوب
اولمغله بعد العجز آنك ایچون بیعی لازم اولور مگر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئلهٔ
حر ده مرتبهٔ دیتده مرتبه در زیرا مملوکك بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولدقدن ظاهردر انجق قیمت ودیت میانده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
ومنضبط اولمغله زیاده نك قلت وکثرتنه اعتبار اولنماوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان
امور دن اولمغله زیاده سی نادرك بو مثللو معامله لرده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورك تمام فدا ایله رجوع ایتمك مقدوریدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه در که اول زیاده ایله راجع اوله مز واکر مکاتب مزبورك قیمتی
بیك درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیك درهم
یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتبه اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح ووجه کورلور
زیرا امر مذکورنده مال مسمایی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئلهٔ سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتمدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمته رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورك قیمتی بیك درهم ایکن بنی بش بیك درهمه افدا قیل دیو امره
اقدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف براصل معروف اوزره مبنیدر که
عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرالری نافذ اولمقده مسلك احراره
سالکلردر وعند الامامین رحمة الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرالری غیر مالکلردر پس مفادات امرنده
دخی عند ابی حنیفه رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعند الامامین هبه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك اولمامغله حالت رقنده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی مسلکنه سالك قیلنور وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه رجوع مأمور تصحیح اولنماز واکر مستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلا امر افتدایه مسارع اولسه بعد الافتداء اسیر حر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله مز زیرا بونلر اسیر ایله مملوك اولماز قلرندن بلا امر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واکر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب مستأمن مزبوره ماله بنی افتدا قبل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتدا برله استنقاذ ایلسه بونلر اسر ایله مملوك اولمامغله کرکدر که آنلری مولالرینه تسلیم وانفاذ ایلیه واول بابده مذکورلردن هر بری مأذون ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبل العتق کندولری اوزره رجوعی غیر متصوردر اکرچه محجور اولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسنده عدیم الاعتباردر اما مأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و یشقه ید قاهره یه داخل اولمغله صورت اباقی کبی حکم اذنی باطل و متلاشی اولمشدر یاخود مانحن فیهده واقع اولان فداء النفس بالمال قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون ومحجور همحال اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی همحال قیلنور لکن بعد العتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله راجع اولور مکر فداسی قیمتندن ناسك تغابن ایده جکلری مقداردن اکثر ایله واقع اوله اول بابده انجق قیمتیله رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتبر اولوب امر مکاتب بیان سابق اوزره عند الاطلاق قیمتله مقدر اولدیغی کبی بونده دخی قیمتله مقدر قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتدا قبل دیو علی الاطلاق امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قبل دیو تقیید ایتمش اولسه دخی افتدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور زیرا آنلرملك مولالری اوزره باقی اولمریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه تنزیل اولنوب بو دخی وجه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعد الاسر فداء اسیر قصاصدن مصالحه منزلنده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحیله امری بنم ایچون دیمکله نفسنه مضاف قیلنسه ده قیاسه ده معتبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتباری مقرردر واکر مسائل مذکوره ده آمر ومأمور اختلاف ایدوب آمر بن شو مقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثر شو مقدار ایله امر ایتمشیدك دیسه قول مع الیمین قول آمر ایدوکی بلا خلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاددرکه امرینی بالکلیه انکار ایلسه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتماددر پس بو مقدارنده اقرار ومقدار آخرده انکار ایلدکده بنه بویله در واکر آمر اکرچه بن سکا طلب ایلدیکك مقدار ایله افتدایی امر ایتمشیدم لکن انجق شو مقدار اقل ایله افتدا ایلدیك دیسه بنه قول قول آمر ایدوکی هویدادرکه آمر مأموردن مستقرض مال اولمغله اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه ده آنك اوزرینه لازم ومستقرض انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واکر اسیر مکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتدا قبل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قبل دیوب اول دخی امتثال امرینی التزام ایلسه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب برشیئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسنی اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدرکه خلعده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنور امابنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله افتدا قبل دیمش اولسه نظر اولنور اکر آمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه بنه جواب سابق درکاردرکه بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنه نازل باکه دخی اقوی ایدوکی آشکاردر واکر مخالطه لری غیر موجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن برشیئه ضامن اولمیوب وضمانه برلفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یابعض اقرباسی

یاخود شخص اجنبی اولدقده بنه تفصیل سابق اوزره عقدی یامالی نفسنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه بنه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولماز واکر اسیر برطفل صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قبل دیو طلبکار اولسه والدی بو قولنده ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره اکا رجوعی سزاوار اولور و بعد الرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره رجوعی اکرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائمه اولمغله جائز ومشروعدر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندرکه والد ولدینه برعورتی تزویج ومهرینه ضمانله مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولدا اوزره رجوعی جائز وشایان کوریلوب بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان کوریلمز زیرا عادت شایعه اولدرکه والدلر بو مثللو امورده متبرعین اولوب رجوعه طامعین اولمازلر و وجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضمانته اعتبار ایله ترکه سنده دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذ بنه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعد الایفاء آنکله مال ولده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردرکه والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت اولدقده ترکه سندن ایفا اولنوب صکره ورثه سی مال ولددن اخذ واستیفا ایدرلر و بو مسئله لرده معنای فقهی اولدرکه والددن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحساندر وتمام صله تسلیم وقبضه منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعد وفاته واصل اوله جق صله سینك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا و بطلان وصیت اوزره مال والددن اخذ واستیفا اولنور واکر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده ن بو نی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیو اشهاد ایلسه بو اشهادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان شهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعه یه اعتبار بمز انجق خلافنده تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واکر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قبل دیو تنصیص ایدوب امابنم ایچون یامالمدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بو صورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه یه مماثلدرکه خلطه لری دلیل استقراض اولمغله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر امامخالطه لری وغیبسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغله مأمور اکا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحددر ووالد فدا ایله علی وجه الاطلاق امر ایدوب اواوجهله انجق طرف ولددن معبر غیر ضامن اولدقده امری کندو اوزرینه برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدرکه آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده آنده مهر انجق ولد اوزره لازم اولوب والد اوزره الزام اولنماز پس مانحن فیه دخی قیاس مزبور اوزره توجیه اولنور واکر احراردن برکسنه اهل حربده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قبل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قبل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقدی یاخود مالی نفسنه مضاف قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعد الایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده وکیل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیام مخالطه لری بدید اولسه مخالطه لری عقدی یامالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغله بنه وکیل اوزره رجوعی مفید اولور اما بو صورتده مخالط دکللر ایسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندرکه وکیل همان فلانی افتدا قبل دیو عقدی موکلنه نسبتله آنك طرفندن معبر ایدوکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متبیندر لکن بو تقدیر اوزره مستأمن مأمور اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی اولدرکه هر زمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیر موکل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هر زمانده که وکیل انجق معبر اوله اسیر البته معاقد اولور نظیری شول کسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واکر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

اشترا یا افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا و افتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالك اولدقدن صکره مملوکك بنی اشترا و افتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشترا اسنه اشارت ایدوکی ظاهر و مستأمن آنی بلا مشورة اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی باهردر کورمز میسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی برکسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده مملوکلـه مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا مرادر وصورت مفروضه ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ و دیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا ایدرسه ینه نظر اولنور اکر بو نقد ابا اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوك حریته مقلوب و مشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه حکما بنفسه مباشر عقد منزلته نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه مولاسندن اشترا و اعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوك اوزره رجوعه قادردر که مملوکی امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالندن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری ظاهر و اول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله ده مملوك محرر ام ولد یا مکاتب یا مدبر اولسه اشترا ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر کورمز میسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب بلکه ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون و کرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل دیسون مأمور مزبور آنی اشترا و دار اسلامه اخراج ایلسه بلا شیء ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی بولنمادیغی آنی اشترا ایلدیگی فداء ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشیئله راجع اوله مز واکر مملوك مرقومی قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی آشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتدکجه مملوکی نفسی ایچون اشترا ممکن اولمدیغی بدیداردر زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقنی موجب و اعتاقنه ولاء مولاسی متعاقب و حکم ولا نسب کبی دار الحربده دخی ثابت و مترتبدر و نفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه و ولاسنی کندو یه الزامه رضا فائت اولور و بلارضا الزام عتق و ولا جائز و ثابت اولمدیغی اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه در واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك نقصان ایتمیه جکی مرتبه ده اکثر ایله اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی بنه مملوك مشتری اوله جغی آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادۀ یسیره ایله شرایه صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا و کندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر و استمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بعله اسعاف مراد ایلسه لر مملوك مزبور ینه آزاد اولور زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا قبول لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم و بایعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلسه بونده مملوك مشتری اولوب و مولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه بونده انعقادی ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلتنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری ثمنله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلام ایله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل

قلیل و کثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهر حال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه تفویض امور ایدوب اول دخی امتثاله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا ما بلغ اوزرینه رجوعی مشروع کورینلور و صورت مفروضه ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی بلکه ایکی بیك درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مگر مأمور اقامت بینه یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوك آنی منکردر و قول مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلۀ مزبوره وکیل و موکلك ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل و فصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف و تحویل قیلنماز جوابده دیرز که بو باده ایجاب تحالف اقوال ائمه مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه مخالفی آندندر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل و موکل صورتنده تحالفی انجق قبل تغیر السلعة ایجاب ایدوب بعد التغیر بینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه ما نحن فیهده مقام سلعه ده بولنان مملوکك عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر و اما قول محمد رحمه الله تعالی یه مخالفتی آندندر که امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلۀ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابق فسخ ایدوب موکل سلعه یی قیمتله اخذ ایلمك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظاهر الانعدامدر که مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه و اصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر و مستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعة مقدار اجرتده اختلاف ایدهلر آنده ایجاب تحالف اولنمیوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور و بوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله یعنی عتقنه و ثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدن صکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنله اخذی ممکن اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسهلر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر سن دخی بن قیمتی ایله اخذ ایده رم دیوب مشتری دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثللو جنس عقدده منازعه ایلسهلر بینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع مدافعه اولنور و بزبو فصولك قبل اقامة البینة و بعدها واقع اولان تفاصیل احوالارین و بو مسئلهلر مسئلۀ شفعه منزلنده اولمغله اول بابده امامارمزك اتفاق و اختلاف ایلدکلری اقوالارین و طرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفك بو کتابی تصنیفی امام مومی الیه ایله میانه لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض و منصرف اولدیغی باب من الفداء فیما یصلح و ما لا یصلح اثناسنده ذکر و انبا ایلدیك واکر برعبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر و تعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنه داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمدیله مولای قدیمنك آنی اشترا ایله امری اجنبینك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یا غبن یسیر ایله عقده منصرف اولورلر واکر اشتراسی غبن فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتریی ایچون ترك و دیلرسه تمام ثمنله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه ده اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلمسه بو قول علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمغله قبل المشورة اشتراسی منزلتنه تنزیل قیلنمغله اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ و تکمیل اولنور نظیری اولدر که برکسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو امر و تعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایشته بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هرنه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه مخصوص اولور بو صورتده آمر و مأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسهلر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره ردایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازللردر انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنورکه یمین اکا فعل غیر اوزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنور که
موکل مقام مشتریده مقیدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستفیدر وبو بحث لازم الاتفاقی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسهلر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولورواکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد ایتمش اولسه اعتاق ملکنه
تعلق ایتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور وبعد الاعتاق مباشرتنازع وتخالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر ویمینه یمینه مشتری قیلنوب ایجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بوصورتده دخی تخلف ایلمز واما مبین مشار الیهما رحمهٔ الله تعالی علیهمانك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولدقدنصکره مقدار ثمننده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بردن اتفاقله برمستأمنه بزی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتملریله مستأمن اشترالرینه ایش بیك
درهمی دفع واتفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسنك بردن اوزرلرینه الزام ودیت حرایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حراوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والحاق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردرکه فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدانی ایکیسنه بردن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتبار یله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بوصورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن ایتمیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا ایتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حراوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اوبابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دیتلریمز مقداری ماله افتدا قیل دیو امر وتعمیم ایتملر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بوصورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بر بیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون برسهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنور وعلی کلا التقدیرین سهم دیتله حراوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفة رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتنده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتنده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع وبونلردن زیاده ایله عتقندنصکره مراجع اولورکه
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی متبرعدر وبو مسئله نك نظیری قریبا تقرر ایلدی لکن مسئلهٔ
مفروضده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعه یه قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیله افتدا ایلدیك بلکه اهل حرب بزی سکا هبه ایلدیلر یاخود اهل حرب بیلمدکی بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولبابده قول مع الیمین
قول حرومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده برمبلغه ادعاء دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلشلردر ویمینلری دخی علم اوزره واقع اولورکه استحلافلرین فعل مأمور موجب ومستتبع اولمشدر
وقتقیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سنی انجق آنك اوزرینه لازم اولنور که نکول یمین اقرار کلمنزلنده
اولمغله حکمی حق تأکیدده التزام اولنوب حق رفقنده التزام اولنماز بوصورتده حرمذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتنده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندنصکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال

حال کتابتنده بالغا ما بلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اول بابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بوصورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق ایتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مگر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب ایتمش ایسه
ینه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئ اداو تعجیل ایتمامش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر برمقدارینی اداده استعجال ایتمش ایسه مقدار مرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عد اولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدرکه غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتنی
ادا ایله قضا اولندقدنصکره قبل الاداء عجزی پدیدار اوله وشول مکاتبدرکه اوزرینه وجوب قصاص استقرار
ایتمش ایکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بوصورتلرده علی قول ابی حنیفه
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولمازاما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتنده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اول دخی تنظیم امره تدبیر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسه لر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احرازایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سینده یاخود مقدارسینده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولایح اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اول بابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتی تکمیل ایلشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنده عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید وکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدرکه ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولیوب همان ید وکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عد اولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه التصاق ایدر
بوصورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن الحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شو بیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اول بابده دراهم مشار الیهایی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمایوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کابنله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجه دك حبس عبده قادر اولورکه وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بو یله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأمورده قبل الحبس یا بعد الحبس هالك اولسه اول زماننده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدنصکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دار الاسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندنصکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشیئ اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیئ مطالبه یه مقتدر اوله مز اگرچه علی وجه المراغمه خروجی عتقنی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمنه رعایت عدم عتقی مستوجب اولمشدر که مولای قدیم عبد مأسوری ملک
حربیدن خروج اوزره دار اسلامده واجد اولدقده آنی ملک قدیمنه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربیلک
ملک قدیمی اولان عبد ایشقه‌در که عبد مزبور مسلم اولوب بطریق المراغمه دار اسلامه داخل اولدقده آنده
حربیدن غیری برفردک حقی غیرحاصل وحق حربی دار اسلامه خروجندن صکره باطل اولمشدر اما نحن فیهده
بعد الخروج حق مولای قدیمنه رعایت واجب اولمغله خروجی عتقی موجب اولمامشدر واولبابده عبدینه
وصولی قبل القسمة غنیمنده ایکن وصولی منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدینه مجانا واصل قیلنور لکن اخراج
ایلدیکی مالنده مولای قدیمنک حقی ظاهر اولمامغله آندن برشیئی اخذه قادر اوله مز زیرا اول مالی کندی وملکنده
ایکن کسب ایتمیوب ملک حربیده اکتساب ایتمکله مال حربی اولمشدر ومال حربی دار اسلامده بولنوب اول ماله
امان مسلمین شامل اولمدقده عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس حربی کبی بلا تخمیس فیء عامه مسلمینه داخل
قیلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبوری مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور وبو روایتده تخمیس
اولنمغی دخی تنصیص ایلمشدر وبر اوائل کتابده باب من یکون آمنا من غیراذ یؤمنه اهل الاسلام اثناسنده
بیان ایلدیک که بر حربی داریمزه بلا امان داخل اولوب آنی بر مسلم اخذ ایلدکده عند محمد رحمه الله تعالی
وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ایلین مسلم ایچون فیء خاص قیلندقدنصکره تخمیس وعدم
تخمیسنده ایکی روایت نمایان اولمشدر پس روایتین مزبورتین ماانده دخی جریان ایدرلر وبو محلده تنصیص
اولنان روایتله عمل برله تخمیسی ترصیص اولندقده مافی مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور واکر عبد مرقومی
دار اسلامه خروجنده اخذ ایلین مولای قدیمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بو صورت صورت سابقه یه
مساوی ومولای قدیمی عبدینی مجانا ومالنی بعد التخمیس یاخود بلا تخمیس محتوی اولور وعند ابی حنیفة رضی الله
عنه اکرچه عبدی مجانا وبلا تخمیس اخذ واستفاده ایله ملک قدیمنه اعاده ایدر اما حق مالده سائر مسلمینله
همحال اولمغله مالی فیء عامه مسلمینه ادخال اولنور واکر عبد معهود مولای حربیسی ایچون قصد تجارت اوزره
اول ماله برابر دار اسلامه امانله ورود ایلمش اولسه مولای قدیمی ایچون عبد اوزره دخی سبیل تعرضی مسدود اولور
زیرا ملک حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربیسی دار اسلامه امانله اخراج ایتمش اولسه یه
مولای قدیمی اخذ عبدینه واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخی متوصل اوله مز لکن عبد
مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملک حربی مستدیم اولمق اوزره دار الحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله کرکدر که
امام المسلمین آنی بیعه اقدام وثمنی یدنده بولنان ماله برابر مولای حربیسی کلوب اخذ ایدنجه دک توقیفه
اهتمام ایلیه زیرا حکم امان حربینک بو مالرنده نمایان اولمشدر بو صورتده بعد بیع الامام مولای قدیمی مشتریدن
ثمنله اخذینی التزام ایلسه اخذ ایله مقضی المرام اوله مز که عبدک داریمزه دخولنده مولای قدیمنک حق اخذی
ثابت اولمدیغندن بعد البیع ید مشتریدن دخی مثبت اولماز نظیری شول عبددر که بعد الاسر مولای حربیسی
اسلام یاخود ذمتی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخره بیع ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مأسور مدبر ایسه
بو صورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله برابر وعلی کلا التقدیرین عبد ومال مکسوبی
بالتمام مولای قدیمنه بلاشیء رد وتسلیم اولنمق مقرردر که مدبر احراز مشرکینله ملکندن خارج اولمدیغندن
اول مالی اکتسابی ملکنده ایکن واقع اولمشدر وملک اصل موجب ملک کسب ایدوکی ظاهر وشایعدر لکن
بو صورتده کسبی تجارتدن یاخود اهل حربک هبه لرندن پیدا اولمش ایسه عدم تخمیسی هویدادر که مال مزبور
یدنده لاعلی وجه القهر حاصل اولمغله حکم غنیمده داخل اولماز اما اهل حربک طیب خاطرلری بولنمادین اخذ
وانتهاب ایتمش ایسه وجوب تخمیسی بی ارتیابدر که اخذی طریق قهر ایله صورتیاب اولمشدر وبو حکمی باب المسلم
یخرج من دار الحرب ومعه مال اثناسنده دار الحربدن ماله خارج اولان حر مأسور حقنده بیان ایتمشیدک
وحکم مذکور مدبرده دخی جریان ایدر انجق مسئلهٔ سابقه ده باقی بعد الخمس حر مأسوره سالم اولوب بو بابده
مدبر اهل تملک اولمامغله مقامنده مولاسی قائم قیلنور واکر بر مسلمک جاریهٔ مسلمه سی اسیر اولوب دار الحربده زنادن
یاخود زوج حربیسندن برقاچ اولادی ظهور ایلدکدنصکره کندو واولاد کباری بالاتفاق مولای حربیلرینه
علی وجه المراغمه یاخود کندو علی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتابعه دار اسلامه خروج ایتمزلریله
مسلمین جمله سنی اخذ ایله کسب ظفر ایلسه لر کندو واولادی فیء مسلمینده مسطور قیلنور بو صورتده مولای
قدیمی قبل القسمة حاضر اولورسه کندوبی واولادینی بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة حاضر اولورسه

انجق صاحب سهمک سهمنه تعیین اولندیغی هنکامده معتبر اولان قیمتی ایله اخذه مقتدر اولور زیرا اولادی
اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولای قدیمنک نفسنده واقع اولان حقی باعتبار الجزئیة اولادنده دخی واقعدر
وحق مزبور علی وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حریتلرینه دخی مانعدر اما کسبی بشقه‌در که
کسبی عین وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولای قدیمی ثابت ومتأید اولمیوب بلکه مال حربی اولمغله
فیء مسلمینده داخل ومتعهد قیلنور واکر جاریهٔ مرقومه اولادیله برابر دار اسلامه امانله دخول ایتمش اولسه لر
مولای قدیمی ایچون کرک نفسی وکرک اولاد صغار وکباری اوزره سبیل وصول اولماز لکن جاریهٔ مرقومه مسلمه
اولوب اولادی اکا تبعا مسلمین اولملریله کرکدر که امام جمله سنی مسلمینه بیع وتسلیم وثمنلرینی مولای حربیسی
کلوب اخذ ایدنجه دک توقیفله حکم امانی تتمیم ایلیه اما مسئلهٔ مذکوره ده جاریهٔ مزبوره مدبره بولنسه بو صورتده
علی وجه المراغمة وعلی وجه الامان خروجلرینه اعتبار اولنمیوب علی کل حال جمله سنی مولای قدیمنه
رد وتسلیمه ابتدار اولنور زیرا مدبره دن اسر ایله ملک مولاسی زائل اولمیوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملریله
ملک حربیده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمینی اسراء مشرکینله یاخود کراع وسلاحله
یاخود سائر مالله مفادات ومبادله بی تفصیلده بابدر دقیقه‌الدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بدقائق لطفه
یوم الحشر والقرار دیر که اهل حرب اسراء مسلمینی مالله مبادله یه قانع ایکن مسلمین حقلرنده کراع وسلاحله
واسراء مشرکینله مبادله لری واسع کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشرکین کبی
اهل قتال وکراع وسلاح کبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوکی ظاهر وشایعدر کورمزمیسنکه
اهل حربه تجارت ایچون حمل اموال مشروع ایکن تجارت ایچون حمل سبی وحمل کراع وسلاح حرام وممنوعدر
اما مالله مبادله یه راضی اولمیوب انجق کراع وسلاحله مبادله یه راضی اولسه لر حق مسلمینده اسراء مشرکینله
مبادله لری مشروع ومرضی کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء کراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ایدوکی
امر مبیندر کورمزمیسنکه حق مسلمینده عند القدرة قتل مقاتللری واجب ایکن یدلرنده بولنان کراع
وسلاحلرینی قصد اضرار ایله اتلاف ایلمک غیر واجبدر اما کراع وسلاحده دخی راغب اولمیوب انجق اسراء
مشرکینله مبادله یه طالب اولورلرسه بو صورتده اسرا ایله دخی مبادله ایلمک جائز ومناسب کوریلور لکن مالله
مفاداته راغب اولدقلرنده مال قلیله قانع اولمیوب بیت مال المسلمینه مورث اتلاف کلی اوله جق رتبه ده مال عظیمه
طامع اولسه لر بو صورتده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبادله واسع کوریلور زیرا ذکر اولنان صورت حالت
ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمینه تحصیل منفعت مال ایچون بو کتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ایدن
روایت اوزره مشرکیندن اخذ اموال ایله اسرالرین مبادله قیلنق حلال اولدقده مانحن فیه کبی مسلمینک محتاج اولدقلری
مالی یدلرنده ابقا ایچون اسرای اسرا ایله مبادله بالاولویه استحلال اولنور واکر اهل حربدن برجماعت تنظیم مصلحت
صلح ومفادات ایچون دار الحربده بولنان عسکر اسلامدن استیمان واستیمانلرنده بزلره نفوس واموالمز اوزره
وکتوردیکمز اسیرلریمز اوزره امان ویریکز دیو تفصیل وبیان ایتدکلرنده مسلمین دخی اول وجهله اعطاء امان
ایتمشلر ایکن بینلرنده تنظیم صلح ومفادات صورتپذیر امکان اولمامغله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلسه لر کرکدر که
اسراء مسلمیندن برفراد ایله عودتلرینه مساعدهٔ مسلمین ارزان قیلنمایه وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا
الی دار الاسلام فکذلک اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب یعنی بز بو حکمی اهل حرب خصوص
مذکور ایله دار اسلامه خروج ایچون استیمانلرنده بیان ایلدیک پس دار الحربده بولنان عسکره خروج ایچون
استیمانلری دخی بیان سابق ایله بیاندر مترجم فقیر دیر که عندیمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ کتاب
وجه مجرد اوزره در لکن حکم مذکور فاصلهٔ باب واحد ایله سبقت ایلین باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء
رسول ملکهم عنوانی ایله دار الحربده بولنان عسکره خروج ایچون استیمانلرنده شرح وبیان اولنمشدر
ودار اسلامه استیمانلری هنوز تفصیل مشروح اوزره برمحلده ذکر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبیر
وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلک اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ایله
تقریر ایلمکدر وبو مثللو قصور غلط کتابه حمل اولنمق اکرچه مشهوردر لکن اصل کتابه نظر اولنسه عبارهٔ
مذکوره نک ماقبلی ومابعدی سیاق غلط اوزره جاری اولمغله اصل کتابده یاخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل
وار ایدوکی شبهه دن عاریدر انتهی لکن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین یاخود اهل ذمتدن اسیر ایلدکلری احرار

وحراری بدلرندن مجانا اخذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبار اولنماز که حبس احرارده
ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر ومکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری
اسیرلری بدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدرکه اعطاء
قیمتله بدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی مماللری اوزره اعطاء
امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلری بابنده اهل حربه رخصت
امر متعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی بدلرندن اخذ وقیمتلرینی
اعطایه منحصردر وبعد الاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور
زیرا اخذ عسکر دخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهل حرب بلا امان کلکله مسلمین اسراء مزبورینی بدلرندن
بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر ایچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر
کذلك اهل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعلرندن صکره
مولالری حاضر اولسه بینه حکم مسئله مذکوره مغایردرکه بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر دکللردر
زیرا بوصورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصل ایدی
پس صکره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز اما ما نحن فیهده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق
اخذلری حاصل اولمغله ذکری سبقت ایلین برهم امانله دار الحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه
نازل قیلنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده
حاضر اولمیوب آنلری بر موضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکر اول
موضعده مسلمیندن غیر ممتنعین ایسه لر بو دخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین بدلرندن اخذ اولنوب قیمتلری
اعطا اولنمق امر مقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولمدقجه حکم امانمزده داخللردر ودخول امان مجانا
اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنلری اولوب آنده ممتنعین ایسه لر بوصورتده مسلمیندن
بر سریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئی طلبده
سبیل اولمدیغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب
اول ممالیکه اصابت قوم محاربینك بدلرندن حاصل اولمغله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم
حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بوصورتده ممالیك مرقومین دار اسلامه اخراج اولندقده مولالری
حاضر اولسه لر قبل القسمة بلا شیء وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه ده
ذکر اولنان ممالیك مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورتپذیر اختتام اولدقدنصکره مسلمیندن بر سریه واروب
اخفا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخذ ایله تحصیل نام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده
اهل حرب غیر ممتنعین ایسه لر امیر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ایجاب وتعیین اولنور واکر ممتنعین ایسه لر مصالحهٔ
سابقه منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانمز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ
اهل حربده بولنانلره غیر متناول اولمغله منعهٔ اهل حربده بولنمیوب مثلا قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین
منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهل حربك بدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین
قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قیلنور پس ما نحن فیهده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل
حربدن بطریق القهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداسی الزام
اولنماز که اولبابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغله
انتقاض صلح سابق جلی وباهر اولمشدر لکن سریهٔ مرقومه نك مزبورینی اخذ واستخلاصلری مفادات ایچون
امانله مسلمینه وارد اولان اهل حربك منعه لرنده می واقع اولدی یوقسه موضع آخرده می معلوم الوقوع اولمیوب
اهل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشیکن یدیمزدن اخذ ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر اولبابده قول
مجردلری مسموع اولماز که بو مثللو خلاف ظاهر اولان امری دعوی وضمننده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا
ایتملریله بلا حجت قبول قوللری استدعا اولنماز اما ایکی رجل یاخود بر رجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه یه عازم اولورلرسه
بوصورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه حکمنده اولمغله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء
مزبوریندن ایکی حر اولان کمسنه شهادت مزبوره یه قیام ایلسه لر شهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام
اولنور واکر شهادت ایتمیوب ایجق ایچلرندن بعضلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار وبعضلری

بوخبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیاس اهل حرب مال فدادن برشیئه مستحق اولماق درکه اقرار ایدنلر
اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر وبرکمسنه نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی
مشهور اناسدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسی اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیر جائز
کوریلوب اقرار بعض اقرار جمیعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان
اولنور نکتهٔ سی اولدرکه اسراء مزبورین اهل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخذ مسلمینله
اسیردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن معرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بو مثللو
اقرار بالید اقرار بالرق حکمنده ملتحقدر ومجهول الحال اولان کمسنه نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی
مطلب اقرار الصبي المعبر عن نفسه بالرق صحيح
حق یده مجهول الحال اولان کمسنه نك دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك
اسراده نفسلرندن تعبیره قادر اولان اطفال صغار بلا ابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری
معتبر اولدیغی کبی یدایله دخی معتبر اولور اما ابوینندن بربیسی عندنده حاضر ایسه اول تصدیق ایتمدکجه صبینك
اقرار مشروحی تحقیق اولنماز که بوصورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون
نفسی اوزره اقرار یدایله اعتبار اولنماز واکر اسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شو طائفه ایدی
دیو اقراره مبادرت ایدوب رجالدن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلردکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو
شهادت ایلسه لر بوصورتده شهادتله عمل اولنور واجلدرکه شهادت عامهٔ ناسه متعدی بر حجت حکمیهٔ ظاهره
واقرار مقر اوزره مقصور بر حجت قاصره در وهم اقرار ایتمیلرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق
اولمغله قضاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعد التکذیب آنك اقراری حق نفسنده
دخی اعتبار وتصویب اولنماز ایکن غیر اوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر
اهل حربدن بر طائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفهٔ دیکر
بلا امان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین بدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین
اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفهٔ اولی ایله برابر ایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتمشلر ایدی دیو دعوایه
قیام ایلسه لر اولبابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا برله مسلمین اوزره تسلیم فدا
ورد نفوس واموالرین الزام ایتمکی استدعا ایتملریله قوللری بلا حجت قبوله سزا کوریلمز ومسلمینه مصابلری
سالم اولوب هیچ بر طائفه یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغام ایدوب اسراء مشرکینی
اسراء مسلمینله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله
مسلمین دخی اظهار رضا برله تمشیت مرامرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا ایچق احرار ومدبرین
ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوائفدن ایدوکی نمایان اولمغله امیر مسلمین
اول اسرایی بدلرندن مجانا اخذه دامن درمیان اولسه بو فعلی جائز وشایان کوریلور زیرا اهل حرب آنلره مالك
اولمامغله حبسلرنده ظالملردر وبز بالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائز واول امانه وفا غیر
لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر دخی اسراء مزبورینی بدلرندن اخذ ایلمك امر مقرر
واولبابده رضا وعدم رضالری غیر معتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا
اولنورکه مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضه ده مسلمین مبادله بالمال
اوزره مسالمین اولسلرایسه اولبابده وفاء عهد ایله اداء مال امر محبوبدرکه مسلمین غدره منسوب قیلنمیوب مستقبلده
بومثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه لری اسرا وکراع وسلاحله
مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه درکه بونلری اهل حربه تسلیم واعاده دن امتناع ایلمك شرعا
واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کوریلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن
امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر وبز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کوریلور
پس اوزرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کوریلمشدر انجق مسالمه لری
اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه ووقت حاجتده بو مثللو
خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرینی ملاحظه برله مذکوراتك اعطاء قیمتلرین
رأی وتدبیر ایلسه بو رأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره لایق ایدیکه امام اوزرینه
عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحه دخی وفایی التزام ایلیه تا که اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

اولوب مرامنه رام اوله‌لر جوابنده دیرزکه اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتدبهایی موجب دکلدرکه عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرینی
پشین اخذ ایتدکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بو مثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جکلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلمك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بوصورتده دخی امام اول عبید وجواری‌یی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالملری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن بته امتناع ایدر انجق بو مذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنه‌یی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بو فصلده الزم واوجبدرکه ملك اهل حرب احرار ایله ممالیك مرقومه‌ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یا ذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلمك ممکن اولماز امافصل سابق بشقه درامّا
مسالملری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدرکه مال مزبور آنلره تسلیم اولنه وبوصوتلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدوددرکه داراسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولماز واکر مسلمین احراردن اولان اسرالرینی تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرینی اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمدن تاب
ایلسه‌لر بوصورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبه قیملرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه‌لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلنلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادرکه اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأثورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر امابوصورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتملر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولورکه حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه‌لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیدده
مستحق اوله‌مزلرکه امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بوصورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدرکه امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره‌نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأثورینی امری ایله وبلا امر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله‌لرینی
ذکر واعلان ایلدی وبرحکم مذکوری باب مزبورده مسلمین بااهل ذمتدن برمستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشدیك پس امام المسلمین داراسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بو محلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن برکسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدرکه مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنمیوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت بله مقاتل
شدید یاخود دارالحربده عورات مشرکین اوزره بر دلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتنی
مناسب کوریسه تجویز وتسدید اولنورکه مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی برکسنه‌نك سهمنده واقع اولان براسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلورکه آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتبیندر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در امّاموجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
براسیرك فداسنده یوزبیك درهمه طالب اولسه‌لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ برعاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده برکسنه‌نك سهمنده واقع اولان براسیر حربی‌یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدرکه امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام وبیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی‌یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاقی غیرظهور ایلمك منزلنه تنزیل براله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمهٔ مفادات اسرایی تجویز بدن روشنا اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلر سزلره براسیر مسلم ویره‌لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه‌لر
کرکدرکه امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جکلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن بر مرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین بدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار وبویله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسه‌لر
بو قوللرینه مساعده مز سزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
بدیمزده اسیر وقبول اسلامله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمیه کشف ضمیر ایدوب بزسزه مسلم اولان
اسیر بکزی ویره‌لیم ملکمزك اوغلی یا قرنداشنی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه‌لر بو مطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکلری دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بوصورتده نا موجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیرکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدرکه امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه ورضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بوصورتده
ظاهر حال رضاسی دیننی قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیر بکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه‌لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتدادندن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتدادندن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمغه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتنك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود داریمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر برمستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله داریمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله داریمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بوصورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدرکه امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قیل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانی
اخبار ایلیه‌که اهل حربك احراره عدم تملکلری بدیداردر اما عبید وجواری ایسه کرکدرکه امیر اول مستأمنی
شول امانله داریمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلنوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه‌لر کرکدرکه امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه امامولالری بیعلرینه
رضا ویرلرسه کرکدرکه جمله‌سنی اشترا وبدینه تسلیمله اول مستأمنی ارضا ایلیه بوصورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه بنه عبید مسلمیله داخل اولان مستأمن
کبی بوصورتده دخی آنلر ایله دارالحربه رجوعنه مانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلرین
تنظیم وتدبیر ایچون برسنهٔ کامله‌ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده وبربرینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلین

فریقك رهنی فریق آخر ایچون مباح الدم اولمق اوزره مواعده ومعاقده ایلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمین وجه
مشروح اوزره مرهون قیلنمغه راضی اولدقلرنده آنلری اهل حربه رهن اولق اوزره اعطا جائز ومرضی کوریلور
زیرا بو صورتده ارتداد مرهونین عدیم الاحتمال اولدیغندن بشقه رهن اولنمغه رضالری ظاهر حالده نفسلری
اوزره عدم خوفلرینه دالدر وبرقریبا بیان ایلدیکمز که بومثللو حالنده مسلم ایله مفاد ایتمز دخی جائز وشایاندر
پس بویله منفعت مسلمینی متضمن ایکن مسلمی اهل حربه رهن قیلمق بطریق الاولی جائز ایدوکی نمایاندر لکن امام
ایچون لایق وسزاوار اولمازکه مسلمیندن بر فردی رهن قیلمق اوزره اکراه واجبار ایلیه مکر مشرکینك شوکت
شدیده‌لری آشکار ونفوس مسلمین اوزره خوف خطردر کاراوله بو تقدیر اوزره اکراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمینه
مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور که صلح مذکوردن امتنا عمز جماعت مسلمین اوزره خوف هلاکی متضمن واول
صلح اوزره اقدامیمز جماعت مسلمیندن خوف هلاکی دفعه ضامن اولمغله رهن قیلینان مسلمین مخصوصین اوزره
خوف اولنورسه دخی به امام ایچون ولایت اکراهلری ثابت وممکندر وبو معنانك مبناسی شول اصل معروف
معتاددر که هر کیمسنه که ایکی بلیه به مبتلی اوله قنقیسی اهون ایسه آنی اختیار ایلمك اوزرینه واجب الاعتادر
وصورت مفروضه‌ده فریقیندن هر بری فریق آخردن اخذ رهن ایلدکدن صکره مشرکین غدر ایله بدلرنده
بولنان مسلمین مرهونینی قتل واستیصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون بدلرنده بولنان مشرکین مرهونینی قتللری
واسیر قافلری استحلال اولنماز زیرا انلر امانیمزده داخللر ایکن غدر مشرکینله حکم امانلری باطل اولماز قال الله تعالی
ولا تزر وازرة وزر اخرى لکن کرکدر که مسلمین آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ویرمیوب آنلری اهل ذمت قیلمغه
مبادرت ایدلر زیرا آنلر بزم رهنلریمز اوزریمزه ردا ولنجیه‌دك دار بمزده اقامته رضا ویرمشلر ایکن رهنلریمزك
اوزریمزه ردلری متعذر اولمق رضالریله دار بمزده علی التأبید احتباسلرین اقتضا ایلمشدر وکافر دخی اصرار
کفر اوزره دار بمزده علی التأبید اقامته متمکن اولماز مکر قبول جزیه ایله عقد ذمتی متضمن اوله وشیخ امام شمس الائمة
الحلوانی نور الله تعالی قبره با نوار المثانی دیدیکه خلفاء بنی عباسدن منصور دوانیقی رحمه الله تعالی ایله اهل حربدن
بر طائفه مبانلرنده شرط مذکور صورتیاب اولمشیکن اهل حرب رهن مسلمینی قتلاسه غدری ارتکاب ایلدیلر
اول دخی علماء عصرینی جمع واحضار وآنلردن رهن مشرکینه نه معامله ایده‌یم دیو استفسار ایلدکده جمله‌سی
میانه کرده جاری اولان شرطه بناء قتللری جائزدر دیو اجماع ایدوب انجق امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه
حاضر بالمجلس ایکن ساکت اولوب قول جمهوره اتباع ایلدی پس خلیفهٔ عالیجناب یا ابا حنیفه سکانه حال اولدی
هیچ تکلم ایتمیورسین دیو استجواب ایلدکده دیدیکه یا امیر المؤمنین اکر حضار علماسکا بو قولی عن اجتهاد
سویلدیلر ایسه اجتهادلرنده خطا ایلدیلر عند الله تعالی معذورلردر واکر سنك هواکه متابعت ورضاکی تحصیل
ایچون سویلدیلر ایسه سکا خیانت ایلدیلر غادرلر ومغدورلردر قول صواب اولدرکه سنك ایچون رهنلرندن برفرده
قتاله وقتل مثللو شیئله سبیل تعرض نا یابدر بعده خلیفهٔ والا رتبه اهل حرب بزه غدر ایدرسك سزدخی
رهنلریمزی قتل ایدیکز دیو شرط ایتمشلر ایکن نیچون سبیل تعرض نا یابدر دیو اظهار غضب ایلدکده امام دریا
افضال زیرا اهل حرب سنك اوزریکه قتل آمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط ایدوب سن دخی آنلرك
اوزرینه قتل مسلمین کبی شرعا حلال اولمیان شیئی شرط قیلدیك وهر شرطکه کتاب اللهه مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالی ولا تزر وازرة وزر اخرى دیو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دینیه سین استکمال ایلدکده خلیفهٔ نازك
مزاج یا ابا حنیفه بن سنی برامر مهم ایچون اصلا دعوت ایلمدم الاسن بکا استعدیکم وجهله جواب ویردیك فافکنز
حضورمدن دیو جمله‌سنی اخراج ایلدی بعده ایرته‌سی کونده خلیفهٔ عدالت شعار ینه جمیع علماسنی جمع واحضار ایدوب
دیدیکه یا ابا حنیفه سنك قولك قول صواب ایدوکی عند مده پدیدار اولدی لکن شمدی بز آنلرك رهنلرینه نه معامله
قیلمق سزاواردر امام کرامت نشار دیدیکه ابتدا بو مسئله‌یی بنده حضار علمادن استفسار قیل پس آنلردن
استفسار قیلندقده معلوم ممیز دکلدر دیو جوابدن عجزلرین اظهار ایلدیلر بعده امام فضیلت دثار دیدیکه
اوزرلرینه وضع جزیه برله اهل ذمت قیلمق سزاواردر خلیفهٔ نصفت مدار علتندن استخبار ایلدکده
امام دقایق آثار بو وجهله کشف استار اسرار قیلدیکه مرهونین مرقومین سنك رهنك سکا رد
اولنجیه‌دك عندکده احتباسه راضی اولمشلر ایدی شمدی سنك رهنك قتل اولنوب سکا ردلری متعذر اولمغله
آنلرك تأبید احتباسلری استقرار ایلدی اولبابده خلیفهٔ عالیشان قول امام اصابت نشانی استحسان
وتحسین فراوان واحسان بی کران ایله مسرور وخندان سعادتخانه‌سنه اعاده برله اول جوهر فردی ممتاز

اقران ایلدی سؤال اولنورسه که قول امام ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره شرط مذکور غیر حلال ایکن
نیچون امام محمد رحمه الله تعالی شرط مذکور اوزره اعطاء رهنی استحلال ایلدی جوابده دیرزکه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تدارکی ممکن اولمیان برشیئك اثبات وتفویتنی موجب اولمایوب مسلمینك دخی آنلره احتیاجلری
برکمال اولمغله آنلر حلال کوریلمشلردر اما شرط مذکور اوزره قتل رهن مشرکین تدارکی ممکن اولمیان
تفویت نفسی وابطال امانی موجب اولوب مسلمینك قتل رهنه احتیاجلری عدیم الاحتمال اولمغله قتل مزبور
استحلال اولنماز واکر مسلمین ومشرکین رهنلرین بر برینه اخذ واعطادن صکره مسلمین کندو رهنلرین
ایادی مشرکیندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلری ظاهردر زیرا بالاده بیان ایلدیکه اهل حرب
حبس مسلمینده ولو بطریق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممکن ایکن تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائزدر
ومسلمین کندو رهنلرین اخذدن صکره خوف مشرکیندن آمین اولنجیه‌دك ردرهنلری لازم اولمیوب
بعد الامن لازم اولور ومعنای معهود غدر مسلمیندن معدود اولماز وبو حکمك نظیری باب من الرسول
والمستأمن اذا خیف ان یدل علی بعض عورات المسلمین اثنامنده بیان اولندیکه امیر عسکر معسکرده بولنان
مستأمنلردن بعض خیانت احساس ایلدکده اول خیانتلردن امین اولنجیه‌دك آنلری خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرینه رد ایلمك جائز وشایان کوریلور وما نحن فیه‌ده دخی رهن مشرکین امانیمزده بولنملریله جواز
احتباسلری معسکرده بولنان مستأمنینه قیاسله نمایان اولور بو صورتده مشرکین رهن مسلمینی اعطادن
امتناع ایتملریله یدلرندن انتزاعلری محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللری حلال کوریلور زیرا یدلرنده بولنان
احرار مسلمیندن برقوم ایکن اهل حرب آنلری بغیر حق ادخال دارلرینه عازم اولملریله اول مظلومینی ایادی ظالمیندن
تخلیص ایچون مسلمین اوزره وقت قدرتلرنده قتال ایلمك لازمدر بو تقدیر اوزره اهل حرب مسلمینه خطاب ایله
بز سزلر ایله ابتداء امردن قتال ایتمز اجق سز بزم رهنلریمزی رد ایتمدکجه بزدخی سزك رهنلریکزی اعطا ایتمزیز
دیو قطع جواب ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمین باعث مواد عه‌لری اولان خصوصده مشرکیندن خائف
ومتحرز ایسه‌لر لدی القدرة رهن مشرکینی ویرمیوب اخذ رهن مسلمین ایچون ابتداء قتال ایتملری جائز کوریلور
واکر متحرز وخائف دکللر ایسه کرکدر که حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولمیه‌لر اما صورت
اولی بشقه‌درکه آنده ازالهٔ خوف ایچون حبس رهنه احتیاج مسلمین قائم اولمغله رهنلرین رد ایتمیوب همان
یدلرندن رهن مسلمینی استخلاص ایچون قتال ایلمك لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده بعد الموادعه مشرکین
رهن مسلمینی اخذ ومنعه‌لرینه ایصال ایلسه‌لر مسلمین ایچون نبذ عهد ایتمدکجه آنلر ایله قتاللری حلال کوریلمز
امامنعه‌لرینه قبل الوصول حکم مسئله بشقه‌در که قتاللری استحلال اولنور وجهی اولدرکه قبل الوصول
قتاللری استرداد رهن ایچون اولوب نقض مواد عه‌یه بادی اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ایچون
اولمیوب نقض مواد عه‌یه مؤدی اولور وبرسنهٔ کامله ترك قتال اوزره مواد عه‌لری صحت اوزره واقع اولدقده
اثنا قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بلیغ البیان بلغه الله تعالی الی ابلغ المن والاحسان دیرکه
اهل حرب مفادا ایچون اسراء مسلمینی کتوروب هنوز ممتنعین اولدقلری محلده فدا ایله ندایه شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ایله برابر قصد رجوع ایلدکلرنده مسلمین تعاقب ایدوب اسراء مسلمینی
یدلرندن تخلیصدن فضله کندو مالللرین دخی اخذ ونفوسلرین اسره ابتدار ایلسه‌لر قوم مذکورین فی الاصل
اصلا امانیمزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمین بالجمله سزاوار کوریلور بو صورتده تخلیص اولنان اسراء
مسلمینده عبید وجواری وار ایسه مولالری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتلریله اخذه کسب اقتدار ایدرکه
اصابتلری بطریق الاغتنام ایدوکی پدیداردر اما اهل حرب مفادات ایچون بطریق الاستیمان کلوب مفاداتلری
متفق اولمامغله اسراء مسلمینله برابر قصد رجوع ایتدکلرنده حکم مسئله بشقه‌در زیرا قریبا بیان ایلدیکه
اولبابده منعه‌لرینه وصوللرندن اقدم عبید وجواری یدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذکورین امانیمزده بولنملریله
قیمتلری آنلره ایصال وانفاذ اولنور وصورت استیمانلرنده دخی تخلیص عبید وجواری ایچون قتال مسلمین جائزدرکه
ایادی مشرکیندن استخلاص مسلمین واجب ایکن اهل حرب تسلیملرندن امتناع ایتدکلرنده قتل نفوس مستأمنینه
باعث اولسه دخی جواز قتال مسلمین ظاهر ومتبیندر کورمزمیسنکه دار اسلامده برمستأمنك عبدی قبول اسلام
ایتمشیکن بیعندن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ایلسه بیع اوزره قتالی جائز وسزاوار کوریلور زیرا مستأمن عقد
امانله احکام مسلمینی التزام ایتمش اولوب بیع عبد مسلم دخی احکام مسلمیندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قیام ایتمشدر اکرچه مستأمن قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده مخیردر اما التزام ایلدیکی احکام مسلمیندن امتناع ایلدکده اول حکمه اجبار اوزره قتالی جائزدر و مسئلهٔ سابقه دخی خصوص مرقومده بو مسئله یه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغیر والکبیر من السبي وغیر ذلك * یعنی اسراء مشرکیندن رجال واطفال وسائر اجناس اموالله مفادات اسراء مسلمینك تفصیل احوالیدر مؤلف مشکلکشا بوأه الله تعالی فی الجنة علی مایشاء دیرکه اهل حرب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینله مفاداته طلبکار اولدقلرنده امیر سریه ایچون مساعدهٔ مفادات جائز و سزاوار کوریلور بشرط آنکه اول بابده رضاء اهل سریه دخی آشکار اوله و حکم مقررده اسراء مشرکیندن رجال و نسا وصبیان اسلامیله حکم اولنمدقجه برابردرز یراندیر حرب وتوفیر منفعت مسلمین عهدهٔ امیره منوط و دار الحربده مفادات اسرا تدبیر حربدن اولدیغندن بشقه منفعت مسلمینی موجب ایدوکی امر مضبوطدر زیرا مفاداته اخذ ایده جکلری مسلمین جانب اسلامیاندن بعض اموره کفایت جهتیله اعطا ایده جکلری مشرکیندن اعظم ایدوکی مستبیندر انجق مأمور بنده حق سریه ثابت اولوب مفادات دخی محل حقلرندن اسقاط حقلرینی مستلزم اولمغله اول بابده رضاء سریه شرط لازم قیلنمشدر کذلك داراسلامه بعد الاخراج دخی اسلام اسرایه حکم شرعی لاحق اولمدقجه بنه آنلر ایله مفادات مسلمین جائز ولایقدر حتی صبیان اسرانك آباوامهاتلری یانلرنده بولندقلرنده تبعیتهم اسلامی وصف وتعقل اوزره قبول ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخی شاملدر کذلك آباوامهاتلری دار یمزده هالك اولسه لر حکم دینده تبعیت موتله منقطع اولمامغله ینه مفاداتلری جائز ومنسعدر کورمزمیسنکه اهل ذمت داریمزده هالك اولمغله اولاد صغارلری حکما ملك اسلامه منسلك قیلنماز کذلك صبیان مرقومینك آبا وامهاتلری یانلرنده ایکن اهل حرب انجق صبیانله مفاداته طلبکار اولسه لر مفادات مزبوره ابوینی ایله تفریق بینلرین موجب ایسه ده ینه جائز و سزاواراولور زیرا تفریق مذکور حق اوزره تفریقدرکه مسلمینی یادی مشرکیندن تخلیص ایلمك صبیانله ابوینی بینلرین ترك تفریقدن اجر و فضیلت جهتیله اعظم ایدوکی رسیدهٔ تحقیقدر اما اسراء بالغینده ماله مفادات ممنوع اولدیغی کبی صبیانده دخی غیر مشروعدرکه صغر ایکن کبیر اولوب نسلی ظاهر وقتاله قادر اوله جغی مجزوم و مقطوعدر اما ظهور نسلی مأمول اولمیان پیر ییره زن نسفه درکه آنلری بطریق المفادات تسلیم مشرکینده قتال اوزره تقویتلری معدوم ایکن صبیانده معنای تقویت محقق و مجزومدر روا اکر اهل سریه یاخود اهل عسکر اسراء مشرکینله مفادات مسلمینه رضا ویرمزلرسه امیرلری اول مفاداته مباشرت ایده مز مکر قیمتلرین مسلمینه تمویضله حقلرین رضا ایده انجق اسراء مشرکین رجال بالغین ایسه لر مفاداتلرینه سریه و عسکر راضی اولمسه لر دخی قبل القسمة آنلر ایله مفادات امیر جائز ومرضی کورلور زیرا امیر ایچون اسرادن رجال بالغینی قتل ایلمك شرعا ممکن وقتل مذکور منفعت تخلیص مسلمینی موجب دکل ایکن ابطال حق غانمینی متضمندر پس منفعت تخلیصی متضمن اولدقده اسیرلری بطریق الاولی متمکندر اما اسرادن نساوصبیان واموالدن کراع وسلاح وغیرپلرندن حق غانمینی ابطال ایلمك مسیحیون مشروع اولمدیغی کبی رضاء غانمین بولنمدقجه اشیاء مزبوره ایله مفادات اسراء مسلمین دخی ممنوعدر مکر بیت المالدن غانمین ایچون تعویض قیمتلرینه شروع ایلیه و بعد القسمة امیر رجال بالغینله دخی مفاداته قادر اولماز مکر صاحب سهمك رضاسی ظاهر اوله زیرا بعد القسمة امیر ایچون قتل رجال دخی حلال اولمامغله بعد القسمة رجال بالغین ذکر اولنان نسا وصبیانله همحال اولمشلردر لکن بوصورتده اصحاب سهام رجال بالغینله مفاداتدن امتناع ومشرکین دخی رجال مذکورین اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمین اوزره عزم واجماع ایلسه لر ذکر کدرکه امیر مال بیت المالله اول رجالی اشترا بعده آنلرایله عقد مفاداتی ایقاع ایلیه بو صورتده مولالری بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه ذکر کدرکه امیر آنلری قیمت عدلله تقویم واول قیمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ایلیه زیرا رجال مذکورینله مفادات اسراء مسلمین امیر بیت المالدن تعویض ایده جك اولدقده نصکره مولالری اوزره دخی واجبدر پس امتناع ایتدکلرنده امیر مولالرینك منابلرینه نائب اولور نظیری شول ذمیدرکه عبدی قبول اسلام ایتمشیکن یعندن امتناعه قیام ایلیه ذمی مقهور اوزرینه واجب اولان حقدن امتناع ایتمکله امام آنك منابنده نائب اولوب بیع عبدی التزام ایدر کذلك اهل حرب دار یمزده بولنان اهل ذمتك بالتبعیه اهل ذمتدن اولان عبیدیکنارلریله مفادات اسراء مسلمینه طلبکار اولسه لر ذکر کدرکه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ایلیه زیرا احرار اهل ذمتله دخی رضالریله مفاداتلری جائز اولدقده عبیدلری ایله رضاء مولالری بولندقده جواز مفادات بطریق الاولی

مطلب حکم التبعیة في الدین لا یسقط بموت الابوین

ظاهر و متبیندر واول بابده رضاء عبید غیر معتبردرکه آنلر ممالیك اولوب ممالیك دخی ملکدن ملکه انتقاللرنده رضا وعدم رضالری مطمح نظردکلدر واکر مولالری رضا ویرمزلرسه ذکر کدرکه امام آنلردن اشترا وثمنلرین بیت المالدن قضا ایلیه واکر بیعلرندن دخی امتناع ایدرلرسه ذکر کدرکه قیمت عدلله تقویم واول قیمتله خواه ناخواه یدلرندن انتزاع ایلیه زیرا اذل مشرکیندن اسراء مسلمینی تخلیص ایچون اسیرك ولایت انتزاعی املاك مسلمینده ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطریق الاولی متثبت اولور واکر امیر عسکر اسراء مشرکینله قبل البیع والقسمة اهل حربه اسیر اولان احرار مسلمینی مفادات ایلدکده اهل عسکر بر اشبو تخلیص اولنان مسلمیندن اسرامزك قیمتلرین اخذ ایده رز دیسه لر قوللرینه بر وجهله التفات اولنماز زیرا مسلمین مزبورین مفاداتلریله امرا ایتمشلردر و امرلری بو غیکن بعض مسلمینك اموال خاصه لری ایله مفادات اولنسه عوضدن بر شیئله اوزرلرینه رجوع اولنماز پس غنیمتدن اولان نسنه لر ایله مفاداتلرنده رجوع اولنماق بطریق الاولیدر اما مسلمین مرقومین امیردن اسراء مشرکینله ذمتلرنده غانمین ایچون دین اولمق اوزره مفاداتلرین رجایه اقدام ایلسه لر بو صورتده رعایت شرطلری التزام واوزرلرینه قیمت فدالری الزام اولنور و قیمت مزبوره بدل غنیمت اولوب حکم مبدلده اولمغله بعد الاخذ غنیمته وضع وتسلیم و بعد التخمیس باقیسی بین العسکر تقسیم اولنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مفاداته امر ایلین اسراء مسلمین احرار اولمیوب عبید وجواری بولنسه لر بو صورتده امام بذل ایلدیکی فدا ایله آنلری اشترا قیلمش کبی اولمغله همان آنلری اخذ ومجرای غنیمتده جاری قیلر ومولالری دخی دیلرلرسه آنلری غنیمتده ترك وابقا ودیلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قیمتلریله اخذ والتقا ایدرلر واول قیمتلری دخی امام المسلمین ینه غنیمته القا ایدر واول بابده نظر اولنور اکر فدالرنده ویریلن اسراء مشرکین رجال بالغیندن ایسه لر بو صورتده اسراء مشرکینك قیمتلری اول عبید وجواری نك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار فاحش یاغیرفاحش ایله اقل یا اکثر اولدیغنه اعتبار اولنماوب همان تفصیل مشروح اوزره مفاداتلرینه ابتدار اولنور زیرا امام ایچون قبل القسمة اسراء مشرکینك رجالنده ولایت قتل دركار وقتللری بلا عوض ابطال حق غانمینی موجب ایدوکی آشکار ایکن مانحن فیه کبی عوضلرنده اخذ اولنان عبید وجوارینك قیمتلری آنلرك قیمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولایت امام بطریق الاولی بدیداردر واکر اسراء مشرکین نسا وصبیاندن ایسه لر بو صورتده ینه نظر اولنور اکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرینه مساوی یاخود مقدار یسیر ایله متفاوت ایسه مفادات مزبوره بیع غنائم منزلنده اولمغله تقریر مزبور اوزره رضاء غانمین بولنمازسه دخی امام ایچون ولایت مفادات ینه ثابت اولور واکر قیمتلری اول عبید وجوارینك قیمتلرندن مقدار فاحش ایله اکثر ایسه بو صورتده رضاء اهل عسکر بولنمادقجه امام ایچون عدم جواز مفادات اظهردر مکرکه امام بعض قیمتلرین تمام قیمتلرینه قیاس اوزره بعض موادده تمام قیمتلرین ادا ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی غانمین ایچون بیت المالدن فضلهٔ قیمتلرین قضا ایلیه بو صورتده دخی ذکر کدرکه اول عبید وجواری ایله فضلهٔ قیمت فدالرین جمع ایدوب اولا خمسنی ترفیع بعده اربعهٔ اخماسنی بین الغانمین توزیع ایلیه بوندنصکره معلوم اوله که فکاك اسراء مسلمین انجق شول ارض اوزره تحصیل اولنورکه اسراء مرقومین اول ارضك قرب وورا سنده دفع اعدا ایچون قتال ایتمش اوله لر یعنی اول ارضك خراجندن اخذ وتحصیل وفدالرینه صرف وتحویل اولنور زیرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمایت ارضله حاصل وحمایت دخی انجق اول ارضدن دفع اعدا ایچون قتال ایلین طائفهٔ مقاتله ایله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسیر اولوب مفاداتلری لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعده سی اوزره اول ارضك خراجی مفاداتلرینه تعیین اولنمغی مستلزم اولور اما ارض مرقومه عدیمة الخراج ایسه سائر اراضی اسلامك خراجندن اخراج اولنور زیرا اراضی مسلمینك بعضیسندن دفع اعدا ایچون قتال ایلین البته جمله سندن اقتتال ایتمش اولور که مقصود اهل حرب لدی القدرة استیلاء جمیع اهل اسلام ایدوکی ظاهر اولمغله بعض اراضی مسلمیندن دفعلری باقنده قتال ایلین جمیع اراضی مسلمیندن دفعلرینه مباشر اولمش اولور بوندنصکره مؤلف مصیب المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمین معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبي هوازن ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل هوازن قبول اسلام اوزره ورود ایلدکلرنده التی بیك مقداری سبایالرین اوزرلرینه مردود قیلمشلردر واجمال قصه لری بو وجه اوزره مسرود درکه بعد انقضاء الحرب قبیلهٔ هوازندن ایلچیلر وفود ایدوب رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجای انعامله یارسول الله اشبو حظیره لر یعنی آغللر ایچنده حبس وحفظ اولنان سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی واردر اکرسنکله مابینمزده بولنان حق رضاع ملوك عربدن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمین یحمل علی الارض التي یقاتلون من ورائها

وغیریلری مثللو جاریه میانلرنده دخی متحقق اولیدی البته آنلر دخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدرلر ایدی حال آنکه سن برو احسانده جمیع عالمدن فائق وصلهٔ رحمده مجموع بنی آدم اوزره متفوقسین دیو وسیلهٔ ارحامله اطلاق اسرالری بابنده استرحام ایلدیلر وعرض قرابتله مبنای استشفاعلری اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم هوازندن اولان بنی سعد ایچنده استرضاع اولنمشلر ایدی مترجم فقیر دیر که سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی واردر دیدکلری اکا مبنیدر که قبیلهٔ مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیمه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهانك اخواتی خاله لری اولوب رضاعا والدلری اولان ابی کبشه نك اخواتی دخی عمه لری اولمشلردر حتی رضاعا همشیره لری اولان شیما بنت ابی کبشه دخی اول سبایاده بولندیغی مرویدر وغزوهٔ هوازن که غزوهٔ حنیندر اعاظم غزوات سید الانبیادندر که کتب سیرده بسط وانبا اولنمشدر انتهی واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت قیلدقلرنده قلب پر رأفتلرینه مزید رقت عارض اولوب دیدیلر که صلوة ظهری ادا قیلدیغمزده سزلر قالقوب مقالهٔ سابقه کزی محضر ناسده اعاده ایدیکز پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لرین اعاده ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن سزلرك بو وجه اوزره قدومکزه منتظر ایدم سز تأخر ایلدیکز تا که سبایاده سهام مسلمین جاری اولدی بویله ایکن اول سبایادن بنم سهممه وسهام قریشه اصابت ایدنلری بن سزه بخش وتسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامهٔ مسلمین استماع ایدوب جمیع مهاجرین وانصار بزلر دخی سهاممزه اصابت ایدنلری سزه بخش وتسلیم ایلدیك دیو اتفاق واجتماع ایلدیلر انجق مؤلفه دن عیینه بن حصن جمله یه مخالفت برله امان وبنی فزاره بخش وتسلیم ایتمزز دیو بخل وضنت کذلك اقرع بن حابس دخی جمله دن مفارقت برله امان وبنی تمیم بخش وتسلیم ایتمزز دیو اظهار خست ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف کلمه یی مشاهده ایتدکلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدین قبول اسلامله کلدیلر همان سزلر سبیلرینی اوزرلرینه رد وتسلیم ایدیکز وهر کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسه آنك ایچون هر رأس اسیر اوزره اول باول اصابت ایده جکمز غنیمتدن آلتی عدد قلوص یعنی حدیث السن اولان دوه ویرمك اوزریمزه دین لازم اولسون دیو تطییب مواعده بیوردیلر سن دخی اشبو قصه پر حصه دن فهم ورؤیت ایدرسین که رسول الله صلی الله علیه وسلم رد اسراده رضاء غانمینی طلب وامتناع ایدنلر ایچون التزام عوضله مطیب قلوب بعده اسرایی رد وتسلیمله قوملرین نائل مطلب قیلدیلر ایشته بو حدیث کریم بو بابده ذکر ایلدیکمز حکمیده اصل قویم اولمشدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة * یعنی مسلمینك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه وموادعه لری مشروعه وغیر مشروعه اولمقده تفاصیل احکامی اشبو بابده قیمایده مودعه در امام الاعظم ابو حنیفه اثم الله تعالی له احسانه بکل نعمه دیر که مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن موادعه ومصالحه لری جائز وسزاوار کوریلمز که مصالحه لری قتال مفروضك ترکنی یاخود تأخیرینی موجب اولمق درکار وامیر المؤمنین بلا ضرورة آنی ارتکاب ایلمك ناصواب ایدوکی آشکاردر قال الله تعالی ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون ان کنتم مؤمنین یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقده اصابت ایلین کسر وهزیمتله جهاددن ضعیف وعاجز اولمکز وجهادده قتل اولنان اخوانکز اوزره مغموم ومحزون اولمکز حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان اعلالرسز که سز حق اوزره لرسز وقتالیکز لله در ومقتوللریکز جنتده لردر اما مشرکین باطل اوزره لردر وقتاللری شیطان ایچوندر ومقتوللری نارده لردر یاخود من جهة العاقبة اعلالرسز که انجام کارده منصور وغالبلرسز اگر ایمانکز صحیح واسلامده قدمکز ثابت ایسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار دکللر ایسه موادعه ومصالحه لری جائز وسزاواردر که وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بی شماردر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اگر مشرکین صلحه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایدوب آنلرله عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیر که ظاهر نظم کریم وقت ضرورت وغیری یه ممکن التعمیم ایکن وقت ضرورته خصوصی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخی شك وتردده مستعمل اولان ان شرطیه ایله ایراد اولنمق تفهیم ایلمشدر انتهی وهم وقت ضرورتده مصالحه تدابیر قتالندندر که مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنی حفظ واستکمال وبعده وقت قدرتنده مشرکین اوزره علو وغلبه سین طلب واستحصالدر کورمزمیسنکه طفل صغیرا ولا مص الباب مادرینی ایله تحصیل قوت وقوت ایدوب بعده نبات الاسنان مضغ لحومده کسب اهلیت ایدر پس بو بیانله متبین اولمشدر که نظر مسلمین

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعین ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمکندر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مصالحهٔ مشرکینه مباشرت واقداملری وبعده ائمهٔ مسلمینك الی یومنا هذا اول بابده مبادرت واهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله تعالی علیه دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرتده مدینه یه قادم اولدقلرنده جمیع یهود ایله موادعه واول وجهله صلح نامه تحریر ویهوددن هر قومی قدیمی حلیف ومعاهدلرینه کما کان الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ یهود اعداء رسول اللهه رسول الله اوزره اعانت ایتملرین دخی درج والصاق ایلدیلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدینه یه قادم اولدقلرنده طائفهٔ یهود بغی وطغیان ایدوب رسول الله علیه السلام ایله بینلرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتملریله رسول الله علیه السلام آنلره ارسال نامه حضور شریفلرنده جمع ایدوب دیدیلر که یا معشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم لتعلمون انی رسول الله یعنی ای کروه یهود قبول اسلام ایدیکز که سیف قتالدن سالم اوله سز زیرا سزلر البته بن رسول الله اولدیغمی جزما بیلورسز وفی روایة دیدیلر که اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش ببدر یعنی ای کروه یهود الله تعالی بدرده کفار قریشه ایقاع ایلدیکی وقعه نك مثلنی سزلره دخی ایقاع ایتمکدن اقدم قبول اسلام ایدیکز ایشته بو حدیث جلیل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشدر واگر امام وقت ضعف مسلمینده موادعه یه مباشر اولوب اول بابده اهل حربدن اخذ جعله دخی قادر اولورسه آنك جوازی ظاهردر که بلا شیء موادعه سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ مالله جوازی امر باهردر ومال مزبور مقام خراجه قائم اولمغله بلا تخمیس موضع خراجه وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون تحریك خیل وبعیر ایتمدین ایادی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین غنیمتدن اولمدیغی قرآن مبینده فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب نظم متیندن ظاهر ومستبیندر کذلك وقت ضرورتده کندو دارلری اوزره غالبین اولان مرتدینله دخی مصالحه جائزدر که مسلمینده قوت قتاللری منعدم اولدقده مصالحه لری انفع ایدوکی ظاهر ومتبیندر اما مرتدیندن موادعه اوزره اخذ مال حلال کوریلمیوب اهل حربدن استحلال اولنور زیرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا مجال بولنمدیغی کبی موادعه ایله دخی مجال محالدر بویله ایکن امام اخذ ایتمش بولنسه بردخی اوزرلرینه ردی جائز کوریلمز که مرتدین کندو دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب وکندولر اهل حرب اولمشلر ایکن نفوس واموالرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمامشلردر حتی مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلسه لر مالری غنائم قیلندیغی کبی موادعه ایله اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام ایتسه لر دخی رد اموالری بر حال لازم اولماز کذلك بیان محرر اوزره اهل بغیله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه اهل بغیله موادعه یه احتیاج اهل عدل دخی اظهردر که آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلری مأمول ومنتظردر وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدر که آنلر قوم مسلمین اولملریله خراج رؤس منزلنده اولان جعل موادعه یی آنلردن اخذ ایلمك غیر مشروعدر حتی اخذ اولنمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزرلرینه ردی لازمدر که قوم مسلمیندن قتال ایله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلمك لازم اولدیغی کبی موادعه اوزره اخذ اولنان اموالرین رد ایلمك اقدم لوازمدر وعلی هذا مسلمین غلبهٔ مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب موادعه یه طالب اولدقلرنده مشرکین دخی اخذ اموال ایتمدکجه موادعه یه راغب اولمسه لر مسلمین حقلرنده تحقق ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ایلمك دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا دفع مشرکینه قوتلری یوغیکن موادعه اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلمسه لر مشرکین اموال ونفوسلرینه استیلا ایده جکلرینی ارباب اولمغله ارتکابلری اموالرین نفوسلرینه سپر قیلمغی ایجاب ایدر که معنای مزبور رأی صوابدر حتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابلرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکه سپر قیلوب نفسکی دخی دینکه سپر قیل دیو امر وخطاب بیورمشلردر وحذیفة بن الیمان رضی الله عنهما دخی بر شخص خبیثله مدارات اوزره الفت ایدر ایدی اخوانی بو مداراتنه راضی اولمیوب حذیفه یه سن منافقمسین دیو اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا ولکنی اشتری دینی بعضه ببعض مخافة ان یذهب کله یعنی حاشا بن منافق دکلم لکن بن بو مداراتمده دینمك بعضیسنی بعض آخری ایله اشترا ومحافظه ایدرم تمام دینمك زوالندن خوفم ایچون دیو جواب مرضی ویردی پس بو بیانله نمایان اولمشدر که تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم یکن غنیمة

مطلب موادعة المرتدین

مطلب لا یجوز اخذ الجعل علی موادعة المرتدین

مطلب موادعة اهل البغی

مطلب طلب الموادعة من المشرکین باعطاء المال الیهم

اولندوقده بعض مالدن دفع اعدا قصديله بعض مالنى و يروب مشركينله مصالحه ايلمك حق مسلمينده جائز وشاياندر
اما مسلمينده دفع مشركينه قدرت وار ايسه وجه مشروح اوزره موادعه لرى قطعا جائز وسزاوار اولماز كه موادعهٔ
مشروحه ده التزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنى الله تعالى ايمانله عزيز قيلمش ايكن نفسنى ذليل قيلمق
جائز اولمديغى آشكاردر و مؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشركينده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ
غزوةالاحزاب ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كراملريله وراء خندقده يكرمى كونه
قريب محاصره يه دوچار ومسلميندن هر برى شدايد كونا كون ايله بر مرتبه ده زار وناچار اولديلركه واذ زاغت
الابصار وبلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آيت جليله سنده وصف حاللرى شرح واشعار اولندى
يعنى اى اهل ايمان اعداكز جانب فوقكزدن و جانب اسفلكزدن كلديكى وقتده وابصاريكز نظر مستقيمدن
شخوص وحيرتله منحرف اولديغى وقتده وقلبلريكز خوفله حلقومكزه كلديكى وقتده والله تعالى حقنده
ظنون كونا كونه ذاهب اولديكز وقتده الله تعالى نك حقكزده ظاهر اولان نعمتنى ذكر ايديكز حتى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم دركاه حقدن نيازايله اللهم انى انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشاء لا تعبد
يعنى يارب سندن عهد نصرتكى ووعد عنايت واعانتكى ايسترم يارب على التحقيق سن بزلرى كفاره مغلوب
ومقهور ايتمكى مراد ايدرسك بن خاتم الانبيا بولنوب ووجه ارضده اليوم بزلردن غيرى مؤمنين بولنمامغله سكا
بر دخى عبادت ايدر كمسنه قالماز ديو دعا وتضرعه آغاز بيوردیلر بعده بر روايتده رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى رؤساء مشركيندن عيينة بن حصنه ارسال سفير قيلوب يا عيينه بن انصارك مدينه ده حاصل اولان
اثمار واثماريتك ثلثنى سنك ايچون وعد وتعيين ايلسم يانكده بولنان عسكرك ايله كيرو بلاد غطفانه رجوع ايدوب
احزاب مشركينه امدادى تركله باعث خذلان اولور مسين بكا اخبار قيل ديو اطماعله تعبير بيوروب عيينه دخى
اكر بنم ايچون نصفنى وعد وتعيين ايدر سكز اويله ايدهرم ديو عهد وتقرير ايلدى، و بر روايتده عيينه جانب
رسول الله عليه السلامه ارسال پيام ايدوب يا محمد سن مدينه نك بو سنه ده حاصل اولان اثمار واثمارينى بزه ويرسين
همان بز سنكله قتالدن رجوع ايدوب كفار قريشله بينلريكزى تخليه ايدهرز سن همان آنلر ايله قتال ايدرسين
ديو عرض مرام ايلدكده رسول الله عليه السلام قبول تكليفندن نكول بيورملريله عيينه دخى بارى نصفنى
ويرسين ديو نصف آخرندن نزول ايلدكده رسول الله عليه السلام بو تكليفنى قبول ايلديلر بعده سيد الاوس
سعد بن معاذ ايله سيد الخزرج سعد بن عباده رضى الله تعالى عنهما يى دعوت وخصوص مذكورده آنلر ايله
مشاوره يه مباشرتده ايكن عيينه دخى كلوب يا محمد بيمزده عقد اولنان معاهده اوزره بر شرطنامه تحرير قيل ديو
ابرامه مبادرت ايتكله رسول الله عليه السلام تحرير شرطنامه ايچون دوات وصحيفه كتوريك ديو اظهار مسارعت
بيورديلر اول حينده سعدين مشار اليهما رضوان الله تعالى عليهما ديديلركه يا رسول الله بو معاهده يى معاقده ده
سكا وحى الهى نازل اولديمى رسول الله عليه السلام ديديلركه لا ولكنى رأيت العرب قد رمتكم عن قوس واحدة
فقلت اردهم عنكم يعنى وحى الهى نازل اولمادى لكن كوردم مكه مشركين عرب سزه قوس واحده دن رمى سهام
ايتديلر يعنى حرب وعداوتكزده اتفاق ايلديلر بن همان بو طريقله آنلرى سزدن دفع ايتمكى تدبير ايلدم همان
سعدين سعيدين رضى الله تعالى عنهما ديديلركه قوم غطفان كبى مشركين عرب زمان جاهليتده شدت قحطدن
علهز كه دم ايله آلوده قيلنمش دوه يوكيدر اكل ايدرلر ايدى بنه بزلردن تمرهٔ واحده اخذى خاطرلرينه كلمز ايدى
مكر كه دراهمله بزدن اشترا ايدهلر ياخود بزلر بطريق المروة اطعام ايلديكمزده تناوله اجترا ايده رشمدى يا رسول الله
الله تعالى سنكله بزه تأييد واكرام وهدايت قيلمش ايكن بزلر بو نقيصه يى هيچ قبول ايدرمى يز بز آنلره انجق
سيف اعطا ايدهرز يعنى قتال ايدهرز اول حينده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامدن بو جلادتى
ادراك بيورملريله صحيفهٔ مصالحه يى چاك چاك ايدوب عيينه وقومنه اذهبوا لا نعطيكم الا السيف يعنى قالقوب
كيديكز سزه انجق سيف اعطا ايدهرز ديو جواب سهمناكله طرد اهل اشراك ايلديلر حتى اول هنكامده كبار
انصاردن اسيد بن حضير رضى الله تعالى عنه كلوب كورديكه عيينه پيشكاه رسالتپناهيده اياقلرين اوزاتمش همان
غضب آلود حيث اولوب اول بى ادبى تأديبه نيت ايله ديديكه يا عين الهجرس اقبض رجليك اتمد رجليك
بين يدى رسول الله صلى الله عليه وسلم والله لولا رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لانفذت خضبتك بارمح تى
طمعت فى هذا منا مترجم فقير ديركه عندمزده موجود اولان عيينه ايكى يا ايله صيغهٔ تصغير اوزره واقع اولمشدر
بو تقدير اوزره آنكله مرادى عيينه يه اسمى ايله على وجه الترخيم ندادر وهجرس كسرها ورا ايله شخص اثيم

وقرودب وثعلب وولد الثعلب معنالرينه دركه عيينه يه وصف تحقير قيلنمشدر اما صاحب المغرب كلام مزبورده
روايت صحيحه يا عين الهجرس در وعين كوز معناسنه در يعنى اى هجرسك يعنى فردك ياخود ولد ثعلبك كوزى
ديمكدر صغردن كنايه ايله مرادى تحقيردر وصيغهٔ تصغير تحريف راويدر ديدى وعلى كلا التقديرين معناى كلام
اى فلان آياقلرك چك حضور رسول الله عليه السلامده آياقلريكى اوزادرميسين والله اكر رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حاضر اولميه لر ايدى ياخود سكا امان ويرمش اولميه لر ايدى رمحله خصيه كى
ثقب ايدر ايدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشدك ديمكدر ونسخهٔ حضيردن خضبتك لفظى موقعنده
جنبيك واقع اولمشدر بو تقدير اوزره معناسى رمحله بر جنبكدن جنب آخريكه دك ثقب ايدر ايدم ديمكدر
انتهى ايشته بو حديث صحيح التحريردن نمايان اولمشدركه وقت ضرورتده مشركينه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ
مسلمين جائز وشاياندركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم مسلمينده احساس ضعف ايتدكلرنده
صلح مشروحه رغبت وميلان ايتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز وناسزاواردركه انصاردن سعدين واسيد
رضى الله تعالى عنهم اجمعين حضراتى قريبا تحرير اولنسان قول جلادتسيرلرين تقرير ايتدكلرنده رسول الله
عليه السلام حضرتلرينه قوت مقاومتلرى پديدار اولوب شق صحيفهٔ صلحه ابتدار ايتمشلردر واعطاء مال اوزره
مصالحهٔ مسلمينه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخى عدم رضالرينه بادى انجق مذلت مسلمينى
اشتماللى اولديغندن قصهٔ مذكوره ايله استدلال اولنمشدى وحق مسلمينده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق
الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصابتدار صب الله تعالى عليه النوال كالغيث المدرار ديركه امام المسلمين
بلاد حربدن بر دارك اهلى ايله مصالحه ايلدكدنصكره اول دارك اهلندن بركمسنه بر رأسه چيقوب دار اسلامده
قطع طريق واخافهٔ ابناء سبيل ايتكله مسلمين آنى اخذ وتحصيل ايلسهلر آنك بو فعلى نقض عهده تحميل اولنماز
زيرا اول دارك اهلى موادعهٔ سابقه ايله امان مسلمينده قائملردر كوزمزمبسنكه آنلردن برينى اول موادعه ايله
دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودارمزده مستأمن بولنان بر رأسه قطع طريق واخافهٔ ابناء
سبيل ايتكله عهدينى ناقض اولمازنته كيم فعل مزبور ذميدن صادر اولدقده عقد ذمته ومسلمدن واقع اولدقده
صحت ايمانه مناقض اولمازلكنه سى اولدركه نقض عهدى انجق مجاهدهٔ قتالله ظاهر اولوب شخص مرقومك
دخى منعه سى بولنميوب دار اسلامده مسلميندن ممتنع اولمامغله فعل مزبورنده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز
كذلك جماعتنه يه بالغ اولميه جق مرتبه ده برقاچ كمسنهلر فعل مزبور اوزره اتفاق ايلسهلر بو دخى ذكر اولنان فعل واحد
حكمنه الحاق اولنوركه كمسنهلر غير ممتنع وسائر اهل دارلرى بو فعللرينه راضى اولميوب بلكه مانعلردر اما اهل
منعه اولوب دار اسلامده بطريق المجاهره فعل مزبوره مباشرت ايلسهلر نظر اولنور اكر فعل معهودلرنده ملكلرينك
واهل مملكتلرينك امر ورخصتلرى غير موجود ايسه انجق اشخاص مرقومين ناقض العهود قيلنورلركه
فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ايكن اشخاص مرقومين منعهلريله تمنع وتعرض اوزره خلاف موجب موادعه يه مباشرت
ايتملريله ناقض عهد اولملرى بلا جدالدر اما ملكلرى واهل مملكتلرى موادعهٔ قديمهلرى اوزره محفوظلردركه
آنلر سبب نقض عهده مباشرت ايتميوب ومباشرت ايدنلره راضى دكللر ايكن ذنب غير ايله مؤاخذهلرى غير ملحوظدر
واكر امر ورخصتلرى موجود ايسه بو صورتده اول دارك جميع اهلى نقض عهود ايتمش اولوب مسلمين قتلنده
بولنورلرسه جملهسنى قتل وسبى ايلمك امورمباحه دن معدود قيلنور زيرا امر ملكله فعللرى فعل نفس ملك موقعنده
واقع اولوب اهل مملكت ملكلرينه منقاد وررياست ملكلرينه راضى وموادعه ومقاتله ده ملكلرينه تابع اولملريله
ملكلرى ناقض عهد اولدقده اهل مملكتى آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اكا تابع
اولورلر مكر اول داردن بركمسنه ملكلرينك اشخاص مرقومينه امر ورخصتندن اقدم دار يمزه قادم اولاكه شخص
مزبور داريمزه امانله داخل اولمغله منعه سنه عودت ايدنجيه دك ينه امان اوزره سالم قلنور واكر اشخاص
مرقومينك خروجلرينه امر ملكلرى بادى اولميوب انجق ملكلرى خروجلرينه واقف ايكن منعلرينه تصدى
ايلمسه بو دخى صورت امر ايله برابر وآنك حكمى بونده دخى مقرردركه اشخاص مرقومين ملكلرينه تابع ومنقاد اولوب
ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره آنلرامثالى سفيهلرى سفاهتلرندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورلردن
تعداد اولنورلر وهم ملكلرى اوزره اقتضاء موادعه ايله واجب اولان قادر ايسه منعلرينه ابتدار وغير قادر ايسه
حاللرينى جانب مسلمينه اخبار ايكن بو واجبى ترك واهمالى همان آنلره قتالله امرى كبى اوله جغى آشكاردر مؤلف

مطلب الذمى والمستأمن لا يكونان
ناقضى العهد بقطع الطريق
واخافة السبيل مالم يكونا اهل منعة

صائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددر كه امام المسلمين بعد الموادعة قتال مشركين حق مسلمينده
انفع ايدوكنه عالم اولوب ملكلرينه نبذ عهد ايله بعث سفير ايتمكله متقدم اولسه بو تقدمنه نقض عهدى لازم اولوب
جواز قتال مشركيني مستلزم اولورزيرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملكلرينه قصد قتالنى اخبار ايله نبذ
عهددن زياده شئ آخر ايجاب اولنماز لكن بوصورتده ملك اهل حرب اطراف مملكتنه خبر نبذ مسلمينله
ايصال مندرايده جك مقدارى زمان منقضى اولمدقجه مسلمين اول طرفلره حمله وهجوم ايتملرى جائز ومرضى
كوريلمز زيرا ملك اهل حرب خبر نبذك وصولندن صكره اطراف مملكتنه ايصال ايچون زمانه محتاج اوله جغى
عنديمزده آشكار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهديمز تام اولمديغى بديداردر اما بعد
مرور زمان اطراف مزبوره يه ورود خبر معلوم مسلمين اولمق واجب اولميوب همان اوزرلرينه حمله وهجوملرى
جائز ومناسب كوريلور زيرا مسلمين انجق ملكلرينه اعلام حال ايلمك واجب واطراف مزبوره يه اعلامى انجق
ملكلرى اوزره لازم ومترتب اولمغله ملكلرى آنلره اعلام ايتمدكده هلاكلرينه ملكلرى موجب اولوب مسلمين
مستوجب اولمامشدر لكن آنلره خبر وارد اولمديغنه مسلمين على وجه اليقين عالم اولورلرسه مستحبدر كه مسلمين
قبل الاعلام اوزرلرينه هجومه عازم اولميه لر كه فرض مذكور اوزره هجوملرى خديعه يه مشابه وخديعه دن تحرز
مسلمينه لايق اولديغى كبى مشابه خديعه دن دخى تحرزلرى لايق ايدوكى ظاهر وغير منشابهدر اما صورت سابقه كبى
اهل حرب قتال مسلمين ايچون ارسال جنود ياخود امام المسلمينه نبذ عهد ايچون ارسال وفود ايله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه دركه آنده مسلمين عدم وصول اخباره جازم اولسه لر دخى هر طرفلرينه هجوم
وحمله يه عازم اولملرى جائزدر زيرا اولبابده نقض عهد كندو طرفلرندن ظاهر اولمغله نقض عهده آنلر مسلميندن
اعلم اوله جقلرى متبادردر حال آنكه ملكلرى اوزره لازم ايديكه اطراف مملكتنه اعلام ايتديكجه نقض عهده
عازم اولميه بوصورتده دخى مسلميندن بر سرحدك اهاليسى جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبر نقض عهدلرى
واصل اولمديغنه جازم اولسه لر لايق دكلدر كه قبل النبذ والاعلام قتاللرينه عازم اوله لر لكن بو بابده نبذ واعلاملرى
انجق على سبيل الاستحبابدر يوقسه نقض عهد صنع ملكلرى ايله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحمله لرى جائز وصوابدر اما نقض عهود امام المسلميندن واقع اولمق بشقه دركه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملكلرندن خبر واصل اوله جق مقدارى زمانه دك امهاللرى مستوجبدر
والحاصل على كلا التقديرين نقض عهودده حال ملوكه اعتبار اولنور كه دارك دار الحرب ودار ذمت ودار امان
عداولنمسنده متعدسى مداردر ومتعمسى دخى انجق ايچنده نافذ الحكم اولان سلطانله استحضار اولنور حتى بر دارك
سلطانى حربى اولدقده دار مزبوره حكم دار الحربده ادخال وايچنده بولنانلردن اسلام ياخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غيريلرين سبى ايلمك استحلال اولنور واكر بلاد حربدن مسلمينله موادعين اولميان قومك داردن
بر كسنه موادعين اولان قومك دارينه امانله دخول بعده دارثانيه دن دار اسلامه بلا امان حلول ايلسه مسلمين
ايچون اول كسنه اوزره سبيل وصول يوقدر كه دار موادعينه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه يه ملتحق اولمشدر
واهل موادعه استيمان جديد ايتمدين كلسه دخى داريمزده آمن قيلنديغى كبى آنلره ملتحق اولانلر دخى آمن ومطمئن
قيلنورلر كذلك اول كسنه نك اهل دارى بزمله موادعين اولان اهل دار ايله موادعين اولوب دارثانيه يه
دخولدن صكره بزم داريمزه حلول ايلسه بنه اوزرينه سبيل وصول يوقدر كه بينلرنده منعقد اولان موادعه لرى
بربرينه منزلهٔ اعطاء امانده نزول ايتمشدر كورمزميسنكه بزلر موادعيمزك دارلرينه ورود ايدوب اول كسنه
دخى آنده موجود اولسه البته اوزرينه سبيل تعرضمز مسدوددر پس اول كسنه دار الحربده بزلردن آمن ايكن
داريمزه خروجله امانمزدن خارج اولمق ممكن اولماز اما اول كسنه دار موادعيمزه دخول ايتمدين همان
اهل دارى ايله موادعيمز ميانده منعقد اولان موادعه يه اعتماد ايله دارندن دار اسلامه حلول ايلسه فئ مسلمينه
موصول قيلنور كه بزمله اهل دارى ميانده عقد موادعه پذيراى حصول اولمامشدر كورمزميسنكه مسلمين
اكا كندو دارنده ظفرياب اولسه لر فئ اوله جغى بى ارتيابدر كذلك مسلمين آنك اهل دارى اوزره هجومله
آنلرى اسير ايلمك شرعا جائزدر واول كسنه دخى حكم مزبورده داخل ومنحصردر پس وجه مشروح اوزره
داريمزده حاصل اولدقده كندو ايله موادعيمز بينلرنده منعقد اولان موادعه نك اكا نفعى اولمامغله فئ مسلمينه
داخل قيلنور واكر موادعيمزدن بر كسنه اهل حربدن موادعيلرى اولان قومك دارينه موادعه لرى اوزره
داخل اولوب بزلر دخى اول دارك اهلى ايله قتال واوزرلرينه استيلا وغلبه يه نائل اولديغمزده اول كسنه

بن سزلك موادعيكزدنم و بو قومله موادعه مز اولمغله دارلرينه كلمشيدم ديو ادعا ايلسه بو قولى بلا حجة قبوله
سزا كوريلمز زيرا مسلمين آنى موضع اباحت نفس وماله بولدقلرندن صكره دعواى حرمتى مسموع اولماز
مكركه مسلميندن اقامت بينه يه شروع ايليه اولبابده بينه سى قبول وامانى معتبر ومشروع كوريلور زيرا دعواى
موادعه دعواى عقد ذمت منزله سنه انزال اولنوب شخص معهود دخى بن ذمى ايدم بو داره تجارت ايچون كلمشيدم ديمش
اولسه اسر وقتلى حلال اولمديغى كبى ما نحن فيهده دخى حلال اولميوب حكم امانده ادخال اولنور واكر
موادعيمز اولان اهل دارى موادعيمز اولميان اهل دار اسير ودارلرينه ايصال ايدوب ياخود اهل دار موادعينك
بعضيلرى كندو اهل دارلرى اوزره خروج ومحاربه ايله اهل دار غير موادعينه التحاق واتصال ايلدكلرندن صكره
مسلمين اهل دار غير موادعين اوزره استيلا ايله خوشحال اولسه لر اول قوم مأسورين وملتحقين دخى فئ مسلمينده
ادخال اولنورلر زيرا صورت التحاقلرنده كندو اهلى دارلريله منابذين ومحاربين اولملريله اهل دار اخرادن محسوب
اولدقلرندن بينمزده باعتبار الدار ثابت اولان حكم موادعه مسلوب اولمشدر كذلك صورت اسرلرنده اهل دار
اخراده مقهور وامور نفسلرندن برشيئه تملكدن ممنوع ومقصور اولملريله آنلرده حكم دار اخرى ظهور ايلمشدر
اما دار اخرايه امانله دخوللرى بشقه دركه مستأمنين امانله داخل اولدقلرى دارك اهلندن عد اولنمازلر
كورمزميسنكه اهل حرب داريمزه امانله داخل اولدقلرنده بنه كلا اول دارلرينه منسوبين اولوب مسلمين
آنلرى اسير وداريمزه ادخال ايدوب ياخود آنلر اهل دارلريله منابذه ومحاربه اوزره داريمزه اهل ذمت
اولمق اوزره خروج ايتدكلرنده اهل داريمزدن محسوبين اولورلر واكر اهل دار موادعه دن بر عورت اهل دار
اخرادن بر رجل ايله تزوج واول داره انتقال واولادى ظهور ايلدكدنصكره مسلمين اول دار اوزره استيلا ايله
مسرور اولسه لر اول عورت واولادى فئ مسلمينده مسطور قيلنورلر كه عورت زوجنه تابعه در وزوجى غير دار
موادعه دندر كورمزميسنكه مستأمنه اولان عورت داريمزده مسلم ياذمى ايله تزوج ايلدكده اهل داريمزدن
عداولنور اما اهل دار موادعه دن بر رجل اهل دار اخرادن بر عورتى تزوج واولادى حصولندنصكره اول عورت
اولادى ايله بلا امان داريمزه دخول ايلسه مسلمين ايچون كرك عورت وكرك اولادى اوزره سبيل وصول يوقدر كه
زوجنه متابعتله حكمى حكم اهل دار موادعه يه موصول قيلنمشدر كذلك دارين مرقومتين اهاليسندن بريسى
اهل دار اخرادن بر جاريه اشترا قيلسه اول دخى حكمده منكوحه ايله على سوادر كه جاريه نك مولاسنه متابعتى
عورتك زوجنه متابعتنه مماثل بلكه دخى اقوادر واكر اهل دار موادعه دار اخرى اوزره استيلا واهلنى كندولره
عبيد واما ياخود كندولره اداء خراج ايتمك اوزره عقد ذمتله ابقا ايلسه لر مسلمينك آنلره دخى تعرضلرى جائز وسزا
كوريلمز اما عبيد واما قيلندقلرى صورتده موادعه مز ايله مالكينه ثابت اولان امان املاكلرينه دخى ثابت اوله جغى
بيكاندر اما اهل ذمت قيلندقلرى صورتده قوم مذكورين اهل دار موادعه دن اولوب تحت يدلرنده مقهورين
اولمشلردر واهل دار موادعه دن معدود اولنلر اوزره مسلمين ايچون سبيل تعرض مسدوددر نظيرلرى مسلمينله
اهل ذمتدركه دار اهل ذمت جملهٔ دار اسلامدن تعداد اولنديغى كبى اهل دار موادعه نك دخى دار اهل ذمتلرى
جملهٔ دار موادعه دن اعتداد اولنور اما بينمزده موادعه بولنميان اهل دار اخرى بلاد موادعين اوزره استيلا واهلنى
معاملهٔ مشروحه اوزره استبقا ايتمش اولسه لر بوصورتده اول ايكى دارك هر برينه هجوم مسلمين جائز وسزا
كوريلور كه بيان سابق اوزره مقهورين حكم دارده قاهرينه تابع وقاهرينله ميانه مزده عقد موادعه غير واقعدر
وبو اصلى قريبا بيان وحكم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احكام ايدوكنى افاده واعلان ايلديك پس
موادعيمز دار اخرى اوزره استيلا ايدوب اول دارده حكم نافذ حكم موادعين اولمش ايسه دار مزبوره دار موادعه دن
تعداد اولنور اما عكس قضيه اوزره اول ايكى دارده حكم نافذ حكم سلطان دار اخرى ايسه ايكيسى دخى دار
موادعه دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف كريم الخصال اكرمه الله تعالى باكرم النوال ديركه مسلمين دار الحربده
بر حصنى محاصره ايله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملرى اوزره اهل حصندن اخذ اموال ايلسه لر
مال مزبور على طريق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخميس اولنوب فئ مسلمينده ادخال اولنور اما مسلمين هنوز
ساحه لرينه نزول ايتمدين امام المسلمينه ارسال رسول ومال معلوم اوزره بر مدت موادعه برله نيل مأمور ايلسه لر
آنده حكم شرعى بشقه دركه مال مزبور بطريق القهر والغلبه محصول اولميوب همان اهل حرب على وجه الرضا
آنى مبذول قيلدقلرنده امام المسلمين دخى اعزاز دين واذلال مشركين ايچون اخذ وقبول ايتمش اولديغندن خراج
وجزيه منزلنده نزول ايتمكله وجوب تخميسى مشروع ومعقول كوريلمز واهل ذمتدن نقض عهد ايدنلر دخى اعطاء

مالله مواده‌ٔ مسلمینه طالب اولدقلرنده مال مزبوری اخذ ایتمك حق مسلمینده جائز و مناسب کوریلور که
اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردر امام مرتدین بشقه‌در که بیان سابق اوزره آنلردن
مواده ایچون اخذ جعل ایتمك جائز ولایق دکلدر نکته سی اولدر که قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله
اخذ مال ایله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز ومناسب کورلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایتمك
بو یله دکلدر کورمز میسنکه بونلر مجدداً ذمتی قبولله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله
اخذ خراجلری جائز ومرضی کوریلور و حکم معهود حق مرتدینده مفقوددر پس فریقین مذکورینده
بطریق الموادعه اخذ مال دخی منوال مشروح المآل اوزره‌در لکن مرتدین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك
اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلور که اخذ رجال ایله
موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلرسه سالم قیلنوب ایتمزلرسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه
رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك
بهرسنه نسا وصبیانلرندن یوز رأس ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو وجه اوزره مصالحه‌لری
دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل
اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه نساء مأخوذه‌ده اقامت حکم شرعه
مدار‌در بوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیداردر ومسائل محرره‌ده بهرسنه
اخذ اولنان رؤس مرتدین غیر معینین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین وغیریلری آمنین اولمغله بعد الاخذ
هیچ برینی استرقاق جائز وسزاوار اولیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلری عینه اسلام اوزره اجبار ایده‌رز آنلر دخی
قبول اسلام ایدرلرسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره‌ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نسا وصبیانلرندن یوز عدد
رؤس معینه ویرمك اوزره مصالحه‌یه طالب اولسه‌لر حق امامده بو مصالحه‌یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا
فرض مذکور اوزره اماعز رؤس معینه‌یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا
وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالك مسلمینده داخل قیلنملریله موادعه‌ده آنلری
شرط قیلق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور وبز قریبا بیان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز
واستحلال اولنماز لکن بو یله ایکن امام موادعه‌ٔ مرتدینه‌ده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبوری دخی اوزرلرینه
رد اولنمیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله‌سی ممالك
مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوز عدد رؤس معینه ویرمك
اوزره موادعه‌یه راغب اولسه‌لر بو موادعه‌یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا
بر وجهله ممکن اولمامغله کرك معین وکرك غیر معین موادعه‌ده آنلری شرط قیلق مرتدین اوزره اشتراط خراجی
متضمن اولماز واکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان برقومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه‌یه
اقبال ایلسه‌لر بونلرك دخی مواعده‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ
اصنام دخی استرقاق اولنمایوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر
انجق مرتدینله مبانلرنده فرق واحد نمایاندر که قوم مرقومین بهرسنه رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره طالب امان
اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کورلمز امام مرتدین بشقه‌در که ذکر وبیان اولندی
بو یله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه‌لرین التزام ایدرسه کرکدر که شرط قیلنان یوز رأسی رجال عربدن اخذ ایتیوب
همان رقیقلرندن اخذه اقدام وآنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر ومعنای مزبور موادعه‌لرنده
اوزرلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی متبین اولمشدر امام مرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن
تعیین اولنمق لازم اولماز وتعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته سی اولدر که عبید مرتدین بعد الاخذ
قبول اسلام ایتمزلرسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق
هیچ فائده‌یی مستلزم ایلمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکللردر حتی
اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده
واردر وشرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر وعبید عرب اول تملکه محللردر احرارلری
دکلدر ومؤلف اصابت آب اصل کتابده مرتدینله مشرکین عرب میاننده فرق آخری اشراب واول بابده مزید اطناب

ایلشدر خلاصه‌سی اولدر که مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب ومشروعدر
کورمز میسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره دار بحره امانله داخل اولسه بزدخی دار الحربه
رجوعنه رخصت ویرمیوب همان اوزرینه عرض اسلامه مبادرت وقبول ایتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری
شول کمسنه‌در که قصاصا قتله مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر
اوزره امانله دار بحره دخولی متحقق اولسه آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت ویرلمیوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمز میسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله
دار بحره امانله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصت نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه امانله ورود والتجا ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا
ایدرلر ایدی پس عندنده ده ظاهر ومتحقق اولمشدر که مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیر مستحقلردر
ومدعای مزبوره دلیل اولدر که مرتدیندن استرقاق اولنان نسا وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب
مرتدیندن تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری تحلیل اولنماز اما
مشرکین عرب بو یله دکلدر که آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیء مسلمینه ادخال
اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری وبعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری استحلال اولنور ایشته
بو بیانله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری نمایان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهرسنه
رجاللرندن یوز رأس ویرمك اوزره مسلمینله موادعه ایتدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمایوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدر که صورت مزبوره‌ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه امانین آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیر ممکن اولدیغندن اخذلری
مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز امام مرتدین بشقه‌در که امان واقع آنلری قتله غیرمانعدر حتی احرارلرندن
یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلرسه قتللرینه اقدام ایده‌رز ونوع عربدن اهل
کتاب اولنلرك احکامی غیر عربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ
خراج ایتمك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر وذلیل
اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون
نظم جلالت نشاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری نصارای عربدن اهل نجرانله بهرسنه بیك ایکی یوز حله که هر حله ازار ورداکبی ایکی ایله‌دن عبارتدر
ویرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی وحضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد
ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة اموالرین ایکی قات ویرملری اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستعفاف ایلدکلرنده جناب فاروق مرامرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ماشئتم
یعنی بوزکوة نامیله ویردیککز جزیه‌در سز دیلدیککز اسم ایله اکا تسمیه ایدیکز دیو اجراء حکم شریعت برله
رفع نزاع وخلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله
علی سبیل الموادعة جواز اخذ مالری عندمزده متعین اولمشدر ومؤلف کبیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره
قوله‌یدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلادت اثرله استدلال ایلدیکه قال امر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامران یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا
فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عربله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری
قبول اولنماق اوزره امر ایلدیلر وعلی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلرسه
جزیه اوزره قتالله امر ایلدیلر مترجم فقیردر که قوم مذکوریندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه
جزیه اولمیه قیاسله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مکر اثرده وارد اولان
لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه وحکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه
امام المسلمین قوم مرقومیله بهرسنه یوز رأس ویرملری اوزره موادعه ایلسه بو عقدی جائز ومناسبدر انجق
اول رؤسی نفوس وذراریلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایتمك واجبدر که امانین نفوس وذراریلرینه
شامل اولمغله اخذلری غیر قابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله بینه اوزرلرینه
ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم ودنانیر اعطاسنه عازم اولورلرسه آنی اخذ ایتمك

لازمدر كه امان كبى جنس مالدن اولميان شيئله رفيق كبى جنس مالدن اولان شيء مباد له ده على الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حكم شرعى وجه مشروح اوزره اخذ قيمتلرين ملزمدر واكر قوم مرقومين فى الاصل
غير موادعين ايكن هر رأس سنده نسا وصبيانلرندن يوز رأسى افراز وشونلرى اخذ ايتمك شرطى اوزره بزه امان
ويريكز ديو مسلميندن نياز ايلسه لر رؤس مذكوره جائزة الاسترقاق اولوب فى الاصل تحت امانده داخل اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرامليرنه جواز ويريلور ويلمك كركدر كه موادعات مشروحه دن هر موادعه كه امام آنك ضمننده
اخذ جعله اقدام ايتمش اوله هرنه زمان نقضنده نفع مسلمينى ملاحظه برله مراد ايدرسه نقضه اهتمام ايدر
اما اولبابده غدردن احتراز ايچون اطراف بلادلرينه خبر واصل اولنجيه دك نبذ وامهالى التزام ايدوب درجك
اول قتاللرينه اقتحام ايتمك لازمدر وهر موادعه كه ضمننده اخذ جعله اقدام ايتمش اوله آنده دخى اكرچه هرنه زمان
ملاحظهٔ نفعله مراد ايدرسه جواز نقضى مالا كلامدر لكن بو تقدير اوزره جعل مأخوذ دن مدت باقيه نك
حصه سنى رد ايلمك اوزرينه التزام اولنور حتى اوچ بيك دينار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ايتمشيكن برسنه دنصكره
نقض موادعه يه عازم اولسه آنك ايكى ثلثنى رد ايلمك لازمدر كورمزميسنكه همان عقيب موادعه ده نادم اولوب
نقضه عازم اولسه جميع مالى رد ايلمك لازمدر پس معناى مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالى رد ايتمكى
مستلزمدر امامدت موادعه تماما منقضيه اولسه موادعه مزرسيدهٔ انحلال اولمغله قتاللرى بلا نبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ايله دار بمزده حاصل اولان مدت منقضيه اولسه دخى مأمنه واصل اولنجيه دك
حكم امانده داخل قيلنور زيرا دار بمزده حصولى امان اوزره واقع اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه حكم امانى
مرتفع اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب الموادعة مما يصالح عليه المسلمون المشركين فيسعهم قتالهم بعده اولا يسعهم * يعنى مسلمين مشركينله
اوزرينه مصالحه ايتدكلرى بعض شروطدن ناشى عقد موادعه ايتمشلر ايكن ينه مشركينله قتاللرى جائز ياخود
غير جائز اولان مواضعى فرق وتفصيلده فصل فاصل لازم التحصيلدر مؤلف صواب انديش صانه الله تعالى
يوم الحساب عن كل تشويش ديركه مشركيندن بر عسكر بعض مداين مسلمينى محاصره ايتمكله مسلمين نفوس
وذراريلرى اوزره خوفه ذاهب اولوب مشركينه خطابله سزه اون بيك دينار ويره ليم اوزريمزدن قالقوب
بلاديكزه كتمك اوزره ديو عرض مطالب ايتدكلرنده مشركين دخى اظهار رضا وقبض جعلله كسب ارتضا
ايلدكلرندن صكره مشركين هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادين ياخود منصرف اولوب هنوز بلادلرينه واصل
اولمادين مسلمين آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اولبابده نبذ عهده محتاج اولمايوب كمال غفلتلرنده
دخى اوزرلرينه هجومله قتل واسرلرى جائز وواسع كوريلور زيرا مسلمين آنلره اعطاء امان ايتميوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملريچون مالليرين نفوس وذراريلرينه فدا قيلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشركين
دخى مسلمينى محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمين اولدقلرى نمايان اولمغله وقت قدرتده مسلمين آنلردن
انتقام ايلمك جائز وشاياندر قال الله تعالى ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ما عليهم من سبيل يعنى البته اول كسنه لركه
كندويه ظلم اولندقدنصكره ظالمدن انتقام ايليه اول كسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبيل يوقدر وقال تعالى
اذن للذين يقاتلون بانهم ظلموا وان الله على نصرهم لقدير مترجم فقير ديركه بوآيت شريفه ده يقاتلون كلمهٔ
منيفه سى نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالى بناء مفعول اوزره قرائت وساير قراء رحمهم الله تعالى بناء
فاعل اوزره روايت ايتمشلردر معناسى طرف مشركيندن قتال اولنان مؤمنين ايچون ياخود مشركينله قصد قتال
ايلين موحدين ايچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ويريلدى طرف مشركيندن ظلم اولندقلرى سببى ايله
وعلى التحقيق الله تعالى آنلره نصرت ايتمكه البته قادر ومقتدردر ديمكدر وما نحن فيه ده مدعاى مذكور اوزره
استدلالده معناى مزبور كافى اولمغله اول مقدار ايله اكتفا اولندى بقيهٔ مزاياسى كتب تفاسيردن طلب واستقصا اولنه
انتهى وهم نبذ عهده احتياج انجق غدردن احتراز ايچون اولوب عدم نبذ ايله غدر دخى انجق مسلمين آنلردن
اخذ مال ايلدكده ظاهر اولوب ما نحن فيه ده كبى انصرافلرى اوزره بطريق الرشوة اعطاء مال ايلدكلرنده ظاهر
اولمديغى واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزكله مصالحه ايده ليم اوزريمزدن
قالقوب بلاديكزه كتمك شرطيله سزه اون بيك دينار اعطا ايدهلم اوزره ديو بسط كلام ياخود مشركين مسلمينه خطابله
بزمله مصالحه ايدكز اوزريكزدن قالقوب بلاديمزه كتمك شرطيله بزه اون بيك دينار اعطا ايدكز اوزره ديو عرض مرام
ايتمش اولسه لر بو صورتلرده مسلمين نبذ عهد ايتمدكجه ياخود مشركين بلادلرينه رجوع ايتمدكجه حمله وهجوملرى

حرام اولور زيرا بين الفريقين صلح وموادعه معقود اولدقدنصكره قبل وصول المأمن بلا نبذ قتاللرى غدر امادن
معدود وحرمت غدر دخى مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جارى اولمغله عقدى مسلمين ومشركيندن
فنى جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخى شامل وسارى اولور كذلك احد الفريقين فريق آخره خطابله
نسالمكم سزكله مسالمه ايده ليم ياخود نتارككم سزكله متاركه ايده ليم ياخود نوادعكم سزكله موادعه ايده ليم
ياخود نؤمنونا ونؤمنكم سز بزه امان ويريكز بز دخى سزه امان ويره ليم ديو بسط كلام ايلسه لر ينه قبل وصول
المأمن بلا نبذ قتاللرى حرام اولور كورمزميسنكه احد الفريقين فريق آخر اوزره شرط بدل ايتمشيكن الفاظ
مذكوره دن برينى ذكر ايلدكلرندنصكره بلا نبذ قتاللرى حلال اولماز پس شرط بدلده دخى استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمين بلاذكر البدل همان مشركينه اوزريمزدن قالقوب كيدكز ديوب مشركين دخى
امتثال ايلسه لر مسلمين تعاقب ايدوب بلا نبذ قتال وقتللرى حلال كوريلور پس مشركينه انصرافلرى اوزره اعطاء
مال ايتدكلرنده دخى استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صكره قتاللرى بلا نبذ حلال كوريلمك انجق بلوغ
مأمنلرينه دك مد وايصال اولنوب بلوغلرندن صكره قتاللرى استحلال اولنور زيرا موادعهٔ مشروحه مسلميندن
على الاطلاق انصرافلرى اوزره واقع اولوب انصرافلرى دخى بحسب العاده جانب مأمنلرينه اوله جغى ظاهر
وشايع اولمغله ما نحن فيهده مسلميندن انصرافلرى انجق مأمنلرى اولان دار الحربه راجع اولمرله حاصل اولور
وكلام مطلق دلالت عرفله مقيد قيلنمق امر محققدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمين مشركينه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ايده ليم بزدن منصرف اولنجيه دك بزمله مقاتله ايتمكز اوزره معناسنى نعطيكم كذا على ان
لاتقاتلونا حتى تنصرفوا عنا لفظى ايله اداقيلسه لر بو دخى ذكر مصالحه وموادعه ايله على سوادركه مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعى جانبيندن حاصل اولمغله ذكرى موجب موادعه اولان جانبيندن اشتراط ترك قتالى مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ايله تصريح همان لفظ عقد ايله تصريح منزلنه نازلدر واكر سزه شومقدارى نسنه اعطا ايده رز
اوزريمزدن منصرف اولنجيه دك بزدن بر فردى قتل ايتمكز اوزره مفهومنى نعطيكم كذا على ان لاتقتلوا منا احدا
حتى تنصرفوا عبارتيله تفهيم ايتمش اولسه لر بو صورتده بلا نبذ هجوملرى تجويز وتسليم اولنور كذلك سزه
شومقدارى نسنه اعطا ايده رز بزدن براى كف يد ايتمكز اوزره مفهومندن نعطيكم كذا على ان تكفوا عنا شهرا
عبارتيله تعبير ايلسه لر ينه بلا نبذ قتاللرى تجويز وتقرير اولنور كه بو عباره لرده اهل اسلام نفسلرى اوزره اهل حرب
ايچون كرك صريحا وكرك دلالة شرط امانى التزام ايتمشلردر اما سزكله مصالحه ياخود موادعه ايده رز بزدن
براى كف يد ايتمكز شرطيله سزه شو مقدارى نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنى نصالحكم او نوادعكم على ان نعطيكم
كذا على ان تكفوا عنا شهرا لفظى ايله ادا ايتمش اولسه لر بو صورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ايتمدكجه قتاللرى جائز
وسزا كوريلمز زيرا لفظ مصالحه ياخود موادعه يى تصريح وبيانله اهل حرب ايچون مدت معينه ده نفسلرى
اوزره شرط امان ايلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخى توقيتى محتمل اولمغله موادعه
دخى توقيته متحمل اولديغندن شهر معين منقضى اولدقجه حكم امانلرى منتهى وزائل اولماز لكن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده بديدار اولمش ايسه انجق شهر هلالى معتبر اولوب تمام ونقصانه اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قيلنمش ايسه تماما اوتوز كون اوزره حملى برقرار اولور زيرا شهورده هلاللر اصل اولوب ايام ثلثين بدل ايدوكى
صوموا لرؤيته وافطروا لرؤيته فان غم عليكم فاكملوا شعبان ثلاثين يوما يعنى رؤيت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤيت هلال شوالده افطار ايديكز واكر هلال اوزريكزه مختفى ومستور اولورسه شهر شعبانى اوتوز كونه اكمال
بعده صيامله اشتغال ايديكز حديث شريفندن معلوم وبدله مراجعت قيام اصلله ممكن اولميوب انجق فوات
اصلله ممكن اوله جغى امر مجزومدر واكر مسلمين اهل حربله سنهٔ مستقبله ده كف يدلرى اوزره مصالحه يه ابتدار ايتمش
اولسه لر عقد صلحلرى غرهٔ هلالده بديدار اولمش ايسه سنهٔ معهوده اون ايكى شهور هلاليه اعتبار اولنور
قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ايسه بو صورتده
شهور آيه دن اون برشهر هلالله اعتبار وايچنده عقد صلح اولنان شهر دخى ايامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ايام باقيه عد وشمار واون اوچنجى شهردن اكاضم ايله اوتوز كونه ابلاغ مقدار قيلنور وقول مذكور
امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى حنيفة رضى الله تعالى
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جميع شهور ايام ايله اعتبار وهر برى اوتوز كونه ابلاغله تكميل مقدار قيلنور
وبر شرح المختصرده عدت واجاره مسائلى مياننده بو اختلافلرين بسط وبيان ايلدكلرى وامامين همامين توجيه

مقاللرنده شو وجهله استدلال ایدرلر که بدله مراجعت انجق فوات اصل متحقق اولدقده ممکن اولوب فوات اصل
دخی انجق شهر واحدده متعین اولمشدر اما ابو حنیفه رضی الله عنه تعلیل کلامنده بو نهج اوزره بسط مرام
ایدرکه مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اکمال ثلثین ایله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانی داخل اولمامغله آنك دخی
دخولی شهر اول کبی وسط شهرده حاصل اولور کذلك شهور باقیه دخی شهر اول وثانی کبی جمله سی وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقیر دیرکه بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغی ظاهر اولمغله
تعلیل مزبور اولبابده قاصر ایدوکی امر باهردر انتهی واکر مسلمین اهل حربه بزسزه کراع وسلاح حیمزی
ویره لیم سزدخی بزه بیك دینار و یروب اوزر بمزدن قالقوب کیتمك اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر بو صورتده بلانبذ
قتاللری استحلال اولنور زیرا عقد مذکور میانلرنده بیع جاری مجراسنده جاریدر و بیع جاری بین المتبایعین
دلیل امان عدا ولنمقدن عاریدر بوند نصکره مجرد قالقوب کیتملرینه طالب اولملری نفسلری اوزره اشتراط امانلرین
موجب اولماز اماسزکله مصالحه یا منارکه یاامسالمه ایده رز بزسزه کراع وسلاحیمزی و یرمك شرطیله سزدخی
بزه بیك دینار و یروب اوزر بمزدن منصرف اولمق اوزره دیو تعبیر ایتمش اولسه لر قبل بلوغ المأمن بلا نبذ آنلرایله
قتاللری تجویز وتقریر اولنماز که جانبینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ایکن انضمام بیعله حکم مصالحه یه
تغیر لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ایکن مسلمین نبذ عهد ایله قصد قتال ایلسه لر
بو دخی تجویز واستحلال اولنماز که اهل حربدن اخذ مال ایتمشلردر واخذ مال اولنسان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلری عدیم الاحتمالدر بلکه لازمدر که اهل حربه سزا خذ ایلدیککز کراع وسلاحی بزه رد ایدیکز
بزدخی دنانیریکزی سزه رد ایده لیم بعده سزکله قتال ایده لیم دیو اولا عرض مرام ایدوب بعده اهل حرب دخی
رضا ویرلرسه بربرنه رد ایلدکلرندنصکره نبذلری رسیدهٔ تمام اولمغله دیلرلرسه قتاله اقدام ایده لر اما اهل حرب
رد مأخوذلرینه رضا ویرمزلرسه بو صورتده مسلمین دخی مأخوذلرین رد ایتمیوب همان نبذ ایله ابتدا بعده قتاله
اعتنا قیلملری جائز وسزا کوریلور که اهل حربک رد مأخوذلرندن امتناع ایتدکلرنده مأخوذلرین مأخوذ مسلمینه
مقابل قیلدقلری نمایان اولوب همان بدلدن عاری بر مصالحه درمیان قالور و بومثللو مصالحه ده برشیئی رد لازم
اولمیوب همان بعد النبذ قتاله قیاملری جائز ومتقوم اولور واکر مسلمین اهل حربه کراع وسلاحلرین و یرمك
شرطیله منصرف اولملری اوزره مصالحه یه مائل اولوب آنلر دخی قبول وعقد موادعه وانصرافله مأملرینه
واصل اولدقلرندنصکره دار الحربه مسلمیندن بر سریه داخل واول کراع وسلاحی اغتنام واخراجه نائل اولسه لر
کرك قبل القسمه وکرك بعد القسمه اصحاب سابقینی آنلره متوصل اوله مزلر زیرا آنلری اهل حربدن ممتنعین ایکن
طیب خاطرلری ایله اعطا ایتمشلردر وغنیمده بولنسان اشیاده مالك قدیمك حق اخذی انجق یدندن قهر ایله
اخذ اولنسان اشیاده ثابت یوقسه طیب نفسله و یردیکی اشیاده غیر مثبتدر که قهر ایله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر که آنی یدینه اعاده ایله اکا نصرت وآندن دفع ظلمی ملتزم اوله لر اما طیب نفسله اعطاسی
قهر ایله اخذ اولنمغه مساوی دکلدر و یدندن قهر ایله اخذ اولنان مالك قدیمك بعد زوال الملك حق اخذی
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت ومتحقق اولمغله من کل الوجوه اکا مساوی اولمیان نسنه حکم شرعیده
اکا ملحق اوله مز کورمزمیسنکه مسلمین فداء اسرا دار اسلامده بعض امتعه لرین و یرمش اولوب صکره غنیمتده
اول امتعه یه ظفریاب اولسه لر اعطالری طیب نفسلری ایله واقع اولدیغندن بر وجهله استرداد واستصحاب
ایده مزلر اکرچه اصل مسئله ده استشکال اولنوب ذکر اولنان کراع وسلاح اهل حرب مسلمینی محاصره ایتملریله
یدلرینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر والاستیلا مأخوذلری منزلنسه نازل اولمغله مسلمینك آنده
حق اخذلری حاصلدر دیو اشکال اولنور لکن مسئلهٔ فدا ایله سبقت ایلین تنظیر واضحدن اجواب اشکال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدر که ذکر اولنان معنای ظلم فداء اسراده دخی موجوددر که اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولدقلرنده مسلمین بذل ماله مفادانلرنده صرف مجهود ایتشلردر پس آنده حق اخذلری
ثابت اولمادقده ما نحن فیهده دخی متثبت اولماز واکر اهل حرب هنوز اول کراع وسلاحی دار الحربه ادخال ایتمدین
اهل سریه دار اسلامده اوزرلرینه استیلا وکراع وسلاحی اغتنام واستحصال ایتمش اولسه لر بو دخی مسئلهٔ
سابقه ایله همحالدر زیرا مأخوذلری نفس اخذ ایله مملوکلری اولمشدر که مالکلری آنلری طیب نفسلری ایله
اعطا قیلمشلردر و بومثللو سبب تملیك بیع وهبه ایله تملیك کبی قبضله تمام اوله جغی هویدادر اما بطریق الاستیلا
اخذ ایتدکلری بشقه در که آنده دارلر ایله احراز ایتمدیکجه مالك اوله مزلر زیرا آنده سبب تملك قهر واستیلا ایله

وقهر واستیلا دارلر ایله احراز ایتمدیکجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول کراع وسلاح اهل سریه نك غنیمتلری
اولوب بعد التخمیس بینلرنده قسمت اولنور زیرا اهل حرب فرض مذکور اوزره دارلریمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلمیندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرینه استیلا اولندقده آنلردن اخذ اولنسان غنیمت
اوله جغی نمایاندر حتی مسلمین اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد یاخود قوم غیر ممتنعین ایله
احراردن اولان اسراء مسلمینك فدالری ایچون بعض امتعه و یرمك اوزره مصالحه لرین ایتمدن مسلمین آنلرك
اوزرلرینه هجومه اقدام وکندولرین اخذ واسترقاق ومالرین نهب واستغنام ایلسه لر بو صورتده فدا ایچون
و یریلن امتعه یی اصحابنه رد ایتملری الزام اولنور اما مشرکین اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه درکه
حکم قبضلری انجق منعه لرینه اعتبار ایله تمام اولوب تحقق منعه لری دخی انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
یاخود دارلرینه وصوللری ایله تام اولمغله ما نحن فیه کبی امرین مذکورین بری بولنمادقده تمام قبضلری ملحوظ
اولمیوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقی ومحفوظ قیلنور زیرا دافع اول مالی انجق فداء اسیر حر ایچون دفع
ایلدیکی معلوم واسیر حر بر وجهله مملوك اولمدیغی امر مجزوم اولمغله بینلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ایله یاخود ادنای قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقیقیه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرینی اتمام ایچون دارلر ایله احرازلری لازمدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبیل اسراء احراری تخلیه ایتدکلرندنصکره صاحب المتاع دار اسلامده یدلرندن متاعنی اخذه
قادر اولسه اخذی جائز وواسع کوریلور که اهل حربك آنی اخذلری حبس اسیر مسلم کبی ظلم اولان سبیله واقع
اولمشدر کذلك اخذینه مسلمیندن صاحب المتاعك غیری ظفریاب اولسه ینه صاحبنه ردی ایجاب اولنور
کورمزمیسنکه دارلرینه رجوع ایتمدین قبول اسلام ایلسه لر اول متاعی صاحبنه رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حکم شرعی بشقه درکه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسلیملری ایچون امر وابرام اولنماز لر
پس بو ایکی صورتده متاع مرقوم صاحبنك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده صاحبه رد وعدم ردده ینه
وجه مشروح اوزره نظام و یریلور واکر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلاء اخذ واستلاب ایتمش اولسه لر
بو صورتده اهل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلر ایله احراز ایتمدین قبول اسلام ایلدکلرنده صاحبنه رد ایلمك
اوزرلرینه ایجاب اولنور کذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبنك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده
ینه علی کلا التقدیرین وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده یعنی فداء اسرا ایچون بطریق الصلح اخذ ایلدکلری
صورتده اهل منعه اولوب اولمامالری میانده معنای فارق اولدرکه اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حکم اسلام عسکرلرنده جاری اولمدیغی مالا کلامدرکه کندولر بالطوع حکم اسلامی التزام ایتمدکلرندن بشقه
منعه لری اعتبار ایله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهر الانقطاع والانفصامدر بناء علیه آنلردن معنای ظلم ظاهر اولسه
دخی قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملکلرینه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حکم اسلام اوزرلرنده
جاری ایدوکی ظاهردرکه کندولر بالطوع التزام ایتمزلرسه دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهردر بناء علیه
ظالمین اولدقلرنده قبضله مقبوضلرینه صاحبی طیب نفسله و یرمش ایسه دخی مالکی اوله مزلر نظیری شول
مالدرکه صاحبی آنی بعض ظلمه یه علی طریق الرشوة بذل وایصال ایدر توضیحی اولدرکه اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسلامده عسکرلرینه واروب بر درهم فضه سنی علی وجه الربو ایکی درهم فضه لری ایله بیع ایلسه
بیعی جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حکم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ایله ما قبلنده ذکر ایلدیکمز
معنای فارق دخی متضح اولور مؤلف صائب التحریر اکرمه الله تعالی بجنة وحریر دیرکه اهل حربدن اهل منعه
بولنان بر طائفه دار اسلامده مسلمیندن بر قومی اخذ ایدوب آنلره البته سزی قتل ایده رز یاخود بزه اموالکزی
بدل بکز ایله اعطا یاموضع اموالکزه دلالت ایدر سز دیو تهدیده مباشرت ومسلمین دخی اعطا یا دلالته مبادرت
ایتدکلرندن صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدوب یاخود بر قوم مسلمین اوزرلرینه استیلا
بر له اموال معهوده یی یدلرندن استغنام ایلسه لر کرك قبل القسمه وکرك بعد القسمه اصحابنه بلاشئ ردلری الزام اولنور
زیرا اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلدکلرنده اعطا ودلالت قیلدقلری مالری دخی بطریق القهر ایتمش
اولدقلری مجزوم و بومثللو سبیله دارلر ایله احراز ایتمدکجه مال مسلمینه مالك اولمیه جقلری معلوم اولدیغندن
اهل حرب قبول اسلام ایتدکلرنده رد اموال اوزرلرینه واجب اولوب اموال مزبوره یی مسلمین استغنام ایتدکلرنده
قبل القسمه وبعدها اصحابنه بلاشئ ردی متوجب اولورلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده صاحب المال

مشركيندن حال امنا عنده مالنی طیب نفسی ایله تسلیم ایتمش اولوب اهل حرب دخی اهل منعه بولنوب
حكم اسلام اوزرلرینه جاری اولمامغله نفس قبضله حكم ملكلرین تمیم ایتمشلردر واكر مشركین مداین مسلمیندن
بر مدینه یی احاطه ایدوب اهل مدینه آنلره خطابله بزی ایچكزدن نسا وذراریلریمز ایله چیقوب مدینه یی ایچنده
بولنان اشیا ایله سزه تسلیم ایده لیم دیو بسط كلام ومشركین دخی مساعده مرام ایتمسلریله اهل مدینه جمیعا
یاخود بعضا خروجه اقدام ایدوب یاخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ایتمشیكن اهل حربك ضعف
حاللری آنلره اعلام اولنسه بو صورتده بلا نبذ اوزرلرینه هجوم واقتحام وقتاللرین التزاملری جائز كوریلور
زیرا مسلمین آنلره اعطاء امان ایتمیوب همان كندولر چیقوب مدینه یی بدلرینه تسلیم ایده جكلرین بیان ایلمشلردر
وبیان مذكور امانه دلیل اولمیوب انجق تحقیق مقهوریت مسلمینه دلیل اولمغله وقت قدرتده بلا نبذ قتاللری
تجویز وتحلیل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذكور اوزره مصالحه ایده لیم دیو صلحی تصریح ایتمش
اولسه لر بلا نبذ قتاللری تصحیح اولنماز زیرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبیندن اشتراط امانه
دلیل ایدوكی شایع واشتراط امان بلا نبذ جواز قتاله مانعدر بو صورتده مسلمین ذراریلری ایله ایچلرندن چیقوب
باب مدینه یه واصل اولدقلرنده مشركینك ضعف حاللرینه مطلع اولسه لر بو مقدار ایله شرط خروج رسیدهٔ
تمامدر زعمی ایله بلا نبذ قتاللری جائز وواسع كوریلمز زیرا شرط معهود ایله مقصود مشركیندن بلا صلح امین
اوله جقلری موضعه ذراریلری ایله خروج وورودلری ایدوكی عرف ناسه مراجعتله هر شخصك معلوم ومشهودیدر
ومجرد باب مدینه یه خروجله مقصود معهودك تام اولمیه جغی بدیهی اولمغله حكم امانلری منتهی اولماشدر
كندلك صلح اولمادیغی تقدیر اوزره بر بریندن خوف ایده جك مرتبه ده مشركینه قریب اولان موضعه واصل اولسه لر
بو دخی حكم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لر كه اول موضعدن جانب مشركینه عود
ورجوع ایتدكجه بر بریندن خوفلری مقطوع اولسه بو تقدیر اوزره مسلمین رجوع وبلا نبذ قتاللرینه شروع ایلسه لر
لایق ومشروع كوریلور زیرا صلح مذكور ایله جانبیندن ثابت اولان امان مسلمینك مشركیندن امین اولدقلری
موضعه وصوللری ایله رسیدهٔ پایان اولمشدر كه صلح معهود ایله مقصود انجق فریقینك بر بریندن امتیازی اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخی امتیازلری حقیقة وحكما ظاهر ونمایان اولمشدر واكر مسلمین دار الحربه دخول ایتدكلرنده
مشركینك اطرافلرین احاطه ایتملریله هر طرف مصالحه یه مائل ومسلمین ایچلرندن رجوع یاخود ارتحال شرطی اوزره
عسكرده بولنان اشیایی مشركینه تسلیم اوزره مسالمه یه قائل اولسه لر بو صورتده مسلمین دار اسلامه واصل اولمدقجه
بلا نبذ آنلر ایله قتاللری حكم جوازده داخل اولماز زیرا ایچلرندن خروج یاخود ارتحاللری انجق دارلرندن خروج
ومأمنلرینه ولوج ایله رسیدهٔ تمام اولوب مأمنلری دخی انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل
اولملریله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمینك آنلرك ایچلرندن خروج وارتحاللری همان ایكی فریقك بر بریندن امین
اوله جقلری موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لكن مانحن فیه كبی مسلمین دار الحربده حاصل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمینی شرط ایتملری سیاقنده على ان ترجعوا عنا قوللری بلاد اسلامه رجوعلرین
شرط ایلمك مساقنده حتى ترجعوا عنا الى بلادكم قوللری منزلنده نازلدر كه بطریق العرف معروف اولان
نسنه نص ایله مشروط قیلنان نسنه یه معادلدر واكر دار اسلامده محصورین اولان اهل مدینه مشركینله
مصالحه یه قیام وایچلرندن نسا وذراریلری ایله موضع فلانی یه خروج اوزره استسلام ایتمش اولسه لر مسلمین
اول موضعه بالعین اولمدقجه مشركینله بلا نبذ قتاللری حرام اولور كه شرطلری اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنكه الشرط املك علیك ام لك مثلی مشهور اولمدر بو صورتده مسلمین بینلرنده شرط قیلنان موضع
فلانی یه خروج ایتمیوب همان آندن اقرب اولوب آنده بر بریندن امین اوله جقلری موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانی یه كیده جك مقداری مدتده اول موضعده اقامت ایلدكلرندن صكره اهل حرب اوزره بلا نبذ هجوم
واقتحامه عزیمت ایلسه لر بو عزیمتلری داخل حكم صحت قیلنور كه مقصود اهل حربدن عین موضع فلانی اولمیوب
همان اول موضعه كیده جكلری مقداری مدتده طرف مسلمیندن نیل امان ایكن آنك دخی تقدیر مذكور اوزره
حصولی نمایان اولمشدر وحكم شرعی ظاهر لفظ اوزره بنا قیلنمایوب انجق معنای مقصود اوزره ابتنا قیلنور كه
مفید اولمیان نسنه یه اعتبار اولنمایوب انجق مفید اولان نسنه یه اعتنا اولنور ومؤلف عالیجناب اصل كتابده
انجق واصل اولدقلری موضعدن شرط ایلدكلری موضع فلانی یه كیده جكلری مقداری مدتده اقامتلرین ذكر
واكتفا ایلمشدر شارح شریحی زاد شرح الله تعالى صدره یوم التناد دیر كه عندمده قول اصح اولدر كه

مطلب المعروف بالعرف كالمشروط بالنص

مطلب حكم الشرع یبنى على المقصود لا على اللفظ

واصل اولدقلری موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانی یه كیده جكلری مقداری مدت كفایت ایتمیوب
بلكه موضع فلانیدن كیرو اول موضعه كله جكلری مقداری مدت دخی ضم اولنمق شرط ورعایت اولنور
زیرا اهل حربك شرط اماننده ذكر موضع فلانیدن مراملری انجق مسلمین موضع فلانی یه وصوللرندن صكره
مدت مدیده مرور ایتمدكجه طرفلرینه رجوع والتجامه فرصتیاب اقتحام اولمامالریدر وبو مقصود انجق
ضم معهود ایله رسیدهٔ تمام اولور مترجم فقیر دیر كه كرك متن متین التحریر وكرك شرح منشرح التقریرده
كتب وتسطیر اولنان مسئله انجق شو وجه اوزره تصویر اولنمشدر كه مسلمینك واصل اولدقلری موضع
شرط قیلنان موضع فلانیدن اقرب وآنك طریق مستقیمی اوزره جایگیر اوله اما بو صورتلرك خلافنده
جواب مذكور صحیح كوریلمیوب انجق مذكور اوزره قیاس ایله جواب آخر استخراج وتصحیح اولنور والحاصل
على جمیع التقادیر مسلمینك بلا نبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخیر مدینه لرندن موضع فلانی یه
واصل وآندن جانب مشركینه راجع اوله جقلری مقدار ایله تقدیر اولنور انتهى مؤلف بی نظیر مسئلهٔ
مشروحه یی تنظیر ایدوب دیر كه كورمز میسنكه مدینهٔ مسلمین بغداد اولوب اهل حربله ایچلرندن كوفه یه
خروجلرین شرط وایراد ایتمشلر ایكن كوفه دن ابعد اولان بصره یا مكه یا شام جانبلرینه خروجده اجتهاد ایلسه لر
بعد الوصول عودت وبلا نبذ قتاللری امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذكورده آنفا ذكر ایلدیكیمز معنایه
اشارت واردر كه اهل حربیچون اعتبار عین مكان مسماده فائده بولنمایوب فائده لری انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشكاردر كورمز میسنكه مصالحه لری مسلمین آنلر ایله بر آی قتال ایتمك شرطیله ایچلرندن خروجلری اوزره
یاخود مسلمین بلاد اسلامده بر آی سیر وسفر قیلملری اوزره معقود اولمشیكن ایچلرندن برقاج كونلك مسافه یه
خروج وآنده مدت شهری تكمیل ایده جك مقداری قعود بعده اهل حرب اوزره بلا نبذ قتال ایچون ورود ایلسه لر
بو دخی امور جائزه دن معدوددر كه انقضاء مدت معهوده ایله حصول مقصودلری واضح ومشهوددر لكن
مسائل مذكوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هر فریقك آخردن امین اوله جغی موضعه وصوللرندن
صكره حلول ایلین زماندن عبارتدر زیرا قبل الامن حاللری هنوز مدینه لرنده بولنوب ایچلرندن خارج اولمدقلری
هنگامده اولان احواللری كبیدر ومواضع مرقومه دن هر موضعده كه اهل مدینه ایچون بلا نبذ قتالی
حلال كورمدیك اول قتالی سائر مسلمین واهل ذمت ایچون دخی استحلال ایتمزز كه اهل حرب صلح مذكور اوزره
امان اهل مدینه ده داخل وامان بعض مسلمین حق جماعت مسلمین وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال علیه السلام یسعى بذمتهم ادناهم وهر موضعده كه اهل مدینه ایچون بلا نبذ قتاللری جائز كوریله
سائر مسلمین واهل ذمت ایچون جوازی بطریق الاولى واضح ومتمیز اولور والله اعلم

باب من فداء المشركین فی الموادعة ومایكون محرزا بغصب المشركین ومالا یكون * یعنی موادعه ایچون مشركیندن
اخذ اولنان فدایه وغصب مشركینله محرز اولوب اولمیان اشیایه متعلق برباب واجب الدرایه در اكر مشركین
دارلرنده آمین واوزرلرینه مسلمین هجوم ایتمك واحكام اسلامی اجرا ایتمك اوزره بلادلرنده ساكنین اولملری
شرطیله بهر سنه مسلمینه یوز رأس ویرمك اوزره موادعه یه طالبین اولسه لر بو موادعه اوزره موادعه حق مسلمینده
تجویز وتحسین اولنماز مكر ترك موادعه ده مشركیندن خائفین اوله لر زیرا موادعه دن مقصود انجق عقد
ذمتدن مقصود اولان معنای معهوددر كه ارفق طریقیله دعوت دین وبعض احكام مسلمینی الزام مشركیندر
وذكر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرینه احكام اسلام جاری اولمامق اوزره قرار وآراملرین
شرط والتزام ایلدكلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرینه شرعا اقدام اولنماز
اما عند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملری استصواب اولنوب اوزرلرینه بهر سنه اوساط رؤسدن
یوز رأس ایجاب وحین اداده اعیان رؤسی یاخود قیمتلرینی تسلیم ایتدكلرنده قبولی استیجاب اولنور كه مال اولمیان
مثلا موادعه ایله مال اولان مثلا رؤسی مبادله ده رؤس على الاطلاق شرط قیلندقده حكم شرعی ذكر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وكراع وسلاح مثللو نسنه اعطاسنه شروع ایلسه لر حق مسلمینده
عدم قبوللری دخی مشروع كوریلور زیرا اشیاء مزبوره یی قبوللری انجق ذمت مشركینده واجب اولان رؤس ایله
اشیاء مزبوره یی اشترا وجهی اوزره ممكن وبیع وشراده رضاء جانبین لازم ایدوكی متبیندر اما قیمت رؤس اولان دراهم
ودنانیر بشقه در كه تسمیهٔ مرقومه ایله واجب اولان انجق مالیت رؤس اولمغله قیمتلری باعتبار المالیه مقام رؤسه قائمدر
ومسلمینك قبول اشیاء مرقومه دن امتناعلری نقض موادعه لرین موجب اولماز كه بو امتناعلری موادعه نك غیری اولان

عقد شرادن امتناع اولنغله اصلا خلل وادعه یی مستوجب اولماز مؤلف دقیق النظر اوصل الله تعالی الیه من الخیر
کل منتظر دیرکه مسئلهٔ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودین معاهد بنك انجق رقیقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقیقلرینك غیری مثلا ابنا ونسالرندن اعطالری ایجاب اولنماز که تسمیهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه یه مصروف واولبابده تسلیم رؤسی انجق رقیقلریندن التزام ایلدکلری عرف ظاهر ایله
معروفدر مکر مسلمین حین عقدده رؤس مذکوره یی فرس و بعیر مثللو شیٔ آخر معروف ایله تفسیر وتصریح
ایتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصریح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحیح اولنماز بناء علیه اهل حرب
اول یوز رأسی ابنا ونسالرندن اعطا ایدرلرسه قبولیحق مسلمینده جائز وسزاکور یلمزکه امان مسلمین ابنا ونسالرینه
دخی متناول اولنغله استرقاقدن معصوم میتلری هویدادر کورمزمیسنکه قوم مرقومیندن بریسی بعد الامان ولدینی
بر مسلمه بیع ایلسه بیعی جائز اولیوب مسلم مشتری امان سابق منعقد ایکن اول ولده مالك اولماز پس مواد عدده
دخی بویله درکه امان مسلمین اولادلرینه تناولدن صکره آنلری اخذ ایلمك سلك جوازده منسلك اولماز لکن ملك
اهل حرب اوزرلرینه غالب وقاهر وایچلرندن دیلدیکنی دیلدیکی کسنه لره بیع وهبه یه مقتدر وآنلردخی ملکلری
مالك رقابلری ایدوکنی مقر اولوب اول ملك یوز رأسی ایچلرندن اعطا یه مباشر اولسه حق مسلمینده جواز قبوللری
ظاهر اولور زیرا قوم مرقومین عبودیت ملکی اقرار ایتملریله مملوکیت ملك اوزرلرنده استقرار ایلدیکندن ملکك بیع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفی آشکار اولدیغی کبی مواد عدده ملك اوزره شرط قیلنان رؤسده دخی نفوذ تصرفی
آشکار وجواز اخذلری پدیدار اولور اما قوم مزبورین عبودیت ملکی مقر اولیوب ملکلری ایچلرندن یوز رأسی
کتوروب بونلر بنم عبید مدر اخذ ایدیکز دیو تعیین ایتدکده رؤس مزبوره بلکه بزلر احرارز دیو تسلیم نفسلرندن
ممتنعین اولسه لر نظر اولنور اکر رؤس مزبوره ملکلرینك خدم وحشمی یدلرنده مقهورین اولوب آنلر بزه آنلری ایصال
ایتملر ایسه اخذلری حلال کوریلور زیرا فی نفس الامر عبید ملك ایسه لر جواز اخذلری ظاهردر واحرار ایسه لر
ملکلری قوت سلطنت وقوت حشم ایله اوزرلرینه قاهر اولمغله ینه عبید ملك اولدقلری امر باهردر نکته سی
اولدرکه آنلره بو وجه اوزره معامله ایلین ملکلری اولوب معاملهٔ مرقومه دخی عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
برانسان انسان آخری قهر ایله استعباد ایلسه آنك عبدی قیلنمق صحیح وشایع اولمغله بردخی نفسلری اوزره جائز
کوردکلری حکمی اوزرلرینه جائز وواقع قیلندیق زیرا اصل مواد عدده اوزرلرینه احکام مسلمینك عدم جریانی
شرط والتزام ایتملریله اوزرلرینه انجق احکام شرکك اجرا والزام اولندیغندن احکام شرکدن نفسلری اوزره جائز
کوردکلرینی اوزرلرینه جائز کورمکه بزدخی اقدام ایدرز وهمان طریق سابق التحقیق اوزره مؤلف بدایع التدقیق
دیرکه اهل حرب احرارلرندن یوز رأسی بلادلرنده قهر ایله استعباد ایدوب اول مقهوریت اوزره کتوردکلری
عندمزده نمایان اولسه بیان مشروح اوزره آنلری اخذ وقبولمز جائز وشایان کوریلور اما قبل القهر والاستعباد
جمله سی معاداریمزه داخل اولسه لر آنلره مواد عدهٔ سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخی ینه جمله سی امانه نائل
قیلنورلر که کندو دارلرنده ایکن موادعهٔ سابقه اوزره حکم امان آنلره شامل اولمغله داریمزه دخوللرندن صکره دخی
متناول قیلنور بو صورتده اهل حرب داریمزده ایکن ایچلرندن یوز رأسی قهر واستعباد ایدوب بزه قصد تسلیم
ایلسه لر اخذ وقبولمز صحیح ومستقیم اولمادیغندن بشقه آنلری قهردن منع ایلمك دخی اوزریمزه ایجاب وتصمیم
اولنور زیرا حکم اسلام داریمزده ظاهر ودار بمزده مستأمنیدن برکسنه استرقاق اولنمق احکام اسلامدن برحکم
باهردرنکته سی اولدرکه قهر البته قاهر یدندن مقهورینه ظلم بین ومسلمین اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ایلمك واجب ایسه مستأمنیدن اولوجهله دفعی واجب ایدوکی متبیندر کورمزمیسنکه قاهرین مزبورین
داریمزده قهر واستعبادلرندن صکره قبول اسلام ایلسه لر آنلره تخلیهٔ سبیل مقهورینله امر والزام ایدرز اما قهر
واستعبادلرین دارلرنده اجرا قیلمش اولسه لر مقهورین عبدلری اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمین حکم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازلیندر زیرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولدیغی کبی دار الحربده
منعهٔ مسلمین ایچنده دخی لازم ولازبدر وحکم مشروح المآل اوزره امام طاوس سقاه الله تعالی من الکوثر بامـلاء
الکؤس جنابلرینك روایت قیلدقلری حدیث بلاغت مأنوس ایله استدلال قیلندی امام مشار الیه صیبت
شأبیب المغفرة علیه دیدیکه فی کتاب معاذ بن جبل رضی الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جیران
مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق
مترجم فقیردیرکه استخمر لغت اهل یمنده بمعنی استعبددر و جیران جمع جاردر وجار اول کسنه درکه عادت عرب اوزره

وقت

وقت مخافتده برشخص منیع الجنابه التجا ایدوب اول دخی آنك محافظه سنی التزام بر له انالك جاریه یاخود مطلقا
همجوار وهمسایه معناسنه در وقصر بمعنی حبس در ومعنای کلام اولدرکه کتاب معاذ بن جبل رضی الله تعالی عنه ده
مسطوردر دیمشدرکه برکسنه که کفاردن اصللری احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفاسنی یاخود جیرانی بولنان
ضعفاسنی ضعیف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ایلسه نظر اولنور اکر اول کسنه خانه سنه اسلام دخول
ایدنجیه دك یعنی کندو قبول اسلام ایدنجیه دك ضعفاء مرقومینی خانه سنده حبس یعنی آنلری تحت یدنده احراز
وخدمتنده استخدام ایتمش ایسه آنلر بعد الاسلام ینه آنك عبیدی قیلنورلر واکر خانه سنده حبس ایتمیوب همان کندویه
خراج معین ویرمك اوزره ارسال واهمال ایتمش ایسه آنلر معتقلردر یعنی عبیدی قیلنمازلر انتهی پس بو حدیث
بدیع البیان له ظاهر ونمایان اولمشدرکه اهل حرب ایچلرندن برقومه تمام قهر ایله قاهر اولسه لر اکر قهر مزبور
دارلرنده ظهور حکم اسلامدن اقدم ایسه قوم مرقومین عبدلری قیلنور واکر صکره ایسه احرار اولورلر
فعلی هذا مواد عین مرقومین داریمزه یوز رأس ایله قادم اولوب بزدخی رؤس مرقومه دارلرنده مقهورین یاغیر
مقهورین ایدوکلرینه غیر عالم ایکن مواد عین ایشته بونلر بزم عبیدلریمزدر مقابلهٔ فدا ده ادا ایچون کتوردیك دیو بسط مقال ایلدکلرنده رؤس مرقومه آنلری تکذیبله بزدخی آنلرکبی احرارز دیو افادهٔ احوال ایلسه لر
قول قول رؤس ایدوکی عدیم الاشکالدر زیرا بینلرنده اختلاف مذکور انجق دار اسلامده وحکم مسلمینده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسی ایچون دعوای حریت ایتدکده اوزرینه حجت رقیت قائمه اولمدقجه قول آنك قولی
ایدوکی احکام مسلمیندن برحکم شایعدر بو صورتده عبید اولدقلرینه ایکی شاهد شهادت ایدرلرسه شهادتلری
قبوله سزاوار اولوب شهدا مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن بولنملرینه نظر واعتبار اولنماز زیرا رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخی اوزرلرینه حکم رقله قائمه در واهل حربك دخی دینلرنده عدولدن
اولدقلرندنصکره اهل حرب اوزره شهادتلری حجت لازمه در بو صورتده مواد عینك معارضه یه قیاملری بونلر
اکرچه احرار ایدیلر لکن بز داریمزده ملکلریمزك اذنی ایله بونلری مقهور ایلدیك تاکه عبیدیمز اولدیلر دیو ادعا
ایدوب رؤس دخی اعتراضه اقدامله بونلر بزی مقهور ایلمدیلر وعند یکزده واقع اولان تسلطلرندن غیری بزه
تعرض دخی ایلمدیلر دیو دفع مدعی ایلسه لر ینه قول آنلرك قوللری ایدوکی هویدادر زیرا قهرلری امر حادث اولمغله
حدوثی اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر و هم مواد عین سبب رقی مدعی ورؤس منکرلردر وسببی
دعوی ایلمك سبیله ثابت اولان حکمی دعوی ایله برابردرکه اسباب لاعیانها قصد اولنمیوب انجق احکاملری
ایچون قصد اولندقلری امر مقرردر وهم قول مانه اوزره داریمزده ادعای رق ایدنلرك قولی قیلنسه تضاد احکامه
بادی اولور که مانهٔ مرقومه دخی قوم مزبور ینه خطا ایله بلکه سزلر بزم عبیدیمزسز دیو دعوایه قیام ایلسه لر
قول مانه نك دخی قوللری قیلنمق مؤدی اولورکه فریقیندن برینك قوللرینه رجوع ایلمك قول فریق آخره
رجوعدن اولی اولمادیغی ظاهر واجلادر بناء علیه بوبابده دخی مسئلهٔ سابقه کبی مدعیلر اقامت بینه یه شروع
ایتمدکجه رقلری ایله قضا اولنمق غیر مشروعدر اما مواد عین مرقومین بربری اوزره دار الحربده واقع دین یاخود
دار الحربده بیلرنده جاری عقد آخر ادعا واوزرینه اقامت بینه ایتدکلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه یه
مخالفدرکه بونده مدعی ومدعی علیه اسلام یا ذمتی قبول ایتمدکجه بینلرنده حکممز بای وجه کان حکم صحتدن
متخلفدر زیرا بو بابده نزاعلری اوزرلرینه حکممز جاری اولمیان معامله ده واقع اولمغله خصمین جمیعا اسلام یا ذمتی
قبول ایله حکم اسلامی التزام ایتمدکجه قاضی ایچون استماع خصومتلری واسع اولماز حتی اسلام وذمتی انجق
بریسی قبول ایلسه ینه استماع خصومتلری مشروع ومقبول کوریلمز اما قبول ایتدیکی اوزره حکمی مشروع
کوریلمامك حکم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمدیغندندر اما قبول ایلین اوزره حکمی مشروع کوریلمامك
حکمده میان خصمینی تسویه واجب ایکن بونده فائت اولدیغندندرکه تسویه انجق احد الخصمین اوزره قضا
ایده مدیکی حالده خصم آخر اوزره دخی قضا ایتمکله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعه لری قهر رؤس کبی
دار اسلامده مباشرت ایلدکلری سببده واقع اولمغله قاضی ایچون استماع خصومتلری جائز وواسعدر کورمزمیسنکه
مواد عیندن بعضیلری بعض آخر ایچون بن بونك دار الحربده عبدی ایدم دیو عندیمزده اقرار ایدوب صکره
اطاعتدن نکول واستدبار ایلسه برالبته عبد مولاسنه اطاعت ایدرکبی اطاعت مقر له اوزره اکا اجبار ایده رزکه
اقرار مذکور ایله دار اسلامده دخی عبدی ایدوکنی تقریر واظهار ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عندیمزده
بعضیلری بعض آخر ایچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ایکن شو مقداری دینی وار ایدی دیو اقرار واعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام یاذمتی قبول ایتدکجه قاضی بینلرنده
قضاریله اصلا رفع خلاف ایلیه‌مزپس بو تفصیل واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولمشدر واکر موادعین
مرقومین شو یوز رأس عبیدلر یمزدر دیدکلرنده رؤس مرقومه بلکه بزلر احرارز لکن مقابلهٔ فداده بزلری اخذ یکزه
راضیلرز دیسه‌لر بنه اخذیمز واسع ومرضی کوریلمز زیرا دار یمزده آمنین اولمشلردر ودار یمزده بولنان حرآمن
راضی اولسون اولماسون استرقاقی بروجهله تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه آنلری کتورن موادعین بونلر
بزلر کبی احراردر لکن اخذیکزه راضی اولملریله بونلری اخذ ایدیکز دیو بسط مقال ایلسه‌لر معنای مذکور ایچون
اخذیمز حلال کوریلمز پس مسئلهٔ اولی دخی بویله در زیرا رؤس مرقومه علی کلا الوجهین منزلهٔ مسلمینده
احرار اولملریله اوزرلرینه بلا حجة مجرد دعوای رق اولنمغله ممالیکدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبوره‌ده
رؤس مرقومه مسلمینك عدم اخذلرین کوروب بزلر فی الواقع بونلرك عبیدلری ایدیك وادعاء حریتده ارتکاب
کذب ایلدیك دیو افادهٔ حال ایلسه‌لر اخذلری مسلمین ایچون حلال کوریلور زیرا اوزرلرینه ادعاء رق ایدنلرك
دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشلردر واقرار بعد الانکار صحیح الاستقراردر نظیری شول مجهول الحالدرکه
برکسنه اول بنم عبدمدر دیو اوزرینه دعوی ایلدکده اول تکذیب ایلدکدنصکره تصدیق ایتمکله آنك عبدی
ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادعین اول امرده بونلر احراردر لکن اخذ یکزه راضی اولملریله
اخذ ایدیکز دیمشلر اولوب صکره مسلمینك عدم اخذلرین کوروب بونلر عبیدلر یمزدر دیمکه اقدام ورؤس
دخی تصدیق کلام ایلسه‌لر بوصورتده اخذلری مسلمین ایچون حرام اولور زیرا حریتلرنده رؤس وموادعین
تصادق ایتمشلر ایسه تصادقلری ایله حریتلری تأکد وتحقق ایلمشدر وتصادق ایتمشلر ایسه اول بابده دخی
فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعد اوله جقلری آشکاردر وعبید ایسه‌لر دخی موادعینك بونلر احراردر
قوللریله آزاد اوله جقلری بدیداردر واکر موادعین بونلر احراردر دیدکلرندنصکره قوللرندن رجوع ونفسلرین تکذیبه
شروعله بونلر ملکیمزك عبیدیدر سزه تسلیم ایچون بزمله ارسال ایلدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
بوقوللرنده تصدیق وتقریر ایلسه‌لر مسلمین ایچون حق فدالری مقابلنده اخذلری جائز کوریلور زیرا
حریتلرینی اقرار ایلین موادعینك غیری اولان ملکلری ایچون اقرار رق ایتمشلردر واقرار ایله ثابت اولان حریت
مجهول الحال انجق حق مقرده ثابت اولورکه حجت اقرار قاصره اولمغله مقری تجاوز ایلمزپس اقرارلریله
ملکلری ایچون اوزرلرنده حکم رق ثابت اولوب مسلمین ایچون مقابلهٔ فداده اخذلری جائز ومثبت اولور لکن مسائل
مزبوره‌ده بو یوز رأس اوزره عقد موادعه ایتدکلرنده اول رؤسك ذکوردن یاخود اناثدن یاخود مختلطیندن اوله جقلری
تسمیه واعلام اولنمامش ایسه موادعین حین اداده ذکور یا اناث یا مختلطین هرنه کتوربرلرسه اخذ وقبوللری
مسلمین اوزره ایجاب والزام اولنورکه عند الایجاب تسمیه‌لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلا دلیل تقیید مطلق
جائز وواسع کوریلمز وهم حین تسمیه‌ده وصف رؤسی مبین نسنه متحقق اولمامشدرکه اول وصف اوزره ادالری ایله
مطالبه‌یه مسلمین مستحق اوله‌لر نظیری کفاراتده لازم اولان رقبه درکه اداء کفارتده کرك ذکر وکرك انثی علت
مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتوردکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اکر انالرندن
مستغنی وهمان تأدیب وتعلیمه محتاج وصبیلر یعنی استخدامه قابللر ایسه قبوللری مقبول کوریلور واکر هنوز
ممه‌ده یاخود ممه‌دن وقت قریبده کسلمش صبیان ایسه قبوللری مشروع ومعقول کوریلمز زیرا اکرچه حین
عقدده وصف بلوغ تسمیه اولنمامغله بالغ وغیر بالغ قبولده تسویه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملری انجق
صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل وشربلرین وتوضی وتلبس ثوبلرین اتمام
ایده‌میلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمیه جکلرندن بشقه کندولر محتاج خدام اولملریله اخذلرنده مرام مسلمین
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنی اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولدیغندن بشقه غرض مالیت دخی کاملدرکه
صغرمن نقصان مالیته سبب اولمق انجق صغیر آنه‌سندن مستغنی اولمدقده در یوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان مالیتی موجب اولمدیغی ظاهر وبدیهیدر بناء علیه نوع مذکوری اوساط رقیقلرندن کتوردکلرنده
کرکدرکه مسلمین آنلردن قبول ایده‌لر ودار الحربده بونلرك آنه‌لری واردر دیو قبولدن نکول ایتمیه‌لر زیرا بو بابده
صغار ایله آنه‌لری بینلرین تفریق طرف مسلمیندن ظاهر اولمیوب انجق مشرکیندن صادر اولمشدر نظیری
شول دار یمزده بولنان مستأمندرکه آنك برجاریه‌سی وجاریه‌سنك برصغیر اوغلی بولنوب جاریه‌یی بیع واوغلنی
عندنده ابقا یاخود اوغلنی بیع وجاریه‌یی ابقا ایلدکده شراسی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلورکه بینلرین

مطلب الرقبة فی الکفارات تعم الذکر والانثی

تفریق ایلین مسلمین اولمیوب انجق اول مستأمن ایدوکی هویدادر بلکه بوصورتده مسلم اول ایکیدن برینی
اشترا ایلسه اول مستأمن ایکیسنی بردن دار الحربه اعاده قیلوب نفسلری یاخود نسللری ایله مشرکین ایچون
مسلمین اوزره باعث تقویت اوله جقلری بی امتراددر و بوجانبه رعایت واعتبار صغیر ایله آنه‌سی بینلرین تفریق
جانبنه رعایت واعتباردن اولی ایدوکی آشکاردر مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
درکه اهل حرب موادعه‌لرنده عندلرنده اسیر اولان رقیق مسلمیندن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
واستیجاب ایتمشلر اولوب حین اداده کندو رقیقلرندن یوز رقیق یاخود رقیق مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی
استجلاب ایلسه‌لر مسلمین ایچون عدم قبوللری جائز کوریلوب قبولدن امتناعلری نقض عهدلرین ایجاب ایلمز
زیرا مسلمین ایچون شرط ایلدکلری منفعت شمدی کتوردکلری نسنه‌لر ایله تمام اولمازکه شرط ایلدکلری انجق
رقیق مسلمینی ذل اسر مشرکیندن تخلیص اولوب کتوردکلری رقیق یاقیمت ایله مقصود معهود صورتپذیر
استتمام اولمازحتی اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمین وضع رهان ایتمش اولسه‌لر فداء مشروطی کتورنجه‌دك
رهنلرین حبس ایتمك حق مسلمینده جائز وشایان کوریلوب شول منزله تنزیل اولنورلرکه دراهم جیادی شرط
ایتمشلر ایکن درهم زیوفی اتیان ایده‌لر وقول مذکورده اشارت واردرکه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخی حکم
حبس ثابت واستوار درنکته‌سی اولدرکه موادعه‌ده رؤس مرقومه مالیتی اعتباریله دین اولمق اوزره ثابت
و بو مثللو دین مقابلنده اخذ رهن ایلمك رهنلری رجال بالغین اولسه دخی صحیح ومثبتدر زیرا بزباب المفاداة
بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده بیان ایلدیك که بومثللو مراهنه مسلمین واهل حرب مبانلرنده مقابلهٔ
احرارده دخی جائز وشایاندر پس مانحن فیه کبی مقابلهٔ ممالیکده جوازی بطریق الاولی ظاهر ونمایاندر لکن
صورت مفروضه‌ده مسلمین اهل حربده رقیق مسلمیندن یوز رأس بولنمادیغنه جازم اولسه‌لر اوساط رقیق
مسلمیندن یوز رأسك قیمتلرینی آنلردن قبول ایتملری لازم اولور زیرا تسلیمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقی ایکن
تسلیمدن عجزلری متحقق اولمغله اوزرلرینه تسلیم قیمت واجب وقبوللری موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
لطف الله به بدقایق الالطاف دیرکه اهل حرب ابتداء موادعه‌ده مسلمینه یوز قوس یاخود یوز درع حدید
یاخود یوز سیف اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه‌لر بودخی حین اداده عین مسمی یاخود قیمتنی قبول اولنمقده
رقیقلرندن یوز رأسی اشتراطلری ایله متساوی الاقدامدر کذلك مسلمیندن اخذ ایلدکلری کراع وسلاحدن
مقدار معین اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه‌لر بنه عین مسمی یاخود قیمتنی قبول ایتمك مسلمین اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده رقیق مسلمیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتدکلرنده ادادن
عجزلری ظاهر اولمدقجه قیمتلری قبول اولنماز زیرا رقیق مسلمین اهل دار الاسلامدن اولملریله اشتراطلرنده
مقصود اولان منفعت تخلیصلری قبول قیمتله حصوله موصول اولماز اما ذوی العقولدن اولمیان کراع وسلاح
اهل دار الاسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلمیندن اخذ ایلدکلرینی اشتراطلری علی الاطلاق اشتراطلری ایله
حکمده اتحاد اوزره در کورمزمیسنکه دار یمزه امانله داخل اولان حربینك یدنده مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری کراع وسلاح بولنسه آنلری دار الحربه اعاده‌دن منعه اجتسار اولنماز اما یدنده مسلم یاذمی دن اسیر
واحراز ایلدکلری عبد بولنسه آنی دار الحربه اعاده‌یه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره اجبار اولنوریایشته
بوتفصیل واضح ایله فرق فصلین متضح اولمشدر واکر اهل حرب موادعه‌لرنده مسلمینه بهرسنه یوز ثوب یاخود
یوز دابه اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه‌لر فساد موادعه‌لری مالا کلامدرکه ثیاب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخی اختلاف اجناسده اکا مماثلدرکه لفظ دابه حقیقت لغویه‌ده ارض اوزره هرمشی ودبیب ایلین
حیوانه شامل وحقیقت عرفیه‌ده انجق اجناس خیل وبغال وحمیره مثاولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هیچ
برعقدده تسمیه‌سی صحیح ومقبول اولماز اما تسمیهٔ رأس بشقه درکه آنده جنس رأس رقیق ایدوکی معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نکاح وامثالی مثللو توسع اوزره بنا قیلنان امورده صحت
تسمیه‌یه مانع دکلدر پس اوبابده مسلمین اوزره لازمدرکه غدردن احتراز ایچون اول موادعهٔ فاسده‌یی نبذلرین
تقدیم بعده امر بین اوزره موادعه‌لرین تتمیم ایده‌لر واکر مسلمین اول نبذ وتتمیمی اهمال ایدوب تاکه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضیه وفدا دخی واجب اولسه بوصورتده تعیین جنس عهدهٔ مشرکینه احاله اولنوب ثیاب ودوابك
قنقی صنفندن دیلرلرسه یوز عددی اول صنفك اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور زیرا مال آنلرك اوزرلرینه
لازم اولمق بیان جنس لازمده قول آنلرك قوللری اولمغی مسئلرمدر نظیری شول کسنه درکه برانسان ایچون

عهده سنده برثوب وارایدوکنی اقرار ایلیه اولبابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور نبذیر استقرار در
کذلك برکمسنه برانسان ایچون برثوب ایله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم
شرعده مستحباب اشتهار در نکته سی اولدرکه انقضاء مدت متبین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان
مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولورکه رجوع اولنمیوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل
اولمیه جغی امربیندر وتقریر سابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولورکه نکاحده علی الاطلاق ثوب
یاخود دابه اوزره تسمیهٔ مهر اولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعد الدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود
بعد النکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهرمثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولبابده نکاحله مملوکه اولان عورتك
بدل اصلیسی اولان متعه یا مهرمثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه
احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله مزبوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر وباهر در انتهی واکر موادعه لری یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب مسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلر عبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر
ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق دار اسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز که
معلوم اولان حریتلری دار یمزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار
اولماز اما حریت اصلیه‌لری معلوم اولدقده حکم مسئله بشقه‌در که آنده دخول دار اسلام تأکد حریتلرین استلزام
ایلمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال دار اسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریة
اولان کمسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دار الحربده دخی طوعا بدیدار
اولمش ایسه ینه معلوم الحریة اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون
اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دار الحربده اولان حریت اصلیه‌لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه
بیتمزده موادعه قائم ومتمحض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمینله منتقض اولور وبرمله عقد موادعه‌لری
معقود اولدقدنصکره دخی کندویلرنده بر بریله موادعهٔ شرعیه‌لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین
معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلیلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبدی اوله جقلری
مقرر اولور اما حکم مذکور بیتلرنده معتبر اولمدقده دار الحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز نته کیم دار اسلامده
تام اولماز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولمادیغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه‌لر اکر اقرار ایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله
اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدرکه اهل حربدن برقومك
حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم
ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه‌لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب
هکام حکم ملکده برمله موادعین اولوب اولمادقلرینه ترتیب احکام اولنمازکه دارلرنده حکم اسلامك عدم
جریانی شرط والتزام ایتملر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده
مقرك نفسی اوزره اقرار رق ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی
هذا موادعهٔ مرقومه برمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله
آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجوم شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ
فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره‌یی هر برندن اخذمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق
برمله اول ایکی دار بینلریمزده قائم اولوب بین الدارین منقوم اولمامغله کندو بینلرنده برله موادعه‌لرندن اقدم اولدقلری
مسلك اوزره سالك واسر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه‌لر اول اسیرلر ینه کندولره سالم
قیلنور کذلك دار اسلامده آنلری بیع شروع ایلسه‌لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کورلور
پس مقدمات مذکوره‌دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك برمله موادعین اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میانلرنده مشتهر اولدیغی اوزره اول موادعیندن دخی هر کیم آخره

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه ینه حکم سابق بو صورتده دخی متقرر در
نکته‌سی اولدرکه بر بریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عندهم تمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهورینه
مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض آخرینك
غصب امواله اقدام ایدوب بعده جمله‌سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولبابده بر بریله اختصام ایلسه‌لر
کرکدرکه قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب
غصبیله مغصوبنه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امر وقضایه ابتدار ایتمیه
واکر حکملری بویله اولمیوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتمدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغصوب منه
مخاصم اولمدیغندن یدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امر وقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید
تام وحکم ملکلرندن اولدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تفرد ملکی موجب اولور اما قبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ
ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه‌لر اصحابنه رد ایله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملری
بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز وواسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبی
استهلاك ایتدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه‌لر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار
اولنمیوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنی ودار الحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمادیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه
عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتیندن برنسنه ایله ضمانی
الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمیوب غاصب قبول اسلام یاذمت ایله
مغصوبی ایله برابر قادم دار اسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم
وغاصبله مخاصم اولسه ینه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبی استرداده بر وجهله
کسب اقتدار ایده‌مز زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولدیغی ظاهر اولسه دخی برمله موادعین
اولمیان اهل حربك اموالی دار اسلامله احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولسه یعنی
امر باهر در اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه‌لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك
داریمزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك
خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه ینه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز وواسع کورلمز زیرا
غصب مرقوم بینلرنده دار الحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دار الحربده جاری اولان مداینه منزلنه نازل
واحکام مسلمینی معا التزام ایلمین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك داریمزه
خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بو صورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی شایع اولدقده
قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز وواسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن
اولمامغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی داریمزه عند الاخراج دخی ناتمامدرکه مال موادعینی اخراج
موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نور الله تعالی سنده یوم المیعاد درکه بزه روایت ثقاتله
بالغ اولمشدرکه مسلمیندن برطائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتملر ایدی بعده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مکه‌یی فتح ایتدکلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه‌لری اصحابنه رد ایتمکه عازم
اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه‌لرنده العاریة مؤداة والمنحة
مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله ناسه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی
اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر ایشته بو حدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله‌ده اصل قویدرکه
موضع اخذ هنوز دار اسلام اولمادن احرازی تمام اولمدقده دار اسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام
اولنور واکر دار الحربده مشرکین محاربینی یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عینی غصب اتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عینی ید غاصبده
ابقا ومدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر وقائم اولمادن اول دارک اهلی اهل ذمت یاخود
مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون
قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول معدوم واقامت بینه یه قادر اولوب اولمیه جغی وعلی تقدیر الاقامة شهودی
تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تمامله
مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کلوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایده یم دیو
طلبکار اولسه بینه قبول واستماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی
استقرار ایلمشدر ومسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینک مغصوب منهی متاعنی ید غاصبدن اخذ
ایلمکدن منعی همان اول متاعی ید مغصوب منه دن قهر ایله اخذ وغاصبه دفعی منزلنده در وبو اخذ ودفع ملکلرندن
بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهردر که احراز غاصب مجرد ملکلرینک
وضع ایلدیکی حکم وقانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینک اخذ ودفعنده یاخود صاحبنی اخذدن منعنده ملکلرینک
قوتی ایله بالاولویه تمام اوله جغی امر باهردر کذلک دار الحربده برحربی ایچلرندن حربی آخرک نفسندن تعبیره قادر
اولمیان ولد صغیرینی غصب وانتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع
ایلسه لر بو دخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس وارجاع اولنور کذلک بر ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر
در ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق برله مدعی عبودیت اقامت بینه
ایدنجیه دک ولدی ذی الیددن اخذ وآخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارک اهلی قبول اسلام یاذمتله
کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایده یم دیو التجا ایلسه بینه قاضی المسلمین
اول ولدی حر قیلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین بر ملّه محاربین ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیمز
جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی ید ذی الیددن اخراج وآنده ملکنی ابطال و نی حر قیلوب
آخره ولدی اولمق اوزره دفع وایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینک ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله
اثباته مجال بولنمز وحکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری
بنینی توریث ایدوب بناتی ایتممک یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالک اولوب ملکلری دخی حکم
مزبور ایله حکم ایلدکدنصکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینک قبل الاسلام واقع اولان جمیع
احکامی امضا واتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا
اوزره نفوذینی التزام ایتملریله هر حکمی یرلرنده رسیدهٔ تمام اولمشکن بعد الاسلام آنلردن بر حکمی ابطاله
اقدام اولنماز کذلک حکم ملکلری توریث بنین ایدوکی معلوم اولوب ایچق ملک بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین
بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بو دخی بالفعل حکم ملکلری ایله اخذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلسه لر
میراثی اباری بنینده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت وحکمی اعتبار ایله اخذ مجردلرنده تمام احرازلری
محرزمدر واگر برکسنه نک برنسنه ده حقی ثابتی بولنمامق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیددن اخذ
واستهلاک ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز
اول قیمتی دفع وتسلیم ایتمدین غاصب وذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام
اولنماز زیرا قیمت ایچق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم
اولنوب اولنمامق متساوی الاقدامدر وهم بعد الاستهلاک وقبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر
اول مال مستهلکده عصمت وتقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلک اوزره برشیئله قضایه اجتسار ایده مز
پس مانحن فیه دخی بویله در واگر دار الحربده برحربی آخرک عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی
ید غاصبده ابقا وسبیلارین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره
اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد وغاصب
ومغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره
ذی الیده تسلیم والحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایتمک حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه
حربینک دار الحربده عبدینی اعتاقی نافذ ونافع اولماز یاخود عبد مذکور عبد ذی الید قیلمقده ملکلری حکم ایتمکله
مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأسور کبی اولمشدر حتی برکسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی برحربی

اخذ ایدوب عبدمدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حر مزبور اول حربینک
عبدی اوله جغنی اقتضا ایدر کذلک عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد برمدعینک عبدی اولمغله قضا ویدینه
تسلیم ایلسه ینه مجددا عبد قیلنمق الزام وتصمیم اولنور واگر اهل موادعه دن اولمیان برحربی عبید مسلمیندن
برعبدی اسیر ودارلری ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب وعبدمدر دیو اعتاقدن صکره قبول
اسلامله جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه برله حق سابقنی اثبات وابراز ایلسه نظر اولنور
اگر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمک ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملک اوزره
مالک اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واگر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالک اولمق ایسه
عتقی معتبر اولور که حکم ملک اوزره مالک اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم
ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار برله بو بنم عبدمدر دیمکله
اقدام ایتمکله ملک دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دک عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان
اول عبدی اعتاق وتحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده
تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی اکا حکم
برله غاصبدن اخذ واکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم ینه حربی اوزره
ابقا اولنور زیرا ملکلرینک اول عبد مثلا وعتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر وهم حربی اسلامله
متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در واگر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب
بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر مأسور مزبور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاقی قبل تمام الاحراز
واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عمیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو والابکار دیر که برمسلم
امانله دار الحربه دخول ایتدکده برحربی آنک بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یاذمتی
قبول ایلسه لر نظر اولنور اگر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق
غصب سبب ملک اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دارلرنده ملکلرینک
حکم وسلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیدهٔ تمام اولوب متاع مرقوم حربینک دار اسلامده مسلمدن اخذ
ودار الحربه احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر واگر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره
واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده
غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر ومسئلهٔ سابقه ده غصب اوزره مقرر اولمغله
قاهر ایدوکی باهردر واگر اولابده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره
رد ایلمک حکم محمودر که فی الاصل آنک ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملک اولان احراز
تام غیر محرز ومدر وهم غصب بنفسه موجب ملک اولمدیغی عندیمزده معلوم ومسلم اولمغله آنک خلافی
برقومک یرلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندیمزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلمق واجب
ومحتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ایله
ملکلرینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتمدم دیو دفع اختصام ایتمکله
ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دک ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر
مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عینی اوزره یدینی تقریر ایتمکله احرازینی متمم اولمشدر اما
قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ ویدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندویه سالم
قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکلرندن حکم ملک اهل حرب ایله منفصل اولمشیکن بو دفعه ده
آنک حکمی ایله ملکنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دلیل کندو مثلی ایله منفسخ اولمق حکم منسخ اولمغله
بونده دخی ملکلک حکم سابقی حکم لاحق ایله منفسخ اولمشدر یاخود مسلم مزبور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده
قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا اکا تملکله بنام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی
اعزازینی موجب اولان برسبب مستوجب اولمامشدر کذلک مسلم مستأمن برحربینک یدنده مملوکی اولان عبدنده
بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی واقامت بینه ایتدکده ملک اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ ویدینه
تسلیمدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر ینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملک عبد ایله بنام قیلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل و مسلم مستأمن بطريق السر مال اهل حربی اخذ واخراج قيلمق مزلنده منزل
اولمغله اول بابده امان نفسنه غدر ايلديكندن صاحبنه رد ايله امر وافتا اولنديغی كبی بو بابده دخی حكم مزبور
اجرا قيلنور مؤلف صائب المقال عليه رحمة الكبير المتعال ديركه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارك اهلی مسلمينله موادعين
اولمش اولسه لر كركدركه حاكم مسلمين اول عبدی يد مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ايليه زيرا بو صورتده غدری امان
مسلمين اوزره ثابت اولمغله حاكم ايچون رد اوزره ولايت اجباری مثبت اولور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا
برمسلم مستأمن دار الحربده برحربينك متاعنی غصب ايدوب ملكلرينه رفع خصام ايتد كلرنده غصبنی انكار ايله
يمين ايتسه وملكه‌ سی ردی ادعا ايتمكله ملك دخی حربی اقامت بينه ايدنجه‌يه دك اول متاعی يد مسلمده ابقا ايتد كدنصكره
قبل اقامة البينه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسه لر متاع مرقوم ملك مسلم اوله جغی بديدار اولور انجق
قوم مذكورين غير موادعين ايسه لر آنده بلا جبر صاحبنه رد ايله افتا اولنوب موادعين ايسه لر همان جبر ايله
اخذ وصاحبنه اعطا قيلنور كه معنای غدر اكرچه على كلا التقديرين ظاهردر لكن مسئلهٔ ثانيه‌ده يد مالكندن
اخذ ايله قصده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی دن زياده ظاهر و باهردر واكر موادعين يا غير موادعيندن
برحربی عبدينی مكاتب قيلوب بعده جميعا قبول اسلام ايلسه لر اول كتابت تنفيذ واتمام اولنوركه كتابت بيع
وشرا كبی رضاء طرفينه مبنی اولان احكامدندر لكن مسئلهٔ مفروضه‌ده قبل الاسلام عقد كتابتدنصكره كتابتنی
ابطال واعدام و بطريق القهر استرقاق واستخدام ايدوب بعده قبول اسلام ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر
حكم ملكلری بعد القهر بطلان كتابت ايسه قاضی المسلمين دخی اول وجهله قضايه مبادرت ايدر زيرا عقد
كتابتله مكاتب ايچون ثابت اولان ملك يد اعتاقله ثابت اولان حقيقت حريتدن اقوى واشد دكل ايكن بر قريبا
صورت اعتاقده بيان وانبا ايلديك كه بعد الاعتاق قهر ايله استرقاق ايتد كده حكم ملكلرينه نظر وآنك اوزرينه
ابنا قيلنور پس كتابت دخی آنك كبيدر واكر حكم ملكلری بطلان كتابت اولميوب انجق حربی مرقوم اول عبدی
قهر ايله دار اسلامه اخراجه مبادرت ايتمش اولسه بنه نظر اولنور اكر اهل داری مسلمينله موادعين ايسه لر
قاضی المسلمين ابقاء كتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ايدر واكر غير موادعين ايسه لر قاضی آنی عبد محض
قيلوب كيفما يشاء آنده تصرفنی امضا ايدر كه غير موادعين اولدقلرنده دار اسلامله احرازی موجب ملك
اولمق اوزره تام اولوب موادعين اولدقلرنده ناتمامدر واكر برحربينك عبدی دار الحربده قبول اسلام
ايتد كدنصكره حربی آنی اعتاق ياكتابتله مكاتب قيلوب بعده آنی قهر ايله استرقاق واستخدام ايلسه بو بابده آنك
ابطالی ايله عتق وكتابتی باطل اوليه جغی ما لا كلامدر كه عتقله حريتی وكتابتله ملك يدی اسلامله متأكد
اولمشيكن كرك حربی وكرك ملكلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زيرا قريبا بيان ايلديك كه حريت كبی محتمل النقض
اولميان اموردده ملك اهل حربك مسلم اوزره حكمی معرض بطلانده در وهم حكمی انجق ملكدن ملك آخره
محتمل النقل اولان اموردده معتبر و مسلم اولان معتق ومكاتبده نقل ملك غير متصوردر مؤلف مصيب التدبير
بشره الله تعالى فی مواطن الخوف باحسن التبشير ديركه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قيلمش
اولسه تدبيری باطلدر كه مدبر تدبير ايله يد مولاسندن خارج اولميوب بلكه بعد التدبير غير مدبر كبی حكم اسلام اوزره
دخی يد مولاسنده على حاله مقهوريت اوزره حاصلدر اما اعتاق وكتابت بشقه‌در كه آنلر حكم اسلام اوزره
مملوكدن يد مولاسنی ساقط وزائل ايدرلر پس بعد العتق والكتابة حكم ملكلری معتق استرقاق معتق اوزره
تمكين اولمدقده معتق ومكاتبك يد مولالرندن خروجلری مستبين اولور بناء عليه عبد مرقوم بعد العتق
والكتابة قبول اسلام ايلد كده على حاله عتق وكتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبير قبول اسلام ايلد كده بنه
مولاسينك عبدی قيلنوب آنده كيفما يشاء بيع وسائر تصرفاتی تنفيذ وامضا قيلنور لكن تدبيری اسلام عبددن
صكره واقع اولسه حكم تدبيری ثابت ومتمهد اولور كه حين تدبيرنده حق حريتی اسلامی ايله متأكد اولمشدر
ومدبر محتمل التمليك اولمامق حكم اسلامدن اولمغله تدبيری صحيح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق
اولدقدنصكره مجرد اوزرينه اثبات يد ايتمكله ابطال تدبيرينه اقدام ايده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق
مانحن فيه‌ده صحت تدبيردنصكره مولاسی قبول ذمت ايلسه كركدركه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملكندن
اخراجنه همت اولنه زيرا اسلامی ايله ملكندن اخراجه مستحق اولمشيكن تدبيری جهتی ايله بيعی متعذر اولمغله
ملكندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واكر برحربی عبدی ايله برابر امانله دار اسلامه چيقوب
بعده آنی مدبر قيلسه تدبيری تجويز وتقرير اولنوركه تدبيری حكم مسلمين آنك اوزرينه جاری اولديغی

موقعده واقع وكندو دخی امانله خروجنده اول حكمی ملتزم واكا مطاوع اولمشدر بناء عليه اول
عبدی بيعی جائز وواسع كورلمز اما بعد التدبير اول عبدی دار الحربه اعاده ايدرسه تدبيری
باطل اولوركه عودتله حكم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبيری دار الحربده واقع اولان
تدبيرينه مماثل اولور لكن حكم استيلاد بشقه‌در كه حربی جاريه سنی دار الحربده ياخود امانله چيقوب
دار اسلامده استيلاد ايلسه بهر حال ام ولدندن تعدادا اولنور كه استيلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده
نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قيلنان استيلاد دخی
اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدينی اشترا مسلم ايچون بر وجهله سزا كورلمديكی كبی ام ولدينی دخی
اشترا بر وجهله روا كورلمز اما حكم تدبيری بشقه‌در كه ذكر وتقرير ايلديك والله تعالى اعلم

باب من الرهن يأخذه المسلمون او المشركون منهم * يعنی مسلمين مشركيندن ومشركين مسلميندن اخذ ايلدكلری
رهنك احكامنده باب بديع الاستحكامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالى باجر غير ممنون ديركه مشركين
امر موادعه‌ده اطمئنان ايچون برآنلره رجال مسلميندن اعطاء رهن ايدوب آنلر دخی رجاللرندن رجالمزك معادللرينی
اعطاء رهن ايتمكه طلبكار اولسه لر مراهنهٔ مرقومه مشروع اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمين جائز
وسزاوار اولماز زيرا اهل حرب رجال مسلمين اوزره مأمونين دكللردر كه مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمين اوزره
حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلميندن زجر ايده جك نسنه غير حاصل ايدوكی ظاهر ومستبيندر حتی رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلری ما خلا يهودی بمسلم الا حدثه نفسه بقتله يعنی بر يهودی بر مسلم ايله هيچ تنها
قالمدی الا نفس يهودی يهودی‌يه قتل مسلمی القا ايلدی حديث حكمتنفر ماسنده بو معنايه رمز وايما بيورديلر لكن
مسلمين بعض امور ايچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمدقلری جهتله وجه مذكور اوزره صلحه اعتنا ايتملريله
مشركين رهنلرين مسلمينه اعطا ايله وفاء شرطه ابتدا ايلسه لر اول بابده اعطاء رهنلرندن امتناع ايتمك حق مسلمينده
جائز وسزا بلكه افضل واحری كورلور كه اهل حرب مسلمين اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن
مشركين يد مسلمينه واصل اولمغله ضرورت مسلمين زائل اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسلمين رهن مشركينی
اخذ ايدوب شرط قيلدقلری رهنلرين اعطا ايتمك غدر ايكن نيچه سزا كورلور جوابده ديرزكه غدر دكلدر بلكه
شرط مرقومك جوازی معنای ضرورته مبنی ايكن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين
اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ايتمشلر ايكن قتال مشركين اوزره كسب قوت ايتملريله موادعه‌يه باعث احتيا جلری
اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز كورلوب غدرده داخل اولماز
پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر و بو بابده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك
شو حديث جليللريدركه بيورديلر من حلف على يمين فرأى غيرها خيرا منها فليأت الذی هو خير وليكفر يمينه
يعنی اول كمسنه كه بر امر اوزره يمين مؤكد ايدوب صكره اول امرك خلافنی اولی كورسه اول اولی كورديكی امری
ايشلسون و يمينه كفارت ايلسون مترجم فقير ديركه حلف و يمين ايكيسی شیء واحددر ولفظ حديثده من حلف
على يمين قول شريفی بحسب الظاهر يمين اوزره يمين ديمكدر لكن مراد انجق ترجمه اولنديغی اوزره تأكيد يميندر
انتهی و يمينده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده يميندن اقوى اولميان موادعه‌ده جوازی واضح
ومتبين اولور بو صورتده اهل حرب سز رهنكزی اعطا ايتمزسكز بزم رهنمزی اوزر يمزه رد ايدیكز ديو نزاعه شروع
ايلسه لر خوف ايتديكمز نسنه لردن امين اولمدقجه رديمز مشروع اولماز كه قبل الامن ردلری مسلمين اوزره قوتلرين
واستيصال بعض موحدينه احداث قدرتلرين متضمن اولمغله غير ممكن و بعد الامن وجوب ردلری متعيندر
زيرا رهن قيلنان رجال مرقومين دار يمزده مستأمنين منزلنده نازلين اولملريله كركدركه خوف ايتديكمز نسنه لردن
تحصيل امن ايدنجه‌يه دك حبسلرينه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرينه اهتمام اولنه لكن رهن مرقومين يد يمزده قبول
اسلام ايتمش اولسه لر مشركين آنلری اخذ ايچون طلب وابرام ايتسه لر دخی تسليمه مساعدهٔ مراملری جائز كورلمزكه
آنلر سائر مسلمينه برابر اولوب مشركين دخی مسلمين اوزره مأمونين اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبيد مشركين
ايسه لر كركدركه امام المسلمين آنلری دار يمزده قبول اسلام ايلين عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بيع وثمنلرين
مولالرينه دفع وايصال ايليه كذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبين رهنلرين بربرينه اعطادنصكره مسلمين مشركيندن
رهنلرين اخذه قادر اولسه لر بنه جواز اخذلری ظاهردر كه حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع
ضرورتله حقلرنده منع رهن ايتمك واجب اولديغی كبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زيرا حق مسلمينده

وقت قدرتلرنده حلال كوربلمزكه ايادى مشركينده مقهور اولان بر مسلمك تخليصنى ترك واهمال ايدهلر حتى
اهل حرب مسلمينى اخذ رهنلرندن منع ايدوب مسلمين مرهونين دخى طالب قتال اولدقلرنده تخليصلرى اوزره
قتال مسلمين حلال كوربلوركه اهل حرب حبس مسلمينده ظالم ومسلمين اوزره بقدر الامكان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لكن اهل حربدن بر فردى قتل ايتمكسزين اخذ رهنه قدرتلرى وار ايسه اول قوم مواد عيدن برفردى
قتل ايلمك جائز وسزاوار اولماز واكر رهن مشركين بزدار الحربه رجوع ايتميوب سزه ذمت اولورز ديو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اكر احرار ايسهلر مساعدهٔ مطلبلرى امام اوزره واجب اولور زيرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
بر سبب ايدوكى معلوم ودنياده التزام احكام اسلامى مستلزم اولمقده خلف اسلام ايدوكى مجزوم اولوب رهن
مرقومين دخى اوزرلرينه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مراملرى واجب اولديغى كبى اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخى واجبدر واكر عبيد مشركين ايسهلر عدم مساعدهٔ مطلبلرى امام اوزره واجب اولور
زيرا عبد البته مولاسنه تابع ومولالرى باعتبار الموادعه داريمزده بولنان مستأمنين موقعنده واقعلردر پس
ملك مولالرى باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ايتمدين انلرى ذمت قيلمق ممكن اولمديغى مسلم اولمغله همان
مولالرينه رد وتسليملرى الزم واسلمدر واكر بعد قبول الذمه مرهونين بز احرارز ديوب مشركين
بلكه بونلر بزم عبيدمزدر ديمكله اختلاف ايدرلرسه اولبابده قول قول مرهونين ايدوكى بلاخلافدر زيرا آنلريد
نفسلرنده بولنوب ايادى اغيارده مقهور اولمامغله رقلرى اوزره بينه قائم اولمادقجه حريتلرنده قول آنلرك
قوللرى قبلنمق لازمدر واهل ذمتدن اولمغله رقلرى اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمايوب مسلمين
يا اهل ذمت شهادت ايتمدكجه مولالرينه مردود وموصول قيلنمازلر وقبول اسلام ايتمشلر ايسه رقلرى اوزره
شهود مسلمين شهادت ايتمدكجه امام بيع واعطاء ثمنلرينه مباشرت قيلماز واكر اهل حرب اصل موادعهده
بزغدر ايدوب سزك رهنلر بكزى قتل ايدرسك بزم رهنلر بمزك دخى دملرى سزه حلال اولسون ديو شرط
ايتمشلر اولوب بعده بزم رهنلر بمزى قتل واستيصال ايلسلر بيله دماء رهنلرى بزه حلال اولماز زيرا مرويدركه
وقعهٔ مرقومه زمان معاويهده واقع اولوب حضرت معاويه رضى الله تعالى عنه وسائر مسلمين بعد البحث والنزاع
رهن مشركين شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ايلديلر وهم رهنلرى ميانهٔ مزده امان اوزره ادخال اولنمغله
غيرلردن حاصل اولان جنايتله دملرى استحلال اولنمايوب شرط سابق دخى حكم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ايتمشلر ايسه امام آنلرى اهل ذمت قبلوب ايتمشلر ايسه مشركين رهنلر بمزى
قتلدن اقدم قبول اسلام ايدنلر كبى احرار الاصل قيلمغه همت ايدر اكر رهنلر بمز قتل اولنمامش ايكن رهنلرى
قبول اسلام ايلدكده مشركين آنلرى طلبده اقدام ورهنلر بمزى اوزره بمزه رد ايتمز سكز بز دخى سزك
رهنلر بكزى قتل باستغراق ايدهرز ديو ابرام ايلسهلر نظر اولنور اكر رهنلرى رد اولنملرينه راضى اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمينى قتل ايدهجكلرى معلوم اولسه دخى رهنلرين رد ايلمك امام ايچون جائز ومرضى
كوربلمز زيرا ايكى رهنك حرمت نفسلرى برابر ايكن اهل حرب رهن مسلمينى قتل ايتدكلرنده امامك اول ظلمده
عدم شركتى مقرر اما رهنلرين بعد الاسلام آنلره تسليم ايدوب آنلر قتل ايتدكلرنده مسلمينى قتل مشركينه
عرض ايتمكله رخصت شرعيه يوغيكن عرض ايتمكله اول ظلمده شريك اولهجغى اظهردر كورمزميسنكه
رهنلرى يديمزده هالك اولمغله اهل حرب اول هالكينك عدد نجه مسلميندن بدل طلب ايتمكه اقدام وويرمزسكز
رهنكزى قتل ايدهرز ديو ابرام ايلسهلر اعطاء مسلمينله مساعدهٔ مراملرى جائز كوربلمز پس قبول اسلام
ايلين رهنلرى دخى آنك كبيدر واكر رهنلرى رد اولنملرينه رضا برله بزى اهل حربه اعطا ورهنلر بكزى
اخذ ايدبكز ديو اظهار ارتضا ايدرلرسه بنه نظر اولنور اكر امامك اغلب ظنى آنلرى قتل ايدهجكلرينه متعلق
اولورسه بنه دفع وتسليملرى جائز ولايق كوربلمز زيرا انسانك كندو قتلنه اذنى حكم اباحتنده معتبر اولماديغى
كبى تعريض قتلنه اذنى دخى معتبر اولمامق مقرردر واكر آنلره نه معامله ايدهجكلرى عند الامام مجهول ايسه
اولبابده دفع وتسليملرى مشروع ومعقول كوربلور زيرا رضالريله دفع وتسليملرى طرف مسلميندن آنلره ظلمى
موجب اولميوب مجرد تسليملرى سبب هلاكلرى اولمديغندن بشقه تسليمه رضالرى البته نفسلرى اوزره
امين اولدقلرينى مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمينه سزى رهن مشركينى رد ايله تخليص ايدهرز ديو وعدمز
سبقت ايتمشيدى پس اول وعد ايله رهنمز اولان مسلمينه رعايت رهن مشركين اولان مسلمينه رعايت اوزره كسب
رجحان ومسابقت ايتمشدر واكر رهن مشركين مسلميندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشركين دخى بزم آنلرى

مطلب رضاء المقتول بقتله لا يوجب الاباحة

ذمته

ذمته قبول ايدرسكز بز دخى رهنلر بكزى قتل ياخود استرقاق ايدهرز ديو اظهار شدت ايلسهلر كركدر كه
امام آنلرى ذمته قبول ايتميوب همان مشركينه رد ايله اخذ مسلمينه مبادرت قيله اما قبول اسلاملرى بشقهدر كه
اسلام مشركك قبول غيره توقف ايتميوب نفسى ايله تام اولور اما عقد ذمى رضاء مسلمين بولنمادقجه تمام اولماز
بناء عليه قبول ذمتلرنده حقيقةً يا حكماً اتلاف مسلمين متحقق اولدقده اكا رضا احق مسلمينده جائز ولايق كوربلمز
زيرا مسلمين ايچون سبقت ايلين وعده وفا وآنلرى ايدى مشركيندن استخلاص واستيفا قيلمق رهن مشركينى
ذمت قيلمقدن احسن واولى وامام دخى ناظر مسلمين اولمغله مسلمينه انفع اولان امرى اختيار ايلمك اوزرينه
اوجب واوفقدر اما قبول ذمتلرنده مشركين سبيل رهنمزى تخليه ايدهجكلرينه امام المسلمين عالم اولورسه
اولبابده بلا توقف اعطاء ذمت ايله اوزرلرينه وضع خراج ايلمك لازمدر كه معناى مذكور اتلاف مسلمينى
غير متلازمدر ووجه مشروح اوزره سبيل رهنمزى تخليه ايدهجكلرينه عالم اولمدقجه امام آنلرى ذمت قيلمغه
نادر دكلدر كه اهل حربك رهنلرى ذمت اولدقده سبيل رهنمزى تخليه ايتميهجكلرى ظاهر وخلاف مجزوم
اولدقجه حكمى ظاهر اوزره بنا واجب ايدوكى معلوم ومشهوردر لكن بويله ايكن امام آنلره اعطاء ذمت ايتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزى طلب بابنده دقت ايلدكده اهل حرب سز بزم رهنمزى رد ايتمدكجه بز دخى
رد ايتمزز ديو عناد ومخالفت ايلسهلر كركدر كه رهنلرى رد اولنملرينه رضا كوسترمدكجه آنلرى رد ايله ذمتنى
ابطال وعهدينى نقضه مباشرت قيلميه زيرا مسلمين ايچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمين ايچون ثابت اولان
حرمت آنلرك نفوسلرينه دخى ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلرى قبول اسلاملرى ايله برابر اولمشدر
اما رهنلرى طيب نفسله رد اولنملرينه راضى اولورلرسه ردلرى جائز ومرضى كوربلور مكر امامك اغلب ظنى
قتل ايدهجكلرينه ذاهب اوله اولبابده ردلرى جائز ومناسب كوربلمز وبوتفصيلك اصل واساسى انجق قبول
ذمتلرين قريبا قبول اسلاملرنده ذكر ايلديكيمز احكام اوزره قياسدر ياخود مدار تفصيل انجق مبادلهٔ
رهانى مسلمينى اهل ذمتله مفاداتيمز منزلهسنه تنزيلدر وبرباب من الفداء اثناسنده بيان ايلديك كه مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولندقده شايان وبولنمادقده غير شاياندر كورمزميسنكه رهنلرى يديمزده هالك اولمغله
اهل حرب مسلمينله نزاعه سالك واهل ذمتكزدن فلان وفلانى بزه ويرمدكجه رهنكزى رد ايتمززديو تهالك
ايلسهلر مطلوبلرى اولان ذميلر راضى اولورلرسه تسليملرى جائز واولمازلرسه حد جوازى متجاوزدر كذلك
مسئلهٔ مرقومهده مطلوبلرى نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخى صورت سابقه ايله مساويدر كه عقد
ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالرى حال رجاللرى ايله مستوى ونسادن تأثير رضا رجالدن تأثيرينه
مساويدر اما مطلوبلرنده صبيان اهل ذمت بولندقده صبيانك ووالدينلرينك رضالرى متحقق اولسه دخى امام
آنلرى تسليم ايلمك جائز ولايق كوربلمز زيرا تسليمى صبى يه ظلم ايدوكى مقرر واولبابده اذن صبى معتبر اولمديغى كبى
صبى يه مضر اولان مادهده اذن والدينى دخى معتبر اولمامغله وجود وعدمى برابردر كورمزميسنكه اهل حرب
اول صبى بى استعباد ايلسهلر امام بغير حق استعباد حره معين اولمش اولمازمى حال آنكه اعانت مرقومه حرام ايدوكى
مستبيندر كذلك رهن مشركيندن قبول اسلام ايدنلرده نسا وصبيان بولنوب مشركينه دفع وتسليمده كندولرك
ووالدينلرينك رضالرى متحقق اولسه بنه تسليملرى حق امامده جائز ولايق كوربلمز اما صبيان مرقومين تسليم
اولنمامغه دليل آنفا صبيان اهل ذمتده ذكر اولنان تعليلدر واما نساء مرقومه تسليم اولنمامغه علت تسليملرنده
آنلرى حرامه عرض ايتمك متحقق اولوب اولبابده اذنلرى معتبر اولمامق مصلحتيدر كه مشركينه بروجهله حلال
اولميان مسلمه عورتك فرجنى استحلال ايلين مشركينه تسليمده اصلا جواز وصحت يوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر كورمزميسنكه برذميه يى داريمزده برمستأمن تزوج ايلسه نكاحى جائز ووطئى اكا حلال
اولور اما برمسلمه يى تزوج مراد ايلسه اكا قادر اولميوب بهرحال اكا حلال اولمق محال كوربلور انجق اهل حربه
تسليم اولنهجق عورت اسلامندن رجوعى بابنده خوف اولنماديغندن بشقه اشتها اولنميان عجائزدن ايسه
تسليمنه رضاسى بولندقده اميدايدهرمكه اخذ رهن مسلمين ايچون رد ايلمك حق رجالده جائز اولديغى كبى
آنده دخى جائز اوله لكن بشرط آنكه دار الحربه سفرنده يانده مسلميندن بر محرمى برابر اوله زيرا عورت عجائزدن
ايسه دخى دار الحربه بلا محرم سفرى غير جائزدر اما تجويزه اولوب يانده محرمى دخى برابر اولدقده براى مصلحت
دار الحربه سفرى جائز كوربلور پس مانحن فيه دخى بوقبيلدن ايدوكى واضح ومتمايزدر واكر مسلمينده مقاومت
مشركين بولنمامغله موادعهيه محتاج اولوب مشركين دخى موادعه ايچون مسلميندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الى دار الحرب بغير محرم ولو كانت عجوزا لا تشتهى

اغلریله مسلمین حسب الضروره اعطاء رهن ایچون برجماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بر رهن
قیلنمغه راضی اولمسالرز زیرا اهل حرب بزم اوزد بزه مأمونین دکللردر دیوا متساعده اصرار ایلسه لر بوصورتده
امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمك جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف
وخطر ظاهر واول رهن اولنسان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهردر که احوال ناسده ظاهر اولان
موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر وبرباب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیك امام
المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدر که اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررك اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام
ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنسان جماعتی قتل ایده جکلرینه متعلق اولورسه
آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کوریلمز که اعطا ایتدکده آنلرك هلاکلرینه معین ودملرنده شریك اوله جغی
بدیدار واعطا ایتموب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولدقلرنده صنع مشرکینده مشارك اولمیه جغی آشکاردر
وبومثللوا مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن برامر
مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه
دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل
ایده جکلرینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمك وبعث اوزره اجبار ایلمك جائز ومناسب کوریلمز
پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة
مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه یی ترك ایتمز ورهنکزی اوزد یکزه
ردایتمز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کوریلمز لکن عدم جوازینه مخالفت
مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدر که مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر
مقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولور که بومعنی
جائز وسزاوار اولماز پس لازمدر که رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجه دك اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا ایله
اتفاذ اولنه کذلك موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه بنه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینده کسب
قدرت ایتسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکر که رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر
یاخود رهنلری حتف انوفهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنملرینه راضی
اوله لر بوصورتلرده مسلمین ابطال موادعه برله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کوریلور زیرا مانع نبذ اولان
انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت
مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال
ایدرسکز بزدخی سزك رهنلریکزی قتل ایده رز دیو بسط مقال ایلسه لر بوبابده قتاللری حلال کوریلور
زیرا بوتقدیر اوزره قتاللری مسلمینه رهنلری میاننده اولان معاهده تخلیصه موجب ابطال دکلدر که بعد
انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترسلرنده قتاللری
ممتنع اولماز کذلك بزمله قتال ایدرسکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر بنه
وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کوریلور کذلك امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کسنه لری
رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعده مسلمینه
سز بزمله قتال ایدرسکز رسوللریکزی قتل ایده رز دیو اخبار ایلسه لر بنه قتاللری جائز وسزاوار اولور
نکته لری اولدر که صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن برقومك میانلرنده منعقد اولان
عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکورینه ظلم وتعدی ملتحق اولمشدر
وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی
عند المثلة عن العثار دیرکه بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله موادعین
ومراهنین اولان اهل حربك ملکلری سز آنلری ذمت قبلرسکز بزدخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایده رز
واکر قبلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه ردایده رز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدر که اولبابده امام ومسلمین
نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن
امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدر که منفعت مسلمین
آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدر که اهل حربله مراهنه مز انجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرین قبول وعدم قبولیمز مشروط قیلنمادیغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم
ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر
اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بویله دکلدر لکن بهرحال وعلی الخصوص عند مساواة
الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه
اهل حربدن برمدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز
سبیل اسراکزی تخلیه ایده رز وذمتلرینی قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رز دیو عرض مطالب ایلسه
بنه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمك واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب المواجبدر لکن صورت مفروضه ده
ضعف مسلمین مقرر ایکن طالب ذمت اولان قومك شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت
ایده جکلری منتظر اولسه کرکدر که امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه
امام المسلمین مداین حربدن برمدینه عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن
منصرف اولکز ایادیمزده بولنسان اسراکزی سزه اعطا مز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده
دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئله سابقه دخی بویله در
واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرك مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده
احد والدینی یاننده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه
اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل
غدر المشرکین دین آبالری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اول دیندن
متحول اولمازلر نکته سی اولدر که غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داریمزده اهل ذمت منزلنه نازل
قیلنمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده
موجود اولسه لر دخی سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر
وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلر کبیدر اما مسئله مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه
کرکدر که امام اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجه دك
بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیك مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلر ایسه ده
امان سابقه نظر ایله مالکلرینك حرمت ملکلری هنوز معتبر اولمغله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان
حکم محررکبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بوصورتده مشرکین جرملرینه معترفین
اولوب دماء مقتولینکزی ضامن اوله لیم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا
استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنك منزلنه نازلدر
ونفس انسانك قیمتی انجق دیتیدر واولبابده امام مساعده مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثه مقتولینه
سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکین اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش
بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بزدخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لم دیو طالب اولورلرسه
امام ایچون مساعده مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبس اولدیغندن خصوص
مرقومده مساعده مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفادات منزلنه نازل اولمغله حکم صحتنده داخل اولماز
وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتموب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتملر ایکن بز آنلرك
رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمك مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بومثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع
وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدر که مسلمین آنلردن
بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین
باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظه منفعت قبله اولبابده مساعده مراملری نظر المسلمین داخل حکم صحت
قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لیم تا که آنلرده مراد ایلدیککز معامله یی
اجرا ایدوب سزدخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدر که امام اولبابده
نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعده مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظه انظار ایتمزسه بوقوللرینه
اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هربری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی
مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره ردیمز

لایق اولورمی و بوصحی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر مساعدهٔ مرامارنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتللری اخذ ورهنلرینی رده ابتدار ایلیه بوصورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده جکی مقرردر لکن قاتللری بطریق القصاص دکلدر که حربی دارالحربده مسلمی قتل ایلمک موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر بدیمزده بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبدقیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح ومشهوردر وعبید قیلملرینی اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتولینک وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرک اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دینده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم وایصال قیلنورلر وهم محتمل التملک اولان کمسنه دن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده نفس جانینک بطریق الملک استحقاقنی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکمسنه یی خطأ قتل ایلدکده نفسی ولی مقتوله تسلیم ایلمک واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسک سکا رهنلریکک دیتلرین ودیلرسک قاتللرین اعطا ایده لم دیو بسط کلام ایلسه لر بوقوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقه یه راجع اولان امورده وسعلری بوندن زیاده یه غیر واسعدر بوصورتده امام بنه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده بنه ورثه یه اعطا ایدوب اخذ قاتللرینی اختیار ایلدکده قتل واستعباد لرنده رأینه اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسه لر دخی عفولری قتل امامه مانع اولماز که قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر وعفو انجق صاحب العفوک مخصوصا مستحق اولدیغی حقنی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثه تأثیر واعتباره مرتبط اولماز واکر رهن مسلمی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولمیوب اغیاردن ایسه لر نظر اولنور اکر دارلرینه امانله داخل اولمشلر ایسه بودخی حکمده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل وحکم ملکلری آنلرک اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله داخل اولان کمسنه بزم داریمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلته نازل قیلنور واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاعارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه بنه نظر اولنور اکر اهل دار مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمک ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء موادعه یه راجع اولان اموردہ بوندن زیاده یه قدریاب اولمیه جقلری بی ارتیابدر واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ موادعینده مقتولین اولوب یاخود ملک موادعین آنلری اخذ ومقابلهٔ رهنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین ردرهنلرینه ابتدار ایده لر زیرا قاتلین اهل دار موادعیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذه لری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق موادعینده رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزرینه ردرهنلری لازم اولور لکن قاتللر اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدنصکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بوصورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا کوربلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینک بنفسه صنعی کبی قبلنورحتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف انفه هالک اولوب یاخود اهل مملکتی آنک بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسه لر ینه دیت رهنمزی اخذ ایدنجیه دک حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوربلور مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر صورت مفروضده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه بزسزه قتل اولنان رهنکز مقابله سنده ملکمزی اعطا ایده لیم سزدخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسه لر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر وتأملده اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده واکر اخذنده امتناعله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری امام المسلمینه التجارله بن رهنلریکک دیتلرین سکا اعطا ایده یم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایده سین دیو رجا ایلسه مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنک بو کلامنه اصغا ایلیه وبو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ دیتلرینه راضی اولسه لر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوجانبه رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت بالکز ورثه نک حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت واسع کوربلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینک بزسزک رهنکزی قتل ایدرسک بزم دخی رهنمزک دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینک ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا وآثم اولورلر که رهن مشرکین میانه مزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بوصورتده امام اوزرینه لازمدر که قتل مستأمن ایلین مسلمک حکمنی اجرا بر له قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورسه که رهن مشرکین فرض مذکور اوزره داریمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج اولنمامشیکن اهل ذمتدن معدود اولمازلرحتی مسئلهٔ مزبوره ده مشرکین برطریقله مسلمینی ارضا ایلسه لر رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده مقدما بیلرنده واقع اولان عقد صحیح موادعه ده مشروط قیلنان شرطک ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ متمکنه درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اوله جغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب صکره مشرکین رهن مسلمینک دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا وتقدیم بعده رهن مشرکینک دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بزدخی آنلرک رهنلرینی آنلره رد ایلمک واجب اولدیغی کبی رهنلریمزک دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینک دیتلرین ردیمزی موجبدر وبو مسئله ده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ وقبولدن مجتنب اولمیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقه درکه آنده مشرکین بزم رهنمز اولان اخیار واشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبع در اما بوصورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله بزسزه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمک یرینه بدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن برا سیر ویره لیم ومقتوللریک دیتلرینی دخی ویره لیم سز دخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسه لر بونده دخی مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینک امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیاده سی وسعلرنده اولمیه جغی معلوم خاص وعامدر وبعد المساعدة کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبوره ده ایادی مشرکینده اسراء مسلمین نامو جود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولک یرینه ایکی دیت یااوچ دیت ویره لم سزدخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بدل وجود ایلسه لر بونده ینه رأی امام معتبردر وورثه نک رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسه ده بنه مسلمک عدیلی اولمامغله کاهیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جمله سنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله زیرا نفوس مقتولینک بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مالک مقامنده قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمزز انجق هر مقتولک یرینه بر یا ایکی یا اوچ اسیر مسلم اعطا ایده رز دیو رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع ناپجا ایلسه لر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب همان مسلمینه انفع اولان معناده نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثه یه تعویض وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثه لرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن اغتنام اولنان اسرایی بین الغانمین تقسیمدن صکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلهٔ مفروضه ده ورثهٔ مقتولین امامك مقتولینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولسلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسه لر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسراده متبرع کبی
اولد قلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبوره ده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ ورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدر که بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثه یه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
ماده یه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسه لر کرکدر که امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری دار بمزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
دار بمزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیه جقلری برموضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محبس اولمغله آنلرك دار بمزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قلنمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری فی بیابان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدر که امام آنلری اهل ذمت قلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومه ده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین رد وایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب دار بمزده ابقا وبعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضه ده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیما دون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بو بابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندر که دار بمزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بوکوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قبله رم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحده دن اقدم دار بمزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه بردخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه محتمز اولان مسئله ده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عند بمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایده لیم سزلر دخی رهنلر بمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسه لر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابلهٔ دیتده ردلرینه قطعا جواز کوستریلمز اما مقابلهٔ
اسراده دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویمزلرسه ردلرینه نصویب اولنمیوب رضا ویررلرسه نصویب
وقریباذکر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئله سنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنورکه رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدر که امام المسلمین مشرکیندن برقومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدنصکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدنصکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداتمزی طلبده اتفاق ایلسه لر کرکدر که امام اهل اسلام
اول معتقلرنك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبه یه اقدام ایتمیوب وارایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومه ده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایده لیم دیسه لر
بنه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی رد وایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابله سنده اعطاء اهل ذمت مرتبه سنده در که اکا بروجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محارب مسلمین قیلماغه شول حینده رخصت واردر که اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واوانیدن اعطاء رهان ایتدکلرندنصکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدر که امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف ونهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن دار بمزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثه یه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فساددن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزه سزه دیت مقتولینی اعطا
ایده لیم سزدخی رهنلر بمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدر که امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ ورد لرك جوازی اظهردر که دیت ورهندن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایلمك اوجب واملدر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنور که بری رهن مسلمینی قتل واعداملری
وبری وبردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکاهم قاتللرینی وهم دیت مقتولینی ویره لیم یاخود دیلرسك سکا قاتللرینی ویره لیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویره لیم سن دخی رهنلر بمزی بزه تسلیم قبل دیو بسط اعذار ایلسه لر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
ماده دن زیاده یه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایلمك
دخی ممکندر که قتللرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلنده ایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسه لر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محاربین ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنور که رهنلری مال اولوب مملوك
محترملری ایکن بدار بمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کمسنه که برماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیرکه قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدر که اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاك کسب استقلال ایلسه لر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاکلری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجیه دك ماللرینی توقیفله اشتغال وتوبه لرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضه ده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسه لر اموالدن اولان رهنلری اول دار اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبور عین ماللری اولوب کندو بدلرنده موجود منزلنده نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولدقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر برمسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدر که امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واستمساك ایلیه که مال مزبور یدامامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونما یاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدرکه اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة مافی الباب عین ماللری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور اما مال اولوب بدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقه در که آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعه لرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر فرقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلر بکز حیاتده لردر آنلری اخذ ورهنلر بمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسه لر
کرکدر که امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اهل اسلام اولورسه مساعده لری بروجهله جائز وشایان کورلمز که
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه برقوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره برقوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری بدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلر بمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسه لر کرکدر که امام

بورجاريته قطعا التفات واصغا ايلميه زيرا مساعدهٔ مراملری توهين دين وحقارت اهل اسلامله ابتلای خديعهٔ
مشركينه بادی وضرر عامهٔ مسلمينه مؤدی اولمغله امام بمجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمينه تصدی ايلمز
كورمزميسنكه رهنلر بزك اللری واياقلری قطع اولنوب روحلرندن بورمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرين رد ايديكز ديو رجا ايلسه‌لر لايقميدركه اصحا وسالمين اولان رهنلرين اعطا وجنايتلری ايله آخر رمقده
بولنان مسلمينی اخذه التجا ايده‌يز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالى ديمزده عاروتقيصه‌يه رضادركه هرمسئوله
مساعده‌شعارذلت ايدوكی ظاهروهويدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اوليدی اهل حرب رهنلريمزی قتل‌دنصكره
ورثهٔ مقتولين بزلر عفوايلديك همان رهنلريني رد ايديكز ديو مجبر اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولينه قائمين
اولملريله رهنلرين رديمز تجويز اولنورايدی حال آنكه برعاقل آنی تجويزه قائل دكلدر پس لازمدركه امام اولبابده
نه‌قول رهنده‌ونه قول ورثه‌يه‌اعتبارايتميوب ايجق ديمزك توهين واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهين
دين دكل ايسه مساعده‌يه ابتدار وموجب ايسه منع وتعنيفلرنده بذل اقتدار ايليه كورمزميسنكه رهنمز مثلا
يوزعدد مسلمين ايكن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا ايجق بريني ترك وابقا ايتدكلرنده اول مسلم باقيني بونلردن اخذ
ورهنلريني رد ايديكزكه ايتمزسكزبني دخی قتل ايده‌جكلردر ديو رجا ايلسه امام البته آنك قولنه التفات واصغا
ايلمزكه‌بيان مشروح اوزره موجب توهين دين اوله‌جغی هويدادرواكرمشركين رهن مسلمينك كوزلرين چيقاردقده
مسلمينلدن رجاايله رهنلريكزی وبره‌ليم وديت جنايتلريمزی دخی وبره‌ليم سزدخی بزم رهنلريمزی وبريكزديو التجا
ايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلری جائز وسزا كوريلوركه وسعلرنده رهنلريمزی ورهنلريمزدن اتلاف ايتدكلری
عضوك عوضنی ردلرندن زياده‌نسنه متصور اولمامغله مساعده‌لرنده توهين دين بولنماديغی امرمقرردر واكراهل
حرب رهن مسلمينك بعضيلرين قتل وبعضيلرين ابقا ايلسه‌لر امام ايچون حكم كلی بعضده اجرا ايله مشركين
رهنلريمزك احيالرين رد ومقتوللرنده اعطاء ديتله تسليم قاتلين مياننده امامی تخيير ايتدكجه رهنلرين رد ايتمك
جائزوسزا كوريلورواكرمشركين رهنلريمزی ضرب ياخود رأسلرين شق ايدوب ضرب وشقلرندن اثروعلامت
قالمامق اوزره صحت كلدكدنصكره رهنلريمزی ايادی مشركيندن اخراج ورهنلرين اعطا ايديكزديو
امامدن نيازايلسه‌لر امام ايچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردركه مظلوم كندو حقنده ترك مطالبه‌يه راضی
اولديغندن بشقه اخذ وردلری توهين دينی مقتضی دكلدركذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصكره رهنلريمز ايادی مشركينده علت ديكر ايله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه‌لری دخی بزلر جنايت
مشركينی عفوايلديك سز همان رهنلرين اوزرلرينه رد ايديكزديو مجبر اولسه‌لر ينه مساعدهٔ امام تجويز
اولنوركه هروارث بعدموت المورث حق مورثنده قائم مقام مورثندر مؤلف كريم السجيه اكرمه الله تعالى باكرم العطيه
ديركه مسلمين ومشركين موادعه‌لرنده يربينه رهنلرين تسليم ايدوب ايجق مشركين رهنلريله برابر نفقه‌لرين اعطا
وتقديم ايلسه‌لر مزبورين يديمزده رهن اولدقجه نفقه‌لری بيت مال المسلميندن تنظيم اولنور انتهى لكن بومسئله
اعجب مسائلدركه هم صورتده وهم معناده وهم حكمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مطلب نفقة الرهون على الراهن
مرتهن اوزره واجب اولمايوب ايجق راهن اوزره واجب ايكن بومحلده وصف رهن ايجق صورتده موجود اولوب
معناده يديمزده بولنان رجال مرهونين حكم مستأمنينده اهل حرب ايكن نفقه‌لری نه وجهله بيت المال اوزره
مترتب قيلنور اما توجيهنده ديرزكه ابتداء بابده بيان ايلديك كه بومثللو موادعه‌يه مساعده منفعت مسلمينی متضمن
اولمادقجه جائز وشايان كوريلمز بناء عليه مرهونينك داريمزده اقامتلری ايجق منفعت مسلمين ايچون ارتكاب اولنمغله
مطلب نفقة المستعار على المستعير
نفقه‌لری مال مسلمين اوزره ايجاب اولنور نظيری يد مستعيرده بولنان مستعاردركه منفعتی مستعيره راجع اولمغله
نفقه‌سی اوزرينه واقع قيلنور امارهن حقيقی بشقه‌دركه هلاك رهنله دين راهن منقضی اولمغله ايجق نفع راهنه
مفضی اولور واكرمسئلهٔ مرقومه‌ده مشركين رهن مسلمينی قتل اوزره اتفاق ايلسه‌لر كركدركه امام برسنه
امهال ايدوب ينه بيت المالدن نفقه‌لرين انفاق ايليه كه سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حكم رهن آنلرده
ثابت الانساقدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمينی ارضا ايتمزلرسه كركدركه آنلری
اهل ذمت قبول ايدوب بردخی بيت المالدن آنلره نفقه اعطا ايليه كه اول بابده آنلرسائر اهل ذمتله علی سوادر واكر
مشركين رهن مسلمينی قتل ايتميوب ايجق موادعه‌لری موقته اولمغله مدت منقضيه اولوب مسلمين مشركيندن
رهنلرين طلب ايتدكلرنده مشركين امتناع ايلسه‌لر كركدركه امام رهن مشركينه بن سزی بلاديكزه رد ايتمزم
تاكه اصحابكز رهنلريمزی بكا رد ايتدكجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ايلدم سز آنلره تحرير ايديكز

اكر

اكر رهنمزی رد ايدرلرسه فبها واكر ايتمزلرسه سزی اهل ذمت ايده‌رم ديو استماع ايدوب ينه امام ابلاء غدر ايچون
بومضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحريره اسراع ايدر بعده سنهٔ واحده مرور ايدوب رهنلريمزی رد وايصال
ايتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ايدر بوندنصكره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قيلنان رهنلرين رضالری يوغيكن رد ايلمك جائز ومرضی كوريلمزوبز بوحكمی بالدفعات بيان واثبات ايلديك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدركه امام ايچون مشركينی داريمزده
مدت مديده ذل خراجه مبتلی اولمادن كيفما بقاء ترك ايلمك ناصوابدر بناء عليه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ايله
تأجيلی ايجاب اولنمشدر واكرمسلمين مشركينه رجال احراردن اعطاء رهن ايدوب مشركيندن جوهرياخود
ياعبيد مثللو جنس اموالدن اخذ رهن ايدنصكره اول بابده اكرمشركيندن غدر واقع اولورسه ايادی مسلمينده
مرهون اولان مالكری ملك مسلمين اولسون ديو بينلرنده شرط ايتمشلراولوب بعده مشركين غدره اجتسار ايلسه‌لر
رهن مرقوم ينه ملك مسلمين اولمايوب بلكه مشركين مزبورين مسلمينی رهنلرندن ارضا ياخود قبول ذمت
واسلام ايدنجيه‌دك بيت المالده توقيف وادخار اولنورزيرا شرط مذكور برشرط واضح البطلاندركه بطلانی
احاديث نبويه‌دن لايغلق الرهن يعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حديث شريفی كبی نص ايله نمايان اولمشدر
وبوحديث حكمت رديفك امام نخعی وغيری مثللو ائمهٔ تابعين رحمة الله تعالى عليهم اجمعيندن نقل
اولنديغی معنای منيفی ديمكدر مثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالكی وقت فلانی‌يه دك كتورمسم
رهن ينه بكدر وكتورمزسم رهن مقابلهٔ مالكده سنكدر ديوب بعده كتورمسه ينه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحكم مذكور مثال مزبوركبی رهن عوض مال اولديغی موضعده جائز اولمايجه مانحن فيه‌كبی
مال اولميان رجال احراردن عوض اولدقده عدم جوازی بطريق الاولى ظاهرومتبادردر نكته‌سی
اولدركه شرط مذكور سبب ملكی خطره تعليق متضمندر واسباب ملك اعيانده تعليق خطرغير ممكندر
مترجم فقيرديركه خطراول نسنه‌دركه ايكی كسنه برخصوصده مغالبه ايتدكلرنده قنقيمز غالب اولورسه شونسنه
آنك اولسون ديرلر واول نسنه‌يه فارسيده كرو وتركيده اوكدل ديرلر انتهى وبيان مشروحدن شرط مذكورك
بطلانی نمايان اولدقده حين مراهنه‌ده ذكرونركی سيان كوريلور والله اعلم بالصواب

باب الشروط فی الموادعة وغيرها * يعنی موادعه وغيرنده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعيه وقيود واجبهٔ
شرعيه‌ده مسائل اصليه وفرعيه‌در مؤلف دقائق شناس آنسه الله تعالى بالطافه احسن ايناس ديركه مسلمين
ومشركين سنين معلومه‌ده عقد موادعه‌يی التزام ايتدكلرنده كركدركه معاهده‌لرين مشعر تحرير عهدنامه‌يه
اهتمام ايده‌لركه موادعه مثللو عقود ممتده‌ده كتب كتاب امرشرعله لازم الالتزامدر قال الله تعالى اذا تداينتم بدين
الی اجل مسمی فاكتبوه يعنی ای اهل ايمان بعضيلريكز بعضيلريكزه اجل مسمای مشروعه‌دك بطريق الدين
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذواعطاسی ايله معامله ايتديكيكزده آنی كتب وتحرير ايديكز انتهى ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبوآيت كريمه‌نك آخرنده الا ان تكون تجارة حاضرة تديرونها بينكم فليس عليكم جناح
ان لاتكتبوها وارد اولمشدر يعنی ايجق تجارتكز بينلريكزده يدا بيد تعاطی ايله اداره قيلديغكز تجارت حاضره
ايسه آنی كتب وتحرير ايتمكده اوزريكزه بأس يوقدر انتهى وبواستثناده رمز واشارت واردركه عقود ممتده‌ده
ترك كتابت موجب بأس وخسارتدر وبوبابده اصل قوی شول حديث نبويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
سنهٔ حديبيه‌ده اهل مكه ايله بينلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ايدوب اولبابده ايكی نسخه كتب
اولنمغله امر ايلديلركه بريسی نزد سعادتلرنده قالوب بريسی دخی اهل مكه‌ده بولنه واول كتاب مستطابك كاتبی
حضرت علی رضی الله تعالى عنه ايدی همان ابتداء كتابده بسم الله الرحمن الرحيم لفظ شريفنی كتب ايتدكده
طرف اهل مكه‌دن عقد صلح ايچون كلوب هنوز كفر اوزره بولنان سهيل بن عمرو رضی الله عنه ديديكه رحمن
ورحيم نه‌در بز آنی بيلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی كتب قيل بعده حضرت علی رضی الله
تعالى عنه هذا ما اصطلح عليه محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنی بوكتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد عليه الصلوة والسلام حضرتلرينك اوزرينه عقد صلح ايلدكلری كتاب عهددر لفظ شريفنی كتب ايلدی
اول حينده ينه سهيل بن عمرو ديديكه بزسنی رسول الله بيلسه‌ايدك سنكله قتال ايتمزايدك سن هم دعوای رسالت
وهم بدريكك اسمندن اعراضمی ايده‌يورسين محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی كتب قيل
همان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كتب ايلديكی لفظ رسول اللهی محو ايتمكله حضرت علی رضی الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محو ایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تا که
رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکه لریله محو ایدوب انا محمد بن عبدالله ورسول الله
اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبدالله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبدالله وهم رسول اللهم
یا علی سن بو کتاب اهل مکه اوزره محمد بن عبدالله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهد در
دیو کتب قبل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی
رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب ایتمکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل
بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبو وجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص
مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده بر نسخه سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق
آخر نزاع ولجاج ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله
اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلمك کرکدر که کتب کتابدن
مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب بینکزده
واقع اولان معامله کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون
آیت کریمه سنده بطریق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالینك تعلیم ایلدیکی
انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب
هذا ما توادع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول
کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفهٔ عهد اولان فلان ومعیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن
فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی
شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه ده هذا کتاب فیه ذکر ما توادع علیه یعنی اشبو کتاب
بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که
صدق کلامی حمل بمجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بدیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغده اشارت
وکاغد بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکرندن عبارتدر
لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
کرك باب موادعه ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر وبر باب موادعه ده
کتابلرین قریبا روایت ایلدیك وباب آخردن دخی بر عبد اشترا بیوردقلرنده کتب ایله امر ایلدکلری کتاب هذا
ما اشتری محمد بن عبدالله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه در که
محمد بن عبدالله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله
صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده
یاخود نسبتنده تجوزیله وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهور در قال الله تعالی
هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله ده لفظ هذا ماقبل ومابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار
ووعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد
اولندیغکز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب
اولمیوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بو یله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمیوب
بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیر که اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قریحه دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع ایله ترجمه مز
علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب
موادعه دن هذا ما توادع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب توادعوا کذا وکذا سنة اولها شهر
کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه ده
موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانی وانتهاسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی
کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدر که
بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأدیدر ومؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده
هذا ما توادع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق متارکه معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری
شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابوده ممان الا الذین عاهدتم
من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معاهده لری موجود ومعهوددر بعده
مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب
اول صورتی وجعل کل فریق منهم اصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهد الله ومیثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکوریندن هر فریق آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع
قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالینك عهد ومیثاقنی والله تعالینك ذمتنی ورسولینك ذمتنی ومسیح
عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی
کندو وقتنده خلیفهٔ عهدك مشرکینله موادعه لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده
خلفاء عباسیه نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور
اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خصوص معاهده ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم
فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم آبائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده ده کندولره الله تعالینك ذمتنی
ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتمیوب انجق کندو ذمتلریکزی و آبالریکزك
ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی و آبالریکزك ذمتلرینی ابطالکز ذمت الهیه وذمت
نبویه یی ابطالکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر الفاظ مذکوری نه وجهله
تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالینك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا دکلدر که
اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی بی مرادر بلکه مرادی عهد ومیثاق وذمت کبی
الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه لرین تأکید وتوطیددر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشد ما اخذ الله
علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد ومیثاق اوذمة یعنی الله تعالینك انبیا وصدیقین وشهدا
وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه لرین
تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الایه دخی
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الایة نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شداددر وآیتین مرقومتینده
اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمز میسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر
واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریئة یعنی شروط مذکوره ده
فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه نك جمله سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان
مذکوره نك وبال ونکالنی اجرایه کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بریء وبعیددر قولی ایله اختتام ایلدی پس
بو قولندن دخی بدیدار اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیددر بعده مؤلف همام
تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی وکتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بیان
تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده سی مجرد تأکیدی افاده ایچوندر زیرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمان اکمالیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه
ممکندر که احد الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بعده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عروض بعض اسبابله
تفاوت ازمنه وارایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی
ووضع تاریخده اصل اصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان
عماله اذا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریریکزی ذکر ایدیکز
دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابهٔ کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه دن اولمق انسبدر دیو
مشاوره ومیانه لرنده کوناکون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
قیلنماغی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

مطلب تفصیل وضع التاریخ

علیه اسلامی رأس سنه تواریخ اختیار ایتملرینه باعث نشئه اولدیغندن آنی مکروه کوروب قبول وتسلیم ایلدی
وبعضیلری دخی زمان وفات رسول خدا علیه من التحیات ازکاها قیلنماغی بسط وانها ایلدکده معنای مذکور
انکم لم تصابوا بمثلی یعنی ای امت واصحابم سزلر بنم وفاتم مثللو مصیبتدن اعظم اولان مصیبتله مصاب اولمادیکز
یعنی اولیه جقسز حدیث شریفی مقتضاسی اوزره مسلمین ایچون باعث ذکر مصیبت اولدیغندن آنی دخی
مکروه کوروب تنفیذ وامضا ایلدی انجام کارده هجرت نبویه اقامت جمعه واعیاد مثللو ظهور اعلام دینه بادی
وجفاء مشرکیندن سلامت مسلمینه اعظم المبادی اولدیغندن مؤمنین وامیر المؤمنین وقت هجرتی ابتداء تاریخ
ایچون بالاتفاق اختیار وتعیین ایلدیلر واکر مسلمین مشرکینله هرکیم دار الحربدن قبول اسلام ایله دار اسلامه
خارج اولورسه آنی دار الحربه رد وتسلیم ایتمك اوزره موادعه یه عازم اولمشلر ایسه لازمدر که کاتب اول کتاب
موادعه ده ترك قتالی تحریردن صکره همان وعلی ان من خرج من اهل مملکة فلان الی دار الاسلام من رجل
اوامرأة مسلما ومعاهدا لم یکن علی الخلیفة ولا علی اهل الاسلام رده علی فلان یعنی دخی شول شرط اوزره
موادعه ایلدیلر که ملك مشرکین اولان فلانك اهل مملکتندن کرك ارکك وکرك عورت هرکیم قبول اسلام یاخود
قبول ذمتله دار اسلامه خارج اولورسه آنی ملك مشرکین اولان فلانه رد وتسلیم ایلمك کرك خلیفهٔ اسلام
وکرك سائر مسلمین اوزره واجب اولمیه مضمونی تحریره مباشر وملازم اوله اکر قبول اسلام وذمتله خارج
اولنلری دار الحربه رد ایتمك شرط قیلنماسه دخی عدم رد حکم ثابت شرعیدر لکن مشرکین حکم شرعی منکرین
اولملریله بلا شرط عدم ردیمزی اعتقادلری اوزره غدره حمل ایده جکلری امر قطعیدر وبر قریبا بیان ایلدیك که
کاتب کتاب موادعه یی شول وجه اوزره تحریر ایتمك لایق وشایاندر که اول کتاب هم طرفین اوزره حجت اوله
وهم آنده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنمایه واکر شرط مذکور کتاب موادعه ده مسطور اولدقدن صکره
اهل حربدن ذات زوج اولان برعورت قبول اسلامله دارمزه خروج ایدوب زوجی دخی دعوای استرداده
شروع ایلسه دعواسی قطعا مشروع ومسموع کورلمز که حکم مذکور فلا ترجعوهن الی الکفار لاهن حل لهم
ولاهم یحلون لهن یعنی مؤمنات مهاجراتی کفاردن اولان ازواجلرینه اعاده ایتمکز که مؤمنات مهاجرات ازواج
کفارلرینه حلال دکللردر وازواج کفار دخی مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آیت کریمه سنده منصوص
ومقطوعدر اکرچه صلح حدیبیه ده اهل مکه دن اسلامله طرف مسلمینه خارج اولنلری کرك ذکوردن وکرك اناثدن
علی الاطلاق مشرکین اوزره رد ایتمك شرط قیلندقدن صکره آیت سابقه ایله حکم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذیل آیتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جلیلی اوزره ازواج کفارلرینك اول مهاجراته اعطا قیلدقلری
مهوری مسلمین ازواج کفاره ادا واولو جهله مهما امکن شرط معهوده وفا قیلنماغله امر اولنمشلر ایدی
لکن الیوم حکم رد مهور دخی دلیل اجماعله منسوخ اولدیغندن حین موادعه ده ما نحن فیه کبی عدم رد مسلمات
شرط قیلنور قیلنماسون نفوس ومهورلرندن برشیئی رد ایتمك واجب اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده اهل حربدن
برعبد مملوك یاخود جاریه بطریق الفرار ارلرندن خروج وقبول اسلامله دارمزه ولوج ایلسه اکرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ایده مزلر اما موادعین مناب مستأمنینده ثابت اولملریله حرمت مالارینه رعایت مسلمین اوزره واجبدر
کورمزمیسنکه مسلمین اموال موادعین اوزره استیلا قیلسه لر اکا مالك اوله مزلر کذلك بطریق الفرار خارج اولان
مملوکلری دخی ملك معتقده مثلك اوله مزلر لکن اول عبد وجاریه شول دار بمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ایلین عبدی منزلنده ازال وبیع اولنوب ثمنلری مولالرینه دفع وایصال اولنور بوندن صکره مؤلف دقت مذاق
سمت ایلیش عدم رد مسلمین اوزره شرط آخرضم والحاق ایدوب وعلی ان من خرج من المسلمین او من اهل
ذمتهم الی فلان الملك تارکا الدین الاسلام اولذمة المسلمین فعلی فلان واهل مملکته رده علی المسلمین حتی یردوه
الی ما کان علیه یعنی دخی شول شرط اوزره موادعه ایلدیلر که مسلمیندن هرکیم دین اسلامی یاخود اهل ذمت
مسلمیندن هرکیم ذمت مسلمینی ترك ایدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربك ملکلری اولان فلانه خارج وواصل
اولورسه فلان واهل مملکتی اوزره اول کسنه یی مسلمین اوزره رد وتسلیم واجب اوله تاکه مسلمین اول کسنه یی
قدیما بولندیغی اسلام یاذمته رد ایده لر مفهومنی دخی وصل والصاق ایلدی وبو شرطی کتاب موادعه ده ذکر
ایلمك واجب وترکی غیر مناسبدر که بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام یاذمتله داریمزه خارج اولنلری آنلره رد
ایلمك جائز اولمامغله البته بزلرردن امتناع ایده رز پس داریمزدن دخی ردت یاخود ترك ذمتله دار الحربه خارج
اولنلره ظاهر حال اولدر که آنلر دخی بزمله مناصفه ومعادله یه طالب اولوب سزلر رد ایتمدیککز مثللو بزلر دخی

رد ایتمزز دیو نزاع ایده لر اما شرط مرقوم ذکر اولندقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتی بوندن صکره اهل
حرب مذکورلری مسلمینه رددن امتناع ایلسه لر البته نقض عهدلرینه تحمیل اولنوب مسلمین ایچون بلا نبذ
قتاللری تحلیل اولنور بوندن صکره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعه نك صورت کتابنی تصویره
آغاز ایلدی لکن بو صورت همان صورت سابقه نك عینی اولمغله بر آنی مکرر اذکره اعتنا ایتمیوب انجق ایچنده ازدیاد
ایلدیکی ذکر عوضی وجه آتی اوزره تلخیصله اکتفا ایلدیك یعنی ذکر عوض شو وجهله ایضاح اولنمق لازمهٔ
حالدندر که زمان آتیده آنك ایچون مجال منازعه محال اوله مثلا کاتب شویله تحریر ایتمك کرکدر که موادعه لری
شول شرط اوزره مبنیدر که ملك اهل حرب اولان فلان وآنك اهل مملکتی خلیفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه تقبل
ورایج اولمق اوزره شوقدر وبوقدر دینار شامی وبالغه اولان نسادن جید اولمق اوزره شوقدر وبوقدر رأس
وبالغ اولان رجالدن شوقدر وبالغه اولیوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شوقدر وبالغ اولیوب
قابل استخدام اولان غلماندن شوقدر وخراج معلومی ادا قیله ورؤس مرقومه رقیقلرندن اولوب احرارلرندن اولمیه
وثیاب بزلرندن هر ثوبك طولی شوقدر ذراع وعرضی شوقدر ذراع ایچندن احمری شوقدر عدد وابیضی
شوقدر واصفری شوقدر اولوب جمله سی جید وجدید اولمق اوزره بهر سنه شوقدر وبوقدر ثوبی ادا ایلیه
وبرازیندن جذاعندن شوقدر وثنیانندن شوقدر بهر سنه هر بری جید وفاره اولمق اوزره بزدون ادا ایلیه
مترجم فقیر دیر که جذاع جمع جذع در وثنیان جمع ثنی در وجذع وثنی اختلاف حیوانات ایله مختلف المعنی در انجق
ما نحن فیه اولان خیلده جذع اولدر که عمرندن سنهٔ ثانیه یی تکمیل وثالثه یه دخول ایده وثنی اولدر که ثالثه یی
تکمیل ورابعه یه دخول ایده انتهی وتحریرده وصف مشروحله اکتفا اولنمیه اولدر که اهل حرب اول
مالی انجق مال اولیان موادعه دن عوض اولمق اوزره التزام ایتمشلردر وبونك امثالی عقود انجق توسع اوزره
مبنی اولدیغی مالا کلامدر بناء علیه اولبابده تعیین اعیاندن جنس ونوعلرین بیان ایله واوصافندن همان
بلا حرج اعلامی ممکن اوله جق مقدارینی اعلامله اکتفا اولندی لکن مال مرقوم اجل معین ایله مؤجل یاخود
تقسیط معلوم ایله منجم ایسه بو صورتده رسم مداینات اوزره مدت اجلی وعدد نجوم وتقسیطاتی درون کتابه
درج ایلمك اهم والزمدر بوندن صکره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب دار اسلامه ورود ووفود ضمننده
موادعه لرینك صورت کتابن تصویر وابراز ایلدی لکن اول کتابك دخی سبکی معلوم اولمغله بر آنی تقریردن
احتراز ایلدیك وبو ایده ذکر ایلدیکی مقالینك خلاصهٔ مآلی اولدر که رسل اهل حرب استیمان ایتمسه لر دخی امانه
ادخال اولنورلر زیرا مرویدر که اهل حربدن برقومك رسولی حضور نبویده لایق اولمیان بعض کلامه جسارت
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك یعنی سن رسول اولمیدیك سنی
قتله امر ایدردم قول شریفلری ایله تهدید ضمننده امانه اشارت بیوردیلر وهم زمان جاهلیت واسلامده
رسوللر علی الدوام آمن قیلندیلر تا که تبلیغ رسالتلری ممکن اوله زیرا صلح وقتال کبی مقصود طرفینك تمامی البته
توارد رسل اوزره موقوف ورسل دخی آمنین اولمدقجه علی وجه الکمال اداء رسالته قادر اولمیه جقلری امر مکشوفدر
بناء علیه رسل مشرکین بلا شرط دخی آمنین قیلنورلر لکن لاجل الاحتیاط رسل جانبینك امانی اشتراط اولنوب
موجبنجه بروثیقه دخی تنمیق اولنمق اولیدر که باعث استحکام وتوثیقدر لکن اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء
مسلمینی لاجل المفاداة رسوللری ایله برابر دار اسلامه ارساله نیت ایدوب لکن مفاداتلری متیسر اولمدیغی تقدیر اوزره
اسراء مزبوریی ینه دارلرینه اعاده یه رخصتلرین مسلمین اوزره شرط ایلمکه عزیمت ایلسه لر وجه مذکور اوزره
مصالحه واول مصالحه اوزره کتب وثیقه حق مسلمینده صورتپذیر صحت اولماز زیرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولملریله مسلمین آنلری یدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صکره اهل حربه تسلیملری شرعا ممنوعدر
ووفاسی شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ایلمك غیر مشروعدر بویله ایکن اول معاهده یه قیام ایتمش
اولسه لر کرکدر که اول عهدی نقضه اقدام وقتاله محتاج ایسه دخی قتالله اخذ اسراء مسلمینده اهتمام ایده لر که
شرط مذکور حکم شرعه مخالف اولمغله بطلانی مالا کلامدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله
فهو باطل وقال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلری سنته رد ایدیکز مراد اعمال
جاهلیه یی ترك وسنتله عمل ایدیکز دیمکدر انجق اسراء مسلمین رقیق ایسه لر کرکدر که مسلمین بعد الاخذ آنلری
بیع وثمنلرین اهل حربه رد وتنسیق ایده لر زیرا اهل حرب احراز ایله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذکوره ایله دخی
مالکلرنده اکتساب امان ایتمش اولملریله مهما امکن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلامیاندر ورد عینلری مسلمین

زبون ملی وزن فرعون بابندن
زبو عدد که بالاده ذکری سبقت
ایلدی *

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعد البیع رد ثمنله مالبیعی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
بر کمسنه یه ظفر بولدقلرنده اول کمسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کمسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کتابنی کندو یانده خلیفه یه
ابراز ایدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردە ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره ده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هرکسك وهمی البته ذاهبدر وبومثللو موادده تحکیم علامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهادت ایدرکه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه ده
ذکر اولنان منافقین غزوهٔ تبوکه ایچون ارادهٔ خروج ایدەلر ایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذکر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرینی انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردرکه آیت اولیده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجی عدم ارادەلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر کبی وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردە تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهان
جلیلدر انتهی واکر اول کمسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیٔ قیلنه جغی معلومدر وبز باب الامان اثناسنده بومثللو دارمزه بلا امان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیٔ عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذی قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذی ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلا حجة قبول قولی سزاوار کورلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثناء طریقنده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنان کمسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذده صرف مقدور ایدر بو مجملك تفصیلی اولدرکه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتلری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سز دخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدکلری
معلوممز دکل ایسه ینه اول قومك تجارندن تمام عشری اخذ ایده جکمز محتمددر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمه بدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بز دخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسل مسلمینه بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لابدر که شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واکر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبولدن اتقا ایدەلر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه کرکدرکه موجبنی ایفا ایدەلر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسەلر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز وبر مسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین بر حصنی محاصره یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایکی ثلثی ینه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسەلر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثلا
حصن کبی محلی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی صحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله کرکدرکه امام اول اشیایی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب برثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بو مجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیر امراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

زید بن حارثه درکه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت ومالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکر قسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان باب قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار وتکمیل ایلمك لازمدر
واکر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدلله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطا
ایده لیم دیو ارضالرینه همت ایلیه وبو مسئله ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثردر جلیلدرکه نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره ینه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبد الله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدر ایدی بعده یهود خیبره در ایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمنی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسکز
بز اخذ ونصف ثمنی سزلره اعطا ایدەرز حتی یهود اشبو وضع تخمینی برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرلر انجق بو عدل له قائم اولدی دیو کمال رضالرینی تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیادن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عندیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیورلر ایدی وهر بار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنغیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیوررلر ایدی بناء علیه
بلا اقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسلردن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصل مخصوص صدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظر ایله تعدیلی
احسن کورسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بر برذون وبر ایکی وبعض
امتعه اولدقده ایکی برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعه‌دن برذونی ایکییه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب وبرذون ایکیدن افضل ایسه امتعه‌دن ایکییی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
وتقریب ایتدکدنصکره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول وباقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکر صورت مفروضه ده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بو صنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر وممتاز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن وبیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر وبیلمك کرکدرکه مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حصن حین مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوکی ظاهر ومنازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر وبیلمك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه مائل ایسه کرکدرکه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیه لر زیرا تعبیر مذکور علی الاطلاق نفوس وذراریلرینه دخی شامل ایکن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه لرینه تناول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضد
حریت اولان صفت رق بر دخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثنی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایده رز دیو مراملرینی ایضاح وابراز ایدەلر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسەلر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان امواللری منزلنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحه‌لری دخی جائز ومناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حکم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

وذراربلری صلحله آمنین اولوب اول امانله حربلری محتمل الابطال اولمامق وجهی اوزره مؤکد ومقرر
اولدقدنصکره آنلری بدل صلح وجهی اوزره اخذ بر له تملکلری متصور اولماز بو یله ایکن وجه مشروح اوزره
مصالحه ایتمشلر اولوب مسلمین دخی اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائز اولسه‌لر بو تقدیر اوزره نفوس وذراربلرندن
برشیئی اخذلری جائز کورلمز زیرا امان آنلردن هرشخصک ایکی ثلثنه متناول در وامان حاصل قطعا شخص
واحدده تجزی ایله اتصافی قابل اولمامغله شخص واحدک بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جمیع اجزاسنده
دخی متحصل اولور اکن شرط صلحه وفا اهل حصن اوزره متعذر اولوب بلا منفعة مصالحه‌لری دخی مسلمینک
مطمح انظارلری اولمامغله کرکدرکه مسلمین اولا حصنلرندن خروج واهل حصنی حصنلرنده منعهٔ سابقه‌لرینه
اعاده قیلوب بعده نبذ عهد ایله محاصره وقتاله ابتدار ایده‌لر زیرا صلحله امان مسلمینده داخل اولملریله قتل
واسترقاقلری استحلال اولنماز ونبذ عهد دخی سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرینه اعاده ایتمدکجه استحصال اولنماز
وبو تکلفاتی بالجمله ارتکاب ایتمز ایسه‌لر ایلیق معنای غدردن اجتناب ایچوندر واکر صلحلری اول حصنده بنی آدم وغیری
قلیل وکثیر هرنه موجود ایسه آنک ثلثی اوزره معقود اولوب اولوجهله مسلمین درون حصنه ورود ایتمشلر ایسه
بو صورتده مسلمین حصنده بولنان احرار بنی آدمه تعرض ایتمیوب همان اموالرندن اخذ ثلثله قانع اولورلرسه
اخذلری جائز وواسع کورلور زیرا تسمیه‌لری بدایته صالح اولوب اولمیانلری جامع وبو مثللو عقودده حکم شرعی
بدایته صالح اولنلر اوزره واقع واولمیانلر اوزره غیر واقعدر اما اموالرندن اخذ ثلثله قناعت ایتمزلرسه اولباده فسخ
صلحه دخی جواز ورخصت واردر لکن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنی آدمدن برشیئه تعرضلری
استحلال اولنماویوب بلکه اولا حصندن خروج واهل حصنی منعهٔ سابقه‌لرینه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ایتمک
کرکدر بو صورتده مسلمین بنی آدمدن غیری جائز الاخذ اولان ثلث مالارین اخذ ایده لیم بعده نبذ عهد ایده لیم
دیوب بیره شروع ایلسه‌لر بوتد بیرلری غیر مشروع عدر که ثلث مالارین اخذ ایتدکلرنده امان اهل حصن متقرر الوقوع
اولمغله اول مالی اوزرلرینه رد ایتمدین نبذ عهد ایتملری غیر مسموع ومقبول مذکور بالاده مواضع کثیره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بو مصالحه‌ده کتب اولنه جق وثیقه‌یی تصویره اهتمام ایلدی لکن آنک دخی سبکی
معلوم اولمغله بز نقلنی التزام ایلمدیک والحاصل کتب وثیقه‌دن مرام انجق احتیاط اولمغله آنی احوط وجوه اوزره کتب
ایلمک استیجاب واشتراط قیلنور ووثیقه‌ده انجق حکایت ماجری اولمغله لازمدرکه کاتب بین الفریقین جاری اولان
معاهده‌یی احوط وجوه اوزره بسط واجرا ایلیه وبیلمک کرکدرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حصن ایچون انجق
حین صلحده حصنده بولنان اموالک ایکی ثلثی سالم قیلنور بوقسه حین صلحده حصنده بولنمایوب قبل الصلح
مسلمینک اخذ ومعسکرلریله احراز ایلدکلری بالتمام مال مسلمین قیلنمق لازمدر واکر بعد الصلح حصنده بولنان
بعض بنی آدمده مسلمین ومشرکین بینلرنده منازعه پیدا اولوب اهل حصن بونلر احراردر وامان واستثناده
داخل اولان نساوذراربلریمزدندر دیو دعوی ومسلمین دخی بلکه بونلر قیقلریکزدندر آنلردن بزم ایچون حق ثلث
واردر دیو ادعا ایلسه‌لر بو بابده قول قول اهل حصن ایدوکی هویدادر زیرا اهل حصن انسانده اصل اولان حریته
تمسک ایتمشلردر وهم حصنده بولنان اشباده یدلری ثابت اولمغله اشباء مزبوره‌نک حالنه غیریدن اعرف اولملری
ظاهر احوالریدر لکن مسلمین آنلرک رقلری اوزره مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا اهل حربدن اقامت بینه ایدرلرسه
بینه‌لری معتبره اولوب بینه ایله ثابت اولان حکم همان اتفاق خصومله ثابت مز لنده ایدوکی مسئلهٔ متبینه‌در
وبینهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حربی دخی قبوله رخصت واردر لکن شهود
مرقومین بونلر شور جالک بعینه رقیقلریدر دیو شهادت ایدوب رقلری ثابت اولدقدنصکره اول رجل بونلر بنم
رقیقلرم دکلردر بلکه احراردر دیسه آنک بو قولی ایله عتقلری دخی متثبت اولور زیرا دعوای مسلمینه نظر ایله
آنلردن هر برینک ایکی ثلثی بعد الصلح اول رجلک مملوکی ایدوکی مقرر اولمغله آنلرده حریتلرین اقراری نافذ
ومعتبر اولور ومسلمین ایچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقیق اوزره سعایت ایجاب اولنماز که هر برینک
ثلثی فیٔ اولوب هنوز دار اسلامله محرز اولمدیغی ارباب وقبل الاحراز بالدار غنیمتی کرک مسلم وکرک مشرک
استهلاک ایلمک مستوجب ضمان اولمدیغی شهیرتدر کذلک اول رجل مشهود علیه بونلر فی الواقع بنم رقیقلرمدر
لکن بن آنلری شمدی اعتاق ایلدم دیسه بو دخی علی التفصیل صورت سابقه‌یه الحاق اولنور انجق بو صورتلرده
مسلمین مخیرلردرکه دیلرلرسه رقیق مزبوردن غیری مالارینک ثلثی اخذ ایله قناعت وصلحلرین اتمام ایدوب
دیلرلرسه جمیع مال مشروط یدلرینه واصل اولمادیغندن صلحدن نکول وحصنلرندن خروجله نبذ عهده

قیام ایدرلر لکن قصد نکول ایتدکلرنده اهل حصن بز سزه اول رقیقلرک قیمت ثلثنی اعطا ایده‌لیم دیو التزام ایدرلرسه
مسلمین اوزره دخی اتمام صلحلری الزام اولنور که قیمت خلف عین اولوب رد عینی متعذر اولدقده تسلیم قیمت تسلیم عینه
قدرت وقتنده واقع اولان تسلیم عین ایله متساوی الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومه‌ده رقیق اهل حصندن خاصةً
مسلمین اولان رجال بالغینی امیرلری ارادهٔ قتل وتدمیر ایلسه تجویز وتقریر اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البیع
والقسمة بشقه‌درکه آنلرده امیر ایچون ولایت قتل جایکیردر زیرا اسراء اهل حربده قسمت جریان ایتمیوب بونلرده
مسلمینله اهل حصن میانلرنده قسمت نمایان اولمشدر وهم مسلمین آنلره بطریق الصلح واصل اولملریله همان ایادی
مسلمینده حاصل اولدقلرنده دار الحربده امامک بیع ایلدیکی اسرا منزلنه نازل واول وجهله قتلدن امانلرین
مستحصل اولورلر واکر مسلمین بر حصنی محاصره‌یه آغاز ایتدکلرنده اهل حصن مسلمین آنلری مأمنلرینه بالغ
اولنجه‌دک حصنلرندن اجلا اوزره شیٔ معلوم اوزره مصالحه‌لرین نیاز ایلسه‌لر بووجه اوزره صلحه دخی جواز
واردر زیرا امام ایچون اجلاء مذکور نفع مسلمینی متضمن برعوض یوغیکن ممکن اولدقده عوضله امکانی
بطریق الاولی متعیندر بعده مؤلف بدیع البیان بو موادعه‌نک دخی صورت وثیقه‌سین تصویر وتبیان ایلدی
آنک دخی سبکی عیان اولمغله بز تحریرندن صرف عنان ایلدیک وبو وثیقه‌ده لازم التسطیر اولان انجق بو شرطی
کتب وتحریردر کذلک هر وثیقه‌ده لازم التسطیر اولان آنده مقصود اولان امری ذکر وتقریردر مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ما انتظر دیرکه بو مثللو کتب وثایقده لازمدرکه کاتب ابتداء امورده اشد طرق اتقان
یعنی احوط وجوه بیان اوزره کتابته صرف مقدور ایلیه تاکه مسلمین بعض عباراتنه رضا ویرمزلرسه آنی ایچندن
محو والقا ایلیه‌لر زیرا القاسی قصد اولنان تعبیری القاهمان کشط ایله یعنی سطر اوزره مدخط ایله متیسر اولوب
زیاده‌سی قصد اولنان تعبیری زیاده انجق مجددا کتب زاید ایله متصور اولمغله القاسی زیاده سندن اسهل ایدوکی
امر مقرردر وهم اهل حرب وثیقه‌ده اشد واحوطک مادونی قبول ایتمک مأمول اولمامغله کرکدرکه کاتب
ابتداء امرده شدت واحتیاط اوزره کتابته مشغول اولوب صکره اهل حرب آندن اخف وایسرینی قبول
ایده‌جکلری ظاهر اولورسه مسلمین دخی ایچندن دیلدکلری شدتلری القایه مباشر اوله‌لر مترجم فقیردیرکه کتب
وثیقه‌ده ذکر اولنان ترتیب انجق زمان تألیفده معروف اولان عادتلرینک مقتضاسی اولمق اغلب احتمالدر
یوقسه زمانه مزده وخاصةً دولت علیهٔ عثمانیه‌ده مصالحه ایچون کتب اولنان عهدنامه‌لر اولا تسوید اولنوب آنده
محو واثباته رضاء طرفینی تکمیل اولندقدنصکره تبییض اولنمغله تکلفات مرقومه‌دن وارسته ایدوکی بی قیل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجزالله تعالی مواعد الاجور فی الیوم الموعود دیرکه مسلمین حین معاهده‌ده مشرکینه الله تعالینک
ذمتنی ورسولینک ذمتنی اعطا قیلمق قریبا ذکری سبقت ایلین وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلک ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم فانکم ان تخفروا ذممکم وذمم آبائکم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حدیث معروفی اوزره بنم عندمده کراهتله موصوفدر لکن حدیث مذکورک اواخرندن ظاهردرکه
نهی مذکور اعطاء مذکورک حرمتندن اولمیوب انجق بعض احیانده عهد مزبوره وفاری متعذر اولدیغندندر
بو جهتله نهی مذکور ولا تجعلوا الله عرضة لایمانکم یعنی الله تعالی‌یی یمینلریکز ایچون عرضه اتخاذ ایدوب
کثرت یمین بالله ایله تعظیم الهی‌یه خلل ویرمکز نظم جلیلی اوزره مستقبلده برامر اوزره یمیندن نهی اولنمق منزلنه
نازلدرکه یمین مرقومه حرام اولمیوب نهی مذکور انجق بعض احیانده عهدهٔ یمیندن خروج متعذر اولمغله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لکن مسلمین الله تعالینک ذمتنی ورسولینک ذمتنی اعطادن صکره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذکور بحسب المعنی یمین اولمغله وقت حاجتده نقض ایدوب کفارتله عهدهٔ یمیندن خروج
ایلمک جائز ایدوکی بلا حاجتدر قال علیه السلام من حلف علی یمین ورأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی هو خیر
ولیکفر عن یمینه یعنی هر کیمکه برخصوص اوزره یمین ایدوب صکره خلافنی اول خصوصدن اولی کوره
اول کسنه اولی کوردیکی فعله مباشرت قیلسون ویمیندن کفارت ایلسون واکر اهل حصن بعد المحاصره
مسلمینه التجا بر له بزدن شودکلو وبودکلو کسنه‌لره اموال وامتعه‌لری ایله اعطاء امان ایدرسز واول کسنه‌لری
واموال وامتعه‌لرینی بزم بطریقمزه اولان فلان تعیین وانتخاب ایدر وباقی نفوس واموال سزه سالم اولور دیو
بسط رجا ایلسه‌لر بووجه اوزره مصالحه دخی جائز وسزا کورلور که بیع کبی تضییق اوزره بنا قیلنان امورده
لدی الحاجة شخص معین ایچون خیاری شرط قیلمق جائز ایکن صلح کبی توسع اوزره مبنی اولان اموره ده جوازی
بطریق الاولی‌در بعده مؤلف همکار بو موادعه‌نک دخی صورت وثیقه‌سین تحریره ابتدار ایلدی وبیان مسائل

اثناسنده دیدیکه بعد المصالحه مسلمینله اول بطریق فلانینك میانه‌لرنده منازعه نمایان اولدقده اولبابده قول قول بطریق فلانیدر لکن مسلمین اول بطریقی بعض خصوص اوزره اتهام ایدرلرسه کرکدرکه آنی بالله الذی لا اله الاهو عالم الغیب والشهادة الرحمن الرحیم الذی یعلم من السر ما یعلم من العلانیة یعلم خائنة الاعین وماتخفی الصدور الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام وجعله بشیرا ونذیرا وجعله وامه آیة للعالمین فی الحقیقه امر انجق بنم دیدیکم منوال اوزره در و بن شرط قیلنان نسنه‌لردن زیاده نسنه ازدیاد ایلمدم ونقسیم ایچون مشروطدن غیری نسنه اخذ ایلمدم دیو استحلافده اهتمام ایده‌لر وجه استحلاف اولدرکه اول بطریق تعیین اشیاده متهمدر وشخص متهم حکم شرعله امین اعتبار اولندقده قول آنك قولی قیلنمقده یمینی ملتزم اولدیغی کبی مانحن فیه کبی حکم شرطله امین اعتبار اولندقده دخی ملتزمدر ووجه تغلیظ یمین اولدرکه استحلاف بطریقدن مقصودلری انجق نکول بطریقدر ونکولی انجق تغلیظ یمینله حاصل اولور والله تعالی دن غیری یه استحلا فله تغلیظ ایلمك غیر جائز پس لازمدرکه الله تعالی یه استحلافله وجه مذکور اوزره تغلیظ اولنه وکرکدرکه مسلمین حین حاجتده بطریقی بووجه اوزره استحلاف ایده جکلرینی وثیقهٔ معاهده لرنده کتبه غیرت ایده‌لر تاکه مشرکین بطریقلرینه وصف مشروح اوزره عرض یمین اولندقده مسلمینی غدره نسبت ایتمیه‌لر ووجه مشروح اوزره حصنی فتح ایتدکلرنده بطریقلری بن بونلردن برفردی اختیار ایتمزم یاخود بعضیلرینی بعض آخرین اوزره ترجیح وایثار ایتمزم دیو اعتذار ایلسه یاخود هنوز برفردی اختیار ایتمدین فوت اولوب یاخود فرار ایلسه مسلمین اوزره واجبدرکه حصنلرندن خروجه نبذ عهده ابتدار ایده‌لر زیرا امان مسلمین علی وجه الیقین بعضیلرینه شامل اولمشیکن آمنین مرقومین باعیانهم غیرمعلومیندر واصل شرعی اولدرکه مستأمن وغیرمستأمن مختلط بولندقده هر برنده حظر ایله اباحت مجتمع وعند الاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هیچ برینه تعرض جائز ومناسب کوربلمز واکر بعد الفتح بطریقلری حاضر بولنوب لکن امتعه‌دن اشیاء کثیره یی تعیین واختیار ایتمکله متهم اولوب بینلرنده منازعه ظاهر اولسه اولبابده قول مع الیمین قول بطریقدر واستحلافی دخی حین صلحده اوزرینه شرط اولنان طریقی اوزره در قال علیه السلام الشرط املك یعنی شرط صاحب الشرطه مالك مثللو اولمغله آنی اتیان مشروط اوزره علی وجه الکمال ضبط وحبس ایدیجیدر واکر صلح مذکور وجه مشروح اوزره تعیین بطریقله تحت امان مسلمینده داخل اولان کمسنه‌لری کندو ماللری ویریلمك اوزره قائم اولمش ایسه اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مالنه اوزره اطلاق اولندیغنی بیلمك لازمدر فالمال اسم لکل متمول متبذل متملك یعنی لفظ مال هر نسنه‌نك اسمیدرکه اول نسنه تمول اولنه وآنی تحصیل ایچون عمل اولنه وتملك اولنه ومعنای محرر شریف وخسیس وقت حاجت ایچون ادخار اولنان جمیع اجناسه شامل ایدوکی مقرردر مکر شرط قیلنان مال عین ایسه لفظ مال عین انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوی اولوب غایة الامر اول جنسدن مسکوك وغیر مسکوك ومصوغ یعنی عمل زرکرایله مصنوع وغیر مصوغ اطلاق مذکورده مستوی اولورلر انجق ذهب وفضه ایله مموه یعنی یالدزلی اولان نسنه‌لره شامل قیلنماز که تمویه یعنی یالدز ذهب وفضه ثك عینی اولمیوب انجق لونی اولدیغندن بشقه مخلدن سهو لنله ممکن التخلیص اولمامغله حکم مستهلکده داخلدر بناء علیه شی مموهده حکم ربوا ثابت اولیوب قصد تجارت بولنمغین آنده وجوب زکوة دخی منتبت اولماز کذلك شرط قیلنان مال صامت ایسه بودخی شرط قیلنان مال عین اولمغله برابر و بحسب العرف آندن غیر متفاوتدر وحکم امان حکم نذر وزکوته مغایردرکه مال الزکوة لفظی جنس نقوده خاص اولدیغی کبی ثلث مالی صدقة دیمکله ثلث مالنی نذر ایلدکده دخی لفظ مال جنس نقوده منحصر قیلنور اکرچه نذرده تخصیص مذکور خلاف قیاس اوزره جاریدر لکن الله تعالی عبیدی اوزره ایجاب زکوتله تخصیص ایلدیکی کبی عبد دخی نفسی اوزره ایجاب منذوراتله تخصیص ایلدیکندن تخصیص ایجابله واجب اولمقده نذر ایله زکوة بینلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذری دخی جنس نقوده تخصیص ایلمکده اخذ استحسانه مجتری اولدق مترجم فقیردرکه بوموضعده اصل کتابده تعقید اوزره تقریر اولنمغله مسئلهٔ مذکوره نك اوائل کتابده باب مایصدق فیه المستأمن ومالایصدق اثناسنده سبقت ایلین نوع تفصیلنه اعتماد ایله ترجمه مزوجه محرر اوزره تحریر اولندی و بوبابك اشبو مسئله‌دن بشقه بعض مسائلی دخی باب مذکورده سبقت ایتمکله کرکدرکه طالب تحقیق اولان اخوان اکابر اجعت ایده‌لر انتهی ومعنای مذکور حکم امانده ظاهر الانعدام اولمغله آنده اخذ قیاسی التزام ایلدیك زیرا اعطاء امان ثلث مالله وصیت منزلنه نازل اولمغله آنده وصی ذکر اولنان

هرمال متمول داخل اولور مؤلف جلیل متعه الله تعالی بالثواب الجزیل دیرکه اکر شرط قیلنان متاع ایسه لفظ متاع ثیاب واوانیدن عینی باقی قالمق اوزره آنکله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء علیه مکیل وموزون متاعده داخل دکلدرکه منفعتلری انجق استهلاك عینلری ایله حاصلدر لکن موزوناتدن اوانی ذهب وفضه وسریر ذهب وفضه ایله بقاء عین اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلی متاعدن خارجلردر که آنلر تحت حلیده مندرج وحلی تحت متاعده غیر مندرجدر لکن اسلحه تحت متاعده داخلدرکه آنکله بقاء عین اوزره تمتع قابل وآنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غیر حاصلدر اکرچه آنکیچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لکن لفظ سلاح اسم عین اولمیوب همان آنکله تسمیه‌سی صفت استعمالنی اعتباره مبنیدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدرکه تحت حلیده مندرجدر سؤال اولنورسه که مؤلف تحریر کتاب الجامع الصغیرده خاتم فضه حلیدن دکلدر دیو تحریر ایلدیکی جوابده دیرزکه بلی تحریر ایلدی لکن مرادی لبس خاتم فضه ذکور ایچون دخی حلال کوریلدیکندن حکم استعمالده حلیدن اولدیغنی تقریردر بوقسه لفظ حلی فی الحقیقة خاتم ذهبه شامل اولدیغی کبی خاتم فضه یه دخی متناولدر واسم حلی اسم عین اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتی لفظ متاعدن خارج اوله جغی محققدر واکر شرط قیلنان سلاح ایسه سلاح سیف وبیضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالی غالب احوالده استعمال سلاحله استعمال اولنان هر برآلت قتالك اسمیدر اما سکین سلاحدن عد اولنمیوب متاعدن عد اولنورکه غالب احوالده قتال ایچون استعمال اولنمیوب بلکه آنکله بعض حوایجده استمتاع اولنور اما خنجر ونیزه البته سلاحده ادخال اولنورلرکه غالب احوالده انجق قتال ایچون استعمال اولنورلر لکن جبه‌لر وحشوی پنبه ایله مملو قفتانلر وکچه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولمیوب متاعدن اعتبار اولنور مکر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بوتقدیر اوزره منزلهٔ خفتانه نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده داخل قیلنور مترجم فقیردرکه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنگ شعوریده خفتان برنوع جبه‌در جنك محلنده کیرلر ترکستانده قلماقی دیرلر دیو تعریف ایتمشدر ولفظ مذکورك باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده دخی ذکری واردر انتهی کذلك دیباج وحریردن اولان قفتانلر دخی اسلحه دن اولمیوب متاعدن تعداد اولنور مکر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بیراقلر وطر ادلر یعنی کوچك حربه‌لر وجوشنلر بلاجدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ کلام هر موضعك اهلی برنسنه اوزره قنقی اسمی اطلاق ایدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفی اوزره اتفاق اولنور بومعناده اصل اصیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما یه برکسنه کلوب بزم بر رفیقمز بربدنه ذبحنی نذر ایلدی اکا ذبح بقره کفایت ایدرمی دیو استفتا ایلدکده رفیقکز قنقی قبیله دندر دیو سؤال ایلدی اول دخی بنی رباحدندر دیدکده ومتی اقتنت بنو رباح البقر انما وهم صاحبکم الابل یعنی بنی رباح بقری نه زمانده اتخاذ وتربیه ایلدیلر یعنی اتخاذ بقر عادتلری دکلدر رفیقکزك وهم ونیتی انجق ابلدر آندن ذبح بقره کفایت ایلمز دیو افتا ایلدی واکر اهل حصن صلح مذکورده سلاحله برابر کراعلرینی دخی شرط وبذل ایتمشلر ایسه لفظ کراع انجق خیل و بغال وحمیره حمل اولنور اما ابل و بقر وغنم کراعدن اعتبار اولنمازکه آنلرك اسم مخصوصلری انعام ایدوکی شهرتشعاردر قال الله تعالی والانعام خلقها لکم فیها دفء یعنی دخی الله تعالی انعامی یعنی ابل و بقر وغنمی سزلر ایچون خلق ایلدی که آنلرده یوردن تسخن ایده جك صوف وامثالی واردر بومسئله‌ده معنای فقهی اولدرکه کراع شول حیواندرکه منفعتی انجق رکوب اوله ومفهوم مذکور خیل و بغال وحمیر اوزره مقصوردرکه الله تعالی شانلرنده لترکبوها وزینة قول شریفنده منفعتلرین بیان ایلمشدر اما ابل و بقر وغنمك منفعتی کاه رکوب وکاه حمل اثقال وکاه اکل لحومدرکه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فیها دفء ومنافع ومنها تأکلون یعنی انعامده تسخن ایده جککز صوف وامثالی واردر ونسل ولبن ورکوب ظهرلری کبی منافع واردر وانلردن لحم وشحملری مثللو مأکول اولان اجزالرینی اکل ایدرسز نظم جلیلندن معلومدر واکر سلاحله برابر خیللرینی دخی شرط قیلشلر ایسه لفظ خیل عراب وبراذیندن هر برینك ذکور واناثنه شامل اولوب بغال وحمیره متناول اولماز قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم یعنی دخی قتال کفار ایچون خیل مربوطه دخی اعداد ایدیکزکه اول خیلله الله تعالی نك دوشمننی وسزك دوشمنکزی ارهاب ایدرسز ومعلومدرکه ارهاب اعدا انجق افراسله پیدا قیلنور وزباب سهمان الخیل والرجاله اثناسنده اشبو آیت کریمه ایله استدلال

وغنيمده عراب و براذين ايچون اسهام اولنوب بغال وحمير ايچون اولنماز ديو بسط مقال ايلديك واكرماشيه لرين
اشتراط ايتمشلر ايسه لفظ ماشيه خيل و بغال وحمير كبي متناولات كراعه شامل اولميوب ابل وبقر وغنمه
متناول اولور زيرا ابل و بقر وغنم سوائمدر كه اغلب احوالده آنلره علف وير يلميوب رعي ايله اكتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشي انجق اصحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشي وسوائم شيء واحد اولور واكر سلاحلرين
شرط ايتدكلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولمريله استحقاق سلاحله آنلرك
دخي استحقاقلري مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللو لر داخل قيلنمازلر كه بونلر ايله حسب
العاده حربك غيريده بقاء عين اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنمريله لفظ سلاح بونلره شامل قيلنماز
كذلك پالان وچول مثللو نسنه لره دخي متناول قيلنماز لكن تجفافلر يعني وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جمله اسلحه ده ادخال اولنور واكر اهل حصن حلقه لرينك غيري صفرا
وبيضاري مسلمينك اولمق اوزره مصالحه يه نائل اولسه لر لفظ صفرا و بيضا لفظ مال عين ولفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر و مسكوك ومصوغ وغير مصوغ يعني مصنوع وغير مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لكن ذهب وفضه دن برظرف مصنع بعض جواهر ايله مرصع اولسه مسلمينك
اول جواهرده حقلري بولنمامغله آندن بدلري منتزعدر كه استحقاقلري انجق لفظ صفرا و بيضا ايله حاصل ايكن
لفظ مرقوم جواهره غير شاملدر اما خشبدن برقدحك ذهب وفضه دن ضبابي يعني چنبري بولنسه مسلمين
اصل قدحه مستحق اولميوب انجق صفر او بيضادن اولان چنبره استحقاقلري مقرردر بو صورتده نزعي قدحه
غير مضر ايسه البته نزعي متقرردر ومضر ايسه اهل حصن مخير قيلنوب ديلرلرسه نزع وتسليمه اظهار رضا
وديلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ايكن قيمتني دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ايكن قيمتني دنانيردن اعطا ايدرلر
زيرا ملك اصل قدح اهل حصن ايچون ثابت وملكدن دفع ضرره حاجت مس ايلدكده تملك شيء زائدده خيار
انجق صاحب الاصل ايچون متبدر انجق اداء قيمت ايچون تقويمي لازم اولدقده خلاف جنسله تقويمي
لازمدر كه هر بري جنسي ايله مبادله اولدقده صنعت وجودينك قيمتي معتبره اولميوب حق مالك ايسه صنعت
وجودنده دخي قائمدر ولفظ حلقه حاء مهمله نك فتحي ولامك سكوني ياخود فتحي ايله يعني السلاح در و بزاوائل كتابده
باب وصايا الامراء في الحرب اثناسنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلري بني النضير ايله مالرندن
حلقه دن غيري دوه لري نه مقداري نسنه يه متحمل ايسه بني النضيرك اولمق شرطي ايله مكانلرندن آنلري اجلا قيلق
اوزره مصالحه دنصكره حلقه دن غيري لفظي ايله استثنالري حسبيله سلاحلرين اخذ ايلديلر ديو بيان ايلديك
وبيان مذكوردن حلقه يعني السلاح ايدوكي نمايان اولمشدر واكر اهل حصن متاع بيوتلري كندولر ايچون ترك
اولنمق اوزره مصالحه لرين تكميل ايلسه لر لفظ متاع بيوت انجق فراش ووساده و پرده مثللو بيوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحميل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثيابلرندن اهل حصن حصه ياب اوله مزلر كه متاع
بيت انجق بيوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصي اولوب معناي مذكور ثياب غير مقطعه ده
ناموجود ايدوكي بي ارتيابدر كذلك بني آدمدن رجال ونسانك لباسلري متاع بيتدن معدود اولميه جغي بي اشتباهدر
واكر اهل حصن مصالحه لرين ثيابلري مسلمينك اولمق اوزره مرصوص ايدرلرسه لفظ ثياب انجق كتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بني آدم ايچون اسم مخصوصدر كورمزميسنكه ملبوسات مذكوره نك بابعنه
ثيابي تسميه اولنمق عرف شايعدر اما ستور وانماط وحجال ثيابدن عد اولنميوب متاع بيتده ادخال اولنور كه حسب العاده
ناس آني تلبس ايتميوب انجق بيوتلرنده استعمال ايدرلر مترجم فقير ديركه ستور جمع ستردركه پرده معناسنه در
وانماط جمع نمط دركه نهالي ديدكلري منقش پرده در و بعضيلر هودج اوزرينه اورتيلن صوفدن برثوبدر و بعضيلر
دوشك يوز بردر ديديلر واحجال جمع حجله دركه عروس ايچون قوروب جهاز ايله تزيين وعروسي ايچنده اجلاس
ايتدكلري قبه لي پرده در انتهى ولفظ بز دخي انجق قطن وكتاندن اتخاذ اولنان لباس ايدوكي بي اشتباهدر ومعناي
مذكور عادت اهل كوفه اوزره واقعدر كه آنلرده لفظ بزاز انجق بو ايكي نوعي بيع ايدنلره اطلاق اولنوب خز وهروي
يعني تفتك وصوف بيع ايدنلره اطلاقي غير شايعدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه
اما بزده ديارمزده لفظ بز ابريشمدن اتخاذ اولنان ثيابه دخي شاملدر كه اسم بزاز آنلرك دخي بايعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پيما اشبو معنايه رمز وايما ايدوب ديديكه مكر حصن مزبور شول دياردن اوله كه عندلرنده لفظ بز صوفدن
وغيريدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالي اشتهار اوزره اوله بو صورتده صلحلري عرفلري اوزره استقرار ايدر

وفرق دباره مدار شول قريبا ذكر ايلديكمز اصل شرعيدر كه هر موضعده اهل موضعك متعارفلري معتبر
ومرعيدر واكر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصور ايكن موادعه لرنده ايچلرندن طائفهٔ مقاتله لري
ايچون امان مسلميني شرط وتعيين ايلسه لر بو صورتده اموال ونسا وذراريلرندن هيچ نسنه اهل حصن ايچون
سالم اولميوب انجق نفوس مقاتلين سالمين قيلنورلر زيرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذكوردن مقصودلري
انجق نجات نفسي ايدوكي ساحه پيراي ظهوردر و بو مثللو مواضعده اكمالندن دخي لابس اولديغي ثيابي ايله
في الحال اكل ايده جكي طعامندن غيري نسنه تابع قيلنماز و بونلرك دخي تبعيتي بطريق الاستحساندر كه بونلر تابع
قيلنمسا دقجه نجات نفسي عديم الامكاندر بوندنصكره معلوم اوله كه طائفهٔ مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
وبلوغ دخي كاهيجه محتلم اولمق وزوجه سني حامل قيلق كبي علامتله آشكار وكاهيجه سن مخصوصله پديدار اولور
واول سن مخصوصي بيانده اختلاف فقها مشهور ورايكاندر وامام ابو يوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمة الله
تعالى عليهما سن مرقومي اون بش سنه ايله تقدير ايدوب عبد الله بن عمر رضي الله تعالى عنهمادن مأثور اولان
حديثله تقدير مذكوري اثبات وتقرير ايتمشلردر ومؤلف دربادرايت اول حديثي اشبو كتابنده روايت ايلمشدر لكن
برشهرتنه بناء آني نقل وحكايت ايلديك مترجم فقير ديركه حديث مذكور و بلوغده مذهب ابي حنيفه رضي الله
عنه باب الحكم في اهل الحرب اذا نزلوا على حكم رجل من المسلمين اثناسنده اصل كتابده وترجمه مزده سبقت
ايلمشدر طالب تحقيق اولان اهل حقيقت اكامراجعت ايليه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك
سني اون بش سنه دن اقل ايدوكي محزوم وهنوز محتلم ايدوكي نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنميوب
ذراريدن تعداد قيلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ايليوب ايلمديكنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالري دخي
بويله در زيرا لفظ مقاتل اول كسنه نك اسميدر كه قصد قتال ايتدكده آنك قتاله متحمل بنيه سي بولنه حال آنكه
بنيهٔ مرقومه نسا وصبيانده معدومه در پس خلاف عاده مباشرت قتال ايتسه لر دخي مقاتله ده ادخال اولنمازلر
كورمزميسنكه رجال بالغين بعض اسبابله مباشرت قتال ايتمسه لر دخي بنيه لري متحمل اقتال اولمغله مقاتله ده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمى ومقطوع الايدي ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلري قتاله مباشرت
ايدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ايتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زيرا هنوز بنيه لري قتاله متحمل
ايكن آفات مذكوره قتالدن عجزلرينه باعث اولمش ايسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ايسه
كما في الاصل مقاتل قيلنورلر اما مريض ومغمى عليه حال مرض واغمالرنده ينه مقاتله ده ادخال اولنورلر كه بنيه لري
متحمل قتال ايكن آنلره عارض اولان علت دخي على شرف لزوالدر بناء عليه الحالة هذه مقاتل دكل ايسه ده
ينه طائفهٔ مقاتله دن منعزل اولماز ايكن سابق الذكر عميان وامثالي بشقه در كه آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دكل ايكن قتالدن عجزلرينه دخي باعث اولدقده آنلري رتبهٔ مقاتله دن استنزال ايدر كذلك اهل زراعتدن
اولوب قطع امزاوله قتال ايلمين رجال دخي بنيه لري متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه كه
سز بوندن اقدم باب ما يكره قتله من اهل الحرب ومن لا يكره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر ديو ذكر ونبا
وآنلري مجراي عسيف واجيرده اجرا ايلديكز جوابده ديرز كه باب مذكورده بيان ايلديكمز انجق امر حربه
اصلا اهتمام ايلمدكلري معلوم اولان اهل زراعتي قتل مستجب الاتيان كورلمكدر بو قسم ما نحن فيهده ذكر اولنديغي
اوزره مقاتله دن اعتبار اولنمريله جواز قتللري آشكاردر ياخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعين انجق حصنده
بولنوب تكثير سواد مقاتلين ايدنلردر ديو تأويل وتبيين اولنور اما مطبق قتال اولميوب امر حربده صاحب
تدبير اولميان شيخ كبير مقاتله دن اعتبار اولنميوب همان اعمى ومقعد منزلنه تنزيل اولنمغله قتلي جائز وسزاوار
كوريلمز لكن قتلي جائز كوريلين اشخاصدن بريسي رئيس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأيي ايله عامل اولسه لر
شخص مزبور هيچ مباشر قتال اولمامش ايسه دخي جملهٔ مقاتله ده داخل قيلنور بناء عليه شخص مرقوم اسير
قيلندقده بعد الاسر دخي قتلي استحلال اولنور پس ما نحن فيهده دخي امان مقاتله ده ادخال قيلنور اما عبيد اهل
حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قياس اولدركه آنلر مقاتله دن قيلنميوب امان
مقاتله دن خارج وفيء مسلمينده مندرج قيلنمقدر لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
ديركه اكر مولالريله برابر قتال ايتدكلري معلوم مسلمين اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال
اولنميوب فيء مسلمينه ايصال قيلنورلر وامام ابو حنيفه رضي الله تعالى عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمدن
اعطاء اماني تجويز ايدوب غير مأذوندن تجويز ايتمديكي قولنده مولاسيله برابر قتال ايدوب ايتمكي دليل اعتبار

ایدوب آنکله مأذونی غیر مأذوندن فرق وتمییز ایلدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی امانك صحتی مقاتله‌دن
صدوری‌نه مبنی دکلدرکه مقاتله‌دن دکل ایکن امان مرأه کذلك امان اصحاب آفات صحیحدر دیمش ایکن بوموضعده
مولاسیله برابر قتال وعدم قتالنه اعتباری امانی تنفیذ ایچون اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولوب اولمدیغنی اظهار ایچوندر
ووجه اظهار اولدرکه مملوکده محتمل قتال اولان بنیه حاصل ایکن غیر ایچون رقبه‌سنده ثابت اولان ملك
اول مملوکله قتالك بینلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسیله برابر قتال ایتدکده اذن حکمی بولنمغله زائل اولور
بناء علیه بزدخی حکم ایلدیك که مولاسیله برابر قتالی معلوم ایسه محتمل بنیه‌سنه اعتبار اولنوب مقاتله‌ده ادراج
قیلنور وغیر معلوم ایسه حیلولت ملکه اعتبار اولنوب مقاتله‌دن اخراج قیلنور لکن مالك عبد اولنلر عبدلرینی
برموضعده قتال ایچون وضع واسکان ایتمشلر ایسه بوصورتده مباشر قتال اولسونلر هیچ اولمسونلر مقاتله‌دن عد
اولنملری بی کماندر مؤلف عدیم النظیر بومعنایی تمثیل وتنظیر ایچون دیرکه کورمزمیسنکه اهل حربدن سکان
خراسان اولان اعجام ملوکلرینك عبیدی اولمشلردر ملوکلری آنلری بیع ایدوب دیلدکلری احکام رقی اوزرلرینه
الزام ایتدکلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ایدرلر پس سائر عبیددن دخی بومنزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتله‌ده داخل قیلنورلر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده
مسلمین ومشرکین بعض اهل حصنده منازعه‌یه قیام ایدوب مشرکین بونلر احرار مقاتله دندر دیوب مسلمین
دخی بلکه بونلر خدمت مولالریله مشغول اولان عبیددر دیو رفع خصام ایلسه اولبابده قول قول مشرکیندرکه
اصل اولان حریتنه تمسك واعتصام ایلمشلردر سؤال اولنورسه که اشخاص مرقومینی ایچون اثبات امانه
احتیاج مشرکین واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ماکان علی ماکان بابنده حجت قیلنمغه صالح واثبات
استحقاق جدیده حجت قیلنمغه غیر صالح ایکن اثبات امانه حجت قیلنمق نه‌وجهله متضح اولور جوابده دیرزکه
مانحن فیه‌ده اصلله تمسك امانلرینی مثبت اولمیوب انجق مقاتله‌دن اولدقلرینی مثبتدر ومقاتله‌دن اولدقلری
ثابت اولدقدن صکره امانلری انجق نص معاهده‌لری ایله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ایله مثبت اولماز
لکن مسئلهٔ مرقومه‌ده مسلمین ومشرکین اشخاص مزبوره عبید اولمقده اتفاق ایدوب انجق مشرکین
آنلر بزمله برابر قتال ایدرلر ایدی دیوب مسلمین دخی بلکه خدمت مولالریله مشغوللر ایدی دیمکله اظهار شقاق ایلسه‌لر
بوصورتده قول قول مسلمین قیلنمغله فیئه الحاق اولنورلر زیرا اتفاق طرفینله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صکره ظاهر حاللری مسلمین ایچون شاهد وفیء قیلنملرینی مثبت اولور مکر مشرکین
دعوالرینی بینه ایله مستثبت اوله‌لر واول بینه دخی مسلمین اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمین اولمق لازمدر
واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده غالب اهل حصن ملکلرینك عبیدی بولنوب مباشرت قتال ایدنلر دخی انجق اول عبید ایسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قیاس قول قول مسلمین اولوب فیئده تمهید اولنملریدر امابطریق الاستحسان
مقاتله‌دن عدایله داخل امان قیلنورلر مکر مسلمین خدمت مولالریله اشتغاللرینی بینه ایله بیان ایده‌لر واول بینه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی کفایت ایدر وجه استحسان اولدرکه عبید مذکورین
فرض مزبور اوزره مقاتله‌دن اولمق ظاهر حالدر وبومثللو وقوف حقیقتی ممکن اولمیان امورده حکمی
ظاهر اوزره بنالازمهٔ احوالدندر اماطائفهٔ روم وغیریلری مثللو مقاتللری احرارلرندن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبیدلرینك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقجه مقاتله‌دن تعداد اولنمازلرکه هربابده حکمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مصالحه‌لری مقاتله ومقاتله‌نك ذراری واموالاری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وکرائمنی ایچون بونلر بزم امتعه‌مزدر ذراریمزدر دیو مستبد اولسه‌لر
قول مع الیمین آنلرك قوللری قیلنمق متعهددر زیرا شهود مسلمینله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ایله
صدق مقاللرینه وقوفمز غیر متیسر اولمغله اولبابده قوللری برشخصك کندو درونده اضمار ایلدیکی
معنادن اخباری منزلنده اولدیغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذکوره‌ده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اکر جراحت آنلره بودفعه مسلمینله قتالده اصابت ایتمش ایسه جراحتلرینك
قابل التیام اولوب اولمادیغنه اعتبار اولنمیوب جراحتلری مقاتله‌دن اولدقلرینه دلالت ایتمکله همان امان مقاتله‌ده
ادخاللرینه مبادرت اولنور واکر آنلره جراحت بودفعه‌دن اقدم اصابت قیلمش ایسه ینه نظر اولنور اکر اول
جراحت قابل التیام ایسه بودفعه‌ده قتاله اقدام ایتمش ایسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مریض
منزلنه تنزیلله مقاتله‌دن عداولنمسی التزام اولنور واکر اول جراحت قطع یدین ورجلین کبی قابل التیام دکل ایسه

آنلر

آنلر مقاتله‌دن قیلنمایوب فیء مسلمین قیلنملرینه اهتمام اولنور مکر اصحاب تدبیردن اولملریله اهل حصن اول
علیللری مجمعلرینه احضار وامر حربده تدبیرلرینی مطمح انظار ایتمش اوله‌لر بوصورتده مقاتله‌دن شمار اولنورلر
واکر اهل حصن ایچمزدن شودکلو وبودکلو نفوسی اسیرلکدن سلامتیچون انتخاب ایتمز اوزره بزه اعطاء
امان ایدیکز دیو رجا ایدوب بعدالامان حصنلرنده تعیین ایتدکلری عدددن زائد فرد آخر بولنماسه جمله‌سی
امانده مقرر قیلنوب اهل حصنك حین استیمانده عدد مذکوردن باقیسی سزك اولسون دیمش اولوب
اولمامالری معتبر ومطمح نظر قیلنماز زیرا امان مسلمین عدد مذکور اوزره بطریق النص شامل اولمغله مسلمینله
حاللری همان عصباته اصحاب فرائضك احواللرینه مماثل اولمشدرکه ترکه‌دن حقوق اصحاب فرائضدن
صکره نسنه قالمادقده عصبات برشیئه نائل اولمزلر بوندن صکره مؤلف بدیع البیان اهل حصن اهل بیوتلری ایچون
شرط امان ایلدکلری صورتی تحریر وتبیان ایلدی که مسئلهٔ مذکوره ابواب اماندن باب مایصدق فیه
المستأمن من اهل الحرب ومالایصدق اثناسنده کذران اولمشدر لکن باب مذکورده معنای اهل بیتی تفسیر ایدوب
انسانك اهل بیتی شول من قبل الاب اقرباسیدرکه بنی فلان دیمکله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده کندویه مشارك اوله‌لر دیو تقریر ایلدی وبوموضعده اول تفسیری تغییر ایدوب انسانك
اهل بیتی اول کسنه‌درکه خانه‌سنده ساکن اولوب نفقه‌سنی رؤیت ایلیه کرك بینلرنده قرابتلری اولسون
وکرك اولمسون دیو تعبیر ایلدکدنصکره تفسیر سابقی دخی ذکر وتحریر ایلدی خلاصهٔ کلام مصالحه‌ده
ذکر اولنان لفظ بیتله مرامی بیت سکنی ایسه اهل بیتله مرادی بوموضعده اختیار اولنان معنیدر وبیت النسب ایسه
انجق معنای سابق معتنی در امامرامی نه ایدوکی معلوم اولمازسه اهل بیتدن ایکی فرقه‌نك معا امانده دخوللری
مجزوم اولورکه حکم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق میانده مترددالحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجیح ایچون آمن قیلنمق امر ظاهراللزوم ومدر اماحکم وصیت بشقه‌درکه توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ایچون وصیت ایتدکده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصیلی باب مذکورده
سبقت ایلدی واکر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ایسه
لفظ اهل موجب قیاس اوزره زوجه‌یه خاصدر امابطریق الاستحسان خانه‌سنده ساکن وعیالنده
داخل اولنلره جمعا شاملدر وبرباب مذکورده بیان ایلدیك که خانه وعیالندن خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غیرمندرجدر لکن لفظ اهل البیت بویله دکلدر بعده مؤلف بلاغت سمیر بوموضعده
مفاداة الاسیر بالاسیر مسئله‌سنی تقریر ایدوب اولبابده مثلا مسلمین مشرکینه یوز رأس
اسراء مشرکین ویروب مشرکین دخی مسلمینه یوز رأس اسراء مسلمین ویرمك اوزره واقع اولان مصالحه‌لرینك
صورت وثیقه‌سین کتب وتصویر ایلدی وبرظهورینه بناء تحریرینی ترك وتأخیر ایلدیك لکن صورت مفروضه‌ده
ایادی مشرکینده بولنان اسراء مسلمین یوز رأسه بالغ اولمدیغی بدیدار اولسه کرکدرکه مسلمین نقض صلحه
ابتدار ایتمیوب همان یدلرنده بولنان اسرانك قلیل وکثیر عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشرکینله اتمام صلحه
بذل اقتدار ایده‌لرکه شرطلری یوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشیدی پس حکم کل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شایعدر حتی یدلرنده مسلمیندن اسیر واحددن غیری ناموجود ایسه دخی مفاداتندن اعراض ایلمك حق مسلمینده
مستحب ومحمود کوریلمز بناء علیه مشرکین اسراء مسلمیندن کزیده‌لرینی اخفا وعلیل واختیارلرینی اظهار
وابدا ایلسه‌لر مفاداتلرندن امتناع ایلمك حق مسلمینده قطعا سزا کوریلمزکه مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ایچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی کزیده‌لرك حرمتلری ایله علی سوا بلکه بونلر احترامه الیق واحرادر مکر مسلمین
بونلرده مفاداتدن اظهار نکوللرنده مشرکینك کتم ایتدکلری اسراء مسلمینی اظهارلرینی مأمول ایده‌لر اول حینده
نظر مسلمین بوانمغله امتناعلری مشروع ومعقول کوریلور لکن ینه مشرکین کتم ایتدکلری اسرایی اظهار
ایتمزلرسه کرکدرکه امام اظهار ایلدکلری ضعفاده مفاداتی اختیار ایلیه مکرکه بواختیاری توهین امر
مسلمینه بادی ومسلمین اوزره جرأت مشرکینه مؤدی اوله اول حینده مسلمیندن دفع مذلت ایچون مفادات
ضعفایه تصدی ایلمز کورمزمیسنکه مشرکین براسیر مسلمی انجق یوز اسیر مشرکله مفادات ایده‌رز دیو اصرار
ایلسه‌لر امام ایچون امتناع مفادات جائز وسزاواردر اکرچه مسلم واحد یوز مشرکدن افضل ایدوکی آشکاردر
لکن امتناعی انجق دفع توهین دین ایچون ایدوکی بدیداردر پس مانحن فیه‌ده دخی بویله‌در واکر اهل حصنك
رسوللری کلوب حصنی مسلمینه تسلیم اوزره نفسلری ایچون اهل واموالری اوزره استیمان ایدوب مسلمین دخی

اول وجه اوزره اعطاء امان ايتمكله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ايچون اهل ومالدن هيچ نسنه اولمديغى
نمايان اولسه امانله انجق اول رسوللر كامران قيلنور زيرا اعطاء امان انجق موجوده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلرى حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومالرى حقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غير متحققدر لكن بعد الدخول حصنده بولنان جميع اموال بزمدر ديو دعوى ومدعالرى
اوزره يمين ايلسه لر قول آنلرك قوللرى ايدوكى مستبيندر كه وجه آخر ايله ممكن الوقوف اولماديغى قريبا تبيين
ايلديك واكر اهل حصن ذرارى لرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه بز باب مذكورده لفظ ذريت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنين واولاد بنات اولبابده متساوى اولدقلرين بيان ايلديك كورمزميسنكه الله تعالى
حضرت عيسى عليه السلام حقنده دخى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم الاية نظم كريمنده
ذريت آدم عليه السلامدندر ديو تعبير ايلدى حال آنكه انجق اولاد بناتندندر مترجم فقير ديركه آيت مذكورهنك
ذيلنده ومن ذرية ابراهيم واسرائيل قول شريفنده دخى حكم مذكور اوزره دليل آخر واردر كذلك اوائل كتابده
باب مذكورده يحيى بن يعمر رحمه الله تعالى نك حجاج لجاجله واقع اولان حكايه سنده دخى دليل آخر واردر انتهى
واكر اهل حصن نسالرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه لفظ نسا انجق ازواجدن عبارت ايدوكى نماياندركه للذين
يؤلون من نسائهم كذلك يظاهرون من نسائهم آيت جليله لرنده نسا ايله مراد انجق ازواج ايدوكى بيكماندر
واكر نسللرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه لفظ نسل معناده لفظ ذريتله سياندر واكر اولادلرى اوزره اخذ امان
ايتمشلر ايسه لفظ اولاد قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قيلنمق عياندركه
لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقيقت واولاد اولادده مجاز در وارادۀ حقيقت ممكن ايكن ارادۀ مجاز عدم الجوازدر
اما بعض اهل حصنك اولاد صلبى ناموجود ايسه آنك حقنده اولاد بنينى مقصود قيلنور كه اولاد بنين دخى
بطريق المجاز اولاددن معدود وحقيقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ايله عمل واجب ايدوكى مشهور ومشهوددر
اما اولاد بنات انسانك اولادى اولمامغله حكم امان انلرده اثبات اولنماز لكن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالى دن
اشبو روايتدن بشقه حكم امانده دخوللرى بابنده روايت خصاف اوزره قول آخر دخى واردركه بيانى باب مذكورده
امرار اولنمشدر واكر بنيلرى اوزره اخذ امان ايتمشلر ايسه لفظ بنين قول محمد رحمه الله تعالى اوزره بناتله مختلطين
اولان بنينه دخى تناوله جسباندر وامام مشار اليه بوموضعده ديركه قياس قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره
لفظ بنين انجق ذكوره شامل وذكور ايله مختلطه اولان بناتنه حكم امان غير متناولدر وشارح الكتاب يمن الله تعالى
كتابه يوم الحساب ديركه قياس قول ابى حنيفه دن مرادى بنى فلان ايچون وصيتده واقع اولان قول ابى حنيفه اوزره
قياسدر لكن بز باب مذكورده بيان ايلديك كه مسئلۀ امانده قول ابى حنيفه دخى قول محمد كبى اختيار استحساندر
زيرا بناء امان توسع اوزره واقعدر وهم امانده اناثى ادخال قيلمق حق ذكوره موجب نقصان اولمديغى ظاهر
وساطعدر لكن مسئلۀ وصيت بشقه در ولفظ ولد ده بنين وبنات مختلط وغير مختلط البته داخلدركه اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جميع افراده شاملدر واكر مسلمين دار موادعه اولميان ارض حربه داخل اولوب كنا يسلرندن
بركنيسه يه واصل اولسه لر اول كنيسه يى تخريب وتحريق ايله افنا بلكه ايچنده حاجتلرين قضا ومسلمين كندو
منكوحه لرينه وجاريه لرينه جماع ايتمك مثللو معاملاتله تحقير وازدرا قيلملرى جائز وسزا كور يلور زيرا كنيسه لرى
سائر مسكنلرى ايله برابر بلكه كنيسه لرنده اجراء شركله عصيانلرى اكثر اولمغله عند المسلمين سائر مسكنلرندن
احقردر ومؤلف كرامت نهادك بوقول اصابت نزادايله مرادى انجق معابد مشركين اولان بيع نصارى وكنائس
يهود وبيوت نيران مجوس ايله معابد مسلمين اولان مساجدك فرقلرينى ايراددركه مساجد نمازگاه مسلمين اولوب
انجق ايچنده عبادت اولنمق ايچون مبنى ومفرز اولمغله مثال كعبه مصالح عباددن خالصا لله تعالى محمى
ومحرزدر قال الله تعالى وان المساجد لله بناء عليه مساجد ده تبول وتغوطله قضاء حاجت بلكه ايچنده
امرأه وجاريه سنه مجامعت بلكه حال جنابتنده دخول ايلمك مثللو اعمال قطعا حلال كورلمز اما ذكر اولنان
معابد مشركين انجق اظهار شرك ايچون بنا قيلنمغله حكمده مساكن مشركينله همحال بلكه
مساكنلرندن زياده بدفال اولديغندن آنلرده ذكر اولنان اعمال استحلال اولنور واكر بر حربى مسلمينى ايچنده
اهل وولدى موجود قريه نك اهاليسى اولان سبى اوزره دلالت شرطيله نفسى واهل وولدى ايچون امانه
طالب اولسه حق مسلمينده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب كوريلور ومؤلف همت مآب اصل كتابده
بو موادعه نك دخى صورت وثيقه سين اكتتاب ايلدى لكن بز ظهورينه بناء ترك اطناب ايلديك بعده ديديكه

صورت مفروضه ده حربى مزبور مسلمينى ايچنده اهاليدن قليل وكثير جماعت سبى موجود اولان بر قريه يه
دلالت ايلدكده انبان مشروطله قولنه وفا ايتمش اولمغله نفس واهل وولدنده حكم امانه رعايت اولنور اما اول
قريه ده اهل وولدندن غيرى كمسنه لر غير موجود ايسه نفس واهل وولدى فئ مسلميندن معدود قيلنور زيرا حين
موادعه ده مسلمينى ايچنده هم سبى وهم اهل وولدى بولنان بر قريه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمين دخى
اول ضمانه تعليق متضمن اولمشيدى پس اويله بر قريه يه دلالتى بولنمادقده نيل امانى ممكن اولماز كذلك اول قريه ده
اهل وولدندن غيرى انجق بر ياخود ايكى كمسنه موجود اولسه ينه بالجمله فيئدن معدود قيلنورلر زيرا شرط قيلنان
اول قريه ده اهل وولدندن غيرى سبى موجود اولمقدر ولفظ سبى اسم جمع اولوب جمع متفق عليهك اقلى انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتى اولبابده حربى مسفور اشبو قريه ده
جماعت سبى وار ايدى لكن كيتمشلر ديو اعتذار ايلسه ينه هيچ برى اماندن بهره دار قيلنماز زيرا امانى ايچنده
جماعت سبى بولنان قريه اوزره دلالته تعليق اولنمشيدى شمدى بو قريه ده جماعت سبى بولنماديغى رسيدۀ
تحقيق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمين انجق دلالتى ايله اخذ سبيه قادر اولملريدر وفى الاصل قريه ده
بولنوب قبل الدلالة ذاهبين اولان سبيله بو مقصودك عدم حصولى ظاهردر لكن مسلمين حربى مذكوره
معسكره حين دخولنده بلا شرط اعطاء امان ايتمشلر اولوب صكره اول حربى سز بكا نفس واهل وولدم اوزره
امان ويريكز سزى وصف مشروح اوزره بر قريه يه دلالتم شرطيله وبن اول شرطه وفا ايتمزسم بنمله سزك
بينلر بمزده عقد امان اولماسون ديو عهد وپيمان ايلدكدن صكره مسلمينى بر قريه يه دلالت ايدوب اول قريه ده اهل
وولدندن غيرى سبيدن نام ونشان بولنماسه اگرچه اهل وولدى فئ اسلاميان قيلنور انجق نفسى كما كان حكم
امانده اسكان اولنور زيرا مسلمين امان اهل وولدينى دلالت مشروحه يه تعليق ايتمشلر اولوب اول دخى حاصل
اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولمادیلر اما امان نفسى قبل الشرط حاصل اولمش اولمغله مأمنه بالغ اولمديغجه
حكم امانى زائل اولماز وآنك بينلر بمزده عقد امان اولماسون قولى آنى مأمنه موصل اولمامغله اول قولله امان ثابتى
باطل اولماز اما مسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده امان نفسى امان اهل وولدى كبى شرط مرقومه متعلق ايدى
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسى دخى متحقق اولماز واكر بر حربى مسلمينه اكا نفسى اوزره اعطاء امان ايلمك
اوزره مسلمينى سبيدن عدد مسمى اوزره دلالتى شرط والتزام ايلسه اول حربى وفاء شرطى اتمام ايدرسه من كل
الوجوه امانله بكام قيلنوب هيچ بر اسيره دلالت اوزره قيام ايلمزسه كرك قتل وكرك استرقاقدن امان نفسنى استتمام
ايده مز اما بعض اسرا اوزره دلالت ايدوب لكن عدد مسمادن اقل اولسه شرط امانى مكمل اولمامغله فئ مسلمين
قيلنمسى بلا جدلدر ومقتضاى قياس حق مسلمينده شرط مذكور ايله اسيرا تندن اقدم قتلى مشروع اولديغى كبى
صكره دخى مشروع اولمقدر لكن مقتضاى استحسان مسلمين آنى قتلدن ممنوع اولملريدر زيرا بعض مشروطه
وفاسى دركار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امين اوله جغى آشكار ايكن بعض مشروطه وفاسى
مورث شبهه اولوب قتل دخى شبهاتله مندرئ اوله جغى بديدار اولديغندن قتلى جائز وسزاوار دكلدر نكته سى
اولدركه دلالت مرقومه ظاهرده معناى شرطى متضمن ايسه ده منفعت مسلمينه نظر ايله آنده معناى عوض دخى
مستكندر ومعناى شرطه نظر ايله قتلى ممكندركه مشروط انجق تمام شرطه مقابل ومقارندر ومعناى عوضه
نظر ايله حربى مرقوم آمندركه بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتل كبى شبهاتله مندرئ
اولان اموردده معناى عوضى ترجيحله قتلنى تحريم وتقبيح ايلديك واسترقاق كبى شبهاتله ثابت اولان اموردده معناى
شرطى ترجيحله استرقاقنى تجويز وتصحيح ايلديك بوندنصكره مؤلف بلاغت رهين جانبيندن ياخود بر جانبدن
اعطاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخى صورت وثيقه سين تحرير وترصين ايلدى لكن بز باب منعقد مده
مباحث رهنى على وجه الاستقصا ذكر وتبيين ايلديك والله تعالى اعلم

باب من نكاح اهل الحرب مالا يجوز فى دار الاسلام * يعنى اهل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلى واسع
اولميان نكاحلره متعلق باب كثير المنا فعدر اكر بر حربى حال كفرنده اختيله ازدواج ايلدكدنصكره حربى
مرقوم اختين مر قوميتله برابر قبول اسلام ايله كسب رواج ايلسه لر نظر اولنور قول ابى حنيفه وابى يوسف
رحمة الله تعالى عليهما اوزره ايكيسنى عقد واحد ايله تزوج ايلمش ايسه ايكيسينك دخى نكاحى باطل اولور
وعقدينله تزوج ايلمش ايسه نكاح اولى صحيح ونكاح ثانيه عاطل اولور وقول مذكور ابراهيم النخعى وقتاده
رحمة الله تعالى عليهمانك دخى قوللريدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره عقد واحد وعقدينله تزوجى

وار اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیر قیلنور لکن بر ذمی دار اسلامده اختینی تزوج ایدوب
بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر
وجهی اولدرکه حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معاملاته راجع اولان امورده حکم اسلامی
التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقدینله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام
اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصر اولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکلری
دخی ظاهر اولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولیوب
انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسلمدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا
تطلیق ایلیه مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین برندن تفریق
اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدر که بر ذمی بر عورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن
صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتک مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اما حربی بشقه درکه
اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز و مؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بدل
مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده
غیر ثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نک حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده
مثبت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر مثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت
اولمدقده حکم آخر مثلا حکم اول دخی مثبت اولماز لکن امام ابو حنیفه و امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما
مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقاللری اوزره بو وجهله استدلال ایلدیلرکه بعد الاسلام منعی واجب اولمغه
سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینک ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره
استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور
بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینک بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج
ایتمش ایسه یالکز ثانیه نک نکاحی باطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بویله درکه مثلا
نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق
نکاح خامسه باطل اولور کورمز میسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بو طریقله ثابت اولمشدر پس
طریق مذکور اهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترک وغیر متفاوتدر و اهل حرب حرمت جمعی التزام ایتمدکلری کبی
اهل ذمت دخی التزام ایلمزلر حتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز
بو جهتله امام ابو حنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام
الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بوندنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل
کتابده سرد اسانیدایله ذکر ایلدیکی احادیث وآثار ایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبد الله بن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدر که غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده
نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ
وزیاده سنی ترک قیل دیو اکا امر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهک زمان خلافتنده غیلان مرقوم
عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرک
تطلیق و مالکی اوغوللرک بینلرنده تقسیم می ایلدیک دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی
بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید و وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان
فیما یسترق من السمع سمع بموتک فقذفه فی نفسک ولعلک لا تمکث الا قلیلا وایم الله ان لم تراجع نساءک وترجع فی مالک
ثم مت لاورثهن من مالک ثم لآمرن بقبرک ان یرجم کما یرجم قبر ابی رغال یعنی یا غیلان بن ظن ایده رمکه شیطان
اهل سمادن استراق سمع ایله اخذ ایلدیکی اخبارده سنک مونکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامید ایده رمکه
سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسمدرکه اگر سن عورتلریکک نکاحنه مراجعت
ومالکه دخی رجوع ایتمیوب صکره فوت اولورسک البته بن عورتلریکه مالکدن میراث ویروب بعده البته والبته
قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنک قبرک دخی رجم اولنمغله نامه امر ایده رم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول
کسنه درکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه
مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبنده بویله نقل ایلدی

مطلب طلق احدی نسائه الاربع ولم یسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بین الاختین

اما

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابو رغال ثقیفدن برکسنه درکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یه طریق
مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردر تا که طائف جانبندن مکه یه قریب بر فرسخدن اقل اولوب
مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالک اولمشدر و موضع مرقومده الی هذا الیوم رجم اولنان
قبر آنک قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایده رمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده
واقع اولمشدرکه حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کورمدیلر ومحمد بن عبد الله رضی الله عنه
اورحمه الله تعالیدن مرویدر دیدیکه ابو مسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام
ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی
دیرکه بزه ثقه عبد الله بن لهیعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاک بن فیروز الدیلمی پدری
فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا بریندن مفارقتله امر ایلدیلر بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی
صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام
شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه ایکی وجهک بریله تأویل اولنمق استبشار اولنور بری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرک اصل
انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی
شمدی مقتضای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتنعدر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینک اختر احدیهما یاخود اختر منهن اربعا قول شریفلرنده اختیندن برینی یاخود مافوق الاربعدن
دوردینی اختیار ایله مراد حقیقتدارلری آنلری نکاح سابقله امساک اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب
واستبشاردرکه آنک جوازینه ابو حنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف
مصیب الکلام احد الزوجینک دار الحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی
اولدرکه دار الحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول عورت کما فی السابق
نکاحنده ابقا اولنور که مسلم ایچون من اول الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در
اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بو صورتده بینلرنده وقوع فرقت
متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضک انقضاسنه دک متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح
اولدقدنصکره بر سبب فرقت تقرر ایلمک واجبدرکه فرقتلرینه موجب اوله و قبول اسلام ایلین احد الزوجینک
اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملک نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفر اوزره اصرار
ایلین احد الزوجینک کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس
فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده
حکم ایده رزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دک متأخر قیلنور که
انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بو بابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین
دار اسلامده موجود اوله لر ایدی ایچلرندن مصر کفر اوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده
تفریق مبانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن
اولمامغله عورتک اوچ حیضی مصر اوزره اوچ کره عرضک مقامنه اقامتی متعیندر واگر مسئلهٔ مزبوره ده
قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضک انقضاسندن اقدم دار اسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز
جواب مسئله یه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله
انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دار الحربده بولنان
اهل حرب اهل دار اسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی او من کان میتا فاحییناه الآیة
یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا
قیلدیغمز کسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کسنه کبی میدر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود
حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابو جهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت
شریفه ایله اهل حرب دار الحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت بمعنی اهل الحرب ولفظ
احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندیمزده بولنان

تفاسیرده معنای مذکوره ظفریاب اولمدیغمزدن بشقه آیت مذکوره مکیه اولوب نزولی هنوز دار اسلام ودار الحربك امتیازلرندن اقدم واقع اولمغله معنای مرقومه حملی بعید الاحتمال وعلی الاطلاق کافر بالنظر الی المسلم حکم مبتده دردیمك دلالت مطلوبه وفی اولمدیغی بلا جد الدر انتهی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك کریمهٔ مکرمه‌لری حضرت زینب رضی الله عنها دار الحرب ایکن مکه‌دن دار اسلام اولان مدینه‌یه هجرت ایدوب بعد زمان زوج قدیمی اولان ابو العاصی رضی الله عنه دخی شرف اسلامله مشرف اولوب اول دخی مدینه‌یه مهاجرت ایتدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب رضی الله عنهایی اکا زوجیت اوزره رد وتسلیمه مباشرت بیورمشلر ایدی لکن رد وتسلیملرنده خلاف حاصل اولوب عمرو بن شعیب والدندن ووالدی دخی جدندن نکاح جدید ایله ردینی روایت ایدوب امام عامر الشعبی رحمه الله تعالی دخی نکاح سابق ایله ردینی روایت ایلدی پس رد مذکور نکاح جدید ایله واقع اولمش ایسه بزم ایچون یعنی اهل عراق ایچون برهان قاطعدر اما نکاح سابق ایله واقع اولمش ایسه آنك دخی باب تأویلی واسعدر واول بابده امام زهری رحمه الله تعالی رد مذکور قبل نزول الفرائض واقع اولمشیدی دیو تأویل واما قتاده رحمه الله تعالی قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشیدی دیو تعلیل وامام شعبی رحمه الله تعالی قبل نزول ولا تمسکوا بعصم الکوافر واقع اولمشیدی دیو تفصیل ایلدی پس اقوال مذکوره‌ده بیان واردر که حکم مذکور نزول آیات مذکوره ایله منسوخ اولوب حقیقة وحکما تباین دارین بعدنصکره بین الزوجین عصمت نکاحلری مرتفع اوله جغی نمایاندر اگرچه امام زهری رحمه الله تعالی دیمشدر که یوم فتح مکه‌ده قریشدن بعض نسوان قبول اسلام ایدوب زوجلری شرك اوزره قرار ایتمشلر ایدی بعده زوجلری دخی قبول اسلامله عودت ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نکاح سابقلری ایله زوجلرنده ابقا بیوردیلر زیرا عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنه رامن باه عورتی ام حکیم رضی الله عنها وحکیم بن حزام رضی الله عنهك عورتی حقلرنده حکم مذکور روایت اولنمشدر لکن بو قولك وجهی اولدر که نسوان مزبوره‌نك زوجلری انجق حدود مکه‌دن اولوب فتح مکه ایله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ایتمشلر ایدی اول وجهله بینلرنده تباین دارین واقع اولمامشیدی وکرچه ابو سفیان دخی مر الظهران نام موضعده حکم دار الاسلامده اولان معسکر رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچنده قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی هند هنوز مکه‌ده شرك اوزره ایدی بعد الفتح اول دخی قبول اسلام ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دخی نکاح سابقلری اوزره ابو سفیانه رد ایلدیلر دیو روایت اولنمشدی لکن آنك دخی وجهی اولدر که ابو سفیان موضع مرقومده خوف سیفله اظهار اسلام ایلمشیدی اما هنوز دینی قدیمندن بالکلیه خروج ایتمکله اسلامی قوت بولمامشیدی وقلبندن سلامتی انجق رسول الله صلی الله علیه وسلم عم اکرملری حضرت عباس رضی الله عنهك شفاعتیله آنی جار امین قبلدقلرندن ایدی کورمزمیسنکه وقت مرقومده بعد اظهار الاسلام عساکر مسلمینی فوج فوج کوردکده حضرت عباس رضی الله عنه خطابله ان ابن اخیك صبح فی ملك عظیم یعنی یا عباس قرنداشك اوغلی ملك عظیم صاحبی برپادشاه اولمش دیدکده حضرت عباس رضی الله عنه لیس هذا بملك وانما هو نبوة یعنی یا ابا سفیان بو شوکت وشان اثر ملك دکلدر انجق اثر نبوتدر دیدی اول حینده ابو سفیان اوذاك یعنی یاخود نبوتدر دیدی ومعلومدر که کلام مذکور معتبر الاسلام اولان کسنه‌دن محتمل الصدور دکلدر وابو سفیان هنگام مزبورده حسن الاسلام اولمدیغنده علماء اعلام اجماع ایدوب انجق اسلامی تقفی وتقده کسب قوت ایلدیکنده بعض نزاع ایتمشلردر بوندنصکره مؤلف اصابت نهاد عبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قلنان حدیث جلیلی شو وجه اوزره ذکر وایراد قیلدیکه امیه بنت بشر رضی الله عنها قبول اسلامدنصکره جانب رسالتپناهی یه فرار ایلدکده زوجی ارض کفرده هنوز کفر اوزره برقرار ایدی صکره عدتی منقضیه اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سهل بن حنیف رضی الله عنه‌یه تزویج ایلدیلر صکره زوج اولی دخی قبول اسلام ایله کلمشیکن آنی اکا رد ایلمدیلر بو حدیث جلیلده دخی فرقت زوجین تباین دارینله وقوعنه دلیل واردر وامام محمد رحمه الله تعالی قبول اسلامله دار الحربدن خروج ایلین مهاجره اوزره ایجاب عدتده بو حدیث ایله استدلال ایدر اما امام ابو حنیفه رضی الله عنه مهاجره اوزره ایجاب عدت ایتموب مهاجره‌یی حکم عدتده شول دار الحربده سبی اولنان جاریه منزلنه انزال ایدر که بو ایکی صورتده دخی وقوع فرقتلری حکما تباین دارینله استحصال اولنور وحدیثله استدلاله شو تقریبله مانع اولور که امیهٔ مرقومه‌نك اگرچه قبل النکاح انقضاء عدتی مجزومدر لکن اعتدادی امر رسول الله علیه السلام ایله واقع

اولدیغی غیر معلومدر وسعید بن جبیر رحمه الله تعالی بدن مرویدر دیدیکه اذا لحقت المرأة بارض الحرب فلا تعتد بها فی نسائك یعنی برعورت ارض حربه التحاق ایلدکده سن آنی نساء منکوحه‌لرکدن عد والحاق قیلمه بز دخی بو قولی اخذ ایدوب علی وجه الایضاح دیرز که برعورت مسلمه ایکن ارتداد ایله یاخود ذمیه ایکن نقض عهد ایله حربیه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقیقة وحکما تباین دارین تحقق ایتمکله زوجندن بائنه ومطلقه اولور لکن بو عورت اوزره عدت بالاجماع غیر واجبه‌در که عدت حکم اسلامدندر وحربیه حکم اسلامله غیر مخاطبه‌در اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره حکم مهاجره بشقه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله عنه حکم عدتده ایکیسی برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجی غیر ممکندر لکن حکم مذکور وجوب عدتدن اولمیوب بلکه بطننده ولد ثابت النسب متمکن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده قیلندیغی متبین اولدیغندندر حتی امام حسن رحمه الله تعالی ابی حنیفه رضی الله عنه‌دن روایت ایلدیکه مهاجرهٔ حامل تزوج ایدرسه جائز کوریلور انجق قبل وضع الحمل زوجی اکا قربان ایده‌مز تاکه ماء نفسی ایله زرع غیری سقی ایتمش اولمیه اول بابده مهاجره شول مسبیه منزلنده‌در که مولاسی آنی حامل ایکن آخره تزویج ایلیه بوندنصکره مؤلف عمیق المرام اناله الله تعالی فی دار الثواب کل مارام دیدیکه برحربی دار الحربده برعورتله اول عورتك قزینی عقد واحد یاخود عقدینله متزوج اولوب بعده هیچ برینه مس ایتمدین جمله‌سی قبول اسلامله مبتهج اولسه‌لر عند ابی حنیفة رضی الله عنه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل وعقدینله تزوج ایتمش ایسه انجق نکاح ثانیه عاطل اولور زیرا نکاح مزبور منزلهٔ نکاح الاختینه نازل وبونده دخی وجوب منع واعراض انجق معنای جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالی نکاح بنت علی کلا التقدیرین صحیح ونکاح ام فاسددر زیرا عندنده جمع النکاحین قبل الاسلام حق اختینده سبب حرمت اولمق ثابت اولمدیغی کبی ام وبنت حقلرنده دخی مثبت اولمامغله نکاح بنت کرك متقدم وکرك متأخر حکم صحتی مستثبت اولور وبنت اوزره واقع اولان مجرد عقد صحیح حرمت امی مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحیحدن حرمت بنت لازم اولمامغله علی کلا التقدیرین نکاح بنت صحیح ونکاح ام باطل اولمق امر محتمدر نکته‌سی اولدر که حرمت مصاهره حرمت رضاع وحرمت نسبك نظیریدر وحرمتین مزبورتین عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولدیغی کبی دار الحربده دخی ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخی آنلر کبیدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده ام وبنتدن هر برینه داخل اولمش ایسه علی کلا التقدیرین بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که آنلردن هر برینه دخولی بسبب المصاهره اخرابی علی التأبید محرم ونکاحی مبطلدر واکر انجق برینه داخل اولمش ایسه علی قول محمد رحمه الله تعالی نظر اولنور اکر مدخول بها انجق ام اولوب دخولی دخی بعد تزوج البنت واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن بطلان نکاحلرینه موجب اولور که بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وامه دخولی دخی حرمت بنتی مستوجبدر لکن امه دخولی قبل تزوج البنت واقع اولمش ایسه نکاح ام صحیح اولور که امه دخولی حرمت بنتی موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدی فاسد ایکن حرمت امی موجب اولمیه جغی امر صریحدر واکر مدخول بها انجق بنت ایسه نکاح بنت صحیح اولور که حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولمیه جغی محتاج توضیح دکلدر وعلی قول ابی حنیفة وابی یوسف رحمه الله تعالی علیهما اینه نظر اولنور اکر ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری اگرچه عن اصل باطلدر اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسنی ام اولسون بنت اولسون نکاحی جائز ونکاح اخری فاسد وعاطلدر که بو ایکیدن هر برینه دخولی اخرابی محرم ونکاحی مبطلدر واکر عقدینله تزوج ایتمش ایسه بینه نظر اولنور اکر اولا تزوج ایلدیکی بنت اولوب دخولی دخی اکا واقع اولمش ایسه نکاح بنت صحیح ونکاح ام لاجل المصاهرة باطل صریحدر واکر اولا بنتی تزوج ایتمشیکن دخولی امه واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که بنت اوزره واقع اولان عقد صحیحی حرمت امه موصل وامه دخولی دخی حرمت بنتی محصل اولور واکر اولا تزوج ایلدیکی ام اولوب دخولی دخی اکا واقع اولمش ایسه نکاحی کما کان صحیحدر اما اولا تزوج ایلدیکی ام ایکن دخولی بنته واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحی باطل صریح اولور زیرا بنت اوزره عقدی معنای جمعی متضمن اولمغله صحیح اولمیوب بنته دخولی دخی نکاح امی مبطل اوله جغی محتاج تصریح دکلدر بو صورتده بعد الاسلام بنتی تزوجی جائز وامی تزوجی غیر ممکندر که دخول بنت نکاح امی محرم ایدوکی متعین وحق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولمیه جغی متبیندر بنه مؤلف دقیق الکلام اسکنه الله تعالی

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دار الحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه یی معا تزوج ایدوب صکره
جمیعا قبول اسلام ایلسه لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حرمتی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعد الاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحك استدامتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری
مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بو فصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر
وتفصیل ایلمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعد الاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه
عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین کبی بونده دخی بعد الاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه وبین الحور العین باحسن التألیف
دیرکه برحربی دار الحربده عقد واحد یاخود عقدیله دورت عورتله ازدواج ایتدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکیسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدر که حق عبیدده
ایکیدن زیاده سی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی لجاجدر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمه الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله سینك نکاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحد ایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدرکه اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدرکه عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اوله لر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله سی مابینده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظر ایله نکاحی انجق دورت اوزره زیادهده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فساد نکاح انجق حکم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام
اربعه صحت اوزره قائم اولمشیدی وبعد السبی ایکیدن زیادهده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جملهسندن تفریقی لازم اولور واگر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه یی تزوج
ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعد زمان اول حربی زوجتینی ایله قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده
قبل الاسلام رضاعله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متساویة الاقدام اولمغله
آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالةً وتبعا اسلاملرندن صکره واقع
اولورسه بالاجماع ایکیسینك بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی نك عقد واحد ایله نکاح اختینده بعد الاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلنور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه مسئلهٔ مزبورهده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکسان وبر مسلم رضیعتینی
تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه
مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما منازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقهدر کذلك
زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایلسه بو دخی
ذکر اولنان اجماع اوزرهدر واگر برحربی بررضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولورکه قبل الاسلام رضاعله ام وبنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده
ایکیسنی بردن بعد الارضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت
ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واگر ارضاعی بعد الاسلام واقع اولمش اولسه بنه بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل
وبعد الاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلك یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره یی
ارضاع ایلسه بنه فساد نکاحلری اجماع اوزرهدرکه ام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی
بلا نزاعدر واگر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نکاحی ابطال وبنتك نکاحی ابقا وایقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعله مخاطب اولان زوجی

حربی

قال قاضی خان رحمه الله ان نکح الحرة والامة جملة صح نکاح الحرة وابطل نکاح الامة انتهی *

معلوم اوله که زوج مسلم اولدقده نصکره بو بابده فی الاصل اهل نکاحدن اولوب اولمامقده فرق بوقدر وزوجه اهل نکاحدن اولسه یعنی صورتك حکمی دخی قریبا سبقت ایلدی بناء علیه بو مسئلهده اهل نکاحدن اولملری شرط قیلندی *

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیرهنك کندو اسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر گوریلور
واگر مسئلهٔ مزبورهده قبول اسلام ایلین انجق صغیرهنك باباسی اولوب صکره کبیره صغیره یی ارضاع ایلسه
بو صورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلری اجماع اوزرهدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری
ظاهردرکه بو مسئلهنك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیرهنك دخی بنت اوزره عقد ایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشار الیه
بو صورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بررضیعه یی تزوج
وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره
دخی اول کمسنه اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنهنك عقد صحیح ایله نکاحنده ایدی والحالة
هذه بنت کبیره اولدی وبنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واگر اهل حربدن زوج وزوجه
دار اسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه سی دخی کتابیه بولنوب دار الحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمتده ادخال اولنوب زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نکاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور کذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده بنه حکم مذکور درکاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل داریمزدن
ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومهده اول عورت آنك عورتی ایدوکنی انکار ایله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحه شهادتنده شهادت اهل
حربه اصغا اولنمازکه عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع
ورواگوریلمز لکن انکار نکاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولابده زوجی مستأمنیدن اقامت
بینه قبلنسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماززیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دار الحربده
واقع اولان عقد ایله انعقاد نکاحی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دار الحربده جاری اولان حقوق
معاملهده قضا ایله فصل مدعی ایدهمز واگر مسئلهٔ مزبورهده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه
دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاحلرین ابقا وتحقیق
ونکول ایدرسه مابینلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناءً تفریق ایلمك ممکندر وبعد التفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعد اسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامقله عورت ایچون
حکم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اولهجغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضهده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز زیرا بو تقدیر
اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اولهجغی متقرر اولور واگر مسئلهٔ مفروضهده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبو بابده زوج ایچون رجوع دار الحرب ممکندرکه زوج حکم اقامتده زوجهسنه تابع اولمیهجغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس جمعه الله تعالی فی دار الانس
مع خیر انیس دیرکه مسئلهٔ مزبورهده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دار الحربه ذاهب اولسه
بو تقدیر اوزره حقیقةً وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولا ملة للمرتد وقد قررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلا طلاق فرقت مجردهدرکه زوج مذکور دار الحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره یی
تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبز بو مبحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضهده مرتده
دائر کلام اولمامقله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بو مقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود بنه قطعا وافیه اولمدیغندن کمال تعقید اوزره جاریهدر انتهی

بوندن صکره مؤلف جلالت اصیل ذکری سبقت ایلین مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیرکه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ایلدکده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه اول عورت اوزره طلاقی واقع اولمیوب صکره قبول اسلامله کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوچ طلاقله مالك اولور اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهردرکه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر سابقدن متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدرکه حربی ومسلم بینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن زوج حربینك وقوع طلاقی ایله حکمیز حربی و مسلم بینلرنده اثبات معنای عصمتی مستلزمدر بناء علیه امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه دیمشدرکه زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صکره قبول اسلام ایدوب صکره تطلیق ایتمش اولسه طلاقی واقع اولور زیرا عورت عدتنده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری دارالحربده بولنسه دخی عصمتنه حکمیز جائز و واسع کوریلور وامام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه بو بابده دارالحربه لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجره یی اکا قیاس ایلمشدرکه مرتد مرقوم دارالحربده حالرد تنده عورتی تطلیق ایلسه عورت عدتنده ایکن ینه اوزرینه طلاقی واقع اولمیوب قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایدوب یاخود دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه عورت عدتنده اولوب زوج دخی مسلم اولمغله وقوع طلاقی ظاهر وساطع اولور حتی زوج مهاجره امانله دار اسلامه دخول بعده تطلیق ایتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع طلاقی مقرردرکه زوج مزبور هنوز حربی اولمغله صورت ظاهرهده دار اسلامده بولنمسیله دارالحربده بولنمسی برابردر کورمزمیسنکه برعورت حره برعبدك تحت نکاحنده ایکن بعدالدخول اول عورت زوجنی اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سینك عبدی ایکن زوجه سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولمازکه مملوك ومالکه سی بینلرنده بسبب النکاح حکم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنی اعتاق یاخود بیع ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولورکه عدتنده اولدیغندن بشقه حکم مالکیتی منقطع اولمشدر واکر مهاجرهٔ مزبوره حامل بولنسه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه دخی مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلور زیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولمیوب زوج آخره تزوجی جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولندیغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد موقعنده واقع اولمش اولور وذکر اولنان ام ولدك مولاسی ایچون ام ولدك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلوب انجق ام ولد وضع حمل ایدنجیه دك قزقرنداشنی وطئی واسع کوریلمزتاکه ماء نطفه سنی رحم اختنده جامع اولمیه پس مهاجره دخی بویله در واهل حربدن سبی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتك دخی حکمی بویله در واکر برحربی قبول اسلامله داریمزه خروج ایدوب زوجه سنی دارالحربده ترك ایلسه اکرچه تباین دارینله بینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجه سی حامل ایسه زوج آخره تزوجی واسع کوریلمزاکرچه زوجه سی اوزره عدت غیر واجبدر لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنی موجبدر انجق ولد مزبورك نسبی زوجنه لازم قیلنمازمکر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیرا اینوتتی عند تباین الدارین بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحکم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واکر برعورت دارالحربده قبول اسلام ایدوب اوچ حیض دخی منقضی اولمغله زوجی ایله بینلرنده فرقت حاصل اولسه بوفرقتله دار اسلامه خروجی ایله حاصل اولان فرقت حکم عدتنده متماثلدرکه ایکی صورتنده دخی فرقت اول عورت کرك دارالحربده وکرك دار اسلامده حرهٔ مسلمه وحکم اسلامله مخاطبه ایکن متحصل اولمشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی له الاجر والافضال دیرکه برحربیه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجی دخی امانله معادار اسلامه خارج اولسه لر بوصورتده سلطان مسلمین زوجنه عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه دك وعرض اسلام ایتمزسه عورت اوچ حیض اتمام ایدنجیه دك آنك عورتی اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا زوج مزبور من وجه ذمی کبیدرکه سلطانك تحت ولایتنده بولنمغله سلطان اکا عرض اسلامه قادردر وفی الحقیقه حربیدرکه رجوع دارالحربه مقتدردر پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوچ حیضك تمامنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایده رز وذمی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایده رز وعلی کلا التقدیرین عورت اوزره بعد الفرقة اوچ حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاقی دخی واقع اولور

زیرادار اسلامده عورتله برابر بولندیغندن من وجه ذمی کبیدر دیوقریبا بیان ایلدیك کورمزمیسنکه سلطان بینلرین تفریق ایتمیوب انجق زوج اول عورتی اولاخلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یاخود قبل الخلع ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله درکه بوفرقت طلاقله فرقتدر اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت یالکز چیقوب بعد زمان زوجی دخی امانله چیقمق بشقه درکه آنده اوزرینه طلاقی واقع اولماز زیرا عورتدنصکره زوجی دارالحربده قالمغله بینلرنده حکم عصمت منقطع واوزرینه طلاقی غیر واقع اولمشدر تاکه کلوب اهل داریمزدن اولمدقجه اوزرینه طلاقی واقع اولماز ومانحن فیهده حین فرقتده زوجی آنکله دار اسلامده حاضر بولنمغله طلاقی واقع اولمامق حالتلری آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء علیه بزدخی عورت عدت ایچنده بولندقجه طلاقی واقع اولور دیوحکم ایلدیك والله اعلم

باب تزویج الاسیر والمستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یاخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حکم ازدواجنده مسائل شدیدة الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجه الله تعالی بالخیرات الحسان دیرکه مسلم دار الحربده اهل حربدن کرك حره وکرك امه یی کتابیه دخی اولسه تزوج ایلمك مکروه کوریلور وحضرت علی رضی الله عنه دن بووجه اوزره منقولدر وجهی اولدرکه تزوجی کاهیجه دار الحربده بقاء نسبنی موجب اولدیغندن بشقه کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایتمکی مستوجب اولورکه زوجه سی حامل ایکن سبی اولنسه آنك اوزرینه بطننده بولنان ولدی رقیق اولمق مترتب اولور وکاه اولورکه اولادی کفار ایله تجمع وتوافق ایدرك اخلاقلریله تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یاخود محلنده یاخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح مزبورك صحتی شاهدلری مسلمیندن اولمق اوزره موقوفه در وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین وکفاردن اولمق برابردرکه بومخالفتلری کتب فقهیه ده مسئلهٔ نکاح ذمیه ده مذکوره ومعروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایدرسه حقنده نکاح مرقوم جائزدرکه زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه انجق نکاحله فائز اولور نظیری اولدرکه برمسلم دار اسلامده برمسلمك یاخود ذمینك امهٔ مملوکه سنی تزوج ایلدکده مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایلیه مانحن فیه دخی بویله در واکر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه یی اشترا قیلمش اولسه لر مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلمك جائز وسزا کوریلورکه آنلردن هر بری اهل داریمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اکا مالك اولمیه جقلری هویدادر پس مسلم ایچون بونلردن هر برینی کندو رضاسیله داریمزده تزوج صحیح اولدیغی کبی دارالحربده دخی تصحیح اولنور اما اهل حربك اسر واشترا ایلدکلری برامهٔ مسلمه یاخود ذمیه اولسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلمك مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احرازایله اول امه یه مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر ینه مملوکه لری قیلنور بوجهتله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربك عبدی قیلنمغه باعث اولور ودارالحربده واقع اولان نکاح مرقومسله ینه دارالحربده نکاح بلاشهود بینلرنده فرق عظیم واردرکه نکاح مرقوم وجه مشروح اوزره جائز ونکاح بلاشهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیر جائزدر کذلك دارالحربده نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیر جائزدر زیرا بوصورتلرده منع نکاح انجق شرط جوازی اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذکور بحسب المعنی عین نکاحده بولنان برمعنی یاخود منکوحه سی مجوسیه یاخود وثنیه اولمق کبی محل نکاحده بولنان برمعنی ایچون منعه راجعدر و بویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفید اولمامغله نکاحی قطعا تجویز اولنماز اما نکاح سابقده منع شرعی انجق ولدینی تعریض رق ایتمك مثللو محاذیر مذکوره دن نشئت ایدوب تعریض ولد مثللو محذورلری شرط ومحل کبی نکاحه متصل اولان امورددن اولمامغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعه آنلردن اهون واولی اولان فائده سی ظاهر اولدقده اول نکاح بلاکراهة جائز کوریلور واکر اهل حرب برمدبره یامکاتبه یاام ولدی اسیر ایدوب صکره آنی دار الحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لر بوزوجی تجویز اولنماز زیرا نکاح بلا ولی جائز اولمیوب اهل حرب دخی بونلره احراز ایله مالك اولمدقلرندن بونلرك ولیلری انجق مولالریدر ومولالرینك بوبابده اذنلری متعذردر لکن مولالری دار اسلامدن آنلره مکتوب یازوب تزوجلرینه اذن ویرمش ایسه اولبابده مسلم مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بونلر هنوز ملك مولالری اوزره باقیه لردر ومولالرینك مکان بعیددن مکتوبی الکتاب ممن نأى کالخطاب ممن دنا مثلی اوزره قریب وحاضر ایکن بالمشافهة اذنی منزلنده در

بناءً علیه بونلرك مولالری امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدینه مکان خالیده ظفر بولدقده وطئی
جائزدرکه بونلر ملك مولالری اوزره باقیه لردر مکر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولالر ایچون وطئلری جائز
کوریلمزکه برعورت اوزره طهر واحده اجتماع رجلین غیرجائزدر اما حربی وطئنی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز کوریلورلکن وطئ مکاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی کبی بعد الاسر دخی جائز
اولمازز یرا عقد کتابتله ملکندن خارج کیدر کذلك مکاتبه یی اسیرایلین حربی دار الحربده آنی مولاسنه تزویج قبلسه
ینه وطئی جائز کوریلمزکه مکاتبه حقیقتده ملکی اوزره عقد کتابتله باقیه اولمغله بینلرنده حکم نکاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه درکه حربی آنلری دار الحربده مولالرینه تزویج ایلسه وطئلری جائز کوریلورکه
بوصورتده وطئلری ملك قدیم ایله درحکم نکاحله دکلدر کورمزمیسنکه قبل التزوج دخی دار الحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال کوریلمش ایدی واکر اهل حرب برمسلمك حرهٔ یاخود مملوکهٔ غیراولان منکوحه سنی اسیرایدوب
صکره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منکوحه سیله بینلرنده منعقد اولان نکاحلری هنوز باقی اولمغله اکا ظفر
بولدقده وطئی جائز کوریلور سؤال اولنورسه که قول مذکور اکرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیرصحیحدرکه
احرازایله مملوکهٔ اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دار الحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقةً وحکماً واقع اولدقده باب متقدمده بیان ایتدیکمز اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهل
دار بزدن اولمشدر واهل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حکم دار بزدن
منتقض اولمدیغی کبی اسر واحراز ایله تملکلریله دخی منتقض اولماز کذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نکاحلری منتقض اولمدیغی کبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز ایچق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی برحیضله استبرا ایتمدکجه حلال کوریلمز واکر حربی ذکر اولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال کوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حکمنده درکه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حکم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدکدنصکره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اکر حصول ولد وطئ
حربیدنصکره ایکی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واکر اکثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغله بو حرمت شول تطلیق باین ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واکر اهل حرب برمسلمك امه سنی سبی ایدوب صکره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایتمك اکا حلال کوریلمزکه اهل حرب احرازیله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدکده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بروجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه درکه
قریبا ذکر اولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزوجی حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مکروه ایسه ده ینه جائز کوریلوب اول حربینك بشقه برمسلمه یاخود کتابیه اولان جاریه سنی اکا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عند مولاه دیرکه مسلمیندن برشخص حربی دار الحربده اماء اهل حربدن
برامه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر حربی
مذکورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنورلر زیرا صغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن حربی مسفور حین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقده منعهٔ مسلمین له
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جیشله احراز نفس ایلدکده اهل حربك قبول اسلامله
دار اسلامه فرار ایلین عبد مراغملری کبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز دراما اولاد کبارلری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایکن بعد البلوغ وصف کفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمین ایچون رقیق قیلنورلر زیرا کبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمایوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا بلوغله کمال حاللرندن صکره اسلاملری
متحقق اولمامشدر وبومثللو حکم اسلامده تبعا للابوین داخل اولملر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلرکه قتللرنده معنای شبهه ملتحق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخذ ایلین مسلمینك فیئنده
ادخال اولنور بوصورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وار ایسه اول دخی آنکله معا رقیق اوله جغی بدیدار درکه

بطننده بولنان کندو اجزاسندن جزء واحد ایدوکی درکار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشکار درو هم ولد مذکور بطن امده جنین مستور ایکن احراز نفسی صورتیاب ظهور اوله مز واکر مسئلهٔ
مرقومه ده حربی مزبور اهل حربدن برحره یی تزوج ایتمش اولسه بوصورتده من کل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حکم واحده متفاوتدرکه بونده اولاد کبارلری احرار اولورلرکه تولدلری حره دن واقع اولمغله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشکاردر لکن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیق اولمایوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقلرندنصکره آنلر دخی مرتدات
سائره کبی اسلام اوزره اجبار اولنورلر وبنات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمین تزوج ایتمش
اولسه لر حربی مرقومك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عد اولنمادیغی کبی تزوج مسلم دخی بنات
مرقومه یه امان عد اولنماز زیرا مسلمین مرقومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمین
ایلدکلرنده امانلری غیرمعتبر ایکن بطریق الدلالة امانلری غیرمعتبر ایدوکی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذکورین ایچون برکسنه ایله عقد موالات ایتمك جائز کوریلمز وبرکسنه ایله عقد موالات ایتمدکلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری حربی اولمغله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
کسنه لر ایچون برفرد ایله عقد موالات ایتمك جائز کوریلمز واکر اهل حربك حربی مرقومه تزوج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری برحرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو دخی جمیع احکامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدام اولور انجق حکم واحده متفاوتدرکه بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فی اولیه جقلری
امر ثابتدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل دار بزدن اولمغله سبیله مملوکه اولمامشدر اما مسئلهٔ سابقه ده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوکه اولمشدر لکن مسئلهٔ مفروضه ده حربی مرقومه تزوج ایلدکلری
دار اسلامدن سبی ایلدکلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وکباری برابروجهله سنده حکم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جیشله احرازلری هیچ معتبر اولماز زیرا دار اسلامده مأسوره اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقاومدر بناءً علیه ذکر اولنان
مأسوره نك اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشئ اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسوره نك ذمی ایسه بعد الاخذ اولاد مرقومینك صغار وکبارنده بیع اوزره اجبار
اولنور زیرا صغارلری تبعا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وکبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حکم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندرکه عود اسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبار مزبور ذمیدن غیرمتصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیرکه دار اسلامدن مأسوره اولان امه یی وجه مشروح اوزره برمسلم تزوج ایتمیوب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمکله اولادی ظهور ایدوب نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر بوصورتده
امهٔ مرقومه حره اولورکه اوزرینه سبیل وصول برفرد ایچون غیرمأمولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایکن
حربینك مملوکه سی بعده ام ولدی اولمشدر وبعد الاستیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغله لامحاله حره
اولمشدر واولادی دخی اسلام وذمتده آنك منزلنده ایکن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتازدر واولاد مذکورین ایچون دیلدکلری کسنه لر ایله عقد موالات قیلملری جائزدرکه
بو بابده بابالری ایچون ولا وعشیرت بولنمدیغی معلوم ومتبیندر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه ذکر اولندی لکن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین کباردن ومسلمینله محاربین اولان کفاردن بولنمشلر ایسه بیان حکملرنده دیرزکه
انالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام مسلمین اولدقلرندنصکره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناءً علیه اکرچه
احرار اولورلر لکن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما انالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صکره محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناءً علیه جمله سی عبید قیلنوب فیءٔ مسلمینده تمهید قیلنورلر
بوصورتده دار اسلامده مأسوره اولان کسنه امهٔ مرقومه یی بندم یدوملکمدن اسر اولنمغله بن اکا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذکوری قطعا مسموع اولماز زیرا حربی اکا اسر ایله مالك اولمشدرکه ملکنده
قبول اسلام ایلسه ینه متملك اولور وبعد الاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر کورمزمیسنکه مولای حربیسی آنی اعتاق ایتمش اولسه البته عتقی نافذ اولور ایدی کذلك

استیلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستیلاد حره اولمغله آنده نه مالك قدیم ونه غیرك حق اخذی باقی قالماز
بنه مؤلف كرامت بناه لازال مولاه بتولاه دیركه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه یی مولای حربیسی استیلاد ایتیوب
بلكه آنی حربی آخره تزویج ایتمش اولسه بو صورتده كرك امهٔ مرقومه وكرك اولادی مأسور منهه تخصیص اولنور
زیرا اولادی بر زوجدن تولد ایتمشلردر كه اول زوجدن حكم ام ولد آنده تمهد ایتمشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قیامی آنلرك منعهٔ مسلمیله احراز نفسلرنده بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع اوله جغی
بلا كلامدر بناء علیه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفریاب اولدقده بلاشیئ و بعد القسمة قیمتلریله اخذ برله
بكام قیلنور اما امهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده كبیر اولوب باباسی دینی ایله متدین اولمش ایسه نظر اولنور
اكر امهٔ مرقومه مسلمه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور كه تبعا للام مسلم اولمشیكن كفر اوزره مبالغ اولدقده
بمنزلة المرتد ایدوكی بدیداردر واكر ذمیه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز كه دار الحربده ایكی كافردن
تولدی آشكاردر واكر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو تقدیر
اوزره حرهٔ مزبوره وحربیدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر كه اوزرلرینه برفرد ایچون سبیل
اقتدار اولماز زیرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار عزتدندر واولاد ایجق رق وحریتده انالرینه تابع
اوله جقلری بدیداردر وتفصیل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتیاب اولوركه ولد حكم نكاح وذبیحه ده
ابویندن قنقیسی من جهة الدین خیر ایسه اكا تابعدر حتی احد الابوین مسلم اولدقده ولد اكا تبعا مسلم اولدیغی
كبی احد الابوین اهل كتابدن اولدقده دخی اكا متابعدر واولاد مذكورینیدن كفر اوزره بالغین اولنلرك احكامی
انالری مسلمه وذمیه اولمق بینلرنده قریبا ذكر اولنان فرقدن اخذ واستحكام اولنور و اولاددن حكم
استرقاقده رجال ونسالرینك تفریقلری مرتدین ومرتد اتده جاری اولان حكم اوزره تحقیق اولنور والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا * یعنی دار اسلامده سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتده مسائل
واجبة الاستنبا تدر مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب دیركه بر حربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره
یا مملوكه یی یاخود ذمیهٔ حره یا مملوكه یی سبی ایدوب اول حربیدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستیلاد ایلدكدن صكره
اهل داراری قبول اسلام یاقبول ذمتله استسعاد ایلسه‌لر نظر اولنور اكر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون
فی الاصل حره ایسه بنه حریتی اوزره ابقا اولنور كه دار یمزده متأكده اولان حریت قطعا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وكباری بطریق التبعیة بالجمله احرار اولورلر لكن نسب اولادی اول مشتریدن ثابت اولوركه
مشتری آنی شبههٔ باطله ایله علی وجه الملك وطی ایتمش اولدیغندن اهل حربك تأویل باطللری حكم شرعیده
منزلهٔ صحیحه ده مثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز كه آنك وطئله
استیفا ایلدیكی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حین استیفا سنده
حربی بولنمغله اول حینده نفس حره یی استهلاك ده برشیئی غارم اولمدیغی كبی آنی وطئله استیفاء منافعنده دخی
برشیئی غارم اولماز واكر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون مملوكه اولوب فی الاصل مدبره یاخود ام ولد ایسه
البته مولاسی اوزره رد اولنوركه احرازایله ملك اهل حربدن عد اولنماز واولاد صغار وكباری بالجمله احرار اولورلر
زیرا كندو مسلمه ایسه اولادی دخی اكا تبعا مسلمین وذمیه ایسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر
وهم استیلاد مشتری قریبا ذكر اولندیغی اوزره تأویل ملكله اولدیغندن اولادی منزلهٔ ولد مغروره نازلین اولوب
ولد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لكن بو صورتده قیمت اولاددن برنسنه باباری
اوزره لازم اولماز كه وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذكر واعلام ایلدیك نكته‌سی اولدركه
مشتری مرقوم حین استیلادنده محارب بولنمق مملوكهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاك كنده وجوب ضمانه مانع
اولدیغی كبی حكم غرور اوزره ولدینی استهلاك كنده دخی مانع اولور سؤال اولنور سه كه مغرور اوزره ایجق وقت
خصومتده تقویم اولنان قیمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذكورین دخی فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمین یاخود اهل ذمت بولنمه‌لری ضمان قیمتی موجب دكلیمیدر جوابنده دیرز كه بلی بویله در لكن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب ایجق استیلاد سابقدر واستیلاد سابق بو بابده وقت حربیتده سبقت ایدوب
موجب ضمان اولمامغله صكره قبول اسلام ایلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واكر مملوكهٔ مرقومه فی الاصل
مكاتبه ایسه مكاتبه اسر ایله ملك اهل حربدن عد اولنمامغله بنه علی حالها كتابتی اوزره رد اولنور واولادی

بحكم الغرور احرار قیلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره كرك عقردن وكرك قیمت اولاددن برنسنه الزامله اضرار
اولنماز وقیمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردركه مشتری مرقوم مكاتبهٔ مزبوره نك
قیمت اولادینی غارم اولسه اول غرامتی مولای قدیمنه ویرمیوب بلكه مكاتبه یه ویرمك لازم اولور ومكاتبهٔ مرقومه
نفسی واولادی ایچون تحصیل حریته ساعیه اولوب ما نحن فیهده دخی اولادی احرار قیلنمغله بعض مقاصدینك
حصولی آشكار اولدقدن صكره اخذ قیمتلری جائز وسزاوار اولماز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مملوكهٔ مرقومه امهٔ قنه
ایسه اول دخی استیلاد ایلین مشترینك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر كه اهل حرب احرازایله ومشتری
دخی شرا ایله اكا مالك اولمغله بعد صحة الاستیلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ایلمشدر واكر امهٔ
مرقومه یی اشترا واستیلاد ایلین بر ذمی ایسه جواب مسئله بنه ذكر اولنان تفصیل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ایسه كركدر كه سعایتله عتق تحصیل اولنه زیرا امهٔ مسلمه ذمینك یدو ملكنده ترك اولنمیوب بو بابده دخی بعد الاستیلاد
ملكندن بیعله اخراجی متعذر اولمغله قیمتنده استسعا برله وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدین وناقض
عهد اولان اهل ذمت كندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذكر اولنان جمیع احكامده مناب اهل حربه نائب
قیلنورلر كذلك مسلمیندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ایلدكلرنده آنلر دخی جمیع احكام مذكوره ده حكم اهل حربده
داخللردر كه صاحب منعه اولان اهل بغیك تأویل فاسدلری احكام مزبوره ده منزلهٔ صحیحه ده نازلدر و بو بابده
اصل اصیل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیلدر دیمشدر كه بعد رسول الله صلی الله
علیه وسلم هنوز اصحاب كرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عالم احیاده كثرت اوزره موجودین ومجتمعین ایكن
بعض اسباب بواعث ایله بین المسلمین فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بوسیاق اوزره
اجماع واتفاق ایلدیلركه تأویل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولمیه انجق اخذ اولنان نسنه‌لر
بعد سكون الحرب بعینه موجود ایسه اصحابنه رد اولنه بناء علیه بز دخی بو بابده دیرز كه اهل بغی اهل عدلك
امهٔ مملوكه‌لرین سبی ایتمش اولسه‌لر اهل بغی تائب اولدقده اول امه‌یی مولاسنه رد ایتملری واجبدر اما ذكر اولنان
مسئلهٔ اهل حربدن بشقه‌در كه اهل بغی امهٔ مسبیه یه مالك اولمامغله استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اولمدیغی
ظاهردر اما اهل حرب احرازایله مالك اولورلر ایله بعد التملك استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اوله جغی باهردر
واكر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ وسبا ایلین اصوص مسلمیندن بر قوم غیر متأولین ایسه‌لر بو صورتده واطیئ انجق زانی
ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زیرا منعه‌دن مجرد اولان تأویله حكم شرعی مترتب
اولمدیغی كبی تأویلدن مجرد اولان منعه یه دخی حكم شرعی مثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
یعنی ولد انجق صاحب الفراشكدر وزانی ایچون انجق حجر واردر یعنی ثبوت نسبدن بی بهره در یاخود زانی ایچون
انجق حجر ایله رجم واردر حدیث شریفنك ظاهری قول مذكور اوزره دلیل باهردر و بو صورتده حاصل اولان ولد رق
وحریتدن اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوكه اولدقده فی الاصل هر كیمك مملوكه‌سی ایسه ولد دخی آنك ملكنه راجع قیلنور
اما مسائل سابقه بجمیعها بشقه‌در وفرق میانلری وقت استهلاكده نمایان اولور مؤلف صاحب تدقیق بینلرینی فصل
وتفریقده دیركه كورمزمیسنكه اصوص مزبورین اموال ناسی استهلاك كله ضامنین اولورلر اما طوائف سابقه بشقه‌در
ومؤلف شروح الفواد هنوز داخلنده بولندیغمز بابدن صكره باب آخر دخی ذكر وایراد ایتمشیدی لكن بر آنده بولنان
مسائلی مقدما املا قیلدیغمز شرح الزیاداتده استقصا واستكمال ایلدیكمزدن بو شرحمزده اولبابی بالكلیه
ترك واهمال ومابعدینی شرح واكماله اشتغال ایلدیك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * یعنی دار الحربده اجراء حدود شرعیه واجب وغیر واجب اولدیغن تفریق وتحدیدده
مسائل مهمة التعدیددر مؤلف مبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دیركه بز بو وطده شو وجه اوزره
بیان ایلدیك كه بر مسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن بر سببی اتیان ایلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولمامغله اول بابده عقابه شایان كورلمز زیرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت
معدوم‌در كه حین مباشرتنده تحت ولایت امامده بولنمادیغی معلومدر واكر سبب مذكوری دار الحربده
بولنان معسكر مسلمینده ارتكاب ایلسه امیر سریه ایچون آنك اوزرینه اقامت حدود ایلمك صحیح وصواب كورلمز كه
امیر سریه یه انجق تدبیر حرب تفویض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمدیغی بی ارتیابدر مكر كه خلیفه بنفسه
یاخود امراسندن امیر عراق كبی بر امیر كبیر غزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ایتدكلری كبی

دارالحربده معسكرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزاکور یلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمدیغنه شول ارمأ نورایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنان عامللر یته شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احدا حتی یخرج
الی الدرب قافلا لئلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرک امیر جیش وکرک امیر سریه برکسنه یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه دک تا که اول کسنه یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریک ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلمیه کذلک منقولدر که ابو الدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینک کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر
وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیة بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه دن
منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلر که اذا هرب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق
الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافر منه واذا قتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا لم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملک حد واجبی آنک اوزرینه اقامت اولنور
اما ارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنک اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینک حد واجبی اقامت اولنماز و بو حدیث جلیل علمامزک رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سببده ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر وبزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیک که
حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حد قذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدقجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بو بابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادر که مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجیدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدر که مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمک امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر دار اسلامده تحت ولایت امامده
بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنله مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدر که مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلک مستأمن مستأمن آخرک برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمنده
شبهه اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قاتلی کاشامن کان قتلله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرز که بو یله دکلدر بلکه شبهه مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرک حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرک حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفردخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربک نسا وصبیانلرین قتل ایدنلردیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که
قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه ده دخی قائمدر که حقنده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بربرین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده دن ودار یندن اولمق برابردر که وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغنده ندر واولبابده دار واحده دن یاخود دار یندن
اولملری غیر معتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارک اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسر ایله هجوم قیلسه لر نصرتلری مقدوریمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه در که آنلرمن جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معاملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دار الحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایدن ظلمی دفعیله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایدن ظلمی دفعیله نصرتلری لازم اولماز
نکته سی اولدر که دار اسلام ایچون البته بر دار معادیه واردر که مقر اعداء مسلمین اولان دار الحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرک دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه نک مظالمنی دفعله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن دار اخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالح ایتدکدنصکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرک بو مقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمیوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
مبین و باعتبار الحاجة ثابت اولان حکمک ثبوتی انجق بقدر الحاجة اوله جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدر که صورت مفروضه ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احراز ایتدکدنصکره قبول اسلام ایلسه لر مستأمنین مرقومین آنلرک عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحراز ایتدکدنصکره قبول اسلام ایلسه لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلک مسلمین
دار اخری اوزره استیلا ایله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه لر مسلمین
اول مستأمنینه احراز ایله مالک اولورلر اما یدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه لر مسلمین اول اهل ذمته مالک اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلدقلرندنصکره اخذ اولنان ماللرین دخی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلمکه سالک اولورلر پس مقدمات متقدمه دن عندیمزده ظاهر اولمشدر که اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردر که
اهل ذمت اوزره استیلا ایدن اهل حرب دار الحربده بولنان منعه مسلمینه مرور ایلسه لر واجبدر که مسلمین
مرقومین اول قومک استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اولبابده قطعا اظهار فتور ایلمیه لر اما اول قومک استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمیوب ترک واهماللری واسع کوریلور کذلک مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز ومناسب کوریلمیوب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنان مستأمنینک حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینک احواللری کبیدر بو مجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیرکه امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله مالله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه
عازم اولسه امام اوزره آنک دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه لر
آنلرک ظلملرین دفع ایلمک التزام اولنماز پس بو فرق مشروحله قریبا ذکر اولنان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده
وجه فارق نمایان اولمشدر که موادعیندن برکسنه دار موادعه ده ینه موادعیندن برکسنه یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکامیمز اجرا اولنمامق اوزره برمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دار الحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودار الحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص وعامدر اما مستأمن دار اسلامده ساکن وداریمزده بولندقجه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنک اوزرینه جاری وممکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
زاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنه لردن محافظه لرینی شرط والزام ایتمش اولسه لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولور حتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور وقال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته سی اولدر که خصوص

ظاب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومده سبب امانلرین التزامیمز شرطله التزام ایدوکی مقرر اولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره موادعه‌لرین مال معلوم اوزره بنا قیلمش اولسه‌لر بنه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیء اخذ و مطالبه‌یه
مقتدر اولمازنته کیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسه‌لر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار بمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلادن صکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسه‌لر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
و ماللرینی دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمییز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه بو مسئله‌ده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
و منعهٔ مسلمینله متأکد اولان حربت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز و مسئلهٔ سابقه‌ده امتناعلری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق کندو
منعه‌لریله اولمشدر و قریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر اما بمزده بولنسه‌لر دخی بنه اهل حرب اولملریله
حربیتلری منعهٔ مسلمینله متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متمهد اولور کذلك بو مسئله‌ده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلسه‌لر واجبدرکه اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایده‌لر اما مسئلهٔ سابقه‌ده بویله دکلدرکه تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دارالحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسه‌لر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دارالحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلر ایسه
نصرتلری جائز و واسع کوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه التزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدالریله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئله‌یی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحرازدن صکره مسلمین آنلره
استیلا بر له سرافراز اولسه‌لر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیه‌ده کما فی السابق حربیتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسه‌لر صورت اولاده غنیمده ادخال وصورت ثانیه‌ده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحرازدن صکره قبول اسلام ایلسه‌لر ایکی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیه‌ده صعب ودشواردرکه مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حربیتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حربیتلری اوزره برقرار اولمه‌لر وتوجیه جوابده قول صواب اولدرکه استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حربیتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسه‌لر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبیدلری قیلنملری مالاکلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دارالحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدرکه آنلرك امواللرندن برشیء اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیه‌لر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفایدرلر ایسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دارالحربده بولنان اسیر مسلم بشقه‌در ومسلم مستأمن ایچون قتللری و بلارضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده ازال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر افتا بولنمغله اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك و بلارضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائز و سزا کوریلور زیرا افتاسی معناء امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر و مسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلمدیکی
نمایاندر کورمزمیسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
رغیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلوم ممیز اولدی واکر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدوده‌ده عقد موادعه‌یه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرین سبی واحرازدن صکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسه‌لر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جمله‌سی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعه‌دن صکره
ایسه فیء مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعه‌ده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین امواللری اوزره استیلادن صکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسه‌لر بنه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعه‌دن صکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیء اوزرلرینه رد ایلمك جائز و واسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرلر ایسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرین کرك مدت موادعه‌ده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسه‌لر اموال وذراریلرندن
برشیء رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعه‌ده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندن صکره بیلمك
کرکدرکه مسائل مذکوره‌دن هر قنقیسنده موادعه‌یله مدت موادعه‌ده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیء اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدرکه اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکر که نفوس واموالرین مدت موادعه‌ده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بوصورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسه‌لر بنه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی و بعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لا یتمکن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دارالحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار بمزده مسلم یاذمی‌یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دارالحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه‌یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمیوب دیلرسه دارالحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار بمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه بنه عورت رجوع دارالحربه اقدام ایده‌مز که کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقه‌درکه اوبابده نکاحلری
غیر مستدامدر و بو صورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع وابای ایله واقع اولور و بعد التفریق عورتی ایچون رجوع دارالحربه
مساعده مز جائز و واسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولدیغی متبین اولورکه اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

مطلب الآمر یعد مباشرا فی فعل المأمور والمفتی لا یعد مباشرا فی فعل المستفتی

حکملری ایکیسی بردن من اول الامر مجوسی ذمی اولملری حکمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیچ
نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار بمزده
برمستأمنه یی تزوج ایدوب صکره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا دار اسلامده مباشرت قیلدقلری
نکاحلری دار الحربده مباشرت قیلدقلری نکاحلرندن ادنی دکل ایکن نکاح دار الحربده بیان مشروح اوزره
ذمیه قیلندقدن صکره نکاح دار اسلامده ذمیه قیلنمق بطریق الاولی در کذلك احد الزوجین امانله دار بمزه
داخل اولدقدن صکره زوج آخر دخی امانله دخولده تبعاً قبله اکا تابع اولسه بنه ذمت زوج ذمت زوجه یی
مستتبع اولور که دارلری حکماً متباین اولمدیغندن قیام نکاحلری متبیندر واحدهمانك قبل الاخر امانله دخولی
تفریعات سابقة البیانده معاً دخوللریله سیاندر لکن مسائل مرقومه‌ده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه
زوج ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور بو صورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور
اکر تزوجی دار اسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجه دك رجوعدن منعی جائز ومتعیندر
واکر دار الحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذکر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبتنی درکه
مستأمن دار الحربده واقع اولان معامله سببنك موجبیله مطالب اولمیوب انجق دار اسلامده واقع اولان معامله سببنك
موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نکاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دار الحربده
واقع اولدقده عورت ایچون دار اسلامده مطالبهٔ موجبی غیر ممکندر که زوجی علی حاله مستأمندر ودار اسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل دار اسلامده حبسی ممکندر که حین عقدده تحت ولایت امامده
بولندیغی متیقندر واکر زوجین حربیین دار اسلامه کلدکلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی کتابیه ایکن
قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نکاحی انکار ایله اظهار خصام ایتمکله زوج اصل نکاحی یاخود عورتك نکاحی
دار الحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه کرکدر که قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایلمیه زیرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ایکن نکاحی منکره وقول دخی قول منکردر اکرچه باعتبار النکاح ذمیه اوله جقدر
لکن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دار الحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بو مثللو بینه یی قبول غیر
مقبولدر سؤال اولنورسه که خصوص معهودده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنمغله ذمیه
اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایکن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرزکه حکم ذمیت
انجق اصل مشهود به اولان حکم نکاحك ثبوتی ایله ضمناً ثابت اوله جقدر وبینهٔ مرقومه اصل نکاحله قضایه حجت
اولمدیغی بیانمزدن مثبت اولمشدر وثبوت حکم ضمنی تابع ثبوت حکم اصلیدر نظیری شول مشتری امه درکه بایع اوزره
بو امه فلان غائبك منکوحه سیدر دیو ادعا واول امه یی عیب نکاحله بیع اوزره رد ایله قاضی حکم ایتمك ایچون
استماع بینه سنی استدعا قیلسه بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نکاح اوزره استماع
بینه یه قادر اولمامغله ضمناً ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده نکاحی
دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه کرکدر که قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دار الحربدن
منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری دار اسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضیده واقع اولمش کبی
قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه که بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدی که نکاحك سبب ملزمی عقد در
بو وقتده اقرار دکلدر وعقد دخی انجق دار الحربده واقع اولمشدر نظیری اولدر که برمسلم عورت مزبوره اوزره
دار الحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه
قاضی بو بینه یی قبول ایتمدیکی کبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبول مقبول اولماز جوابده دیرزکه فرق مسئلتین ظاهردر که
مانحن فیه اولان نکاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامته متعلق شیئاً فشیئاً واجب اولان نفقه کبی نیجه احکام
واردر پس نکاحی دار اسلامده اقراری بعض احکامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حکم مداینه
بنقه در کورمزمیسنکه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدکدن صکره زوج اولی مخاصمه یه
قیامله بو عورت بو زوج آخری تزوجندن اقدم دار اسلامده نکاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام
ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانیدن تفریقه اهتمام ایلمزمی بنه کورمزمیسنکه عورت مزبوره
دار الحربده واقع نکاحلری احکامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثلثاً تطلیق ایلدی
دیو اظهار خصام ایدوب بو مدعاری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام
اولنمازمی بلکه امثال مذکوره نك مجموعنده فرق مزبوره قریباً ذکر ایلدیکمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

مطلب ادعی المشتری ان هذه الامة منکوحة لفلان الغائب

بینه

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت کیش صانه الله تعالی عن کل تشویش دیر که برمستأمن دار بمزده
تطویل اقامت ایلدکده کرکدر که امام المسلمین اکا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقته مبادرت
ایدوب انجق تعیین وقت قصویله اضرارنه مؤدی اوله جق وجه اوزره القاریله ایصال خسارت ایلمیه زیرا
امام ناظر جانبین اولمغله نظراً للمسلمین اول مستأمنی بلا خراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی کبی نظراً
للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واکر برمستأمن اراضی خراج یاخود
اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه کرکدرکه امام آندن
هم ارضك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمکی مستوجب اوله وقول مذکور اصل محمد رحمه الله
تعالی اوزره بناً قیلنمشدر که عند محمد رحمه الله تعالی برکافر ارض عشریه یی اشترا قیلدقده ارض مرقومه
خراجیه یه منقلب اولمیوب بلکه علی حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالی ظن ایلدیلرکه مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنور که شراء مرقومدن
بطریق الدلالة التزام خراجه رضاسی حاصل اولور لکن ظن مذکور غیر صحیحدر که التزام خراجله ذمی
قیلنمق ارث وشراده متساوی یدرحال آنکه میراث آنك ملکنه بلا صنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی
مجرد مباشرتی ذمی قیلنمغه باعث اولماز انجق ذمی قیلنمق ارضنی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعی ظهور ایتمکله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دار الحربه قادر اولور بو بابده معنای فقهی اولدرکه خراج رأس خراج ارضه تابع حکمنده در زیرا
بربلده عنوة فتح اولندقده نصکره اهالیسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایت من انجق تحصیل
منفعت خراج ارض ایچوندر بو قسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دکلدر که ذمیدن خراج رأسی موت
واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریر محرردن خراج
ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی
مستتبع ایدوکی عندیمزده مقرر اولمشدر بنه اصحابمزدن بعض سابق الذکر دیرکه برمستأمن برارضی استیجار
وزرع ایدنجه‌دك اقامت ایتمکله آندن خراج ارض اخذ اولندقده بنه اهل ذمتده داخل قیلنور لکن بو قولی
دخی غلط بیندرکه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر
مکرکه مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالی عشر کبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه درکه ارض ایله
انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور بنه بعض مومی الیه دیرکه مستأمن برارض عشریه یی
استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجه‌دك اقامت ایتمکله اندن عشری اخذ اولندقده بنه اهل ذمتده داخل قیلنور
لکن بو قولی مستقیمدرکه عند محمد رحمه الله تعالی عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هربری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی کبی عشر لازم
اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حکم ایدرز واکر برحربی اهل حربدن عبد اولنان رقیقلریله معاً امانله دخول
ایتدکدنصکره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر کرکدرکه آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنوب دار الحربه
اعاده‌لرنده تمکین واقدار اولنمیه زیرا بو بابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمنی
بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولیدر لکن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری
ایله ذمی اولمق لازم دکلدرکه زوج حکم اقامتده زوجه سنه تابع اولدیغی کبی مالك دخی مملوکنه تابع وملازم
دکلدر واکر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسه‌لر مساعدهٔ مرامری
جائز ومناسب کورلمز اما حکم مرأه بشقه درکه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول کوریلور اکرچه
عبد ومرأه‌نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجلری غیر مأمولدرکه عبد اوزره وضع
جزیه شرعاً معقول اولمدیغی کبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لکن فرقلری اولدرکه مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعاً برشیئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنماز که عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالرینه مستندر عبد ایسه شرعاً
اعتبار رضاده غیر مستبددر واکر برحربی عورتی ایله وصغار وکبار اولادلری ایله دار بمزه امانله دخولدنصکره
احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعاً حکم اسلامده موصول قیلنورلر اما کبار

مطلب اذا طال المستأمن مکثه فی دارنا یتقدم الیه الامام

مطلب اذا اشتری المستأمن ارضا خراجیة

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حکم خراج الوظیفة والمقاسمة

مطلب الخراج یجب علی الموجر لا المستأجر

مطلب لا جزیة علی عبید اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائره لرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغلرین
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضده احدالابوین قبول ذمت ایلسه بنه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان امورده التزام احکام اسلامدن عبارت و بومثللو
احکامده ولد صغیر تابع خیر الابوین قیلنمق مقتضای شرع یعتدر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولد صغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحه سی استحلال اولنور کذلک
احدهما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولد صغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقدنصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورک سبی متفق اولسه غنائمدن اعتبار اولنمیوب بلکه والده سنه تبعا
اهل دار عمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله دار اسلامه ادخالدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمیوب بلکه بلوغنه دک داراسلامده
تأخیر اولنور و بعد البلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبولله ممتنع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان امورده اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل دار عمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور امابو بیندن هیچ بری یانده بولنموب سبی اولنان صغیرک حکمی
بشقه در لکن صورت مفروضده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویر بکزبن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولماز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسه لر بو صورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده پایرجا قیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکاردرکه عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایده کی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
دار عمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبو قول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانه یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقربا فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب لاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه ده مفارقدر بری حکم اسلامدرکه آنفا
شرح واعلام اولندی وبری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولندقده صغیرک اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متفردر
وبری حکم الوصیة للاقارب درکه برکسنه مثلا ثلث مالنی فلانک اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقربا فلانه مذکورک
باباسنه شامل اولمیوب اب الاب اولان جد بنه متناول اولور وبری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوک اولان عبد مملوکک تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدک باباسی اعتاق اولندقده ولدینک ولاسنی کندو موالیسنه جر ایدر اما ولدک جدی باباسنک
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدک ولاسنی کندو موالیسنه جر ایده مز اما علی روایة الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره ده دخی اب منزلنده عد اولنور مترجم فقیردرکه بو محلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتفا اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیه دن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بوکمینه یی معذور بلکه مشکور ایدر منی وابستهٔ مکارم اولی الالبابدر انتهی
وبو بابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندرکه صغیر جد ادناسنک اسلامی ایله مسلم اولیدی
جد اعلاسنک اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

وباهر

مطلب الولد يتبع خير الابوين دينا واسلاما

مطلب الصغير لا يتبع اخاه او عمه في الاسلام والذمة

مطلب الصغير لا يصير مسلما باسلام جده الا في رواية الحسن

وباهردر واللازم باطل وكذا الملزوم واکر برصغیرک جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احد الابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال دار اسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دارالحربه اعادهیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعاده دن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابوینیندن بشقه قرنداشی ایچون دخی دار اسلامه ادخالی کبی
اعاده سی جائز ومتسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله دار اسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دارالحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعاده سنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادک بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار عمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینک عدم ولایتی ظاهردر کذلک صغیرک
قرنداشی حیاتده ودار عمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بنه اخذ واعاده سنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همدمدر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالک اکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دار الحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعاده سنه قادره اولور که فرض مرقوم اوزره آناسی حضانه سنه احق ایکن
دار الحربه اعاده ایمدکجه عهدهٔ حضانه دن خروجه غیر مقتدره در کذلک اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانه سنه احق اولمغله اخذ واعاده سنه قادره در واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره درکه اولبابده بابادن بشقه باباسک هلاکندن صکره قرنداشینک
دخی اخذینه احقیتی ظاهره در زیرا حق ذکورده مدت حضانه برأسه اکل وشربه کسب قدرت ایندکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلک اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بنه اناسی اخذ واعاده سنه غیر قادره درکه
بو تقدیر اوزره کندو رأیینه احاله اولنوب دیلرسه دار الحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهره در واکر مسائل مذکوره ده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعاده سی باطل اولور که حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دار الحربه اعاده ده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردرکه صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یاذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانه سی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیه جغی مقرردر
نظیری اولدرکه مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدنصکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوک بولنسه امور صغیردن هیچ نسنه ده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آنه سی دخی حکم مشروحده داخله درکه اسلامنده ولدینی مستتبعه وامورنده
غیر مداخله در واکر اهل حربدن برطائفه امانله دار عمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینک غیری
محارب مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسه لر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمک مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترک تعرضلرین ورجوع دارلرینه رخصتلرین التزام ایتمش اولملریله
بو مثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموردن منعه حق اقداملری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحه لرین دار عمزه ادخالدنصکره اکرچه اول اسلحه لرین بنه دارلرینه اعاده لرندن منع اولنمازلر امابیع ایچون
بشقه دار الحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویله در بلکه دخی اولیدرکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه اسلحه نک بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرنده قلیل بولنمغین برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعاده لری بشقه در اما اهل حربدن انجق برایکی کسنه قصد تجارتله دار الحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسه لر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدرکه بو مقدار ایله اول دارک قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقه درکه البته منع اولنورلر واکر برمستأمن دار عمزده قبول اسلام
ایلسه آنک اسلامی ایله دار الحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین داریله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عملری امانله دار عمزه ادخال ایلسه بو صورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که دار عمزده ابا مسلملری وار ایکن امانله دار عمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر دار عمزده ایکن
باباری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صکره آنلری دار بزده ادخال ایلین عبـلری اعادهٔ دارالحربه قادراوله‌یزکه مسلمیندن واهل دار بزدن
اولدقلری معلوم اولدقدنصکره آنلری ادخال ایلـین شخصک اوزرلرینـه ولایتی معدوم اولمشدر لکن مسئلهٔ
مرقومه‌ده بابالری دار بزده فوت اولدقدنصکره عبلری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری دار بزه ادخال ایتمش
اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرینه قادر اولورکه حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغـله اکا تبعا حکم
اسلاملری ظاهر اولمامشدر سـؤال اولنورسه که والدین مسلمیندن بری دار بزده فوت اولدقدنصکره والد آخر
مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر دار بزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغـیری سبی ایلدکلرنده
غنائمه ایصال اولنمایوب بلکه داربزده فوت اولان والدینه تبعـا مسلمینده واهل داربزده ادخال اولنمازمی ایدی
پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جوابنده دیرزکه مسئلهٔ مذکوره‌ده قبل موت احد الوالدین
اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمغـله حکم مذکور موتندنصکره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت
احد الوالدین اکا تبعـا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمدیغندن بعد الموت اکا تبعا صغیر اوزره ابتداء حکم اسلام
اثبات والقـا اولنمازکه برشیئک حقیقتی متصور اولمدقجه حکمیسی مقدر ومقرر قیلنمـاز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد دار اسـلامه ادخال‌دنصکره
شخص مزبور قبول ذمت ایلسـه نظر اولنور اکر حین دخوللرنده بابالری دار بزده حی ومسـلم ایسه حقنده
تملکلری سـالم ایسه‌ده بیعلری اوزره اجباری لازم اولورکه احرار ایله آنلره مالک اولدقدنصکره بابالرینـه تبعا
مسلمین اولمغله ذمی آنلری بیع اوزره اجبـار اولنمق الزم لوازمدر واکر مسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان
مرقومین حکم اسلام اوزره کسب ثبـات ایتمدکلرندن بیعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنمـاز کذلک شخص
مرقوم قبول ذمت ایتموب مجرد امانله قادم اولسه دخی بنـه حکمی حکم متقدمدر غایة الامر بوصورتده شخص
مرقوم ارادهٔ ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن دار بزده قبول ذمت ایلسه آنک دارالحربده
بولنان ولد صغیری بیان مشروح اوزره اکا اسلامنده متابعت ایتمدیکی کبی ذمتنده دخی متابعت ایلمز بوصورتده
صغیر مرقومی عمسی دار اسـلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی بردخی دار الحربه
اعاده وادراج ایده‌مزکه باباسینک قبول ذمتی هنکامنده یانندہ بولنمش منزلنه نازل اولمغـله اکا تبعا حکم ذمتنده
داخل اولمشـدر کورمزمیسنکه باباسی مجوسی ایکن دار بزده کتابی اولدقدنصکره صغیر مرقومی عمسی دار بزه
اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل کتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهـل دار بزده
کسب اندراج ایدر شـارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه مؤلف مصیب الاجتهاد اشبو
مسئله‌ٔ ذمتی بعض نسخ کتابده وجه مشروح اوزره ذکر وایراد ایلدی امابعض نسخده دخی دیدیکی عم مزبور
صغیر مذکوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعاده‌دن منعه غیر مقتدردر زیرا معنای تبعیت انجق حکم دینده
معتبر وحکم اقامت دارده غیر معتبردرکه حکم اقامتده مطمح نظر انجق صغـیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر
بناء علیه حین قبول ذمتده ولد صغیری یانندہ حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغـله اکا تبعا حکم ذمتنده دخولی
لازمدر اما صغیر دار الحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله
صغیر اکا تبعا حکم ذمتنده داخل قیلنمـاز کورمزمیسنکه صغیرهٔ اناسی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدنصکره
باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله کتورمکه اقدام ایلسه آناسنه تبعا حکم اسـلامده ودار اسلامده متمکن
اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعاده‌سی ممکن اولمـاز اما آناسی قبول ذمت ایلدکدنصکره باباسی صغیری امانله
کتورمکه همت ایلسـه بوصورتده دارالحربه اعاده‌سنه رخصت ویریلور بوبابده معنـای فقهی انجق بیان
ایلدیکمز اصل مقرردر که معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیر معتبردر بنه مؤلف متقن الاجتهاد
اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیرکه اکر ابوینی قبول ذمتـله دار بزه دخول ایدوب صکره ولد صغیرلرینی
عمسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عم مذکور ایچون اعاده‌سنه رخصت مجـال واردرکه بیان مشروح
اوزره ابوینک حین قبول ذمتلرنده صغیر اوزره ولایتلری زائل بولنمغـله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر
واکر صغیر مرقوم کندو نفسندن تعـبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعود ایچون امانله دار بزده
برأسه ظـاهر اولسه بنه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احد الابوینی مسلم اولمق بشقه‌در که آنده
البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب دار بزده اقامتی لازم کوریلور زیرا حکم تبعیت اسلامده نفسندن تعـبیره قادر
اولوب اولمیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اکرچه بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی بینلرینی تفریق ایدوب

نفسندن تعـبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولماز دیو دائرهٔ حکمی تضییق ایلدی لکن مؤلف مصیب
التنقیح آنفا نفسندن تعـبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح
ایلدیکندن فرق مذکورک خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لکن صغـیر مرقوم ذمیین اولان ابوینـه التحاق
ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بوبابده ذمی اوله جغی نمایاندرکه کلامی ذمیین اولان ابوینی مثلاو
اولمغه رضاسنی حاوی اولمغـله وجه مذکور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحکم مذکور
انجق ابوینک ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردرکه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله
ذمی قیلنمق لازم اولمـازکه عالم اولمدقده ابوینی مثلاو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولوربنه مؤلف دقیق التحقیق
اثابه الله تعالی من الطفه بکل جلیل ودقیق دیرکه برحربی دارالحربده قبول اسـلام ایلسه دارالحربده بولنان
اولاد صغاری آنک اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله کسب احترام ایدرلر بوندنصکره اول مسلم دار اسـلامه کلوب
صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه بنه علی حالهم اسـلام اوزره استبقا اولنورلرکه حکم ثابت اوزره دلیل
مبطل عارض اولمدقجه مثبت البقا قیلنور زیرا دلیل مثبته بقاء حکمده احتیاج اولنموب انجق دلیل مثبتنه حکمک
ابتداء اثباتی محتاجدر واکر حربی مرقوم قبول اسلام ایتموب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال پیامله
بن مسلمین ایچون ذمت اولوب بنـه دارالحربده اقامت وهر سال خراج رأسمی بعث ایلیه‌یم دیو نیـازه اقدام
ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتده ولد صغیری
اوزره ولایتی قائم اولمدیغندن اولدخی سلک ذمتده منتظم قیلنور بوندنصکره حربی مرقوم دار اسـلامه کلوب
ولد صغیرینی دارالحربده ابقا ایتمکله حربیٔ آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والتقاو امانله دار اسلامه
ادخال والقا ایلسه کرکدرکه یدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنک یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء
حکم دلیل مبقی‌یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حکم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصکره نقض
عهد ایتمدکجه حکم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیر محقق ایکن ذمی قهر ایله تملک اولنمدیغی محقق اولمغله
صغیر مرقومه قهر ایله وبلا قهر خر وجنده البته باباسی احق کوریلور واکر برحربی مستأمن دار بزده قبول اسلام
یاخود دخول ذمت ایلدکدنصکره لمصلحهٔ دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین
اول داری فتحله استعلا ایلسه‌لر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعد الاسلام والذمة
دارالحربده معیت صغارده وجودی حین اسلام وذمتنده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدرکه قابل استدامت اولان
امورده استدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اکرمه الله تعالی بکرمه المبین دیرکه حربی مرقوم دار بزده
قبول ذمت ایلدکدنصکره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرینی اخذ ایچون دارینـه داخل
اولدقده اهل داری ممانعین اولسه‌لر بوتقـدیر اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اکا تبعا
ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احکام اسلام جاری دکل ایکن آنکله اولادلری میانلرینه حائل
اولملری ثبوت ولایتـه مانع قوی اولمغله اولبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتـلری
بشقه‌در که آنفا ذکر اولندی نکته‌سی اولدرکه دارالحرب دارا حکام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حکمیه‌سی
معتبر اولمیوب انجق قدرت حسیه‌سی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عـدم حیلولتلرنده
متحقق ایکن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دار الحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنک اهل حربله معاملاتی
احکامنده باب واجب الاستحکامدر اکر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود
اکا بیع ایدوب بعد التقابض اول دارک اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدکلرندنصکره مشتری اول عبدک
عیب قدیمنه تحصیل اطلاع بلسه اول بابده قاضی کرک ردمبیعده وکرک بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله
رجوعده واقع اولان خصوملرینی بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن
برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ما قبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی
قطع واعدام ایلدیکی کبی قبول ذمت دخی بومثلاو احکامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومه‌ده بایع مسلم ایسه
بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلا اجبار امر وافتا اولنور اما حربی ایسه اکا بروجهله تکلیف ارضا اولنماز نظیری
اولدرکه مسئلهٔ مرقومه‌ده احدهما آخردن مالنی بلا رضاء اخذ ایدوب استهلاک ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما
مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده لرده قاضی خصوملرینه اصغا ایتموب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده روغما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حر مسلم اولدیغنه اقامت بینه یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم دردیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه بینه مملوك آخری قبض
ایلین کسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوك آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتمیوب همان بیعی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملك خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اکرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالك اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروع ایله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واکر مسئلهٔ مفروضه ده معاملهٔ مشروحه یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برمرد سعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه سی غدردن معدود اوله واکر دارالحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقضله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمك
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندنصکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اولوجهله معتبر کوریلور کذلك عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده بینه حکم سابق
علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرددر کذلك مشتری
قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده بینه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله رد نده منفرددر ورد ایله فسخ بعد نصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قالوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرفومیندن بربسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قریبا سبقت ایلین عیبله ردعبد مسئله سی بشقه درکه آنده صفقه لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشیله قضایه اقدام ایده مزکه بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه ازال اولنور که احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرار اوزره استهلاکله اعدام ایتمش اوله واکر مسئلهٔ مفروضه ده حربی قبول
اسلام ایتمیوب انجق داریمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه لر ینه قاضی
بینلرنده کرك نقض بیع وکرك وجه آخر ایله قضاریله دفع خصام ایده مزکه معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی داریمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر
وبومثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمك بشقه درکه
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلك معاملهٔ مرقومه دارالحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدنصکره ایکیسی بردن امانله داریمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلملری بشقه درنظیری اولدرکه برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله داریمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیلملری بشقه در لکن مسائل مذکوره ده محل اختصاملری مستهلك اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اکر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده روغما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واکر مسلم وحربی بینلرنده روغما اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیرکه دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله لری منعقد اولسه آنلرك دارالحربده واقع اولان معامله لری دار اسلامده واقع اولان معامله لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلام آنك عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینك حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدرکه احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بو ماده ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی یدامامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانته غیر قادردر بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور وبری اولدرکه
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده ده
انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
بولنان عاقله سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره دن عاقله سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری
اولدرکه دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتمشدر اما بو اوچ ماده نك غیرنده
دارالحربده بولنان مسلم مستأمنك حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینك حاللری دخی عند

ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینك حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینك حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینك بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بومبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیك وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاك ایلسه نظر اولنور اکر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه لر اولبابده
مستهلك اکرچه استهلاکنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلك لازم اولماز واکر ایکیسیده مستأمن ایسه لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واکر ایکیسیده اسیر ایسه لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته سی اولدرکه وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولمیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقدده ثابت وحق غیر معتقدده
غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاك مذکورك احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مولف اصابه الله
الله تعالی احسن الثواب دیرکه احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاك ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه لر اولبابده قاضی کرك مستأمنین وکرك اسیرین وکرك دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضاریله دفع خصام ایدرز زیرا صاحب المال ید آخرده عین مالنه

ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر
وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدالله اهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورك عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلك ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلك اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس مانحن فیه دخی رد عین قائمه ده آنك کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمك یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتاریله اکا الله تعالیدن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکك مالی رد قبل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدرز زیرا مادهٔ
مرقومه ده مال حربی مسلم مزبورك حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمك لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

حكمده رداوزره اجبار ایتمیوب انجق علی سبیل الفتوی امر وتنبیه اوزره اقتصار ایدر مؤلف باهر الصواب اثابه الله تعالی باحسن الثواب دیرکه اکر بر حربی دار الحربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومله عبدینی بر مسلم مستأمنه بیع یاخود کندو آنك عبدینی اشترا وتقابض ایله مبایعه لرینی اتمامدن صکره ایکیسی بردن قدوم دار الاسلامه اقدام ایلیوب بعده مشتری قبضیسی ایسه مشترا سنده بر عیبه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتراسی حربیله یاخود وجه آخر ایله بطریق الاستحقاق یدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اکر ثمن عبد بعینه ید بایعده قائم ایسه قاضی آنی مشتری یه رد ایله بایع اوزره قضا ایدر واکر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمده اکا روجه له تقاضا ایلمز کذلك صورت مرقومه ده بر متاعی متاع آخر ایله مبایعه ایتمشلر اولوب احد المتاعین مستحق بولنمش اولسه بنه متاع آخر بعینه قائم ایسه قاضی آنی رد ایله قضا ایلمك ومستهلك ایسه هیچ برشئی تضمینله حکمده تقاضا ایلمك واجب ومحققدر زیرا جنایات مرقومه دار الحربده بینلرنده اکرچه ایکیسیده مسلم ایکن واقع اولوب انجق دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك مالی من جهة الاثام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیر معصوم اولدیغندن قاضی بعینه باقیده رد ایله قضا ایدوب ومستهلکده هیچ برشئیله قضا ایتمیه جکی عندیمزده مجزوم اولمشدر نظیرلری شول ایکی حربیدرکه دار الحربده قبول اسلام ایتدکلرندن صکره مبایعهٔ مرقومه یه مباشرت ایدوب بعده قدوم دار اسلامه اقدام ایده لر نکته سی اولدرکه حکم مزبور دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی حقنده ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخی ثابت اولورکه میان خصمینی تسویه ابتدء شرعا واجب ومثبتدر بنه مؤلف بدیع البیان احسن الله تعالی الیه بیدأ یع الاحسان دیرکه دار الحربده بولنان مسلم مستأمن بر حربیدن بکا شو مملوککی لاعلی التعیین قیمتیله بیع قیل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعیین بیع ایلهدم دیمکله مبایعه لری منعقد اولسه عقد مذکورده جهالت ثمن بولنمغله دار اسلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی دار الحربده دخی فاسد اولور نکته سی اولدرکه مسلم مستأمن اکرچه دار الحربده اموال اهل حربی طیب نفسلریله اخذ ایلمك جائزدر حتی ابو حنیفه رضی الله عنه مستأمنله حربی بینلرنده واقع اولان حکم عقد ربایی جواز مذکور اوزره بنا ایلمشدر لکن جواز مذکورك غیری احکامده حق مسلمده دار الحربده واقع اولان معامله دار اسلامده واقع اولان معامله ایله برابردرکه مسلم هر قنده بولنسه حکم اسلامی ملتزم اوله جغی مقرردر بناء علیه صورت مفروضه ده مشتری عبدی قبض وقیمتینه ایسه اعطا ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام یا ذمتله دار اسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده بناء ایله نقض بیع ایچون نزاع ایلسه اولبابده قاضی خصومتلرین استماع ایده مزکه اصل بیعلری فاسد ایسه ده دار الحربده علی وجه التملیك والتملك تراضی ایله تقابضلرنده بطریق التعاطی هر برینك مقبوضنده تملکی تام ومنعقد اولمشدر اما صورت مفروضه ده مشتری دار الحربده عبدی قبض ایدوب قیمتینی اعطا ایتمش ایسه اولبابده قاضی عبدی بایعه رد ایله قضا ایدر زیرا بوتقدیر اوزره معامله لری تقابض ایله رسیدهٔ تمام اولمدیغی بین ومشتری دخی عبدی انجق صاحبنه قیمتینی ویرمك اوزره اخذ ایلدیکی متعین والحالة هذه قیمتده جهالت فاحشه بولنمغله حقنده اداسی غیر ممکن اولمغله اوزرینه ردمأخوذی واجب ایدوکی متبین اولور لکن بو صورتده دخی حربی قبول اسلام وذمت ایتمیوب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه بنه قاضی اولبابده استماع خصومت ایده مزکه اصل معامله لری دار الحربده صورت بولوب مستأمن دخی علی الاطلاق التزام احکام اسلامه مباشرت ایتمشدر اما قبول اسلام وذمتی بشقه در وعلی هذا مسلم مستأمن دار الحربده بر حربی ایله بر عبدی بر قاج رطل خمر ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندنصکره حربی قبول اسلام ایلمش اولسه بنه قاضی بیعلرندن برشیئی نقضه اقدام ایده مزکه دار الحربده تقابضله معامله لری واصل ختام ومشترینك عبد مشترادہ تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولمشدر اما مشتری عبدی قبض ایدوب بایعه خمری اعطا ایتمدین حربی قبول اسلام ایدوب قاضی یه رفع اختصام ایلسه لر بونده قاضی بیعلرین نقض وعبدی بایعه رد ایله دفع خصام ایدرکه هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعد اسلام الحربی مشتری قبضیسی ایسه خمر اولان ثمنی تسلیمدن عجزی مالا کلام اولمشدر وعقد اجاره دخی بو حکم محکم الاساسده مسئلهٔ بیع اوزره قیاس اولنور حتی دار الحربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون اجر مجهول ایله یاخود خمر ایله استیجار ایتمش اولسه نظر اولنور اکر اسلام حربی تکمیل عمل وایفاء اجردن متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنماز واکر تکمیل عملدن متأخر وایفاء اجر اوزره متقدم ایسه عامل ایچون عملینك اجر مثلی الزام واتمام اولنور بو تفصیلك دخی وجهی بیعده قریبا ذکر ایلدیکمز معناسی فقهیدر واکر مسئلهٔ بیعده مشتری قبضیسی ایسه عبد مشترایی استهلاك ایدوب یاخود یدنده بلاصنع هالك

اولدقدنصکره

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حربی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بایع ایچون قیمت عبد الزام اولنور زیرا عبدی غصب وجنایت وجهی اوزره اخذ ایتمیوب انجق اعطاء ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولمغله ردعینی متعذر اولدقده اوزرینه مقبوضنك ضمان قیمتی فرض قیلنور اما اشتراسی میته یاخود دم ایله واقع اولوب قبض عبددنصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدین حربی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشقه درکه آنده مشتری قبضیسی ایسه عبد مقبوض اکا سالم اولوب عین وقیمتندن برشیئی رد ایلمك اوزرینه لازم اولماز زیرا عقد مزبور مبایعه دن معدود دکلدرکه مبایعه ده مالیت بدلین لازم ایکن میته ودمده شبههٔ مالیت مفقوددر بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالنی بلاعوض آخره تملیك ایلمك معناسنی حاوی اولمغله حکم شرعیده بینلرنده جاری اولان هبه ایله مساوی قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مبایعهٔ مذکوره دار الحربده مسلم مستأمنله اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه بینلرنده واقع اولسه قاضی میانلرنده جاری اولان بیوع فاسده یی نقض ایدوب حاللرین حال مسلمین مستأمنینه راجع قیلر وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی درامّا عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه کرکدرکه مسئلهٔ متقدمه کبی ضمان قیمتی موجب اولان احوالده مسلمین مزبورینك معامله لری بنه دار الحربده کندو بینلرنده جاری اولان عقد ربوا منزلنه انزال قیلنوب عقد ربوالری عند ابی حنیفه رضی الله عنه مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان عقد ربوا ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بو معامله لری دخی مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله همحال قیلنه واکر مبایعهٔ مذکوره دار الحربده ایکی حربی بینلرنده واقع اولوب بعده ایکیسی بردن قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لر حکم معامله لری مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان حکم معامله یه رجعت ایدر زیرا مباشرت معامله هنکامنده ایکیسی دخی ملتزم حکم اسلام اولمامشلرایدی مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باجل المجاملة دیرکه مشرکیندن بر عسکر دار اسلامه داخل اولدقده ایچلرینه بر مسلم امانله واصل وآنلرایله معاملات موصوفه دن بعض معامله ایله عامل اولسه بو معامله سی دار الحربده مستأمن ایکن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیرا حکم اسلام دار الحربده جاری اولمدیغی کبی دار اسلامده اهل منعه اولان معسکر اهل حربه دخی ساری اولماز والحاصل اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدرکه موضع جریان معامله ده ظاهر اولان حکم انجق حکم مشرکین اولدقده حکم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قیلنور بو قسمه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقده دار اسلامده تجویز اولنمیان معاملات اول موضعده دخی تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه معاملهٔ مرقومه دار الحربده بولنان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنك حکمی دار اسلامده وقوعینك حکمنه موافقدر کورمزمیسنکه دار الحربده بولنان معسکر مسلمینده برکسنه آخری عمدا قتل واعدام ایلسه دار اسلامده قتلی کبی اوزرینه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عندیمزده متقرر اولمشدرکه حکم قتلده معتبر اولان انجق اول موضعده جاری اولان حکم ظاهر در واعتبار مرقوم حکم قتلده جاری اولدقده سائر احکام معاملاتده دخی ساری اولور والله اعلم

باب من تجب علی المسلمین نصرته ومالا یکون فیئا اذا اخذ من دارنا ومن غیرها * یعنی اهل حربدن نصرتلری مسلمین اوزره ایجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن دار اسلامده یاخود دار الحربده اخذ اولنمش ایکن غنائمده ادخال اولنمیان تلائد وطرائف بیاننده باب بدیع اللطائفدر اکر اهل حربدن بر جماعت داریمزه بلا منعة امانله داخل اولدقلرنده اهل حربدن قوم آخرین دار اسلامه هجوم واول مستأمنینی اخذ ودارلریله احراز وآنلری استعبادلرندن صکره مسلمین آنلر اوزره مستولی ومتطاول اولسه لر کرکدرکه تخلیهٔ سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر زیرا آنلر دار اسلامدن سبی اولنوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمشلرایدی وبو مثللو سبیله حریتلری باطل اولمامشدر وبز باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك که داریمزده بلا منعة موجود اولان مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولمرلریله اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام المسلمین اوزره لازمدر کورمزمیسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکلرنده حصون ومداینلرینه داخلین اولمدقجه استخلاصلری ایچون تعاقب ایلمك امام ومسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص مستأمنین ایچون دخی لازم ولازبدر ایشته بو بیانله متبین اولورکه مسلمین اول مستأمنینه ظفریاب اولدقلرنده تخلیهٔ سبیللری واجب ومتعین اولور زیرا سن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی ایادی آخریندن استخلاصلری آنلری غنائمده ادخاللرین مستوجب اوله بو قواله هیچ کسنه قائل وتجویزینه مائل

اوله مز كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار موادعه‌دن اولوب دار بمزه اول موادعه ایله داخل اولمش اولسه‌لر
بنه تخلیهٔ سبیله نائل قیلنورلر زیرا موادعه‌لری دار بمزده امانلرین موجب اولمغله مستأمنين كبي نصرتلرین
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار بمزدن اهل دار موادعه‌یی اسیر ایلین قومك اهل دارلری قبول اسلام ایلسه‌لر
كركدركه امام تخلیهٔ سبیل مأسورینی اوزرلرینه الزام ایدوب آنلری قبل السبي مظهر اولدقلری حریتلری
اوزره ابقا ایله بكام ایلیه وحكم محررده حین اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه‌نك قیام وانقضاسی برابردركه
امانله بلامنعهٔ دار بمزده بولنوب دار اسلامده حربیتلری منشأ كده اولدقد نصكره اهل ذمت كبي نصرتلری واجب
وسبیله غیر مملوكین اولملریله آنلری سبي ایدنلر قبول اسلام ایتدكلرنده وجوب تخلیهٔ سبیللری مقرردر كذلك اهل
دارلری قبول اسلام ایتمیوب لكن دارلرینه برمسلم امانله داخل و موادعین مرقومینی آنلردن ماله اشترا یاخود
اسراء مشركینله مفادات ایدوب استخلاصلرینه نائل اولسه بودخی اسیر اولان حرمسلم یاخود حرذمی یی مالی ایله
استخلاصنه ابواب مفاداتده ذكر ایلدیكمز جمیع احكامده مماثل قیلنورلر كذلك اسیر ایلین حربی آنلر ایله برابر
امانله دار بمزه قادم اولسه یدندن مجانا اخذلری لازمدركه موادعین مرقومین اولبابده حكم اهل ذمتده اولملریله
حربی مرسوم آنلری حبسده ظالم و حرمأسوری حبسله ظلمی تقریر ایچون اعطاء امانمز فی حكم المنعدم در
واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده مستأمنين مأسورین ایچلرنده عبد مملوكلری مأسور اولمش اولسه اسیر ایلین حربی آنكله
معا امانله دار بمزه دخول ایتدكده آنی بیع اوزره مجبور قیلنماز اما عبد مأسور مسلم یاذمی اولمق بشقه‌در اكرچه
على جمیع التقادیر احراز ایله آنلرده تملك حربی دركاردر اما عبد مسلم وذمی ملك حربیده ممكن الاستقرار اولمامغله
بعلری اوزره اجبار اولنوب عبد حربی ملك حربیده ممكن الاستقرار اولوب احراز ایله تمام ملكی بدیدار اولمغله
بیعی اوزره اجباری سزاوار اولماز توضیحی اولدركه بیع عبد اوزره اجباری انجق عبدی حالت اصلیه‌سنه
اعاده ایچون اولوب صورت مفروضه‌ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسیر ایلین حربی دار اسلامده
بیعی اوزره اجبار اولنوب آنی مسلمین یا اهل ذمته بیع ایلدكده حالت اصلیه‌سنه عودتی استفاده ایتمدیكندن
بیعی اوزره اجباری اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقایق الاسعاف دیركه موادعین مرقومین
دار بمزه قادمین اولمیوب همان كندو دارلرنده قائمین ایكن اهل حربدن قوم آخرین دارلرینه هجوم وایچلرندن
بعضلرینی اسر واحراز ایله كسب اختصاص ایلدكلرندنصكره اوزرلرینه مسلمین استیلا ویدلرندن استخلاص
ایلسه‌لر اسراء مرقومین عبید مسلمین قیلنورلر زیرا قوم آخرین آنلری دار اسلامدن اسیر ایتمیوب محل اسر اولان
دار موادعین هنوز جریان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدیر اولنمشدر وموادعهٔ شرعیه انجق
بزمله دار مقهورین بینلرنده منعقد وقاهرین ومقهورین بینلرنده غیر منعقد ایكن مأسورینده احراز قاهرین
رسیدهٔ تمام اولدقد نصكره اوزرلرینه استیلاء مسلمین واقع اولمغله مأسورین مزبورین عبید مسلمین قیلنمق
متمهد اولور وهم باب ما یجب من النصرة للمستأمنین مسائلنده زیبان ایلدیك كه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار بمزه داخلین ایكن اهل حربدن قوم آخرین اوزرلرینه استیلا وآنلری احراز ایتدكلرنده مالكین
اولورلر پس استیلاء مرقوم دار موادعه‌ده وكندو منعه‌لرنده واقع اولدقده مالكین اولملری بطریق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته‌سی اولدركه بزموادعین ایچون اوزرلرینه انجق ترك تعرضمزی الزام ایدوب اعدالری
اوزره نصرتلرین التزام ایلمدیك امابعض موادعین حكم موادعه اوزره بلامنعهٔ دار بمزه دخوللری بشقه‌دركه
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ایچون دار بمزده ثابت اولان امانله نصرتلرین حكما التزام ایتمز نمایاندر اما موادعین
مرقومین بلامنعه یاخود اهل منعه ایكن خوارج مسلمیندن برجماعت اوزرلرینه هجوم ایلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استیلا و موادعینی یدلرندن استخلاص ایلسه‌لر بوصورتده استرقاقلرینه سبیل اولمیوب
حریتلری اوزره ایصال مأمنلری یله نائل خلاص قیلنورلر وحكم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بیان سابقدن ظاهر ومقرردر اما هجوملری دار موادعه‌ده واقع اولدقده وجهی اولدركه بزموادعه ایله
ترك تعرضلرین ومسلمیندن بر فردك آنلره عدم ظلمی التزام ایتمش اولوب خوارج دخی مسلمین اولملریله امام اوزره
موادعیندن ظلم اهل عدلی دفع ایلمك الزام اولندیغی كبي وقت قدرتنده ظلم خوارجی دخی دفع ایلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه‌دركه امام المسلمین موادعه‌سنده موادعیندن ظلم اهل حربی دفع ایتمكی التزام ایتمدیكندن
اوزرینه آنی دفع ایلمك الزام اولنماز توضیح فرقی اولدركه امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولدیغی كبي امان
اهل عدل دخی حق خوارجده مثبت اولور قال علیه السلام یسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعینه خوارج اسرا ایله مالكین اولمیوب كالاول حریتلری اوزره وجوب ردلری
بامر اولور مؤلف عدالت كیش صانه الله تعالى عن كل تشویش دیركه برحربی عبدی ایله معا امانله دار بمزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین عبدینی اخذ و احراز ایلدكدنصكره عبد مرقوم غنیمت مسلمینده ظاهر اولسه
حربی مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمهٔ حاضر اولدقده
عبدینی مجانا اخذه قادر وبعد القسمهٔ حاضر اولدقده دیلرسه قیمتیله اخذه مقتدر اولور زیرا دار بمزده مستأمن بولندقچه
حكمی مقهوریت نفسی هنكامنده حكم ذمیده داخل اولدیغی كبي مالی اوزره استیلا هنكامنده دخی بنه حكم ذمی یه
مماثلدركه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسی ایله برابر اعاده قیلدیغی اموالنده
رسیدهٔ نهایت اولوب اعاده قیلمادیغی اموالنده هنوز كندو دخی رجعت ایتمش كبي حكم امانمز قیام واستدامت
اوزره اولدیغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدركه بالك عبد مرقوم مولاسی یانده
براو بكل ایكن بنفسه امانله دار بمزه داخل اولمش اولسه حكم سابق بونده دخی ثابت اولوركه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ایلدكچه حكم امانمز آنده دخی مثبت اولور زیرا امانله تبلیغ مأمنی الزام ایتمشیكن شمدی قوم آخرین
آنی اخذ واحراز ایتملریله تبلیغ مأمنی عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء علیه عبد مرقوم غنائم مسلمینده واقع اولدقده
واجبدركه مولاسنه قبل القسمهٔ مجانا و بعد القسمهٔ دیلرسه قیمتیله راجع قیلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعیندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسی ایله یاخود بنفسه دار بمزه دخولندنصكره قوم آخرین آنی اسیر ایلسه‌لر
حكم سابق بونده دخی تقریر اولنوركه دار بمزده حكم موادعه ایله آمن قیلنمغله حكم مستأمنی متضمن اولمشدر
كذلك صور مذكوره‌ده برمسلم دار قاهرینه واروب اول عبدی آنلردن اشترا ایلسه مولاسی دیلرسه ثمنله اخذینه
قادر اوله جغی بلا امتزادر زیرا عبد مرقوم هنوز دار بمزدن اخذ اولنان مسلم وذمینك عبدی منزلنده‌در وفرق
میانلری بیجق قریبا ذكر اولنان وجه واحد ایله نمایاندركه آنی اسیر ایلین حربی آنكله معا دار بمزه امانله داخل
اولدقده بیعی اوزره اجبار اولنمیوب مسلم وذمینك عبدی اولدقده اجبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جمیع احكاملری على سواء در والله اعلم

باب مواریث القتلى اذا لم یدر ایهم قتل اولا ✻ یعنی قنقیسی قنقیسندن اقدم قتل اولندیغی معلوم اولمیان مقتوللرك
بیان میراثلرنده باب دقیق الانحاذدر مسلمیندن بیلمرده قرابتلری بولنان برجماعت قتل اولنوب قنقیسی قتلده
مقدم ایدوكی معلوم اولسه كركدركه بربرینه وارث قیلنمیوب همان هر برینك میراثی ورثهٔ احیاسنه مقسوم قیلنه
زیرا ایكی غریقك ضلی كبي ایكی معنی حادث اولوب تاریخ حدوثلری مجهول اولدقده ایكیسی معا حادث اولمغله
محمول قیلنور بونده معنای فقهی اولدركه ثبوت تاریخ بلا حجة ظاهر الاستحاله اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توریث بعد موت المورث وارث حیاتده باقی بولنمقدر پس شرط مرقوم برادسان معین
ایچون على وجه الیقین معلوم اولمدقچه وارث اولمیه جغی عجز ومدر كورمزمیسنكه مفقودك بعد موت المورث
حیاتی بینه معلوم اولمدقچه وارث قیلنمز بوبابده اصل اصیل خارجه بن زید رضی الله عنهما والدی زید بن ثابت
رضی الله عنه دن روایت قیلدیغی اثر جلیلدر دیمشدركه حضرت ابی بكر رضی الله تعالى عنه وقعهٔ یمامه‌ده
قتل اولنان مسلمینی توریثله بكا امر ایلدی بن دخی امری اوزره احیایی امواته وارث قیلوب امواتی بربرینه وارث قیلمادم
بنه دیمشدركه حضرت عمر رضی الله تعالى عنه دخی بلاد شامدن عمواس نام بلده‌ده طاعون شدید واقع اولدیكه
آنده برقبیله باجمعهم فوت اولور ایدی آنلری توریثله بكا امر ایلدی بن دخی بنه احیایی امواته وارث قیلوب
امواتی بربرینه وارث قیلمادم وخارجه بن زید دخی دیركه بن دخی وقعهٔ حره‌ده قتل اولنان مسلمینی توریث ایلدم
آنده دخی احیایی امواته وارث قیلوب امواتی بربرینه وارث قیلمادم ومؤلف قوی الاستناد اصل محرری اثبات ایچون
متن كتابده صحابه وتابعین رضوان الله تعالى علیهم اجمعین حضراتندن سرد اسناد ایله نیجه آثار معدلت آثار
ذكر وایراد ایلدی بعده دیدیكه هرنسب وقرابتكه اسرا آنی آخر اوزره دعوى وآخر دخی تصدیق ایدوب
انجق تصادق قلرندن غیری وجهله فهم وتحقیق اولنمیه اول نسب وقرابتدن یا امدر یاخود اوغلومدر دیو دعوى
وآخر دخی ابوت وبنوتی تصدیق ایلدیكندن ماعدا ایله بربرینه وارث قیلنمازلر مكر مسلمیندن اقامت بینه
ایدرلرسه بینه ایله ثبوت نسبلری توارثلرینه باعث اولور وبوقول معناسی مسائل دعوادن عندبمزده
معروف اولان اصل اوزره مبنادركه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردركه اب وابن وزوجه
وولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردركه اب وزوج وولادر واقرار مرأه ابن حقنده غیر معتبردركه

یمامه بردو ضعفدركه آنده مسیلمه الكذاب دعوای نبوت ایتمشدر وخلافت صدیقده مسلمین اندن قتال ایدوب مسیلمه‌یی قتل ایتمشلردر ✻

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقرردر اما رجل ومرأه دن مذکوراتدن غیری
قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیر اوزره تحمیل نسبی مقرردر و بو مسئله ده اصل مبنی
شول روایت اولنان اثر معتادر که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه
اوغلمدر دیر ایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقدنصکره فوت اولوب برمقدار مالنی
ترک ایلدی واول عورته اوغلیکک میراثی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام
مرقوم بنم کندو اوغلم دکل انجق دهقان قریه مزک اوغلی ایدی و بن آنک دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکا مبنی ایدی
دیدی بعده بو قصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده
لا یورث الحمیل الا ببینة دیو کتب وتقریر ایلدی واثر مذکورده لا یورث صیغۀ نهی در وحمیل فعیل
بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل
معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلینکسنه اول نسبدن وارث قیلنما سون مکر که دعواسی بینه ایله ثابت اوله
دیمکدر اشته بو اثر مسئلۀ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر بنه مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه
فی البکرة والاصیل دیر که بر حربی دار الحربده هالک اولوب میراثی ذکور اولادینه و یریلوب اناثنه و یریلمک
یاخود اولادینه و یریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه و یریلمک کبی قسمت مواریث اسلامک خلافی اوزره اتمام
اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعد موت المورث
وقبل اقتسام المواریث ایسه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلام ایله احکام مسلمینی ملتزم
اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام
مباشرت ایتدکلری احکامده غیر لازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور و بو مسئله ده اصل قوی
عمرو بن دینار رضی الله عنهک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم
فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وما ادرک الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه
وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمت که اسلامه ایریشه یعنی مستحقین
قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامک
خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنک حکمی نیجه در که آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین
ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیمله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاته راجع اولان امورلرنده
احکام مسلمینی ملتزم اولمغله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر و خنزیرده و نکاح محارمده معامله لرندن ماعداده
اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق
حکم متقدم منتظم قیلنور و بیلنمک کرکدر که اهل حرب امانله داخل اولوب دار یمزده اقاربندن اولان اهل ذمتله
مجتمع اولسه دخی بینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل دار یمزدن وحربی
مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولمغله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر و قطع عصمت
و ولایتده تأثیرتباین دارین تأثیرتباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بر برینه وارث اولمدقده اهل دارین
اولمامق طریق الاولیدر وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بر برینه وارث اوله مزلر زیرا
دارلری دار احکام اولیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر
لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بر برینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت
اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة
اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بما لهما

یعنی اسیر ومفقودک اموالری و بعض احوالری بیاننده باب بدیع البنیاندر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی
نور الله قبره بنوره القدسی دیر که بو بابک اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن
بو محلده انجق آنده بیان ایلدیکمز مسائلنی تبیان ایده رز و مسائل موعوده بونلردر که ذکر اولنور برکسنه
دار الحربده اسیر ایکن دین کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت
اوج حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون
معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدنصکره دخی مرتد

یاخود فوت اولنجیه دک عورتینک یاننده حاضر کبیدر که اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤثردر
انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدلله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابک روایتی اوزره انجق شهادت
رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله مثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان
میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدلله ثابت اولور زیرا تزوجینک حل وحرمتی امر دینی
اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کورمزمیسنکه
وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولور دیو ذکر وبیان ایلدی اما بو روایتده
ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیر که ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتمکله حکمی حکم ردت مرأه دن
اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمدی شهادت رجل
وامرأتین ایله کذلک شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شهادتله ثبوتی ممکن اولان
قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بو مثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوته قائل اولورز کورمزمیسنکه
شهود مرقومین عند القاضی اول رجلک دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثۀ مسلمینی بینلرنده
قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلک شهود مرقومین عورتینک عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر
بزدخی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجنی تجویز ایله افتایه مبادرت ایده رز بوندنصکره زوج مرقوم مسلم
اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی
اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلته تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتمامش اولسون
وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکا ردی مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله
رجاعتک عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری
اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جماعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویرلمز واکر اشهاد ایتمشلر
ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویرلور اما عورته موت
زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلاخلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور
زیرا بو خبرله تحققده زوجته استحقاق قتاله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر مونه دخی انجق
مخبر بن آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا بر مخبر
موتی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنماز اما واحد عدل بن موتی معاینه قیلدم دیو برجماعته

اخبار ایلدکده اول جماعتک موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین
شهادتلرنده بزلره وتنی رجال واحددن استماع ایلدیک دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کاوب
کندویه اخبار ایلدکده آنک اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جماعتک شهادتلریله

دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملک اوزره باعتبار الید شهادتدر که برکسنه یی برنسنه ده تصرف ملاک ایله
متصرف کوردکده اول نسنه آنک ملکیدر دیو شهادت ایلمک جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح
اوزره یدنده و تصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلک معاینۀ موتدن
اخبار ایلین کسنه نک خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمادقده اعتماد اولنور بوقسه اول مخبر احد الورثه یاخود
موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق
کبی متهمدر بوندنصکره بیلمک کرکدر که قاضی اسیر ومفقودک مالرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون
نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدر که عورتک نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دیننده
موافقتی اقتضا ایلمز کذلک ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدر که

بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز اما مذکورین اختلاف
ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله
هویدا اولسه کرکدر که قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره
اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثدن
محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلک مسئلۀ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرک دار الحربده ارتدادی
اقامت بینه ایله هویدا اولسه بینه قاضی تضمینله قضا ایدر بو صورتده زوجه سی مأخوذیی نفقۀ عدتدن
محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بو قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سنی انجق مرتد

دار اسلامده بولندیغه استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعداللحوق استیجاب ایده‌مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه حکم لحوقی حکم موتنه ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص مقرك یدنده مال ودیعه‌سی
وبرشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولسه کرکدرکه قاضی زوجه واولاد ووالدینینك نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتمیوب انجق ودیعه‌دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع ادعاء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعتدر اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولدیغندن
اسیره نظر وشفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغیچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکه‌در لکن قاضی ودیعه‌سنی ید مودعدن اخذ و برموثوق به کسنه‌نك
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطا ایله امر ایتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بو دخی تجویز وتقریر اولنورکه
قاضی هر نظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تفویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بو دعواسنه بلا بینه اصغا اولنماز اما مودع بشقه‌درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملك نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بو مثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلا حجه قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده‌مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینك یاخود مقام مالکنه قائم اولان قاضینك
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلا حجه مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولنه جغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتك نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولنلرك قوللری اوزره اول اسیر بو عورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجتسار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینك انفاقله امره ولایتی انجق نظر للغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملك اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی مثبت اولور لکن بعدالضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کسنه اوزره رجوعه قادر اولورکه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بوصورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورتنه
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بو معنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه‌ده عورت
عین مال اسیری اخذ ونفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهر در امادینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورتنه مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیوندن مطالبه‌یه قادردر وصورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورتنه تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بو رجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزلته نازل اولملریله احدهمایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدرکه احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بو بابده مدیون ومودع اوزره الزام
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدر زیرا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اوله‌لر ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمه جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی امابو مسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندو اوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله جقلری باهردر ومسئلهٔ ثانیه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو مقتول موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین مرقومتین بو ایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بو عورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم اکن صکره دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکینی بیلمزم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه انفاقله قضا ایتدیکی کبی بو صورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بو عورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده‌مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بو عورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزرینه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالمی بونلره تضمین ایده‌رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله‌مز وجهی اولدرکه مدیون ومودعك اصل نکاحی اقرارلری قاضینك انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرارمز بوردن صکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوم ممیز دکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر ومحتاج الیه اولمیان قولك شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلردر بناء علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدرکه برکسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنك
عورتیم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدیکنه اقامت برهان ایلسه‌لر بینهٔ اولی کرك اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرك
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحه مغایردرکه
برحربی قبول اسلام ایدوب برکسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کسنه آنك مولاسی ووارثیدرکه بوندن غیری وارثی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کسنه ایله ولاسنی مناقضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وراثتدن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بو صورتده مولای متأخر مال موروثنی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنك شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمسه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر وبو بیانله مسائل مذکوره‌نك مدار فرقلری نمایان اولورکه
هر ماده‌ده که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نك غیرنده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغنی تفصیلده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتال ایچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرك مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرك قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه سالم قیلنور کذلك مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه‌ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدرکه مشرك
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر و بز باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیك تأویل باطل حکم اتلافده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکده صکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربی‌یی قتل ایلك حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جاریلردرکه عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثندن محروم قیلنمیه جغی مجزوم‌درکه قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلك باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله علیهما ینه محروم قیلنمازکه
باغینك تأویل فاسدی منعه‌یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدوکی باب مذکوردن معلومدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئلهٔ اولاده قاتل مشرك وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنمازکه

مطلب توارث اهل العدل واهل البغی اذا قتل احدهما صاحبه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغندن آنك قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالی اصحدر که باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه‌یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتلله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولیدر که حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتلله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلام ایدوب نصکره دار اسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمك بشقه‌در که آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه‌ده مقتولندن برشیئه وارث اولمز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه‌ده قصاص ودیت واجب اولمامق عند القاتل
معتبر اولان تأویله مبنی اولمایوب انجق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر واحراز بالدار بولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلور اما مسائل متقدمه‌ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عند القاتل معتبر اولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسد ایسه‌ده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیرکه لصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسه‌لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثنی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمازکه بو قتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلك لصوصدن
ایکی فرقه بر بریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اولمزکه بو قتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرك ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینك بریسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز **والله تعالی اعلم**

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدیی ایله دار الحربده بولنان مرتدك احکام میراثنده باب
دقیق الانحاسادر مؤلف مصیب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیرکه برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدرکه امام آنك میراثنی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابقا ایلمیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتد ایچون برکسنه نك وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عند اختلاف الملل حکم توارث غیر جاریدر بناء علیه مرتد برفردن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورك
دار اسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیرا قاضی آنك دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولورکه اهل دار الحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولورکه
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعد الردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بو مالی فیئه ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه‌یی وقت اسلامنه اسناد قیلمق غیر ممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمك معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دار الحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هلاك
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دار الحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بر برینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتد مرقومك بعض اولاد مسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عند ابی حنیفهٔ رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولمازکه مسلم قنده بولنسه
اهل دار اسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمك دار الحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دار الحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولورکه
ذمی اهل دارمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولورکه اختلاف دین کبی اختلاف دار دخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیر ما انتظر دیرکه برمسلم ارتداد ایله دار الحربه لاحق اولوب دار اسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتد اولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینك عدتی منقضیه
واولاد کبارندن مرتد اولنلری بنه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالك اولمش اولسه
کرکدرکه قاضی عدتی بعد اللحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلك یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه مالك اولوب بعد اللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالك
ایلمیه وقول مذکور بزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدرکه ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بو مثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنورکه توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمك انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنورکه توریث انجق میتدن اولوب مرتدك دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده بدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدرکه سبب ارثك اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعد الانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملك مشترینك
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه دخی اکا مماثلدر اما سبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدرکه برمکاتب ترك مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدرکه فضله سی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه سنه عند اداء الکتابه فوت اولمشلر ایسه‌ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ابقا اولنمیه اکرچه قاضینك عتق مکاتبله قضاسی انجق عند اداء الکتابه واقع اولور
اما باب توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضایه توقف ایلمز پس حق
مرتدده دخی بویله‌در واکر مرتد مزبور هنوز دار اسلامده ایکن عورتینك عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دار الحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده‌مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعدمدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده عورت زوجینك دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاك ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه‌نك عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلا طلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بو بابده فرقتلری
عورتك بعد اسلام الزوج کفر اوزره اصرار بنه احاله اولنوب عورتك ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاك عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حنف انفهاالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلك بو بابده فرقت جانب زوجه‌دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه‌ینه فرقتلری عند
غیر محمد رحمه الله تعالی بغیر طلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالك اولدقده وارثه اوله جغی
بدیداردرکه زوجك ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه سی مسلمه ایکن زوجك انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور بنه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب واد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقلرنده عورت حامل بولنمغله التی آیدن اقلده وضع حمله بر ولدلری دخی حادث
اولسه بعد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلملرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث
قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولملردر کورمزمیسکه صغیرین مزبورینک
سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله
صغیرین مزبورین دخی وراثته کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه
بنی ناجیه دین اسلامدن مرتد اولدقلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب
بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کسنه یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی بنه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده
کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بو صورتده میراثلرین
انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلرکه حکما حربی اولدقلری معلوم وحربی حربی یه وارث اوله جغی
امر مجزوم مدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی
آلوب دار اسلامه رجوع ایلدکدنصکره تزاعلری قاضی یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر
ورثهٔ مسلمیه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلمیه‌دز برا بو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده
عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتدده واقع
ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق
اولدقده زوجهٔ مسلمه سی دار اسلامده حامل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق
باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امکانی اولان ایکی سنه یه مستند ومتصل قیلنوب
نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده ردت زوجدن صکره دار الحربه
لحوقدن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌ینه ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب
انجق عورت وارثه اوله مز زیرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه
برشیئه وارثه اوله مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامده تبعا حکم اسلامده داخل اولمغله میراثه نائل
قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه‌ده ادخال
اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزل اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی
ابطال ایلمزینه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وار ایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
نصرانیهٔ مزبوره‌دن بر ولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك
ردتله انقضاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قیلنور
وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغله دار اسلامده بولندیغچه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور
لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله مزکه مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمده
ایدوکی بدیداردر واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه سی وار ایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه یی استیلاد ایلسه
اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه‌ده حاصل اولمغله اول ولد
بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتدده نائل قیلنماز ینه دیرکه زوج
وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن بر ولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل
قیلنورکه علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود
دخی زیاده‌ده حاصل اولسه میراثلرینه واصل اوله مزکه علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده
داخل قیلنماز حتی صغرنده وفات ایلسه جنازه سی اوزره اداء صلوة اولنماز وبو بابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق
انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمل اولنمق انجق
عند الاحتیاجدر وبینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر وبلا احتیاجدر وصغیر مرقوم
ترك ماله هالك اولدقده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك
اولمیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشلری یاخود سائر ورثه‌لری متملك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقلرنده
حکم میتده اوله جقلری مجزوم مدر اما اول صغیرك مسلمیندن بعض قرنداشلری ترك ماله فوت اولسه
نظر اولنور اکر ولادتی بعد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیر دخی حکم ردتده

داخل اولمغله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر
مزبور حکم اسلامده داخل اولمغله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشندن میراثه نائل اولور ینه
دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده برولدلری حادث اولوب
اول ولد ترك ماله هالك اولدقدنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویریلیوب
انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بو بابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیابدر کورمزمیسکه صغیر مزبورك ولادتی
دار اسلامده واقع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی
متحققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولی در واهل حرب اهل دار
واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی
ترکله هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق
دار الحربده حاصل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی
متعیندر وفیء اولمغه مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیر ممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن
اولان اولاد وابوینه میراث اوله جغی امر متبیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقدیر اوزره آنلره
دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنماز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف
دار مانع توریث اولمقده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بردارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی
اظهار ایتمکله دارلری دار الحرب اولدقدنصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هالك اولسه میراثنه انجق
کندو حالنده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه
صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسکه مال مزبور اوزره استیلا
واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بناء علیه اول میراثه کندو کبی اهل حرب اولان ورثه سی نائل اولوب
ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنمازلر والله تعالی اعلم

باب ما یوقف من امر المرتد وما لا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تقریرنده
باب دقیق الندر فیقدر شیخ امام اعلی شارح همام اسبغ الله تعالی علیه سوابغ الانعام دیرکه بزمبسوطده بسط وبیان
ایلدك که تصرفات مرتد وجوه اربعه اوزره تفصیل وتبیان اولنوربری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی
وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفاوضه سی کبی وبری
اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل
والاسلام موقوف اولمغله بو تصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر
تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله
تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبار اولنوب وارث ایچون
اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسکه مرتد هالك اولدقده عدت ایچنده بولنان عورتی
حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده
بشقه‌در که مالنده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله
بین القتل والاسلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد
بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتل واعدام ایلسه قاتلنه دیت وکفارتدن هیچ
نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلهٔ الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمینله قتال ایتدکده حربیهٔ مقاتله
کبی قتلی استحلال اولنور واکر بو مرتد دار الحربه لاحق اولدقدنصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمدین
دار اسلامده بولنان عبدینی اعتاق یاخود اول عبدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب ینه قاضی میراث
ولحاقی ایله قضا ایتمدین قبول اسلامله دار اسلامه داخل اولسه اول بابده مجموع مالی اوزرینه رد اولنوب
دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی یه متوقف اولان انجق مالینك ملك ورثه‌ده دخولی
اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغله بعد اللحوق مالنده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان
ماله مصادف اولدیغندن صکره‌دن ملکنه عودت ایتسه دخی حکم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول
مشتری ایچون شرط خیار ایله بایعدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت
ایلسه دخی بایعك بعد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولماز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

دار اسلامده ترك ایلدیكی عبدی حقنده حر الاصلدر یاخود فلانك عبدیدر بن آندن غصب ایلدم دیو اقرار
ایدوب بعده قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه بو اقراری اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدیغندن
معتبر ومسموعدر كه مقر مخاطبك ملكنه مصادف اولوب یاخود حین اقرارده ملكی دكل ایكن صكره دن مالك
اولدیغی اشباده اقراری حق مقرده لازم ایدوكی مجزوم ومقطوعدر كورمزمیسنكه بر كمسنه آخرك عبدی حقنده
حر الاصلدر یاخود فلانك مملوكیدر دیو اقرار ایتدكدن صكره اول عبدی ذی الیددن اشترا ایلسه اقرار سابقی نافذ اولوب
بعد الشراء مجددا اقراری مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخی آنك كبیدر واكر بر مرتد دار الحربه لاحق اولوب
قاضی دخی لحوقیله قضا ومالنی ورثه سنه اعطادن صكره قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایلسه مالندن ایادی
ورثه ده بعینه قائم بولنان آكا رد واعاده اولنور بو صورتده دار الحربده ایكن حریتنی اقرار ایلدیكی عبدینی وارثی
بیع ایتمش بولنسه بیع مذكور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره دن بعض اسبابله اول مقرك
ملكنه عودت ایلسه اقرار سابقی هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفیذنه مبادرت اولنور واكر قاضی
لحاقیله قضا ایدوب هنوز مالنی ورثه سنه تقسیم ایتمش یاخود ایتمامش ایكن قبول اسلامله عودت ایتكله هنوز قاضی
مالنی اورثه سنه رد ایله قضا ایتمدین بعض عبدینی اعتاق ایلسه البته عتق باطل اولور كه قاضی لحاقیله قضا
ایلدكده مالی ملك ورثه ده داخل اولمغله قاضی مجددا آكا رد ایله قضا ایتمدكجه ملك قدیمنه واصل اوله مز كورمزمیسنكه
وارث اول عبدی بعد رجوع المرتد هنوز قاضی رد مالی ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه عتق نافذ اولوب مرتد ایچون
آنی ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاق حكمنی متضمن اولور پس بو بیانله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقی
ایدوكی عندیمزده نمایان اولمشدر وبو بیانله عبد مزبورده حالت مذكوره ده عتق مرتد نافذ اولمدیغی دخی ظاهر وعیان
اولمشدر كه عبد مزبور اعتاق وارث ایله تمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتاق مرتد ایله معتق اولمق غیر ممكندر كه
عتق البته حقیقت ملكی مستدعی ایكن عبد واحد وقت واحدده تمامه هم زیدك مملوكی وهم عمروك مملوكی اولمق
جائز اولمدیغی مبیندر وهم وارث اول عبدی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین اعتاق ایدوب صكره قاضی لحاقیله
قضا ایتمش اولسه عتق ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولمدیغی كبی مرتد مزبور دخی بعد الرجوع هنوز قاضی ملكنی
اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه ینه عتق ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولماز واكر دار الحربه لاحق اولان
مرتد دار اسلامده ترك ایلدیكی عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون بعث وكیل ایدوب وكیل دخی مصلحت مرقومه یی
تكمیل ایلسه كركدر كه قاضی صنع وكیلنی جمیعا ابطال وتعطیل بر له عبد مرقومی میراث ورثه قیلمقده قضاسنی
تعجیل ایلیه زیرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره یی انشابه مالك اولمدیغی كبی آنلرده توكیله دخی متملك اوله مز
وهم وكیلی تصرفده مقام مرتده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه ده
یاخود قبل القضا قبول اسلامله رجوع ایتمش اولسه ده تصرفی باطل ایكن اول تصرف مباشرت وكیلله اولدقده
دخی علی كلا التقدیرین باطل قیلنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده دار اسلامده ایكن قبل الارتداد یاخود بعد الارتداد
وقبل اللحوق دار الحرب توكیل ایدوب وكیل دخی لحاقندن صكره مصلحتنی تحصیل ایتمش ایسه بو صورتده قاضی لحوقیله
قضا ایتمش ایسه عبد مزبور میراث ورثه قیلنوب صنع وكیل تعطیل اولنور اما لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلامله
رجوع ایتمش ایسه صنع وكیل جمیعا تنفیذ وتكمیل اولنور ومسئلهٔ مذكوره جناب مؤلفدن اشبو كتاب السیر الكبیر
روایتنده وجه مشروح اوزره مأثوره در اما كتاب الوكالة روایتنده دیمشدر كه وكالت البته موكلك ردتی ودار الحربه
لحوقی ایله باطل اولور كه ردت منزلهٔ موته نازل وموت موكل البته وكالتی مبطلدر وهم مرتد دار الحربه لاحق اولدقده
تصرف مرقوم ایچون انشاء توكیلی صحیح اولمیه جق حالته انتقال ایتمكله قبل اللحوق توكیل ایلدیكی وكیلی
دخی وكالتی اوزره ابقا واكمال اولنماز لكن بو كتابدن مأثور اولان روایتك وجهی اولدر كه مرتدك دار الحربه لحوقنده
قبل القضا عبدندن ملكی زائل اولمقدن غیری نسنه حاصل دكلدر ووكالت بعد الصحة مجرد موكلك زوال
ملكی ایله باطل اولماز كورمزمیسنكه بر كمسنه عبدینی اعتاق یاخود بیع اوزره آخری توكیلدن صكره موكل اول عبدی
بر كمسنه یه هبه وتسلیم ایدوب بعده هبه دن رجوعله عبدی قبض ایلدكده ینه وكیلی وكالتی اوزره ثابت قیلنور
ما نحن فیهده دخی دار الحربه لحوقله عبددن ملكی زائل اولورسه ده ینه وكیلی وكالتی اوزره مثبت قیلنور زیرا زوال ملكی
زوال موقوفدر كه لحاقیله قضادن اقدم اسلامله عودت ایلدكده ینه ملكنه راجع اولوب لحاقیله قضا اولندقده
ملك وارثه مصروف قیلنور پس حالت مرقومه ده ملك موكل موقوف اولمغله تصرف وكیل دخی موقوف قیلنوب
قاضی مالنی ورثه یه توریثله قضا ایدرسه زوال ملكی تمام اولوب تصرف وكیل ملك موكله ملاقی اولمدیغی

معلوم وبطلانی ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ایدرسه ملكی متقرر اولوب تصرف وكیلی دخی نافذ
ومستقر اولور اما موكلك بعد اللحاق بنفسه تصرفی بشقه‌در كه آنده متصرف ایله متصرف فیه اولان عبد بینلرنده
حقیقة وحكما تباین دارین حاصل اولمغله تصرفی باطل اولور ومعنای معهود عبد ایله معا دار اسلامده موجود
اولان تصرف وكیلده غیر موجوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده قاضی اول عبدی وارث ایچون قضادن صكره اول مرتد
قبول اسلامله رجوع ایلدكده عبد مزبور یدوارثده بعینه قائم بولنمغله قاضی عبدی آكا رد ایله قضا ایتمش اولسه
نظر اولنور اكر وكیلی بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوكالة عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلمش ایسه
بو تصرفی تنفیذ وتقریر اولنور واكر بحسب الوكالة بیع وهبه وكتابت ایلمش ایسه بونلردن برینی تنفیذه
مبادرت اولنماز فرق مسئلتین اولدر كه عبد مزبورك فرض مذكور اوزره مرتده ملك قدیمی اوزره رجوعی
محقق اولدقده باعتبار الملك القدیم تنفیذ عتق وتدبیری حق مستحق اولور كورمزمیسنكه قاضی لحاقیله قضادن
اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبیری روایت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبیر حق مستحق
اولدقدن صكره انتقاضی عدیم الاحتمال اولمغله قاضینك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری ابطال ایلمز
اما هبه وبیع وكتابت بشقه‌در كه آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضینك ملك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری
مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صكره بلا تجدید عودتلری غیر قابلدر نكته سی اولدر كه عتق وتدبیر
سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنی ملكی ابطال اولمیوب بلكه ملكی انهاء یعنی ابلاغ مرتبهٔ انتهادر
ومرتد مزبور اسلامله رجوع ایدوب بعینه قائم اولان عبدینده قضاء قاضی ایله اصل ملكی عودت ایلدكده
البته انهاء ایلدیكی ولا ایله معا رجعت ایدر اما بیع وهبه ملكی قاطع ایكن ملكنك آكا قضاء قاضی ایله عودتی
ینه عبدی وارث ایچون قضا ایله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتی متضمن ومستتبع اوله مز
واكر مسئلهٔ مزبوره ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث اول عبدی یدندن اخراج ایلمش اولوب
بعده مرتد قبول اسلامله عودت واول عبدی یدنده بولنان كمسنه دن اشترا ایلسه ینه وكیلنك بعد اللحاق واقع اولان
عتق وتدبیری تنفیذ وامضا اولنور اگرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدر كه عبد مزبور مرتد مذكوره
تدبیر وعتق ایچنده واقع اولان ملك قدیمله واصل اولمیوب انجق آكا سبب محدث ایله حادث اولان ملك ایله نائل اولمغله
ملك قدیمده واقع اولان عتق وتدبیری باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقیق التدبیر توجیه دیدیرنده دیر كه ملك مزبور
من وجه حادث ایسه ده من وجه ایچنده تدبیر وعتق واقع اولان ملك قدیم اولوب ذی الیده اعطا قیلدیغی
ثمن دخی منزلهٔ فدایه نازلدر نظیری شول عبد مأثورك مولاسیدر كه عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین كمسنه دن
ثمنله اخذ ایتمكله ملك قدیمنه اعاده قیلنوب ویردیكی ثمنی حكم فداده داخل ایلیه بو جهتله مرتد مزبورك عبدی
ذی الیددن اشتراسی همان یدوارثده بولنوب قاضی آنی اوزرینه رد ایتمكله مساوی اولور وهم عتق وتدبیر ایله استحقاق
عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجددا ملكی ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم
اولدیغندن عتق وتدبیری دخی ظاهر اولور نته كیم مملوك غیر اولان عبدك حریتنی اقراردن صكره آنی اشترا
ایلین كمسنه حقنده حریت عبد ظاهر اولدیغی كبی نظیری اولدر كه مرتد مزبور بعد الردة عبدینی بنفسه اعتاق
وتدبیر ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقده البته قاضی اول عبدی وارثنه میراث اولمق اوزره قضا ایدر
بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله عودت ایدوب عبد یدوارثده بولنوب قاضی آكا رد ایله قضا ایتمكله یاخود وارثدن
اشترا ایلین كمسنه دن شراء جدید ایله یاخود وجه آخر ایله ملكنه راجع اولدقده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ملك قدیمنده ایقاع ایلدیكی عتق وتدبیری نافذ وواقع اولور پس ما نحن فیه دخی بویله‌در كذلك مسئلهٔ مزبوره ده
قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث عبدی مكاتب قیلوب بعده مرتد قبول اسلامله رجوع ایلسه
ینه عبد آكا مكاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب بحكم شرعیده وارث آنی قبول اسلامله عودت ایلین مرتدك امری ایله
مكاتب قیلمش كبی اولوب اول مرتد ایچون مكاتب قیلنور وبو بیان ایله نمایان اولمشدر كه مرتد قبول اسلامله عودت
ایدوب مملوكی آكا عودت ایلدكده من جهة الحكم یدندن هیچ زائل اولمامغله سیان كورلور مؤلف واسع الجنان
اسكنه الله تعالی فی وسیع الجنان دیر كه بر مرتد دار الحربه لاحق اولدقدن صكره بر مسلمی توكیل ایدوب دار اسلامده
ترك ایلدیكی رقیقلرین اعتاق یاخود تدبیر ایچون ارسال ایلدكده وكیل مزبور بر شیئه مباشرت ایتمیوب قاضی دخی
لحاقیله قضا ایتمش ایكن مرتد اسلامله رجوع ایلدكدن صكره فعل مرقومه شروع ایلسه اول فعلی باطل
وغیر مشروع اولور زیرا بو بابده اصل توكیلی باطل ایدیكه موكلك اول تصرفده بنفسه مباشرتی صحیح

مطلب الوكالة الباطلة لا تنقلب صحيحة

د كل ايكن حاصل اولمشيدى و وكالتده جهت بطلان متعين اولدقدنصكره صحته قطعا منقلب اولميه جغى
متبيندر امامسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمى ردتندن مقدم يا مؤخر هنوز دار اسلامده ايكن توكيل ايتمش اولسه
اول بابده وكيلك تصرفى تنفيذ وتكميل اولنور زيرا اصل توكيلى صحيح اولوب مجرد موكلك دار الحربه
لحوقى ايله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضى مسلما عودت ايلدكده لحاقى عن اصل غير حاصل كبى اولور
امامسئلهٔ مفروضده ده قاضى لحاقيله قضا وميراثى تقسيم دنصكره اسلامله رجوع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر وكيلك رقيقنده تصرفى قاضينك رقيقلرينى مرتد اوزره رد ايله قضاسندن مقدم واقع اولمش ايسه
اول تصرف باطل وضايع اولور واكر آندن مؤخر واقع اولمش ايسه نافذ وواقع اولور زيرا اكرچه وكالت
بعد الصحة موكلك زوال ملكى ايله باطل اولماز اما ملك رقيقك مرتده عودتى انجق اوزرينه رد ايله قضاء
قاضى ايله حاصل اولمغله تصرف وكيل قضاء قاضى يه سبقت ايلدكده ملك موكله مصادف اولمديغندن
باطل اولور كورمزميسنكه اول تصرفده موكل بنفسه مباشرت ايلسه بنه باطل اولور اما تصرف وكيل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موكله مصادف اولمغله نافذ اولور نظيرى اولدركه بركمسنه عبدينى بيع ياخود اعتاق ايچون
آخرى توكيلدنصكره اول عبدى بنفسه بيع ايدوب بعده مشترى خيار شرط ورؤيت وعيبدن برى ايله
قبل القبض ياخود بعد القبض قضاء قاضى ايله اوزرينه رد ايلدكدن صكره وكيل مزبور تصرفه شروع ايلسه
بو بابده تصرفى نافذ ومشروع اولور زيرا وكالت سابقه باقيه دركه ملك موكل زائل اولدقدنصكره عبد موكله
ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر اماموكله شراء مستقبل ايله رجوعى بشقه دركه آنده ملكى من جميع الوجوه حادثدر
نكته سى اولدركه موكل وكيلنى انجق حين توكيلده موجود اولان ملكنده تصرفه توكيل ايلمشدر بناء عليه
اول محلده بعد التوكيل حادث اولان ملكنده تصرفى تنفيذ وتكميل اولنماز اما وكيل مزبور موكل بنفسه بيع
ايلدكدن صكره هنوز مشترى عبدى خيار ايله رد ايتمدين تصرفه شروع ايتمش اولسه اول تصرف عبده
ملك موكلدن خارج ايكن وقوع بولمغله نافذ ومشروع كوريلمز كورمزميسنكه مشترى حالت مرقومه ده
اول عبدى اعتاق ايلسه عتق البته طرف مشتريدن واقع اولور بويله ايكن وكيل بايعك تنفيذ عتقى نه وجهله جائز
وواسع كوريلور بنه ديركه برمرتد دار اسلامده ايكن بركمسنه يى عتق عبدينه توكيل ايدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره قبل القضاء باللحوق وكيلى عبدى اعتاق ايلبوب بعده مرتد اسلامله رجوع ايتمش اولسه
بو صورتده وكيلك جميع صنعى جائز ومشروع كوريلور زيرا لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمديغجه موقع عدمده
واقع اولمغله وكيلك نفوذ تصرفنه مانع اولماز اما سبقت ايلين مسئلهٔ نظيرده موكلك عبدى بنفسه بيعى
بشقه دركه اول بابده عبد برحالته بالغ اولمشدركه آنده موكلك غيرى اولان مشترينك عتقى نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وكيل بايعك عتقى نافذ وسائغ كوريلمز اما بو بابده مجرد لحاقيله قبل قضاء القاضى عبد
مزبور موكلك غيريلرينك عتقى كندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدركه حالت مرقومه ده وارث موكلك
دخى اعتاقى نافذ وسائغ دكلدر بناء عليه مرتد قبول اسلامله رجوع ايتدكدن صكره دخى وكيلنك اعتاق
نافذ وسائغ كوريلور اما لحاقيله قضادنصكره اعتاقى بشقه دركه اول بابده عبد مزبور كندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وكيل مرتدك عتقى البته باطلدر بنه ديركه اكر برمرتد
قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ايكن عبد بنده تجارتى ايچون اذن ويروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره عبد تجارتله تصرف ايلسه اول تصرفى موقوف قيلنوب اكر قاضى لحاقيله قضا ايتمدين
قبول اسلامله رجوع ايدرسه تصرفى نافذ اولوب عبد دخى على حاله مأذونيتله معروف قيلنور واكر قاضى
لحاقيله قضا ايدرسه عبدك تصرفى باطل اولوب مأذونيتدن دخى ممنوع ومصروف قيلنور زيرا تجارتى ايچون
اذنى مأذونده قيام ملكله مشروط ايكن لحاقى ايله ملكى زوال موقوف ايله زائل اولمغله اذن عبدده دخى توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبدده دخى توقف حاصل اولور بوندنصكره اسلامله قبل القضا عودت
ايدرسه عبدده ملكى كما فى السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفى نافذ واذنى على حاله مستقر اولور اما قاضى
لحاقيله قضا ايتدكده حكم زوال ملكى متقرر اولمغله عبد اوزره دخى حكم حجر مستقر اولور بوندنصكره اسلامله
عودت وعبدى ملكنه رجعت ايلدكده عبددن حكم مأذونيت مرفوع اولور مكراذن جديد ايله اذنه شروع
بيله زيرا حكم اذن محتمل النقض اولمغله قاضى لحاقيله قضا ايتدكده منتقض اولوب تجديد ايتمدكجه قائم
ومنتهض اولماز ومؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنى انجق سبقت ايلين مسئلهٔ وكالتى ايضاح ايچون

ايراد

ايراد ايلمشدر بوندنصكره مسئلتين مزبورتين اوزره مسئلهٔ مضاربه يى دخى ترتيب وشو وجه اوزره
تنقيح وتهذيب ايلمشدركه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مضارب مالده تصرف ايدوب
مرتد دخى هنوز قاضى لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلرى بينلرنده شرطلرى اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضى لحاقيله قضا ايتمش اولسه اول تصرفدن
برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفيذ وامضا اولنماز اولوب تصرفى انجق نفسى ايچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانى نفسنه راجع قيلنور بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله رجوع ايلسه حكم مزبور قطعا متغير
اولمازكه بيان مشروح اوزره قاضى لحاقيله قضا ايتمكله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واكر مرتد مزبور هنوز
قاضى لحاقيله قضا ايتمدين بنه مرتد اولديغى حالده دار اسلامه راجع اولسه بوصورتده دار الحربه لحوقى
فى حكم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربينك تصرفى قول محمد رحمه الله تعالى اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه موقوف اولديغى كبى وجه مشروح اوزره عودتندن صكره
تصرفى دخى اختلاف معهود اوزره معلوم ومكشوف اولور واختلاف مرقومك مدارى مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده على الاجمال بيان ايلديكمز اختلاف ايدوكى بديدار در لكن قاضى
لحاقيله قضا ايلدكدنصكره بنه مرتد اولديغى حالده عود وقفول ايلسه بوصورتده مالندن برشيئه سبيل وصول
بولهمز زيرا قضاء قاضى ايله حكم ميتده اولوب اول حكمك سببى دخى ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقى اولدقجه
دار عزه عودت ايتسه دخى حكم ميت آنده باقى اوله جغى ظاهر ومتبيندر بناء عليه مال مزبور وارثنه ايصال اولنوب
مرتد مسفور اكر وجهله ظفرياب اتصال اوله مز كورمزميسنكه قبول اسلامله عودتنده دخى قاضى عين مالنى
اوزرينه رد ايله قضا ايدنجيه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسى بطريق الاولى درحق
بوصورتده قاضى مالنى اوزرينه رد ايله قضا ايتميوب همان اوزرينه عرض اسلامله ابتدا وادى الامتناع قتل
واعدامله انتها ايدر بوصورتده قاضى يه التجا ايله بنم مالمى اوزريمه رد قيل وبنى دار اسلامده برمدت تأجيل قيل
تاكه بن كندو امرمده نظر وتأمل ايده يم ديو رجا ايلسه كركدركه اسلامى خصوصنده آنى انجق اوچ كون
تأجيل ايدوب آندن زياده ايله تأجيله قطعا اجترا ايلميه وبز بو مسئله يى باب مايكون امانا ومالا يكون على شرط
بشرطه مسائلى مياننده ذكر وبيان ايدوب اول بابده حضرت عمر رضى الله عنه ابو موسى الاشعرى رضى الله عنهك
برمرتدى بلا امهال قتل ايلديكنى استماع ايلدكده نيچون آنى برموضعده اوچ كون حبس واوزرينه قپوسنى
چامور ايله صوايوب يعنى محكم سد وبند ايدوب اكا هر يوم بر اتمك ويرمديكز زيرا مأمول ايديكه اسلامه
رجوع ايده ايدى ديو توبيخ ايلديكنى روايتله اقامت برهان ايلديك وكركدركه قبول اسلام ايتمدكجه قاضى آنك
مالندن برشيئى اوزرينه رد وتسليمه اقدام ايلميه زيرا قريبا بيان ايلديككه قضاء قاضى ايله حكم هالكده داخل
اولمشدر وحكم حياته انتقالى انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ايتمدكجه مالندن برشيئى اوزرينه
رده اقدام اولنماز وتأجيل مرقوم بزم عندمزده امر مستحبدر يوقسه واجب دكلدر حتى قاضى ايچون اسلامدن
ابتداء امتناعنده بلا تأجيل قتلى جائزدر وهيچ محذورى موجب دكلدر وامام شافعى رحمه الله تعالى بو بابده
مخالفت ايدوب تأجيلى ايجاب ايلمشدر وبز باب مرقومده اختلاف مذكورى بيان وجوابنى دخى ذكر واعلان
ايلديك واكر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضى دخى ميراثنى ورثه سنه قضادن صكره بنه ردت اوزره
دار عزه امانله رجوع وطلب ماله شروع ايلسه قاضى آنك مالندن برشيئى اوزرينه رد ايتمك مشروع اولماز
زيرا قضاء قاضى ايله هالكه اولدقدنصكره سبب حيات حكميه سى اولان اسلامنى اظهار ايتمدكجه مالندن
برشيئى اوزرينه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتى لحوقيله قضادن اقدم واقع اولمش ايسه نظر اولنور
اكر عودتى بلا امان واقع اولمش ايسه اول عورت فىء مسلمين قيلنور زيرا لحوق دار الحربله حربيه اولمشدر وحربيه
دار عزه بلا امان دخول ايلدكده فىء مسلمين قيلنور واول عورت فىء مسلمين قيلندقدن صكره ميراثى ورثه سى
بينلرنده تقسيم اولنور زيرا رق حكم تلفده وحريت حكم حياتده اولمغله عورت مزبوره فىء قيلندقده حكم
هلاكده دخول ومالكيت ماله اهليتندن خروج ايلمشدر پس مالى ورثه سنه ميراث قيلنور واكر عودتى امانله
واقع اولمش ايسه بوصورتده مالنده ديلديكى كبى متصرفه اولوب انجق كندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زيرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ايلدكده دار الحربه لحوقى كالعدم اولمشدر وقبل اللحوق
عورتك مالنده جميع تصرفى نافذ اولديغى كبى عودت مشروحه دن صكره دخى نافذ در انجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فى وجوب تأجيل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنمادیغی دار استرقاق اولمیان اهل داریمزدن اولدیغندندر صکره دار الحربه لاحقه اولوب اهل دار الحربه ملتحقه اولدقده تفصیل مشروح اوزره فصل ویروب حکم ایدرز که بلاامان عودت ایلدکده استرقاق اولنور و امان ایله عودت ایلدکده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل اللحوق بولندیغی حالته اعاده والحاق اولنور واکر بر مرتد دیندن مقدم یاخود مؤخر دار اسلامده ایکن عتق عبدینی مجیء یوم النحره تعلیق ایله اذا جاء یوم النحر فانت حر دیدکدنصکره دار الحربه لاحق اولوب هنوز قاضی میراثی ورثه سنه قضا ایتمدین یوم النحر حلول ایلسه بو صورتده حکم عتق موقوف قیلنور زیرا حلول یوم النحر ایله شرطی موجود اولدقده محل عتقده ملکی قائم اولمدقجه عتق نافذ اولماز و بز قریبا بیان ایلدیک که دار الحربه لحوقله عبددن زوال ملکی موقوف قیلنور پس حکم عتق دخی موقوف قیلنور بوندن صکره لحوقیله قضادن اقدم قبول اسلامله عودت ایدرسه عتق نافذ اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده حلول یوم النحر قضاء قاضیدن صکره اولوب یوم مرقومک حلولنده عبد مزبور ملک وارثده بولندقدنصکره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ایلسه بو صورتده قاضی اول عبدی اوزرینه رد ایلسه دخی آنده عتق اصلا نافذ اولماز زیرا معلق بالشرط شرطک وقت وجودنده ابتداء انشا ایله منجز حکمنده در و بز قریبا بیان ایلدیک که قاضی لحاقیله قضادن صکره عبدینی علی وجه التنجیز اعتاق ایلسه عتقی بهر حال باطل اولور پس معلق بشرط دخی آنک کبیدر اما حلول یوم النحر هم قضاء لحوقدن وهم اسلامله عودتندنصکره ایسه نظر اولنور اگر حلول یوم النحر قاضینک عبدی اوزرینه ردایله قضاسندن دخی صکره ایسه عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا تعلیق صحیح ایدی وشرطی دخی حال ملکنده متحقق اولدی واگر حلولی قضاء مرقومدن اقدم ایسه عتقی اصلا نافذ اولماز زیرا شرطی متحقق اولدقده عبد مزبور ملکنده دکلدر که قضاء مرقوم بولنمادقجه عبد آنک ملکنه عودت ایلمز پس عتقی دخی نافذ اولماز واگر حلول یوم النحر لحاقدن مؤخر وقاضینک لحاقیله قضاسندن مقدم اولوب صکره قاضی لحاقیله قضا وعبدی وارثنه اقضا ایلسه وارثک اول عبدده جمیع تصرفی نافذ اولور زیرا بز باب متقدم قریبده بیان ایلدیک که قضاء لحوقله تقرر زوال ملکی انجق وقت لحوقدن نمایان اولور و ما نحن فیهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغله عتقی جانب مرتددن نافذ اولماز ووقت لحوقده مملوک وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هیچ تصرف ایتمدین قبول اسلامله رجوع ایتکله قاضی عبدی آکا رد ایلسه بو بابده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا وجود شرط حال توقف ملکنده تحقق ایلمشدر که تمام زوالی انجق قضاء لحوقله حاصل ایکن ما نحن فیهده وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بناء علیه اول شرطله عبد ده ملکنه رجوع ایلدکده استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنکه عبد آکا ملک قدیم اوزره رجوع ایلمشدر و بو صورتده وارث عبدده عقد کتابتله تصرف ایتمش اولسه دخی ینه قاضی عبدی مرتده رد ایلدکده عتقی جانب مرتددن نافذ اولور زیرا عبد بعد کتابة الوارث مرتده ملک قدیمی اوزره رجوع ایتکله آنک عتقی نافذ اولوب نفوذ عتقله کتابتدن مستغنی اولمغله آندن بدل کتابت ساقط اولور واکر بر مرتد جاریه سنه اذا جاء یوم النحر فانت حرة دیدکدنصکره دار الحربه لاحق اولوب قاضی دخی اول جاریه یی وارثنه قضا ایتدکدنصکره وارث آنی اعتاق ایدوب بعده جاریه دخی ردتله دار الحربه لاحقه اولمغله سبی اولنسه اول جاریه شول مرتده اولوب دار الحربه لحوقندنصکره سبی اولنان حرهٔ اصلیه منزلنه تنزیل وآنک کبی فیء قیلنوب اسلام اوزره اجبار وتنکیل اولنور بو صورتده جاریه قبول اسلام ایلدکدنصکره مرتد مزبور دخی اسلامله رجوع واول جاریه یی مجددا اشترا ایدوب جاریه بو اشترا ایله ملکنده ایکن یوم النحر حلول ایلسه جانب مرتددن عتقی بر وجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه بجمیعها بشقه در که مرتدک اذا جاء یوم النحر فانت حرة قولیله عتقی ملکی نهایته واصل ایدی حال آنکه جاریه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدک جاریه ده ملک سابقی بالکلیه باطل و منتهی اولمشدر پس اشترا ایله حاصل اولان ملکی من جمیع الوجوه ملک حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز و مسئلهٔ مزبوره زفریه در یعنی امام زفر رحمه الله تعالی نک ائمهٔ سائرین رحمة الله تعالی علیهم اجمعینه مخالفت قیلدیغی مسائلدندر اصل اختلافلری شول ماده ده در که برکسنه جاریه سنه اذا دخلت الدار فانت حرة دیدکدنصکره جاریه یی قبل دخول الدار اعتاق ایدوب صکره جاریه ردتله دار الحربه لحوقندنصکره سبی اولنوب بعده اول کسنه ملک جدید ایله آکا مالک اولدقدنصکره داره دخول ایلسه عند الائمه عتقی نافذ اولمیوب انجق قول زفر رحمه الله تعالی اوزره نافذ اولور والله تعالی اعلم

مطلب از هذه المسئلة زفریه

باب

باب المرتدین کیف کان الحکم فیهم * یعنی مرتدین و مرتدانی قتل وانقیاده لازم اولان معاملاتی جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالی عن المسلمین احسن الجزاء دیر که نعوذ بالله تعالی مرتد اولان رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ایدرسه البته قتلنه اسراع اولنور قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کسنه که دین اسلامی دین آخره تبدیل ایلیه سز آنی قتل ایدیکز وحدیث مذکورده کلمهٔ من احرار وعبیده شاملدر و عبد مرتد اولدقده مولاسی دیلرسه آنی بنفسه قتل ایلمک مشروعدر که عبد الله بن عمر رضی الله عنهمانک بر عبدی تنصر ایلدکده قتلنه بنفسه شروع ایلمشدر وهم عبد ردتله حکم قتلده تحت امانده داخل اولمیان معز له حربیده نازل اولمشدر که بو مثللو حربیده مباشرت قتل هر مسلم ایچون جائز وقابلدر لکن حالنی امامه رفع ایدوب آکا قتل ایتدیرمک افضلدر که قتل مرتد معنای حدی متضمن واستیفاء حدود دخی انجق عهدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ایسه حبس واسلام اوزره اجبار اولنور واکر امه ایسه اصحابی خدمته محتاج اولدر ایله اصحابنه تسلیم اولنوب اصحابی آنی هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ایدرلر زیرا حبسی انجق حق الله تعالی در و مولای محتاجینک خدمتنده بولنسان حق غنی مطلق اولان الله تعالی نک حبسنده اولان حقی اوزره مقدمدر واکر بر رجل مرتد اوزره عرض اسلامله استتابه اولنوب اول دخی قبول اسلامله اظهار توبه ایلدکدنصکره بالدفعات ینه مرتد و ینه تائب اولسه معاملهٔ مرقومه بیک کره تکرر ایلسه دخی ینه توبه سی عند المسلمین قبول اولنور وقول ابراهیم النخعی دخی بویله در اما حضرت علی وعبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهم دیرلر ایدی که اوچ کره ده توبه سی قبول اولنوب دوردنجی ردتنده البته قتل اولنور و قول مذکورده دلیللری ظاهر نظم جلیلدر که قال الله تعالی ان الذین آمنوا ثم کفروا ثم آمنوا ثم کفروا ثم ازدادوا کفرا لم یکن الله لیغفر لهم ولا لیهدیهم سبیلا یعنی علی التحقیق شول طائفهٔ یهود که حضرت موسی علیه السلامه ایمان ایدوب بعده عبادت عجل ایله کافر اولوب بعده حضرت موسی علیه السلام آنلره عودت ایلدکده ینه ایمان ایدوب صکره حضرت عیسی علیه السلامی تکذیبله ینه کافر اولوب بعده حضرت محمد علیه الصلوة والسلامی تکذیبله ازدیاد کفر ایدرلر یاخود علی التحقیق شول کسنه لر که آنلردن ارتداد بالدفعات تکرر ایدوب بعده کفر اوزره اصرار وطغیانده ازدیاد تمادی ایدرلر الله تعالی حسب العادة العلیة مغفرتلرین و سبیل حقه هدایتلرین مراد ایدیجی اولمدی مترجم فقیردر که بو نظم کریمده مدعای مشروح اوزره دلالت جواب آیتدن قطع نظر ایله تفسیر ثانی اوزره ظاهر وتفسیر اول اوزره غیر ظاهردر و بو مثللو محل احتمال اولان ادله حکم قتل اوزره دلالتدن قاصره در انتهی و بر دلیللری دخی اولدر که مرتد مسفورک ظاهر حالی مستهزی اولوب توبه سنده صادق اولدیغنی اظهار ایتکله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لکن بزم مذهبمز اولان قول اول اوزره قل للذین کفروا ان ینتهوا یغفر لهم ما قد سلف نظم بشارت اشتمالی ایله استدلال ایدرز یعنی یا محمد کافر اولان کسنه لر ایچون سن اخبار قیل که اگر دخول اسلامله کفرلرندن منتهی اولورلرسه آنلر ایچون سبقت ایلین کفرودنوبلری مغفرت اولنور و بر دلیلمز دخی اولدر که مرتدک ضمیرینه وقوفمز ممکن اولمیوب انجق ما فی الضمیری تعبیر لساندن متبین اوله جقدر پس مرهٔ اولاده ما فی الضمیری نه وجهله معلوم اولورسه مرهٔ رابعه ده دخی اول وجهله مفهومدر بویله ایکن احدهما یی ابطال واخری تصحیح انجق احد المتساوییی آخر اوزره ترجیحدر وآیت متقدمه ده قول ثانی اوزره دخی دلالت یوقدر که آیت مذکوره ثم ازدادوا کفرا قول جلیلی ایله ختم اولنمغله عدم مغفرت وعدم هدایت انجق ازدیاد کفر اوزره استقرارلرینه ترتیب اولنمشدر حال آنکه مرتد مرقوم قتلی مرتبه ده توبه قیلسه ازدیاد کفر ایتمش اولمیوب انجق ازدیاد ایمان ایتمش اولور و امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر که برکسنه دن وجه مشروح اوزره ارتدادی تکرر ایلدکده همان حال ردتنده علی الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز زیرا ظاهر حالی مستهزی ایدوکنه دلیل ووقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردة حکمی ظاهر اوزره بنا جائز اولمق اصل اصیلدر مؤلف مصیب الاجتهاد جزاه الله تعالی جزاء حق الجهاد دیر که مرتد بعد الردة قتل اولنسون اولنماسون عورتی انجق اوچ حیضله معتده اولور لکن سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهما قولی اوزره بعد الردة قتل اولندقده عورتی دورت آی واون کون ایله معتده اولمق لازمدر لکن قول مذکور قول قوی دکلدر که فرقتلری ردتله واقع اولوب واول فرقتک حکمی بعد الردة قتلله متغیر اولمامغله حکم عدت دخی متغیر اولماز نظیری اولدر که برکسنه حال صحتنده عورتی طلاق باین ایله تطلیقدن صکره اول کسنه فوت اولوب یاخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقی عدت وفاته منقلبه اولماز واکر مرتد قبل الردة یاخود بعدالردة هنوز داراسلامده
ایکن برکمسنه‌نك مالنی غصب یاخود برکمسنه‌یی قذف ایدوب بعـده دارالحربه لحوق و بعده اسـلامله رجوع
ایلسه البته صنع متقدمی ایله مؤاخذه اولنور اما جنایت مذکوره آندن بعـد اللحوق دارالحربده حادث اولق
بشقه‌در زیرا بوصورتده حربی اولور وحربی دارالحربده بومثللو جنایتی ارتکابدن صکره قبول اسلام ایلدکده
مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنایتی اهل دار اسلامدن اولوب علی حاله مخاطب ایکن ظاهر اولمغله
موجبی ذمتنده متقرر اولمشدر غایة الامر بعد الجنایة دارالحربه لاحق ویداما اندن منقطع اولمغله اجراء
موجبی متعـذر اولمشیدی پس بعـد الرجوع ید امام اکا واصل اولدقده اجرایه مباشر اولور والله اعلم

* باب من ارتد من المسلمین اونقض العهد من المعاهدین الی هنا *

یعنی مسلمیندن مرتد ومعـاهدیندن ناقض العهد اولنلرك بعض احکاملرین تقریرده باب مهذب التحریردر
مؤلف کریم عامله الله تعـالی بکل تکریم دیرکه بر بلده‌نك اهـلی مرتد اولوب دارلری دارالحرب اولدقدنصکره
مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلسه‌لر کرکدرکه رجاللرین قتـل ونسا وذراریلرین سبیله اسـتعلا ایده‌لر زیرا
حضرت صدیق رضی الله تعـالی عنـه بنی حنیفه‌یه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ایلدی لکن مسلمین
استیلا ایلدکلرنده نسالری اعلام حالله بزلر قطعا مرتده اولمادق وهمیشه دین اسلام اوزره مسلمه‌لرز دیو بسط
مقال ایلسه‌لر بو بابده‌قول آنلرك قوللریدر که‌اصل اولان اسلاملری ایله استمساك واستدلال ایلمشلردر بوندنصکره
سبیلری استحلال اولنمیوب اولاد صغارلری دخی کذلك ومنزله‌لرینـه ازال اولنورلر زیرا والده اسلام اوزره باقیه
اولدقده والد مرتد اولسـه دخی صغیرانجق والده‌سنه اتبـاع وایصال قیلنور مکر ردتلری اوزره مسلمیندن اقامت
بینه اولنه واولبابده شهادت اهل ذمت غیرمقبوله درکه شهود ردت البته نساء مزبوره‌یی مرتده بیـله جکلردر
وشهادت ذمی اوزرینه‌حجت اولمامقـده مرتد مسلم کبیدر اکرچه بالنظر الی القیاس اولبابده مسلمیندن حصه مند
غنیمت اولنلرك شهادتلری غـیر مقبوله درکه منفعت شاهدی متضمندر لکن بالنظر الی الاستحسان مقبوله درکه
ضمنده شرکتلری شرکت عامه اولمغـله قبول شهادته غیرمانعه در وشهادت مزبوره‌نك نظـائری بوکتابدن
مواضع متعدده‌ده تقدم ایلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلردخی مرتده اولمش ایدیك لکن مسلمین بزه
ظفریاب اولمامشلرایکن ینه اسلامه رجوع ایتمشیدیك دیو بسط مقال ایلسـه‌لر بو بابده اسلام حادث ادعا ایتملریله
قوللری بلاحجة قبوله سزا کورلمز نظیری شول اهل حربدرکه اوزرلرینه مسلمین استیلا ایلدکده بزلر قبل الاستیلا
قبول اسلام ایتمشیدیك دیو ادعا ایده‌لر آنلرك بوقوللری بلاحجة قبول اولنماز بلکه همان حین تکلملرنده قبول
اسلام ایتمشلرکبی اعتبار اولنوب بعدالاسر حادث اولان اسلاملری مانع استرقاق اولاد بغتدن استرقاقلری
جائزوسزاوار کوریلور پس مرتدات مزبوره دخی بویله‌در وعلی هذا اهل ذمتدن بربلده‌نك اهلی نقض عهده
اجترا ایلسه‌لر آنلرده دخی مرتدین مزبورینك احکاملری اجرا اولنورانجق نسالری ذمیه اولمغله نقض عهدلری
اوزره شهادت اهـل ذمت قبول واجراموجبنه مشغول اولنور ومسئلهٔ مشروحة المآل اوزره شول اثر مروی ایله
استدلال اولندیکه علقمهٔ بن علاثه وفی نسخة علاقه نام کمسنه خلافت صدیق رضی الله تعالی عنه‌ده مرتداولوب
اخـذ اولندقده عورتی دخی اخذ اولنمشیدی عورت مزبوره دیدیکه زوجم علقمه مرتد اولدی ایسه بن واولادم
مرتد اولمامشلرز اول حینده حضرت صدیق رضی الله عنه آنك قولنی قبول ایدوب ردتلری اوزره شاهد دخی
بولنمامغله عورتك واولادلرینك سبیلرین تخلیه براه‌اطفی مبذول قیلدی لکن تفصیل محرر انجق نساء مرقومه
فی الاصل مسلمه ایدوکلری معلوم اولدقده معتبردر امامعلوم اولمدقده نسـاء مزبوره واولاد صغارلری فیء مسلمین
قیلنورلر که دارالحربده بولنمشلردر ودارالحربده بولننلرك اصل اسلاملری معلوم اولمدقجه حربیدن عداونورلر
مکرنساء مرقومه‌ده سیمای مسلمات بولنه وبرباب مایکون اما نامن یدخـل دار الحرب والاسراء ومالایکون
مسائلنده بیان وتفصیل ایلدیك که تحکیم سیما باب اسلامده اصـل اصیلدر پس بو بابده دخی صدق نسا قاوب
مسلمینده ظاهر اولورسه اولاد صغارلریله تخلیهٔ سبیلری واجب اولور واکر نساء مرقومه دن برینك قوجاغنـده
برصبی بولنوب زوجی مقتول اولمغله یاخود عن اصل ذات زوج اولوب اولمادیغی معلوم اولمامغله صبی مرقومه‌
دعوای نسب ایدرکسنه یوغیکن اول عورت بوصبی بنم اوغلمـدر دیو دعوی ایلسه دعواسی حـق اسلام
ولدده تصدیق اولنوب ولد مرقوم فیء مسلمینه ابقـا اولنمازز یرا حکم اسلام امردینی ایدوکی مقرر وامر دینیده
رجـل ومرأه‌دن خبرواحد مقبول ومعتـبردر لکن نسبلری ینه ایله ثابت اولمدقجه بینلرنده حکم توارث

مطلب المرتد کالمسلم فی الشهادة علیه

مثبت اولماز و بومثللو ولد باب موارث القتلی اثناسنده ذکر اولنان حمیلدرکه آنك حقنده حضرت عمر رضی الله عنه
قاضی شریح رحمه الله تعـالی‌یه لایورث الحمیل الاببینة دیوتحریر ایدوب التزام بینه‌یی ایجاب وتحمیل ایلمشدر
غایة الامر یدمسلمه‌ده بولنمق اسلامنی مشعراولمغله حکم اسلامده متقرر قیلنور کذلك عورت مزبوره بوصبی برمسلمه
عورتك اوغلیدر بکاایداع ایلمشدر دیوب قول آخر ازد یاد ایلسه ینه صبی اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بوصبی
بودارك اهلندن برعورتك اوغلیدر بکاایداع ایدوب کندو حرهٔ مسلمه ایکن فوت اولدی دیو بسط مقال ایلسه بوقولی
ولدك اسلام وحریتنی اخباره حمل اولنمایوب همان ولددارالحربده بولنمغله فیء مسلمینه ادخال اولنور بوندن صکره
مؤلف جلیل قریبا بیان ایلدیکمز اصل اصیل اوزره بنـاء مسائل ایدوب بووجه اوزره تفصیل ایلدیکه برمشرك
داراسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولدیغنی ادعا ایلسه قول آنك قولی اولمغله اکا تعرض مسلمین رواکوریلمز امادارالحربده
بولنوب اولوجهله ادعا ایلسه بلاحجة قبول قولی سزا کوریلمز زیرادارا اسلام دارامن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر
داخل امان اولوب دعوای ذمتی شهادت ظاهرایله قبوله شایان کوریلور اما دارالحرب دارسبی واسترقاق اولمغله
آنده بولنان البته مباحدر مکرکه بینه ایله نفسی ایچون سبب امان وعصمتی اثبات وایضاح ایلیه واکر بردار ذمتك
اهلی نقض عهد ایله محاربه ایدوب مسلمین اوزرلرینـه استیلا ایلدکلرنده ایچلرندن برطـائفه بزلر نقض عهد
ایدنلرده داخل اولمیوب عهدیمز اوزره ثابتـلرایدیك دیو ادعا ایلسـه‌لر نظر اولنور اکر طـائفهٔ مزبوره‌نك
اصل ذمتنده دخوللری معلوم ایسه قول آنلرك قوللری قیلنمق مجزومدرکه معـلوم الثبوت اولان اشبـاده
دلیل مزیل بدیدار اولمدقجه اصل اولان بقـا واستمراردر بوصورتده مسلمین یاخود اهل ذمـتدن اولان کمسنه‌لر
طائفـهٔ مرقومه‌نك مسلمینله قتـاللری اوزره شهادت ایلسه‌لر سبب نقض عهدلری ثابت اولوب اجراء موجبنه
مبادرت اولنور بوصورتده طـائفهٔ مرقومه بزلری محاربین قتـال اوزره اکراه ایتمشـلرایدی دیو دعوی ایلسه‌لر
قبوله‌سزا کوریلمزکه حجتله ظـاهر اولان حکمی تغییر ایچون برمعنای خفی ادعا ایتمشلردر مکر اکراهلری اوزره
مسلمیندن اقامت بینه‌یه اعتنا ایده‌لر بوصورتده شهود مسلمین محاربین بونلره البته برمله برابر مسلمینله قتال ایدرسز
یاخود سزی البته قتل ایده رز دیدیلر دیو شهادته درکار اولورلرسه اوزرلرینـه سبیل تعرض قالمیوب جمله‌سی
احرار اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولمغله اکراهلری ثابت اولوب اول اکراهله مباشرت ایتدکلری
قتاللری افعـال قبیحه‌ده مندرج ایسه‌ده نقض عهده دلیل رضـا اولمقدن خارج اولور لکن شهود مسلمین
محاربین بونلره اول قول اکراهی هنوز بونلر کندو دارلرنده ایکن دیـوب دارالحربده دیمشلر ایدی و بونلر
اول اکراهله دارالحربه داخل اولدقلرنده اهـل حربدن طرف مسلمینه انقلابه قادرلر ایدی دیو شهادته درکار
اولورلرسه بومثللو شهادتله اکراهلری ثابت وآشکار اولماز که بوشهادتده صکره دن زوال اکراهلرین اظهار ایتمشلردر
واکر طائفهٔ مزبوره‌نك اصل ذمتنده دخوللری غیرمعلوم ایسه قوللری قبول اولنمایوب همان دارالحربده بولنملریله
فیئه ادخاللری مجزومدر مکر اصل ذمتلری اوزره اقامت بینه‌یه مسارعت ایده‌لر واکر مسلمین طـائفهٔ مزبوره‌نك
صف مشرکینده سل سیف ایتـدکلرین کوروب انجق مسلمینله قتـاللرین کورمشلر ایکن بعـدالاخذ بزلر
اول صنع اوزره مکرهـین ایدیك دیو ادعا ایلسه‌لرینـه قول آنلرك قوللری قیلنمق هویدادر زیرا مسلمینك
کوردکلری حالت نقض عهدلرینـه دلالت ایلمزکه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ایمانی ناقض اولمدیغی کبی
معاهددن صادر اولدقده دخی معـاهده‌سنه مناقض اولماز واکر طائفهٔ مزبوره بزلر دخی اکرچه مقدما نقض
عهد ایتمشـلر ایدیك لکن قبل الاستیلا ینـه نقض عهددن رجوع ایتمشـلر ایدیك دیو دعوی ایلسه‌لر بلاحجة
قبول قوللری سزا کوریلمز زیرا بوصورتده اصل ذمتلری معلوم ایسه دخی زوالنی اقرار ایدوب صکره سببی
معلوم اولمیان امر حادثی دعوایه ابتدار ایلمشلردر پس بلاحجة قبوله سزاوار اولماز واکر مسلمین نصارادن
برشخص مجهول الحالی داراسلامده تجارت اوزره کوروب بعده دارالحربدن بربلده‌یی فتح ایدوب اول شخصی
آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ایکن اهل حرب بنی اسیر ایتمشلر ایدی یاخود بو بلده‌یه تجارت ایچون کلمشیدم
دیو دعوی ایلسه قول آنك قولی ایدوکی هویدادرکه مسلمین اهل دار اسلامدن ایدوکنه عالمین اولمشـلردر
کورمزمیسنکه مسلمین آنی داراسـلامده کوردکلری هنکامده اکا قصـد تعرض ایدوب اول دخی دعوای
ذمت ایتمش اولسه البته قول آنك قولیدر کـذلك بوندن صکره آنی دارالحربده بولدقلرنده دخی بویله‌در
نکنه‌سی اولدرکه شخص مرقوم اخذ مسلمیندن اقدم دعوای ذمت ایلسه قول البته آنك قولیدر پس بعدالاخذ
دخی بویله‌در وعلی هذا مسلمین اول شخصی داراسلامده کورمشلر اولوب انجق مسلمیندن ایکی شاهد بربونی

مطلب من وجد من المشرکین فی دارالاسلام فادعی انه ذمی

دار اسلامده کورمش ایدک دیو شهادت ایلسه لر ینه اهل ذمتدن قبلنور که ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر کذلک نصرانی مرقوم دعوای اسلام ایلسه جمع صورده قول آنک قولی قبلنمق التزام اولنور اکرچه اوزرنده سیمای مسلمین ظاهر ایسه قول آنک قولی ایدوکی امر اهردر اما اوزرنده سیمای اهل کفر اولوب اول دخی بنی اکراه ایتدیلر بوهیئته کیرمش ایدم دیو اعتذار ایلسه ینه قول آنک قولی قبلنمق سزاوار درکه دار اسلامده بو اتمق اعتبار یله اصل اسلامی یاخود اصل ذمتی آشکار اولمشیکن مجرد هیئت کفر ایله خلاف دعواسی بدیدار اولماز که قولی ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ایله دخی مدللدر زیرا انسان دین وطریقتنده مخالفین اولان قوم ایچنده باقی اولدقجه کاهیجه آنلرک هیئتلرینه دخولله تحفظ وتوقی ایدر بناء علیه قول آنک قولی قبلنور واکر اهل حرب مسلمینله مصالحه یاخود قبول ذمتله معاهده ایلسه لر عهد مرقوم هم نفسلری وهم نساوذراریلری اوزره واقع اولور که بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتی قبوللری انجق کندو مسکنلرنده ساکن اولملری ایچوندر ومسکنلری انجق نساوذراریلری ایله ممکن اولور لکن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدی نفسلری ایچون اخذ ایدوب نسالری ایچون اخذ ایتدکلرینی مسلمینه بیان ایلسه لر نسالری فیء اسلامیان قبلنور مکرکه بعض نسانک دخی عهدده دخولی اعلان اولنه زیرا ظاهر حال ایله استدلال انجق خلافی ایله عدم تصریحده استعمال اولنور بناء علیه نسالری استرقاق اولنور اما صغار اولادلری بو بابده البته اخذ عهد ایدنلره تابعدر که اوزرلرینه سبیل تعرض واقع اولماز واکر بر حربی امانله دار بمزه داخل اولدقدنصکره مشرکین دار بمزه استیلا ودار بمزی دار الحرب ایتدکلرندنصکره مسلمین مشرکین اوزره استیلا ایدوب حربی مرقومی میان اهل حربده بولسه لر نظر اولنور اکر دار بمزه استیلا ایلین اهل حرب اول حربی مستأمنک اهل داری ایسه لر اول مستأمن فیء مسلمین قبلنور زیرا کندویه موافقین اولان اهل حربله دار الحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ایلین امانیمز نهایتنه واصل اولشدر کورمزمیسنکه دارینه رجوع ایتمش اولسه البته امانیمز نهایتنه واصل اولور ایدی حال آنکه اهل داری دار بمزه استیلا ایتمکله دار بمز کندو داری منزلنه نازل اولمشدر واکر دار بمزه استیلا ایلین اهل حرب اهل داری اولمیوب مثلا مستأمن مرقوم کفار رومدن ودار بمزه استیلا ایلین کفار ترکدن برقوم تبعه کار ایسه ینه نظر اولنور اکر قوم مرقومین اول مستأمنی اسر ایله ودار اسلامه خروجدن منع ایتملر ایسه علی حاله امان مسلمینده ابقا اولنوب مسلمین اکا ظفر بولدقلرنده ینه حربی اوزره استبقا اولنور زیرا نهایت امان انجق مأمننه وصولله حاصل اولور ایکن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ایچلرنده اسیر اولمغله آنی دار اسلامدن اسیر ودارلریله احراز ایتمش کبی اولدیلر وبو مثللو مواضعده مسلمین اول مستأمنه ظفر بولدقلرنده البته حربی اوزره ابقا وخلافدن احتراز ایدرلر واکر قوم مرقومین آنی خروجدن منع ایتمیوب همان ایچلرنده اقامتی اختیار ایتمش ایسه بو صورتده نقض عهد مسلمینی اختیار ایتمش اولور زیرا دار الحربده اقامته راضی اولمشدر وحربینک دار الحربده اقامته رضاسی دار اسلامده حاصل اولان امانک انتهاسنی مقتضیدر کورمزمیسنکه مستأمن مزبور قوم مرقومینک ایچلرنده تزوج یاخود اشتراء مسکن ایدوب بعده اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولسه البته اول دارده بولنان مشرکین کبی اول دخی فیء مسلمینه مندفع قبلنور کذلک کفار رومدن دار بمزده بولنان بر مستأمن بلاد ترکه امان ترکله یاخود بلا امان راحل اولسه البته آنک حقنده امان مسلمین زائل اولور پس مانحن فیه دخی بویله در انجق بو مسئله ده بلاد ترکه بالاختیار داخل اولمغله ترک آنی اسیر ایلدوکی یاسون امان مسلمین زائل اولور اما مانحن فیه بیقه درکه ذکر اولندی واکر کفار رومدن بر حربی مسلمینه التجا ایله دار اسلامه امانله دخول وتجارت ایدوب بعده بلاد ترکه کیدوب آندن دخی بعض امتعه ایله دار اسلامه عودت وتجارت ایتمکی رجا ایلدکده مسلمین مساعده مرتبی ایلسه لر اول حربی دار بمزده بولنوب بلاد ترکده بولنمادقجه امان مسلمینده واقع وبلاد ترکده ایکن دار بمزه رجوع ایتمدکجه امان مسلمین آندن منقطعدرکه مسلمین اکا انجق دار اسلامده ایکن امان ویروب بلاد ترکده ایکن ویرمدکلری ظاهر وساطعدر مکر مسلمین اکا سن دار بمزه دخول ایتدکده بلاد ترکدن دار بمزه بعده کندو داریکه عودت ایدنجیه دک آمنسین دیو تصریح ایتمش اوله لر که بوقوللری بلاد ترکده ایکن دخی اکا اعطاء امانده ظاهر وصریحدر بو صورتده بلاد ترکده ایکن مسلمین اکا نبذ عهد ایلسه لر البته نبذلری باطل واول حربی کندو بلادینه عودت ایدنجیه دک حکم امانده داخلدر زیرا نبذ مرقوم اول حربینک ینه مستأمن بولندیغی دارده غائبا اولمغله نبذ مرقوم دار اسلامده ایکن واقع اولان نبذ ایله یکساندر وبالدفعات بیان وتصریح اولنمشدر که مستأمنی مأمننه

ابلاغله حالت اصلیه سنه اعاده ایتمدکجه نبذ عهدی صحیح اولماز والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب

باب اسر العبد وغیره ثم یرجع الی مولاه اولا یرجع

مطلب لا شفعة للوارث بموت الشفيع

یعنی عبد وفرس وناقه وارا ضی مثللو نسنه لردن اسرا عدایه کرفتار اولدقدنصکره مالک قدیمنه رجوعی ممکن اولوب اولمیانلری تفصیلده باب بلاغت رفتار در مؤلف دانا زاده الله تعالی احسانه الیه آنا فآنا درکه بر عبد دار الحربده اسیر ایکن مولاسی دار اسلامده فوت اولدقدنصکره عبد غنیمتده ظاهر اولسه ورثه مولاسی آنی قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولورلر زیرا اخذ مزبور اول عبدی بطریق الفداء ملک قدیمنه اعاده دن عبارت اولمغله عبد جانی یی جنایتندن اشترا منزلنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده قائملردر اما حکم شفعه بشقه درکه بعد وفات الشفیع ورثه سی مقام شفیعه قائم اولمایوب شفعه ایله حق اخذه نائل اولمازلر که شفعه ایله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ایکن جوار مورث موتی ایله زائل اولدقدنصکره وارثک جوار حادثی حق اخذه موصل اولماز اما ما نحن فیهده حق اخذ انجق باعتبار الملک القدیم اولوب ملک قدیم موت مورثله متغیر اولمامغله ملک قدیم ید مورثده قائم ایکن ورثه سی آنده اکا خلف اولدقلری کبی ملک قدیم اوزره ثابت اولان حقده دخی خلف اوله جقلری متقرر در لکن صورت مزبوره ده بعد القسمة بعض ورثه قیمتیله اخذه طالب وبعضلری اخذ مزبوردن هارب اولسه لر آنلر ایچون بعض قیمتیله عبدک بعض اجزاسنی اخذه رخصت اولمایوب همان تمام قیمتله تمام عبدی اخذ یاخود بالکلیه ید غانمده ترک ایلمک واجبدر زیرا ورثه بو اخذ ایله عبدی میتک ملک قدیمنه اعاده ایده جکلردر حتی عبد اوزره دین قدیم ظاهر اولدقده اول دین ایچون بیع اولنه جقدر ومیت بالنفس حیاتده ایکن عبدک بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ید غانمده ترکه قادر اولمدیغی کبی بعد الموت ورثه سی دخی مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب اولدقده بعض آخرین تمام قیمتله اخذینه طالب اولسه لر بو وجه اوزره اخذلری جائز ومناسب کورلور انجق عبد بو اخذ ایله میتک ملک قدیمنه راجع وبین جمیع الورثه موقع میراثده واقع اولمغله ورثه دن اداء قیمت ایدنلر امتناع ایدنلرک قیمت نصیبلرنده متبرع اولورلر که اوزرلرینه خواه ناخواه الزام دین ایتملری ممتنعدر وحکم مذکور جنایتدن فدای عبدک نظیریدر کذلک صورت مفروضه ده موصی له بالثلث بولنسه اولدخی حکم ورثه ده داخلدرکه حق وصیتله ترکه دن شریک ورثه اولمغله حکم فداده احد الورثه منزلنه نازلدر ومسئلهء مزبوره ده وصی وموصی له ووارثدن قنقیسی حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامهء ورثه غائب اولسه لر دخی اخذه قادر اولورکه اخذی میتک ملک قدیمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنایتدن فدا مسئله سی کبی بو مسئله ده دخی طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهر در لکن مذکور بیندن انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنه دوشن غانم دخی هم وصیتی وهم عبد اول میتک ملکی ایدوکنی انکار ایتمکله اقامت بینه یه ابتدار ایلسه بینه سی قبوله سزاوار کوریلور که موصی له ترکه ده شریک ورثه اولمغله احد الورثه کبی طرف میتدن خصم اوله جغی بدیدار در بو صورتده موصی له عبدی جمیع قیمتله ید غانمدن اخذ ایلدکده قاضی ثلث عبدی اکا اعطا وثلثینی ورثه کلوب اخذ ایدنجیه دک حبس وابقا ایدر بوندنصکره ورثه حاضر اولوب موصی له ایچون وصیت میتی انکار ایله نزاع ایدرلر سه کرکدرکه قاضی انکارلرین استماع ایلمیه زیرا عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم اثبات وصیتده طرف ورثه دن موصی له ایچون خصم قوی اولمغله آنک اوزرینه اثبات وصیت همان ورثه اوزره اثباتله متساویدر اما مسئلهء مزبوره ده حاضر بولنان انجق غرماء میتدن بر غریمی اولسه عبد کندو سهمنده واقع اولان غانمله خصومتی تصحیح وتسلیم اولنماز که غریم البته ذمت میتده اثبات دینه محتاجدر وغانم مزبور اثبات دینده طرف میتدن خصم اولمیه جغی بی لجاجدر اما موصی له وارث کبی نفسی ایچون عبدده حق اخذینی اثباته قادر اولمغله غانم آنکله طرف میتدن خصم اوله جغی ظاهردر واکر غانم مرقوم اول مدعی غریم میت ایدوکنی اقرار ایدرسه قاضی عبدی قیمتیله اکا اعطا ایله امره اجتسار ایده مز که اقرار مزبور ایله ذمت میتده دین مطلوب ثابت اولمیه جغی آشکار در لکن اول حینده وارث یاخود وصی دخی حاضر بولنوب آنلر فدادن امتناع ایتمکله غریم مرقوم فدایه عازم اولسه قاضی میت اوزره اثبات دین ایچون آنلری غریمه خصم قیلق لازمدرکه آنلر میت اوزره بینه ایله اثبات دینده مقام میته قائملر در وبعد الاثبات غریم دیلرسه عبدی قیمتیله فدا ایدوب بعده بیع ایتدرمکله دینی استیفا ایدر بو صورتده حاضر بولنان انجق وصی اولوب اول دخی دین میتی اقرار ایلسه اقراری نفع غریمه مدار اولمیوب ینه دینی اوزره طلب بینه ده اصرار اولنور و وصی اقرار

دین ایتمکله خصومت غریمدن خارج اولماز که وصینك مقام میتده قیامی انجق نظر میته راجع اولان اموردده
اولوب میت اوزره اقرار دین ایسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حکم اجنبیده مندرج اولور پس اقراری
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غیر حاصل منزلنه نازل قیلنور لکن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخی دینی اقرار ایدرسه اقراری ایله کندو نصیبنده دینی ثابت اولمغله غریم ایچون اقامت بینه یه حاجت
قالمیوب همان دیلرسه قیمتله فدای عبده ابتدار ایدر و بعد الفداء قاضی سائر ورثه کلوب اقرار یاخود انکار
ایدنجیه دك عبددن حصه لرین ابقا وحصهٔ وارث مقری دین غریم ایچون بیعله قضا ایدرکه اقراری کندو
حقنده حجت اولوب اقراریله حصه سنده ثابت اولان دین همان بینه ایله ثابت کبی اولدیغی هویدادر واکر
حاضر بولنان انجق موصی له بالثلث اولوب عبد کندو سهمنده واقع اولان غانم دخی وصیتی مقر اولورسه
موصی لهك فدایه قدرتی متقرر اولور که حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبینه حکمنده ایدوکی ظاهردر
بوندنصکره ورثه کلوب وصیتی انکار ایدرلرسه قول قوللری ایدوکی آشکار اولمغله همان ثلث فدایی موصی لهه
ادادن صکره اخذ عبده درکار اولورلر که موصی لهك اداء فداسی مقدار ثلثده انجق کندو ملکنی فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اولمیوب ثلثینده انجق ملك ورثه یی فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
کذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصی له تمام عبدده ادعاء وصیت ایتمش اولسه ورثه دیلرلرسه تمام فدایی اکا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ایدرلر که دعواسی اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اکا وصیت
قیلنمغله اداء فداسی تمام عبدده ملك نفسنی فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هیچ نسنه ده متبرع اولمامشدر
واکر وارث یاخود موصی له انجق قبل القسمة حاضر اولمش ایسه وارث عبدده ملك میت اوزره و موصی له
آندن بشقه وصیت اوزره اقامت بینه ایتمدکجه اخذ عبده قادر اولماز که عبدده حق عامهٔ مسلمین ظاهر اولمغله
بلا حجه عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهردر و بعد البینة بلاشئ اخذ اولنوب مورثك ملك قدیمنه رجوع
ایتمکله آنده حکم میراث ووصیتی اجرایه شروع اولنور واکر عبد مزبور رغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مریض ایکن عبدی اول غانمه تسلیم ایدوب دعوای استرداده متناهز اولسه اول غانم وارثی اولسون
اجنبی اولسون وتسلیمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دین محیطی بولنسون بولنماسون تسلیمی جائز
کوریلور کذلك اول عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه یه تسلیم ایلسه ینه تسلیمی تجویز وتتمیم اولنور زیرا
مأسور منه بوتسلیمله غانم ومشتری یه برشیئی تملیك ایتمیوب انجق مال اولمیوب و ماله اعتیاضی قطعا جائز
اولمیان حق طلبنی مبطل اولمغله بو بابده محاباتی غیر باطلدر بناء علیه تسلیم مزبوری تسلیم شفعه منزلنده نازل
ومریضك بعض اصحابله تسلیم شفعه سی علی الاطلاق حکم صحتنده داخل اولدیغی کبی بودخی داخلدر
کذلك مأسور منه اول عبدی غانم یامشتریدن بیع مستقبل ایله طالب شرا اولسه ینه حکم سابق اجرا اولنور که
طلب مزبوری تسلیمنه دلیل اولمغله مسئلهٔ شفعه کبی بونده دخی دلیل تسلیم صریح تسلیم منزلنه تنزیل اولنور
سؤال اولنورسه که سز قریبا دیدیکز که عبد مزبوری قیمتله اخذ ایتمك جانبندن فدای مقامنه قائمدر
ومعنای مزبور مریضدن وارثی اولان غانم یامشتری حقنده عدم صحت تسلیمی مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتی وارثه سالم قیلنماز جوابنده دیرز که محاباتك عدم سلامتی انجق مورث تصرفی ایله وارثنه تملیك مال
ایلدکده ظاهر اولور بو بابده ایسه عبدی وارثنه تملیك ایتمیوب وارث عبده شرا یاخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسلیمی باهر اولور نظیری کفالت بالنفسدن ابرا ودم عمددن عفودر که بونلر مریضدن
اجنبی ایله صحیح اولدیغی کبی وارثی ایله دخی تصحیح اولنور توضیحی اولدرکه کرك عبد کندو سهمنده واقع اولان
غانم وکرك اعدادن مشتری ایچون عبدی اعتاق وتدبیر ایله حق اخذینی اسقاط ایتمك ممکن واسقاطی
ضمان شیئی غیر متضمندر بوجهتله متبیندرکه حق اخذی حق ضعیف وهیندر واسقاطی تصرف ذی الید ایله
اولوب یاخود تصرف مریضله اولمق بینلرنده فارق بولنمادیغی متعیندر واکر عبد مأسورك مولاسی فوت اولوب
وارثی دخی بولنماسه میراثی جماعت مسلمینه مترتب اولوب امام اول بابده جمله دن نائب قیلنور بوصورتده
امام قبل القسمة واقف احوال اولورسه همان عبدی مجانا اخذ وبیت الماله ایصال ایدر اما بعد القسمة
واقف احوال اولورسه دیلرسه بیت المال ایچون قیمتله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر اما امام عبدك قیمتی
بیك درهم ایکن اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفریاب اولسه آنی ثمن مزبور ایله اخذ
ایلمك اولیدرکه آنده نفع مسلمین بی ارتیابدر لکن صاحب سهمك یدنده بولدقده حق اخذی انجق قیمتله

حاصل

حاصل وآنده مسلمینه منفعت ظاهره غیر واصل ایکن حق دخی عین عبدده اولمیوب انجق مالیتنده اولمغله
اولی اولان اخذ ینه مشتغل اولمامقدر مگرکه اخذنده بعض وجهله نفع مسلمین متحصل اوله مؤلف مصیب
لازال یصیبه من الثواب خیر نصیب دیرکه مأسور منه عبدینه اعدادن اشترا ایلین کمسنه نك یدنده ظفر
بولمشیکن برنیجه زمان طلب ایتمیوب صکره ثمنله طلبه مباشر اولسه ینه اخذه قادر اولور اما شفعه بشقه درکه
شفیع بیعه واقف اولدقدنصکره طلبده استعجال ایلسه شفعه سنی ابطال ایدر زیرا شفیعك سکوتی مشتریدن
ضرری دفع ایچون تسلیم شفعه دن معدود اولور که شفیع شفعه ایله اخذ ایدوب مشترینك تصرفنی نقضه
قادر اولمغله سکوتی تسلیم شفعه قیلمدقده ملك مشتری معطل و مشتری اوزره باب تصرف مسدود اولور
و معنای معهود ما نحن فیهده غیر موجوددر که مأسور منه عبدی ید ذی الیددن اخذه اقدام ایلدکده
تصرفاتندن برشیئی نقض واعدام ایده مز کور مزمیسنکه عبدینی مجانا اخذ ایچون قسمت سابقه یی نقض
وابطال ایده مز بناء علیه سکوتی منزلهٔ تسلیمده انزال اولنماز واکر عبد مأسور بر صبی صغیرك ملکی اولوب
مطلب سلم الوصی شفعة الصغیر
قیمتی بیك درهم ایکن برکمسنه آنی اعدادن بشیوز درهمه اشترا ایلدکده صبینك باباسی یاخود وصیسی صبینك
عبدده بولنان حقنی اهمال ومشتری ایچون تسلیمه اجترا ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله علیهما
اوزره تسلیمی تجویز وتکمیل اولنوب قول محمد وزفر رحمة الله علیهما اوزره تسلیمی ابطال وتعطیل اولنور
واختلاف مذکور مسئلهٔ شفعه ده اختلافلری اوزره قیاسله واقع اولمشدر که کرك ما نحن فیهده وکرك تسلیم
شفعهٔ صغیرده ملك صغیردن هیچ نسنه خارج وضایع دکلدر لکن مشتری مزبور قیمتی بشیوز درهم ایکن بیك
درهمه اشترا ایتمش اولدقده اب و وصیسی آنی صبی ایچون بیك درهمله اشترایه طالب اولسه بواشترا همان
بشیوز درهمه مساوی اولان عبدی صبی ایچون بیك درهمله اشتراء جدید منزلنده اولوب صبی اوزره غبن
شدیدی جالب اولمغله قطعا جائز ومناسب کوریلمز غایة الامر اشتراء جدیدده اب ووصی کندو نفسی ایچون
مشتری قیلنوب ما نحن فیهده نفسی ایچون دخی مشتری قیلنمامغله عقد شرالری بالکلیه باطل اولورکه بواشترا
انجق عبدی ملك قدیمه اعاده دن عبارت اولوب ملك قدیم انجق صبینك اولوب اب ووصی آنده قطعا
مداخل اولدقلرندن مشتری مزبورك رضاسی حاصل اولمدقجه نفسی ایچون دخی اخذه واصل اوله مز
واکر مشرکین اراضی مسلمیندن برارض اوزره استیلا بره دار الحرب ایدکلرندن صکره مسلمین مجددا اول ارض اوزره
استیلا ایلسه مالك قدیمی قبل القسمة حاضر اولدقده بلاشئ و بعد القسمة حاضر اولدقده دیلرسه
قیمتیله اخذ واستعلا ایدرکه ارض دخی اموال سائره کبی مال مسلم ایدوکی بی مرادر لکن حضور مالك قدیم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قیلدقدن صکره ظاهر اولسه بناسی استهلاك ارض اولمغله
بردخی اخذینه قادر اوله مزکه اخذ ایچون ذی الیدك تصرفات سائره سنی نقضه مقتدر اولدیغی کبی نقض
بناسنه دخی مقتدر اوله مز اما حکم شفیع بشقه در نظیری شول موهوب له درکه ارض موهوبه ده احداث بنا
ایلدکدن صکره واهب قصد رجوع ایلیه اولبابده بناسی استهلاك اولمغله حق واهبده کرك رجوع وکرك نقض
بنا مشروع اولمدیغی کبی ما نحن فیهده دخی مشروع اولماز حتی مشتری شراء فاسد ایله اشترا ایلدیکی ارض اوزره
بنا قیلدقدنصکره بایعك حق استردادی باطل اولدیغنه امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قائل اولمشدر
مطلب اشتری الارض بالشراء الفاسد ثم بنی علیها
واولبابده حق بایع ما نحن فیهده حق مالك قدیمدن اوجب واقوی ایکن ما نحن فیهده حق استردادی باطل اولمق
بطریق الاولی در لکن صورت مزبوره ده قاضی مالك قدیم ایچون لاجل البنا اخذ ارضله قضا ایتمشیکن
بانی بناسنی هدمله ارضی حالت اصلیه سنه ارجاع ایلسه بوصورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولدیغی کبی بونده دخی
مالك قدیمك فدا ایله اخذی مشروع اولور کذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ایتمش
اولسه لر ینه جواب مسئله تفصیل مشروح اوزره ابتنا اولنور زیرا مالك قدیمك حق اخذی انجق مملوکنده
ثابت اولوب بناء حادث هیچ مملوکی اولمدیغندن آنده حق اخذی غیر متقرر ومملوکی اولان ارضی دخی بدون البنا
اخذی متعذردر اما صاحب السهم بناسنی هدم ایدرسه مانع اخذی زائل اولمغله ارضی قیمتیله اخذه قدرت
حاصل اولور واکر ارض مرقومه حین استیلاء مشرکینده مبنیه اولوب صکره مسلمیندن برکمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قدیمی ایچون یوم قسمتده معتبر اولان قیمتیله اخذ ایلمك واسع کوریلور زیرا فی الاصل اکا
بناسیله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ایله ملك قدیمنه اعاده یه متملك اولور واکر ارض مزبوره ده

صاحب السهم ازدیاد بنا ایتمیوب انجق آنی مساکین ایچون وقف یاخود مسلمین ایچون خان یامقبره قیلوب
یاخود مسلمین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسلمین اداء صلوة ایتمشلر اولسه مالک قدیمی آنی اخذه قادر اولماز که
تصرف مرقومله ملک عاددن عتق وتحرری ظاهر اولوب بطریق القیاس شول عبد مأسورک حکمنه التحاق
ایلمشدر که غنیمتده ظاهر اولدقدنصکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتاق ایلیه نکتهسی اولدرکه مالک قدیم
انجق تصرف ذی الیدی نقض ایتمیهرک اخذه قادر در حال آنکه بو مسئلهلرده نقض تصرف ایتمدکجه قیمتیله
اخذی متعذردر که کرک عبد مرقوم وکرک ارض مرقومه کسنهنک ملکنده داخل اولمامغله مالکندن قیمتله
اخذی ممکن اولمدیغی متقرردر ومسئلهٔ مزبوره ذکر اولنان تحقیقله مسئلهٔ شفعهدن تفریق اولنور که
شفیع نقض تصرف مشتری یه قادر اولمغله نقض ایدوب عقاری ملک قدیمه راجع قیلدقده مالک قدیمدن (مطلب نقض الشفیع الوقف اذا وقف المشتری)
شفعه ایله اخذی جائز و واسع کوریلور لکن ما نحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
آخره انتقال ایلدکده اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه ملک واقفه رجوع واتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
مالک قدیمی دیلرسه قیمتیله آندن اخذ واستحصال ایدر کذلک مأسور اولان برفرس اولوب صکره غنیمتده وقوعله
تقسیمدنصکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایدوب بعده مالک قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی درکه اول امام مرحمت آمیز هم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفی تجویز ایلمشدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صور مذکورهده وقفه حکم لزوم تعلق (مطلب الاختلاف فی وقف المنقول)
ایتمیوب عین موقوفه ملک مالکندن خارج اولمامغله مالک قدیمی آنلری اخذ ایله مبتهج اولور انجق مسجد
قیلدقده اکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالک اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
بناء علیه مجاناً اخذده نفعی ظاهر ایکن نقض قیمتنه غیر قادردر کذلک صاحب السهم ثمن غالی ایله بیع ایلدکده
بیعی نقض ایدوب قیمتله اخذده نفعی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولمیوب انجق بعد البیع ینه ملکدن
ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذی باقی اولمغله مشتریدن انجق ثمن غالی ایله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدنصکره ارض مرقومه کرک عوضله وکرک بلاعوض محل تملیک اولمقدن خارج اولمغله مجدداً
محل تملیک وتملک اولمغله عودت ایتمدکجه اخذینه کسب رخصت ایدهمز نظیری شول عبد مأسوردر که
غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره صاحب السهم آنده عقد کتابت ایلیه مالک قدیمی حال کتابتده اخذینه
رخصت بولمیوب انجق بدل کتابتدن عجز ایله مانع اخذی زائل اولدقده قیمتله اخذینه کسب قدرت ایدر
کذلک صاحب السهم اول عبدی برکسنهیه مقابلهٔ دینده رهن ایلدکده مرتهنک مرهونه حق لازمی متعلق
اولمغله راهن آنی فک ایتمدکجه مالک قدیمی اخذینه مستحق اولهمز وبعد الفک مانع اخذی زائل اولدقده
دیلرسه قیمتنه اخذه ملتحق اولور لکن مالک قدیمی مالندن دینی ادادن صکره عبدی قیمتیله اخذه طلبکار
اولورسه اولبابده مرتهنه کمال حقی واصل اولمغله راهن اکا تسلیم عبد اوزره اجبار ایدر انجق مالک قدیم اداء
دینده مجبور ومحتاج اولمیوب عبدینی بعد فک الرهن اخذ ایلمک ممکن ایکن اداء دینه استعجال ایتمش اولمغله
اداده متطوع قیلنوب راهن اوزره آندن برشیله رجوعه مجال بولهمز لکن صاحب السهم اول عبدی
برکسنهیه مدت معلومهده ایجار وقبض اجرت ایلدکدنصکره مالک قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیمتله
اخذه قادر اولور که اجاره بعض اعذار ایله منتقض ومالک قدیمک اخذده ثابت اولان حقی تصرفات سائرهیی (مطلب الاعذار فی نقض الاجارة)
نقض ایتمزسهده اجارهده عذر ناقضدر نظیری شول فساد بیع ایچون استرداد مبیعده ثابت اولان حق بایعدرکه
سائر تصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر نافعدر کذلک عیبله رد ده ثابت اولان حق مشتریدرکه
تصرفات سائرهده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر واکر مأسور اولان برناقه اولوب صاحب السهم
آنی حج یاخود عمره ایچون بدنه قیلمغله تقلید واشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین واحضار ایلدکدنصکره مالک (مطلب بمنع الاستبدال فی الوقف)
قدیمی ظاهر اولسه بو بابده قیمتیله اخذه قادر اولور که بو تصرفله آندن ملک صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئلهٔ وقف بشقهدرکه
آنده ملکی زائل وبیعی باطلدر وقول مذکور ایله متبین اولمشدرکه وقفده اضحیه وبدنهیه قیاسله تجویز استبدال
ایدنلرک خطاسی ظاهر وبیندر وناقهٔ مزبورهیی مالک قدیمی قیمتله اخذ واسترداد ایلدکده صاحب السهم
دخی اول قیمتله بدنهٔ اخری آلوب مکان اولی یه وضع وایراد ایدرکه آنک حقنده قیمت آنده ایجاب حق الله
قیلدیغی ناقهدن عوض وحکم عوض حکم معوضدر واکر مأسور اولان برعبد اولوب آنی برکسنه اعدادن

قیمتدن اقل یاخود اکثر ایله اشتراء نصکره حین وفاتنده آنی برشخصه وصیت قیلمش اولسه مالک قدیمی آنی
موصی لهدن قیمتله اخذه رخصت ویریلور زیرا وصیت مزبوره بعد الوفاة عین عبدی تبرع ایدوکی بی التباس
اولمغله حال حیاتنده هبهٔ عبد ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالک قدیمی موهوب لهدن قیمتیله اخذه
قادر اولدیغی کبی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشترا کسنهیه وصیت ایتمیوب ملکنده ایکن وفاتی ظاهر
اولسه مالک قدیمی آنک اشترا قیلدیغی ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زیرا وراثت عین خلافت اولمغله
موروثده ملک وارث همان ملک مورثدر حتی وارث مبیعی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر ومشترای مورثده (مطلب للوارث ان یرد ما اشتراه المورث)
مورث کبی مغرور قیلنمه جغی ظاهردر پس مالک قدیمی مورثدن ثمنله اخذ ایلدیکی کبی وارثدن دخی اخذه
مقتدردر اما موصی له اول عینه انجق سبب جدید ایله مالک اولوب ملک موصی ایله متملک دکلدر حتی بایع
موصی اوزره عیبله رده غیر قادر ومشترای موصیده مغرور قیلنه جغی متعذردر مؤلف دقیق الاعتبار اقر الله
تعالی عینه فی دار القرار دیرکه اکر اول میت رقبهٔ عبدی وصیت ایتمیوب انجق خدمتنی یاخود غلهٔ کسبنی وصیت
ایتمش اولسه اولبابده مالک قدیم ایچون عبدی کرک ثمن وکرک قیمتله اخذه رخصت یوقدر زیرا موصی لهک
آنده حق لازمی متحققدر حتی وارث اول عبدی بیعه واول حقی ابطاله قادر وملتحق اولهمز پس مالک قدیمی
آنی وارثدن اخذه قادر اولماز که آنده حق موصی له متقرردر وموصی لهدن اخذه دخی مالک اولماز که بدل ایله
حق اخذی انجق مالک عینک یدندن ممکن ایکن موصی له عین عبده غیر متملکدر اما صورت سابقه بشقهدرکه
آنده موصی له عین عبده مالک اولمغله مالک قدیمی قیمتیله اخذه متملکدر اما خدمت یاخود غله ایله موصی له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولور که مانع اخذ اولان حق موصی له موتله باطل اولمغله حق مالک
قدیم ظاهر اولمشدر ینه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جمیع الاهوال فی جمیع الاحوال دیرکه عبد
مأسور ایکی کسنه بینلرنده مشترک اولوب غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره احدهما حاضر وآخر غیر حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفنی نصف قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا اخذی انجق ملک قدیمله
حاصل وهر بری نصف عبده مالکدر وحکم کل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحیح المسالکدر واکر ایکیسی
معاً حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقایه راغب اولسه طالب اخذ ایچون
نصفنی نصف قیمتله اخذی جائز ومناسب کوریلور زیرا هر برینک کندو حصهسنده رأیی معتبر ایکن طالب
اخذ خیار شریکنی ابطاله مالک اولمدیغی کبی اول دخی بونک اختیارینی ابطاله متملک اولهمز کذلک اولبابده
صاحب السهم سز بکا ضرر تبعیض ملکی الحاقله عبدیمی اوزریمه افساد ایده بورسز پس تماما اخذ
ایدرسز یاخود تماما یدمده ابقا ایدرسز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولنمازکه مالک قدیمدن دفع ضرر لازم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالک قدیم آنک یدندن خواه ناخواه اخذ ایلمک بی اشتباهدر اما
مالک قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلی ترک ایلدکده حکم مسئله بشقهدرکه آنده احد الابنین
ایچون صاحب السهمک رضاسی بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زیرا بو بابده اصل ملک مورثک اولوب
ورثه آنک مقامنده قائملردر ومورث حال حیاتنده عبدک بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ترکه مالک اولمیوب
بلکه جمیعا اخذی یاخود جمیعا ترک وتسلیمی لازم اولمقله ورثهسنه دخی لازم اولور سؤال اولنورسه که
تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتنده ایکن نصف عبدی ترک وتسلیم ایدوب نصف باقیدن ساکت اولدقده
حقنده تسلیم تمامی ثابت اولمق اقتضا ایدرکه احد الوارثین کندو حصهسنی ترک وتسلیم ایلدکده حکم تسلیم
حق آخرده دخی ظاهر اولوب بردخی تمام عبدی اخذه قادر اولمیه جوابده دیرزکه بلی حکم مسئلتین متحد
انجق حق مورثده وجه تسلیم متعدددر زیرا مورث نصف عبدی تسلیم ونصف آخرینی نصف قیمتله
اخذه طالب اولورسه بو قولی هیچ تسلیمدن عد اولنمیوب ینه تمام عبدی اخذه قادر اولور اما نصفی تسلیم
ونصف آخردن سکوت ایدرسه مسئلهٔ شفعه کبی مورث تسلیم تمامه مالک اولدیغندن حقنده تسلیم بعض همان
تسلیم کل قیلنمغله بردخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخرده مالک تسلیم اولمادیغندن
احدهمانک تسلیمی انجق مورثک تسلیم نصف وطلب نصف آخری حکمنده داخل وحکم تسلیمی باطل اولمغله
صکرهدن اخذ تمامده توافق ایتدکلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واکر مشرکین بربلده اوزره استیلا ایدوب
صکره مسلمین یدلرندن انتزاعله استعلا برله بین الغانمین تقسیم اولندقده اول بلدهدن برخانه برغانمک سهمنه
تسهیم اولنوب اول غانم اول خانهنک بعض ابنیهسنی هدم ایلدکدنصکره مالک قدیمی ظاهر اولسه بو صورتده

هم خانه سی وهم بعینه قائم اولان انقاضی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمزمیسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه وبنایی تماما
اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بویله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بناء علیه صاحب السهم انقاضی استهلاك
ایتمش اولسه بیله فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه در که شفیع انجق
مشتری بنایی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقاضه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقاض بنا منقو لاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیع من اول الامر تمنیله تملك مأخوذ بنه
نائل اوله جقدر وبنا دخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدا دخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقابل اوصاف اولمامغله قیمت اصلدن برشیئی اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقامنده برارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتلریله ارض ونخل وثمری تماما اخذه
قادر اولور کذلك صاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یاقلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بولنسه
بنه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن
برشیئك سقوطی روا کورلمز انجق نخل وثمر بعینه یدغاصبده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب ویدمشتریده
قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور اما مسئلهٔ شفیع بشقه در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقجه تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بناء علیه
بزدخی حکم ایده رز که صاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخلی نقض ایدوب مشتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تماما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق شعار ملا الله تعالی قبره من الانوار دیرکه برکمسنه برعبدی اشترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ وبرغازینك سهمنده تسهیم ایتدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کورلمك ظاهر در که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکندسی اولدر که مبیع قبل القبض
ضمان ملك بایعده در که هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
ادا قیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتیله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتیله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتممشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولنه بیلمدیکندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتیله اخذندن نکول ایدرسه اوبابده مشتری دیلرسه قیمتیله
اخذ وقبول ایدر که اسر عبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کورلور
وبعد الاخذ مبیع مشتری به سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنه شروع ایلسه بو دعواسی مسموع کورلمز زیرا ابتداء امرده عبدی قیمتیله
اخذندن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استردادنه طالب ومائل اوله بیله دیر که عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیر بنی
ترك واکا برکمسنه بی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بومسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز اما مسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتیله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسنی مستلزم اولور واولبابده طرف
مالك قدیمدن وکیل اخذ اولان کمسنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجه اولدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

عهدهٔ اداسی متجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزلنه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهده دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبر یدر اما مسئلهٔ شفعه بشقه در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو مالللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمتنه ضامن اولدقده قیمتیله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغله مال صغیرده صحت رجوعی متضمن اولور اما وکیل بالاخذ قیمتنه
ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مزکه وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیان کمسنه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کورلور
مکرکه اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتیله اخذ ایلدکدنصکره برکمسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقدم ایدوکی مالا کلام مدر وبو صورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیرا وصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتیله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنایت ایتمکله وصی مال صغیر دن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحده مجتمع اولمشلردر بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلمیوب انجق حکمی
قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فداسنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مباشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیرلردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطالبهٔ دینله تقاضا ایتمیوب اولبابده قاضی دخی عبدی بنه صاحب السهمه رد وقیمتنی
صغیره رد ایله قضا ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق ممتنعدر که قاضی صغیر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایدوب حکم قاضی انجق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قیلمغه مانع در اما مسئلهٔ
متقدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعده عبدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغیره ویریلوب بنه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقق اولور زیرا بو تصرفی نظر
صغیری غیر مشتملدرکه قیمتیله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبددن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسزبن دخی عبدی دینکز ایچون بیع ایده رم والا عبدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغیره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعین اولور بو صورتده غرما فدادن مقدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر للصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بو صورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغیرك مال مخصوصی اولمیوب بلكه مال میتدن ایكن دین میت دخی تركه سنی محیط بولنمغله غرماسی بزلر
بو ماله فداء عبده راضی اولمیوب همان دیغز ایچون اول مالی اخذ ایده رز دیو نزاعه شروع ایلسه لر اخذلری
مشروع كوریلورمز زیرا فرض مذكور اوزره تركهٔ میت حق مخصوصلری اولمغله نفسلری ایچون اختیار نفع
وضرر ده مرادلری اوزره امضاء حكم اولنمق لازم ومرصوصدر واولباده وارث ایچون فداء عبده مباشرت
ممتنعدر كه تركه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر بنه دیركه عبد مزبوری مشركین ید صاحب السهمدن
دفعهٔ ثانیه ده اسیر ایدوب بعده مسلمین بنه اخذ وسهم غانم آخره تعیین ایتدكلرندن صكره مولای قدیمی
حاضر اولسه اخذینه بو وجهله قادر اولماز زیرا اسر ثانی ملكی اوزره جاری اولمیوب انجق ملك غانم اول اوزره
طاری اولدیغندن حق اخذی انجق غانم اول ایچون ثابت وحق مالك قدیم انجق حق غانم اولده مثبت
اولمغله غانم اول آنی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذ ایله مالك اولدقده مولای قدیمی سبیل اخذنده
مالك اوله مز وغانم اول غانم ثانیدن قیمتله اخذ ایلدكده مولای قدیمی دیلرسه آندن انجق ایكی قیمتله اخذه قادر
اولور كه غانم اول احیاء ملكنه محتاج اولوب اداء قیمتله ملكنی احیا ایتمكله اول اداده متبرع اولمدیغی ظاهردر
بناء علیه مالك قدیمی دیلرسه آنی انجق قیمت اولی وغانم اولك ثانیه و یردیكی قیمت ثانیه ایله اخذه مقتدر اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدی اعدادن اشترا ایلین مشتری بولنوب آنك یدندن
دفعهٔ ثانیه ده اسیر اولدقدنصكره مشتری آخر آنی اعدادن اشترا قیلمش اولسه بنه حكم مذكور تمامه بونده دخی
اجرا اولنور كه مشتری اول مشتری ثانیدن ثمن ثانی ایله اخذ ایتمدكجه مولای قدیم ایچون اخذی ممكن اولمیوب
واخذ ندنصكره دخی دیلرسه انجق ایكی ثمنله اخذ یاخود بالكلیه ترك وتسلیم ایده جكی متعیندر واكر بر عبدك
مالك قدیمی عبدی صاحب السهمدن قیمتله یاخود مشتری اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضی دخی
عبدی اكا تسلیمله قضا ایدوب یاخود صاحب السهم ومشتری بلاقضاء اكا تسلیمده اظهار رضا ایتدكلرندن صكره
لازم اولان قیمت وثمنی ویرمدكجه عبدی تسلیمدن نكول ایلسه لر بو نكوللری مشروع ومقبول كوریلور زیرا
مولای قدیمك احیاء ملكی انجق فداء لازمی ایله ممكن اولمغله اول فدایی ادا ایدنجیه دك ملكینك جواز حبسی
متبیندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشتری البته راد آبقدن ادنی دكل ایكن رد آبق مقابلهٔ جعل واجبده

مطلب راد الآبق حبسه الى
ان یستوفی الجعل

مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطریق الاولی دربو صورتده مالك قدیم اول فدایی تسلیم ایدوب یاخود
ایتموب انجق هنوز عبدی قبض ایتمش ایكن آنی شخص آخره بیع ایلسه بو بیعی البته باطلدر اكرچه فدایی
تسلیم ایتدكده البته تسلیم عبددن عجزی ظاهر واولوجهله بطلان بیعی باهردر لكن فدایی ادا ایلدكده
وجه بطلانی اولدركه مبیع البته یدذی الیدده قبض ایلدیكی فداء مقابله سنده مضمون ایدوكی نمایاندر كورمزمیسنكه
مبیع مرقوم هالك اولدقده البته ردفداسی لازمدر بو جهتله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبیع فی ید البایع
منزلنه نازل یاخود اقاله یاعیبله رد حكمی اوزره قضاء قاضی ایله یاخود بلاقضاء فسخ بیعدن صكره مبیع
فی ید المشتری منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بیع مشتری وثانیه ده بیع بایع باطل اولدیغی كبی عبد مزبورده دخی
بیع مالك قدیم باطل اولور لكن صورت ثانیه صددنده اولدیغی بعینه مسئلهٔ عبدی فباشده اقرب الاشباه ایدوكی
بی التاسدركه بو محلده مؤلف كرامت بنیان مالك قدیم اول عبدی ذی الیده بیع ایلمك جائزدر دیو ذكر
وبیان ایلمشدر وصورت اولی ده مشتری مبیعی بایعنه بیع ایلمك ممكن اولمدیغندن عندیمزده ظاهر ومتبین
اولمشدركه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بیعدن صكره ید مشتریده بولنان مبیع ایله موازی ومواز ندر
وعبد مرقوم ملك مولای قدیمه عود ایتدن صكره ینه مضمون بالفدا اولدیغی كبی مبیع مرقوم دخی اصل ملك بایعه
عود ایتدن صكره ینه مضمون بالثمن ایدوكی هویدادر ومبیع مرقومده ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی غیر صحیح
اولدیغی كبی عبد مرقومده دخی ذی الیده بیعی صحیح وآخره بیعی باطل اولمق بحدر بناء علیه مولای قدیمی
عبدك عیب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضی ایله و بلاقضاء قادر و بعد القبض رده انجق
قضاء قاضی ایله مقتدر اولوب شول بایع منزلنه نازل قلنوركه مبیعی مشتری عیبله رد ایدوب بیعلری قضاء
قاضی ایله منفسخ اولدقدن صكره مبیعك عندالمشتری حادث اولان عیبنه واقف وواصل اوله واكر مالك قدیم
عبدینی بعد الاسر هیچ كورمامش ایكن فدا ایله اخذ ایدوب كوردكدنصكره اخذندن نادم اولسه بو صورتده
صاحب السهم اوزره ردی ممكن وتنظیم اولماز كه خیار رؤیتله ردی شراء مبتدایه مخصوص ایكن بو بابده
اخذی انجق اعادهٔ ملك قدیمی مستلزم اولمشدر لكن حكم مزبور اول وقتده جاریدركه عبد اوزره مقدما

بدنده

بدنده بولندیغی حالتدن جانب نقصانه تغیر طاری اولمیه زیرا طاری اولدقده جواز ردی آشكاردر كه فدا ایله انجق حالت
اصلیه سی اوزره اعادهٔ ملكنه طلبكار اولوب بعد التغیر مقصودنده تخلل خلل پدیدار اولمغله ردی جائز وسزاوار
كوریلور ینه دیركه عبد مأسور بیك درهمه مساوی ایكن بر كسنه اعدادن آنی یوز درهمه اشترا واخراج ایلدكده
مالك قدیمی بشیوز درهم دینله وفات و براین صغیرینی ترك ایتمش بولنمغله غرما ووصی حاضر اولدقلرنده غرما
فداسندن نكول ایلسه لر وصی ایچون مال صغیردن یوز درهمله فداسی مشروع ومقبول كوریلور زیرا عبدی
بعد الفداء بیك درهمه بیع ایدوب ایچندن میتك بشیوز درهم دینی ادا وصغیر ایچون یوز درهمی مقابلنده
بشیوز درهم پیدا اولمغله منفعتی ظاهر وهویدادر ونظر صغیری متضمن اولان مواضعده وصی فداده متطوع
قیلنماز ومسئلهٔ مزبوره فداء جنایته قیاسله اظهار وابدا اولنوب آنك حكمی بونده دخی اجرا اولنمشدر بو صورتده
بعد اخذ الوصی قیمت عبده نقصان كلوب انجق بشیوز درهمه مساوی اولسه البته غرما ایچون بیع اولنوب
بنه وصی اوزره غرامتدن برشیئی محتوی اولماز زیرا وقت اخذنده نظر صغیر ظاهر وتصرفنده نفع صبی متقرر
اولدقدن صكره بهاسنده حصول نقصانله حكم تصرفی متغیر اولماز كورمزمیسنكه عبد مزبور بعد اخذ الوصی
هالك اولدقده وصی یه غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بو دخی آنك كبیدر واكر مسئلهٔ مرقومه ده مقام
غرماده صغیرك براخ غائبی بولنوب وصی آنی بطلبكندن مال صغیردن یوز درهمله عبدی فدا قیلدقدن صكره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنور اكر فداسی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه نصف فداده متطوع قیلنور كه
نصف عبد ده مال صغیر ایله ملك غائبی احیا ایتمش اولوب اول دخی حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قیلنور اما مسئلهٔ اولی بشقه دركه آنده جمیع عبد ده ملك صغیری احیا ایدوب نصفنده ملك غرمایی
استحیا ایتمشدر كه دین میت تركه سنی محیط وشامل اولمدقده البته تمام تركه ملك وارثه داخل اولور كورمزمیسنكه
وارث دین میتی محل آخردن قضا ایله تركه یی نفسی ایچون استخلاصه قادر اما احد الوارثین حصهٔ شریكنی
محل آخردن ادا ایله ملك مشتركی نفسی ایچون استخلاصه غیر مقتدردر واكر فداسی امر قاضی ایله واقع
اولمش ایسه اول بابده قاضی اول غائبی تخییر ایدوب دیلرسك نصف فدایی ویریرسك تا كه عبد صغیر ایله
بیننكزده بر وجه مناصفه مشترك قیلنور ودیلرسك عبدی اعدادن اشترا ایلین كسنه اوزره رد
وصغیرك یوز درهمنی استرداد ایده رز دیو تعیین مضار ومنافع ایدركه وصی امر قاضی ایله ادا قیلدیغی فداده
البته متطوع قیلنماز وفداء مزبور اكرچه صغیره نافع ایدی لكن فسخ فدا ایله ینه نفع صغیر ضایع اولماز كه
صغیر مزبور كبیر اولدقده دیلرسه عبدی یوز درهمله فدا ایدوب نصف فداده قرنداشی طرفندن متطوع
اولمق ممكن ومتصعدر ینه دیركه مسئلهٔ مزبوره ده مشتری اول عبدی اعدادن ایكی یوز درهمله اشترا قیلمش
اولوب میت اوزره دخی طقوز یوز درهم دین اولدیغی نمایان اولسه وصی آنی صغیر ایچون ایكی یوز درهمله
فدا قیلمق جائز وشایان اولماز كه ثمندن طقوز یوز درهم دینی ادادنصكره صغیر ایچون انجق یوز درهم قالوب
باقی یوز درهمله خسران صغیری موجب اوله جغی ظاهر وعیاندر بویله ایكن وصی فداء مزبوره مباشرت ایلسه
نظر اولنور اكر مباشرتی امر قاضی ایله واقع اولمامش ایسه بو تصرفی بیان مشروح اوزره نظر صغیری متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قیلنور بوندنصكره عبد مزبور ضعف قیمتی اولان ایكی بیك درهمله بیع اولنسه
بعد اداء الدین باقی قالان بیك یوز درهم صغیر ایچون ابقا اولنوب ینه وصی فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنور كه معتبر اولان وقت اخذنده اخذی نظر صغیری متضمن دكل ایكن صكره دن حادث اولان زیاده ایله
اول حكم ثابت تغییر والغا اولنمازینه دیركه واكر مباشرتی دین میت وقت امرنده معلوم قاضی اولمدیغندن امر
قاضی ایله واقع اولمش ایسه بو صورتده وصی فداسنده متطوع قیلنمیوب انجق قاضی غرمایی علی وجه الاجبار
تخییر ایدوب دیلرسك دینك قیمت عبدك طقوز عشری اولمغله فدانك طقوز عشری اولان یوز سكسن درهمی
سن اوزریكه التزام ایدرسین والا عبدی مشتری یه رد وفدایی استرداد ایده رم دیو حكم وتقریر ایدر بو صورتده
غریم شق اولی ملتزم اولورسه مال صغیردن ویریلن فدا مشتری یه سالم اولوب بعده عبدی بیعله غریم استیفاء
دین ایدوب باقی قالان ایكی یوز سكسن درهمی صغیر ایچون ابقا اولنمغله صغیر ایچون سكسن درهمله منفعتی مستلزم
اولور بو صورتده قبل البیع عبدك بدننده یاخود بهاسنده نقصانی ظاهر اولوب بیعی انجق مقدار دینله یاخود
اقل ایله متیسر اولسه اول بابده صغیر حصهٔ فدادن شیء آخر ایله رجوعه قادر اوله مز كه وقت اخذده معتبر اولان
حكم سابق متقرر اولدقدنصكره حادث اولان زیاده و نقصانله متغیر اولماز نظیری اولدركه عبد مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن برینی آخر اوزره برشیله رجوعه مالك اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکسنه یی شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن حکم فدامی جمیع مذکور اتده حکم فداء مأسور اوزره ایدوکی ظاهر وهویدادر والله اعلم

باب اسر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکسنه نك عبدینی اسیر ایدوب دارلریله احراز ایتدکلرندنصکره اول کسنه مرتد اولوب دارالحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئنده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخه ده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ جلالتماب دیرکه برباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتیله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلمالری مالك قدیمك ردتندن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر و مرتد مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة راجع اولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتیله اخذه قادر اولور لکن بعد اللحاق بنه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی یاقتلی متعین اولمدقجه قیمتیله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتیله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتیله اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتوارد علیه تصرفات مرتدده توقفه قائل اولوب قبول هبه سینی دخی تصحیحه مائل اولمشدر وقبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتیله اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده واقع اولدیغی یلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنه قائم اولملریله اخذلری ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه بروجهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدرحتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتیله اخذه مقتدر اولورلر بوصورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایتدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه ادا قیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه اکرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بوصورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی آنلره نیچه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بونزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك اولوب حق مرتد مال مستهلکنده عائد اولمسامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر کورمزمیسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلاشیء اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطاسیله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذ عبده رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت وعبدی قیمتیله اخذه عزیمت قیلسه بو بابده اکا رخصت ویریلمز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر راجعدر وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر کورمزمیسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتیله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنیله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشروعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن نکول وملك مستقبل ایله اخذ وقبول ایتمشلردر و بواخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر وصحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره قبول اسلام ایلسه بو بابده اخذ عبد ایله بکام اوله مز که عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدده حق اخذی ثابت اولمدقده ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه برمرتد عبد مرتدی ایله معا دارالحربه لاحق اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسنی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی درکه بونده عبدینه دار الحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندولحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبد ینه دارالحربده مالك اولدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسیر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی اسیر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغنده ندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز پس قاضی لحاقیله قضا ایله میراثنی ورثه سنه اقضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتیله اخذلری سزا کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتدکرك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز امانفسی ایچون رخصت ویریلدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت ویریلدیکی اکا مبنیدر که ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی مسئلهٔ مدرجانی آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلین وجه اوزره مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکده حکم مسئله بشقه درکه آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری امر سهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واکر مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه دن احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتیله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلا مده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقله فی حکم المیتدر بوصورتده ورثه اخذو بیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه یدمشتریدن اخذینه رخصت ویریلمزکه ورثه آنی بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب مسلمین آنك عبدینی کندوایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون مزلهٔ موتده نزول ایتمکله حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامله عودت ایدرسه مذکور مرتد بنده سبقت ایلین جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حربی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حربی اوزره استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد * اكر مرتدك جواردارنده ردتندن مقدم يا مؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين دار الحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء اللحاق قبول اسلامله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله شفعه به طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى متصل اولمدقده منزلهٔ غيبتده اولوب غائب بعد الحضور بنه شفعه سى اوزره ثابت ور ايدر اما لحاقيله قضا اولندقده شفعه يه ورثه سى نائل قيلنمازلر كه شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر وبو صورتده مرتد قبول اسلامله عودت ايلدكده اول دخى شفعه يه نائل قيلنماز كه قاضى لحاقيله قضا ايتدكده دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله تعالى اليه بدايع الاحسان ديركه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم يا مؤخر قبول اسلامله راجع اولسه بنه شفعه ايله اخذى جائز وواسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان بولنمشدر وحربى ايچون دار اسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزميسنكه بعد اللحاق مدار شفعه سى اولان كندو دارينى بالنفس بيع ياخود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بو جهتله حربى اولديغى متبين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر لكن بو صورتده ورثه سى شفعه ايله اخذده تقاضا ايدرلرسه كركدركه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب حق شفعه لرى متبت اولور نظيرى اولدركه بركمسنه بردارى بشرط الخيار اشتراندن صكره جوارنده دار اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدنصكره بيعه عالم وطلب شفعه يه عازم اولسه عند ابى حنيفه رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشتراسنده تصرفه قادر اما مانحن فيهده ورثه قبل قضاء اللحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه لرى نيجه متقرر اولور جوابنده ديرزكه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله در يوقسه قدرت تصرفله دكلدر ومسئلتين مرقومتينده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب ملكى تام ومحل ملكندن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده شفعه يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمزميسنكه مكاتب عن وفاء فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه سى اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه لر بنه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز كتابى ادا اولنمديغندن ورثه سى دارنده تصرفه غير مقتدرلردر واكر حربى مستأمنك دار بمزده مالك اولديغى دارى جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولورزيرا حربى امانله دار بمزده حاصل اولديجه البته معاملاتده حكم ذميده داخلدر بو صورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده بنه امانله دار بمزه رجعت ايلسه بو صورتده شفعه ايله اخذ بنه رخصت ويريلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا دار بمزه داخل اولميان حربى منزلته نازل اولمشدر حال آنكه بومثللو حربى ايچون دار اسلامده نه من جهة الابتدا ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دار الحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه بنه معناى مشروح اوزره دعواى شفعه سى غير مسموعدر بنه دركه مرتدك دار الحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بو دعواسى مسموع اولماز اما امرأهٔ مرتده بشقه در وبو اختلاف رزم باب مايوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلديغمز تصرفات مرتده ده واقع اولان اختلا فلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان قبول اسلامله شفعه سنه طالب اولمازسه البته شفعه سى باطل اولور زيرا حين وقوفنده قبول اسلامله طلب شفعه ممكن ايكن تركله باطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لا يجرى ويكون حرا بالاسلام ومن لا يكون * يعنى مرتد بندن ومشركين عربدن دار الحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب اولمانلرى وقبول اسلامله احراردن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلده باب واجب التحصيلدر فحيانكه زوجين ردتله دار الحربه لاحقين اولوب زوجه دار الحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول ولدى صغير ايكن اسير قيلسه لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنور زيرا ولد حكم اسلامده ابوينه تابع وصغير مزبورك ابوينده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت ايلدكده بعد السبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابوينده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور لكن ولد مزبور دار الحربده كبير اولوب آندن دخى بر ولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير قيلسه لر اكرچه فيئده تقرير اولنور اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق جدنده واقعدر وزباب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع مسائلنده بيان ايلديك كه ولد حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم الميعاد ديركه برمرتد مالى ايله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مسلمين اول مالى اوزره استيلا ايلسه لر مال مزبور فئ اولوب ورثه سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق دار اسلامده ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دار الحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه متثبت اولماز اما دار الحربه لحوقندن صكره عودت برله مالنى اخذ ودار الحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر بو بابده امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدركه اول مالى سائر غنيمته اعطا قيلديغمز كبى ورثه يه دخى اعطا ايدرز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه عودتى لحوقيله قضادن اقدم ايسه ورثه يه اعطا اولنميوب غنيمته اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره ده امامين مشار اليهما صبت سجال المغفرة عليهما مبانلرنده اختلاف حقيقى صورتباب اولميوب انجق امام ابو حنيفه رضى الله عنه ورثه يه وغانميته اعطا ايدرز ديو اطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محرر رينلرنده اتفاق اوزره معتبردركه عودتى لحاقيله قضادن اقدم اولدقده لحاق سابق حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانده برابر اولمغله دار الحربه مالى ايله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خروجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور ومال ورثه اوزره بشقه برحربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمته واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلور بنه ديركه برمكاتب ردتله دار الحربه لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه كركدركه اول مالدن كتابتنى ادا وباقيسنى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه دركه كسب مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دار الحربه لحوقندنصكره دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى محرز ومدركدر وكسبنده حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دار الحربده كسبى دار اسلامده كسبى ايله مساوى كوريلور اما حر مرتد دار الحربه لحوقله حربى اولوب دار الحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن برفردك حق ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره استيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور بنه ديركه برحربينك عبدى قبول اسلام ايلدكده زباب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله حريتله بكام قيلنور اما مولاسيچون قصد تجارت اوزره دار بمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله مز انجق اسلامنه اعتبار ايله دار الحربه رجوعنه رخصت ويريلميوب همان امام المسلمين آنى برمسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفنه همت ايدر كذلك قبول اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار بمزه داخل اولدقده بنه حريته نائل قيلنور كه ذمت مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى حاصل اولمشدر اما دار بمزه دخولى امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز وواسع كوريلوب كما فى الاول مولاسينك عبدى قيلنمغله وفاء اما ايچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدركه مرتدك لحوقيله قضا اولندقدنصكره ام ولدلرى ومثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله سنده حلول ايله امضا اولنور زيرا لحاق بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور بنه ديركه برمرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه‌سنی معیتنده طوعا اوکرهـا دارالحربه الحـاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد
قیلنوب نائل عتـاق اوله مز وبعض فقها رحمهم الله تعـالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمهٔ الله
تعالی علیه‌در وعند ابی حنیفهٔ رضی الله تعـالی عنه مرتد مزبور شول دار یمزده عبـد مسلمی اشترا ودارالحربه
ادخال ایلین مستأمن منزلنه نازل ودارالحربه لحوقله حربی بی امان حکمنده داخل اولمغـله عبد مزبور حریته
منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حکم اولنمق لایق ومنـاسبدر وبعض فقها دیدیلر بلکه قول
مذکور قول جمیع ائمه‌در انجق ابو حنیفه رضی الله عنـه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه
مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبـد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله‌سی
انجق بیعله معـتبر ایدی صکره قبل الازالهٔ عبـد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال
عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبـل اللحوق بومملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولمامغـله عبد ایله
لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبـد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلنه نازل
اولورکه عبدی صکره‌دن دیناسلامده داخل اوله بنـاء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ
ایلسه‌لر مملوك مرقوم شمدی حریتنـه مظهر قیلنورکه نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت
ایتمکله ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه
حکم رفیقنده جواب ذکر اولنـان قول صوابدر لکن نفسلرنده معنـای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله
ومرتد غیر داخلدر بنه دیرکه برمرتد مملوکنی ردته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معـا دارالحربه لحوقلرندن
صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه‌لر اول مملوك فیئده تقرر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر
ونفسنی احراز ایتمدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعـدام اولنور وامه ایسه
حرهٔ مرتده منزلنه تنزیل ایله قتل اولنمایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور بنه دیرکه اکر برمرتد
مسلمه اولان امّ ولدنی یامدبره‌سنی یامکاتبه‌سنی طوعا اوکرهـا نفسی ایله معا دارالحربه الحـاق ایلیوب بعده
مسلمین بومذکوراتی اسیر ایلسـه‌لر جمله‌سی علی جمیع التقـادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق
فی الجمله جاری اولمشدر وبر قریبـا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیـان امهٔ قنه دخی بوحالت
اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینـه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتقه
مظهر اولنلرده تقریر حریت اولی واظهردر بنه دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتد مزبور بومذکوراتی ردته دعوت
وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه‌لر البته فیئده ادخاللرینه مبادرت اولنور وبونلرده فی الجمله جاری اولان حکم
عتاق فیئده ادخاللرینـه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرهٔ مرتده‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده
ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی وقعـدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معـا دارالحربه
لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعـد اللحوق ردنده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون
مرتد ایله معاصیلری متفق اولسه بوصورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام
اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتق موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی
دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حبن قتلده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب
دین اصلا فیٔ اولمامغله فیٔ نماسنده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن بالکلیه زائل اولمشدر وبدل کتابت
عهده‌سندن بالکلیه زائل اولمق لبنه عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکوره‌ده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه
البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامده اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته
قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولق اوزره ابقـا اولنوب ادخال فیئه
اقدام اولنماز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقـده حریت کبیدر وحر مرتد سبیله
مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولماز امامسئلهٔ مرقومه‌ده مکاتب ومدبر اسـلام اصلیلری اوزره
برقرار اولمش اولسه‌لر بعـد اسر المسلمین مولالری قتـل اولنسون یاخود قبول اسـلام ایلسون آنلر احراردن
قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعـده احراردن قیلنمغـله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویه
ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یامکاتبی ایله معـا دارالحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین
جمله‌سنی اخذ واستحصال ایلسه‌لر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسـلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب
مدبر ومکاتبی نفسلرینی آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصـال اولنورلر کذلك مسئلهٔ مفروضه‌ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولش اولسه‌لر بنه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اماسبقت ایلین مسئلهٔ رجل
مرتد بشقه‌درکه بو مسئله‌ده امرأهٔ مرتده سبیله مملوکه اولمغـله حکم فیئده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد
سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتدیکندن عبـدی بعد الاسلام حالتـه اصلیه‌لرینه موصول قیلنورلر
والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنـان رجل مرتد ایله همحالدر وبزقریبا بیـان ایلدیك که قتل اولنان
رجل مرتدك مدبر ومکاتبی حریته ایصـال اولنورلر بنـه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دارالحرب
اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینـه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسـلام ایلسه‌لر رجاللری احرار قیلنوب
حرائردن وامهات اولاددن ومکاتبـاتدن اولان نسـالری ادخال فیئله اغتنام اولنورزیرا بونلر حرهٔ اصلیه اولوب
یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حرهٔ اصلیه‌ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة
سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینك ذکوردن اولان مدبر ومکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره
ابقا اولنورلرکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنماز اما عبید واماء‌لری بشـقه‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده
رقیقلری مرتد اولمامشـلر ایسه جملـه‌سی احرار قیلنورلرکه نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار
اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبـد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمغـله
دیلدیکی کسـنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسـنه‌نك ولایتی ثابت دکلدر
وعندیمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبـد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولاغیر مثبتدر
ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهـله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری
مقرر قیلنورکه ولا بعد الثبوت محتمل ابطـال اولمامقده نسبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده
سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسـلامدن غیری نسنه قبول اولنمامقده مشرکین عرب منزللرینـه
نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبـات وامهات اولادلرنده حاصـل اولدیغی کبی
بونلرده دخی حاصلدر بنـه دیرکه اکر مرتدین یامشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی
واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه‌یی ام ولد یامدبر یامکاتبـه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول
اسلام ایلسه‌لر جواری مرقومه‌نك علی حالها ملکلرنده ابقـالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه‌لری اولوب
مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت
مزبوره قبول اسـلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه‌لر جواری مزبوره نیل حریتـله کسب
اعتـلا ایدرلرکه نفسلرین موالیلری اوزره احراز ایتملرکبی اولوب موالیلری دخی اهـل حرب اولملریله احراز
ایله نفسلرینـه تملك ایله امتیاز ایلمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده نسـاء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته
نائل اولورلرکه نسـاء مرتدات استیلاء مسلمینله فیٔ اولملری منزلهٔ موتلرینـه نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
جماعت مرقومه ذکور وانـاثدن رقیق مسلمینی اخـذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسـه‌لر
نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسـه کرك جماعت مرقومه دن بررجلك امه‌سی اولسون وکرك برامرأه‌نك
امه‌سی اولسون البته فیئده ادخال واسـلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور واکر عبـد قن ایسه بنه نظر اولنور
اکر امرأهٔ مرتده‌نك یاخود مشرکهٔ عربیه‌نك عبـدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسـلامله مسلم اولورسه
ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسـلام اوزره باقی اولمغـله صورت مذکوره‌ده عبد مسلم رتبـهٔ
حریته مرتقی اولدیغی کبی عبـد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبـدی ایسه
مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسـلام اولنوب قبول ایدرسه حریتـله اکرام وایتمزسه قتـل
واعدام اولنور واکر عبـد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسیله معـا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك
مولاسنده ابقـاسی التزام اولنور وعبید مذکورینی بیـان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان
عبیـد ایله همحاللردر بنـه دیرکه برمرتد دارالحربده برامهٔ حربیه‌یی اشترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین
اول امه‌یی اسیر ایلسه‌لر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استیلاد ایله جاری اولان حکم عتاقه‌ده فوت اولمیوب
آنك حالی حرهٔ اصلیه‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ اصلیه حربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی
بطریق الاولی‌در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسـلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز
ایتمش اولمغـله حریتله شادکام قیلنور بنه دیرکه برعربی مسلم دارالحربده اسیر ایکن برامهٔ حربیـه‌یی تزوج ایدوب
آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسـلم و هم مولای امه‌نك عبـدی قیلنمق متقرر درکه ابن دینده

خير الابوينه ورق وحريتده والده يه تابع قيلنمق حكم مشتهردر بوندن صكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه لر
بنه بن مرقوم على حاله مولاسينك عبدى قيلنمق التزام اولنور كه قبل الاسلام اكا مالك اولوب اسلامى دخى ملكنه
سبب استقرار واستحكام اولمشدر اما مسلمين اول دار اوزره استيلا ايلسه لر ابن مرقوم حر قيلنوب باباسى عشيرتنه
انتساب واتما ايدركه نفسنى منعهٔ مسلمينله مولاسى اوزره احراز ايتمش اولمغله حريت وانتسابى رونما اولور و باباسى
حربى اولمغله برفرد ايله عقد موالاتى صحيح اولماز اما صورت مفروضه ده باباسى حربى اولمامش اولسه ديلديكى
كمسنه ايله عقد موالاتى تصحيح اولنور واكر باباسى حربى اولوب مسلمين آنى اسير ايتدكلرندنصكره صاحب السهم
آنى اعتاق ايلسه البته ولاسى باباسندن مولاسنه متحول اولور و بز كتاب الولاده بيان ايلديك كه ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوى در و ولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسى بعد العتق ولاسنى كندو
مواليسنه جر ايدر بوندنصكره مؤلف باهر الاجلال دار الحربدن على وجه المراغمه دار اسلامه فرار ايلين عبيد
اهل حرب اوزره برفردك ولاسى ثابت اولمديغنه قصهٔ عبيد اهل طائف ايله استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى حصن طائفى محاصره بيوردقلرنده بعض عبيدلرى على وجه المراغمه
جانب رسالتپناهى خارج اولملريله آنلرى اعتاق بيوردىلر صكره مولالرى كلوب رق اوزره ردلرينه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اولئك عتقاء الله قول شريفلريله مولالرينى دفع ايلديلر
و بوقول ساطعلرى عبيد مرقومين وامثاللرى اوزره برفرد ايچون حكم ولا ثابت اولمديغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلى الله عليه وسلم عبيد مرقومينى مولالرينه رد ايتمدكلرى مرويدر لكن روايت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولى الموالاة اولوب عبيد مرقومين وامثاللرى بعض احرار كبى ديلدكلرى كمسنه لر ايله
عقد موالاتلرى جائز و بعد العقد ولالرى مولى الموالاتلرينه رد اولنور ديمكدر بنه ديركه برحربينك عبدى
دار الحربده قبول اسلام ايلدكدن صكره حربى آنى برمسلمه يا ذمى يه ياحربى يه بيع وتسليم ايلسه عبد مزبور
قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره حريتله تكريم اولنور و بز بومسئله يى شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك
لكن مؤلف نحرير جواب مسئله يى كتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهامله تحرير ايدوب انجق اشبو كتابندن
بو موضعده بسط وتفسير اوزره ديديكه عبد مرقوم بيع مجرد ايله آزاد اولميوب بلكه بعد قبض المشترى عتقله
برمراد اولور ورأى صحيح انجق بو تفسير صريحدر كه عتقنده انجق يد مولاسندن خروجى معتبر اولوب خروج دخى
عقد بيعله ناتمام و انجق تسليم مشترى ايله رسيدهٔ تمام اوله جغى مقرردر كه عقد مجرد قبل التسليم امر حكمى
اولوب دار الحرب دار احكام اولمامغله آنده انجق امر حسى مطمح نظر در بعده بنه بوموضعده مشترى مسلم
وذمى اولمغله حربى اولمق بيننلرين تفريقده تدقيق حقيق ايدوب ديديكه مسلم وذمى اهل دارمزدن اولملريله
عبد مسلم يدلرينه داخل اولدقده دار اسلامه خارج اولمش كبى اولمغله منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحريته نائل
قيلنور اما مشترى بنه حربى اولدقده عبد مسلم يد اهل دارمزده داخل اولمديغندن حكم عتقه نائل اوله مز
اما روايت السير الصغير اوزره بيننلرى هيچ تفريق اولنميوب همان عبد مسلم هر نقدركه ملك مولاى حربيسندن
زائل اوله البته وصول حريتله زائل اولور واولبابده مشترى حربى اولسون ياخود غيرى اولسون البته ملك حربيدن
تمام زوالى حاصل اولور ديو توجيه وتلفيق اولندى لكن اصح اولان بوموضعده قول محمدير كه مشترى
حربى اولدقده البته موقع بايع حربيده واقعدر وفى الاصل ملك بايع حربيده مملوك اولديغى كبى شمدى ملك
مشترى حربيده مملوك اوله جغى ظاهر وشايعدر بنه ديركه اگر برمرتد برعبد ذميسنى طوعا اوكرها معيتنده
دار الحربه الحاق ايلدكدن صكره مسلمين آنلرى اسير ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيل ايله تسيير اولنور
زيرا اقربايان ايلديك كه عبد مرقوم مسلم اولايدى كندو نفسنى احرازيله احراردن اولور ايدى پس ذمى اولدقده
دخى بويله در كه مسلم ايچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذميده دخى ثابتدر واگر معيت مولاسنده نقض عهد ايتمش
ايسه البته فيئده ادخال اولنور كه ملك حربيده حربى بى امان اولمش اولمغله اوزرينه استيلا اولندقده فيئده ادخالى
عديم الاشكالدر واگر عبيد مرقومك مكاتنده مدبر ذمى يا مكاتب يا ام ولد بولنسه بونلر دخى نقض عهد ايتمشلر ايسه
بعد الاسر احرار اولوب ايتمشلر ايسه فيئده برقرار اولورلر كه نقض عهد ايله حكم اهل حربده استقرار ايتمشلردر
اما بونلر مولالريله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بنقدر كه ذكر اولندى زيرا مرتد حر اولدقده بعد الاسر فئ
اولماديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ايله دار الحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فئ اولديغى كبى مدبر ومكاتب اولدقده دخى فئ اولور بنه ديركه اگر برمسلمك مدبرى يا مكاتبى

مطلب التعارض بين السير الكبير والصغير في بعض المسائل

يا ام ولدى اسلام ياخود ارتداد اوزره دار الحربه آبق اولوب اهل حرب دخى آنى اخذ واستعباد ايلدكدنصكره
مسلمين آنلرى اخذ واسير ايلسه لر بنه حالت اصليه لرى اوزره يد مولالرنده ابقا وتقرير اولنورلر كه مذكورين اسباب
سائره ايله محل تملك اولمدقلرى كبى قهر مشركينله دخى محل تملك اولمدقلرندن مشركين آنلره مالك اولمامغله
مسلمين دخى اسر ايله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلرى اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسليم ونكولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلرى قتل اولنميوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واگر آبق مرقوم عبد قن ايسه انده بين العلما اختلاف معروف واردر كه معلوم اهل وقوفدر واگر برمسلم
برمملوكى ايله معا مرتد اولوب دار الحربه معا لحوقلرندنصكره اول مملوكى اعتاق يا تدبير يا كتابت يا استيلاد ايلدكدنصكره
مسلمين آنى اخذ واسير ايلسه لر مملوك مرقوم اخذ ايلينلرك فيئده تقرير اولنور زيرا مولاسيله حربى اولمشلردر
وحربى مملوك حربيسنى يدندن اخراج ايتمدكده اعتاق باطلدر واولبابده تدبير وكتابت واستيلادى دخى
موجب عتق اولمامغله مملوكى سببله محل تملك اولمقدن اخراج ايلمز اما تصرفات مرقومه حربيدن دار اسلامده
واقع اولمق بشقه دركه آنده عتق ياخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوكى قهر ايله محل تملك اولمقدن اخراج ايدر
بنه ديركه اگر اهل حرب برعبد مسلمى ياخود عبد ذمى يى اسر واحراز ايدوب ايچلرندن بركمسنه اكا تملك ايتدكدنصكره
آنى اعتاق يا تدبير يا كتابت قيلوب بعده مسلمين اول عبدى يا الكز ياخود مولاسيله معا اخذ واسير
ايلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخليهٔ سبيله تسيير اولنور زيرا عبد مرقوم بعد اسر المشركين على حاله
مسلم يا ذمى ايكن شمدى منعهٔ جيشله نفسنى احراز ايتمكله حريتله كسب امتياز ايلمشدر واگر مولاى
حربيسندن تصرفات مرقومه دن برى ظاهر اولدقدن صكره مرتد اولوب صكره مسلمين آنى اخذ واسير
ايتمش اولسه لر جواب مسئله بنه وجه مشروح اوزره تقرير اولنور زيرا حربينك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبير وكتابتى صحيحدر كه مسلم بعد الحربده محل استرقاق اولمق تجويز وتصحيح اولنماز اما عبد حربى
بشقه دربناء عليه عبد مسلم حقنده دار الحربده جارى اولان عتاقه اوزرنده جريان سببه مانع قوى
اولمقده دار اسلامده جارى اولان عتاقه ايله مساويدر واوزرينه جريان سبى امر مستحيل اولدقده مولاسى
آنكله معا سبى اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخليهٔ سبيل اولنور زيرا مولاسى معا سبى
اولندقده البته مولاسى فيئده ادخال اولنور وفيئده دخولى مدبر ومكاتبندن ملكنى ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعا سبى اولنمدقده عبد مرقوم على وجه المراغمه مولاى حربيسندن فرار ايله خارج كبى اولمغله بنه حكم
حريتده مندرج قيلنور اكن حربيدن تصرفات مرقومه ارتداد عبددنصكره ظاهر اولمش اولسه جمله سينك
بطلانى باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمين فيئده ادخال واسلام اوزره اجبار ايله استدلال اولنور كه ردتله حربى
اولوب حربيدن عبد حربيسى حقنده بطلان تصرفات مذكوره سى عديم الاشكالدر والحاصل رجال مرتدينيدن
استرقاق اولنميان انجق حر الاصل اولنلردر اما حر الاصل اولميانلر قهر ايله محل تملكدركه حريتلرى اسلامله
متأكد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولميان حريت انجق اسلامله ياخود دار اسلامله متأكد اولان حريتدر
بنه ديركه اگر عبيد مرتدين دار الحربده مولالرينى قهر واستعباد ايدوب بعده مسلمين جمله سنى اخذ واسير
قيلسه لر جمله سى حريت اوزره تقرير اولنورلر زيرا مولالرى احرار الاصل اولملريله عبدلرينك غيرى آنلرى
سبى ايتمكله حريتلرى باطل اولمديغى كبى عبدلرى سبى ايتمكله دخى زائل اولماز وعبدلرى دخى مولالرينه
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتملريله منزلهٔ مراغمينه نازل وحكم حريته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبدلرى
قهر ايله دارلرى اوزره غلبه ايتدكلرنده جواب مسئله بشقه دركه آنلر قهر ايله محل تملك اولملريله آنلرى عبدلرى
اسير ايلدكده عبدلرينك رقبهلرى اوله جقلرى بديدار وعبدلرى دخى مولالرينه قهر ايله نفسلرين مولالرى
احرازيله احرار اوله جقلرى آشكاردر بنه ديركه برحربى مسلميندن برعبد مسلمى اسير ايدوب عبد مزبور
دار الحربده مرتد اولدقدنصكره آنى اعتاق ايلسه عتقى باطل اولور زيرا ردتله حربى اولمشدر وحربينك عبد
حربيسنى دار الحربده اعتاقى باطلدر اما بعد الاعتاق سبيلنى تخليه ايدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
ويد قهرندن بالكليه منفصل اولمش ايسه بو تقدير اوزره احرارده داخل قيلنور زيرا عتق ايله حكم اولنمامق
انجق مولاسى آنى اسانى ايله اعتاق ويديله استرقاق برله يدندن اخراج ايتمدكده حاصل ايكن شمدى يدندن
خروجى تمام اولمغله محذور مذكور زائل اولمشدر بوندنصكره مسلمين آنلرى اخذ ايلدكده مولاسى اخذ ايلينلرك
مسلمينك فيئده ادخال اولنور كه حربى اولمغله قهر ايله محل تملك ايدوكى عديم الاشكالدر اما عبد مزبور

احراردن قیلنور که حال ردتنده حکم عتق آنده استقرار ایتمشدر ومرتد قهر ایله محل تملك اولمامقده حکم مسلمده
برقراردر پس اسلامی قبول ایدرسه حریت اوزره ابقا ونکول ایدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسی دارالحربده
بعد العتق آنی بدندن اخراج ایتمدیکی صورتده مسلمین آنلری اخذ ایتمش اولسهلر ینه مولاسی بیان مشروح
اوزره فیئده ادخال اولندیغی کبی عبد دخی صکرهدن دارالحربده قبول اسلام ایتمش اولسه دخی فیئده ادخال
اولنور که بو صورتده یدمولاسندن خارج اولمدیغندن ثبوت حریتله خوشحال اولمامشدر وفی الاصل داراسلامدن
مأسور اولمغله مولای قدیمی ایچون قبل القسمة بلا شیء وبعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذی ممکن ومیسوردر
اما دارالحربده قبول اسلام ایتمش ایسه اکا عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه بیان مشروحله عمل ونکول
ایدرسه قتل واعدام اولنور ینه دیرکه برحربی عبد حربیسنی اعتاق وسبیلنی تخلیه ایلدکدنصکره اول دارك
اهلی قبول اسلام ایلسهلر عبد مرقوم حریتله بکام قیلنور که ید مولاسندن تمام خروجله حر اولوب حریتی
دخی اسلامی ایله متأکد ومستدام اولمشدر واکر مولاسی بعد العتق آنی قهر ایدوب عبد دخی ملکلرینه
رفع خصام ایتمکله ملکلری عتق ایله حکم ومولاسنی آندن دفع وتبعید ایتمش اولسه ینه حریت اوزره تأبید
اولنور اما ملکلری رقی ایله حکم وعتقنی ابطال ایتمش اولسه ینه عبد اولمق اوزره مولاسنه ایصال اولنور
زیرا صورت اولیده فوت ملکلری ایله نفسنی مولاسی اوزره محرز اولوب اول وجهله عتقی متأکد وصورت ثانیهده
حکم رقی متمهد اولمشدر واکر اهل حربدن برقومك یدلرنده بولنان عبید مسلمین مرتد اولوب دیار حربدن
داراخرایه هارب اولوب مولالری اخذلری اوزره قادر اولماسهلر اولبابده منزلهٔ مراغمینه نازل اولملریله حریته
نائل اولورلر زیرا عبدك نفسنی احرازی داراسلامله تام اولدیغی کبی دار الحرب اخری ایله دخی رسیدهٔ تمام
اولور و بز باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده مواضع متعددهده بیان وایراد ایلدیك که اهل
حرب اختلاف منعاتله دیار مختلفهدن تعداد اولنورلر بوندنصکره مسلمین اول عبیدی اسیر ایتدکلرنده جملهسی
حریت اوزره تقریر اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ایدرلرسه قتل وتدمیر اولنورلر زیرا اسر مسلمیندن اقدم
حریته نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدین قهر مسلمینله حکم رقده داخل اولمازلر واکر عبید
مرقومین دار اخری یه هارب اولمیوب بلکه اول دارك اهلی آنلری سبی واحراز ایتدکلرندنصکره مسلمین
آنلری اسیر ایلسهلر بو صورتده فیء مسلمینده تحریر اولنورلر که اسر مسلمیندن اقدم رقیق اولملریله صکره
دخی رق اوزره تقریر اولنورلر نکتهسی اولدرکه عبید مرقومین ردتله اهل حرب اولملریله نفسلرین عند اسر المسلمین
منعهٔ مسلمینله محرز ایلمامشلردر واکر دار الحربده مستأمن بولنان برمسلم عبد حربیسنی اعتاق ایلسه
عبد مرقوم حریتله حلو المذاق اولورکه مسلم عبد معتقنی استرقاق ایدهمز لکن جواب مذکور قول محمد
رحمه الله تعالی اوزره مبنیدر اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دار الحربده عبد حربی حقنده حکم
عتق مولای حربیدن نافذ اولمدیغی کبی مولای مسلمدن دخی غیر نافذدر زیرا عندنده انجق جانب عبد معتق
معتبر اولوب عبد حربی دخی علی کلا الوجهین قهر ایله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر
بوندنصکره مسلمین اول عبدی اسیر ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نظر اولنور اکر حربی الاصل
ایسه اولدخی سائر احرار اهل حرب کبی فیء مسلمینده واقع اولوب مولای مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسی
سبی ایدنلرك آنده ثبوت ملکنه مانع اولماز زیرا ولا حکم نسب کبی اولوب برمسلمدن حربیده ثابت اولان
نسب اول حربیده قهر ایله تملکه مانع اولمدقده ولا بطریق الاولی مانع اولهمز واکر مرتد الاصل
ایسه احراردن قیلنور که مرتدده نفوذ عتقدن صکره قهر ایله محتمل التملك اولمدیغی آشکاردر
واکر مسلمین عبد مزبوری اسیر ایتمیوب انجق اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسهلر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
ولاسی مولاسی ایچون اثبات واتمام اولنور که عندنده مولاسینك عتقی نافذ الاحکام اولمغله الولاء لمن اعتق
قاعدهسی اوزره ولاسی دخی نافذ اولوب بعده اسلاملری ایله تأکد واستحکام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ایله
عقد موالاتی مشروع اولماز اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه عتق مولاسی باطل وعتقی انجق اهل دارك
قبول اسلامنده ظاهر اولمغله دیلدیکی کمسنه ایله عقد موالاته قادر اولور لکن قول مذکور ظاهر الاشکال
ومتعسر الانحلالدر که عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتق مولاسی باطل اولدقده عبد مزبور علی حاله ملك مولاسنده
ابقا اولنمق لازم ایدی وعتقی نافذ اولدقده مولاسی ایچون ثبوت ولاسی مستلزم ایدی حال آنکه امام طحاوی
رحمة الله تعالی علیه بو اختلافی اصل نفوذ عتقده تقریر ایتمیوب بلکه بعد العتق ثبوت ولاده تحریر ایلمشدر

مطلب ثبوت الولاء کثبوت النسب

و بز بو مبحثی کتاب العتاقده بیان ایلدیك اما حربینك دار الحربده عبد حربیسنی اعتاقی شرط سابق البیانله
نافذ اولسه دخی ولاسنی موجب اولمامغله اهل داری قبول اسلام ایلدکدنصکره عبد مرقوم دیلدیکی کمسنه ایله
عقد موالات ایلسه حکم صحتی مستوجبدر اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالی بشقهدرکه عندنده ولا شبه نسب
اولمغله دار الحربده نسب ثابت اولدیغی کبی ولا دخی مثبت اولور لکن امامین مشار الیهما لازال نوال الا له یجری
علیهما جوابنده دیرلرکه ولاء عتاقه احکام مسلمیندر واحکام مسلمین دار الحربده جاریه اولمیهجقی حکم
مستبیندر سؤال اولنورسه که قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهلیتده اعتاق ایلدکلری عبیدلری وارایدی
بعد ظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقهلری مولالرینه برقرار قیلندی جوابده دیرزکه اعتاق مزبور ظهور تباین
داریندن اقدم ومسلمین ایچون حکم مشرکیندن بشقه تشریع حکم مخصوصدن مقدم ایدی وشمدی دارلر
متباین وهر اهل دار ایچون حکم مخصوص متبین اولمغله حکم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه میان اهل حربده
ثابت ومتمکن اولماز ینه دیرکه برمسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربیهسی یاخود ام ولد حربیهسی بولنوب مسلمین
آنلری اخذ واسیر ایلسهلر هیچ بری فیئده تقریر اولنمازکه مولای مسلمك رقی آنلرده باقی ومتحققدر اما آنلری
اعتاق ایتمش اولسه حکم مسئله بشقهدرکه بعد الاعتاق مولای مسلمك رقی آنلردن زائل اولوب اهل حربدن
حرائر سائره منزلته نازل اولملریله بعد الاخذ فیئده داخل اولورلر ینه دیرکه برمسلم دار الحربده فوت اولوب ممالیك
مرتدینی ترك ایلدکدنصکره مسلمین آنلری اسر ایله خوشحال اولسهلر ایچلرندن رجل مدبر بولنانلری حر اولمغله
فیئده ادخال اولنمازکه موت مولاسیله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ایله تملك واسترقاق اولنماز
اما مدبره وام ولدی فیئده ادخال اولنورلرکه آنلر دخی موت مولالریله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ایله همحال
اولمشلردر ینه دیرکه برمرتد عبد مسلمی ایله معا دار الحربه لاحق اولدقدنصکره عبد مزبور علی وجه المراغمه
مولاسندن فرار ایله دار اسلامه عودت قیلسه نائل حریت قیلنور زیرا مولاسی حربی اولوب حربینك عبدی
قبول اسلام وذمتله علی وجه المراغمة خارج اولدقده حریتی متحقق اولمغله اکا حق ورثه متعلق اولماز
کذلك دار اسلامه بطریق التلصص خارج اولدقده ینه حکم سابقده مندرج قیلنورکه مولاسندن
علی وجه المراغمه هارب ومسلمینله بطریق المجاهدة غیر محاربدر کذلك قصد قتال مسلمینله خارج اولوب
بعد القتال مسلمین آنی اسیر ایلسهلر ینه حریتده تقریر اولنورکه هم مسلم وهم مولای حربیسنه مراغمدر اما
مسئلهٔ مفروضهده عبد مزبور ذمی ایسه البته اخذ ایلن مسلمینك فیئده ادخال اولنورکه مراغمه ایله آزاد
اولدقدنصکره قتال مسلمینده نقض عهد ایله حر حربی اولمغله اسر ایله فیء اولهجقی عدیم الاشکالدر
واکر بعد القتال مسلمین اول عبد مسلم وذمییه ظفریاب اولمیوب ینه مولالرینه رجوع ایلرندن صکره اول دارك اهلی
قبول اسلام ایلسهلر بو صورتده ینه مولالرینك ملکنده مستدام قیلنورلرکه مولالرینه رجوعلرنده مراغم
اولمدقلرینی اعلام ایتمشلردر واکر اول عبد مسلم وذمی دار اسلامه امانله قادم اولسهلر بردخی رجوعلرینه
رخصت ویرلمیوب همان بیعله توقیف ثمنلری لازم اولور زیرا خروجلری علی وجه المراغمه حاصل اولمدیغندن
حریته نائل اولهمزلر ومسلم وذمی اولدقلرندن دار الحربه اعادهلری غیر ممکن وامان ویرلدیکندن آنلرده
ثابت اولان حرمت مالیت حربیه وجوب رعایت متبین اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعین اولمشدر واکر
حربینك عبد حربیسی امانله بطریق المراغمه خارج اولسه مراغمه ایله آزاد اولوب حکم ذمتده مندرج قیلنور
زیرا نفسنی داریمز ایله احرازه طلب ورضاسی آندن ذمت مسلمین اولمغه دلیل ارتضادر اما قصد تلصص یاخود
قصد قتال ایله خارج اولوب مسلمین آنی اسیر ایلدکلرنده عبد مزبور حربی امان اولمغله البته فیئده تقریر اولنور
اما بو مثللو داریمزده حاصل اولان حربی امان عند ابی حنیفة رضی الله عنه فیء جماعت مسلمین اولوب عند محمد
رحمه الله تعالی فیء خاصهٔ آخذین قیلنور انتهی والله اعلم

باب مایجوز الشهادة علیه بالردة ومالایجوز * یعنی مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولمیان صورتلری
تصویرده باب واضح التنویردر شارح الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه بز باب الاسیر والمفقود ومایصنع
بمالهما اثناسنده بیان ایلدیك که اسیرك انجام کاری نمایان اولمدقجه تقسیم مالی وتزوج امرأهسی جائز اولمیان
کوریلمزکه معلوم الاثر اولمیان اسیر حکمنده مفقود ایله سیاندر اکر براسیرك ورثهسی دار الحربده ارتدادی اوزره
اقامت بینهیه شروع ایلسهلر اول بابده ایکی مسلم عادلك شهادتلرندن غیریسی مسموع اولماز زیرا اصل اسلامی
معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمین عدلینك غیرلرینك مادون الردة اولان برامر ایله شهادتلری حجت اولماز ایکن

ردتله حجت اولمیه جغی بالاولویه بجزه مدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بمافوق الرضا دیرکه
ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتدکلرنده کرکدرکه قاضی اسیر ایله زوجه‌سی میانده وقوع فرقتله قضایه
ومالنی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایلیه زیرا قضاء قاضی حکم بینده دخولی مقتضی اولمشدر بوندن صکره
اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدلرك شهادت ایلدکلری ردتی انکار ایدرسه کرکدرکه قاضی اول
انکار ایله مقدما خصم شرعی اوزره حجتله ثبوت ایلین قضاسنی ابطاله درکار اولمیوب همان اول انکاری اسلام
مستقبلی موقعنده اعتبار ایتمکله حقنده سائر مرتد بنك حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتنی و ید وارثده
بعینه قائم بولنانلردن غیر مالنی اکا رد وتسلیمه اجبار ایلیه کذلك مسلم اسیرك مکاننده ذمی بولنوب اوزرینه
نقض عهد ایله اقامت بینه اولنسه آنده دخی احکام مشروحه مثبته اولور انجق بونده شهادت ذمی اوزره
قائم اولمغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولنور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی
استماع ایدوب هنوز ردتیله قضا ایتمشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایلسه جمیع مالی
ملکنده برقرار قیلنور زیرا قضاء قاضی مرتدك دار الحربه لحوقنه متصل اولمدیجه مالی ورثه سنه واصل اولمامغله
اسلامله عودت ایلدکده ردتی تخلل ایتمش اولمامش اولور مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده
شاهدین مذکورینك احوالندن ناسه سؤال اولنور اکر تعدیل وتزکیه ایدرلرسه عورتی باین اولور که بینونت مرأه
نفس ردتله ثابت اوله جغی امر متیقندر لکن امولدلرینك عتقلری ایله حکم اولنماز که آنلرك عتقلری انجق موتله
حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجق قضاء قاضی به اتصاله متثبت اولور
سؤال اولنورسه که قاضی بینونت مرأه سبیله قضا ایلدکده البته دار الحربده ردتیله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور
البته عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا مرتد دار الحربه لاحق اولسه دخی قاضی
لحاقیله قضا ایتمدکجه عتق امهات اولادی متحقق اولماز و بو بابده قاضی انجق بینونت مرأه واقع اوله جق مرتبده
مقدار حاجته قضا ایتمکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلمز لکن قاضی بر ذمی اوزره نقض عهد ایله
شهادتی استماع ایلدکدن صکره ذمی بلا استیمان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلسه
بوصورتده عند القاضی عدالت شهود پدیدار اولمش ایسه آنی فیء مسلمین قیلمغه ابتدار ایدر که حجت مرقومه ایله
البته عورتی باین اولوب بینونتی دخی انجق نقض عهد ایله وحقیقة وحکماً تباین دارینله ممکن اولمغله قاضینك
بو قضاسی البته نقض عهد ایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبوردن صکره ذمی مرقوم حربی اولوب
بلا امان دیارمزده حاصل اولمش اولمغله کندو فیئده داخل ومالنه ورثه سی نائل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره ده
استیمان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاعه شروع ایدرسه بینه نقض عهدی عند القاضی
حجتله ثابت اولدیغندن بینونت مرأه سبیله حکم ایدوب انجق مالنی کندویه رد وتحویلله آنی شول ذمی منزلنه
تنزیل ایدرکه نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراثنی بین الورثه تقسیم ایتمدین عودتله ینه ذمت مسلمینی تحصیل ایلیه
وقاضی ذمی مذکورك دخی ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ایلمزکه آنلرك عتقلری تباین دار ایله حاصل اولمیوب
انجق موتله حاصل اوله جغی هویدادر اما بینونت مرأه بشقه‌در ینه دیرکه ایکی مسلم بر اسیر اوزره عورتنی ثلاثا
تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی اول شهادتله قضایه مباشرت ایلیه زیرا اسیر البته
غائب اولمغله غائب اوزره بینه ایله لزوم مالله قضا صحیح اولمدیغی کبی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولنماز
لکن عورتی معتده اولدقدن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدرسه اکا بینها وبین الله تعالی رخصت واردرکه
زوجی حاضر اولیدی قاضی اول بینه ایله فرقتلری ایله قضا ایده جکی ظاهر ومتمیز اولمغله عورت اول حجته
اعتماد ایله بعد الاعتداد تزوج ایلمك جائز کوریلور بوصورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلسه
اولبابده عورت طلاقله اسیر اوزره اعادهٔ بینه ایدرسه قاضی طلاقنی تنفیذ ونکاح جدیدی برقرار ایدر
اما اعادهٔ بینه ایده‌مزسه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمیان بینهٔ سابقه ایله تنفیذ طلاقی ممکن اولمامغله
همان آنی زوج ثانیدن تفریق واسیر اوزره رد ایلمك امر متعیندر ینه دیرکه ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود
مقتولیتی ایله شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی موت وقتلی ایله قضایه مبادرت ایلیه زیرا بو بینه ردتی اوزره
بینه کبی خصم اوزره قائمدرکه ورثه سی ترکه سنه واضع الید اولنلر ایله مخاصملردر اما حکم طلاق بشقه‌در
لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجق واحد عدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولمیوب انجق
عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح

ونکاح کبی اوزرینه تسامعله شهادت جائز کوریلن موادی ذکر وتعداد ایلدی لکن فصول مذکوره باب الاسیر
والمفقود اثناسنده فی الجمله ذکر وتقریر اولنمغله بو محلده ترك وتأخیر اولندی ینه دیرکه بر اسیر اوزره انجق
واحد عدل ارتداد ایله شهادت ایلسه اشبو کتاب السیر الکبیرك روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد وتزوجه رخصت
ویریلمز اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدیکی بشقه‌در وبز ایکی روایتك وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدیك کذلك
واحد عدل اسیر اوزره عورتنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه حکم قیاس اوزره ینه اعتداد وتزوجنه
رخصت ویریلمزکه اصل ملك نکاح انجق شهادت شاهدینله ثابت اولدیغی کبی مزیل ملك نکاح دخی انجق
شاهدینله متثبت اولور لکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندرکه هربری حق عورتده امر دینی
اولان حل تزوجله شهادتدر و بر باب مرقومده بیان ایلدیك که خصم جاحد حاضر اولمدیجه خبر واحد امر دینده
حجت وبرهاندر اما بو کتابك روایتی اوزره حکم ردت بشقه‌درکه خبر ردت خبر مستنکر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق
اویله دکلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز
اما طلاق اویله دکلدر لکن حکم ردتده دخی روایت کتاب الاستحسان اصحدرکه آنده دخی خبر واحد حل تزوج بابنده
مقبول ومصححدر زیرا مؤلف اصابت مسیر حکم ردتده شو وجهله تقریر ایلدیکه بر رجل وایکی امرأه اسیر اوزره
ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدك شهادتلری اوزره شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی استحلال
قتلندن غیری احکام سائره ده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایلیه وشهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولمدیغی کبی
شهادة النساء مع الرجال ایله وشهادت علی الشهادة ایله دخی متثبت اولماز ایکن بونلر قتلك غیری احکامده ثبوت
ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جغی پدیدار اولور کذلك بر رجل وایکی امرأه بر ذمی
اوزره نقض عهد ایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلدکده بو شهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتمیوب انجق احکام
سائره ده آنی ناقض العهد اعتبار ایتمکله فیء مسلمین قیلمغی اختیار ایدر زیرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان
امورده حجت شرعیه‌در اما شبهاتله مندرئ اولان امورده حجت مرعیه دکلدر نته کیم سرقه ایله شهادتلرنده دخی
بویله‌در کذلك بر رجل وایکی امرأه بر نصرانی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب
نصرانی دخی منکر اولدقده بینه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنمیوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ینه
دیرکه ایکی ذمی بر ذمی اوزره اولا قبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایلسه‌لر بو شهادتلری اصلا
قبول اولنماز زیرا زعم شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر واوزرینه شهادت غیر مسلمین حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ
مسلمده‌در پس شاهدین مسفورین آنك اوزرینه شهادتلری مقبوله اولمدیغی زعم اوزره ایکن شهادتنه متهم
اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اولوب اولمیان قبایحی ارتکابله اوزرینه حد ایجاب اولنوب
اولمامقده بابه لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رحمة ربه المنعام دیرکه اصل شرعی اولدرکه
احکام شرعیه‌ده اول حکم که کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اولمیه بقاسنی بطریق الاولی نافی اولماز واول عقوبت که
کفر آنك ابتداء وجوبنه منافی اوله البته بقاسنی نافی اولور زیرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه‌در وشبهاتك اقواسی
اول عقوبته منافی اولان نسنه‌در وکفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانی وجوب عقوبته مانع اولدیغی کبی
بعد الوجوب وقبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استیفاء عقوبت منعدم
اولدقدن صکره وجوب استیفاسی دخی زائل ومنهدم اولور بو اصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی
تفصیل ایدوب دیرزکه برمسلم برکسنه‌نك مالنی اخذ وانتهاب یاخود موجب قصاص اولان جنایتی ارتکاب یاخود
برمسلم اوزره افترا برله حد قذفی استیجاب ایلدکدن صکره مرتد اولوب یاخود شنایع مرقومه‌یی مرتد ایکن دار اسلامده
اکتساب ایدوب بعده دار الحربه التحاق ونیجه زمان محاربهٔ مسلمینه تشمیر ساق ایلدکدن صکره دار اسلامه
عود والتصاق ایلسه اول بابده قبول اسلام ایلسه دخی جمله سیله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زیرا حقوق مزبوره
دار اسلامده اسبابنی اکتسابله واجب اولدقدن صکره محاربهٔ مسلمین اولمق وجوبنی سالب اولماز کورمزمیسنکه
برمستأمن دار اسلامده بونلردن برینی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه‌یی
مستوجب اولور پس مرتد دخی بویله‌در اما شخص مرقوم شنایع مذکوره‌یی ردتله دار الحربه لحوقدن صکره
ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامله عود وایاب ایلسه هیچ بریله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدرکه ارتکابی
دار الحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر وحربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغی شنایعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غیر مشروعدر حتی الاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی قبول اسلام مقدما ارتکاب اولنان
قضایی قاطع اولدیغنه برهان ساطعدر و بر باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیریده
بیان ایدیلک که اهل حربک تأویل باطللری کندو حقلرنده ترتب احکامده تأویل صحیحه ملتحقدر که مسلم معاملات
مذکوره ایله اهل حربله معامله ایتدکده مؤاخذه یه مستحق اولمدیغی کبی اهل حرب دخی مسلمله معامله ایتدکده
مستحق اولمز ومرتد دخی بعد اللحاق حربی اوله جغی متحققدر اما بر مسلم زنا وسرقه وقطع طریق مثللو حقوق
اللهدن حدی موجب بر سیئه یی اکتسابدن صکره مرتد اولوب یاخود آنی بعد الردة دار اسلامده ارتکاب ایدوب
بعده دار الحربه لحوق وبعده دار اسلامه عود وایاب ایلسه هیچ بری ایله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدر که بو مثللو
حقوق اللهدن اولان حدودک اسبابنی ارتکابی وقتنده مستأمن کبی حربی اولمق وجوب حدوده مانع اولدیغی کبی
حربیت صکره دن عارض اولدقده دخی بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ایله مؤاخذه اولنمقده
مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان مالله وقطع طریقده عمدا قتل نفس ایتمش ایسه قصاصله مؤاخذه سی
مقرر در لکن قطع طریقده خطأ قتل نفس ایتمش ایسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ایسه دیتی عاقله سی
اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ایسه کندو مالنده مستوجب اولور که نعما قل انجق باعتبار التناصر
اولمغله مسلمیندن فرد واحد مرتده ناصر اولمیه جغی ظاهر و باهردر کذلک بر مسلم شرب خمر یاخود وصول حد
سکردن صکره مرتد اولوب بعده لحوق دار الحربدن اقدم قبول اسلام ایلسه ینه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که
کفر اول حدک ابتداء وجوبنه مانع حتی ذمی ومستأمن اوزره وجوبی ممتنع اولدیغی کبی بعد الوجوب عروضی
دخی بقاء وجوبنه مانعدر کذلک شرب وسکری مرتد اولوب یدامامده محبوس ایکن ارتکاب و بعده قبول اسلام
ایتمش اولسه ینه حد ایله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز که اول ارتکابی حال کفرنده التزام ایلمشدر نکته سی
اولدرکه کافر البته اباحت خمر وسکری معتقددر وحدود شرعیه انجق اسباب حدودی ارتکابدن زجر ایچون
تشریع اولنمغله اول اسبابی ارتکاب ایلین حرمتنی معتقد اولمق لازمدر که حقنده تشریع زواجر نافع اوله اما مرتد
مزبور حالت مزبوره ده حدود الهی موجب اولان اسباب سائره یی ارتکاب ایتمش اولسه اجراء موجبلرینه
شتاب اولنور که مرتد البته آنلرک حرمتلرینی معتقد ویدامامده محبوس اولمغله اوزرینه اقامت حدود امر ممکندر
اما اسباب مزبوره یی یدامامده محبوس دکل ایکن التزام ایدوب بعده دار الحربه لحوق ایتمدین قبول اسلام ایلسه
اوزرینه اقامت حدود جائز وواسع کوریلمز که ارتکابی محارب مسلمین ایکن واقع اولمشدر نکته سی اولدرکه
مرتد نفس ارتداد ایله البته وقت قدرتنده جواز محاربهٔ مسلمینه اعتقاد ایدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه
محاربه یه استعدادی اولمدیغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما یدامامه واصل اولمیه جق مرتبه ده مکان
بعیدده بولندقده محاربه فی الجمله ممکن اولوب کندو دخی جواز محاربه یی اعتقاد ایلدیکندن لاحق دار الحرب
حکمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واکر بر مسلم قصاصی یاخود حد قذفی مستوجب اولوب
بعده مرتد ودار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمینه نیاز ایله سزکله مصالحه ایدرم مستوجب اولدیغم حد
اوزره بکا اعطاء امان شرطی اوزره دیو رجایه سر آغاز ایلسه مسلمیندن بر فرد ایچون اکا اول وجهله اعطاء
امانه جواز یوقدر زیرا شرط مذکور حکم شرعه مخالفدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخی متمکندر که قصاص محض حق ولی اولمغله آنده غیر ایچون ولایت اسقاط
غیر ممکندر وحد قذفده حق مقذوف شویله متمکندر که مقذوف ایچون دخی اول حقی عفو ایله اسقاط غیر ممکندر
بناء علیه اول مرتده وجه مذکور اوزره اعطاء امان ایلین مسلم البته حقنده وفاسی ممکن اولیان شرطی
ملتزم اولمش اولور که التزام مذکور البته فسادی مستلزمدر بویله ایکن امام المسلمین اکا وجه مذکور اوزره
اعطاء امان ایلسه اول امانه وفاسی جائز وشایان اولماز قال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی
جهالتلریکزی ترک وسنت سنیه یه میل ایدیکز وامامدن امان مرقوم اثر جهل ایدیکه مظالم عباددن اولان شیئی
مرتد ایچون ترک ایلمکی شرط ایتمشیدی همان اول شرطه التفات ایتمیوب عند طلب الخصم حد لازمی اوزرینه
اقامتله اجرای سنت واحیای شریعت ایدر بوصورتده مرتد مزبور شرط امانکزه وفا ایتمزسکزینی مأمنمه
رد ایدوب بعده بکا ظفر بولورسکز اجراء حد ایدیکز دیو نزاعه شروع ایلسه بوز اعی بر وجهله مسموع اولماز که
مرتد یدامامه واصل اولدقدن صکره آنی محارب مسلمین اولمق اوزره دار الحربه اعاده سی قطعا مشروع اولماز
واکر مرتد مزبور صلح مذکوره عازم اولدقده مسلمین دخی آنک مرامنه مساعده اولنمدیغجه دار اسلامه خارج اولمیه جغنه

جازم اولسه لر کرکدر که اکا بروجهله اظهار معامله ایده لر که هم دلخواهی اوزره اعطاء امان ایتدکلرینی
ایهام ایدوب هم ارتکاب کذبدن سالم اوله لر یعنی ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب مصداقنجه
محتمل الوجهین اولان معاریض کلامی اکا القا ایله کذبدن تخلص واتقا ایده لر ومعنای مذکور حق محاربینده
جائز ایدوکی امر مستبیندر قال علیه السلام الحرب خدعة و بر باب الحرب کیف یعامله اثناسنده ذکر وانبا
ایلدیک که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلک حدیث بلاغت
اشتماللرنده معاریض کلامی استعمال بیورمشلردر نکته سی اولدرکه ارتکاب کذب رخصت شرعیه دن
بالکلیه مقطوع اولمغله مسلم ایچون فی حال من الاحوال تعمد کذب ایلمک مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور
مرام مسلمینه اطلاع ایله اکا بطریق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ایلسه کرکدرکه
مسلمین اکا دلخواهی اوزره اعطاء امانده انقیاد ایدوب انجق کلام صلحده منفطن اولمیه جغی وجه اوزره
نقض صلح ایده جک بعض کلماتی ضم وازدیاد ایتمکله مرتدی تحصیلله اجراء شریعته اجتهاد ایده لر و بو بابده اصل قوی
شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه وفد ثقیف یعنی اهل ثقیفدن
ایلچی کلدکده یا محمد بز وفو ممیز مؤمنین اولورز لکن انحنا ایتمک یعنی نماز قیلوب رکوع وسجود ایتمک
شرطی ایله دیدیلر ورسول الله علیه السلام آنلر ایله اول وجه اوزره مصالحه یی قبول وتقریر ایدوب انجق شروط
مسالمه لرین جامع اولان کتاب صلحک آخرنده علی ان لهم ما للمسلمین وعلیهم ما علی المسلمین یعنی سائر مسلمین ایچون
حاصل اولان نسنه آنلر ایچون دخی حاصل وسائر مسلمین اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخی واجب اولمق اوزره
لفظ شریفنی کتب وتحریر ایلدیلر و بو لفظ شریفی کلام اولی ناقض عد ایدوب آنلری بعد الاسلام اداء صلوتله
دخی مؤاخذه یه متنهض اولدیلر لکن مسلمین بو صنعته دخی قادر اولمیوب دلخواهی اوزره اعطاء امان ایدرلر ایسه
ینه وفاء امان جائز وشایان کوریلمز که بو عهده وفالری شرعا حرام وسبقت ایلین اعطاء عهدلری دخی شرعا حرامدر
و بر حرامی ارتکاب قطعا حرام آخری ارتکابه طریق جواز اولمیه جغی معلوم انامدر کذلک مرتد ینیدن
برطائفه ذمت مسلمین اولوب اداء خراج ایتملری اوزره مسلمیندن طالب امان اولسه لر آنلره دخی اول وجه اوزره
اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز زیرا قتل مرتد حد مستحق ایکن مقابلهٔ مالده اقامت حدی ترک وتأخیر
غیر جائز ایدوکی محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولمیوب انجق حربینک معاملاته راجع اولان
امورده احکام مسلمینی التزامدر واحکام مسلمین مرتد اوزره عن اصل لازمه ایکن اکا اعطاء ذمتده اخذ ماله
اظهار رغبتدن غیری غرض یوقدر حال آنکه معنای مذکور حرامدر بویله ایکن مسلمین آنلره اعطاء ذمت ایتمکله
دار عزه قادم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلرلر ایسه قتللری لازمدر واولبابده مأمنلرینه ردلری
فی حال من الاحوال تجویز واستحلال اولنماز که مرتد قبول اسلام ایتمدکده آنک اوزرینه حکم قتل بطریق العین
مستحق اولمغله قطعا ترک واهمال اولنماز قال علیه السلام من بدل دینه فاقتلوه واکر طائفهٔ مرقومه
مسلمیندن موادعه یه طلبکار اولسه لر آنک حکمی باب الموادعه ده امرار اولندیکه امام ایچون آنلر ایله موادعه
جائز وسزاوار اولماز مکر مسلمینده آنلر ایله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشکار اوله اول حینده دخی
موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل البته ممنوعدر که جعل البته شبیه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج
غیر مشروعدر بویله ایکن اخذ ایدرسه البته بیت الماله وضع واداخال ایدرکه جعل مزبور مال مرتدین اولوب
مرتدک بو مثللو دار الحربده بولنوب اکا حق ورثه تعلق ایلمین اموالینک موضعی انجق بیت المالدر اما حکم
خوارج بشقه درکه آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب
توبه لرندن صکره اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال خوارج قطعا اهل عدل ایچون غنیمت قیلنماز اما محاربین اولان
مرتدینک مالاری بشقه در کذلک حربی مستأمن دار عزده قصاص وحد قذفی مستوجب اولوب بعده
دارینه رجوعدن صکره مسلمینه التجا ایله قبول اسلامی شرطی اوزره اکا امان ویروب اول حد ایله مؤاخذه
ایتملرینی رجا ایلسه تفصیل سابق بونده دخی اجرا اولنور که صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن
ومرتد حکمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفیع المقام رفع الله تعالی درجاته فی یوم القیام دیرکه بر مستأمن
دار عزده بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده دار الحربه لاحق اولدقدن صکره مسلمین آنی اخذ واسره نائل اولسه لر
آندن قصاص فی النفسدن غیری جمله سی ساقط وزائل قیلنور زیرا اسر ایله رقیق اولوب رق دخی قصاص
فی الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافی اولدیغی کبی بقاء وجوبه دخی منافیدر اما قصاص فی النفس

خصوصنده ابتداء وجوبی نافی اولمدیغی کبی بقاء وجوبی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنورکه ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره منحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قلمق غیرممکندرکه سابقی ایچون مالیت رقبه سی انجق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندنصکره جنایات سابقه لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه یه طالب اولسه لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه لری جائز ومناسب کوریلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه محاربین اولدقلرندنصکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلرایله مصالحه ایلمك حکم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه
ایتدکلرنده آنلردن موضوع قبلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزره مصالحه یه طالب اولسه لر امام ایچون اولوجهله مصالحه لری جائز ومناسب
کوریلمز بویله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدرکه اول شرطه وفایی التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه لری
ممتنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا
علی حد لم یشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن
شهادتلری اول حدك وقت حضورنده اولیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شهادتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر وبی ارتیابدر واکر
برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلمز زیرا مظالم عبادده احتیاج وعدم
احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قلمق واسع
کوریلورزیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کسنه لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص
وحد قذف یشقه درکه آنلردن برشیئی صاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغله آنلرایله عدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب ما یصدق الرجل فیه من الردة فلا تبین منه امرأته وما لا یصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تعلیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت بناء اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه سی قاضی یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکام البته سنی قتل ایدرم بوقسه البته کافر اولورسین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قبلنوب اسیرا اکراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلا حجة
عدم تصدیقی متقرردر توضیحی اولدرکه اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر
معهوده یه نسبت قیلمشدر وبومثللو امورده قول بلا حجة قبول اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمسه آنك قولی بلا حجة
قبول اولنماز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شهادتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

ایده رم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بو اسیر اول حینده کافر اولادیمی بیلمزز دیو تقریر
ایدوب اسیر دخی بن اسلامم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردرکه حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته سی
اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر منکردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبومثللو امورده قولی بلا حجة قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر ینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری بزآنی برکره مجنون کوردیك دیو شهادت ایلسه لر ینه قول آنك
قولیدرکه جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه اولبابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه ینه قول آنك قولی قیلنمق هویدادرکه حالت نوم حالت صباوت
کبی هرشخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور
کورمزمیسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه
بو کلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلنمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بویله در
واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقته ممانع دکلدر اما حکم نوم یشقه درکه نکته سی اولدرکه سکرانك
عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق یشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
یشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقل حکمنده در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشارتنمالرنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم
حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنة علماده
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتداسنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلنه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور امامالی حقیقة هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کسنه
یشقه در واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکرا ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیانده موجب ردت اولان کلماتدن سالم اولمازسه ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کسنه
ارتدادینی حالت غیر معهوده یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده یه نسبت ایلدکده قولی
مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
ینه دیرکه برعورت قاضی یه کلوب بن شو زوجمی المسیح ابن الله دیرایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بن اول کلامی انجق آنکله قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولمیه جغی بدیداردرکه مضمر البته ملفوظدن ادنی در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوقی ایله نسخ اولنوب

ادنى ايله نسخ اولنمامق هويدادر كورمزمىسنكه بركمسنه عورتنى تطليق ايدوب فانبدن استثنايه نيت ايلمسه البته وجه مذكور اوزره طلاقى واقع اولوب نيتى وقوعه مانع اولماز و بو صورتلرده عورتك تصديق وتكذيبنه حكم شرعى ترتب اولنماز واكر زوج مرقوم بن اول كلامه نقل وحكايته دلالت ايلين عباره ضم ايدوب النصارى يقولون المسيح ابن الله ياخود المسيح ابن الله قول النصارى ديمشيدم انجق عورت بعض كلامى ايشتمدى ديو اقرار ايدوب عورت دخى اول ضمى انكار ايدرسه قول مع اليمين قول زوج ايدوكى آشكاردر اما مسئلهٔ سابقه بشقهدر زيرا مانحن فيهده عين كلامى موجب فرقت اولديغندن زوج سبب فرقتى اقرار ايتميوب بلكه عورتك ادعا ايلديكى موجب فرقتى انكار ايلمشدر نظيرى اولدركه بركمسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله ديمشيدم ديوب عورت آنى استثناده تكذيب ايليه اولبابده قول معناى مشروح اوزره قول زوج اولديغى كبى مانحن فيهده دخى اولور كذلك زوج مرقوم بن اول كلامه عبارهٔ مذكورهيى ضم وموصولا تكلم ايتمشيدم انجق المسيح ابن الله لفظنى اظهار وعبارهٔ مضمومهيى اخفا قلمشيدم ديرسه بنه قول آنك قولى اولمق بلاخفادر انجق شاهدلر بزاينتديك المسيح ابن الله ديدى وشيء آخر سويلدى ديو اوزرينه شهادت ايدرلرسه قاضى حكمنده آنى ضم اوزره تصديق ايتميوب بينونت عورتى ايله قضايه مبادرت ايدر زيرا شاهدلر موجب فرقت اولان سببى اثبات ايتمشلر ايكن ابطال شهودده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده موجب فرقت اولان سبب انجق كندو اقرارى ايله ظاهر اولوب ظهورى دخى انجق منافى فرقته موصولا حادث اولديغندن قول آنك قولى قيلنمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه كه شاهدلرك شيء آخر سويلدى ديدكلرى شهادت على النفى اولوب شهادت على النفى غير مقبول ايكن قول مذكورلرى نيجه قبول اولنور جوابده ديرزكه بو بابده وقوع فرقت نفيله يعنى شيء آخر سويلدى ديدكلرى ايله ثابت اولميوب بلكه اثباتله يعنى المسيح ابن الله ديدى ديدكلرى ايله مثبت اولمشدر ونفى مذكور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل ميتك قرنداشى ووارثيدر بوندن غيرى وارثى بلمزز ديو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفيه نازلدر توضيحى اولدركه شاهدلرك شيء آخر سويلدى ديدكلرى بحسب المعنى زوج مرقومك ادعا قيلديغى ضم وزيادهٔ انجق ضميرنده مضمردر وظاهر كلامنده مظهر دكلدر مفهومنى اثباتدر و بومثللو معناى مضمر موجب كلام مظهرى ناسخ اولمغه صالح دكلدر وهم قول مذكور بحسب المعنى سكوت زوجى اثباتدر وسكوت امر مثبت معايندر حتى شاهدلر بزاينتديك المسيح ابن الله ديدى بوندن غيرى نسنه ايشتمديك وشيء آخر سويلديمى سويلمديمى بيلمزز ديمش اولسهلر اولبابده قول البته قول زوج اولوب عورتيله بينلرى تفريق اولنماز زيرا بو تقدير اوزره شاهدلر اول ضم وزيادهٔ ضميرندهدر ظاهر كلامنده دكلدر مفهومنى اثبات ايتميوب انجق بز آنى ايشتمديك ديوب نفسلرين غفلت وعدم سماعه نسبت ايتمشلردر واول ضمى شاهدلر ايشتمدكلرى كبى قاضى دخى ايشتممشدر بناء عليه قول البته قول زوجدر وعلى هذا بركمسنه بن خلعده موصولا استثنايى تكلم ايلدم ياخود طلاقده موصولا شرط يا استثنايى تكلم ايلدم ديو ادعا قيلسه قول آنك قوليدر بو صورتده شاهدلر آنك اوزرينه اشبو رجل بغير ذكر الاستثنا مخالعه وتطليق ايلدى ياخود مخالعه وتطليق ايلدى وشرط واستثنا ايلمدى ديو شهادت ايدرلرسه بوندن صكره قول زوج قبول اولنماز اما شاهدلر كلمهٔ خلع وطلاقدن غيرى بزاندن نسنه ايشتمديك ديرلرسه بنه قول آنك قولى اولوب قاضى عورتيله بينلرين تفريق ايلمز مكر آندن قبض بدل خلع مثللو دليل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بو صورتده قولى قبول اولنماز ومسائل مذكوره بجميعها ذكر ايلديكمز وجه اوزره بنا قيلنور بنه ديركه بركمسنهيه بردفعه جنون عارض اولديغى معلوم اولوب عورتى آنك اوزرينه اشبو زوجم دون كيجه مرتد اولدى ديو ياخود بنى ثلثا تطليق ايلدى ديو ادعا ايلدكده اول كيمسنه دخى بكا دون كيجه جنونم عودت ايلدى بن دخى اول سوزى حال جنونمده سويلدم ديسه قول مع اليمين آنك قوليدر زيرا جنون بركره عارض اولدقده ابدى عرض لازم اولور حتى عبدك حال صغر وكبرنده بركره ظاهر اولدقده عيب دائم قيلنور زيرا عمرنده بركره مجنون اولان شخصك كوزلرنده بر اهل بصيرت نظر امعان ايلسه آثار جنونى بطريق العيان ظاهر ونمايان كورير بو جهتله اول كيمسنه بو دعواسنده تكلمنى انجق حالت معهودهيه مضاف ايلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضهده اول كيمسنهيه جنون عارض اولديغى قطعا معلوم اولمسه اولبابده بيان مشروح اوزره قولى قبول اولنماز بو صورتده قاضى عورتيله بينلرين هنوز تفريق ايتمدين اكا جنون عارض اولوب صكره افاقت بولدقده ايشته بن دون كيجه دخى بويله اولمش ايدم ديسه بنه تصديق اولنمايوب عورتى بينونتله آندن تفريق اولنور زيرا جنون صكرهدن حادث اولمق ممكن اولمغله حدوثى تقدم وجودينه دليل

اولميه جغى متعيندر اما تقدم وجودى معلوم اولدقده بر دخى اثرى قالمامق وجهى اوزره زائل اولميه جغى مجزومدر بناء عليه قولى صورت ثانيهده قبول اولنوب صورت اولىده مقبول اولمامشدر ونوم دخى بويلهدركه بر عورت زوجم بنى وقت عصرده ثلاثا تطليق ايلدى ديو دعوى ايدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ايكن سويلدم ديو دفع مدعى ايلسه قول آنك قولى ايدوكى هويدادركه نوم حسب العادة انسانه هر وقتده عارض اولمق ممكن وجنون كبى كاه ذاهب وكاه عائد اوله جغى متعين اولمغله كلامنى حالت معهودهيه نسبت ايلمشدر اما بركيمسنهنك برماه اقدم زوال عقل رتبهسنده سكران اولديغى معلوم اولوب آنك عورتى اشبو زوجم دون كيجه مرتد اولدى ديو ادعا ايلدكده اول كيمسنه دخى بن براى اقدم سكران اولديغم كبى دون كيجه دخى سكران اولوب حال زوال عقلمده اولدم ديو دفع مدعى ايلسه اولبابده تصديق اولنمايوب عورتيله بينلرى تفريق اولنور زيرا سكر بعد زوال السبب انجق اكتساب سبب جديد ايله رجوع ايدوب دون كيجه دخى اول سبب جديدى اكتسابى امر مجهول اولمغله قولى بلاحجة قبول اولنماز وعلى هذا بركيمسنهيى مشركين كفر اوزره بركره اكراه ايتملريله بركره اظهار كفر ايلديكى معلوم وآشكار اولوب بعده اوزرينه عورتى دفعهٔ اخراده دخى اظهار كفر ايلدى ديو دعوى ايلدكده اول دخى كفر ثانيسنى اقرار ومشركين بنى كرهٔ ثانيهده دخى اكراه ايلديلر ديو اعتذار ايلسه بو بابده قولى قبوله سزاوار اولماز كه سبب متجدد غير معلومى ادعايه دركار اولمشدر كذلك برسنه اقدم مبتلاى برسام اولديغى ياخود استعمال بنج ايله بى هوش اولديغى معلوم اولوب بعده بكا دون كيجه دخى اول حالت عارض اولدى ديو اعتذار ايلسه بنه تصديق مقالى سزاوار اولماز زيرا بونلر انجق اكتساب سبب مستقبل ايله عودت ايدر اما جنون بشقهدر وهم بونلر زائل اولدقده هيچ اثرلرى باقى قالمايوب بر دخى عودت ايلمز اما نوم وجنون بشقهدر و بو بيانله مسائل مذكوره ميانندهجهت فارقهلرى نمايان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير فى دار الحرب

يعنى دار الحربده بولنان مسلم مستأمن ياخود مسلم اسير بعض امورنده آخرى كفيل ويردكده حق كفيله رعايتى واجب اولوب اولماديغى تفصيلده باب لازم التحصيلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسير مسلم دارلرندن خارج اولمامق اوزره نفسنه كفيل ويرمك شرطى اوزره حبسدن دار الحربده تخليهٔ سبيلنى مراد ايتملريله اكا برمسلم ياذمى ياحربى كفيل اولوب اسير دخى بعد تخلية السبيل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك حقنده مسلم وذمينك نقض عهدلرنده رخصت ويرلميوب انجق كفيل حربينك نقض عهدنده رخصت ويريلور زيرا خروجندن صكره اهل حرب البته كفيلنى قتل ياخود تعذيب ايده جكلردر واسير مسلم ايچون حربيى قتل ومالنى اخذ ايدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولديغى كبى خروجنده حربيى قتله عرض ايلمك دخى جائزدر اما نجات نفسى ايچون مسلم وذميى قتل ايلمك جائز اولمديغى كبى خروجله آنلرى معرض قتله عرض ايلمك دخى جائز اولماز واكر مسئلهٔ مزبورهده مكان اسيرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنى خروجدن منع ايتمكله وجه مشروح اوزره اعطاء كفيل ايتمش اولسه اول بابده كفيلى حربى اولسه دخى نقض عهدى تجويز وتحليل اولنماز زيرا مستأمن اهل حربى قتل ومالنى اخذ ايله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولديغى كبى آنلرى معرض قتله عرضى دخى غير مشروع عدر نكتهسى اولدركه اهل حربله اسير بينلرنده امان اولميوب اهل حربله مستأمن بينلرنده ثبوت امان نمايادر زيرا اهل حرب مستأمنى تأمين ايدوب مستأمن دخى آنلره عدم خيانتى ملتزم اولمغله اهل حرب آنك سلك امانندهمنتظم اولمشلردر وامان مذكور سائر مسلمين حقلرنده معتبر اولميوب انجق اول مستأمن اوزره مقصور ايسهده بنه اول مستأمنك كفيل حربيسنده نقض عهدى ممنوع ومحظور اولور لكن برمسلم كرك اسير وكرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب بركمسنه دخى اول مسلمى يوم فلانيده قتل ايتملرى ايچون احضار اوزره كفيل اولمش اولسه بو صورتده كفيلى مسلم وذمى اولسون حربى اولسون وكفالتى امرى ايله اولسون بلاامر اولسون آنك عهدينى نقضله خروجى تجويز وتحليل اولنور زيرا عدم خروج اوزره ثباتنده كفيلى آنى احضار ايدوب قتل اولندقده نفسنى تهلكهيه القا برله قتل نفسنه اعانت ايتمش اولوركه اكا شرعده اصلا رخصت يوقدر اما خروجنده كفيلنى قتل ايلسهلر دخى آنك قتلنه اعانت ايتمش اولميوب همان تخليص نفسنه مسارعت ايتمش اولور غاية الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور اولمقدر حال آنكه مسلم بومثللو اموره سبب هلاكى نفسندن دفعله ابتدا ايلمكله مأموردر واكر اهل حرب برمسلمه نفسنكه بركفيل ويركه اول كفيل سنى يوم فلانيده حضوريمزه احضار ايدوب بز دخى سنك مالكى اخذ

یاخودسنی حبس یاخود سنی قید و بنده وضع ایدەرز دیوب اول دخی شرط مذکور اوزره مسلم وذمیدن اعطاء
کفیل ایلسه اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تجویز و تحلیل اولنماز که کفالته امر ایدوب عهدهٔ مزبوره یه
ادخال ایلدکده اکا وفا ایلمغی کندو عهده سنه شرط والتزام ایلمشدر و وفاء مشروط المؤمنون عند
شروطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامدر اماصورت سابقه بشقه درکه آنده نفسی اوزره انجق قتل کبی قطعا
اذنی وبطریق الاختیار بنفسه مباشرتی حلال اولمیان برضرردن خائف اولمغله خروجه قادر ایکن ترکله اهل حربه
بومثللو ضرر نفسی اوزره اعانتی حلال اولماز اما بوصورتده نفسی اوزره انجق بذل مال یاخود حبس وقید کبی
اذنی وبنفسه مباشرتی جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفی دفع ایچون کفیلنه غدری استحلال اولنماز
وعلی هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بررجل آنکله زنا ایتمك ایچون یاخود عورت ذات
زوج ایکن آنی تزوج ایتمك ایچون یارنکه کونده آنی موضع فلانی یه احضار اوزره برمسلم یاذمی بی کفیل ویرسه
اولبابده عهد کفیلی نقض ایلمك تجویز وتحلیل اولنور زیرا خوف ایلدیکی ضررده اذن ومباشرتی قطعا
حلال اولمدیغندن منزلهٔ قتله ازال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولمیوب مرادلری دخی آنی بررجله تزویج اولسه
بوصورتده اول رجل مسلم ایسه عهد کفیلی نقض ایلمك جائز کوریلیوب کافر ایسه لازم کوریلور زیرا
زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبورەنك عقده اذن ومباشرتی صحیح اولوب کافر بولندقده بروجهله تصحیح اولنماز
واکر اهل حرب برمسلمك کفرینی یاخود کفری مرتکب اولمازسه قتلنی مراد ایدوب اول مسلم دخی یارنکه کونده
کندوبی حضورلرینه احضار اوزره اعطاء کفیل ایلسه نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور زیرا حرمت
کفر حرمت ثابتهٔ مصمته درکه فی حال من الاحوال قابل انکشاف وانحلال دکلدر بوجهتله اکا کندو نفسندن اذن
ورضا حلال اولمامقده منزلهٔ قتله ازال اولنمشدر کورمزمیسنکه برکمسنه البته سن کافر اولورسین یوقسه
بزشورجلی قتل ایدەرز دیو تهدید ایلسەلر بومثللو غیر اوزره خوف قتلله کندو کافر اولمق جائز وواسع کوریلمز
انجق نفسی اوزره خوف قتلده قلبی ایمانله مطمئن اولمق شرطیله لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفر ایلمك
متوسع کوریلور پس مانحن فیهده دخی خوفی انجق کفیل اوزره قتلدن واقع اولمغله کفیلی ترك ایدوب
فرار ایله نفسنی کفردن تخلیص ایلمك ممتنع کوریلور مترجم فقیردیرکه اصل کتابده ترجمه اولندیغی اوزره
مسئلهٔ محرره کفری یاخود قتلی مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ایکن ارادهٔ کفرك وجهنی تفصیل وارادهٔ قتلك
وجهنی ترك واهمال ایلدیکی انجق ثناء توجیه اولده توجیه ثانی دخی منفهم اولدیغندن بشقه قریباسبقت ایلین
مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانی منکشف الحال اولدیغندندر انتهی واکر برمسلمه سن شومسلمی یاخود شوذمی بی
قتل ایله یوقسه سنی البته قتل ایدەرز دیوب اول دخی یارینکه کون قتل ایتمك ایچون کندوبی احضار اوزره
نفسنه اعطاء کفیل ایلسه بونده دخی نقض عهدی تجویز وتحلیل اولنور بلکه حکم حل بونده اظهر واولیدرکه
مسلم کرك نفسی اوزره وکرك غیر اوزره خوف هلاکله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولمامق اشهر واجلیدر
واکر اهل حرب براسیر مسلمه سن بزه امان ویروب بزدن برفردی علی الغفله قتل ایتمك وبزدن برفردك مالنی
اخذ ایتمك وبلادیمزدن خارج اولمامق شرطی اوزره سبیلکی تخلیه ایدەرز دیو وعد ایدوب اول دخی شرط
مذکور اوزره یمینله تأکید عهد ایتمکله تخلیهٔ سبیلنه شروع ایلسەلر بنه بلادلرندن خارج اولوب بعده یمیننه
کفارت قیلمق مشروع کوریلور قال علیه السلام من حلف علی یمین فرأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی
هو خیر ولیکفر عن یمینه انجق آنلردن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك ومالارینی اخذ ایلمك
اکا حلال اولماز که وجه مشروح اوزره اعطاء عهدایله منزلهٔ مستأمنده ازال اولنمشدر وبرقریبا وبالدفعات
بیان ایلدیك که مسلم مستأمن اهل حربدن برفردی علی الغفله بلکه علی الاطلاق قتل ایلمك ومالارندن
برشیئی اخذ ایلمك حلال اولمیوب انجق دارلرندن علم ورضالری یوغیکن خارج اولمق استحلال اولنور
پس اسیر دخی وجه مذکور اوزره اعطاء عهد ایلدکده آنك کبیدر واکر اسیر مسلم دارلرندن خارج اولمامق
اوزره برمسلم یاذمی بی نفسنه کفیل ویروب بعده کفیلله اتفاق اوزره دار اسلامه معا التصاق ایلسەلر بونده
ضرر شرعی بولنمادیغی امر قطعیدر زیرا بوبابده اهل حرب ایچون برشیئی ملتزم دکل ایکن خروجدن منعی
انجق حق کفیله رعایت ایچون حاصل اولمش ایدی شمدی کفیل آنکله خروجده براو اولمغله مانع مرقوم
زائل اولدی سؤال اولنورسه که اهل حرب حبس اسیرده ظالم اولوب مظلوم دخی نه وجهله قادر ایسه
نفسندن ظلمی دفع ایلمك حقنده صحیح وسالم ایکن حق کفیله رعایت اکا نیچه لازم اولور جوابنده دیرزکه بلی بویله در

لکن مظلوم ایچون آخره ظلم ایلمك حرام ایکن امری ایله کفیل اولان شخصك عهدینی نقض ایلدکده
اکا ظلمله برنام اولمش اولور کورمزمیسنکه برظالم داراسلامده برمسلمه قصد ظلم ایدوب اول دخی برکمسنه یی
نفسنه کفیل قیلدقده مظلوم ایدوکنی بیلور ایکن دخی اول کفیلك عهدینی نقض ایلمك تحلیل اولنماز بو دخی آنك
کبیدر واکر اهل حرب اسیر مسلمه بزسکا امان ویروب سبیلکی تخلیه ایدەرزسن دخی بلادیمزدن خارج اولمامق اوزره
بزه امان ویرسین دیوب اول دخی اعطاء امان ایلدکدن صکره دارلرندن خروجه کسب قدرت ایلسه خروجنه
رخصت ویریلورزیرا بوتقدیر اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور
امابوصورتده برحربی یی نفسنه کفیل قیلمش اولسه آنك دخی نقض عهدی تحلیل اولنماز لکن صورت سابقه بشقه درکه
بونده اسیر مزبور اعطاء امان ایتمکله اهل حربدن برفردی قتل و برشخصك مالنی اخذ ایلمکدن ممنوع اولدیغندن
کفیلینك عهدینی نقض ایلمك دخی مشروع اولماز انجق کفیل مزبور آنکله معیت خروجده متفق اولورسه
خروجی حکم شرعه منطبق اولور زیرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اولمیوب انجق حق کفیلدرکه
اعطاء کفیل ایتمدکده جواز خروجی بومعنایه دلیلدر بوصورتده کفیل آنکله معا امانله خارج اولدقدنصکره
اسیره نعله معا دارالحربه عودت ایدرسین دیو ابرام ایلسه اسیر اوزره عودت الزام اولنماز که داراسلامه خروجنده
هم حکم امانی وهم حکم کفالتی رسیدهٔ تمام اولمشدر کورمزمیسنکه حربی مرقوم دارالحربه رجوع ایلدکده
امان اسیردن خارج اولوب اسیر ایچون قتلی مشروع اولور وبیلمك کرکدرکه اسیر مسلم داراسلامه خروجنده
اعانت یاخود ترك واهمال اولنمغیچون بعض اهل حربه اعطاء رشوت ایلمك حقنده حلال کوریلورکه
فعل مزبور انجق مالنی نفسنه وقایه قیلمقدرکه مسلم آنکله مأموردر ورسول الله علیه الصلوة والسلام بعض
اصحاب کراملرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکك عندنده مبذول ونفسکی
دینکك عندنده مبذول قیل دیو امر واعلام ایلدیلر وبوبابده اصل اصیل اولدرکه عبدالله بن مسعود رضی الله
تعالی عنه بلاد حبشەده حبس اولندقده آنلره ایکی دینارینی رشوت ویرمکله تخلیهٔ سبیل ایلدیلر ودلیل
مشروحله عندمزده رسیدهٔ وضوح اولمشدرکه بومثللو مواضعده اعطاء رشوت حق آخذده سحت حرام
ایسه ده حق معطیده سحت حرامدن خارج ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
الراشی والمرتشی فی النار قول شریفلرنده غیرمقصددر زیرا وعید مذکور انجق غیره قصد ظلم والحاق
ضرر ضمننده اعطاء رشوت ایدنلره شاملدر یوقسه غیره الحاق ضرر شرعی ایتمدیکی نفسندن دفع ظلم
یاخود نفسی ایچون تحصیل منفعت قصد ایدنلره غیرمتناولدر کذلك دار اسلامده دخی برکمسنه حقنده
برظالمك سوء قصدی نمایان اولدقده اول ظلمی نفسندن دفع ایچون اکا مالندن بعض نسنه اعطاسی جائز
وشایان کوریلور مؤلف صحیح الاسناد سددالله تعالی سنده یوم التناد دیرکه ابوالشعثاء جابر بن زید رحمه الله
تعالی دن بزه بالغ اولدیکه ماوجدنا ازمن الحجاج شیئاخیرا من رشی یعنی زمان حجاجده تنظیم مصالحمزده
رشوتدن خیرلو نسنه بولمدیق دیمشدر وامام مومی الیه رشوتی خیریتله وصف ایلمك اکا دلیلدرکه آخذ رشوت
اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مایتعلق به الاسیر فی دارالحرب ✻ یعنی دارالحربده بولنان اسیر مسلمك عهود وایمان مثللو متعلق اولدیغی
بلایادن طریق تخلصی بیانده باب واجب الانتقاندر اکرملك اهل حرب براسیر مسلمی داراسلامه خارج اولمامق اوزره
ایمان غلیظه ایله استحلاف ایدوب اول دخی وجه مطلوب اوزره یمینی ملتزم اولسه اول یمین آنك حقنده
منعقد ولازم اولور زیرا ایادی اهل حربده مقهور ایسه ده ینه تحت خطابده داخلدر واکراه اولنمق لزوم یمینه
غیرمانعدر وبوبابده اصل اصیل حدیث حذیفه رضی الله عنه ربه الجلیل درکه مشرکین آنی اخذ ایدوب
بعد الیوم رسول الله علیه السلام حضرتلرینه نصرت ایتمك اوزره تحلیف ایلدیلر صکره حذیفه رضی الله عنه
قصهٔ قومه سنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکده فلهم بعدهم ونحن
نستعین الله علیهم یعنی سن مشرکین ایچون عهدلرینه وفا قیل بزدخی آنلرك اوزرلرینه الله تعالی دن
استمداد واستعانت ایدەرز دیو انعقاد یمینی اشعار ایلدیلر واکر صورت مفروضەده ملك اهل حرب اذنی بولنمادیجه
خارج اولمامق اوزره تحلیف ایتمش اولوب صکره خروجی اذنی ایله حادث اولسه اولبابده خروجی وصف
مستثنایه مقرون اولمغله البته حانث اولماز امااذنی ایله حادث اولمسه البته حانث اولور مکر اول ملك حین خروجنده
هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز که لفظ یمیننده حیات ملك ایله توقیتی موجب نسنه واردر

كذلك اول ملك عزل اولنمش ايسه بنه حانث اولماز كه اذنى انجق حال قيام سلطنتنده معتبر اولمغله يمين دخى آنكله
موقت قيلنور لكن قول ابى يوسف رحمه الله تعالى بشقه در واصل اختلاف شول مديونده دركه اذن داين
بولنمادقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره يمين ايليه وشول عورتده دركه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج
ايتمك اوزره يمين ايليه بو يمينلر حال قيام دين وحال قيام نكاحله موقت اولورانجق امام ابى يوسف رحمه الله تعالى دن
روايت واحده ده موقت اولماز كذلك اول ملك بعد العزل بنه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه بنه بلا اذن
خروجله حانث اولماز كه حين عزلنده يمينى باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجديد عودت ايلمز كورمزميسنكه
بركمسنه حريت عبدينى جاريه سينك ياخود زوجه سينك شو داردن اذنى بولنمادين خروجنه تعليق بركله
اول جاريه يه ياخود زوجه يه خطابله عبدى حران خرجت من هذه الدار الاباذنى ديوب بعده جاريه يى
بيع وبعده اشترادن صكره ياخود زوجه يى ابانه بعده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره
بناء اول كمسنه حانث اولماز كذلك سلطان بركمسنه يى لترفعن الى كل داعر تعرفه فى محلتك يعنى محله كده
بلديكك هر مفسدى بكا البته رفع وانها ايدرسين ديو تحليفدن صكره عزل وبعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره
اول كمسنه برمفسده عالم اولسه اوزر بنه آنى رفع وانها لازم اولماز زيرا سلطان منعزل اولدقده يمينى باطل اولمشدر
لكن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشيكن عزلنه دك آنى انها ايلمسه البته حانث اولوب بعد العزل انهاسى
عود سلطنتندن صكره دخى اولسه فائده ويرمز وذكر اولنان فصول شرح از ياداتده بيان ايلديكمز مسائل اصولدر
واكر اسيرمز بو اهل حرب ايچون ملكلرينك اذنى بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب اولبابده ملك معينى
قصد وتعيين ايتمش اولوب بعده حين يمينده بولنان ملكلرى عزل ومحلنه آخرى نصب اولندقدن صكره بلا اذن
خارج اولسه بوصورتده حانث اولور زيرا يمينى ملكلرى هركيم بولنورسه آندن استيذان اوزره واقع اولمش ايدى
اما ملكلرى فوت يا منعزل اولوب هنوز آخرى نصب ايتمشلر ايكن خارج اولسه بوصورتده حانث اولماز
زيرا يمينى ايله انجق ملكلرندن استيذانى ملتزم اولوب شمدى ملكلرى بولنمامغله بلا اذن خروجنده محظور يمينى
مرتكب اولمامشدر وبو بابده عدم حنثى وجه مذكور اوزره مبنيدر بوقسه يمينى عزل ملك اول ايله منتهى
اولديغندن دكلدر حتى هنوز خارج اولمادين ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استيذان ايتمدين خارج اولمش اولسه
البته حانث اولور زيرا بوصورتده محظور يمينى مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالى عن هول المحشر
دركه اسيرمرقوم لا اخرج الاباذن الملك ديمكله اذن ملكلرى بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب انجق ملكى
تعميم وتخصيصده هيچ نيتى بوغيسه يمينى انجق اول حينده بولنان ملك اوزره واقع اولور زيرا كلامنده ملك اوزره
الف ولام ادخال ايدوب اول دخى عهده دلالت ايتمكله يمينى انجق ملك معهوده متناول اولمغله بوطريقله تعيين
اشارتله تعيين منزلنه نازل قيلنور بنه دركه ايادى مشركينده اسير اولان مسلم خبرى مسلمينه بالغ اولوب
فدا ايله كندوبى استخلاص ايلرندن امید واراولمغله حج ايچون محرم اولمش اولوب مسلمين دخى فداسنه
قيام ايتمكله اعدا آنى حجدن منعه اقدام ايلسه لر البته منزله محصرده اوله جغى ظاهردر كه احرامى صحيح
اولدقدن صكره اداء نسك ايچون قيامى متعذر اولمشدر وبز حكم محصرى شرح المختصرده بيان ايلديك
لكن مؤلف هدايت معتاد بومحلده ذكر وايراد ايلديكه اسيرمرقوم لاجل التحلل بعث هديه قادر اولمدقده
عطاء بن ابى رباح رحمه الله تعالى آنى هدى متعه اوزره قياسله درايدبكه بودخى صيام عشرة ايامله متحلل اولور
وعلماء اهل مدينه ديرلرايديكه بلاشئ متحلل اولور اما عندمزده مذهب صحيح اولدركه بعث هديله تحلل ايدر
زيرا حكم محصر انجق هديله تحلل ايدوكى قرآن عظيمده فان احصرتم فما استيسر من الهدى نص كريمى ايله
منصوصدر كذلك متمتعه قراندة صيام بدل هدى ايدوكى دخى فمن تمتع بالعمرة الى الحج فما استيسر من الهدى
فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام فى الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخيمى ايله منصوصدر وبزم عندمزده منصوص
بنه منصوص اوزره قياس اولنماز بوب انجق غير منصوص نصوص تنزيل اوزره قياس اولنور بوقسه عين تنزيلدن
بعضيسى بعض آخر اوزره قياس اولنماز زيرا تنزيله معلوم اولان حكم البته قطعيدر وقياسله ثابت اولان حكم
البته غير قطعيدر وقطعى اولان بنه قطعى اولان حكم اوزره قياسله غير قطعى قيلق قطعا مناسب دكلدر
وبز بو بحثى وجه اقصى اوزره املا ايلديكمز تمهيد الفصول فى الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ايلديك والله اعلم

* باب العين يصيبه المسلمون *

يعنى مسلمين جاسوس مشركينه ظفرياب اولدقلرنده لازم اولان معامله لرين تفصيلده باب واجب التحصيلدر

قال

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن يدعى الاسلام عينا للمشركين على المسلمين يكتب اليهم عورا تهم فاقر بذلك
طوعا فانه لا يقتل ولكن الامام يوجعه عقوبة يعنى مؤلف حقايق شناس مكنه الله تعالى فى ظل عرشه يوم
يقوم الناس دركه دعواى اسلام ايلين بركمسنه جاسوس مشركين اولوب عيوب مسلمينى آنلره تحرير ايلمك
عادتى ايكن مسلمين اكا ظفرياب اقتدار اولدقلرنده اول كمسنه جاسوس اولديغنى طوعا اقرار ايلسه قتلى جائز
اولميوب انجق امام المسلمين آنى عقوبتله ايجاع ايلمك سزاوار اولور ومؤلف بلاغت پيرا بو كلامنك ابتداسنده
ممن يدعى الاسلام ديوب انتهاسنده دخى يعزر موضعنده يوجعه عقوبة ديمكله ايكى موضعده جاسوس
مرقومك حقيقت اسلامدن بهره دار اولمديغنه رمز وايما ايلمشدر زيرا بز اوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده
بيان وتقرير ايلديك كه حق غير مسلمينده بومثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمينده
انجق لفظ تعزيردر لكن لا يقتل ديوب قتلنى جائز كورمديكى اكا مبنيدركه فعل مرقومنده بزم اسلامى ايله
حكممزه سبب اولان تصديقى واقرارينى ترك ايلديكى عندمزده ظاهر ومتميز اولمامشدر وترك مرقوم
عندمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسلامدن آنى اخراجه تجاسر اولنماز زيرا آنى صنع مرقومه حامل خبث
اعتقادى اولميوب مجرد طمعى اولمق محتملدر وحقيمزده خبث اعتقادينه حمل ايلمكدن مجرد طمعنه حمل ايلمك
احسن واجملدر وكلام مسلمى احسن الوجهين اوزره حمله مأمورز قال الله تعالى فبشر عبادى الذين
يستمعون القول فيتبعون احسنه وقال عليه السلام لا تظنن بكلمة خرجت من فى اخيك سوء وانت تجد لها
فى الخير محملا يعنى سن مسلم قرنداشكك فمندن ظاهر اولان كلمه ايچون محمل صالح بولمغه قادر ايكن البته اكا
سوء ظن ايلمه ومؤلف باهر الاستقلال مدعاى مشروح المآل اوزره حديث حاطب بن ابى بلتعه رضى الله عنه ايله
استدلال ايلمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح مكه ايچون عزيمت غزايى تصميم بيوردقلرنده حاطب بن
ابى بلتعه مكه ده اولان كفار قريشه ان محمدا صلى الله عليه وسلم يغزوكم فخذوا حذركم يعنى رسول الله صلى الله
عليه وسلم سزه غزا ايده جكدر حذر اوزره اولكز ياخود آلت حذر اولان تدابير واسلحه كزى اخذ وجمع ايديكز
ديو تحرير وترقيم ايلدى بعده كتب مغازيده بسط وبيان اولنديغى اوزره وحى الهى بر له اول راز نهانى عيان
اولدقده حضرت عمر رضى الله عنه آنى قتل ايچون رجيده دامان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم مهلا
ياعمر فلعل الله قد اطلع على اهل بدر فقال اعملوا ما شئتم فقد غفرت لكم يعنى رفق وملايمت قيل ياعمر زيرا
حاطب اهل بدردندر واميدايدرمكه الله تعالى على التحقيق اهل بدره نظر قيلوب آنلره بعد اليوم ديلديككزى
ايشلكز كه بن على التحقيق سزه مغفرت قيلدم ديمشدر قول شريفلريله ترك قتلنى فرمان ايلديلر پس حاطب
مومى اليه كفر ايله مستوجب قتل اوله ايدى رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى بدرى اولسون وغير بدرى اولسون
ترك وابقا ايتمزلر ايدى كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطريق الحد براحد اوزره واجب اوله ايدى رسول الله
صلى الله عليه وسلم حاطب اوزره دخى اقامتنى ترك والغا ايتمزلر ايدى حتى يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا عدوى
وعدوكم اولياء يعنى اى اهل ايمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلريكز اولان كافرلرى دوست اتخاذ ايتمكز
نظم كريمى شرفبخش ازال اولوب حاطب وامثالى تسميه مؤمن ايله يا ايها الذين آمنوا خطابنده ادخال
اولنمشلردر وقصه ابى لبابه رضى الله عنه دخى مدعاى مشروح اوزره دليلدركه رسول الله عليه السلام
بنى قريظه يى محاصره ايدوب قلعه لرندن حكم شريفلرى اوزره نزوللرين مراد ايلدكلرنده بنى قريظه اول بابده
ابى لبابه ايله استشاره ايدوب ابى لبابه دخى پرماغنى كندو بوغازينه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ايدرسكز
ذبح اولنورسز ديمكله اشارت ايتمكله شاننده يا ايها الذين آمنوا لا تخونوا الله والرسول حكم جليلى تسليت فرماى
تنزيل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم ذمى اولسه اول دخى عقوبتله ايجاع وصحن زندانه ايداع اولنور وذمى
دخى بوصنعله عهدينى ناقض قيلنماز كه صنع مرقوم ايمان مسلمه مناقض اولماديغى كبى عهد ذمى يه دخى مناقض
اولماز كورمزميسنكه قاطع الطريق الله تعالى يه ورسولنه محارب ايدوكى نص ايله ثابت ايكن ذمى قطع طريقله
قتل نفوس واخذ اموال ايلسه دخى نقض عهدى مثبت اولماز پس بو بابده بطريق الاولى در كذلك جاسوس
مرقوم دار ىمزده مستأمن اولان حربى اولسه آنك دخى بوصنعى قطع طريق منزلنه نازل قيلنمغله نقض امانى
موجب اولماز انجق كرك بوصنعنده وكرك قطع طريقنده عقوبتله ايجاع اولنور زيرا حلال اولميان فعلى ارتكابله
مسلمين اوزره قصد ضرر ايلمش اولور لكن مسئله مفروضده حربى مسفور من اول الامر استيمان ايلدكده
مسلمين اكا خطابله اكر اوزره بزده جاسوس مشركين اولماز سك سكا امان ويرديك ديوب ياخود سكا امان

و یدیك شول شرط اوزره كه عیوب مسلمینی اهل حربه اخبار ایدرسك سكا امان یوقدر دیو اعلان ایتمش اولسه لر بو صورتده قتلی شایان كوریلور كه معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب مرقومك امانی جاسوس اولمامقله مشروط ایكن جاسوس اولدیغی معلوم اولمشدر بو صورتده امام مناسب كوربرسه آنی صلبله عبرت عام ایدوب ومناسب كوربرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا كبی ادخال فیئه اهتمام ایدرلكن بو مثللو موادده امثالنه عبرت اولمغیچون قتلی اولی واظهار قتلی احرادر حتی حربی مسفورك مكاننده امرأه حربیه اولسه آنك دخی قتلی جائزدر كه عامهٔ مسلمینه قصد الحاق ضرر قیلدیغی ظاهر ومتمیز اولمشدر وحربیهٔ مقاتله یی قتل ایلمك مشروع اولدیغی كبی بو مثللو حربیه یی دخی قتل ایلمك مشروعدر غایة الامر عورت اولوب ستر العورة اولی اولمغله صلبی مكروه اولدیغندن طریق آخرایله قتلی احرادر لكن صنع مرقوم مستأمن اولان صبی نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ایچون آنی فیئه قیلمق لازم اولوب قتلی واسع كوریلمز كه هنوز حد تكلیفه رسیده اولمدیغندن جنایتی قتلنی مستوجب ومستتبع اولماز اما حكم مرأه بشقه در نظیری اولدركه اهل حربدن برصبی قتال ایلدكدن صكره اخذ اولنسه بعد الاخذ قتلی غیر جائز اما برعورت قتال ایدوب اخذ اولندقدنصكره قتلی جائزدر اما مقتدر قتال اولمیوب صحیح العقل اولان شیخ كبیر حكم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ عورته نازل قیلنور لكن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغی انكار ایدوب یدنده بولنان مكتوبیچون بن آنی یولده كوروب المش ایدم دیمك مثللو اعتذار ایلسه مسلمین ایچون بلاحجه آنی قتل ایلمك جائز وسزاوار اولماز زیرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشیكن اوزرینه منافی امانی ثابت اولمدقجه قتلی حلال اولماز بو صورتده مسلمین آنی ضرب یاخود قید یاخود حبسله تهدید ایتملریله جاسوس اولدیغی اقرار ایلسه بو اقرارینه اعتبار اولنماز كه اولبابده مكره ایدوكی آشكار واقرار مكره اكراهی حبسله اولسون قتلله اولسون باطل وبی قراردر بلكه جاسوسلغی ظاهر اولمق طائعا اقراری یاخود اوزرینه ایكی شاهدك شهادتلری صورتلرینه منحصر درواولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلری قبول اولنوركه جاسوس مزبوردار یمزده مستأمن ایسه ده ینه حربی اولمغله حربی اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلری مقبوله در واكرامام المسلمین برمسلم یاذمی یامستأمنك یدنده كندو خط معروفی ایله ملك اهل حربه معائب مسلمینی اخبارینی حاوی برمكتوبه ظفریاب اولسه كركدركه آنی حبسه شتاب ایدوب انجق ضربله مبتلای عذاب ایلمیه زیرا خط خط آخره مشابه اولوب مكتوب محل احتمال اولمغله مصنوع غیراولمق مأمولدر وبو مثللو امر محتمل ایله ضرب وتعذیبی غیر معقولدر لكن نظرا للمسلمین حبسی لازمدر كه حقیقت حالی ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ایدوكی آشكار اولدقده احكام سابقه یی اجرایه دركار اولوب آشكار اولماز سه همان تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار ایلیه لكن شخص مرقوم مستأمن ایسه كركدركه بعد تخلیة السبیل آنی دارالحربه رد وطردده تعجیل ایدوب بوندن صكره دار اسلامده اقامته یوم واحد ایله دخی تمهیل ایلمیه زیرا حقنده شبههٔ خیانت هویدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامی تطهیر ایلمك اماطة الاذی عن الطریق حكمنده داخل بلكه آندن اولی در والله اعلم

باب ما یختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصایا * یعنی اهل ذمت واهل حرب احكام شهادات ووصایاده بربرلرینه مخالف اولدقلری موادی افاده ده باب لازم الاستفاده دربزباب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره مسائلنده وغیری مواضعده بیان ایلدیك كه داریمزده مستأمنین اولان اهل حربك بربری اوزره شهادتلری منعه لری متحد اولدقده قبوله شایان ومختلف اولدقده غیر شایاندركه آنلرده امتناع قبول اختلاف مللله اولمیوب انجق تباین دارین ایله ظاهر وتباین دارین دخی انجق اختلاف منعه ایله نمایاندر وبینلرنده حكم توارث دخی شهادتلری كیبدر واهل ذمتك مستأمنین ایله حاللری مسلمینك اهل ذمتله حاللری كیبدر زیرا اهل ذمت اهل داریمزدندر اما مستأمنین بشقه در بناء علیه مملوك مسلم ملك ذمیده ترك اولنمادیغی كبی مملوك ذمی دخی ملك مستأمنده داریمزده اقامتی مدتنده دخی ترك اولنمایوب بیعی اوزره اجبار اولنور بوندن صكره مؤلف دقیق التعبیر احكام وصایالرین تقریر ایدوب دیركه برمستأمن جمیع مالنی برمسلم یاذمی یه وصیت ایلسه اول وصیت تنفیذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثی دعوای رده قیام ایده مزز یرا حرمت مالنده انجق كندو حقی معتبردر یوقسه دار الحربده بولنان وارثنك حقی مطمح نظر دكلدر وهم ثلثدن زیاده ده وصیت ورثه مجیز اولمدقده باطل اولمق حكم اسلامدندر ومستأمن حكم اسلامی التزام ایتمشدر بناء علیه وصیت مزبوره ذمیدن حاصل اولدقده باطلدر كه ذمی معاملاته راجع اولان امورده التزام حكم اسلامه قائلدر بنا دیركه برذمینك

حربی مستأمنه ثلث ایله وصیتی صحیح اولوب مسلمك ذمی یه وصیتی منزلنده تصحیح اولنور اما مسلم یاذمینك دار الحربده اولان حربی یه وصیتلری ورثه مجیز اولسه لر دخی تصحیح وتجویز اولنماز مكر ورثه مال موروثلرندن بعض اشیانی هبه یه اقدام ایده لر اولبابده هبه لری قبض حربی ایله تمام اولور زیرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده بولنانلرك حقلرنده حكم موتایه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثی داریمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتی بولنمادقجه زیادهٔ ثلثده وصیتی باطل اولور زیرا بونده بحسب الامان الشرعی حق وارث دخی حق مستأمن كبی معتبردر حتی صكره دن دار الحربدن وارث آخری دخی حاضر اولدقده زیادهٔ ثلثده وارث اول ایله مشاركته قادر اولوب موصی له ثلثدن زیاده یی اخذه مقتدر اولماز زیرا زیادهٔ ثلثده وصیت عدم اجازت ورثه ایله منعدم اولدقده بین جمیع الورثه میراث قیلنمق لازم اولمشدر وحكم محرر ده یانده بولنان وارث زوجه سی كبی قریب سببی یاخود اوغلی كبی قریب نسبی اولمق برابردر كه هر بری مجیز اولمدقده قاضی اوزره زیادهٔ ثلثده میراثی حكم ایلمك لازم وزیادهٔ ثلث كبی برمالده بعض ورثه ایچون میراثله حكمی اولبابده ابطال وصیتی مستلزمدر واكر برمستأمن دار اسلامده جمیع مالنی دار الحربده بولنان برحربی یه وصیت ایلدكدن صكره هم موصی له وهم میتك اوغلی امانله داریمزه قادم اولسه لر قاضی اوزره مالنی موصی له ایچون حكم ایلمك لازمدر زیرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتی ملتزم اولمیوب مال میت انجق حق میت ایچون محترم اولمغله آنی میتك تعیین ایلدیكی محله صرف ایلمك اهم والزمدر بنه دیركه مسئلهٔ مزبوره ده موصی له اهل داردن دكل ایسه بطلان وصیتی بدیداردركه بینلرنده حقیقة وحكما تباین دارین حاصل اولمقده ذمینك دار الحربده بولنان حربی یه وصیتی منزلنده نازلدر اما موصی له مزبور حین وصیتده امانله داریمزده بولنمق بشقه دركه بو تقدیر اوزره دارلرنده تباین حكمی موجود ایسه ده تباین حقیقی نابوددر كذلك مستأمن مرقومك امانله یاخود اسیر ایله دار الحربده بولنان مسلم یاخود ذمی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم وذمی هرقنده بولنسه اهل دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباین حكمی غیر موجوددر كذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی یه وصیتی دخی بشقه دركه مسلم هرقنده ساكن اولسه اهل دار اسلامدن ایدیكی متبیندر كورمزمیسنكه مسلم مرقومك زوجه سی اسلام زوجندن صكره دار اسلامه خروجله باین اولمیوب اسلامندن اقدم خروجله باین اولور اما حربی مرقومه وصیتی اسلامندن اقدم اولوب صكره موت موصیدن مقدم یا مؤخر قبول اسلام ایتمش اولسه اولبابده ابطال وصیتی التزام اولنور زیرا وصیت انسان معین ایچون اولدقده آنك انجق یوم وصیتده بولنان حالی معتبر اولوب بو بابده دخی موصی له یوم وصیتده حكم میتده اولمغله بطلان وصیت مقرر اولمشدر ووصیت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اولمیه جغی نمایاندر حتی ورثه اول وصیتی مجیز اولسه لر دخی بنه تصحیح وتجویز اولنماز كه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلی هذا مستأمن مرقوم دار الحربده بولنان قرنداشی زیدك اوغلی عمرو ایچون وصیتنده اوصیت لفلان ابن اخی فلان دیدكدنصكره عمرو مرقوم قبول اسلام ایتمش اولسه اول وصیت باطلدر كه عمروی بعینه ذكر ایتمكله اكا یدیله اشارتی منزلنده نازلدر اما وصیت مزبوره ده قرنداشم اولان زیدك اوغلی ایچون شونسنه ایله وصیت ایلدم مفهومنده اوصیت لابن فلان اخی بكذا دیوب اوغلنی ذكر ایتمدكده موتندن اقدم قرنداشینك براوغلی قبول اسلام ایتمش اولسه وصیت مزبوره آنك حقنده تنفیذ واتمام اولنور زیرا شخص معینی قصد وتنصیص ایتمدكده شخص موصی له مال موصی به اوزره قیاس اولنوب عند موت الموصی موجود بولنان اهل وصیته تخصیص اولنور كورمزمیسنكه بو صورتده قرنداشینك حین وصیتده هیچ اوغلی یوغیكن قبل موت الموصی براوغلی حاصل اولسه اول دخی طریق مذكور ایله استحقاق وصیته نائل اولور پس حین وصیتده كافر ایكن صكره مسلم اولدقده دخی وصیت مزبوره اكا سالم قیلنور بنه دیركه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده یانده بولنان اوغلنه جمیع مالنی هبه وتسلیم ایدوب هالك اولدقدنصكره دار الحربده بولنان آخر اوغلی كلوب دعوای نقض هبه یه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مزكه باباسینك وقت هلاكنده دار الحربده بولنمغله حرمت شرعیه دن محروم اولوب وارث ایچون وصیت دخی تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه رعایت ایچون ایدوكی مجزوم ایكن عند موت الموصی حق ورثه معدوم اولدقده وصیت سابقه سی رسیدهٔ تمام اولدقدنصكره حاضر اولان ورثه ایچون حق ابطال وصیت دخی معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودی باباسینك هلاكندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه یه قادر اولوركه باباسینك وقت هلاكنده حرمت شرعیه دن

بهره دار ایکن باباسینك تصرفی بعض ورثه‌یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوندنصکره
دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مال البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه‌ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه‌یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه‌سی بینلرنده اثلاثا سلك میراثده
منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یاننده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یاننده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هربرینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هربری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هربری حق آخرده وصیتی
یاهبه‌یی مجیز اولدقدن صکره دار الحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دار الحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکرمدن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثته باعث اولماز
واکر یاننده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولد مزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دار الحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بوصورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله‌سی بشقه‌درکه هبه‌ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوب به مالك اولوب اول حینده ولد آخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عند الموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موته افادهٔ ملك ایدوب ولد آخرك دخی دار الحربده بولنماسی دار اسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثته مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولد حاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولد موصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولد آخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور بنه دیرکه برحربی دار الحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دار الحربده
بولنان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاکه شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی وبعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه‌لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره‌ده هبه ایتیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی به‌ه احق اولق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرردرکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده‌سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالرینی وکرك ایچنده حقلری
بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقجه اخذی استحلال اولنماز بنه دیرکه دار یمزده برمستأمن محتضر اولوب
یاننده وارث حاضری بولنمغین جمیع مالنی برکسنه‌یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی‌یه برجماعت واروب میت اوزره دار اسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره‌یی اداایله ابتدا وباقیسنی اول کسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امرمرعیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان
هبه‌دن ووصیتدن اقدم دینله ابتدائی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمزکه باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولدیغندن ابطال هبه ووصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه‌لر غرماء مرقومین مسلمین واهل ذمت ایسه‌لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئه
قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله‌لر ایدی مستأمن
دار الحربده واقع اولان معامله‌سینك موجبیله مطالبه اولنمدیغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس

پس موتندن صکره دخی بویله‌در بنه‌درکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مالنی هبه ووصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دار الحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدر زیرا دین
دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتسه‌ده ایتمسه‌ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله
قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور وبوبابده
ترکه‌سندن دین دار الحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه‌دن دین دار اسلامدن فضله‌سی البته دار الحربده بولنان
ورثه‌نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دار الحربله حق ورثه‌ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه
آنده فضله‌سی دار اسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحقی اولمغله دین دار الحرب دار اسلامده
مطلوب اولمیه‌جغی امر محققدر واکر برمستأمن دار یمزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی ید ذی الیده ترك اولنوب کسنه‌نك یدنده دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجه‌دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دار الحربده بولنان ورثه‌سنه ارسال ایلمك الزام اولمیوب همان ورثه‌سندن هرقنغیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه‌سین اعطا وباقیسنی مستحق کلنجه‌دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مساکینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دار یمزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتندن وجراحتندن حادث اولان نسنه‌لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دار الحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله‌مزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر وبزقریبا
بیان ایلدیككه مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربده بولنان وارثك
حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه‌ده وارثی هنوز حیاتده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کندوکبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلنی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر بنه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقدنصکره دار الحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازة صحیح اولمدیغندن ولد آخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولد اولك اجازتی
کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یاننده هیچ وارثی بولنمیوب حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه‌سی شرعیدرکه حین موتنده دار الحربده بولنان وارثك حقی غیر مرعیدر
وصورت مفروضه‌ده دار اسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دار الحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سن دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه توریثنه اقدام اولنماز زیرا بزهالك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دار الحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه ووصیتی عن اصل
بولنمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلنماغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دار الحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه‌سنی مستوجبدر ومعنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بوبابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین قوله دکین میانه‌ده برقاچ مسائل اصل نسخه‌ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تاآخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولو ان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله‌سنه وارنجه‌دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر و محتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصل روایتدن رقطعه سی ساقط وضایع اولمغله قطعهٔ ساقطه یی روایت ایتمش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره آنك راو یلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنده دیرکه برحربی دار الحربده ایکن مالندن برمسلم ایچون وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور اگر مسلم موصی له حین وصیتده دار اسلامده ایسه اول وصیت البته باطله‌درکه بینلرنده تباین دارین وار ایدوکی مثبین و تباین دارین دار اسلامده بولنان مسلمك دار الحربده بولنان حربی ایچون وصیتده مانع صحت اولدیغی گبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندن صکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله‌درکه اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مگر ورثه سی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم ایدرلر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغله اکا سالم قیلنور واگر حین وصیتده دار الحربده ایسه‌ین ابتدا اول وصیتی ثلثدن انفاذ و باقیسنی بین الورثه علی ما فرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه موصی و موصی له دار واحده‌ده بولنمشلردر ومسلم دار اسلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده وصیتی تجویز اولندیغی گبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه اهل دار قبول اسلام ایتمکله دارلری دار اسلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشدر پس مال مزبورده حکم مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفاذ اولنور اما بو صورتده اسلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتملر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسلام جاری اولان حکملری ابطال اولنماز کورمزمیسنکه میراثلرین خلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسام ایدوب بعده قبول اسلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنماز پس امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعلم

باب ما یصدق فیه الاسیر انه ذمی وما لا یصدق فیه اذا اسر * یعنی مشرکیندن اخذ اولنان اسیر بعد الاسر اهل ذمتدن اولدیغی ادعا واول وجهله خلاصنی استدعا ایلدکده تصدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی ترتیبده باب سلیس الترکیبدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر مستطابله کتاب الزیاداتده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشقه بو کتابدن دخی باب من الامان الذی یبطل فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده‌دن اجتناب وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب ما یصدق فیه الرجل اذا اقر انه استهلکه من مال الحربی او ما اقر به من الجنایة علیه * یعنی برکسنه مال حربیدن برشیئی استهلاکنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون سرد ایلدیکی اعذارده تصدیق اولنوب اولنمادیغنی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله دار یمزه ورود ایلدکده برکسنه دن سن بنم اسلام یاذمتی قبولمدن یاخود امانله دار اسلامه دخولمدن صکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم اشبو اوغلمی بلعمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کسنه دخی بو فعللرینی اقرار ایدوب انجق سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قبلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمامغله بدینك دیتنی و بیك درهمی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه اول بابده قول قول مقر اولنمغله اوزرینه برشیئك ضمانی متقرر اولماز اگرچه دراهم مأخوذه وولد مأسورکبی اخذ ایلدیکی نسنه بعینه قائم اولدقده قول انجق حربی مقرلهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظاهردرکه مقر مذکور آنلرفی الاصل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصدیق اولنمیه جغی باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکه‌ده‌در وامام محمد رحمه الله تعالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك اقرار ودفعنده تصدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غیر مستنکره‌یه نسبت ایتمکله بحسب الظاهر مدعی تملك ایسه‌ده معناده وجوب ضمانی منکردر و برکسنه عورتنه طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی اسناد ووقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده‌یه نسبت

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما ایدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشدر و برکسنه آخره خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخذ ایلدیکنی اقرار ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز و بو مسئله‌نك فروع کثیره سی واردرکه بز آنلری شرح الزیاداتده ذکر واظهار ایلدیك مترجم فقیردرکه بو محلده عبارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ حصیریدن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصالهٔ نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه‌یه سعی وشتاب اولندی بو مثللو مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه ایتدیکن بوعبد کتری هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکنی ارتیاب بدر انتهی والله اعلم

باب من اسلم علی شیئ فهو له و یکون محرزا له * یعنی برمشرك برنسنه‌یه تملك برله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده اول نسنه‌یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلامده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسناد ایله نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما اولهم احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی الخراج فهو عتیق وبی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه‌ده مکتوبدرکه برکسنه اصللری احرار مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرلرنده وحال کفرلرنده استعباد ایلسه نظر اولنور اگر خانه سنه دین اسلام دخول ایدنجه‌یه دك یعنی قبول اسلام ایدنجه‌یه دك آنلری خانه سنده حبس واسترقاق ایتمش ایسه بعد الاسلام جمله سی آنك عبیدی قیلنورلر واگر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجلرین اخذ ایتمش ایسه جمله سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه استخمر قولی بمعنی استعبددرکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسیر اولنمشدر وتفسیر مذکور ابی عبید رحمه الله تعالینك غریب الحدیث نام کتابنده عبدالله بن المبارك رحمه الله تعالیدن نقل اولنمشدر ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمد بن کثیر رحمه الله تعالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطابله اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبة له یعنی اول نسنه‌یی بکا هبه وجهی اوزره و یروب تملیك قیل دیمکدر و بو بابده حکم شرعی کتاب معاذ رضی الله عنه‌ده ذکر اولندیغی اوزره معتبر ومرعیدر زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینه مالك اولوب رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له اما مستضعفین مرقومین اکا اعطاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده بعد الاسلام جمله سی احرار قیلنورلر زیرا بو صورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلادن غیری نسنه تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینه اطاعت وانقیاددن غیری نسنه تحقق ایتمشدر واطاعت مجرده دلیل رق دکلدرکه هر مسلم البته سلطاننه مطیع وتحت ولایتنده منقاد ایکن عبدی اولمادقلری ظاهر ومتحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهاندان زاده الله تعالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین دخی قبول اسلام ایلسه‌لر جمله سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لا یوفون ما وعدوا والرخجیات بنجزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه مغربده رخج معرب رخددر وزفرو زنی اوزره دربرناحیهٔ معروفه‌درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعارده ضرورت وزن ایچون منصرف دخی قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره جاری وزحاف طیدن سالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشدید اولنسه دخی جائزدر معنای بیت دیمکدرکه اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربی‌یه متصل براولکه‌درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه باخرزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم * باب الحربی
یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی امانله داخل اولوب داراسلامده
مقیم اولدقده اداء خراج ایتمه‌رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغی افاده ده باب لازم الاستفاده در
مؤلف الکتاب امام محمد اصاتعاب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی
اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیتلرنده اقربالرندن برجماعت دخی امانله
داراسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمه‌رك
مکث ایلدیلرتاکه بوکیفیتلری دمشقده عمربن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی
جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم
وان ابوافسیروهم الی بلادهم بامانهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمز ایله برابر امثاللرینك ویردکلری
خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان مابقیلری
ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بو بابده حکم شرعی انجق عمربن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نك
قولیدرکه حربینك داراسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم براه اکرسن بوکوندن صکره
برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر وبوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه
آنی ذمت قیلوب داربنه خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه
خروجله آنك میاننده حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیراولنمقده حکمت اولدرکه مادون السنه ده احکام
مسلمیندن بعضیلری واجب اولورسه ده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنه ده جمله سی
لازم ولازب اولور بناء علیه مادون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنه کثیر عد اولندی بو جهتله حربی
بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن
ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب
باب العقار یملك فی دار الحرب * یعنی دار الحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغی تقریرده باب
وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه بر مسلم امانله
دار الحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایه اشتغالله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری
نسنه‌لر ایله خوشحال اولدقده نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا بر له کسب استقلال ایلسه‌لر اول مسلمك
دار واراضی مثللو عقاراندن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال
اولنور اما عقارلك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقارآنك غیری البته منقولاتدر ومنقولات
کندو یدنده در وید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال
اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدنده‌در وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل
غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابویوسف رحمه الله تعالی دن مرویدرکه صاحب
عقار اولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر آنك عقاری
فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیئ
قیلنمامق یی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن
اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدی دن اول دخی ابن شهابدن اول دخی
سعید بن المسیب دن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا بر ارضی اعطا ایدهلر
اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر وروایت اخراده من منحه المشرکون دارا فلا دار له دخی کلمشدر وحدیث
شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکیله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین
اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم
* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *
وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده
فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلامده باب
لازم الاعلامدر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرندنصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول
اسلامله رونق نما اولسه‌لر اولبابده ملك ایله معا قتال ایلاین جیش غالبین احرار اولوب برفردن آنلر اوزره سبیل
تعرض بولنمامغله کامین اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی
وسلطانه مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتله ملکك
عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك
قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعد الاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر
زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلر دخی عبید ملك
اولمشلر ایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم
علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جمله سی ینه عبید ملك قیلنورلر بوصورتده ملك مزبور مرض موتله
مریض اولوب عبید مرقومینی بعض ورثه سنه توریثله تسلیم ایدوب بعض ورثه سنی آنلردن حصه‌مند تقسیم
ایلسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول
اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کندو حکمی جاری وحکم مسلمین
اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغییر طاری اولماز واکر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع
اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث
شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن
جائز کوریلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین
احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هربرینه ارض ومملکتندن برناحیهٔ معلومه‌یی تملیك واول
ناحیه‌ده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی
اسلام وذمتندن مقدم ایسه جمله سی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فاصنع باطل وجمیع الاماء والعبید
رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور
زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثه سنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت
اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصاتعاب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قول دقت
نصابنده افاده واشراب ایتمشدر که برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثه سنه اعطا ایدوب باخود موتندنصکره
اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جمله سی میراث ورثه سنده داخل
قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك
وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه
خروج وآنی قتل یاخود داراسلامه نفی واجلا بر له یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جمله سی قبول اسلامله
استعلا ایلسه‌لر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین
استیلاده موادعین ایسه‌لر بوصورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز
وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید وامای قیلنورکه دار الحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب
ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جمله سی حربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره
ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذینی اخ مقهور اوزره
رد ایلك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه
بطریق اولی مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری
صورت کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا
حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دار الحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی تملك اولور
انجق بوصورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید وامادن بعضیلرینه استیلا ایلسه‌لر ابن مقهور
آنلری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذ دنصکره
اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور
مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن برتاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکوریندن بعضیلرینی اشترا قیلسه
شراسی جائز وسزا کوریلورکه قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملحق اولملریله آندن اشترالرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بو صورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك ودیلرسه ثمنله اخذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز و واسع کوریلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بو یله ایکن آنلری اشترا ودار اسلامه اخراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولملریله بلا ثمن ولاقیمة اکا رد وتسلیملری الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم بادمی ایکن آنی داریندن نفی واجلا ایدوب هنوز رفیق اوزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت بر له دارلرنده حکم شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضلرین اسر ایله استعلا ایلسه لر بو صورتده ابن مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة انجق قیمتلریله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیدار در بعده مسلمین اول مالی استغنام واقسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

* باب التفریق بین السبی *

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده ه باب دقیق الند قیقدر مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کبار ایسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز ومبرا وار کوریلور زیرا کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی اولسه بنه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق اسیرلك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بزدخی مورد مخصوصده کراهیتی مثبت اولدق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری تفریق اولندقده هربری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب هلاکنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر یاخود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام غیر مدرك ایله عمة صغیره یا کبیره سی یاخالهٔ صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری عیان اولسه بینلرین قسمت و بیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کوریلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده سرد اسناد ایله حی بن عبدالله المعافریدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که والد ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکلری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیردیرکه معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه رقبیله نك باباسیدر وراوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حاو سکون باایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومروی درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلمی بنی عبسده بیع اولندی دیو افادهٔ حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابو اسید الانصاری رضی الله عنه خطابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق ایلدیك البته والبته کیدوب رجوع ایدوب ولدینی کتورسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده مسارعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عاملرینه لایفرق بین الاخوین و بین الام وولدها دیو تحریر ایلیوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کوریلور زیرا بومثللو ایکی قریب ایکیسیده انثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز وبری ذکر بری انثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهر بری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده منع وتضییق یوقدر بنه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور اوزره دلیل ابو الخیردن روایت اولنان خبرجلیلدر دیمشدرکه بزر بولندیغمز غزواتده اکرچه والده وولد بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدر ایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت هرقنده اولسه بنه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سبیلری برابر اولوب بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز واکر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرنداشنی ترك ایتمش اولسه اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز اولماز لکن مدت زیارتنده امامامزك اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده برکره وامام محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبنت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی حیاتده بولنان بنت دخی بو یله درکه زوجی آنی زیارت ابویندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدردر وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هر آیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلر تاکه قزلرینی بعض خصوصده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب ما یکره من التفریق بین الرقیق فی البیع * یعنی بیعده مکروه کوریلن تفریق رقیقه دائر باب دقیقدر وبو باب دخی کتاب از باداتده بونظم اوزره مذکور ومبحث مطلوب آنده مسطوردر والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی * یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکین بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره فوت اولسه بووصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعتده صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شریفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بوجهتله مریض مرقوم ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی وصیتی جائز کوریلور بنه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه اعطا اولنور زیرا هر برخیر وطاعت اکرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز وآیت مذکوره ده مراد انجق جهاددر بوجهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجق ثلث مالنی جهت غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهتده صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل غزادن هرکیمه اعطا اولنورسه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجندن اقدم فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول مالله غزایه خروج ایدوب دیلرلرسه خروج ایلمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینده صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالی انما الصدقات للفقراء الی قوله تعالی وفی سبیل الله یعنی اموال
طاهره‌نك زكوتلری فقرا ومساكینه ومصارف معینه‌یه وفی سبیل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات
مذكوره‌نك شرط صحتلری تملیك اولدیغی كبی ثلث دخی فی سبیل الله وضع اولندقده البته صدقهٔ تملیك اولور
وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولدقده البته میراثنده داخل اولور بعده
ورثه‌سی غزا ایچون خروج وعدم خروجده مخیر اولورلر زیرا میت اول مالی اكا مالك اوله‌جق بركسنه اوزره
تصدقی ایجاب ایلدكده انجق تصدق واجب اولوب اول كسنه آنی غزایه صرف ایلمك طرف میتدن آنكله
مشورت كبی اولور نظیری اولدركه بركسنه حیاتنده مالی آخره اعطا ایدوب حین اعطاده هولك تحج به
اوتغزو یعنی بومال سنكدر آنكله حج ایدرسین یاخود غزا ایدرسین دیمش اوله اولبابده حج ایدرسین یاخود
غزا ایدرسین قولی انجق مشورته حمل اولنور كذلك بركسنه به دارینی هبه واعطا قیلوب هی لك تسكنها
یعنی بودار سنكدر ایچنده ساكن اولورسین دیمش اوله اولبابده ساكن اولورسین قولی انجق مشورته حمل
اولنور پس مانحن فیهده دخی قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده كرك قابض وكرك وارثلری آنی دیلدكلری
محله صرف ایتمكه متملك اولورلر واكر مال مزبوردن برمقداری برشخص فقیره اعطا اولنوب اول دخی آندن
برمقداری ایله دینی ادا وبرمقدارینی نفقهٔ عیالی ایچون ترك وابقا وبرمقدارینی استصحابله فی سبیل الله عزم غزا
ایلسه بوفعلی جائز وسزا كوریلور زیرا فعل معهودی بالتمام غزا فی سبیل اللهدن معدوددركه شخص مرقوم
دینی ادا ونفقهٔ عیالی ابقا وبعضیسنی نفقهٔ طریق ایچون استبقا ایلمكجه اكا خروج غزا ممكن اولمیوب صنع
مذكوری خروج غزاده طریق معروف ومشهور ایدوكی معلوم ومشهوددر واكر وصیت مزبوره وجه مشروح
اوزره فقراء غزاته اعطا اولنمیوب انجق حاج منقطعه علی وجه التصدق ایتا قیلنسه بودخی جائز وسزا
كوریلور زیرا حاج منقطعه تصدق دخی وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فی سبیل الله اكا دخی شامل اولور
وبرقریباذكر ایلدیك هر برخیر وطاعت لفظ مذكورك تحتنده مندرجدر زیرا مرویدركه ابن سیرین رحمه الله
تعالی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن سؤال ایلدیكه بركسنه بعض مالنی فی سبیل الله صرفله بكا
وصیت ایلدی بن اول وصیتی امرحجه وضع ایده بیمی اول دخی جوابنده الحج فی سبیل الله دیوب حج دخی
مفهوم فی سبیل اللهده داخل اولدیغنی افاده ایلدی كذلك مرویدركه بركسنه برسیفی فی سبیل الله وضع وتعیین
ایتمشیدی تاكه حضرت ابی بكر رضی الله تعالی عنه اول سیفی بعض حجاجه اعطا ایلدی اكن افضل اولان
بومثللو اموالی انجق فی سبیل الله عازم غزا اولان محتاجینه اعطادركه بیان مشروح اوزره لفظ فی سبیل الله
اطلاق اولندقده انجق غزو وجهاد اراده اولنمق هویدادر نظیری اولدركه علمامز رحمهم الله تعالی دیمشلردركه
بركسنه ثلث مالنی فقراء مكه ایچون وصیت ایلسه اكرچه اول وصیت فقراء سائره‌یه صرف اولنمق جائزدر
انجق افضل اولان فقراء مكه‌یه صرف اولنمقدر وروایت اولندیكه سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن
سؤال اولندیكه بركسنه آخره فی سبیل الله صرفیچون برنسنه اعطا ایلدكده اكانه وقتده مالك اولور جوابنده
دیدیكه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله یعنی مقصدی اولان مكان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك
ملكیدر ولفظ مغزاة اسم مكان یاخود مصدر بمعنی المكاندر آنكله مرادی ارض اعدایه قریب اولان سرحددر
وبوقولده بلوغ سرحدی اول نسنه‌یه تملكنده شرط ایلشدر امابزم عندمزده بلوغ سرحد شرط اولمیوب
تملكی قبضله رسیده تمام اولور زیرا قریبا ذكر ایلدیك كه صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تملیكدر وقبض اكا تملكده
كافیدر لكن سعید بن المسیب رضی الله عنهمانك مرادی بلوغ سرحدی شرط تملك قلمق اولمیوب انجق
اول كسنه‌یی بلوغ سرحددن اقدم اول مالی كندو حوایجنه صرفدن منعی قصد ایلمك محتملدركه قبل البلوغ
كندو حوایجنه صرفی یاخود عیالی ایچون ابقاسی ممكن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غیری محله صرفی
ممكن اولمامغله امام مشار الیه آنی امر جهاددن غیری محله صرفدن منع ایچون شرط مذكوری ذكر ایلشدر
وزید بن اسلم رحمه الله تعالی دن اول دخی باباسی اسلم رضی الله عنه دن اول دخی عمر بن الخطاب رضی الله تعالی
عنه دن روایت اولنمشدركه ان عمر جعل فرسا له فی سبیل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان یشتریه
منه فقال له رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا ترجع فی صدقتك فان مثل الذی یرجع فی صدقته كالكلب یقیء
ثم یرجع فی قیئه مترجم فقیر دیركه روایت مزبوره‌ده جعل فرسا له فی سبیل الله قولنده مرادی اول فرسی
وقف ایلدی دیمك دكلدركه وقف ایتمش اولیدی موقوف علیه آنی بیع ایلمك وحضرت عمر رضی الله عنه شراسنی

اراده ایلمك جائز اولمازایدی بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادی صاحبی اول فرسی بیعله یاخود
وجه آخر ایله ملكندن اخراج ایلدی یعنی اخراجنی قصد ایلدی دیمكدر واصل كتابده دخی بووجهله تفسیر
اولنمشدر وحاصل معنی اولدركه حضرت عمر رضی الله عنه برفرسنی بركسنه‌یه فی سبیل الله اوزرنده غزا ایتمك ایچون
تصدق ایدوب اول كسنه دخی اول فرسی بیع ایتمك مراد ایتمكله حضرت عمر آنی اشترایه عازم اولدقده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردیلركه یا عمر صدقه‌كه رجوع ایلمه زیرا صدقه‌سنه رجوع ایلین كسنه‌نك حالی شول كلبك
حالی كبیدركه اولا قیء ایدوب بعده قیئنه رجوعله آنی اكل ایدر انتهی وبعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه بركسنه
برشیئی آخره تصدق ایدوب بعده اول شیئی اول تصدق ایلدیكی كسنه‌دن یاخود بعده اول الایادی شخص آخردن
قصد شرا ایلسه كراهیت شراسی بی مرادر وقول مذكور عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمانك مذهبیدركه
اضعاف قیمتی ایله اشترا قیلسه دخی شراسی مكروه اولور دیو قطع وامضا ایلشدر وعلماء مشار الیهم رحمة الله تعالی
علیهم دعوای مذكوره‌لری اوزره بو حدیث شریفله استدلال ایدوب دیدیلركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت عمر رضی الله عنهی نهی ایدوب اول شرایی صدقه‌ده رجوع اعتبار ایلشلردر ورجوع مزبور حرام
ایدوكی آشكاردر لكن بزم عندمزده بلا كراهة امر مشروعدر زیرا شراء مزبورنمله استبدالدر بوقسه صدقه‌ده
رجوع دكلدر وحدیث مذكور مأولدركه نهی شرا انجق تمكن محابات ایچون اولق محتملدر یعنی متصدق علیه
متصدق مشتری اولدیغنی بیلدكده بعض احیانده اكا محابات ایتمكله مقدار محاباتی صدقه‌سنده رجوعه مشابه
اولمغله مكروه كوریلور اما محابات ایتمدیكی معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مكروه
كوریلمزور بیع بن عبد الله بن الهذیل رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیكه عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهك
عادتی بویله ایدیكه بركسنه‌یی فی سبیل الله بربعیر یاخود شیء آخر اوزره تحمیل ایلدكده اكا دیر ایدیكه اذا جاوزت
وادی القری اونحوها من طریق مصر فاصنع به ما بدالك مترجم فقیر دیركه وادی القری مدینهٔ منوره‌یه مكه
یولی اوزره برموضعدر وحاصل معنی دیمكدركه سن وادی القرایی تجاوز ایتدكده یاخود طریق مصردن مسافه‌ده
وادی القرایه معادل برموضعی تجاوز ایتدكده اشبو بعیر یاخود شیء آخره معاملات تملكدن خاطر یكه كلن نسنه‌لری
ایشله انتهی بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه حضرت عمردن رضی الله عنه قول مذكوری تملیك
موقته محمولدركه مرادی سن وادی القرایه بالغ اولوب آنی تجاوز ایتدكده سنك ملكك اولسون دیمكدر
همان بركسنه آخره خطابله یاربنكه كون حلول ایتدكده شودار سنك ایچون صدقه‌در یاخود سنك ایچون
هبه‌در دیمك مثللو بوتقدیر اوزره اول كسنه اول بعیره حین اعطاده مالك اولمیوب انجق وادی القرایی
تجاوزدن صكره مالك اولور وبعض علما دخی دیدیلركه قول مذكوری اكرچه حین اعطاده
تملیكدر لكن شرط مذكوردن مرادی اول كسنه‌یی اول بعیر ایله خروج غزایه ترغیب وبعیری سائر
حوایجنه صرف ایلمكدن منع وترهیبدر بوصورتده شرط مذكور حكم مشورته منصرف اولوب توقیت
ملكه منعطف قیلنماز ومؤلف قوی الاسناد اثر مذكوری متن كتابده عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایدوب
سرد اسناد ایله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادی القری فشأنك به لفظی ایله ذكر وایراد ایلشدر
مترجم فقیر دیركه لفظ مذكور معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغی ولفظ سابقده تجاوزی شرط
ایلدكده مفترقلردر انتهی وعاصم بن كلیب الجرمی دن اول دخی عطاء بن ابی رباحدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
مرویدركه عطاء بن ابی رباحدن بركسنه ثلث مالی فی سبیل الله دیو وصیت ایلسه نه محله صرف اولنور دیو
سؤال ایلدیلر اول دخی جمیع طاعة الله سبیل اللهدر قنقیسنه صرف اولنسه جائزدر لكن سبیل غزایی تسمیه
وتصریح ایتمش ایسه غزایه صرفی لازمدر دیدی لكن امام محمد رحمه الله تعالی دیركه اولبابده بره احب واعجب
وعندمزده افضل وانسب اولان اول مالی فی سبیل الله آنكله غزا ایدنلردن محتاجینه ویرمكدر واندن اغنیایه
نسنه ویرمكدر زیرا ثلث مالی فی سبیل الله قولی تصدقدن عبارت اولمغله مصرفی تصدقات سائره كبی البته
فقرادر وعثمان بن ابی سوده رحمه الله تعالی دن مرویدركه كنانه‌دن اولان قبیلهٔ قاره‌دن ایكی قرنداشلر وارایدی
آنلردن بری برمقدار دینارلری فی سبیل الله وصیت ایدوب وفات ایلدی ودیكر قرنداشی اول سنه‌ده اول
دنانیر ایله غزایه متهیء اوله‌میوب حج ایلدی وعمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهه ملاقی اولوب حالنی افاده
ایلدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دخی جوابنده انفقها علی نفسك فانك لن تنفق علی نفسك درهما
الا كتب بكذا وكذا یعنی سن اول دنانیری حوایج نفسك اوزره انفاق قیل كه سن نفسك اوزره بردرهم انفاق

ایلمزسن الا اول درهم قرنداشڭك دفتر حسناتنه شودكلو و بودكلو حسناته مقابل یازیلور دیدی لكن مؤلف الكتاب امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موصینڭ قرنداشی محتاج غیر وارث اولمق صورتنده وارد اولمشدر كه اول بابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدر كه اول دخی فقیر اجنبی كیبدر اما قرنداشی غنی اولد قده نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدر كه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر یوقسه اغنیا دكلدر كذلك وارث بولندقده بنه نفسی اوزره انفاقی جائز دكلدر كه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام لاوصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنان اموالڭ محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد محامد نصاب دیركه بركمسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائز واول كمسنه اجر وحسناته فائز اولور لكن كركدر كه اول كمسنه اولا شو فرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیو تقریر وتفهیم ایدوب بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر زیرا صحابهٔ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیر مشكلدر كه عندنده وقف منقول متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیر منقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیر مشكلدر كه عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیر جائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق وقف كراع وسلاحله جاری اولمغله مانحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وقف مزبور غیر معتبردر كه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی وبعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل اولمغله مانحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور لكن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم وقفی البته آنلرڭ مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدر كه آنلری مستقلا برقیمه یاخود متولی اوقاف عامه اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا بر له كندویدی زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی لوازمدندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب اشهاد مجرد كافی اولمغله مانحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلمك كركدر كه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده جمیع مالندن معتبر اولور كه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب یاخود مونندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولور كه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر بنه دیركه بركمسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدكده اول دابه نڭ جسمنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلمك جائز وشایان كوریلور تا كه غائب یاخود مسروق اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله وبوبابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ابل صدقاتی یدمباركلر یله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب جمله سنڭ فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلر ایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردر كه وسم مذكور اگرچه ایلام حیوانه بادیدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدر كه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركمسنه غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص امور دیندن برامر مبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلر كه حكم مذكور قول امامین اوزره در كه آنلرڭ عندلرنده باب مناسكده اشعار بدنه غیر مكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیر مكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره اشعار بدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر وبیلمك كركدر كه سمهٔ مذكوره دابه نڭ اوزدینه

باتوب تمرغ ایده جكی یوضعنده دخی اولسه جائز وشایاندر كه صاحبنڭ آندن مرادی وضع علامت اولوب اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر وبوجواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیكه بركمسنه نڭ خاتمنده اسماء اللهیه دن براسم عظیم رسم ورقیم اولنمش اولسه اگرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهیه تعظیمله آنی برمغندن نزع ایلمك واجبدر دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكیمز بیاندن بوقوللرینڭ جوابی نمایان اولوب خاتم مذكور ایله متختم اولان كمسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی وبیلمك كركدر كه سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدر كه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخر ایله مبادله یی جائز كوروب بلاعلة مبادله سنی جائز كورمز ایدی وقول مذكور حسن بصری رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر وجهی اولدر كه علت ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولمیوب انجق حبسنه راضیدر وبومعنی كراهیت استبدالنی مقتضیدر اما علت ظهور ایلدكده نظر اولنور اگر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه عند ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما بنه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفة رضی الله عنه مكروه الاستبدال دكلدر كه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائز اولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائز اولماز وامام مكحول رحمه الله تعالی دن دخی بویله منقولدر كه لا تبیعوا شیئا من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع وتبدیلدن منع ایلمشدر واگر اول علت كبیر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخر اشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنڭ موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه دفع اولنور زیرا مقصود واقف اگرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن اولمدقده استبدالی دخی جائز كورلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر كه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدینی اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اگر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی بیع وثمننی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بومادهده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربهٔ صفین ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجة بیعله امر ایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالی دیركه بركمسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاقدر ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنور كه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنور كه باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی اثناسنده بیان اولندیغی اوزره هر طاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر بنه دیركه اهل غزادن هر فرده دخی قوت یومندن اقل اعطا اولنماز كه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمز وهم تصدقدن مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هر مسكینه قوت یومی اولان حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنڭ كیبدر اما وصی دیلرسه هر مسكینه قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز كوریلور زیرا هر فقیر مال وصیتڭ جمله سی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله البته قوتندن زیادهیه دخی محل اولور انجق بركمسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اگرچه عند ابی یوسف رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز اولمیوب لااقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر اما زكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر وبومقدمه لردن مستحصلدر كه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر وبیلمك كركدر كه

مطلب حكم استبدال الاوقاف

برفقيره مالمز بوردن قوت بومندن زياده‌يى كثرت اوزره اعطا ايلدكلرنده دخى اول فقيراكا بالتمام مالك اولور
زيرا باب مذكورده بيان اولنديغى اوزره مال مزبور صدقة تمليك اولمغله فقيراكا قبضله متملك اولور
حتى اول مالدن نفقهٔ عيالنى ايفا وآندن بعض حوايجنى قضا ايلسه تصرف فى ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
وسزاكور بلور لكن افضل اولان اول مالله فى سبيل الله غزايه خروج ايدوب ظن مبنى تحقيق ومراديني
تحصيل وتصديق ايلمكدر بو صورتده اول ماله غزايه خروج وعودت ايلدكده اول مالدن عندنده
فضلهٔ باقيه بولنسه اول دخى ملكنده ابقا اولنور زيرا اول ماله جهاده خروج ايتمدكده اكا مالك
قيلنور ايكن خروج ايدوب رجوع عندن صكره فضله قالدقده فضلهٔ ملكى اولمغله ملكنده ابقاسى
بطريق الاولى در حتى فوت اولدقده اول مال ميراث ورثه سنده اداخال اولنور يته ديركه شخص غنى
فى سبيل الله عزم غزا ايلسه دخى اول مالدن اكا اعطا اولنمق جائز وسزا كوريلمز زيرا باب مذكورده بيان
ايلديك كه ثلث فى سبيل الله البته صدقه در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى نما يا ندر
وحكم مذكوره حكم زكوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر ينه ديركه كذلك بركسنه صحتنده مالنى فى سبيل الله
قيلسه لفظ مال جميع اجناس اموالده صرف اولنمغله كركدركه مالندن مقدار قوتنى امساك وما عدانى جميعا
تصدق ايدوب صكره كسب مال ايلدكده امساك ايلديكى قوتك مثلنى تصدق ايلبه لكن مؤلف مصيب الاجتهاد
كتاب الهبه‌ده ذكر وايراد ايلمشدركه بركسنه مالى فى المساكين صدقة ديوب جميع مالنى مساكينه تصدق ايلمكى
نذر ايلدكده لفظ مال اموال زكوته صرف اولنمغله اول كمسنه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن
زكوتى واجب اولان اموالنى تصدق واجب اولور بوفسه رقيق وعقارنده تصدقى مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذكورى دفعنده اختلاف ايدوب بعضلرى ديديلركه بو محلده ذكر ايلديكى
جوابى موجب قياس اوزره بنا ايدوب كتاب الهبه‌ده ذكر ايلديكى جوابى استحسان اوزره ابتنا قيلمشدر
وبعضلرى ديديلركه اختلاف جواب هر كتابده موضوع مسئله كتاب آخره مخالف اولمقدن صورتپذير اولمشدر
زيرا كتاب الهبه‌ده وضع مسئله‌يى اذا قال الرجل مالى صدقة فى المساكين عنوانله تخصيص ايتمشدركه
آنده نادر لفظ صدقه اوزره تنصيص ايلمشدر ولفظ مال عند ايجاب الصدقه ذكر وايراد اولندقده انكله
انجق مال زكوة قصد واراده اولنور قال الله تعالى خذ من اموالهم صدقة وبو آيت كريمه‌ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه در وبو كتابده وضع مسئله‌يى اذا قال الرجل مالى فى سبيل الله عنوانى اوزره
تصحيح ايتمشدركه آنده نادر لفظ صدقه‌يى ذكر وتصريح ايتمشدر وبو مثللو نذر وايجاب ايچون كتاب الهبه‌ده
مقيس عليه اوله جق براصل وسند منكشف اولمديغندن آنده لفظ مال همان اوزرينه اسم مال اطلاق اولنان
جميع اجناسه منصرف قيلنور وبعضلرى ديديلركه بين المسئلتين واقع اولان تخالف جواب مسئلتينده اولميوب
بلكه اصل روايت مسئلتنده دركه بو كتابده اولان روايتك وجهى اولدركه نادر مالى فى سبيل الله ديمكله
ايجاب ونذرى مالنه مضاف قيلمشدر ولفظ مال رقيق وعقار مثللو مال زكوتك غيريلرينه دخى اطلاق اولنمغله
اوزرينه اسم مال اطلاق اولنان جميع اجناسه ظاهر الا نصراف اولور قال عليه السلام من ترك مالا فلورثته
زيرا بو حديث شريفده لفظ مال مال ميتدن جميع اجناسه ظاهر الاشتمالدر كذلك بركسنه اوصيت بثلث مالى
لفلان اولمساكين ديو وصيت قيلسه موصى له مال ميتدن جميع اجناسنك ثلثنه كسب اهليت ايدر واسم مال
جميع اجناسه شامل اولدقده نذر وايجابى دخى جمله سنه متناول اولمغله جميع مالله وجوب تصدق حاصل اولور
وكتاب الهبه‌ده بولنان روايتك وجهى اولدركه نادر مالى صدقة فى المساكين ديمكله ايجاب ونذرى
صدقهٔ مالنه مضاف قيلمشدر وبو بابده عبدك ايجابى الله تعالى نك مال عبادنده صدقه‌يى ايجابنه قياس اولنوب
ايجاب الهى مال زكوته صرف اولنديغى كبى بو دخى مال زكوته منصرف ومنضاف قيلنور مترجم فقير ديركه
بحث مذكور باب ما يصدق فيه المستأمن بعده باب الشروط فى الموادعه اثنالرنده مرور ايلمشدر وموضعين
مرقومينه نظر ايله فهم اولنوركه بو محلده دفع تعارض ايچون ذكر اولنان اقوال ثلثه‌دن قول اول مختار ومعولدر
انتهى وبيلمك كركدركه بو كتابده واقع اولان روايت اوزره مسئلهٔ مزبوره‌ده مالندن مقدار قوتنى امساك ايدر
ديو وارد اولمشدر وجهى اولدركه مقدار قوتنى امساك ايتمسه محتاج سؤال اوله جغى دركاردر وانسان نفسنى
ذل سؤاله عرض ايلمك جائز اولمديغى آشكاردر وهم جميع مالنى تصدق ايتدكده النده مال غيردن تناولى حلال اولور
پس مال نفسندن تناولى اولى ايدوكى بى جدالدر لكن صكره دن كسب مال ايلدكده امساك ايلديكى قوتك

مثلنى تصدق ايلمك اقتضا ايدركه مقدارمذكورى دخى تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشيكن نفسنه صرفله
اتلاف ايتمكله اوزرنده دين واجب القضا اولمشدر ومشايخ اسلاف امساك ايده جكى مقدار قوتده اختلاف
ايلديلر لكن مؤلف مقادير شناس رفع الله درجته فوق درجات الناس ديركه اكر نادر مرقوم زارع ايسه برسنه لك
قوتنى امساك ايدركه يدى قوت جديده واصل اولمق انجق برسنه‌دن صكره اوله جغى ظاهر حالبدر واكر
تاجر ايسه بر آيلق قوتنى امساك ايدركه تاجر البته ربحندن اكل ايدوب كل يوم دخى نائل ربح اوله ميوب انجق
نائل ربح اولماق اوزره شهر كامل دخى منقضى اولمبه جغى ظاهر احوالبدر واكر غير ايچون عامل ايسه
اوچ كونلك قوتنى امساك ايدركه بعض ايامده معطل قالمق محتمل ايسه‌ده تعطيلى اوچ كونى تجاوز ايتمك
غالب احتماليدر اما تصريح لفظ جميعله جميع ما املك فى المساكين صدقة فى سبيل الله ديمش اولسه آنده
ايكى روايت واردر روايت واحده‌ده اوزرينه مالك اولديغى جميع اجناس مالنى تصدق واجب اولور وروايت
اخراده كتاب الهبه‌ده وارد اولان روايت اوزره انجق اموال زكوته صرف اولنور ووجهى قريبا ذكر اولندى
بو صورتده دخى مالنى فى سبيل الله غزا ايلين محتاجينه اعطا ايدركه وجهى ذكر اولندى اما اهل غزا اولميان
مساكينه دخى اعطا ايلسه جائزدركه آنلره تصدق دخى طاعتدر وقريبا باب مرقومده ذكر ايلديك كه
هر طاعت البته فى سبيل الله در لكن اول كمسنه بونذرينى تنفيذ ايتمدين فوت اولورسه جميع مالى ورثه سنه
ميراث قيلنور وورثه اوزره مالندن برشيئ تصدق واجب اولماز مكركه رضالريله تصدق ايده‌لر زيرا صدقهٔ منذوره
زكوة مفروضه‌دن اقوى دكل ايكن بركسنه زكوة مفروضه‌يى ادا ايتمدين فوت اولدقده زكوتى موتى ايله ساقط
اولوب تركه سنده دين واجب اولماز ايكن صدقهٔ منذوره‌ده اولمامق بطريق الاولى در بونده معناى فقهى
اولدركه صدقه‌يى تنفيذ ايله مقبوض فقيرا اولمدقجه ملك فقير اولمديغندن البته ملك ميت اوزره باقى قالمغله ورثه‌سى
اكا بطريق الارث مالك اولورلر وكندو مالرندن نذرمورثلرين تنفيذ ايلمك اوزرلرينه واجب اولمازينه ديركه بركسنه
حين وفاتنده اغزوا عنى غزوة ديمكله بندن غزوهٔ واحده ايله غزا ايتديريكز ديوب ياخود ذكر ثلث ايله اغزوا عنى بثلث مالى
ديمكله بندن ثلث مالم ايله غزا ايتديريكز ديو وصيت ايلسه صورت اولى‌ده مقدار مال وصيتى تعيين ايتمديكندن
كركدركه مالندن انجق برشخصه بركره غزا ايده جك مقدارى نفقه نك اقل وادناسنى اعطا ايده‌لر
وشخص مذكور اول نفقه‌يه مالك اولميوب همان آنكله غزا ايلبه زيرا وصيتنده اغزوا عنى ديمكله بندن غزا
ايتديريكز ديمشدر وآندن غزا انجق كندو مالى ايله غزاده حاصل اولمغله مالنى غزاده انفاق ايلمك لازمدركه
اكا نفقهٔ غزانك ثوابى واصل اوله حال آنكه شخص مذكور اول نفقه‌يه مالك اولدقده غزاسى نفسندن اولوب
طرف موصيدن اولماز كورمزميسنكه بركسنه احجوا عنى رجلا بحجة من مالى ديمكله بندن برشخصى مالمدن
بركره حج ايتديريكز ديو وصيت ايتمكله بركسنه‌يه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول كمسنه اول نفقه‌يه مالك اولميوب
انجق طريق حجده صرف وانفاقنه مالك اولورتا كه حجى طرف موصيدن واقع اوله پس ما نحن فيه دخى آنك
كبيدر ونفقهٔ مزبوره‌ده اقل وادنى واجب اولمقده حكمت اولدركه تقدير مذكور اوزره ملك موصيده انجق
مقدار اقل وادنى قالوب زياده سى ملك ورثه‌يه انتقال ايلمشدر وموصيدن مال ورثه ايله غزا اولنماز كورمزميسنكه
وجه مشروح اوزره حجله وصيتنده دخى آندن حج ايلين كمسنه‌يه نفقات حجك اقل وادناسى اعطا اولنور بو دخى
آنك كبيدر وشخص مذكور اول نفقه‌دن اهل وعيالنه برنسنه صرف ايتميوب انجق طريق غزاده نفسنه صرف
ايلمك لازمدر زيرا اول نفقه‌يه مالك اولمامشدركه ديلديكى محله صرف ايلبه بلكه انجق موصيدن غزا ايله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقى جائز كوريلمز نظيرى شول غيردن حج ايلين كمسنه‌دركه نفقهٔ حجه مالك اولمديغندن
آنى انجق طريق حجده نفسى اوزره انفاق ايدر بو دخى آنك كبيدر ينه ديركه شخص مذكور نفقهٔ مزبوره‌يى
نفسى اوزره غزا ايچون ذهابنده انفاق مشروع اولديغى كبى بلده سنه عودتنده وبرموضعده اقامتنده دخى
انفاقى مشروعدر زيرا غازى ذهابه محتاج اولديغى كبى رجوع واقامته دخى محتاج اولمغله آنلرك نفقه‌لرى دخى
نفقهٔ غزادن ايدوكى بى جدالدر كورمزميسنكه غيردن حج ايلين كمسنه نفقهٔ حجى ذهاب ورجوع واقامتنده
انفاق ايدر بو دخى آنك كبيدر لكن اول نفقه‌دن فضله قالورسه آنى ورثه‌يه رد ايدر زيرا قبضله اكا مالك اولميوب
انجق نفقهٔ غزا ايچون صرفه مالك ايكن امر غزا دخى منقضى اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال ميت اولمغله
ورثه‌يه رد اولنور كورمزميسنكه غيردن حج ايلين دخى فضلهٔ نفقهٔ حجى ورثهٔ محجوج عنهه رد ايدر بو دخى آنك كبيدر
مكر ورثه اكا رضالريله تمليك ايده‌لر اول بابده اول فضله‌يه مالك اولور اما صورت ثانيه‌ده مقدار مال وصيتى ثلثله

تعیین ایلدیکندن کرکدر که ثلث مالنی فی سبیل الله طرف موصیدن غزا ایدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ایچون فرسلر دخی اشترا ایده لر زیرا بو صورتده جمیع ثلثنی نفقهٔ غزو ایچون وصیت ایتمکله بالتمام اکا صرف
اولنوب امر غزا دخی انجق افراس ایله منتظم اولمغله افراس دخی اشترا اولنور کورمز میسنکه ثلث مالنی حج
ایچون وصیت ایلدکده حج ایلین کسنه راکب اولمق ایچون بردوه اشترا اولنور زیرا سفر حج انجق دوه ایله
قطع اولنور بو دخی آنک کبیدر اما صورت اولی بشقه در که آنده غزوهٔ واحده ایله وصیت ایتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بوندنصکره ثلث مرقوم طرف موصیدن غزا ایلینلره
سنهٔ واحده ده بالتمام اعطا وایفا اولنور که معنای مذکور تنفیذ وصیتده وتحصیل مراد موصیده اسرع واوفق در
وحکم مذکورده غزا حکم حج ایله علی السوادر واول غازیلر دخی غزادن عودت ایتدکلرنده اول مالدن یدلرنده
موجود اولنلری وصی یه رد وایصال اول دخی اول بقیه ایله قوم آخری غزا ایچون بعث وارسال ایدوب ثلث
مذکوردن هیچ نسنه قالمینجه دک بو معامله یی استعمال ایدر زیرا بیان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقیسی دخی امر غزایه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحتمدر حتی نفقه دن افراسدن غیری
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بیع اولنوب ثمنلری ماشیا غزا ایلینلره دفع اولنور زیرا افراس مذکوره ثلثدن
اشترا اولنمغله ثمنلری بنه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرک دخی بعد الغزاء یدلرنده نفقه لرندن بقیه
قالورسه بونلر دخی وصی یه رد ایدوب وصی دخی اول بقیه ایله طرف موصیدن غزا ایتدرمکه جهد ایدر
بنه دیرکه مسئلهٔ مذکوره ده لازمدرکه وصی طرف موصیدن غزا ایلین کسنه یی همان منزل موصیدن ارسال ایلیه
زیرا موصی بنفسه غزا اینسه ایدی البته کندو منزلندن غزا ایدر ایدی پس نائبی دخی بویله در کورمز میسنکه
غیردن حج ایلین کسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ایدر بو دخی آنک کبیدر اما ثلث مرقومدن امر غزایه صرف
اولندقدن صکره بقیه قالوب اول بقیه منزل موصیدن اخراج اوله جق غازینک نفقه سنه وفا ایلمسه کرکدرکه
وصی اول بقیه یی نفقه سنه کفایت ایده جک محلدن غزا ایلین غازی یه اعطا وایفا ایلیه نته کیم محله وصیت
بویله در بنه دیرکه برکسنه ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایلمسه کرکدرکه وصی اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ایسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ایلیه زیرا اعطا ایلمسه موصی اکا وصیت ایتمش اولور حال آنکه وارث ایچون
وصیتده جواز وصحت یوقدر لکن ورثه بالجمله کبار اولوب ایچلرندن بعض محتاجینه ثلثدن اعطاده مجیز
اولورلرسه بو صورتده اعطاء وصی تجویز اولنور زیرا وارث ایچون وصیت تجویز اولنمامق انجق حق ورثه یه
رعایت ایچون اولوب جمله سی مجیز اولدقده حق نفسلرینی ابطال ایتمش اولورلر بله وصیت مزبوره تجویز واکمال
اولنور واکر وصی محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ایدوب آنکله فی سبیل الله غزا ایلمسه وارث دکل ایسه جائز
وسزا کوریلور زیرا موصینک اوصیت بثلثی فی سبیل الله قولنده اول ثلثدن وصی اخذ ایتموب انجق غیره تملیک
ایتمکله امری منعدم بلکه ضعه حیث شئت قولی کبی وصی دیلدیکی وجه اوزره فی سبیل الله صرفله امری
مستلزمدر وقول ثانیده وصی اول ثلثی نفسنه وغیره وضع ایتمکه قادر اولدیغی کبی قول اولده دخی مقتدر در
بو صورتده ورثه وصینک بو وضعنه رضا ویرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز که ورثه نک ثلثده حقلری ومدخللری
اولیوب اول بابده رأی وتدبیر انجق وصی یه موکول اولمغله ورثه نک اخذا جانبده رضا وعدم رضالری مطمح انظار
اولمدیغی کبی بونده دخی مطمح انظار اولماز کذلک وصی اول ثلثدن اوغلنه وباباسنه وعبد مکاتبنه ویروب غزا
ایتدرسه بنه جائز وسزا کوریلور که نفسنه صرفی صحیح اولدقده بونلره صرفی بطریق الاولی تصحیح اولنور واکر
قن اولان عبدینه اعطا ایدرسه نظر اولنور اکر مولاسی اولان وصی فقیر ومحتاج ایسه بو دخی جائز ومناسب کوریلور
واکر غنی ایسه جائز کوریلیوب ضمان مالی دخی مستوجب اولور زیرا عبدینه صرفی نفسنه صرفی ایله برابردر که
اول ماله عبدی مالک اولمیوب انجق نفسی مالک اولمق مقرردر ونفسنه صرفی فقیر اولدقده جائز وغنی اولدقده
غیر جائز اولدیغی کبی عبدینه صرفی دخی بو تفصیل اوزره متمیز قیلنور واکر بر غنی اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصی دخی غناسنی بیلمکله اعطا ایلمسه عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما اعطاسی نافذ
اولوب وصینک عهده دن خروجی رونما اولور اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی اعطاسی نافذ اولماز زیرا
زکوة مالنی بر غنی یه غناسنی بیلمکله اعطا ایلدکده اعطاسی عند ابی حنیفة ومحمد رحمة الله تعالی علیهما نافذ
وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی غیر نافذدر پس صدقهٔ وصیت دخی بویله در سؤال اولنورسه که اعطاء وصی
انجق امر میت اوزره مبنی اولوب میت دخی انجق فقرایه اعطا ایله امر ایتمشیکن اغنیایه اعطاسی خلاف امر

اوزره حادث وطرف میتدن نافذ اولمامغه باعثدر جوابنده دیرزکه معن بن یزید السلمی رضی الله تعالی عنهما
باباسینک زکوة مالنی باباسینک وکیلندن اخذ ایلدی حال آنکه باباسی آخره اعطاسنی قصد ایتمشیدی
حتی مالک اردت بها یعنی بن اول زکوتله سنی مراد ایتموب آخری مراد ایتمشیدم دیدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اخذینه مجیز اولوب یا یزید لک ما نویت یعنی یا یزید سنک ایچون نیت ایلدیککک فضیلت
حاصلدر قول شریفلرنده اعطاء مذکوری تجویز بیوردیلر وحدیث مذکوردن ثابت اولمشدرکه وکیل ووصی
حکم مذکورده صاحب المال ایله مساویدر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله فی سبیل الله برکره غزا ایتدیریلمکله
وصیت ایتمش اولوب بعض ورثه سی طرف میتدن اول غزانی ادایه عزیمت قیلسه اولبابده سائر ورثه سی مجیز
اولمدقجه آنک غزاسی تجویز اولنماز زیرا وارث اداء غزا ایچون مال میتدن اخذ ایلدیکی عینه مالک اولمازسه ده
آنکله انتفاع ایده جکی مجزومدر ووارث مرض مورثده مورثدن میراثندن غیری ایله انتفاعدن محجور ایدوکی
معلومدر اما بعد موت المورث ورثه سی کبار اولوب ایچلرندن بر وارث طرف میتدن غزا ایتمکه مجیز اولورلرسه
اولبابده غزاسی تجویز اولنورکه منعی انجق حق ورثه یه رعایت اوزره مبنی اولوب اجازتلرنده حقلری ساقط
ومنتهی اولمشدر وبو صورتده دخی بعد الغزاء فضل نفقه محلنه رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنی
اولسه دخی طرف مورثدن غزاسی تنفیذ وایفا اولنور اما ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیمش اولسه حکم
مسئله بشقه در که آنده وارث غنی اولدقده جمیع ورثه مجیز اولسه لر دخی مال وصیتله طرف موصیدن غزاسی
تجویز اولنماز که مال وصیت انجق علی وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخی انجق فقرا ایکن غنی
اجازت ورثه ایله محل صدقه اولمیه جغی بی مرادر اما طرف میتدن غزا ایچون اعطا اولنان مال علی وجه التملیک
اعطا اولنمیوب انجق علی وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنی وفقیر علی السوادر دلیلی شول سقایه
موقوفه لردرکه آنلردن شرب مافقیر ایچون جائز کوریلدیکی کبی غنی ایچون دخی جائز کوریلور کورمز میسنکه
طرف میتدن غزاده فضل نفقه ورثه یه رد اولنوب ثلثی فی سبیل الله وصیتده رد اولنماز و بو فرق وتفصیل ذکر
ایلدیکمز مدعایه ادل دلیلدر لکن مسئلهٔ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف میتدن مال میتله غزا ایدوب
عودتندنصکره ورثه واقف اولدقلریله اجازت وامضا ایلسه لر بنه فعلی جائز اولمیوب بلکه نفقه سنی ضامن
ومیتدن غزوهٔ اخری ایله غزایی موجب ومتضمن اولور زیرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوهٔ
وارث دخی نفس وارثدن نافذ وغیر موقوف اولمغله اکا حکم اجازت مصروف قیلنماز کذلک ورثه ده وارث
صغیر بولنسه بنه غزوهٔ وارث جائز اولماز که اجازت صغیر منعدم وغیر معتبر ایدوکی متمیزدر وصغیر مزبور
کبیر اولدقدنصکره مجیز اولسه دخی غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز که بیان مشروح اوزره غزوهٔ وارث
موقوفه اولمادیغندن اوزرینه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز کذلک میت ذکر ثلث ایتموب مالنی فی سبیل الله
وصیت ایلسه بنه ورثه دن برفرده اول وصیتدن نسنه اعطا اولنماز مکرکه جمیع ورثه اجازت ایده لر زیرا اعطا
اولنسه علی وجه الوصیة اعطا اولنور حال آنکه وارث ایچون وصیت غیر جائزدر مکرکه ورثه اجازت وامضا
ایده لر واکر میت کندو طرفندن مالی ایله برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله وارث اولمیان وصیسی اول غزوه یی
ادا ایلسه تنفیذ وامضا اولنور زیرا لفظ وصیتده وصی یی بالنفس تنفیذ وصیتدن اخراجنه دلیل ظاهر
بولنمغله ضعه حیث شئت دیوب دیلدیکی موضعه وضعنده رخصت ویردیکی صورت کبی وصی کندو
نفسنه صرفه دخی قادر اولور غایة الامر بو دخی فضل نفقه یی ورثه یه رد ایدر بنه دیرکه میت کندو طرفندن
برکره غزا ایتدیرمکله وصیت ایلدکده وصیسی برکیمسنه یی طرف میتدن ثغر دسرحدده مرابط ومحافظ اولوب
ارض اعدایه هیچ داخل اولمامق اوزره ارسال ایلسه بو دخی تجویز واکمال اولنورکه رباط دخی غزادن عد اولنمغله
اول کیمسنه یی غزا ایچون ارض اعدایه ادخال ایتمش کبی اولور بو صورتده ورثه انجق یوم واحدده رباط اوزره
ارسالنی مراد ایدوب وصی دخی قرق کون رباط اوزره ارسالنی اراده وایراد ایلسه اولبابده قاضی ادنی الرباط
اولان اوچ کونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرینه اجتهاد ایدر زیرا وصیت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقهٔ باقیه میراث ورثه اوله جغی امر مقطوع اولمغله
خلافنه یقین اولنمدقجه ترکه دن برنسنه دن قطع حقلری مشروع اولماز وادنی الرباط انجق ایام ثلثه ایله تقدیر
اولنورکه ایام ثلثه مدت سفر ومدت خیار کبی شرعده وارد اولان تقادیرده اقل مقادیردر وهم انسان رابکی
ساعت رباط ایله مرابط تسمیه اولنمیوب بر قاچ ایام رباط ایله مرابط تسمیه اولنمغله کرکدرکه طرف میتدن

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوقیف اولنه وایام ثلثه لفظ ایامك
اقل مسماسی اولمغله ایام ثلثه ده رباطی واجب اولور تا که معنای مذکوره رعایتی مستوجب اوله وهم
فضل رباطده وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله کان کصیام العمر وقیامه لفظ شریفی یاخود
بو لفظ شریفك معنای منیفی روایت اولندی کذلك من رابط اربعین یوما کان له کذا وکذا دخی روایت
اولندی کذلك من رابط ثلثة ایام کان له کذا دخی روایت اولندی پس وارث و وصی عدد ایام رباطده اختلاف
ایتدکلرنده کرکدر که اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه و بو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه‌در که اکثر اولان
اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اکثردر پس آنکله حکم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفی ایله
عمل امر مقرردر لکن مسئلهٔ مزبوره ده طرفندن برکره غزا ایتدرمکله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل
ومنزل ومسکنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین کمسنه ارض اعدایه دخول ایتمیوب
مجرد سرحدده مرابط اولمق اگرچه حکم قیاسده جائز وکافیدر اما حکم استحسانده ارض عدویه دخول له
طرف میتدن غزا ایتدکجه باطل وغیر وافیدر اگرچه وجه قیاس قریبا رباط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان
ایلدیکمز اماسیدر که توجیه مذکور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره ده برکسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتمدین
سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بی التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیر یده بولندقده جائز وکافی اولمق
موضع رباطده بولندقده دخی جواز وکفایتنه دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدر که میت مزبور طرفندن برکره
غزا ایتدرمکله وصیت ایتمکله ورثه سی اوزره لازمدر که اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمکده
دامن درمیان اوله لرحال آنکه انسان کندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین کمسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وکافی اولماز اما انسان کندو بلده سندن بلدهٔ اخرایه سفر برله
آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اکا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین کمسنه دخی رباط مذکوره
سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی کوریلور وهم موصینك منزلی موضع رباطده اولمیوب
امصار مسلمیندن بر مصر ایچنده بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخول له مجاهدهٔ
کفار اوزره متحسر اولمغله وصیتی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك معتبر اولدیغندن
طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده
بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اوله جق رباطه تحسرندن
اکثر اولمغله وصیتی رباطله اولمیوب جهاد ایله اولدیغی ظاهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدقجه تنفیذ وصیتی
غیر متیسر در نظیری اولدر که آفاقی ایچون مکه‌ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدر که آنك مکه‌دن خروجله
فائت اوله جق طوافه تحسری اکثر واکملدر زیرا اداء صلوة خارج مکه‌ده دخی ممکن اما اشتغال طواف انجق
مکه‌ده ممکن اولمغله اهم اموری طواف ایدوکی متعین وحقنده شغل طواف اولی ایدوکی متبیندر اما مکینك
اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدر که آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر
حال آنکه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر کریم اولمغله آنکله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی
آنك کبیدر واگر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمکله وصیت ایلدکده وصیسی اول ثلثی
فرق کیجه یاخود دخی اکثر سرحدده رباط ایده جك برکمسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده جك
برکمسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا ویرمزلرسه ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندمزده
جائز وسزاواردر زیرا بو صورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نسنه راجع اولمامغله
ورثه‌نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع کوریلور اما ثلثله طرفندن
تعیین عدد ایله مثلا برکره غزا ایتدرمکله وصیتی بشقه‌در که آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر
کورمزمیسکه فضل نفقه‌یی ورثه اوزره ردی مستلزمدر بناء علیه بو بابده رأی وتدبیرلری نافعدر تا که
میراثده بولنسان حقلری منقطع اولمیه واگر میت ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیکی محله وضع
ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدکده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یا اوغلنه یا غیریلرینه وضع
وتعیین ایلسه اگر محتاجین ایسه‌لر بو وضع وتعیینی امضا وتمکین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتدکده

مطلب الطواف بمکة افضل من الصلوة للآفاق

وصیتك بو وضعی صحیح ایکن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اکا تفویض ایلدکده بطریق الاولی
تصحیح اولنور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیکی برغنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وابقا اولنماز زیرا باب مرقومده
بیانیز اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی
وصیه ثلث مالنی انجق فقرادن دیلدیکنك محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بو جهتله غنی مرقومه اعطاسی
صحیح اولمدیغندن اکا عن اصل اعطا ایتمش کبی اولور وعن اصل هیچ کمسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن
دیلدکلرینه اعطا ایدر ایدی بو صورتده دخی فقرادن دیلدکلرینه صرف واعطا ایدر لکن اول بابده ورثه
اظهار نزاع ایدوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتمکله وصیت باطله اولمشدر شمدی بز آنی اخذ ومیراثمزده
ادخال ایده رز دیسه‌لر بو نزاعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدکده انجق امر موصی یه
مخالفت ایتمش اولور وامر موصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حکم وصیتدن خارج اولمامغله همان
اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدر کذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی
دخی تجویز وابقا اولنمیوب بلکه فقرادن دیلدیکی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی
اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولماملق بالاولویة ظاهر ومتبیندر اما فقرادن اولان
بعض ورثه یه آنکله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه کرکدر که سائر ورثه‌دن استخبار ایله
وصیتك بو وضعی مجیز اولور میسز دیو استفسار اولنه اگر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور که
وارث فقیر محل صدقه ایکن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وکندو وارث بولنمق اولوب
وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واگر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حکم میراثه
راجع اولوب وصی ایچون صکره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع کوریلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در که
وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدکدن صکره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا کوریلور بو بابده معنای فارق اولدر که
میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدکده امر موصی یه
مخالف وفقرایه وضع ایتدکده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتده وضع مخالف فی حکم العدم اولمغله
مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آساندر اما فقیره وضعله موافقتده اول فقیر وارثی دخی اولسه بنه میتك
مخالف اولمامغله وصیتك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اکا وضعی ایله یکسان اولور ومیت بالنفس وضع
ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی کبی ما نحن فیه‌ده دخی
میراثه منقلب قیلنور واگر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفنی قرائت قرآن ایدنلر ایچون
یاخود دارینی اهل غزا ساکن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
یاخود ارضی زرع اولنوب غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون
یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن
غیری عبدینی مجال ایچون معبود ذو الجلالنه سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله کذلك
باطله وکسر وبیل وتجره وسفره مثلا ونسنه لرینی حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی
جائز اولمغله جمله سی ثلثدن تنفیذ وتثبیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بو مذکوراتدن دار وعقارده
حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن کراع وسلاحك غیریلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفة رضی الله عنه
منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردر که مثلا عبدودار واراضینك غله سنی
فی سبیل الله وصیت ایلدکده وصیتی جائز کوریلوب غله سی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف
اولدر که امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معنای قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده ومماتندن صکره مجیز
اولدیغندن معنای قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلمشدر وحکم مذکوره
دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها بر مصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر
وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده مذهب مقبول انجق بطلان وقف منقول اولمغله عندنده منقولی
فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیکه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملکی برفرده تملیك
ایتمکله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی مساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی
من حیث الثواب بزه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجددن ملکیمزی تعطیل ایتمکله بز دخی اکا مماثل
اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد کبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لكن اموال منقوله ده بعينها فقرايه تمليكله حاصل اولان قربتدن غيرى الله تعالى آنده ايجاب قربت ايلديكنه
مطلع اولمديغمزدن عبددن عبددن غيرى وجه اوزره ايجاب قربت جائز وواسع كوريلمز زيرا عبددن
ايجاب قربت انجق الله تعالى نك ايجابنه قياس اولنوب ايجاب الهيده موجود اولان ايجاب عبدده دخى
اعتبار واستيناس اولنور اما ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه حال حياتده وقف وحبسى مجيز اولمديغندن موتندن صكره
وصيتده دخى جائز كورميوب انجق شو بعنده اصل مقيس عليهى بولنا فلرى تجويز ايلمشدر وغله ايله
وصيتك شو بعنده اصل اصيلى بولنمغله بركسنه غلهٔ بستانى فقرايه صرفله وصيت ايلدكده آنده تمليك غله
بولنديغندن تجويز وتسجيل ايلمشدر كذلك ارض وعبيد ودارينى غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون
حبسى دخى تمليك غله يى متضمن اولمغله صحيحدر كه غله اهل غزادن محتاجينه تصدق اولنوب اخذ ايلين
كسنه نك آنده كيفما يشاء تصرفى صحيح اولمق اوزره ملك صريحى اوله جقدر امادارك سكناسى وفرسك ركوبى
ومصحفك قرآئى وسلاحك تلبسى و عبدك خدمتى مثللو تمليك شيئى متضمن اولميوب مجرد عينله انتفاعى
مشتمل اولنلر حبسلرى اقوام مجهولين ايچون واقع اولدقده شو بعنده اصل مقيس عليهى بولنماديغندن جائز
وواسع كوريلمز زيرا خدمت عبدينى قوم مجهولين ايچون وصيتى غير جائز وقوم معلومين ايچون وصيتى جائز
اولوب ما نحن فيهده دخى وصيتى قوم مجهولين ايچون اولمغله عدم جوازى ظاهر ومتبين اولور
بو بابده معناى فقهى اولدركه برنسنه ده تمليك عين بولنماديجه صدقه دن تعداد اولنماز كورمزمیسنكه
آنده غنى وفقير داخل اولور بناء عليه قوم غير معينين ايچون واقع اولدقده جائز وواسع كوريلمز وبيلك كركدركه
بركسنه فرس حبسى فى سبيل الله ركوب ايچون اخذ واستصحاب ايلسه آنى محلنه رد وتسليم ايدنجيه دك نفقه سى
اوزرينه ايجاب اولنور زيرا آنكله انتفاع ايلين انجق راكبدر ونفقه سى دخى انجق منتفع اوزره واجبدر كورمزميسنكه
خدمتى آخر ايچون وصيت اولنان عبدك نفقه سى موصى له بالخدمة اوزره اكا مدت خدمتنده واجبدر كه عبد ايله
انتفاعى وجوب نفقه سنى موجبدر كذلك بركسنه اول فرسى حال حياتنده موصيدن استعاره ايتمش اولسه
لنه نفقه سى مستعير اوزره واجب اولور ايدى پس موتندن صكره دخى اخذ ايلين غازى اوزره لازم ولازبدر
كذلك شئدن فى سبيل الله وقف اولنان سلاحى هركيم فى سبيل الله استعمال ايچوى اخذ و استصحاب ايدرسه
آنى محلنه رد ايدنجيه دك حفظ واصلاحى اوزرينه ايجاب اولنور كه بيان مشروح اوزره نفع سلاحى محلنه رد
ايدنجيه دك احراز واجتلاب ايلمشدر حتى اول فرس وسلاحى اخذ ايلين محلنه رد ايلدكدنصكره آخرى اخذ
واستصحاب ايلسه نفقه واصلاحى آخذ ثانى اوزره ايجاب اولنور واكر وصى اول فرس وسلاحى فى سبيل الله اخذ
واستعمال ايلسه وارث دكل ايسه استعمالى تجويز واستكمال اولنور زيرا كلام موصيده وصيتك بالنفس مباشرت
وصيتدن خروجنى موجب اوله جق نسنه منطوى اولمامغله وصيت مزبوره نى همان ضع فرسى و سلاحى
فى سبيل الله حيث شئت قولى ايله مستوى اولور انجق وصى آنلرى ورثهٔ ميتدن برفرده اعطا ايلمك جائز
وسزا وار اولماز مكر جميع ورثه كار اولوب رضالرى آشكار اوله زيرا اعطاء مزبور وارث ايچون منفعتله وصيتى
متضمن ومعناى مرقوم اجازت ورثه بولنماديجه جائز اولميه جغى متعيندر بو يله ايكن وصى مثلا اول فرسى قبل اجازة الورثه
بعض ورثه يه اعطا ايدوب فرس دخى آنك تحتنده هالك اولسه بوصورتده ورثه قيمت فرسى ديلرلرسه وصى
معطيدن وديلرلرسه وارث راكبدن تضمينه مالك اولورلر زيرا تقدير مذكور اوزره وصى اعطاده متعدى ووارث
قبضده متعدى اولملريله غاصب وغاصب الغاصب ياخود غاصب ومستعير من الغاصب مسئله لرى كبى
هربرينك تعديسى اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدى اولور وهرقنقيسنه تضمين ايدرلرسه كركدركه قاضى امر ايدوب
اول قيمتله فرس آخر اشترا وآنى فى سبيل الله حبس وتعيين ايدر زيرا قيمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفى لازمدركه صدقهٔ واقف منقطع اولميوب ثانى مقام اولده قائم اوله بوصورتده ورثه اول قيمتى وارث راكبه
تضمين ايتدكلرنده اول دخى اول قيمتله وصى معطى اوزره قصد رجوع ايلسه رجوعى مشروع اولماز زيرا هلاك
فرس كندو فعلى وجنايتى ايله ظاهر اولشيكن جنايتى ايله ضامن اولديغى قيمتله غير اوزره رجوعه قادر اولماز
نظيرى غاصب الغاصب ومستعير من الغاصب دركه بونلردن قنقيسى ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعى صحيح
ومناسب اولماز اما ورثه وصى يه تضمين ايتدكلرنده وصى قيمتله وارث اوزره قصد رجوع ايدرسه آنك رجوعى
مشروع اولور زيرا وصى ضماننه فرس هالكه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متملك اولور نظيرى
شول غاصبدركه ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعى صحيح ومناسب اولور سؤال اولور سه كه

مسئلهٔ مزبوره ده وصى نيچون شول مغصوبى بركسنه يه هبه ايدوب موهوب له آنى اتلاف ايلدكدن صكره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قيلنماز كه غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشيئله راجع
اولماديغى كبى وصى دخى وارث اوزره راجع اولميه جوابده ديرز كه غاصب مغصوبى هبه ياخود اعاره ايلدكده
البته صله واحسانك كندو طرفندن ظهورينى قصد ايدوب طرف غيردن ظهورينى قصد ايتمديكندن مغصوبه
ضماننه مالك اولدقده صله واحسان كندو طرفندن رسيدهٔ تمام اولمغله موهوب له ومستعير اوزره برشيئله
رجوعى تام اولماز اما ما نحن فيهده وصيتك وارثه اعاره سى صله واحسان طرف ميتدن اولمق قصديله اولوب
كندو طرفندن اولمق قصديله اولمديغندن ضماننه اول صله رسيدهٔ تمام اولمامغله وارثك قبضى بلا اذن وبغير حق
اولمش كبى اولوب اوزرينه رجوعى تام اولور نظيرى اولدركه بر رجل رجل آخرى برشخصك مالنى شخص
آخره هبه اوزره اكراه ايدوب اول دخى هبه ايلدكدن صكره رجل مكره صاحب المال ايچون ضامن اوله
آنك ضمانى مال موهوب ايله موهوب له اوزره رجوعنى متضمن اولور زيرا مكرهك قصدى انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء عليه ضماننه موهوبه مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استرداده قادر اولور وما نحن فيهده دخى آنك كبيدر واكر ميت طبيب اولان عبدينى مداوات مجروحين ايچون
ياخود برعبدينى فى سبيل الله اهل غزايه سقى مياه ايچون ياخود اهل غزايه خدمت ايچون ياخود ايجار اولنوب
غله سى فى سبيل الله صرف اولنمق ايچون ثلث مالندن فى سبيل الله وقف اولنمق اوزره وصيت ايلسه
عند محمد رحمه الله تعالى بو وصيتى تجويز وتمشيت اولنور بعده غلهٔ ايجارى انجق فقرايه اعطا اولنوركه
غله صدقهٔ تمليك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنيا اولمديغى هويدادر لكن سقى ايلديكى مياهى اهل
غزادن فقير وغنى هركيم طالب اولورسه اكا اعطا ايدر كذلك خدمتنى دخى اهل غزادن غنى وفقير هركيم
استخدام ايدرسه اكا صرف وافنا ايدر زيرا بونلر صدقهٔ تمليك اولميوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طريقى
طريق اباحتده منطوى واولبابده غنى وفقير مستويدر نظيرى طريق اوزره وضع مياه مباحه دركه غنى وفقير ايچون
شربى اباحه اولنمشدر كذلك غنى ايچون غيرك حوض ونهرندن استقاسى حلال واولبابده فقير ايله همحالدر
لكن عبد مزبور سقى وخدمتى محتاجينه صرف ايلمك اولىدركه غنى كندو سقى وخدمتى ايچون برعبد اشترا
ايدوب عبد مزبوردن مستغنى اولمق ممكن اما فقير آندن مستغنى اولمق غير ممكن ايدوكى اظهر واجلى در
واكر ميت كراع وسلاحنى ياخود ذكر اولنان عقارات ومنقولاتدن برشيئنى حيات وصحتنده فى سبيل الله وقف
وحبس ايلسه عند ابى حنيفه رضى الله تعالى بو فعلى باطل اولوب اشياء مزبوره موتندن صكره ميراثنده
داخل قيلنور زيرا عندنده وقف اشيا موصى به اولوب موصى به دخى غله اولمدقجه باطل ايكن شرطين مذكورينى
بومحلده غير حاصلدر وعند ابى يوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخى انجق كراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالى منقول وغير منقولده جميعا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
واقف موقوفنى قيم آخره دفع وتسليم ايلمك شرطدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى معناى مذكور
شرط اولميوب وقف اوزره اشهادى كافيدر وتوجيهنده ديركه قيم آخر موقوفى انجق امر واقف ايله قبض ايتمكله
يد قيم يد واقف منزلنده اولور وبدى يد واقف منزلنده اولدقدنصكره اكا تسليمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالى جوابنده ديركه بركسنه دارينى مسجد قيلدقده اول كسنه اول داره دخول وايچنده
اداء صلاته ناسه اذن ورخصت ويرمدكجه اول دارى مسجد اولميوب اذن ورخصتندن صكره مسجد اولوردبو
بزجميعا اجماع ايلديك واولبابده اذنى ايله ادا قيلنان صلوة كندو صلوتى منزلنده دركه صحيح اولماز كه
مغايرتلرى ظاهردر پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ايادى عباد ايله ممكن اولمغله
يد اولى يه خلف اولمق ايچون بريد مستحقه لازمدركه اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ايسه اول يد
مستحقه ده محفوظه اوله وبيلك كركدركه بو مثللو وقفله كرك قيم وكرك واقفك اولاد وولدينى وسائر ورثه سى
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زيرا قريبا ذكر ايلديك كه وقف مذكور حال مرضنده واقع اولسه قيم ووصيتك
آنكله انتفاعى جائزدر پس حيات وصحتنده واقع اولدقده جوازى اولىدر كذلك قيم وقف شرط واقف اوزره
ورثهٔ واقفه تسليم ايلدكده آنكله ورثه نك دخى انتفاعلرى جائز و واسعدركه حيات وصحتنده وقف وحبسى
وصيت عد اولنمامغله انتفاع ورثه يه غير مانعدر كورمزميسنكه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدين تنفيذينه ابتدا اولنور وواقف حياتده ايكن ابطالنه عازم اولسه عزيمتى تنفيذ واجرا اولنماز بوجهتله

مطلب حكم من اكره على ان يهب مال غيره

مطلب الفرق بين الوقف فى الصحة والمرض

وصیت اولدیغی نمایان اولدقده وارث وغیر وارث آنده یکسان اولور واکر قیم وقف واقفك حیاتنده یاخود
موتندن صكره وفات ایلسه امر وقف اول قیم متوفانك تفویض ایلدیکی کمسنه یه تفویض واثبات اولنور زیرا قیم متوفی
حیاتنده قیم اولمغله وفاتندن صكره آنك تفویض ایلدیکی کمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظیری وصیدرکه
وصایتی شخص آخره وصیت ایدوب فوت اولدقده وصی ثانی امر وصایته اجانبدن اولی کوریلور پس
ما نحن فیه دخی آنك کبیدر اما قاضی بشقه درکه قضاینی آخره تفویض ایدوب وفات ایلدکده شخص ثانی ایچون
حکم قضا اثبات اولنماز زیرا امام ایچون قاضی اوله تفویض قضادنصکره بنه ولایت تفویض قضا ثابت وامر قضا
یدامامدن غیرفائتدر حتی قاضی اولی حیاتنده ایکن عزله قادر واول قضاینی قاضی آخره تفویضه مقتدردر وامر قضاده
ولایت امام باقی ومقرر اولمغله قاضینك بلا اذن الامام آخره تفویضی معتبر اولماز اما ما نحن فیهده واقف وقفنی
ید قیمه تسلیمله کندو یدندن اخراج ایلدکدن صكره ولایتی بالکلیه زائل اولمشدر کورمزمیسنکه عزل واستبداله
جازم اولسه عزیمتی نافذ وحاصل قیلنماز پس ولایت وقف واقفدن زائل وقیمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفویض ولایت دخی انجق قیم ایچون مثبت قیلنور حتی قیم وقف امر وقفی برشخصه تفویض ایتمدین فوت
اولسه بنه واقف ایچون نصب قیم ممکن اولمیوب اولبابده قاضی دیلدیکی کمسنه یی نصب ایلمك متعیندر
ومسئلۀ مذکوره یی امام محمد رحمه الله تعالی اشبو تقریر اوزره ذکر وتحریر ایلمشدر لکن امام خصاف کتابنده
وامام هلال کتابنده رحمة الله تعالی علیهما ذکر وبیان ایلدیلرکه مسئلۀ مزبوره ده واقف ایچون نصب قیم
جدید جائز وشایاندر وبو روایتك وجهی اولدرکه ولایت قیم انجق طرف واقفدن مستفاد ایکن اول قیم
امر وقفی برکمسنه یه تفویض ایدوب فوت اولدقده تفویضی معتبر اولدقده واقف ولایت نفسی ایله قیم جدیده
تفویض ایلدکده تفویضی معتبر اولمق اولی واظهردر ووجه روایت متقدمه اولدرکه واقف وقفنی ید قیمه
تسلیم ایلدکده وقفی یدوملکندن خارج اولمغله واقف حکم اجانبده مندرج اولور وتدبیر وقف اجانبدن
صحیح اولمدیغی کبی واقفدن دخی تصحیح اولنماز واکر واقف وقفنده قیم اولمغی کندو نفسی ایچون شرط
ایلسه بو شرطی حکم شرعده باطلدرکه قریبا ذکر اولندیغی اوزره یدندن اخراجی وغیره تسلیمی عند محمد
رحمه الله تعالی شرط صحت وقف ایکن تقدیر مذکور اوزره شرط صحت غیر حاصلدر اما واقف وقفنی
رقبه تسلیم ایدوب واول قیم کندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف بنه کندویه عودت ایدوب دیلدیکی
کمسنه یی مجددا قیم نصب ایتمکه کسب قدرت ایتمکی شرط قیلمش اولسه بو شرطی معتبردرکه شروط
واقف البته مرعیه اولوب تقدیر مذکور اوزره دخی وقفنی یدندن انجق شرط مزبور ایله اخراج ایتمش اولمغله
شروط سائره سی معتبر اولدیغی کبی بو شرطی دخی صحیح ومقرردر وشرط مذکوری عند محمد رحمه الله
تعالی جواز وقفه مانع دکلدرکه مقدما یدندن اخراجنده وقف وحبسی تمام اولوب واقف آحاد ناسدن برینك
موقعنده واقع اولمشیدی بوندن صكره ید واقفه عودتی ید غیره عودتی منزلنه نازل اولوب ید غیره عودتی
وقفنی مبطل اولمدیغی کبی کندو یدینه عودتی دخی مبطل اولماز کذلك واقف وقفنه برقیم نصب ایدوب
اول قیمدن صكره فلان کمسنه قیم اولسون دیو شرط وتعیین قیلمش اولسه بو شرطی دخی نافذ ومتعین
قیلنوب قیم اول ایچون شرط واقفك خلافنه صرفی ممکن اولمازکه شرط واقف حق قیم اولده شرعی اولدیغی کبی
حق قیم ثانیده دخی مرعیدر وبو شرطك امثالی اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
وبو مثللو شروط ولایت عهد سلطنتده وتوجیه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخی جوازینه برهان
قاطعدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مؤته نام موضعه بعث سریه ایدوب زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنهی اوزرلرینه امیر قیلوب بعده دیدیلرکه اکر زید بن حارثه قتل اولنورسه امیرکز جعفر بن
ابی طالبدر اول دخی قتل اولنورسه امیرکز عبد الله بن رواحه در بعده اول سریه کیدوب انجام کارلری
ترتیب بیوردقلری اوزره آشکار اولدیغی وحکایت اولندیکه سلیمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
کندودنصکره خلیفۀ عهد عم زاده سی عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی اولسون دیو وصیت ایلدی لکن
بو وصیتی قرنداشلری هشام بن عبد الملك ومسلمه بن عبد الملك مکروه کوردکلرین کوروب سلیمان دیدیکی
آندن صكره فلان بن فلان اولسون وآندنصکره خلیفۀ عهد یا هشام سن اول دیوب بعده راضی اولدیلکمی
یا اصلع دیو هشامه لوم وتقریعله سرزنش ایلدی پس بو مثللو شروط ولایت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولایت اوقافده بطریق الاولی جائز وواسع کوریلور واکر برکمسنه برشخصه برمقدار مال ویروب خذ هذا المال

مجاهد به فی سبیل الله یاخود فاغز به فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ وآنکله فی سبیل الله جهاد قیل یاخود
فی سبیل الله غزا ایله دیمکله شخص مزبور دخی اول مالی اخذ وانکله متاع وکراع وسلاح اخذ ایلدکدنصکره
آخذ فوت اولمغله معطی ورثۀ آخذدن دعوایه قیام یاخود معطی فوت اولمغله ورثه سی آخذ ایله اظهار خصام
ایدوب مال مرقوم آخذه کندو نفسندن جهاد وغزا ایتمك ایچون انجق بطریق القرض اعطا اولنمشیدی دیو
ادعا ایتملریله مدعی علیه دخی بلکه مال مزبور اکا انجق بطریق الصله فی سبیل الله اعطا اولنمشیدی دیو دفع
مدعی ایلسه اولبابده قول انجق معطینك وورثه سینك قوللری اولمق هویدادر زیرا معطینك مجاهد یاخود
فاغز قولنده سن جهاد قیل یاخود سن غزا ایله دیمکله جهاد وغزایی ماله نسبت ایتمیوب انجق آخذه نسبت ایتمشدر
زیرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولمیوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبوری اکا فی سبیل الله
اعطا ایتمش اولماز که صدقه دن عد اولنه قالدیکه خذ هذا المال قولی دخی هم قرضه وهم
صدقه یه محتملدر اکرچه قرض وصدقه دن هر بری تبرعدر لکن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعین در واقل الامرین امر متیقن اولمغله اول کلامی قرضه حمل ایلمك مجزوم
ومعیندر نظیری اولدرکه برکمسنه قزینی تزویج ایدوب جهازی ایله معا زوجنه تسلیمیدن صكره قزی فوت
اولمغله بین الزوج والاب منازعه پیدا اولوب زوج بو جهازی سن اکا صله وهبه قیلمش ایدیك بنم آنده حصۀ
ارثیم واردر دیو ادعا واب دخی بلکه بن اکا اعاره قیلمش ایدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول قول اب
قیلنمق هویدادرکه هبه وعاریه دن هر بری تبرع اولوب انجق عاریه اقل التبرعین اولمغله عاریه اوزره حملی اوجب
واوفقدر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر بو صورتده معطی حیاتنده ایسه کرکدرکه اول مالی علی وجه القرض
ویروب وجه آخر اوزره ویرمدیکنه علی وجه البتات یمین ایدوب صكره مالنی اخذه قیام ایلیه زیرا یمینی فعل
نفسی اوزره اولمغله اوزرینه علی وجه البتات الزام اولنور اما معطی حیاتنده دکل ایسه ورثه سی انجق مورثلرینك
علی وجه الصله اعطاسنه عدم علملری اوزره یمین ایدوب صكره اخذ ماله مستحق اولورلرکه یمینلری فعل
غیر اوزره اولمغله تحلیفلری انجق علم اوزره اوله جغی ظاهر ومتحققدر واکر مسئلۀ مزبوره ده معطی وآخذ
حین اعطاده معطینك قرض وصله دن برشیئه نیتی بولنمادیغنده تصادق ایلسه لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله یه حملی بروجهله تحقق ایلمز زیرا بیان مشروح اوزره قرض اقل التبرعین اولمغله اکثر الامرین
حجتله متبین اولنجیه دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعیندر وبو مسئله حفظ وتعقلی لازم اولان مواقعدندرکه
روایتی انجق بو کتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل کتابده بو مسئله اوزره
استدلال ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکمسنه آخره بعض مالنی ویروب حج به یاخود انفقه علی نفسك
مع عیالك یعنی بو مال ایله حج ایله یاخود عیالکله برابر نفسك اوزره انفاق ایله دیسه بو اعطاسی البته قرضه حمل
اولنور مکرکه صله یه نیت ایتمش اوله ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلۀ مفروضه ده معطی حین اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قبول که اول مال فی سبیل الله تعالی سنکدر دیمش اولسه
بو صورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ایتمیوب عینی باقی ایکن فوت اولسه دخی بنه اکا مالك وورثه سی ایچون
ملك میراثنده منتقل قیلنور زیرا فهو لك قولنده لام تملیك بولنمغله آنکله تملیك اراده اولنورکه کیم داری لك تسکنها
یعنی شو دارم سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیدکده عین دارینی تملیکی استفاده اولنور بعده ذیلنده
فی سبیل الله دخی صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولی منزلنده نازل
اولدیغندن احتمال قرض بالکلیه زائل اولمشدر کذلك خذ هذا المال فی الغزو فی سبیل الله یاخود
فی الجهاد فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل فی سبیل الله غزاده یاخود جهادده دیمش اولسه مال مزبورینه
صدقه یه حمل اولنور زیرا غزا وجهادی ماله مضاف ایلیوب مالی وجه غزا وجهادده اخذ ایله امر ایتمکله مالنی
فی سبیل الله وضع ایتمش اولمغله البته صدقه قیلنورکه اول مالی لله تعالی اخذ ایله امر ایتمشدر ولله تعالی
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واکر خذ هذا المال فاغز به عنی فی سبیل الله یعنی شو مالی
اخذ وآنکله بنم طرفمدن فی سبیل الله غزا قیل دیمش اولوب آخذ دخی هنوز آنکله برنسنه اشترا ایتمدین
احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور زیرا کندو طرفندن غزا ایله
امر ایلمشدر وغزا کندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقۀ غزا کندو مالندن اولوب غازی اتفاقده آنك نائبی
قیلنمغی موجب اولمغله مال مزبور کندو ملکی اوزره باقی اولور بعده احدهما فوت اولدقده امری منقطع

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور واکر مسئلهٔ مفروضه ده آخذ اول ماله کراع وسلاح
اشترا قیلدقدنصکره احدهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه لرك
جمله سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوائج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن
مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه
البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ
اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب
آخره اعطایه عازم اولسه اخذ واعطایه قادردر که مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی
آخذه سن بنم مالمی بکا رد قیل واشترا ایلدیکك نسنه لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بو قولی مسموع
اولیوب مشتراسندن غیری نسنه یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی
ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه
بن سکا مالکی ویره یم واشترا ایلدیکیم نسنه لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بو قولی مسموع اولماز که آخذ معطینك
وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلدن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره
خذ هذا المال لجاهد به یاخود فاغز به دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا
ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك
مکانکه آخری بعث ایده رم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا
نفسم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدیك شمدی سنك ایچون استرداد اشیایه
سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی
اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك لجاهد به یاخود فاغز به قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد
وغزایه محتمل بر کلام مجمل اولمغله آنك بیانی لبته متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی
اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلا بدل
علی وجه الصلة یاخود مقابلهٔ بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی
مدعی اولمغله بلا بینة تصدیقی غیر شرعیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبیس
اولق اوزره آنی برکسنه یه دفع وتسلیم واول کسنه یه سن بو فرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك
آنی ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بو شرطی تجویز وتتمیم
اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه برشیئی قوم معینین
اوزره وقف ایلدکده اکر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح
ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین
صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا تسلیم
غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیدهٔ تمام اولمشدر واکر اول فرس کندویه اعطا اولنان
کسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کسنه نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کسنه اوزره ینه
فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما
شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کسنه اول فرسدن
مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدر که اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس
اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی
غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بو اخذینه رخصت ویریلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره
ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اولدن
ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره
تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزایه رجوع ایدرسه ینه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش
ایسه بو شرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدر که برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب
اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا
وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بو شرطی معتبر ووجوب رعایتی مقرر اولور پس

مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود بر ارضی فی سبیل الله وقف ایدوب
لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه ممدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه
ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده
ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هرنه زمانده
دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی
تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر ووجه اشتراطی اولدر که
وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ
موقوفه دخی جائز کورلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کورلور
زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولی در کورمزمیسنکه
اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایتمك
بطریق الاولی در واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه
دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم
ایلسون وبردخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلسون دیو شرط قیلمش اولسه بو وقفی جائز ومستفیددر که تأبید ایله
تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح ووقف یمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن
اول سنه ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کورلور که
سنهٔ مزبوره ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور
وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدر که حیاتده بولنوب غزا ایله
مشغول اولدقجه صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه سنی غیره تملیکه
دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسنی
شرط ایلدکده آخره اعاره سی جائز اولنجه بو بابده جوازی بطریق الاولی در لکن آخره ایجاری جائز دکلدر که
مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده
اجر وثوابه فائز اوله مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلا بدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده
تملیکده متملك اوله مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره یه مالك وایجاره غیر مالکدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود
سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره
ودیلرسه مستأجره تضمینده اهتمام ایدر که هر بری فرسده تعدیسی مالا کلامدر لکن موجره تضمین ایدرسه
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز که ضماننله فرس هالکه تملك مبدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو
فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك مزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی
بو بابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدر که مستأجر
جهت موجردن مغروردر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله
فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلر که فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن
موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بو فرسی دخی
برکسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدر که موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره
نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی
مستوجب اولور که عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور
زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون
مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولی در لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا
خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدر که کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر
واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه یوغیکن اوزرینه راکب اولمغله
تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده
حبیس اولق اوزره متمکن ایلر زیرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه یی برکسنه قتل ایلسه

مودع ایچون حق خصومت واخذ قیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکر ایکی کمسنه
هر برینك بدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبیس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا
ایدوب آخر دخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بو معامله لری فاسد اولمغله اکا مباشرتلری
جائز کوریلمز زیرا بو شرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارهٔ فاسده در
حال آنکه محبوس علیه حبیسنی کرك اجارهٔ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایلمك جائز دکلدر بویله ایکن بو معاملهٔ
فاسده یه مباشرت ایلسه لر نظر اولنور اکر احد الفرسین هالك اولورسه اولبابده هر برینك تعدیسی نمایان اولمغله
قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجرا ایله جبر نقصان ایدر
واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجرمثلنی آخردن اخذ ایله مسالم اولورکه
اجاره لری اجارهٔ فاسده اولمغله وجوب اجرمثلی مستلزم اولور و بونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده
وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضه ده هر بری فرسنی آخره
غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بو معامله لری جائز کوریلور
زیرا اینلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معامله لری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولوروبزقریبا
ذکر و بیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبیسی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کوریلور
واکر برکمسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبیس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب
بعد الغزا اول فرسلر کندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلسه بو حبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازاله سی
تحقق وحبسی رسیدهٔ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب رقبه تسلیم ایلدکده تحقق
تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنور حتی وکیل مقام فیمه قائم اولدیغندن
امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدرکه وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب
وقفنده امر واقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی ید واقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر
لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور
افراس مذکوره یی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بو اعطاسی انجق اباحتدر وتملیك
دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هر قربتده غنی وفقیر مساوی بدر مثلا برکمسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلدکده
آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین
ایلدکده اول خان ومقبره ده غنی وفقیر مساوی بدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر وکیل مزبور افراس مذکوره دن
برینی برکمسنه یه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کمسنه اول فرس اوزره
آخری تحصیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کوریلمز زیرا اعطاسی انجق بو غزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره
رد ایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسنی شرط ایلدکده غیری ارکاب ایلمك
جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کمسنه نك کندو رکوبنی شرط ایلیوب همان
خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بو صورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری
ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارهٔ دابه حکمنی
متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم
افراس معلومه دن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبورین بیندن
هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایده یم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که
اوزرنده بن غزا ایده یم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بو معامله لری
باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بو معامله لری جائز اولوب
هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولمامقدر وجه قیاس اولدرکه بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده
معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هر فرس رجل واحدك حبیسی اولدقده حکم
اجاره ده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدرکه
بو بابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معامله آخذینده
حکم اجاره بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه
اعتبار اولنماسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معامله آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

بعض افراسنی بعض آخر ایله ایجار واستیجار ایلمز اما محبس متعدد اولوب فرسیندن هر بری برمحبس مخصوصك
حبیسی اولدقده منافعلری مالکین مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معاملهٔ مذکوره
بر وجهله جائز ومنتظم اولماز بنه دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ایچون
دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بو صورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیدار درکه فرسین
مال محبس اولوب اخذ ایده جکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیر ایله ایجار ایتمش اولملریله
معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلر بدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکوره دن
برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی
ظاهردرکه بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر
لکن افراس مذکوره نفقه یه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقه لرینه
کفایت مقداری دراهمله غزادن غیری بعض منافع ناس ایچون ایجار ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه
بو تدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع
وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکر اولنان
مسئله درکه مارهٔ طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض
اوطه لرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در وقاضی
ایجارینی کورایله وکیل مزبوره امر ایلسه امری جائزدرکه قاضی هر غائبك ولیسی اولدیغی کبی مسلمین ایچون
اعداد اولنان هر مالك دخی ولیسیدر ووکیل ایجار مرقومی بغیر امر القاضی مباشرت ایلسه ده جائزدرکه
ایجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دابه اولان هر خصوصده بطریق الدلالة
اذن ورضا درکاردرکه اصلاح دوابه سعی اولنماد قجه حبیس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر
ومحبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسی بدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقه لری ایچون ایجاری شرط
ایلمش اولسه بو شرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادرکه محبسدن امر ایجارده
ظاهر اولان امر صریح البته دلالتدن اقوادر و بطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة
مأذون اولمغله دیلرسه مقابلهٔ نفقه سنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة
مأذون اولدقده بالاولویه عدم الاحتیاجدر واکر برکمسنه فرسنی برکمسنه اوزره فی سبیل الله حبیس قیلوب اول
محبوس علیه اولان کمسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأبید حبسنی شرط
وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اولبابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کمسنه یدنده بولنان
فرس حبیس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلده سی ایچنده دخی کندو مصالحی ایچون
رکوبی ممنوعدر وموجب استحسان اوزره کرك بلده سی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج
وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدرکه مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون
رخصت ویروب کندو مصالحنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك رخصت ویرمدیکی محلده رکوبنه موجب
حرمتدرنته کیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفر آخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك
برکمسنه نك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور
پس مانحن فیه دخی آنلرکیدر ووجه استحسان اولدرکه رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیر مضردرکه
نیجه فرسلر طویله سنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب
لااقل سیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع ور یاضت متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان
هر ماده ده من جهة الحکم رضا داده در وهم غزادن غیریده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بو مثللو افراسی
قبولدن نکول ناسه باعثدرکه نفقه سی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدوکنه عالم اولان
کمسنه نك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر و بو مثللو تغییر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط
وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزانك غیریده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه
عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدرکه
یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك
تبرع یسیرنده اذن صریحی یوغیسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج اولمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

بی بجاجدر وما نحن فیه دخی آتك كبیدر بناء علیه خارج بلده سنده برایكی اوچ كونلك مسافه یه ركوبی حلال
اولماز كه ركوب مرقوم حد كرنده اولوب محبوس علیه اول بابده شدید الاحتیاج اولمدیغی ظاهر حالدر واستحسانله
تجویز اولنان ركوب قلیلدر بوقسه ركوب كثیر محتمل التحلیل دكلدر اما نی سقی ایچون یاخود آنكله كیدوب علفنی
اشترا ایچون راكب اولوب یاخود علفنی یا بعض منافع ولوازمنی اوزرینه تحمیل ایلسه بو صنعی هم قیاسده وهم
استحسانده تجویز وتحلیل اولنور كه صنع مرقومك منفعتی دابه یه راجع اولمغله آنده قطعا بأس شرعی واقع
اولماز نظیری اولدر كه بركسنه اشترا قیلدیغی فرسك عیبنه مطلع اولدقدن صكره آنی سقی ایچون اوزرینه
ركوبی یاخود طعام فرسی كندو اوزرینه تحمیلی عیبله ردینه مانع اولماز كه فعل مرقومی انجق منفعت دابه ایچون
ارتكاب ایتمكله مانع رد اولمیوب اسباب رددن حساب اولنور پس ما نحن فیه دخی بو یله در انجق مؤلف
مجمع الاحسان اشبو نظیرده ذكر اولنان عیبله رد مسئله سنده كتاب البیوعده مشترینك فعل مرقومی مانع رد اولوب
اولمامقده قیاس واستحسانی ذكر و بیان ایتمشیدی لكن بو كتابدن بو محلده همان هم قیاسده وهم استحسانده
مانع رد دكلدر دیو تركنفصیل برله جواب واحد اوزره اعتماد وتعویل ایلدی واكر بلده سنده یاخود خارج
بلده سنده اول فرسه ركوبله نفسنی یا غیری غزایه ترغیب یاخود بولندیغی سرحدده اعدانك جاسوسلری بولنمق
ظنی ایله آنلری ترهیب ایچون راكب اولورسه بو ركوبی اعمال جهاددن اولمغله جائز و مناسب كوربلور كذلك
بركسنه سیفنی بركسنه اوزره حبس قیلوب اول محبوس علیه اولان كسنه اول سیفی غزانك غیریده تقلد ایلسه
نظر اولنور اكر تقلدی تلف سیفه باعث یاخود سیفه یاجفن و حمائلنه برضرری مورث ایسه تقلدی جائز
وسزاوار كوربلمز كه منفعت نفسی تلبسی ایچون تلبسی اعمال جهاددن اعتبار اولنماز واكر تلف و ضرری موجب
دكل ایسه تلبسی حلال اولور كه فرس حبسنده ذكر ایلدیكمز ركوب قلیل كبی بونده دخی منفعت قلیله
استحلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسیس اعدا بولنمق ظنی ایله ارهاب اعدا ایچون تقلد سیف
وتلبس سلاح ایلسه بو معنی امر مطلوبدر كه ارهاب اعدا اعمال جهاددن محسوب اولمغله اول سیفی
امر جهادده استعمالی مشروع ومرغوبدر اما فی سبیل الله حبس قیلنان قوس و سهام ایسه محبوس علیه
آنلری غزانك غیریده بین الفرضین رمی واستعمال ایلمك آنكله قصد تعلم وغزا اوزره نیت تقوی ایلسه
دخی بنم عندمده مناسب ومقبول دكلدر كه بین الفرضین رمی واستعماله مشق ورشق اعمال جهاددن
اولمدیغندن بشقه قوس وسهامی متلف اولمغله اكا نصد یسی مشروع ومعقول دكلدر اما فرس حبسنه
بلده سی ایچنده مصالح نفسی ایچون ركوبی بشقه در كه ركوب مذكور فرسی مفسد اولمیوب بلكه
مصلح اولمغله امر مشروعدر حتی اول فرسه دخی بمجرد تعلم فروسیت ایچون راكب اولوب یاخود مصالح
نفسی ایچون تمام یوم واحدده یا اكثرده راكب اولمق ركوبی مفسد اولدقده آنده دخی ممنوعدر واكر یدنده
فی سبیل الله حبس اولان برفرس بولنان كسنه بلده سندن كندو محله سینك غیریده علف رخیص بیع اولندیغی
استماع ایلسه نظر اولنور اكر موضع علف بنه بلده سی ایچنده یاخود اول بلده نك بعض قرای قریبه سنده ایسه
اول موضعه دك ركوبی جائز وسزاوار كوربلور كه ركوب مذكور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده
كندو مصالحی ایچون ركوبی روا كوربلمش ایكن منفعت دابه ایچون روا كوربلمك بطریق الاولیدر واكر موضع
علف مسافه سفر مكان بعیدده ایسه بنم عندمده اكا ركوبی مناسب ومقبول دكلدر كه معنای مذكور بلا ضرورده
فرس اوزره ارتكاب سفر اولمغله مشروع ومعقول دكلدر كورمز میسنكه سفر مزبور جائز كوربلسه اون كونلك
بلكه دخی زیاده مسافه یه سفر دخی جائز كوربلور ایدی حال آنكه معنای مذكورك قبح وفسادی ظاهر ومتمیزدر
لكن بولندقلری موضعدن برقاچ كونلك مسافه یه ذاهب اولمدقجه تحصیل علفه قادر دكلر ایسه اولبابده
علفنی تحصیل واوزرینه تحمیل ایچون اول موضعه دك جواز ركوبی ظاهردر كه بو مثللو موضع ضرورتده
الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی متمثلدر وصورت مفروضده علفله رجوعنده ركوبی دخی جائزدر كه
حین ذهابنده حفظ دابه یه محتاج اولوب لاجل الحفظ ركوبی جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملنی
حفظه محتاج اولمغله جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمیزدر لكن كركدر كه علفدن اول مقداری تحصیل ایتمیه كه
علفله برابر كندو دخی راكب اولدقده طاقت دابه یی سالب اوله زیرا معنای مذكور استهلاك دابه یی مستوجبدر
كورمز میسنكه فعل مرقوم دابه نفسنده حلال كوربلمز ایكن دابه حبسده بطریق الاولی استحلال اولنماز
واكر بركسنه یه فی سبیل الله حبس قیلنان برسیف اعطا اولنوب اول سیفده دخی حلیه ذهب وفضه ایله محلی بولنسه

كركدركه اول كسنه حلیه سیفه بر وجهله تعرض واستیلا ایلمیه زیرا حلیه البته سیفه تابع وسیف حبس غیر مملوك
اولمغله حلیه دخی حبس غیر مملوك اولدیغندن آنده تصرف ملا كله تصرفی حلال اولمیوب انجق اذن
مالكی اوزره حلیه سی ایله معا امر جهادده استعمالی استحلال اولنور حتی سیف مزبور محتاج مرمت اولدقده
مرمتی اول كسنه اوزره واجب اولوب بنه حلیه سنه تعرضی جائز ومناسب اولماز زیرا منافع سیف اول كسنه یه
منحصر اولمغله قریبا مستعیرده ذكر ایلدیكمز كبی نفقه سی دخی آنك اوزرینه مقتصر قیلنور كورمز میسنكه
یدنده فرس حبس بولنوب نفقه یه محتاج اولدقده فرسه ایجار ایله تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه نفقه سی
واجب اولور پس ما نحن فیهده دخی حلیه سیفه تعرضی جائز اولمیوب همان اوزرینه مرمتی مستوجب اولور
واكر محبس السیف سیفی اول كسنه یه فی سبیل الله غزا ایچون اعطا ایتمیوب بلكه اول كسنه یی فی سبیل الله
غزا ایدنلره ویروب بعد الغزا استرداد ایتمك اوزره توكیل ایله اعطا ایتمش اولسه اكرچه بونده دخی حلیه سیفی
اخراج وآخره تصدق یاخود وجه آخر اوزره تعرضی جائز وسزا كوربلمز كه موكل اكا انجق سیفی اهل غزایه
دفع واستردادی تفویض ایدوب حلیه سنده تصرفی تفویض ایتمدیكندن امر موكلی تجاوزی صحیح وروا كوربلمز
لكن سیف مزبور مثلا اصلاح جفنی ایچون محتاج مرمت اولوب وكیل دخی حلیه سیله اصلاحنی رأی وتدبیر ایلمه
بو صورتده تجویز وتقریر اولنور لكن كركدر كه حلیه سندن مقدار حاجتنی اخذ وآنكله مرمت ایدوب زیاده سنی
مرمت اخرادن محتاج مرمت اولنجیه دك محلنده حفظ وابقا یه همت ایده زیرا تقدیر مذكور اوزره منفعت
سیف وكیل ایچون ثابت دكلدر كه كندو مالندن اصلاحی اوزرینه مثبت اوله بناء علیه فرس حبس یدوكیلده
نفقه یه محتاج اولدقده ایجار اولنوب غله سی نفقه سنه صرف اولنوب كذلك اراضی موقوفه دخی غله سی ایله
مرمت اولندیغی كبی سیف مزبور دخی غله سیله مرمته دقت اولنور لكن سیفك حلیه سندن غیری غله سی
ناموجود اولمغله همان حلیه سیله اصلاحنه بذل مجهود ایدر اما صورت مفروضده بعض حلیه مرمت
سیفه كافی ایكن بعضك نزعی نزع تمامی موجب اولسه كركدر كه تمامنی نزع ایدوب مقدار كفایه سنی مرمتنه
صرف وباقیسنی مرمت اخرایه محتاج اولنجیه دك یانده حفظ وامساك ایلیه یوقسه آخره تصدق ایلمیه
زیرا حلیه مزبوره تصدق ایچون موضوع اولمیوب انجق غزا ایچون موضوع اولمغله امر غزادن غیری اموره
صرفی مشروع اولماز واكر بركسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایلیوب آنی فی سبیل الله غزا ایدنلره دفع ایچون
وكیلنه دفع ایلدكدن صكره آیا قلرینه حطم تسمیه اولنان علت یاخود وجودینه عیب آخر عارض اولمغله
اوزرنده غزا اولنمغه قدرتی زائل اولوب انجق درون بلده ده ركوبه یاخود عربه یه قوشمغه یاخود نخل ایدوب
تخوملق قیلنمغه قابل اولسه اولبابده وكیل آنی بیع ایدوب ثمنی ایله اوزرنده فی سبیل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ایلمك
جائز وسزا كوربلور زیرا بیع ایتمدكده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغله
اول صدقه یی ابقا ایچون استبدالی جائز وواسع كوربلور واستبدال مرقومده امر قاضی بولنماسه دخی مباشرت
وكیل جائزدر كه اصلاح فرسه سعی ایلمك اكا مفوض اولمغله اولبابده رتبه وصایتی جائزدر اما ثمنی اوزرنده
غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دكل ایسه نظر اولنور اكر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق برفرسه
ظفر بولمق مأمول ایسه اكا ظفر بولنجیه دك توقف وثمنی توقیف ایدر زیرا بو تقدیر اوزره شراء فرس آخر ایله
صدقه حبسی ابقا ممكن اولمغله كركدر كه توقف وتوقیف اولنوب اول صدقه تعطیل وتحریف اولنمیه واكر ثمن
مزبور غایتله قلیل اولمغله آنكله وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غیر مأمول ایسه كركدر كه فرسی آخره
تصدق ایتمیوب بلكه محبسه یاخود ورثه سنه مردود وموصول قیله زیرا مساكینه تصدق ایله تملیك ایچون حبس
اولمیوب انجق حبسی اوزرنده غزا ایچون تصمیم اولنمغله اوزرنده غزا ممكن اولمیه جق حالته رسیده اولدقده عاریه كبی
ملك محبسه اعاده وتسلیم اولنور وقول محرر شول مسئله مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قیاسله
مقرر اولمشدر كه بركسنه ارضنی مسجد قیلوب ایچنده ناس اداء صلوة ایلدكدن صكره اطرافنده بولنان
خانه لر یقیلوب عرصه لری باغ و بستان قیلنمغله مسجد دخی خراب اولسه نظر اولنور اكر اول مسجدك جماعتی
عودت وایچنده اداء صلوته رغبت ایده جكلری مأمول ایسه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قیلنماز واكر غیر
مأمول ایسه عند محمد رحمه الله تعالی ملك صاحبنه عودت ایدوب صاحبی حیاتده ایسه مسجدی اخذ وبیعی
یاخود عرصه سنی مزرعه اتخاذی واسع كوربلور وفوت اولمش ایسه ورثه سنه راجع قیلنور زیرا صاحبی آنی
انجق صلوة ایچون موضوع قیلدیغندن ایچنده اداء صلوة مأمول اولمیه جق حالته رسیده اولدقده البته

تصدق اولنمايوب ملكنه رجوع ايدر پس حكم افراس دخى حكم مسجد اوزره قياس اولنور لكن عند ابى يوسف
رحمه الله تعالى مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ايتمديكى كبى فرس مزبورك دخى رجوعى اصلا
مشروع اولميوب همان وجوب تصدقى مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * يعنى تجار اهل حربدن عشر يعنى كمرك اخذينى تفصيلده باب نافع التحصيلدر
مؤلف الكتاب امام محمد مصيب الصواب سرد اسناد ايله ابى صخرة المحاربى دن اول دخى زياد بن حديردن
روايت ايلديكه زياد بن حدير رضى الله عنه ديديكه حضرت عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنه بنى عين التمر نام
موضعه مصدق يعنى محصل زكوة اموال ظاهره قيلوب ارسال ايلدى و مصليندن يعنى مسلميندن بر بلده دن
بلدهٔ اخرايه جلب ايلدكلرى اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر
واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ايتمكله بكا امر ايلدى بيلمك كركدركه بو بابده وارد اولان
آثارى تتبع و وجهنه اتباع ايدوب بز دخى عاشر يعنى كمركجى البته اوزرينه مرور ايلين مسلمدن ربع عشر وذميدن
نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايدر ديو حكم واجماع ايلدك زيرا حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
عاشر بنه وجه مشروح اوزره امر ايدوب امرى دخى محضر مهاجرين وانصارده حاصل اولمشكن هيچ كسنه
مخالفت وانكاره مائل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت اولنان
حديث آخر حكم مشروح اوزره دليل اظهردركه حضرت عمر رضى الله عنه انس بن مالك رضى الله عنهى
اخذ عشور ايچون مصدق قيلوب ارسالنه عزيمت ايلدكده يا امير المؤمنين بكا منصبلركدن مكسى يعنى باج
آلماغى مى تقليد ايدرسين ديو استكشاف كيفيت ايتمكله حضرت عمر رضى الله عنه بن سكا انجق رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم حضرتلرينك بكا تقليد بيوردقلرى عملى تقليد ايلدم رسول الله عليه السلام بكا امور عشورى
تقليد ايدوب مسلمدن ربع عشر وذميدن نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايتمكله امر ايلديلر ديو كشف
حقيقت حقانيت ايلدى ايشته حكم مزبور حديث مذكورده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه رفعله
روايت اولنمغله اتباعى اوزريمزه واجب اولمشدر و بيلمك كركدركه حضرت عمر رضى الله عنه وضع ايلديكى عاشرى
انجق ميان مسلمين وكفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ايدوب اكا امر ايلديكه اوزرينه تجارتله مرور ايلين
مسلميندن اخذ ايلدكده انجق زكوتى ادا ايلديكى مالندن اخذ ايليه واول عاشرك نفقه سنى دخى اخذ ايلديكى عشوردن
تعيين ايلدى ومدار اخذى عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اكا عاشر
ومأخوذينه عشر ديو تسميه ايلدى وعاشر ايچون اخذ عشورى اثبات ايلديكى انجق اكا مبنيدركه مال تاجر
امامك حمايتنده محمى ورعايتنده مرعيدر زيرا امن طريق انجق محافظهٔ امام ايله پيدا اولمغله سلامت مال تاجر
انجق امامك حمايت ورعايتى ايله هويدا اولمق اول مالده حق اخذ امامى اثبات وابدا ايلمشدر نظيرى شول
صحرارده تعيش ايلين سوائمدر كه آنلر انجق امامك حمايت ورعايتنده سالم اولملريله اخذ زكوتلرى امام ايچون
سالمدر ومانحن فيه دخى آنك كبيدر و حضرت عمر رضى الله تعالى عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ايله امر ايلديكى اكا
مبنيدر كه آندن اخذ اولنان مال انجق زكوة اموالبدر قال عليه السلام ليس فى المال حق سوى الزكوة معناسى
مال مسلمده زكوتدن غيرى حق شرعى يوقدر ديمكدر ونصاب اولان ايكى يوز درهمك زكوتى انجق ربع عشربدر
وذميدن اخذ نصف عشر ايله امر ايلديكى اكا مبنيدركه عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذميدن اخذ اولنور
حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفى ذميدن اخذ ايلمك لازم ولازب اولمشدر نته كيم نصاراى
بنى تغلبدن زكوة اموال ظاهره لرى ضعف اوزره اخذ اولنور وحربيدن اخذ تمام عشر ايله امر ايلديكى اكا
مبنيدركه اهل حرب تجار مسلميندن تمام عشرى اخذ ايدر ايدى بناء عليه آنلردن دخى اخذ تمام عشر ايله امر ايلدى
زيرا امر مزبور مسلمين وكفار بينلرنده مجازات اوزره مبنيدر حتى كفار بزدن اخذ خمس ايدر اولسهلر بز دخى آنلردن
اخذ خمس ايدرز كذلك بزدن نصف عشر اخذ ايدر اولسهلر بز دخى نصف عشرى اخذ ايدرز كذلك بزدن
هيچ نسنه اخذ ايتمز اولسهلر بز دخى آنلردن هيچ نسنه اخذ ايتمزز وحكم مذكور اوزره دليل شول روايت اولنان
اثر جليلدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عاشرى نامه يازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ايدهلم ديو استخبار
ايلدكده آنلر بزدن نه اخذ ايدر ايسهلر ديو استفسار ايلدى عاشر آنلر بزدن تمام عشرى اخذ ايدر ايسهلر ديو اخبار
ايلدكده سن دخى آنلردن تمام عشرى اخذ قيل ديو تحرير ايدوب امر مذكور بزمله كفار مياننده مجازات اوزره
مبنى ايدوكنى اظهار ايلدى لكن اهل حرب تجار بزدن اخذ ايدوب ايتمدكلرى يا خود على تقدير الاخذ نه مقدارى

اخذ ايلدكلرى عندمزده متبين اولمازسه بنه آنلردن تمام عشرى اخذ بزمتعين اولور زيرا مرويدركه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عشاربنه امر وتلقين ايدوب خذوا منهم ما يأخذون ذلك فان اعيا كم ذلك فخذوا
منهم العشر يعنى سز اهل حربدن بزدن اخذ ايلدكلرى مقدارينى اخذ ايديكز اكر مقدار مرقومى ادراكدن
عاجز اولور سكز همان آنلردن تمام عشرى اخذ ايديكز ديو قطع وتعيين ايلدى بونده دخى معناى فقهى اولدركه
ذمى يه نسبتله حربى مسلمه نسبتله ذمى منزلهسنده دركه مسلمك ذمى اوزره شهادتى قبول اولنوب ذمينك مسلم اوزره قبول
اولنماديغى كبى ذمينك حربى اوزره شهادتى قبول اولنوب حربينك ذمى اوزره قبول اولنماز وذميدن البته مسلمدن
اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنديغى كبى حربيدن دخى ذميدن اخذ اولنان مالك ضعفى اخذ اولنور و ذميدن
نصف عشر اخذ اولنمغله حربيدن ضعفى اولان تمام عشر اخذ اولنور وجرير بن حازم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه انس بن سيرين رحمه الله تعالى بى ايشتدم ديركه انس بن مالك رضى الله عنه بنى ابله اوزره
نصب عامل قيلمق مراد ايلدى بن ديديمكه سن بنى ميان اعمالكدن مكس اوزره مى تعيين ايدرسين جوابنده
ديديكه سن امور نامهدن حضرت عمر رضى الله تعالى عنهك بكا امر ايلديكى عمله راضى اولماز ميسنكه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه بنى اول عملده استعمال ايدوب مسلمينك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك
هر يكرمى درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ايله بكا امر ايلدى بوندن صكره معلوم اوله كه
مكس عمل عاشردن عبارتدر ومكاس دخى عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقى مماكسه ومكاسدر واصل مكس
بمعنى النقص در وعاشره مكاسله تسميه اولنمق انجق اخذ عشور ايله اموال ناسه مورث نقصان اولديغندندر
وينه معلوم اوله كه مال تاجر كرك مسلم وكرك كافر حق مسلمده موجب زكوة اولان ايكى يوز درهمه بالغ اولدقده
عاشر ايچون آندن اخذ عشر ايلمك جائز وسائغ كوريلمز اما تاجر مسلمده وجهى اولدركه بيان مشروح اوزره
مسلمدن اخذ اولنان البته زكوتدر وايكى يوز درهمدن اقلده زكوة غير واجبدر وتاجر ذميده دخى بويلهدركه
آندن اخذ اولنان فى الحقيقة زكوة دكل ايسه ده ينه اسم زكوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخى شرط قيلنمشدر
وحكم مذكوره دليل اولدركه نصاراى بنى تغلبدن زكوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زكوة
رسيدهٔ كمال اولمدقجه زكوتلرى اخذ اولنماز پس عشر دخى آنك كبيدر اما تاجر حربيده وجهى اولدركه
اهل حرب تجار مسلميندن مادون النصاب اولانماللرندن اخذ عشر ايلمزلر پس بز دخى آنلردن اخذ ايتمزز
حتى اهل حرب بزم تجاريمزك قليل وكثيرندن اخذ عشر ايدر اولسهلر بز دخى آنلرك قليل وكثيرندن اخذ ايدهرز
والله تعالى اعلم وبه الاعانة والتوفيق

باب الجزية * امام ابراهيم النخعى رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه اهل حربدن بر طائفه مسلميندن
قبول ذمت اوزره موادعين اولدقلرندن نصكره ايچلرندن بركسنه قبول اسلام ايلسه نظر اولنور اكر بعد الاسلام
ارضنده اقامت ايدرسه خراج قديمى اوزرينه واجب اولور واكر اقامت ايتميوب دار اسلامه هجرت ايدرسه
خراج قديمى اوزرندن ساقط اولور و بيلمك كركدركه امام مشار اليه اسبغ الله تعالى نعمه عليه قول مذكورنده
خراجله انجق خراج رأسى مراد ايلمشدر و بر قول مذكوره قائل دكلمز بلكه عندمزده مذهب اولدركه
بر كافر اهل دار موادعهدن ايكن قبول اسلام ايلدكده كرك ارضنده اقامت ايلسون وكرك دار بزه هجرت ايلسون
البته خراج رأسى ساقط اولور و بعض علما ديديلركه كافر مزبور بعد الاسلام دار بزه هجرت ايتمدكجه خراجى
ساقط اولماز بونلرك دخى مرادلرى خراج رأس ايسه قوللرى خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ايسه بز دخى
اكا قائلمز كه بعد الاسلام ارض قديمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضنى ادا ايدوب آندن عشر محصول
اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ايتدكلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس
مسلم مزبور دخى اداء خراج ايتميوب انجق اداء عشر ايدر اما دار اسلامه هجرت ايدوب ارضنى ترك ايلدكده
آندن كرك خراج رأس وكرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن مرويدر
ديديكه عمرو بن العاصى رضى الله عنه ديديكه بلاد مغربده بر قريه صلح اوزره فتح اولنمايوب انجق اسكندريه
وكفر طبس وسلطبس نام اوچ قريه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قريه نك غيريدن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى
اخذ وسبيللرى تخليه اولنمشدر انجق بو اوچ قريه دن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى يدلرنده ابقا وسبيللرى تخليه اولنمشدر
لكن بز بو قولى اخذ ايتميوب انجق ديرزكه اهل ذمتدن قبول اسلام ايدنلرك ماللرى اخذ اولنميوب خراج ارضنى
ادا اوزره كندو ارضنده ترك اولنور واو ايلده ارضى صلحا يا خود عنوة فتح اولنمق برابردر زيرا خلافت عمر بن الخطاب

الابلة همزه وباءنك ضمه لرى ولامك
تشديدى ايله بصره نك جانب
جنوبنده بر موضع معروفدركه
جنات دنيادن بريدر

معلوم اوله كه اموال تجاردن اخذ
عشور امور مشروعه دندر وكتب
فقهيه ده احكامى مشروحه در
وممنوع اولان خلاف شرع اوزره
باج اخذ ايلمكدر كه باجه دخى مكس
اطلاق اولنور و صلحاء كرامك
قبوللندن نكول ايتدكلرى بو ماده در

رضی الله تعالی عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ایلدکده سعد بن ابی وقاص وعمار بن یاسر رضی الله تعالی عنهما آنك حالنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابلرنده ارضنی ینه کندویه اعطا اید یکز خراج ارضنی ادا ایلسون دیو تحریر ایلدی حال آنکه سواد کوفه دن نهر ملك وسائر مواضعی عنوة فتح اولنمش ایدی والله تعالی اعلم

باب من عشور اهل الحرب والمسلمین واهل الذمة * یعنی مسلمین واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه حربی مستأمن ایکی یوز درهم یازیاده ایله یاخود قیمتی ایکی یوز درهم یازیاده یه بالغ اولان برشیئله عاشر مسلمین اوزره مرور ایلدکده کرکدرکه اولبابده روایت ایلدیکمز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف مقدور ایده لر حتی بومال بنم مالم دکلدر یاخود اوزرمده دینم واردردیو اعتذار ایدرسه دخی تصدیق واعتبار ایتمیوب همان اخذ عشره ابتدار ایده لر زیرا آنلردن اخذ اولنان زکوة اولمیوب انجق بنلر بمزده مجازات اوزره بنا قیلنمغله آنلر بزم تجاریمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ایتمدکلری کبی بزدخی اعتبار واعتنا ایتمزز اما تجار اهل ذمت بشقه درکه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ایتدکلرنده تصدیق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره اجتسار اولنماز زیرا حکم مذکور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنی اولمیوب انجق حکم اسلام اوزره بنا وتطبیق اولنمغله تجار مسلمین بومثللو اعذارنده اوز رینه مالنده وجوب حقی منکر اولدیغندن تصدیق اولندیغی کبی اهل ذمت دخی تصدیق اولنور کذلك اهل حربك عبدلری ومکاتبلری مالله مرور ایلدکلرنده آنلردن دخی اخذ عشره اقدام اولنور زیرا آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذه اقدام ایتدکلری کبی بزدخی اخذه اهتمام ایده رز اما آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ عشر ایتدکلری نمایان اولسه بز دخی آنلرك عبید ومکاتبلرندن اخذ ایلمك جائز وشایان کوریلمز اما آنلرك بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ ایدوب ایتدکلری عندیمزده مجهول ایسه بز ینه آنلردن اخذ ایله مشغول اولورز زیرا اخذ عشر انجق حفظ طریق ایچون اولدیغی مقرر ومکاتب دخی حفظ طریقه محتاج اولمقده حر ایله برابردر وهم عبدی مولای حربیسی تجارت ایچون ارسال ایلدکده مالندن اخذ عشره رضاسی ظاهر حالدر لکن بر حربی عاشر مسلمین اوزره رفیقه‌سیله مرور ایدوب بونلر احراردر دیو دعوی یاخود جواری ایله مرور ایدوب بونلر امهات اولاد مدر دیو ادعا ایلسه اولبابده تصدیق اولنوب عشرلری مطالبه واستدعا اولنماز زیرا بو قولنده صادق ایسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمدیغی آشکاردر واکر کاذب ایسه آنلر بو قولی ایله احرار اولورلر که حربی دار اسلامده عبد کافرنی اعتاق ایلدکده عتق بالاجماع نافذ وبرقرار قیلنور که دار اسلام دارقهر اولمیوب دار احکام ایدوکی بدیدادر واکر بر حربی مال تجارتله مرور ایدوب اول ما لیچون مال صبیدر دیو تعلل ایلسه ینه عاشر اخذ عشرنده تکاسل ایلمز زیرا آنلر بزم تجاریمزی بومثللو اعذارلرنده تصدیق ایتمدکلرندن بز دخی آنلرك قوللرین تحقیق ایتمزز حتی آنلر بومثللو مواضعده تجاریمزدن اخذ ایتمدکلری عندیمزده بدیدار اولسه بز دخی تجارلرندن اخذه ابتدار ایتمزز اما اخذ ایدوب ایتمدکلری عندیمزده مشکوك اولسه بز ینه طریقی اخذه سلوك ایده رز که نصاب مال رسیدهٔ کمال اولمغله اصل اولان اخذ ایله اشتغالدر واکر بر حربی دار اسلامده امانله تجارت ایچون دخول ایدوب عاشر مسلمین بر موضعده آندن اخذ عشر ایلدکدن صکره مسلمینك عاشر آخرینه دخی مرور ایلسه کرکدرکه عاشر اوله اداسندن سنهٔ کامله مرور ایتمدکجه آندن اخذ عشر اولنمیوب مروردن صکره بر کره دخی اخذ عشره صرف مقدور اولنه زیرا حربی مرقوم دار اسلامده کشت وکذار ایلدکجه حکم امانی باقی وامانله خروجی من جهة الحکم غیر منتهی اولمغله دار اسلامده کشت وکذار ایلدن ذمی منزلنه تنزیل اولنوب ذمی سنهٔ واحده ده عاشر مسلمین اوزره دفعاتله مرور ایلدکده عشر مالی انجق بر کره اخذ وتحصیل اولندیغی کبی حربی مرقومدن دخی انجق بر کره اخذ وتحصیل اولنور وحکم محرر اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدرکه اهل رومدن بر حربی بیکرمی بیك درهم قیمتلی بر فرسی ایله تجارت اوزره حضرت عمر رضی الله عنهك عاشری اوزره مرور ایلدکده عاشر اول فرسی آندن اون سکز بیك درهمله شرایه طالب اولوب رومی بیعدن امتناع ایتمکله ایکی بیك درهم عشرینی اخذ ایلدی بعده رومی مزبور فرس مذکور ایله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانیه ده مرور ایتمکله مرهٔ ثانیه ده اخذ عشرینی مراد ایدوب رومی اداسندن امتناع ایلدی بعده تظلم ایچون مدینه یه کلوب حضرت عمر رضی الله تعالی عنهی مسجده بولمغله مسجده دخول ایتمیوب باب مسجدده توقف برله هو الشیخ النصرانی یعنی

بن شیخ نصرانی یم دیو نفسنی تعریف ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دخی وانا الشیخ الحنیفی یعنی بن دخی ملت حنیفه‌یه صادق شیخم دیو مقابله ایلدی بعده رومی سرکذشتنی بیان ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه کفیت لفظی ایله مصلحتك تمام اولدی مفهومنی افاده ایتمکله رومی مرامنی فهم ایده میوب کلامنه التفات ایتمدی ظنی ایله مأیوس کبی عودت ایدوب حضور عاشره کلدکده کوردیکه نامهٔ عمر رضی الله عنه اکا سبقت ایلیوب بوندن نسنه اخذ ایتمه دیو عاشره تنبیه ایلمش عاشر ورود نامه یی آکا اخبار ایدوب برشیئنی اخذ ایلمدی ونصرانی بو حالی کوروب عدالت عمریه دن استعجاب ایدوب قبول اسلامله شرفیاب اولدی واکر بر حربی عاشر مسلمین اوزره مرور ایدوب اداء عشر ایلدکدن صکره همان یوم اداسنده یاخود ایرته‌سی کونده دار الحربه دخول بعده ینه اول مالله استیمان اوزره دار اسلامه عود وقفول ایلسه کرکدرکه عاشر آندن بر کره دخی اخذ عشره مباشر اوله زیرا دار الحربه دخولنده حکم امانی منقطع واول امانله حکم خروجی منتهی ومرتفع اولوب امان جدید ایله دخول جدیدنده اول مرده داخل حکمنده داخل یاخود حربی آخر منزلنده نازل اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشری لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمینی دار الحربه دخول وخروج جلرنی تکرار ایلدکده دخی انجق سنه‌ده بر کره تعشیر اوزره معاشرت ایدرلرسه بز دخی آنلری انجق سنه‌ده بر کره تعشیره مباشرت ایده رز که بیان مشروح اوزره میانه مزده امر تعشیر انجق مجازات ومکافات اوزره بنا وتقریر اولنمشدر واکر بر حربی امانله دار اسلامده خمر وخنازیر ایله معا قادم اولسه خنازیری تعشیر اولنمیوب انجق قیمت خمری تقویم وقیمت عشری مقداری دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمی غیر موجود ایسه خمرندن قیمت عشری ادا ایده جك مقدارینی بیعله آکا امر ایدوب عاشر اول وجهله اخذ قیمتده بذل مجهود ایدر وعندیمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لکن امام زفر رحمه الله تعالی خمر دخی خنازیر کبی تعشیر اولنماز دیوب قولنی ایکی وجهله تأیید وتقریر ایلدی بری اولدرکه خمر حق مسلمده مال اولمیوب عاشر دخی مسلم اولمغله خنزیر ایله مروری کبی خمرده دخی عاشر اوزره مال اولمیان اشیا ایله مروری حکمنده داخل واول حربی بو بابده عاشر اوزره خمر ایله مرور ایلین مسلم منزلنده نازلدر وبری اولدرکه حق مسلمده خمر وخنزیر بر مجرای واحدده جاری ایکن عدم تعشیر خنزیر اوزره اجماعمز منعقد اولدقدن صکره حکم مذکور خمره دخی ساری قیلنور لکن بزم ایچون مذهبمز اوزره دلیل منقول شول روایت اولنان اثر مقبولدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اطرافده بولنان عامللرینی موسم حجده جمع ایدوب اوزریکزه خمر ایله مرور ایلین اهل ذمتدن نه اخذ ایده یورسز دیو سؤال ایلدکده آنلر نصف عشرینی اخذ ایده یورز دیو جواب ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ولوهم بیعها وخذوا نصف العشر من اثمانها دیمکله یعنی اهل ذمته تفویض واثماننندن نصف عشرینی اخذ ایله امر ایلدی وادلهٔ معقوله مزدن بری شول فرق فاصل ومقصوددرکه خمر ابتداسنده عنب وعصیر ایکن حق مسلمده مال ایکن انتهاسنده دخی تخلیل ایله مال اولوب خنزیر ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزیره نسبتله حرمت خمر اخف واهون اولدیغندن خنزیردن اخذ عشر اولنماز سه‌ده خمردن جواز اخذی متیقندر وبری دخی اول قول ظاهر القبولدرکه مسلمیندن اولان عاشر عین خمری اخذ ایتمیوب قیمتنی اخذ ایده جکی ظاهردر ومسلمینك اهل صلاحلری خمری تخلیل ایچون واهل فسادلری شرب ایچون استعمال ایتدکلریله مسلمین قیمت خمره عالمین اولمق ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمری مسلمینه تقویم ایتدیروب قیمتنی قول مسلمینله اخذ ایلمك ممکن ومستفیددر اما خنزیری مسلمیندن برکیمسنه استعمال ایتمدکلرنه قیمتنه عالم اولملری عدیم الاحتمالدر وقیمتنه عالمین اولان کفارك قوللری دخی مسلمین اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللری ایله اخذ قیمتی دخی غیر معقولدر وبری دخی اول قول قوی الاصولدرکه خمر البته مثلی اولوب عاشر مثلنی اخذ ایلمك لازم ایکن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قیمتنی اخذ ایلدکده خمردن اعراضی متحقق اولدیغندن اخذ قیمتی مشروعدر اما خنزیر ذوات امثالدن اولوب مثلی قیمتندن عبارت اولدیغندن اخذ قیمتی اخذ عینی ایله هم حال اولمغله مسلم ایچون تملك عینی حلال اولمدیغی کبی تملك قیمتی دخی استحلال اولنماز وبری دخی اول قول دقیق الوصولدرکه خمر میان اهل ذمتده مال اولوب مسلم ایچون خمر اوزره یدمعتبره متحقق اولمغله آنده امام ایچون دخی ولایت معتبره بولنوب امامك یدوحمایتنده دخول ایتمکله اموال سائره یه ملتحق اولمشدر اما خنزیرده مسلم ایچون یدمعتبره غیر حاصلدر کورمزمیسنکه خمر میراثده داخل وخنزیر غیر داخلدر وآنده مسلم ایچون یدمعتبره حاصل اولمامغله اوزرنده یدامام دخی ثابت اولمیوب

جاينده داخل اولماز وجاينده داخل اولمايان اشيادن اخذ عشر ايلمك ناروادر واكر اهل حرب دارلرينه خمر وخنازير ايله داخل اولان اهل ذمتمزي تعشير ايتمزلرسه بز دخي آنلردن خمر وخنازير ايله داخل اولان كسنهلري تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنازير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتده مال اولوب اهل حرب دخي اهل ذمتمزي اول مالدن تعشير ايتمدكلرنده داراسلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصي عفو ايتدكلرينه استدلال اولنمغله بز دخي آنلردن اول نوعي عفو ايله اشتغال ايدهرز كه عشر اهل حرب عشر مجازات ايدوكي بي جدالدر واكر اهل حرب مسلميني دارالحربه ادخال ايلدكلري مالده تعشير ايتميوب انجق اهل ذمتي تعشير ايدرلرسه بز دخي آنلري اهل ذمتي تعشير ايتدكلري منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايدهرز واكر اهل ذمتي تعشير ايتميوب انجق مسلميني تعشير ايدرلرسه بز آنلري ينه منوال مشروح اوزره تعشير ايله تدبير ايدهرز زيرا بو تقدير اوزره آنلردن مالك بر نوعني تعشير ونوع آخريني عفو ايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز اوزره مرور ايدهجكلري هر نوع ماله بزم دخي مسلمينمز يا اهل ذمتمز عاشرلري اوزره مالدن اول نوعيله مرور ايلدكده البته تعشيرينه مباشر اولهجقلردر غاية الامر آنلر اهل داراسلامده ايكي طائفه بولوب برينى تعشير وبرندن عفو واغماض ايتمشلردر حال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولمريله بز آنلرده ايكي طائفه بولمامشمز كه بز دخي آنلر كبي برينى تعشير وبرندن صفح واعراض ايدهلم بناء عليه جملهسني تعشير ايله اعتراض ايدهرز حتى آنلر بردن بشقه كونه ايكي طائفه بولوب برينى تعشير وبرندن عفو ايلدكلرنده اول ايكي طائفه آنلرده دخي موجود اولسه بز دخي آنلردن تعشير ايلدكلري طائفهيي تعشير وعفو ايلدكلري طائفهيي عفوده صرف مجهود ايدهرز مثلا اهل حرب بزم رجاللرمزي تعشير ونسالرمزدن اغماض ايلسهلر بز دخي رجاللريني تعشير ونسالرندن اعراض ايدهرز وبيلمك كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقاتلهيه صرف اولنور يوقسه موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكتهسي اولدر كه صدقه البته صاحبني مطهر وكافر اهل طهرهدن اولمديغي ظاهردر اما مسلم اهل طهرهدن اولمغله آندن اخذ اولنان عشور موضع صدقهيه وضع اولنمق واضح ومشهوردر ينه ديركه بر مسلم امانله دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده يانده مالي يوغيكن دارالحربده تجارتله بعض اموال واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخي كامل اولدقدن صكره اول مالي داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر آندن هيچ نسنه اخذ ايلميه زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتنده بولنان صدقهٔ مالي جبايت ايدر كه جبايتي انجق مقابلهٔ حمايتدهدر كورمزميسنكه عاشر خارجدن اوزرينه مرور ايلين دراهم ودنانيري تعشير ايدر كه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر امادرون بلدهده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيري تعشير ايدهمز كه آنلر مستغني حمايت ورعايتدر ورعايت امام دارالحربه شامل اولمامغله رعايتنده بولنميان اموالي تعشيره واصل اولهمز كورمزميسنكه بر كمسنه عسكر اهل بغيده ايكن مالي اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله مؤاخذهسنه اشتغال اولنماز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دارالحرب كبي حكم امام المسلمين جاري اولميان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دارالحربده واقع اولان حد زنا وسرقه وشرب وقطع طريق مثللو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسي مستوجب اولمديغي كبي زكوة مزبوره ايله دخي مؤاخذهيي مستوجب اولماز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه وبين الله تعالى زكوة مالني ادا ايله امر اولنور على تقدير عدم الاداء آثم اولهجغي اخبار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زكوتي واجب اولور وزكوة دخي واجب اولدقده صوم وصلوة كبي ادا ايله مأمور بهني موجب اولور نظيري شول باغيدر كه اهل عدله خروج وعدول ايليه اكا مالندن زكوة ماضيهيي ادا ايله بدون الاجبار افتا اولنور ومانحن فيه دخي بويلهدر وتقرير سابق التحرير بردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دارالحربده تجارت ايدوب مالي اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسيرده دخي حكم مسئله متعين اولور كه عاشر آني تعشيره اجبرا ايتميوب همان بينه وبين الله اداء زكوتله افتا ايدر كذلك دارالحربده قبول اسلام ايدوب مالني بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ايلين كسنه حقنده دخي حكم مسئله بديدار اولور كه عاشر مسلمين آني دخي تعشيره ابتدار ايدهمز انجق اول كسنه دارالحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوتنه عالم اولوب بعد العلم مالي اوزره حولان حول دخي متحقق اولمش ايسه بينه وبين الله تعالى اوزرينه اداء زكوتي لازم اولور اما وجوب زكوتنه عالم اولمامش ايسه عالم اولدقدن صكره مالي اوزره حولان حول متحقق اولدقجه اوزرينه

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعدن اولوب شرايع دخي انجق بعد السماع واجب اولور ايكن اول كسنهنك سمعنه خطاب شرعي بالغ اولمامغله موجب خطابي مستوجب اولماز واكر بر حربي دارالحربده قبول اسلام ايدوب سوائمدن واموال تجارتدن مال كثيره مالك ايكن مالنده وجوب زكوتنه عالم اولدقدن صكره دارالحربده التي آي ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره داراسلامه اخراج ايدوب داراسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشر اوزره مرور ايلسه كركدر كه عاشر تعشير مالنده ومصدق اخذ زكوة سوائمده توقف وقصور ايتميهلر زيرا مالي اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ايكن منعقد اولمشدر كه اوزرينه وجوب زكوة دارالحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور وادا ايتمدكده آثم اولور پس سبب وجوب دارالحربده موجود اولوب نفس وجوب داراسلامده متحقق الوجود اولمشدر وشرعا معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجراي احكام اسلامده بولنمغله اخذ عشر وزكوتنه اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول بر نصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء حولده نقصان كلوب آخر حولده ينه رسيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغله زكوتي ايجاب والزام اولنور پس مانحن فيهده دخي اثناء حولده دارالحربده بولنديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده داراسلامده بولنديغي مطمح انظار قيلنور كذلك مسلم اسير ومسلم مستأمن مالني داراسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق آنده دخي اجرا واول حولده مالينك عشر وزكوتي اخذه ابتدار واجرا اولنور واكر بر مسلم يا ذمي دارالحربه تجارت ايچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانير ايله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلدكده بو مالي انجق آلتي آيدن برو كسب ايلدم هنوز اوزرينه حولان حول تحقق ايتمدي ديو بسط اعذار ايلسه كركدر كه عاشر آني تصديق ايدوب اخذ عشرينه اجتسار ايلميه زيرا مالنده وجوب حقي انكار ايتمكله قول آنك قولي ايدوكي آشكاردر بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دارالحربده ايكن حولان حولي رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره اول ماله داراسلامه خروج وعاشر اوزره مرور ايلسه ينه عاشر حول ماضي ايچون اخذ عشردن ممنوع ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمام حولده مالي دارالحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر اولمديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولديغي هنگامدن تمام حوله بر ايكي كون قالنجهيه دك دارالحربده آرام ايدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بو تقدير اوزره عاشر اخذ عشرينه قيام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذي اكمال واتمام ايلمشدر واكر داراسلامده مستأمن اولان حربي يا ذمي يا مسلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماله عاشر اوزره مرور ومالني عاشردن كتم ايدوب بعده حولان حول ثانيدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوچ سنهده ماله وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسه كركدر كه اوچ سنهده امرار ايلديكي اموالني على التمام تعشيرده بذل مقدور ايليه زيرا داراسلامده اول مالك زكوتي واجب اولمغله عاشر ايچون هر مرورنده حق اخذي ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولماز اما حربي بو اوچ سنهده هر مرورنده قبل التعشير دارالحربه داخل بعده داراسلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالني سنهٔ ثالثهده مرور اخيري ايچون تعشيردن ماعداسي جائز وواسع كوريلمز زيرا هر دفعهده دارالحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقنده احكام مسلمين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثهده خروجنده حربي آخر منزلتنه نازل اولمشدر كورمزميسنكه عاشر مال حربيي تعشير ايلدكدن صكره دارالحربه داخل اولوب يوم دخولنده داراسلامه رجوع وعاشر اوزرينه اول ماله مرور ايلسه عاشر آني مجددا تعشيره صرف مقدور ايدر وبو مادهده آنك دارالحربه دخولي كندويه نافع اولان حكمي ابطال ايله حربي آخر منزلتنده ازال اولنديغي كبي مانحن فيهده دخي دارالحربه دخولي هر دفعهده مسلمينه نافع اولان حكمي ابطال ايله حربي آخر منزلتنده ازال اولنور واكر حربي مستأمن يا ذمي يا مسلم داراسلامده اوچ سنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثهدن صكره مرور وهر بري اوچ سنهدن برو مالري تعشير اولنماديغني اخبار ومسلم دخي اوچ سنهدن برو زكوة مالني ادا ايتمديكني اقرار ايلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشريني اخذه ابتدار ايدوب حولين سابقينك اخذ عشرينه اجتسار ايدهمز زيرا عاشر داراسلامده بولنان مالي انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثاني واجب

مطلب اذا كتم ماله عن العاشر

اولدين وقت اخذى باقى اولمق شرطى ايله تعشير ايدر يوقسه مالنده حق ثانى واجب اولدقدن صكره واجب
اولك وقت اخذى فوت اولوب واجب ثانينك وقت اخذى حلول ايتمش اولور بناء عليه مذكوريندن بريسى
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانى عاشر اوزره مرور ايلسه واجب اولك وقت اخذى باقى اولمغله اخذينه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانى مرور ايلسه وقت اخذى منقضى اولمغله اخذينه مقتدر اولماز لكن مال
مزبور دار الحربده ايكن حولان حولى بشقه دركه آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانى دخى مرور ايلسه
عاشر آنى تعشيردن ممنوع ومهجوردر زيرا اولبابده حلول حول ثانى احكام امام المسلمين جارى اولمديغى موضعده
حاصل اولمغله حق اخذى قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه دركه
بيانى سبقت ايلمشدر واكر حربينك ياذمينك سوائم حيواناتى بولنسه انلردن زكوتلرى اخذ اولنمازكه زكوة
البته عبادت اولمغله كافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوچ سنه اخذ زكوة اولنمايوب صكره حالنه
مطلع اولنسه بوبابده سنين ماضيه نك زكوتى آندن اخذ اولنور زيرا سوائم تحت حمايت امامده بولنمغله اخذ
زكوتى طرف امامه مفوضدر وسنين ماضيه ده حمايت امام آنلرده تحقق ايتمكله زكوة ماضيه لرين اخذ ايلدر
لكن عاشر بشقه دركه بومثللو مواده انجق سنۀ اخيره نك زكوتنى اخذ ايدر زيرا عاشر انجق اوزرينه صاحبى
ايله مرور ايلين مالى تعشير ايدر حال آنكه بوصورتده اوزرينه مالله مرور انجق سنۀ رابعه اثناسنده واقع
اولمغله انجق سنۀ ثالثه ايچون اخذ ايدر اما مصدقك حق اخذى اوزرينه مرور ايچون اولميوب بلكه هر مسلمك
سائمه سنده حق اخذى متحقق اولمغله بهر حال اخذ زكوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سائمه
اوزره حولان حول معتبر وصورت مزبورده اوچ دفعه حولان حول امر مقرر اولمغله هر حول ايچون اخذ
زكوته قدرتى اظهردر بوصورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سنين سابقه نك زكوتى فقرا ومساكينه ادا وايفا
ايلدم ديو ادعا ايدرسه بوقولنه اصغا اولنمايوب ينه اول اوچ سنه نك زكوتى آندن اخذ واستيفا اولنور وقول مذكور
زعم مذهب منصور بمزدر وامام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه اخذ اولنماز زيرا زكوة حق فقرا اولوب اول
مسلم فقرايه ادا ايلدكده حق مستحقنه واصل اولمغله زكوة اموال تجارتى فقرايه ادا ايلدكده ذمتى عهده دن
برى اولديغى كبى زكوة سوائمنده دخى برى اولور لكن جوابنده ديرزكه اخذ زكوة طرف امامدن تعيين اولنان
عامللره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولندقدن صكره اكرچه فقرايه صرف اولنور لكن صاحب المالك
صرف ايلديكى فقرايه باعيانهم صرف ايلمك امام اوزره واجب اولمامغله صاحب المالك آنلره صرفى برأت
عهده سنى موجب اولماز نظيرى اولدركه بركمسنه برصبى ايچون مديون اولوب اول دينى صبى يه دفع وتسليم
ايلسه برأت عهده سنى موجب اولماز زيرا دين مزبورده حق اخذ خاصۀ وصى اولوب وصى دخى اخذ ايلدكده
اوزرينه صبى يه دفع وتسليم ايلمك واجب دكلدر ومانحن فيه دخى بويله در واكر امام المسلمين حرب ياخود شغل
آخر ايله تشاغل ايدوب سنين مرقومه ده مسلمين مرقومينه بعث مصدقده تكاسل ايتمكله آنلر دخى اول سنه لرك
زكوتى فقرايه ادا ايدوب بعد زمان مطالبه اولندقلرنده سن بزه بعث مصدق ايتمكله بز زكوتمزى فقرايه ادا
ايلدك ديو تعلل ايلسه لر بوتقدير اوزره قول آنلرك قوللرى قبلنمغله اوزرلرينه مجددا تحصيل زكوتى تحميل
ايلمزلر زيرا امام سنين مزبورده ده آنلره بعث مصدق ايتميوب طرف امامدن طلب اولنماديغندن اوزرلرينه طرف
امامه ادا واجب ومرتب اولمامغله صاحب المال زكوة مال تجارتى بنفسه فقرايه اداسى برأت ذمته سبب اولديغى
كبى مانحن فيهده دخى سبب قبلنور ينه ديركه بر حربى مستأمن يا ذمى يا مسلم عشار مسلميندن بر عاشر اوزره مرور
ايتدكلرنده بزى اشبوسنه ايچنده سندن غيرى عاشر محل آخرده تعشير ايلدى ديو ابراز سند ايدوب اولبابده
متهم اولدقلرى تقديرا اوزره عاشر آنلرى تحليف دخى ايلسه كركدركه آنلره برنسنه اداسنى تكليف ايلميه زيرا زكوة
حق الله اولوب عند الملاك امانت ومالكلر اول امانتله امين اولمغله امين اداء اماناتى اخبار ايلدكده تصديق
اولنه جغى امر مستبيندر اكرچه حكم مزبور مسلم وذميده ظاهردركه آنلر اوزرلرنده ديغز وار دريو اداء
عشردن امتناع ايلدكلرنده دخى تصديق اولنه جقلرى تقرير سابقله متقرردر اما حربى اخبار ديدنده تصديق
اولنماز ايكن بوبابده وجه تصديق اولدركه بوقوللرى ابراز سند ايله متأيد اولمغله شايستۀ تحقيق اولوب مسئلۀ
ديدنده قوللرى بومثللو سند ايله متأيد اولمامغله تحقيقه حقيق اولمامشدر وحكم مجرد اوزره دليل معتبر قريبا
روايت اولنان حديث عمر رضى الله عنه دركه ذكر اولنسان شيخ نصرانى بنى عاشرك بركره تعشير ايتمشيكن شمدى
سنۀ واحده ده بردخى تعشير ايده يور ديو تقرير ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه عاملرينه لا تعشروا

فى

فى السنة الامرة ديو تحرير ايلدى ومعلومدركه نصرانى مرسومى تصديق ايتميدى عاملرينه وجه مجرد
اوزره تحرير ايلمز ايدى واكر برمسلم ياذمينك مال تجارتى اوزره داراسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالى اماننله دار الحربه ادخال وآنده برسنۀ كامله تجارتدن صكره دار الحربدن اخراج وآنكله عاشر مسلمين
اوزره مرور ايلسه عاشر اول مالى سنۀ اولى وسنۀ ثانيه ايچون تعشيردن ممنوع ومهجوردر زيرا سنۀ اولى ده عاشر
اوزره ماله وقت اخذنده مرور ايتمديكندن اخذى غير مقدوردر وسنۀ ثانيه ده دخى مال اوزره حولان حول
دار الحربده واقع اولمشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه مال اوزره حولان حول دار الحربده واقع اولدقده تعشيرى جائز
وواسع دكلدر لكن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره داراسلامده مرور ايتمشيكن مالنى كتمله دار
الحربه ادخالدن صكره دار الحربده سنۀ كامله اقامت بعده اول مالى داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين
اوزره مرور وكتم سابقنى عاشره اخبار ايلسه كركدركه عاشر آنى سنۀ اولى ايچون تعشيره ابتدار ايدوب سنۀ
ثانيه ايچون تعشيره اجتسار ايلميه زيرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذى
باقى ايكن مرور ايدوب حق اخذى ثابت اولدقدن صكره حق مزبور كتم وتأخير ايله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانى دخى مال مزبور دار الحربده ايكن حولان ايتمكله اخذ عشرى عديم الامكاندر كذلك بر مسلمك سائمه سى اوزره
حولان حول تحقق ايتمشيكن زكوتنى ادا ايتمدين دار الحربه ادخال وحول ثانى دار الحربده حولان ايلدكدن صكره
ينه داراسلامه ادخال ايلسه كركدركه مصدق آندن سنۀ اولى ايچون اخذ زكوته استعجال ايليه زيرا بوبابده معتبر
اولان حق مرور اولميوب انجق مال اوزره داراسلامده حولان حول اولوب اول دخى حاصل وحق اخذى
متحقق اولمغله سنۀ مزبوره ايچون اخذ زكوته مستحق اولمشدر اما سنۀ ثانيه ايچون هيچ نسنه اخذينه قادر دكلدركه
آنده حولان حول مال دار الحربده ايكن ظاهر اولمغله حق اخذى متقرر اولمامشدر واكر بر حربى مستأمنك مالى
اوزره داراسلامده بركره ياخود ايكى كره حولان حول تحقق ايدوب هربرنده عاشر اوزره مرور ايتمشيكن مالنى كتم
وبعده ينه مرور ايلدكده عاشر اول كيفيته مطلع اولسه كركدركه عشر ماضيى آندن اخذه مسارع اوله لكن
صورت مفروضه ده عاشر اكا ظفرياب اولمادين دار الحربه دخول وبعده ينه اول ماله داراسلامه خروج ايدوب
كندو كيفيتنى عاشره اخبار ايلسه كركدركه بودفعه ده دار الحربدن خروجى ايله تعشيرينه ابتدار ايدوب سنين
ماضيه ايچون تعشيرينه اجتسار ايلميه زيرا امام ايچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حكم مسلمينله ثابت
ايكن دار الحربه دخولنده آندن احكام مسلمين باطل اولمغله امام ايچون حق اخذ دخى زائل اولور واكر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صكره داراسلامدن كندو دارينه داخل اولميوب
بلكه تجارت ايچون اماننله دار الحرب اخرايه داخل اولسه آنده دخى اوزرينه واجب اولان عشور متقدمه باطل
اولور واولبابده كندو داروندن ارض اسلامه دخول ايچون استيماننده اول ارض اخرايه دخول ايده جكنى مسلمينه
ذكر واولوجهله اخذ امان ايدوب ايتمك برابردركه على كلا التقديرين دخولى حكم مسلمين آنده جارى اولميان داره
اولوب همان كندو دارينه دخول وخروج ايلمش منزلنده اولمغله كندو دارينه دخول وخروجنده اوزرينه واجب
اولان عشور متقدمه باطل اولديغى كبى بونده دخى بطلانى مقرردر كذلك مستأمن مرقوم كندو داريندن
دار غيره دخولنده مسلميندن اولا دار غيره دخول وبعده اول دار اخرايه نفوذ ايدوب آنده دخى مسلميندن
آمن اولمق اوزره تجارت وبعده اول اماننله ينه دار غيره دخول وبعده كندو دارينه رجوع ايلمك اوزره استيمان
واول وجه اوزره اخذ امان ايتمش اولوب دار غيرده اوزرينه وجوب عشردن صكره اول دار اخرايه داخل
وبعده دار غيره راجع اولسه ينه عشور ماضيه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع كوريلمز لكن على جميع التقادير
اول داردن دار غيره رجوعنده تعشير اولنور زيرا خارج اولديغى دارده طرف مسلميندن آمن ايسه دخى
حكم مسلمين جارى ومتمكن دكلدر وبومثللو موضعده خروجى اوزرينه واجب اولان عشوره اعتبارى مبطل
اولديغى كبى كندودن سابقده اخذ اولنان عشوره اعتبارى دخى مضمحل ايدر حتى داردن داراسلامه
خروجنده مسلمين آنى تعشير ايدوب چندروز مكثدن صكره اول دار اخرايه دخول وينه چندروز اثناسنده
داراسلامه عودت ايتمش اولسه عاشر مسلمين آنى مجددا تعشيره معاودت ايدر زيرا اول داره دخولنده احكام
مسلميندن خارج اولمش اولمغله آنك حكمى شول حكم اهل دار موادعه ده مندرج قيلنور كه آنلردن بر تاجر
اول موادعه ايله داراسلامه دخول ايدوب عاشر مسلمين آنى تعشير ايلدكدنصكره دارينه عودت واول سنه
ايچنده ينه داراسلامه عود وقفول ايلسه عاشر مسلمين آنى مجددا تعشير ايلديكى كبى مانحن فيهده دخى تعشيرينى

تكر ابدرز يرا على كلا التقديرين دار ينه عودت ايلدكده طرف مسلميندن آمن ايسه ده تحت احكام مسلميندن غير كاشدر بوجهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واكر اهل حرب مسلمينه ديجار بر له ذمت مسلمين اولميوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولماق شرطيله بهرسنه خراج معين ادا ايتملرى اوزره موادعه ايتدكلرندن صكره ايچلرندن بركسنه اول موادعه اوزره اموال كثيره ايله داراسلامه قادم اولسه هم آمن قيلنوب هم مالندن تمام عشرى اخذ ايلمك لازم اولور زيرا اول كسنه موادعه اوزره آمن ايسه ده اوزرلرينه حكم مسلمين جارى اولميوب هنوز حربى اولديغندن حكم ذمتى متضمن اولمامشدر بو جهتله غير دار الموادعه‌دن اماننله خارج اولان حربى منزلنده تنزيل اولنمغله عشر كامل آندن تحصيل اولنديغى كبى بوندن دخى تحصيل اولنور حتى اول كسنه داراسلامده ايكن اوزرينه وجوب عشردن صكره دار موادعه‌يه دخول وبعده داراسلامه رجوع ايلسه عاشر آنى سنين ماضيه ايچون تعشيره شروع ايده‌مز زيرا آنفا بيان ايلدبك كه حكممز بورده دارموادعه غيردار موادعه ايله سياندر ومسلم وذمينك بلاد حربدن دار موادعه‌يه دخول وآنده حول كامل مكث وتجارت ايتملرى غير دارموادعه‌يه دخوللرى ايله مساويدركه دارموادعه‌ده احكام مسلمين غير جاريه ايكن مجرد موادعه ايله حكم داراسلامى غير حاويدر والله اعلم

* باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة وما يلحق الذمى من ذلك والعبد والمستأمن * يعنى ديار اهل حربدن دارموادعه وغير دارموادعه‌ده اصابت اولنان كنوز ومعادنى تخميس وعدم تخميسى تحقيقنده واصابت ايلين ذمى ياخود عبد ياخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرين تفصيل وتفريقنده باب دقيق التبيين مؤلف لكتاب امام مرشد الصواب ديركه برمسلم امانله دارالحربه داخل اولوب آنده ذهب يافضه ياجوهردن بركنزه واصل اولسه نظر اولنور اكر اول كنزه اهل حربدن برينك دارنده ظفرياب اولمش ايسه كركدركه صاحب الداره غدر ايتميوب كنزى اكا تسليمه شتاب ايليه زيرا كنز مرقوم صاحب الدارك مالى اولمغله اكا تسليم ايتمدكده غدر وخيانتى متضمن اولور حال آنكه مسلم مرقوم حين استيماننده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخيانت ايتمكه ضامن اولمشيدى واكر هيچ كسنه‌نك ملكى اولميان صحراده يا وضع آخرده واصل اولمش ايسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قيلنور زيرا مال مرقوم برفردك ملكنده داخل اولمامغله دارالحربده اصطياد اولنان منزلهٔ صيده نازل اولمشدر وصيد مرقوم صائده خاص اولديغى كبى مسلم مرقوم دخى اول كنزه ايله كسب اختصاص ايدر واول كنزى داراسلامه اخراج ايلدكده آنده خمس دخى ايجاب اولنمازكه ايجاف خيل وركابله اعزازدين واعلاء كلمة الله وجهى اوزره مصاب اولمديغندن منزلهٔ متلصصه تنزيلى استصواب اولنوب تخميس مصاب متلصص صواب كوريلمديكى كبى بونده دخى صواب كوريلمز كذلك اول كنز ايله عاشر مسلمين اوزره دخى مرور ايلدكده عاشر آنى تعشيره دخى شروع ايده‌مزكه حمايت امامده بولنميان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشيرى مشروع كوريلمز كورمزمىسنكه مسلم مستأمن مالنى دار الحربه ادخال ايدوب دارالحربده اوزرينه حولان حول متحقق اولدقدنصكره داراسلامه اخراج ايلسه تعشيرى ممكن اولمازپس دارالحربده اصابت ايدوب داراسلامه اخراج ايلديكى مالده عدم امكانى بطريق الاولى متبيندر كذلك مسلم مستأمن دارالحربده معدن ذهب وفضه وحديده واصل ياخود بحر اهل حربدن لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخى تملكنده مستقل قيلنوركه آنلر دخى برفردك ملكنده داخل اولمامغله صحراده بولنان منزلهٔ ركازه نازل اولمشلردر وآنلرى دخى داراسلامه اخراج ايلدكده مطالبهٔ خمس وعشر ايله ازعاج اولنمازاما بونلره اهل حربدن بركسنه‌نك ملكى ايچنده ظفرياب وصول اولورسه كركدركه صاحبنه مردود وبوصول ايليه ينه ديركه دارالحربده بولنان اسير مسلم واهل حربدن قبول اسلام ايلين كسنه حكم محررده مسلم مستأمنه موافق اولنجق خصلت واحده‌ده مفارقدركه بونلر اهل حربدن بركسنه‌نك دارى ايچنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بلاتخميس ولاتعشير مالك اولورلركه بونلر اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولميوب وقت قدرتنده اهل حربى قتل ومالرين اخذ ايلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلرى ركاز ومعادنه بالاولويه متملك اولورلر كذلك دارالحربده اصابت ايتدكلرى لقطه‌يه دخى بالاستقلال مالك اولورلر وآنى دخى داراسلامه اخراجلرنده تخميس وتعشيره سالك اولنمازلر زيرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهرحال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلرى ماله دخى بلاتخميس ولاتعشير مالك اوله جقلرى بى جدال ايكن لقطه‌يه مالك اوله جقلرى بطريق الاولى بى قيل وقالدر اما مسلم مستأمن لقطهٔ دارالحربى لقطهٔ داراسلام كبى تعريف ايلمك لازمهٔ حالدندركه آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمديغى كبى اخذ مال حربى دخى حلال دكلدر وبرسنه تعريفدن صكره صاحبى ظاهر اولورسه صاحبنه رد والحاق ايدوب ظاهر اولمازسه حكم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرايه تصدق وانفاق ايدر وبنم عندمده احب اولان آنى دارالحربده بولنان فقراء مسلمينه تصدقدر وآنلر بولنمازلرسه فقراء اهل ذمته تصدقدركه لقطهٔ داراسلامى فقراء اهل ذمته صرف ايلمك جائز اولدقده لقطهٔ دارالحربده جواز صرف بالاولويه معلوم التحققدر وآنلر دخى بولنمازلرسه فقراء اهل حربه اعطا ايدركه لقطهٔ مى قومه مال اهل حرب اولمغله فقراء اهل حربه جواز اعطاسى ظاهر وهو يدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه‌دركه آنى فقراء دارالحربه صرف ايلمك ممنوع ومال مسلمى اهل داراسلامك غيرى‌يه اعطا غير مشرو عدر اما مسلم مستأمن فقير اولوب لقطهٔ دارالحربى اكل ايلمك مراد ايلسه اكلى حلال اولوركه مسلم ملتقط اهل احتياج اولدقده لقطهٔ داراسلامى اكل ايلمك حلال ايكن لقطهٔ دارالحربده بالاولويهٔ استحلال اولنور لكن غنى ايسه بزم عندمزده اكل وتناولى اكا حلال اولماز وعند الشافعى غنى حقنده دخى استحلال اولنور واكر اكل ياخود تصدق ايلدكدن صكره صاحبى كلوب ملتقط دخى التقاط واتلافى اعتراف ايدرسه بنم عندمده احب اولان ضماننه دفع اختلاف ايلكدر لكن صاحبى قبول اسلام ايدوب امام المسلمينه اولبابده رفع خصام ايلسه كركدركه امام ضمان اوزره جبره اقدام ايليه زيرا مسلم مستأمن اول مالى ارض حربده استهلاك ايلمشدر حتى دارالحربده ايكن اهل حربه اعطا قيلديغى امانى نقض ايدوب اول مالى غصب واستهلاك ايتمش اولسه ضماننده اكا جبر اولنميوب همان بينه وبين الله ضمانى مستحب اولديغى كبى لقطه‌يى استهلاك‌كنده دخى ضماننه جبر اولنميوب انجق بينه وبين الله ضمانى احب كوريلور واكر برحربى امانله كلوب داراسلامده ركازه ياخود معادنه اصابت وآندن استخراج ذهب وفضه وحديده مباشرت ايلسه كركدركه امام المسلمين اكا هيچ نسنه ويرميوب جمله‌سنى يدندن اخذه مبادرت ايليه زيرا مال مزبور غنيمتدركه مسلمين اعمال خيل وركابله اول ارضى فتحه عزيمت ايتمشلردر كورمزميسنكه اكا اصابت ايلين برمسلم اولسه مصابى تخميس وباقيسى اكا سالم قيلنور پس غنيمت اولميدى تخميسنه جرأت اولنمازايدى حال آنكه حربى ايچون غنائم مسلمينده حق يوقدر كورمزميسنكه حربى مستأمن عسكر مسلمينله بغير اذن الامام خروج وقتال مشركينله اصابت غنائم ايلدكده اكا غنائمدن هيچ نسنه اعطا اولنمامق لازمدر پس بو غنيمتده دخى وجه مذكور اوزره‌در اما حربى مستأمن استخراج ركاز ومعادن ايچون طلب وعملده امام المسلميندن استيذان ايدوب اذن امامله استخراجده دامن درميان اولمش ايسه كركدركه خمس مصابى افراز وباقيسى يدنده ابقا ايله سرافراز قيلنه زيرا حربى مستأمن اذن امامله قتال ايتمش اولسه غنيمتدن حصه‌دار اولوب ذمى كبى اعطاء رضخه سزاوار كوريلور ايدى پس اذن امامله استخراج معادن ايلدكده دخى غنيمتدن حصه‌دار اولوب بعد التخميس باقيسنه سزاوار كوريلور واكر حربى مستأمن بحر مسلميندن لؤلؤ كثير ياخود عنبر وفيره ظفرياب اولوب ياخود داراسلامده معدن جوهر وفيروزجه واصل اولمغله آندن فى چوق شبثه دسترس اكتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخى بلاخمس اختصاص تملكه بكام قيلنور امالؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصى اولدركه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج اولنان غنائمدن عد اولنميوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قيلنمشدر كورمزميسنكه آنلره مسلم دخى ظفرياب اولدقده تخميسى ايجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صيد وسمك منزلنه نازل قيلنور وقول مذكور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله تعالى عليهما نك قول منصورلريدر اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخميس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله يد حربيدن بالتمام اخذينه ابتدار اولنور واما فيروزجده وجه اختصاصى اولدركه فيروزج اجزاء ارضدن جزء خاصدر كورمزميسنكه نار ايله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخميس اولنماز وتخميس اولنمادقده غنيمتده داخل اولماز وغنيمتده داخل اولمدقده حربينك داراسلامده ظفر بولديغى منزلهٔ صيدده اولوب جمله‌سى اكا تخصيص اولنور وذمى دخى دارالحربده مستأمن ياخود اسير ايكن ركاز ومعادنه نائل اولسه احكام مذكوره‌ده منزلهٔ مسلمه نازل قيلنوركه اهل دار بمزده داخل اولمغله حكمى حكم مسلمه مماثلدر كذلك ذمى داراسلامده ركازه ياخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزيبقه ظفر بولسه ينه حكمى حكم مسلمه برابر اولمغله مصابى تخميس اولنوب باقيسى اكا مفرد قيلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غير معتبردركه ذمى اهل دار بمزدن اولوب حكم مسلمين آنك اوزرينه جارى اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزيلى اظهردر ومؤلف الكتاب امام موثوق الخطاب

حکم عنبرده عمرو بن دینار دن اول دخی پدری دیناردن رحمة الله تعالی علیهما اولدیغی ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن بر اثر معتبر روایت ایلدیکه ابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن عنبرده خمس وارمیدر دیو استفسار ایلدکلرنده انما ذلك شیء دسره البحر یعنی عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ایلدیکی نسنه در دیمکله عدم تخمیسنی اخبار ایلدی واکر بر مسلمك عبد قنی داراسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه کرکدر که مصابی تخمیس اولنوب بعد الخمس ما بقی مولا سنه موصول قیلنه زیرا رکاز ومعادن غنائمدن وعبد دخی اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بوغنیمته دخی استحقاقی ثابت اولدیغندن حاصلنی تخمیس وباقیسنی مولا سنه اعطا لازم اولورکه مال عبده تملك مولاسی ایچون مسالمدر کذلك عبد مکاتب دخی رکاز ومعادنه ظفریاب اولدقده آنك دخی تخمیسی تقدیم اولنوب انجق ما بقی مولاسنه تسلیم اولنمایوب کندویه تسلیم اولنورکه عبد مکاتب کسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم کندو کسبی ایدوکی امر محققدر کذلك بر صبی دخی داراسلامده رکاز ومعادنه ظفریاب اولدقده آنك دخی تخمیسنی اتمام وباقیسنی اکا تسلیمده اهتمام اولنورکه صبی حین قتالده رضخ غنیمته مستحق اولمغله استخراج قیلدیغی رکاز ومعادنه دخی استحقاقی متحققدر واکر دیار حربدن بردارك اهلی مسلمینه رجا ایدوب اوزرلرینه احکام مسلمین جاری اولمامق شرطی ایله بهرسنه مسلمینه شیء معلوم ادا ایتمکلری اوزره موادعه یه التجا ومسلمین دخی مساعده مرنجی ایلسه لر بنه دار مزبوره دار اسلامدن عد اولنمایوب علی حالها دار الحرب اولمق اوزره پایرجا قیلنور زیرا داری داراسلام ایلین انجق اجراء احکام مسلمین ایکن دار مزبوره ده عدم جریانی ظاهر ومستبیندر بناء علیه بر مسلم دارمذ کوره یه موادعهٔ مزبوره ایله دخول وآنده رکازه ظفریاب اولسه صحراده ظفریاب اولمش ایسه جمله سنه تملك ایدوب برکسنه نك داری وملکی ایچنده ایسه اکا رد وتسلیمی اوزرینه ایجاب اولنور واکر قوم مرقومین مسلمینه بهرسنه خراج معین ویروب اوزرلرنده احکام مسلمین اجرا اولنمق شرطی ایله ذمت مسلمین اولمق اوزره استسلام ایتمش اولسه لر بوندن اقدم مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایتمش اولماسه لر دخی دارلری داراسلام قیلنورکه آنده طرف اسلامدن اجراء احکام اولنمشدر بوصورتده آنده مسلمین یاخود اهل ذمتدن برکسنه رکازه یاخود معدن ذهب وفضه یه صحراء خالیه ده مصیب اولدقده داراسلامده اصابتی کبی تخمیس اولنوب باقیسی اول مصیبه تخصیص اولنمق ایجاب وتصویب اولنور امابرکسنه نك ملکی ایچنده مصیب اولدقده داراسلامده برمسلمك ملکی ایچنده اصابت اولنان رکاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخی اختلاف اولنوب امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله تعالی علیهما ما بقی بعد الخمس صاحب ملکه تخصیص اولنمغی تصویب وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه دخی اول مصیبه تخصیص اولنمغی تصویب ایلمشدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی توجیه مذهبنده دیرکه مال مذکور برکسنه نك یدنده داخل اولمیان اموال مباحه دن معدود اولمغله آنده هرکیمك یدی سبقت ایدر ایسه اکا موصول ومردود قیلنور وامامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلرکه اول موضعك مالك اولی اکا احراز ایله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطننه متملك اولمشدر وقول امامین اوزره حدیث علی رضی الله تعالی عنه دخی برهان جلیدرکه دیمشدر اذا اصیب فی قریة یؤدی عنها قوم الخراج فهو لهم واذا اصیب فی قریة لایؤدی احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفیه الخمس یعنی رکاز ومعدن برقومك خراجنی ادا قیلدقلری قریه لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصیص اولنور امابرفردك آندن اداء خراج قیلمادقلری قریه ده اصابت اولندقده مصیبه تخصیص اولنور وعلی کلا التقدیرین آنده خمس واردر ومؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب جزیرهٔ قبرس حقنده دیدیکه مسلمیندن برکسنه اول جزیره ده مصیب معدن ورکاز اولسه اکر اهالیسندن برکسنه نك داخل ملکنده ایسه صاحبنه تسلیمه سرآغاز اولنوب صحراء خالیه ده ایسه مصیبی اکا تملك ایله کسب امتیاز ایدر وعلی کل حال اخذ خمسی محالدر زیرا آنده حکم مسلمین ظاهر اولمدیغندن دار الحربدن تعداد اولنور وبز قریبا ذکر ایلدیك که دار الحربده اصابت اولنان رکاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور پس جزیرهٔ مرقومه ده دخی اصل مذکور اوزره اعتماد وتعویل اولنور وجزیرهٔ مزبوره جزائر بحردندرکه بهرسنه مسلمین حربه شیء معلوم وکفار رومه شیء معلوم ادا ایتمکله هم مسلمین وهم کفار روم ایله صلح اوزره لردر انجق اوزرلرینه حکم مسلمین جاری دکلدر واکر مسلمیندن اهل عز ومنعه اولان برعسکر ارض حربه دخول وآنده برمدت اقامت ایلدکلرنده ایچلرندن بعضلری آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرینی داراسلامه اخراجه مبادرت قیلسه لر نظر اولنور اکر زرع ایلدکلری بذر کندوماللری ایسه حاصللری

وقبرس ضم قاف وسکون با وضم را ایله بحر سفیدده بر جزیرهٔ معروفه در قبرس دخی دیرلر وجزیرهٔ مرقومه ده ذکر اولنان حکم وتفصیل زمان بلاغ کتابه نظر ایله در بوقسه طقوز یوز یغرمی سکز تاریخنده ملوك آل عثمان ایدهم الله تعالی بانواع اللطف والاحسان طرفلرندن فتح اولنوب دار اسلامه ادخال اولنمشدرو بحمد الله تعالی الیوم بلاد عثمانیه ده بر بلدهٔ فاخره ودر وفی نفائس نعم وانتعم ایله زاخره وانوار اسلام وآثار امن وسلام ایله ناهره در ✱

جمعا کندولره ایصال اولنورکه حاصللری نماء ملکلری ایدوکی ظاهر ونماء ملکه شخص آخر حق اوزره مستحق اولمدیغه ملك مالك اوله جغی باهر در وآنده خمس دخی یوقدرکه غنیمت دکلدر وعشر وخراج دخی یوقدرکه آنلر انجق اراضی مسلمینده واجب اولور حال آنکه اول اراضی ارض حربدندر واراضی اهل حرب عشریه وخراجیه دکلدر واکر زرع ایلدکلری بذر ارض عدودن اخذ ایلدکلری حنطهٔ غنیمتدن ایسه کرکدرکه مقدار بذری یدلرندن اخذ وغنیمته القا وباقیسی بذر غنیمتدن حاصل ایسه ده غنیمت قیلنمایوب یدلرنده ابقا اولنه زیرا زارع مرقومك حالی حال غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب بذر آخری غصب وارضنه زرع ایدوب آندن محصول کثیر حاصل اولدقده مغصوب منه ایچون انجق مقدار بذری ضامن وباقیسنه مالك اولدقده زارع مرقومك تملکی بطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بذر مرقوم طعام غنیمت اولوب زارع مذکور دخی آنی زرعله استهلاك ایتمشدر وطعام غنیمتی دار الحربده استهلاك ایلین کسنه دن هیچ نسنه اخذ اولنمامق متعین ایکن آندن مقدار بذری اخذ ایلمك نیجه ممکن اولور جوابده دیرزکه زارع مرقوم طالب نما اولمغله زرعنده استهلاك حقیقی صورتا اولمامشدر کورمزمیسنکه اب ووصی صبینك بذر یتی زرع ایتملری مثمر وعدد حال آنکه زرع فی الحقیقه استهلاك اولیدی آندن ممنوع اولورلر ایدی بلکه بذر مزروع انجق شول خشب مجلبع یعنی یونلمش آغاج اوزره قیاسله اظهار اولنورکه غانمیندن برکسنه دار الحربده اکا اصابت وآندن قصعه لر اتخاذ ایدوب دار اسلامه اخرا جله استظهار ایلیه خشب مزبور یوکره معمول ایکن وبرکره غیر معمول ایکن تقویم اولنوب غیر معمولینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور کذلك دار الحربده جلد سموره ظفر بولوب دباغتدن صکره آنی دار اسلامه اخراج ایلدکده اول دخی مدبوغ وغیر مدبوغ ایکن تقویم اولنوب غیر مدبوغینك قیمتی غنیمته القا وباقیسی اکا تسلیم اولنور پس بذر مرقوم دخی بووجه اوزره معلوم اولورینه دیرکه اکر بر ذمی یا عبد قن یا مکاتب یا صبی یا عورت داراسلامده رکاز ومعدنه ظفریاب وصول اولسه کرکدرکه وصوللری اذن امامه مقرون دکل ایسه ده مصابی تخمیس اولنوب باقیسی مصیبنه موصول قیلنه زیرا طوائف مرقومه بغیر اذن الامام عسکر مسلمینله غزا ایدوب واصل غنائم اولدقلرنده ینه غنیمته حقلری ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قیلندقلری کبی داراسلامده واقع اولان مصابلرنده دخی حقلری ثابت اولوب ما بقی بعد الخمس ایله مغتنم قیلنورلر سؤال اولنورسه که مذکورینه غنائمدن سهم مقدر ایفا اولنمایوب انجق رضخ قلیل ایتا اولنور ایکن داراسلامده واصل اولدقلری رکاز ومعادندن نیچون رضخ قلیل اعطا اولنمایوب تمام باقی اعطا اولندی جوابده دیرزکه مذکورین ایچون غنیمتده رضخ قلیل واجب اولمق غنیمتده ثبوت حق ونصیبلرین موجب اولمشدر لکن غنیمتده حقوق غانمین متفاوت اولوب تقدیر امامله اعطا اولنان رضخ دخی تقدیر شرعله ثابت کبیدر اما غنیمتده تفاوت شرعی واقع اولمق رکاز ومعدنده جمیع مصابه استحقاقلرینه مانع اولمازکورمزمیسنکه غنیمتده حقوق راجل وفارس متفارق ایکن رکاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فیه دخی اصابت رکاز ومعدنده حکم احرار وعبید متحد ومتفقدر وهم ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه دن شول قوم ممتنعین منزللرنده نازل قیلنورکه آنلر بانفسهم غزا ایدوب بعض غنائمه واصل وآنی دار اسلامه موصل اوله لر اول غنیمت مقاتله مسلمین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولندیغی کبی طوائف مذکوره بینلرنده دخی تسهیم اولنور پس مذکوریندن ظفریاب رکاز ومعادن اولان کسنه دخی قوم مزبوره مماثلدر ینه دیرکه برحربی مستأمن داراسلامده طلب کنوز ومعادن ایچون امام المسلمیندن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی اخذ ونصف آخرینی یدنده ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایدان ایتمکله عملده دامن درمیان واصابت رکاز ومعدنله کامران اولسه کرکدرکه امام اخذ نصفنی تقدیم ونصف آخری اکا تسلیم ایلیه زیرا حربی مستأمن داراسلامده ظفر بولدیغی رکاز ومعادندن برشیئه مستحق اولمیوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق وامامدن دخی آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقی نصفدن اکثره لاحق اولمامشدر بوندن صکره امام اول حربیدن اخذ ایلدیکی نصفدن ایکی خمسنی که مصاب حربینك خمس واحدیدر اخذ ایدوب اول خمسی فقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایدر زیرا اذن امام مصاب حربیی غنیمت قیلوب آنده وجوب خمسه بادی وبعد الخمس جمیع مصابنده وجوب حق غانمینه مؤدی اولمشدر وامام ایچون هر فریقك حقنی غیره تحویل ایلمك امر مستحب اولمغله کرکدرکه وجه مشروح اوزره ایکی نصفك خمس واحدینی که نصف مأخوذك

مطلب یجوز للاب والوصی زرع بذر الصبی

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز و باقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه یعنی دیرکه اکر بر مسلم یا عبدی یا مکاتبی
یاخود صبی یا ذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی آکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدرکه امام اخذ خمسنه مباشرت و باقیسنی بالتمام تسلیم مصیبه مبادرت ایلیه نکتهسی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولمیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیر اذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بو جهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیر مندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصیبه تملیك اولنمقدرکه مال مباح اولمغله حکمی مصیبه تخصیص اولنوب
آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی
مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلدکده حکمی بشقهدرکه آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیاده یه مستحق اوله مز ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمز میسنکه امام المسلمین مسلمیندن بر عسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دار الحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسهلر
بو نده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس و باقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
اما اهل حربدن بر دارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسهده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده بر کمال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت و برمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسهلر کرکدرکه امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولمغله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیادهیه مستحق اوله مزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بو ایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان بر حربی
مستأمن دار اسلامده بلا امان دخول ایلمش بر حربی زکی یه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن بر حصه ایله
مظفر قیلنمز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم دار یمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی بر مسلم دار اسلامده اخذ ایلسه آکا سالم قیلنمیوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلی در واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
مسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنه برابر اولوب بدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کوریلور اما مسئلهٔ مفروضهده
مستأمن مرقوم بومثللو بلا امان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل داردن
یاغیدن بلا امان داخل اولان نیجه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ینه آکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ و بیت الماله القا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
وما بقی آکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندرکه آکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
ما بقی آکا سالم قیلندیغی کبی ما نحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر بر مسلم حر یا عبد قن یا مکاتب
یا عورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلا خمس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوشش مرهون وظفریاب مال کونا کون اولسه نظر اولنور اکر مصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدرکه امام آندن اخذ خمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کوریلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیه جغی معین اولمغله امام المسلمین خمسی آکا تسلیمی مستحسن کورسه

بو معنی جائز واحسن کوریلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنان اثر جلیلدرکه مصیب
رکاز اولان کمسنهیه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکر صاحبسز
اولان ارض خربهده بولدی ایسك خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتمها لك یعنی
قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایدهرز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور بر حربی مستأمن یا ذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش ایله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدرکه خمسنی اخذ و باقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی
آکا اعطا ایلمیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمسك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یا موادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرینك ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله آکا امر وتقریر ایتمکله دار الحربه داخل ونیجه غنائمه واصل اولسهلر
کرکدرکه تخمیس مصابلرین تقدیم و باقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیر اذن الامام دار الحربه داخل اولسهلر ایچلرنده هیچ مسلم بولنمامه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضهده آنلر ایله برابر مسلمیندن بر جماعت مقاتلین دار الحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایدهرز دیو اظهار نزاع ایلسهلر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولمیوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسهلر ده احواللرنده
آنلردن مستغنین ایسهلر کرکدرکه مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولمرله حقلرنده رضخدن غیری نسنه واسع کوریلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسهلر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اوله جقلری بی ارتیابدر بو جهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولمرله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بو صورتده دخی هنوز دار الحربده بولنوب
اقسام غنائم ایتمشلر ایکن آنلره مسلمیندن بر جیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعهیه ملتحق اولسهلر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دار الحربده لاحق اولان مدد اصلله
معا داخل کبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معا داخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی ما نحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هر طائفه بانفسهم اهل منعه ایسهلر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمیوب بری تابع و بری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بو محلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمقله علی وجه الانتقاد
ترجمهسنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیازعبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمه مزه
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیهلر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتنی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولمرله
بو تقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبیدغن یا مکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسهلر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولمرله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اوله مزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیر اذن الامام دار الحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ایلسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس آنلره موصول قیلنه زیرا قوم مذکورین
متلصصین اولوب علی وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنیمت شرعیه ده ادخال اولنماغله تخمیسنه مجال بولنماز
اما دخوللری اذن امامله حادث اولمش ایسه تخمیس مصابلرینه باعث اولور زیرا بو تقدیرا اوزره امام آنلری انجق
مصلحت اعزازدین ایچون ارسال ایتمکله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سریه ده انزال اولنملریله مصابلری علی وجه
اعزاز الدین اصابت اولنمش اولوب حکم غنیمتده ادخال اولنور وغنیمتده وجوب تخمیس معلوم هر شریف وخسیسدر
واکر قوم مذکورین امامدن استیذان ایلدکلرنده امام آنلره نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری کندولرك اولمق
اوزره اذن ویروب آنلر دخی راضی اولدقلرندن صکره کیدوب نیل غنائمله کامران اولسه لر کرکدر که شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلری تخمیس ومابقی آنلر ایچون ابقا اولنه زیرا اذن امام آنلری من جهة الحکم
اهل منعه قیلوب مصابلرین حکم غنیمتده ادخال ایلمشدر واهل منعه اولان جیش اوزره امامك شرط
مذکوری خلاف مقتضای شرع اولمغله ابطال اولندیغی کبی قوم مرقومین اوزره دخی ابطال اولنور
وشرط مذکور باطل اولدقده مصابلرنده حکم غنائم اجرا و بعد التخمیس مابقی غانمین ایچون ابقا اولنور
واکر امام قوم مرقومینه رخصتله دار الحربه کیدوب اخذ غنیمت ایدیکز جمیع مصابکز بلا تخمیس سزك اولسون
دیمکله تحریك غیرت ایدوب آنلر دخی کیدوب اصابت غنیمت ایتمش اولسه لر کرکدر که مصابلری بلا تخمیس
بینلرنده قسمت اولنه زیرا بغیر اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جمیع مصابلری بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنه جغی
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومی دخی تخصیص مرقومی مقرر اولمغله حکم اذن لغو اولوب دخوللری
بلا اذن صادر کبی اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخمیس مصابلری ممنوع اولدیغی کبی بو بابده دخی نامشروعدر
بنه دیرکه امام المسلمین دار الحربه ارسال ایلدیکی سریه یه خطابله سزدن بریکز دار الحربده رکاز ومعدنه
واصل وآندن نسنه اخذ ینه نائل اولورسه آنك اولسون دیو قطع جواب ایدوب ایچلرندن بریسی رکاز ومعدنه
ظفریاب اولسه بلا خمس اکا تسلیمی ایجاب اولنور اما امام المسلمین هرکیم دار اسلامده واصل رکاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون دیو خطاب ایتمش اولوب برکسنه دخی ظفریاب اولسه اولبابده تخمیس
مصابی ایجاب اولنور فرق مسئلتین اولدرکه رکاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمین آنك اوزرینه فی الاصل
تحریك خیل ورکاب ایتمش اولمدقلرندن هنوز غنیمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ایجاب اولنمامشدر
شمدی سریه کیدوب اول رکاز ومعدنی احراز ایله هنوز حکم غنیمتده داخل قیلمامشلر ایکن امامدن تنفیل
خمسی واقع اولمغله تنفیلی جائز وواسع کوریلور اما رکاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمین حین فتحده آنك
اوزرینه تحریك خیل ورکاب ایتمش اولدقلرندن غنیمت اولوب فقرا ایچون آنده خمس دخی ایجاب اولنمش اولور
وامامك خمسی بعد الوجوب اسقاطی تنفیل اولمیوب انجق حق فقرا اولان خمسی آخره ایصال وتحویل اولمغله
شرط امام تجویز وتکمیل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان یقتل وان یقسم وان یجعل الارض ارض خراج وان یقبل الخراج وفی نسخة
وان یقتل الخوارج بدل قوله وان یقبل الخراج * یعنی امرای مسلمیندن قنقی امیر ایچون قتل اسرا وتقسیم غنائم
واراضی ارض خراج قیلمق ومشرکینك اداء جزیه وخراج اوزره طلب ذمتلرین قبول ومعاهده قیلمق
یاخود وقت ظفرده خوارج مسلمینی قتل ایلمك جائز وقنقی امیر ایچون غیر جائز ایدوکی تفصیلده باب مهم التحصیلدر
مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه خلیفهٔ مسلمین برعسکر اوزره برکسنه یی تأمیر ودار الحربه بعث
وتسییر ایلدکده اول امیر واروب مشرکیندن برقومی اسلامه دعوت ایتمکله اول قوم قبول اسلامله دعوته اجابت
ایلسه لر جمله سی حربیلری اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضی ورقبلرینه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
وارضلری دخی ارض مهاجرین وانصار کبی ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قیلنور زیرا مقتضای تأمیر
البته فعل امیر فعل ناصب الامیر کبی اولمقدر وناصب الامیر اولان خلیفه آنلری اسلامه دعوت وآنلر دخی اجابت قیلمش
اولسه لر اولبابده جمله سی احرار وارضلری ارض عشر قیلنماغه مبادرت اولندیغی کبی بونده دخی مبادرت اولنور
بونده معنای فقهی اولدرکه ارضك خراجیه قیلنمسی انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمین ثابت اولدقدنصکره
بین الغانمین تقسیم اولنمیوب آندن حق مقاتله یی قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ایلدکده ارض البته خراجیه قیلنوب خراجی مقاتله یه ومصالح مسلمینه صرف اولنور اما برارضك اهلی طوعا
قبول اسلام ایدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمدیغندن بدل حقلری اولان خراج دخی ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرط کون الارض خراجیة

مرقوم منعدم اولدقده البته عشریه قیلنور واکر امیر اول قومی اسلامه دعوت ایلدکده اجابت ایتمیوب بعده
امیر آنلره قبول ذمتی عرض ایلدکده اکا اجابت ایلسه لر کرکدر که اول امیر طرف خلیفه دن عقد ذمتله مأمور
دکل ایسه ده ینه عقد ذمته مباشرت قیله زیرا خلیفه اکا امر حربی تفویض ایلدکده حربك اسباب وتوابع
ومتعلقاتی دخی اکا توجیه وتفییض ایتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدر که مشرکینله
قبول اسلاملری ایچون قتال اولندیغی کبی قبول ذمتلری ایچون قتاللری دخی لازم ولازبدر زیرا الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتد ینله تا قبول اسلام ایدنجیه دك قتال ایدرسز قولی شریفنده قبول اسلاملری ایچون
قتال الله امر اکید ایلدیکی کبی قاتلوا الذین لایؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ماحرم الله ورسوله
ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون یعنی مشرکین اهل کتابله
جزیه لرین ید انقیاد ایله ذلیل وحقیر اولدقلری حالده ادا ایدنجیه دك قتال ایدیکز دیو قبول ذمتلری ایچون دخی
قتال الله امر وتأکید ایلمشدر و بز دخی اسناد قوی الاسناد ایله روایت ایدرز که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری برسریه یه بعث ایلدکلرنده اهل سریه یه اولا تقوی ایله وصیت ایدوب بعده مشرکینی
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ایدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ایدرلر ایدی پس اشبو براهین باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ امیره مفوض ایدوکی ظاهر اولمشدر کذلك امیر عسکر وجوه عسکردن
برقائدی بعث ایدوب اول دخی واروب مشرکیندن برقومی قبول ذمته دعوت وآنلر دخی اجابت ایلسه لر
اول قائد حکم مذکورده منزلهٔ امیر کبیرده اولمغله کرکدر که عقد ذمته مباشرت ایلیه زیرا امیر کبیر اول قائدی
اول قومله محاربه ده کندو مقامنه قائم قیلمشدر وعقد ذمت دخی توابع امر حربدندر وامیر کبیر اول قومی ذمته
دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه لر عقد ذمتلری معتبر اولدیغی کبی قائدنده دخی معتبردر واکر امیر عسکر
مشرکینله بهر سنه رقاب واراضیلری ایچون مسلمینه شیء معلوم اعطالری اوزره عقد صلح ایلسه بو صلحی قبول
جزیه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز کوریلور زیرا اعطاء ذمت ایکی نوع اوزره دربری اولدرکه
مشرکیندن غنی وفقیر و متوسط اوزره مقدر اولان جزیهٔ معینه لرین ادالری اوزره مصالحه در و بری اولدرکه
مصالحه مز بهر سنه ادا ایده جکلری مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضیسی نفسلری و بعضیسی
اراضیلری اوزره اعتبار اولنمقدر نته کیم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اهل نجران ایله بهر سنه ایکی
بیك حله ادا ایتملری اوزره مصالحه ایلدیلر کذلك اهل طی واهل شرحله دخی بو مثللو عقد مصالحه ایلدیلر
اما خلیفهٔ مسلمین امیر عسکری عقد صلح وذمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو صورتده امیرك عقدی تجویز وتصحیح
اولنماز بلکه اول بابده بو مثللو صلح واقطاع اراضی خلیفه یه موقوف اولوب خلیفه اکا راضی اولمق لازمدر زیرا امیر
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طریق دلالتله استدلال اولنمغله خلیفه دن نهی صریح وارد اولدقده
حکم استدلال طریق دلالتدن طریق نصره بحه انتقال ایدر مکر که بو صورتده دخی امیر عقد صلح واقطاعه
ایتدابعده کیفیتی جانب خلیفه یه عرض وانها ایلیه بو تقدیر اوزره خلیفه عقد مزبوره اظهار رضا ایدرسه تنفیذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ایتمیوب وجه آخر اوزره عقد ایله حکم وقضا ایدرسه نظر اولنور اکر مشرکین
قضاء خلیفه یی قبول ایدرلرسه فبها ونعمت واکر قبول ایتمزلرسه کرکدر که امیر ابلاغ مأمنلرینه همت ایدوب
بعد الابلاغ اسلامی وقضاء خلیفه اوزره ذمتی قبول ایتمزلرسه قتاللرینه عزیمت ایلیه زیرا امیردن سبقت ایلین
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ایسه ده امان مشرکینی مستلزم اولمشدر بو یله ایکن قضاء خلیفه یه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرینه ابتدار بمنزلهٔ نقض عهد وابطال امان ایدوکی بدیداردر بوندن صکره
مسلمین اول قومله قتال ایدوب نفوس واراضیلرینه ظفریاب اولسه لر کرکدر که اولبابده امر خلیفه وارد اولمدقجه
مسلمیندن فرد واحد اول غنائمدن برشیئه تعرضه شتاب ایلمیه بلکه خلیفه دیلرسه خمسنی مساکین وایتام ایچون
اخذ وباقیسنی بین الغانمین تقسیم ایدوب دیلرسه اهالیسنی رقاب واراضیلرندن اداء جزیه وخراج اوزره
احرار قیلوب اوزرلرینه من ایلمکی تصمیم ایلیه زیرا ولایت امیر البته عسکری اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمین اوزره ولایتدن مهجور در حال آنکه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمین متیقندر که غنائم مزبوره
بین الغانمین تقسیم اولندقده اراضیلری عشریه قیلنور که عشر الی یوم القیام حق فقرا درومن اولندقده
اراضیلری خراجیه قیلنور که خراج الی یوم القیام مقاتله ومصالح مسلمینه صرف اولنه جغی بی مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمین اوزره وقوع تصرف درکاردر وتصرف مذکور امیره مفوض اولمیوب خاصة

خلیفه ایدوکی آشکاردر کذلك خلیفه نك غیرامراء کارندن هرقنغی امیراهل حرب اوزره استیلا برله اخذ اسیر ایلدکده
مقاتلرین قتل ایلمك تجویز وتقریر اولنماز زیرا قتلی ابطال حق غانمینی متضمن اولدیغندن نوع من المن ایدوکی
واضح و بیان مشروح اوزره قبل استطلاع رأی الخلیفة من ایلمك بر کیمسنه ایچون جائز اولدیغندن بونك
دخی عدم جوازی متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمله عدیل اولمغله قسمت غنائم خلیفه نك غیری
بر کیمسنه دن تصحیح وتعدیل اولنمادیغی کبی قتل اسرا دخی تصحیح وتعدیل اولنماز بشرط آنکه امیر اول
اسرادن مسلمین اوزره خوفه ذاهب اولمیه زیرا آنلردن مسلمین اوزره خوفه ذاهب اولوب یاخود مسلمین اوزره
جیش مشرکین کلوب اسرا دخی مشرکینه معین اولملری احتمال غالب اولدقده بغیر اذن الخلیفة رجال
اسرایی قتل ایلمك حق امیرده جائز ومناسب کوریلورکه وقت مرقومده قتللری حکم محاربه ده منطوی اولمغله
حالت مزبوره ده قتللری حالت حربده قتللری ایله مستویدر نظیری حق خوارجده واقع اولان قولیمزدرکه
اخذ واسر یاخود طعن و جرح اولنان خارجی مأمون الغائله اولدقده امیراهل عدل ایچون قتلنه رخصت
اولمیوب مأمون الغائله اولمیوب بنه کندو فئه سنه متحیز یاخود خوارجدن فئهٔ اخرایه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فیه ده دخی آنك کبیدر
واکر خلیفه بر کیمسنه یی امیر ایدوب عسکر ایله دارالحربه تسییر ایلدکده اول امیر واروب دارالحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستیلا یه مظهر اولوب انجق دار اوزره استیلاسی میسر اولمسه بو صورتده اذن
خلیفه یه منتظر اولمیوب همان خمسنی فقرا ایچون اخراج واربعهٔ اخماسنی بین الغانمین تقسیم ایلمك جائز ومتفرد
اولور زیرا دار اوزره استیلاسی واقع اولمدیغندن خلیفه حقنده دخی مالی اصحابنه رد ایله من ایلمك ممتنع وتخمیس
وتقسیمدن غیری احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غیر یلرك حقی اولمیوب حق اصحاب
خمس دخی حق مقاتله یه تابع اولمغله امیرك عسکر اوزره ولایتی اصحاب خمس اوزره دخی ولایتی مستتبع اولور
بو جهتله امیرك تصرف سابقی انجق تحت ولایتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله جواز وصحتی متحقق اولور
اما دار اوزره استیلاسی بشقه درکه آنده خلیفه ایچون حق من اولوب منده دخی حق جماعت مسلمین متیقن اولمغله
امیرك تصرف سابقی کندو عسکرندن جماعت مسلمینه متجاوز اولدیغندن بروجهله جائز کوریلمز واکر خلیفه
اول امیری قسمتدن نهی صریح ایتمش ایسه بو تقدیر اوزره قسمتی قطعا تجویز وتصحیح اولنماز زیرا اذن مرقوم
انجق بطریق الدلالة قائم ایکن نهی منصوصه مقاوم اوله مز واکر خلیفه بر کسنه یی عسکر اوزره امیر
وآخر کسنه یی دخی قسمت غنائم اوزره تأمیر ایلسه امر قسمت امیر قسمت اوزره مقرر اولوب امیر عسکردن
معتبر اولمازکه خلیفه امیر عسکری قسمتدن نهی ایلدکده نهیی مؤثر اولدیغی کبی آخره تفویضی دخی مقبول ومتقرردر
نکته سی اولدرکه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خلیفه بو ایکی امری
تفریق ایدوب امر قسمتی حفظ مغانمه قادر وحساب وکتابده ماهر بر کسنه یه وامر جهادی جرأت وشجاعتده
بهادر ورأی وتدبیرده افرانی نادر بر کسنه یه تفویض قتلی مناسب ایدوکی ظاهر و مکشوفدر مکرکه
خلیفه امیر عسکری قسمتده امیر قسمتده تشریك ایدرسه اولبابده قسمت انجق ایکیسینك
اتفاقلری ایله قائم اولورکه خلیفه بری امر حربه تخصیص وایکیسنی امر قسمتده تعمیم ایتمش اولمغله
هربابده رعایت تفویضی لازم اولور واکر امیر قسمت قبل القسمة بیع غنائمی مناسب کورسه بیعی جائز
وسزاوار اولورکه کاهیجه تعدیل اقسام متعذر وقسمت اعیان غیر متیسر اولوب بعد البیع تقسیم اثمانی متعین
ومتقرر اولمغله بیع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب علی الاطلاق تفویض قسمت اولنان امیره بیع مغانم
دخی تفویض اولنمش اولمق درکار درکه کیم علی الاجمال امر حرب تفویض اولنان امیره حربك اسباب وتوابعی
دخی تفویض اولنمش اوله جغی آشکاردر واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض اولوب امیر دخی مقاتله مشرکینی
بعد الاسر تقسیم ایتمیوب قتللری مسلمینه انفع اولمغله قتللرین استصواب ایلسه بو صورتده قتللری کرك
دارالحربده وکرك دار اسلامه خروجلرندن صکره صواب کوریلورکه بیع وقسمتله تصرفده رخصتیاب
اولدیغی کبی قتللرنده دخی رخصتیابدر اما اسرایی خلیفه یه ایصالدن صکره امیر قتل اسرادن ممنوعدرکه
امارتی خلیفه دن مفارقتله موقت اولمغله خلیفه یه اتصالله نهایت بولدقدن صکره تصرفی مشروع اولماز
نظیری اولدرکه امیر عسکر دارالحربده بر سریه بعث ایلدکده امیر سریه امیر عسکردن مفارق اولدیغجه
سریه سنده تصرفی صحیح ایکن عودتله امیر عسکره متصل اولدقده صکره تصرفی تصحیح اولنماز کذلك

وکیل بالشرا دخی مشتراسی یدنده بولندقجه عیبله رده مالك ایکن موکلنه تسلیمدن صکره وکالتی رسیدهٔ تمام
اولمغله رده متملك اولماز وما نحن فیه دخی بو یله در واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض دکل ایسه امیر قسمت
ایچون قتل مقاتله غیر مشروعدرکه قتل امر قتالدن اولوب امیر قسمته تفویض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واکر امر قسمت امیر عسکره مفوض دکل ایکن مسلمین بعض غنائمه نائل و بعض مقاتلهٔ مشرکینی
اسره دخی واصل اولدقلرنده امیر عسکر اول اسرایی قتله مائل اولسه نظر اولنور اکر مسلمین هنوز قتالله
مشغولین ایسهلر امیر ایچون قتل اسرا سزاواردرکه قتال اعداعهدهٔ امیره مفوض اولوب حالت مزبوره ده
قتل اسرا قتالدن عد اولندیغی بدیداردر واکر اعدا منهزمین اولوب اسرا ایادی مسلمینده سالمین اولشلر
ایسه ینه نظر اولنور اکر مسلمین هجوم اسرادن یاخود اوزرلرینه جیش مشرکین کلوب اسرا دخی آنلره معین
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ینه قتللری جائز ومناسب کوریلورکه محاربهٔ اعدا برقرار اولدقجه حکم قتال
دخی برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولدیغی کبی ما نحن فیهده دخی جوازی آشکاردر واکر مسلمین
اسرادن بر وجهله خوفه ذاهب اولمازلرسه امیر ایچون قتللری قطعا غیر مشروعدرکه اسراء مزبورینه فیٔ
مسلمین اولوب امیر قسمت ایچون حق قسمتلری ثابت اولدقدن صکره امیر عسکر قتللرندن ممنوع اولور
بو یله ایکن قتللرینه اقدام ایتمش اولسه اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنمازکه اسراء مرقومین هنوز حربی امان
اولملریله امیرك غیری بر کیمسنه آنلری قتل ایلدکده قتلی برشیئی موجب دکل ایکن امیر قتل ایلدکده بطریق
الاولی مستوجب دکلدر غایهٔ ما فی الباب قتله کنهکار اوله جغی معلوم اولی الالبابدر اما صورت مفروضه ده
قسمت دخی امیر عسکره تفویض اولنمش اولسه امیر ایچون قتللری جائزدرکه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خلیفه ایچون جائز اولدیغی کبی امیر ایچون دخی جوازی ظاهر ومتمیزدر حتی و یدرکه عمر بن
عبدالعزیز رحمه الله تعالی یه بعض اسراء مشرکین کتوردیلر اول دخی جمله سندن قتلی عفو ایدوب انجق
ایچلرندن بریسی مسلمیندن چوق کیمسنه یی قتل ایلدیکین اخبار ایتملریله آنی قتل ایلدی پس خلیفه ایچون
بو مثللو قتل وابقا صحیح اولدیغی کبی امیر ایچون دخی تصحیح اولنور واکر ثغور اسلامیه دن بر سرحدك والیسی
دارالحربه بر سریه ارسال ایدوب اهل سریه بعض مقاتلهٔ اهل حربی اخذ وغنائم سائره ایله دار اسلامه
ایصال ایلسهلر دار اسلامه وصوللرندن صکره امیر سریه ایچون قسمت غنائمده مجال اولمازکه امارتی مفارقت
امیر سرحد ایله موقت اولمغله بعد المواصلة رسیدهٔ نهایت اولوب غنائمده تصرفی محال اولمشدر نظیری
شول قرباذکر اولنان امیر عسکردرکه آنی خلیفه دارالحربه بعث ایتمش اوله واولبابده امیر سرحد دیلرسه
اسراء مزبورینی قتل وغنائم سائره یی تقسیم ایدوب دیلرسه ترك قتلله تقسیمنی جمله یه تعمیم ایدر لکن صورت
مفروضه ده امیر سرحد امیر سریه یی قسمتدن نهی ایتمش اولوب امیر سریه دخی دارالحربده تقسیم مصابنی
رأی وتصمیم وخمسنی افراز ایله ماعداسنی تقسیم ایلسه بو صنعی تجویز وتسلیم اولنور زیرا دارالحربده بولندقجه
ولایتی برقرار اولوب مصابلرنده سریه سندن غیری بر کیمسنه حصه دار اولمامغله تقسیمی جائز وسزاواردر
بو تقدیر اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسرایی احسن کوریرسه قتللری جائز ومستحسن اولور
زیرا قسمت اکا منوط اولمغله قتل دخی اکا مربوط اولمشدر اما امیر سرحد آنی قسمتدن نهی صریح ایلدکده
تقسیمی صحیح اولمدیغی کبی اسراء مزبورینك برفردی قتلی دخی صحیح اولمازکه امر امیر سرحددن تجاوزی
تصحیح اولنماز مکر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه کبی قتللری جائز ومناسب
کوریلور واکر خلیفه بر کیمسنه یی تأمیر و بر عسکر ایله دارالحربه تسییر ایلدکده امیر من قوم دارالحربده بر سریه
ترتیب وآنلری بلا تنفیل بر جانبه ارسال ایدوب آنلر دخی بعض غنائمه ظفریاب استحصال اولسهلر اول غنائمی
اصل عسکره ایصال ایتمدین امیر سریه ایچون آندن برشیئی تقسیمه مجال شرعی محال اولور زیرا اصل عسکر سریه نك
ملجأ وپناهی اولوب مصابلرنده شرکتلری ظاهر وامیر سریه نك ولایتی سریه اوزره مقصور وعسکر اوزره
ولایتدن قاصر ایکن تقسیم مذکوری ولایتندن خارج اولان حق عسکری ابطاله مؤدی اولمغله بطلانی
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سریه بشقه درکه مصابلرنده سریه دن غیر یلرك شرکتی اولمیوب تصرف
امیرلری ولایتنده داخل اولان سریه سنه مقصور واجانبه غیر ساری اولمغله دارالحربده قسمت مصابلری
نهج شرعی اوزره جاری اولور لکن مسئلهٔ اولاده امیر عسکر امیر سریه یه مصابلرین بیع وسریه سنه تقسیمله
امر ایدوب اول دخی بیع وتقسیم ایتمش اولسه بو صنعی تجویز وتمیم اولنوب اول قسمتله مصابلرنده ابطال

نصب عسکر تصمیم اولنور نکتهسی اولدرکه امیر عسکر اکا بیع وقسمتله امر ایلدکده مصابلرین
سریه یه تخصیص وآندن ابطال حق عسکری تنصیص ایتمش اولور وامیر عسکرک بو فعلی اکرچه
عند نفسندن برامر جعلیدر لکن مسئلهٔ مجتهد فیهاده واقع اولمغله جائز ووسع کوریلورز زیرا حضرت عمر
رضی الله تعالی عنهک الغنیمة لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاهر غنائمی محاربهده حاضر بولنانلره
حاصر اولمغله مصاب سریه یی سریه اوزره منحصر قیلمشدر وامیر عسکرک امیر سریه یه قسمتله امر وتنبیهی
بو اثر معتبر ایله تأویل وتوجیه اولنور وامر امیر بو مثللو فصل مجتهد فیهه مصادف اولدقده نافذ اولوب
اول وجهله تحت ولایتنده بولنان اهل عسکرک حقی مصاب سریه دن منقطع اولمغله امیر سریه نک تقسیمی
جائز ومتسع کوریلور واکر امیر عسکر دارالحربده جوانب مختلفه یه سرایای متعدده بعث وتسبیل واول سرایادن
برینه من اصاب رأسا فهوله دیمکله هرفرده اخذ ایلدیکی اسیری تنفیل وبرینه لکم الربع بعد الخمس مما اصبتم
دیمکله مصابلرندن بعد الخمس باقینک ربعنی تنفیل وبرینه من اصاب منکم رأسا فله نصفه دیمکله هرفرده
اخذ ایلدیکی اسیرک نصفنی تنفیل ایلسه بو صورتده امراء سرایادن هیچ بری اسرادن هیچ برینی قتل
وتنکیل ایلمک تجویز وتکمیل اولنماز زیرا مصابلرنده تنفیل بولنمغین امیر سریه ایچون قتل اسیر صحیح اولمدقده
بو مثللو تنفیل وار ایکن عدم صحتی بطریق الاولی ظاهر وصریحدر کذلک سرایای مزبوره اصل عسکره
داخل اولدقلرندن صکره امیر عسکر دخی اسرادن برفردی قتلله مداخل اوله مزکه اهل سریه نک مصابلرنده
نفللری نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شرکة الغیر حق خاصلری اولمقده غنیمتده بعد القسمة
ثابت اولان حق غانمین ایله همحال اولمغله امیر عسکر ایچون بعد القسمة اسرادن برفردی قتل ایلمک محال اولدیغی کبی
بونده دخی محال اولمشدر مکر اسرادن قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزره خوفه ذاهب اوله اولبابده قتللری
مسلمین ایچون نظر ومصلحتی متضمن اولمغله جائز ومناسب کوریلور واکر خلیفهٔ مسلمیندن برعسکری ترتیب
واوزرلرینه برکمسنه یی تأمیر ایله دارالحربه تسییر وتسریب ایلدکده عسکر مزبور دارالحربده امعان سیر وحرکت برله
مداین مشرکیندن فتی چوق مدینه یی ورلرنده ترک ایدهرك سرعت وبلادلرندن بربلده یه علم افراز وصلت اولوب
اول بلده اهلنی اسلامه دعوت وآنلر دخی قبوله اجابت ایلدیلر کرکدرکه مسلمین آنلرک اسلاملرین قبوله
مبادرت ایدهلر زیرا مشرکینله قتالیمز انجق اسلاملری ایچوندر قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون ومشرکین
قبول اسلام ایتدکلرنده اسلاملرین قبول ایلمک مسلمین اوزره واجبدر بوندن صکره امیر عسکر دیلرسه اول قومی
دارلرنده ترک واهمال ایدوب اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایچون مسلمیندن برکمسنه یی تأمیر واستعمال ایدرکه
بلدهٔ مرقومه دار اسلام اولمغله ایچلرنده اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بولنمق لازمهٔ حالدندر بو صورتده
قوم مرقومین بعد رجوع العسکر ورلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دکللر ایکن دار اسلامه انتقالدن
دخی نکول ایلسهلر کرکدرکه امیر آنلری نقللری حقلرنده اختیار ایلدکلری حالله ترک ایدوب دار اسلامه
نقل اوزره جبر ایله مشغول اولمیه زیرا آنلر نقللری حقلرنده اساءت اختیار ایتملرله کرکدرکه امیر دخی آنلری
سوء اختیارلری اوزره ترک ایتمکی اختیار ایدوب آنلر مثللو مدینهٔ مسلمینده بولنان احرار مسلمینی دارلرندن
تحول اوزره اجبار ایلمیه لکن بو صورتده عسکرده بولنان مسلمیندن برفردی رضاسی یوغیکن ایچلرنده
ترک وابقا ایلمزکه برمسلمی بلارضا معرض تلفده ترک وابقا حرام واجب الانقادر واکر قوم مرقومین دعوت اسلامه
اجابت ایتمیوب انجق اعطاء جزیه یه اطاعت ایتدکلرندن صکره دار اسلامه تحوله رغبت ایتمیوب همان
دارلرندن منفک اولمامق اوزره طلب ذمت ایلسهلر نظر اولنور اکر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده
اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه کرکدرکه امیر آنلری اعطاء ذمتله تبشیر وایچلرنده
اجراء حکم اسلام ایچون برکمسنه یی اوزرلرینه تأمیر واول امیر ایله برابر اول قوتله اجراء حکم مسلمین اوزره
اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقداری عسکر مسلمینی دخی وضع وتقریر ایلیه زیرا ذمت مشرکینی
قبول ایلمک مسلمین اوزره واجبدر قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة وقوم مرقومینک صنع مرقوملری
طلب ذمتدرکه امام اول طلب اوزره ایچلرنده حکم اسلامی اجرا ایده جکدر واجراء حکم اسلامله آنلر اهل ذمت
ومدینهلری مدینهٔ اسلام اوله جقدر پس بو مثللو مطلبلرینه مساعده واجبدر واکر ایچلرنده مسلمین اقامت
ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قوتله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه کرکدرکه
آنلر عیاللریله دار اسلامه انتقال ایتمدکجه امیر قبول ذمتلرنده استعجال ایلمیه زیرا دار شرک دار اسلام اولمق انجق ایچلرنده

اجراء حکم اسلامله ممکن اولور واهل شرک اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرینه اجراء حکم مسلمینله متبین اولور
وفرض مذکور اوزره امیر مدینهٔ مرقومهده قوم مرقومین اوزره اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقده اول قومک
طلب ذمتی طلب موادعه منزلهسنده نازل قیلنور واهل حرب مسلمیندن رجاء موادعه ایتدکلرنده مسلمینه
نفع ظاهری بولنمدقجه مساعدهلری واجب اولمدیغی کبی قوم مرقومینک طلب ذمتلرینه دخی مساعده
واجب اولماز اما قبول اسلاملری ایشته بودرکه اسلاملری عدم قبول امامله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملرنده
مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امیره حرام اولمغله همان ممکن ایسه ایچلرنده اجراء
احکام اسلام ایچون بعض مسلمینی استخلافه اقدام وممکن دکل ایسه حاللری اوزره ترکله اول موضعدن
قیام ایدر زیرا اهل نجران واهل یمامه قبول اسلام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله
بینلرنده مشرکیندن اقوام کثیره وار ایکن آنلری حاللری اوزره برقرار ایلدیلر واکر قوم مرقومین دار اسلامه
انتقاله اجابت ایدرلرسه مسلمین ایچون اول قوم اوزره غلبهلری مجزوم ایسه ده اوزرلرینه استیلاده رخصت
ویرلمز زیرا هنوز ممتنعین اولوب فیء مسلمین اولمامشلر ایکن دار اسلامه انتقالله ذمتلرین قبول واوزرلرندن
کف ید واجب اولور واکر صورت سابقهده قوم مرقومین دارلرندن منفک اولمامق اوزره طلب ذمت ایدوب
ایچلرینه وضع اولنه جق مسلمین دخی بانفسهم ورلرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولمیوب انجق اهل
مدینه برلرسه ذمت اولورز وایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معا اهل حربله قتال ایدرز دیو معاهده ایلسهلر
کرکدرکه امیر آنلرک بو مطلبلرینه دخی مساعده ایلمیه زیرا قوم مرقومین اهل ذمت ایسهلر دخی کفار اولوب
غدر ایله مسلمینی قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمینی مهلکه یه القا واردر وهم
فرض مذکور اوزره مسلمین آنلرده رضالری بولنمدقجه اجراء احکامه قادر اولمیوب اجراء احکام مسلمین
بحسب المعنی انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنکه اجراء احکام مسلمین انجق ایادی مسلمیندن
جاری اولمق مقتضای شرع مبیندر واکر اهل ردتدن برجماعت کندو امورلرنده فکر وتأمل ایچون مسلمینله
موادعه یه طالب اولسهلر مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بعض عامللرینک قتل مرتدده استعجالنی انکار ایدوب هلا حبستموه فی بیت وطینتم علیه بابا واستتبتموه ثلثة ایام
قولی ایله توبیخ بسیار ومرتدی برخانهده حبس وبابی اوزرینه سد ایدوب اوچ کون اکا عرض اسلام وتلقین توبه
ایلمک لازم ایدوکنی اشعار ایلمشدر وحکم مذکور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدینده دخی متثبت
اولور ومسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلین خوارج یاخود عن اصل طاعت امامده داخل اولمیان
طوائف مثللو اهل بغی دخی امورلرنده فکر وتأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه یه طالب اولسهلر بونلر ایله دخی
موادعه جائز ومستحسن بلکه بونلر مسلمین اولملریله موادعهلری موادعهٔ مرتدیندن اولی واحسندر لکن اهل بغیله
موادعهده اخذ خراج ایلمک اهل عدله جائز وسزا دکلدرکه آنلر مسلمین ایکن شبهه جزیه اولان خراجی آنلردن
اخذ ایلمک ناروادر بویله ایکن اخذ ایدرلرسه کرکدرکه مأخوذلرین حفظ ایدوب بعد التوبه آنلره رد وتسلیم
ایدهلرکه مال اهل بغی اصلا غنیمت اولمامغله اصحابنه ردی تصمیم اولنور کورمزمیسنکه حضرت علی بن
ابی طالب رضی الله تعالی عنه اهل بغیک ماللرین کلبلرینک صو ایچوب طعام یه جکی قابلرینه وارنجهیه دك
اوزرلرینه رد وتسلیم ایلدی حتی اهل بغی محاربهده قتل اولنسهلر کرکدرکه ماللری وارثلرینه رد اولنه وصاحبی
یاخود وارثی معلوم اولمازایسه کرکدرکه ماللری ید امامده لقطه منزلهسنده حفظ اولنه وموادعهدن صکره
اهل بغی توبه ورجوع ایتمیوب اهل عدلدن برکمسنه دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استهلاك ایلسه اکا
تضمین اولنور زیرا آنلر موادعین اولملریله ماللری داخل امان مسلمیندر وکفار موادعینک ماللرین برمسلم استهلاك
ایلدکده اکا تضمین اولنور ایکن مسلمین موادعینده تضمین بطریق الاولی ظاهر ومتبیندر اما اهل بغی موادعین
اولمیوب اهل عدلدن برکمسنه ماللرندن اخذ واتهاب ایتمش اولسه اکرچه بونده دخی بعد سکون الحرب اصحابنه
رد وتسلیمه شتاب اولنور اما استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر استهلاکی قبل سکون الحرب ایسه ضامن
اولمازکه اول حینده استهلاك نفسی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی استهلاك مالی دخی متضمن اولماز واکر استهلاکی
سکون حربله تفرق وتوبهلرندن صکره ایسه صاحبنه یاخود وارثنه ضامن اولورکه حین استهلاکده مال مسلم
غیر محارب اولمغله سائر مسلمینک اموالری کبی وجوب ضمانی متعین اولور ولو ان امیر جند من المسلمین افتتحوا
حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل وکان فی ذلك الحصن مطمورة فیها قوم یقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیرکه عبارۀ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره در لکن اصل کتابه
نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلمق فاسد وقید مسلمین
قیلمق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی. یعنی مسلمیندن برعسکر
حصون اهل حربدن برحصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیرزمینده واقع مطموره ده مشرکیندن
برقوم مقاتلین وارایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین
اولمشلر ایسه آنلر دخی فیء اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین
اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق
اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمتده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب
مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه
آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن
اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندر که محصورین وممتنعین ایکن دین
اسلامی قبول ایدەلر آنلر حریتله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلك برمطموره ده
بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله دار اسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر
ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کوریلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده
داخل اولمشلردر وبومثللو دخول ذمتیه نائل اولەمز بلکه مسلمین دیلرلر ایسه آنلری فیئده ادخاله اقسام
ودیلرلر ایسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول
ومنتظر ایسه ده کرکدرکه رجالرینه مساعده بریله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده
خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نور الله تعالی قبره
باهر التنویر دیرکه عسکر مسلمین مداین اهل حربدن برمدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری
قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفك اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر
مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه
کرکدرکه امیر عسکر مساعدۀ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری دار اسلام قیلمق ممکن اولمغله
امیر اول داری دار اسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت بوغیسه کرکدرکه طالب ذمت اولنلر
دار اسلامه انتقال ایتمدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت
اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدۀ مراملری ایجاب والزام اولنمز اما آنلردن
قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن دار اخرایه
تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن برجماعتی ابقا ایدیکن
اهل حرب اوزره برقوت اوله لر دیو استرحام ایدرلر ایسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه
اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کوررسه ابقایه
عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلمیه رك داری دار اسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم
مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلرایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم
بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنور سه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقایه
جواز اولماز که حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر
واکر اول قومك صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن
بر برینه قوت اوله جق مقدارینی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون برکمسنه یی تأمیر
ایلکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلمیه رك برمدینه یی دار اسلام قیلمق ممکن اولدقده
مباشرتی اهم وما نحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفك اولمامق اوزره
ذمته طالب اولنلره مساعدۀ امیر دخی مناسب اولورکه مدینۀ مزبوره جریان حکم اسلامله دار اسلام اولدقدن صکره
طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله دار اسلامه خروجه قائل
واولوجهله دخول ذمته طالب وساءلار ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتمدکجه ظفریاب اولنجیه دك قتاله
مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رك ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموال لرین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کوریلور که قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان
اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله
تارك واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمك
برکمسنه یه حلال اولماز که قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز
بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا بریله کسب
استقلال ایلسه کرکدرکه آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله
تخلیۀ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر
دار اسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بروجهله جائز
وواسع کوریلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذۀ ضمانه مظهر قیلنورلر
لکن صورت مفروضه ده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه
بونده دخی خطا ایتمش اولور که اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان
امر مقرردرکه آنلردن متحقق اولان انجق ارادۀ اسلام اولوب کافر ارادۀ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله
اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموال لری موجب ضمان اولمیه جغی
معتمددر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلر ایسه بقیۀ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سی
احرار قیلنمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادۀ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال
واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملك اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما
طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمك بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه
وضع جزیه بریله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر
دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع
اولدیغندن حکمی نافذ وسبیی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مطلوبلری
اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولوب امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع
اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن
رجوعله حریته نقللری متعین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام
وزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد
اسلامك دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده
مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتك دخی صحیح اولور والله اعلم

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی برمسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب
اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفار رومدن
اخذ اولنان براسیر هالك اولدقدن صکره مسلمیندن حر یاعبد یامحدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود
مسلماندن حره یاامه اولان امرأۀ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد
اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالتله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدرکه مسلمین آنك شهادتنه اعتبار
واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن برامر ایدوکی مقرر وقول
واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبر درنته کیم قول واحد عدل میاهك طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال
رمضانی اثباتده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول
مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینك یعنی ملك
حبشه نك اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب
وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب
ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر بری اولدرکه فقه ومعنای اسلامه عالمدر آنك حق اسیرده
قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمایوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

اشـدار اولنور و یری اولدرکه جاهلدر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتمدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کله جك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین بر حصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل بر اسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله‌یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدیکی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور و بو توجیه اوزره بابینده واقع اولان مسئله‌لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی در ایدیکه مسئلهٔ مزبوره‌ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر و بو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه‌ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنماز نته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه‌ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق تورثیده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه غیر مقبوله‌در کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه‌ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبوله‌در و باب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینیه‌ده شهادت منزله‌سنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دینیه‌دن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقه‌در که آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یا شهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سیمادن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سیمای مسلمین
بولندقده ادخال فیء اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فیء اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بو مثللو امورده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمیوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءكم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینیه‌ده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدرکه رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانه شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دارا اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه
برکمسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن بر مسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزنده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتماب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان بر مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین بر مسلمك یدنده بعض رجال ونساء واصبیان اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله‌سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا اعطاء امان التماسه استیمانله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین بر حصنی محاصره ایدوب ایچندن

بر مشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرکك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله‌سی
حقنده اماننه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولیدر بو بابده معنای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولور که عبد
وامه اوزره ثبوت یدك اکثری همان ذی الیده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتمکلریله
استقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واکر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله‌سی فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهل حرب اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه‌دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیم ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیکه مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کمسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولمازلر مکر لحوقدن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلسه اول بابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البال قیلنور واکر آنی بعضلری تصدیق
وبعضلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله‌سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله‌سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بودیارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه بنه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنور زیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللونسنه‌لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اول بابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسه‌لر دخی کلامنه اصغا اولنمیوب جمله‌سی
فیء غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلادلیل معتبر اولماز بو صورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه‌سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول امواله یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده بنه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنه
اکا تسلیم اولنوب غنیمته ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن بر مشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجزومدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنه
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجزوم اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصل مسئله‌ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتمیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسه‌لر

شهادت مزبوره اكا نافعه اولمیوب جمله سی غنیمت قیلنورلر زیرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت یدینی
اثبات ایلیشدر و بنی آدم اوزره ثبوت یدمملوكیته دلالت ایتمیوب بلكه مملوكیتی ثابت اولدقدن صكره ملك ذی الیده
دلالت ایدر زیرا مؤلف كبیر المقادیر كتاب الجامع الصغیرده ذكر وتقریر ایلدیكه بركیسنه نك یدنده بر رجل بالغ
یاخود نفسندن تعبیره قادر بر صبی بولنوب اول كیسنه بو بنم عبدمدر دیو دعوی ایلدكده اول صبی یاخود رجل
بالغ انكار ایله بن حر الاصلم دیو ادعا ایلسه قول معتبر مدعی حریتك قولی ایدوكی مقرردر اما عبد ایدوكنی اقرار ایدوب
انجق بن بو ذی الیدك عبدی دكلم بلكه فلانك عبدی یم دیو انكار ومقرله اولان فلان دخی عبدمدر دیو دعوایه ابتدار
ایتمش اولسه قول قول ذی الید قیلنمق آشكاردر وقول مذكورك عقبنده بر اصل كلی ترتیب ایلدیكه ید غیرده رؤیت
ایلدیكك هر نسنه ده اول غیر ایچون اول نسنه ده ملكله شهادت سكا جائز و واسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت یدی رؤیتله ملك اوزره شهادت غیر متسعدر پس بو تحقیق مشروحله بنی آدمده ثبوت ید دلیل ملك اولمدیغی
كسب وضوح ایلدكده مانحن فیهده دخی قول معتبر اول رجال ونسانك قول حریتلری قیلنمق ظاهر وفیء مسلمینده
ادخاللری امر باهردر بنه دیركه مسئلهٔ مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمین قبول اولنور كه شهادت مرقومه
مسلمین اوزره حق استغنا ملرین ابطال ایتكله شهادت عدول مسلمیندن غیریسی درجهٔ قبوله موصول قیلنماز
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده دار الحربده بر ذمی مستأمن یاخود ذمی اسیر بولنوب بعض اموالده مسلم مذكورك دعواسی كبی
ادعا ایلسه اول دخی منزلهٔ مسلمه تنزیل اولنوب جمیع تفاصیل محرره آنده دخی اجرا اولنور زیرا مال ذمی مال مسلم كبی
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصدیق اولنان موضعده ذمی دخی تصدیق اولنوب مسلم تصدیق اولنمیان موضعده
ذمی دخی تصدیق اولنمامغله مسلم وذمیده جواب مسئله مساوات اوزره تحقیق اولنور واكر مسلمین دار الحربده بر مسلم
یاخود ذمینك یانندهٔ بر امرأهٔ حربیه بولنوب سؤال ایتدكلرنده اول مسلم وذمی بنم عورتمدر دار الحربده آنی تزوج ایلدم
دیو كشف حال وعورت دخی آنی تصدیقه استعجال ایلسه آنك عورتی قیلنمق لازمهٔ حالدن اولور كه نكاح تصادق
طرفیله ثابت اولوب بونلردن دخی تصادق متحقق ومثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تكذیبنده فیئده ادخال
اولندیغی كبی تصدیقنده دخی ادخال اولنور كه مسلم وذمینك آنی تزوجی ظاهر ونمایان اولدقده عورتك سبیدن
خلاصه مجالی یوغیكن بو مثللو خفی و پنهان اولدقده مجالی بطریق الاولی محالدر بنه دیركه مسلمك اول عورتی
تزوجی امانندن اعتبار اولنماز كه تزوجی دار الحربده واقع اولوب اول حینده تصریح امان ایتمش اولسه مسلمین
اوزره امانی نافذ دكل ایكن مجرد تزوجی امانندن اعتبار اولنمامق بطریق الاولی بدیداردر بو صورتده اول عورتك
یانده اولاد صغاری بولنوب اول مسلم وذمی بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر دیوب عورت دخی آنی تصدیق ایلسه
صغار مزبورین اولاد احراری قیلنوب اسلام وذمتده بابالرینك حالنه تطبیق اولنورلر زیرا صغار مزبورین ید
عورتده ایكن عورت اول مسلم وذمی یی تصدیق ایلدكده ید زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولور و ید
زوج ثابت اولدقده یدنده بولنان صغارده قول آنك قولی قیلنمق مثبت اولور و زوج مزبور حر مسلم یا ذمی
وزوجه دخی حربیه ایسه ده وقت استیلاء مسلمینه دكین حره اولوب ابوین حرینندن متولد اولان ولد البته حریت
اوزره متولد اولوب حریت اوزره متولد اولدقدن صكره البته تبعا للاب حر مسلم یاخود حر ذمی قیلنملری متأكد
اولور پس صغار مرقومین احرار مسلمین یاخود احرار ذمیین اولدقلری متعین اولدقده سبی واسترقاقلری بر وجهله
ممكن اولماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ایسه بو تقدیر اوزره عورت بطننده بولنان ولد ایله فیء
غانمینده داخل قیلنور زیرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن بر جزء متصل اولوب فصل وتفریقلری انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنیمتده داخله اولدقده جزئی اولان ولدی دخی داخل قیلنور لكن بونده دخی اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولور كه ولد من جهة الدین خیر الابوینه متابعدر واسلام وذمتده بو مثللو متابعت مانع سبی واسترقاق
اولمغله فیء غانمینه الحاق اولنور واكر مسلمین دار الحربده بر عورتی اولاد صغاری ایله معا بر مسلم وذمینك یدنده
بولوب یاخود مقدما یدنده ایدوكی معلوملری اولدقدن صكره اول مسلم وذمی اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخی اولادمدرد یو دعوایه دركار اولوب عورت دخی بونلر بنم اولادمدر آنك اولادی دكللردر و بن آنك
عورتی دكلم دیو تكذیب وانكار ایلسه بو مثللو تكاذب ایله ثبوت نكاحلری آشكار اولماز واولبابده موجب قیاس
صغار مرقومین عورتله معا فیئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فیئده ادخال اولنوب اولادی حریت
اوزره مسلم وذمی یه ایصال اولنمقدر وجه قیاس اولدر كه اولاد اول عورتك یدنده وحجرنده ایكن نكاحلری
ثابت اولمغله عورتك یدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت ید مدعی بدیدار اولماز و یدنده بولنمیان اولادده دعوای

ولادت تصدیقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدر كه عورت ید مدعیده بولندیغی معلوم اولمق اولادی
دخی ید مدعیده بولنمغی موجبدر واولاد ید مدعیده بولنمق اولادك نسب وحریتلرنده قول قول مدعی قیلنمغی
مستوجبدر وامر حریت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اولبابده تكذیبنه اعتنا اولنماز كورمزمیسنكه
تجارنده مأذون اولان عبدك یدنده بر صبی صغیر بولنوب عبد دخی بو صبی بنم عبدمدر ووالدم دكلدر بلكه لقیطدر كه
بن آنی اخذ والتقاط ایلدم دیو ادعا قیلسه قولی قبول اولنوب عبد مزبور تحریر واعتاقه مالك دكل ایكن اول
صبی حریت اوزره ابقا اولنور و بو معنی وسعت امر حریته دلیل معتنیدر واكر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخی بنم آندن متولد اولادمدر دیو دعوی عورت دخی انكار ایلسه بنه عورت فیء مسلمین قیلنمق
دركاردر كه بیان مشروح اوزره بنی آدمده ثبوت ید دلیل رق اولمدیغی آشكاردر كورمزمیسنكه بو عورت بنم
امهٔ قنه مدر دیو دعوی ایدوب عورت دخی ادعاء حریتله انكار رق ایلسه قول عورتك قولی قیلنوب فیئده
ادخالی متحقق اولور پس ام ولد اولدیغی انكارده دخی بویله در اما اولادی استحسان مشروح اوزره البته
احرار قیلنوب بابالری یدنده برقرار قیلنورلر زیرا اول امه ده ثبوت یدی معلوم اولمغله ید امه ده بولنان اولادده
دخی ثبوت یدی معلوم واول اولادده قول آنك قولی قیلنمق محرز ومدر لكن اول امه ام ولدی اولمقده آنی تصدیق
ایدرسه اولبابده قول قول مسلم وذمی اولمغله عورت فیء اولمامق اوزره حریت اولادی دخی تحقیق اولنور زیرا
اوزرنده ثبوت یدی ظاهر اولدقدن صكره امهٔ قنه اولدیغی تصدیق ایلدكده قول قول ذی الید اولوب عورت
فیء اولمامق مقرر ایكن ام ولد اولدیغی تصدیق ایلدكده فیء اولمدیغی بطریق الاولی اوضح واظهردر
واكر مسلمین اول امه یی یدنده بولمیوب ومقدما یدنده اولوب اولمدیغی معلوملری دخی دكل ایكن اول مسلم وذمی
اشبو امه بنم زوجهم یاخود ام ولدمدر و یدنده بولنان اولادی بنم اولادمدر دیو دعوی ایلسه نظر اولنور اكر امهٔ
مرقومه آنی اقرار ایدرسه اولادك آندن نسبلری بهر حال ثابت اولمغله احرار قیلنورلر زیرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجین اولملریله نسبلری ذی الید اولان امه نك اقراریله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمین
یا اهل ذمت اولملریله آنلرده سبی واسترقاق مثبت اولماز اما عورت صورت نكاحده فیء مسلمینه الحاق اولنور كه
نكاحی ظاهر ومعاین اولدقده مانع استرقاق دكل ایكن بونده بطریق الاولی مانع استرقاق اولماز وصورت امومت
ولدده بطریق الاستحسان فیئده عدم ادخاله احسان اولنور كه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع امومت ولد دخی
ثابت اولمغله ام ولد سبی واسترقاق اولنمه جغی نمایاندر واكر امهٔ مرقومه آنی انكار ایدرسه جمله اولادیله فیئده ادخال
اولنوب مسلم وذمی دعواسنده تصدیقه سزاوار اولماز كه عورتده واولادنده ید ظاهره سی اولمیوب ذات الید
اولان عورت دخی آنی تكذیب ایدر ایكن دعوای مذكوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دلیل قبولنه اجتسار
اولنمامغله مانحن فیهده دخی اجتسار اولنماز مكر مدعاسی اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلمیه اولبابده ثابت بالبینه
ثابت بالمعاینه كبی اولمغله صورت نكاحده عورت فیء اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولمقده برقرار
واولادی علی كل حال احرار قیلنور لكن بینهٔ مرقومه یی انجق اول امه یوم استیلاء مسلمینده یدنده ومنزلنده
بولندیغی اوزره اقامت ایتمش ایسه اولبابده جواب مسئله امهٔ مرقومه یدنده بولندیغی بلا بینه معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنی تصدیق ایدرسه عورت صورت امومت ولدده ام ولدی اولوب
یدنده ابقا وصورت زوجیتده فیء مسلمینه القا اولنور وتكذیب ایدرسه صورت زوجیت كبی صورت امومت ولدده
دخی فیء مسلمینه القا اولنور كه بنی آدم اوزره ثبوت ید مقرون انكار اولدقده دلیل رق اولمدیغی افاده وایفا اولنمشدر
واولادی علی كل حال احرار قیلنوب اول مسلم وذمی یه تسلیم وایصال اولنور بنه دیركه اكر مسلم مذكورك یدنده
بر رجل كبیر یاخود امرأهٔ كبیره بولنوب بو بنم عبدم یاخود جاریه مدر دار اسلامدن كتوردم دیو دعوی ایتدكده
اول رجل وامرأه دخی تصدیق ایلسه قول مذكوری قبول وتحقیق اولنور زیرا بونلری دار الحربده اشترا قیلدم
دیوب آنلر دخی تصدیق ایلدكلرنده قولی قبول اولنور ایكن بونده بطریق الاولی مقبولدر وذمی دخی حكم
مذكورده مسلم ایله مستویدر كه ذمی عصمت مالنده البته مسلم ایله مساویدر كذلك اول مسلم وذمیدن برینك
یدنده بر امرأهٔ كبیره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر كتوردم دیوب عورت دخی آنی
تصدیق ایلسه بو قولی دخی تصدیقله تحقیق اولنوب مسلمین ایچون اول عورت اوزره استیلا لایق وحقیق اولماز
زیرا اقرار رجل دورت نسنه ده معتبر یعنی شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولای عتاقه مدر دیدكده
قبول اقراری مقرردر پس مانحن فیهده دخی عورتمدر دیو اقراری نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نكاحلری

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده في الحقيقه عورتى ايدوكى معلوم اولدقده تبعا للزوج حربيت اوزره ابقا اولنديغى كبى بو بابده دخى ابقايه سزاوار اولور كذلك مذكورينك برينك يانندهبرامرأه كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر يا عمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب عورت دخى تصديق ايلدكده بنه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده توجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقرارى معروفة النسب قزى اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اكرچه دعواى مذكوره دار اسلامده واقع اولسه آنكله ادعا ايلديكى قرابت اصلا ثابت اولمازايكن دار الحربده واقع اولدقده عدم ثبوتى بطريق الاولى در لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهى اولدركه بر حربى نفس ومالى اوزره استيمانله دار اسلامه كلوب يانندهبعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولى قبول اولنوب اكا تبعيتله امانده ادخال اولنورلر كه نساء مرقومه نك دار اسلامه خروجلرى انجق محرملرى ايله واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلرى دار الحربده دخى قبول اولنوب دار الحربه خروجلرنده اكا تابعه قيلنورلر كه ظاهر حاللرى نساء مرقومه دار الحربه بانفسهن خارجه اولميوب بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكورلردن برينك يانندهبولنان بر رجل كبير ايچون اوغلمدر ديوب ياخود بر شيخ كبير ايچون بابامدر ديدكده اول دخى تصديق ايلسه بنه سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور زيرا وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار بر رجل دار اسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغى كبى دار الحربده دخى معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبى واسترقاقى متصور اولمديغى كبى بونده دخى غير متصوردر لكن قرنداشمدر ياعمه مدر ياخالمدر ياخود مسلميندن بر كيمسه در بنمله معا دار الحربه داخل اولمشدر ياخود يانندهبولنان امرأه كبيره ايچون مسلماندن ياخود ذميا تمدن بر عورتدر بنمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اكر مدعى مسلم ايسه بعد التصادق جملهسنده تصديق اولنوب اول رجل وامرأه حريتله سالم قيلنور واكر مدعى ذمى ايسه تصادق ايتسه لر دخى عدم تصديقى امرجزميدركه ذمى بعض رجالله معا امانله دار الحربه دخولى معروف ايكن مسلمين دار الحربده آنلره واصل اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا تابع قيلنمادقلرى كبى معا دخوللرى معروف اولمدقده دخى حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا متابع قيلنمازلر كذلك حقلرنده معناى مذكور اوزره شهادتى دخى قبول اولنماز كه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله ذميدن غير مقبوله در كورمزميسنكه ذمى نجاست مايه اخبار ايلدكده خبرينه اعتبار اولنماز بس مانحن فيه دخى آنك كبيدر اما مسلمك مثلا بو كيمسه عمه مدر ياخود مسلميندن بر كيمسه دركه بنمله معا داخل اولمشدر قولى امور دينيه دن بر امرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك يانندهبولنان كمسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخى ايدرسه قيده ادخال اولنمايوب تصديق دعواسى التزام اولنور زيرا بومثللو كمسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده دخى صدق مقالى ظاهر اولدقده قول مجردى مقبول ايكن قول ذمى دخى اكا ضم اولندقده بطريق الاولى قبول اولنور بنه ديركه اكر ذمينك يانندهبولنان كمسنه دعواى اسلام ايتميوب انجق دعواى ذمت ايتمكله ذمى آنى تصديق ايلسه اول دعوى وتصديقلرى قبوله لايق وحقيق اولمازكه بيان مشروح اوزره قول ذمى عدل ايسه ده امور دينيه ده تنفيذ وتحقيق اولنمازمكر اول كمسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمديغى واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمتدن ايدوكى قلوب مسلمينده ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده قيده ادخال اولنميوب همان تخليهٔ سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيان ايلديكمز امر مذكور امور دينيه دندر وامور دينيه ده علامت وتحرى برله حكم ايلمك دخى احكام مسلميندندر وبو بابده عبد مسلم عدلك دخى شهادتى قبول اولنور كه عبد مزبورك قولى رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده قبول اولنديغى كبى سائر امور دينيه ده دخى مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايچون في الاصل حربى ايدى عسكره قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايدوب اول حربى اوزره سيماى مسلمين بولنمسه ده دعواى اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتى قبول وتخليهٔ سبيل اولنور اما بعد القسمة والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسى تسجيل اولنور زيرا صورت اولى ده شهادتى امر دينى اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصيل ما يصدق فيه المسلم اوالذمى العدل اوغير العدل

قبوله سزاوار كوريلوب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولى ناروادر واول كمسنه كه دار الحربده بولنوب حقيقت اسلامى غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماى مسلمين اوله البته مسلم معروف وذمى معروف يدنده بولنان اموال ورقيقنده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كمسنه دخى اولوجهله تصديق اولنور كه بسبب السيما اسلامى ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم معروف كبى اول كمسنه اوزره اجراء سبى اولنميوب بعد الموت صلوة جنازه سى دخى ادا اولنور وهر ماده ده كه ذمى معروف عدل تصديق اولنسه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمى عدل ايسه ده مسلم غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مايه ده قول مسلم فاسق قبول اولنماديغى كبى قول ذمى عدل دخى غير مقبولدر بناء عليه ذمى عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولى در وهر ماده ده كه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمى عدل اولسه دخى تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسير حربى قبل الاسر قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنماديغى كبى آنده ذمى عدل دخى تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمى عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومه سى قبول اولنمادقده قول ذمى بطريق الاولى قبول اولنماز واكر مسلمين بعض حصون اهل حربى فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يا مسلم اسيرك ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلمش بر شخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلرى دار الحربده بولدم ديو بسط مقال ايلسه جملهسى قيده ادخال اولنوب اول مسلم آنلرى نفسنه ضم ايلمك آنلرى امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعين واسلامى ايله مسلمين اولميوب همان اهل حرب بى امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلرى نفسنه ضم ايتمكدن غيرى سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره امانى معتبر اولماز ايكن مجرد آنلرى نفسنه ضمى آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغى اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده ولد صغيرى بولندقده آنك اسلامى ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمى دخى ولد صغيرى حقنده حكم مسلمده ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدى اكا تابع اولوب اسلام وذمت ولدده دخى بالتبع واقع اولمغله سبى واسترقاقى راسع كوريلمز واكر مسلم مزبور بن بونلرى اباى اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر ديوب انجق اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنماسه نظر اولنور اكر مسلم مزبور كرك حر وكرك عبد همان عدل ايسه تصديق اولنور واكر غير عدل ايسه ياخود اول مدعى ذمى عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن بونلرى دار اسلامدن كتوردم ديو دعواسى بشقه دركه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمى البته تصديق اولنور فرق مسئلتين اولدركه مسئلهٔ اولاده بن بونلرى اباى مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلرى عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين قرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخى آنلر ايچون اهل دار اسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبو شهادتى بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتى كبى امر دينى اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن قبول اولنماز ومعناى مرقوم مسئلهٔ ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغى اوزره فاسقدن وذميدن قبولى مجوزدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغارى اولوب ياخود اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنان كيمسنه لر اولدقده يدنده بولنان اولاد صغارى اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنانلر دخى حكم سيما اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك قيده عدم ادخاللرى وجه مذكور اوزره مبنيدر بو قسمده فاسق وذمينك قبول قولندن ناشى دكلدر واكر مسلمين بر جماعت اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب لحيه وقرأت قرآن كبى هيچ علامت يوغيكن دعواى اسلام ايتمسلريله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيندن بر طائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسه لر ياخود اهل حرب امام المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسه لر هيچ برى قبول اولنميوب همان قيده ادخاللرينه مسارعت اولنور زيرا مذكورينك امر دينى اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلرى غير مقبوله در لكن اسلاملرى عوام اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللرى مشهود اولورسه جماعت مرقومه احرار قيلنوب تخليهٔ سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوامله شهرت افادهٔ علمده سيما وعلامتدن اظهردركه شهادده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلرى غير متصوردر وسيماى مسلمين اسلاملريله حكمى موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه بر مسلم عربى مسلميندن

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

برقومك مبانلرينه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانی یم دیو اخبار ایلدکده اول قومدن برفرد ایچون آنك قول
مجردیله نسبی اوزره شهادت ایلمك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمی بیلوب اهل محله سنه
اخبار ایتملریله میان اهل محله ده معروف ومشهور و درونلرنده صدق خبرلری واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ایله اهل محله ایچون اول نسب اوزره شهادت ایلمك جائز و واسع کوریلور
پس اسلاملری دخی قول مشرکینله مشتهر اولدقده اسلاملریله حکم اولنمق متقرردر واکر مسلمین
اهل حربدن برقومی اسیر ایدوب هیچ دعوای اسلام ایتمشلر ایکن یاخود دعوی ایدوب اوزرلرنده سیمای اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالری تصدیق اولنمامشیکن دار اسلامه خروجلرندن صکره قبل القسمة والبیع برمسلم عدل
آنلردن بعضیلری حقنده بو مسلمدر یاذمیدر دیو شهادت ایلسه قبول اولنوب تخلیهٔ سبیللرینه مبادرت
اولنور زیرا دار اسلامه اخراجلری آنلرده شخص معینك تملکنه بادی اولمیوب ومقدما جماعت مسلمین ایچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأکدینه دخی مؤدی اولمامغله اسلاملری اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعی دار الحربده وقوعنه مساوی اولدیغندن قبولده دخی متساوی اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبیع واقع اولدقده قبولی جائز وواسع کوریلمز زیرا قسمت وبیعله شخص معینك ملك مخصوصی اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذکوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بوموضعه مخالفت اوزره تقریر اولنوب بزدخی اولبابده بعض فقهانك اجمال وتفسیره جمله توفیقن
وامام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دن حکم مرقومده اختلاف روایتین متحقق ایدوکنی نقلله تحقیقن
ذکروتحریر ایلمشیدك بوندن صکره بیلمك کرکدر که بعد القسمة والبیع اسیر مرقومك قبل الاسر اسلامی اوزره
شهادت شهودده نصاب شرعی موجود ومشهود اولدقده البته بیع وقسمت باطل ومردود قیلنور زیرا تقدیر
مذکور اوزره بیع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانی ظاهر وساطعدر بوصورتده غانمین بالجمله متفرقین اولملریله
استیناف قسمت متعذر اولسه بیت المالدن صاحب سهمه اول اسیرك قیمتی یاخود مشتری یه ثمنی اعطا اولنمق
متقرردرکه صاحب سهمك سهمی ومشترینك مشترا سنده استحقاق شرعی ظاهر اولمشدر و بیلمك کرکدرکه
شهادت مرقومه معتاده مسلمین اوزره قائمه اولمغله مشتری ذمی دخی اولسه اسلام اسیر اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز کورمزمیسنکه قبول اولندقده مشتری ثمنله بیت مال المسلمینه رجوع ایده جکدر واکر مسلمین اهل حربدن
برکسنه یی اخذ ایلدکلرنده اول کسنه بن قبل الاسر هنوز حصنمده ایکن فلان مسلم بکا اعطاء امان ایتمشیدی
دیو دعوایه ابتدار ایدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخی اعطاء امانی اقرار ایلسه هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
مکرکه بشقه ایکی مسلم شهادت ایدوب صدقنی اظهار ایده لر زیرا اعطاء امان ایلین مسلمك شهادتی فعل نفسی اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردی ظاهر و بعده حربینك دعوای مجرده سی تصدیق اولنمامق امر باهردر
وبوبابده اعطاء امان ایلین مسلمدن غیرمسلم واحد امان اوزره شهادت ایلسه قبول اولنمایوب انجق قبل الاسر
اسلامی اوزره مسلم واحد شهادت ایلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قیلنور فرق مسئلتین اولدرکه
اعطاء امانله حربی حربیدن خارج اولمیوب ینه حربی واهل دارندن ایدوکی معلوم وحقنده مانع سبی اولان
امان عارض دخی مشرف زوال اولمغله فی حکم المعدومدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ایکن دعوای
امانی حکم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالی ممتنع اولور اما اسلامله حربی
حربیدن خارج اولمغله حربی دعوای اسلام ایلدکده سبب رق اولان حربیتی انکار ایتمش اولوب مسلمك
دخی اکا شهادتی امور دینیدن برامر اوزره شهادت ایدوکی آشکار اولور وامر دینده قبول قول واحد دخی درکاردر
لکن مسئلهٔ مزبوره ده امان حربی اوزره عبیددن یاخود قذفده محدود بندن اولوب انجق عدول غیر فساقدن
اولان جماعت کثیره شهادت ایدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زیرا جماعت کثیره نك کذب اوزره تواطؤ وتوافقلری
غیرمتصوردرکه بومثللو جماعت برموضعده اجتماع ایدوب اخبار کذب اوزره مشاوره برله اجماع ایلسه لر
اول سرنهانلری عیان اولمق امر مقرردر بناء علیه بومثللو جماعتك اخبارلری قلوب ناسده صدق مضموننه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبیله حکم اولنور نته کیم دلیل اسلام اولان سیما ایله قبل القسمة والبیع
حکم اولنور ایدی اما بعد القسمة والبیع اسلامی اوزره شهادتده نصاب شرعی لازم ایدوکی بیان اولندی
ینه دیرکه مسلمین دار الحربده اهل حربدن برینی اسیر ایدوب اوزرنده نه سیمای مسلمین ونه سیمای اهل ذمت یوغیکن
بن ذمی یم دیو دعوی ایلدکده برمسلم عدل بودخی مسلمدر دیو شهادت ایلسه اسیر مرقوم نه مسلم ونه ذمی قیلنمایوب

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى بمقدارها

همان داخل غنیمت قیلنور زیرا شاهد آنك مدعاسی اولان ذمته شهادت ایتمیوب کندو دخی شاهدك اسلامله
شهادتنی تکذیب ایتدکله آنده اسلام وذمت ثابت اولمیوب حربیت ورقه محلیت اوزره قالمغله غنیمته ترتیب اولنور
اما مسئلهٔ مزبوره ده مسلم عدل بوذمیدر دیو شهادت ایدوب اسیر دخی بن شاهدك دیدیکی کبی ذمی دکلم بلکه
مسلم دیو ادعا قیلسه اکرچه بونده دخی حکم قیاس آنك غنیمته دخولنی استدعا ایدر لکن بن حکم استحسانله
آنی مسلم وسبی واسترقاقدن سالم قیلرم وجه قیاس اولدرکه مدعی وشاهد سبب سلامده مختلف وفصل سابق کبی
دعوی وشهادت بربرینه مخالف اولمغله هیچ بری ثابت اولمیوب اسیرك فیئده دخولی متحقق وغیر متخلفدر
و وجه استحسان اولدرکه بوصورتده دعوی وشهادت ممکن التوفیقدرکه حربی دخول ذمتدن صکره
قبول اسلام ایلمك محتملدر پس اسیر مرقوم دخی قول شاهد اوزره فی الاصل ذمی ایکن شمدی مسلم بولنمق
ممکن اولوب اولوجهله دعوی وشهادت ممکن التوفیق اولمغله وجوب توفیق امر معیندر اما فصل سابقده
ممکن التوفیق دکلدرکه بعد الاسلام دخول ذمت غیر محتملدر پس سبب سلامنده بربرینی تکذیب ایتملریله
هیچ بری ثابت اولمامق امر متبیندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردرکه ذمت یعنی العهد در
حتی من اخفر ذمة مسلم کان علیه کذا وکذا حدیث شریفنده ذمتدن مراد البته عهد در انجق اسلام
ایکی ذمتك اعلاسی اولمغله مدعی اسلام ایچون شاهدك ذمتله شهادتی بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعایه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخی شهادت مزبوره ذمتنی اثبات ایدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ایتکله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلامیله دخی حکم اولنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده بن ذمی یم
مسلم دکلم دیوب ایکی مسلم عدل دخی بومسلمدر دیو شهادت ایلسه لر بن آنی مسلم قیلرمکه اسلامی شهادت
شهود ایله ثابت اولمشدر بوندن صکره انکاری رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتدادینه صرف اولنمغله مرتدین
سائرین کبی قبول اسلام ایدرسه احرار دن قیلنوب ایتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ینه دیرکه واکر مسلمین دار الحربده بولدقلری
برمسلمك یانده بقر وغنم ورمك وآنلری سوق ایدر برجماعت کوردکلرنده اول مسلم اشبو حیوانات بالجمله بنمدر واشبو جماعت
دخی اهل ذمتدن بنم اجیرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا کلمشلردر دیوب آنلر دخی اقرار ایلسه لر قول آنلرك قوللری اولمغله
برنسنه و برکسنه لر ینه تعرضه اجتسار اولنماز زیرا حیوانات مزبوره اول جماعتك یدنده ایکن جماعت هم کندو نفسلری
وهم یدلرنده بولنان حیواناتلری اوزره اول مسلمك ثبوت یدینی اقرار ایتمش اولورلر وبز قریبا بیان ایلدیك که
مسلم کندو یدنده بولنان نسنه ده دعوای ملك ایلسه تصدیق ویدنده برقرار قیلنور لکن اول جماعت بزلر
اکرچه آنك دیدیکی کبی ذمیلرز لکن یدیمزده بولنان حیوانات انجق بزمدر دیو انکار ایدرلرسه قول آنلرك قوللری
قیلنمق آشکاردر پس آنلر اهل ذمت قیلنورلر که مسلم آنلرك ذمتلرینه شهادت ایتمکله ذمتلری ثابته اولمشدر
وحیوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور که بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمی منکرین اولملریله یدلرنده بولنان حیواناتده
ید مسلم ثابته اولمامشدر واکر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حیوانات بالجمله بنمدر وآنلری سوق ایلین
جماعت دخی اهل حربدن بنم اجیرلرمدر دیمکله جماعت دخی تصدیق ایدوب صدق مقاللری قوللرندن
غیری وجهله پدیدار اولمسه حیوانات مرقومه فیئده ادخال اولنوب هیچ بری تصدیقه سزاوار اولماز
زیرا اهل حرب اولان اجیرلر عقد اجاره ایله نائل امان اوله مزلر که دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصریح امان ایلسه موجب امان اولماز ایکن عقد اجاره سی موجب امان اولمیه جغی بطریق الاولی نمایاندر
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فیء مسلمین قیلنملریله یدلرنده بولنان حیوانات دخی غنیمت غانمین قیلنور لکن مسلم مرقوم
مدعاسنی ایکی شاهد ایله اثبات ایدرسه اخذ حیواناته قادر اولورکه بو اثباتله آنلرك یدلری کندو یدی کبی اولوب
یدلرنده بولنان کندو یدنده بولنمش کبی اولدیغی ظاهر اولور ونفس مسلم غنیمت قیلنمادیغی کبی یدنده بولنان دخی
قیلنمامق امر باهردر لکن جماعت مرقومه ینه فیء مسلمینده واقع اولوب اول مسلمك اجیرلری اولدقلری ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اکرچه مسلمك استیجاری آنلره امان ضمنیدر لکن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صریحی غیر صحیح ایکن امان ضمنیسی بروجهله تصحیح اولنماز اما آنلری دار اسلامه اخراج ایتمش اولسه
نائل امان قیلنورلرکه مسلمك دار اسلامده امان صریحی نافذ اولمغله عقد اجاره ایله امان ضمنیسی دخی تنفیذه
شایان کوریلور والله اعلم

باب الدعاء الی الاسلام * یعنی اهل حربی اسلامه دعوت احکامنده باب بدیع الاستحکامدر وباب مزبور
اکثر نسخده غیر مذکوردر مؤلف الکتاب امام کرامت نصاب دیرکه اهل حربدن برطائفه یه صبت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب
اولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه
كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلامله ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى
واراضيلرين بدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى
بى جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال
وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بويله ايكن
وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدركه خطاسندن رجوعله
عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره
كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى
امير اوزره حرام اولمغله ايادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئده ادخال اولنميوب عقد ذمته
ايصال اولنورلر بويله ايكن امير بنه خطا برله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتسه ياخود ايتمسه بنه
لازمدركه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر
واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام
ايدرلرسه بنه اشيالرين اوزرلرينه ردّ وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب حريتله تخليهٔ سبيللرينه اهتمام ايدر
لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايده مز زيرا حقلرنده
مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتملريله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى
اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولدیغى ظاهر اولمغله
شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردركه صيت اسلام آنلره بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام
اولميدلر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليه لرى اوزره احراردن
قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر
آنلر ايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولندیغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا
بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم
اجتهادى آنلرده جارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئله ده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب
همان قتل مقاتله لرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنماز كه آنلر كبى اهل حرب بى امانى
قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده
بز مسلمين اولورز ديسه لر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بويله ايكن قبل العرض
قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس ما نحن فيه دخى آنك كبيدر
واكر اول طائفه بى اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن
صكره ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولوب اول قيمت فیء غانمينه ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال
مقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهاده مبنى اولملق ايراث شبهه ايدوب
قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولماز
زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنمامشلردر واكر مسلمين بر قوم مشركينى محاصره
ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزه بر يا ايكى
يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسه لر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم
امهاللرينه جواز وير بلور زيرا امامدن بر مرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله ما نحن فيهده بطريق
الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتالله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس
وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبهٔ ذمتنى ادا ايتمش اولوب
بوندن صكره آنلردن استمهالله واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتله لرينه مانع اولمامغله امام ايچون جواز
قتاللرى هويدادر وقتالله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدركه آنلر ايچون
حكم امان ثابت اولميوب ايادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جواز سبى وقسمتلرى ظاهر وصريحدر
اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده سلامت نفوس واموالرين موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى
قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احرار قيلوب ايتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور
واكر مسلمين مشركيندن بر قومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن
مسلمينه رجا ايله بز قبول اسلام ايده رز بزه وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بز سزه اجابت ايده
رز ديو تكاليف نابجا ايلسه لر كركدركه امام مساعدهٔ مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر
مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اوله لر بويله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدهٔ مراملرندن امتناع ايله آنلر هنوز
قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسه لر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه
عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط
وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فى الاصل وصف اسلامه
واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلده لرى بلاد مسلمينه
غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صيت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش برطائفه
اوزره غزا ايلسه لر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه قتاللرى جائز وسزا كورلمز زيرا بر حديث طويلده روايت
ايدرز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا
اومدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه
عالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت
قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بويله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه لر واجب اولان
دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدركه آنلره عرض اسلام ايدوب
قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلرى ظاهر اولمغله ايادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار
اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين بدلرينه تسليمله تخليهٔ سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه
ايادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولملق اوزره تركلرينه اقدام اولنميوب همان وضع خراجله اهل ذمت
قيلنملرى الزام اولنور زيرا حالت مفروضه ده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهر احترام
بولنملريله نفوس واموالرى بروجهله استغنام اولنماز بويله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين
ياخود قتل مقاتله لرين رأى ايتمكله موجب رأيى اجرا ايدوب بعده بو صنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع
وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب
اولملرى استحلال سبى وقتاللرينه سببدر ومانع سبى وقتاللرى اولان عرض اسلام وقبول اسلاملرندن استخبار
واستفهام دخى هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه
نظر برله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب
نقض وابطالى جائز وواسع كورلمز وبو تحقيقله نمايان اولمشدركه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عندمزده
ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى
ديتلرين ضامن اولورلر زيرا آنلر البته انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبينك دينى ايله متدين
اولملريله مسلميندن عد اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى متبين اولمغله قتللرى لامحالة ضمان ديتى
متضمندر لكن بز جوابنده ديرز كه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخله باطل اولان دينه معتقدلردر
واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى برشيئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلمك كركدركه
عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديتده علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ
فريق اولوب بعضيلرى ديت مسلم وبعضيلرى ديت اهل كتاب وبعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس
واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقير ديركه بزم عندمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقتوليله تفاوت
يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود
ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر
وقول مذكور منظومهٔ نسفيه ده ودية الحر الحنيف المسلم هي اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها
وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده
كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده به طالب اولانلر كتب فقهيه دن استيفا ايده لر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

ثلث خمسى نسخه

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولمیوب قبول اسلام
ایتمشلردر یعنی نه اسلامی بیلمشلر ونه اسلام ایتمشلردر و بونلر ایچون امام اوزره واجبدر که قبل القتال
دعوت اسلامله ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوة قتل وسبیلرین استصواب ایدوب قتل وسبیلرینه استعجال ایدرسه
صکره دن قبول اسلام ایتسه لر دخی صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانی اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولوب
انجق وصف اسلامی فهم ایتمشلر ایکن یاخود صنف اول کبی هیچ بالغه اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده
بزه دینکزی وصف واخبار ایدیکز که متابعت ایده لیم دیو اظهار رغبت ایتمشلردر بونلر ایچون دخی امام اوزره
واجبدر که قبل القتال آنلره اسلامی وصف وتفهیم ایلیه لکن قبل الوصف والتفهیم قتاله اوزرلرینه
استیلا ایدوب صکره عرض اسلام ایلدکده قبول ایدرلرسه کرکدر که اسر وتقسیملرین ابطال له ماللرین
اوزرلرینه رد وحریت اصلیه لرینه موصول قیله وصنف ثالث اولدر که نیجه کره اسلامه دعوت اولنوب
وصف اسلامه دخی عالم اولمشلر ایکن مسلمیندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ایچون حق امامده
افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتاله اسر وتقسیم ایدرسه بوصنعی تجویز واتمام
اولنوب صکره دن قبول اسلام ایتسه لر دخی ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه دیرکه اهل حربدن هیچ اسلامی
بیلیوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغه اولمیان برطائفه دار اسلامه کلوب مسلمینله قتال ایتملریله مسلمین دخی
نفسلرندن دفعیچون قبل الدعوة آنلر ایله اقتتال وقتل وسبیلرینه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ایلسه لر
بوصنعلری استحلال اولنوب همان غنائملرین تخمیس وباقیسین غانمینه تقسیم وایصال ایدرلر زیرا برمسلم
مسلم آخر اوزره سل سیف ایلدکده اوزرینه سل سیف اولنان دفع صائل ایچون آنی قتلی ایلمك حلال ایکن
قتال مزبور بطریق الاولی استحلال اولنور بونده معنای فقهی اولدرکه وقت مرقومده دعوت اسلامله
اشتغال کاهیجه مسلمینك قتل نفوس وسبی حریم ونهب اموالرین موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما
مسلمین بلاد مشرکینه غزا قیلمق بشقه درکه آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوه قتاللری ناروادر که آنده
قتاللری دفع صائل ایچون اولمیوب انجق لاجل الاسلام ایدوکی هویدادر واکر عبدهٔ اصنامدن اولان
مشرکین عربدن برطائفه هیچ اسلامه دعوت اولنمایوب همان بعض افواهدن اسلامی استماع ایدوب حقیقت
اسلامی قطعا ادراك ایتمشلر ایکن اوزرلرینه مسلمین هجوم واستیلا ایلسه لر کرکدر که امام آنلره عرض اسلامله
ابتدا ایلیوب قبول اسلام ایدرلرسه تخلیهٔ سبیل ایلیه زیرا مسلمینله قتال ومحاربه ایتدکلری ایادی مسلمینه واقعین
اولوب اسلامدن دخی نکول ایتدکلرندن اسیرلری تحلیل اولنماز وقبول اسلام ایتمزلرسه تا قبول ایدنجه دك
زندانده حبسلرینه اهتمام ایدوب بنه قتللرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرارلری ظاهر اولمش ایکن لایجتمع
فی جزیرة العرب دینان حدیث شریفی عقد ذمتلرینه مانع وایادی مسلمینه بلااختیار دخوللری منزلهٔ مستأمنینه
نزوللری دخی قتللرینه مانع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر متعذر بوصورتده کفر اوزره هالکین
اولورلرسه ذراریلری اوزره حکم سبی قطعا اجرا اولنمیوب ماللری دخی میراث اولمق اوزره وارثلرینه اعطا
قیلنور که حکم مستأمنینده اولملریله استغنام اموال وذراریلری روا کورلمز بویله ایکن اسلامدن امتناعلرنده
امام المسلمین مقاتله لرین قتل وذراریلرین سبی واراضیلرین تقسیم ایتمکی رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه
بوصنعی دخی مشروع کورلور که اهل حرب بی امان ایکن ایادی مسلمینده واقعین اولملریله موضع اجتهادده
واقع اولدیغندن صنع مرقوم رأی واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع کورلور کذلك مرتدیندن برطائفه
نساء مرتدلریله معا دارالحربه لاحقین اولوب آنده اولادلری ظهورندن صکره مرتدین هالکین اولوب اولادلری
وصف اسلامه جاهلین ودین آبالری اوزره سالکین اولسه لر کرکدر که مسلمین دعوت اسلام ایتدکجه آنلر ایله
قتاله اقدام ایتمیه لر که هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بویله ایکن قبل الدعوة قتال واستیلا
ایدرلرسه کرکدر که عرض اسلامله ابتدا ایدوب قبول ایدرلرسه اموال وذراریلری یدلرنده ابقا اولنه که
اسلامدن نکول ایتدکلرندن قبل السبی والاخذ قبول اسلام ایتمك درجه سنه ارتقا ایتمشلردر وقبول ایتمزلرسه
تاقبول ایدنجه دك حبس ایلیه که ردتلری عقد ذمتلرینه مانع ووصف اسلامه جهللری ردت اوزره قتللرینه
ممانعدر بویله ایکن امام قتل مقاتله وسبی ذراری وقسمت اموالرین رأی ایدوب اکا شروع ایلسه بوصنعی دخی
مشروع کورلور که وجه مشروح اوزره اهل حرب بی امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر
کذلك عبدهٔ اوثاندن اولان مشرکین عربدن برقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلر دخی مخالفت ایتمکله مسلمین

قتال ومحاصره لرینه مباشرت ایتدکلرنده حکم الله اوزره نزول ایده لیم دیو مسلمینه افادهٔ حال ومسلمین دخی
آنلری حکم الله اوزره انزال ایلسه لر کرکدر که ینه عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه فبها ونکول ایدرلرسه
تاقبول ایدنجه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ایده لر زیرا علی تقدیر النکول امان اوزره نزوللری
قتللرینه مانع ومشرکین عربدن بولنملری عقد ذمتلرینه ممانع وحصنلرینه اعاده برله مجددا حرب مسلمین قیلنملری
حکم اللهدن اولمدیغندن اعادهٔ حصنلری ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر مسدود ومنقطع
اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالك اولنلرك اموالری حکم مستأمنینده اولملریله وارثلرینه ایصال اولنور
واکر ائمهٔ مسلمیندن برامام مشرکین عرب اوزره وضع جزیه یی رأی وتقریب ایدرسه بورأیی خطا ایسه ده
تجویز وتصویب اولنور زیرا قاتلوا الذین لایؤمنون بالله الایة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة بحسب الظاهر
عموم اوزره بنا قیلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص واستثنا اولنمادیغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده
واقع ایدوکی هویدادر وهم مشرکین عرب اوثانه ومشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه لر دخی عبادت
لغیرالله تعالی ده متفق اولملریله عجمده جائز اولان وضع جزیه یی عربده دخی تجویز ایلمك حکم اجتهادده
موافقدر کذلك ذکر اولنان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه یی رأی وتقریب ایلسه اول دخی موضع
اجتهادده بولنمغله تجویز وتصویب اولنور کذلك ولاة اسلامیه دن بروالی مشرکین عربده سبی
وتخمیس وتقسیمی رأی وتدبیر ایلسه اول دخی تجویز وتقریر اولنوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتپذیر
اولماز که آنلر دخی اهل حرب اولملریله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلی الخصوص مذهب شافعیده
استرقاق مشرکین عرب جائز وواسعدر کذلك مشرکیندن برطائفه حصنلرندن حکم الله اوزره نزول ایتدکلرنده
امام المسلمین سبی وتخمیس وتقسیملرین رأی وتقریب ایلسه بوصنعی دخی تجویز اولنوب والی آخر ایچون
ابطالی ترخیص وتصویب اولنماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی وتقسیم اولمق تأویلی اوزره اجتهاد مذکوره
اعتماد وتعویل اولنور والله اعلم

باب ماینبغی للمسلمین نصرته وبمن یبدؤن * یعنی مسلمین اوزره امداد ونصرتی لازم وامداد ونصرتده تقدیم
وترجیحی الزم اولان موادی تعداده باب واجب الاعداد در مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه مسلمیندن
برعسکر ارض حربه داخل اولدقلرنده جیش مشرکین دخی بعض اراضی مسلمینه یا بعض ثغور موحدین اوزره
هجوم ایلدکلری خبری آنلره واصل اولسه نظر اولنور اکر اهل عسکر اول اهل ثغر واراضی اوزره عدم
مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرینه واجبدرکه همان غزالرین ترك واوجانبه عود ونفیر اوزره
منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومده نصرت مسلمین هرمسلم اوزره فرض عین وغزا ایچون دارالحربه دخول
نوافلدن یافروض کفایه دن ایدوکی بی ریب ودین ایکن نافله وفرض کفایه ایچون ترك فرض عین عین خطا ایدوکی
اظهر من القمرین در وهم عود ونفیرلرنده هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل ودارالحربده غزالرنده
انجق قتال مشرکین حاصل اولمغله فضیلتینی جامع اولان شیئله اشتغاللری افضل الفضائلدر واکر عدم
مقاومتلریندن خائف اولمازلرسه آنلری ترك ایدوب دارالحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر زیرا مسلمیندن
هرعسکر که دارالحربه تهاجم ایده البته اول حینده اهل حربك دخی بعض ثغور مسلمینه هجوملری توهم
اولنور ومعنای مذکور دارالحربه دخوللرینه مانع اولمادیغی کبی بعد الدخول دارالحربده سیر وسفرلرینه دخی
مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دارالحربده سیر وسفرلری
اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولمق مأمولدرکه اهل ثغر اوزرلرینه کلن اعدایه واهل عسکر اهل دارالحربه
ایراث خسارت ایلمك حد سهولته موصولدر وهرنسنه که آنده نکایت اعدا اکمل اوله البته احسن واجملدر
واکر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جوارلرنده بولنان مسلمینك اعانتلریله مقاومت
ایده جکلری مجزوم واعانت ایده جکلری دخی ظن غالبله معلوملری ایسه ینه دارالحربه غزا ایله اشتغاللری جائزدرکه
وجه مشروح اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت وار ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما اعانت ایتمیه جکلری
ظن غالبله معلوملری ایسه وجه مشروح اوزره اوجانبه رجوع ونفیرلری ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالبله
وجوب عمل اکا مبنیدرکه موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولنمیان احوالده ظن غالبله عمل لازمهٔ حالدندر
ومانحن فیهده دلیل ظاهر بولنمادیغندن قلبی تحکیم وحکم قلبله عمل الزم اعمالدر واکر مسلمیندن ایکی عسکر
دارالحربه ایکی جانبدن داخل اولدقده اول ایکی عسکردن برینه مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب برفرقه لری

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه‌ری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتمدکلرنده
ثغردن وعسکر آخردن هر برینك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنورا کر عسکر مزبور ایکی
فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هر طرف اعدا ایله مقاومت ایلمك ظن غالبله
مأموللری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینله مشغول اوله‌لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه‌یه
ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه‌یه نجات وسلامت واردر واکر مأمولری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری
تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله‌لر زیرا اهل ثغر بلاد اسلامیه متصل
اولملریله مسلمین آنلره اعانت ایتمك یاخود آنلرقهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمك محتمل اما دار الحربده
ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصل اولملریله اعانت والتجادن مقطوع الامل اولملغله اعانتلری اعانت
اهل ثغردن اهم واجلدر مکر که بوتقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغر ابعد اوله
اولبابده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکر آخرك اعدالرینه مقاومتلری
واهل ثغرك عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که عسکری ترکله اهل ثغره واصل اوله‌لر
زیرا اهل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغر محتاج اولملغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی
جانبك خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که ثغر وعسکردن قنقیسی کندولره
اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله‌لر زیرا اعداء اقرب آنلرك دخی اقرب اعدالریدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا
ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان
کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیددر که آنده بولنان اعدایی هزم
ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعدادن ایکی فرقه‌یه نکال ونکایتی موصل اوله‌لر اما
جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعد واوزرلرینه خوف وخطر اشد ایسه اول جانبه اعانت اوجب واوکددر که
وجوب اعانت انجق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی
وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخافه‌ده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمك مقرردر که هلاك اهل ثغرده ضرر
مسلمین اکثردر زیرا هلاك اهل ثغر ذل مسلمینی وهتك حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتلری اعزاز
عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولملغله اول جانبه اعانت اوجب الواجبدر
واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دار الحربه اوچ طرفدن داخل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه‌یه اعدادن
ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصل اولسه نظر اولنورا کر هر فرقه اعدالرینه مقاومتده
محتاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضا برله محل مطلوبلرینه متواصل
اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم
نکایت اعدا وهم سلامت مسلمینله ابتهاج ایدرلر واکر ایکیسیده مقاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی
ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه‌لر اولبابده وجه مشروح اوزره جانبیندن
مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه
قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرك هلاکی مجزوم ایسه‌ده
اول جانبه نظر ایلمزلر کذلك بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه‌ده ینه اقربله
ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثیرندن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاك مثللو ضرر کثیردن
توهم اولنه اول حینده جانب کثیرده مصلحت عامه اکثر اولملغله اول جانبه تهاجم ایدرلر کذلك مسلمین
جانب قریبده کثیر وبعیده‌ده قلیل ایسه‌ده بعید اولنلر قلتلرینه نظر ایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر
کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته
متعلق اولمیوب انجق اقربیتله محققدر والله تعالی اعلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینك اهل ذمته دخولینك اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام
دقایق اکتساب دیرکه برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه‌یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج
اولنسه اول حربی اهل ذمته ادراج اولنور بیلمك کرکدر که حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی
اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکر که زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لكن

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده دار یمزده
اقامته اظهار رضا ایتمش اولملغله مجرد اشتراسی قبول ذمتی اقتضا ایدر اما بز دیرز که مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق
سزا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجارت ایچون دخی اولور کورمز میسنکه تزوج
دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی دار یمزده برذمیه‌یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق
بطریق الاولیدر اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأسی دخی وضع
اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل
دار اسلام اوزره جاری اولملغله مستأمن مرقومده اجرا اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن
اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمز میسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر
اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین
اوزره وضع اولنور ایسه‌ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنملغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده
ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشأنك آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج
اولنسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشاتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه
طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع
ایده‌میه‌جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمك معناسنه
تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلا رضا ذمی قیلنمیوب صورت مذکوره‌ده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولملغله
اهل ذمته ملتحق اولور و بعض فقها دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة
والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضك فروعندن اولملغله ارضنده خراج واجب اولمدیجه
آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه‌دن برارضی اشترادن صکره
قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل دار یمزدن
قیلنمق اوزرینه وجوب خراجه موقوف اولوب هنوز واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتنی موجب اولماز
واکر حربی مستأمن اراضی خراجیه‌دن برارضی استیجار وزراعت ایلسه خراج ارض مالك ارض اوزره
ایجاب اولنوب زارع مستأجردن نسنه طلبنده رخصت ویریلمز زیرا خراج انجق مقابلهٔ منفعتده واجب اولوب
منفعت دخی اخذ بدل برله انجق صاحبنه واصل اولملغله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن
مرقوم زراعت واجرت ارضی صاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولندقده مجرد زراعتله
اهل ذمتده ادخالی سزا کوریلمز که حکم دار یمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمامغله اهل ذمتده
اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدر که اهل حربی دار یمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی دار یمزده
طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتله اشتغالی طول اقامتی مستلزمدر بلکه دار یمزده مصلحتنی اتمامدن صکره
همان دارینه رجوعله امر وتنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره
امامه اعلام اولنسه کرکدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی دار یمزده مکث وآرام ایدرسه
اوزرینه وضع خراج اولنه جغنی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنه عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه
تمام سنه‌ده اهل ذمته الحاقله اوزرینه وضع خراج رأسه اهتمام وبعد الیوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه
و بحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی
واکر حربی مستأمن دار یمزده خراج مقاسمه‌سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجار وکندو تخمی ایله زرع
ایلسه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول
ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولازمدر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره
نائب اولملغله برکسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند
الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن
امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ اولنمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال
ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردر که آنلرك عندلرنده خراج
ارض مستأجر اوزره متقرردر و بو بابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان
برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل دار یمزدن ذمی اوله جغی بی مرادر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدر که صورت مذکوره ده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایکن امام آنی مستأجر اوزره
حکم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدکده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حکم دار اسلام اول
مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واکر حربی مستأمن خراج مقاسمه سی نصف حاصل
یاخود ثلث حاصلی اولان بر ارضی اشترا وآنی برمسلمه یاردمیه ایجار ایدوب اول دخی مثلا کندم وحنطه سنی زرعله محصول
ارض بدید ار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضك نصفنی
یا ثلثنی اخذه ابتدار ایلسه بو تقدیر اوزره مالك ارض اولان حربی اهل ذمت قیلنمق سزاوار اولمازز یرا خراج ارض
رأی امامده آنك اوزرینه واجب اولمیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر وبو بابده مطمح نظر تملك ارض
اولمیوب انجق وجوب حق ایدوکی بی ارتیابدر که حکم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنسان کمسنه اوزره
ایجاب اولنمغله اول کمسنه مالك ارض اولسون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلنمغی استیجاب ایدر حتی
مسئلۀ مفروضه ده مستأجر حربی مستأمن اولسه زرعنده حکم شرعی آنك اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت
قیلنمق سیقندر واکر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتمیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اکر خراج ارض فرض
مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالکدن استخراج اولنمامغله
حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله
ذمتینی مستوجب اولور واکر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی یدحربیدن برغاصب غصب وزرعله محصول کثیری
حاصل اولسه نظر اولنور اکر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق
اتفاق جمعله شایاندر که خراج مقاسمه منزلۀ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب
اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله جغی نمایاندر بو صورتده مستأمن مرقوم ذمی
قیلنمز که ارضنده حق شرعی کندو اوزرینه واجب اولمیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واکر ایراث نقصان
ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالی صورت اجاره ده نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب
خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی کبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب
خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفه ده ذکر اولنه جق وجه اوزره
نقصان ارض اجرت ارض منزلنده اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم
عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالی ذمی قیلنماز واکر خراجی خراج وظیفه
یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اکر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره
واجب اولمق نمایاندر که حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دکل ایکن یدندن غصب اولنوب زراعتندن منتفع
اولامشیکن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته کیم ارضی صو ایچنده قالوب زراعتندن عاجز اولدقده دخی
اوزرینه خراجی واجب دکلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالك حربیسی ذمی
قیلنماز که خراج کندودن اخذ اولنمایوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حکم شرعی اجرا
اولنمامشدر واکر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجله برابر یا اکثر ایسه
مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجنی ادا وفضله قالورسه نفسی ایچون استیفا ایلمك امر مقرردر زیرا بالنفس
زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع
ایلمش یاخود ارضنی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلنه تنزیل اولنمغله خراج ارضی کندودن تحصیل اولنور
بو صورتده مستأمن مرقوم جریدۀ ذمتده مرسوم قیلنور واکر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن
مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیاده سی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب
خراجله حکم وامضا انجق اکا راجع اولان منافعك مقتضاسیدر که اکا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده
اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولمیوب خراجك مثلی وخراجدن اکثری راجع اولدقده اوزرینه تمام
خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیاده سی
غاصب اوزره مترتب قیلنور لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی مزارعۀ کبیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب
الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع اولدقدن صکره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی
آنك اوزرینه واقع اولور ومزارعۀ صغیره سنده ذکر ایلدیکه صاحب الارضه قلیل وکثیر بعض منافع راجع
اولدقده جواب قطعی اولدر که قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام خراجی آنك اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضنی اخذ ایلدکده اکا مقابلۀ مأخوذنده ایجار ایتمش کبی اولوب حقیقت ایجارنده
اجرتك خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی کبی بونده دخی ایجاب
اولنور واول مستأمندن خراجك تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنور که اخذ تمامده اوزرینه
حکم مسلمین جاری قیلندیغی کبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واکر حربی مستأمن ارضنی بالنفس
زرع ایدوب یاخود غاصبی یا مستأجری یا مستعیری زرع ایلدکدن صکره اول زرعی غرق وحرق مثللو بعض
آفات بالکلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه نك خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان
مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل دار بزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واکر حربی مستأمن
اراضی خراجدن بر ارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایکن سنۀ واحده یاخود سنه دن اقل مرور وقتله اوزرینه
خراجی واجب اولسه حین وجوبده دخول ذمتنی مستوجب اولور زیرا حربی اهل دار بزدن عد اولنمق انجق
اوزرینه حکم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حکم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن
قبل الوجوب حکم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صکره یوم اخذدن سنۀ مستقبله تمامنده
خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولابده ارضی اشتراسندن خراجنی ادا قیلدیغی وقته دك سبقت
ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذکری تقدیم اولنان مسئلۀ تقدم بشقه درکه حربی مستأمن دار
اسلامده تطویل مکث ایندکده امام المسلمین اکا تقدم برله سن دار یکه رجوع قبل که بو کوندن صکره
بر سنه دخی دار بزده اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایلدکدن صکره بر
سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه ده اول سنۀ ماضیه نك خراجنی آندن اخذه مبادرت
اولنور فرق مسئلتین اولدر که صورت تقدمده امام آندن خراج رأسنی انجق جهت شرطله اخذ ایتمکله
حکمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب برسنه یه دك داربنه رجوع ایتمزسه بعد تمام السنۀ شرط اولنان
خراج سنۀ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حکمنده داخلدر که
امام اول حربی ایله دار بزده اول سنه نك بقیۀ شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیکی ماله مصالحه ایلیه
وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتمدکجه امان ویرمك ودار اسلامه خروجنه مساعده ایتمك
جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخی جائزدر بو جهتله امام الاسلام بعد تمام السنۀ اخذ خراج سنۀ ماضیه یه
اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضندن اخذ خراجله حکم
امامه مربوطدر کور مزمیسنکه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بو جهتله خراج
رأسی انجق خراج ارضنی اداریله ذمی قیلندیغی کوندن سنۀ کامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام
السنۀ اخذی مشروع کوریلمز واکر امام برحربی مستأمنه تقدم برله سن اشبو کوندن صکره برسنه دخی اقامت
ایدرسك آخر سنه ده سندن یوز درهم اخذ ایده رم وبعده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنه ده سندن اون ایکی
درهم اخذ ایده رم دیو تکلمندن صکره برسنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوز درهمی اخذه مبادرت ایدر
زیرا قریبا بیان ایلدیکك که صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینك
بینلرنده وجه مذکور اوزره جریان صلحدن صکره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بو جهتله بعد
تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب دار بزده سنۀ مزبوره ده اجرت سکناسنه حساب اولنور
نظیری اول کیمسنه درکه دارینی شهر واحدده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله
سن بنم بو دارمده شهر آتیده اقامت قیلسه واقامت ایدرسك اوزرکه اجرت داریکرمی درهمدر دیوب اشهاد
شهودایله قطع جواب ایلمه بوندن صکره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت دار یکرمی درهم
قیلنور که آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذکوره رضا ویرمکله
حکم اجاره شرطه تابع قیلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب
حربی دخی برسنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمکله حکم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز
رحمهم الله تعالی اشبو مسئله دن مسئلۀ اخری دخی انتزاع ایدوب بو وجه اوزره اجتماع ایلدیلر که برکیمسنه
برداری غصب ایلدکده مغصوب منه داربنی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدکده کرکدر که غاصبه
خطابله بنم داریمی بکار رد ایدرمسك فیها امارد ایلمزسك سندن هر ماه ایچون بیك درهم اخذ ایده رم دیوا یراد
وحضورنده بو قولی اوزره ایکی رجل عدلی اشهاد ایلسه بو اشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صکره

مطلب زیادة الاجرة بغیر رضی المستأجر

داربنی حبس ایدرسه اوزرینه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقدمده سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك سنی آخر سنه ده ذمی قیلوب اول سنه‌دن صکره سنه اخری دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی برسنه اقامتله داراسلامده تقادم ایلسه بنه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه‌دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولمدقجه اوزرینه وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقدمی اولو جهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولو جهله ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن داریمزده بر ارض خراجیه‌یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذایله برایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض خراجیه ایله تحقق ایتمیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده بنه بویله در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه بنه ذمیت مستأمنی موجب اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز واکر غاصب زرع ایتمش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استردادایله انتفاعه قادر ایکن ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو باصوب تعطیل ایلدکده مقدما اول صویك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایلمك اکا ممکن ایکن اهمال ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعدانقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا لازمدر وحکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یامساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر بر کیمسنه ارض مستأمنده بولنان صویك بندینی خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب دخی زرع ایتمیوب بعدانقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه بنه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنماق مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره‌ور اولمغله ایکیسیده ذمی قیلنمق بی جدلدر اما زرعی موجب نقصان اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنماق نمایاندر واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر وحجتله استرداده مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق ظاهر وباهردر واکر حربی مستأمن برارض عشریه‌یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ارض خراجه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه‌در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقجه عشری واجب اولماز

واراضی داراسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقجه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه بنه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صائب الاجتهاد بوموضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخراده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر ومسلم ارض خراجیه‌یی کافردن اشترا ایلدکده بنه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن عشرك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله بنه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه‌ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمیوب اوزرینه حکم مسلمین اجرا اولنمادیغندن شول دارالحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدر که بر مسلمی داراسلامده بر ارض عشریه‌یی کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه‌ده دارالحربده بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه‌یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق وعشر ثانی ذمیتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمایوب بلکه حربیدن تمام عشر وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل داراسلامه مخالفدر کورمزمیسنکه یوم واحدده برقاچ کره دارینه رجعت بعده داراسلامه عودت ایلسه هر برنده اخذ عشره معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل داریمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق برکره اخذ اولندیغی آندن دخی انجق برکره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل داریمزه نازل وآنك وجوبنده حکم ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بزدخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره داراسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتنی مستلزم اولور که حق عشر آنك حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه‌سنی استیجار وزراعت ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه واجب اولمامغله ذمیتنی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب اولمغله ذمیتنی موجب اولور اما صورت اعاره‌ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره‌ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب مایکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسباب بابیدر اکرچه بابدر بز اوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدك که برکافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور و بو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه‌یه قائلین اولمیوب اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمریله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلر ایله قتالی التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طيبهٔ منجيه‌يى تكلملرين حقلرنده علامت ايمان واسلام قيلشلردر بعده يهود مدينه‌يى اسلامه
دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرين اسلاملرينه علامت ايلديلر حتى بر يهودى مريض اولمغله
لطفا وكرما عياده سنه تشريف بيورلرنده انشهد انى رسول الله قول شريفلريله شهادت رسالتلرين اكا تلقين
وتعريف ايلديلر اول دخى اشهد انك رسول الله قوليله اداء شهادت ايدوب وفات ايلدكده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم الحمد لله الذى اعتق بى نسمة من النار نطق بشارت سماتلريله اول كسنه‌نك جهنمدن سلامت
نفسنى اخبار واثبات بيورديلر وطائفهٔ يهودى همان اقرار رسالته دعوتلرينه باعث اولدركه آنلر وحدانيت الهيه‌يى
مقربن اولوب انجق رسالتلرين منكر اولملريله حقلرنده اقرار رسالتى ايمان واسلاملرينه علامت قيلشلردر
ومقدمهٔ مرقومه‌يى تقديمدن صكره ثمره ونتيجه سين شو وجهله تفهيم ايده رزكه بر مسلم اثناء حربده بر مشركى
قتل ايچون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سين اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ
محترمه‌يه قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه مسلم اوزره واجبدركه قتلندن امتناع ايليه زيرا آندن دليل ايمانى اولان كلمهٔ
منجيه‌يى استماع ايلمشدر بو صورتده آنى اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدرسه نظر اولنور اگر تكلمى
قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ايسه حر مسلم قيلنور واگر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ايسه فيئه اد خال
اولنوركه بعد القهر اسلامى قتلنه مانع ايسه‌ده استرقاقنه مانع اولماز لكن حضور امامده حاضر اولدقده
بنم اول كلمه‌دن مرادم دخول اسلام دكل ايدى بلكه انجق دخول يهوديت ايدى ديوب ياخود مجرد قتلدن
سلامتم ايچون ديمش ايدم ديو اعتذار ايلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زيرا مسلم آندن دخول يهوديى
طلب ايتميوب انجق اسلامنى طلب ايدوب آنك دخى ظاهر حالى مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظى
ايله اسلامنى تصريح ايتمش ايسه‌ده لا اله الا الله قول اسلامنه علامت قيلنوب اوزرينه الزام حكم اسلامه
مبادرت اولنور نظيرى اولدركه بر كافر جماعت مسلمينله اداء صلوة ايلسه صنع مذكورى عين اسلام دكل ايسه‌ده
دليل اسلام قيلنور وبوندن صكره اسلامدن امتناع ايدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه
اصل كتابده ومن انكر شيئا من الشرائع فقد ابطل قول لا اله الا الله ديمشدر مرادى ديمكدركه بر كسنه
شرائع اسلاميه‌دن برشيئى انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولمغله مرتد اولور بوندن صكره انكارندن
رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ايلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرين شرائع اسلاميه‌دن
برشيئى منكر اولان همان اول شيئه نظر ايله كافر وماعداده مسلمدر ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله
عليه السلام عهد ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه‌ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنى منكر اولنلرك
حاللرين بو قول اوزره بنا ايلدى لكن كلام مؤلف مصيبدن بو قولك خطاسى ظاهر اولدیغندن بشقه
هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدركه طائفهٔ معتزله مرتكب كبيره ايچون ايماندن خارج وكفرده
غير داخل بلكه منزلة بين المنزلتين‌ده ناز لدر ديرلر قول مذكور دخى اشبو مذهبه مائلدر واگر مشرك مرقوم
لا اله الا الله ديمكله مسلم آندن كف يد ايلدكده فرار ومشركينه لحوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلدكده
مسلم سابق يا مسلم آخر آنك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لا اله الا الله ديسه نظر اولنور
اگر آنك التجا ايده جك فئه سى وار ايسه بو دفعه سنده قتلى سزا واردركه شمدى شول مسلم باغى منزلنده دركه
فئه سى ايچنده مسلمينله قتال ايليه وبو مثللو باغى مسلم ايسه‌ده قتل اولنور واگر فئه سى قالميوب جمعيتلرى
پريشان اولمش ايسه اولبابده قتلى لايق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنى اسير ايتمش اولسه ينه كالاول فئه سى
وار ايسه قتلى سزا وار يوغيسه قتلى جائز اولميوب جرمنه نظر ايله تأديب دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال
دعواى مذكوره اوزره شول روايت ايله استدلال ايلديكه مسلميندن بر كسنه
مشركيندن بر كسنه اوزره هجوم ايلدكده لا اله الا الله ديمكله سبيلى تخليه ايلدى صكره عودت ايدوب ينه مسلمينله
قتال ايتمكله مسلم سابق اكا حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديدى حتى بر قاچ كره فصل مرقومى تكرار ايلدى تاكه
مرهٔ اخيره‌ده آنى قتل ايلدى ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلا اله الا الله قول شريفلريله
لا اله الا الله ديمشيكن قتله جسارتنده عتاب ايلديلر ومؤلف قدوت نهاد اول مسلمك اسمنى ذكر وايراد ايلمدى
لكن مغازيده مذكوردركه اول مسلم اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنهمادر ورسول الله عليه السلام اكا قتلندن اول
قال لا اله الا الله قول شريفلريله عتاب ايلدكلرنده يا رسول الله اول كلمهٔ مباركه‌يى انجق قتلدن استخلاص ايچون
تكلم ايلدى ديو جواب ويردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شققت عن قلبه يعنى قلبنى شق ايدوب

نيچون آندن حالنى استكشاف ايلمدك ديو توبيخ ايلدكلرنده يا رسول الله قلبنى شق ايتمش اولسم بكا آندن
نه ظاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما فى قلبه بلسانه
يعنى اول كيمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانى ايله تعبير ايدر ايدى قول شريفلريله مراد فؤادلرين تفسير
وامر اسلامده ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدوكنى تقرير ايلديلر وبر قصهٔ مرقومه‌يى اول مقتولك مرهٔ اخيره‌ده
التجا ايده جك فئه سى بولنمامق صورتنه تحميل وعتاب رسالتپناهى آندن نشئت ايتمشدر ديو تأويل ايده رز
واگر لا اله الا الله ديوب سبيلى تخليه اولندقدن صكره صف مشركينه عودت بعده مسلمينه رجعت ايدوب
بن سزدن برييم ودين سابقم اوزره‌يم ديو اظهار ردت ايتمكله اوزرينه بر مسلم حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديمكله
مبادرت ايلسه بو دخى دفعهٔ اولى ايله برابردركه عدم قتلى مقرردر زيرا ايكى اسلامى ميانده سبقت ايدن كلامنه
نظر ايله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربى اصليده داخلدر وحربى لا اله الا الله ديدكده آندن كف يد
واجب اولديغى كبى بونلرده دخى واجبدر انجق فئه سى وار ايسه منزلهٔ باغيده اولمغله قتلى سزاواردر
كذلك بين الاسلامين مسلميندن بر جماعتى قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدركه مرتد صف مشركينده
بولندقده حربى اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنى غير موجبدر واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك
اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولان طائفه‌دن ايسه آنى تكلمى حقنده دليل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخى
قتلى جائز گورلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب فى الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌يه
قائلين اولميان طائفه‌دن ايسه قول مذكورى دليل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور
ومسئلهٔ مذكوره تفاصيل سابقه‌ده نظير مسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله
ياخود قد دخلت فى دين الاسلام ياخود قد دخلت فى دين محمد ديسه بونلرك جمله سى اسلامنه دليلدر
حتى بعد التكلم فوت اولسه نمازى قيلنوب آنك ايچون طلب مغفرت اولنور نكته سى اولدركه كلمات
محرره‌نك اسلامه دلالتلرى البته دلالت سيمادن اعلى ايكن باب ما يصدق فيه المسلم فى دار الحرب اثناسنده
وغيرده بيان اولنديغى اوزره مجرد سيماى مسلمين حق صلوة واستغفارده اسلاميله حكمده كافى
اولدقده كلمات محرره‌يى تكلمده كفايت بطريق الاولى‌در لكن فى زماننا بلاد مسلمينده بولنان يهود ونصارادن
بريسى اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلامده داخل اولمازكه فى الاصل دخى
جمله سى بو كلمهٔ طيبه‌يه قائللردر زيرا بلاد ديمزده بولنان يهود ونصارانك قنقيسندن سؤال اولنسه مضمونى
اقرار ايدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله اليكم لا الى بنى اسرائيل قوللريله تفسيره ابتدار وسزه
ارسال اولنوب بنى اسرائيله ارسال اولنمامشدر ديو تأويله ابتدار ايدرلر ودعواى مرقومه‌لرى اوزره هو الذى
بعث فى الاميين رسولا منهم نظم مبينى ايله استدلال ايدوب امين ايله مراد اهل كتابك غيريلريدر ديو بسط مقال
ايدرلر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌ده فى الاميين واقع اولوب الى الاميين واقع اولمامغله دعواى باطله‌لرينه
وجها من الوجوه دلالت يوقدر تسليم اولنسه دخى ذيلنده وارد اولان وآخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت
جليله سندن مراد امييننك غيريلرى اولمغله امين اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتى ظاهر اولور حال آنكه
قرآن كريمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلى كبى عموم بعثته دليل غير قليلدر ورسالت محمديه‌يى
ولو على وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واماناتلرين دخى تصديق ايتملريله
گرك قرآن كريم وگرك احاديث شريفه آنلرك عندلرنده بحث قاطعه‌در وآيت مذكوره ايله استدلاللرى بو معنايه
شاهددر واحاديث نبويه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان يحصى‌در انتهى پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عندمزده
ظاهر اولمشدركه شهادتين مذكورتين فى زماننا يهود ونصارادن دليل اسلام دكلدر مگردين قديمندن تبريسنى
دخى اكا ضم ايدوب نصرانى ايسه وابرأ من النصرانية ويهودى ايسه وابرأ من اليهودية مفهومنى ذكر
وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادنى اعلام ايتمش اولمغله داخل حكم اسلام قيلنور لكن نصرانى
اشهد ان لا اله الا الله وانبرأ من النصرانية ديمش اولسه آنكله قبول اسلام ايتمش اولمازكه كلام مرقومى دخول
اسلامده نص اولميوب دخول يهوديته دخى محتمل الانتظامدر زيرا طائفهٔ يهود دخى بو قولى بعينه ذكر وافصاح
ايدوب لا اله الا الله ديرلر ايكن نصرانيتدن تبريلرين ايضاح ايدرلر قال الله وقالت اليهود ليست النصارى
على شئ وقالت النصارى ليست اليهود على شئ يعنى يهود ديديلركه نصارى شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى
دكللردركه دينلرى باطلدر ونصارى دخى ديديلركه يهود شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردركه دينلرى باطلدر

اما قول مذکور دن صکره وادخل فی الاسلام دیمکله اسلامه دخولی تصریح ایدرسه احتمال یهودیت
منقطع اولمغله اسلامنه دلیل صریح قبلنور واکر اول مشرك انا مسلم دیمش اولسه آنکله اسلامنه حکم اولنماز که
لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم دیمکدر وهر اهل دین حقیت دیننه معتقد وکندو حقنده حقه انقیادنی مدعی
وملتزمدر شارح الکتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیرکه شیخمز شمس الائمة عبد العزیز الحلوانی
رحمه الله تعالی دیرایدیکه حکم مذکوردن دیارمزده بولنان طائفهٔ مجوس مستثنی درکه آنلردن بریسی
انا مسلم دیدکده اسلامنه حکم اولنور که آنلر صفت اسلامی نفسلرینه اثباتدن امتناع ایدوب اولادلرینه وقت غضبده
یا مسلمان راك دیو شتم ایدرلر واکر اول مشرك عبدهٔ اوثاندن لا اله الا الله کلمهٔ مبارکه سنه قائل اولمیانلردن اولوب
وقت مرقومده اشهد ان محمدا رسول الله دیمش اولسه اسلامنه حکم اولنوب اشهد ان لا اله الا الله قولی
منزلنه تنزیل اولنور زیرا کلمهٔ شهادتك ایکی جانبنی دخی منکر اولدیغندن قنقی جانبی ایله شهادت ایلسه اسلامنه
دلیل قبلنور کذلك انا مسلم دیمش اولسه ینه اسلامنه حکم اولنور که عبدهٔ اوثان نفسلریچون وصف اسلامی
ادعا ایتموب بلکه مسلمینی اضعا یچون آندن تبری ایدرلر ومعنای مرقوم عهد رسالتده اهل مکه نك کتب سیرده
ذکر اولنان حاللرندن معلوم مدر کذلك انا علی دین محمد یاخود انا علی الحنفیه یاخود انا علی الاسلام
دیسه ینه اسلامنه حکم اولنور وبو بابلرده اول مشرکك قلبنده مضمر اولان حقیقت اعتقاد نه وقوفمز متعذر
اولمغله بو کلامارین دلیل اسلام اعتبار ایلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبی والصبیة المأسورین * یعنی اهل حربدن اسیر قیلنان صبی وصبیه نك حکم اسلامنده
مسائل لازمة الاستجلا مدر شارح الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه بز باب من المرتدین وغیرهم
من مشرکی العرب اثناسنده وباب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع اثناسنده وغیریلرنده
بیان ایلدیك صبی ابوینیدن قنقیسی من جهة الدین خیریسه اکا تابع اولور ومشرك اولان احد الابوینی ایله معا
سبی اولنمدقده بنفسه اسلامی وصف وتعقل ایتمدکجه یاخود یاننده بولنان احد الابوینی قبول اسلام ایتمدکجه
اسلامنه حکم اولنماز کذلك یاننده احد الابوینی بولنمیغکن سبی اولنمدقده ینه سبی مجرد ایله اسلامنه حکم اولنماز
مکرکه دار اسلامه اخراج اولنه اولنابده تبعا للدار اسلامنه حکم اولنور یاخود امام غنائمی دار الحربده بیع
یا تقسیم ایلیه آنده دخی اسلامنه حکم اولنور اکرچه صاحب السهم یا مشتریسی مسلم اولمدقده حکم اسلامی شبهه
واشکالدن سالمدر که اسلامنده تأثیر تبعیت مالك تأثیر تبعیت داردن اقوی ایدوکی بدیدار در لکن مشتریسی
ذمی اولوب یاخود امام آنی بر ذمی یه بطریق الرضخ اعطا قیلدقده ینه اسلامنه حکم اولنوب حتی فوت اولدقده
نمازی قیلنمق وذمی یه آنی بیع اوزره اجبار اولنمق کبی اوزرینه احکام اسلامی اجرانك وجهی اولدرکه صبی مرقوم
فوت مسلمینله احراز اولنوب ذمی اول موضعده اکا مالك اولمق انجق احراز مسلمینله حاصل اولمغله قسمت
وبیعله تمام احرازی دار اسلامه احرازی منزلنده نازل اولمشدر واکر ابوینی ایله معا سبی اولنوب انجق دار الحربده ابوینی
هالك اولدقلرندنصکره دار اسلامه اخراج اولنسه بو تقدیر اوزره حکم اسلامده ادراج اولنور که ابوینی دار الحربده
هالك اولملریله آنلره تبعیتدن عاری اولوب ابوینی دار الحربده ایکن کندو یالکز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه
جاری اولمشدر اما یاننده بولنان ابوینی صبی ایله دار اسلامه خارج اولوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم
اولندقدن صکره هالك اولملری بشقه درکه آنده اسلامی بنفسه وصف وتعقل ایتمدکجه اسلامنه حکم اولنماز که
وقت حکم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حینده دخی ابوینی یاننده بولنوب حکم اسلامنه مانع اولمشلر ایکن
صکره دن هلاکلری ایله حکم اسلام اکا راجع اولماز نظیری شول ولد ذمیدرکه صغیر ایکن ابوینی هالك
اولوب کندو دار اسلامده بلا ابوین باقی اوله آنك اسلامنه حکم اولنمادیغی کبی صبی مرقومك دخی حکم اولنماز
مؤلف دیانت پرورده الله تعالی برضوانه الاکبر دیرکه بر ذمی دار الحربه علی وجه التلصص دخول واهل حربدن
بر صغیری اخذ واخراجه ابتدار ایلسه صغیر مرقوم مسلم قیلنوب آنی بیع اوزره ذمی یه اجبار اولنور که اکا تملکی
انجق احراز دار اسلامله پدیدار اولمغله صغیرده حکم اسلام آشکار اولمشدر نظیری شول ذمی مقلدرکه
امیر عسکر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله دیمکله عسکردن هر برینه ظفر بولدیغی اسیری تنفیل ایلدکده
عسکرده بولنان بر ذمی دخی بر صغیره ظفر بولوب احد الابوینی یاننده حاضر اولمامه آنده حکم اسلام ظاهر اولورکه
احرازی انجق منعهٔ مسلمینله واقع اولمغله تملکنه انجق منعهٔ مسلمینله قادر اولمشدر اما ذمی امانله دار الحربه دخول
وممالیك اهل حربدن بر صغیری اشترا واخراج قیلمق بشقه درکه آنده صغیره مرقومده حکم اسلام ظاهر اولماز

زیرا تملکی منعهٔ مسلمینله وحکم مسلمینله احرازدن اولیوب انجق عقد ایله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجی
ظهور حکم اسلامه باعث اولماز اما مسئلهٔ مفروضه ده مشتری مسلم مستأمن یا مسلم اسیر یا اهل حربدن قبول اسلام
ایلین برکسنه اولمق بشقه درکه آنلردن بریسی اشترا ودار اسلامه یالکز صغیری اخراج ایلدکده حکم اسلامده
ادراج اولنور وتبعیت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغیرك یالکز یعنی بلا احد الابوین خروجنده متحقق
اولوب اول بابده مالکی مسلم ایسه اکا تبعا حکم اسلامه ملتحق وذمی ایسه حکم ذمته ملتحق قبلنور اما صغیرك
ابوینندن بریسی یاخود ایکیسی بردن مولای صغیرك مملوکی یاخود حر ذمی ایکن صغیر ایله معا دار اسلامه خارج
اولسه لر بو تقدیر اوزره صغیر دین ابوینی اوزره باقی اولوب اسلامده مندرج اولماز زیرا دار یمزده حصولی انجق
ذمتله یاخود مملوکیت مسلم وذمی ایله اهل داریمزدن اولان احد الابوینی ایله واقع اولوب دینده دخی تبعیت ابوین
اصل شایع اولمغله احد الابوینی یاننده ایکن دینده مولاسنه تابع قیلنماز لکن مسئلهٔ مذکوره ده یاننده بولنان
احد الابوینی حربی اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغیر مرقوم اسلامده مندرج قبلنور زیرا حربی مستأمن
بحسب الصورة دار اسلامده ایسه ده فی الحقیقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معیت خروجنه اعتبار
واعتداد اولنموب صغیر بنفسه اهل دار اسلامدن اولمقده امتیاز واستبداد ایتمش اولدیغندن تبعا للمالك حکم
اسلامه کسب استعداد ایتمشدر بوندن صکره اول مستأمن قبول ذمت ایلسه دخی صغیر مرقوم ینه حکم اسلام
اوزره ابقا اولنور که مالك مسلمی اخراج ایدوب اسلامنه حکم اولندقدن صکره حکم اسلام محو والغا اولنماز
نظیری شول صغیر درکه اسیر ایله یالکز اخراج اولندقدن صکره باباسی دخی بعد زمان اسیر واخراج اولنه واکر
اول صغیری اشترا واخراج ایلین ذمی اهل کتابدن اولوب صغیر دخی مجوس یاخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابوینی
کتابی وآخری مجوسی اولمق منزلنه تنزیل اولنوب حکم اهل کتابیه ادخاله شایان کوریلور نکته سی اولدرکه
تبعیت ابوین بولنمادقده تبعیت مالك منزلهٔ تبعیت ابوینه نازل اولمغله احد الابوینی کتابی اولدقده کتابیده اکا تابع
اولدیغی کبی یاننده احد الابوینی بولنموب اخراج ایلین مالکی کتابی اولدقده ینه حکم کتابیده داخل اولور
کذلك صغیر مزبور کتابی اولوب اشترا واخراج ایلین مجوسیدن اولسه ینه علی حاله کتابیتله مأنوس قیلنور
زیرا باعتبار الاصل اوزرینه حکم کتابیت جاری اولدقدن صکره تبعیت مالك ایله حکم جاریدن عاری قیلنماز
کورمزمیسنکه فی الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنی بر مجوسی اشترا واخراج ایتمکله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز
پس فی الاصل کتابی اولدقده ینه بویله در واکر اهل حربدن بر اهل دارك بدارنده ممالیکلری وار ایکن جملهسی
قبول اسلام انجق ممالیکلری اسلامدن امتناع ایلسهلر بو صورتده اول ممالیکدن صغیر بولنانلرك کفر اوزره اولان
احد الابوینلری یانلرنده حاضر دکل ایسه آنلر اسلامله کسب ارتفاع ایتمش اولورلر زیرا دارلری شمدی دار اسلام
اولمغله صغارلر مرقومین هم دار اسلامده حاصل وهم مولالری مسلمدر وبوایکی سببدن یالکز بریسی اسلام مملوك
صغیرده کافی ایکن بو بابده ایکیسی ملتئم اولمشدر اما قوم مذکورین قبول ذمت ایتمش اولسهلر اول بابده ممالیکلرندن
صغار وکبار علی السویه کفر اوزره ودین قدیملری اوزره باقی اولورلر لان ممالیکهم کفار قد صالحوا المسلمین
وانما صارت دارهم دار اسلام بطریق الصلح لا باسلام اهلها وذلك لا یوجب الحکم باسلام المملوك بمنزلة الذمی
یشتری صغیرا فی دار الحرب ویخرجه الی دار الاسلام مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ صحیحه
وغیر صحیحه ده وجه محرر اوزره لان ممالیکهم لفظی واقع اولمشدر لکن سیاق وسباقه مخالفتی ظاهر وساطعدر
غالبا اصل نسخه لان مالکیهم لفظی اوزره ایکن کاتبلر نوع اشتباه خطاله لان ممالیکهم کتب ایدوب غلط
ایتمشلردر ومعنای کلام دیمکدر که زیرا ممالیك مرقومینك مالکلری کفار ایکن شمدی قبول ذمتله مسلمینله مصالحه
ایتمشلردر بو جهتله دارلری اسلام اهل دار ایله دار اسلام اولمیوب انجق بطریق الصلح دار اسلام اولمشدر
وحکم مذکور موجب اسلام ممالیك دکلدر نظیری شول ذمیدرکه دار الحربده مملوك صغیری اشترا ودار اسلامه
اخراج ایلیه انتهی کذلك بر حربی دار یمزه امانله داخل اولوب یاننده کندو دینی اوزره بر عبد صغیری وار
بولنسه اول عبدی دار الحربه قدرت اعاده سی مقرردرکه عبد مرقوم دار یمزه بطریق القهر کلمیوب انجق
بطریق الرضا کلمش اولمغله حکمی حکم مولاسیله مساوی اولوب مولاسی اهل دار الحربدن اولدقده اول دخی
اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتی مولاسی دار یمزده قبول اسلام ایدوب یاخود آنی بر مسلمه بیع ایلسه
یاخود مولاسی هالك اولمغله امام آنی بیع وثمننی ورثه سی ایچون توقیف ایلسه ینه کفری ودین ابوینی اوزره
باقی اولور که دار یمزده امانله کفر اوزره حصولندنصکره اسلامی بنفسه وصف وتعقل ایتمدکجه شرف اسلامه

مرتق اوله مز نظیری شول ذمیدر که داریمزده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بو صورتده عبد مرقومك
احد الابوینی اسیر واخراج اولنوب دار یمزده قبول اسلام ایدرسه عبد دخی اکا تبعا حکم اسلامله
اکرام اولنور که حق صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واکر
اهل حربدن برصغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر
دار اسلامه اخراج اولنسه بینه حکم اسلامده ادراج اولنماز که دار یمزه خروجنده باباسی ید مسلمین
ومنعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی داریمزده واقع و ولد یله مجتمع کبی اولدیغندن ولدی اکا تابع
اولور کورمزمیسنکه کفاردن بطریق المراغمه فرار ایلین عبدلری حقلرنده کذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حکمنده واحددر پس تبعیت
دینده دخی حکملری متحددر حتی دار اسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنیوب بلکه دار الحربده مقتول
یاخود ابادی مسلمیندن هارب اولسه بینه صغیر حکم اسلامده داخل اولماز که داریمزده مقدما کفر اوزره حاصل
اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احد الابوینی مسلم اولمدقچه اسلامه متحول اولماز واکر برحربی
مستأمن داریمزده قبول اسلام ایلدکدن صکره مسلمین آنك دار الحربده بولنان ولد صغیرینی اسیر ایله بکام
اولسه لر اول صغیری دار اسلامه اخراج ایتمسه لرده بزم عندیمزده باباسنه تبعا حکم اسلامله اکرام
اولنور اکرچه باباسی عسکر ایله معا دار الحربده حاضر ایسه وجه تبعیتی ظاهردر لکن باباسی دار اسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدر که منعهٔ عسکر حکم تبعیتده منعهٔ دار ایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسکرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر کذلك صورت مفروضه ده باباسی تجارت ایچون
دار الحرب اخراده بولنمش اولسه بینه صغیر حکم اسلامه احرادر که مسلم هر قنده بولنسه اهل دار اسلامدن
عد اولنمغله کرك مسلم وکرك ولد صغیری بحسب الصورة دار الحربده بولنسه لر دخی بینه حکم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسی دار اسلامده فوت اولدقدن صکره اسیر قیلنمش اولسه اولبابده صبی دار اسلامه
اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم اولنمدقچه اسلامی صورتپذیر اولماز زیرا اسیرندن اقدم باباسنك
داریمزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر کورمزمیسنکه
صورت مفروضه ده اناسیله برابر سبی اولنمش اولسه صغیر البته حکم اسلامده داخل اولماز پس بالکز سبی
اولندقده دخی دار الحربده بولندقچه حکم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی داریمزده حیاتده ایکن
اناسیله برابر سبی اولنسه البته بعد السبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واکر برحربی امانله داریمزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدکلرندن صکره اعتاق اولنوب یااولنمایوب علی کل حال هنوز کفر اوزره ایکن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی ودار اسلامه اخراج ایلسه لر اول ولد حکم اسلامده ادراج اولنماز زیرا
باباسی هنوز دار اسلامده کافر بولنوب صغیرك داریمزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حکم مسلمین جاری اولورسه ده بینه دینده باباسنه تابع اولور اما بو مسئله ده قبل سبی الصغیر باباسی داریمزده کفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعد السبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیر معتبر ایکن اسیر ایله دار اسلامه اخراج اولنان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
بنه دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسکر اولاد صغارلریله داریمزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب اسیر صغاره دخی نائل اولسه لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسیرلرنده حکم اسلامه واصل اولورلر که حین اخذلرنده احرازلری دار اسلامله حاصل اولمشدر حتی برساعتدن
صکره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه بینه اسلام صغاره خلل کلمز که مقدما حین اسیرلرنده اسلاملرینه حکم
اولندقدن صکره حکم مذکور اسیر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دار الحربده واقع اولمق بشقه‌در که
آنده نفس اسیر قبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولمدیغندن احد الابوینی بعد زمان سبی اولنوب دار اسلامه
برابر اخراج اولنمه‌لری دخی معا اسیر اولملری کبی اسلام صغیره مانع اولور اما قتاللری دار اسلامده واقع اولدقده
احد الابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصکره صغیر اسیر قیلنمش ایسه بینه اسلام صغیره
مانع اولور که بدیمزده حصول انجق کافر اولان احد الابوین ایله اولوب حکم اسلامدن منقطع اولمشدر
لکن اسیر صغیر مقدم بولنوب حکم اسلامی متقرر اولدقدن صکره اسیر احد الابوین درعقب ظاهر اولسه
دخی حکم سابق متغیر اولماز کذلك اهل حربدن برصبی بلاامان داریمزه داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذنده حکم اسلامده داخل قیلنور و بعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیٔ جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذ ایلین مسلمه تخصیص اولنور و علی کلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولماز که
اسلامله تأکد حریت انجق قبل الاسر ظاهر اولوب بو مثللو بعد الاسر مسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولور والله اعلم
باب الاستبراء * یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه نك حیضله یاخود وضع حملله حملدن برائت رحمنی طلب
ایچون اکا قربانیدن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له اجره بغیر حساب
دیرکه بز مبسوطده بیان ایلدیك که اهل حربدن سبی احد الزوجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولیوب انجق سبی احد الزوجین بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروعه بو وجهله
شروع ایده رز که اهل حربدن برعورت یالکز سبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صکره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حملله وحائل ایسه یعنی غیر حامل ایسه برحیضله استبرادن
صکره وطئی استحلال اولنور و مؤلف صائب المقال اصل کتابده بو مسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلدیغی نیجه آثار ایله استدلال ایلمشدر لکن برعورت بعد السبی دار الحربده ایکن برقاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه لر اولبابده فرقتلرینه سبب موجب اولان تباین دار
بولنمادیغندن نکاح اصللری اوزره ایصال اولنورلر بو صورتده دار اسلامه یالکز اخراج اولنوب قسمتله برغازی یه
ایفا اولنسه کرکدر که استبراسندن دار الحربده واقع اولان حیضلریله اکتفا ایلیه کذلك دار اسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسکر ایچون رؤساء عسکر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحاد عسکر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه زیرا ذکر اولنان حیضلر ملك صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولمامش
ایکن ظاهر اولمشدر کذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوز قبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اکتفا
ایلمیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قبضله تام اولور و غازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطئ دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سببه ملك وطئدن صکره واقع اولمدقچه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بیعده دیرز که امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جائز اولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدکدن صکره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدنصکره وطئ اکا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنکله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اما قبضی بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحیضه
مستقبله ایله حائض اولمدقچه نه مدت نفاسنده ونه صکره آنکله فوق الازار استمتاعی بلکه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائز وواسع کوریلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنکله استمتاعی من جهة الحرمة منکوحهٔ حائضله منزله
استمتاعه نازل اولمشیدی اما قبل القبض واقع اولان وضع حملله سببهٔ مرقومه مدت استبراسنده یدصاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمکله جماعی حرام اولدیغی کبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولور واکر مسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنکامده
دار الحربده بولنان زوج کافرندن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر و بو مثللو
مسلمه‌ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزلنده ایدوکی ظاهر وممتازدر کورمزمیسنکه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدکده زوج مشرکندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك کبیدر وذکر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر اما مهاجره
من بوره اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نکاح اهل الحرب مالایجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یاتقسیم برله امهٔ مرقومه‌یی غانم یامشتری یه تسلیمدنصکره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلسه وطئی اکا تجویز وتتمیم اولنور که آنکله زوج کافری بینلرنده
نکاح وحق آخر قالمدیغندن آنك حکمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حکمنه مساوی اولدقدنصکره
دار الحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی دار اسلامده واقع اولان بیع وقسمت کبی تعین ملکنی حاوی اولمشدر
کورمزمیسنکه بعد البیع والقسمة عسکره لاحق اولان جیش مدد مصاب وثمنده شرکتله وضع یدایده مزل

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع
لا یجزیٔ من الاستبراء

واکر امام دارالحربده من اصاب جاریة فهی له دیمکله عسکرندن برقومه تنفیل وآنلردن هر برینه ظفر بولدیغی جاریه یی تخصیص وتنویل ایلدکدنصکره آنلردن هر بری یاخود بعضیلری برجاریه یه ظفر بولوب دارالحربده ایکن حیضهٔ واحده ایله استبراسنی دخی تکمیل ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی اکا تحلیل اولنماز وقول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بویله در اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره اکا وطئی تحلیل اولنور که شخص مرقوم اول جاریه یه بلامشارك مالك اولمغله صورت قسمتده منزلهٔ صاحب السهمه وصورت بیعده منزلهٔ مشتری یه تنزیل اولنور لکن جواب ده امامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلرکه منفلده ملك منفل له اکرچه اخذ ایله ثابت اولور اما دار اسلامه احراز اولنمادقجه تام اولماز نظیری شول مصاب متلصصدرکه دارالحربده ایکن آنده دخی ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ایله حاصل اولان ملك غانم ومشتری بویله دکلدر توضیح فرقلری اولدرکه بعد البیع والقسمة طعام وعلفدن غانمین ایچون بلاضرورة حق تناول قالمیوب بعد التنفیل حق تناوللری باقیدر مؤلف حکمت نثار آثره الله تعالی علی امثاله بخیر الایثار دیرکه منفل له اول جاریهٔ منفله یی اخذ ایلدکدن صکره زوجی دخی اسیر اولسه بینلرنده حکم نکاحلری جایکیر اولماز وبعض علما دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمه الله تعالی درکه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ایله حکم نکاحلری باطل اولماز لکن اصح اولدرکه قول مذکور قول جمیع ائمه درکه ملك منفل له دار اسلامه احرازدن اقدم منفلده متأکد اولمازسه ده اصل ملکی اخذ مجرد ایله ثابت ومتمهد اولور وجاریهٔ منفله ده مسلم معین ایچون اصل ملکی ثابت اولدقده اهل دار اسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتی بدیدار اولور کورمزمیسنکه صغیره اولیدی البته ملك منفل لهده دخولی دار اسلامه اخراجی منزلنده اولمغله اسلامنه حکم اولنور ایدی کذلك منفل له دارالحربده ایکن آنی حیضهٔ واحده ایله استبرا ایتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صکره آنکله اکتفا ایدر اما متلصص بشقه درنکته سی اولدرکه ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز کورمزمیسنکه بعد الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اکا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده مشارکته ملتحق اولماز وجهی اولدرکه تنفیل امام معنای قسمتی متضمندر غایة الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه واقع اولمغله امام آنی اصابتنه توقیف ایتمشدر وبزدخی اشبو معنای قسمته نظر ایله تحقیق ایدوب منفل له ایچون منفلده حکم ملکی اثبات ومتلصص ایله بینلرین تفریق ایلدیك لکن صورت تنفیلده دخی سبب ملکی شرا وقسمت حقیقیه اولمیوب اخذ مجرد اولمغله امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه حکم وطئده احتیاط ایدوب دار اسلامه اخراج ایتمدکجه وطئی تجویز ایتممشدر وفی نفس الامر بومثللو نتیجه احکام بین الاصلین متردد اولمغله هر اصلك حکمی آنده جاری ومتمهد قیلنور والله اعلم

باب مایباع من السبی من اهل الذمة * یعنی اسرادن اهل ذمته بیعی صحیح اولنلری تعیین وتصحیحده باب ظاهر التنقیحدر عسکر مسلمین اهل حربدن اخذ ایلدکلری اسیرلری اقتسام واخراج دار اسلام ایتدکلرنده آنلری اهل ذمته بیع ایتملری حرام اولماز زیرا اسراء مزبورین احراز ایله اهل دار بزده داخل اولمشلر ایسه ده مشرکین اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده نازللردر وبومثللو عبد ذمی یی اهل ذمته بیع ایلمك جائزدر انجق احد الابوینی یانده بولنمیان صغیر مسبیده غیر جائزدر که صغیر مرقوم دار اسلامه اخراجله یاخود دارالحربده قسمتله مسلم اولمشدرکه احرازی دار اسلامه اخراجله تام اولدیغی کبی قسمتله دخی تام اولور حتی بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سی ادا اولنور وکذا یه بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ایلسه اکا وطئی حلال اولور بوجهتله صغیر مرقوم حکم اسلامده ادخال اولنمغله مسلم ایچون آنی اهل ذمته بیع ایلمك نافذ ایسه ده حلال اولماز اما احد الابوینی آنکله معاسبی اولنمش ایسه اهل ذمته بیعی جائزدرکه اول بابده شرف حکم اسلامی غیر حائزدر وحکم محررده احد الابوینی ایله معا سهم غانم واحده اصابت ایدوب یاخود هر بری برغانمك سهمنه اصابت ایلمك برابردرکه صغیر مرقوم داربزده انجق احد الابوینی ایله معا حاصل اولدیغندن حکم اسلامه مظهر اولمامشدر لکن اسرادن هیچ برینی دار اسلامده مستأمن اولان حربی یه بیع ایلمك غیر مشروعدرکه اسرا البته سی مسلمینله اهل دار بزدن اولدیلر مستأمن آنلر امثالی مما لیکی اشترادن ممنوعدر حتی اشترا ایتمش اولسه البته بیعی اوزره اجبار اولنور که باب ما یختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغیریده احکام دنیایه نظر ایله حق مستأمنده ذمی حق ذمیده مسلم منزلنده قیلنمق اصل شرعی اولدیغی ذکر واخبار

ایلدیك

ایلدیك بناء علیه حربی مستأمن برامهٔ ذمیه یی اشترادن صکره تدبیر یاخود استیلاد ایلسه اکرچه تدبیر واستیلادی ملکنه مصادف اولدیغندن نافذ اولور لکن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قیمتده استسعا ایله ملکندن حریته اخراج اولنور وبزبو حکمی امهٔ مسلمه سنی تدبیر واستیلاد ایلین ذمی حقنده باب من فداء المشرکین فی الموادعة مسائلنك اواخرنده بیان ایتمشیدك پس حکم مذکور امهٔ ذمیه سنی تدبیر واستیلاد ایلین مستأمنده دخی جاریدر واکر اهل کتابدن برعورت اولادی ایله معا سبی اولنوب جمله سی برغازینك سهمنه اصابت ایلدکدن صکره بعض اولاد صغاری قبول اسلام ایلسه آنلرك جمله سنی یاخود ایچلرندن بعضیلرینی کافره بیع ایلمك حرام اولور زیرا جمله سنی معا کافره بیع ایلدکده ایچلرنده صغیر مسلمی دخی کافره بیع ایتمش اولور که بیع مذکور غیر حلالدر وبعضیلرینی بیع ایلدکده صغیری والده سندن یاخود بعض اخوه سندن تفریق ایتمش اولور که تفریق مذکور مستحیل الاستحلالدر واکر برذمی یا حربی مستأمن برامهٔ مرتده یی اشترا قیلسه شراسی نافذ اولوب انجق بیع اوزره اجبار اولنور واول بابده جاریه نك صغر وکبرینه اعتبار اولنماز زیرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حکمی حکم مسلمینله برابردر وامهٔ مسلمه کرك صغیره وکرك کبیره ملك کافرده ترك اولنمدیغی کبی مرتده دخی ترك اولنماز مؤلف دقیق الخیال صانه الله تعالی یوم الحشر عن کل خیال دیرکه کورمزمیسنکه امهٔ مرتده نك ارتدادی یهودیت ونصرانیته اولمش اولسه بیله ذبیحه سی اکل اولنمایوب مناکحه سی تجویز اولنماز معنای استشهادی اولدرکه اکل ذبیحه وجواز مناکحه یهودیهٔ الاصل ونصرانیهٔ الاصلدن معتبر ایکن مرتدهٔ مزبوره دن معتبر اولمادیغندن عندبزده ظاهر اولمشدرکه احکامه راجع اولان امورده ارتداد ایلدیکی ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولمیوب همان آنی ترك واسلامه رجوع اوزره اجباری مقرردر پس امهٔ مرتده مالك کافری مسلمینه بیعی اوزره اجبار اولنمقده امهٔ مسلمه ایله برابردر واکر برعورت اولاد صغاری ایله معا سبی اولنوب بعض اولادی قبول اسلام ایلدکدن صکره مالکلری آنلری جمیعا برکافره بیع ایلسه بیعی نافذ اولور وبعده نظر اولنور اکر کافر مزبور حربی ایسه جمله سنی جمیعا بیع اوزره اجبار اولنور که بعضیلری مسلم وبعضیلری ذمی اولمشلر ایله حربی هر برینی بیع اوزره اجبار اولنمق بدیدار وبیع جمیعده اجبار اولندقدن صکره تفریق میانلرندن دخی ممنوع اولمغله جمله سنی جمیعا بیع اوزره اجباری آشکاردر واکر ذمی ایسه انجق ایچلرندن مسلم اولنلری بیع اوزره اجبار اولنور که ذمی مملوك ذمیده استدامت ملکه ظاهر الاقتدار وبعده تفریق رفیق مثللو تفریطدن امتناعله مخاطب اولمدیغی بدیداردر ومخاطب اولسه دخی ایچلرندن مسلملرینی بیع ایلمك اکا کافیدرکه مسلمی آنك ملکندن ازاله قیلمق مستحق خاص اولمغله تفریق تفریق بالحق اولوب تفریق بالحق آندن ممنوع اولمدیغی غیر خفیدر کورمزمیسنکه ولد مع الوالدة برمسلمك ملکنده مجتمع اولدقدن صکره احدهمایه لحوق دین واقع اولسه اول مدیونی بیع ایدوب اخری ابقا ایله تفریقلری واسع کوریلور کذلك احدهمادن برجنایت وقوع بولسه مقابلهٔ جنایتده یالکز آنی دفع ایلمك مشروع کوریلور بووجهلردن بزه معلوم اولمشدرکه تفریق میانلری بحق واقع اولدقده غیر ممنوعدر بوندن صکره مؤلف مصیب الاجتهاد فروع اسلام صبیده مسائل سابقه دن بشقه مسئلهٔ اخری دخی ایراد ایدوب دیدیکه برمسلم برغلام کافره اسلامی وصف وتلقین ایلدکده اول غلام انا علی هذا قولی ایله بن بو اعتقاد اوزره یم دیو قبولنی اشعار ایلسه نظر اولنور اکر اکا تلقین اولنان وصف اسلامی فهم ایلدیکی عندبزده متیقن یاخود ظن غالب ایله مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنور واکر عدم فهمی متیقن یا مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنمایوب بلکه کندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صکره وصف ایلدکده حکم اسلامه مرهون قیلنور وبزباب مایکون اما نا ممن یدخل دار الحرب والاسراء ومالایکون اثناسنده قول مشایخی ذکر ایتمشیدك که برکیمسنه برعورتی تزوج یاخود برجاریه یی اشترا وآندن وصف اسلامی طلب ایدوب وصفه قادره اولمدقده کندو آنك حضورنده اسلامی وصف ایدوب ایشته بزلر بو اعتقاد اوزره یز ظن ایده رمکه سن دخی بو اعتقاد اوزره سین دیدکده اول دخی بنده بو اعتقاد اوزره یم دیسه اولبابده وصف موصوفی فهم ایلدیکی معلوم ایسه وطئی استحلال اولنور زیرا که اولور که امرأهٔ مرقومه حکم اسلامه معتقده ووصف اسلامه مقتدره ایکن وصف وبیانه حیاسی مانع اولور بناء علیه حکم اسلامده دخولی بابنده کندو وصفی ایله زوج ومولاسی حضورنده وصف ایدوب کندو قبول وتصدیق ایتمك بینلرنده قطعا وجه فارق یوقدر والله اعلم وبه الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذمیا *

یعنی عبید اهل حرب امانله وقبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفیع المعارجدر

مؤلف الكتاب امام جلا لمآب دیرکه عبید اهل حربدن قنقی عبد که مولاسندن علی وجه المراغمه
فرار ایدوب قبول اسلام یا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حکم حریتده داخل اولوب حقد موالاته
دیلدیکی کمسنه لره متواصل اولور زیرا نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمشدر و مولاسینک اموالندن بعضیلرینی
دار اسلام ایله احراز ایتمش اولسه اکا تملکله ممتاز قیلندیغی کبی اموال مولاسندن اولان نفسنی احراز ایلدکده
دخی نفسنه تملکله سر افراز قیلنوب انسان آخر ایچون آنک نفسی اوزره تملکه جواز اولمدیغندن عتقله
کسب امتیاز ایدر و بیان مذکور ایله ظاهر وساطع اولمشدر که عبد مرقومک عتقی ملک نفسی اوزره واقع اولوب
ملک غیر اوزره واقع اولمامشدر و عبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتقی ملکی اوزره واقع اولان مولاسی ایچون
تحقق ایتمکله عبد مرقومه بر فردک ولاسی تعلق ایلمز و آنک میراث و جنایتده حالی دار عزه قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربک احوالی کیدر و قول مشروح المآل اوزره حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنه ایله
استدلال اولندی دیمشدر که عبید مشرکیندن بر عبد مولاسی یاننده اولمدیغی حالده رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضورلرینه کلدکده آزاد اولور ایدی کذلک حدیث طاوس رحمه الله تعالی ایله دخی استدلال اولندی
دیمشدر که کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مذکور ایدیکه ایما عبد نزع الی المسلمین اراه قال مسلما فهو حر
وایما عبد خرج الی مخلاف عشیرته فان عشره وصدقته الی مخلاف عشیرته یعنی عبید اهل حربدن قنقی عبد که
امام طاوس رحمه الله تعالی دیر که بن ظن ایده رمکه کتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قید اولنمشیدی
یعنی عبید اهل حربدن قنقی عبد که قبول اسلامله نفسنی جانب مسلمینه جذب واخراج ایلیه اول عبد البته حر اولور
وقنقی شخص که موضع آخردن کندو عشیرتنک مخلافنه خارج اوله آندن عاشرک ومصدقک اخذ ایلدیکی
عشرو زکوتی مخلاف عشیرتنه ضم اولنور یعنی آنک عشر وزکوتی عشیرتندن اخذ اولنان عشر وزکوته
وضع ایده رز و روایت اخراده وارد اولمشدر که ایما عبد خرج الی غیر مخلاف عشیرته فعشره وصدقته الی
مخلاف عشیرته یعنی قنقی شخص که عشیرتندن مخلاف عشیرتنک غیری به خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وزکوتی ینه مخلاف عشیرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل یمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق کبی
قرای معدوده یی مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب تمثیلنده
دیرکه نته کیم بز بلادیمزده قرآور علیا و آنک امثالی ایله تعبیر ایده رز مترجم فقیر دخی تمثیلنده دیرکه نته کیم بز دخی مدینهٔ
قسطنطینیه ده نواحیسندن چکمجهٔ کبیره و چکمجهٔ صغیره دیو تعبیر ایده رز و عکرمه رضی الله تعالی عنه دن
مرویدرکه بر عبد مکه ده قبول اسلام ایتمشیدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینهٔ منوره یه
هجرت بیوردقلرنده اول عبدک صاحبلری هجرتده متابعتدن خوف ایتملریله آنی اخذ وقید و بند ایلدیلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ارسال خبر قیلدیکه یا رسول الله سن
بنم اسلامیمی تحقیق اوزره بیلدیک امدی بنی صاحبلرمدن اشترا یاخود وجه آخر ایله یدلرندن تخلیص قبل
و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بدی نفر کمسنه لره برده وه اعطا بریله ارسال ایدوب
آنلره خطابله خذوه فلعلکم تجدون فی الدار من یعینکم علیه یعنی واروب اول عبدی اخذ ایدیکز
امیدایده رمکه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ایده جک کمسنه بولورسز قول شریفلریله سهولت اخذی
اشراب ایلدیلر و بو حدیث جلیلده حکم آخر اوزره دخی دلیل واردر که مسلمیندن اهل منعه اولیان برجماعت
بومثللو برغرض صحیحه بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللری نفسلرین تهلکه یه
القادن عدو اعتبار اولنماز زیرا القا تهلکه انجق اول حینده اعتبار اولنور که هلاکلری متیقن اولوب فعللری
دخی نکایت اعدایه مدار اولمیه یوقسه هلاکلری متیقن اولمیوب یاخود متیقن ایسه ده فعللری نکایت اعدایه
مدار اولدقده جواز و رخصتی بدیدار در و عبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدر دیدیکه
بر عبد اسود وار ایدی مولاسینک غنمنی رعی ایدر ایدی اهل خیبری حصونلرنده تحصن ایدرلکن کوروب سیندن
سؤال ایلدکده شو دعوای نبوت ایلین رجل ایله قتال ایده جکلرز دیو جواب ایلدیلر همان کلمهٔ نبوتی ایشتدکده
قلبنده تأثیر ایتمکله غنمنی سوق ایده رک حضور رسالتپناهی یه کلوب ماتقول وماتدعوا الیه یعنی سن نه سویلیورسین
وناسی نه یه دعوت ایده یورسین دیو سؤال ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی ادعوا الی الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شریفلریله جواب ویردیلر بعده عبد مرقوم فاذا لی ان
شهدت بهذا یعنی بن بو یله شهادت ایدر سم بنم ایچون نه حاصلدر دیو سؤال ایلدکده رسول الله علیه السلام حضرتلری

لك الجنة ان ثبت علی ذلك یعنی بو یله شهادت ایدوب اول شهادت اوزره ثابت اولور سک سنک ایچون
جنت واردر دیو جواب ویردیلر همان عبد اول مکانده قبول اسلام ایلدی و حدیث مذکور تتمه سیله کتب مغازیده
مسطوردر و مؤلف بلا غنمها دک بو حدیث شریفی ایرادندن مرادی انجق آنی بیاندر که حریت عبدی
موجب اولمقده عبد حربی معسکر مسلمینه کلدکدن صکره قبول اسلام ایلمک همان قبول اسلام ایلدکدن صکره
معسکر مسلمینه کلمکله سیاندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حکم مذکور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ایتملریله حقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله بیوردقلری عبیدده روایت اولنان
حدیثله دخی استدلال ایلدی و بعده حدیث عکرمه رضی الله تعالی عنهی دخی ایراد ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
دیرلر ایدی دیو عکرمه رضی الله عنه روایت ایلدی و بز دخی بو حدیث شریفله استدلال و مدلولنی التزام
ایده رز و حدیث مذکورده لفظ مال بمعنی العبد در و معنای لطیفی دیمکدر که اهل حربدن بر کمسنه قبول اسلامله
مسلمینه کلوب بعده عبدی کلسه عبد آنک مملوکیدر که عبدک مسلمینه ورودی انجق سیدینه اظهار موافقت بریله
نفسنی سیدی ایچون احرازدر یوقسه سیدینک خلافنه احراز دکلدر اما ابتداء امرده عبدی علی وجه المراغمه مسلمینه
کلدکده صکره دن مولاسی کلسه دخی عبد نائل حریت اولور والله تعالی اعلم وبه الاعانه

باب العبد یعتق باسلامه اولا یعتق ٭ یعنی عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولمادیغی صورتلری تصویرده
باب باهر التنویردر شارح الکتاب اثابه الله تعالی احسن الثواب دیرکه بز شرح السیر الصغیرده حربی مستأمن عبد
مسلمی یاخود عبد ذمی یی اشترا و ادخال دار الحرب ایلدیکی مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه یی تحریر وامام
ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه بو مسئله ایله عبد حربی دار الحربده قبول اسلامی مسئله سینک بینلرین فرق ایلدیکنی
تقریر ایلدیک شمدی دیرکه عبد حربی دار الحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مولاسینک مالی ایله یاخود بلا مال
لا علی وجه المراغمه دار عزه خارج اولسه علی حاله عبد مولاسی اولوب ملکنده مندرج قیلنور که نفسنی خلاف
مولاسی اوزره قصد احراز ایتمدیکندن تملک نفسی ایله سرافراز اولمامشیدر لکن مسلم اولدیغندن امام المسلمین آنی
بر مسلمه بیع وثمنی یدنده بولنان مال مولاسیله معا حفظ وابقا ایدوب مولاسی کلدکده اکا اعطا ایدر زیرا مملوک مسلم
ید کافرده ترک اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسی دار عزده حاضر اولسه ایدی بیعی اوزره اجبار اولنور ایدی
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنان دخی فی حکم المیت ایکن امام ایچون ولایت بیعی الطریق الاولی
متثبت اولور بوندن صکره یاننده بولنان مال مولاسی اگرچه ادخال فیء اولنمق لازم ایدیکه کرک عبد مزبور
و کرک مولاسی مال مرقوم ایچون استیمان ایتمیوب دار عزده بومثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فیء اولنمق
امر منحتم ایدی لکن عبد مزبور اول ماله مولاسی ایچون قصد عمل اوزره اخراج ایلدکده دار اسلامه دخولندنصکره
اول ماله اعطاء امان ایتمش کبی اولور بناء علیه مال مزبوری وجه مشروح اوزره مولاسی ایچون حفظ وابقا
واجب اولور و دار اسلامده بولنان عبد مسلمک امانی نفوذده مسلمین سائرینه یکساندر واگر بر حربی دار الحربده
قبول اسلامله دار عزه داخل اولوب بعده عبد مسلمی یا عبد کافری داخل اولسه علی کل حال علی حاله عبدی
اولوب ملکنه متصل قیلنور زیرا دار الحربده قبول اسلامی هنکامنده من وجه احراز مالنه قیام ایتمش اولور
کورمزمیسنکه اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولدقده مسلم مرقوم کندو مالنه احقیتله بکام قیلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدینک خروجی کندودن صکره تحقق ایتدکده سبقت ایلین من وجه احرازینی اتمام ایتمش
اولور بناء علیه عبد مرقومک کفر واسلامنه نظر اولنمایوب همان ملکنده مقرر قیلنور واگر حربی مرقومک
اسلامی دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبیدی دار الحربده قبول اسلامدن صکره دار عزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اگر خروجی ینه مملوک مولاسی اولمق ایچون واقع اولمش ایسه ینه آنک ایچون عبد مملوک
اولور که احراز نفسنه مولاسی ایچون سلوک ایدوب خلاف مولاسی اوزره سلوک ایتممشدر واگر خروجی مملوک
مولاسی اولمق ایچون واقع اولمیوب بلکه کسب حریت ایچون واقع اولمش ایسه احراردن قیلنور که دار اسلامده
قبول اسلام ایلین حربی دار الحربده بولنان مالندن برشیئی محرز اولمیه جغی بدیداردر کورمز میسنکه اول دار اوزره
استیلاء مسلمین وقوع بولدقده جمیع مالی فیء مسلمینده موضوع قیلنور بو جهتله عبد مزبورک حالی همان
علی وجه المراغمه مال مولاسیله خارج اولان عبد ایله یکساندر و عبد مراغم هم نفسنی وهم یاننده بولنان مالی
خلاف مولاسی اوزره محرز اولدیغی باب متقدمده بیان اولندی و عبد مرقومک خروجی قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیو ادعا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیو ب نفس وماله تملکنی
اسند عا قیلسه اولابده قول معتبر قول مولیدرکه مولی اصل اولان نفس وماله ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددرکه عبد مسلم مولای مسلمه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مگر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واگر بر حربی دار الحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقالنی دار الحربده ترکله داراسلامه ولو جندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دار الحربه رجوع
وآنلری اخذ ایله ینه داراسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولابده دار الحربه خروجی
اذن امانله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرا مالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذنده انجق ملکنی مستدیم اولغله دار الحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیمسنه‌نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امانله دار الحربه خارج اولوب مصابی
داراسلامه احرازیله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدرکه مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
بر کیمسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واگر صورت مفروضه ده دار الحربه رجوعندن صکره داراسلامه
خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنورکه دار وماله رجوع ایلدکده همان دار الحربده قبول اسلام ایدوب
داراسلامه خروجندن اقدم اول دار اوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك مرقعنده واقع اولمش اولور
وبز حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دار الحرب ومعه مال آثناسنده وغیرده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واگر
بر حربی دارمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دار الحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اگر دار الحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی احراز مسلمیندن اعتبار اولنورکه دار الحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی امانته داخللردرکه دار الحربدن آنکله معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش وداراسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنورکه مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالرینه تملك وداراسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولیدر واگر دار الحربه دخولی امان اهل حربله دگل ایسه
ینه نظر اولنور اگر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بو دخی وجه مشروح اوزره جاریدرکه بو تقدیر اوزره دخول
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واگر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدرکه کندو
مالنده داراسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه‌لر تخمیس اولنمق لازمدرکه دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
داراسلامه احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله ملك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم
مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه گیتمك بابنده استیذان
ایتمکله اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره گلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخر ایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هر بری چارچشمله اولصوبه ناظر

واستماع

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن بر مرد خبیرك ورودینه منتظر ایدیلر تا که یوما من الایام استجلاب
خبر ایده جکلری بر کیمسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلر ایدی ناگاه ذکر اولنان حجاج
قویم الابتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالی اداده سزلر ضامن اولمدقجه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بردن اداده ضامنلرز همان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن بر طائفه محمد واصحاب محمد ایله
حسن قتاله ظفر بولمامشلر ایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب گلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم مکه محمدی گتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلر ایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قومکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددرکه
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بو کلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهد وجمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع الباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بو سوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر استرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله بر مکان
خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بو سری بنم اوزریمه اوچ گون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیبدرونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بیت زوجهٔ حجاجه واروب ابن الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دگلدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دگلسین
مگر آرزنجه گیتمکه قرار ویره سین پس عورت بو کلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عندمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتمیوب نقیر وقطمیرنی اخذده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی گتوردکلرنده
نه گونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلر ایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حریردن برداء
رونق طرازیله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی گوروب یرندن قیام
وحضورینه گلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده یورسین
دیو شماتت گوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا ابا سفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دگلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدق قسین وبو قولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار
یوم مذکورده بر وجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردرکه وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بوقصهٔ پرحصه دن عندیمزده معلوم اولمشدر که حجاج قوی الاحتجاج بعد الاسلام اهل مکه یه امانله
داخل اولمیوب بلکه کندو دخی کالاول اهل مکه دن اولمق اوزره قدوم ایلمشدر وقدوم مرقوم استیماندن عد
اولنمادیغی امر محرز ومقدر بو یله ایکن رسول کریم علیه التحیة والتسلیم مالنی بالتمام اکا تسلیم ایلمشدر ومقدمات
سابقه دن عندیمزده متحقق اولمشدر که دار یمزده قبول اسلام ایلیین حربینك دارینه دخولی بلا امان
وباذن الامام ایسه ده وجه مذکور اوزره اخراج ایلدیکی مالنه حکم تخمیس غیر متحقدر والله تعالی اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب تم الکتاب والحمد لله رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین آمین
مترجم فقیر دیرکه بو مجلده بعون الملك المنعام ترجمهٔ مسائل شرح السیر الکبیر حسن اتمامله رسیدهٔ اختتام
قیلندی لکن شارح الکتاب امام همام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی
روح الله تعالی روحه بالروح القدسی حضرتلری آخر کتابنده زمان تألیف ومکان تصنیفنی تحریر ومبادی
شروعنده چاه زندان ایچره مبتلای حبس ونکد یرایکن اواسط اشتغالنده بو کتاب مستطابك میامن وبرکاتی
دستکیر اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقیر اولدیغندن بشقه حسادید نهادی باجمعهم مظهر ذل
وتحقیر وقهر جبار منتقم برله جمله سی داخل سجین وواصل درکات سعیر اولدقلرین بسط وتقریر ایلمشیدی
بو عبد کمینه اگرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الخوض فی المقصود امام مشار الیهك جمع ایلدیکی فضائل بی شمارندن
رشحهٔ عطر اندوزین یاد ومبتلی اولدیغی محن روزکاردن برنبذه جکردوزین ایراد ایتمش ایدم لکن بو مقامده دخی
تمیما للمفاد کندو لسان حکمت افشانلرندن نقل اولنان احوال عبرت نشانلرینك ترجمه سین دخی مراد ایلدم
ومن الله الاعانة والامداد شیخ امام شمس الائمة رحمه الله تعالی دیرکه بو موضعده شرح السیر الکبیر
مشتمل اولدیغی فقه کثیر وآثار شهیر تکبیر ایله توفیق عالم قدیر وتیسیر حکیم خبیر اوزره قالب اختتامه
صورتپذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عیال واحبابندن
هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرك املاسیله جلوه نما اولمشدر وسلطان کرمبخشادن آنك حقنده ظهور ایلین
اذا وجفایه انجق نیجه زندیق حقیرك اغراسی ونیجه اسیرهوا اولان ضاله ومضلك اغواسی باعث نابجا اولمشدر
لکن شمدی الحمد لمولانا الکبیر وهو نعم المولی ونعم النصیر خدای منتقم قدیر اول حسدهٔ فسدهنك جمله سنی
قهر وتدمیر وانواع خزی ونکالله عبرتنمای کبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت
واوائل هبوب نسیم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام آلام وانجلاء غمام غموم واشراق ایام
مسرت انجام هنکامنده مجمع اهل حق ویقین اولان مرغزار مرغینانده امام سیف الدین ابقی الله تعالی
جماله للمسلمین جنابلرینك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولا وآخرا لله رب العالمین والصلوة والسلام
علی رسوله محمد وعلی آله الطیبین وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین وعلینا معهم اجمعین وزمان ابتداء تاریخ
هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنه لرندن دورت یوز یتمش طقوز سنه سی شهر ذی القعده سینك غره سی
اولان یوم الاثنین درکه یوم مبارك مرقومده لقب امیر کون ایله ملقب اولان شیخ صابر زکی ابی علی حسین بن
ابی القاسم جنابلرینك خانه سنده مباشرت وخانهٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه علی وجه الاملاء نقل
وروایت اولندی بعده حصار اوزچندده کتابله مأمور اولوب آخر باب الاماندن اول کتاب الشروطه وارنجه
اول حصارده محصور بت اوزره کشیدهٔ سلك سطور قیلندی بعده دورت یوز سکسن سنه سی شهر ربیع الاولینك
یکرمنجیسی یوم الجمعه ده نیل خلاصله مظهر الطف خاص اولدقدن صکره شهر مز بورك سلخی اولان
یوم الاحدده اوزچنددن خروج وشهر ربیع الاخرك اونچی کونی یوم الاربعاده مرغینانه وصول وسابق الذکر
امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اسحق بن اسمعیل جنابلرینك خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنکام
میمنت انجامده امام موسی الیه شیخ زاهد سیف الدین وجمله فقهاء مجتهدین تکمیل کتابی نیاز ایتملریله خانهٔ مرقومده
شهر ربیع الاخرك یکرمی دوردنجی کونی یوم اربعاده کتاب الشروطدن آغاز اولنوب بنه دورت یوز سکسن سنه سی
جمازی الاولی سینك اوچنجی کونی یوم الجمعه ده بعون الله تعالی وتوفیقه ختمله رونق پرداز قیلندی بوندن صکره
مترجم الکتاب السید محمد منیب العینتابی ثم الاستنبولی دیرکه بو عبد کمینه دخی بعد الاستخارة والاستشارة امام همام
شمس الائمة السرخسی نور الله تعالی قبره بنوره القدسی حضرتلرینك شرح السیر الکبیرینی لغت عذبهٔ
عربیه دن لسان طلاقتنشان ترکی یه نقل وتحویله همت وسنین هجرت نبویه علی مهاجرها الف صلوة
والف الف تحیهٔ دن بیك ایکیوز اون برسنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطیره مستعینا بالله

ومتوکلا

اگرچه اوائل ترجمه مزده امام
مشارالیه اوزجندن فرغانه یه
خروج وصاحب فرغانه امیر حسن
جنابلرینك منزلنه نزول ایلمشدی
دیو تحریر اولنمشیدی لکن فرغانه
بر اولکای عظیم اولوب مرغینان
فتح میم وسکون را وکسر غینله
آنك داخلنده بر بلده اولمغله
بین الکلامین تعارض یوقدر
وبلدهٔ مرقومه ده کاه امیر
موسی الیهك وکاه امام سیف الدین
مشارالیهك خانه سنده قرار ایدوب
یاخود منزل واحد بعض وجوهله
ایکیسنه بردن نسبت اولنمق ممکن
اولمغله آنده دخی تخالف یوقدر
خلاصه بو عبد حقیر انجق کتب
نوازشنده کوردیکمی تحریر ایلدم
والعهدة علی الراوی والله اعلم *

بو کلامك مقتضاسی چند روز
حبسدن اخراج اولنوب بعده
محبسه اعاده اولنمقدر بو قصه ایام
حبسی ممتد اولوب مبسوطی وبعض
تألیفات سائره سنی حبسده املا
قیلدیغی اوائل ترجمه مزده ذکر
اولندی ۱۰
*

ومتوکلا علی الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالبابدن کاه ویکاه
انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رك شکسته وبسته وآهسته آهسته بیك ایکیوز اون اوچ سنه سی
ماه ذی القعده سینك اون سکزنجی کونی یوم الاربعاده بعنایة الله تعالی وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنابن اجمال
ومستحق اطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واکمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیدهٔ حد اتمام
وواصل سرمنزل اختتام اولمشدر وشروع واتمامی علی التمام جوار قسطنطینیه ده توابع اسکداردن
یورس ناحیه سنده فکلیجق نام قریهٔ دلارامده واقع ساحلخانهٔ نزهت ارتسامده شیرازه بند انتظام
قیلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فنون انتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق
اولدر که اشبو کتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده
جوانب کلامده امعان نظر ومعتبرات کتبه ارجاع بصردن صکره
صلاح اوزره حلی میسر اولمازسه حاشیهٔ کتابده تحریر وحق
صریحله تصحیح ایده لر وما ابرئ نفسی ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربی ان ربی
غفور رحیم وصلی الله علی سیدنا محمد
وآله الطیبین الطاهرین
والحمد لله رب
العالمین
مم
م

قد تیسر اتمام طبع هذا الکتاب بعنایة الملك الوهاب
بمعرفة الحاج ابراهیم صائب صانه الله تعالی
من جمیع المصائب فی غرة صفر الخیر
سنة احدی واربعین
ومائتین
والف

[illegible]

[illegible]